Digitized by Google

NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
22 Q
N° 22

XII 16. [illegible] 8.
E.6.

DE CONCILIIS

SINODIA VGONIA

EPISCOPI PHAMAVGVSTANI.

OMNIBVS, QVAE AD CONCILIA ritè ac legitimè celebranda pertinent, ſcire uolentibus, opus ſanè perquam neceſſarium.

CVIVS VTILITAS IN SEQVENTI Indice, ſtatim poſt prefationem poſito, uidere datur.

VENETIIS, M D LXV.

Sanctiſſimo & Clementiſ. D.N D. PAVLO III. Pont.Max.

BEatis.pater.& Dñe d.Clementiſs. Poſt pedum oſcula Beatorum Exiſtimaſſem me officii debitiq; mei prorſus immemorem. Niſi.s v.que dei ſummi vices gerit in terris. Imperfectum me [illegible] ([illegible]unt) fronte oſtenderem. Libellum Conciliorum; quem mihi ipſi diu ante cõſcripſeram ac protectioni Sanctiſſ.nomini [illegible] & aliorum quorundam Reuerendiſſimorum Cardinalium dicauerã. Poſteaquam de futuro generali Concilio iuſſu.s.v.celebrando verbum prodiit. Ad eiuſdem Beat.v ſacros pedes exhibendum mitto: Eidem quibus poſſum & debeo precibus humiliter ſupplicando. Vt illum pro me (licet prima facie magnus videatur ardelio) Clementer Benigne & Humaniter (vt ſemper conſueuit) admittere, audire,& pro meritis eius diiudicare dignetur: quod ſi quid ineruditum, improbumq; (vt ſatis vereor) inuenerit: Illud totum inſcipientie & imbecillitati mee aſcribat : obliterãdum. Flammiſq; conſumendum declaret:& abholeri, reprobariq; ſeueriſſime iubeat. Quequid autem boni, Iuri,& veritati conſonum deprehenſum fuerit. Bonitati,& gratie diuine, pro innata clementia ſua tribuere dignetur . Cuius gratie,& pedibus ſanctiſſ.me humilime comendo: que diutiſſime nobis,& ſacroſancte ecceleſie ſue auguſtiſſime valeat . Brixie xiiii.menſis Nouembris. M. D. XXXIIII.

Hnmilimus pedum.s.v.ſernulus Matthias
Vgonius Epiſcopus Phamauguſtanus.

Breue eiuſdem Sanctiſſ. D. N. PP. Pro reſponſione,& operis approbatione.

Venerabili Fratri Mathię Vgonio Epiſcopo Phamauguſtano.

PAVLVS. PP. III.

VEnerabilis Frater Salutem, & apoſtólicam Benedictionem. Synodie opus Quatuor diſtinctum libellis , quod nuper ad nos miſiſti: libentiſſime vidimus. Et quantum ex ſummaria eius lectione deprehendi licuit (Neque enim per occupationes : quibus obruimur examinare, aut perpendere ſingula, commodum fuit) opere precium feciſſe te, atq; opus chriſtiano viro,& epiſcopo dignum: quod lucem ambiguis inferat non contemnendam : variiſq; ſuccurrat dubus edidiſſe arbitramur. Quo nomine te amamus plurimum,& gratias agimus . Atq; vtinam einſmodi aliquot dominici arui cultores nanciſceremur. Minus profecto inopia laboraretur, & fame . Nam & leta æſtas ; & meſſis proueniret vberior: Nec lappe,& tribuli ſegetes enecarent . Nos ; quod ad tam egregie mentis , Saluberrimiq; inſtituti rationem attinet: Fraternitatem tuam in dño hortamur , vt velit in huiuſmodi laboribus perſeuerare: Ac rem chriſtianam (quod multi ad quos ſpectant negligunt,) tot inuidiis ; tot diſſidiis circumuentam , quibus licet opibus (licebit autem plurimis) adiuuare. Pro hoc nempe tam nobili animoq; , & opere affecti tibi, & propitii futuri ſumus : Nec rebus tuis vſpiam, commodiſq; & honoribus, quecunq; offertur occaſio defuturi . Te enim vero etiam in minoribus dileximus fraterno amore,& precipuo ſemper affectu proſecuti ſumus . Datum Rome apud.s.Petrum, ſub annulo piſcatoris. Die xvii. Decembris . M. D. XXXIIII. Pontificatus noſtri Anno Primo .

Fabius Vigil.

REVERENDISSIMIS Patribus:& dñis meis maximè obſeruandis: dñis Alexãdro Farneſio Hoſtień. Antonio a monte Portueń.Epis.Franciſco ſancte Crucis in Hieruſalem. Franciſco Cornelio ſancti Pancratij presbyteris:& Paulo Ceſio ſancti Euſtachij Diacono.S.R.E Cardinalibus preſtãtiſſimis. Matthias Vgonius Phamauguſtanus indignus Eps: humillimam reuerentiam ſalutem & commendationem.d.

Conciliorũ Synodiam, Authoritatem praxim; ad quandam quaſi mei ipſius memoriam mihi tantũ diu ante collegeram. cum primum de nouiſſimo Laterano concilio: quod fe.re. Iulius ſecundus ſummo ſtudio : cura operã fieri haberiq; curabat: verba publice prodire cepiſſent. Non equidem vt noui iuris aliquid : alijs ea ſuper re ſcriberem : ſed ea magis mente: eoq; conſilio: ne ſi quando: eidem me Synodo intereſſe: ibiq; vel alibi : de hmõi materia verba facere contingeret elinguis improuidus diſciplinarum eccleſiaſticarũ ignarus & indignus omnino eps apparerem (vbi verò opus eſſet) laboris huius mei fructus aliquot : veluti ex quodam quaſi referto promptuario breui : vt a unt: manu decerperem: qui mihi tantũ vſui eſſent: ſuppeterent:& inſeruirent. Illud enim cogitabam : vt compendium hoc apud me perpetuo deliteſceret euaneſceret:& mecũ poſtremo periret. Sed vbi inter ſtudiorum conſiliorumq; meorum participes rumor paulòantè increbuit. S.D N. Clementem Pontificem maximum Carolo Ceſare Auguſtiſſimo bene iuuante : ac pedibus propemodum in ſententiam eõmeantem synodum quoq; generalem: ob veſani Lutheri: longe lateq; iamdiu debacchãtes hereſes propè diem: felicibus auſpiciis: neceſſario: celebrari ſtatuiſſe Non defuerunt grauiſſimi magne auctoritatis viri; mei amantiſſimi: qui me diu recuſantem , perſpicuis eorũ rationibus, validiſſimis perſuaſionum argumentis: ac variis adhortationum ſtimulis cogerent : vt libelli huius farraginem: quam ex ſacrorũ canonum: priſcorum conciliorũ: clariſſimorumq; doctorum: multiplici lectione in quodda quaſi Enchiridion mihi congeſſeram, Paulo vberiore ſtilo ampliatam ederem calcographis imprimendam relaxarem, ac in lucem: manuſq; aliorum prodire:& periculum de ſe facere permitterẽ, vt ſi omnibus: & illis pſertim doctioribus, prodeſſe, aut vtilitatis vel cõmoditatis aliquid afferre non poſſet. Aliquibus ſaltem paucis: laboris quidpiam: in euoluendis libris detraheret: quo circa factum fuit: vt ego: qui in amicos facilis procliuus & obſequentior ſemper fui his:& huiuſmodi compluribus cauſis adductus conſenſerim : herbam (vt veteres loquebantur) tradere. Ac (fronte perfricata) ad amplitudines veſtras: penes quas: Mei ipſius , rerumq; omnium mearũ plenum arbitrium ac merum & mixtum imperium exiſtit: pro inepta ac quantulacunq; excuſatione confugere compulſus fuerim : vt libello meipſo : & quicquid in homine eſſe poteſt: eiſdem dicato addicto:& deuoto: pro ſuo ipſarum arbitrio: iubere ſtatuere:& (quod maluerint) de nobis ipſis diſponere non indignentur . Scio enim non licuiſſe aſcriptitio ſeruo: de bonis (etiam proprio ſudore acquiſitis) quicquam. Preter dñorum ſuorum voluntatem (legibus hoc prohibentibus) ſtatuere; ſed quoniam facta pro infectis haberi non poſſunt: dñis meis : quibus maximè poſſum precibus humiliter ſupplico: vt mihi veniã humiliter petenti: clementer ignoſcere:& transfugam libellum hunc : qui veluti temerarius Ardelió: de rebus nimis arduis grauiſſimis: ſuppremis, ſuiſq; prorſus viribus maioribus : de ſacro ſancte: videlicet vniuerſalis eccleſię Christi dei ac dñi noſtri ſponſe immaculate : de generalis concilii (quod eius typon & imaginem gerit) deq; ſummi Pontificis: Chriſti ipſius in terris vicarii precipui, authoritate: iurisditione: poteſtate: atque preſtantia indagare: ſcribere: diſputare: ac reponere auſus fuit. Pro innata ſua clemẽtia : in earũ clientelam, tutiſſimiq; Aſyli ſui perſugium: atq; preſidium : recipere dignentur : vt ſicubi opus fuerit (prout certo erit) pro acerrimo iuditio ſuo, ſingulari mirificaq; doctrina: eum pro noxa: corrigere: caſtigare: emendare, & (pro communi rei litterarie, ac fidei orthodoxe commodo : & vtilitate) in meliorem ſenſum, doctiorem intellectum & graniorem faciem vertere non grauentur: ſeu ſi mendax nequam inutilis (prout ſatis vereor) videbitur : totum oblitterari:& flammis comburendum tradi iubeant: Mei nihilominus: earũ & ſancte ſedis apoſtolice indigni: iamq; emeriti ſeruuli quandoq; memores: que diu auguſtiſſime valeant. Brixie. Kal. Iulij : M. D. XXXI.

Intentionis igitur huius noſtre lucubrationem inueſtigabiles domini vias: quantum ingenioli mei vires patiuntur: maxima veneratione ſecutus. In Preludia: Diſpoſitionem: Poteſtatem: & Diſſolutionem diſtinguemus. Vt vniuerſalis Concilii corpus integramq; Synodiam nobis effingere valemus.

In Preludiis itaque quoſdam quaſi apparatus eorum que ad conſtituendum corpus occurrunt redigendo: pro ſtabili ac ſolido fundamento eorum que ſubſequuntur inueſtigabimus. Primo.

PRAELVDIA.

Quid ſit concilium generale folio primo.
Concilium vnde dicatur. 3
Quotuplex ſit concilium, & primo de ſynodo epiſcopali. 3
De concilio prouinciali. 5
Quis concilium prouinciale congregare poſſit. 6
Qui vocandi ſint, & ire teneantur ad concilium prouinciale. 6
Qua pena puniantur non euntes ad conciliũ prouinciale. 7
Quando: & quotiens concilium prouinciale celebrandum ſit. 8
Quo ordine vel modo concilium prouinciale celebretur. 8
Generalia capitula religioſorum. 11
Vnde traxerint originem concilia. 11
Quibus temporibus cõcilia pleraq; celebrata fuerint: & quibus conciliis pleriq; canones ex his qui in corpore iuris habentur aſcribantur: per quos liquido conſtare poteſt quibus in cauſis negociis & rebus cõcilii generalis iuriſdictio auctoritas & poteſtas ſe extendere conſueuerit & valeat. fol. 12. & ſeq.

DISPOSITIO.

Quis tanquam pater generans ſeu formans concilium vniuerſale diſponere: congregare ſeu auctorare poſſit. 27
Appellatio ad concilium futurum a papa. 42
Quando concilium vniuerſale celebrandum ſit. 46
Quibus ex cauſis concilium generale cõgregari poſſit aut debeat. 47
Sciſma. 48
Sede apoſtolica vacante. 48
Eccleſie vniuerſalis ſtatus. 50
Symonia. 50
Cardinalatus. 59
Quo certo loco concilium congregandum ſit. 60
Qui ſpecialiter aut generaliter ad concilium ſint vocandi. 61
An ſit in optione pape vocare: & admittere ad concilium vniuerſale quos vult. 63
An papa ſolus vocem conciliarem aliis communicare poſſit. 64
An Epiſcopi & prelati omnes ſingulariter ad concilium vocandi ſint. 64
Que forma, & quis ſit modus cõuocandi vniuerſale concilium. 66
Quot citationes requirantur. 69
Qui ad conciliũ generaliter citati ire teneantur. 70
Qui procuratores vel locatenentes ad concilium mittere poſſint. 70
Qui quales, & quot nuntii vel procuratores mitti poſſint ad concilium. 70
Que debeat eſſe forma mandati eius qui mittitur ad concilium pro altero. 71
Qua pena puniantur qui ad concilium vocati ire contemnunt vel negligunt. 72
De Cardinalibus prelatis comitibus vel baronibus fugientibus pape vel imperatoris aut alterius ſui principis & ſuperioris ſeuitiam & perſecutionem: & nunquid perſonaliter citati ire teneantur. §. Inter hæc. fol. 73
Qui & quot prelati requirantur ad concilium legittimum conſtituendum. 75
Vbi plures de papatu contendunt. 78
Qua pena puniantur impedientes concilium celebrari. 78
Qui in concilio ſint vocales. 79
An incapaces ad vocem deciſiuam cõcilii habilitari poſſint: & per quem. 81
Preſidentes concilii: vtrum aliquis vt caput & moderator concilio generali preſidere debeat. 82
Qualiter ornari debeat locus concilii & quo habitu epiſcopi vel prelati comparere, & ſe in dicto concilii loco preſentare debeant. 84
Quo ordine ſedere: & ſe ſubſcribere debeant prelati in concilio. 85
Preambula ante concilii inchoationem premittenda. 89
Quibus modis ſe habere debeant in concilio reſidentes. 91
Quid in prima ſeſſione agendum ſit. 91
Deputatio officialium concilii. 92
Qualiter: cuius nomine: & a quibus concilii geſta dictari ſcribiq; debeant. 92
Que debeat eſſe prima actio: & qui primus tractatus concilii. 94
Quæ forma: qui modus, vel ordo: in cauſis preponẽdis: & expediendis ſeruari debeat in concilio. 95
An in ſententiis vel decretis concilii prelati omnes preſentes eſſe: & vnanimiter conſentire debeant. 96
An omnes preſentes eſſe: & ſe ſubſcribere debeant. 97

POTESTAS.

An vniuerſale concilium iuriſdictionẽ habeat & unde. 98
An concilii iuriſdictio ſit ordinaria vel delegata. 99
Cauſe: que in concilio tractari expedirique poſſunt. 102

An concilium diſpenſet contra ius poſitiuum diuinum vel naturale. 103
An omnes tam clerici quam layci cuiuſcumque conditionis coram concilio comparere teneantur. 107
An citati ad concilium habeant ius reuocandi domum. 107
An cõcilium generale ſuſpectum allegari: vel recuſari poſſit. 108
Quę ſit poteſtas papę in concilium. 110
Quæ ſit poteſtas concilii in papam: & quæ cauſę ſint de foro concilii contra papã. 113
Quę ſententia papę, an concilii preualeat: ſi contraria vel diuerſa ſentiunt. 132

DISSOLVTIO.

Quanto tempore durare debeat concilium fol. 138
An concilium a loco deſtinato transferri valeat. 138
Quis concilium de vno loco ad alium transferre poſſit. 139
Quis habeat poteſtatem generale concilium diſſoluendi. 141
Quo modo vel quo ordine concilium generale diſſoluatur. 143
An liceat incorporatis in concilio ante diſſolutionem recedere: & qua pena recedentes plectantur. 144

OGItãti mihi:ac diu mecũ ſe piuſcule reputãti quid nã in cauſa eſſe poſſet:ꝙ ſublimis illa militãtis eccleſie authoritas: tante exiſtimationis:precellentie, ⁊ glorie priſcis tempoꝛibus fuerit. Ut non modo chꝛiſticolarum popelli:vileſq; plebecule. Sed innumerabiles excellentiſſimarum rerum publicarũ Senatores. Confertiſſimi latiſſimarum prouinciarum populi. Sereniſſimi Reges. Potẽtiſſimi totius oꝛbis Monarchiã moderãtes Imꝑatoꝛes: humili obſeq̃o libẽtiſſime ei colla ſubderent. Noſtris vero cõtra tẽpoꝛibus ita deiecta: proſtrata ⁊ vilis habeat̃. Ut nemo etiam gregarioꝛum, ⁊ obſcenoꝝ hominum inueniatur: qui illam non contemnat:qui non tantum minoꝛes ſacerdotes:ſed maioꝛes aut maximos Pontifices pilifaciat. Quiue eoꝛum diuina myſteria: equiſſima monita:hoꝛrendas Dathan: ⁊ Abryon execratões:iura:phas: aut ſacroſancte apoſtolice ſedis grauiſſima iudicia venerari vel audire curet. Quiq; potius gentes ſanctam, populum electum. Regale ſacerdotium chꝛiſtos domini (quod maximo ſine ruboꝛe loqui non poſſumus) non irrideat: floccipẽdat:interno liuoꝛe, virulento odio: nephariis ꝯtumelijs:⁊ deteſtandis maledictis:cote diaboli acuminatis linguis, non perſequatur. Hec inq̃ cogitanti mihi, ſtatim in mentem venit, atq; illico perſuaderi cepit in ligno eſſe qđ lignum rodit. Nã poſteaq̃ priſcoꝛum illoꝝ eccleſie noſtre heroum ardens virtus diuinis igniculis coruſcans ſanctimonia: vite ac moꝛum irrepꝛehẽſibilis noꝛma: capitis membꝛoꝛumue aſſidua:non minus aloes q̃ mellis habens reſoꝛmatio. Juſtitie perpetua cõſtanſq; voluntas:humilis doctrina:ignita dei ac proximi charitatis dilectio, langueſcere hemiſperium noſtrum relinquere: obliuioni demandari ⁊ in deſuetudinem pene abire ceperunt. Poſteaq̃ illa duo magna Solis ac Lune luminaria que ſolido in firmamẽto diuina prouidẽtia conſtituit, vt lucem a tenebꝛis diuiderent:ceteris aſtris lumen mutuarent diei ac nocti preeſſent:⁊ vniuerſam terram lucis ſue radio illuminarent. Luces ipſam quandoq; in tenebꝛas vertere: defectus ⁊ hoꝛrendam eclypſim perpeti. Nefanda hec omnia leuitici generis miniſtros perditis eoꝛum laceſſentibus moꝛibus: vt videre videoꝛ:inuaſere. Quod quidem diuinum vatem Hieremiam maximo meroꝛe conſternatũ ſollicite vaticinari dixerim, cum inquit. Quomodo ſedet ſola ciuitas: plena populo:facta eſt quaſi vidua domina gentium. Pꝛinceps prouinciarum facta eſt ſub tributo, non eſt qui conſoletur eam ex omnibus charis eius:oẽs amici eius ſpreuerunt eam, ⁊ facti ſunt ei inimici: omnes perſecutoꝛes eius appꝛehenderunt eam inter anguſtias. Uie ſyon lugent eo ꝙ nõ ſint qui veniant ad ſolemnitatem:facti ſunt hoſtes eius in capite: inimici eius locupletati ſunt:ꝗꝛ dominus locutus eſt ſuper eam:propter multitudinem iniquitatũ eius:⁊ egreſſus eſt a filia Syon omnis decoꝛ eius. Facti ſunt principes ipſius velut arietes non inuenientes paſcua ⁊ abierunt abſq; foꝛtitudine ante faciem ſubſequentis. Uiderunt eam hoſtes ⁊ deriſerunt ſabbata eius. Peccatum peccauit Hieruſalem:⁊ propterea inſtabilis facta eſt:omnes qui gloꝛificabãt eã: ſpꝛeuerunt illam:ꝗꝛ viderunt ignominiam eius. Hec ille. Quis enim obſecro eſt adeo mẽtis inops:adeo ſui ipſius immemoꝛ:qui veterũ annales ⁊ nr̃a hec tẽpoꝛa ſecũ recenſendo luce meridiana clarius non intueat̃ ac intelligat:priſcos illos eccleſie patres tãtum iccirco auctoꝛitatis:fidei: exiſtimationis:decoꝛiſq; facillime aſſecutos: ꝗꝛ ſacroſanctam fidem oꝛthodoxam: quam ab ipſo domino ⁊ ſaluatoꝛe noſtro chꝛiſto Jeſu:ab ipſius apoſtolis, a ſacris concilijs ardentiſſime ſuſceperant. Jta diligenter, pure:deuote integre, obſeruauere:vt iota vnũ:aut vnus apex non preteriretur a lege. Quia quotiẽs aliquid īter chꝛiſticolas emerſiſſet:quod fidei ſinceritatem:maieſtatem: obſeruantias offendere poſſet. Jllico ſacra vniuerſalia cõcilia:in q̃bus (ni falloꝛ) totius eccleſiaſtice diſcipline neruus roburq; cõſiſtit:omni accurata diligentia (que cunctarum bonarũ artium mater eſſe dignoſcitur) frequentiſſime pro communi omnium vtilitate: pro aſſidua cultura vinee domini ſabbaoth ce-

lebrarunt. In quibus modo luxuriantes,
aridos:inutilesqꝫ ramos amputando: mo-
do gibboſos:diſcolos:ꝛ aberrātes ꝓcuſtis
ſudibus colligando:vt alta petere poſſent:
ſurſum dirigere: pertinaces hereticos ab-
ſcindere:ſciſmaticos confundere: bene in-
ſtitute reipublice chriſtiāe vitia omnia pur
gare:cuncta collabētia inſtituta reformare.
ac verbo pariter: ꝛ exēplo bene: beateqꝫ vi-
uendi normā ſtabilire cōſueuerūt. ¶ Nos
vero nr̄atesqꝫ fere oēs:quibus corpus volu
ptati. Aīa vero oneri exiſtit, ecōtra. Ideo
ꝯtēptui eſſe:nihili extimari:tantū iniuriaꝝ
vituperationis:ꝛ infamie ꝑpeti:qꝫ que dei ho
norē que fidei integritatē:q̄ vitioꝝ reforma
tionē cōcernere poſſunt. Summa ignauia:
torpenti ocio: perpetuaqꝫ negligentia (que
virtutis ac morum inculta diſcinctaue no-
uerca nuncupatur) de induſtria proſequi-
mur. Quinimmo ſceleſtiſſimam Babylo-
nem turpiter incolimus. Quia ſanctuariū
domini ꝓphanauimus: penéqꝫ deſtitutum
reliquimus:qꝫ omne in precipiti vitiis ſtetit:
Quia ſiqs quem zelus domus dei comede
rit:de puniendis:tollendiſqꝫ hereticis: ſci-
ſmaticis:ſimoniacis:aleatoribus: publicis
ꝯcubitoribus:ꝛ huiuſmodi nephariis: ſcele
ſtiſqꝫ hominibus. De eccleſie moribus re-
formādis:de conciliis celebrandis: verbus
fecerit. Hunc nebulonem: Ardelionem: Si
cophantam: Idiotam: ſupplantatorem: ſu-
perſtitioſum: hypocritam: execrandum: irri
dendum, exſibilādum: ac omnino explodē
dū exiſtimamus. Quid ergo obſecro aliud
ꝓ his corruptiſſimis moribus noſtris ex-
pectamus, aut ſperare poſſumus? cum ſal
euanuerit: infatuatumqꝫ fuerit? niſi vt foras
proiiciatur:ꝛ a porcis infidelibus conculce
tur? Nam quemadmodum imperium faci
le his artibus quibus partum eſt: retinet
(vt inquit Criſpus) ita contrariis, vbi ꝓ
labore deſidia:pro continentia ꝛ equitate:li
bido atqꝫ ſuperbia inuaſere: fortuna ſimul
collabitur:ꝛ immutatur cum moribus. Que
omnia ego qui tantillus homuncio:qui in-
dignus:atqꝫ vtinam non ꝓrſus inutilis chri
ſti ꝛ eccleſie ſpōſe ſue ſeruus ſum: cū ſedulo
mecum cauſam meam diiudicando ac ſen
tentiam in ſinu meo colligendo penſicula-
rem. Non aliter fluctuanti nauicule Petri
(in qua iādudum chriſtus dormitat) op-
portune ſubueniri prouiſumqꝫ iri poſſe exi
ſtimaui: qꝫ ſi dominus pia miſerationis ſue

clemētia:ex pergefactus. Saluberrimo ac ſin
gulari vniuerſalis cōcilii antidoto noſtris
calamitatibus atqꝫ miſeriis chriſticolas ſa-
os ſomno: vinoqꝫ ſepultos: excitare macu-
las noſtras abſtergere ſancto paracleto ſpi-
rante: cor mundum in nos creare ſpiritus
rectum in viſceribus noſtris innouare: po
pulum ſibi acceptabilem ſectatorem bono-
rum operus efficere:ac ſpiritu principali cō-
firmare dignaretur. Qua potiſſimum con
ſideratione adductus: decreui (ſi tamē do
minus currentem ad metam peruenire cō
ceſſerit) hac ſynodali diſciplina me ipſum
pro virili inſtruere. Mihiqꝫ vniuerſalis cō
cilii libellum qualem ac quantulumcunqꝫ:
apud me perpetuo deliturum: mecumue:
forte periturum: veluti Archetypon ꝛ for-
mularium quoddam eoꝝ que contingere
poſſent: conſcribere. Ne ſi quādo dominus
ad ianuam cecitatis ꝛ miſerie noſtre ſero:
nocte intempeſta: gallicantu, aut mane pul
ſare voluerit: me ſomno torpentem, rerum
omnium penitus ignarū: improuidum: ac
ſurdo in auditorio ſterτētem offendat. Nā
ꝛ ſi arduus: perdifficilis: meis prorſus viri
bus impar:ꝛ diuerſis vndiqꝫ ſtipatus peri
culis conciliorꝫ vniuerſalium tractatus exi
ſtit. In quo legitime cenſure: ac ſacraꝝ litte
rarum ſummi apices: ſummaqꝫ ingenia ſe
penumero inter ſe colluctantia: deſudarūt.
In quo vbi de magna virtute atqꝫ gloria
maiorum noſtrorum. De Ignauia: Intem
perantia: Secordia: Vitiis:ꝛ iniuſtitia neo-
tericorum: de poteſtate: ditione: vel iuriſdi-
ctione pontificis maximi ꝛ concilii diſſeras
atqꝫ cōmemores: ꝓ veritatis indagine: pro
ingenti laboris mercede: odium: inuidiasꝫ
maleuolentiam:ꝛ perſecutionem: incurras.
Tamen poſteaqꝫ mihi tantū dicturus ſiꝫ,
auriculas aſini Myda Rex habet: bonam
in partem accipient:ꝛ dabunt (ſat ſcio) ve
niam: omnes qui hoc meus ſtudium agno-
uerint. Quod ſi aſſequi non potero: que in-
credibili quodam deſiderio animo conce-
pi. Dabo ſaltem operam vt hoc (quantulo
cunqꝫ) conſolationis genere conquieſcam.
Et qꝫ pulchra: ſublimis: veneranda ſit hu-
ius militantis: eccleſie hierarchia: qꝫ gra-
uis: precellens: timenda Imperii ac ditiōis
ipſius Maieſtas: vbi ſeipſam colligit agno
ſcit:ꝛ in ſtatu ſuo ꝯſiſtit: ꝯtemplari valeas.
Ad quod quidē (vt alios aliaqꝫ multa que
grauiſſimis ſuis perſuaſionibus aleam iſtā

me ſubire fecerunt, ſilentio inuoluam:) me etiam hortatur plurimum diui Gregorij non minus docta q̄ vera ⁊ canonica ſententia: qui conciliorum pernecessariam vtilitatem ſanam: irreprehenſibilemq; doctrinam: ac ſupremam (vt arbitror) poteſtates conſiderans. Fatetur ſacra ſe concilia non aliter ſuſcipere: ac venerari q̄ quatuor ſancti euangelij codices. Et Ro. Pontifex diurno in libello profeſſionis ſue ingenue profitetur. Decreta conciliorum ſe vſq; ad vnus apicem immutilata ſeruaturum: pariq; honore ac veneratione omnia eque digna habiturum. Et que predicauerunt vel ſtatuerunt omnibus modis ſequi ac predicare. Que vero condemnauerūt non minus corde q̄ ore condemnare. Urbanus vero preſul apoſtolicus: vbi inq̄t dominus vel eius apoſtoli: ⁊ eos ſequentes ſancti patres ſententiando aliquid diffinierūt. Ibi non nouam legem Ro. Pontifex dare: ſed potius quod predicatum eſt vſq; ad animas ⁊ ſanguinem confirmare debet. Nam ſi quod illi docuerunt deſtruere (quod abſit) niteretur: tunc non ſententiam dare: ſed magis errare conuinceretur. Cum quo optime conuenit: quod Paulus apoſtolus Corinthios docet (dum inquit) Ideo enim hec abſens ſcribo, vt non preſens durius agam ſecundum poteſtatem quam dominus dedit mihi in edificationem ⁊ non in deſtructionem. Nec minus me etiam mouet venerandum Conſtantieñ. concilij decretum, vbi patres in eo conſcripti diuino (vt creditur) dei ſpiritu acti aperta (vt aiunt) fronte: rotundoq; ore atteſtantur. Frequentem generalium conciliorum celebrationem agri Dominici culturam eſſe precipuam: que vepres: tribulos: ⁊ ſpinas hereſium: errorum ⁊ ſciſmatum extirpat: exceſſus corrigit, deformata reformat: ac vineam domini ad frugem vberrime fertilitatis adducit. Illorum vero neglectum premiſſa omnia mala i eccleſia dei ſeminare: alere: confouere: prout ⁊ preteritorū temporum recordatio: ⁊ preſentium ante oculos noſtros ponit miſerāda conſideratio.

¶ Hunc itaq; concilij vniuerſalis libellus diuino inuocato numine (vt cunq;) mihi i quatuor ex partibus in compendium dedacere: ac veluti corpuſculus quoddam humanum effingere in animo eſt. Ut ſummi rerum omnium opificis: dum protoparentes noſtrum creando format: diſponit: perficit: atq; reſoluit. Sacra veſtigia: humi proſtratus: ac venerabundus proſequar. Si tamē (vt paſtor ille virgilianus inquit) parua licet componere magnis. Is enim vbi Microcoſmon hunc: trinodo ſuo numini i lucem producere placuit. Quibuſdam quaſi preludijs totius creationis ad vtilitates humanam premiſſis. Faciamus inquit hominem ad imaginē ⁊ ſilitudinē noſtrā. Formatiſq; ex humo cūctis terre aiantibus: ac vniuerſis volatilibus celi. Illa adduxit ad Adam vt videret quid vocaret ea: (omne enim quod vocauit Adam anime viuētis ipſum eſt nomen eius.) Appellauitq; nominibus ſuis cuncta animantia: vniuerſa volatilia celi ⁊ omnes beſtias terre. Poſt hoc vero ſumma illa dei omnipotentis ſapientia: ita mirifice ſuum cuiq; munus diſpoſuit. Ita congrue: opportune: ⁊ vtiliter omnia ab eo creata ſuo loco ⁊ tempore collocauit: vt nihil deeſſe poſſe videret ad bene: beateq; viuendum. Nam prothogonos noſtros: ita perfecte docuit: erudiuit: inſtituit: vt Economicam: politicam: phiſicam: cū ceteris bonis artibus non ignorarent. Poteſtatis autem quaſi diuine (quantum humana fragilitas patiebatur) eis imperium fecit. Ubi quicquid terra mariq; cōtinetur, eorum ditioni ſubdidit: atq; inquit, creſcite multiplicamini ⁊ replete terrā, ſubicite eā: ⁊ dominamini piſcibus maris: volatilibus celi: ac vniuerſis animantibus q̄ mouent̄ ſuper terram. Diſſolutionem poſtremo corporum ⁊ eorum quatuor elementorum inter ſe prius ex diuerſitate nature colluctantium: que concordi equilibrio ⁊ cōſona quadam harmonia in creatione ipſorum īgeſſerat: ſucceſſiue edixit: vbi inquit: ex omni ligno paradiſi comede. De ligno autem ſciētie boni ⁊ mali ne comedas. In quacunq; enim die comederis ex eo morte morieris. Et alibi cū iam inobedientie reatu corruiſſent: in ſudore: inquit: vultus tui veſceris pane tuo: donec reuertaris in terram, de qua ſumptus es, q: puluis es ⁊ in puluerem reuerteris. Iuſſerat enim mens illa diuina hominem quem tam decora ſuiipſius ſimilitudine: animi immortalitate donauerat: corpus quoq; īmortale habere. Si in prioris innocētie ſue ſtatu perſiſtere: animi imperio: corporis ſeruitio vti: deum optimus maximum ductorem: plaſmatorem: ⁊ do-

minum vniuerſorum ſuper omnia agnoſcere: amare: laudare: cõtemplari: ac ſupremis eius delitijs (quas oculus nõ vidit: nec auris audiuit, aut in cor hominis aſcendit) perpetuo frui. Illiusq́ equa: iuſta: ſalubria: monenti: obtemperare maluiſſet: q̃ voluptariam viraginem ſuam, aut eterne damnationis luciferon audire. Poſteros omnis: tanq̃ peccati ſui ſeruos, inferni glebe adſcribere: pp̃etuis laboribus, calamitatibus, erũnis: inuoluere: ac (niſi ſacro fonte luſtrati: penitentie piaculo: tabificam elementorum parentumq́ ſuorum contagionem: periculoſa valde huius ſeculi peregrinatione, purgaſſent) ceca demum in tartara mittere plagis multis in eternum vapulaturos: vbi nullus ordo: ſed ſempiternus horror inhabitat.

Quid ſit Concilium generale.

SCio Ulpianum iurecōſultum clariſſimū in.l. oīs diffinitio.ff. de reg. iur. poſteros admonuiſſe: ꝙ oīs diffinitio in iure ciuili piculoſa eſt. Cuius rei ratio eſt vt nō ſubuerti poſſit. Sed qnoniā omnis bene inſtituta materia oīno a diffinitione proficiſci debet: vt ante omnia ſciamus: quid ſit id de quo tractaturi ſumus: prout maiores quoqꝫ nr̄i ſcriptum reliquere. Et philoſophus ꝑ topicoꝝ: ac ſcd̄o poſterioꝝ. Diffinitionem eſſe cognitionē ſubſtantie ſapientiſſime atteſtat̄. Cum differētie ſpecieꝝ non niſi per diffinitionem cognoſcant̄. vt colligit̄.ff. de fun. inſtru.l. queſitum in pr̄n.ff. de auro ⁊ arg. leg.l. qntus §. cui aur̄. ⁊.C. de iure emphi.l.i. Icciro ne in obſcuris vagando ingenium captiuemus. Ne ve in ipſo frontiſpicio pplexitatis ⁊ cōfuſionis nobis ingeramus obicē. Ad principale ſtudioꝝ noſtroꝝ queſitum accedentes. Quid ſit conciliū generale ecomenicū vel vniuerſale ex intentione Iſidori. viij. ethy. li.c.xiiij. trāſumptiue. xv. diſt.c. canones. ⁊ melius. xvij. di.c.i. vbi bona glo. inueſtigabimus. Intermiſſis parūper Prouincialis ac Synodalis: ſeu Ep̄alis cōcilij diffinitiōibus que ſuis ſe locis vltro offerēt.

¶ Eſt igit̄ Concilium generale: vniuerſalis epiſcopoꝝ orthodoxoꝝ cū alijs catholicis: vnius conſenſus: legittima cōgregatio: iuriſdictionē habēs cognoſcendi ⁊ decidēdi. De his maxime que ad fidem ⁊ ad vniuerſalem eccleſie ſtatum pertinent.

¶ Dixi aūt vniuerſalis ad differentiā cōcilioꝝ prouincialiū vel ſynodalium: quoꝝ congregationes ſunt particulares ⁊ locales. Hec autem gnālis cōcilij congregatio ex vniuerſo orbe colligitur: prout infra in tract. Diſpoſitionis v̄ſi. qui ſint vocādi declarabimus: ⁊ probat̄. xv. di.c. canones in prin. Ibi ſancti p̄res in cōcilio Niceno de omni orbe terraꝝ conueniētes ⁊c. pro quo eſt bona glo. xvij. di.c.i. que dicit ꝙ vniuerſale concilium eſt. qd̄ a Papa vel eius Legato: cum omnibus epiſcopis ſtatuitur.

¶ Subiunxi epiſcoporum: quia ſoli epiſcopi quorum nomine: Patriarche: Primates: Archiepiſcopi: ⁊ ſuperiores omnes prelati intelliguntur: de iure communi vocem deciſiuaꝫ habent in generali concilio. Et ipſi ꝑcipue ad illud vocandi ſunt. Niſi aliter videret̄ ſummo pontifici vel ꝯcilio: Quia ipſi inferioreſqꝫ ꝑlatos: ⁊ alios etiā laycos habilitare poſſunt ad vocem dandam in ſtatuendo ⁊ decidendo. Prout hr̄ in dicto diſpoſitionis tractatu verſi. q ſint vocales ⁊c. leg. ⁊ not. xvij. di. quaſi per totū: Orthodoxoꝝ adieci, qꝛ heretici, ſciſmatici, vel aliter male ſentientes de fide cōcilium facere non p̄nt: ſed oīno euitādi ſunt ⁊ explodendi: vt patebit ex ſequentibus: ⁊ probat̄.i.q. vij.c. cōueniētibus. Ibi hereſis ſeparat omnem hoiem ab eccleſia ⁊ quaſi per to. Et. xxiiij. q.i.c. que dignior. Ibi vitāda eſt hereticoꝝ coīo fugienda eoꝝ ſynagoga cenſet̄ ⁊c. ⁊.c. qm̄ vetus: ⁊ fere ꝑ to. illā qōnem cum duabus ſequen. ⁊ infinitis ſimilibus. Patet ēt in geſtis concilioꝝ antiquoꝝ: vbi ante oīa cōuenientes ep̄i fidem catholicā in ꝑma actione ꝓfitebant̄: prout colligitur ex geſtis ſeptime ſynodi ⁊ aliarum quas pauloante vidimus in eccleſia Voren. Qd̄ qdem rōni conuenit. Cum generalia concilia in ſpū ſcō congregari ⁊ eo ſpirante ⁊ ſuggerente cauſas fidei expediri ⁊ in cordibus patrum illorum ipm̄ reſidere credamus. Sed ipſe ſpūs ſcūs extra vnitatem eccleſie non accipit̄. xxiiij. q.i.c. loquitur dn̄s. Nec ligandi aut ſoluēdi alios habent poteſtatē qui vnitatem eccleſie catholice non tenent. c. oībus cōſideratis: ea. cauſa ⁊.q. Ergo cum ipſi heretici ſciſmatici: ⁊ cum eccleſia catholica non ſentientes vocales eſſe nō poſſint. Vocādi non ſunt: niſi forte vt corrigant̄ ⁊ errorem ſuum abiurent de con. di. ij. Ego Berēgarius. Nā hmōi hereticos ⁊ excōicatos non audit dominus: ſed ab alijs quoqꝫ ſecum ſtātibus ⁊ cōicantibus refugit donec illi eijciantur iuxta illud Joſue. vij.c. hec dicit dn̄s deus iſrael. Anathema in medio tui eſt iſrael. Non poteris ſtare coraꝫ hoſtibus tuis donec deleat̄ ex te qui hoc contaminatus eſt ſcelere. Quinimo non ſolum non debent vocari. Sed potius concilia contra ipſos ⁊ eoꝝ hereſes congregari ⁊ inſurgere debent: prout ⁊ temporibus priſcis ꝯcilia fere omnia congregata fuiſſe legunt̄ principalr̄ ad deſtructiōem hereſum vt ps. xv. ⁊. xvij. di. de ſum. tri. ⁊ fide catho. per to. ⁊ alibi ſe

piſſime. ¶ Cum alijs catholicis addidi. Quia licet epi ꝛ ſuperiores prelati trimodo regulariter (vt dixi) vocales ſint. Attamē alij quoqꝫ principes ꝛ fideles chriani, ſiue clerici, ſiue layci vocandi ſunt. Preſertim vbi de fide tractandum eſt: vel vbi de cauſis eoꝝ agendum foret aut vbi eoꝝ cōſilia (Quia forte viri docti ꝛ eminētis ſcie exiſtunt) audiēda ꝛ vtilia eſſe poſſent: prout dicet͠ infra in tractatu diſpoſitionis vſi. q ſint vocādi. ꝛ verſi. q ſint vocales. Nam licet Papa ꝛ Imperatore vel eoꝝ Legatis in cōcilio exiſtentibus. Ibi vniuerſalis totius orbis iuriſdictio eſſe cēſeat͠. Ommiſſa nūc illa brocardica indagine. vꝫ: nunqd penes Papam vterqꝫ gladius eſſe dici poſſit. Et ppea ipſe tāqꝫ ſūmus Monarcha de cauſis oium tā catholicoꝝ qꝫ hereticoꝝ ꝛ infideliū cognoſcere ꝛ decidere valeat: qꝛ dñi eſt terra ꝛ plenitudo eius orbis terraꝝ ꝛ vniuerſi qui habitant in ea. Teſte Pſalmogr apho. pſal. xxiii. Et oēs totius orbis hoies: qualeſcunqꝫ ſint de ouibus ſint dei: ſaltem per creationem. Licet non oēs ſint de ouili chri ꝛ eccleſie ipſius: vt ſcribit Inno. extra de voto. c. qḋ ſup his. Tn̄ ſoli Catholici in cōcilijs diſputare: decidere ꝛ ſtatuere pñt (vt dixi) Quia ecclia dei que in cōcilio gnāli eſſe ſeu per illud repñtari intelligit͠. Non eſt niſi collectio fideliū de cō. di. i. ecclia cuius fundamenta ſunt in montibus ſcis: hoc eſt in aplis: quoꝝ typum gerunt epi: vt memorat ꝓpha. pſal. lxxxvi. ꝛ tex. de elec. fundamenta lib. vi. Quod qdē re ſpectu laycoꝝ ꝓbari ꝛ induci poſſe vr. ex ƥ apl'oꝝ concilio: actuum. ƥ. in quo non ſolū apli. i. epi: ſed ēt layci interfuere. Nā vt ibi dr̄ turba erat hoīum fere centum viginti. Et in ſcōa ꝯgregatione quam fecerūt ipſi apli actuum. xv. interfuiſſe legunt͠ ſolū apoſtoli ꝛ ſeniores. Ex qbus concilia ſubſequentia forte formam ſuſceperunt. Legitima ideo dcm̄ fuit qꝛ niſi ꝯcilium per ſummum pontificē vel eius legatum cum mādato ſpāli: ad quem ƥncipalr̄ ꝛ regulr̄ illud congregare ꝛ ꝯfirmare ſpectat. Aut alias in ipſius defectum per collegium cardinalium: ſeu per impatorem ꝛ ƥncipes catholicos: vel per patriarchas: primates: archiepos: vna cum eoꝝ epis ꝛ ſuffraganeis ꝛ alijs ƥlatis: ad quos de iure ꝛ ꝯſuetudine vel priuilegio ſpectat: ſeu legitime ordine ſucceſſiuo ꝛ ꝯgruo ſm ſacroꝝ canonum ꝛ

conciliōꝝ priſcoꝝ decreta ꝯuocaret͠: ſeu approbaret: ꝛ auctoritatem reciperet: nō ꝯciliū recte dici poſſet: ſed cōciliabulum potius: ꝛ illicita qdam congregatio nuncuparet͠: prout latius. ꝑ annotabimus in tractatu diſpōnis. ꝑſi. quis concilium diſponere. Et hr̄. iii. di. §. porro. xij. ꝛ. xvii. di. quaſi per to. ꝛ extra de elec. c. ſignificaſti. cum ſi. Unius conſenſus: non ideo dixi qꝛ opus ſit ꝙ oēs oīno ſtatꝫ ꝙ aliqd ꝓponit͠ vel decidit: cōſentiant prout demonſtrabimus in. d. tractatu diſpoſitiōis. ꝑſic. An neceſſarium ſit ꝙ oēs cōgregati ſint pñtes ꝛc. Sed hoc ppea addidi: qꝛ oium intentio ꝛ conſenſus tendit ac tendere debꝫ ad vnum eundemqꝫ finē vꝫ: vt incōſutilem veſtem xpi: que ab hereticis ꝛ malis xpianis q vē ſciſmatici ſunt Scindi querit͠ in fruſtra. xxiiii. q. i. c. qm̄ vetus oriens ab huiōi iniuria ꝛ violenta ſciſſione defendant: ꝛ in hoc omnes conueniant: vt aduerſarios chriſti ꝛ eccleſie ſue ſancte comprimant: ꝛ in officio chriſtianoꝝ contineant: prout colligitur etiam in motiuo ſequenti: ꝛ ex. d. §. ſynodus. xv. diſtin. Qui igitur in cōcilio ſedent ſolum deum pre oculis habere debēt: vultum hominis nō agnoſcere: nec a dextris vel a ſiniſtris pendere. Sed rectam xpi ſtateram in māibus ꝛ in corde geſtare: cum in loco iudicātis ſedeant de ſen. et re iudi. cum eterni. li. vj. vt merito a xpo audire poſſint. Beatus es ſymon bariona: qꝛ caro ꝛ ſanguis non reuelauit tibi: ſed pr̄ meus qui in celis eſt. Mathei. xvi. c. ¶ Congregatio ppea addidi: qꝛ in votis dandis: ſeu ſententijs eoꝝ ꝓferēdis non debent eē diſperſi: ſed in vnū congregati: ꝓut latius dicet͠ ꝑ. i. d. vſi. an neceſſarium ſit: et miſtica qdē rōne: qꝛ ſicuti credentium eſt cor vnum: aīa vna: et vnius eccleſie: xpi ſpōſe: corpus vnum: et fides vna: vt hr̄ actuum. iiij. et xxiiii. q. i. loquit͠ dñs. Ita dꝫ eſſe vna concors congregatio: prout mō ſupra dicebamus. Et hec qdē conclu ſio. vꝫ. ꝙ collegia. vniuerſitates et capl'a in negocijs ƥſertim arduis: et vbi ea que tractant͠ et decidunt͠: cōſcientiaꝝ et iuris ſpeculatione indigent: conſenſum in coī ƥſtare debeant: ꝓbat͠ per glo. et doc. in. c. cum oēs. de ꝯſti. vbi per Abba. Panor. et alios et per Inno. et ſequaces in. c. in geneſi. et in c. auditis. de elec. et in. c. cum in ecclia ſutrina. de cā poſ. et ꝓprie. per Bar. et legiſtas. in. l. oēs populi. ff. de iuſt. et iur. et per Neo

tericos

tericos.extra de of.ordi.in.c.irrefragabili. et alibi. Iuriſdictionem hñs ſubdidi: per ea que dicam in tractatu ptãtis.vñ.quam iuriſdictionem hẽat concilium: qꝛ vt pauloante dicebam concilium legitime cõgregatum:et pſertim vbi Papa et imperator interſint:eoꝝ cẽm et totius orbis vniuerſalem iuriſdictionem hꝛe cenſet: eidemqꝫ nõ ſecus parendum et obediendum eſt: qꝫ ſacris euangelijs:qꝛ(vt dixi) que ibi diſponunt et ordinant:a ſpũ ſcõ dictata cenſent prout congruo loco demonſtrabitur:et cõcluſio pdicta colligi vr per tex.et no. in alle.c.canones.et ſeq.xv.diſt.et alibi.De his maxime que ad fidem et ad vniuerſales eccleſie ſtatum ſpectant: poſtremo ſubiunxi. Quia ls concilium de oibus cauſis q̃ contra quoſcunqꝫ ibi promouent: cognoſcere: ac decidere poſſit:qꝛ ibi(vt dixi)vniuerſalis totius orbis reperit iuriſdictio. Attamen cum pro grauioribus fidei et eccleſie negocijs vt plurimus congregari debeat. Alieqꝫ cauſe minores iudices ſuos hẽant ordinarios qui de pmiſſis cognoſcere poſſint:non vr cõueniens qꝫ de alijs q̃ꝫ de pmiſſis vel ſilibus eque arduis ꝛ grauiſſimis negocijs concilium ſe impediat:niſi aliud neceſſitas cogeret vel vtilitas ſuaderet. Et ppea addidi maxie. Et de hac qdẽ concluſione latius tractat.I.in tract.ptãtis verſi. que cauſe tractari ꝛ expediri poſſint in cõcilio:hẽtur leg. ꝛ no.xvij.di. multis. xviij.diſt.de concilijs iuncta. glo.ij. extendendo tex. de minori ad maius: qꝛ loquit de concilio pũinciali:vt hꝛ ibidẽ in.c. habeat ꝛ in.c.per eccleſiaſticas : ergo fortius in gnãli: pdicta aũt pbant lateqꝫ ponunt: in.c.ſi papa.xl.di.vbi bona glo.et in.d.c.ſignificaſti.de elec.et alibi ſepe. Auguſtinus vero in lib. de vnico baptiſmo ſolum per cãm mãlem diffiniendo dicit: conciliũ generale eſſe qð celebrat conuocatis epĩs vel vniuerſo orbe.glo.aũt.d.c.i.xvii.di.diffiniendo per cãm mãlem et efficientem dixit. Concilium vniuerſale eſſe qð a Papa vel eius Legato cum oibus epĩs cõſtituit. Et ppterea qdam Neoterici theologantes cõprehendendo q̃ttuor cauſaꝝ gnã ſm ea que tradunt in p de aĩa diffinierunt cõcilium generale eſſe ordinatam ꝯgregationẽ oĩum epoꝝ per eum qui põt: ad bonum eccleſie. Que pro maiori parte cõueniunt cum dicta diffinitione noſtra: licet non ita plene euacuent requiſita oĩa : vt patet ex premiſſis et ſequentibus. Aliter tamen conciliũ capere et diffinire conſueuerunt legiſte preſertim in rubrica. ꝛ in.l.i.et ſi.C.de vindic. liber.et apud concilium.manumiſ. licet in aliquibus conueniant. Ibi enim de mente glo . in. d.l.i. concilium capitur pro preſidentibus in concilio ſeu pro collegio hñte iuriſdictionem volũtariam :eãqꝫ exercente de voluntate partium:ſicut eſſet in manumiſſiõe ſeruoꝝ:vnde Saly. in dcã rub. dicit qꝫ quo ad manumiſſionem apud cõcilium de qua ibi loquit per viaꝫ cuiuſdã ſimilitudinis pcedit. qꝛ(vt inqt ipſe)concilium eſt ꝯgregatio pboꝝ viroꝝ pro declaratione alicuius rei faciẽda ſuper ea deliberate ſtatuendo : ſed idem Saly. in.l.i. C.de ſacroſan.eccle.in.i.col. dicit qꝫ ꝯcilium eſt congregatio ſcõꝝ prũm in vnum p ſũmum pontificem conuocatoꝝ ad aliquid ſtatuendum ꝛ puidendũ. Et paulo.I.in.ij. col.ſubdit qꝫ ls concilium ibi capiatur pro collegio clauſtralium. Tamen qꝫ ex more ꝛ vſu loquendi congregatio ſanctorum patrum:quam dominus Papa mandat fieri:ꝛ in qua intereſt:vt aliquid ſtatuat ꝛ ordinetur ſuper obſeruatione ſpectãtium ad vniuerſalem eccleſiam dr concilium elegãtiori nomine ſumpto: ꝛ illa quam faciunt epiſcopi vocatur Synodus. Bald.vero in d.l.i.C.de vindic.liber.apud con.ma. in prima col. dicit qꝫ concilium interdum ponitur pro multitudine legitime adunata ꝛ congregata auctoritate ſuperioris . Interdum ponit pro preſidentibus concilio ſm glo.ibi interdum ponit pro loco concilij.l. penul.ff.de iuſti.ꝛ iur.extra de iudi.c.i.Expediebant enim inquit ipſe quidam actus volũtarie iuriſdictionis in concilio vt ibi ſm pace tãtorum didaſcalorum dictum ſit mihi videt qꝫ nullus ipſorum in ſuis diffinitionibus euacuet diffinitum : prout ex premiſſis cuilibet ſenſato conſtare poteſt: ꝛ melius clariuſqꝫ conſtabit in progreſſu. Nec mihi probat tex.in.d.c.i.ð iudi.qꝫ ibi concilium accipiatur pro loco concilii:licet tex.in.d.l.penul. dicat ius aliquando locũ in quo ius redditur appellari: qui pro argumento in ſimili ad dictum Bal . induci poſſet. Et hec quidem quo ad primum queſitum noſtrum ſufficiant:quicquid alij

circa hoc ſcripſerint.

Concilium vnde dicatur.

Vnde dicatur concilium: qđ a
grecis ſynodus nuncupat.
Idem Iſidorus eodem ethi
mologiar lib. viij. c. xiiij. in
fi. ⁊ in prefatione libelli con-
ciliorum ac Gratianus poſt
eum tranſumptiue. xv. diſtin. §. ſynodus
more ſuo declarat dicēs. Concilium a cō-
muni intentione dictū eo q ibi congrega-
ti in vnum dirigant cēm mentis obtuitū:
nam vt inquiūt ipſi cilia oculor ſunt: ac ſi
inferre vellent q a con ⁊ cilium dicat con
cilium eo q omnium aſſidentium cilia in
vnum conueniāt: ⁊ ad vnum effectum di-
rigant: pro quo adduci pōt in arg. l. i. ff. de
pac. §. conuentionis. ibi nam ſicuti cōueni-
re dicunt qui ex diuerſis locis in vnus lo-
cum colligunt ⁊ veniunt. Ita qui ex diuer
ſis animi motibus in vnum conſentiunt
vel in vnam ſniam decurrunt. Unde ſub-
dunt pdicti q qui adinuicem diſſentiunt
concilium agere non dnr: q non conſenti
unt in vnum: ſeu etiam ſm eos xilium dr
quaſi conſilium a cōi intētione: ⁊ conſilium
quaſi cōſidium. d. in l. ſram tranſeunte. Et
propterea cum ipſis dicebat ēt Hug. in. d.
c. canones. quē refert ⁊ ſequit Archidi. ibi
q cōcilium dr a con ⁊ cilium: q ibi homi-
nes congregant ⁊ conueniunt: ſicut cilia: dus
oculi claudunt: vel ſm eum concilium dr
a verbo concio. cies. q ibi plures concium
tur. i. cōuocant ⁊ congregant. Quos ſequi
videtur Saly. in. d. l. i. C. de ſac. ſan. ec. in. ij.
col. verſi. ad apparatum accedo allegando
Hug. dicentem: q concilium eſt adunatio
gentium: ⁊ q componit ex con ⁊ cilium: ⁊
q dictio con: ſimultatem notat: ⁊ cilium
idem eſt qđ ordo pilor: ⁊ ſicut inquit cilia
conueniunt: qñ oculi geſcere volūt. Ita ho
mines coniungunt in concilio: vnde dicit
ipſe concilio. as. idem eſt: qđ concordo. as.
⁊ cōiungo. gis. quaſi conciliare ſit idem qđ
animos varios aut contrarios in vnum
coniungere vel concordare. Varroni autem
lingue latine patri optimo ⁊ dfenſori acer-
rimo. Licet in qbuſdam ſui ipſius ⁊ gētis
ſue ſtudioſus nimis videatur. Concilium
a coactione deſcendere diciqꝫ placuit. Ego
vero ſi latinum hoc eſſe concedit cum illis
magis ſentirem: qui cōcilium a con ⁊ cio:
cies: qđ eſt voco deriuant: fretus auctorita
te Maronis qui ſe ipſum ⁊ nominis deri
uationem declaraſſe vr dum inquit. Con-
ciliumqꝫ vocat diuum pater atqꝫ hominū
Rex. Qđ concilio nro dum a ſummo pō-
tifice conuocatur: optime cōuenire poſſet:
cum ipſe ⁊ diuum ⁊ hominum pater vo-
cetur in terris. Qđ ſi forte cōcilium a con
⁊ cio deriuando l. ſra grāmaticum altiora
ſcrutantem offendit. Si venia dabitur: vt
nomen iſtud verbale faciamus Tunc om-
miſſis deriuationibus omnibus antedi-
ctis que pprietatem ſignificationis non at-
tingunt: nominis: vt ita dixerim: quidita-
tem: pprietatem ⁊ effectus importantias at-
tendentes: qđ magis diffinitioni ⁊ deriua
tioni conuenire dignoſcit. Cum imperfe-
cta nimiſqꝫ ieiuna illa videat deriuatio:
que ſue diffinitioni nō correſpondet. Mi-
hi facillime perſuaderi poſſet. Conciliū po
tius a concilio: as: qđ eſt demulcere: amici
tiam ⁊ beniuolentiā inire: ⁊ veteres ami-
cos qui forte defecerant in priſtini amoris
concentum deducere: qđ maxime procedit
in concilijs nris. In qbus ante oia hereti
cos: ſciſmaticos: ⁊ eos q ab īmaculata fide
chri receſſerāt: humaniter benigneqꝫ corri
gimus: ⁊ fidei orthodoxe mir in modum
conciliamus: niſi relapſi pertinaceſqꝫ ſint:
⁊ in profundum malorum deſcendere ve-
lint: vt chriſtiani omnes vnum ſint miſti-
cum corpus in fide: in gratia: in amore: quē
admodum in ſancta trinodi numinis tri-
nitate vnitas eſſe creditur. extra de ſum.
tri. ⁊ fid. catho. c. damnamus. ibi: cum er-
go veritas pro fidelibus ſuis orat ad pa-
trem. Volo inquiens vt ipſi ſint vnum in
nobis ſicut ⁊ nos vnum ſumus: hoc no-
men vnum pro fidelibus quidem accipi-
tur: vt intelligatur vnio charitatis in gra-
tia. Et hanc ſentētiam meam comprobare
poteſt tex. conciliū Niceni. xviii. di. in. c. ha-
beat. ibi vt oībus: ſi que ſunt: ſimultatibus
amputatis: cum multis ſi. Nec mihi tunc
diſpliceret q verbum concilio a ciliis de-
duceret tanqꝫ a primitiuo: qđ nā preceſſiſ
ſe pmonſtrat: hac potiſſimum rōne: q vt
inquit Pli. nr Veronenſis. li. xi. ca. xxxvii.
Cilia ⁊ ſupercilia hoī ſunt pariter ⁊ alter-
ne mobilia: ⁊ i his pars animi exiſtit. Ne-
gamus

gamus:an annuimus:hec maxime īdicāt: faſtus. Superbiaq₃ alíubí conceptaculum: ſed hic ſedem hȝ: in corde naſcit: hic ſubit: hic pendet. Nihil altius ſimul abruptiuſq₃ inuenit in corpore:vbi ſolitaria eſſet. Cum ergo cilia ⁊ ſupercilia animi paſſiões ⁊ indicia atteſtari ſoleāt. Quia ſi lepide venuſteq₃ demiſſa fuerint philantropian ⁊ humanitatem quandam pre ſe ferunt: que ēt aduerſarios quoſcunq₃ nobis: ea manſuetudine conciliet. Si vero econtra frōte caperata contorto obſcuroq₃ vultu: turpiter ⁊ illepide compreſſa ſint: indignabundum atra bile pcitum:ac oībus fere ingrati animi indicium demonſtrant. Qđ ſi fronte ſurſum elata:rugiſq₃ ſuffarcinata: cilia ipſa extollant:ſeueritatem:faſtum: ac ſuperbias tumentemq₃ animum indicant. Unde ſupercilium a pleriſq₃ nuncupat̄ vt in obſcenis priapeis legitur. Conueniens latio pone ſupercilijs. Et apud Juuenalem. Si cū magnis virtutibus afferс. Grande ſupercilium: ⁊ numeras in dote triumphos: ⁊ apud Martialem in ꝓ. Terraꝝ dn̄m pone ſupercilium:apud Ualerium quoq₃ maximum legimus Cenſorium ſupercilium:ex quibus liquido conſtare pōt. Concilium a concilio verbo non incō cinne poſſe deriuari:⁊ verbum concilio ab ipſoꝝ ciliorꝝ māſuetudine dū in eis aī ꝯciliatio: q̄ſi imaginario quodā in ſpeculo ꝯſiderat̄ ⁊ inſpicit̄ non ab re vel incongrue poſſe deduci.

¶ Synodus vero que a grecis σύνοδος appellatur a σύν quod eſt ſimul καὶ ὁδὸς via vel a verbo συνοδεύω. quod eſt comitor. ris. vel conitineror:eo ꝙ ad synodum proficiſcentes conueni ant:concomitenturq₃. Inde ⁊ συνοδία. comitatus dr̄: qđ placere etiam vr̄ Iſidoro in ꝑfatione libri conciliorꝝ vbi dixit synodum ex greco interꝑtari comitatū vel cetum. Uerum q̄m hec quoq₃ deriuatio eandem ſn̄iam aſtruere vr̄:que ingrata eſt:magis placeret ꝙ synodus a σύν. quod eſt ſimul. καὶ ᾠδή. cantus deduceret̄. vt dici forte poſſet synodus quaſi concors concentus ⁊ harmonica quedam conciliatio. probat tex.i.q.vij.c. cōuenientibus.ibi. Si vo synodalis conſonantia ⁊c̄. Qua qdem ratione adducti Nos quoq₃ libellum hūc noſtrum synodiam Ugoniam appellari non ab re (vt arbitror) decreuimus. Cum in eo synodorꝝ concentum proſequi dn̄o concedente in animum induxerimus.

Quotuplex ſit concilium.

QUotuplex ſit ꝯcilium.glo.xvij.di.in ſum. Tres diuerſas conciliorꝝ ſpecies attingendo hoc annotaſſe videtur dum inquit ꝙ conciliorꝝ quedam ſunt vniuerſalia: quedam particularia ſiue prouincialia:quedam epiſcopalia. Epiſcopale eſt cum eps̄ annis ſingulis celebrato concilio prouinciali:poſt ſex menſes. Abbates oēs ſue dioceſis ſi cauſa ſubeſt. Necnō presbyteros:diaconos:atq₃ clericos:ſeu etiā oēm conuentum ciuitatis ipſius vbi preeſſe dignoſcit̄. Ac etiam cunctā dioceſim ſeu plebem aggregat: ⁊ coram eis pleniſſime oīa refert:que eodem anno in concilio generali:vel prouinciali: acta diffinitaq₃ fuerunt. Et plebanos ac parrochiales ſacerdotes ſuos:ſi placet:rationem reddere cogit:qualiter ſuſceptum officium celebrent: vel baptizent. Et hec facere negligens vel paruipendens. Sententia excōicationis duorꝝ menſiū curriculo vulnerat̄: vt dicit tex. formalis.xviii. diſtin.c.decernimus. iuncto.tex.xxxviii.di.q̄n.in ſi. quo ad penultimas notam:cum q̄bus concordare vr̄.tex.extra de accuſa.c.ſicut olim in ſi. Dixi cū eps̄:ꝙ nemo in ſua dioceſi synodum cōgregare poteſt:ſine eo vel ipſius auctoritate:prout notabiliter dicit gl.ſum.xvij.di.ꝑdicta. Que in ſi.ſubdit ꝙ eps̄ dictam ſuam synodum poteſt ſine auctoritate. Metropolitani ſui facere.alle.xxxviij.di.q̄n.⁊.xij.q.ij. placuit. Quod autē iſtud quoq₃ ep̄ale ſicut ⁊ vniuerſale ⁊ prouinciale appellari poſſit concilium:probat gl.ſi.in.d.c.q̄n. alle. xviij.q.ij. abbates.xij.q.ij.d.c.placuit.⁊.xviij. di.propter.⁊.c.placuit. Sex menſium terminum ep̄o prefixerunt canones: vt interim clerū ⁊ populum cōmode conuocare et res ſuas cōponere poſſit:que forte prolapſe fuerant: eo intermedio tp̄e quo ipſe in concilio fuerat prouinciali. Nec illi ſex menſes ſtatim poſt celebratum et diſſolutum concilium ꝓuinciale currere incipiunt:ſed de his ſubducitur tempus quo eps̄ ipſe redire potuit ex concilio ꝗ interim cenſet̄ impeditus: ſm̄ doc.in.d.c.decernimus.ar.extra de cōceſ.preben.ꝗ diuerſitatem.ff. ex q̄bus cauſis maio.l.ſi cui.et.l.qui mittuntur.

¶ Quod de Abbatibus dictū fuit:ſi cauſa ſubeſt non ab re vr̄:ꝗ dubitat̄ nunquid

eps cogere poſſit abbates venire ad conci-
lium et tex. vr dicere ꝙ non in.c. eps non
debet.eadem di.xviii.que palea eſt.et habe
tur et.xviii.q.ii.§.vlti.ls tex. velle videat ꝙ
ſi aliqua rationabilis cauſa ſubeſt:compel-
li poſſint:et ideo additum fuit ſupra ſi cau
ſa ſubeſt:quãuis tñ glo.in.d.c.eps illud ſpe
ciale eſſe dixerit:et intelligi debere arbitre
tur de Abbatibus ciſtercienſibus ꝙ.ſ.ipſi
cogi non poſſint ad ↄcilium. extra de ſta.
mo.c.i.niſi eēt pro crimine enormi ſm eas.
xi.q.i.priuilegiū.ar.extra de priui.tuaꝝ. Ex
quibus oritur altercatio inter ſcribentes.
Nunqd.ſ. Abbates cogi poſſint venire ad
ſynodū epalē.Et vltra premiſſa ꝙ poſſint
compelli vr.tex.cum ſua limitatione in.c.
qd ſuper his de maio.⁊ obe. qui expſſe di-
cit ꝙ eps Abbates ⁊ ſacerdotes dioceſa-
na ſibi lege ſubditos:qui ad ſynodum ve-
nire ↄtemnunt: pōt per cenſuras eccleſia-
ſticas cōpellere ad veniendum ⁊ debitam
ſibi obedientiam et reuerentiam exhiben-
dum:qd intelligit glo.veꝝ.Si dicti Abba
tes habent populum: qr tunc tanqȝ ſubdi-
ti lege dioceſana venire compellunt ad ſy
nodum:et intelligi debere dicit tex. xviii.
q.ii.abbates.Sed dic ipa nō hñtes populū
non tenent ire:niſi cauſa rōnabilis ſubſit:
vt dr in illa palea.xviii.di.eps dicit. ipſa ci
ſterienſes et ſi non eſſent exempti:cum nō
habeant populum non tenent venire:ſicut
nec alii exempti: qui populum non habēt.
xviii.q.ii.c.qȝ ſit neceſſarium in ſi. alle.pro
ſi.glo.in.c.dilectus. de offi. ordi. que iſtud
idem concludere vr.Cum qbus et tranſit
Inno.Ioan.an.et cōiter doc. oēs et Abb.
Panor.poſt eos in.d.c. qd ſuper his et ſe-
quēdo.Inno. ibi dicit ꝙ ſi Abbates hñt
populum ſubiectum epo ire tenent ad ſy-
nodum et ad oīa alia obligant que ſunt de
lege dioceſana: quēadmodum alie eccleſie
ſeculares. Unde tenent habere in mona-
ſterio cathedram vbi eps poſſit pro libito
pdicare populo.Et ſubdit poſt Hoſti.ꝙ ſy
nodus eſt mixti iuris:qr reſpectu conuoca
tionis eſt de lege dioceſana:et ideo Abba-
tes non poſſunt compelli venire niſi ſubſit
cauſa rōnabilis:vt in.d.c.eps. ſed reſpectu
eoꝝ que ſtatuunt in ſynodo non eſt de le-
ge dioceſana: ſed de l.iuriſdictionis: qr ad
iuriſdictionem ptinet ſtatuere: et ſtatutis
obedire.Sed ſi abbates ſunt exempti:non
tenentur ire ad ſynodum:niſi hēant vt di

ximus populum ſubditum epo:qr tunc ve
nire tenent rōne capellaꝝ.c.ex ore.de priui
le.Qd tñ limitat Abbas antiquus.Dum
modo ipſi abbates exempti per ſe exerceāt
curas dictaꝝ capellaꝝ:qr ſi per capellanos
hoc facerent:tunc ſufficeret ꝙ ipſi capella-
ni irent ad ↄcilium:qd dicit Abb.Panor.
cōius ⁊ verius eē:⁊ ſꝫ pdicta limitari.tex.
in.c.nimis.de exces.pla.Ubi dr ꝙ religio-
ſi non teneant ire ad ſynodum epalem:dꝫ
enim intelligi ſm eum:aut de exēptis: aut
quando ↄgregat ex facili cauſa:vel intelliga
tur in ipſis religioſis īferioribus: ſecus in
eoꝝ plaтis:qr vt inquit ipſe tūc dꝫ fieri di-
ſtinctio de qua ſupra:qd dicit eſſe notādū.
Et idem fere dicere vr. Archi.in.d.c.eps.
Gemi.vero ibi diſtinguendo dicit. Quod
ſi querimus de fratribus mendicantium
ordinum qd venire non debent. de exceſ.p-
la.c.nimis. Qd tñ intellige niſi vt ſ. dixi-
mus.Si aūt querimus de his qui mendi-
cantes non ſunt:ſi ſunt abbates; priores ⁊
huiuſmodi:⁊ hoc habent expſſe ex priuile-
gio:ꝙ ire non teneant: tunc planum eſt:et
ita ſm eum pōt intelligi. tex.in.d.c.nimis
alio modo:ſi non habent hoc ex priuilegio
expſſo:ſed alias ſunt exempti:non habētes
populum vel capellas ſubiectas habentes
populum ſubiectum:tūc ire non tenentur:
vt no.glo.in.d.c.qd ſuper his: nec tales et
aſtringuntur a ſtatutis ſynodalibus. Inno.
no.per doc. de conſti.c.i.li.vi. Habentes vo
populum vel capellas populatas:lꝫ ſint exē
pti ire tenent ratione capellaꝝ predictarū:
ꝑꝫ de priui.c.ex ore.Si aūt nō ſunt exempti
tales abbates lꝫ non habeant populum ire
tenent ad ſynodum: et ita procedit tex. in
d.c.qd ſuper his.Tñ eps non dꝫ eos com-
pellere:niſi ſubſit cā rationabilis ⁊ neceſſa
ria:et ita ꝓcedit.tex.in.d.c.eps. cuius occa
ſione qr in finalibus verbis dicit niſi ratio
nabilis cauſa exiſtat doc.et maxime Inno.
Abba.Panor.et alii in.c.qd ſuper his. de
maio.et obe. dicunt ꝙ ſi eps ſine cā vel ex
iniuſta cauſa eos citaret: vel aliqd ↄtra ca-
nones ſtatuere vellet:ire non tenent:per.d.
tex.et iniuſta cā intelligi pōt ſm Inno. qñ
in citatione exprimitur: vel notorie cōſtat:
et idem dixit Inno.in qualibet notorie in
iuſta citatione:qr citatus ire non tenet: vt
no.in.c.ii.de dila. et idem ſm eum in.d.c.
ꝙ ſuper his dicēdum foret: qñ vocatus nō
auderet impugnare que tractanda ſunt:ſi

preſens

preſens eſſet: q2 tunc non arctat venire: pu
ta ſi tractaret de dando fauore principi ex
cõicato: vel aliqd libertatem eccleſie tentã
ti. Unde dixit Inno. in.c. inquiſitioni de
ſen.excom. q2 non tenetur quis obedire et
pape: quando mandatum ſuum eſt contra
deum: vel timetur ſcandalum futurum.
¶ Quo ad alios vero Monachos ſimpli
ces: qui non ſunt abbates vel priores: vide
tur glo.in.q.vij.c. conuenientibus ſentire
q2 monachi venire non teneant: ſed abba
tes tñ: exponendo ibi vbum monachi pro
abbatibus. Nã vt inqt Archi.ibi ſub no
mine monachoꝶ ſiue fratrum abbates cõ
tinent: vt ps extra de ſimo.c.vlti. et de pri
ui.c.ex ore. Qd ſm neotericos et ꝑſertim.
d. Alexandrinum in. d.c.epꝯs: procedit in
monachis clauſtralibus q2 illi venire non
tenentur. Secus ſi monachi ipſi parrochia
les eccleſias tenerent: q2 ratione eaꝶ ad ſy
nodum ire tenent: vt ſupra dictum fuit: et
ps.xvj.q.i.de monachis. q2 monachi tranſ
lati ad parrochiales eccleſias aſtringuntur
regulis et ſtatutis ipſaꝶ parrochialium ec
cleſiaꝶ. Et iſto modo diſtinguendo neceſſe
non foret exponere monachos pro abbati
bus. Quam ſñiam approbare ẽ: vr idem
Archi.xviij.q.ij.in.c.abbates. in ſi.in glo.
in verſi.ſi neceſſitas.lz.d. Alexandrinus eũ
nõ allegat.et benefacit tex.ibi. Annis aũt
ſingulis ſynodum facere debent epi in ſua
dioceſi de ſuis clericis et abbatibus vt ꝑ
miſſi. Ibiq3 ſtatuta in concilijs prouincia
libus edita notificare: ꝛ adulteria clericoꝶ
vel monachoꝶ diſcutere: vt hꝫ tex. qui pa
lea eſt.xviij. di.§.annis ſingulis. ꝛ.c.ſeq.ex
cõcilio biloneñ. Sed q2 ſuperius circa de
ſcriptiõem ſynodi epalis diximus cũ tex.
in alleg.c.decernimus. ac ẽt cunctam dio
ceſim ſeu plebes aggregat. Querũt Archi.
et alij poſt eum ibi. Adqd layci congregan
tur in concilio epiſcopali: cum ſufficere de
beret congregare clericos: vt ipſi poſtea ſi
gnificarent parrochianis ſuis. Et duas ra
tiones reddunt doc.ibi. Quare etiam lay
ci congregentur. Prima eſt q2 maior fides
adhibetur verbis epiſcopi q̃3 alterius cleri
ci ſm hug. Secũda eſt q2 ipſi quoq3 in his
que ad fidem pertinent audire debent pre
cepta: ad que obligant: q2 in materia ſpiri
tuali ẽt layci ſubijciunt iudicio eccleſie: vt
in.c.i.de conſti. in.c.duo ſunt. et in.c. bene
quidem.xcvj.di.et in.c.decernimus de iu

di.cum ſimi. Et dicit Archi. ſm intentio
nem Ioã.de fantu. q2 intelligendum eſt q2
dicta laycoꝶ vocatio fieri poſſit et debeat.
Quando aliquid de nouo in concilio pro
uinciali ſtatutum fuiſſet: aliter aũt nõ alle:
xxiij.di.cõis ꝺ con.di.iij.placuit. el.iij.vbi
probat q2 conſulte agendum eſt qꝺ de no
uo emergit. Illud vo qꝺ poſtremo dcm̃
fuit in deſcriptione: de excõicatione duorũ
menſium quam incurrit epꝯs negligens ꝑ
miſſa adimplere: facit doc. heſitare et ibi et
alibi nunqd excõicatio ad tempus promul
gari et ligare poſſit: et nunqd tũc requirat
abſolutio lapſo dicto tpe. Sed q2 nõ eſt ma
teria pñtis ſpeculationis. Satis ſit quo ad
propoſitum admonere q2 metu contrario
rũ nõnulli exponunt ibi excõis dictionem
pro ſuſpenſione. Cum qbus concordare vr
tex.in materia ꝓpa loquens in.c.ſicut olim
in ſi.extra de accuſati. qui formaliter dicit.
Quiſqs aũt hoc ſalutare ſtatutum neglexe
rit adimplere a ſui executione officij ſuſpẽ
datur. Quibus tñ nõnulli Moderniores
contradicere vident ea potiſſimum rõne:
q2 excõicatio ad tꝑs proferri põt: et dictio
nes non debent iꝓpriari: vbi ius nõ di
ſcrepat. Sed forte dici poſſet attendendam
magis eſſe antiquoꝶ ſñiam propter tex.in
d.c.ſicut oli.a quo ad hoc limitare vel mo
derari vr penam illius.c.decernimus. Cuꝫ
pene demoliende ſint etc̃. ¶ De materia
autem excõmunicationis vel abſolutionis
dicto caſu vltra no.in.d.c.decernimus.tra
ctatur in.c.cum bõe.de eta.et quali. in cle.
j.de deci.vbi glo.in.c. cum deſideres. et in
c.a nobis.de ſen.excom.vbi de certa forma
abſolutionis: iunctis his que hñr.in.c.ve
nerabilibus §.vbi aũt.de ſen.excõ. in.vj.hꝫ
per Io.an.et ſequa.in.c.ſi. de matri. ꝯtrac.
contra.inter.eccle. Dixi aliqd in Ugonina
mea de iterdicto eccleſiaſtico quarta anno
tatione fol.xlix.vſq3 ad.l.verſi.non omitto
et verſi. non tñ ſufficeret cum ſeq. et alibi
ſepiuſcule. Cõis aũt ſentẽtia vr: q2 poſteaq̃3
quis incidit excõicationis ſententiam ſiue
ſub ꝯditione: ſiue ad tꝑs: ſiue aliter: q2 ſem
per requirat abſolutio: et hec qdem opinio
vr tanq̃3 tutior et ſecurior. Ubi agit de ſa
lute animaꝶ amplectenda. Quicquid con
trarium ſentientes ſcripſerint.
¶ Poſt hec omittendum non eſt: q2 hanc
epiſcopalem ſynodum nõnulli pſbyteriũ.
Prouincialem vero qdam conuentũ epi

ſcopalem appellant. De p hſ. xij.q.ij. in.c.
placuit.ibi.inconſulto concilio vel cuncto
presbyterio. De ſecundo autē hſ. xviij.di.
in.c.de concilijs. ibi. vt.ſ. bini conuentus
per annos ſingulos habeant etc.et in.c.q̄m
quidem.ibi per ſingulas prouincias opor-
tere per conuentum epoꝝ ꝛc. ¶ Ceteꝝ ne
ſi aliqua ſaltem eoꝝ que ad praticā ſpectāt
omittamus:tractatus imperfectus videa-
tur:dicendum occurrit: q̄uo epiſcopalis ſy
nodi:congregatio:cōcio:et expeditio habē-
da ſit. Et q̄dem vt ſummam breuiter attin
gamus:ne incidens materiā principalē:lō-
ga digreſſione impediat. Dicendum vr̄ q̄
eps volens congregare ſynodum ſuam:vz
vel per nuncium:vel per p̄conem:vel ad ſo
num campane:aut per edicta in plebibus
propoſita:qḋ magis cōuenire vr̄:ſeu aliter:
prout alie quoq; vniuerſitates conuocant:
congregare. Citando et p̄ntes et abſentes:
qui de iure venire tenentur: vt tali die tali
hora:et in tali loco:ſe adinuicem congrega
re debeant pro ꝯcilio. Audituri proponen
da et conſulturi prout ſm deum expedire
viderint. Et ad hec facere vident iura oīa
de citationibus vniuerſitatū vel collegioꝝ
loquentia:et maxime que hn̄r. et not.in.c.
p̄ntium de teſti.in.vj. Ubi bona glo. in.c.
corā extra.de elec.in.c. cum in eccleſijs. eo.
ti.lib.vj. ponit glo.et no. in.c.i. de his que
fi.a maio. parte.capi. vbi per doc. ꝛ Abb.
Panor.qui extēdit glo.d.c.p̄ntium.ad oēs
caſus arduos ꝛ grauiores in q̄bus abſen-
tes citandi ſunt. Idem ſentit Inno.in.c.ij.
de ope.no.nun. et Bar. et Moderni in.l.
reſcriptum. in prin.ff.de pac. Et in genere
de hmōi citatione vniuerſitatum hr̄ per
Bar.et legiſtas in.l.oēs populi.ff.de inſti.ꝛ
iur.et in.l.i.ff.de decre. ab ordi. facien.et in
l.ij.C.de decur.lib.x.et per Pet. de anch.in
repe.c.canonum ſtatuta.de conſti. et alibi.
Congregari aūt dz in epiſcopio: ſeu i. eccle
ſia cathedrali:vbi conſueuit : vel in aliquo
loco alio condecenti : vbi magis epiſcopo
vr̄ prout dicet.I.in tractatu concilij genera
lis. Adueniente vero die p̄fixa ad conciliū
celebrandum. Oēs Abbates:p̄lati: et ſa-
cerdotes:quicunq; cōgregati ad cathedra-
lem eccleſiam mane conuenientes. Ep̄m
ſuſcipiunt et reuerenter ſalutant. Miſſaq;
ſp̄us ſancti celebrata: eps ſtolla et pluuiali
indutus. Mytraq; cum paſtorali redimi-
tus. Accedens ad altare maius certas p̄ſa
tiones:antiphonas:et orōnes dep̄catorias
ad impetrandum grām et ſuffragia diui-
na decantat:choro proſequente:prout ad lō
gum hr̄ in libro pontificali. Poſt que decā
tato hymno. Ueni creator ſpūs. Ep̄o into-
nante et ceteris proſequētibus. Facto ſilē-
tio Pontifex aliqua p̄fatione vtitur clerus
premonendo:vt ſtudioſe audire et reueren
ter ſuſcipere ꝛ exeq velint monita concilij.
Et ſi quid habent qḋ emendatione aut cor
rectione indigeat:q̄ illud in medium affe
rant p̄mittendo ēt ſi videat. Quare ſyno-
dus congregata fuerit:et q̄d in ea p̄ponen-
dum et diffiniendum ſit ꝛc. Prima autē
ſeſſione et die expedita:ſiue p̄ſida ſit. Scd̄a
ſeſſio ſiue non. Eps eis benedicit:eoſq; di
mittit. Et ſi oīa expediri non poterunt in
prima die vel ſeſſione expediunt in ſecun-
da:oībus:modo ſupraſcripto et prout i di-
cto pontificali rite ſeruatis. Sed ꝓpoſitis
geſtis concilioꝝ et his que proponenda vi
debant:eps ſm informationes quas a te-
ſtibus publicis ſeu ſynodalibus vel ab ali
is hz:interrogare poteſt plebanos et ſacer-
dotes ſuos parrochiales de regimine et cu
ra aīaꝝ. De cuſtodia ſacratiſſime euchare-
ſtie et ſacramentoꝝ: de adminiſtratione et
diſpenſatione bonorum: et reddituum ec-
cleſiaſticoꝝ. De celebratione miſſaꝝ et alio
rum diuinoꝝ officioꝝ. De modo et forma
baptiſmi et hmōi: prout expedire viderit:
et coget ipſos de p̄miſſis oībus rationem
reddere:eoſq; ſi opus fuerit:corriget:redar
guet:emendabit:reformabit:et diſponet in
melius:prout tetigi.I.in deſcriptione:et ꝓ-
bari ac notari vr̄.xxxviij.di.c.q̄n. Poſt cō-
gruam vero allocutionem ſeptem vel plu-
res viros.prout expedire viderit : qui ſint
maturiores:honeſtiores: ac veraciores: in
medium aduocat: atq; illatis ſacroſanctis
euangelijs et ſanctoꝝ reliquijs eos conſti-
tuit teſtes ſynodales: indagatores prauita
tis heretice:et eoꝝ oīum que contra fidem
orthodoxam et rectam viuendi normā in
uenerint:eoſq; iurare compellit : q̄ ea que
q̄ncūq; nouerint ep̄o vel eius Uicario:qui
nuncius vel miſſus dominicus aliq̄n ap-
pellat:bona fide manifeſtabūt:prout habet
in.c.eps in ſynodo.xxxv.q.vj.et in.c. prete-
rea.extra de teſti.cogē.cum cōcordan. His
vero expeditis poſt ſolēnem benedictionē
et ſynodale eulogium:oēs dimittit in pace
indulgentias aliquas concedendo:ſi vult:

his

his qui ſynodo interfuere. Eos etiam admonēdo et exhortando ad ea que ipſis imminent diligenter exercenda. Et diſponendo ꝙ in futuꝝ ſe ꝓmptos reddāt inueniēdo ad ſynodum quando conuocabitur.

¶ De concilio prouinciali.

Prouinciale ſiue particulare aut aliter epāle vel epoꝝ concilium eſt illud qđ primas ſiue Patriarcha aut Metropolitanus archiepſ: ex tota ꝓuincia ſibi decreta conuocat: ⁊ facit cum oībus ſuis ſuffraganeis. Pro moribus reformandis: cauſis: ⁊ querelis audiendis: vel ſtatutis ⁊ cōſtitutionibus ſynodalibus relegendis: nouis condendis atqꝫ edendis. Hec deſcriptio lꝫ vſqꝫquaqꝫ ſuum diffinitum non euacuet: vt patebit in ſequētibus: colligi vr̄. xviij. di. per totū: ⁊ per glo. xvij. di. in ſum. ⁊ melius qꝫ alibi. extra de accu. c. ſicut olim. cum ſuis concor. Huius autē deſcriptionis occaſione opꝫrepciū exiſtimaui pauca ēt de hoc prouinciali concilio perſtringere: quod magni momēti exiſtit: qꝫqꝫ in multis cum vniuerſali conuenit. Ne igitur euagando confuſionem nobis inducamus. ⁊ principale propoſitum concilij generalis impediamus. Leniori indagine que infra annotanť percurremus. vꝫ.

¶ Unde ꝓuinciale ſeu epāle ꝯciliū dicať.
¶ Quis illud facere vel cōgregare poſſit.
¶ Qui vocandi ſint ireqꝫ teneantur.
¶ Qua pena puniantur epiſcopi ire recuſantes vel omittentes.
¶ Quando ⁊ quotiens celebrandum ſit.
¶ Quo ordine vel modo celebretur.
¶ Quid in eo proponi: tractari: diffiniri: ⁊ ſtatui debeat ⁊ poſſit.
¶ Quā iuridictiōes hēat ꝯciliū ꝓuīciale.

Uo ad primum igitur. Abba. Panor. in. d. c. ſicut olim. de accu. in. ij. col. in ꝑ notabili. dicit ꝙ prouinciale vocať a prouincia ꝗ quelibet ꝓuincia dꝫ hēre vnum Archiepꝫ ⁊ decem epos. de quo. vj. q. iij. c. ſcitote. qui tex. aliter loquitur: dicit enim ꝙ Prouincia eſt illa que hꝫ decē aut vndecim ciuitates: ⁊ vnum Regem ⁊ totidem minores ptātes ſub ſe: ⁊ vnus Metropolitanum: alioſqꝫ ſuffraganeos decem vel. xj. epos: iudices: ad quoꝝ iudicium oēs cauſe epoꝝ: reliquoꝝ ſacerdotum ac ciuitatum referanť: ⁊ ibi dicit glo. ꝙ hoc iō ſtatutum fuit: ꝗ cā epi coram duodecim epis eſt tractanda. xv. q. vij. ſi qs tumidus. Idē quoqꝫ Panor. in. c. graue. de ꝑben. in fi. dicē concilium prouinciale ſic dictum ꝗ repreſentat eccleſias prouincie: ⁊ ꝙ in hoc intereſſe debent epi prouincie. Aliter tñ ſummitur prouincia ſm Jo. de anna. in. d. c. ſicut olim. in. iij. col. in. l. ſi. cū ibi no. C. de ꝑſcrip. longi. tempo. Ubi glo. que ſm eum reputatur ſingularis dicit: ꝙ cum hodie ſingule ciuitates hēant ſua regimina. Quelibet ciuitas dici pōt ꝓuincia. Unde inqt ipſe gl. illa vtilis eſt in materia preſcriptionis ad ſciendum: an ⁊ qñ qs ꝑſcribere poſſit contra abſentem: vnde ſm illam glo. ſingularem. Ille dr̄ in prouincia q eſt in ciuitate: ⁊ ille extra ꝓuinciaſ qui eſt extra ciuitatē. Uide ēt que in propoſito not. per Albe. de roſa. in. d. l. ſi. in. ij. colū. ⁊ p Bernar. ⁊ doc. in. c. coram. de elec. vbi dr̄ ꝙ Cremona ⁊ Regiū ſunt diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ: ꝗ Cremona ſubeſt Archiepo Mediolanen. Regiuꝫ Rauēnati. Et Archiepi qdem in ꝓuincijs ſuccedere dñr preſidibus: vel in ſpūalibus loco ꝑſidum dñr: ꝗ qlibet preſes vni prouincie ꝑſidebat. l. ſi eadem. ff. de aſſeſſo. Cuꝫ igiť hodie non hēamus ꝑſides: ꝓuincie diſtinguntť per archiepatuſ ad hoc in auc. de her. ⁊ fal. circa fi. vbi impator conſtitutiōes illam archiepis mitti debere dicit: vt illi poſtea ad ciuitates eam mittant. Hoſtien. vero in ſum. ti. de ele. §. qualiter faciēda ſit. verſi. cōmode. dicit in citationibus ad electionem faciendam: non eſſe intelligendas prouinciam talem ac tantam: vt dicit canō. vj. q. iij. c. ſcitote ꝗ ſm eum multe prouincie ſunt diffuſe: ⁊ mora piculoſa eſt extra de elec. c. cum inter vniuerſas. ⁊ c. ne ꝓ defectu. Sed vna ꝓuincia intelligenda eſt: ſicut vulgariter dr̄ Lōbardia: Tuſcia: Terra laboris: ſm Goffre. Itē ſm Albe. vbi ſ. Aliqñ vna dioceſis ponit pro vna ꝓuincia: vt no. ix. q. ij. c. epi qui. Quicqd aūt ſit. Prouincia: ſatis eſt ꝙ in ꝓpoſito nr̄o prouinciale concilium a ꝓuincia quā hꝫ Archiepſ ſuo ſub Metropolitatu denoiatur. Quod ēt concilium epāle dr̄: vt hr̄. xviij. di. q. j. c. de concilijs aūt epalibus. cum ſi. Non qdem ꝙ ab epo cōuocetur: ſed ꝗ epi

tm̄ qui de neceſſitate vocādi ſunt: vocales
ſunt in eo: ꝛ illud conſtituūt, vt probatur.
ea. di. xviij. fere per totum. ꝛ alibi.

¶ Quis ↄciliū ꝓuinciale ↄgregare poſſit.

Quis illud facere vel cōgrega
re poſſit: ꝛ dicēdus eſt: ꝙ Me
tropolitanus in ꝓuincia ſua il
lud cōgregare pōt ꝛ dꝫ: vt cla
re ꝓbat: lateqꝫ leg. ꝛ no. xviij.
di. c. pp. el ꝑ. ꝛ c. ij. cum ſi. Primas quoqꝫ
in ſuo primatu illud pōt cōgregare: vt. iij.
di. regula §. porro. Metropolitanus tm̄ cō
cilium ſuum facere pōt ſine auctoritate pri
mat. xcii. di. c. ſiqs epis. ꝛ. xj. q. j. ſi clericus
aduerſus. ponit glo. xvij. di. in ſum. ꝛ vtro
biqꝫ per ſcribentes. Et q̄uis primas non
debeat intereſſe concilio ꝓuinciali ſui Me
tropolitani. Attamen in magnis ꝛ ardu
is negocijs Metropolitanus primatē ſuū
conſulere dꝫ: ꝓut quo ad vtrunqꝫ ꝓbatur.
xviij. di. de concilijs. iuncta glo. ibi. ꝛ quo
ad ſcdm̄. lxv. di. de ꝑſona. ꝛ. vj. q. iiij. ſi iter
epos. Sed contra ꝑmiſſa ꝙ ſaltem congre
gari non poſſit abſqꝫ licentia Pape hmōi
concilium facere vꝫ tex. xvij. di. c. nec licuit.
vbi dꝛ ꝙ non licuit nec licebit particularē
synodum ſine Papa celebrare: ꝛ cōtrafa
cit ēt tex. in. c. concilia ſacerdotum. ea. di.
Qui tex. ēt dicit. ꝙ concilia ſacerdotum ec
cleſiaſticis legibus quotannis decreta per
prouincias: qꝛ pn̄tiam Pape non hn̄t: vali
tudinem ꝑdiderunt: ꝛ ibi glo. exponit ſa
cerdotum. i. epoꝝ. et verbum ꝓuincias fa
cit ꝙ tex. ille de ꝓuinciali oīno loquatur.
Sed rn̄d. Archi. et doc. ibi ꝙ dicta duo ca
pitula intelligūtur de mā de qua hꝛ. xxiij.
q. v. c. de liguribus. qꝛ Patriarcha Aglee
et epi Ligurie Venetie et hiſtrie noluerūt
a principio acqeſcere concilio qnto Cōſtā
tino. Sed ſe congregare voluerūt et cogno
ſcere ac corrigere: vel moderari que in dcō
concilio qnto geſta fuere: qđ non licuit eiſ
dem. Et idcirco dū tex. dicit. nec licuit par
ticularem ſynodum congregare: ſubaudi:
vt inqt glo. ibi ad aliqd gnāliter ſtatuēdū:
vel ad reuocan̄. illud qđ in concilijs gnāli
bus vel vniuerſalibus eſt ſtatutum. Non
aūt ꝙ pp hoc ꝓhibeat qn concilium pro
uinciale celebrent et ſtatuta faciant et pro
mulgent metropolitani valitura in ſuis ꝓ
uincijs: vt ſentit et dicit Archi. in. d. c. con

cilia. Illa ergo duo iura vel loquūtur de cō
cilijs gnālibus ꝙ. ſ. nemini liceat illa con
gregare ſine auctoritate Pape: vel quate
nus de ꝓuincialibus intelligātur ꝓhibēt
hmōi concilia ꝓuincialia ad hoc congrega
ri: vt ſtatuta gnālium concilioꝝ: vel ipſa ge
neralia concilia iudicent vel interꝑtentur.
Mortuo aūt Metropolitano ſi concilium
faciendum imineret. Epi cōprouinciales il
lud inter ſe conuocant ꝛ concilium faciūt
ſm̄ hug. ꝛ Archi. xviij. di. placuit. ꝛ gemi
nia. in. c. pp eccleſiaſticas. facit qđ no. Inn.
in. c. j. de maio. ꝛ obe. ꝛ in. c. cū nobis oli.
de elec. ponunt Moderniores. xvij. diſt. c. j.
Minimo cum alius in locum eius fuerit
ſubrogandus cōprouinciales epi ad metro
politanam ciuitatem ſe congregant ꝛ con
uocato concilio de alio ꝓuident ꝛ ordināt
lxiij. di. metropolitano: ꝛ idem ſi eſſet abſn̄s
a prouincia ꝛ neceſſitas imineret ordinan
di aliquem epm̄ ꝛc̄. Quia tres epi cū ſnīa
primatis conuenire pn̄t ꝛ ordinare ipſ in
quocunqꝫ loco honeſto: vt hꝛ. lxv. di. c. pla
cet. iuncta glo. Et ſi i tota ꝓuincia remāſiſ
ſet vnus ſolus epſ. Tunc ille ſupſtes epos
prouincie vicine conuocare poſſet: ꝛ cū eis
ordinare comprouinciales epos. Et ſi epſ
ille negligeret. Populi pn̄t cōuocare epos
prouincie vicine: ꝛ ipſi epi cōmonito per
lr̄as ſuas: prius epo illo ꝓuinciali ei decla
rata cā conuocationis ꝛ neceſſitate iminē
te: ſi ille nihil legitimum reſcribat: ſed diſ
ſimulet et procraſtinet: illi nihilominus ꝓ
cedere poterunt ad ordinationem talium
epoꝝ: vt hꝛ in. c. ſi forte eadē di. qui tex. eſt
optimus in materia ↄuocationis concilij
gnālis vbi papa vel alij ad quos ſucceſſiue
illud cōgregare ſpectat hoc facere recuſant
vel negligunt ꝓcraſtinando. Conuocat ēt
qn̄qꝫ pontifex maximus hoc concilium ꝓ
uinciale tāqꝫ primas et Patriarcha vrbis
et ꝓuincie eiuſdem. Ad qđ admittit com
prouinciales epos: Archiepos et cleꝝ oēm
ac ēt aliqn̄ populum Ro. pro decidendis ꝛ
ventilandis his que ſpectant ad ꝓuincias
et patriarchatum Romanū. Nam et ipſm
Patriarcham hoc eſt principem et patres
patrum qn̄qꝫ iura appellant. xxij. di. diffi
nimus. Dixi late in Libello meo. De pre
ſtantia patriarchaꝝ. Celebrat̄ aūt hoc con
cilium prouinciale Romanū ipſo pontifi
ce pn̄te vel ipſius et ſancte Ro. eccleſie. lega
to. iij. di. c. regula §. porro. lxiij. di. in conci

lio. Uerũtñ Statuta et Decreta in hac ſy-
nodo ꝓuinciali Pape edita: videnť gña-
lia.ar.in.l.ſi.c.de legi.in prin. vbi dr̃ ꝙ ſen
tentia diffinitiua pncipis lata ſuper cã de
qua plene cognouit ⁊ eius declaratio hʒ
vis legis gñalis: de ſtatutis ṽo legati apo-
ſtolici vel Metropolitani in hoc concilio
promulgatis dicetur aliquid.ĩ.in ṽſi. Quid
in eo proponi diffiniri ⁊c.

¶ Qui vocãdi ſint ⁊ ire teneantur
ad concilium prouinciale.

Ui vocandi ſint ⁊ ire teneãtur
Et quidem ex varijs capitulis
xviij.di.quaſi per totum euidẽ-
ter apparet: concluſiue loq̃ndo:
ꝙ ad finẽ diffiniendi et ſtatuen
di ſoli epĩ comprouinciales vocandi ſint ⁊
ire cõpellantur. Sed inferiores epis citan
tur cum opus eſt vt conſulant.ar. lxiij.di.
obeuntibus.xij.q.ij.ſine exceptione.§.i.et.x.
q.ij.caſellas.et eſt pulcher tex. de ſen. et re.
iudi.c.ad apoſtolice.lib.vi. Ubi Papa pol
licetur ſe vocaturꝫ Reges: ꝑlatos: et princi-
pes tam eccleſiaſticos q̃ ſeculares ad tra-
ctatum.ſ.et ad conſulen.ſm Panor.in.c.ſi.
de his que ſi.a ꝑla. qui tex. facere vr̃ pro et
contra hanc ꝯcluſionem. Quia ibi colligi vr̃:
ꝙ imo ad concilia ꝓuincialia vocanda ſint
etiam de neceſſitate capitula cathedralium
eccleſiaꝝ: ſed ſm Inno. in.c.graue. de ꝑbẽ.
in.j.col. ille tex. intelligiturꝙ.ſ.vocãdi ſint
tunc demum quñ de eoꝝ facto agitur alias
non: niſi de honeſtate vel pp conſiliũ hoc
eſt cum opus ſit pro eoꝝ concilio ipſorum
pñtias hẽre: qꝛ forte viri lr̃ati ſunt vel mul-
tum prudentes et experti.lxiij.di.obeunti-
bus. Qδ impugnare vr̃ Abba. Panor.in
d.c.ſi.dum ſumat poſt Ioã. an. ſimpliciter
illum tex.ꝙ ad concilia ꝓuincialia vocari
debent et admitti Cathedralium eccleſiaꝝ
capitula: Unde dicit ipſe Io.and. ibi ꝙ ſi-
cut ea que expediũtur per epm̃ fieri debẽt
de conſilio canonicoꝝ. extra de his que ſi.
a ꝑla.c.nouit.⁊.c.ſeq. Sic illa in ꝓuinciali
concilio expediri debent de conſilio nun-
cioꝝ eorũdem capituloꝝ cum canonici cõ-
mode ire non poſſint.alle. de maio.et obe.
humilis. Qδ verꝫ intelligit hoſtiẽ.ſm euꝫ
niſi ꝑlati aliqua ſecreta de mandato ſupio
ris haberent tractare que ſine tranſgreſſio
ne iuramenti non poſſent reuelare. extra
de iureiur.ego.n. vel alia iuſta cã ſubeſt pp
quã illud qδ inter eos agitur non deberẽt
alijs publicare: ſicut in ſimili no.ſm eũ ex-
tra eo.nouit.ꝓut pꝫ n. Et quo ad dictã im
pugnationem Inno. dicit. Panor. in.d.c.
ſi.in ꝑ nota.ꝙ Inno. multum vacillat in
d.c.graue.dum q̃ritur: nunq̃d de neceſſita
te iſta capitula ſint vocanda ad concilium
prouinciale. Unde dicit ꝙ ipſe tenuit ꝙ ſic
et ꝙ alle.illum tex.qui ſm eum optime ꝓ-
bat: vt pꝫ per ṽbuꝫ debeant: ꝙ regulariter
eſt neceſſitatiuum: vt dicit glo.no.in cle.at
tendentes. de ſta.regula. Sed tandem con-
cludendo circa hoc dicit diligenter ponde
randum illum tex.in eo ꝙ iſta capitula ſo-
lum admittuntur ad tractatum: qδ ſm eũ
non ponderatur ab aliquo. Uñ putat ipſe:
ꝙ in hoc concilio ſoli epĩ ſint iudices: quia
tex. ibi non dicit ꝙ vocentur ad iudicandũ
vel ad decidendum: ſed tm̃ ad tractatum.
Mihi quoqꝫ hꝫ ſit ꝓbabile: ſed nõ diſplicet
Et opi. Inn.q̃ cũ opi. Abb. ꝯcordari poſſet.
Si diceremus ꝙ reglr̃ iſta capl̃a de neceſſi
tate nõ ſint vocãda: niſi in duobus caſibus
vꝫ: dum eoꝝ cãe aguntur: vel aliq̃d tractan
dum eſt qδ eos tangat: et ꝓcedit tunc opi.
Inno. quam approbare vr̃ tex. et gl.in ṽſi.
contingere. Itẽ et ſcδo vbi conſuetudo le-
gitime forte ꝑſcripta ſubeſſet: ꝙ vocentur:
ſicut cõtigiſſe vr̃ in.d.c.ſi.et tunc ꝙ admit-
tantur tm̃ ad tractatuꝫ et ad conſulendũ:
non aũt ad decidendum vel ſtatuenduꝫ: et
ꝓcedat opi. Panor. ne tot iura que ſtatuũt
ꝙ ſoli epĩ de neceſſitate vocentur vocaleſqꝫ
ſint: corrigantur. Unum ṽbum dixit Cal-
de. in ti. de conſti.conſi.xxij. Incipit an epĩs
poſſit: ꝙ rõ quare capl̃s cathedralis admit
titur in ſynodo non eſt rõne ſui ꝑiudicij:
qꝛ ſi hoc eſſꝫ eadem rõne oẽs ſupradicti in
differenter vocarentur. Sed vera rõ eſt ſꝫ
eum: qꝛ epĩs et capitulum faciunt vnuꝫ cor-
pus: quaſi velit inferre: ꝙ adhereant epõ vt
corpus ipſius: et ſic ꝙ aſſiſtant pro conſꝰ
epĩ: cuius non liceat membra a ſuo capite di-
ſcedere: qδ notari poſſet pro argꝰ in iſto ꝓ
poſito. ¶ De Abbatibus et monachis an
.ſ.citandi ſint et venire cõpellantur ad ſy-
nodum ꝓuincialem, videnda ſunt que di-
ximus ſ.in ti. quotuplex ſit concilium ṽſi.
qδ de Abbatibus dictum fuit. Et in tra-
ctatu diſpõnis in ti. Qui ad concilium vo-
candi ſunt circa ſi. ṽſi. Item magni Abba-
tes. et in ti. qui ad concilium ire teneãtur.

Vocantur quoqꝫ: vt modo dicebamus de illis capitulis: oẽs illi quorum intereſt: et de quoꝝ cauſis vel negociis agitur: vt compareant ad agendas cãs ſuas et ad ſe defendendum. xviij. di. c. pp. eccleſiaſticas. ibi cõuocante Metropolitano ep̃o: oẽs ꝓuinciales ep̃os: ita vt ad concilium veniant oẽs pꝛ̃sbyteri et diaconi: vel hi. qui ſe leſos exiſtimant: vt. d. c. obeuntibus. lxiij. di. Et rõ eſt ꝙ ſine citatione nemo condemnandus eſt: cum citatio et defenſio ſit de iure nãli: que a principe vel concilio omitti non dꝫ neqꝫ põt. l. facultas. C. de iur. fiſci. lib. x. et in cle. paſtoralis. de re iudi. cum ſi. Si autem ageret̃ de vniuerſali ſtatu eccleſiaꝝ vel clericoꝝ oĩum totius ꝓuincie: tunc oẽs indifferenter clerici vocandi forent ſaltem in genere per edicta. ar. xviij. di. decernimus. et rõ. põt eſſe de quaſ. Si tñ dicto caſu non comparerent oẽs vel nulli inferiores non obeſſet: dũmodo ep̃i conuenirent ad iudicandum. Layci q̃ꝫ ſi de cã vniuerſali eosqꝫ tangente tractandum eſſet vocandi forent in genere non q̃dem vt iudicarent: ſed vt aſſiſterent. xcvj. di. c. vbi nã legiſtis. vbi de hoc. Rogati tñ et de licentia Pape vel cõcilij intereſſe pñt conciliis diſputare et ẽt vocales eſſe. lxiij. di. hadrianus. et ibi notari conſueuit: rõnem aũt quare vocentur dicto caſu. reddit gl. in. d. c. vbi nã. Quia q̃d oẽs tangit ab oĩbus dꝫ tractari et approbari. ar. ſm eã. lxvj. di. c. i. extra de his que ſi. a pla. c. ſi. vbi ẽt glo. Aduerte tñ ꝙ nõ poſſent p̃miſſa p eos approbari ſtatuendo vel decidendo niſi prout. ſ. dixi. Quia ad eos nõ ꝑtinet eccleſiaſtica negocia ꝑtractare extra. de ele. c. meſſana. et. c. ſacro ſcã. ad q̃d vide per Jo. an. et alios late in dcõ. c. ſi.

Qua pena puniantur non euntes ad concilium prouinciale.

Qua pena puniantur ep̃i ad cõcilium ꝓuinciale ire recuſantes vel ommittentes: ponit text. et ibi no. xviij. di. c. non op3. c. peruenit. c. ep̃s. et ſeq. ex q̃bus colligitur: ꝙ niſi ep̃i ipſi ex graui aliqua neceſſitate inhibeantur: quo tñ caſu legatum mittere tenentur: vt dicit tex. in. c. ep̃s ad synodum. vel litteratorie cum alio nuncio ſe excuſare: vt dicit tex. in. c. placuit. ea. di. ſuſpẽduntur ab adminiſtratiõe et ab officio epiſcopali vſqꝫ ad synodum ſequẽtis anni et a participatione et cõione fidelium ꝓhibẽtur. Nec tunc ſufficit veniſſe: ſed perſeuerare debent vſqꝫ ad finem: aliter aũt puniuntur eiſdem penis: vt hr̃ in. c. ſiqs aũt. ea. di. Jmpedimenta aũt multa excuſantia citatos ep̃os ad concilium. ponit gloſ. et doc. prout eã ibi. ea. xviij. di. c. peruenit. in v̄ſi. neceſſitatibus. que p te videre poteris. ne volumen impleant. Dicto ẽt caſu legitime excuſatus dr̃ ep̃s ſi Archiep̃o tñ excuſationem ſuam facit. nec eſt neceſſe ꝙ ſe excuſet in concilio vt ꝓbari vr̃ in. d. c. placuit. ibi. niſi aũt rõnem impedimenti ſui apud primatem ſuum reddiderint ⁊c̃. Et crederes hanc excuſationem vel impedimenti cãm eſſe arbitrariam q̃cquid ibi ſcribant doct. ar. in. c. de cauſis. extra de offi. dele. Sed dicto caſu legitimi impedimenti mittere ẽt poſſent ep̃i ⁊ alij vt dixi legatum vel nuncium ſine lr̃is. Dũmodo eſſet pſona notabilis et legalis: vt ſentire vr̃ glo. in. d. c. placuit. in v̄ſi. litteratorie. per tex. xcvij. diſt. nobiliſſimus. extra de offi. dele. prudentiã. extra de reſcrip. ex parte. et. c. ſciſcitatus. Sed intellige dcãm gloſ. prout intelligunt doc. ibi. non q̃dẽ ꝙ idẽ nũcius habeat intereſſe cõcilio: ſed tñ ꝙ ipm̃ habeat excuſare. Dũmodo talis ſit is nuncius cui credi poſſit de impedimento ſm̃ Hugo. ⁊ Archi. Jmpeditus. n. in hmõi actibus collegialibus conſtituere non põt ꝓcuratorem extraneũ a collegio: vt in. c. ꝙ pp ſ. illud extra. de ele. in. c. ſiqs iuſto. eo. ti. lib. vj. facit q̃d voluit. Jo. an. in regula. q̃d alicui ſuo nomine. de reg. iu. in mercuria. Poſſunt tñ taliter impediti et aliter ſatisfacere. vꝫ. poterunt propriis lr̃is conſenſum ſuum deſignare: ⁊ talis conſenſus annumerabitur cũ aliis conſentientibus et econtra. lxv. di. c. non dꝫ. ⁊ c. ep̃s. cum ſi. Et hac occaſione querit gl. ibi in v̄ſi. rõnem. q̃uo ꝓbetur iſtud tale impedimentum: et ſentire vr̃ ꝙ cãs impedimẽti per vnum teſtem ꝓbare poterit. extra de ꝓcurato. ex inſinuatione. no. in. c. querelas. eo. ti. Sed tandem ſentit ꝙ hoc caſu ſit ſpeciale vt credatur vni teſti cum iuramento ipſius ep̃i. Et ſm ſcribentes non eſt mirus ſi hoc caſu admittuntur leuiores ꝓbatões: tum pp pſonã ep̃i: pro quo p̃ſumitur ꝙ nõ mentiatur: cum ſit pſona religioſiſſima. extra de voto. c. ex multa: tum ꝙ de graui p̃iudicio alterius non tractatur: pro quo facit glo. in. c.

glo.in.c.ſicut.de ſen. excõ. Et aduerte ꝙ taliter vocati debent venire infra terminum vel ſaltẽ ad terminũ eis aſſignatum: prout ꝓbatur et ibi no.in.d.c.placuit.in verſi. cõpetenter.et in.c.ſi eṗs.in verſi.ad cõſtitutas diem etc.et.lxv.di.c.qm̃.§.qui vo. ibi.i.cõſtituta tẽpora. alias aũt punirẽtur prout.ſ.vel forte arbitrio. Archiepi circũſpecta qualitate pſone:viaꝝ:ꝛ impedimẽtorum allegatorum. Nam etiam mora poſt tempus purgari põt:ꝛ patienter ds audire Metropolitanus excuſationes rõabiles eorum q in tẽpore venire nõ potuerunt: vt probatur. iij.q.vj.multum ſtupeo. Si autem non purgaretur talis mora tunc ꝯtra eos ad penas ſtatutas procedi poſſet. Quia vt dixi ipſi ſoli archiepõ facienda eſt talis excuſatio: ꝛ rõ eẽ poteſt:qꝛ ipſe eſt ille qui citat ſeu conuocat et iudex huiuſmodi cãe eſſe vr̃: vt dr̃.xviij.di.c.ſi eṗs metropolitanus.c. ſiqs eṗorum. et.c.pp eccleſiaſticas.cum ſi. Qd autem iudex ſit facit quod not. Inno.et doc.in.c.graue.de preben.vbi dicunt ſm aliquos ꝙ eṗi ſuffraganei in concilio prouinciali ſunt potius aſſeſſores q̃ȝ iudices per iura que per eos allegãtur.ibi.et.i.ſuis loco et tempore dicetur latius.qñquidem in hoc circa ſingula non ſit inſiſtendum. ¶ Archieṗs autẽ negligens ſingulis annis dcm̃ concilium conuocare et agere neceſſitate:violentia:vel cauſa rationabili ceſſante canonicis penis ſubiacet. Iuxta tex.in.c.qñquidẽ.§.hunc ergo canonem.xviij.di. Et dicit Archi.poſt hug. ꝙ huiuſmodi canonice pene ſunt que hñr.ea.di.xviij.c.ſi eṗs.et in.c.ſiquis epiſcoporũ et extra de accuſa.c. ſicut olim. faciendo vis in eo ꝙ dicit tex.canonicis penis.ac ſi diceret ꝙ in ſacris canonibus alie non reperiuntur pene ſtatute contra negligentes conuocare concilia huiuſmodi q̃uis dicta iura loquantur in eṗis citatis et ire negligentibus. et tex.in.d.c.ſicut olim.loquatur in ſynodo epiſcopali:tamẽ maior rõ nõ eſt in vno q̃ȝ in altero caſu:cum vtrobiqȝ notetur contemptus canonis. Et habeatur reſpectus ad mala que proueniunt ob non celebrationẽ conciliorum:quicquid dixerit Io.de fantu.qui dicebat ꝙ ex quo in caſu iſtius concilij non inueniebatur pena expreſſa in iure ꝙ hmõi pena erat arbitraria.ar.extra de offi. deleg. de cauſis. ¶ Puniantur etiam Principes: et alij layci vel Clerici quicunqȝ impedientes dicta concilia celebrari qꝛ excõicantur:ſidelijſqȝ cõione ꝑuantur:vt dicit tex.in.d.§.hunc ergo. ¶ Ceterum qꝛ ſupra diximus ꝙ ꝑmates quoqȝ et patriarche concilia ſua prouincialia facere debent.iij.di.§.porro.querit Io.de imo.in.c.graue. de ꝑben.i ix. col. Nunqd archiepi ſubiecti primati vel patriarche ire teneantur ad concilium primatis vel patriarche. Et q̃uis dicat ſe non reperire tactum per doc.nec iura videãtur ſm eũ decidere hunc caſum:qꝛ forte fuit d mente iuris ꝙ non teneantur accedere:cum nõ reperiatur iure bñ cautus: pro quo facit. xviij.di.c.j.et per to. Unde cum in hoc grauẽtur archiepi:ꝙ ſingulo anno teneantur conciliũ prouinciale celebrare:in altero releuãtur.ar.in.l.eum qui.ff.de iureiurã. Et dignitas patriarchalis vel primatie in hoc operabitur: ꝙ Archieṗs coram eo poterit conueniri. ar. eorum que hñr in.c.paſtoralis.de offi.ordi. Item a ſnĩa archiepiſcopi appellari poterit ad primatem ſiue ad patriarcham:facit (dicit ipſe) qd̕ hr̃.de appella.dilecti.et in.d.c.j.xviij.di. Attamen ego ſalua reuerentia tanti doctoris:crediderim ꝙ patriarcha ſaltem ex cauſa conuocare poſſit oẽs metropolitanos et eṗos ſui patriarchatus: cum aliqd arduũ imminet expediẽ. prout ſupra dicebamus de papa. Et hoc ſentire vr̃ Inno.in.c.graue de ꝑben.in.ij.col. dum dicit qd̕ concilium prouinciale facit: archieṗs ſine primate: et primas qñdoqȝ ſine archiepiſcopo:ergo nõ ſemper ſm eus. Patriarcha.n.ipſe ls ſit primas et ꝑhoneretur:tamen metropolitanus eſt.lxv.di.c.qm̃ mos. ibi hieroſolymorum epiſcopo honor deferatur: habeat conſequẽter honorem manente tamen Metropolitane ciuitatis honore proprio:ꝓpter hoc.n. qd̕ maiore ꝑeminentia honoretur nõ auffertur ſedi id qd̕ ſibi icumbit:pro quo facit qd̕ ſupra diximus de abbatibus vel monachis habentibus populum:vt.ſ.ad ſynodum epiſcopales ire teneantur.extra de ꝑui.c.ex ore. Et reuera niſi hoc eſſet:parui momenti eẽt hec dignitas et ꝑeminentia in reformandis et corrigẽdis moribus ſue ꝓuincie: et parũ fuiſſet ſupponere archiepõs patriarchis niſi eos conuocare poſſent ad ſynodum: et ſi hoc diceremus maximum reſultaret abſurdum:qꝛ.ſ. Metropolis patriarchalis: et ceteri eius ſuffraganei immunes eſſent a celebratione concilij: et ſic ſequerentur inconuenientia multa:que ſequi ſolent ob non celebrationem conciliorum de quo in.c.j.et in.c.

peruenit.xviij.di. Item et alia rōne. Patriarcha eandem iuriſdictiōem hꝫ in ſubditis ſuis:q̃ Papa in ſuis:ita dicit tex.in auc.de ti.eccleſia.colla.ix.§.i.concor.ꝛ ſeqtur gl.xxij.di.renouantes.ꝛ ibi tex. dicit.ꝙ eccleſia cōſtantinopolitana hꝫ ſilia priuilegia romane eccleſie:lꝫ ſit ei inferior. Itē ſm aliquos cauſas epiſcopoꝝ ſuorum audit: eos deponit: eoſqꝫ ordinat ſm tex.in.d.auc. d̉ eccleſia.ti. ſed ꝙ eṗos depōat vr̃ dubitaſſe.glo.vnde. doc. expōere voluerunt vbicunqꝫ reperitur ꝙ patriarcha epiſcopum depoſuerit: vt intelligatur de mādato ꝛ cōmiſſione pontificis maximi:qḋ eēt impropriare lr̃as tex.ꝛ violare ſenſus. Sed hoc ideo dicunt qꝛ difficile eſt reſpōdere multis capitulis que cōtrarium exponere videntur que habentur. iij.q.vj.vbi ſunt tex.priorem opi.coadiuuātes qui videntur tacite concordare dictas opiniones:ſi bene ponderentur:vt.ſ.intelligantur ꝙ patriarche vel primates ſoli non poſſint deponere epiſcopos ſine concilio:ꝛ hoc bene coadiuuat.text. xv.q.vij.ſiquis tumidus:cum tribus ſequentibus. Ubi dicitur ꝙ in cauſis epiſcopoꝝ non debent eſſe minus q̃.xij.epiſcopi ad iudicañ. Saluo honore Romani pontificis: qui ſolus procedere poteſt ad depoſitionē epiſcopi:qḋ approbare vr̃ ēt tex.iij.q.vj.c.hec qppe.c.multum ſtupeo.cum ſuis concordā.que ita poſſunt intelligi. Redeundo ergo ad primum ꝓpoſitum:qḋ.ſ. Patriarcha facere poſſit ꝛ dēat conciliū:ꝛ ēt cogere ſuffraganeos ꝛ archiepiſcopos ſibi ſubiectos ad illḋ: vr̃ ꝑ ꝓmiſſa:qꝛ vt diximus eandē hꝫ iuriſdictiōes ꝛ eandem preeminentiā ac eadē priuilegia in ſubditos ſuos, q̃ Papa in ſuos ꝛ in oēs. Papa autem concilium prouinciale ꝛ gn̄ale facit.citando ꝛ cogēdo Metropolitanos epiſcopos ꝛ alios oēs prout.ſ. diximus.ꝛ.i. latius dicemus.ergo ꝛ patriarcha ꝛc. Sed non eundo per mendicata ſuffragia: ꝙ idē patriarcha concilia ſua faciat:ꝛ venire recuſantes puniat.vr̃ tex. iij.q.v. quod ſuſpecti. Ubi vr̃ ꝙ patriarcha d̉ponit epiſcopos ad ſynodum ſuam prouinciales vocatos ꝛ ire recuſantes:ꝛ hoc legitime facere vr̃: qḋ probat verbum canonice ibi in tex. poſitum.ꝛ de concilio ēt patriarchali meminit tex. in d.auc.de eccleſia.ti.§.i. facit qꝛ epiſcopi comprouinciales non ordinantur: nec conſecrātur ſine ſcia ꝛ voluntate primatis.lxv. di.c. epiſcopus non eſt ordinandus.§.finauit cum ſequētibus. Cuius ergo eſt condere:eius eſt tollere ꝛc. Quia ois res per quaſcunqꝫ cauſas naſcitur:per eaſdez diſſoluitur.extra de regu.iur.c.i.ſed illud fieri non poteſt ſine cōſenſu ꝛ conſilio ſaltem.xij.epiſcopoꝝ vt.ſ.diximus ergo ꝛc. Supfluum tamen eſt hodie de his diſputare:qꝛ nunc non modo epiſcopi:ſed archiepiſcopi ꝛ patriarche ipſi ꝓ arbitrio ſedis aplice diſponuntur ꝓpter delicta ꝛ dementia noſtra: ꝛ titulus de electione quo ad ipſos ꝛ fere quo ad omnes migrauit ꝛ receſſit ab aula:licet adhuc mēbranas occupet. Benedictus Deus.

¶ Quando ꝛ quotiens concilium prouinciale celebrari.ſit.

Quando ꝛ quotiens celebrandū ſit hoc concilium.lege plures tex. no.xviij.di. maxime.i.c.habetur.i.c.ꝓpter eccleſiaſticas.ꝛ in .c.peruenit. In qbus ſm antiqua ꝛ meliora iuuentutis eccleſia noſtre tēpora:bis in anno:ſemel.vꝫ.poſt tertiam paſchalis ſolēnitatis hebdomadam:ita vt inter paſcha ꝛ penthecoſten concilium cōpleretur. Scḋo vero loco idibus Octobris celebrari mandabat. Sed ſuccreſcente etate eiuſdem eccleſie:cum negligentia ac rerum diuinaꝝ contemptu:ignauia ꝛ torpore non modico:ſtatutum fuit poſtmodum in ſexta ſynodo: vt omni excuſatione remota oibus modis:ſemel in anno fieri ꝛ deprauata corrigi deberent:ſm tex.in.c.gm̄ quidem. ead. xviij.di.que geminatio verboꝝ.vꝫ.oi excuſatione remota omnibus modis:ſapit preciſam coarctationem ꝛ omnimodā ſuperioris deliberationem:ſm Bal. in vſi. feu.de pace conſtā.in verſi. caſſentur ꝛ irritentur. Ubi dicit ꝙ verbum caſſentur iunctus cū verbo irritentur importat ſn̄iam ꝛ ipſo iure ꝛ facto:ita vt alia ſn̄ia non expectetur: lꝫ per verbus futuri temporis ponatur: quod dicit notañ.ꝛ hoc facit illa geminatio verborum:ꝛ hoc idem approbare vr̃ tex.de accuſa.c.ſicut olim. ponderando ibi verbum non omittant:ſed Hoſti.ibi ꝛ Jo. an.poſt eum dicunt:ꝙ pauci metropolitani hoc ſeruant. Aliqui.n.ſm eos nunq̃ faciunt prouinciale cōcilium:aliqui ſemel in vita ſua: ꝛ qui melius faciunt illud faciunt de biennio in biennium. Cum tamen ſm leges ciuiles ſingulis annis ſemel. Secundo autē

ſepius

ſepius conuocandum ſit: vt in auc. de ſanctis. epis. §. vt autē omnis eccleſiaſticus ſtatus. colla. ix. Unde Abb. Panor. in. d. c. ſicut olim. in 2° notabili. dicit ꝙ iſta concilia. ſ. epiſcopale ⁊ prouinciale debent neceſſario fieri ſingulis annis: ſed hodie (⁊ male ſm eum) cōiter nō celebrātur: ⁊ ꝓpterea dicebat Petrus de anch. vt ibidē refert Jo. de anna. ꝙ qui hoc non ſeruāt male faciūt: ⁊ ideo male hēbūt: ex quo de iure tenētur.

¶ Quo ordine vel modo concilium prouinciale celebretur.

Quo ordine vel modo celebretur ⁊ qd in eo proponi tractari diffiniri ⁊ ſtatui debeat ⁊ poſſit. Et quo ad ꝑmum videre poteris ſupra in tractatu ſynodalis concilij: ⁊ melius ac notabilius que circa hoc ſcribuntur ⁊ ordinantur per Iſidorum in libro ſuo conciliorū in ꝑncipio prout etiā late colligitur ex pontificali. Ubi traditur modus: pratica: ⁊ forma ab eccleſia ordinata. Et poteris per te diſcurrendo videre: ꝙ archiepiſcopus inſtante tēpore ſynodi ſcribit lr̃as ſuas epiſcopis: ſuffraganeis ſuis: abbatibus in caſu ī quo venire tenerent: ⁊ alijs ſue dioceſis prelatis: ſignificādo eis ꝙ tali die conueniant ad talē locum ad ſynodum quod ex inſtitutiōe eccleſie ⁊ ſacrorum canonum domino concedente celebrādum eſt: pro corrigendis exceſſibus ⁊ moribus reformandis: ac relegendis concilij generalis ſtatutis ⁊ decretis: vel pro alijs tunc incumbentibus expediendis ⁊c. prout legitur ⁊ nota. in. c. ſicut olim. de accuſa. ⁊ xviij. di. ſi epiſcopus Metropolitanus cum infinitis ſimilibus ⁊ concor. Dum autem congregati ſunt in eccleſia vel in aliquo loco honeſto: ſeruatis cerimonijs de qbus s. in ſynodali: ⁊ habita aliqua prefatione exhortatoria per archiep̄m: de his que agenda: tractanda ⁊ expedienda ſunt: oībus ſilētibus ⁊ intentis non modo vultu: ſed animo: iuxta illud Uirgilianum. Conticuere omnes itentiq3 ora tenebant. Archiepiſcopus iubet an̄ omnia relegi ſtatuta ſynodalia generalis concilij: vt probatur in. d. c. ſicut oliꝫ. ibi canonicas regulas: maxime que ſtatute ſunt in hoc generali concilio relegētes. Que per hoſtiē. Joan. an. ⁊ Jo. de anna. poſt eum ponūtur ⁊ enumerantur ibi. ⁊ ſunt numero. lxxj. videlicet.

Prima eſt de ſum. tri. ⁊ ſi. catho. firmiter.
Secunda extra eo. ti. damnamus.
Tertia ſm rectum ordinem extra de here. excommunicamus.
Quarta de baptis. maiores.
Quinta de priuile. antiqua.
Sexta eo. ti. vt priuilegia.
Septima de offi. ordi. irrefragabili.
Octaua de accuſa. qualiter el. 2°
Nona de offi. ordi. quoniam in plerisq3.
Decima eo. ti. inter cetera.
11ª de magiſtris. quia nonnullis.
12ª de ſta. mo. in ſingulis.
13ª de accuſa. ſicut olim.
14ª de vita ⁊ honeſta. cleri. vt clericoꝝ.
15ª eo. ti. a crapula.
16ª eo. ti. clerici officia.
17ª de cele. miſ. dolentes.
18ª ne cleri. vel mo. ſententiam.
19ª de cuſto. eucha. c. i.
Uigeſima eo. ti. c. ij.
21ª de peni. ⁊ remiſ. omnis.
22ª eo. ti. cum infirmitas.
23ª de elec. ne pro defectu.
24ª eo. ti. quia propter.
25ª eo. ti. quiſquis.
26ª eo. ti. nihil eſt.
27ª de eta. ⁊ quali. cum ſit.
28ª de renuncia. quidam.
29ª de preben. de multa.
Trigeſima eo. ti. graue.
31ª de fil. presby. ad abolendam.
32ª de preben. extirpande.
33ª de cenſi. procurationes.
34ª de immu. eccle. quia plerisq3.
35ª de appel. vt debitus.
36ª eo. ti. cum ceſſante.
37ª de reſcrip. nonnulli
38ª de proba. qm̄ contra falſam.
39ª de reſti. ſpolia. ſepe contingit.
Quadrageſima de arbitris contingit: que etiam habetur de dolo ⁊ contu. cōtingit ⁊ ſimul leguntur: qꝛ fuit vna diuiſa.
41ª de preſcrip. quoniam omne.
42ª de peni. ⁊ remiſ. cum ex eo.
43ª de iureiuran. nimis.
44ª de rebus eccle. non alie. cum laycis.
45ª de penis in quibuſdam.
46ª de immuni. eccle. aduerſus.
47ª de ſen. excom. ſacro.
48ª de appella. cum ſpeciali.
49ª de ſen. excō. ſub interminatione: quam

hodie non habemus: ibiqȝ ſtatuebatur: ꝙ cauſa cupiditatis non deberet quis excommunicare vel abſoluere: maxime in partibus in quibus ex conſuetudine in abſolutione excommunicati pecuniaria pena infligitur ꝛ excommunicatis iniuſte compellebantur illud reſtituere: ꝛ tantūdem de ſuo iniuriam paſſo: ꝛ ſi non erant ſoluendo: alias puniebantur: ꝛ circa hoc remittit idem Joan. and. ad ea que dicit. extra de ſymo. ad aures.

Quinquageſima de ꝯſan. ꝛ affi. nō debet.
51° de clande. deſpon. cum inibitio.
52° de teſti. licet ex quadam.
53° de deci. in aliquibus.
54° eo. ti. cum non ſit in homine.
55° eo. ti. nuper abbates.
56° de peni. ꝛ remiſ. quod in te.
57° de pac. pleriqȝ.
58° de priuilegi. nonnullis.
59° de fideiuſſoribus. quod quibuſdam.
Sexageſima de exceſ. prela. accedentibus.
61° de preben. in lateranenſi.
62° de reli. ꝛ vene. ſanc. cum ex eo.
63° de ſymo. ſicut pro certo.
64° eo. ti. quoniam ſymoniaca.
65° eo. ti. audiuimus.
66° eo. ti. ad apoſtolicam.
67° de religio. domi. ne nimiam.
68° de vſur. quanto.
69° de iude. nonnullis.
Septuageſima eo. ti. cum ſit nimis.
71° de apoſta. quidam. Poſt hanc enumerationem hoſti. qui tamen ſm Jo. an. aliter ordinem proſequebatur: dicebat ꝙ ſi archiepiſcopus in concilijs neſcit quid proferat. vt ſe quandoqȝ vidiſſe atteſtatur. Poterit ſibi per has concordantias ex quibus ſtatuta ſua eliciat ſubuenire. Ponit ēt alias decretales morales ꝛ vtiles: que: vt inquit idem Jo. an. poterant pretermi. Quas ego quoqȝ de induſtria omittam qꝛ ibi eas videre poterit ſtudioſus. ¶ Dum aūt synodus agitur ſuper canonicis ꝛ euangelicis negocijs oportet congregatos epiſcopos in meditatione ꝛ ſollicitudine fieri cuſtodiēdorum diuinoꝝ ꝛ viuificandorum domini mandatoꝝ: vt inquit tex. ad lrām. xviij. di. qm̄ quidē §. ſiquis vͦ metropolitanus. Unde per illū tex. dixit Archi. ibi ꝙ multum vtile eſt meditari in mādatis dei. cus hominē iuſtificent: vt ibi dr̄. ꝛ in pſal. Concupiui ſalutare tuum domine ꝛ lex tua meditatio mea eſt. Et ſtatim ſequitur. Uiuet anima mea ꝛ laudabit te ꝛc. Et ideo dicit ꝙ synodus ſm eum non ſolum in meditatione: ſed etiam in ſollicitudine eſſe dȝ: per quod denotat ſcrutationem: dilectionem: ꝛ exercitium: qđ eſt in pronunciando ꝛ in faciendo. Unde inqt ipſe iuſtitia dei in mandatis teſtimonia: per que probauit veritatem in miraculis veritatis: premiſſis ſollicitudine ſiue ſtrepitu. v. q. iiij. in loco. his ergo cōſtitutionibus relectis: vel ante propoſito verbo dei: querere poterit de vita ꝛ cōuerſatione miniſtrantium ꝛ eccleſijs ꝛ locis alijs diuino cultui deputatis. Ac ceteris que ad officium ipſum ſpectant ad ipſorum emendationem: per ſalubria monita: nunc leuia: nunc aſpera iuxta datā ſibi a deo prudentiam diligenter intendens. Quod ſi de aliqbus orta fuerit infamia contra eos qui eſſent ſubditi ſuffraganeorum ordinarijs ipſorum vt ſuper ijs ſolēniter inqrant denunciet. Notoria vͦ crimina que examinatione non egeant. Cum ſuper his merito notari poſſit ordinarioꝝ negligentia libere corrigat Penam pro illis debitam infligendo pro vt in alio propoſito dixit tex. in c. romana §. ſane. de cenſi. lib. vj. cauſis vero synodalibus auditis ꝛ dcīſis: ꝛ ſtatutis vel conſtitutionibus ſuis synodalibus promulgatis: cōcilium pro obſeruatione premiſſorum canonū ſtatutorum: ꝛ conſtitutionū ſuarū. Per ſingulas dioceſes ſtatuere ꝛ deputare dȝ: perſonas idoneas prouidas: vȝ. ꝛ honeſtas: que per totum annū ſimpliciter ꝛ de plano abſqȝ vlla iuriſdictione ſollicite inueſtigent: que correctione vel reformatione ſunt digna: ꝛ ea fideliter perferāt ad metropolitanum: ꝛ eius ſuffraganeos: ꝛ alios in concilio ſubſequenti: vt ſup his ꝛ alijs prout vtilitati ꝛ honeſtati congruerit ꝓuida deliberatione procedant: ꝛ que ſtatuerint faciant obſeruari: vt dicit tex. ad lrām in. d. c. ſicut olim. de accuſa. ꝛ dicit glo. ibi in verſi. ſtatuant. ꝙ iſti erunt quaſi teſtes synodales. De quibus etiam ſ. in concilio synodali epiſcopi circa ſi. diximus ꝛ habetur extra de teſti. cogen. c. preterea. xxxv. q. vj. epiſcopus in ſynodo ꝛ alibi vt ſ. Et iſti debent eſſe de eodem epiſcopatu. vbi deputātur honeſti ꝛ diſcreti: qꝛ tales vt. d. glo. inqt melius poſſunt inueſtigare ꝟitatem q̄ȝ alij extranei. ar. extra de teſti. veniens. in ſi. ꝛ. d. xxxv. q. vj. c. i. ꝛ. ij. ꝛ extra qui. mat. accuſa.

poſſunt

poſſint.c.videtur. ⁊ appellantur aliquãdo
viſitatores ſm eãdem glo. q͛ viſitare debẽt
⁊ circuire totam parrochiã de villa in vil-
lam.lxxx. di.non debeꝰ. A legiſtis v͛o iſti
appellantur denunciatores. De qbus Bar.
plures notabiles queſtiões ponit in.l.diuus
ff.de cuſto.reo. Concludẽs q͛ conſtitui pñt
a quolibet habente merꝝ ⁊ mixtum impiũ:
⁊ quilibet qui non repellitur ab accuſando
eſt ad hoc idoneus ſm eum.alle.text.cũ gl.
in.c.cum cauſam.d teſti. ⁊ non tenentur ſe
inſcribere cum denunciant:per tex.in.c.ſu-
per his.de accu. Quod ſi non ꝓbarent que
denunciant puniuntur extraordinarie. ex-
tra de calũ.c.ſi. ¶ Credit aũt eis niſi gra-
uia denunciẽt. Puta ſi cõmitteret ipſis q͛
denunciare deberent quos viderint luden
tes ad açarrũ vel barattariam tenentes:vel
arma portantes: vel aliquid ꝓhibitum vẽ
dentes:de nocte ſine lumine euntes: ⁊ hu-
iuſmodi.l.i.§.quies.ff.de offi.pfec.vr. Secus
aũt ſi conſtituti forent ad denunciandum:
de his que ꝯ ordines:leges:canones.⁊ ſta-
tuta illicite fieri ab alijs intellexerint:p au-
ditum auditus. Quia tunc talis eoꝝ denũ
ciatio non prodeſſet quo ad condemnatio
nem:ſed tñmodo quo ad inquirendũ:niſi
de viſu ⁊ auditu ꝓprio deponerẽt.l.ea qui
dem.C.de accuſa. Et iſtoꝝ officius hodie ha-
bent in ciuitate illi qui appellant̃ iurati cõ
trate: vt Verone: Brixie aũt vocant̃ An-
ciani: ⁊ in villis v͛o ceñ. illi qui dñr Maſ-
ſarij cõis:in villis v͛o agri brixiani appellã
tur conſules:qui hñt vtrobiq; officium de
nunciandi oĩa maleficia:⁊ malas artes ꝑ-
petrantes in eoꝝ regione vel villa. Et ad
relatiõem iſtoꝝ duobus modis ꝓcedi põt
ſm Bar. vno mõ ꝓcedendo ſimpliciter ꝫ
denunciatione:⁊ tunc oẽs exceptiones que
opponi pñt cõtra accuſatorem: opponi poſ
ſunt contra huiuſmodi dnunciatorẽ. Alio
modo ingrendo de veritate ꝫ tali denũcia-
tione:⁊ tunc ceſſant tales exceptiones: per
tex.in.c.ꝉ heli.de ſymo.ſm eũ. Debent aũt
iſti denunciatores in principio ſui officij iu
rare:de veritate denuncianda ꝫ his que eis
cõmittuntur ⁊ de agendo fideliter officius
ſuum ſm Ang in.l.ſi vacantia.in prin.C.de
bo.vacan.li.x. Hoſti.Et ⁊ bene ſm Panor.
in.d.c.ſicut olim:dicit non eſſe reprobãdũ:
q͛ et iſti iurẽt.ar.in.c.epſ.in ſynodo.xxxv.
q.vi.vbi cõſimiles pſone:que ab epo in ſua
ſynodo ſtatuunt̃ iurant.⁊ in.c.preterea.de te

ſti.cogen.put ꝫ diximus. ¶ Credit et glo
in.d.c.ſicut olim.q͛ iſti ſynodales denun-
ciatores ꝓcurari debẽt per parrochias ad
quas accedunt:q͛ ſuis ſumptibus hoc face-
re non debent.ar.extra de pſcrip.cum ex of
ficij.⁊.xxviij.q.i.iam nunc in ſi.⁊.xij.q.ij.ca
ritatem. Cum officium ſuum eis nõ debe-
at eſſe dãnoſum:ar.iiij.q.iij.§.vẽturis. Qd
tñ moderat Vincentius vt refert Joã.an.
Niſi officium ſuum domi pagerent: q͛ tũc
debent ſibi de ꝓprio prouidere ⁊ expenſas
facere. Cum vocati ſint in partem quaſi ſo
licitudinis.iij.q vj.qui ſe. ſed ſi mittantur
delegati:mittens procurabit illos. in auct.
de manda.prin.§.illud.coll a.iij.ſed ille ꝫ lo-
quitur in iudice ordinario ſm Jo. de an ꝫ
d.glo.qui gñ proficiſcitur extra ꝓuinciam
dꝫ ſibi computare expenſas quas domi fe-
ciſſet. Secus in delegato vt no.per Jo.an.
⁊ alios.in.c.ſtatutum.§.inſuper.de reſcrip.
in.vj.vnde dicebat Vincen.ſm Jo.an.vbi
ſupra q͛ plato ordinario non dant̃ expenſe:
niſi vbi inuenit̃ in iure expſſum:vt in viſi
tatione ⁊ conſecratione eccleſie ⁊c.vt extra
de ſymo.cum ſit: ad quem remittit idẽ Jo.
an.⁊ ad dicta per ſe ibi ꝫ glo. Hoſtiẽ.vero.
quẽ refert ⁊ ſeqtur Panor.in.d.c.ſicut olis
ꝫ d. glo.ij.dicit q͛ ſi iſtis dum viſitant par
rochias denegarent̃ expẽſe per pſbyteros.ſ.
parrochiales non poſſent aliquẽ cogere cus
non habeant iuriſdictionẽ vt in tex. ſed de
bent referre epo, qui coget eos. ar.in.c.i.de
empti.⁊ vendi.⁊ in.c.ſi.de offi. archipſby.
quod ſane pꝫ Panor. cum clerici teneant̃
ad hoſpitalitatem: fortius debent recipere
iſtos qui veniunt ꝓ cõi vtilitate. Dicebat
etiam Hoſti.⁊ Panor.prout eum in ea gl.
ſibi q͛ iſtis minus creditur q̃ꝫ alijs: q͛ aut
iſti nunciant notoria ⁊ eis credit̃ ſicut ali-
is:ar.in.l.ea qdem.C.de accuſa. ⁊.iiij.q.iiij.
aliquando. aut denunciant non notoria ⁊
vni non credit̃:pluribus aũt iuratis credi
tur:donec contrarium probetur.vt.d.c. pre
terea.de teſti.cogen. Et ſi occurreret q͛ Ar-
chidiaconus volens viſitare diocẽſim con
curreret cum iſtis viſitatoribus dicit Pa-
nor.q͛ illa viſitatio non impediret iſtam:
ꝉ illi non debeant tñ viſitare ſine licentia
Archidiaconi. Quia plena viſitatio preiu
dicat ſemiplene. Unde hoc ſibi placere dic.
Quia iſti viſitant abſq; vlla iuriſdictione
interrogando ſeculares ⁊ alias pſonas di-
ſcretas:vnde non impediũt archidiaconus

ſeu alium p̄latum iuriſdictionaliter viſitā
tem: quod dicit menti tenendum. Demus
de iſtis denunciatoribus vide ad ſaturita-
tem Moderniores in.d.c. ſicut olim. ⁊ vl-
tra alios Saly. in.d.l. ea quidem.C. de accu.
per Aretinus in libello maleficioꝝ. in verſi.
Necnon ad denunciationem: per Bal. in
l.j.C. ad mace. ⁊ per Canoniſtas oēs in.d.c.
p̄terea ⁊ alibi. ¶ Deputatis itaqꝫ iſtis in-
quiſitoribus ſeu denūciatoribus Archieps
ſtatuta ſua: ſeu conſtitutiones ſuas ſynoda
les: ſi quas forte de nouo ꝓmulgare volet.
relictis prius antiquis poſt conſtitutiones
canonicas de qbus ſ. ꝓmulgabit: iuxta ꝓ-
uiſiones neceſſarias ⁊ imminentes ⁊ ꝓut
viderit expedire: eaſqꝫ obſeruari precipiet.
Et demum habito conuenienti eulogio: ſeu
ſermone congruo: cum gratiaꝝ actiōe: poſt
ſecundam: tertiam vel vlteriorem ſeſſionē
concilium diſſoluet ⁊ oēs in charitate cus
bona venia dimittet in pace debitis ⁊ con
ſuetis cerimoniis ſeruatis. Non tn̄ intelli
gas qd̄ ſ. de eulogio dixi prout aliquādo in
ſacris canonibus capit. q. ſ. munus aliqd
debeat archiepo ab epis vel aliis qui cōue
niunt ad concilium: quinimo prohibitum
eſt archiepo aliquid ex his que eps ſecum
attulit exigere vel retinere: qd̄ ſi id egiſſe
conuincerer: teneretur ſoluere quadruplus.
Ls aūt huiuſmodi munera: que cōi ſermo-
ne ⁊ maxime apud grecos eulogie.i. benedi
ctiones nuncupant. Ea: vt arbitror: ratiōe
q bonis verbis munera exornari conſueue
re: ꝓut benedictiones ſiūt: que requiri vel
extorqueri non debeant: non tn̄ vltro dela-
ta reſpuenda ſunt. xviij. di. §. porro. iunc. tex.
in.c. de eulogiis. Multa.n. vt ingt glo. ibi
peti prohibent: que ſponte oblata recipere
poſſumus. i. q. ij. placuit. ⁊.c. q̄ pio. xiij. q. ij.
q̄ſta. ¶ Petentes aūt vel extorquētes ideo
vt ingt glo. puniunt in quadruplum. i. q. i.
quidem. ⁊. q. vij. ſancimus in fi. Tam cleri
ci.n. q̄ layci pena concuſſionis puniūtur.
xxiij. q. i. militare. ¶ Poſtremo pro condi
mento oīum p̄miſſoꝝ: non eſt omittendus
q concilium prouinciale h̄ꝫ iuriſdictionē
gn̄alem in oēs de prouincia tam in ſtatuē-
do q̄ in ſententiando: ⁊ delinquentes pu-
niēdo: prout probat tex. no. ⁊ ibi cōiter no.
per ſcribentes in.c. graue de p̄ben. Unde
epos: capl'a: ⁊ alios collatores beneficioꝝ: q
beneficia indignis ⁊ lr̄aꝝ ignaris cōferunt
cum dignos habeant ⁊ lr̄atos: quibus con

ferre poſſint facta de hoc diligenti inquiſi-
tione. A collatione beneficioꝝ poſt primas
⁊ ſcdam correctionem ſuſpendit. Et pſonā
aliquam idoneam deputat ⁊ ꝓuidam: que
ſuſpenſi ſuppleat defectum: in beneficiis cō
ferendis. Excipit tn̄ pſona metropolitani,
q concilium ipm non punit: cum ſit caput
concilij: ſed eius delictum denunciat p cō-
cilium ſuperiori ⁊ ei puniendus relinquit:
prout dicit tex. ibi pro quo circa iſtud vlti-
mum q. ſ. Archieps a concilio puniri non
poſſit: optime facit tex. in.c. ſignificaſti. de
elec. ſm Panor. Item ls concilium ſuſpen-
dat prout ſ. dictum fuit: non tn̄ epos depo-
nit. Sed iſtud ſpecialr̄ ſpectat ad Romanū
pontificem. iij. q. vj.c. accuſatus. ⁊.c. q̄uis.
de quo ēt aliquid diximus ſ. ¶ Non etias
poteſt concilium a dicta ſuſpenſione abſol-
uere: ſed hmōi abſolutio ſpecialr̄ reſeruat
Pape vel quatuor Patriarchis principali
bus: vt in.d.c. graue. ls in aliis caſibus re-
gulr̄ contrarium dicere conſueuerimus: q
eius eſt abſoluere cuius ē ligare ⁊ eius tol-
lere: cuius ꝯdēnare ⁊c. de peni. di. i.c. v̄bus.
Dixit ēt Jo. de imo. in.d.c. graue. in. vij. co
lū. q Archieps in concilio prouinciali reſi
dens: h̄ꝫ iuriſdictionē ordinariaꝫ: pro quo
facit ſm eum: tex. in.c. ſicut olim. de accuſa.
Inno. vero in.d.c. graue. in prin. dicit ipſe
q epi in concilio ꝓuinciali cōgregati ſunt
loco ordinarij in oībus cauſis que vertun
tur inter epos ⁊ clericos. ij. q. iiij. placuit. ⁊
c. ſi epiſcopus accuſatus. xj. q. iij. ſi epiſcopus
forte. cum quatuor.c. ſequen. Immo plus
dicit ipſe q idem epi ſui concilij ſunt vt iu
dices ordinarij in oībus cauſis clericorus
que ad ꝯcilium referuntur. vj. q. iij. ſcitote.
xviij. di.c.i. ⁊. ij. Alij tn̄ dicunt: vt ingt ipſe
q epi in cōcilio non ſunt iudices: ſed ſicut
aſſeſſores. Sed ſiue ſint vt aſſeſſores: ſiue iu
dices: non vꝫ ſm eum qd̄ ſit eis non voca-
tis. xv. q. vij. ſiqs tumidus. ⁊.c. ſeq. ⁊. lxv. di.
epi. Sicut nec vꝫ ſn̄ia abſente aduocato fi-
ſci. ff. de iure fi. l. ſi fiſcus. ar. de ſen. ⁊ inter-
lo. cum ſn̄iam. Et ita ad lr̄aꝫ refert ⁊ ſequi-
tur. Jo. an. Subdēs q ad illus qui p̄eſt cō-
cilio puta ad Archieps pertinet diffinitio:
de conſilio tn̄ ⁊ aſſenſu alioꝝ epoꝝ omniū
vel maioris partis: vt pꝫ in eo qd̄ leg. ⁊ no.
de tempo. ordi. ſi archieps. ⁊.c. ſeq. ⁊ in.d.c.
ſicut olim. ſm Hoſtiē. Quicqd dixerit. d.
Ant. in.d.c. graue. qui viſus fuit velle opi.
concordare aſſerendo poſſe dici: q epi p̄ſa-

ti in concilio in cognoſcendo eſſent ordina
rij:ſed in diffiniēdo eſſent vt aſſeſſores:ad
qd̓ faceret:ſi hoc verꝫ eſſet:qd̓ dr̄ de audito-
ribus rote.in cle.auditor de reſcri. ſed hoc
eſſet cōtra tex.in.d.c.graue exꝑiſſe. vbi dr̄ ꝙ
ipſum concilium ſuſpendit: ⁊ ſic vr̄ ꝙ non
ſufficiat requirere conſilium:ſed neceſſario
reqrat̄ ꝯſenſus in iudicādo: ꝑut ibi voluit
Jo.d̓ imo.⁊ bene. ¶ Subdit Inno. ⁊ Jo.
an.⁊ alij ſequentes. ꝙ concilium ſic cōgre-
gatum pōt audire criminalem accuſationē
epi:ſed non diffinire.iij.q.vj.q̄uis liceat.c.
multum ſtupeo.⁊.c.dudum.⁊.c.accuſatus.
⁊.iij.q.viij.c.i. Qd̓ aūt dr̄ ꝙ in cā epi reqri
tur ſaltem numerus. xij. epoꝝ intelligitur
excepto Archiepo:q ds eſſe tertiuſdecimus
xv.q.vij. felix. Quoꝝ ſiqui ſuſpecti sūt Me
tropolitanus ⁊ accuſatus: de cōſenſu tamē
accuſatoris alios eligent: loco ſuſpectoꝝ de
eadem prouincia ſi hrī poſſunt:aliogn de ꝓ
uincia vicina.ar.ij.q.vj. placuit. Iſti autes
xij.epi.in oībus actis ⁊ terminis ꝓceſſus
dum cā agitur:non ſunt ſm eos neceſſarij:
qꝛ bene poterit fieri receptio teſtium ſine
ipſis. In litis aūt conteſtatione ⁊ forte in
audiendis allegationibus ſunt neceſſarij
ſm Inno. Putat tn̄ hoſti.ꝙ ī libelli obla
tione intereſſe debeant.extra de libel.obla.
c.i. Ites in cōmiſſione ſeu remiſſoria ad te-
ſtes recipiendos.C.de fide inſtru.auc.apud
eloquentiſſimus ⁊ potiſſi.in relatione que
fienda erit pape.ar.in eo qd̓ le.⁊ no.de offi.
dele.ſuper qōnum §.intentionis. ⁊ de app.
intimaſti.in.d.c.multum ſtupeo.⁊ in.c.du
dum.ſm Jo.de imo. Ites ſm Inno. vr̄ ꝙ
dictus numerus ſit neceſſarius: non ſolus
qn̄ eps criminalr̄ accuſatur:ſed ēt ſi agatur
de crimine ciuilr̄ contra ipm̄:⁊ ēt ſi in mo
dum exceptionis ꝓponatur crimē:ad hoc
vt electus ꝯfirmatus a beneficio deijciatur
extra de accuſa.ſuper his §.poſt cōfirmatio
nem.xxiij.di.illud.xxxiiij.di. quorūdas. Et
rō eſt ꝙ poſt talem amotionem:vel repul-
ſionem:adeo infamis remanet:ꝙ ineligibi
lis ſit.de elec.ſuper eo. Dicit aūt Joā.an.ꝙ
numerus ꝑdictus reqritur qn̄ ꝓceditur ex
ordinaria poteſtate. Secus vero ſi ex dele-
gatione.de dolo ⁊ ꝯtu.c.verit atis. ⁊ de ac-
cuſa.cum dilecti. Nec ob.ſm eum. iij.q.vj.
hoc quippe.qꝛ non loqtur de neceſſitate ſꝫ
de honeſtate ⁊ tutela.ar. xlij.di.qeſcamus.
Vel ēt qd̓ eſt melius. ibi illud mandauit
Papa ex ſpāli cā.ſ.vt maius ſcandalū eui-
taretur:⁊ ideo non eſt trahendum ad con-
ſequentiam:vt ps in eo qd̓ le.⁊ no. de con-
ceſ.preben.ꝯſtitutus circa ſi. Breuiter autē
ſm Jo.an.idem dicendum eſt quo ad nu-
merum ꝑdictum ⁊ pn̄tiam. In inquiſitio-
ne quoqꝫ ꝑsbyteroꝝ:diaconoꝝ:⁊ ſubdiaco
noꝝ qualitercūqꝫ contra eos in concilio
agatur de crimine ēt ſi ciuilr̄:dūmodo de-
poſitionis ſnīa ab ordine vel officio ſit ferē
da:⁊ ſic loquitur inquit ipſe.xv.q.vij. ꝑ to.
iij.q.vj.accuſatus. Secus ꝟo ſi ꝑ contuma
cia ēt eps excōicaretur vel ſuſpēderetur ab
Archiepo ſolo:qd̓ fieri pōt de ſen.excō. Ve
nerabili. Officialis tn̄ archiepi eo pn̄te hoc
non poſſet.de offi.ordi.romana.in ſi.li. vj.
Item ſecus ſi ageretur de crimine contra
clericum non ad depoſitionem ab officio
vel ordine. Sed vt ab eccleſia dꝑoneretur.
Tunc.n.ſolus eps cum clericis ſuis exani-
mat ⁊ diffinit:⁊ ſic loquitur tex.xviij. q.ij.
ſiqs abbas.xvj.q.vij.inuentum. de his que
ſi.a prela.nouit.lxxxvj.di. ſi qd de quocūqs
de iureran.qrelam. Item ſecus vbi qs age-
ret contra clericum petens ꝓpꝛium inter-
eſſe:puta ſi ageretur de furto vel de vſuris.
Vel ēt vbi iudex ex officio procederet ⁊ ta-
les punit.extra de fur.c.i. de vſur.c.i.de pe-
ni.c.iij. ¶ An aūt in cā criminali epiſcopi
vel alioꝝ clericoꝝ in ſnīa ferenda; neceſſa-
rium ſit:ꝙ oēs concordes ſint:an ꝟo ſuffici
at maior pars:vltra premiſſa vide tex. cū
glo.xvij.di.c.multis ⁊ doc.⁊ maxime Mo-
derniores ibi:⁊ vide tex. Panor.⁊ alios in
c.nō pōt.de ſen.⁊ re.iudi.qui loqtur in iu-
riſdictione ordinaria. Quo aūt ad iuriſdi
ctionē dlegatā vide tex.⁊ no.i.c.ſi.ex̄ eo.ti.
¶ Queritur ꝑterea non incongrue a qui-
buſdam. Nunqd a Metropolitano appel-
lari poſſit ad concilium ſuum ꝓuinciale,⁊
glo.in.d.c.multis.in ꝟ. ad maiorem. tꝫ ꝙ
ſic.cum qua concordat glo. ſimilis.ij.q.vi.
in.c.oīs oppꝛeſſus.ꝑut tex.ſatis claꝝ ibi. Et
glo.in.c.ſuper qōnum §.ſi ꝟo. extra de offi.
deleg.in ꝟ.ſi non poſſunt.⁊ alleg.tex.in.d.
c.multis dicens:ibi ꝓbari ꝙ a metropoli-
tano appellat̄ ad concilium in quo ipſe hꝫ
intereſſe. Et idem dicit glo.in.c.a collatiōe
de appel.li.vj.in ꝟ. potuiſti. Quāuis hoſ-
ti.vt refert Jo.an.in.d.c.ſuper queſtionū.
circa ſi.dixerit ſe non inuenire iure cautū;
ꝙ de Metropolitano ad concilium appel
let:ꝫ de culpa eius querat̄ in concilio:non
vt per epos puniat̄:ſed vt ſuperiori nuncie

tur.extra d̃ p̃ben.graue.ṽſi.metropolitani:
ꝛ.d.c.a collatiõe.ſed vt dixi glo.p̃dicte ſunt
in contraria ſnia.ꝛ tex.in.d.c.oīs opp̃ſſus
ꝛ in.d.c.multis.hoc ſatis apte probare vi-
dent̃,ꝛ ita per ipſas glo.allegantur. ꝛ intel
ligunt̃:ꝛ eſt ẽt alia ſimilis glo.ij.q.vij.in.c.
ſicut inquit.in ṽ°.hortamur.que hoc corro-
borare vr̃ rõne:dum inquit ꝙ prouinciale
concilium ordinario iure cognoſcit de pri-
mate ſiue de Metropolitano ſuo. Nam di
cit ipſa cum ꝯcilium.ſ.gñale iudicet de ipſa
pa:in his in q̃bus põt iudicare:tu dic ſicut
in cã hereſis.xl.di. ſi papa ergo concilium
metropolitanus põt iudicare de archiep̃o.
Ad contraria que dicunt ꝙ Metropoli-
tanus maior eſt concilio. R̃n̄.ꝙ illud h̃z lo
cum q̃ñ in factis alienis ſedet in concilio
vt caput concilij: q2 tunc maior cenſet̃:ſed
in cauſis ꝛ negocijs ꝓprijs: que ventilant̃
in cõcilio eſt minor concilio ꝛc.Ego quoq3
per tex.glo.ꝛ iura p̃dicta: cum bona venia
nõnulloꝝ modernoꝝ doctoꝝ q nimis con
fuſe ꝛ leuiter tãq̃3 Duſipule ſuper paruas
difficultatem effugiunt: hanc concluſiones
ſequor.ꝙ.ſ.ab Archiep̃o ad concilium pro
uinciale appelletur. maxime per tex. in.d.
c.multis coniuncto.c.oīs oppreſſus.q dif-
ficultatem aliquibus facere videntur:quos
ego coniunctis p̃ibus glo.ſic intelligerem:
vt dicant ꝙ opp̃ſſus ſiue grauatus ab ep̃o
ſuo ep̃alem ſynodum appellet.probat tex.
in.d.c.oīs oppreſſus.ibi ſacerdotum ſi vo-
luerit appellet iudicium: Quod ſi cãs eẽnt
difficiles ꝛ maiora negocia q̃3 que expedi-
ri poſſunt ab ipſa ſynodo ſacerdotum :tũc
ad maiorem ſedem:hoc eſt ad Metropoli-
tanum ſolus referant̃:ꝓut ſentiũt glo.vtri-
uſq3 tex.coniunc.ꝛ tex.in.c.multis.dum di
cit ſi orte fuerint q̃ões inter ipſos ꝓuĩcie
ep̃os:ita vt inter ipſos diſſidentes non cõ
ueniant:non intelligo ipſis ep̃is in conci-
lio exiſtentibus prout voluerunt nõnulli:
ſed ſi inter ipſos extra concilium oriantur.
puta ſuper eoꝝ dioceſibus vel decimis vel
alijs occurrentibus. Ita ꝙ inter ſe nõ poſ-
ſint conuenire:tunc appellet̃ tã ab ipſis epi
ſcopis:q̃3 ab eorũ ſynodis ſacerdotalibus
ad maiorem ſedem: hoc eſt ad metropoli-
tanam. Si ꝓo hmõi q̃ões per metropoli-
tanum ſolum decidi non poterunt: tunc a
metropolitano ad eius concilium ſynoda
le appellandum erit. In quo ipſe vt caput
reſidebit:ꝑs i tex.d.c.oīs oppreſſus ibi.vbi

fuerit ſũmoꝝ.i.epiſcopoꝝ ſm Archidi. ꝛ
alios.congregatio ſub metropolitano con
gregata:que per ſingulos annos fieri ſolet
ꝛ dz: ꝓut h̃r.xviij.di. quem q̃dem ꝛ extra
de accu.ſicut olim.ꝛ.ſ.late dictum fuit. Et
ſic habebunt locum iura dicentia gradatis
appellañ.eſſe.extra de appel.dilecti. el.iij.ꝛ
in.c.romana.eo.ti.lib.vj.ij.q.vj.anterior.ꝛ
ff.de appel.l.imperatores. Et pro hoc bene
facit tex.ix.q.iij.per ſingulas.cũ multis ca-
pitulis ſequentibus. Quicq̃d dixerit q̃das
magne dignitatis neotericus in.d.c.mul-
tis.qui poſt Bellamerã voluit ꝙ vbicũq3
iura dicunt de Archiepiſcopo recurrendus
eſſe ad ſynodum intelligat̃ ad ſynodum.ſ.
vlem: male ponderãdo tex.in.d.c. oīs op-
preſſus:cum alijs iuribus de q̃bus.ſ. In-
quantum aũt glo.ꝛ doc. dicunt ꝙ de conci
lio q̃ñq3 appellat̃ ad Archiepiſcopum: cre
derem hoc veꝝ reſpectu ſynodi epiſcopalis
vt.ſ.dixi. Seu ſi de prouinciali intelligendũ
foret:ꝓut idem neotericus ꝓbari ſentit in
d.c.multis.qḋ nuſq̃3 apparet. Tenerem cũ
Bellamera ibi vt.ſ.itelligat̃ de ſynodo au-
ctoritate metropolitani ſine ipſo celebrata:
ꝛ in qua ipſe nõ interfuit vt caput. Secus
ſi ipſe interfuiſſet:vel eius Vicarius ipſius
noīe:q2 tũc de ſeipſo ad ſeip̃m appellari vi
deret̃ qḋ non l3 de appel.a collatione. li.vj.
iuncto.c.non putamus.de conſue.eo.li. Et
intelligendo tex.modo p̃miſſo mihi viden
tur omnia ſatis clara ꝛ ſine ſcrupulo : que
alr̃ interpretando confuſionẽ gnãnt:ꝛ ma
le concordari põt pſalterium cũ cythara.
¶ Addunt inſuꝑ doc. huic tractatui poſt
Inno.in ſepe alle.c. graue.de p̃ben. ꝙ qui-
cunq3 in loco dicti concilij ꝓuĩcialis re-
periunt̃:tenent̃ de ſingulis cauſis ꝛ quere-
lis cuicunq3 contra eos agere volẽti in di-
cto concilio reſpondere ꝑinde:ac ſi ad hoc
expreſſe extra eoꝝ domicilia tracti ꝛ citati
forent. Qḋ eſt dicere breuius. Tales q ibi
forte pro aliquibus eoꝝ negocijs vel cauſis
repiuntur:non h̃ere ius reuocandi domũ:
qḋ approbare vr̃.tex.in.c.pp el ꝑ. ꝛ c.ij.cũ
pluribus ſimilibus.xviij.di. ibi in ipſis ãt
concilijs ꝛ p̃sbr̃os ꝛ diaconos p̃ñtes eſſe
opꝫ:ꝛ oẽs quotquot ſe leſos exiſtimant ſy-
nodicam expectare ſniam. Secus tñ dicit
q̃dam eſſe in concilio gñali: ſed de hoc.ĩ.cõ
cludendo aũt p̃miſſam q̃õnem.in ꝓuĩcia-
li. Io.an.in.d.c.graue.in.iij.col. dum eẽ in
quit:ꝙ ſiue gñale ſiue ꝓuĩciale concilium

pro aliq̃bus ſp̃alibus negocijs emergentibus conuocet: q̄ ius reuocandi domum in alijs negocijs ⁊ cauſis competat his qui ibi talr̃ repiuntur: ſiue cauſe ipſe vel negocia ciuilia ſint ſiue criminalia. Si v̾o concilium non fuiſſet congregatum ſpecialr̃ pro aliq̃bus ſpecialibus ⁊ exp̄ſſis negocijs: ſed generalr̃ ꝯuocatum fuiſſet ad ꝓuideñ. his que neceſſaria forent pp̄ cauſas eccliaſticas ⁊ ad tollendas controuerſias que orte eēnt vel orirenẗ: vt dicit tex. in. d. c. pp̄ ecclieſiaſticas. Tunc dicit ipſe ſiue concilium ſit gnāle ſiue ꝓuinciale: ſiue ſynodale. Illi qui ibi reperiunẗ reſpōdere tenenẗ in ciuilibus tm̄ negocijs ⁊ cauſis tm̄: nec in illis ius hñt reuocandi domum. In criminalibus ius cōpetit reuocandi domum: niſi ad hoc ſp̄alr̃ vocati forent: q2 ĩ iſtis cauſis criminalibus non teneẗ q̃s reſpondere: niſi ad hoc ſp̄alr̃ citatus ſit: exp̄ſſis ēt criminibus ſup̄ q̃bus accuſaẗ. v. q. ij. c. ſi. ſm̄ Inno. cuius fuit quaſi tota hec glo. quā vt refert Jo. and. poſuit etiam hoſtiē. in. d. c. graue. Et hec quidem de prouinciali concilio: quod nos equo forte longius diſtraxit ſufficiant.

¶ Generalia capl'a Religioſoꝝ.

Quidam ēt doc. poſt tractatum concilij ꝓuincialis: adijciunt pro quarta ſpē conciliōꝝ gnālia capl'a Religioſoꝝ de q̃bus receſſere videnẗ. tex. in. c. in ſingulis. ⁊ in. c. ea que de ſta. mo. ⁊ in cle. ne in agro eo. ti. in ſi. ⁊ in. c. ſi. de pac. lib. vi. ⁊ per Inno. in. c. graue. de p̄bē. Que capl'a ſingulis triēnis fieri debent. Et in eis de cōi eorum vita ducenda. De moribus tam in eccleſia q̄3 extra reformandis: de numero p̄ſonaꝝ in locis ſuis tenendo: de inſtructoribus adhibendis: de tractatibus habendis in caplō. ⁊ de eius preſidentibus. De Prioribus ac totius congregationis vel monaſterioꝝ ⁊ locoꝝ ſuorum prefectis: viſitatoribus: officialibus: ꝯfeſſoribus ⁊c. eligendis ⁊ deputandis. De locis capiendis: edificandis ⁊ reformandis ⁊c. Tractari diſponiq3 conſueuit. Et ad hmōi capl'a gnālia oēs preſidentes ⁊ officiales monaſterioꝝ ⁊ locoꝝ̄ profiſci debent. Ibiq3 vnuſq̃ſq3 rōnem adminiſtrationis ⁊ villicationis ſue reddere d3: ⁊ que correctione: reformatione: vel ꝓuiſione aliqua in loco ſuo īdigent ꝓponere vt opportune ſuperinde ꝓuideri valeat: cōi patrum deliberatiōe. Hodie tm̄ priores tm̄ ſeu alio quocūq3 noīe vocenẗ p̄ſidentes: ⁊ vnum alium quē nōnulli diſcretū loci vel monaſterij appellant: ad hmōi capl'a mittere ꝯſueuerunt. Saltem qn̄ ꝓuincialia celebranẗ: q2 gnālia ſaltem in forᵃ iuris ſpecifica raro celebranẗ. Sed vt plimus ꝓuincialia ſingulis annis. Generalia v̾o ſingulis tribus annis fieri dn̄r. De his aūt ⁊ hmōi ad dicta capl'a ſpectantibus vide late per glo. ⁊ doc. in iuribus ſ. allegatis. ⁊ in. c. q̃ ex eo de pac. in. vi. Cū̄ iſta ꝓprie dici non p̄nt concilia: vel ſynodales congregatiōes: cum de rebus v̾libus dioceſum vel ꝓuinciaꝝ: aut totius orbis non tractent: nec tractare poſſint qd̓ eſt ꝓpriūm ꝯciliōꝝ. S3 tm̄ de rebus eoꝝ ordinum ⁊ religioſoꝝ particularibus. Unde ꝯuenientius ⁊ magis ꝓprie capl'a ⁊ vniuerſitates q̄dam nuncupātur. Et ſm̄ eoꝝ ꝯſtitutiones: priuilegia: cōſuetudines: ⁊ regulares traditiones regulantur: ⁊ propterea vlterius inſiſtendum minime eſſe duxi.

¶ Unde traxerint originem concilia.

Vnde autē concilia traxerint originem: ⁊ quis ea primum celebrare ceperit non ſatis cōpertum eē pōt: q̄3uis tex. xv. diſt. c. i. in ſi. qui fuit Iſidori ethi. li. viij. ſub rubrica de canonibus concilioꝝ capitl̄. xiiij. in ſi. Uſum ꝯcilioꝝ celebrandoꝝ ex more Romano tractum atteſtari videaẗ: eo q̄ Romani tempore quo agebanẗ cāe: ꝯueniebāt oēs ĩ vnū ⁊ cōi intentione eas tractabant. Auctor eſt mihi Ti. Liuius Patauinus Decadū lib. p̄. Romulum Romane vrbis ꝯditorem: ea iam tum creſcente. Rebus diuinis ex euādri inſtituto Herculi rite peractis: vocata (vt ipſius verbis vtar) ad ꝯcilium multitudine que coaleſcere ĩ ppl̄i vnius corpus: nulla re p̄terq̄3 legibus poterat: iura dediſſe: ⁊ cum iam virium haud peniteret: conſilium deinde viribus paraſſe: ac tum primum centum Senatores creaſſe: qui p̄res: honoris grā: dicti fuere: patritijq3 ꝓgenies eoꝝ appellati. Quos q̄dem p̄res quotiens de rebus dubijs arduis ⁊ maximis diſceptandum: deliberandumq3 foret in concionē vocatos fuiſſe legimus. Donec Romu

lum ipſm in ſede regia in eoꝝ medio cõcio
nantem:ipſis auditis:ꝓcelle fragoꝛ ingens
nube denſa obducta:ex humanis (vt tunc
creditum fuit)ſubſtulit. Sed eadem quoqꝫ
rõne credeñ.eſt alios priſcos Reges:reſpu
blicas:ꝛ gentes ſua concilia ante Romulũ
habuiſſe. Et ꝓpea altius repetendo meli-
us dicendum nobis vĩ. Concilioꝝ vſum
ꝛ inſtitutionem:nãm ipſam:optimam reꝝ
oĩum parentes.(Pꝛeſertim vbi neceſſitas
ſuggerit)edocuiſſe. Q̃ñqdẽ hoĩem homi-
ni naſci non in obſcuro eſt. Dñio Geneſeos
pꝛimo inſinuante:dum ꝓtoplaſmate in lu
cem edito. Faciamus ei adiutoꝛium ſiĺe ſi-
bi edixit. Homo igiť rõnis capax atqꝫ par
ticeps effectus conſocia ꝓgenie iam coale-
ſcente ſtatim(vt crediť)in ipſo reꝝ ꝑmoꝛ
dio agnoſcere cepit. Illud integrum ꝛ irre
pꝛehenſibile ꝯſilium ꝛ iudicium foꝛe:quod
ꝑlimoꝝ ſententijs ꝛ rõnibus cõpꝛobareť.
extra de offi. deleg. pꝛudentiam. ꝛ in cle.i.
de ſen.excõ. Nam vt inqt phs cũ tale addi
tum tali facit ipſum maius. Et qđ a pluri-
bus ſapientibus queriť facilius inuenitur.
xx.di.de qbus. Et vt inqt impatoꝛ.C.de fi
deicõ.l.vlti.ad fi.ꝛ hr.lxiiij.di.cũ ꝯſciam.ꝑ
ampliores hoĩes ꝑfectiſſima veritas reue-
latur. Ea itaqꝫ rõne adductus. Crediderĩs
fidei nr̃e pr̃es ꝛ fundatores optimos. Siue
natura ꝛ viu:ſiue hebreoꝝ:grecoꝝ:vel Ro-
manoꝝ imitatione allectos: concilioꝝ no-
ſtroꝝ vſum: foꝛmam ꝛ modum excogitaſ-
ſe. Cum non ignoꝛarent verbum ꝑceptoꝛis
ꝛ dei nr̃i xp̃i. Mathei.xviij.c. Ubi duo aut
tres cõgregati fuerint in noĩe meo: ibi ego
in medio eoꝝ ſum:tranſumptiue aũt.i.q.i.
cum ſcriptura ꝛ.xxiiij.q.i.alienus eſt. Et q̄
ſcã dei eccĺia non in ſingulis ſed in oĩbus
xp̃i fidelibus ſimul ꝯgregatis conſtituebať
de con.di.i.eccĺia.glo.in.c.ſi.ne ꝑla.ui.ſuas.
in.c.cum dilect⁹.de vb.ſig.ꝛ in.c. fundamẽ
ta.de elec.lib.vj. Et q̄ ſi aliquid ꝓ cõi oĩũ
vtilitate vel diſpendio Reipu. chr̃iane tra-
ctandum erat quod oẽs tangeret ab oĩbus
appꝛobañ.foꝛet. Regula. quod oẽs tangit đ
reg.iur.in.vj.cum ſuis concoꝛ. Nec minus
q̄ virtus vnita foꝛtioꝛ eſt.ſeipſa diſperſa:ꝛ
q̄ plus videt plurimoꝝ oculi:plus poſſunt
multoꝝ manus q̃ꝫ vnius vel paucoꝝ.ff.ad
l.aquil. Ita vulneratus.ꝛ extra de ꝑſump.
mandata. Quodqꝫ xp̃s ꝑtatẽ fidei ſue vni
tm̃ pet⁹ dare noluit: ſed ꝑlibus diſcipulis
ꝛ apl̃is oĩbus.xix.di. Ita dñs.ꝓut ẽt ſpũm
ſcm̃:ſpũm ſapientie ꝛ intell̃s poſt eius gloꝛio
ſam reſurrectionem oĩbus apl̃is tradidit.
xxiiij.q.i.loquať in pꝛin.vnde dĩ q̄ ceteris
apoſtolis parem ꝑtãtem cum pet⁹ tribuit.
lꝫ illi maioꝛem adminiſtrationẽ.xxj.diſ.in
nouo.ꝛ Luc.xxij.c.diſpono vobis Regnũ:
ſicut pr̃ celeſtis diſpoſuit mihi ꝛc. Non igi
tur mirum ſi ꝛ gentiles ꝛ nr̃ates oẽs: his ꝛ
alijs ꝑlibus rõnibus edocti ẽt ſine imita-
tione vlla ſola natura ꝛ rõne ipſa ſuggeren
te neceſſario excogitauerũt inſtituerunt ꝛ
appꝛime celebrauerunt ꝯcilia ſua. Sed quo
ad nos attinet ſanctiſſimos xp̃i apl̃os nr̃is
ꝯcilijs originẽ foꝛmãqꝫ dediſſe nemo ãbi-
git: ꝓut latius dicemus in art⁹ ſequenti.

Quibus tempoꝛibus concilia ple- raqꝫ celebrata fuerint.

q Uibus tẽpoꝛibus. Quibuſue
Pontificibus: Impatoꝛibus
vel Regibus ꝑſidentibus: an-
nuentibus:mãdantibus ſeu ꝑ
mittentibus concilia ꝑlimaꝛꝫ
his quoꝝ noĩa ꝛ tp̃a a nobis hñr: celebra-
ta fuerint. Necnon qui canones ex his plu
ribus qui in coꝛpoꝛe iuris nr̃i reperiuntur
(paucis foꝛte ſcaute ꝑtermiſſis)quos dili
gens indagatoꝛ facile addere poſſet:eiſdem
concilijs aſcribanť. Non minus curioſe q̃ꝫ
laboꝛioſe ſcribendum occurrit:vt ſaltẽ ſcia
mus eadem concilia ꝯciliorumue noĩa nõ
inutilr̃ celebrata:aut fruſtra mẽbranas oc-
cupaſſe. Quãq̃ꝫ oĩum ꝑteritoꝝ conciliorũ
certa noĩa:ꝛ certa tp̃a: cum cauſis ſuis in-
uenire minime potuerim:qđ qdem noſtre
imbecillitatis atqꝫ ſecoꝛdie: ꝑſertim in re-
bus cõibus tanti momenti:maximum ar-
gumentum exiſtit. Unde ꝛ Gratianus qui
ex ſecretioꝛi doctrina decretoꝝ librum inſi
gnẽ nõ minus erudite q̃ꝫ eleganter coegit:
huic noſtre ſniẽ aſtipulari vĩ. Cũ in ꝑſcri-
ptionibus.xlv.di.c. neminem inqt. Item
quodam in concilio.ꝛ.xxxij.q.vij.c. qdã cũ
fratre aſſerit. Itẽ in cuiuſdam concilij cap⁹.
Non eſt tñ pro euidentiali omittendũ
anteq̃ꝫ queſitus aggrediamur: q̄ lꝫ pleraqꝫ
concilia in ſacris Canonibus numeri oꝛ-
dinem ſibi vendicent:vt.ſ. Nicenum dicať
pꝛimum. Conſtantinopolitanũ ſcđm. Ephe
ſinum tertium. Calcedonẽſe quartum ꝛc.
Attamen non id qdem ea rõne factum fu
it q̄ tp̃e eoꝝ pꝛimus alia ꝑceſſerit:ſed q̄ ma

ſoris auctoꝛitatis ⁊ exiſtimationis:tum rõ
ne perſonaꝝ congregataꝝ:tũ rõne reꝝ in
eo geſtaꝝ habitum fuit. Ita notabiliter col
ligitur ⁊ probat̃.xvj.di.c. ꝑma annotatio.
iuncta glo.in.c.placuit.in v̓. Iſidorus eadẽ
di.vbi dr̃ ad lr̃am:ꝙ lʒ acgritana ſynodus
fuerit prioꝛ Nicena:tñ pp maioꝛem auctori
tatem Nicena ꝑponit̃:vt in.d.c. ꝑ̊ annota
tio:qḋ ẽt ꝓbatur in.c.habeo librum. cũ tri
bus caplis ſequentibus.⁊ clare in.c. gm̃.⁊
in.c.ſexta ſynodus.iunctis his q̃ vtrobiqꝫ
per Archi.poſt Hug.⁊ alios late ſcribunt.
Ubi hr̃ ꝙ ſexta ſynodus de qua ibi: qnto
loco rõne tpis celebrata fuit. Quinta vero
ſexto loco habita extitit. Conſtat.n.eã quã
ſextam nuncupamus tpe Conſtantini q̃r-
ti ⁊ Agathonis pape:qui fuit natione ſicu
lus.Põtiferqꝫ maximus deſignatus. An-
no ſalutis nr̃e ſeptingẽteſimo ſcdo: ſeu ſm
alios ephimeridum ſcriptoꝛes.Sexcenteſi-
mo ſeptuageſimo quarto celebratam fuiſſe.
Quintam vero que ſexta rõne tpis debue
rat appellari ſub Iuſtiniano eiuſdem Cõ-
ſtantini filio ⁊ Iulio Pontifice maximo:
vt atteſtari vr̃. Venerabilis Beda in libel
lo ſuo de tẽpoꝛibus:⁊ tranſumptiue ſcribit
Gratianus in.d.c.ſexta ſynodus.⁊ ſeq.xvj.
di.habitum fuiſſe.Quãqꝫ in hoc eos q ita
ſcripſerunt:mala tempoꝝ ſupputatione ãt
noium cognatione vel erroꝛe variaſſe exi-
ſtimemus. Quia ex annalibus chr̃ianis ſa
tis abunde conſtat. Iulium pontifices ma-
ximum:qui ſynodum habuit:fuiſſe tpibus
Conſtantij:⁊ Conſtãtini Imperatoꝝ an-
no xp̃i.cccxxiiij. Neminem aũt Iulium põ
tificem tpibus Iuſtinianoꝝ fuiſſe:cum vnũ
cum Iulium in antiquoꝝ pontificijs inue
niamus:⁊ Iuſtinianum primum anno a
Natali xp̃i.Dxxviij.Scđ͡s vo Dlxiiij.Im-
peritaſſe legamus. Dicendum eſt ergo di-
ctam qntam ſynodum tpibus Iuſtiniani
primi:qui annos.xxxviij.iperitauit: ⁊ Vi-
gilij pontificis maximi qui ſynodum ipas
Conſtãtinopoli tenuiſſe ſcribit̃:ↄtra Theo
doꝝ ⁊ alios hereticos:eius ſequaces:nefan
diſſime aſſerentes Btãm Virginem non
deum ⁊ hoiem:ſed puꝝ tm̃ hoiẽs genuiſſe:
prout quo ad reliqua idem quoqꝫ Beda at
teſtat̃. Dum qntam ſynodum ↄtra Theo-
doꝝ ⁊ oẽs hereticos celebratam fuiſſe ſcri-
bit. Licet vitio foꝛte ſcriptoꝝ ſeu tempoꝛis
erroꝛe. In noie Pontificis ⁊ ipſe ⁊ Gratia
nus dicto in loco ꝓlabat̃: ſed de his ĩ ſuo
loco dicemus. Non omittentes ꝙ Gratia
nus quo ad oꝛdinem ⁊ tpa conciliorꝝ ꝑſco-
rum ad lr̃am ſequtus fuit Iſidoꝝ in libro
ſuo conciliorꝝ lʒ Iſidorus decẽ ⁊ nouẽ cõ-
cilia. Gratianus aũt viginti quatuoꝛ oꝛdi-
ne ſucceſſiuo enumeret in.d.c.ꝑma annota
tio. Hec itaqꝫ ſacroꝝ canonum conſydera-
tio nos quoqꝫ excuſabit.Si ↄcilijs octo ꝑn
cipalioꝛibus ſuo oꝛdine recitatis.(Aplicis
nihilominus venerabilr̃ ꝑmiſſis). Reliq̃
ꝓut ſe magis apte offerre videbunt̃ alpha-
betico oꝛdine ſuis cum ſtatutis annotabi-
mus. Qm̃ igit̃ ſanctiſſimos xp̃i aplos cõ-
cilijs nr̃is originem ⁊ foꝛmam dediſſe. Ac
prima in Republica xp̃iana celebraſſe cõue
niẽtiſſime (vt arbitroꝛ) diximus huic ſen
tentie aſtipulari põt. Qḋ voluit reuerẽdus
Antoninus Floꝛentinus Archiep̃s in 2ª
parte tertie partis sũme ſue tit. xxiiij.ꝫ.de
concilijs gnãlibus. Dum ſcribit primũ cõ-
ciliũ eccl̃ie celebratum fuiſſe Hieroſolymis
ſub Petro aplo primo pontifice sũmo:pre-
ſente ẽt Iacobo Hieroſolymoꝝ Patriar-
cha. Qñ.ſ.diſceptantibus Paulo ⁊ Bar-
naba cum conuerſis a iudaiſmo circa ob-
ſeruationem legalium. Utrum.ſ. Fideles
conuerſi ex gentilitate ſeruare deberent in-
ſtituta legalia. Queſtio hec: tanq̃ꝫ qḋ fidei
ad aplos qui erant Hieroſolymis deducta
fuit:vt hr̃ actuum ꝑ.⁊.xv.c. Ibi cum ſurre-
xiſſent qdam de hereſi Phariſeoꝝ q credi-
derant dicentes ꝙ opꝫ circumcidi eos:ꝑci-
pere quoqꝫ ſeruare legem Moyſi. Conue-
nerunt Apli ⁊ ſenioꝛes videre de v̓bo hoc.
Et cum Petrus apl̃s vt caput concilij ⁊ põ
tifex maximus:declaraſſet cum cõſilio ⁊ cõ
ſenſu dicti concilii:eos non eẽ ad hoc idu-
cendos. Et ſubinde Iacobus in ꝑſona to-
tius concilij aſſurrexiſſet approbãdo tãq̃ꝫ
ſcm̃ ⁊ iuſtum qḋ Petrus ſpũ ſcõ plenus de
terminaſſet:ſequit̃ tex. vbi.ſ. Tunc placuit
aplis ⁊ ſenioꝛibus cum oĩ eccl̃ia eligere vi-
ros ex eis ⁊ mittere Anthiochiã cũ Pau-
lo ⁊ Barnaba. Hunc igit̃ moꝛẽ nr̃a q̃ꝫ ac-
cepit eccl̃ia:ꝓut ſuo loco dicet̃. Propoſita
enim aliqua iuſta ⁊ catholica determina-
tione:Concilium rñdere conſueuit:ꝓlʒ.i.q.
vij.c.ↄuenientibus. Et demum cum reſcrĩ
bẽñ.eſt:in eam fere ſniam ſcribitur in qua
Apli in concilio de quo.ſ.eccl̃ie Antiocẽñ.
eoꝝ determinationẽ intimauerunt. Ibi vi
ſum eſt ſpiritui ſcõ ⁊ nobis:nihil vltra im
ponere vobis oneris: q̃ꝫ hec neceſſaria ⁊c.

Hoc idem colligi pōt ex aliis plibus gene-
ralibus concilijs ipſoꝝ apl'oꝝ pſertim ex il
lo actuum p̄.c. Cum ad electionem glioſiſ-
ſimi Sinonymi mei loco Jude ꝓditoris
conuenerunt. Ibi exurgens Petrus in me
dio fratrum dixit. Erat autem turba ho-
minum ſimul fere centum viginti ⁊c. Et
actuum.vj.c.in electione eximij ꝓthomar
tyris Stephani. Ibi conuocantes aūt duo
decim multitudinem diſcipuloꝝ dixerunt
⁊c. Ex qbus concilij vniuerſalis nr̄i formā
tractam autumant. ¶ Prouincialis vō ex
eo qd̄ legit̄ actuum.xx.c. vbi d̄ Paulo apl'o
dr̄ A mileto aūt mittens epheſus vocauit
maiores natu eccl'ie: qui cum veniſſent ad
eum: ⁊ ſimul eēnt: dixit eis: ⁊.I. Attendite
vobis ⁊ vniuerſo gregi: in quo vos ſpūs
ſcūs poſuit ep̄os regere eccl'iam dei: quam
acqſiuit ſanguine ſuo. ¶ Synodalis quoqꝫ
concilij originem ac formam nonnulli mo
derniores ⁊ marie.d. Alexandrinus. xvij.
di.in ſum.colligunt ex eo qd̄ legit̄ actuum.
xxiij.c.⁊ ſeq. Ubi Paulus accuſatus cām
ſuam dixit.ibi. Intendens aūt in conciliū
Paulus: ⁊.I.ibi. Neſciebam fratres q̄ prin
ceps eſt ſacerdotum ⁊c. Sed hec mihi poti
us ad concilium ꝓuinciale vel ep̄ale ſpecta
re vr̄. In qbus cāe ep̄oꝝ ⁊ hm̄oi ventilāt
⁊ diffiniunt: put ſ. circa eoꝝ diffinitiones
diximus ⁊.I.latius. Dn̄o concedente: ſuo lo
co dicemus: imo forte melius dici poſſꝫ q̄
ex illo reprobato phariſeoꝝ ⁊ principum ſa-
cerdotum collegio: nullum nr̄m conciliuꝫ
deduci dꝫ. Cum ibi non fuerit orthodoxa
congregatio in vnum conſentiens: put in
concilijs catholicis conuenit: vt ſ. in diffō-
ne diximus. Sed illud potius fuit concilia
bulum impioꝝ ⁊ pſequentium ac in cathe
dra peſtilentie ſedentium: qd̄ oīno euitan-
dum eſt. Juxta pſalmographi ſniaꝫ pſal. p̄.
Beatus vir qui non abijt in conſilio ipio-
rum: ⁊ in via pctōꝝ non ſtetit ⁊ in cathe-
dra peſtilentie non ſedit ⁊c. Quicqd autẽ
ſit ſatis eſt: q̄ oīa concilia nr̄a queꝫcunqꝫ fue
rint: inde originem ⁊ normas ſumpſerunt.
Et q̄ ſcī apl'i dn̄i concilia celebrauerint: di
cit gl.no.xxij.di.in.c.ij.in v̄. xp̄ianoꝝ. Que
dicit q̄ oēs xp̄iani p̄ dicebant diſcipuli vel
fratres. Sed poſteaꝗ apl'i fecerūt conciliuꝫ
Antiocenū dicti ſunt xp̄iani a xp̄o.xxiiij.q.
j.rogamus. Ideo aūt forte dixit id in con-
cilio Antioceno factum: q̄ Petrus apl's p̄
Antiochie ſedem adeptus fuit. Ibiqꝫ ordi-
natus ep̄s: eandem eccl'iam annos ſeptem
rexit. Demum vō Romam ꝓfectus eſt: or
dinato p̄ius altero in Antiochena eccl'ia
ep̄o 2° Claudij imp̄atoris anno: teſte archi.
xxij.di. Renouantes. Et pp̄ea alteꝝ forte cō
cilium Antiochie habuit: ibiqꝫ xp̄ianos a
xp̄o noīari ſtatuit: vt dicit gl.in.d.c.ij. xxij.
di. Quare aūt magis chr̄iani a xp̄o: qd̄ no-
men apud helinas adiectiue ponit̄: ⁊ a no
mine χρισις. qd̄ eſt vnctio. Xp̄s.i.vnctus ap
pellat̄ de ſacra.vnctio.c.i.q̄ꝫ a ꝓprio eiuſdē
noīe: qd̄ eſt Jeſus: Jeſuani appellati nō fue
rimus lege archi.in.d.c.ij.circa ſi. qui inqt
q̄ rem per hoc nomen xp̄s ſignatam cōica
uit nob̄: hoc eſt vnctionem: q̄ vt dicit apl's
de plenitudine eius oēs accepimus: ⁊ vn-
ctio eius docet nos de oībus.d.c. cum ve-
niſſent de ſacra vnctio. Sed res ſignatā hoc
noīe Jeſus: non cōicauit nobis: q̄ Jeſus
idem eſt qd̄ ſaluator. Qd̄ qdem.ſ.alios ſal-
uare ſibi ſoli conuenit. Ut.n.dr̄ in euāgelio
Matthei p̄ cap.ipſe ſaluum faciet pp̄lꝫ ſuū
a pc̄is eoꝝ q̄ſi dicat non alius. Illud ergo
nomen ſuum ꝓprium ſibi a Gabriele ange
lo indictus Luce p̄.c. ⁊ vocabis nomē eius
Jeſum: cū potētiā ſaluādi deus ſolus hēat:
nobis cōicare non decuit. Qd̄ facit ꝯtra il
los ſimplices fraticellos: q ſe Jeſuanos ſeu
Jeſuatos appellarunt: altiora non ſapiētes
qui pp̄ea excuſandi ſunt. Simplicitas enī
quandoqꝫ venia ac digna fauore fuit.
¶ Conſentaneum erit igit̄ his oībus pre-
miſſis: vt anq̄ꝫ alioꝝ concilia attingamus
ex atteſtationibus ſacroꝝ canonum aptius
oñdamus ſcōs dn̄i apl'os non mō concilia
celebraſſe: ſed canones q̄ꝫ in eiſdem ſaluber
rimos edidiſſe: lꝫ nonnulli ideo reprobati
⁊ apocriphi fuiſſe dicant̄: q̄ ab hr̄ticis ſub
noīe apl'oꝝ compoſiti fuiſſe dignoſcebant̄:
vt inqt tex.xvj.di.canones. Qui aūt rece-
pti fuerunt ibidem deſcribunt̄. Et pp̄ eoꝝ
auctoritatem ceteris oībus concilijs nō in
congrue preferunt̄.xvj.di.pp. Et qui alibi
hn̄r: q̄buis et.I.in ordine ſuo alphabetico de
ſcribant̄ hm̄oi fere ſunt. xxviij.di. ſiqs do-
cuerit.xxxiiij.di.ſiquis viduam.xxxv. diſt.
ep̄s.xlv.di.ep̄m aut p̄sbr̄m.lv.di.ſiquis ab
ſciderit.⁊.c.eunuchus.lxxxj.di.p̄sbr̄ aut dia
conus.lxxxviij.di.ep̄s aūt ſacerdos. xij.q.i.
ſint māifeſte.c.ex his.⁊.c.precipimus. xvj.
q.vij.ſiqs ep̄s de cō.di.i.oēs fideles. de cō.
di.iiij.ſiquis presbyter. ⁊ extra de elec: ex-
co.minis.ſiquis epiſcopus.

¶ Poſt

¶ Poſt Aploꝝ igitur concilia q̄tuoꝛ vli-
bus ſynodis. vs. Niceno. Conſtan⁹ Ephe
ſino: ꝛ Calcedoneñ. primus locum īter oīa
alia concilia ſacri canones attribuerunt.
Non qdem ꝙ tp̄e p̄ceſſerint (vt ſ. memini
mus) Sed qꝛ auctoꝛitate ſua: vt inq̄t Iſido
rus dicto ethimologiaꝝ lib. ꝛ tranſumpti-
ue h̄r. xv. di. canones. dicte quatuoꝛ venera
biles ſynodi. Totam principal̄r fidem cō-
plectunt̄: quaſi quatuoꝛ euāgelia vel totidē
Paradiſi flumina. De quibus btūs Gre-
goꝛius eadē di. in. c. ſicut. dicit. ſicut ſc̄i euā-
gelij quatuoꝛ libꝛos: ſic quatuoꝛ concilia ſu
ſcipere ꝛ venerari me fateoꝛ: ꝛ ī. Cūctas ꝟo
quas prefata veneranda concilia pſonas re
ſpuunt: reſpuo: q̄s venerant̄: amplectoꝛ. Qꝛ
dum vlī ſunt ꝯſtituta conſenſu: ſe ꝛ non il
la deſtruit: qſquis preſumit abſoluere quos
ligant: aut ligare quos abſoluunt. Quo fa-
ctum fuit vt idem Iſidoꝛus: vbi ſ. ꝛ nr̄ates
eum ſequentes canones gnāliū cōciliorꝝ
nr̄oꝝ a tp̄ibus Conſtantini magni cepiſſe
dixerint. Qꝛ vt inquiunt in precedentibus
annis: pſecutione feruente: docēdaꝝ plebiū
minime dabat̄ facultas. Inde chr̄ianitas
in diuerſas h̄ſes ſciſſa eſt: qꝛ non erat ep̄is
lic̄ia ꝯueniendi in vnum: niſi tp̄e ſupradci
Impatoꝛis. Ipſe. n. dedit facultatem xp̄ia-
nis libere congregari. Sub hoc ēt ſc̄i pr̄es
in concilio Niceno de oī oꝛbe terraꝝ cōue-
nientes iuxta fidem euangelicam ꝛ aplicas
ſcōm poſt aplos ſymbolum tradiderunt.
¶ Huius aūt dicti occaſiōe inſurgunt gl.
ꝛ doc. in. d. c. canones ꝛ alibi: opponētes ꝙ
lōno diu ante Conſtantinū ꝛ Silueſtrum
concilioꝝ canones ceperint: vñ dicunt ipſi
contra hāc ꝯclōnē vr̄ tex. xvj. di. Iſido. vbi
tex. dicit ꝙ canones plēs in concilijs editi
fuerunt: ꝛ ab aplis ꝛ a ſcō Clemente: q fuit
quartus pontifex maximus poſt Petrum
vſqꝫ ad ſcm̄ Silueſtrum. ꝛ. xiij. q. ij. dr̄ in. c.
placuit ꝙ Melchiades magnum conciliū
habuerit ibi placuit per oīa magno ꝯcilio.
Melchiades aūt fuit immediate p̄deceſſoꝛ
Silueſtri: qui fuit tp̄ibus Maxētij Licinij
ꝛ Maximini: ſiue ītelligas tex. ꝙ ipſe Mel
chiades in illo concilio fuerit: ſiue ꝙ refe-
rat geſta in magno concilio ante eum cele-
bꝛato. Legimus ēt apud ꝑpetue hiſtoꝛie ec-
cleſie nr̄e ſcriptoꝛes plurimos: Fabianum pō
tificem maximum natione Romanus: qui
vſqꝫ ad Decium impatoꝛem ꝑuenit circa
annos mundi. 5433. ꝛ circa xp̄i annos.
cclxiiij. vel vt ab Euſebio in ſuo de tp̄ibus
libello circa annos mundi. 5433. annos
vero xp̄i. ccxxxiiij. Conciliū Rome habuiſ-
ſe: ſexaginta ep̄oꝝ: ꝛ totidem p̄ſbr̄oꝝ cū plu
ribus Diaconibus. In quo Nouatij p̄ſbr̄i
vrbis Ro. qui ep̄atus eiuſdem ambitione:
ne poſt Fabiani moꝛtem in Coꝛnelium q
Fabiano poſtea ſucceſſit: deueniret diuia:
humanaqꝫ oīa ſubuertit ꝛ ꝑturbauit: pra-
uam ſectam: ꝛ h̄ticam opinionem idē Fa
bianus dānauit: eo ꝙ contra ipſos Fabia
num ꝛ Coꝛnelium aſſereret. Apoſtatas ēt
penitentes ꝛ ad eccl̄ie gremium redeuntes
non eē amplius recipiendos: nec eis veniā
eſſe dandam contra ſaluatoꝛis nr̄i ſnīam
ꝛ preceptum: qui Petro non modo ſepties
ſed ſeptuagies ſepties pctōꝛi redeūti remit
tendus eē iuſſit. Mathei. xviij. Quiqꝫ No-
uatius ppꝛa ſe ab alijs catholicis: dcōs Fa
bianum ꝛ Coꝛneliū ſeq̄ntibus abſtinebat:
ac ſe ſuoſqꝫ καθαρούς. i. mundos appellabat:
Is prefatus Fabianus tante ſcītatis fuerit
vt moꝛtuo Anthero eius p̄deceſſoꝛe. Cum
de ſurrogādo pontifice maixmo quereret̄.
Columba pplo aſtante ſup caput eius volā
do ꝛ in ea foꝛ⁹ in quā ſ. Ieſum cum apud
Ioꝛdanē baptiçaret̄: aſſidēdo ipm̄ pōtificē
maximum: ꝓut creditū fuit: declarauerit.
Huius ēt tp̄ibus ꝛ foꝛte ī eodē conc⁹ Ori-
genem clarioꝛis doctrine viꝝ inſignē fuiſ-
ſe ſcribit: qui erroꝛem q̄ꝛūdam h̄ticoꝝ aſſe
rentium: aīas cum coꝛpoꝛibus interire: ar-
gutiſſi. diſput⁹ cōtriuit ꝛ ſuſtulit. Quoſdā
etiam gn̄ales Anaſtaſin: hoc eſt reſurrectio
nem in extremi iudicij die denegantes con
uicit. Que fuit inueterata ſaduceoꝝ hereſis
Actu. xxiij. c. Helcheſataꝝ ēt ꝑuerſum do-
gma: Paulum apl̄z contēnentium: ꝛ aſſerē
tium ꝙ negantes chr̄m metu toꝛmentoꝝ oꝛe
tm̄: ſi puro coꝛde eēnt: nihil facinoꝛis cōtra
herent: de medio ſuſtulit. Scribunt ēt qdā
eiuſdem Fabiani tp̄e ludos ſclares Rome
magnifice celebꝛatos fuiſſe: pp annum mil
leſimum ꝑfecto centeſimo ab vrbe condita
Et ipm̄ Fabianum ſeptem vrbis regiones
ſeptē Diaconibus diuiſiſſe: vt a Notarijs
res geſtas martyꝝ colligerent. Statuit q̄ꝫ
idem Pōtifex vt ſcm̄ chꝛiſma ſingulis an-
nis in cena dn̄i d nouo conſecraret̄. de cō.
di. iij. in lr̄is. ¶ Aliud ēt concilium an̄ tp̄a
Silueſtri ꝛ Cōſtātini ſcribunt tp̄e. ſ. Mar
cellini qui ſucceſſit Caio circa annos Dn̄i.
clxxxiiij. hunc aūt Euſebius. xxviij. pontifi

cem Ro.ſcribit fuiſſe anno ſalutis.cccvij.
Quem Marcellinum vniuerſoꝝ epoꝝ cō
cilium collegiſſe aſſerunt centum.vꝫ.octua-
ginta in Sinueſſa vrbe campanie:cum ſce-
uitia pſecutoꝝ nōis xp̄iani pterritus tpe.ſ.
Diocletiani tria thuris grana idolis ado
leuiſſet. Quo factum fuit vt coacto cōcilio:
ſquallidus:puluerulentus:ꝛ cilicio īdutus
illud ingreſſus:debitas ꝛ ꝓmeritas incō-
ſtantie ſue penas infligi ſibi peteret:lꝫ con-
cilium ſniam contra eum dicere noluerit:
eidem aſſerendo:tuo oꝛe iudica cām tuam
non nr̄o iudicio:ꝛ item noli audiri in nr̄o
iudicio:ſed collige in ſinu tuo cām tuas ꝛc.
de quo hr̄.xxi.di.nunc aūt. Ferunt ēt eūdē
Marcellinum anatematiʒaſſe oēs eos:qui
cadauer ipſius poſt eius mortes ſepelirent
eo ꝙ ſe indignum ꝛ pp xp̄i abnegationem
aſſereret:xp̄ianam ſepulturam non ꝓme-
reri. Et cum ob id.xxx.diebus inhumatus
fuiſſet p Marcellum eius ſucceſſores iuſſu
beati Petri apl̄i ad ipſius apl̄i pedes tu-
mulo traditum ferunt: q̄uis ip̄m non in
Janiculo ſed via ſalaria ſepultum pleriq̄ʒ
atteſtent. Ex q̄bus ſatis liquido conſtare aſ
ſerunt canones concilioꝝ ante tpa Cōſtan
tini ꝛ Silueſtri fuiſſe:ꝛ ſic vr̄ ꝙ tex.in.d.c.
canones ſit falſus ꝛ mendax:ſed glo.ibi ſtā
do ꝯrio:ꝛ idem Archi.xiij.q.ij.in.c.placu-
it.ſoluunt ꝛ dicunt ꝙ lꝫ tpe Clementis ꝛ
Melchiadis ꝛ Marcelli ꝛ alioꝝ celebrata
fuerint pleraq̄ʒ concilia:tn̄ q̄ʒ libere nec ita
gn̄alr̄ celebrabant̄:ſicut poſtea a tpe Silue-
ſtri citra q ſilueſter ꝑmus fuit.xxxiiij.Ro.
pontifex poſt btm̄ Petrum anno xp̄i.ccc-
xxxix.ſm̄ platinam ſuo in pontificum Ro.
libello. Jccirco vr̄ ꝙ tunc primum concilia
celebrari cepta fuerint: ꝛ verbum gn̄alr̄ po
ſitum in.d.c.canones ſoluit ꝯrium vt dic̄
glo.ibi. Sequendo igit̄ ordinem ſacroꝝ ca-
nonum dicendum vr̄ ꝙ Nicena ſynodus
Conſtantino magno ꝑmittente tpe beati
Silueſtri in Nicea vrbe Bithinie congre-
gata. Trecētoꝝ decem ꝛ octo epoꝝ fuit. Jn
qua Arianne pfidie ꝯdemnata eſt blaſphe-
mia:quā de inequalitate ſcē trinitatis:idꝫ
Arrius qui p̄ſbr̄ Alexandrinus fuit aſſe-
rebat. Prem.ſ.maioꝛem:filium minoꝛem:
ꝛ ſpm̄ ſcm̄ creaturam ꝛ aliq̄n ſeruum ꝯten
dendo. Erat aūt Arrius:vt Annalium ſcri
ptoꝛes tradunt:vir ſpē ꝛ foꝛ' magis q̄ʒ vir
tute inſignis:ꝛ laudis ꝛ glīe potius q̄ʒ v̄tu
tis cupidus. Aſſerebat.n. impuriſſimus

hereſiarca de xp̄o coeterno ꝛ ꝯſubſtantiali
dei filio. Erat aliq̄n q̄n non erat. Tandem
vero re ipſa in concilio diligenter diſcuſſa
cōi prium oium ꝯſenſu concluſum determi
natumq̄ʒ fuit. Chrm̄. ὁμοούσιον.i.cum prē con
ſubſtantialem ꝯfiteri ſcribiq̄ʒ ab oibus oꝛ-
thodoxis deber̄. Jpſeq̄ʒ Arrius cum ſuis
oibus ſatellitibus ꝛ ſequacibus dānatus
ꝛ ex̄ gremium eccl̄ie eiectus fuit. Qui p̄o
cuꝫ Arrio ſentiebant:fuerunt ad.xvij. lꝫ ſex
tm̄ cum Arrio in exilium miſſos aſſerāt:
reliquoſq̄ʒ oēs ad coꝛ et rectā fidem rediiſ-
ſe. Et vt deinceps ois tolleret̄ dubitādi oc
caſio. Symbolum ſcīſſimoꝝ aploꝝ exēplo
maioꝛe tn̄ vberioꝛe ac clarioꝛe ſtilo:idē con
cilium edidit: quеꝫ poſtmodum Damaſus
in cōcilio Conſtan? in miſſaꝝ maioꝛibus
ſolēnitatibus decantari iuſſit:teſte Archi.
in.d.c.canones.xv.di. Et ideo ſm̄ euꝫ: poſt
euangelium decantat̄: vt fidem poſt euan-
gelij predicationem ſubſecutam oſtendat.
Quia ſm̄ Aplꝫ ad Ro.x. fides ex auditu:
auditus aūt per v̄bum xp̄i. ¶ Sunt ēt qui
ſcribant ab eodem quoq̄ʒ concilio dānatos
fuiſſe hereticos a Photino gallogrecie epo
nomen trahentes. qui ebionitaꝝ hereſim
imitati Xp̄m ex Maria ꝛ pio Joſeph nu-
ptiali coitu fuiſſe ꝯceptuꝫ impudentiſſime
affirmant.xxiiij.q.iij.q̄dam v̄ſi.photiniani
vna cum Sabellianis hereticis:qui vnam
tm̄ in diuinis pſonam pr̄is.ſ.filij ꝛ ſpūs ſci
aſtruebant. Noeticianos hereſiarchas pro
ſequentes.d.c.quidaꝫ verſi.Sabelliani. Cō
tra id aūt qd̄ ſ̄ diximus ꝙ in eodem conci
lio fuerint.cccxviij.pr̄es facere vr̄ tex.x.q.i.
hanc ꝯſuetudinem in fi. vbi de.ccc. tm̄mō
patribus dicti concilij mentio hr̄. Sed rn̄
glo.in.d.canones ꝙ maioꝛ numerus mino
rem cōprehendit ꝛ in ſe ꝯtinet. Conſueui-
muſ.n.aliq̄n per certum modum loquēdi:
vbi numerus eſt notus. Centenarium tm̄
exprimere:lꝫ aliquid vltra in v̄itate addat̄:
qꝺ magna i ꝯſyderatione hr̄i nō cōſueuit.
Dubitari ēt viſum fuit ab aliquibus circa
hanc Nicenam ſynoduꝫ an.ſ.a Silueſtro:
an vero a Julio pontifice mexio celebrata
fuerit:ſub Conſtantino maximo pp tex. ve
nerabilis Bede in Libello de tpibus:queꝫ
ſimplr̄ refert Gratianus.xvi.d.c.ſexta. vbi
dicere vr̄:ꝙ q̄rta etate. ¶ Prima ſynodus
vlis in Nicena ꝯgregata eſt ꝯtra Arriuꝫ.
cccxviij.patruꝫ. Tpibus Julii pape:ſub Cō
ſtantino principe:ſed ꝯ Euſebius ceſarien̄.
dictam

dictam ſynodū tpibus Conſtantini ⁊ ſil-
ueſtri deſcribit anno ſalutis.cccxxiiij.vnde
inqt ipſe: Arrius pſbyter de eccla eiectus
multos ſue impietati ſociat: ad quam perfi
diam corrigendam ſynodus.cccxviij.epoꝝ
in Niceam vrbē Bithinie congregata:cūs
hereticoꝝ machinas omniū oppōne dicit
⁊ fuit:dicit ipſe:ſynodus prima. Errorem
aūt forte dediſſe potuit:qꝛ Julius pontifex
maximus:qui poſt Marcum intermediū:
Siluestro ſucceſſit:ad tpa vſqꝫ Cōſtantini
peruenit:quippe qꝫ idem Conſtātinus ali-
quādiu poſt Silueſtrū ſuperuixerit:vt col-
ligit̃ ex Libello de tpibus:quē diuus Hie-
ronymus ſuffecit poſt Euſebium: vbi ſcri-
bit Conſtantinum:cum bellum pararet in
perſas in Acyrone villa publica iuxta Ni
comediā mortuū eſſe:anno etatis ſue.lxvi.
Et circa illa tpa Julium fuiſſe annotat:qꝫ-
uis ipſius tpe nullum concilium ponat: ſꝫ
platina Cremoñ.q diu Bibliothece Ro. p̄
fectus fuit: quiqꝫ cum ſepiuſcule concilioꝝ
⁊ reꝝ geſtaꝝ Reipu. nr̄e xp̄iane euoluerit:
multum hr̄e vr̄ fidei in lib.de vitis Ponti
ficum Julium quem.xxxvj. pontificē in or-
dine ponit: ſꝫ alij vt Hieronymus . xxxiij.
ſcripſerint.Scdo Conſtantij Conſtantini
magni filij anno:apud Laodiceam vrbem
Syrie:vel(vt alij volunt)apud Tyꝝ cōci-
lium habuiſſe atteſtat̃. Jbiqꝫ acerrime di-
ſputatus cum Arrio ⁊ Arrianis:qui fauo-
re Conſtantij redierant ad vomitum. Ne
gando adhuc chr̄m cum pr̄e eſſe omouſion
Athanaſio Alexandrino epo catholico cō-
tra eos conſtantiſſime eum omouſion aſſe
uerante: quem cum rōne Arrius ſuperare
non poſſet:ad conuicia verſus . Magicas
el artes oppoſuit:quo factum fuit:vt iubē-
te Conſtantio impatore:vir dei Athanaſi-
us violēter ⁊ iniuſte dānatus fuerit:donec
Arrius perfidiſſimus:epoꝝ ⁊ ppli frequē-
tia ſtipatus:dum leuandi ventris cā ad pu
blicum locum declinat. Inteſtina oīa in la
trine cuniculum vna cum vita demiſit:iu-
ſtiſſima dei ſniā:qꝛ vir nefandiſſimus vi-
ta turpiſſima inhoneſtate non alibi qꝫ in
latrine ſordibus ⁊ viuere ⁊ mori pmere-
batur. Et hoc forte vt dixi errori vel equo-
cationi cām dedit. Quāuis ⁊ Gratianus
ipſe qui in.d.c.ſexta ſynodus Bedam ſeq
vr̄ in.c.p̄ aūt ſynodus ea.xvj.di.⁊ fere vbiqꝫ
locoꝝ:vbi de Nicena ſynodo mentionem
fieri cōtingit. Et alij oēs Cronici ⁊ Archi.
poſt Hugo.in.d.c.ſexta ſynodus improbā-
do opinionem Bede dictam ſynodū Cō-
ſtātino magno monarche ⁊ Silueſtro pō-
tifici attribuant.vnde inquit tex. in.d.c.p̄
aūt ſynodus. Tpibus Cōſtātini principis
⁊ Silueſtri pape Romani: Macharij hie-
roſolimitani. Alexandri Alexandrini eā
celebratam fuiſſe contra Arrium: ⁊ ɔdem
nata eadem hereſi:canones.xx.quoꝝ maxi-
me prefatus Alexander eps auctor fuit ſta
tuiſſe:vnde bene dicebat Arch. vbi ſ.hoc
eē nō pōt:qꝫ.ſ. Nicena ſynodus ſub Julio
celebrata fuerit:qꝛ Julius fuit tertius a ſil-
ueſtro ⁊ ſucceſſit Marcho: a quo Athana
ſius petijt capl'a Nicee ſynodi ante creatio
nem Julij:vt patet.d.xvj. di.c. ſeptuaginta.
¶ Ubi tollit̃ et dubium qd̄ exoriri vr̄. De
ſeptuaginta Niceni cōcilij caplis:qꝛ vt plu
rimum ea.xx.tm̄ fuiſſe legimus:vt pꝫ in.d.
c.prima aūt ſynodus ⁊ in.c.pe.eiu.de.di.
xvj.vbi Stephanus papa ſcribit Luthobio
epo Maguntino dicens.xx. tm̄ capl'a Ni-
cene ſynodi in ſcā Ro. eccla hn̄r ; ſed quo
neglectu alia defecerint ambiguum eſt:plu
rimi arbitrant̃. Antiocheno concilio ea eē
inſerta:ſꝫ Grānus in.d.c. ſeptuaginta. vſi.
his ita dicat ipſe. Reliqua:oīa in deſuetu-
dines abijſſe.⁊.xx. tm̄ in Romana eccleſia
hēri. Cū tm̄ ſeptuaginta pmulgata fuerint
ad formam ſeptuaginta diſcipuloꝝ: vel to-
tius orbis terre linguaꝝ ſeptuaginta:vt tā
ti ⁊ tam excellentis concilij capl'a ipſa oēm
chr̄ianoꝝ informarent orbem: vt inqt tex.
ſoralis in.d.c.ſeptuaginta:ſed iudicio meo
Gratianus non bene rn̄det dubio a ſe ta-
cto poſt.d.c.ſeptuaginta.in vſi.quo ergo aſ
ſerendo qꝫ alia in deſuetudinem abierunt:
vel Antiocheno concilio inſerta fuerunt.
Non.n.querebat̃ quot capl'a remanſerint:
ſed heſitando querit ipſe ⁊ dicit:quo ergo.
xx.tm̄ capl'a in Nicena ſynodo ſtatuta dnr̄
Cū ſeptuaginta capl'a(vt Anaſtaſius ſcri-
bit)in ea ſtatuta monſtrent̃? Unde rn̄den
do preciſe ad dubium. Dici forte poſſet qꝫ
tex.in.d.c.prima aūt ſynodus:recte ponde
rando vba precedentia ⁊ ſubſequentia per
verbum.xx.canones tollit motiuum ⁊ du-
bium.dum dicit qui ɔdēnata eadem here-
ſi ſtatuerunt.canones.xx.quoꝝ auctor maxi
me prefatus Alexāder eps fuit. Non.n.di-
cit ille tex.qꝫ editi fuerint tm̄ canōes vigin
ti:ſed hoc innuit qꝫ contra Arrium editi
fuerunt.xx.quoꝝ auctor fuit Alexāder. Nec

obuiat huic ſoluͦni id qͦ dr̄ in.c. ſeptuagin
ta.de ſeptuaginta.vel in.c.viginti.de. xx.tā
tum caplis. Qꝛ non negat ibi quin Alexā
der quoqꝫ fuerit auctoꝛ alioꝝ caploꝝ dicte
ſynodi vltra illa viginti que excogitauit cō
tra hereſim Arrianā, ꝛ qn ex oībus ſeptua
ginta viginti tm̄ circa diuerſas mās remā
ſerint in eccleſia Ro. ſed petēdo ſolōnē ad
oppōnē contrarietatis que fieri videbat̄ p
tex.in.d.c.pꝛima aūt ſynodus: hoc iudicio
meo:ita ꝓut.s̄.rn̄dendo:nullum hꝫ contra-
rium. Non eſt omittendū ꝙ inter ſcripto-
res nr̄os aliqua ēt eſt tpm diſcrepātia: alij
enim vt Euſebius Conſtantini tpa cōpu-
tando anno ab vꝛbe condita. Mxci. Olym
piade.cclxxiij.anno chꝛi.cccxv. eū fuiſſe ſcri
bunt:alij:vt Beda:ſynodum pꝛefatam an-
notantes dicunt eā fuiſſe:anno poſt Alexā
drum. Dcxxxvj. xº kal. Iuliaꝝ. Conſulatu
Paulini ꝛ Iuliani. Moderniores vͦo qdā
dictā ſynodū circa annos Mūdi. 5503.ꝛ
circa annos chꝛi.ccciiij. Nōnulli āno Mū
di. 5513.anno chꝛi.cccxiiij.ſeu.cccxxix.po
nere vnr̄. Fantinus Ualereſius Uenetus
Creten. Archiepꝯs qui pꝛofitet̄ ſe grecoꝝ ꝛ
latinoꝝ cronicas hiſtoꝛias circa hoc lecti-
taſſe ſcribēs de auctoꝛitate ꝯcilij Florētini
ꝛ ꝯtra erroꝛes grecoꝝ ad Eugenium qrtū
hoc Nicenum conciliū Anno dn̄i. cccxv.
congregatum fuiſſe atteſtat̄. Quocūqꝫ aūt
anno fuerit:ſatis eſt: ꝙ eam ſub Silueſtro
ꝛ Conſtantino magno Conſtantij ꝛ He-
lene filio celebꝛatam fuiſſe ꝯſtat. ¶ Uidea
mus igit̄ ꝯnr̄ qui ſint canones ipſius Ni-
cene ſynodi:quoꝝ.xxx. lingua greca.xxx. lin
gua latina edita ꝛ.x. ꝓmiſcue ab Alexādro
ꝛ ab apl̄ice ſedis apocryſarijs īſerta fuere:
lꝫ forte ſub vno Canone plura capl̄a conſi-
ſtere poſſent:que eē poſſet altera ſolutio he
ſitationis pꝛedicte Iſidoꝛus ēt in lib.con-
cilioꝝ viginti tm̄ enumerat lꝫ in pꝛfatione
eiuſdem libꝛi ſeptuaginta ꝓmulgata fuiſſe
ꝛ.xx.tm̄ remanſiſſe ꝓſequat̄. ¶ Canones
aūt Nicene ſynodi in coꝛpoꝛe iuris q pꝛo
nunc occurrunt hmōi fere ſunt.xxxij. di.c.
interdicit.xviij.diſt.habeat.ꝛ.c. interdixit.
xlvij.di.qm̄ multi.xlviij.di. qm̄ multa. lv.
di.ſiqꝫ a medicis.lxiiij.di.illud gnal̄r.lxv.
di.ſane.c.mos antiquus.ꝛ.c.quoniā mos.
lxviij.di.eccleſijs.lxxj.di.ſiquis auſus.xciij.
di.peruenit.i.q.i.ſiquis effugerit. vij.q.i.nō
opꝫ epm.xi.q.iij.ſeruet̄ iſta mīa.xiiij.q.iiij.
qm̄ multi.xvj.q.i.placuit oībus. d̄ peni.di.
v.ſi qui vero. de con.di.i. eccleſijs. de con.
di.iij.qm̄ ſunt. Pōit ēt Gratianus ꝛ alio
titulo quoſdam canones huius cōcilij: qͦ
appellat concilium ſci Silueſtri.xciij. di.c.
a ſubdiacono.xcviij.diſt.c.nullus.ꝛ.ij.q.v.
pꝛeſul non damnatur. Ab hac autē pꝛima
ſynodō Nicena vſqꝫ ad ſequētem conſtan
tinopolitanam fluxiſſe annos ſexaginta
tres conſcribunt cronici. ¶ Conſtantino-
politana ſynodus ſcd̄a vlis fuit.cl. patrus:
tpibus Theodoſij ſenioꝛis pꝛincipis. Da-
maſi pꝛimi pape Romani: Cyrilli Hiero-
ſolymitani. Nectarij: Alexandrini: ꝛ cōtra
Macedonium Conſtantinopolitanū epꝫ:
negantem ſpm̄ ſcm̄ deū eē: congregata fuit
Anno ſalutis nr̄e.ccclxiij.qꝫuis alij vt ides
Archiepꝯs creten. dicto ſuo in Libello de er
roꝛibus grecoꝝ eā congregatam fuiſſe aſ-
ſerant anno chꝛi.ccclxxj. Lꝫ quidam:vt ve-
nerabilis Beda ꝛ Gratianus poſt eū.xvj.
di.c.ſexta ſynodus.ꝛ.c.ſeq. eandeꝫ ſynodus
Gratiano impatoꝛi attribuāt:ſed ꝟius eſt
qͦ idem Gratianus ſcribit. xv.di.c.cano-
nes.vͣli.ſcd̄a ſynodus:vbi eas ſub Theodo
ſio ſenioꝛe congregatā fuiſſe aſſerit:ꝛ Ma
cedonium ſpm̄ ſcm̄ deum eē negantem cō-
demnaſſe:ac conſubſtantialem pr̄i ꝛ filio
ſpm̄ ſcm̄ demonſtraſſe. Dādo ſymboli foꝛ-
mam:quā tota latinoꝝ ꝛ grecoꝝ confeſſio
in eccleſijs pꝛedicat:ꝛ lꝫ glo.ibi dicat ꝙ nō
hēmus ſymbolū ꝯſtātinopolitanū. Cū tm̄
hēamus ſymbolum aploꝝ Niceni concilij
ꝛ Athanaſij. Quicunqꝫ vult ſaluus eē. Tn̄
ego id intelligerem qͦ declarauerint Nice
num ſymbolum circa articulum d̄ ſpū ſcō.
Et alia quedam: ꝓut pꝫ ex lectura vtriuſqꝫ
ſymboli:que talis eſt ſꝫ Archiepm̄ creten.
vbi.s̄. Nam ſynodus Nicena foꝛmal̄r ꝛ de
verbo ad vͥbus dixerat. Credimus in vnū
deum pr̄em oīpotentē:viſibilium ꝛ inuiſi-
bilium ꝯditoꝛem. Et in vnum dn̄m ieſum
chꝛm̄ filium dei: Natum de pr̄e vnigenitū
hoc eſt de ſubſtantia pr̄is:deum de deo:lu-
men de lumine,deum verꝝ d̄ deo vero. Na
tum non factū: conſubſtantialē pr̄i omou-
ſion.i.vnius ſubſtantie cum pr̄e: per quem
oīa fcā ſunt in celo ꝛ in terra. Qui pp nos
hoīes ꝛ pp nr̄am ſalutem deſcendit. Et in-
carnatus eſt:ꝛ hō factus eſt: ꝛ moꝛtuus eſt
Et reſurgens tertia die. Aſcendit in celuꝫ.
Inde venturus eſt iudicare viuos ꝛ moꝛ-
tuos. Et in ſpm̄ ſcm̄. Eos auteꝫ qui dicunt
erat tps qn̄ nō erat anteqꝫ naſceret̄: ꝛ ꝙ ex
nullis

nullis exiſtētibus factus eſt aut ex alia ſub-
ſtantia vel eēntia: aut conuertibilem vel cō
mutabilem eē dei filium anathematiçat ca
tholica ⁊ aplica eccleſia. ¶ Synodus vero
conſtantinopolitana pma: illud reforman-
do: ⁊ tam grecis ꝙ latinis legen̄. tradēdo
dixit. Credimus in vnum deū p̄rem oipo
tentem: factorē celi ⁊ terre viſibilium oium
⁊ inuiſibilium. Et in vnū dn̄m ieſuꝫ chr̄m
filium dei vnigenitum. Et ex p̄re natꝰ an̄
oia ſecula. Deum de deo: lumen de lumine
deum veꝝ de deo vo. Genitum non factū
conſubſtantialem p̄ri: p quē oia facta ſunt.
Qui pp nos hoīes ⁊ pp nr̄am ſalutē deſcē
dit de celis. Et incarnatus ē de ſpū ſcō na
tus ex Maria vgine: ⁊ hō factus eſt. Cru-
cifixus ēt ſub pontio pilato paſſus ⁊ ſepul
tus eſt. Et reſurrexit tertia die ſm ſcriptu-
ras. Et aſcendit in celum ſedens ad dexte
ram p̄ris. Et iteꝝ venturus eſt cum gloria
iudicare viuos et mortuos: cuius regni nō
erit finis. Et in ſpm̄ ſcm̄ dn̄m viuificātem
qui ex p̄re pcedit. Qui cū p̄re et filio ſimul
adorat̄ ⁊ cumglorificat̄: qui locutus eſt per
pphetas. Et vnam ſcām catholicam ⁊ apo-
ſtolicam eccleſiam. Confiteor vnum baptiſ
ma in remiſſionem petōꝝ. Et expecto reſur-
rectionem mortuoꝝ. Et vitam venturi ſcli
amē. ¶ Ex quibus clare pꝫ maxima diuer
ſoꝝ vboꝝ dr̄ia: lꝫ eandem dicant ⁊ pfiteāt̄
fidem in ſubſtantia. Attn̄ Greci pdictam
ſymbolū ↄſtātinopolitanū acceptātes ↄtra
p̄res illos q tot addiderūt declarauerīt ⁊ ex
poſuerunt. Non obſtante decreto concilij
Epheſini quo cauebat̄ vt aſſerunt: ꝙ ſub
anathematis pena: nemo aliqd addere vel
detrahere deberet eidem ſymbolo ⁊ fidei
concilij Niceni: nihil vnqꝫ oppoſuerunt:
ſed tn̄ contra latinos poſtmodum inſur-
gentes vſqꝫ ad hec tpa totiens gn̄alibus in
concilijs fruſtra confuſi conuicti ⁊ dāna-
ti latrare nō ceſſant, ſpm̄ ſcm̄ a p̄re tantū ⁊
nō a filio pcedere: latinoſue oēs excōica-
tos eo ꝙ eidem ſymbolo declarando addi
derit: Filioqꝫ pcedit. De qbus.ī.aliqd ſuo
loco dicemus. Circa pmiſſa aūt aļr ſentit
Archi. ſup ipſa. gl. d. c. canones. dicit. n. Da
maſum in ipſo concilio conſtituiſſe: ꝙ ſym
bolum p̄rum decantaret̄ in eccleſijs in miſ
ſaꝝ ſolēnitatibus: lꝫ nihil alleget: ſed dicat
ↄſtantinopolitanum ſymbolum. xij. partes
habere: quas enumerat que idem ſunt cum
ſymbolo aploꝝ: tacite innuens ꝙ ſymbolū
promulgauerit concilium conſtantinopoli
tanū: qd non dicit aperte tex. in. d. c. cano-
nes: ſed ſimplr̄ dicit dans ſymboli formā:
quā tota grecoꝝ ⁊ latinoꝝ confeſſio in ec-
cleſijs pdicat. Quicqd aūt ſit circa pmiſſa
quo ad tpis determinationem: verior: vt di
xi: vr̄ ſnia eoꝝ qui dicunt hanc ſynodū: tpe
Theodoſij ſenioris celebratam fuiſſe. Nō
mihi quidem indubitatus eſt: qꝛ vidi mul-
torum concilioꝝ libros vetuſtiſſimos: qui
ſunt matricis eccleſie Veronen̄. lꝫ huius cō
cilij geſta non hēam: ſed in phemio quinte
ſynodi Juſtinianus qui ei pfuit: ſcribens
vniuerſitati epoꝝ cōmemorando concilia
pterita. De iſto ↄſtantinopolitano formalr
dicit: ſed ⁊ Theodoſius ſenior pie recorda
tionis. Macedonio negāte deitatē ſci ſpūs
⁊ Apollinario vel magno eius diſcipulo
in diſpēſatione incarnati verbi blaſphemā
tibus ac dicentibus: ſenſum humanū non
recepiſſe deum verbum ſed carni vnitum
eſſe: aiam irrōnabilem hn̄ti: cōgregatis in
Regia vrbe. cl. patribus: cum ⁊ ipſe parti-
ceps fuiſſet concilij: damnatis dictis here
ticis vna cum impijs eoꝝ dogmatibus: fe
cit rectam pdicari fidem. Et ſubdit vnum
qd ſniam meam de quaſ. circa ſymbolum
approbare vr̄: ibi. Sicuti. n. idem ſci patres
expoſitā rectā fidem a trecētis decē ⁊ octo
ſcis patribus explanauerunt de deitate ſci
ſpūs: ⁊ perfecte de diſpenſatione incarna-
ti dei verbi docuerunt ⁊c. Iſido. in lib. cō-
cilioꝝ ſymbolum eiuſdem ſynodi ponit ⁊
eiuſdeꝫ canones ſex Sed ¶ Canones hu
ius ſynodi tres tn̄ fuiſſe dicere vr̄ tex. in
d. c. pma aūt ſynodus. xvj. di. vſ. ſcōa ſy-
nodus: ſed illud intelligo contra. ſ. hereſim
Macedonij: put innuere vr̄ tex. ibi. Qui di
cit condēnata ſfata hereſi ſtatuerunt cano
nes tres: quoꝝ auctor maximus. Beatus
Nectarius ↄſtantinopolitanus fuit. Qui
aūt cuiuſcunqꝫ gn̄is a me annotati fuerūt
hi fere ſunt. xxij. di. c. conſtantinopolitane.
Et ſub titulo ſcde vniuerſalis ſynodi. iiij.
q. i. c. qd aūt. Et ſub titulo conſtantinopoli
tani ſynodi. ix. q. iij. c. epi. ⁊. c. inuitati. Sed
qꝛ ſepiſſime in eadē vrbe concilium cōgre-
gatum fuit: ideo alioꝝ forte concilioꝝ cano
nes alibi ānotari poſſint: ſicͭ ille. cclxxiiij.
patrum tpe Joānis pape octaui: eidem cō-
cilio pſidentibus. eiuſdē Joānis pape Apo
chryſarijs. Petro pſbyr̄o Cardinale. Pau
lo Anconitano epo, ⁊ Eugenio epo Hoſti.

qui hr̃. vij.q.i.c.ß nequaꝗ̃. ¶ Ab hac vo
cõſtantinopolitana ſynodo vſqꝫ ad Ephe-
ſinam ſubſequentem fluxiſſe annos q̃dra-
ginta duos aſſerũt. ¶ Epheſina ꝑma vni
uerſalium ſynodoꝝ tertium ſibi locum vẽ
dicat. Hec itaqꝫ in Epheſinoꝝ metropoli
habita eſt tꝑibus Theodoſij Iunioris ꝛ
Ualentiniani principum. Et Celeſtini pri-
mi pontificis maximi : ꝛ fuit ducentorum
eꝑoꝝ. Qui hereſiarcham Neſtorium con-
ſtantinopolitanum eꝑm: duas ꝑſonas in
chřo Ieſu aſſerẽtem iuſtiſſimo anathema-
te condemnarunt: oñdentes manere i xp̄o
duas nãs ꝛ vnã tm̃ xp̄i perſonam. xv. di.
canones. ꝟſi.iij.ſynodus. ꝛ.c.ſicut.xvj. di.
ſexta ſynodus. ꝛ §.prima autem.ꝟſi.tertia.
Ubi ad..it alia hereſis dicti Neſtorij: q di
cebat btãm Mariam:non dei ſed hoīs tã
tum genitricem vt alias perſonam carnis:
aliam faceret deitatis. Huic aũt ſynodo in
terfuit btũs Cyrillus Alexãdrinus eꝑs:q
ↄtra Neſtoriũ acerrime diſputauit ꝛ cano
nes ſeu capl'a.xv.cõtra ipſius Neſtorij bla-
ſphemias, ꝓpoſuit promulgariqꝫ obtinuit.
Hanc ſynodum circa ãnos ſalutis noſtre.
cccxxiiij.celebratã fuiſſe ſcribunt quidam:
alij vo circa annos xp̄i.cccxxiiij nõnulli vt
Archieꝑs creteñ.anno xp̄i.cccxxx. Celeſti-
num ꝑterea pontificem inſtituiſſe aiunt:vt
ante miſſaꝝ ſolẽnia pſalmi. Introitus:ꝛ re
ſponſoria ꝑmitterent. Et preſertim pſal-
mus. Iudica me deus ꝛc.cũ ſubſeq̃ntibus.
Ferunt quoqꝫ his tꝑibus diabolum perſo
nã Moyſi induiſſe:ꝛ multos iudeos ma
xima ſupplantatione illuſiſſe. Dum eos ex
Creta in terram ꝓmiſſionis ſicco veſtigio
per mare deducere pollicet̃:eo modo quo
in hiſtoria veteri. Exodi. ca.xiiij. legimus:
vnde multi ex his pſeudo Moyſen ſecuti:
cum primo ingreſſu cedere apparentibus
vndis:ſubmerſi tãdem fuere:his (vt aiũt)
dũtaxat exceptis: qui tũc chřm veꝝ meſſiã
atqꝫ dei filiũ credidere. ¶ Quo aũt ad ꝑn
cipale ꝓpoſitũ nr̃m. Habeo huius cõcilij li
brum antiquiſſimum. Ubi ſunt epiſtole ac
diffinitiones Celeſtini:ad Neſtorium con-
ſtantinopolitanum eꝑm:ꝛ Neſtorij ad Ce
leſtinum:ꝛ eiuſdem ad Theodoſium de ſy
nodo congreganda:ꝛ Cyrilli plures ſunt
epiſtole ibi Neſtorium redarguẽtes:ꝛ eiuſ
dem Neſtorij epiſtole ꝛ falſa dogmata. Et
ibi tradit̃ dictam ſynodum.xj.kal. Augu-
ſti poſt conſulatum Flauij Theodoſij.xlii.

ꝛ Flauij Ualentiniani ter perpetuoꝝ Au
guſtoꝝ celebratã fuiſſe in Epheſenoꝝ Me-
tropoli ex decreto religioſiſſimoꝝ ꝛ chriſtia-
niſſimoꝝ Imperatoꝝ:ſedentibus in ſcã ec
cleſia que vocat̃ Maria reuerendiſſimis
eꝑis Cyrillo ꝛc. Pro ſede apoſtolica ꝛ pro
Celeſtino memorato pontifice Archadio
quoqꝫ ꝛ ꝓiecto eꝑis:ꝛ Philippo ꝑſbr̃o le-
gatis conſedentibus. Dãnato igit̃ ꝛ depo-
ſito Neſtorio ꝛ iam fere diſſoluta ſynodo.
Iteꝝ cõuenire coacta eſt. Nã Ioãnes An
tiochenus eꝑs:audita dãnatiõe ꝛ deiectio-
ne Neſtorij:cui fauebat. Collectis q̃buſdaꝫ
qui a Neſtorio receſſerãt numero fere.xxx.
nomen eꝑatuum hñtibus:quoꝝ quidam ſi
ne ciuitatibus erant:nonnulli vacantes ec
cleſias occupauerãt. Alij pro acerbiſſimis
cauſis a ſuis Metropolitanis depoſiti fue
rant. Cum quibus ẽt ꝛ Pellagiani ꝛ Cele
ſtiniani heretici conuenerant. In eadẽ vr-
be Epheſina habito conuenticulo Cyrillum
Alexandrinum ꝛ Mẽnonem Epheſenum
eꝑm depoſuit:ꝛ anathematiçauit: vna cum
oĩ ſynodo Epheſina ꝑdicta. Poſitis in edi
to pu'`:libellis ꝛ edictis preſcriptis: vnde
memorata ſynodus neceſſario iteꝝ conue
nit:ꝛ legitime vocato ac contumace dicto
Ioãne:eundemquoqꝫ Ioãnem ꝓut ꝛ Ne-
ſtorium excõicauit ꝛ depoſuit cum ſuis ſe-
quacibus. reſeruata nihilominus auctori
tate ꝛ facultate Celeſtino:ſi ad cor ꝛ gremi
um eccleſie idem Ioãnes redire vellet:ipſm
reſtituendi:prout colligit̃ ex eplã eiuſdem
ſynodi Celeſtino:de oĩbus que in concilio
prioꝝ ꝛ poſterioꝝ ſeſſionum geſta fuere cõ
ſcripta:vnde ex ſequentibus eplis eiuſdem
Celeſtini conſtat: nonnullos ex Ioãnis ſe
quacibus:ꝛ demum Ioãnem ipſm in gr̃as
eccleſie orthodoxe rediiſſe. Geſtoꝝ aũt hu-
ius ſcđe ſeſſiõis titulus eſt:talis. Poſt do-
minoꝝ nr̃oꝝ Flauij Theodoſij.xiij.ꝛ Fla-
uij Ualentiniani ter perpetuoꝝ Auguſto-
rum.vij.kal. Auguſtas. Congregata ſyno-
do in Metropoli Epheſi i ſcã eccleſia: que
vocat̃ Maria:reſidentibus ꝛc. Poſt dcm̃
concilium:qđ vnicum dr̃:ꝫ plures ꝛ diuer
ſe fuerint ſeſſiones:celebratum fuit ꝛ aliud
ſm pſeudo concilium ſeu conciliabulum.
In Epheſina Metropoli antedicta:tempo
re eiuſdem Theodoſij ꝛ Leonis primi põ-
tificis maximi :ſine tñ eius auctoritate: ſed
Theodoſio annuente Dioſcorus Alexan-
drinus eꝑs illud cõuocauit:ꝛ in eo ꝑſedit.

Et Euticen

Et Euticen abbatem cōſtantinopolitanus
qui diuinā cum humana nām in idem cō-
poſitum recidiſſe affirmabat: vnumqꝫ ens
ita factum ⁊ coactum eē: vt nullo modo ſe-
parari poſſet: quem Flauianus eps̄ conſtā
tinopolitanus dānauerat: Dioſcorus ipſe
reſtituit, ⁊ Flauianum dānauit: hanc ephe
ſinam ſcōam appellando. Sed qꝛ legitime
congregata non fuerat: ⁊ male de fide eius
auctores ſentire viſi ſunt. Idcirco mortuo
Theodoſio ⁊ ſuffecto Martiano principe
catholico: Leo pontifex maximus: conciliū
Calcedonenſe indixit ⁊ in eo ſcōam illam
epheſinam dānauit: de qua meminit glo.
xv. di. c. i. ꝟſi. tertia. Et in geſtis eiuſdē Cal
cedoneñ. In prima eius actione ſunt hec
verba. In nup facto concilio in Epheſioꝝ
metropoli. qḋ vtile fuiſſet non fieri: vt nō
malis ⁊ perturbationibus eius vniuerſus
mundum repleret. Et ppea ad huius repro
bate ſynodi drīam: Epheſina orthodoxa ꝓ
ma appellaſ. Canōes Epheſine ꝓme pau-
cos ad modum iueni. Gratianus. n. eos po-
nit ſub titu. hoc. vꝫ. Ex ſymbolo Epheſino
de con. di. ii. neceſſarie ⁊ de cō. di. v. c. ḋ ſpi
ritu. vbi in ꝓſcriptione dr̄. ex ſymbolo ephe
ſi in concilio ducentoꝝ epoꝝ qḋ habitum
eſt contra Neſtorium. Ponit ēt concilium
aliud habitum apud Epheſum Gratianus.
Prīte Rege Henrico. vt pꝫ in preſcriptiōe.
xv. q. iiij. c. placita. ¶ Prefata igiſ ſynodus
epheſina ꝓma icumenica contra dictū Ne
ſtorium hereſiarcham ⁊ alios hereticos: cū
idem Neſtorius aliud ſymbolū ſm̄ hereti
cam prauitatem ſuam edidiſſe: non ſeruata
fide ⁊ forma ſymboli Niceni ⁊ ꝯſtantino-
politani. Decretum ⁊ breuē Thomū ħ eſt
ꝓhibitionem fecit condemnando eos: qui
aliam fidem cōponere vel docere auderēt
ꝙ per trecentos decem ⁊ octo pr̄es: in Ni-
cena ſynodo ꝓma fuerat conſtitutum. In
qua Nicena ſynodo de ꝓceſſione ſpūs ſcti
a pr̄e ⁊ filio aperte diffinitum fuit vt hr̄ de
con. di. v. c. pe. qḋ ꝯtra infraſcriptū figmētū
grecoꝝ qui mendaciter aſſerunt eccliā Ro.
contra decreta concilij eiuſdem ſymbolo
addidiſſe filioqꝫ ꝓcedit. Cuius decreti ⁊ ꝓ
hibitionis tenorem ꝓut ex greco in latinus
tranſlatum extitit: de ꝟbo ad ꝟbum. Po-
nit idē Creteñ. Archieps̄ vbi ſ. hoc mō. vꝫ.
Decreuit ſcā vlis ſynodus Epheſina nulli
dicere aliam fidem ꝓferre: conſcribere: vel
cōponere: niſi illam: que decreta fuit a ſctis
patribus in Nichea congregatis in ſpū ſan
cto. Eos vero qui preſumpſerint cōponere
vel proponere aut ꝓferre aliam fidem. Hij
qui noluerint conuerti in agnitionem veri-
tatis: vel de gentilitate: vel de iudaiſmo: vel
de quacunqꝫ hereſi: ſiqdem epi ſint aliena-
ti ab epatu ſuo. Si aūt layci ſint anathema
tizati: ſi clerici: ſint alienati a ſuo clericatu.
¶ Cuius Thomi occaſione greci vt ſ. dixi
mus. Inſurrexerunt contra latinos: aſſerē-
tes eos excōicatos: eo qꝫ in ſymbolo addi-
diſſent: filioqꝫ ſꝫ falſo ⁊ calūnioſe: qꝛ ex dicti
decreti lectura. Manifeſte conſtet falſus eſſe
qꝫ ecclia Ro. fecerint cōtra id qḋ concilius
ſtatuit: ſi recte eius verba ponderenſ. Nam
concilium ꝓhibet: neqꝫ aliam fidem profe-
rat conſcribat vel componat ꝙ illam quā
concilius Nicenū decreuit. Non aūt dicit
ſiquis addiderit idē detraxerit ꝟbum ſym
bolo Niceno: vt ipſi confingunt ⁊ menti-
untur excōicatus ſit: ſed iſta neceſſeria addi
tio: vel potius ꝺclaratio vꝫ. filioqꝫ nō aſtru
it aliam fidem ꝙ concilium Nicenum: er-
go ipſi potius temere ⁊ heretice negādo ſpi
ritum ſcm̄: a filio ſicut a pr̄e eternalr ꝓcede
re: vt Ro. ecclie ⁊ latinis detrahant hereti
ci potius et vere excōicati ſunt: vt clare pꝫ:
ac legiſ et no. in. c. fideli. de ſum. tri. et fid.
catho. lib. vj. qḋ qdem in alijs queqꝫ conci-
lijs et poſtremo in concilio Florentino re-
petitum extitit pp perfidam ꝑtinaciā ipoꝝ
grecoꝝ: vt ēt pꝫ de con. diſt. v. c. vlti. et pe.
Quinimo ſancta Icumenica ſynodus Ni
cena ſcōa in ſua ꝓfeſſione fides repetentes
ſymbolum conſtantinopolitanū predictus
dicendo credimus ī deum pr̄em ⁊c. Ibi et
in ſpm̄ ſanctum dn̄m et viuificantem. Ad
diderunt. Ex pr̄e per filium procedentē ⁊c.
Quod idē ē in ſenſu qḋ dicere. Qui ex pa
tre filioqꝫ ꝓcedit: ꝓut in dicta ſynodo Flo
rentina late: luculēterqꝫ declaratum extitit.
Hunc aūt grecoꝝ errorem ⁊ ꝯfictam calū-
niam aduerſus ſcām Ro. ecclias ⁊ latinos
ſuſcitatum ⁊ excogitatus fuiſſe aſſerunt cro
nicarij a quodā Phocio layco tpe Micha
elis impatoris cōſtantinopolitani. Tenē-
te ſedem patriarchalem ꝯſtantinopolitanā
tunc btō Ignatio: ⁊ ſedem aplicam Nico-
lao papa ꝓmo. Anno dn̄i octingenteſimo
ſexageſimo octauo. Cum btūs Ignatius ꝓ
curante ⁊ agente Uanda dicti Impatoris
nepote de ſede patriarchali expulſus fuiſſet:
eo qꝫ dictū Uandam excōicaſſet: qꝛ dimiſ-

ſa legitima vxore ſua Nurꝰ ſuam contra ſa-
croꝝ canonum ꝓhibitionem duxerat: et di-
ctum Phocium nequitie ſue fautorem i di-
cta ſede patriarchali itruſerat annuēte Im-
peratore qui eis peteret ipm a Nicolao pō-
tifice maximo confirmari: idemqꝫ pontifex
non ſolum hoc facere recuſaſſet: ſed eundes
Phocium Uādam et Imperatorem: multis
ſententijs et cenſuris eccliaſticis inodaſſet:
idem Phocius dictas cenſuras ꝯtēnendo
et eccliam Ro. calūniando dicer̄ et ꝑdicare
cepit: dictum pontificem eccliam Ro. et la-
tinos excōicatos eſſe eo qꝛ i ſymbolo Ni-
ceno addidiſſent filioqꝫ etc. cōtra decretus
Epheſini concilij. Qd qdem fuit ſeminari-
um peſſimoꝝ ſcandaloꝝ et hereſum et odij
inter eccliam orientalē q̄ eidē errori adhe-
ſit: et occidentalem: q̄ diu illū extirpare fru-
ſtra laborauit. Quo aūt tp̄e: et per quē pon-
tificem Ro. dicta additio ſeu expoſitio: fa-
cta fuerit in ambiguo eſt nec ſat hactenus
conſtare potuit: ſed ſat cōſtat eccliam Ro.
catholicam: ita ſemꝑ a vetuſtiſſimo et ime-
morabili tp̄e citra eius ſymbolum decātaſ-
ſe: ſunt tn̄ ex grecis et latinis cronicarijs q-
dam qui veriſimilius ſcribant. Hmōi ad-
ditionem ſiue explicationem neceſſario ve-
riſſime et rōnabilr̄ factā fuiſſe per Dama-
ſum pontificem maximū ſtatim poſt ſcd̄as
icumenicā ſynodum ꝯſtantinopolitanam
eo auctore celebratam: cum in Italia et ſm
quoſdam in cāpania de ꝓceſſione ſpūs ſcti
a filio ſicut a patre dubitatio exorta fuiſſet
eo ꝙ in ſymbolo ipo ꝯſtātinopolitano di-
cere͂t. Et i ſpm̄ ſcm̄ etc. Qui ex pr̄e ꝓcedit:
vnde ad tolleñ. errorē aſſerunt ſcm̄ pontifi-
cem: conuocato concilio ꝓuinciali tn̄. Ibi
auctoritate aplīca addidiſſe declaratiue: fi-
lioqꝫ: mandando ſymbolum eo modo: in
miſſis ab oībus ſacerdotibus decātari de-
bere. De qbus per Guliel. duranti in rōna
li diuinoꝝ officioꝝ in prima parte Miſſe.
In titu. de ſymbolo. Calcedoneñ. ſynodo
de qua modo verba faciebamus: quartum
locum et Beda venerabilis. Iſido. et Gra-
tianus poſt eos: et ſacri ꝯcorditer aſſignant
canones: et. xv. et. xvj. di. Que ſexcentoꝝ tri-
ginta prum. Tp̄ibus Leonis primi ponti-
ficis maximi: et Martiani ṗncipis contra
Eutichen cōſtantinopolitanum nefandiſſi-
mo꞉um monachoꝝ ꝑſulem. Ubi dei et car-
nis vnam nām impie ꝓnunciantem: ac cō-
tra Dioſcoꝝ eius defenſores et ſequaces he-

reticos congregata fuit. Eorſdemqꝫ hereti-
cos dānauit diffiniendo chrm̄ deus ſic na-
tum de v̄gine: vt eius ſubiecta et diuina et
humana nā conſiſtant. Scribunt alij Leo-
nem primum hanc ſynodū ꝯgregari iuſſiſ-
ſe. Marciano impatore mediante circa an-
nos xp̄i. cccclxiiij. ſeu vt alijs plꝫ. cccclиiij.
¶ Huic aūt concilio cām dediſſe Epheſi-
nam ſcd̄am aſſerunt: qui eius geſta ſcribūt
que Theodoſio imperatore annuente habi-
ta fuerat minus legitime. Unde Dioſcoro
Alexandrino epo in ea ꝑſidente cum Euti-
ces Abbas predictus: qui a Flaniano pa-
triarcha cōſtantinopolitano iuſte dānatus
fuerat: in ea reſtitutus fuiſſet: Flaniano ꝓ-
pterea dānato. Neceſſe fuit dānata prius
Epheſina illa ſcd̄a vt ſ. diximus: calcedonē-
ſem ad tollendam eām hereſim canonice
congregare. Et ꝑpea ſcribit Paulus hiſtori-
cus: ea die et hora qua abiurata fuit hereſis
predicta innumeras araneaꝝ telas in me-
dio aſtantium ex alto cecidiſſe: qđ quidem
pro maximo dei miraculo habitū fuit. Cus
per hoc ſignificatū atteſtatumqꝫ fuiſſe cre-
dat: tunc heretice prauitatis ſordes et q̄ſdā
quaſi araneaꝝ vaniſſimas telas: ab ipſis
hereticis male contextas decidiſſe et cōcul-
catas ꝺpulſaſqꝫ fuiſſe. ¶ Et h ista quatuor
cōcilia veluti ṗncipaliora vt pote: que poſt
ſacri euangelij. In quo ſunt fidei nr̄e funda-
menta ꝯſiſtunt: alijs oībus cōcilijs formas
ac modū dederint. Quatuorqꝫ eſſe iſtar q̄-
tuor euāgelioꝝ: vel q̄tuor paradiſi fluminū
aſſerant. Attamē ſacri canones vlia ꝯcilia
qn̄qꝫ q̄tuor qn̄qꝫ octo appellant. xvj. di. ſcā.
qđ idem tn̄ eſt: vt inquit glo. ibi que ideo
dn̄r octo: qꝛ octies in locis eiſdem ſunt ce-
lebrata: prout ibi dr̄ in tex. Quatuor quoqꝫ
dn̄r qꝛ in quatuor locis celebrata fuere. xv.
di. ſicut q̄buis idem ſemper conformiter de-
terminauerint: ſeu ſm opportunitates vel
neceſſitates occurrētes repetierint. Ab iſta
aūt ſynodo epheſina vſqꝫ ad Calcedoneñ.
ſubſequentem fluxerunt anni vigintiſex.
¶ Calcedoneñ. aūt ſynodi decreta ſiue ca-
pitula. xxvij. ponit Iſido. i tractatu ſuo cō-
cilioꝝ: ſed in iure. hn̄r. ex̄ de ſo. compe. c. ſi
quis. xviij. di. c. peruenit. xxxij. di. c. qm̄ in q-
buſdam. lxx. di. c. neminē abſolute. lxxi. di.
clericos. et c. extraneo. lxxv. di. qm̄ quidam.
lxxxvj. di. c. peruenit. lxxxix. diſt. qꝛ in qbuſdā.
ci. di. peruenit. i. q. i. ſiquis epſ. ij. q. vij. c. cle-
ricos. vij. q. i. pp eos. xj. q. i. coniurationum.
et. c. ſi

z.c.ſi q clici.z.c.ſi clericus.xij.q.ij.c.non li-
ceat.xvj.q.i.cui vere.z.c.quidam monachi
z eadem cã.q.iij.c.p ſingulas ecclias. z di.
vij.c.qm̄ in quibuſdam.xviij.q.ij.quidam
mõachoꝝ.z.q.iij.c.que ſemel.xx.q.iij.c.eos
qui.xxj.q.i.clericum.z.q.ij.ſiquis iã. xxvij.
q.i.§.monachus.cum duobus.c.ſeq. xxx.q.
iiij.c.ſi pr̄.xxxvj.q.ij.c.eos q. ❡ Ab iſta ſy-
nodo vſqꝫ ad conſtantinopolitanã ſcdãm
fluxiſſe annos nonaginta ſeptem atteſtant.
❡ Conſtantinopolitana iteꝝ ſynodus te-
ſte Beda quarto loco recenſet tpibus Vi-
gilij pape: Juſtiniano ſeniore imperante:lꝫ
Gratianus.xvj.di.c.ſexta ſynodus. Legat
eam tpibus Julij celebratam fuiſſe. Juſti-
niano imperante: z eiuſdem erroris ſociũ
habuit Paulum diaconum in Libello de
geſtis Romanoꝝ pontificum. lib.xviij.c.
ix. Tñ qꝛ nomen imperatoris non conue-
nit cum Julio prout.ſ.in.§.quibus tpibus
demõſtratum extitit. Jccirco Vigilij z nõ
Julij:legendum eſſe oĩno arbitror. Dicta
ergo qnta ſynodus Teſte Palmario i cro
nicis Euſebij. Diui Hieronymi z Proſpe
ri:ab eodem Vigilio cõtra Theodori Me
ſocheni z alioꝝ hereticoꝝ inſaniam habi-
ta fuit in ciuitate Cõſtantinopolitana. An
no ſalutis. Dlij. Pontificatus eiuſdem Vi
gilij anno.xiij.vixit enim in põtificatu an-
nos.xvij.menſes.vij.eodem Juſtiniano i-
perãte. Cum quo alij quoqꝫ cronicarij plu
rimi concordant. Dãnatus igit̃ in ea fuit
idem Theodorus:qui cum ſequacibus ſu-
is affirmabat btiſſimam Virginẽ ſolũ ho
minem z nõ hoĩem z deũ peperiſſe. Qua
quidẽ in ſynodo ſtatutus fuit:vt ipſa ꝟgo
gl'ioſa. θεοτόκος. hoc ẽ mater dei diceret. Ab
hoc non diſcrepant ẽt geſta concilij eiuſdẽ
que penes me aliqñ fuere Verone. Ex qui-
bus.cl.patrum eam fuiſſe vr̃. Quicqd ſcri
pſerit Armãnus nuriburgeñ.cronicarius
qui aſſerit dictum cõcilium Agapiti z Ju
ſtiniani primi. Cuius leges legunt̃ ſm glo.
xvj.di.c.habeo librum.in ꝟſi.ↄſtantini. Jã
diu incohatus tpe Vigilij. Anno ſalutis.
Dxxxviij.conſumatum fuiſſe:lꝫ inter Aga-
pitum z Vigilium Siluerius ĩtermedius
fuerit. Et primam vocatiõem a Vigilio fa-
ctam eiuſdem concilij geſta atteſtant̃. Sũt
tñ qui ſcribant ante hanc qntam ſynodum
fuiſſe conciliũ Arelateñ.ſub Felice.iij. Põ
tifice maximo: Clodouei Regis Francie
aſſiſtentia. Jn quo idem Pontifex Petrũ
Eutichianum z Achatiũ hreticos dãnauit.
Huius quinti Concilij decreta vix inueni
re potui. Et tñ qꝫ canones condiderit ſatis
pꝫ.xxiiij.q.ij.c.ſi. ❡ Ab huiuſmodi ſyno-
do conſtantinopolitana ſcda:vſqꝫ ad cõſtã
tinopolitanã tertiam ſubſequentem fluxiſ
ſe annos.cxxj.conſcribunt.

❡ Sexta vlis ſynodus in vrbe Conſtanti
nopolitana.anno.xiiij. Conſtantini quarti
Jmpatoris. Tpe Agathonis pape ipſo Cõ
ſtantino exequente intra palatium ſuũ ce-
lebrata:ac greco ſermone ↄſcripta fuit. Joã
ne epo Portuenſe: z Joãne Ro.ecclie Dia
cono Cardinale. Legatis aplicis preſidẽti-
bus.cl.pr̃ibus intereſſentibus. Teſte Beda
z Gratiano poſt eũ.xvj.di.ſexta ſynodus.
z.§.prima aũt ſynodus.vſi.ſexta aũt:vbi dr̃
qꝫ dictum concilium contra Macharium
Antiochenum epm z ſocios eius. Qui vnã
voluntatem z vnam opationes in chr̃o fal
ſa ſuſpitione aſſerebant:congregatum fuit.
Quod qdem anathematiçando hereſis ꝓfa
tam ſupinde ſcripſit.xix.capl'a. Jn hoc con-
ſentire videñt z alij cronicarij:qui referũt
Conſtantino quarto filio Conſtantini ter
tij imperante: Agathonem pontificem ma
ximum ſextam ſynodum habuiſſe: grecoſqꝫ
Ro.ecclie reconciliaſſe:ac grecis ſacerdoti-
bus permiſſum fuiſſe legitimis vxoribus
vti. Qd qdem latinis nõ ſine magno com-
bono ꝓhibitum extitit. Jdem ẽt Palmari
us atteſtat̃. Qui ſynodum hanc anno chr̃i.
Dclxxxij. Põtificatus Agathonis anno.iij.
Jmpatoris vero.xiiij celebratam fuiſſe aſſe
rit. Platina aũt in vita Agathonis in hoc
ab alioꝝ ſnĩa diſcrepare vr̃: qꝫ cum alij.cl.
patres interfuiſſe ſcribant. Jpſe ducentoꝝ
z ſeptuaginta nouem epoꝝ eam fuiſſe atte-
ſtat̃:ac Cyrilli Athanaſij Baſilij: Grego-
rij: Dionyſij: Hillarij: Ambroſij Auguſti-
ni: Hieronymiqꝫ ſnĩa concluſum fuiſſe du-
as nãs z opationes in chr̃o eẽ:exploſa illoꝝ
pertinacia:qui vnicam eẽ in dño volunta-
tem dixerunt:pp qd̃ Monothelite vocabã-
tur:ſcriptum reliquit. ❡ Sunt ẽt qui hãc
ſextam ſynodum tpe iuſtiniani Conſtanti
ni quarti filij imperatoris fuiſſe ſcribant.
❡ Quod tñ a veritate non diſcrepat. Si
cronicariis z tex.xvi.di.in.c.habeo librum.
credimus. Qui eam tpe Conſtantini inco
hatam: z interpoſitis quatuor aut qnqꝫ an-
nis:iteꝝ per eoſdem patres repetitam: ap-
probatam. Publicatis z ſancitis his que pri

mo loco ſtatuta fuerāt:aſſerere videntᷣ: vñ
inquit tex.ibi ad lrās. Item ſancta ſynodus
vlis ſexta poſt ꝓmulgatas ab ea diffinitio-
nem contra Monothelitas Conſtantino
imperatore:qui eam cōgregauerat:nō mul-
to poſt defuncto: Juſtiniano filio eius re-
gnante pro eo. Eadem ſcā ſynodus diuini
tus inſpirata. Item Conſtantinopoli quar
to aut quinto anno congregata eſt:ꝛ cano-
nes numero.cxii.ad correctionem ecclie ꝓ
mulgauit. Non deſunt qui ſcribāt Grego-
rium primum conciliū habuiſſe apud ſcm̄
Petrum tpe Mauricii imperatoris:anno
ſalutis.Dxciiii.cum epis quatuor ꝛ viginti
inter quintam ꝛ ſextam ſynodum. Ibiq;
quatuor gnālia concilia approbaſſe:ꝛ quin-
tum veneratum fuiſſe. Atq; in eo ſtatuiſſe
vt Bigamus presbyter non ordinaretᷣ: vt
ſacram vnctionem epſ non iteraret:vt vl-
time voluntates defunctoꝝ modis oībus
ſeruarentᷣ.vt in fine cuiuſlibet pſalmi. Glo
ria pri ꝛ filio ꝛ ſpūi ſcō diceretᷣ: vt ī miſſa
nouies chirieleiſon:cum chꝛeleiſon dicere-
tur:vt maiores ſupplicatiōes: que a grecis
Litanie vocantᷣ fierēt. Et in canone miſſe.
Dieſq; nr̄os ī tua pace diſponas addidiſſe.
¶ Platina quoq; ꝛ cronicarii alii in vita
Bonifacii.iii.ante eandē ſynodus ſextā:re-
ferunt eundem Bonifacium conciliū epo-
rum duoꝝ ꝛ ſeptuaginta:pſboꝝ.xx. Dia-
conoꝝ trium. anno dñi. Dcxiiii. habuiſſe
pluraq; ſtatuiſſe ecclie vtilia. ¶ Aliud etiā
concilium Rome habitus ante hoc Se^{x}tū
a Martino pmo Patriarcha Tudertino
epoꝝ centus ꝛ gnquaginta: vel vt aliis plꝫ
ducentoꝝ. Idem cronicarii ſcribunt circa
annos chri.Dcxlix.ſeu vt aliis vr.Dcxliiii.
aut pro nōnullis magis plꝫ.Dcxxiiij. Tpe
vt aiunt Conſtantij impatoris cōtra Pau
lum patriarcham cōſtantinopolitanum he
reſiarcham. Ad quem cum idem pontifex
cōſtantinopolis Apocryſiarios ſuos miſiſ
ſet:qui Paulum adhortarentᷣ:vt ommiſſis
erroribus ſuis aliqñ veritatis callem igre-
deretᷣ. Is Conſtantij auctoritate abuſus di
ctos Legatos in diuerſas inſulas relegauit.
Unde idem Martinus concilio habito cō
demnationem Cyrri Alexandrini: ac Ser
gii ꝛ Pirrhi cōſtantinopolitanoꝝ patriar-
chaꝝ innouauit: ac Paulum pdcm̄ dāna-
uit:ꝛ patriarcham ammotus cenſuit. Quo
factum fuit vt idem Martinus a Theodo
ro calliopa Italie exarcho iuſſu Conſtantij
conſtantinopolim tractus in exiliū ab eo-
dem Conſtantio in Cherſoneſſum ponti
miſſus. Pontificatus ſui anno ſexto:men-
ſe vno:diebus ſex ꝛ viginti mortuus fuerit.
¶ Huius aūt ſexte vlis ſynodi geſta: in ec-
cleſia cathedrali Ueronen̄.hn̄r. Ex qbus li-
quido colligitᷣ platinas quo ad epoꝝ nume
rum ꝛ tpm concordantiā allucinatus fuiſſe.
¶ Predicta igitᷣ cōcilia ꝛ ſi qua alia hmōi
inueniuntᷣ:inter hec pncipalia cōcilia gnā-
lia non dn̄r:ſed ꝓuincialia potius concilia.
Que a Romano quoq; Pontifice qnq; ce-
lebrantᷣ: put ſ. meminimus:dū cōcilij pro-
uincialis tractatum proſequeremur.l. Exi-
ſtimauerim ēt in prefatione a Gratiano vel
a ſcriptoribus potius erratum fuiſſe.x.di.
c.non lz. Ubi dr̄ itē ſymachus papa in. vi.
ſynodo ꝛc. Cum in eo tempora nullatenus
concordare poſſint.
¶ De huius igitᷣ ſexte ſynodi canonibus
qnq; dubitatum fuit. Nunqd.ſ.canones ali
qui in ea ꝓmulgati fuerint:pro vt hr̄ in al-
le.c.habeo librum.xvi.di.ſed qꝫ in ea cano-
nes promulgati fuerint nulla eſt dubitatio.
Qui vo hn̄r ſunt.d.c.non lz. Item. xvi.di.
c.placuit.ꝛ.c.quoniā.xxij.di.c. Renouātes.
xxviij.di.c.pſbyterus xxxi.di.c.qm̄. xxxij.di.
ſtin.c.ſiquis coꝝ. xliiij.di.c.nulli. lxiij.di.co
oīs electio.lxxvij.di.c.ſubdiaconus.xxiij.di.
c.pcipimus.i.q.i.c. nullus epſ.ꝛ.c. placuit.
xii.q.ij.c.apſicos.ꝛ.c.non liceat. xvi.q.i.c.p-
dicatᷣ.xxvii.q.i.ſiquis epſ.de cōſe.di.i.dele-
cos.ꝛ.c.iacobus.de cōſe.di.ij.c.diſcimus.
ꝛ de ꝯſe.di.iii.c.venerabiles ꝛc. ¶ Ab hac
ſexta ſynodo cōſtantinopolitana tertia vſq;
ad ſeptimam Nicenam ſcdam ſubſequentē
fluxerūt vt aſſerūt anni cētū decē ꝛ nouē.
¶ Septima vlis ſynodus in Nicea Bithi-
nie ſcda habita: Tpibus Conſtantini ſexti fi-
lii Leonis quarti:ꝛ Hyrene matris eiuſdē:
cum q̄ mortuo Leone prē adoleſcēs adhuc
regnauit aliq̄diu: a qua ēt Conſtantinus
Hyreneus a nōnullis cognominatus fuit ꝛ
celebrata extitit ſub Hadriano pmo pontifi-
ce maximo. Que vt atteſtatᷣ Palmarius
fuit circa annos ſalutis.Dccxci. Et vt inqt
Platina in vita eiuſdem Hadriani fuit tre-
centoꝝ ꝛ gnquaginta epoꝝ:in qua ſtatutus
fuit:vt qui ſacras imagines delendas dice
rent. Iuxta hereticam ſniam Feliciani: quā
Leo impator cōfouebat:ppetuo anathema-
te notarentᷣ. Huius ēt Hadriani tpibus bie
nio poſt dictam vlem ſynodum:eo pmittē

tꝫ:ſynodus

te:ſynodus ,prinicalis ſeu particularis Frã
choꝝ Germanorũqꝫ epoꝝ Theophilatius
ꝛ Stephanus epi inſignes habuere. In qua
ꝛ ſynodus:quam ſeptimam greci appella-
bant:ꝛ hereſis Feliciana de tollendis ima
ginibus abrogata eſt:vt ingt Platina. Qđ
quidem mihi de ſeptima illa ycumenica
ſynodo minime intelligendum vr̄: ſed de
altera forte Pſeudo ſeptima a grecis in vr-
be conſtantinopolitana celebrata. Quã ipſi
tñ noĩe ſeptime canoniçabant. Et ita intel
ligendum exiſtimo qđ ſcribit Gratianus.
xvi. di. c. ſcã octo. dum ſeptimam dicit fuiſ-
ſe conſtantinopolitanam. Et faſciculi croni
cum dus ſcribit tpe Conſtantini Hyrenei
ſeptimam ſynodum conſtantinopoli cele-
bratam. Et paulo ĩ. Hadrianum pmũ cir-
ca annos chriſti. Dcclxxiiii. duas ſynodos
ſolẽniter celebraſſe atteſtat̃. Nam ex huius
vlis ꝛ ycumenice ſynodi ſeptime geſtis:
que grece conſcripta ꝛ in latinum p Ana-
ſtaſium pontificie Bibliothece pfectũ. Tpe
Joãnis octaui pontificis maximi v̄ſa fue-
re:vt ex coꝝ pfatione conſtat. Et que in an-
tiqſſimo codice cathedralis Veronẽ. Re-
periunt̃: Quẽ pre manibus habuimus:ve-
ritas manifeſte colligit̃. Illa aũt que a fran
chis Germaniſqꝫ epis tñ celebrata fuiſſe
dicit̃:vlis dici non põt. Nec auctorem ha-
buit cui accedere poſſimus. Eandem autẽ
ſeptimam vlem conſtat Hadrianum eius
eplis approbaſſe atqꝫ in ea declaratũ fuiſſe
docendum ꝛ tenendum qđ Romana do-
cet ꝛ h̃ eccſia. Pro quo facit qđ dicit̃ in. d.
c. ſancta octo. iuncta eius glo. Scio ẽt Pal-
merium ſcribere Gregorium. iii. concilius
epoꝝ fere mille in vrbe habuiſſe anno pri-
mo Pontificatus ſui contra Leonem im-
peratorem:qui ſacras imagines cõburi fe-
cerat:venerationemqꝫ imaginum ſcõꝝ ap
probaſſe ꝛ contradictores excõicaſſe. Qđ
Platina Gregorio. ii. attribuit:in cuius vi
ta ingt q̃ Leo imperator phanatico ſpũ ite
rum incitatus oĩbus mandauit vt ſimula-
chra vel lignea:vel enea:vel marmorea ad
ſe deferrent:delataqꝫ ſtatim incendit: non
deferentes vero capi obtrũcariqꝫ fecit. Ger
manum conſtantinopolitanum Patriar-
cham id potiſſimum improbantem in exi
lium miſit. Atqꝫ in eius locum Anaſtaſiũ
male ſentiẽtem ſuffecit. Quem poſtea Gre
gorius ſynodo habita priuauit ꝛ ab officio
diuino ſemouit:niſi ad catholicam fidem

reuerteret̃. Et h̃ dicti ambo pontifices añ
Hadrianum fuerint. Tñ eoꝝ concilia vlia
non fuere:cum grecos ꝛ nationes oẽs ali-
as non habuerint. Et ppea locum ſeptime
ſynodi occupare non potuerunt.

¶ Septime aũt ſynodi vlis canones hñr
lxix. di. qñ videmus. lxxxi. diſt. c. in oibus.
xcvi. di. c. nos ad fidem. que tñ per Gratia
num ibi Calcedoneñ. actiõi ſeptime attri-
buit̃. Hñr ẽt. i. q. vii. c. ſiquis. ꝛ. c. conuenie-
tibus. Vbi clare colligit̃:vbi ꝛ a quibus ce
lebrata fuerit. ix. q. iii. c. cum ſimus. xix. q. iii.
qñ a quibuſdam. xxi. q. i. c. clericus. ꝛ. q. ii. c.
qñ diuerſoꝝ. ꝛ. q. iiii. c. oĩs iactantia. ꝛ. c.
nullus eoꝝ. ꝛ. xxviii. q. i. c. nullus eorum ꝛc.
Hadriani etiam in ſynodo Romana ſunt
canones. iii. q. v. c. accuſatiões. ꝛ. v. q. iii. c. ſi
egrotans. ¶ Ab hmõi Nicene ſcõe ꝛ ſepti
me ſynodi celebratione vſqꝫ ad octauã cõ-
ſtantinopolitanã quartam ſubſequentẽ flu
xiſſe annos octuaginta duos aſſeritur.

¶ Octaua vlis ſynodus. Teſte Gratiano
in. d. c. ſcã octo. xvi. di. ad qđ citat Librum
diurnum ,pfeſſionis pontificie celebrata fu
it in vrbe conſtãtinopolitana ſub Hadria-
no ſcđo pontifice maximo: ,put oẽs conue-
niũt. Et idem Gratianus imo ipſamet ſy
nodus de ſe atteſtat̃. lxiii. diſt. in. c. hadria-
nus. vbi ſunt iſta verba formalia. Hadria-
nus papa ſcđs:qđ Nicolaus pdeceſſor eius
diſpoſuerat miſſos ſuos Donatum. ſ. Ho-
ſtienſem epm:ꝛ Stephanum Neophecinus
epm ꝛ Marinus Diaconum ſcẽ Ro. eccle-
ſie. ad Baſilium impatorẽ ꝛ ad filios eius
Conſtantinum ꝛ Leonem Auguſtos Cõ-
ſtantinopolim direxit. Cum qbus Anaſta
ſius Bibliothecarius Ro. ſedis vtriuſque
lingue grece ꝛ latine peritus perrexit. Et ſy
nodo congregata quã octauam vlem ſyno
dum illuc conuenientes appellauerunt. Ex-
ortum ſciſma đ Ignatii depoſitione: ꝛ Fo
tini ordinatiõe ſedauerunt: Fotinum ana-
thematiçantes:ꝛ Ignatium reſtituentes:
in q̃ ſic ſtatutum eſt ꝛc. ¶ Hác circa annos
a natiuitate xp̃i. Dccclxiiii. ſeu. Dccclxviii.
ſm alios celebratam fuiſſe ponunt cronica
rii. Quo tpe circa morẽ eiuſdem Hadria
ni apud Brixiam p̃riam meam tribus die
bus ſanguinem pluiſſe:ꝛ gallias locuſtas
mirꝫ in modum vaſtaſſe ſcribunt. Huius
etiã concilii geſta in eadem cathedrali Ve-
roneñ. reperiunt̃:ex qbus predicta oĩa luci
lenter conuenire apparet. Et eiuſdem Ha-

driani epiſc ad ſynodum ꝛ ad Baſiliū im-
peratorem: ꝛ ſynodi ad pontificem maxi-
mum cum epoꝝ ſubſcriptionibus legunt.
In eoqꝫ iconomachos hoc eſt imaginū ſa-
craꝝ deſtructores easqꝫ venerari prohibē-
tes damnatos: ꝛ eorum multos conuerſos
fuiſſe liquido conſtat.
¶ Iſta octo vlia concilia Pontifex maxi-
mus ꝛ ſancta Ro. eccliā profitet ſe vſqꝫ ad
vnum apicem imutilata ſeruare ꝛ pari ho
nore ꝛ veneratione digna hēri oportere:
et que predicauerint et ſtatuerint modis oī
bus ſequi et predicare: et quecunqꝫ cōdēna
uerint condēnare. d. c. ſancta octo. xvj. di.
¶ Huius pro canones hñr. xviij. di. c. qm
quidem. xxij. di. c. diffinimus. xxxviij. di. c.
oēs pſallentes. liiij. di. c. abbati. lxiiij. di. d. c.
hadrianus. xc. di. d. c. alienus. et c. ſiqs. i. q.
i. c. qui per pecuniam. v. q. vj. c. ſiquis falſus.
xj. q. iij. c. ſiquis frater. et c. nō ſolum. xviij.
q. ij. c. diffinimus. xxii. q. iiii. c. actione qrta.
xxvi. q. vii. c. pro qualitate. et c. h ſit. cū ſeq.
xxvii. q. ij. c. ſiqs ꝯiugatus. De peni. di. ii. c.
ſiqs ſemel notatus. et de cō. di. ij. c. timorē.
¶ Non omnī eris pro iſtoꝝ octo vniuer-
ſoꝝ ꝯciliorꝝ cōmendatione: ꝙ vltra ea que
ſparſim legunt pro eoꝝ veneratione ſancta
gñalis ſynodus conſtantienſis in ſeſſione.
xxxj. Profeſſionis papalis formam ſtatuē-
do decreuit. Profeſſionem per pontificem
maximū fieri debere hmōi ſub tenore. vz.
¶ In noīe ſcē ꝛ indiuidue trinitatis. pr̄is
ꝛ filij ꝛ ſpūs ſci amen. Anno a natiuitate
Dñi ꝛc. ¶ Ego. N. electus in papam oī
potenti deo: cuius eccliam ſuo preſidio re-
gendam ſuſcipio: ꝛ btō Petro aploꝝ prin-
cipi corde ꝛ ore ꝓfiteor qꝫdiu in hac fragili
vita cōſtitutus fuero: me firmiter credere
ꝛ tenere ſcām fidem catholicam ſm tradi-
ditiones aploꝝ gñaliū ꝯcilioꝝ ꝛ alioꝝ ſcōꝝ
patrū. Maxime aūt ſcōꝝ octo cōcilioꝝ vli-
ū. vz. primi Niceni. Scōi Cōſtātinopolita
ni. Tertij Epheſini. Quarti Calcedoneñ.
Quinti ꝛ ſexti Conſtantinopolitani. Nec-
non Lateraneñ. Lugduneñ. ꝛ Vieneñ. etiā
gñalium concilioꝝ ꝛ illam fidem vſqꝫ ad
vnum apicem imutilatam ſeruare ꝛ vſqꝫ
ad aiam ꝛ ſanguinem defenſare ꝛ predica-
re. Rituſqꝫ pariter ꝛ ſacroꝝ catholice ec-
cleſie traditum canonice oīmode proſequi
ꝛ obſeruare ꝛc. Que profeſſio hr̄ ex Diur-
no libro Ro. pōtificis. xvj. di. in. c. ſcā Pro
fide huius ꝓfeſſiōis ē tex. xxv. q. i. ſunt qdā.

¶ Mens fuerat poſt hec vlia octo cōcilia
que a pleriſqꝫ immo fere ab oībus celebra
ta fuere: ſtilum continere calamūqꝫ ad reli
quas propoſiti tractatus partes vertere.
Veꝝ ne mihi ipſi id potiſſimum qñqꝫ ap-
petenti deeſſem: ſtatui in modum breuia-
rij Epytomatis ꝛ ſummule conciliorum:
quorūdam alioꝝ noīa ꝛ canones ordine al
phabeti recēſere. Et qꝫuis tempoꝝ aut pō-
tificum ordinem ſeruare non poſſim. Cus
cronica aut ephemeridas hoc ipm annotā
tes hactenus non viderim. Adducam qc-
quid potero vt alijs occaſionem conſuma
ti tractatus ꝓbeam. Et tempoꝝ nroꝝ miſe
rias: infidelitatem: moꝝ corrigendoꝝ ꝛ ec-
cleſie dei reformande neglectum frigeſcen-
temqꝫ in deum ꝛ ꝓximum charitatē oſtē-
dam. Cum excuſando excuſatiōes nr̄as in
pctīs dicere non erubeſcamus. Concilia tē
poribus ꝓteritis non niſi ad tollendas he-
reſes tam crebro celebrata fuiſſe. Nec ppea
nr̄is diebus: qbus oē in precipiti ſtetit viti
um: neceſſaria fore: ꝙ nūc heretici qui fides
orthodoxam vexare poſſint: inueniant nul
li. Qđ tñ proh dolor qꝫ veꝝ ſit ꝛ orientales
oēs ꝛ Boemi: Moiſchouite ꝛ Marrani q
inter nos viuunt: ꝛ honoribus ēt: ac magi
ſtratibus preficiunt atteſtet. Et conſyderēt
obſecro qui huic negocio aduerſant totius
Reipu chr̄iane ſtatum. Ac videant nunqd
clerici ꝛ layci reformatione tali qualem in
ſacris canonibus ſacra concilia facere con-
ſueuerunt: indigeant. ¶ Sed iam ad ꝓpo-
ſitum redeo. Si vnum ꝓmonuero: concilio
rum oīum que hactenus celebrata fuere no
mina a noībus ꝓſidentium pontificum: ꝛ
auctoꝝ: vt Martini: Eugenij: Bōifacij ꝛc.
Aut a locis in qbus celebrata fuere: vt Ni
cenum Calcedoneñ. Epheſinum: Conſtan
tinopolitanum. Aut ab euentu: vt genera-
le concilium indita fuiſſe.
¶ Ad eoꝝ igit noīa ꝛ canones deſcendo.
Quis ab anno ſalutis. Dccclxviij. vſqꝫ ad
annum milleſimū vix cronici inueniant: q
concilia ſcribant. Et eps Florētinus in. ij.
parte. iij. partis ſue ſumme in § de cōcilijs
circa fi. allucinet iudicio meo ex his q ſcri-
bit Gratianus. xvj. di. c. ſexta. Dum dicit
ꝙ Beda in Libello de tpibus poſt ꝓmiſſa
enumerat ꝛ aliā. xxiiij. concilia que diſper-
ſa ſunt ī diuerſis partibus corporis iuris:
ꝛ ꝙ eoꝝ ēt aliqua in ꝯſuetudinem abiere.
Et ꝙ de alijs concilijs celebratis vſqꝫ ad
annum

annum milleſimum:non ita pꝫ. Cū tñ idē
Beda vltra ſextam ſynodum non ſcribat.
Sed errorem dedit eꝑo/vt arbitror/Gra-
tianus vbi.ꝗ qui in §.prima annotatio pro-
ſequit.xxiiii.diuerſoꝝ Conciliorꝝ Annota
tiōes:qui nō fuit tex.Bede:ſed Gratiani.

¶ Africanum igit̄ conciliū Gregorio ter-
tio:qui anno Dn̄i ſeptingenteſimo qnqua-
geſimo nono pōtificatum iniit: Aſcribūt:
Eius canones hii fuiſſe tradunt̄.ex̄ ð par.
c.Antigonus.ꝗuis. ex preſcriptione Alex
andro.iii.aſcribi videat̄. Item de arbi.c.ſa
ne.de iudi.c.de quo vult deo:de fo.compe.
c.ſane.de preſcrip.c.placuit.de parroch. c.ſi
eꝑs.de condi.appo.c.quicunqꝫ.de hereti.c.
ſiqs eꝑs.et.c.in eos.xcix.di.c.prime ſedis.i.
q.iiii.c.placuit.et.c. qui apud.ij.q.vi.c.ſi au
tem fuerit.vi.q.ij.c.placuit.xi.q.iii.c.placu-
it.xii.q.ij.c.non habenti.xxvii.q.ij.c.quod
conditio.Et de con.di.i.c.placuit.

¶ Africani Item tertii concilii.canon ha
betur.xvi.q.i.c.multis conciliis.

¶ Africani Item quarti habentur.lxxxi.
di.c.clerici.xx.q.i.c.placuit.

¶ Africani autem Noni cū canones ali
os non inuenerim aliorum africanorum
habentur.xvi.q.i.c.placuit.

¶ Agatheñ.primi concilij. Iſidorus in
libro conciliorꝝ fol.xcv.vnicū ponit eiuſqꝫ
capitula ꝛ canones.lxxi.enumerat: poſt
eius prefationem que formalr dicit. Cum
in dei noīe in ciuitate Agatheñ.conueniſſe
mus ꝛ in ſci Andree baſilica ꝯſediſſemus.
De diſciplina ꝛ ordinationibus clericorum
atqꝫ pontificū:vel de eccleſiarꝝ vtilitatibus
tractaturi ꝛc. In corpore aūt iuris canones
hi fere eē vn̄r de celeb.miſſa.c.pſbr̄.de cle.
percuſſo.c.ſiquis in aliquo.de purga.cano.
c.ſiquis pſbyter.xxiij.di.c.clerici qui comā.
ꝛ.c.non opꝫ.xxxiiij.di c.pſbr̄i.xxv.di.c.ante
oīa.l.di.c.ſi eꝑs.ꝛ.c.ꝯtumaces.c. penitētes.
ꝛ.c.in capite.lxxiiij.di.c.eꝑorꝝ.lxxvij.diſt.c.
eꝑs.lxxxvj.di.c.nō lꝫ.lxxxvij.c.libertos.xc.
di.c.placuit.i.q.ij.clerici oēs.ij.q.v.c.ſi legi-
timi.v.q.vj.c. ſiquis vero.vij.q.i.c.ſiquis
in clero.x.q.ij.c.caſellas.xj.q.i.c.clericū.ꝛ.c.
clericū nullus.lꝫ ſit palea.xj.q.iij.eꝑi.xij.q.
ij.c.ſtatuēdum.c. ſiquis.c. eꝑs.c.diaconi.c.
quicquid.c. terrulas.c. fugitiui.c. ſiquis. ꝛ
c.ſiquos.ꝛ.xij.q.iij.c.pontifices.ꝛ.q.iiij.pre
ſbyter.ꝛ.q.v.c.ſtatutum.xiij.q.ij.c. clerici.
xiiij.q.iij.c.vſura.xvi.q.i.c.monachi vagan
tes.ꝛ.q.iij.c.clerici quilibet.xvij.q.iiij.c.in
venditionibus.xviij.q.ij.c.de monachis.
c.cellulas.ꝛ.c.monaſteria puellarꝝ.xx.q.iiij.
c.monachum.xxi.q.i.c.vnum abbatem.ꝛ.q.
v.c.placuit. vt clericus.xxiiii.q.iij.c. itaqꝫ.
xxvj.q.v.c.ſiqs clericus.ꝛ.q.vj.c.miniſtra-
re.xxvj.q.vi.c.ſiquis de corpore.xxviij.q.i.
c.oēs deinceps.ꝛ.c.non opꝫ.xxxv.q.ij.ꝛ.iij.
c.de inceſtis.de conſe.di.i.c.altaria.c.placu
it.c.ſiquis etiam.ꝛ.c.miſſas.de conſe.di.ij.
c.ſeculares.de conſe.di.iij.c.placuit.et ꝑ.de
conſe.di.iiij.c.ſymbolum.ꝛ.c.iudei.de con
ſe.di.v.c.conuenit.

¶ Aatheñ.ſcdi.xviij.di.c.ſi epiſcopus.
Agatheñ.tertij.xiiij.q.iiij.c.nullus clericorꝝ.

¶ Agripineñ.de con.di.i.c eccleſiam.

¶ Agrenſis.xxvj.q.v.c.epiſcopi.

¶ Aluernieñ.lx.diſti.c.nullus eꝑs.i.q.ij.c.
multorū.i.q.iiij.c.qſitum.xj.q.iij.c. nulli ſa-
cerdotum.xij.q.ij.c.de laycis Hoc aūt con
cilium cuidam vrbano aſcribitur.

¶ Alteñ.xviij.q.i.c.ſtatutum.hoc ꝯcilium
apud Alteum fuit.

¶ Alten.extra de ſucceſ.ab inte.c. ſed hoc.

¶ Alpheſini apud Apheſum celebrati.xxxj.
q.i.c.illud vo.huic inter fuit Cōradus Rex
prout ibi in prefatione dicitur.

Antiocheni vigintiquinqꝫ capl'a edidiſſe
concilium hoc refert Iſido.in lib.ſuo con-
ciliorꝝ.In corpe aūt iuris inueniunt̄.xviij.
di.c.pp eccleſiaſticas.lxv.di.c.eꝑs.lxxi.di.c.
nullum.xcij.di c.ſi eꝑs ordinatus.c. ſiquis
eꝑs per manus.ꝛ.c.ſeq.vij.q.i.c. ſiquis pre
ſbyter.ꝛ.c.eꝑm.ꝛ.q.iij.c.ꝑ ſingulas.et 2ꝛ.
q.i.c. quecunqꝫ.xj.q.iij.c. ſiquis. ꝛ.c.ſiquis
eꝑs.xij.q.i.c.eꝑs.xxj.q.v.c.ſiquis a proprio.
xxiii.q.viij.c.ſiquis epiſcopus.

¶ Ananeteñ.xc.di.c.pſbr̄ mane.palea eſt.

¶ Anciranī ꝯcilii in Ancira celebrati añ
Nicenum vꝫ.Anno chr̄i.ccciiii.cum Nice
nū anno eiuſdem.cccxxiiii.celebratum aſſe-
ratur.Canones.xxiiii. fuiſſe ſcribit Iſido.
in lib.conciliorꝝ lꝫ ego dicti cōcilii decreta
hactenus in corpore iuris non inuenerim.

¶ Ancheritani.l.di.c.preſbros.xcij.di.c.ſi
qui eꝑm.xii.q.ij.c. ſi qua de rebus.xxiiii.
q.i.c.quotquot.xxvii.q.ij.c.deſponſatas.

¶ Anthiſiodorēſis.de con.di.iiij.c.non lꝫ.

¶ Anticenſis.de cleri.exco.mi.c.ſiqs pſbr̄.

¶ Aploꝝ.Quāuis Iſido.in trac.conciliorum canones qnquaginta enumeret quos
a Clemente papa ꝓlatos fuiſſe aſſerit:attñ
ego hos paucos eidē aploꝝ concilio in cor-
pore iuris aſcribi inueni.vꝫ.de clerico.exco.

mi.ſiqs epſ.xxviij.di.c.ſiqs docuerit.xxxiiij.di.c.ſiquis viduam.xxxv.di.c.epſ.xlv.di.c.epſ aut presbyter.lv.di.c.ſiquis abſciderit.z.c.eunuchus.lxxxj.di.c.pſbr aut diaconus.lxxx.di.c.epſ aut ſacerdos.xij.q.i.c.ſint manifeſte.c.ex his.z.c.precipimus.xvj.q.vij.c.ſiquis epſ.de cõ.di.i.omnes fideles.de cõ.di.iiij.c.ſiquis presbyter.

¶ Agritani.xxvj.q.v.c.qui diuinationes.

¶ Arelatenſis prima in qua teſte Gratiano.xvj.di.c.prima annota.§.nona. De pres ſtatuerunt canones quatuor:quorum auctores maxie fuerunt.Silueſter vrbis Rome epſ.z ſcũs Maurinus arelaten.epſ.Tēporibus Cõſtātini Auguſti.ſicut qdā aſſerunt:fuit.

¶ Sunt ex cronicarijs qui ſcribant quinquies hoc in loco concilius habitum fuiſſe. Primum Silueſtro pontifice maximo:ſcm Aurelano epo.Tertium Medianio epiſcopo.Quartum Albino Andegauen.epiſcopo.Quintum item Honorato Bytuticen.epo auctore.Sunt ēt qui aſſerant Arelatenſe concilium fuiſſe ante quintam ſynodum ſub Felice tertio pontifice maximo. Juſſu Clodonei Regis franchorum celebratum. Sz ex his aliqua potius puincialia quā gñalia concilia fuiſſe crediderim.Huius igit pme canones ſunt. xiiij.q.iiij.c.miniſtri. Jſido. in lib.conciliorum fol.lxxxix. Tēporibus Conſtantini impatoris z Silueſtri conciliū hoc pm fuiſſe atteſtat z canones.xxv.edidiſſe. Jbiqz concilia gallicana pſequit que potius puincialia qz vlia vident:lz forte aliqui eorum canones a ſede apoſtolica confirmati ea vniuerſalia videri faciant.

¶ Arelaten. Scõi canones.xxv.in lib.cõciliorum fol.xc.huic aſcribit Jſid. in corpore autem iuris inuenimus.lv.di.c. ſiqui.xxiiii.q.iiii.c.penitentiam.

¶ Arelaten. Tertii. Jdem Jſido. in ſcõ conciliorum lib.fol.xci.hoc conciliū fuiſſe eporum.xxiiii. z canones. iiii. edidiſſe ſcribit. Nec plura arelatenſia cõcilia ponit.Huius aūt z ſequentium canones in iure habent. xxviii.di.c.aſſumi.lv.di.c.nullus penitentem.iii.q.x.c.eos qui.

¶ Arelaten.Quarti.xxviii.diſt.c.preterea.

¶ Arelaten. Jtem canones hñr ſine numeri concilii alicuius pſcriptione.ex de tempo.ordi.c.nec epi. de inſti.c.nõ amplius.de pecul.cle.c.inueſtigan.z.c.pſbr. de regula.c.vidua.de clāde.deſpõ.c.qd nobis. de adul.c.ſi vir.xviii.di.c.ſiquis aūt.xxviii.di.c.ſi ſic cuiqz.l.di.c.hi qui.xxi.q.v.c. ſi forte.xxvii.q.i.c.ſciendum eſt.xxx.q.v.c. nullum. de con.di. iii.c.de obſeruatiõe.Ubi Gratianus atteſtat q papa Silueſter hoc cõcilium confirmauit:qd ēt atteſtat. xiiii.q.iiii.c. miniſtri.Per qd argui forte poſſet: q concilium iſtud cui non preponitur preſcriptio numeri alia preceſſerit.zc.

¶ Archien. apud Archi. celebrati. de ſeruis non ordi.c. Nullus.

¶ Aurelianen.Primi.Scõi z Tertii. per mixtim ſine preſcriptione numeri. Jſidorus in lib.conciliorum fol.xcviii. concilium aurelianen.fuiſſe eporum.xxx.ſcribit z canones.xxvii.promulgaſſe ſcribit:ſed ego illud prouinciale fuiſſe ſicut alia plurima que idem Jſido.cõſcribit crediderim.ſed in iure habentur.ex de cleri.vena.c.eporum. z.c. oibus. xxxiiii.di.c.ſiquis laycus.liiii.di.c.ſi ſeruus.lxxiiii.di.c.epſ.lxxxi.di.c.ſi diaconus.lxxxii.di.c.epſ ſi pauperibus.xci.di.c.clerici vero.ii.q.vii.c.ſiquis ab epo.x.q.i.c. de his. z.c.antiquos.xi.q.i.c.ſiquis dicorum.xii. q.ii. c.ſi qs de clericis. z.c.abbatibus. xvi.q.iii.c.ſi epſ z.q.vii.c.oēs baſilice.xvii.q.iiii.c.id cõſtituimus.xviii.q.ij.c. nullus.c. abbates.c.monaſteria.z.c.nõ ſemel.xxvi.q.v.c.ſiquis epſ.xxvii.q.i.c.viduis que.z.c.ſiquis ſacro.z.q.ij.c.qui dormierit.De peni.di.iiii.c.de his qui.xxv.q.viii.c. iceſtuoſi.xxxvi.q.i.c.de raptoribus. De con.di.i.c.nemo eccliam.i.z.c.nuptiarum.c.eccliam.ij.c.vnicuiqz.z.c.cus ad celebrandas.z de con. di.v.c. vt ieiunia.ex de biga.c.vt bigami.xxvii.q.i.c. mõacho. de con.di.iii.c. rogationes. z.c.epiſcopus. cum duobus ſequen.

¶ Aurelianen. Quarti.xxxiiii.di.c.epiſcopum.cum.c.ſeq.

¶ Aurelianen. Quinti. lxxxi.di.c. ſiquis clericus.

¶ Auraſticen. apud auraſticus.lxiiii.diſt.c.de abiectione.lxxxvii.di.c.eos q.xi.q.iii.c.canõica.z.c.cū aliqs.xxvi.q.vi.c.q recedūt.xxvii.q.i.c.viduitas.de con.di iiii.c.nullus. Auraiecenſe concilium ponit Jſidorus in libro conciliorum fol.xciii.tpe Theodoſii Junioris cum canonibus.xxix.De qbus nihil mihi occurrit in corpore iuris.

¶ Bilonenſis. xviii.di.§.annis ſingulis.

¶ Belluacenſis apud belluacum.ex de precar.c.precarie.de rerum permuta.c.vt cõmutationes.x.q.ij.c.precarie.z.c. de qnquennio.eſt palea.de con.di.iiii.c. ſiquis voluerit.

¶ Braccharenſis ſine numeri pſcriptiõe. Bracharenſis pmi ⁊ ſcdi meminit idem Iſido. in lib. conciliorum fol. cxxviii. ⁊ pmi qdem canones. xl. Scdi vero. ix. ſcribit. fol. aũt. cxlv. ponit Bracharẽſe Tertiũ cum octo eiuſdem caplis. Nos vero habemus. xii. di. c. placuit. xxiii. di. c. eccleſiaſtica. xlv. di. c. cum btũs. i. q. ii. c. placuit. xii. q. iiii. § reſarciunt. ⁊ c. ſeq. de con. di. i. c. ſiqs baſilicam.

¶ Braccharenſis pmi. xxiii. di. c. nõ licet.

¶ Braccharenſis ſcdi. i. q. i. c. placuit. ii. q. iiii. c. placuit. x. q. i. c. placuit. de con. di. iiii. c. ante viginti dies.

¶ Bonifaciani qd fuit Bonifacii tertii: Phoca imperante. lxxix. di. c. nullus pontifice. Qd fuiſſe ſcribũt cronicarii anno ſalutis chriſtiane. Dcvii. Quod tñ concilium magis prouinciale q̃ vniuerſale crediderim.

¶ Baſilienſis concilii decreta non hñr in corpore iuris: ſed in eiuſdem geſtis ⁊ anno ſalutis. Mccccxxxi. Indictiõe nona die autem veneris ſeptima menſis Decembris. ſeſſio pma. Sub Eugenio quarto veneto celebrari cepium fuit pontificatus ſui anno pmo: Preſidente in eodẽ auctoritate aplica. D. Juliano diacono Cardinali ſci Angeli Legato aplico: ſed cum idẽ Eugenius: poſteaq̃ concilium declaraſſet ſe circa reformationem gñalem eccłie velle inſiſtere tam in capite q̃ in membris cum concilio: ⁊ cum idem Eugenius concilio parere recuſaret. Papatu priuatus fuit a cõcilio. ⁊ in eius locum electus Amadeus Sabaudie dux. Qui vocatus fuit Felix quintus. Ex quo ortus fuit ſciſma: Qd durauit vſq ad mortem Eugenii. Poſt cuius mortem Nicolaus quintus electus fuit. Anno ſalutis. Mccccxlix. de menſe Aprilis. Felix vo hoc viſo papatui ceſſit ⁊ Cardinalis remanſit. Cum tñ concilium iam diſſolutum fuiſſet arte Eugenii. Qui Delphinum Caroli frãcoꝝ Regis filium magno comitatu i Baſilienſes concitauerat. Atq ita conciliũ diſſipauerat: ac de facto diſſoluerat. ⁊c.

¶ De quo qdem concilio ſcribit. Archiepiſcopus Florẽtinus in. iii. parte ſumme ſue: ti. xxiii in pma. ⁊ c. § quinto. Qd a principio fuit canonice congregatum, ⁊ veꝝ concilium. Sed q poſt eius diſſolutionem ab Eugenio factã. xiiii. kal. Octob. Anno chri. Mccccxxxvii. factum fuit conciliabulum ⁊ latibulum ſerpentis antiqui Baſiliſci generantis. Idem dicit in. ii. parte. dicte ſumme. ti. iii. c. xi. § x. Ubi nitit̃ reſidere rõnibus que in contrarium adduci poſſent. Eneas aũt Picolominus. qui fuit Papa Pius ſcds. Tractatum fecit de auctoritate dicti cõcilii Baſilien. cui interfuerat. Cũ tunc eſſet prothonotarius ⁊ magr ceremoniaꝝ: vnde ⁊ geſta dicti concilii in tractatũ redegit in fauorem concilii Eugenium miniſtre taxando. Poſtea vero cum iam factus eſſet pontifex dictum tractatũ ſuum vt dr reuocauit. Fãtinus quoq Valereſſius Venetus Archiepiſcopus creten. in Libello ſuo contra grecoꝝ errores. Florentinum concilium tanq̃ Ycumenicum catholicum ⁊ legitimũ commendat ⁊ hoc Baſilien improbat. Cathaldinus et de boncõpagnis de viſſio in quadam ſua diſputatione ſiue conſilio ſuo ad Eugenium cõtra hoc ipm concilium Baſilien. mirabilit̃ inſurgit: illudq dãnat ⁊ conciliabulum: ſynagogã ſathane ⁊ illicitũ cõuenticulũ mordaciter appellat. Alii tñ doctores egregii illud approbant ⁊ legitimum qñq fuiſſe atteſtant̃. Quare qd teneñ. tunc fuerit. Cum eodem tpe duo concilia cõgregata ⁊ adinuicem diſcrepantia ⁊ diſcordãtia reperirent̃. vz. Baſilien. ⁊ Florentinum. ſoluat chrs ieſus magr ⁊ doctor infallibilis veritatis pro ſinceritate fidei eccłie inuiolabilis ſponſe ſue.

¶ Carthaginenſis. Sunt qui ſcribant concilium Carthaginenſe. cxviii. pmum fuiſſe circa annos chri. ccccxiiii. contra Pellagiũ hereticum: ⁊ diuum Auguſtinum hippponenſem epm: in eo ⁊ contra oẽs hereticos victorem fuiſſe eoſq confudiſſe. Qd qdem poſt primam ſynodum Epheſinam fuiſſe aſſerunt. Canones huius concilii ſine numeri preſcriptione ſunt. ex̃ de obliga. ad ratio. c. magnus eps. de vita ⁊ hone. cleri. c. clericus. neq comam. de precar. c. de precariis. lxxxiiii. di. c. ſiqui clerici. lxxvii. diſt. c. placuit. xci. di. c. clericus victum. ⁊ c. clericus quilibet. iii. q. x. c. placuit. x. q. ii. c. de precariis. qd eſt palea. xi. q. iii. c. ſiquis presbyter. ⁊ c. qui cõicauerit. xi. q. ii. c. placuit. xvii. q. iiii. c. nullus. xx. q. i. c. ſanctimoniales. xxi. q. v. ſiquis cuilibet. xxvi. q. v. c. auguriis. xxxiii. q. ii. c. ſeculares. vbi pꝫ diuum Auguſtinũ huic cõcilio interfuiſſe: lꝫ Gratianus. xliii. di. in. c. q eps atteſtari videat̃ illud fuiſſe concilium quartum Carthaginẽſe. In quo diuus Auguſtinus interfuit. Eiuſdem ⁊ concilii canones hñr. de cõſe. di. i. c. ſacra. ⁊ c. ſacerdote.

¶ Carthagineñ. primi capl'a quatuordecis ponit Iſido. in lib. ſuo conciliorum in corpore aũt iuris hñr. lxxi. di. c. primatus epiſcopus. lxxii. di. c. clicum alienum. xxi. q. iii. c. peruenit. Qd gdem cõcilium tpe Nicolai: vt atteſtat Gratianus. ibi et in. c. ſeq. fuiſſe vr.

¶ Carthagineñ. Scdi tredecim capl'a ponit idẽ Iſid. in dicto ſuo lib. ↄciliorum hñr. lxxxiiii. di. c. cum in preſbro. xi. q. iii. c. g merito. xv. q. vii. c. felix ep̃s. xvi. q. i. c. felix. xxvi. q. vi. c. ſi iubet. et c. aurelius.

¶ Carthagineñ. Tertii. Iſidorus in lib. cõciliorum fol. lxxix. ſcribit cõcilium hoc ab ep̃is. xcvii. celebratum et canones quinquaginta que ibi enumerat edidiſſe. In iur̃ do ſunt. xxiiii. di. c. nullus ordiet. xlii. di. c. nulli ep̃i. xliiii. di. c. clici. lxxxviii. di. c. ep̃s tuitionem cum duobus. c. ſeq. ii. q. vi. c. hoc ẽt placuit. vii. q. i. c. placuit. c. ep̃s de loco. et c. ep̃s vel p̃sbr̃i. xi. q. i. c. petimus. c. placuit. et c. de diuerſis. xii. q. iii. c. placuit. xxvi. q. vi. c. p̃sbr̃ inconſulto. i. et c. p̃sbr̃ inconſulto. el. ii. xxvi. q. vii. c. penitentibus. xxvii. q. i. c. ſicut bonũ.

¶ Carthaginenſis Quarti. In quo Gratianus atteſtari vr̃ fuiſſe diuum Auguſtinum in. d. c. qui ep̃s. xxiii. di. Idem atteſtat in. c. diaconi ita. xciii. di. vbi dr̃. q Carthagineñ. quarto Zoſimus papa interfuit per Vicarios. Iſido. in lib. ſuo conciliorum fol. lxxxii. ſcribit ab ep̃is. ccxiiii. celebratũ fuiſſe eiqꝫ aurelium ep̃m carthagineñ. interfuiſſe et circa ordines eccliaſticos. ciiii. capl'a edidiſſe. In corpore aũt iuris hmõi hñr. Alii canones ſunt. xviii. di. c. ep̃s ad ſynodum. xxiii. di. c. illud. et c. ſubdiaconus. xxiiii. diſt. c. ep̃s ſine conſilio. xxxii. di. c. lectores. et c. placuit ep̃os. xxxvii. di. c. ep̃s. xxxviii. diſt c. placuit. xli. di. c. ep̃s. et c. clericus. xlvi. di. c. clericus qui adulationibus. cum quinqꝫ. c. ſeq. l. di. c. et penitentibus. lxv. di. c. placuit. lxxxi. di. c. cum om̃ibus. et c. ad reatus ep̃i. et c. vidue. lxxxix. di. c. diſcordantes. et c. oblationes. xc. di. c. diſſidentes. xciii. diſt. c. diaconi ita. xcv. di. c. p̃sbr̃. c. in quolibet. et c. ſeq. ii. q. vi. c. catholicus. et c. ſane. iiii. q. v. c. quiſquis eporum. et q. vi. c. illud vero. et c. om̃ibus. vi. q. ii. c. ep̃s. xi. q. iii. c. clicus. et c. irritam. xiii. q. ii. c. qui oblationes. xiiii. q. i. c. ep̃s. xv. q. vii. c. ſi aũt p̃sbr̃i. et c. ep̃s nullus. xviii. q. ii. c. qui religioſus. xxi. q iii. c. placuit. xxii. q. i. c. clericum. xxvi. q. vii. c. is qui. xxx. q. v. ſponſus. de con. di. i. c. qui dic. et c. ep̃s. de con. di. ii. c. in ſac. et c. ſcenicis. de con. di. iii. c. paſce. de cõ. di. iiii. c. baptiçandi. et c. egrotantes. et c. nõ licet. de con. di. v. c. oĩ die. et c. Neophiti.

¶ Carthagineñ. Quinti. Fuiſſe epiſcoporum. lxxiiii. et canones ſiue capl'a. xv. ediſiſſe ſcribit Iſidorus in lib. conciliorum fo. lxxxiiii. hñr. xviii. di. placuit. l. di. c. cõfirmandum. lxviii. di. c. ſiquis alternis. ii. q. vi. ſtatuẽdũ. vii. q. i. c. placuit. c. conſtitutum. et c. ſig. xi. q. iii. c. rurſus. xxiii. q. iii. c. ab imperatoribus. de con. di. iii. c. placuit. el. ii. de con. di. iiii. c. mulier. et c. placuit. el. iiii.

¶ Carthagineñ. Sexti. Ab ep̃is. ccxvii. celebratum fuiſſe concilium iſtud et canones ſiue capl'a. xiiii. ediſiſſe eiqꝫ interfuiſſe legatos ſedis aplice. Ponit Iſido. lib. conciliorum fol. xxxiiii. hñr. lxxxiiii. di. c. de q̃ruidã.

¶ Carthagineñ. Septimi. Triginta octo eporum ſynodum iſtas fuiſſe et canones qnqꝫ ediſiſſe: ponit Iſido. in. d. ſuo lib. conciliorum fol. lxxxvi. hñr aũt. iiii. q. i. diffinimus. Cui Fauſtinum apoſtolice ſedis Legatum interfuiſſe ſcribit Gratianus ibi.

¶ Carthagineñ. Octaui. Iſidorus h octauum concilium non ponit nec de eo mẽtionẽ hũit in lib. conciliorum. xi. q. i. c. placuit.

¶ Compendienſis qd apud compendium actum dr̃. ex̃ de fer. c. cõs dies. Item apud compendium. vi. q. iii. placuit xxxiii. q. i. c. ſi quis accepit. et q. v. c. mulier. Itẽ apd cõpẽdium. ex̃ de p̃sbyte. non bap. c. ſiquis.

¶ Cantuarienſis. ex̃ de fideiuſ. c. clericus.

¶ Connicinienſis apud cõnicinium. Qd fuit Nicolai pape. x. di. c. lege imperatorum.

¶ Ceſar auguſtẽſis dictus Ceſar auguſtano. xii. eporum: cũ eius. vii. capl'is. vide Iſidorum in lib. conciliorum. fol. ciii. Sed in corpore iur. de con. di. iii. c. ne quis.

¶ Cardicinenſis quod auctoritate Nicolai pape recipit. xvi. di. c. quod dicitis.

¶ Claramontenſis. Quod Vrbani ſcdi fuiſſe ſcribunt quidam ex cronicariis. Anno ſalutis. MLxxxiiii. canones non inueni. Duas tamen ſynodos hunc pontifices habuiſſe atteſtant cronicarii. Primam apud Clarũmontem: ſꝫ Platina in eiuſdem põtificis vita primam apud Placentiam. ſecundam vero apud clarũmontem teſtet eum habuiſſe: aiunt aũt pontificem Reges Francie pp adulterium excõicaſſe. Et officiũ beate Marie virginis quotidie dici deberenon ſecus ac officium diurnus domini dr̃ ſtatuiſſe. Ac mores dicorum nonnullorum male viuẽtium correxiſſe et reformaſſe. Et

hunc

hũc ſcribit Platina in gallias abiiſſe: ⁊ cõcilio apud clarũmontem habito. Ita principes gallie ad recuperandam hieroſolymã a Saracenis iam diu occupatã añaſſe. Et anno ſalutis. Mlxxxiiii. trecenta milia hominum nomen in militiam chriſti dederint: ſignumq; crucis ſuſceperint.

¶ Conſtantienſe concilium apud conſtantiam Sueuoꝝ vrbem Sigiſmundi imperatoris iuſſu ⁊ induſtria celebratũ fuiſſe tradunt. Inchoatus anno ſalutis. Mccccxiiii. In dictione. vii. die lune quīto menſis Nouēbris. Pontificatus Joannis. xxiii. anno quinto. Qui continuando piſanum gñale concilium: ſtatuit concilium iteꝝ conuocādum ad dictam ciuitatem conſtantienſem prouincie Maguntinenſis pro reformatione ſtatus eccl'ie: Ad qḋ qdē nationes quinq; cõuenerant. vz. Italica: Gallica: Germanica: Hiſpanica: ⁊ Anglica: ſtatutūq; fuit ac voce pconia publicatum: q̄ quicquid dictaꝝ nationum ſuffragiis decerneret: ab oĩbus chriãnis decretum diiudicaret. Idem igit̄ Joãnes xxiij. q Balthaſar coſſa prius nūcupabat̄. Et cum Bononie Legatum ageret: ⁊ Alexandro quīto: qui Bononie ex cõcilio Piſano rediēs dies obierat extremū. Oium Cardinalium ꝯſenſu pontifex creatus fuerat: lȝ non deſint qui ſcribant id ab eo violenter factum fuiſſe: cum tunc Legatus eſſet ⁊ armatoꝝ milites tam in vrbe q̄ȝ in armis in ſtatiōe hēret. Quinimo ſcribūt nonnulli cum deſidentibus cardinalibus procuraſſe: vt ſibi pallium põtificale traderent. Et in eo cõpromitterēt: vt palliū apoſtolicum traderet vni ex ipſis bñmeritis. Ipſumq; cum hoc feciſſent ſperantes vnū ex ipſis futuꝝ põtificem. Pallium ſibiipſi circūdediſſe ac hoc modo dixiſſe Papa ſus ego: Quicqd aūt fuerit. Idem Jo. xxiij. In xij. ſeſſione eiuſdem concilij conſtātienſis. Die Mercurij. xxix. menſis Maij anno ſalutis. Mccccxv. Indictione. viij. Pontificatus ſui anno quinto. Papatu per ſniam priuatus fuit. put pȝ in libello Geſtoꝝ ipſius concilij. Priuauit item per ſniam dcm̄ concilium papatu Benedictus. xiij. qui vocabat̄ Petrus de Luna in ſeſſione. xxxvij. Die. xxvj. menſis Julij anni eiuſdem. In quo ēt concilio. Quidam Joãnes voicleſ. ⁊ Jo. hus. hereſiarche exhumati excõicati ⁊ coꝝ memorie dãnate dãnati fuere: ſtatutū q̄ȝ extitit q̄ primum concilium poſt illius finem ĩ quinquēnium ĩmediate ſequens. Secundum v̇o a fine illius ĩmediate ſequētis concilij in ſeptēnium. Et deinceps de decēnio in decēnium perpetuo celebrarent̄. In locis per ſummum pontificem per mēſem ante finem cuiuſlibet concilij concilio approbante ⁊ ꝯſentiente ſeu in eius defectu eligente deputandis quos terminos ex cã vrgente voluerunt abbreuiari per Ro. Põtificem de cõſilio dñoꝝ Cardinalium: ſed nullatenus prorogari poſſe. Loca v̇o abſq; euidēti neceſſitate mutari nõ poſſe. Et tūc de ſili conſenſu: in loco tñ eiuſdem natiõis: qḋ tp̄s ⁊ locum ſic forte mutatum p annū añ pontifex intimare legitime ⁊ ſolēniter teneat̄. Ibi ēt multa ſtatuta fuere circa electionē Ro. pontificis. Et tādem anno dñi. Mccccxvij. indict. xj. die iouis. xj. mēſis nouembris: in feſto ſancti Martini pontificis. Dñi Cardinales: ⁊ qdam patriarche. Archiepi. epi. Abbateſq; cõelectores deputati ingreſſi conclaue. D. Ottonem de colūna: tunc ſci Gregorij ad velum aureum diaconem cardinalem: natione Romanum. In pontifices Romanū elegerunt. Qui Martinus papa quintus vocari voluit ⁊ ſeſſiones plřes tenuit ac pl'a ſtatuit. Et ciuitatem Papień. pro futuro primo concilio deputauit. In quarta ſeſſione cuius concilij inter alia ſtatutum fuit q̄ cõcilium poteſtatem a chr̄o ĩmediate hȝ. Cui qlibet: cuiuſcunq; ſtatus vel dignitatis ēt ſi Papalis exiſtat: obedire tenet̄: in his que ſpectant ad extirpationem ſciſmatis ⁊ reformationem generalem eccl'ie Dei tam in capite q̄ȝ in mēbris. Quod ēt repetitum fuit in quinta ſeſſione: in eo aūt concilio teſte Moderniorꝫ cronicario interfuere ꝓ Joãnes. xxiij. Deinde Martinus quītus: vt dictum fuit Sigiſmundus Ceſar: quinq; epi cardinales. xvj. pſbři ⁊. vij. diacones cardinales: Patriarche duo. vz Joãnes ꝯſtantinopolitanus ⁊ Joannes Antiochenus archiepi. xxxiiij. epi. ciiij. Abbates inſignes. lx. Gñales q̄tuor ordinum. Duces. xxiiii. Comites. clx. Cõmunitates vrbium Germanie ſuperioris ⁊ inferioris ⁊ totius italie.

¶ Elibertini canones quos Iſido. in lib. ſuo conciliorꝫ. lxxxi. fuiſſe atteſtat̄ ⁊ enumerat: hii autem fere in corpore iuris hñr. vz. xlvii. d. c. ſiqs dicoꝝ. l. di. c. ſi q̄ femina. liiii. di. c. phibendum. xcviii. di. cõs. i. q. i. c. dcm̄ eſt. v. q. i. c. ſiqui inuenti. c. q. vi. c. dlatoꝝ. pa

lea eſt.xxii.q.iiii.c.pueri ante annos.
¶ Elibritani,item.xxii.q.iiii.diſtĩ.xxvii.q.
i.c.virgines.xxxi.q.i.c.ſi q̃ mulier.vbi Gra
tianus,teſtat̃ concilium iſtud fuiſſe apud
pmerias ⁊ eſt palea. Ite3.xxxi.q.i.c.in qua
fuerit.⁊.c.ſi qui parentes.xxxii.q.vii.c.fide
lis.de con.di.ij.c.omnis homo.
¶ Educeñ.qđ ſub Gregorio.vii.Cõgrega
tum fuiſſe atteſtat̃ Gratianus.xix.q.iii.c.
nullus abbas.Ʒ3 crõicarii ⁊ platina i eius
dẽ vita apđ lateranũ xᵐ eũ hũiſſe ſcribãt.
¶ Epaneñ.xxvi.q.vi.c.ſi aliquis:
¶ Eugeniani quod quides eugenii.iii.qui
tempoꝛe conradi.iii.fuit circa annos chꝛi.
Mclii.fuiſſe crediderim:ʒ3 plene hoc com-
pertum non habeam.Canones ſunt ex̃ de
iudi.c.decernimus.xxxvii.di.c.de qbuſdã.
xx.q.i.c.ſicut qm.⁊.c.illud aũt que palea eſt.
xxvii.q.ij.c.ſi vir ⁊ vxoꝛ.Item eiuſdem in
romana ſynodo.xxii.q.i.c.nulli epiſcopoꝛũ.
⁊.xiiij.q.ij.c.quãq3.
¶ Fauentini apud fauẽtiam.xvi.q.ii.c.ſta
tueñ.nobis
¶ Floꝛentini alicuius canones non habẽ
tur quos videris,ʒ3 Palmerius ſcribere vi
deatur paſchalem ſm circa annos ſalutis.
Mcv.concilium habuiſſe Floꝛentie.cccxl.
p̃rum a quo platina in eiuſdem paſchalis
vita diſcrepat in hoc cum aſſerat eu3 apud
guardaſtallum concilium habuiſſe. In quo
decreuit.Ne vꝛbes emilie.Placentia.Par-
ma Rhegium.Mutina ⁊ Bononia Rauẽ-
nati ecclie antea metropolitico iure ſubie-
cte amplius eidem ſubiicerent̃ ꝙ ſepius ob
ſuperbiam in Romanam eccleſiam preſu-
les rauennates coꝛnua erexerant.
¶ Floꝛentini alterius ante illud meminit
ep̃s Floꝛentinus in 2ª parte.iii.partis ſum
me ſue,vbi atteſtari vr̃ ꝙ victoꝛ pontifex
gñe alemanus Floꝛentie concilium habuit
circa annum chꝛi milleſimum.Ibiq3 mul-
tos ep̃os pp ſymoniam ⁊ foꝛnicationes de
poſuiſſe.De quo tñ platina non facit ṽbũ.
Idem vo ep̃s ex oꝛdine cronici Martinia
ni aliqua alia cõcilia habita vſq3 ad annũ
chꝛi.Mccccxlix.proſequit̃.Que diligens le
ctoꝛ ⁊ ex eodẽ ⁊ ex aliis crõicis vider̃ potẽt.
¶ Floꝛentinus vltimum ab Eugenio q̃r-
to indictũ de anno chꝛi.Mccccxxxviii.Põ
tificatus ſui anno nono:ʒ3 poſteaq̃3 ex Ba-
ſilea illud tranſtulerat Ferrarie agi ceptus
fuiſſet.Una cum ioanne paleologo conſtã
tinopolitano impatoꝛe ⁊ Ioſeph patriar-
cha eiuſdem.Sed cum peſtis ferrarie ino-
leuiſſet:per Eugenium ipm.(Nõ ſine ma-
gna contentione nunqđ ſolus Papa hoc
poſſet)tranſlatum fuit Floꝛentiam. Quo
etiam tpe apud baſileam nihilominus ba-
ſilienſe concilium inuito Eugenio agebat̃.
Quod qdem a Sigiſmũdo imperatoꝛe in
crementum habuerat:ſed eo moꝛtuo ⁊ al-
berto ſuffectoꝛe:eius auctoꝛitas iminui cepit:
curante maxime ipſo Eugenio:illud in to-
tum diſſoluere:⁊ exautoꝛare.Ʒ3 pꝛimo per
eius lr̃as aplicas illud approbaſſet ⁊.d.Iu-
lianum cardinalem ſancti Angeli Legatũ
pꝛius a Martino quinto illuc deſtinatum
anno.xiiii.ſui pontificatus kal̃.Februarii.
Confirmaſſe illucq3 pro ipſo concilio conti
nuando ⁊ celebrañ.miſiſſet p̃die kal̃.maii
pontificatus ſui anno pꝛimo.Attamen qa
poſtmodum anno tertio eiuſdẽ ſui ponti-
ficatus:anno vero chꝛi.Mccccxxxiij.eu3 re-
uocauit ⁊ concilium Baſilieñ.q̃tum in eo
fuit diſſoluit. Quãuis poſtea per bullas ſu
as in publico conciſtoꝛio Rome apud ſcm̃
Petrum habito vt ſcribũt.xvij.kal̃.ianua-
rij eodem anno:dictam diſſolutionem re-
uocaſſet,pmiſiſſetq3 de cetero dicto conci-
lio obedire.Confitendo illud ſemper fuiſſe
vere ꝯtinuatum:qꝛ iteꝝ ab ipſo concilio de-
fecit ⁊ illud diſſoluere ⁊ dãnare tentauit.
Eoq3 factum fuit:vt concilium Baſilieñ.
inſtigante(vt ſcribunt nõnulli)Franciſco
Sfoꝛcia eundem pontificem bis terue cita
tum ⁊ ire recuſantem ad illud.(ʒ3 Io.frãci
ſcum Capiteliſtam iureconſultum pataui-
num ad ſe excuſañ.miſiſſet)Põtificatu ab-
rogauerit.Et Amadeũ ducem Sabaudie
qui vitam heremitanam cum quibuſdam
nobilibus ad ripaliam agebat:Pontificem
maximum creauerit.Ac Felicem.v.appel
lauerit:qui in ſciſmate vixit vſq3 ad Nico
laum qntum:anno ſalutis.Mccccxlix.Quo
tpe inſtante Federico impatoꝛe.Idẽ Ama
deus pontificatui ⁊ oĩ iuri ſibi i eo cõpetẽti
ceſſit.Cui tñ Nicolaus Cardinalatus mu-
nus ⁊ galeꝝ reliquit:eumq3 Germanie Le
gatum conſtituit.Eugenius igit̃ in cõcilio
Floꝛentino p̃ns habito ſepius ꝯuentu di-
ſcuſſaq3 grecoꝝ ⁊ latinoꝝ ꝯtentione.Tan-
dem eo ventum fuit vt greci rõnibus victi
faterent̃ ſpiritum ſcm̃ a p̃re filioq3 ꝓcedere.
Moq3 in azimis ſine fermẽto:ex tritici pa-
ne coꝛpus chꝛi poſſet ꝯſecrari. Purgatoꝛij
locum eſſe,Ac poſtremo ſe credere faterẽt

Ro. pontificē ver̄ chr̄i Uicarium: Petriq̄
legitimum ſucceſſorem primum in vrbe lo
cum teneret: cui ꝛ orientalis ꝛ occidentalis
eccl'ia merito parere teneretur ꝛc. Que oīa
greci ipſi prius minime credebant: quinimo
proh dolor. Nec in p̄ntia q̄dem credunt: ſꝫ
potius latinos hoc tenentes credētes ꝛ p̄di
cantes publice ꝛ in faciem latinoꝝ ꝛ eccl'ie
noſtre h̄ēticos excōicatosq̄ ꝓclamant: ꝛ in
eccleſiis eoꝝ latinoꝝ cōmercia tāq̄ hereti-
coꝝ ꝛ excōicatoꝝ euitāt. Nobis Illhec no-
torie ſcientibus atq̄ oculis ꝯniuentibus: cū
tot animaꝝ perditione pertranſeuntibus.
¶ Qui tñ errores ꝛ maxime de ꝓceſſiōe
ſpūs ſcī alias per Grego. ix. in concilio Lu
gdunē. de ſum. tri. ꝛ fid. cath. c. i. lib. vi. vbi
etiam eſt bona glo. Dānati fuere. ¶ Arme
ni ēt in dicto concilio Florētino cum fide
nr̄a pacifice ꝯuenere ſublatis eorum erroꝛi-
bus crebris diſputationibus dicti concilij
ſuper quibus ꝓmulgate fuere Eugenij lr̄e
concordiam inter grecos latinos ꝛ arme-
nos continentes date in ſacro ſcā Ycume
nica ſeſſione concilij Florētini q̄d in cathe
drali eccleſia habitum eſt. Mcccc. xxxix. die.
xxij. menſis Nouēbris. Quaꝝ idem lr̄aꝝ
tenor talis eſt: vꝫ. EUGENIUS. Ep̄s
ſeruus ſeruoꝝ dei. Ad ꝑpetuam rei memo
riam. Conſentiente ad infraſcripta cariſſi-
mo filio nr̄o Joāne paleologo Romeorū
Imꝑatore illuſtri: ꝛ locatenentibus venera
biliū fratrū nr̄oꝝ patriarchaꝝ ꝛ ceťis oriē
talē eccl'iā rep̄n̄tantibus. Letent̄ celi ꝛ exul
tet terra: ſublatus eſt enī de medio paries: q̄
occidentalem: orientalēq̄ diuidebat eccl'ias
ꝛ pax atq̄ ꝯcordia rediit: illo angulari lapi
de chr̄o: qui fecit vtraq̄ vnum: vinculo fir
miſſimo charitatis ꝛ pacis vtrūq̄ iungen-
te parietem: ꝛ perpetue vnitatis federe co-
pulante: poſtq̄ longā meroris nebulā ꝛ di-
ſſidij diuturnā atrā ingratamq̄ caliginē: ſe
renū oībus vnionis optateq̄ pacis illuxit:
gaudeat ꝛ ſcā mr̄ eccl'ia que filios ſuos ha-
ctenus inuicem diſſidentes iā videt in vni
tatem pacemq̄ rediiſſe: ꝛ que antea ī eorū
ſeparatione amariſſime flebat: ex ipſoꝝ mō
mira cōcordia cū ineffabili gaudio oīpotēti
deo grās referat. Cuncti gratulent̄ fideles
vbiq̄ per orbem: ꝛ qui chr̄iano cenſent̄ no-
mine Matri catholice eccleſie colletentur.
Ecce. n. occidentales orientalesq̄ p̄res poſt
longiſſimas diſſenſiones diſcordieq̄ t̄ps ſe
maris ac terre p̄iculis exponentes oībusq̄
ſuperatis laboribus. Ad hoc ſacꝝ Ycume
nicum concilium deſider° ſcīſſime vniōis:
ꝛ antique charitatis reintegrande grā leti
alacreſq̄ conuenerunt: ꝛ intentione ſua ne
quaq̄ fruſtrati ſunt. Poſt longam laboꝛio
ſamq̄ indaginem tādem ſpūs ſcī clemētia:
ipſam optatiſſimā ſcīſſimamq̄ vnionē cō-
ſequti ſunt. Quis igit̄ dignas oīpotentis
dei beneficiis grās referre ſufficiat. Quis
tantas diuine miſerationis diuitias non
obſtupeſcat. Sūt iſta prorſus diuina opera
non humane fragilitatis inuenta: atq̄ ideo
eximia cum veneratione ſuſcipienda ꝛ di-
uinis laudibus ꝓſequēda: tibi laus ꝛ glia:
tibi grāꝝ actio chr̄e: fons miſericordiaꝝ q̄
tm̄ boni ſponſe tue catholice eccl'ie contuli-
ſti: atq̄ in gn̄atione nr̄a tue pietatis mira-
cula demonſtraſti vt enarrēt oēs mirabilia
tua. Magnum ſiq̄dem diuinumq̄ munus
nobis deus largitus eſt, oculiſq̄ nr̄is vidi-
mus q̄d multi ante nos qui hoc valde cu-
pierunt aſpicere nequiuerunt. Conuenietes
oī latini atq̄ greci: in hac ſacro ſancta Yy-
cumenica ſynodo magno ſtudio inuicē vſi
ſunt vt inter alia vt ēt articulus ille de di-
uina ſpūs ſancti ꝓceſſione: cum ſumma di
ligentia aſſidua inq̄ſitione diſcuteret̄: ꝓla
tis vero teſtimoniis ex diuinis ſcripturis:
plurimiſq̄ auctoritatibus ſcōꝝ doctoꝝ orien
talium ꝛ occidentaliū. Aliq̄bus q̄dē ex p̄re:
ꝛ filio. Quibuſdam vero ex p̄re ꝑ filiū ꝓce
dere dicentibus ſp̄m ſanctum: ꝛ ad eandē
intelligentiam aſpicientibus oībus ſub di-
uinis vocabulis greci q̄dem aſſeruerunt q̄
id q̄d dicunt. Sp̄m ſanctum ex p̄re ꝓcede-
re. Non hac mente dicunt vt excludant fi-
liū: ſed q̄ eis videbat̄: vt aiunt latinos aſſe
rere ſp̄m ſanctū ex p̄re ꝛ filio ꝓcedere: tāq̄
ex duobus p̄ncipiis ꝛ duabus ſpiratōibus:
ideo abſtinuerunt a dicēdo q̄ ſpūs ſanctus
ex p̄re ꝓcedere ꝛ ex filio. Latini vero affir-
marunt: non ſe hac mente dicere ſp̄m ſcm̄
ex p̄re filioq̄ ꝓcedere vt excludant p̄rē q̄n
ſit fons ꝛ p̄ncipium totius deitatis filij ꝛ
ſpūs ſancti. Aut q̄ idem ſpūs ſanctus ꝓce
dat ex filio filius a p̄re nō h̄eat: ſiue q̄ duo
ponant principia: ſeu duas ſpirationes: ſed
vt vnum tm̄ aſſerant p̄ncipium: vnicāq̄
ſpirationem ſpūs ſancti: ꝓut hactenus aſſe-
ruerunt: ꝛ cum ex hiis oībus vnus ꝛ idē eli-
dat̄ v̄itatis ſenſus. Tādem infraſcriptam ꝛ
Deo amabilem eodē ſenſu eademq̄ mēte
vnionē vnanimiter ꝯcordarūt ꝛ ꝯſēſerūt.

¶ In noīe igit̄ ſcē trinitatis patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſci. Hoc ſacro vlī approbante Florētino concilio diffinimus: vt hec fidei veritas. Ab oībus xp̄ianis credat̄ ⁊ ſuſcipiat̄: ſicq; oēs ꝓfiteant̄. Qḋ ſpūs ſanctus ex p̄re ⁊ filio eternalr̄ eſt: ⁊ eſſentiam ſuam ſuūmq; eſſe: ſ. exiſtens hꝫ ex p̄re ſil' ⁊ filio: ⁊ ex vtroq; eternalr̄ tāq̄ȝ ab vno ṗncipio ⁊ vnica ſpiratiōe ꝓcedit. Declarantes q̄ꝫ id qḋ ſancti doctores ⁊ patres dicunt ex patre p̄ filium ꝓcedere ſpm̄ ſanctum ad hanc intelligentiam tendit vt per hoc ſignificet̄ filium quoq; eē: ſm̄ grecos qdem cām: ſm̄ latinos vo ṗncipium ſubſtantie ſpūs ſci: ſicut ⁊ p̄rem. Et qm̄ oīa que patris ſunt p̄r ipſe vnigenito filio ſuo gignēdo dedit: p̄ter eſſe patrē. Hoc ipm̄ q̄ꝫ ſpūs ſanctus ꝓcedit ex filio: ipſe filius eternalr̄: hꝫ a p̄re. A quo eternalr̄ ēt genitus eſt. Diffinimus inſup explicationē verboꝝ filioq;: veritatis declarande grā: ⁊ iminēte tunc neceſſitate: licite ac rōnabilr̄ in ſymbolo fuiſſe appoſitā itē. In azimo ſiue fermentato pane triticeo corpus xp̄i veraciter cōfici. Et ſacerdotes in altero ipſoꝝ: ipm̄ dn̄i corpus conficere debere: vnūquēq; ſ. iuxta ſue eccl'ie: ſiue orientalis: ſiue occidentalis cōſuetudinem. Item q̄ꝫ ſi ve penitentes i dei charitate deceſſerint: anteq̄ȝ dignis penitentie fructibus ſatiſfecerint de cōmiſſis ⁊ ommiſſis eoꝝ: Aīas penis purgatorijs poſt mortem purgari. Et vt a penis hmōi releuent̄: ꝓdeſſe eis fidelium viuoꝝ ſuffragia: Miſſaꝝ. ſ. ſacrificia: orōes: ⁊ elemoſynas: ⁊ alia pietatis officia q̄ a fidelibus ꝓ alijs fidelibus fieri ꝯſueuerīt ſꝫ eccl'ie iſtituta: illorūq; aīas que poſt baptiſma ſuſceptum: nullam oīno pcti maculam vel in ſuis corporibus: vel eiſdem exute corporibus ꝓut ſ. dcm̄ eſt ſunt purgate. In celum mox recipi: ⁊ intueri clare ipm̄ deum trinū ⁊ vnus ſicuti eſt: ꝓ meritoꝝ tn̄ diuerſitate alium alio pfectius. Illoꝝ aūt aīas que in actuali mortali pctō: vel ſolo originali decedūt. Mox in infernū deſcendere penis tn̄ diſparibus puniēdas. Item diffinimus ſanctam aplicā ſedem: ⁊ Ro. pontificem in vniuerſum orbē tenere p̄matus. Et ipm̄ pontificem Ro. ſucceſſores etiā bt̄i Petri ṗncipis aploꝝ: ⁊ veꝝ xp̄i Uicarium totius eccl'ie caput ⁊ oīum xp̄ianoꝝ patrē ac doctorē exiſtere: ⁊ ipſi in beato Petro paſcendi: regendi ac gubernādi vl'es eccleſiam a dn̄o nr̄o ieſu xp̄o plenam ptātem traditam eſſe: quēadmodū ēt in geſtis yꝯcumenicoꝝ cōcilioꝝ ⁊ in ſacris canonibus ꝯtinet̄. Renouantes inſup ordinē traditus in canonibus ceteroꝝ venerabiliū patriarchaꝝ: vt patriarcha cōſtantinopolitanus ſecundus ſit: poſt ſanctiſſimū Ro. pontificem. Alexandrinus tertius. Antiochenus quartus: ⁊ Hieroſolymitanus qntus: ſaluis: vꝫ. priuilegijs ⁊ iuribus eoꝝ. Dat̄ Florentie in ſeſſione publica ſynodali ſolēniter in eccleſia maiori celebrata. Anno dn̄ice incarnationis. Mccccxxxviij. pridie non̄. Iulij. Pontificatus noſtri. Anno nono ⁊c.

¶ Tempore vero eiuſdem concilij diuerſi mode inter ſublimes iuris apices diſputari cepta fuit qḋ illa Sabbatina: que adhuc ſub iudice pendet. De ptāte pape in ꝯciliū ⁊ econtra. que vtrinq; habuit aſſertores ⁊ magiſtros prurientes auribus: qui clientulorum ſuorum potius partes tueri q̄ȝ nudā veritatem aſſerere voluerunt.

¶ Generalis concilij: Excellentia rōne auctoris ſui: qui fuit. Inno. iij. ſacroꝝ canonus pater ⁊ ꝓmulgator qui illud habuit in vrbe apḋ Lateranū circa annos xp̄i. Mccxv. Maxima extitit: ꝫ Arch. i. c. ſtatuto de ōel. lib. vj. concilium Lateranum gnāle celebratum fuiſſe aſſerat. Anno ſalutis. Mclxix. Uereor tn̄ ne mala tpa ꝯputauerit. De hoc etiam concilio meminit. Jo. an. i. c. ꝯū apli ca. De his. que. fi. a prela. ſine. con. capi. ſed quicqd ſit: Cronicarij illud celebratū fuiſſe aſſerunt pontificatus eiuſdē pontificis. Anno. xvij. imperij Federici. ii. anno quarto Hieroſolyme recuperāde gratia. Conciliū igit̄ iſtud rōne eminentiſſime doctrine pōtificis maximi: tum rōne excellentiſſimoꝝ ⁊ perneceſſarioꝝ canonum in eo editoꝝ. tum rōne q̄ꝫtitatis ⁊ excellentie patrum ⁊ alioꝝ principum qui interfuere. Maximo in p̄cio hr̄. Nā vt ſcribūt cronicarij i eo interfuere Cōſtātinopolitanus Hieroſolymitanus patriarcha: Metropolitani. lxx. epi. cccc xij. Abbates ⁊ Priores conuentuales. Dccc. Et item legati greci ac Romani imperij. Regum. Item Hier'ꝫ Frācie: Hiſpanie: Anglie: ⁊ vniuerſitatum plimaꝝ canones hn̄r. extra de ſum. tri. ⁊ fide catho. c. firmiter. ⁊ c. dānamus De reſcrip. c. nōnulli. de elec. c. ne ꝓ defectu. c. q̄ꝫ pp. c. qſqs. ⁊ c. nihil eſt de renun. c. qdam de eta. ⁊ quali. cum ſit ar. ſ. de fil. p̄sby. ad abolendam. de offi. ordi. c. irrefragabili. c. qm̄ in plerisq;. ⁊ c. intercetera. de pac. c. plerisq;. de arbi. c. cō-

tingit

tingit de reſti.ſpo.c.ſepe ꝯtingit.de do.ꝛ cō tu.c.ꝯtingit.de ꝓba.c.qm̄ contra falſam.de teſti.c.l3.de iureiurā.c.nimis. de pſcrip.c. qm̄.de appel.c.vt debitus.c.cum ceſſante. ꝛ.c.cum ſpāli.de vita ꝛ hone.cle.c.vt clico-rum.c.a crapula.ꝛ.c.clerici officia.de pben.c.de multa.c.graue nimis.c. extirpāde.ꝛ.c. iter lateranenſe.de reb.eccl.nō alie.c.cū lay cis. de fideiuſſo.c.quod qbuſdam.de deci.c.cum aliqbus.c.cum nō ſit in hoie.ꝛ.c.nu per.De ſtatu mona.c.in ſingulis.De relig. domi.c.de nimia.Ubi per io.an. ſcribitur quo anno:Pontifice ꝛ tpe dcm̄ concilium celebratum fuerit. de cenſi.c. ꝓcurationes. de cele.miſſa.c.dolentes.d bap.c.l3 grecos. d cuſto.eucha.c.ſtatuimus.ꝛ.c.relinq.d re liquijs.ꝛ venera.ſanctoꝝ.c.cum ex eo. de i-muni.ecclia.c. aduerſus.et.c.q2 plerīqꝫ. ne cleri.vel mona.c.ſentētiā.de clande. deſpō. c.cum inhibito.de conſan. et affi.c.non de-bet.de accu.c.qualr et qn̄.el..ij. de ſymo.c. in ordinando.c.ſicut pro certo.c.qm̄.c.audi uimus.et.c.ad aplicam. de magi.c.q2 non-nullis.de iudeis.c.in nōnullis. ꝛ.c.cum ſit. ꝛ.c.ad liberādā.de hereticis.c.excōicamus. quem tn̄ tex.pſcriptio in lib.meo aſcribit la do.iij.ꝛ male.de apoſta.c.tue fraternitati.de vſuris.c.q̄ꝫto.de exces. pla.c. accedentibus. de puile.c.antiqua.c.vt puilegia.ꝛ.c.qḋ nō-nullis.de penis.c.in qbuſdā.de peni.ꝛ re-miſ.c.ois vtriuſqꝫ ſexus.c.cum infirmitas. c.cum ex eo.Et de ſen. excō.c.ſacro.

℄ Gabiloneñ.xviij.d.c.placuit. ꝛ ē palea. xciiij.di.c.dictum eſt.i.q.i.c.ſtatuimus.x.q. iij.c.cauendum.xvi.q.i.c.eccle.ꝛ.q. vij.c.in uentus eſt.xxix.q.ij.c.dictū eſt nob.xxx.q.i. c.dictum eſt nobis.xxxv.q.ij.ꝛ.iij.c.contra dicimus.de con.di.i.c.ſolent plures.xxxvj. q.ij.c.de puellis.de cō. di.i.c.viſus ꝑterea.

℄ Gabiloneñ.ſecūdi.x.q.i.c.decretū eſt.

℄ Gangreñ.canōes.xxj. ſub titulis.xx.enu merat.Iſido.in lib.ꝯcilioꝝ ab hoc concilio emanaſſe:l3 vnicū ponat: qui aūt a nobis in iure annotant̄ ſunt. xxviij.diſt.c.ſi quis diſcernit.xxx.diſt.c.ſiquis filij. cum multis ſeq.xlij.di.c.ſiquis deſpicit.lxxxij.di.c.pſbr̄. ſi fornicationis.xvij.q.iiij.c. ſiquis ſeruū.i.

℄ Gaiarmacieñ.ex̄ de cenſi.c.ſancitum.ex̄ de homi.c.ſi aliquis.l.di.c. ſepe cōtingit.ij. q.v.c.ſepe contingit.xvj.q.i.c.quicūqꝫ.xxiij. q.viij.c.ſancitum.xxxv.q.ij.ꝛ.iij.c.incopula tione.de cōſe.di.ij.c.pſbr̄ euchariſtiam.

℄ Gerūdeñ.de gerundeñ.anno.vij.Theo dorici Regis celebrato cum nouem eius ca pitulis meminit Iſido.in li.ꝯcilioꝝ fol.cij. l.di.c.is ꝙo.de con.di.ij.c. inſtitutio miſſa rum.de con.di.iiij.c.de cathecuminis. de con.di.v.c.id ſemper.

℄ Gregorioꝝ ꝯcilia pl'a fuiſſe ꝛ ſynodalia ꝛ vlia:ꝛ cronicarij: ꝛ ſacri atteſtant̄ cano-nes. Nam ipſo in gnāli ſynodo reſidēte ha bet.ij.q.vij.c. cum paſtoris. liiij.di.c.mul-tos.de con.di.v.quadrageſima. Sunt qui ſcribant Gregorium pmum ſynodum ha-buiſſe apud.ſ.Petrum.Huncqꝫ anno dn̄i. Dcix.Pontificem creatum fuiſſe.

℄ Gregorius.Item ſcd's ſynodum habu-it:in qua Anaſtaſium per Leonem.iij.im-peratorem Conſtantinum ſuffectum in lo-cum Germani Patriarche.tāq̄ꝫ male ſen-tientem de fide priuauit ꝛ ab officio diui-no ſemouit circa annos domini.Dccxxv.

℄ Gregorio 3° Africanum ēt conciliū pro ut ſ̄ diximus quidam aſcribunt.Quis pal-mer. ꝛ alij ſcribant hunc ſtatim vbi ponti ficatum inijt Mď fuiſſe atteſtant̄ circa an-nos ſalutis.Dccxxix.Concilium habuiſſe apud Baſilicam diui Petri totius cleri Romani ac ꝑlatoꝝ ꝛ epoꝝ ꝓpe mille:ibiqꝫ Leonem.iij.impatorem Conſtātinopolita num impio ſimul ꝛ cōione fidelius ꝑuaſſe: eoqꝫ ſanctoꝝ imagines tpe Gregorij ſcōi: ex ſacris edibus abraſiſſet ꝛ ſtatuas demoli tus comburi iuſſiſſet:ac male de homuſio ſentiret. In quo ꝯcilio decreuit ſanctorum imagines conſeruari ad memoriam ꝛ non demoliri neqꝫ etiam adorari:de quo hr̄.de con.di.iij.c.ꝑlatū.ꝛ.c.venerabiles imagīes.

℄ Gregorius. Item.vij.circa annos ſalut̄.Mlxxij.concilium h. buit apud Lateranū in quo vt ſcribentes fere oēs ꝯueniūt ſymo niacos dānauit ꝛ pſb̄ros vxoratos a diui-no officio ſummouit tpibus Henrici.iij.ꝛ vt alij ſcribunt.iiij.Impatoris,cuius eſt ca nō.de con.di.v.c.In die reſurrectionis.

℄ Gregorio nono: qui etiam vt ſcribunt cronicarij concilium indixerat apud Late-ranum vt de abrogando Federico impa-tore qui epatus ꝛ beneficia eccliaſtica vēde bat.Rō haberet̄.Multum qdem debemus oēs ꝙ decretales cōpillari curauerit Ray-mundo coadiuuāte:vt ipſe in ꝓhemio ſuo Gregoriano atteſtat̄.Huius tpibus claruit Bartholomeus Brixianus conciuis meus vt ipſe atteſtat̄.In ꝓhemio qōnum ſuarū dominicalium:quas ego cum venerialibus

⁊ Brocardicis pauloante imprimi curaui cum vix alicubi inuenirent. Ne tam vtiles tanti viri labores perirent: fuit aũt idẽ pontifex circa annos domini. M.cc.xxxiiij. ſed his etiam. Et Gregorius. x. apud Lugdunum concilia habuiſſe vñr: put eundem lugdunen. ſcribemus ex eoꝝ canonibus apparebit. Antoninus vero Florentinus eṗs in. iij. parte ſumme ſue ti. xxiij. Dicit hũc Gregorium btm̃ Dñicum canoniçaſſe a ꝯfirmatione ordinis anno. xviij. ⁊ a morte ipſius btĩ Dñici anno. xiij. ac ẽt btm̃ Franciſcus canoniçaſſe ⁊ ꝯcilium Rome cõuocaſſe: qḋ vt inquit iſte Imperator impediuit: duos enim Cardinales: capi iuſſit. Idem Imperator ⁊ multos p̃latos eorūq; occidi. Anno domini. M.cc.xxxiij.

¶ Hyſpalen. lxvij. di. c. eṗi clericis. xij. q. ij. c. octaua diſcuſſio. xij. q. v. c. ſirum. xv. q. vii. c. ſexta actione. Huic autem ꝯcilio interfuiſſe Iſidorum atteſtatur Gratianus ibi.

¶ Hyſpalen. ſcḋi. xv. q. vij. c. eṗs ſacerdotibus. xvj. q. iij. c. prima actione. vbi eundem Iſidorum interfuiſſe etiam videtur ⁊. xvj. q. vij. c. in nona actione. xviij. q. ij. c. in decima actione. xxj. q. ij. c. placuit.

¶ Hypponen. de con. di. i. c. altaria.

¶ Hyllarij Pape ipſo i concilio p̃ſidẽte q fuit circa ãnos xp̃i. cccl.xiiij. xxxv. q. ix. c. quo quis licz cronicarij ſibi cõcilium nullum attribuãt. Eius ẽt eſt canõ. viij. q. i. c. plerīq;.

¶ Illerden. Iſido. in li. ꝯciliorum ſol. ciij. ſcribit actus anno. vij. Theodorici Regis ⁊ recitat. xv. eiuſdem ꝯſtitutiones. l. di. c. de his clericis. ⁊. c. ſi qui altario. lv. di. c. ſiquis in infirmitate. ij. q. v. c. p̃ſbr. x. q. i. c. ſi ex laycis. xj. q. iij. c. qui iubẽte. xij. q. ij. c. hec huius placiti. xv. q. viij. c. ſiquis altario. xvj. q. i. c. cum pro vtilitate. xvij. q. iiij. c. nullus clicoꝝ. xxij. q. iiij. c. qui ſacro. xxxiij. q. iiij. c. non oportet. a ſeptuageſima. xxxv. q. ij. ⁊. iij. c. de his q inceſti. de con. di. iiij. c. omnis presbyter.

¶ Ioãnis. ix. concilio apud Rauẽnã habito anno chri. Dccc. qḋ fuiſſe ſcribit. lx. eṗiſcopoꝝ attribuunt canones. ex. de of. ordi. c. preciſioſum. de imu. eccl. c. vt i domibus.

¶ Innocentij ſcḋi. in vniuerſali concilio. xxiij. q. viij. c. peſſimam.

¶ Lugdunen. cuius poſt gñale concilium: de quo ſupra maxima eſt auctoritas preſertim ſub Inno. iiij. anno xp̃i. M.ccxl. ſm eṗs Florẽtinũ ſeu ſ; cronicariũ. M.ccxliiij. aut ſm platinam. M.ccxlvj. qui in eius vita ſcribit hunc Inno. ſtatuiſſe q Cardinales in publicum: equo vectigalero rubeo vterentur honeſtandi ordinis cã. Ioã. an. aũt ex. de deci. in. c. pe. in vlti. col. ⁊ in. c. nemo. de ele. lib. vj. in. ij. col. Meminit de hoc cõcilio qḋ celebratum fuiſſe dicit anno domini. M.ccxlv. qḋ p; ſm eum in hiſtoriali lib. xl. in p̃nci. Hic põtifex fre. ij. Imperatorem tãq̃ hoſtem eccleſie excõicauit ac imperatoria ⁊ regia p̃tãte priuauit. De quo in. c. ad apſice: de re. iudi. lib. vj. hunc annos nouem apud Lugdunum egiſſe poſt concilium ſcribũt. Ibiq; apparatum decretalium cõpoſuiſſe ac decretales multas in cõpendium redigiſſe quas nouellas appellauit. Que poſtea a Bonifacio. viij. In librum ſextum trãſlate fuere quas. Hoſti. l ſum. Autẽticas. Dñi pape appellat. Huius itaq; venerandi concilij ſunt canones de reſcrip. c. cum in multis. ⁊ in. c. diſpendia. lib. vj. de elec. c. ſtatuimus. de of. ordi. c. romana. de iudi. c. iuris. de lit. conte. c. exceptiones. de reſti. ſpo. c. frequẽs. de confeſ. c. ſtatuimus. de excep. c. pia. de re. iudi. c. cum eterni. ⁊. c. ad apl̃ice. de appel. c. cordi. ⁊. c. legitima. de homi. c. pro humani. de priui. c. volentes. de peni. ⁊ remiſ. c. romana. ⁊. c. q; p̃iculoſius. de ſen. excõ. c. cũ medicinalis. c. ſolet. ⁊. c. ſtatuimus. lib. vj.

¶ Lugdunen. vero tempore Gregorij. x. de ſumma tri. ⁊ fide catho. c. i. lib. vi. de teſti. c. mediatores.

¶ Lugdunen. Gre. x. in quo teſte eṗo Flo. fuerint eṗi quingenti. Abbates ſexaginta ⁊ alii p̃lati circa mille, cum quo pl̃es ex cronicariis cõuenire vident: qḋ anno ſalutis. M.cclxxij. Alij. M.cclxxiij. vel. lxxiiij. celebratum impatorem paleologum Cõſtantinopolitanum magna comitãte. caterua illuc ꝓfectum aſſerunt: ac tertia decima vice in ſnĩam Ro. eccleſie grecos totiens deficientes pertraxiſſe. De hoc quoq; concilio meminit idez Io. an. in. c. nemo. de ele. in. vi. ĩ. glo. ii. vbi ex relatione Franciſci Vercellẽ. dicit illḋ celebratũ anno chri. M.cclxxiiii. ⁊ duraſſe a menſe Maii vſq; ad menſes Auguſti. Qḋ ẽt repetit in. c. pe. de deci. Huius inquã cõcilii: ſunt canones. de ele. c. vbi piculum. c. vt circa. c. auaritie. c. q̃; ſit. c. perpetue. c. nulli. c. ſi quando. c. q̃uis. c. ſi forte. c. ſciant cuncti. c. gñali. c. lz canon. ⁊. c. nemo. de tempo. ordi. c. eos qui. de bigamis. c. altercatiões. de offi. ordi. c. ſi canonici. de his que met. ca. fi. c. abſolonis. de p̃bẽ. c. ſtatutũ.

de rebus

de rebus eccle.non alie.c.hoc cōſultiſſimo. de religio.domi.c.religionis.de cenſi.c.exigit.de immuni.eccle.c.decet.de vſu.c.vſurarum.de iniur.c.⁊ fi.de ſen. excō.c.conſtitutionem.c.preſenti.⁊.c.quicunqʒ.lib.vj.

¶ Lugdunen̄.⁊c.quarti. cano. ſunt. ex̄ de rebus eccle.nō alienā.c.non li. ⁊.c.qui res. xxxv.q.ij.⁊.iij.c.nulli ex ꝓpinquita. de con. di.iij.c.pnuntiandum eſt.de con. di.iiij.c. ſiquis de alio.

¶ Laterani vō concilij non inferior habetur auctoritas:li.n.apud Edem lateranam que conſtantiniana appellat̄: compluſcula acta fuerint. Attamen illud qd̄ Alexāder tertius in laterano celebrauit: tum vt mores clericoꝝ ⁊ curie Ro.iam nimia licētia labefactatos cōponeret ⁊ reformaret:tum vt infidelibus arma ligna ferrum ⁊ es deferri inhiberet. Principatum poſt gn̄ale illud de quo ſ̄ v̄ba fecimus: obtinuit. Canones ſunt.de elec.c.cum in cunctis . de treuga.⁊ pac.c.treugas. de poſtulan.c.clerici.de teſti. c.iudci.de appel.c.reprehēſibilis. de vita ⁊ hone.clericoꝝ.c.monaſteria.de cleri.nō reſi.c.qꝛ nōnulli.de prebē.c.eps. ⁊.c. qꝛ intm̄. de ꝯces.preben.c.nulla.de his.que.fi. a ma. part.capi.c.cum in cunctis. de teſta.c.cum in officijs.de deci.c.ꝓhibemus. de ſta.mo: c.monachi.de iure.patro.c.qm̄.⁊.c. ꝓterea. de cenſi.c.apl̄s.⁊.c.ꝓhibemus.de eccle. edifi.c.cum deceat.de imuni.eccl'ia.c. non minus. Ne.cle.vel mo.c.ſed nec ꝓcurationes. Ne ꝓla.vj.ſuas.c.ꝓterea.de iudeis.c. iudei. ⁊.c.quorūdam. de vſur.c.qꝛ in oībus.d exceſ.prela.c.dici de priuile.c. cum ⁊ plantare.de ſymo.c.cum in eccl'ia. de magi.c.qm̄ eccl'ia.de hereti.c.ſicut.de ſcis.c.quod a predeceſſore. de tornea.c.felicis. ⁊ de rap.c.excommunicationi.

¶ Laodicen̄.apud laodiceam Phrigie ſynodum hāc expoſuiſſe regulas eccl'iaſticas ⁊ dclaraſſe qui libri veteris teſti legi dēant. Ac Canones.lix.edidiſſe ſcribit Iſido. lib. concilioꝝ.xviij.di.c.non ops.xxiij.di.c.non ops ſubdiacones.c.miniſtrū. ⁊.c.ſeq.xxiiij. di.c.epi iudicio.xlij.di.c. non ops.xliiij.di. c.non ops clicos. ⁊.c. non ops miniſtros. xlvj.di.c.non li. lxj.di.c. epm nō ops. lxiij. di.c.non eſt permittendū.lxix.di.c.nō ops. lxx.di.c.non debere.lxxj.di.c. nō oportet. xciij.c.non ops. cum.c.ſeq.xcv. di.c.nō ops. i.q.i.c.non ops.vj.q.iij.c. ſiquis eps criminalr̄ in iudicio.⁊.c.ſiquis eps criminalr̄ accuſatus.xxvj.q.v.c.non ops. Preſcriptio tm̄ hs Laudicen̄.ſicut ⁊.xxvj.q.vij.c.is q.⁊.c.ſacerdos.vbi dr̄ Laodicen̄.quarti. ⁊ de con. diſti.iij.c. baptiçandos ⁊ eiuſdem laodicē. xxxiij.q.iiij.c.nō ops in quadrageſima ⁊ de con.di.iij.c.non oportet.

¶ Leoni quoqʒ quarto q diſertiſſimo eloquio claruit anno ſalutis. Dccc.xlix. Canones in concilio hr̄.lxxix.di.c.ſiquis.xij.q.ij. c.monemus.xvj.q.i.c.nulli epoꝝ. ⁊ eiuſdem in Ro.ſynodo.de con.di.ſ̄.c.in omnibus.

¶ Fuiſſe autem eundem pontificem temporibus Michaelis ⁊ Theodori Conſtantinopolita. Imperatoꝝ ſcribūt cronicarij.

¶ Maguntini extra de vita ⁊ hone. cleri. c.vt layci.de cohа.cle.mulie.c. inhibendus. de emp.⁊ vendi.c.vt menſure. de teſta.c.ſi heredes.de eccle.edificā.c.quicunqʒ. Ne clerici.vel mo.c.multa ſunt. de accuſa.c.de his. de ſymo.c.qui alius.de peni. ⁊ remiſ.c.qui pꝛbrm.xviij.q.ij.c.abbas pro humiliatione.

¶ Maguntienſis. Item.liiij.di.c. magnus eps.lxxvj.di.c.ꝯſtituimus.lxxxj.di.c.dictus eſt nobis.xiij.q.ij.c. queſitum . xvij.q.iiij.c. presbyterum palea eſt.

¶ Magocien̄.vero.xj.q.iij.c.eps presbyterum.xiij.q.ij.c.nullus. xvj.q.i.c. ſiquis laycus.⁊.c.queſti.xvj.q.vi.c.epo non liceat.⁊ q.vii.c.decimas.i.⁊.c.decimas.ii.c.layci pꝛſbyteros.⁊.c.conſtituit . xx.q.iii.c. ꝯſtituit. xxii.q.iiii.c.ſiquis conuictus.xxx.q.i.c.de eo qd̄ interrogaſtis. ¶ Hoc concilium habitum fuiſſe in clauſtro ſancti Albini. Atteſtatur Gratianus. xxxii.q.vii.c. ſiquis viduam.de con.di.i.c.corpora ſanctorum. de con.di.iiii.c.in baptiſmate.

¶ Melden̄.ex̄ de conſti.c.canonum ſtatuta.de rap.c.d illis.de purga.cano.c.moniales.⁊.c.ſiquis.xxxii.di.c. nemo.i.q vii.c.cauendum.vi.q.iii.c.de illis.palea eſt.vii.q.i. c.ſiqs de ordine.ix.q.ii.c.in dominicis diebus.xi.q.iii.c. nemo epoꝝ. xxiii.q.viii.c.qcunqʒ.xxviii.q.ii.c.ſiquis habuit.xxxvi.q.ii. c.ſi aūt nec dum.⁊.c.placuit.de con. di.i.c. eccl'ie vel altaria. de con.di.v.c.vt epiſcopi.

¶ Mathicen̄.ex̄ de reſti.c.placuit de vita ⁊ hone.cleri.c.vt quiſqʒ. de iude.c.pſenti.l. di.c.qui vero.cum.c.ſeq. qui eſt palea. liiij. di.c.pn̄ti ꝯcilio palea eſt. iiij.q.ij.c. placuit.

¶ Maneten̄.ex̄.de parroch.c.vt dn̄ices.de con.di.v.c.nullus presbyterorum. ⁊.c.non oportet miniſtros.el primo.

¶ Magdalen̄.de rl'a.c.nullus.⁊.c.ſiqs an̄.

ſionem z violentiã Ro.ppli electũ fuiſſe:z
adhuc ſedem apſicam vacare: vt eleganter
z copioſe ſcribit Bal.in trac. quem de ſciſ-
mate poſuit. poſt ti.C.ſiquis aliquem teſta.
prohi. Et ex hoc ingens illud horrendũ z
peſtiferũ ſciſma ortum habuit. Quod qui-
dem ſuffectis diuerſis ãtipapis ſeu pſeudo
pontificibus maximis.vz. Clemente ſepti-
mo. Bonifacio 9° Benedicto 13° Innocẽ
tio.12° Gregorio 12° z Benedicto 13°
Poſt dcm̃ Urbanũ.vj.z Alexandrũ qntũ
durauit a dicto Urbano.vj.vſqz ad Mar-
tinum.v. Ita q per annos fere.xl.qbus du
rauit dcm̃ ſciſma:vix diiudicari potuit ẽt
laborantibus z deſudantibus in hoc emi-
nentiſſime doctrine uiris:quis eorũ verus
z legitimus eẽt pontifex. Tunc inqz cũ po
chriſtianorũ z principum Urbano. Pars Ge
bennenſi faueret:ꝯuenientibus vtriuſqz põ
tificis Cardinalibus. Florentie: ad tollen-
dum ſciſma: Cum ibi diutius inter viros
doctiſſimos diſceptatum fuiſſet. Nunquid
Cardinales ſtante eo ſciſmate conciliũ vlẽ
agere poſſent. Et tandem cõcluſum fuiſſet
q ſic ꝯſentientibus Florentinis ꝯciliũ vlẽ
ad ciuitatem Piſanã indictũ ꝯuocatumqz
fuit. Anno ſalutis. Mcccccviij. Menſe maij
ſm̃ Moderniorem cronicarium: ſeu vt pal
merio pls. Anno chri. Mcccccix. Unde ſla-
tis vniuerſitatibus Principibus z fere na
tionibus oĩbus ꝯuenientibus conciliũ con
gregatũ citari iuſſit ambos põtifices p oro
nes z lr̃as eiuſdẽ. Uerũ cũ tunc Gregorius
quoqz.xij.ſe pro Papa gereret. Et idẽ Be-
nedictus dictorũ Cardinalium z concilij
operas derideret Gregorius vo ad eos nõ
ſpectare concilium conuocare aſſereret:tan
dem concilium eos ambos abrogauit. Et
Alexandrum qntum natione Creten. Pe-
trum de Candia alr̃a vocatus ordinis mi-
norũ archiepm̃ Mediolanen. virũ z doctri-
na z ſanctitate p̃clarũ Põtificem maximus
delegit: qui tandem pontificatum vltra de
cem menſes non tenuit. Sed eo creato ſciſ
ma ſciſmati additũ fuit. Nam cum idẽ põ
tifex ſoluto concilio Piſano Bononiã ꝓfe
ctus eẽt cui Balthaſar coſſa ſcti Euſtachij
presbyter Cardinalis: Legatus p̃erat quẽ
Alexander in legatione ꝯfirmauerat: eo q
eius induſtria z p̃ſidijs concilium Piſanũ
habitum fuiſſet. Et ciuitatem Bononiam
ad eccſie pacificam obedientiam redigiſſet
cum idem Alexander: grauiter egrotando

inſtare mortem cognoſceret. Conuocatis
Cardinalibus teſtatus fuiſſe dr̃: p eã mor-
tem quã ꝯtinuo ante oculos ſuos ſe cernere
dicebat:ſe exiſtimare z credere que in cõci-
lio Piſano decreta fuiſſent recte atqz inte-
gre fctã fuiſſe oĩa ſine dolo malo fraudeue:
z egre dicendo pacem meã do vobis:pacẽ
meam relinquo vobis zc. Expiraſſet. Idẽ
Balthaſar coſſa Pontifex declaratus fuit
eo modo quo ſ. dcm̃ fuit in concilio conſtã
tie. Et ita ſciſma augeri z creſcere non de-
ſtitit vſqz ad tempora Martini quinti pro
vt ibi diximus.

¶ Regien. cõcilij qd̃ in corpore iuris non
inueni meminit Iſidorus in lib. cõcil iorũ
fol.xcij. qd̃ qdem dicit fuiſſe epõrũ tredecim
ſub impatoribus Theodoſio iuniore z Ua
lentiniano. Et eiuſdem cõcilii ſex Canones
ponit. Ego vero attenta epõrũ paucitate z
q in corpore iuris nemines ex dictis cano
nibus inueni magis prouinciale q̃z vniuer
ſale illud fuiſſe crediderim.

¶ Remen. ex̃. de pigno. c. nullus. de peculi.
cle. c. ſiquis. xxj. q. ij. c. ſic in vna quaqz. xxij.
q. iiij. c. nullus eccleſiaſticorum. xxxiij. q. v. c. qui
vxorem. de cõ. di. i. c. vt calix domini. de cõ.
di. ij. c. peruenit. ¶ Sunt qui hoc ꝯciliũ aſcri-
bant. Inno. ſcdo. anno ſalutis. Mcxxx. cum
expulſus fuiſſet de papatu a Petro leonis
qui ſe anacletum appellari fecit: in quo qdẽ
concilio, vt ſcribũt Diuus Bernardus in-
terfuit: qui multum laborando anacletum.
expulit. Et Inno. glioſe reſtituit. Durauit
aũt ſciſma annos. vij. ¶ De hoc ẽt memi-
niſſe vr̃ gratianus. xxiij. q. viij. c. peſſimam.

¶ Non deſunt qui aſſerant hunc. Inno.
quinqz habuiſſe cõcilia. Primũ apud Cla-
ramontem. Scd̃m remis Piſis. Tertium
z quartum z qntum apud Lateranum põ-
tificatus ſui anno. xiiij. In quo aſſerunt ꝓ-
mulgaſſe canonẽ: ſiquis ſuadente diabolo.
xvij. q. iiij. In Piſano vero ſcribunt epm̃
Piſanum Archiepm̃ creaſſe: eiqz tres corſi
ce epatus, z epatum populonien. ſubieciſſe
epm̃. Item Ianuenſe archiepm̃ creaſſe: qui
ſuberat Mediolanen. Eidẽqz ianuen. Ar-
chiepiſcopo tres alios corſice epatus ſuppo-
ſuiſſe cum epiſcopatu Bobien.

¶ Romane ſynodi. iij. q. vj. c. neminem. z
q. vij. Infamis. xvi. q. vij. c. monaſterium.
xxxv. q. x. c. ſi qua mulier.

¶ Rauennatis ſynodi de offi. archi. c. vt
ſingule.

¶ Symachus aũt papa tpibus Theodori Rauẽne concilium habuit. Item Rome: cx. epiſcoporum. anno chriſti. Dij.

¶ Rothomageñ. vii. q. i. c. ſanctum. xvi. q. vii. c. omnes decime.

¶ Sardiceñ. concilii canones in eccl'ia auctoritate Nicolai pape recipiunt̃ teſte Gratiano. xvi. di. c. ſi. vbi ſunt iſta verba formalia eiuſdem ad cler᷑ conſtantinopolitanus. Quod dicitis neq͡ʒ ſardicenſe conciliũ: neq͡ʒ decreta alia vos hẽre ſanctoꝝ patrũ: vel recipere. Non facile vobis facultas credẽdi tribuit̃. Maxime cum ſardiceñ. concilium: qḋ penes vos in vr̃is regionibus actum eſt, z oĩs eccl'ia recipit: qua rõne cõueniat vt hec ſecum ꝯſtantinopolitana eccl'ia abiecerit: z vt dcm̃ non reciperet. Sunt idẽ ex̃ de elec. c. oſius. de cleri. non reſi. c. nõ liceat. lxi. di. c. oſius ep̃s. lxv. di. c. ſi forte. lxxi. di. c. illõ. q̃ʒ martini. vi. q. iiii. c. oſius ep̃s. xi. q. iii. c. ſi ep̃s. xxiii. q. viii. c. ſi nobis fratres. Iſidorus in lib. cõciliorꝝ refert: anno ſexto Conſtantini Impatoris: chriſti vᵒ. cccxxi. celebratam ſynodus iſtã aſſerit. Oẽſq͡ʒ Arrianos ep̃oꝝ: qui ad cõcilium vocati tãq͡ʒ ſibi cõſcij ire recuſauerãt per totum orientem ꝯdemnatos fuiſſe: ac regulas z canones. xxi. edidiſſe.

¶ Siluaneñ. apud ſiluanum ex̃ de rebus eccle. non alie. c. nulli. de rerum permuta. c. ſi princeps. c. mancipia. z c. iniuſtum.

¶ Saleguſtani. lxxvi. di. c. de ieiunio.

¶ Stephani ſecundi, tpibus Conſtantini. iiii. Impatoris Conſtantinopol. z Aiſtulphi Regis longobardoꝝ: ac Pipini regis Francoꝝ circa annos ſalutis. Dccl vi. ſynodus Rome habita fuit: In qua poſt longas perſecutiones dicti Ayſtulphi eccl'iam reformauit. Impiũq͡ʒ a grecis in Germanos in perſonã Caroli magni filii Pipini trãſtulit: eo q͡ꝫ idem Conſtantinus z Leo ipſius filius interpellati auxiliũ eccl'ie Ro. ꝯ͂ dictum Ayſtulphum ferre recuſauerũt. Quã tñ impii tranſlationem factam fuiſſe ſcribunt. qdam anno chri. Dcclxxvi. de qbus hr̃ in. c. venerabilem. Iuncta eius glo. ex̃ ꝺ elec. vbi per ſcribentes. Canones aũt Stephani in concilio ſunt. lxxix. diſt. c. oportet. cum duobus. c. ſeq.

¶ Senenſe Martino quinto ſedente pontificatus ſui anno 7º. Mccccxxiiii. die. xxvi. menſis Februarii celebrari ceptum fuiſſe vi. Tranſlatum ex ciuitate Papie vbi decretum erat z ex cã legitima Taurinatenſe

concilium ponit Iſido. in lib. cõciliorꝝ fol. xxii. cum ſex eius canonibus. Quos in iure nõn hẽmus cum dcm̃ concilium ꝓuinciale z nõ gn̄ale fuiſſe ex eius lectura appeat.

¶ Toletani cõcilii varii perutiles ac multiplices hñr canones: quoꝝ aliqui ꝓſcripto certo ordine z nuõ ꝓſignant̃. Nonnulli vero ſine aliq̃ ꝓſignatione numeri annotatione ſcribunt̃. Veluti. ex̃ de ſer. non ordi. c. inſtruendi. c. de ſeruoꝝ. z c. de famulis. de of. archi. c. officiũ. de offi. archipꝛſby. c. vt archipresbyter. de offi. ſacriſte. c. vt ſciat. de rebus eccle. non alie. c. vt conſenſus. z c. ep̃l. de pecul: cle. c. ſiquis. de regu. c. vt cl'ici. de penis. c. eaq͡ʒ. xij. q. ij. c. ep̃s. z c. bone rei. z ea. cau. q. iij. c. ep̃s. z q. iiij. c. ſacerdotes. z q. vij. c. quicunq͡ʒ. z c. congregatio. xvij. q. ij. c. ſiquis incognitus. xviij. q. ij. c. hoc tm̃. xix. q. i. c. cl'ici. xxij. q. iiij. c. neceſſe eſt. xxiij. q. vii. c. clerici. z c. ſepe. xxvi. q. v. c. quicunq͡ʒ. xxvij. q. i. c. oẽs femine. z q. ij. c. ſtatutũ ẽ. z de cõ. di. ij. c. hi q.

¶ Toletani primi. Decez z octo ep̃oꝝ tpe Honorij z Archadij: cum capl'is. xxi. ſcribit Iſido. in lib. conciliorꝝ fol. cv. Ibiq͡ʒ ponit rl'as fidei catholice cõtra priſcilianiſtas. In iure vᵒ hñr. xi. q. iij. c. ſiquis laycus. xxiij. q. iiij. c. ſiqs de potẽtibus. xxxiij. q. ij. c. placuit.

¶ Toletani ſcḋi. Quiq͡ʒ huius capl'a fuiſſe ſcribit idem Iſido. vbi ſ. xxviij. di. c. de his.

¶ Toletani tertij. Iſid. vbi ſ. ſcribit Arrij hereſim in hiſpania fuiſſe cõdẽnatam z ponit. xxiij. capl'a eiuſdes. Sed in iure inueni. xliiij. di. c. pro reuerentia.

¶ Toletani quarti. Septuaginta quatuor capl'a quarte Toletane ſynodo aſcribit Iſidorus vbi ſ. fol. cxij. In iure aũt. lj. di. c. qḋ in aliquo. liiij. di. c. quicunq͡ʒ. z c. ſeruoꝝ. palea eſt. z c. nulla officia. lxxvij. di. c. in veteri. lxxxvij. di. c. libertus. xciii. di. c. nõnulli. ij. q. vii. c. nõ pñt. x. q. i. nouerint. xii. q. ij. c. z ſi illi. c. ep̃s: c. libertiꝰ. z c. de libertis. cum tribus. c. ſeq. xvi. q. ij. c. poſſeſſio. z q. iii. c. ſicut eccl'iam. z c. quicunq͡ʒ. z q. vii. c. decernimus. xvii. q. iiii. c. conſtituit. xx. q. i. c. monachum. xxvi. q. v. c. ſiquis ep̃s. xxvii. q. i. c. de viduis. z c. deuotã. xxviii. q. i. c. iudei. cum duobus. c. ſeq. xxxii. q. ij. c. hoc ſcĩs. de con. di. iii. c. irreligioſa. de con. di. iiii. c. pp vitandum.

¶ Toletani qnti canones ſiue capl'a nouẽ ſcribit idem Iſido. vbi ſ. ſed nos habemus. xxviii. di. c. quando presbyteri. de con. diſt. iiii. c. pleriq͡ʒ.

¶ Toletani. vi. Meminit Iſido. vbi ſ. z re

dicat

citat eiuſdem capl'a xix. Sed in iure inuenimus .xxv.di.c.vnum orarium.

¶ Toletani.vii.ſcribit Iſido.vbi.s.fol.cx. fuiſſe.xxx.epo፣.ꝛ capl'a ſex edidiſſe. iii.q.ix. c.dignum eſt. vii.q.i.c. nihil cõtra.xii.q.ij. c.ſepe fit.xx.q.iii.c.prodiuis.

¶ Toletani.viii. De octauo hr per Iſidorũ fol.xxij.ꝛ ſeq.vbi.s.ꝛ repetita fide catho. conciliorum pluriũ ꝯſtitutiones eiuſdem.xii. ponit.Sed in corpore iuris inueniunt.xiii. di.c.duo mala.xxii.q.i.c.cẽ qđ i federa.ꝛ.q. iiii.c.ſi publicis.ꝛ.c.incõmutabilis.x.q.iii. c.intercetera.xxiii.q.ii.c.antiqui.

¶ Toletani noni.habuiſſe epiſcopos.xvi.ꝛ capl'a.xvii.ꝓmulgaſſe ſcribit Iſido.vbi.s. fol.cxxvii. In iure hñr.liiii.di.c.q2 ex famulis.xv.q.viii.c.cum multe.

¶ Toletani decimi.vide eundem Iſidorum. vbi.s.fol.cxxviij.vbi ponit eiuſdẽ capl'a ſex. Nos vero hẽmus.lxxix.di.c.decenter.xx.q. i.c.vidua.ꝛ.q.ij.c.ſi in qlibet.ꝛ.xxiii.q.viij. c.is a quibus.

¶ Toletani vndecimi.Idẽ Iſid.vbi.s.fol. cxx.ſexdecim capl'a huius ſcribit.In corpore aũt iuris hñr.xij.di.c.de his.xxiij.diſt.c. quãꝗ.v.q.iiii.c.in loco benedictiõis.vij. q.i.c.illud diuini.xij.q.iij.c.quicunꝗ.

¶ Toletani duodecimi.capl'a.xiii.ſcribit Iſido.ꝓmulgaſſe.xii.ſynodum Toletanã. Ites ibidẽ fol.cxxviii.ponit tertiũ decimũ concilium:in quo repetitũ ꝛ emologatum fuit ſymbolũ Nicenũ.in iure vero hñr.xvii. q.iiii.c.diffiniuit.xxii.q.v.c.ꝑceptum dñi. ꝛ de con.diſt.ii.c.relatum eſt.

¶ Triburienſis ex de vita ꝛ hone.cle.c.clericus ſi tonſura.de ſucceſ.ab inteſtato.c.ſcõ concilio.de iure patro.c.qcunꝗ.de cele.miſ. c.qdam.de ſpon.c.de francia.de fur.c.fures. de purga.cano.c.nobilis homo.de penis.c. presbyteri.l.di.c.ſi duo fratres.liiii.diſti.c. nulla.ij.q.v.c.ſiquis pſbrm.ꝛ.c.nobilis homo.xi.q.iii.c.certum eſt.xii.q.v.c.quicũꝗ. xiii.q.ii.c.vbicunꝗ.ꝛ.c.eccleſiaſtico.xvi.q.i.c. vbicũꝗ.ꝛ.q.vii.c.ſi pſes.xvii.q.iiii.c.ſi qs in atrio.c.ſiquis contumax.c.pſbri.ꝛ.c.cces pſbri.palea eſt.xviij.q.ii.c.ſiquis abbas.xx. q.i.c.ques ꝓgenitores.q.ii.c.puella.ꝛ.q.iiii. c.virgines ſacre.xxvii.q.i.c.impudicas.cus duobus.c.ſeq.ꝛ.q.ii.c.qdam.cus.c.ſeq.xxix. q.ii.c.ꝑlatum.xxx.q.iij.c.illud etiã.ꝛ.q.iiij. c.qui ſpũalem.xxxi.q.i.c.relatum eſt.ꝛ.c.ſi quis viuente.xxxij.q.vii.c.ſiquis cũ nouerca.xxxiiij.q.i.c.in lectum.cum tribus.c.ſeq.

de con.diſt.in.i.c.miſſarum.c.concedimus. ꝛ.c.vaſa.

¶ Taraconeñ.concilium Taraconeñ.ꝓuinciale vt crediderim:ponit Iſido.in lib.cõciliorum fol.cj.fuiſſe.x.epo፣.ãno ſexto Theodorici regis.ꝛ capl'a.xiij.ꝓmulgaſſe. In corpore aũt iuris inueniunt.xviij.di.c.ſiqs epo፣.lxv. di.c.ſiqs metropolitano.x.q.i.c.decreuimus. xij.q.v.c.ſicubi.xiiij.q.iiij.c.canonũ ſtatutis.xv.q.ij.c.obſeruandum.ꝛ.q.iiij.c.nullus epiſcoporum.xvj.q.i.c.monachi.de con. di.v.c.dictum eſt nobis.

¶ Tanſiateñ.xij.q.ij.c.iniuſtũ.palea eſt.

¶ Taurinatis cõcilii.Canones ſex ſcribit Iſidorus in lib.conciliorum fol.xci.Ex qbus neminem adhuc inueni in corpore iuris.

¶ Turoneñ.qđ ſub Alexandro.iij.fuiſſe legit.ex de prebẽ.c.maioribus.ne cle.vel mo. c.non magnope.Ne prela.vices ſuas.c.qm in quibuſdam.de vſur.c.plures.

¶ Turoneñ.Item ſine pontificis ꝑſcriptione.ex de ſymo.c.non ſatis.de penis.c.calũniã.xviij.di.c.non debet.palea eſt.

¶ Turoneñ.Tertij.xxiij.q.v.c.inceſtuoſi.

¶ Vienenſis concilij quod a Clemẽte qnto natione vaſco anno ſalutis.Mcccv.habitum fuiſſe ſcribunt cronicarij.Alij vero ꝛ forte melius ſcribunt concilium illud incohaſſe.Mcccxi.kal.Octob.ſeu vt alij dicũt. kal.Nouembris.Cum qbus ꝯcordare vr. Io.an.in.c.nemo.de elec.s.glo.ij.Remittendo ad glo.pe.in cle.cum ſit.de cenſi.que gl. dicit.Incohaſſe dicto anno.Mcccxi.kal. Octobris.ꝛ terminaſſe anno ſequenti ſexta die Aplis.De quo ẽt meminit idem Ioã. an.in.c.pe.de deci.Iſte Clemens tranſtulit curiam ab vrbe in Galliam,vbi teſte Platina in eius vita ad.lxxiiij.annos remãſit: maximo cum totius vrbis ꝛ chriãnorum oium incõmodo.Habuit itaꝗ concilium apud Viẽnam Gallie Narboneñ.ciuitatem.In quo ſcribunt interfuiſſe vltra.ccc.epos ꝛ ꝑlatos alios pluimos.In eo aũt idem pontifex edidit librum clementinarum:in quo multa ſtatuta fuere pro ſalubri regimine eccleſie.

¶ Eo ẽt anno ſcribunt Ferrariam ex deditione a Venetis fuiſſe interceptam.Eoſꝗ ꝓpterea a Clemente ſacris ĩterdictos fuiſſe:ac direptis eorum bonis vbicunꝗ reperirent eos ſi caperent poſſe ꝓ ſeruis detinere iuſſiſſe.Quam obrem gens ipſa(vt ſcribit Platina)Mercature plurimum dedita ꝛ in Anglia ꝛ in Gallia maxima incõmoda ꝑ-

peſſa eſt. Et tandē deficiētibus Ferrariē. Ferraria in ptātem eccl'ie redacta fuit.
¶ Valētiniani canones ponit ſex Iſido. in lib. conciliorꝫ fol. ciiij. qḋ celebratū fuiſſe ſcribit anno. xv. Theodorici Regis. Canones vero iuris ſunt ex̄ de his que. fi. a prela. ſine. con. ca. c. irrita. de empt. ⁊ vendi. c. pla cuit. ḋ con. di. iiij. c. pſbri. vbi apud Valentiam concilium. Valentini quoqꝫ conciliū meminit idem Iſido. dcūs conciliorꝫ lib. fol. xci. qḋ triginta epōrꝫ fuiſſe ſcribit: tempore Grani ⁊ Valētiniani: ⁊ canones quatuor edidiſſe: quos ibi ponit: hoc habitum dixit Gratianus. Valēſe quoqꝫ concilium ponit Iſido. in lib. cōciliorꝫ fol. xciiij. cum eius decem capitulis.
¶ Vamartiani. ex̄ de diuor. c. ſi qua mlier de dona. inter virꝫ ⁊ vxo. c. mulieres.
¶ Varieñ. vi. q. ij. c. ſi tantum.
¶ Vareñ. xiij. q. ij. c. qui oblationes. el. ij. ⁊. c. precipieñ.
¶ Vermerieñ. apud vermeriam. xxiij. q. viij. c. ſi quatuor. xxix. q. ij. c. ſiquis igenuus. ⁊. c. ſeq. Cui concilio Rex Pipinus interfuit teſte Gratiano. xxx. q. i. c. ſiquis filiaſtrū xxxiij. q. i. c. ſiquis neceſſitate. xxxv. q. ij. ⁊. iij. ſiquis cum matre. ⁊. c. ſeq.
¶ Vrbici. de con. di. ij. c. in altari.
¶ Vrbaneñ. xxxviij. q. i. c. ſiquis. Si qua autem concilia alia in ſacris in canonibus diligentior quiſpiam lector inuenerit. Et horꝫ que annotauimus loca: tempora: auctores: ⁊ pōtifices aſcripſerit labores hos noſtros coadiuuabit: ⁊ ſtudia ac res literariā ſua cum gloria confouebit.

¶ Quis generale concilium conuocare: cōgregare: vel auctorare poſſit.

p Oſteaq̃ igit̃: Aliquantulus vagando: Blateronibus ⁊ veritatis detractoribus oſtendimus: Tot tantaqꝫ ſynodalia ⁊ gn̄alia cōcilia priſcis illis tēpibus: quibus ardētior dei: ac ſacro ſancte fidei nr̄e: feruor: charitatis: virtutis: ⁊ deuotionis igniculus vigebat. Nō tm̄ ad tollendas hereſes: extirpāda ſciſmata: ⁊ pro vnica fidei catholice cā. Sed pro vtilis eccl'ie. Tam in capite q̃ꝫ in mēbris reformatione: pro morꝫ ⁊ bonarꝫ oīum artium inſtitutione: pro cultus diuini eccl'iaſticeqꝫ diſcipline traditione: totiens ⁊ tam ſedulo congregata fuiſſe: vt vel hoc ſaltem argumēto: manifeſte colligi: iudicariqꝫ poſſet: q̃ꝫtū: noſtris preſertim tpīb9 vtiliora ac magis magiſqꝫ neceſſaria ſint: quibus: Jus. phar. virtus: fides, deus ⁊ humane vite ornamēta fere oīa collapſa ſunt: iaꝫ locus: tempus: ⁊ occaſio ipſa: nos admonere videntur vt ad inchoati operis inſtitutionis noſtre propoſitum redeamus.
¶ Primo itaqꝫ: ad diſpōnis ſeriem accedēdo: querendum eſſe vr̄. Quis tanq̃ꝫ pater gn̄ans vl'r hoc concilij corpus cōuocare: cōgregare: diſponere: confirmare ſtabilire vel auctorare valeat. Ita vt in cōm cuētum: legitimum: verꝫ ⁊ ecomenicum concilium dici poſſit? ¶ Et q̃ꝫuis antiqua ardua ⁊ valde periculoſa ſit qō: in qua plerīqꝫ ēt conſumatiſſimi doctores: Dum alij alijs placere ſtudent varias pplexas ⁊ confuſas reliquere ſnīas. Attamen poſteaq̃ꝫ rem non nouam nec inuſitatam aut inſolitam aggredimur: vt inquit impator. C. de iudi. l. rem non nouam. Mihi qdem qōni ⁊ querenti ſatiſfeciſſe videbor: ſi rn̄dendo: regulam gn̄alem: cum ſuis fallentijs: recitatis ēt aliquorꝫ doctorum motiuis ⁊ opinionibus adduxero.
¶ Regulr̄ itaqꝫ in ꝓpoſita heſitatione dicendum eſſe vr̄: q̄ ad ſolum Papam ſpectat: ⁊ principalr̄ incūbit. Per ſeipm̄ ſeu ꝑ legatum: aut nuncium ſuū: quotieſcunqꝫ neceſſitas occurrerit gn̄ale conciliū congregare: diſponere: cōfirmare auctorare ⁊ ſtabilire vnico catholico indubitato. Ro. Pontifice ſedente intm̄ q̄ ſi alr̄ concilium aliqḋ de facto: ⁊ ſine ipſius auctoritate fieri cōtingeret: illud non ꝯcilium. Sed conuenticulū conciliabulum ac illicita ⁊ illegitima ꝯgregatio malignantium dici dēret: adeo q̄ qḋquid in ea fieri ꝯtingeret per ipm̄ ſummus Pontificem reuocari irritariqꝫ ſeu irritus declarari poſſet. Tex. eſt formalis. xvij. diſt. multis. ⁊ in. c. ſynodum, vbi ad lr̄am dr̄. ſynodum epōrꝫ abſqꝫ huius ſedis Romane auctoritate: q̃ꝫq̃ꝫ quorſdam epōs poſitis cōgregare: non poteſtis regulr̄ facere: ⁊ in. c. regula. ea. di. dr̄. Nec vllus ratum eſt: aut erit vnq̃ꝫ ꝯcilium qḋ eius non fuerit fulctū auctoritate. Per quos: tex. ⁊ alios eiuſdē diſt. Satis conſtat regulam ꝓdictam ſubſiſtere quā ēt approbat tex. in. c. ſignificaſti. de ele. vbi dr̄: q̄ oīa concilia: per Ro. eccl'ie auctoritatē ⁊ facta ſunt ⁊ robur acceperūt. Pro cuius rōne ⁊ confirmatione benefacit qḋ ē

in diffinitione

in diffinitionē concilij dcm̄ fuit: dum dicebat q̄ eſt catholicorꝫ collectio: eccliam vlēs repñtans. xv. di. ſicut in fi. Ecclia aūt q̄ eſt catholicorꝫ collectio: ſine capite ꝛ ſedis aplīce nutu non conſtituit: vt dicit tex. de con. di. i. ecclia. el ꝭ. Ergo ſine apoſtolico qui eſt eiuſdem ꝯgregationis caput ꝯgregari: ꝛ eē non pōt. Jmmo iſtud eſt vnū de ſpālibus priuilegijs ſedis aplīce ſibi in ſigͫ preeminē tie ſpālis ꝑrogatiue reſeruatū: vt dicit glo. no. in. c. qđ tranſlationem de offi. lega. qđ ꝑbat. xvij. di. c. i. cum alijs quatuor ſequentibus: qđ ēt approbat glo. in. c. ſicut vnire. de exceſ. ꝑla. ꝛ dixit Spe. in ti. de lega. §. ſupeſt videre. verſi. ſed nunqd Legatus ecclie Ro. q̄ Romanus Pontifex ꝑuilegium de congregando concilio ſibi ſpālr reſeruauit: qđ ad lr̄as ꝓbat text. in. c. ideo. el ꝭ. ij. q. vj. ibi. Jdeo huic ſancte ſedi ꝑfata priuilegia ſpālr ſunt conceſſa tam de cōgregandis cōcilijs: ꝛ iudicijs ac reſtōnibus epōꝝ q̄ꝫ de ſūmis eccliaꝫ negocijs ꝛc. Si ergo ecclia ē fidelium congregatio que conſtituit corpus vnus miſticum: vt. d. c. eccleſia. ꝛ. i. q. i. vt euidenter. xxiiij. q. i. oībus. Et huius corpis miſtici: hoc eſt militantis eccleſie caput eſt Papa. xxiiij. q. i. rogamus. cū in terris ſit loco chr̄i ꝫ dr̄ proprium ꝛ immediatum caput nr̄m. d. q. i. euidenter cum ſi. ꝛ ſit chr̄i vicarius ꝛ eccleſie ipſius princeps in terris. ex̄ de ſum. tri. ꝛ fide catho. c. firmiter §. vna. ꝛ melius. in. c. fundamenta. de elec. in. vi. in princi. ꝛ vij. q. i. nouatianus. xxiiij. q. i. loqtur. ꝛ. c. pudenda. ij. q. vj. ad romanam. Adeo q̄ ſiqs temere diceret ꝛ ſuſtinere vellet ꝯrius: q̄. ſ. Papa non ſit verꝫ caput huius nr̄e eccleſie militantis hereticus dici deberet: per text. iuncta eius glo. xxj. di. c. i. vbi de hoc: ſequit̄ q̄ corpus hoc ꝛ reliqua eius membra ſine ſuo capite ad actionē vel opatiōem aliquas conuenire ꝛ ſe ꝯgregare non pn̄t. Naturali etiam rōne ſuadente, cum caput (vt dixi) ſit totius corporis ſui rex ꝛ veluti princeps ad imperandum in ſpecula ipſius corporis ſurſum collocatum fuerit: vt imperitando ibi ſemꝑ reſideat cui reliqua oīa mēbra parere neceſſe eſt. Non. n. liceret imo mōſtruoſum foret ea a ſuo capite diſcedere: ſiue ſpūalia: ſiue corporalia ſint. xij. di. non decet. ꝛ. c. preceptis. no. in. c. cum non liceat de ꝑſcrip. ꝛ in. c. nouit. de his que. fiunt. a ꝑla. ꝛ alibi ſepe. Et ꝑpea bene dr̄ q̄ Papa in cōcilio reſidens: ꝛ ſic corpori ecclie ſue adherens ſūmam ſtatuendi ꝛ diſponendi ptātem hꝫ: q̄dqꝫ qui eius dogmata: mandata: interdicta. Sanctiones vel decreta: pro catholica fide vel eccliaſtica diſciplina: pro correctiōe imminentium vel futurorꝫ malorꝫ cōtēpſerit anathema ſit. xxv. q. ij. ſiquis dogmata. xxxv. q. ix. oībus modis. Junctis ꝑſcriptiōibus. Que iura ꝓbāt duo ꝑd. s. vꝫ. q̄ ꝓprium eſt Pape ꝯcilia gn̄alia ꝯuocare ꝛ eiſdē tāqꝫ caput preſidere. Qđ qdem exemplo cōciliorum preteritorꝫ comprobari ēt pōt qbus pōtifices maximi ꝑfuere: vt pꝫ de con. di v. in die vbi Grego. vij. concilio gn̄ali ꝑfuit: hr̄. xvi. q. vij. c. ſiquis deinceps. ex̄ de ſymo. c. i. in ꝑſcrip. ij. q. vij. cum paſtoris. xxiij. di. nullus. xxiij. diſt. in noīe dn̄i: ꝛ alibi ſepiſſime. Predicta etiam regula q̄. ſ. ad Papam ſpectet talis congregatio ꝛ non ad alium: legali ēt auctoritate cōprobari pōt hoc mō. vꝫ. Ubicunqꝫ vniuerſitas q̄liſcunqꝫ. hꝫ caput: qđ eidem preſideat reglr per ipm caput cōuocari congregariqꝫ dꝫ cum corpus a capite moueri ꝛ dependere debeat nālr vt. s. diximus tex. eſt. ꝛ ibi no. per Bar. in. l. ij. C. de decurio. lib. x. vbi vltra ꝓcedens dixit. q̄ ſi non hꝫ caput cui d̄ iure vel ꝯſuetudine hoc pertineat talis ptās ad maiores ſeu digniorem de dicta vniuerſitate ſpectat. Jta ponit Jnno. ꝛ alij i. c. i. de maio. ꝛ obe. ꝛ ſentit. d. Anto. de elec. cum nobis olī. verſi. venio ad ꝑmum. ꝛ verſi. venio ad fin. facit tex. in. l. i. C. de conſul. li. xij. ꝛ in. l. i. ff. de albo. ſcribē. vbi ēt per Bar. alle. ad hoc dcm̄ Jnnoc. i. d. c. i. de maio. ꝛ obe. qđ intm̄ dicunt eſſe verꝫ: q̄ ſi dicta vniuerſitas nō eſſet legitime ꝛ per hn̄tem ptātem ꝯgregata: quicunqꝫ de vniuerſitate qui non veniſſent vel iterfuiſſent poſſent poſtea agere de contēptu: actuſqꝫ ꝑ illā talr illegitime ꝯgregatā facti: illis inſtantibus: reuocari de iure poſſent. Jta cōiter canoniſte concludunt in. c. cum oēs. de ꝯſti. in. c. bone. el. ij. in. c. cum nobis. ꝛ in. c. in cauſis. de ele. ꝛ i. c. i. de his. que. fi. a maiore pte. capi. Bar. ꝛ legiſte. in. l. oēs ppli. ff. d̄ iuſti. ꝛ iure. in. l. i. ff. de albo. ſcriben. Bal. ꝛ alij i. l. obſeruare. C. de decurio. lib. x. Per ꝑdcā dicimus q̄ conuocatio capli ſpectat ad Archidiaconē vel decanum aut digniores ꝛ maiorem de caplo. Jtem q̄ cōuocatio concilij prouincialis ſpectat ad maiorē ſeu digniorem de prouincia. Et ſic ad eius metropolitanum: vt hr̄. xviij. diſt. in. c. pp eccliaſticas. in. c. ſi epūs. in. c. ſiquis epōꝝ. ꝛ alibi. Sic igi.

tur in ꝓpoſito dōm eſt:ꝙ cum Papa ſit di
gnioꝛ ⁊ maioꝛ ⁊ caput totius oꝛbis: ⁊ toti-
us vniuerſitatis xp̄iane ⁊ huius ecclie mi
litantis.ix.q.iij.iuncta per mundū cum ſi.
De iure ad ipm ⁊ ad neminem alius talis
congregatio ſpectare ds. Qd̄ gdes fortificat̄
ex eo qd̄ dr̄:ꝙ concilij vlis conuocatio fieri
conſueuit ⁊ ds neceſſario per citationes ⁊
monitiones iuriſdictionales ⁊ tales q̄ cita
tos cōſtituere poſſint in moꝛa. Et per quas
puniant̄ ſi opus fuerit non venientes: pro-
ut.ſ.dicet̄ in trac.qua pena puniāt̄ citati nō
venientes ad concilium ⁊ no.in.c.Ego. N.
de iureiurā.nam niſi eſſet qui non venien-
tes punire valeret concilia ſepiſſime reddi
poſſent illuſoꝛia:qꝛ citati pp̄ expēſas ⁊ mul
tas icōmoditates quas patiunt̄ ad illa ire
negligerent. Predicte aūt citationes ⁊ pe-
nales cōuocationes fieri nō pñt: niſi per ſu
perioꝛem hñtem iuriſdictionē in citatos.ff.
de iudi.l.ſi qs ex aliena.ff.de iuris.om.iudi.
l.ſi.ff.ſi qs in ius voca.non ierit.l.ex quacūqꝫ
cauſa no.in.c.ſup lr̄is.de reſcrip.in.c.ꝑterea
de diſſ.⁊ alibi. Ad concilium aūt vocandi
⁊ citādi ſunt: Cardinales: Patriarche: Ar
chiepiſcopi: Epi: Imperatoꝛ: Reges: Prin-
cipes: vniuerſitates: ⁊ nationes quecunqꝫ
xp̄iane:vt le. ⁊ no.xvij.di.c.concilia ſacer-
dotum.§.hinc ēt iuncta eius glo. ⁊ in.c.ad
aplice.de re iudi.in.vi.cū ſi. Sed nemo re-
perit̄ in toto oꝛbe q ſup oēs Prelatos: Im-
peratoꝛes:reges: ⁊ Principes hmōi iuriſdi
ctionē hēat:qꝗ eos ad hoc cogere poſſit:ni
ſi ſolus Papa maxīe incōcernētibus fidē ⁊
ſtatutus vlis ecclie:cui oēs obedire tenent̄.
xciii.di.obedientiam.ix.q.iij.cuncta p mū-
dum.ij.q.vi.qui ſe ſcit.hr̄.in.d.c.ad aplice.
⁊ in cle.ad nr̄am.de hereti.cum ſi. Ergo ſo
lus Papa ⁊ non alius hanc concilij cōuo-
cationem ſeu congregationem facere pōt.
Maxime qꝛ nullus in terris reperit̄ qui ta-
lem ptātem habeat ſuper oēs xp̄i fideles:⁊
qui ipſum Papam qui vt caput in conci-
lio oīno ſaltem auctoꝛiçando:vt ſ̄.diximus
intereſſe ds:ad hoc citare ⁊ iuriſdictionalr̄
cōpellere poſſet:cum iudicem nō habeat in
terris. Non.n.iudicari pōt ab Imperatoꝛe
neqꝫ a clero:neqꝫ a pplo:neqꝫ ab vniuerſo
oꝛbe.ix.q.iij.nemo. Nam alioꝝ cauſas volu
it deus per hoīes iudicari. Sedis aūt apli-
ce ꝑſules ſuo ſine qōne aliqua reſeruauit ar-
bitrio:vt dicit tex.foꝛmalis ca.ix.q.iij.in.c.
alioꝝ.⁊ i.c.facta.vbi dr̄ facta ſubditoꝝ a no-
bis iudicant̄:nr̄a vo a dn̄o iudicant̄: ⁊ i.c.
ipſi ſunt canones:dr̄ ꝙ eccl̄ia Ro. d tota ec
cleſia:iudicat. Ipſam vero ad nullius com
meare iudicium ⁊c. Remanet ergo claꝝ ꝙ
tam rōne vlis iuriditionis in oēs xp̄icti-
colas q̄ȝ rōne ipſius Pape qui ad conciliū
vocari ⁊ in eo ꝑſidere ⁊ eē ds. Quia alias
Acephalon ⁊ ſine ſuo capite iſoꝛme coꝛpus
diceret̄. Nec ſubſiſtere poſſet.xvij.di.regu-
la.xviij.di.qm̄.⁊.c.eps Metropolitanus ⁊
q̄ſi per totum.vij.q.i.in apibus.cum ſi. Re
manet inqꝫ claꝝ:ꝙ tale conciliū ſolus Pa
pa ⁊ nullus aliter regulr̄ vocare: congrega-
re ⁊ legitimare pōt. Cum nemo aliter in to
to oꝛbe reperiat̄ qui ptātes ⁊ iuriſdictionē
habeat tam in oēs:⁊ ſingulas perſonas cō-
uocandas q̄ȝ in cām pro qua cōuocāt̄.xviij.
diſti. placuit.⁊.c.eps non ds.v.q.ij.vocatio.
⁊.q.iij.ſi egrotans. Cum itaqꝫ iura oīa con
ſentiant ꝙ ad Papam ſpectat hmōi voca-
tio vel congregatio ſeu appꝛobatio conci-
lij gn̄alis. Nec iure cautū reperit̄ ꝙ ad aliū
ſpectet:ergo vr̄ hoc ipm oībus aliis eē pro
hibitum ar.de tranſac.preſa inter coꝛpoꝛa-
lia.ij.q.v.conſuluiſti. xxxi.q.i.qd̄ ſi doꝛmie
rit.C.de colla.l.illam cum ſi. ¶ Quā etiam
ꝯonē ⁊ regulam vltra ꝑmiſſa firmare vr̄
Iulius Papa in epl̄a quā ſcripſit epis oriē
talibus: q̄ ponit̄ p Iſidoꝝ in lib.conciliοꝝ
fol.cliiij. Incipit Iulius ſcīe Ro. et aplice
ecclie eps Euſebio ⁊c.⁊ hr̄.iij.q.vi.i.c.dudū
Dus inqt dudū a ſcis aplis ſucceſſoꝛibuſqꝫ
coꝝ in antiquis decretum eſt ſtatutis: que
hactenus ſcā ⁊ vlis aplica tꝫ ecclēſia. Non
opoꝛtere preter ꝯſciam Ro. Pontificis con
cilia celebrari:vel epm dānare. Qm̄ ſcām
Ro.ecclīam primam oīum eccliaꝝ eē vo-
luerunt ⁊c. Adducant̄ etiam verba cōcilij
ſeu ſynodi Alexandri ſcribentis ad Felicē
Papam:hoc modo:ſcimus in Nicena ma-
gna ſynodo trecentoꝝ decem ⁊ octo epoꝝ
ab oībus eē ꝯcoꝛditer roboꝛatum. Nō de
bere abſqꝫ Romani Pontificis ſn̄ia con-
cilia celebrari:neqꝫ epos ꝯdēnari ,ideꝫ dixit
glo. Ber.de quaſ̄.meminimus i.c.qd̄ trāſ-
lationem.de offic.lega.in.c. ſicut vnire.de
exceſ.prela.eandem ēt regulā firmat Spec.
vbi ſ̄.⁊ Bal.in.d.trac.ſciſmatis.xvj.col.vſi.
Preterea oīs qd̄ vbi dicit ꝙ concilium to
tius mundi legitime congregari non pōt
niſi per ſummū Pontificē qui ſit in poſſeſ
ſione Papatus:ſicut tunc erat.d. papa Vr-
banus qui ſedebat ſuper cathedram ſancti

Petri

Petri in loco ſuo nãli ar. ff. de offi. pref. au gu. l. i. Hoc idẽ ſimplr̃ ſequit̃ btũs Tho. 2ª ſecũde. q. i. arti. x. Affirmans q̄ gñalis ſynodus auctoritate ſolius ſummi põtificis poteſt congregari vt hr̃ in decreto ſm eũdẽ. xvij. di. Et idem tꝫ in q̃õnibus ſuis diſputatis. q. x. arti. xiij. vbi dicit q̄ Ro. Pontifex cuius ſola auctoritate ſynodus cõgregari põt ⁊ ſniam ſynodi confirmat: ⁊ q̄ ad ipſū a ſynodo appellat̃: que oĩa dicit ipſe colligi ex geſtis calcedoneñ. ſynodi. Sequitur hoc idem Archieps Florentinus in. iij. parte ſum. ſue. ti. xxiij. §. vij. vbi dicit q̄ tũc demũ gñale cõcilium legitime celebrari dr̃: qñ fit de mandato Pape ipſo interueniente: vel alio de eius ſpãli mandato: iuxta id qḋ le. ⁊ no. iij. diſt. §. porro. ⁊. xvij. di. c. i. ⁊. ij. Hoc idem per plura argumenta ⁊ bona iura cõprobat. d. Jo. de Turre cremata i ſum. ſua de eccleſia. lib. iij. c. vj. qui inter alia dicit q̄ hoc priuilegium ſummi pontificis ſingulare a veteri teſtõ deductus fuit vt ꝓbatur i. Machabe. xiiij. c. in fi. vbi hr̃ q̄ iudei ⁊ ſacerdotes eoꝝ conſenſerunt q̄ Symõ frater Jude Machabei eſſet eoꝝ dux. ⁊ ſummus ſacerdos in eternũ: donec ſurgeret ꝓpheta fidelis: ⁊ q̄ audiret̃ ab oĩbus: ⁊ q̄ ſcriberent̃ in noĩe eius oẽs ꝯſcriptiones in regione. Et q̄ inter alia priuilegia que conceſſa fuerunt eidem Symoni fratri iude Machabei. Sũmo ſacerdoti ei conceſſum fuit vt operiret̃ purpura ⁊ auro: ⁊ ne liceret vlli ex populo: ⁊ ex ſacerdotibus irritum facere aliqd hoꝝ ⁊ contradicere his que ab eo dñr: aut cõuocare conuentum in regione ſine ipſo: ⁊ veſtiri purpura ⁊ vti fibula aurea ⁊c. Pro quo optime facit qḋ Juſtinianus imperator in nouella conſtitutione ſua dixit: que hñr. ij. q. vj. anterioꝝ. §. ad hoc ſcripſit dum inquit. Uel quis tante eſt auctoritatis vt nolentem principem poſſit ad cõuocandus patres ceteroſq; ꝓceres coarctare? ⁊ qḋ voluit Petrus de monte Epiſcopus nr̃ Brixianus in libello ſuo de ptãte pape ⁊ concilij. fol. v. §. poſteaq̃ viſum eſt deprimatu quẽ hꝫ papa vbi dixit q̄ magna cum rõne conſtitutum fuit q̄ ad ſolum Ro. pontifices huiuſmodi congregatio ꝑtineret: vt eſt expreſſum ſm eum. xvij. di. per totũ. de elec. ſignificaſti. de conſe. di. i. eccleſia. ij. q. v. mandaſtis. xvj. di. bene qdem alias inqt ipſe: non dr̃ concilium ſed cõciliabulum ſine capite. xvij. di. multis cum ſi. ¶ Non eſt tñ omittẽ. q̄ licꝫ concludat̃ per oẽs tam theologos q̃ legiſtas ⁊ canoniſtas qui de hac re aliqd ſcripſerunt ad ſolum Papã ſpectare hmõi conuocationem: ⁊ congregationem cõcilij gñalis. Non tñ ita ſtricte hoc intelligendũ eſt vt dicamus ipſmmet perſonalr̃ ⁊ ore ꝓprio conuocare debere: ſed qñcunq; ipſe illud indixerit: ⁊ conuocari iuſſerit ab eo cõuocari dr̃. Nam qui per alium facit p ſeipſ facere dr̃. Sunt. n. varij modi qbus papa concilia conuocare conſueuit. Nam qñq; ipſemet illud per lr̃as aplicas conuocat vt ꝓbat̃ ⁊ no. in. c. cum dilecti de dolo ⁊ contu. vj. q. ij. ideo. iuncto tex. qui ita intelligit̃. xvij. di. huic ſedi. cum concor. ⁊ nouiſſime. ꝑ exemplo concilij conſtantieñ. quod Jo. xxiij. per lr̃as ſuas conuocauit: ⁊ concilij huius Moderni Lateraneñ. qḋ S. D. N. Julius ſecundus modernus Pontifex maximus per ſiles ẽt lr̃as indixit ⁊ conuocauit. ¶ Quandoq; vero illud conuocat per legatum ſuum ad hoc ſpãlr̃ de latere ſuo deſtinatum: probat̃. iij. di. i. c. regula. §. porro. ⁊ xvij. di. in. c. regula. ⁊ hoc caſu non eſſet ſatis mittere legatum de latere cũ gnãli mãdato legationis: ſed opus erit q̄ ad hoc habeat ſpãle mandatum ⁊ ad hoc ſpãlr̃ deſtinet̃: vt inquit gl. in. d. §. porro. ⁊ in. d. c. regula. Et rõ eſt qꝛ iſtud (vt ſ. diximus) eſt de ſpecialr̃ reſeruatis. Ro. Pont. ⁊ illa que ſpecialr̃ eidẽ reſeruant̃ in ſignum ſupꝑme poteſtatis. Jn gñali cõmiſſione vel de mãdata iuriſdictione non veniunt nec trãſferri intelligunt̃ vt eſt tex. no. de offi. le. qḋ trãſlationem. ⁊ ff. de offi. eius cui mãdata eſt iuris. l. mandata facit pro ⁊ contra tex. in. c. i. de offi. lega. ⁊ in. c. i. de iudi. lib. vj. ⁊ in. c. fi. de offi. vica. eo. lib. cum ſi. ¶ Aliqñ ẽt Papa conuocat concilium gñale per alios nũcios non Cardinales: ⁊ qñq; per Jmpatores vt probat̃. lxiij. di. hadrianus ⁊ melius. ij. q. v. mandaſtis. Ibi: quod audiens Ualentinianus Auguſtus noſtra auctoritate ſynodum congregari iuſſit ⁊c.

¶ Contra hanc gñalem regulam ⁊ ꝯcluſionẽ ſic vt ſ. cõprobatam: ſtrenue inſurgunt doctores tam antiqui q̃ moderni: Perplexitatem: Abſurdum: Jncõueniens: ⁊ impoſſibile conſiderantes. Quibuſdã caſibus qui contingere poſſent in futuꝝ. Et qui tꝑibus ꝓteritis ex annalibus concilioꝝ cõtigiſſe cõprobant̃. Ex qbus inferunt ⁊ cõcludunt dictam regulam ſine limitationibus aliqbus

neq̄quaq̄ȝ conſiſtere poſſe. Et pro gñali reſtri
ctione dicte regule. Deducendo ea ad abſur
di intollerabilis pplexitatem. Exēplificant:
q̄ ſi daret̃ ſciſma gñale in ecclia dei: prout
fuit per annos fere .xxxviij. poſt Urbanum.
vj. ante concilij Conſtantieñ. tp̄a quibus
duo: ⁊ q̄ȝdoq̄ȝ: tres pontifices de papatu cō
tendebant: vel ſi eſſet etiam vnicus pōtifex
maximus: qui eſſet hereticus: ſciſmaticus:
apoſtaticus: vel notorie ⁊ incorrigibilr cri-
minoſus: qui vniuerſam fidē ⁊ eccliam dei
ſcandalizaret eiuſq̄ȝ ſtatus decoloraret. Aut
qui in papatu per impreſſiones intruſus eēt:
⁊ in eo cum periculo aiaꝝ multaꝝ de facto
perſeueraret. Adeo q̄ oīno concilio gñali:
pro reformatione ⁊ ꝓuiſione p̄miſſoꝝ opus
eſſet. Ipſeq̄ȝ pluries requiſitus ⁊ interpella
tus q̄ concilium per ſe vel alium cōuocare
vellet: ipſeq̄ȝ tanq̄ȝ ſibi conſcius nulla rōne
adduci poſſet ad illud cōgregandum. Sed
potius vel aperte recuſaret: ſeu etiam tergi-
verſando negligeret: ꝓcraſtinaret ⁊ chriſti-
colas oēs confunderet: imo forte excuſando
excuſationes in pctis: cōcilio minime opus
eſſe contenderet: ⁊ illud ꝓcurantes perceu-
ſuras: beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ priuationes:
⁊ varias alias penas cohiberet: ꝓhibendo
ne quiſq̄ȝ illud conuocare: aut vocatus ire
ad illō p̄ſumeret. Dictis igit̃ caſibus occur
rentibus impoſſibile vr̃ ſm oēs q̄ regula
de qua .s. ſeruet̃ indiſtincte. Unde opus erit
dare modum q̄ concilium per alios quoq̄ȝ
congregari valeat. Ne ſub iſta perplexitate
contingere poſſit fidem chr̄ianam ⁊ eccliam
catholicam periclitari. Que cōſideratio co-
git quēcunq̄ȝ non diſipientem ad inueſtigā
das fallētias ad regulam ſupraſcriptā: ⁊ ad
cōſitendum niſi intellꝫ captiuare velimus:
q̄ concilium gñale: aliquo caſu: per alios q̄ȝ
q̄ȝ per Papas etiam ſine eius cōſenſu: ⁊ eo
reluctante cōgregari poſſit. Qd̄ mihi qdem
clariſſ. probat tex. in .c. ſynodum .xvij. diſt.
Ibi. non poteſtis regulr̃ facere ⁊c. Ergo a
contrario ſenſu aliq̄bus caſibus ex p̄dictis
ēt regulam occurrentibus: ep̄i ⁊ alij p̄lati:
quos papa ibi rep̄hendit concilium cōgre-
gare ⁊ facere poterunt. Dicendum eſt igit̃
ſm oēs ſcribētes concorditer vt patebit ex
ſequentibus. Dictam reglam de cōgregan-
do concilio vl̄i per papā. Gñalr̃ fallere vbi
cunq̄ȝ caſus occurrēt: quo ineuitabilr̃ opus
eſſet neceſſario concilium conuocare: ⁊ pa-
pa req̄ſitus ⁊ īterpellatus modis oībus cō-
petentibus ⁊ neceſſariis a Cardinalibus.
Ab Imperatore a Regibus: prelatis vel p̄n-
cipibus ſeu ab vniuerſitatibus ⁊ aliis ca-
tholicis: vt illud pro ſeruatione fidei ortho
doxe: vel ſtatus vl̄is ecclie congregare velit:
inſinuando ei cās vrgentes ⁊ neceſſarias:
quare oīno congregandum ſit: illud aperte
congregare velle recuſat ſeu ēt negligit vel
omittit. Quia tunc dicta concilij: conuoca
tio velimus nolimus ad alios deuoluitur.
vꝫ ad collegium dn̄oꝝ Cardinalium: vel ad
ipſos Cardinales: ad imperatorem: ad reges:
ad patriarchas: ep̄os: p̄latos ⁊ alios catho-
licos prout demonſtrabit̃ in ſequentibus.
Quod qdem ſtando in terminis de q̄bus
ſupra rōne legali ⁊ nāli arguendo ab abſur
do intollerabili comprobari vr̃: ſuppoſito
q̄ papa ēt vnicus ſit hereticus vel ſciſma-
ticus aut alias illegitime ſedem ap̄licam de
facto occupet quo caſu concilium contra eū
congregandum foret: ipſeq̄ȝ fugiens eius iu
dicium illud congregare recuſaret: q: ſi ab
aliis ipſo recuſante: conuocari non poſſet:
ſequeret̃ in eius arbitrio ⁊ ptāte eſſe ſe ⁊ ec
clesiam dei in hereſi confouere. Si nollet iu
dicem ſuum hoc eſt ſacrum cōcilium ad ſe
iudicandum conuocare: quod qdem ab oī
⁊ nālis ⁊ legalis iuſtitie rōne: alienū ꝓrſus
exiſtit. ff. de eo. qd̄ certo loco .l. nō vtiq̄ȝ. Nā
nemo dubitat quin papa ꝓ crimine hereſis
concilio ſubſit ⁊ ab eo corrigi iudicariq̄ȝ va
leat. xl. di. ſi papa. iudicia aūt reddunt̃ i in-
uitum. ff. de verbo. obli. l. inter ſtipulante §.
ſi. no. glo. ⁊ doc. in. c. i. de iudi. cum ſi. ⁊ publi
ce vtilitatis intereſt q̄ vnicuiq̄ȝ reddat̃ qd̄
ſuum eſt. ff. de iuſti. ⁊ iu. l. iuſtitia. Reiq̄ȝ pu
blice chr̄iane intereſt hereſes: ſciſmata ⁊ de
licta que ſubuerſionem fidei ⁊ vl̄is ſtatus
ecclie īducere poſſent: demedio: tollere: cor-
rigere ⁊ ne impunita remaneant ꝓuidere:
ar. ff. ad. l. aq̄l. l. ita vulneratus ex̄ de ſen. ex-
cō. vt fame. ⁊ de here. per Io. Si igit̃ verū
eſt q̄ papa ꝓ hereſi vel apoſtaſia vel ſciſma
te a cōcilio iudicari poſſit ⁊ debeat. Quod
nemo negat. d. c. ſi papa ⁊ .lxxix. di. ſi q̄s pe-
cunia. ⁊ .c. ſi duo. cum ſi. Seq̄tur q̄ ipſe in-
uitus a concilio iudicari pōt qd̄ fieri non
pōt niſi congreget̃. Nam vana fruſtatoria
⁊ ſuperflua fuiſſet iuris prouiſio ſi daretur
caſus q̄ concilium ad iudicañ. conuocari
⁊ congregari non poſſet, per alios ipſo re-
cuſante. Qd̄ ꝑfecto non tm̄ iniquum ⁊ de
teſtabile eēt hoībus: ſed prorſus a dei ꝓui-
dentia

dentia alienum videret: q. s. ipſe eccliam: et fidem ſuas in manu vnius hois qui coher-cen corrigiq; non poſſet niſi ipſo volente. In tam manifeſto periculo reliquiſſet ſine alio regimine: vt in fili dixit. Inno. de re. indi. ad apſice lib. vj. Si. n. papa hereticus diu tolleraretur in eccl'ia ptingere poſſet ma-ius et intollerabilius incõueniens et abſur-dum q. s. ipſe: tunc crearet Cardinales he-reticos et ſibi ſiles: et illi poſtea crearent aliu papã hereticum ex ſe ipſis et ſic in infinitũ: et ſic dici poſſet qualis rector ciuitatis tales habitantes in ea. Qd. n. dogmatiçat Prin-ceps facile amplectuntur ſubditi. xj. q. iij. pre-cipue de voto magno. cum ccor. Item pri-uilegia que pape adeo conceſſa ſunt a iure ap-probata et excogitata fuere in fauorem et de-corem fidei et eccl'ie ſue: non ſunt in eius di-ſpendium retorquenda. ff. de le. l. nulla iuris rõ. C. de le. l. qd fauore. et de regu. iur. c. qd ob gratiam. lib. vi. cum concor. et remedia vel priuilegia que ad pſidium a iure ſunt inuẽ-ta ad iniquitatis ſubſidium et defenſiones iniuſtitie non admittuntur: ſed potius repel-luntur. ff. de verbo. ſig. l. ſi qua pena. de appel. c. pterea. c. ad nrãm. c. cum ſit. c. conſuluit. c. ꝓpoſuit. et c. cum ſpãli §. porro. cum ſi. Sed ſi hoc ſimplr diceretur totum oppoſitũ ſeque-retur: vt pꝫ ex pmiſſis. Ergo p hec media cõ-ſtat concilii conuocationem de neceſſitate ad alios dcis ſaltẽ caſibus deuolui: vt itol-lerabilis error et abſurdũ d' eccl'ia dei tollatur. ¶ Non obſtant iura pdicta que dicunt ad Papam ſolum ptinere conuocare concilia gñalia: q2 non debent ita ruditer et ad cor-ticem iudaice et ptinaciter intelligi: vt per ea concludatur nullo vnq; caſu aliis licere cõ-cilia ipſa congregare: ſed medullitus cõſide-randa et ex radice rõnis temperanda et in-terpretanda ſunt: cum. s. Papa eſt catholi-cus vnicus et concilium cõuocare non re-cuſat vbi opus eſt. Nam vt ingt tex. i. q. i. marchiõ. Nõ in verbis ſcripturaꝝ: eſt euã-gelium ſed in ſenſu non in ſuperficie: ſed in medulla: nõ in ſermonum foliis: ſed in ra-dice rõnis. xiii. q. i. § ii. verſi. verba. xxxviii. di. ſedulo. de verbo. ſig. intelligẽtia. ff. de le-gi. l. ſcire leges. Intelligatur igitur iura pdcã et priuilegium. hoc pape conceſſum: vbi nõ eſt ſciſma in eccl'ia: vbi papa eſt vnicus: ca-tholicus legit mus: vtilis eccl'ie et conſen-tire vult prout tenetur et dꝫ: q concilium cõ-gregetur: et intelligat dcm eius priuilegium durare q; diu ſe geſſerit vt verꝫ papam et verꝫ petri ſucceſſorẽ: et donec priuilegio ſuo non abutatur. Alias aũt ſi alr ſe geſſerit: di-ctum priuilegium eo ipſo amittere meretur. xxiiii. q. i. manet. et. c. memor cum ſi. et ſi di-ceremus contrarium maximũ abſurdum incõueniens et piculum contingere poſſet eccleſie et fidei nr'e vt dixi. et iura que di-cunt q papa ſaltem in cã hereſis a concilio iudicari põt. xl. di. ſi papa. cum ſi. Ludibrio ſcripta eẽnt et fruſtra membranas occupa-rent qd eẽ non dꝫ ar. de poſtu. prela. bone. el. ii. verſi. nec nocebat. C. de bonis que lib. l. ſi §. vbi. lxi. di. nullus. cum ſi. ¶ Item ad pmiſſoꝝ corroborationem facit q2 cum qd vna via phibetur alicui ad id alia non dꝫ ad-mitti. De reg iur. cum quid lib. vi. probatur. de conces. preben. deteſtãda eo. lib. et. xxiii. q. v. hec imago cu3 ſi. Sed papa directe ſta-tuere non poſſet q hereſis et ſciſmata i ec-cleſia dei confouerentur: et per iudices et ſu-periores ſuos extirpari cõdemnari et era-dicari nõ poſſent. Nec ẽt legem facere poſ-ſet directe: q ipſe q̃ſtũcunq; hereticus vel ſciſmaticus non poſſet de hereſi vel ſciſma-te redargui: accuſari et de concilio puniri: vt dicit gl. ſing. et ſepius alleganda in. d. c. ſi papa. xl. di. et late firmant Archi. et doc. in. c. in fidei fauorem. de hereti. in. vi. Quia hoc eẽt permittere fidei chr'iane ſubuerſio-nem et nãlem ordinem papatus puertere cum ei non ſit cõceſſa ptãs papatus et vl'is iuriſdictionis in deſtructionem et ruinam fidei: ſed potius in conſtructionem et edifi-cationem eiuſdẽ. iuxta. illud Hieremie. c. i. Ecce conſtitui te hodie ſuper gentes et ſ. re-gna vt euellas et deſtruas et diſperdas et diſſipes et edifices et plãtes. Et illud Pau-li apl'i ſcõe ad corinthios. c. xiii. vbi inquit ſm ptãtem que mihi data eſt in edificatio-nem: non aũt in deſtructionem: pro quo eſt bonus tex. xxv. q. i. ſunt qdas. ibi. ſi enim qd docuerunt apl'i et pphete deſtruere (qd ab-ſit) niteretur nõ ſniam dare: ſed magis erra-re conuinceretur ꝛc. ¶ Cum igitur in ꝓpoſito nr'o ex cõſtitutionibus decretis et actioni-bus aploꝝ. Sãctoꝝ patrum: et cõcilioꝝ pri-ſcoꝝ ſtatutum: hactenusq; inuiolabilr ſerua-tum fuit: Qui quotienſcunq; hereſes: ſciſ-mata et errores vel delicta ſcandaliçantia ſtatum vl'is eccleſie occurrebãt: quibus alr pruideri non poterat. Sacra vl'ia cõcilia ꝓ fidei et vl'is eccleſie reformatione tam in ca

pite q̄ꝫ in membris conuocabant. Ad eaqꝫ congreganda papa ipſe veluti caput et pn̄cipaliſſimum membrum eccleſie pn̄cipalr vt ſ. docuimus laborabat ad qḋ maxime teneret: cu9 vſqꝫ ad aīam et ſanguinē ꝑmiſſa decreta ꝛ concilia pro ſalute vlis eccleſie cō firmare ꝛ cōſeruare teneat. d.c. ſunt quidā. cum ſi. Cum igit̄ dicta concilia papa directe deſtruere vel eis obuiare non poſſet: q̄ ſic faciendo vel dogmatiçando: hereticus eēt ꝛ manifeſte errare cōuinceret. d.c. ſunt quidam. ꝛ. xxv. q. ij. c. ſi ea deſtruerē cū con cor. Ergo īdirecte quoqꝫ hoc ſibi facere nō lꝫ. Prohibendo. ſ. ne concilium congreget: ſeu illud congregeri impediendo. Cū lex interpretatione adiuuanda ſit vt qḋ ſibi directe ꝓhibet: indirecte quoqꝫ ꝓhibitum eē cenſeat. l. hoc mō. ff. de condi. ꝛ demon. preterea. Cum iure cautum ſit: circa conuocationem cuiuſcunqꝫ vniuerſitatis ꝙ ſi ille q eam vocare hꝫ: vel ex ꝓuilegio vel ex ꝯſuetudine vel alr̄ q̄uocunqꝫ deficiat: impedit: recuſat: ſeu alio quouis modo hoc facere ꝓhibet ꝙ alter vel ſenior vel dignior de vniuerſitate eādem vniuerſitatem conuocare habeat vt no. de maio. ꝛ obe. c. i. per Inno. ꝛ alios ꝛ in. l. oēs populi. ff. de iuſti. ꝛ iur. ꝛ per Abb. ꝛ alios. in. c. cum nobis. de elec: ſequit̄ ꝙ hoc quoqꝫ caſu cum papa ꝓhibēdo vel ēt indirecte impediendo aut aperte recuſando hoc facere non poſſit ſeu nolit. Poteſtas conuocandi concilium ad alios ſeniores vel dignitate maiores deuoluat: maxime neceſſitate cōuocandi ſubſiſtente: ar. opti. in. c. cum plures. §. porro. de offi. deleg. lib. vi. Ibi. Niſi vel infirmitate vel alia iuſta cā illum contingeret impediri aut ſi nollet: vel malitioſe ī eo ꝓcedere recuſaret. Et in. c. ſi duo. verſi. poſt occupationem. de ꝓcu. eo. lib. Ibi. Niſi eum qui occupauit infirmari: mori: abſentari vel alias impediri contingat: aut ſi ꝓſequi forte nolit ꝛc. Que qdem rōnes ꝛ argumenta: forte ēt ꝓcederēt vbi papa notorie eēt hereticus: vel apoſtaticus: q̄ dictis duobus caſibus ipſo iure eēt excōicatus: quo ad ꝑmū in proprijs terminis tex. eſt in. c. anaſtaſius. xix. di. xxiiij. q. i. acacius. ꝛ gn̄alr hr̄ extra. de hereti. excōicamus no. de ſum. tri. ꝛ fide catho. c. ſi. bonus tex. in. c. cū ſm. de hereti. in vi. ponūt Jo. and. ꝛ alij poſt eum in. c. vt cōmiſſi eo. ti. ꝛ li. Quo ad ſm eſt tex. in. c. lꝫ. deuitan9. De elec. in. c. in noīe dn̄i. xxiij. di. no. in. c. ſi quis pecunia. lxxix. di. Etiam ſi eēt apoſtaticus et eo ꝙ a concilio forte priuatus: vel q̄ papatui ceſſiſſet: de renuncia. c. i. lib. vi. ꝛ adhuc ſe pro papa gerere vellet ꝛc. Cū ergo papa dictis duobus caſibus ſit excōicatus ꝛ abſqꝫ alio iudicis miniſterio nō tm̄ ex cōis ſed priuationis dignitatis papalis: ſi quam hꝫ ſniam ipſo iure incidat ꝛ extra gremium eccleſie reperiat. ꝯn̄r cum tūc nō ſolum nō ſit ſed nec dici quidem poſſit caput aut viliſſimum mēbrum eccleſie: imo cum eo caſu quocūqꝫ viliſſimo ꝛ minimo catholico xp̄iano ſit vilior et īferior. xxiiij. q. i. quaſi per to. no. in. d. c. anaſtaſius. in. d. c. in noīe dn̄i et in. d. c. ſi quis pecunia. et in concor. Merito et neceſſario dicendū erit. Qḋ ſi millies verꝫ eēt: ꝙ talis cōgregatio ad papam ſolum ſpectaret et ꝙ ad neminē alium ſpectare ſeu deuolui poſſet: q̄ negari non poterit qn̄ tunc cū nemo reperiat in papatu qui concilium conuocare poſſit: aliquis alr̄ eius vices: in hac neceſſaria cōuocatione: ſuppleat. ¶ Item ꝙ papa recuſante concilium per alios ad quos ſpectat cōuocari poſſit. Alr̄ quoqꝫ hoc idem iure/exemplo/et rōne inconuincibili ꝓbat: Hꝫ modo. Concilium gn̄ale vt ſ. diximus in diffinitione eiuſdem: eſt vlis epoꝝ orthodoxoꝝ cum alijs catholicis vnius conſenſus legitima congregatio: per quā apparet ꝙ coniungendo diffinitionem cum ſuo diffinito: conuocatio nō eſt de eēntia: mō epi et fideles oēs ſeu eoꝝ maiores qui ep̄os repñtant conueniant in vnum: qḋ ꝓbat. xv. di. canones in prin. ibi. ſancti p̄res in concilio Niceno de oī orbe terraꝝ conuenientes etc. Et de con. di. i. eccleſia. vbi dr̄ ꝙ eccleſia eſt catholicoꝝ collectio. Ites nullibi cautum reperit̄ ꝙ vocatio ſit de eēntia alicuius vniuerſitatis: ſed de ipſius eēntia eſt ꝙ illud miſticum corpus eoꝝ qui conuenire hn̄t ſit congregatum in vnum: q̄uocunqꝫ et qualitercunqꝫ conueniant: put le. et no. p Bar. in. l. ij. C. de decurio. li. x. in ſi. qd ſi non appareat conſilium conuocatū: et ibi per Jo. de platea. et per Alex. de imo. in apoſtil ad Bar. vbi ad hoc alleg. no. per ipſm Bar. in l. vniuerſis. in ſi. C. de ꝑci. impe. offer. in ſi. vbi dicit ꝙ poſteaq̄ꝫ apparet facta reformatio in conſilio non dꝫ vltra q̄ri de perſona arēgantis vel conſulentis. Et ſic dicamus in ꝓpoſito de perſona conſiliū conuocātis. De quo ēt hr̄ per ipſm. Barto. et alios in l.

omnes

cēs populi.ff.de iuſti.et iur.in.c.cum cēs ď
conſti.et alibi.Licet.n.itroductū ſit ꝙ vni-
uerſitas voceť et citeť vel per digniorē vel
per ſeniorem aut alium quēcunqꝫ honora-
tiorem de vniuerſitate: vt no.per Inno.et
alios in.d.c.i.de maio.et obe.et in iuribus
ꝓxime alle. Ad conſtituendos venire debē
tes in mora:vt poſtea ſine ipſis ꝓcedi vale
at ſi non venirent: ad expedienda negocia
vniuerſitatis.Tñ ſi ſimul conueniſſent:vel
ad ſonum cāpane vel ad rumorem populi
vel ſponte ſua aut alr̄ quōcunqꝫ nihilomi-
nus diceretť legitimū conciliū et legitima
vniuerſitas:et eandem hēret auctoritatem
et ptātem:quam hēret ſi a capite conuoca-
ta fuiſſet:qꝛ vt dixi nuſqꝫ repiť ꝙ talis vo-
catio ſit de ſubſtā vniuerſitatis. Ergo ſi hec
vocatio non eſt de ſubſtā ab alio quoqꝫ voca
ri poterit et debebit: et talis vocatio vale-
bit dūmodo conueniant qui conuenire de
bent: maxime vbi caput vel digniores aut
cui hoc incūberet negligeret vel recuſaret
hoc facere.Hec aūt ꝯclo ꝓbatur auctorita-
te cui contradici non pōt vel exemplo: Qꝛ
multa ex concilijs ycumenicis ⁊ antiquis
reperiunť que vocata fuerunt ab impatori-
bus ab epīs ⁊ ab alijs catholicis ⁊ non a
Papa:vt pꝫ in ꝯcilio conuocato contra Si
xtum pontificem maximum.ij.q.v. manda
ſtis ⁊ ꝯtra Leonem ea.cā.⁊.q.auditū ⁊ cō-
tra Marcellinum.xxj.di.c.nunc aūt. Item
in alijs concilijs congregatis contra alios
heriarchas vt fuerūt illa quatuor principa
lia concilia.vꝫ. Nicenum: Conſtātinopoli-
tanum:Epheſinum ⁊ Calcedonen̄. De qui
bus.ſ.diximus:⁊ hř.xv.di.canones.⁊.c.ſicᷓ.
vnde in ꝓnᷓ Calcedonen̄.ſynodi dř. Sctā
⁊ magna ac venerabilis ſynodus que ſm
grām dei:⁊ decreta piſſimoꝝ impatorum
congregata eſt in Calcedonen̄.ciuitate:⁊ hř
xvj.di.habeo librum.cū.c.ſeq. Si igiť iſtud
indiſtincte eſſet veꝝ:ꝙ.ſ.concilium ſine au
ctoritate Pape congregari non poſſit ⁊ ꝙ
alr̄ congregatum eēt nullum ⁊ irritū.Ides
quoqꝫ neceſſario dicēdum videreť:de illis
quatuor principalibus concilijs:de quibus
ſupra:que btūs Grego.in.d.c.ſicut. ſe vene-
rari dicit ſicut codicem quatuor euangelio
rum.Que tñ nec a Papa nec ipſius aucto
ritate congregata fuiſſe videnť. Qď qdem
aſſerere ſtultum fatuū ⁊ hereticum eēt viri
bus.ſ.alle.Per que confirmať qď.ſ.diceba-
tur.vꝫ.hec ideo ꝓcedere qꝛ nullibi cautum
reperiť expreſſe ꝙ conuocatio concilij fieri
non poſſit ⁊ ꝙ ſit nulla ſi ab alijs fiat qꝫ a
Papa.¶ Non obſtant iteꝝ iura que.ſ.i ꝓn
cipio inducta fuerunt ad ꝓbań. ꝙ ad Pa-
pam regulr̄ hoc ſpectabat ⁊ non ad alium:
qꝛ rńdeť ⁊ alr̄ ꝙ illa iura non loquunť de
conuocatiōe ſimplr̄:ſi bene ponderenť: ſed
magis loquunť de celebratione ipſoꝝ con-
cilioꝝ ꝙ.ſ.celebrari nec fieri poſſint niſi pa
pa ſaltem auctoriçando ⁊ confirmando in-
terſit:qď ꝓbať.xvij.di.in.c. ſynodum. Ibi
non poteſtis regulr̄ facere.⁊ in.c.regula.ibi
ſine eius auctoritate concilia fieri nō debe-
re ⁊c.et in.c.multꝭ dř. Non dēre abſqꝫ ſen-
tentia. Ro. Pontificis.cōcilia celebrari ⁊c.
Per que pꝫ non irrationabilr̄ dici debere
ꝙ concilium ſine papa non debeat nec poſ
ſit celebrari:cum membra ſine ſuo capite eē
non poſſint: vt.ſ.diximus : qꝫdiu tñ caput
ſanum et non abſciſſum fuerit aut in here
ticā phreneſim vel quaſi non inciderit: ſed
ſi hereticus eēt vel cā neceſſaria ſubſiſtente
illud conuocare recuſaret vel omitteret tūc
ꝓculdubio per alios catholicos et fideles
chr̄icolas non ſolum conuocari ſed celebra
ri poterit:put latius.j.diceť. Hec qꝫ ꝯclo ꝓ
batur exemplo ſanctiſſimoꝝ Aploꝝ q nul-
lo principali capite vel maiore conuocante
ſeipſos in concilium congregabant et alios
conuocabant cum de negocijs fidei et alijs
grauiſſimis cauſis eccleſie catholice iudicā
dum eēt:ſpūſcō eos mouente et cooperan-
te vt ꝓbať Actuū.vi.in prin. ibi conuoca-
uerunt aūt duodecim multitudinē diſcipu
loꝝ ⁊c. Quod qdem a iure quoqꝫ alienum
non eſt:qꝛ vt.ſ.dicebam qūocunqꝫ vna vni
uerſitas ꝯgregata repiať: ſubſiſtit ēt ꝙ a ca
pite vel ab aliquo conuocata nō fuerit. Et
vna pars ipſius aliam abſentem conuocat:
et quicqd ſic congregata facit vꝫ et tꝫ pinde
ac ſi a capite conuocata fuiſſet vt le. et not.
in.l.obſeruare.C.de decurio.lib.x.et.ff.quod
cuiuſqꝫ vniuerſi. noīe.l.plane.ff.de tu.et cu
rato.datis ab his.l.ſi.ff.de decre.ab ordi.fa-
cien.l.iiij.no.in glo.ex̄ de elec.lꝫ per Inno.⁊
alios in.c.bone. el ꝓ.de elec.in vſi.conſtare
de no.ope.nuncia.c.ſi.per Archi.lxiiij.diſt.
qꝛto.⁊ facit tex.in.l.denoīationum.C.de de-
curio.lib.x.Ergo cum hmōi concilij conuo
catio non ſit in capite ď ſubſtā vniuerſitatis.
Et in caſibus exceptis a gn̄ali regula ſupra
ſcriptā talis conuocatio non fiat in contē-
ptum clauium vel apoſtolici. Sed ad fines

tantum vt fides incontaminata conſeruet
eccl'ia ſcã dei non ſcandaliçet: errores et vi-
cia extirpentur:ac vt virtutes ſtabiliãtur.
Non põt non concludi et preſumi ac pie et
rõnabilr teneri:ꝙ iubente ipſo chro qui eſt
verus ſponſus et caput eccleſie nr̃e ſpiritu
ſancto cooperante talis conuocatio et con-
gregatio fieri poſſit et debeat.
¶ Preterea predicta ẽt ꝯclõ confirmatur.
Rñdendo ad illud magnum fundamentũ
et motiuum quo dicebatur ꝙ iſta conuoca
tio non põt ſpectare ad aliũm ꝗ̃ ad papã:
ꝗꝛ nemo in vniuerſo orbe reperitur qui ha
beat iuriſdictionem in eṗos et ſuperiores
prelatos Reges et principes:quiqꝫ eos cõ-
pellere iuriſdictionalr poſſit ꝗ̃ papa:ꝗꝛ vl
tra id qḋ dcm̃ fuit:circa voluntariã congre
gationem dici ẽt põt ꝙ iſte conuocationes
vniuerſitatis maxime ſi ſint vniuerſitates
approbate. Non ſunt proprie iuriſdictiona
les ditiones: ſed potius ſunt q̃dã requiſitiões
interpellationes et monitiones vel denun
ciationes:quas facere poteſt non ſolum iu-
dex:ſed ẽt alij de vniuerſitate maiores:pa-
res:vel minores qui pñtes repiuntur. Ad
conſtituen̄.non venientes in mora: ne de
cõtẽptu agere poſſint ad inuallidan̄.actus
qui fieri contingeret eis non vocatis: licet
pauciores ſint:vñ dr̃ ꝙ ls vnus tm̃ de vni-
uerſitate pñs repiatur:poterit oẽs alios ab
ſentes vocare ad ipſam vniuerſitatem et nõ
venientes in mora ꝯſtituere. Dũmodo po-
ſtea conueniat maior pars vniuerſitatis:
conſentiendo tam conuocationi ꝗ̃ his que
gerenda erunt:ar.x.q.ij. hoc ius. et de elec.
cum inter.cũ ſi.ſunt.n.huiuſmodi vocatio
nes ſeu denũciationes quales ſunt ille que
fiunt venditoribus.ff.de euictio.l.ſi rem.§.
vlti.l.ſi dcm̃ §.pñte.et.l.herennius.extra de
emp.et vẽdi.c.ſi.et qḋ qui ad lrãm no.In-
no.de elec.cum nobis.in.ij.col. vñ.reuoca-
re:quem ẽt ſeqtur hoſti.et alij. Et iſte qdẽ
denunciationes occurrente neceſſitate ſem
per fieri poſſunt ꝑs in.d.c. cum inter vni-
uerſas.et in.c.i.de ſup.neg.pla.no.de accuſa.
ls.et de voto in.c.magne et alibi. ¶ Ites ſi
diceremus ꝙ qñ concilium conuocandum
eſt contra papam in ipſius facultate ſit tm̃
conuocare concilius vel no.et ꝙ alr conuo
cari non poſſet. Sequeretur maximum in-
conueniens et abſurdum:ꝙ ipſe herẽt ſcm̃
ꝓpriũm auctorare et iudicare cum.ſ.iudi-
caret.concilio opus eſſe vel non eſſe contra
ſe. Quod iura quidẽ abhorrent.l.j.et.l.pu-
pillus.ff.de auctori. tuto. xvij.q.iiij. queli-
de rebus eccle.non alie.cle.ſi vna. Actio.n.
z paſſio in eodem ſubiecto incõpaſſibilia
ſunt de concer.preben.poſtulaſtis.de inſti.
c.ſi.de ver.ſig.forus. ¶ Et ꝙ hoc caſu cũ.ſ.
contra papam concilium conuocan̄.eſt: nõ
reqrat eius ꝯſenſus: z ꝙ ꝑ alios fieri poſ-
ſit talis cõuocatio:ꝓbatur a ſili per ea que
no.per glo.z ſcribentes in.c.irrefragabili §.
exceſſus.de offi.ordi.vbi hr̃ ꝙ ls eṗs in ꝓ-
ceſſibus criminalibus reqrere teneat con-
ſenſum capituli ſui:tñ ſi contingat ꝓceſſus
per ipm̃ formari contra dcm̃ capl'z. Nõ te-
neẽ eo caſu capli conſenſum reqrere. Ides
igit dicemus in caſu nr̃o per predicta ꝗ̃uis
tutius z honeſtius ſit pape conſenſum hoc
quoqꝫ caſu reqrere:prout.ſ.dicet. ¶ Aliter
quoqꝫ dicta ꝯclõ legitima z quaſi inconuin
cibili rõne ꝓbari z ſuſtineri poſſet:hoc mõ
vz. Nemo inficiatur qn concilius ſit iudex
z ſ.papam vbi de eius hereſi tractatur ſe-
pius allegato.c.ſi papa.xl.di.z idem vbi de
eius ſciſmate agit.lxxix.di. ſiquis pecunia.
z.c.ſi duo. Quod ſi hoc conceditur ſeqtẽ
regula:ꝙ iudex añ oĩa cognoſcere dz an ſua
ſit iuriſdictio.de reſcrip.ſuper lris.ſi.ſiquis
in ius voca.non ie.l.ij.in prin.l.in ꝓſcriptio
ne.C.ſi contra ius vel vti pu.cum ſi. Nec.d.
caſu allegari poſſet concilium vel iudicem
in ꝓpria cã iudicare:z ſic eſſe ſuſpectum ꝗꝛ
munus iudicandi potius eſt onus ꝗ̃ com
modum vt pulchre declarat Abb. Panor.
in.d.c.ſuper lris. Ratio aũt huius poſitio-
nis eſſe vr̃:ꝗꝛ cui cõmittit cognitio z deci-
ſio cãe principalis:cõmiſſa ẽt cẽſentur ipſo
iure:oĩa illa preambula z acceſſoria ſine ꝗ-
bus ad cognitionem dicte cãe ꝑueniri non
põt:z ſine quibus cã ipſa expediri non va-
leret hr̃ in.c.i.z in.c.ꝑterea. de offi. deleg.z
in.l.ij.ff.de iur.om.iudi.vbi per doc. Si er
go non negatur concilium de cauſis here-
ſis z ſciſmatis Pape poſſe cognoſcere. Er-
go cum dr̃ ipſum eſſe hẽticum vel ſciſmati-
cum et concilius ꝑpea nolle conuocare. De
hoc emergenti dubio an ſit hẽticus vel ſciſ
maticus:tãq̃ de preambulo ſine quo ad ta
lem deciſionem ꝑueniri non poteſt cogno-
ſcere poterit concilium de quo per doc. in
.c.in fidei.de heret.in.vj. ad hoc aũt cogno
ſcendum:z ad vidẽdũ vtrũ qd ſua ſit iuri-
dictio:peruenire non põt. Niſi conciliũ cõ-
gregatum ſit. Ergo neceſſario fateri opꝫ ꝙ
concilium

conciliũ ſeipſum et per prelatos qui ſunt
de corpore concilij congregari potent. Cuꝫ
iſta ptās ſe conuocandi ꝛ congregãdi tãq̃
preambulum ptãtis ſue ſibi de mãdata ſuiſ
ſe videat. Et alr ſine iſto neceſſario ꝑpara-
torio oꝛã ipſa principalis ab eo expediri non
poſſet vt de ſe ptz pulchre ſentit Bal.in.c.
olim.ad finem de reſcri. In allegatiõe quã
poſuit ibi: vbi dixit ꝙ q̄ñcũq; tractatur de
cã pape: ꝛ de eius exautoratione non requirit
eius conſenſus in hmõi congregatione cõ-
cilij: ꝛ dicit ꝙ ſic limitabunt̃ iura que ha-
bent̃.xvij.di.quaſi per to. Et dixit Dñicus
de ſcõ Gemi.in.c.pp. di.i.in ſi.xviij.diſt. ꝙ
in caſu neceſſitatis pñt prelati ꝯgregare con
cilium irrequiſito papa. Qđ dicit eſſe notabi
le. Pro congregatione olim facta piſis. Idẽ
aperte tz Cardi. Zabarel. ꝛ Ab. Panor. in
.c.ſi. de elec. in.iiij.col. Allegans dñm Hug.
in.c.ſi duo.lxxix.di. vbi dixit not. ꝙ vbi eſt
diſſenſio inter Papam ꝛ Cardinales cõci
lium conuocari dꝫ auctoritate Cardinalium:
Et ꝙ tunc concilium ſiĉ bonus vir electus
ꝛ approbatus a canone determinabit ꝛc.
Ex quibus oibus vr̃ concludi poſſe ſm.d.
Feli.in.c.ſuper lr̃is. de reſcrip. in.xij.col.in
ſcda ampliatione ꝙ poteſtas concilij icipit
ĩ ꝑparatorijs pape reſeruatis: ꝛ ꝙ ſubſequẽ
ter ad ipſius concilium ſpectet cognoſcere de
qualitate criminis qđ pape imputatur vt ſic
cognoſcat an ſua ſit iuriſdictio. Dũmodo
inq̃t ipſe imprimis conſtet de negligentia
Cardinaliũ in congregatione concilij quo
caſu deuoluit̃ ad Imperatores ꝛc. ¶ Et di-
xit.d. Petrus de monte ĩ libello ſuo de po
teſtate pape.col.xvj.vſi. Quero quot perſo-
ne: ꝙ minor pars eoꝝ qui debent intereẽ
concilio dictis caſibus conuocare põt ma-
iorem ꝛ data talis vocatoꝝ contumacia ꝓ-
nunciare poteſt ſe conſtituere conciliũ gñā-
le ꝛ in ſe eſſe eius iuriſdictionẽ ꝛc. ¶ Pro
quaꝝ quidem rationũ ꝛ auctoritatũ confir
matione facit ſꝫ Feli. vbi ſ. ſolẽnis ordo ſer-
uatus in concilio conſtantien. in depoſitio
ne. Jo.xxiij.ꝛ Bñdicti.xiij. poſteaq̃.n. idez
Jo.xxiij. concilium conuocaſſet per bullas
ſuas: ꝛ demum tãq̃ ſibi conſcius aufugiſſet:
concilium impugnando: ꝛ ne celebraretur
quãtum poterat reſiſtendo: concilium nihil
ominus ꝛ ipſum Joãnem ꝛ alios citando
ꝛ ſeipſum legitimando ſe fuiſſe legitime cõ
uocatum ac rite ꝛ recte initiatum ꝛ celebra-
tum declarauit. Et ꝙ ipſa ſynodus in ſpũ-
ſancto legitime congregata gñale concilium
faciens eccliam catholicam militantem re-
preſentat ptãtemq; a chr̃o imediate hꝫ. Cui
quilibet cuiuſcumq; ſtatus vel dignitatis: et
ſi papalis exiſtat obedire tenet̃ in hijs ma-
xime que ꝑtinent ad extirpationem ſciſma-
tis. Et reformationem gñalem eccl̃ie dei tã
in capite q̃ȝ in mẽbris. Que declaratio fuit
optima cautella ad tollendas controuerſias
ſupra ꝛ infraſcriptas. Et que declaratio hr̃ ĩ
geſtis dicti concilij Conſtantien. ſeſſione
prima vſi.ꝛ ꝑ vbi formalr̃ dr̃. Et ꝑ ꝙ ipſa
ſynodus fuit ꝛ eſt rite ꝛ iuſte conuocata ad
hunc locum ciuitatis Conſtantien. ꝛ ſilr̃ fa-
cte ꝛ rite initiata ꝛ celebrata ꝛc. Et melius
ſeſſione quarta ibi et ꝑ ꝙ ipſa ſynodus in
ſpũ ſcõ legitime congregata gñale concilium
faciens eccliam catholicã militantẽ rep̃ſen-
tans ptãtez a chr̃o imediate hꝫ cui qlibet cu-
iuſcumq; ſtatus vel dignitatis et ſi papalis
exiſtat obedire tenet̃: in his q̃ ꝑtinẽt ad ex-
tirpationem ſciſmatis ꝛ reformationẽ gñā-
lem eccleſie dei in capite et in membris ꝛc.
Que pratica valde vtilis iuri et rõni confo-
na oĩno ſeruanda foret in futuris q̃buſcũq;
gñalibus concilijs ad tollendas oppoſitio-
nes et contentiones doctoꝝ et alioꝝ mali-
gnantium ꝛc. Concludit̃ ergo pro pᵒ et ge-
nerali fallẽtia ad regulam ſupraſcriptã: ꝙ
iminente cã neceſſaria congregandi conci-
lium: Papa impedito impedimento nãli
et ineuitabili. Puta mortis: carceris: iſamie
ꝛc. ſeu nolẽte: recuſante: diſſimulante: vel ꝓ
craſtinãte illud congregare: Conuocatio et
congregatio ipſa ad alios ꝑlatos et ꝓncipes
catholicos deuoluit̃ vt.j. dicetur. Alterius
nõ expectato ipſius ꝯſenſu vel approbatiõe.
¶ Ex hac aũt gñali fallentia dici pñt et ſpe
cialr̃ notari ſex particulares fallẽtie: ſeu ſex
ſpãles et ſub alterni caſus: quibus in ſpecie
dici poterit concilium conuocari et congre
gari poſſe. Sine conſenſu vel approbatione
Pape. Ipſo requiſito et recuſante ſeu omit
tente et negligente concilium congregare.
Licet ſ. de aliq̃bus in gñe dictum fuerit ꝛc.
¶ Primo igit̃ ſpecialr̃ fallit.d. regula vbi
Papa notorie eẽt hereticus: q̃ vt ſ. dixi di-
cto caſu congregari põt conciliũ Papa alr̃
non requiſito: nec conſentiente: et rõ eſt: quas
ſupra aſſignaui: q̃ cum concilium gñale ſit
epoꝝ orthodoxoꝝ cum alijs catholicis legi
tima congregatio: qđ per hereticos et male
ſentientes de fide celebrari non poteſt: cum

f

tales ſint extra miſticum corpus eccľie: vt di-
xi in diffinitione concilij .§. in princi. ⁊ ꝓbať
de con. diſt. i. eccľia. i. q. vij. conuenientibus.
Ibi. hereſis ſeparat oēm hoīem ab eccľia. ⁊
quaſi ꝑ to. xxiiij. q. i. c. que dignior. Ibi. vitā
da eſt hereticoꝝ cōio fugienda eoꝝ ſynago
ga cenſeť: ⁊ in. c. qm̄ vetus. ⁊ per to. illas. q.
Ergo qui non ſunt orthodoxi ⁊ catholici:
ſed heretici ſciſmatici ⁊ ab eccľia diuiſi ⁊ ſe-
parati: non ſolum non pn̄t nec debent cōci-
lium congregare ⁊ illi preeſſe: ſed nec qdem
intereſſe niſi vt corrigant. Et ſic papa cum
ſit hereticus: excōicatus ⁊ extra eccľiam poſi
tus cum ſingať tunc mortuus concilium cō
uocare non poterit vt caput nec ei intereſſe
vt membrum: ſed ad alios dicta conuocatio
deuolui. ¶ Et rō rōis eſſe poſſet: q2 chrs
deus nr̄: ⁊ virtus ſpūs ſcī in conciliis adeē
⁊ cooperari pie ab oī ecclesia crediť. Iuxta
illud Matth. xviij. vbicunqȝ fuerunt duo
vel tres congregati in noīe meo in medio
eoꝝ ſum ⁊c. Et illud Actuū. xv. viſum eſt
eni ſpūiſancto ⁊ nobis. ¶ Sed ſpūſſanctus
extra vnitatem ⁊ congregationem vnius fi
dei non accipiť. xxiiij. q. i. loqtur dn̄s. Nec
ligandi aut ſoluendi alios ptātem hȝ: qui ec
cleſie vnitatem non tȝ. c. oībus conſideratis
ea. cā. ⁊. q. Ergo non mirꝝ ſi dicto caſu non
expectať eius ꝯſenſus ſed ab aliis ꝯuocať.
¶ Scdō fallit gn̄alr vbicunqȝ conciliū con
tra Papam: pp eius delictum congregādū
foret q2 dicto caſu non eſt expectandus nec
reqrendus eius conſenſus vt dixit ⁊ decidit
Bal. in. c. cum olim. circa fi. in ver. idem ait
de reſcrip. ſed tali caſu congregatio ipſa ſpe
ctabit ad Cardinales. Per que dr̄ ſm. d.
Alexādrinū in. c. ſynodū. xvij. di. in. i. colū.
q vbi papa eēt notorie criminoſus ⁊ gra-
uibus criminibus irretitus: talr q vniuer
ſam eccľiam ſcandaliſaret: ⁊ monitus nol-
let ſe corrigere. Nec eſſet ſpes de ſua corre-
ctione: hoc caſu vt dicit ipſe concilium con
tra ipm̄ ꝓcedere poſſet. Quod tn̄ dicit ſe in
telligere non ad iudicandum ſed admonē-
dum eum ⁊ inducendū ad correctionem: q2
inqt ipſe a nemie excepta cā hereſis iudica-
ri poteſt. xl. di. ſi papa. Et de hoc articulo ſe
remittit ad id qḋ ſcribit. xv. di. i prin. ⁊ ita
ſe ſaluare aſſerit. glo. no. in. d. c. ſi papa. Cir-
ca qḋ ꝓ nūc non inſto: q2 ventilabit. Jan. ſ.
ꝓpter hoc a concilio iudicari ⁊ condēnari
⁊ nunqd pp hoc concilium conuocari poſ-
ſit: cum de cauſis pp quas concilium cōuo
cari poſſit diſceremus: quo ad cōuocatiōes
tn̄ dicit idem. d. Alexandrinus vbi .§. expe-
ctandum non eē q per eum concilium cō-
gregetur: nihil allegat ſed vltra glo. in. d. c.
ſi papa. ⁊ q̄ ibi not. adduci poteſt ad hȝ tex.
in. c. mandaſtis. ij. q. v. ⁊ tex. in. c. auditum.
ea. cā. ⁊. q. vbi ad lrām dr̄. Auditum eſt
fratres chariſſimi. Qualr mali hoīes gra-
uia crimina in me confixerunt ⁊c. Et facit
qḋ dici conſueuit: q ls aliquo caſu conſen-
ſus prelati requirať vt eſt videre in. c. cām
que de iudi. tn̄ ſi agendū ſit cōtra ipm̄ pre-
latum eius conſenſus nō reqritur ꝓut tra
ditur per doc. in. c. edoceri de reſcrip. no. ꝑ
glo. ij. q. vij. in. c. cum paſtoris. ⁊ facit qḋ po
nitur in glo. magna. in fi. in. l. cum non ſo-
lum. C. de bo. que libe.
¶ Fallit tertio vbi Papa eēt ſenio ⁊ decre
pita etate confectus. Uel vbi eēt delirus: in
ſanus: furioſus: ſtupidus. mētecaptus: mu-
tus: vel alias ſedi aplice ꝓrſus inutilis. Uel
vbi Papa papatui renunciaſſet de renun-
cia. c. i. li. vj. ⁊ tn̄ ſedem aplicam occuparet.
Quia his oībus caſibus concilium non ab
ipſo papa ſeu itruſo ⁊ aſſerto Papa ſed ab
aliis conuocan̄. foret vbi deliberādū occur
reret. An Papa ille inutilis vt i prioribus
caſibus āmoueri: an potius ei coadiutor vel
gubernator dari deberet. de cleri. egro. c. i.
lib. vj. Ita ēt ſentit: imo exꝓſſe dicit. d. Jo.
de Turre cre. in ſumma ſua de ptāte eccľie.
lib. iij. c. viij. quem ēt refert ⁊ ſeqtur idē. d.
Alexandrinus in. d. c. ſynodum. xvij. di. in
ij. col. v̄ſi. ſi autem non eēt ſane mentis. ⁊c.
Et hāc eandē ſniam poſuit ante eos. Hug.
ꝓut ibi refert Archi. in. c. ſi duo. l. xix. di. re
fert ⁊ ſeqtur. Abb. panor. in. c. ls de cuitan-
da. de elec. in. iii. ⁊. iiij. col. Et dicit q illud
dictum Hugotionis multum fuit allegatū
in illa congregatione concilij qḋ alias piſis
⁊ conſtantie celebratum fuit: in quo duo de
papatu contendebant. Et dictis caſibus cō
uocationes concilij fieri debere per Cardi-
nalium collegium aſſerit. Et ita praticatus
fuiſſe dicit in dicto ꝯcilio Piſano. In quo
Cardinales primitus Piſis conuenientes
ſcripſerunt aduerſus principes: ⁊ ꝑlatos or
bis. Et ꝓ hoc facit ſm eus q2 ex quo electio
pape ptinet ad Cardinales: ergo oīa ꝑ que
peruenit ad electionem vnici: veri ⁊ vtilis
paſtoris ſede aplica vacante vel quaſi debēt
ad eos pertinere. ar. in. c. prudentiā. ⁊ in. c.
preterea. de offi. dele. in. l. ad rem mobiles. ff.

de ꝓcu.

de pau ꝛ in.l.cui iuriſdictio.ff. de iuriſ. oī. iudi. ¶ Et ſi diceretur ꝙ Cardinales ſe ī-pedire non poſſint de elec. Pape vel ptinē-tibus ad illam:niſi ſede aplica vere p mor-tem.ſ. Ro. Pontificis vacante. Rn̄deri for-te poſſet:qꝛ vbi eſt eadem ratio dꝫ eē idem ius ꝛ idem iudicium. v. di. ad eius vo. iiij. di. deniqꝫ. de trāſla. p̄la. inter corporalia: cū de filibus idem ſit iudicium. Lex.n. diſpo-nens vno caſu aliquid ad aliquem finem. Idem ꝛ in alio diſponere intelligitur glo. eſt que cōiter approbatur. in.l.ſiquis ſeruo perſuaſerit.C.de furtis. Sed paria ſunt Pa-pam mortuum eē ꝛ non hēre:vel hēre eus ꝑſus inutilem ꝛ inhabilem ad papatum. d.c.inter corporalia qḋ bene ſentire vr̄ glo. in cle.ne Romani.de elec.in verſi. quouis modo vbi mortem pontificis nālem pari-ficat:infirmitati vel furori eiuſdem vel cus recedit ꝛ non vult officium exercere ꝛ ides et apertius in.d.glo.in verſi.moriente. Er-go quocunqꝫ modo vacet ſedes apoſtolica Cardinales de electione pontificis et pre-ambulis ptinētibus ad illam ſine quibus expediri non poſſent ſe impedient ꝛc.

¶ Fallit quarto p predicta vbi ſedes apo-ſtolica ēt per mortem vacaret et tanta per-plexitas: Contentio: Seditio: et altercatio oriretur inter Cardinales: Principibus chriānis eiſdem diuerſimode aſſiſtētibus ꝙ nullo modo poſſe eēt eos ꝑ canonica ele-ctione vnius Pontificis Ro. concordare. Tunc.n.concilium per alios quoqꝫ congre-gari poſſet et deberet:vt ſentiunt doc. Ma-xime Pet. de anch. et Jo. de imo. in cle.ne romani. de elec. vbi in ſimili dicūt ꝙ ſi oēs Cardinales mortui eēnt concilium gn̄ale mortuo papa cōuocari deberet pro electiōe pape:ꝫ alij dixerunt talem electionē ad cle-rum Ro. tunc deuolui: ſed primam partes tꝫ et ſequitur. d. Alexandrinus in.d.c.ſyno-dū.l.ij.col. vſi. Adde ēt ꝙ ſi ſede vacāte ꝛc. Et latius vētilabitur.ī.in trac. Quibus et cauſis congregari valeat generale concili-um. verſi. tertia cauſa.

¶ Fallit quinto vbi ſciſma eēt in eccleſia: et duo vel plures contenderent de papatu: Quia qlibet ipſoꝝ pretēderet ſe papam eē: nec cedere vellet aut conciliū congregare: ꝑut qn̄qꝫ accidit tpe Vrbani. vi. quo octo Cardinales Galli alium pontificem ques Clementem ſeptimum nuncupauere crea-uerunt. Sumpta occaſione ꝙ idem Vrba-nus per impreſſionem populi Ro. creatus fuiſſet. lxxix. di. ſiqs pecunia. ḋ quo ſciſma-te ad longum diſputauit. Bal. in trac ques poſuit poſt rubricam.C.ſiqs aliquē teſta. ꝓ-hibu. et. d. Cardi. Zaba. in tra. ſeu conſilio. d. et poſt lecturam.c.ꝫ de euitanda. de elec. vbi ponit ſex aut ſeptem modos ꝓuidendī ꝙ dicto caſu ſciſma tollatur. Ita vt vnicus Apoſtolicus ſit et ibi per multas ratiōes vterqꝫ ipſoꝝ concludit conciliū gn̄ale per Cardinales et alios cōgregan̄. eē ipſis ſciſ-maticis conuocare recuſantibus ad qḋ fad-unt que dicta fuere.ſ.in gn̄ali fallentia: ꝛ in prima fallentia ſpeciali cum.ſ. Papa eſt he-reticus. Idem quoqꝫ dōm eēt ſm predicta vbi eſſet vnicus papa ſciſmaticus: ꝛ qui in eccleſia dei ſciſma confoueret ꝑut.ī. latius apparebit:cum de cauſis pp quas conciliū congregari pōt tractabimus. Ad predictā autem limitationem comprobandam ſuffi-ciat pro nunc. tex. cum apparatu ſuo. in.c.ſi duo. lxxix. di. cum concor. ꝛc.

¶ Fallit ſexto ꝛ vltimo. Vbi Cardinales: Imperator ꝛ prelati ecclie ſeu maior ꝛ ſani-or pars catholicoꝝ ex aliquo dlicto Pape vel alioꝝ pp qḋ eccleſia ipſa ſcandalizaret. Premonuiſſent papas opus eē concilio ge-nerali. Et papa hoc negaret:vel vbi catho-lici ſaltem aliqui ex maioribus ꝛ grauiori-bus prelatis ꝛ catholicis dicerent crimen pape eē hereſim ꝛ ipſe papa id negaret. Et ſuper hoc dubio eēt contentio: qꝛ tunc ēt ſi papa qꝫtūcunqꝫ vnicus ꝛ in poſſeſſione pa-patus exiſ recuſaret conuocare concilium. Nihilominus ab alijs poſſet ſine conſenſu pape. Per rōnes ꝛ iura de qbus.ſ. congre-gari:qꝛ.ſ.iudex cauſe preparate ē etiā iudex cauſe preparantis cum ante oīa cognoſcere: habeat nunqd ſua ſit iuriſdictio.ff. de iudi. l.ſiqs ex aliena. ex̄ de reſcrip. ſuper lr̄is vbi per Panor. ꝛ alios ꝛ per Bart. ꝛ legiſtas. in.l.preſcriptione.C.ſi cōtra ius vel vtili. pu-bli. Probat̄ i.c.ſi iudex laycus. de ſen. excō. in. vi. vbi hr̄ ꝙ cū dubitat̄ an aliquis q de-tētus eſt a iudice layco ſit clicus vel nō. Iu-dex eccleſiaſticus. qui eſt iudex clici:non aūt iudex laycus de hoc dubio cognoſcet. Ergo in ꝓpoſito:ſicut concilium eſt iudex. pape heretici ꝛ iudicat ipm pro hereſi. Ita etias erit iudex ad cognoſcēdū nunqd tale crimē qḋ opponit̄ pape que eſt cā preparans eius iudicium ſit hereticum nec ne. Item nūqd pro tali crimine ſit opus ꝯcilio nec ne. Ita

determinat Petrus de monte in trac. ſuo de ptāte pape: ⁊ concilij §.vj.quero quot pſone. Et latius Feli.in.d.c.ſuper lr̃is. in.xj. col.vſi.an ſua ſit iuriſdictio.vbi per aliqua iura de qbus ibi per eum dicit poſſe inferri ⁊ queri. Utrū ſicut concilium eſt iudex cōpetens vbi agit̃ de crimine pape ſaltem qͥlificato iuxta.tex.glo. ⁊ no. in.c.ſi papa.xl.di. Ita ſit etiam iudex cōpetens in cognoſcendo an crimen qd̓ opponit̃ pape ſit tale quale eē ops vt concilium iudicare poſſit. Et concludēdo pro parte affirmatiua adducit regulam de qua.ſ.vz.ꝙ iudex cauſe preparate eſt ēt iudex cauſe ꝑparantis.l.ordinarij. verſi.ab eo iudice.C.de rei ven.l.minor ī ſi. prin.ff.de euic. Pro quo bene facit qd̓ voluit Archi.⁊ alij in alle.c.ſi papa.⁊ in.c.in ſidei.vbi concludunt concilium eē iudicem ⁊ cognoſcere poſſe nō minus de occulta hereſi pape q̄ꝫ de manifeſta. Et nunqd illa ſit hereſis vel non: facit qd̓ dixit Abb.Panor. in.c.ſi dicius de fo cōpe.in.viij.col. verſic.ſed tu dices ꝙ qn̄ iudex nō hꝫ cognoſcere niſi ſuper certa qualitate delicti. Puta.ſ.crimine notorio vt dicimus: de conſeruatore de of. dele.c.vlti.lib.vj. Si negat̃ qualitas ſuper qua fundatur eius iuriſdictio. Puta q: dr̃ tale delictum non eē notorium tunc iudex qui cognoſcere hꝫ de principali ſi tale erit: cognoſcet ēt de iſta qualitate tanq̄ꝫ de ꝑparante: ⁊ ita ꝓcedit gloſa in.c.i.de offi. dele. ⁊ glo.in.c.accuſatus.de hereti.in.vj. vbi dr̃ ꝙ inquiſitor heretice prauitatis: non poteſt cognoſcere de diuinationibus niſi ſapiant manifeſtam hereſim. Et tn̄ de hac qualitate vꝫ nunqd ſapiant manifeſtam hereſis cognoſcet tanq̄ꝫ de cā preparante: niſi forte talis cā eēt notoria vt proſequit̃ Geminia. in.d.c.accuſatus. Per que de primo ad vltimum pꝫ concilium cognoſcere dictis caſibus an ſua ſit iuriſdictio: ⁊ ꝯñr congregandum per alios eē: cum alr̃ ad hoc vltimus cognitionis iudicium perueniri non poſſit vt dctū fuit ar.op? de offi.delega.c.i.iuncta eius glo.ſi.c.preterea.c. ſignificaſti. ⁊.c.prudentiam.in ſi.cum ſuis concor.

¶ Poſt hec igitur pro expeditione huius articuli. De tribus querendum eē videt̃.

¶ Primo ad quem ſeu ad quos dictis caſibus ſpectet conuocare generale concilium.

¶ Scdo qs modus ī ꝯuocādo ſuari dēat.

¶ Tertio quid agendum ſit.ſi papa ſe huiuſmodi congregationi opponat. Penas ⁊ cēſuras eccliaſticas fulminādo ꝯtra ꝯuocātes: ⁊ ad talē ꝯuocatōes ad ꝯciliū ꝓficiſcētes

¶ Quo ad primum queſitum nōnulli doctores non parue auctoritatis ⁊ iuris: ⁊ antiquoꝝ conciliorꝝ exemplis: inherentes dicere ⁊ arguere voluerunt.ꝙ Papa recuſante ꝯcilium gñale cōuocare. Hec conuocatio primo loco ad Imperatorem deuoluit̃: cū ipſius auctoritas atqꝫ ptās ſit ſubſidiaria ⁊ cōuertibilis cum auctoritate poteſtate Pape: ſaltem in his que iuriſdictionis ſunt: q: ſicē papa Imperatoris defectum ſupplet. de fo.cō pe.l.ꝫ ex ſuſcepto.cum ſi.ita ⁊ ecōtra. Prout manifeſte colligit̃ ⁊ ꝓbari vr̃ exemplo conciliorꝝ antiquorꝝ: que in defectum ⁊ pp ipotentiam pape conuocata fuerunt auctoritate Imperatorꝝ: cum tunc non daret̃ facultas pōtificibus maximis congregandaꝝ ⁊ docendaꝝ plebium chriſticolaꝝ.xv.di.canones. Unñ inquint: Conſtantinus primā Nicenā ſynodum ꝯgregari iuſſit. Eiqꝫ ꝑfuit: ac multorꝝ in ea qrelas audiuit.xij.q.i.futuram eccliaſ. ver.idem vero preſidens ⁊ hr̃ in.d.c.canones.verſi.harꝝ prior.⁊.xj.q.i.cōtinua.vbi dr̃ ꝙ Conſtantinus Imperator preſidens in ſcā ſynodo que apud Nicēā ꝯgregata eſt multorꝝ querelas audiuit ⁊c. Scdam vō in vrbe Conſtantinopolitana Gratianus ⁊ Theodoſius ꝯuocarunt. Tertiam Theodoſius iunior ꝯ Neſtorium in Epheſo. Quartā Martianus ꝯtra Euticē in Calcedone. Quintā item Cōſtātinopolitanam Iuſtinianus cōtra Theodorꝝ Meſochemō. Sextā in vrbe Conſtātinopolitana Conſtantinus Alter. contra Macharium Antiochenum epm cōuocaſſe legunt̃: put.ſ. copioſius apparet ī annotatione diuerſorꝝ ꝯciliorꝝ: ⁊ hr̃.xvj.diſt.c. Prima aūt ſynodus.in.c.habeo librꝝ.in.c. qm̄.⁊ i.c.ſexta ſynodus ⁊ Theodoricus rex epos ꝯgregauit in vrbe ad ꝯcilium.xvij.di.§. hinc ēt.ibi cum auctoritas Theodorici regis ex diuerſis ꝓuincijs ad vrbem Ro.ſacerdotes ꝯuenire ꝑcepiſſet.vt ſcm̄ cōcilium indicaret ⁊c. Ecce ergo ꝙ Imperator ſupplebat vices ⁊ defectum Pape in cōuocatione cōciliorꝝ gñalium. Papa non valente vel negligente illa conuocare. ¶ Qd̓ qdem rōne non caret: q: cum Imperator ſit eccleſie ⁊ ſidei catholice aduocatus vt hr̃ in.c.venerabilem. de elec.⁊ ad ipm ſpectet ſidē eccliamqꝫ tueri: ⁊ exaltare. cle.ne romani.de iureiur.⁊ in ⁊c.tibi dn̄o.lxiij.di.intm̄.ꝙ a papa de hereſi ſuſpecto: exigere pōt ⁊ ipꝫ interrogare: qd ſentiat

ſentiat de fide: et ꝙ declaret ꝓfiteaturqȝ fidē
quam ꝗ.xxv.q.i.ſattagēdum. vbi dixit Ar-
chi. Poſt laur. ꝙ papa tenet̃ rn̄dere ꝯ hoc.
Quia ſi ſuſpectus eēt de hereſi ꝯtumciqȝ
occulta accuſari poſſet. Item cum ipſius im
peratoris interſit ꝙ pax ac vnitas fidei chri
ſtiane ſeruet̃: non ſolum in vrbe ſed in toto
orbe. ar. in.l. ꝯgruit.ff. de offi. preſi. et in.l.i.§.
qui es.ff. de offi. prefe. vrbis. xcvi. di. Nos ad
fidem. et cum ſit ſummus princeps ſ. oēs re
ges et principes chriānos. vij. q.i. in apibus.
Cumqȝ hēat oēs mundi nationes ſubſe. xi.
q.i.§. hec ſiquis. vſ. volumus. Sitqȝ totius
mundi princeps et dn̄s.ff. ad legem rodi. de
iactu.l. deprecatio. et in eius ptāte ſint oēs ꝓ
uincie. lxiij. di. hadrianus et oīa que ſunt in
vniuerſo orbe. viij. diſt. quo iur̃. xxiij. q. viij:
conuenior.C. de quadri ꝑſcrip.l. bene a zeno-
ne. Item cum Impator ſit potiſſimum et
principale membrum concilij poſt papam
in quo iure ꝓprioītereſſe pōt et dȝ. Marie
vbi de fide agit̃. xcvj. di. nos ad fides. Ibi in
tereſſe volumus. Non mir̃ ſi dr̃ ꝙ ad ipſm,
qui inter chriānos oēs poſt papam maior
eſt hmōi concilij congregatio ſpectet. Deus
enim fecit duo magna luminaria in firma
mēto celi luminare maius et luminare mi-
nus: et in firmamento eccliē vlis fecit etias
deus duo magna luminaria ideſt duas in
ſtituit dignitates: que ſunt pontificalis au-
ctoritas et regalis poteſtas vt dicit tex. for-
malis in.c. ſolite. de maio. et obe. Ergo defi
ciente luminari maiore qḋ preeſt diei: lumi
nare minus qḋ ꝑeſt nocti ſupplet vices ma
ioris. Ad quam concluſionē bene conueni
unt que ſ. dicta fuere et que no. per Inno. et
doc. in.c.i. de maio. et obe. in.c. cum oēs. de
conſti. in.c.i. de his que fi. a maio. par. capi.
et per Bar. et legiſtas. in.l. oēs ppli.ff. de iuſt.
et iur. in.l.i.ff. de albo. ſcriben. et per Bal. et
alios in.l. obſeruare.C. de decurio. lib. x. qui-
bus in locis et alibi cōiter cōcludit̃: ꝙ vbi-
cumqȝ capl'ȝ eccleſie cathedralis ſeu alia vni
uerſitas hȝ caput ſuum: qḋ eidem preſideat
ad illud tāqȝ ad maiorem et digniorem re-
gulr̃ ſpectat capl'ȝ vel vniuerſitatem ipſam
cōuocare: ſeu quatenus hoc non ſit: ceſſante
conſuetudine vel priuilegio. Ad maiorē di-
gniores vel antiquiorē de vniuerſitate: pro
quo allegat̃.ff. de fide inſtr.l. fi.ff. de albo. ſcri
ben.l.i. xvij. di.§. fi. vbi hr̃ ꝙ ſeruandus ē or-
do in prelationibus et honoribus deferen-
dis. Cum igit̃ clar̃ ſit impatorem digno-
rem et maiorē eſſe in ecclia iſta catholicoꝝ
poſt papam. Ergo ad ipſm: papa recuſante
vel negligente pmo loco deuolui dȝ gn̄alis
concilij cōuocatio. etc. Pro iſta parte argu-
it. Cardi. Zaba. in.d. ſuo tra. ſciſmatis ſub
d. ſuo conſilio.cl. et extra de elec. poſt.c. licet.
Incipit. Unitatem eccliē etc. in. iiij.q. Et di
cit ꝙ quocumqȝ caſu papa vel Cardinales
non ſint concordes in conuocando et non
conuocent dictum concilium vbi opus eſt
ꝙ talis conuocatio ad Imperatorem ſpe-
ctat. Et de hoc dicit videri caſum. lxv. diſt.
c. fi. vbi hr̃ ꝙ negligente illo ad quē deuol-
uitur congregatio vicinoꝝ epoꝝ ꝓ ordinā
dis epis locoꝝ: ꝙ ipſi populi conuocant cō
uicinos epos: ſed Impator repn̄tat totum
ppl'ȝ chriānum cum in eum tranſlata ſit iu
riſdictio et ptās orbis.ff. de ori. iur.l.ij.§. no-
uiſſime.C. de veteri iur. enuclean.l.i.§. cum
enim. Ergo inquit ipſe deficientibus illis
ad quem primarie ſpectat. Idem Impera-
tor loco ipſoꝝ ſuccedet et concilium conuo-
cabit. Et ſic . G. reuolabit ad. A. qȝ extremi
tas retrahit̃ ad principium. Nam a princi-
pio imperatoris vt dictum fuit ſ. conuoca-
bant concilia: ꝗ poſtmodum hec ptās fue-
rit reſeruata pape. Et ita deficiente ꝓuile-
giato res de facili reuertit̃ ad nām ſuam.l.
di. ferrū. nec ē alius magis idoneus dei mi
niſter ad obuiandū periculis fidei et ecclie
qȝ ſit imperator qui eſt aduocatus et defen
ſor ecclie: cui male patrocinaret̃: ſi eam per-
mitteret labi in hereſiȝ: et quāqȝ clici vt in-
quit Cardinalis vbi ſ. hoc fortaſſe non ha-
beant gratum ꝙ ſi ꝗ Impator in his ſe in
tromittat: tn̄ credendū eſt ꝙ boni clici et fi-
deles layci hoc hērent acceptum videntes
ꝙ papa et Cardinales hoc negligerent: vel
nullam facerent congregationem: nulla cā
rōnabili moti. Nec quēpiaȝ moueat: dicit
ipſe. Cardi. ꝙ Imperator ſit laycus et ꝙ ꝓ
pterea ſit inconueniens ꝙ layci de clericis
vel eoꝝ negocijs ſe impediant: qȝ layci non
ſimplr̃ et indiſtincte ꝓhibentur ſe impedi-
re vel iudicare de cauſis et negocijs clerico-
rum ſed regulr̃. Ubi igit̃ ſpālis ratio ſubeſt
ſecus eſt: qȝ layci ratione dictāte vel neceſſi
tate vrgente de negocijs et cauſis clericoꝝ
bene ſe impediunt: ſicut diximus eos ſe im
pedire ratione feudi. de for. compe. ver. de
appel. romana.§. dȝ. li. vj. cum eo qḋ ibi no.
in glo. ſed hoc caſu non modo ſubeſt rō ſpe
cialis: ſed ſpāliſſima et neceſſitas vrgentiſſi

ma. Ne.ſ.fides catholica Ruat:que nimiũ
periclitari poſſet niſi per viã concilij ꝓuide
ret ꝛc. ¶ Poſſet ẽt alr̃ quoqꝫ rñderi:ꝙ hu
iuſmodi conuocatio ad concilium ſaltẽ qñ
ſit per inferiores pape. Non ſit ꝓprie iuriſ
dictionalis citatio: ſed potius q̃dam inter
pellatio requiſitio ꝛ denunciatio: vt ſupra
dixi in alio ꝓpoſito:que denunciationes oc
currente neceſſitate fieri pñt ſemper ẽt per
non hñtes iuriſdictionem in eos qbus de
nunciat̃ vt hr̃ in.c. inter vniuerſas de elec.
ꝛ in.c.i.de ſup.neg prela.no.de accuſa.licet.
ꝛ in.c.magne de voto. Ergo licet ſuppone
remus Imperatorem nullam hr̃e iuriſdictio
nem in prelatos ꝛ clericos vocandos:tñ vo
care eos poſſet ad concilium modo ꝑmiſſo.
Ad ꝙ ꝓlati ipſi qď oino ꝓſidiſci tenent̃:ſaltẽ
reſpectu iuri. Qď recipiũt in eoꝝ ordinatio
nibus de iureiurã. Ego. N. vbi iurant indi
ſtincte ire ad concilium cum vocati fuerint.
Nec ibi dr̃ magis ſi vocaret̃ a Papa q̃ȝ ab
Impatore vel ab alio,ꝛ ſic nõ obſtaret mo
tiuum:de quo ſ. Licet Jo.gloſator ſuſtinẽdo
rñſionẽ.d.Card.eam firmare videat̃.xxiij.
q.v.principes. vbi ponit aliquos caſus in
quibus layci multiplicem habent ptãtem ꝛ
iuriſdictionem intra eccliam ꝛ inter eos q
ſunt de eccleſia per illum tex. ꝛ inter cetera
dicit quo ad ꝓpoſitum nr̃m: ꝙ vbicunqꝫ ec
cleſiaſtica ptãs deficit:ꝙ layci ſupplent eius
defectum:ꝛ poteſtatẽ ipſius exercẽt. Qď ni
hilominus intellr̃ in patrocinãdo.ſ. ſed nõ
iudicãdo vel iuriſdcõnẽ i clicos exercẽdo.
¶ Contra hoc aũt inſurgũt doctores:ꝛ ꝓ
ſertim Bal.in tra.de ſciſmate ſeu in allega
tione quã poſuit poſt.c.olim de reſcrip. In
cipit nouiſſime. Mccccxcvij. Rex francorũ
ſubtraxit obedientiã dño Bñdicto:ꝗ tñqꝫ
obſtinatus nolebat ſe ſupponere cõcilio ꝛc.
Et dicit ꝙ ls Impator olim curaret ſciſma
ꝛ cõgregaret concilium:eiqꝫ intereſſet.lxxix.
di.ſi duo.in ſuprascrip.vbi Honorius Im
perator loqtur:tñ ꝙ hodie ãmiſit faſces: ꝗ
reges ſubtraxerunt ei obedientiam: ꝛ ppea
inqt ipſe concilium formatum ꝛ eſſentiatus
ſeu canonicum de iure nõ põt Impator fa
cere nec ei ꝓſidere: ls q̃ȝdam congregationẽ
facti:que potius dr̃ conuẽticula facer̃ poſſit.
Et rñdendo ad ꝑmiſſa que fuerunt pro im
peratore inducta:diſtingue (inqt ipſe) tpa
ꝛ ꝯcordabis ſcripturas. Duo.n.quo ad hoc
in ecclia ſunt tpa. Primum qñ eccleſia paꝝ
militabat ꝛ paꝝ poterat per ſe ſolaꝫ. Et tũc
pp eius impotentiã multa priuilegia ꝯtulit
impatoribus:q̃ poſtea rationabilr̃ eis ſunt
ſublata. Qď colligit̃:lxiij.di.nullus laycoꝝ.
in.c hadrianus.el.i.in.c.ego ludouicus.ꝛ in
.c.tibi dño. Jũctis ſequit̃.ar.c.hadrianus.
el.ij.ꝛ.c.in ſynodo. ꝛ.c.bene qdem.xcvj.di.
cum multis ſeq.caplis. Scďꝫ vo tp̃s fuit de
inde cum eccleſia militans plus cepit poſſe
q̃ȝ impium tpale. In iſto ergo:ꝛ multo mĩ
nus in nouiſſimis tpibus etatis nr̃e impa
tor non põt ſm ſuũ ius dicere Rome. Nec
in regnis illis citare.que ſibi non obediunt
ꝗ quo ad obedientiã inſpicitur poſſeſſio:ꝛ
non mer̃ ius.C.de ſum.tri. ꝛ fide cathol.l.i.
vnde ſeqtur dicit ipſe:ꝙ Imperator nõ po
teſt ꝯuocare gñale cõcilium:nec in vrbe que
hoc hꝫ de iure capitis.ff.de religio.l.cum in
diuerſis:nec ẽt alibi. De iure aut de facto:
põt ꝯuocare cleꝝ Rome. vel eũ q eſt caput
cleri totius mundi.ar.ff.de legi.l.de qbus.
Nec cleꝝ regni Boiemie:ꝛ Sicilie: vt cle.pa
ſtoralis.de re.iudi. Nec cleꝝ Francie ꝗ illõ
regnum:nullo iure ſubeſt Impatori loquẽ
do ſm nouam eccliam vt no. in.c.qď cleri
cis de for.compe.ꝛ.lxiij.di. hadrianus.nec
in alijs ſilibus regnis ꝛc. ¶ Et ls ad iſta iu
ra ꝛ motiua Bal. rñderi poſſet : ꝙ nullus
dicit ꝙ Impator iuriſdictiõalr̃ citare poſ
ſit prelatos ꝛ clericos ad conciliũ:ſed ꝙ pa
pa negligente vel recuſante:ipſe ſupplere ha
beat vices ꝛ defectum:vocando ꝛ denũciã
do:ꝗ ipſimet prelati virtute iuri. venire te
nentur:vt ſ.dixi. Tñ pro opinione Bal. facĩ
ꝗ illamet iura que inducuntur pro Impa
tore de qbus ſ.ſe ipſa limitant. Dum dicũt
vel innuunt ꝙ concilia illa que ab impato
ribus ꝯuocata fuere pp impotentiam ecclie
in adiutorium Ro. Pontificis: vel ipſis iu
bentibus:interpellantibus: regrẽtibus:ſeu
ipſis approbantibus ꝛ conſentientibus:cõ
gregata fuerunt. Qď qdem ꝓbari maxime
vr̃.ij.q.v.mandaſtis. Ibi.ꝙ audiens ꝛ Ua
lentinianus Auguſtus. Nra auctoritate ſy
nodum ꝯgregari iuſſit ꝛ.xvj.di. quaſi p to
qď ẽt colligitur ex tex.in.c.ſexta ſynodus: q
prima facie pro parte imperatoris facere vi
detur. Ibi,exequente pijſſimo principe Cõ
ſtantino:intra palatium ſuum: ſimulqꝫ le
gatis aplice ſedis:ꝛ epis.cl.reſidẽtibus ꝛc.
Apparet igitur ex iſto tex.pp verbum exe
quente declarationem vel mandatum de
exequendo ꝓceſſiſſe. Maxime ꝗ legati ſedis
apoſtolice ꝓfuerunt.dcm̃ concilium mãda

to ac

to ac iuſſu Pape Agathonis conuocatum fuiſſe. Conſtantino imꝑatore exequēte. Nō aūt ꝙ Conſtantinus ꝓpria auctoritate illud ↄuocauerit: ſubdit igitur Bald. vbi ſ. ꝙ imminente caſu ꝛ neceſſitate congregādi conciliū. Et Papa nolente ſeu recuſante illud congregare ꝓut ſ. dcm̄ fuit. Nō imperator ſed Cardinales illud ↄgregare debent: put determinat Hug. expreſſe. in.c. ſi duo. lxxix. di. vbi no. dixit qꝺ exiſtente diſceſſione inter Papam ꝛ Cardinales conciliū conuocari dꝫ auctoritate Cardinaliū: ꝛ tūc concilium: ſicut bonus vir: electus ꝛ approbatus a canone determinabit: ſubdit ēt qꝺ dicto caſu ſufficit maior pars Cardinaliū. ar. ff. ad municipales. l. qꝺ maior pars: imo inquit ipſe maior pars Cardinalium pn̄tium ſufficit. Si ſaltem due partes ſint pn̄tes. ff. qꝺ cuiuſcꝫ vniuer. noīe. l. ſi nulli. Nō obſtat dicit ipſe tex. in.c. lꝫ de euitanda. de ele. ꝙ hic non ſumus in electione Pape: de qua loqtur ille tex. ſed ſumus in concilij cōgregatione. Addit ēt qꝺ ad conciliū generale de neceſſitate nō ſunt vocādi: niſi epi: vt no. Inno. in.c. graue. de ꝓben. ꝛ dicet. I. in loco ꝓprio. ꝛ ꝑ ꝓdcā infert idē Bal. ibi ꝙ Cardinales epi ſunt illi ad quos ꝓncipaliter ꝑtinet concilij cōuocatio. ar. xxiij. diſt. in noīe dn̄i. Sed poſtea ſubiungit: ꝛ bn̄ ꝙ Cardinales non ↄuocant concilium vt ſinguli ſed vt collegium: Qꝺ qdem Cardinalium collegium maius eſt: ꝗꝫ aliqs ſingularis epſ vel patriarcha: lꝫ negandum non ſit qn Cardinales Epi ēt vt ſingulares ſint in concilio alijs ꝑſtantiores. Item non eſt inquit ipſe negandum quin qlibet ſingularis Cardinalis: ēt Diaconus vel ſubdiaconus ſit maior epo Florētino vel Peruſino. ar. in. l. vnica. C. de ꝓpo. labor. ibi. Quos nr̄i lateris comitatus illuſtrat ꝛc. Et in hac cōcilij cōgregatione: que fieret per Cardinales: non reqritur ſm̄ eum auctoritas eius qui ꝓtēdit ſe eē papā. Quia tractatur de ſua exauctoratione ꝛ de cauſa propria ꝛc.

¶ Iſta Hugotionis ſnīa de qua per Bal. vbi ſ. ꝙ. ſ. congregatio concilij ad collegiū dn̄oꝝ Cardinalium primo loco deuoluat. vbi concilio oīno opus eſt: ꝛ papa interpellatus illud facere recuſat: negligit: vel diſſimulat. Oēs fere doctores de hac mā ſcribētes in cōem quaſi opinionem traxit. Quāuis nec Hugo. nec doc. ipſi iura aliqua hoc ſpecialr ꝛ indiuidue ꝓbantia allegent. Nec preteritoꝝ concilioꝝ exemplis iuuent. Sed arguendo tm̄ a ſili ab vtili ꝛ honeſto: iura in ſilibus caſibus gn̄alr loquentia inducūt inferentes ꝙ collegium Cardinalium defectum Pape primo loco ſupplere dꝫ. Et ꝓpterea hac forte auctoritate ꝛ ↄſyderatione motus Cardi. Zaba. in.d. ſuo tra. ſciſmatis in. iij. q. ſupponendo caſum: tunc forte i facti contingentia occurrētem. Vbi. ſ. duo de papatu contendunt: ſiue ſint ſiue non ſint in poſſeſſione papatus: vel quaſi: ꝛ nolunt concilium congregare: ad qꝺ qdē oīno ſpectat iudicare. Quis ipſoꝝ ſit verus Papa. Quis eoꝝ intruſus ſit: apoſtaticus vel antipapa: ſeu vtrum ambo ↄtendentes deijciendi ꝛ de trono pontificali deturbandi ꝛ expellendi veniant: vt alter vnicus ꝛ verus papa eidē ſedi ꝑficiat. lxxix. di. ſi duo forte. iuncta eius prima glo. Dixit ꝙ tunc collegium Cardinalium congregabit concilium. Quia cum ſint in poſſeſſione eligendi papam. de elec. lꝫ in.c. vbi periculum. eo. ti. lib. vj. cle. ne Romani. eo. ti. ꝛ. xxiij. di. in noīe dn̄i. Conſequenter ad eos ſpectant oīa que electionem concernunt: vel ſunt ad electionē ↄn̄tia. de elec. vt preterite. ꝛ. c. cupiētes. §. ad hoc. ꝛ §. ſi vero. lib. vj. Pro hoc. lxv. di. c. ſi. ꝛ qꝺ ibi no. in glo. in ver. argm̄. Nā hoc caſu inquit ipſe: non ſubeſt remediū vt deputet̄ viſitator eccl̄ie Ro. vacanti: quo caſu ipſe viſitator tales vocationē faceret. Quēadmodum ſi deputaret̄ eccleſie. Metropolitane: q2 tunc conuocādi ſunt cōprouinciales epi: per ipſm viſitatorem: vt no. Archi. vij. q. i. pontifices. ꝛ facit. lxvj. di. obitum. ꝛ. c. ſi. ꝛ de elec. c. is cui. lib. vj. ſed reſpectu eccleſie Ro. non eſt qui talem viſitatorem deputet: q2 talis ꝑtās remanet penes collegium ꝛc. Ibi etiam rn̄d. ad contrarium qꝺ contra tex. in. d. cle. ne romani. § irritū monet̄. Et demum dicit ꝙ ſi cōtingeret ꝙ collegium Cardinalium dicto caſu non concordaret in ipſa conuocatione concilij: vel ex quacunqꝫ cauſa nollet: aut non faceret dictam conuocationem: ꝙ tunc talis conuocatio ad imꝑatores deuoluet̄. Et de hoc vn̄ caſus ſm̄ eum in.c. ſi. lxv. di. vbi negligente illo ad quem deuoluit̄ cōgregatio: vicinoꝝ epoꝝ pro ordinandis epis locoꝝ ipſi populi conuocant dictos vicinos epos. Sed imperator repn̄tat pp̄lꝫ chriānum: cum in ipſꝫ ſit tranſlata oīs iuriſdictio ꝛ ꝑtās vniuerſi orbis. ff. ꝺ orī. iur. l. ij §. nouiſſime. C. de iur.

ma. Ne. ſ. fides catholica ruat: que nimiũ periclitari poſſet niſi per viã concilij, puide ret ⁊c. ¶ Poſſet ẽt alr quoqꝫ rñderi: ꝙ hu iuſmodi conuocatio ad concilium ſaltẽ qñ ſit per inferiores pape. Non ſit ꝓprie iuris dictionalis citatio: ſed potius qdam inter pellatio requiſitio ⁊ denunciatio: vt ſupra dixi in alio ꝓpoſito: que denunciationes oc currente neceſſitate fieri pñt ſemper ẽt per non hñtes iuriſdictionem in eos qbus de nunciaẽ vt hr̃ in. c. inter vniuerſas de elec. ⁊ iij. c. i. de ſup. neg prela. no. de accuſa. licet. ⁊ in. c. magne de voto. Ergo licet ſuppone remus Imperatorem nullaꝫ hr̃e iuriſdictio nem in prelatos ⁊ clericos vocandos: tñ vo care eos poſſet ad concilium modo ꝑmiſſo. Ad ꝙ ꝑlati ipſi qd̕ oĩno ꝓhiciſci tenenẽ: ſaltẽ reſpectu iuri. Qd̕ recipiũt in eoꝝ ordinatio nibus de iureiurã. Ego. N. vbi iurant indi ſtincte ire ad concilium cum vocati fuerint. Nec ibi dr̃ magis ſi vocareẽ a Papa q̃ꝫ ab Impatore vel ab alio, ⁊ ſic nõ obſtaret mo tiuum: de quo ſ. Licet Io. gloſator ſuſtinẽdo rñſionẽ. d. Card. eam firmare videaẽ. xxiij. q. v. principes. vbi ponit aliquos caſus in quibus layci multiplicem habent ptãtem ⁊ iuriſdictionem intra ecclãm ⁊ inter eos q ſunt de eccleſia per illum tex. ⁊ inter cetera dicit quo ad ꝓpoſitum nr̃m: ꝙ vbicunqꝫ ec cleſiaſtica ptãs deficit: ꝙ layci ſupplent eius defectum: ⁊ poteſtatẽ ipſius exercẽt. Qd̕ ni hilominus intellr in patrocinãdo. ſ. ſed nõ iudicãdo vel iuriſdcõnẽ i clicos exercẽdo.

¶ Contra hoc aũt inſurgũt doctores: ⁊ ꝑ ſertim Bal. in tra. de ſciſmate ſeu in allega tione quã poſuit poſt. c. olim de reſcrip. In cipit nouiſſime. Mccccvij. Rex francorũ ſubtraxit obedientiã dño Bñdicto: qr tãq̃ꝫ obſtinatus nolebat ſe ſupponere cõcilio ⁊c. Et dicit ꝙ lꝫ Impator olim curaret ſciſma ⁊ cõgregaret concilium: eiqꝫ intereſſet. lxix. di. ſi duo. in ſupraſcrip. vbi Honorius Im perator loqtur: tñ ꝙ hodie ãmiſit faſces: qr reges ſubtraxerunt ei obedientiam: ⁊ ꝑpea inqt ipſe concilium formatum ⁊ eſſentiatus ſeu canonicum de iure nõ põt Impator fa cere nec ei ꝑſidere: lꝫ q̃ꝫdam congregationẽ facti: que potius dr̃ conuẽticula facer̃ poſſit. Et rñdendo ad ꝑmiſſa que fuerunt pro im peratore inducta: diſtingue (inqt ipſe) tpa ⁊ cõcordabis ſcripturas. Duo. n. quo ad hoc in ecclia ſunt tpa. Primum qñ eccleſia paꝫ militabat ⁊ paꝫ poterat per ſe ſolas. Et tũc

pp eius impotentiã multa priuilegia ꝯtulit imperatoribus: q̃ poſtea rationabilr eis ſunt ſublata. Qd̕ colligiẽ: lxiij. di. nullus laycoꝝ. in. c. hadrianus. el. i. in. c. ego ludouicus. ⁊ in. c. tibi dño. Iũctis ſequiẽ. eis. c. hadrianus. el. ij. ⁊. c. in ſynodo. ⁊. c. bene qdem. xcvj. di. cum multis ſeq. caplis. Scd̕m vo tꝑs fuit de inde cum eccleſia militans plus cepit poſſe q̃ꝫ impium tꝑale. In iſto ergo: ⁊ multo mĩ nus in nouiſſimis tꝑibus etatis nr̃e impa tor non põt ſm lꝫ ius dicere Rome. Nec in regnis illis citare. que ſibi non obediunt qr quo ad obedientiã inſpicitur poſſeſſio: ⁊ non mere ius. C. de ſum. tri. ⁊ fide catho. l. i. vnde ſeqtur dicit ipſe: ꝙ Imperator nõ po teſt ꝯuocare gñale cõcilium: nec in vrbe que hoc hꝫ de iure capitio. ff. de religio. l. cum in diuerſis. nec ẽt alibi. De iure aut de facto: põt ꝯuocare cleꝝ Roma. vel eũ q eſt caput cleri totius mundi. ar. ff. de legi. l. de qbus. Nec cleꝝ regni Boiemie: ⁊ Sicilie: vt cle. pa ſtoralis. de re. iudi. Nec cleꝝ Francie qr illõ regnum: nullo iure ſubeſt Impatori loquẽ do ſm nouam eccliam vt no. in. c. qd̕ cleri cis de ſoꝛ. compe. ⁊. lxiij. di. hadrianus. nec in alijs ſilibus regnis ⁊c. ¶ Et lꝫ ad iſta iu ra ⁊ motiua Bal. rñderi poſſet: ꝙ nullus dicit ꝙ Impator iuriſdictiõalr citare poſ ſit prelatos ⁊ clericos ad conciliũ: ſed ꝙ pa pa negligente vel recuſante: ipſe ſupplere ha beat vices ⁊ defectum: vocando ⁊ denũciã do: qr ipſimet prelati virtute iuri venire te nentur: vt ſ. dixi. Tñ pro opinione Bal. facẽ qr illamet iura que inducuntur pro Impa tore de qbus ſ. ſe ipſa limitant. Dum dicũt vel innuunt ꝙ concilia illa que ab impato ribus ꝯuocata fuere pp impotentiam ecclie in adiutorium Ro. Pontificis: vel ipſis iu bentibus: interpellantibus: regrẽtibus: ſeu ipſis approbantibus ⁊ conſentientibus: cõ gregata fuerunt. Qd̕ qdem ꝓbari maxime vr̃. ij. q. v. mandaſtis. Ibi. ꝙ audiens ⁊ Ua lentinianus Auguſtus. Nr̃a auctoritate ſy nodum ꝯgregari iuſſit ⁊. xvj. di. quaſi ꝑ to. qd̕ ẽt colligitur ex tex. in. c. ſexta ſynodus: q prima facie pro parte imperatoris facere vi detur. Ibi, exequente piiſſimo principe Cõ ſtantino: intra palatium ſuum: ſimulqꝫ le gatis aplice ſedis: ⁊ epis. cl. reſidẽtibus ⁊c. Apparet igitur ex iſto tex. pp verbum exe quente declarationem vel mandatum de exequendo pceſſiſſe. Maxime qr legati ſedis apoſtolice pfuerunt. vel ñ concilium mãda

to ac

to ac iuſſu Pape Agathonis conuocatum
fuiſſe. Conſtantino impatore exequēte. Nō
aūt ꝙ Conſtantinus propria auctoritate
illud ꝯuocauerit: ſubdit igitur Bald. vbi ſ.
ꝙ imminente caſu ꝛ neceſſitate congregā-
di conciliuꝫ. Et Papa nolente ſeu recuſan-
te illud congregare ꝑut ſ. dcm̄ ſuit. Nō im
perator ſed Cardinales illud ꝯgregare de-
bent: ꝑut determinat Hug. expreſſe. in. c. ſi
duo. lxxix. di. vbi no. dixit qḋ exiſtente diſcē
ſione inter Papam ꝛ Cardinales conciliū
conuocari dꝫ auctoritate Cardinaliū: ꝛ tūc
concilium: ſicut bonus vir: electus ꝛ appro
batus a canone determinabit: ſubdit ēt qḋ
dicto caſu ſufficit maior pars Cardinaliū:
ar. ff. ad municipales. l. qḋ maior pars: imo
inquit ipſe maior pars Cardinalium pn̄ti
um ſufficit. Si ſaltem due partes ſint pn̄-
tes. ff. qḋ cuiuſqꝫ vniuer. noīe. l. ſi nulli. Nō
obſtat dicit ipſe tex. in. c. lꝫ de euitanda. de
ele. ꝗꝛ hic non ſumus in electione Pape: de
qua loqtur ille tex. ſed ſumus in concilij cō
gregatione. Addit ēt qḋ ad conciliuꝫ gene-
rale de neceſſitate nō ſunt vocādi: niſi epi:
vt no. Inno. in. c. graue. de ꝓben. ꝛ dicet. I.
in loco ꝓprio. ꝛ ꝑ ꝓdcā infert ideꝫ Bal. ibi
ꝙ Cardinales epi ſunt illi ad quos ꝓncipa
liter ꝑtinet concilij cōuocatio. ar. xxiij. diſt.
in noīe dn̄i. Sed poſtea ſubiungit: ꝛ bn̄ ꝙ
Cardinales non ꝯuocant concilium vt ſin
guli ſed vt collegium: Qḋ qdem Cardina
lium collegium maius eſt: ꝗꝫ aliqs ſingula
ris epꝰ vel patriarcha: lꝫ negandum non ſit
qn Cardinales Epi ēt vt ſingulares ſint in
concilio alijs ꝓſtantiores. Item non eſt in-
quit ipſe negandum quin qlibet ſingularis
Cardinalis: ēt Diaconus vel ſubdiaconus
ſit maior epō Florētino vel Peruſino. ar.
in. l. vnica. C. de ꝓpo. labor. ibi. Quos nr̄i la
teris comitatus illuſtrat ꝛc. Et in hac cōci-
lij cōgregatione: que fieret per Cardinales:
non reqritur ſm̄ eum auctoritas eius qui
ꝓtēdit ſe eē papā. Quia tractatur de ſua ex
auctoratione ꝛ de cauſa propria ꝛc.

¶ Iſta Hugotionis ſn̄ia de qua per Bal.
vbi ſ. ꝙ. ſ. congregatio concilij ad collegiuꝫ
dn̄orum Cardinalium primo loco deuolua t.
vbi concilio oīno opus eſt: ꝛ papa interpel
latus illud facere recuſat: negligit: vel diſſi-
mulat. Oēs fere doctores de hac mā ſcribē
tes in cōem quaſi opinionem traxit. Quā
uis nec Hugo. nec doc. ipſi iura aliqua hoc
ſpecialr ꝛ indiuidue ꝓbantia allegent. Nec

preteritorum conciliorum exemplis inuenit. Sed
arguendo tn̄ a ſili ab vtili ꝛ honeſto: iura
in ſilibus caſibus gn̄alr loquentia inducūt
inferentes ꝙ collegium Cardinalium de-
fectum Pape primo loco ſupplere dꝫ. Et ꝓ
pterea hac forte auctoritate ꝛ ꝯſyderatione
motus Cardi. Zaba. in. d. ſuo tra. ſciſmatis
in. iij. q. ſupponendo caſum: tunc forte i fa-
cti contingentia occurrētem. Ubi. ſ. duo de
papatu contendunt: ſiue ſint ſiue non ſint
in poſſeſſione papatus: vel quaſi: ꝛ nolunt
concilium congregare: ad qḋ qdeꝫ oīno ſpe
ctat iudicare. Quis ipſorum ſit verus Papa.
Quis eorum intruſus ſit: apoſtaticus vel an-
tipapa: ſeu vtrum ambo ꝯtendentes deijci
endi ꝛ de trono pontificali deturbandi ꝛ
expellendi veniant: vt alter vnicus ꝛ verus
papa eideꝫ ſedi ꝓficiatur. lxxix. di. ſi duo forte.
iuncta eius prima glo. Dixit ꝙ tunc collegi
um Cardinalium congregabit concilium.
Quia cum ſint in poſſeſſione eligendi pa-
pam. de elec. lꝫ in. c. vbi periculum. eo. ti. lib.
vj. de. ne Romani. eo. ti. ꝛ. xxiij. di. in noīe
dn̄i. Conſequenter ad eos ſpectant oīa que
electionem concernunt: vel ſunt ad electio-
nē ꝯn̄tia. de elec. vt preterite. ꝛ. c. cupiētes §.
ad hoc. ꝛ §. ſi vero. lib. vj. Pro hoc. lxv. di. c.
ſi. ꝛ qḋ ibi no. in glo. in ver. argn̄. Nās hoc
caſu inquit ipſe: non ſubeſt remediuꝫ vt de
putetur viſitator eccle Ro. vacanti: quo caſu
ipſe viſitator tales vocationē faceret. Quē-
admodum ſi deputaretur eccleſie. Metropo-
litane: ꝗꝛ tunc conuocādi ſunt cōprouincia-
les epi: per ipſm viſitatorem: vt no. Archi.
vij. q. i. pontifices. ꝛ facit. lxvj. di. obitum. ꝛ
. c. ſi. ꝛ de elec. c. is cui. lib. vj. ſed reſpectu ec-
cleſie Ro. non eſt qui talem viſitatorem de
putet: ꝗꝛ talis ꝑtās remanet penes collegi-
um ꝛc. Ibi etiam rn̄d. ad contrarium qḋ
contra tex. in. d. de. ne romani §. irritus mo-
net. Et demum dicit ꝙ ſi cōtingeret ꝙ col
legium Cardinalium dicto caſu non con-
cordaret in ipſa conuocatione concilij: vel
ex quacunqꝫ cauſa nollet: aut non faceret di
ctam conuocationem: ꝙ tunc talis conuo-
catio ad impatores deuoluetur. Et de hoc vn̄
caſus ſm̄ eum in. c. ſi. lxv. di. vbi negligente
illo ad quem deuoluitur cōgregatio: vicinorum
epōrum pro ordinandis epis locorum ipſi popu
li conuocant dictos vicinos epōs. Sed im
perator repn̄tat pp̄lꝫ chr̄ianum: cum in ipſ
ſit tranſlata oīs iuriſdictio ꝛ ꝑtās vniuer-
ſi orbis. ff. ḋ ori. iur. l. ij. §. nouiſſime. C. de iur.

vete.en.de.l.i.§.cum enim. Ergo loco ipſoꝝ
ppſoꝝ ipſe imperator hʒ ſupplere defectus
ipſoꝝ Cardinaliumꝫ ꝛ ſic coꝝ loco cōuoca-
re concilius. Et ita. ꝯ. reuolabit ad. A. ꝛc.
prout dictum quoqꝫ fuit ſ. ¶ Hanc ſniam
Zabarelle ꝛ oīa fere eius verba: ſequit̃ Pe
trus de monte in libello ſuo de ptāte pape
imperatoris ꝛ concilij. fol. vj. lʒ de eo nullā
faciat mentiōem quo ad hoc. ¶ In idem
incidit qd̓ ſcribit: quo ad iſtam conuocatio
nem Archieps Florētinus i. iij. parte ſum.
ſue. ti. xxiij. c. ij. §. vij. verſi. dicūt aūt aliqui:
Nec quēpiam noīat. Sed dicit ꝙ papa ne-
gligente ꝛ nolente conuocare cōcilium ad
locum idoneum pro aliqua cā ardua immi
nente: ꝙ ptās congregandi gñale concilius
ſpectat primo ad oēs Cardinales: qui poſt
papam ſunt maiores clericis: oībus aliis.
ar. eius qd̓ leg. ꝛ no. de maio. ꝛ obe. c. i. per
Inno. Et ꝙ cenſentur vnum corpus cū pa
pa: ꝛ ꝙ ſede vacāte vel quaſi: vr̃ ad eos ſpe
ctare talis ptās. ¶ Iſtam quoqꝫ opionem
lʒ confuſe ꝛ inuolute firmare vr̃ per diuer-
ſa iura: ꝛ exquiſita quedaʒ argumenta An-
tonius roſellus: in ſūma ſua. in trac. de cō-
cilijs fol. lij. vbi q̄ ad hoc cōcludit: ꝙ Car-
dinales altero de duobus modis conciliū
conuocare pñt. vʒ ſede vacante. Quādo ali
quod arduum: difficile ꝛ in extricabile du-
bium occurrit: qd̓ celeritate indiget. Iteʒ ꝛ
ſecundo. Quando papa agens in humanis
notorie eſſet hereticus: vel apoſtaticus: ꝙ
tunc iuriſdictio Pape deuoluit̃ ad Cardi-
nales. Si tñ oēs ſint concordes: vt hr̃ in. c.
vbi periculum §. idem quoqꝫ. de elec. lib. vj.
Et ideo tāqꝫ hñtes pape auctoritatem: di-
ctis caſibus: poſſent oēs concordes conciliū
conuocare. Citando et auctoriçando: ſicut
faceret ipſe papa. poſſent etiam Cardinales
conuocare conciliū lʒ oēs non eſſent cōcor-
dantes ſm eum: vbi maior ps ipſoꝝ conue
niret: ad hoc. Non qdem per viam auctori
çabilis citationis vel edicti: aut iuriſdictio
nabilis imperij: ſed per viam denunciatio
nis. Monitionis vel requiſitionis. Qd̓ fie
ri ꝯſueuit vbi non eſt ſupior: qui poſſit aut
velit facere talem vocationem cum citatio
ne: ſi iminet neceſſitas hoc faciendi: vt no.
Inno. ꝛ doc. in. c. cum nobis olim. de elec.
et hmōi. Idem conuocationes: et monitio
nes ſeu reqſitiones pñt facere: vt inqt idem
Inno. et pares: et minores: et plẽs: et paucio
res: etiam ſi eſſet vnus de collegio: qui re-
manſiſſet de offi. deleg. cū cā in prima glo.
vltra medium. no. in. c. qualr. ꝯ ele. nō reſt.
Et hanc conuocationem debent facere qui
ſunt in potiori gradu poſt papam: et ſic car
dinales epi ꝓ loco ſm ipſum: vt hr̃ in. l. i. ff.
de albo. ſcriben. Nam etiam inferiores in-
quit ipſe ſupplent negligentiā pape. xij. q. ij.
ꝙ pp. Sicut Archidiaconus ſupplet defe-
ctum epi. de offi. archi. c. i. Et interdum pa-
pa ſupplet defectus impatoris: vt in. c. lʒ ex
ſuſcepto. de fo. compe. Et ſic econuerſo pote
rit imperator ſupplere defectum vel impo-
tentiam pape: ſi Cardinales ipſi eſſent ne-
gligentes: qui vtiqꝫ dicerentur negligentes:
ſi ſtatiʒ ꝙ defectus pape eſſet notorius: ipſi
Cardinales non conuocarent concilium:
vt hr̃. ar. in. c. romana §. notoria. de cenſi. li.
vj. Quare concludit ipſe ꝙ ſubſiſtente ne-
ceſſitate hanc vocationem facere poterunt:
Cardinales vel etiam imperator: quoniā
eius intereſt quod ſit pax: non ſolum in vr
be ſed etiam in toto orbe. xvij. di. §. hinc ꝛc.
Dñs Io. de turre cre. qui multum ſtudio-
ſus fuit dignitatis papalis. Et quātum pōt
ſuſtentare nititur: ꝙ concilium generale fie
ri non poſſit ſine cōſenſu et auctoritate pa-
pe: tandē in ſum. ſua. de eccleſia. li. iij. c. viij.
ad tertiā et quartam rōnem argumentoꝝ
in contrarium adductoꝝ veritatis neceſſi-
tate compulſus: fatetur ꝙ ſi caſus occurre-
ret: in quo periculum immineret vli eccie:
niſi ei ꝓuideretur mediante concilio gñā-
li: ſi papa requiſitus per dños Cardinales
et per alios catholicos: maxime per eccleſie
prelatos ꝛ principes: ꝙ concilium pro tali
neceſſitate congregare deberet: nollet in ve
ritate illud congregare: nec dare auctoritates
congregandi. Preſertim ſi immineret peri
culum pp hereſis: tunc Papa eſſet ſuſpectus
de hereſi: ꝛ per ꝯñs dubius in fide: ꝛ in pa
patu. Et ppea iaʒ ad alios pertinebit cōgre
gatio ipſius concilij: qd̓ aūt Papa dicto ca
ſu nolendo. ſ. conciliū congregare: ſuſpectus
ſit de hereſi: ꝓbat̃ aperte ſm eūʒ in. c. error.
lxxxiij. di. vbi dr̃ ꝙ error cui non reſiſtit̃ ap
probat̃. Et vitas cum minime defenſat: op-
primit̃: negligere qppe cuʒ poſſis: perturba
re peruerſos: nihil aliud eſt qꝫ fouere. Nec
caret ſcrupulo ſocietatis occulte: qui manife
ſto facinori deſinit obuiare ꝛc. ¶ Poſt hec
concordādo rōes ꝛ iura: que dicunt: qd̓ ad
Papam ſpectare non pōt cōcilij congrega-
tio: cum de ipſius criminibus ꝛ cā agit̃. Et
iura

iura que dicunt ad ſolum Papam ſpectare gñalis concilij congregationē. Dicit ꝙ iſta vltima iura intelligunt: cū in concilio ſunt edendi canones ⁊ leges ad regimen vlis eccleſie: ⁊ ad directionem ⁊ reformationē omnium fideliū: quoꝝ princeps: paſtor: director: ⁊ magr̄ eſt Ro. pontifex. Unde dcō caſu ad ipſius auctoritatem tanꝙ̄ ad principē ſpectat congregare vlē concilium. Illa vero alia iura ⁊ rōnes: que contra eum adducunt intelligunt: vbi agit de cōgregatione concilij ſupra facto ipſius Pape: quia tunc cōgregatio non ſpectat ad ipm. Un̄ volendo circa huiuſmodi congregationem ponere praticas ⁊ modum cōgregandi. Dicit ipſe: ꝙ in caſu in quo Papa eſſet diffamatus vehementer: et maxime apud graues et doctos viros de hereſi: que diffamatio ſine ſcandalo eccleſie vel periculo fidei diſſimulari aut tollerari non poſſet: tunc talis pratica (iudicio ſuo) ſeruanda erit: que mihi quoqꝫ non ſine rōnabili fundamento plurimum ſatiſfacit: per iura ⁊ rōnes ſuas ⁊ alioꝝ et de qbus. T. vz. Ut papa an̄ oīa regrat per Cardinales: per impatorem: aut aliquos alios pncipes: prelatos vel xp̄i fideles. Prioribus vel negligētibus: vel recuſantibus: vt ſcitas ſua aboleat a ſe pdcā infamiam: qua laborat: q. ſ. ſuſpectus ſit de hereſi: fidem catholicam publice confitendo: maxime circa tales et tales articulos: ſuper qbus publice diffamat: ⁊ ꝙ confeſſionem et fidem quam tꝫ p eius patentes lr̄as denunciet: maxime in locis in quibus talis eius īfamia debacchat. Iſtā praticam ſeruatam fuiſſe dicit: pro parte pncipaliori circa Paulum apl'm. Actuū. xx. qui cum diffamatus eſſet apud credentes ex iudeis: ꝙ pdicaret legem Moyſi non eſſe ſeruandam: Conſilio bt̄i Jacobi et ſenioꝝ: qui erant Hieroſolymis congregati: ingreſſus templū ⁊ purificatus more iudeoꝝ aboleuit infamiam ſuam. Hanc etiam praticam a parte poſt: ſeruauit concilium Conſtātieñ. citando et vocando Jo. papā. xxiij. Eum monendo ꝙ rediret ſeqꝫ purgaret contra ſciſma ꝙ fouere videbat. Item cōtra notoria crimina ſua ſymōie dilapidationes bonorum eccleſie et alia plurima qbus eũ laborare ꝯſtabat: vt pꝫ in citatiōe dicti concilij in eiuſdem geſtis: quā praticam Baſilienſe quoqꝫ concilium contra Eugeniū quartum ſeruauit: eũ ſepius monendo: put in pluribus ſeſſionibus dicti concilij conſtat et in lr̄is dn̄i Juliani Cardinalis ſcti Angeli: tunc eidem concilio pſidentis: quas Eneas picolominus in geſtis eiuſdem concilij a ſe conſcriptis ad lr̄am ponit fol. lxxj. incipiunt Btiſſime pr̄. Poſt deuota pediū oſcula btōꝝ multa me cogunt ⁊c. Si vero inquit ipſe contingeret: ꝙ Papa requiſitus nollet hoc facere: tunc regrendus eſſet vt congregaret concilium vlē: ſeu vt auctoritatem daret illud congregandi: ſi hoc faciet tunc cōcilium inquiret de veritate diffamationis. Si vero nec illud congregare: nec illud cōgregandi alijs auctoritatem pbere vellet. Tūc dn̄i Cardinales qui pſtantiora membra eccleſie Ro. ſunt. Quibus potiſſime incūbit neceſſitatibus eccleſie vlis puidere: et imminentibus periculis illius obuiare: debent conuocare et cōgregare prelatos eccleſie ad ingrendum de vitate infamie: et nunquid Papa ſit vaciter hereticus vel non. Ubi vero Cardinales hoc nollent facere: tunc imperator aut principes xp̄iani poſſent hoc facere ⁊c. ¶ In eandem etiā ſniam decurrit Auguſti. de Anchona i ſum. ſua. de eccliſtica ptāte. q. v. arti. vj. vbi in ſolute. q. dicit: ꝙ ſicut papa mortuo poteſtas eius remāet in collegio Cardinalium vel in collegio vniuerſalis eccleſie: ſic etiam Papa in hereſi dephenſo ſtatim ipſo facto poteſtas eius remanet in eccleſia: quia ſolum per tale crimen Papa deſinit eſſe papa. Per talem igit poteſtatem eccleſia poſſet illum damnare: ſic per talē ptātem pt alium ſibi pficere: quia magis piculoſa eſt hr̄ſis capitis ꝙ̄ mēbroꝝ ⁊c. Et ſubdit in rńſione primi argumenti: qꝛ dum papa eſt Papa: ꝯcilium cōgregari nō dꝫ niſi auctoritate eius. Sed per crimē hereſis papa deſinit eſſe Papa: ideo in tali caſu eius auctoritas non regreret. Sed ſufficeret auctoritas collegij ⁊ alioꝝ epoꝝ: ac doctoꝝ ſacre ſcripture. Nam lꝫ inqt ipſe i qōnibus terminandis: auctoritas Pape: dum eſt Papa: ſit neceſſaria: tn̄ cum deſinit eſſe papa pp eius crimen hereſis: auctoritas illa remanet in eccleſia ⁊c. ¶ Hoc ides apertius lꝫ ſimplicius ſcribit Jo. Gerſon. Cancellarius Pariſinus. in trac. de eccliaſtica ptāte. cōſyderatione. xj. ſub lr̄a. F. col. ij. circa ſi. Ubi in pꝑpoſito nr̄o dixit: qꝛ gñale cōcilium ſua rōne formali includit de neceſſitate papalem auctoritatem: ſiue papa ſit ſiue nō ſit: quia ſi papa eſt ⁊ vult facere debitum ſuum de ꝯuocando concilium: certe dꝫ au-

cꝛoiçari per ipſm. Si v̇o pertinaciter renuit
in deſtructionem eccleſie. Jam tunc agẽdũ
eſt: ac ſi non eſſet. Et remanet in eccleſia po
teſtas ſe ipſam congregandi: ⁊ ſibi ꝓuiden
di ac ordinandi de ptãte papali, ſicut de ca
pitulo ⁊ Decano. vel de vniuerſitate ⁊ re
ctoꝛe ſuo mortuo diceret ⁊c. Idẽ proſequi
tur. xij. cõſyderatione ſub lr̃a. N. in. i. col. ⁊
ſeq. vbi dixit qꝺ congregatio concilij legiti
me facta dr̃ regulr̃. Qn̄ eſt facta auctoritate
pape: ſicut inqt ipſe ſonant decreta ⁊ decre
tales innumere. ¶ Excipiuntur tñ ſm eũ
tres caſus. In qbus congregatio concilij ge
neralis fit legitime ſine papa: vnus dũ de
ſijt eẽ per mortem nãlem vel ciuiles ſeu ca
nonicam: que eſt depoſitio: vel ſi cadat in p
petuam amẽtiam: ſeu ſi ad eum captiuatũ
non pateat acceſſus. Alius dum ſufficiẽter
requiſitus de conuocando concilium renuit
contumaciter in pnicie eccleſie: pſertim ſi
hoc tangit ipſm. Tertio ſi conciliũ poſteaq̃
eſt a papa legitime congregatũ: ſtatuat cer
tum tp̄s ⁊ locum pro celebrando gñali con
cilio: ſicut qꝺ. l. triẽnius vel decennium: vel
de decẽnio in decẽniũ, ẽt vbi Papa renue
ret congregari debeat. Nec refert inqt ipſe
in p̄ ⁊ 2° caſu per quos conuoceẽ conciliũ.
Dũmodo ꝯgregeẽ queadmodum fuit Pi
ſis ⁊c. Rõnem v̇o quare dictis caſibus con
gregari poſſit per eccleſiam reddit in tra
ctatu de auferribilitate pape: conſyderatio
ne. x. ſub lr̃a. L. in vlt. col. vbi inqt qꝺ ſpon
ſus ⁊ ſponſa iudicari non debent ad impa
ria: ſed ſponſus inqt ipſe põt dare libellum
repudij ſponſe delinqnti. Ergo in pari vel
potiori rõne hoc idẽ facere poterit ipſa ſpõ
ſa contra ſponſum: vt qr ꝑſtituere querit eã
q̃ſtũ in eo eſt vel tyrãnide ſeua tractat eã:
laniando eam vel pꝛedando bona ſua diſ
ſipando: vel qr abuti conaẽ ea in pnicie fi
lioꝝ. Nullum qppe ſtatum: nullum gradus
dignitatis: nullum miniſtrationis genus:
dedit deus: inqt ipſe: niſi in edificationem
ſuam ⁊ vtilitatem cõem: ꝑ ad Epheſi. iiij.
⁊ ad Coꝛinth vj. Dedit vtiq̃ ad pacẽ. Cu
ius fines poſuit paces ſm pſal. ⁊c. ¶ Patet
igiẽ ex oĩbus iſtis ⁊ alijs pl̃ibus clariſſimo
rum doctoꝝ auctoꝛitatibus cõem ſcribẽtiũ
eſſe mĩam. qꝺ collegium Cardinalium pꝛi
mo loco: Impatoꝛ v̇o ſcd̃o loco Pape defe
ctum circa gñalis concilij cõuocationẽ ſup
pleat: rõnibus ⁊ cauſis ſ. prime deductis.
Et ne ꝓuiſio iſta conuocandi ⁊ congregã

di cõcilium q̃ valde eſt neceſſaria in eccle
ſia dei aliquo caſu deeſſe poſſit. Addũt do
ctores alios quoq̃ modos: ⁊ alis perſonas:
que gñale concilium cõuocare poſſint: vbi
Cardinales: vel Impatoꝛ debite interpel
lati ⁊ certioꝛati de neceſſaria cõuocatione
concilij: hoc facere recuſarent: negligerent:
ꝓcraſtinarent, vel ommitterent. Unde di
xit Cardi. çabarel. in. d. ſuo trac. ſciſmatis.
in. v. q. ex dictis. Inno. in ſili. in. c. ij. de no.
ope. nuncia. qꝺ vltra collegium Cardinaliũ
vel Impatoꝛem aliter quoq̃ ⁊ per alios cõ
ciliũ gñale congregari poterit in defectũ
pape. vz. ſi due ptes ipſius concilij: qũocũq̃
conuenirent: poſſent alios vocare, qui com
mode vocari poſſent: qꝺ ſi talr̃ vocati non
venirent: ipſi ꝓcedere poſſent ad faciendũ
qꝺ inſtat. Sed qm̄ hec via vr̃ hẽre multam
difficultatem, prout inqt ipſemet Cardi. vt
. ſ. due partes per ſe ꝯueniãt: poſſet forte da
ri modus qꝺ Impatoꝛ gñalr̃ cõuocaret p̄
latos ꝓ reformatione multoꝝ ſibi incũben
tium qꝺ ſm eum facere põt. Et p̄lati ſibi in
hoc parere teneneẽ: vt no. Inno. in. c. cũ pa
rati: de appel. Et ita poſſet eſſe qꝺ due ptes
conuenirent: que vocarent tertiam: ſed mi
hi vr̃ qꝺ hac via non bene ẽt ꝓuideaẽ: nec
tollatur pplexitas: ſuppoſito ꝓut ſ. ſuppone
bamus: qꝺ Impatoꝛ hoc facere recuſaret:
vel negligeret: aut diſſimularet. Quinimo
ſi ẽt ſupponeremus qꝺ Impatoꝛ hoc face
re vellet: hoc non ꝓcederet de iure indicio
meo: qꝺ. ſ. p̄lati tenerenẽ parere Impatoꝛi.
Nec Inno. hoc ſimplr̃ dicit: nec ita indiſtin
cte ꝓut allega. immo dicit ipſe multa circa
hanc Impatoꝛis vocationem eſſe conſyde
rãda: ⁊ inter alia ipſe loqui ⁊ intelligere vr̃
de prelatis tenentibus regalia vel feuda ab
ipſo Impatoꝛe: ſeu a Regibus a qbus vo
cantur: ⁊ ls quo ad ordinarios aliud dicere
videaẽ. Tñ aliam quoq̃ difficultatem tan
git: que de facili contingere poſſet: que his
diebus a nobis viſa ⁊ audita fuit. vz: Quid
dicendum cum papa vocat ad ſe p̄latos: ⁊
Rex vel Impatoꝛ eoſdem ad ſe vocant. Et
circa hoc dicit ipſe qꝺ pape ſemper obediẽ
dum potius erit: tum rõne honoꝛis: tũ ẽt
rõne iuriſdictionis: dicta regis vel Impa
toꝛis p̄ceptione non obſtante. xj. q. iij. qui re
ſiſtit ⁊c. Sed quicqd ſit: ſi daretur caſus qꝺ
dicte due partes qũocunq̃ aut qualitercunq̃
cõuenirent: bona ⁊ tuta videretur ꝓuiſio.
Quod ẽt approbat Archiep̄s Floꝛẽtinus

in.iij.pte ſum.ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.alle. Jn-
no.in.d.c.ij.de no.ope.nunci. ſʒ ꝓſupponat
hoc ꝓcedere,vbi due partes eſſent iam con
gregate:ſed ſi dicte due partes nõ eſſent cõ
gregate:tunc dicit ipſe vr̃ hr̃e locum ordo
de quo ſ.vʒ.qḋ ꝓ deuoluatur talis congre-
gatio ad Cardinales: deinde ad impatorẽ.
¶ Ceſſantibus aũt ꝓdictis tribus modis
ꝯuocationis:poterunt alij quoqʒ ꝑlati ma-
iores:vnus vel plẽs talem vocationem fa-
cere.ar.eoꝝ que no. Jnno.in.c.i.de maio.ꝛ
obe.vbi no.dicit qḋ deficiente eo:qui de iu
re vel cõſuetudine ſolitus eſt vocare capl̃ʒ
maior qui ibi reperitur ſeu prior vocabit il
lud:ꝛ alij debent ei intendere.C.de offi.ꝑſe.
pcto.l.i.ꝛ.ij.C.de ſacri.proxi.ſcri.l.vbicũqʒ.
ff.de tuto.l.ij.C.de offi.magiſ.offi.l.nemo.ff.
de albo.ſcriben.l.i.lxiii.di.c.ſi.lxxiiij.diſt.c.
epoꝝ.xvij.§.ſi. Nam ex quo iſti pre alijs ho
norãtur:ꝛ onus ſentire debent. Et iſta per
predicta fuit ẽt opinio.d.Cardi.ꝟabarel.in
.d.ſuo tracta.ſciſmatis.in.iij.q. Que3 licet
quo ad hoc nõ referat:tñ quaſi ad l̃ram ſe-
quitur.d.Petrus de monte in dicto ſuo li-
bello de ptãte pape:Jmpatoris: ꝛ concilij.
fol.vj.qui addit ſe alium quoqʒ modũ con
gregandi concilij ſm quoſdã repiſſe.vʒ.qḋ
conuocetur ad mandatũ patriarchaꝝ:pri-
matum:ꝛ Metropolitanoꝝ: qui bene pñt
ſubditos ſuos vocare ad illud: vt ꝓbatur.
xviij.di.ſi epſ:ꝛ ſic illud qḋ non eſſet alijs
licitum de iure:neceſſitas ꝛ ꝑplexitas: dic̃
ipſe,facit licitum:quia neceſſitas non habet
legem.de reg.iur.qḋ non eſt licitum.de ob
ſer.ieiunio.c.ij.in ſi.de conſue.quanto.cum
ſimi.pro hoc quoqʒ facit ſm eum:quod no.
xviij.di.pp. Nam ſʒ cõcilium ꝓuinciale nõ
poſſit congregari ſine licentia Metropoli-
tani:vt ibi tñ ſi ꝓuincia non hʒ Metropo
litanum poterit concilium per epõs ipſos
prouinciales cõgregari.lxvj.di.ſi forte. Qḋ
ſi hoc ꝑmittitur in concilio ſynodali: quã-
to magis fieri poterit ꝓ concilio gñali con
uocando:ꝓ ſubleuãdo ſtatu vl̃is eccleſie.Et
hanc partes dicit tenere Archi.poſt Laur.
xviij.di.placuit.vbi dixit ibi in ver.grauio
ris.qḋ ſi Archiepũs mortuus eſſet: Epi ni-
hilominus pñt cõcilium ꝓuinciale celebra-
re.ar.lxvj.di.ſi forte. Hec prouiſio ꝓcedere
forte poſſet:vbi oẽs patriarche.primates:ꝛ
Metropolitani eſſent concordes:ſed nõ mi
norem difficultatem haberet:q̃ꝫ ꝓcedens de
duabus partibus cõgregatis:vt ſ. Et ꝓpea

idem Petrus de monte vbi ſ.alium etiam
modum ſe excogitaſſe dixit.vʒ.qḋ ꝑlati in
hmõi perplexitatibus:petant licentiam ab
illo ſummo pontifice:ſub cuius obedientia
degunt:conueniendi ſeu congregandi ſe ad
aliquem idoneum locũ pro gñali concilio
celebrando,ꝛ tunc ea obtenta vel non obtẽ
ta:ſe nihilominus congregent: Quod qdẽ
de iure ſatiſfieri poſſe vr̃ ſm eum:q2 ſubdi-
tus põt exercere ptãtẽ ſibi limitatiue a iure
conceſſam. Dũmodo id cum licentia ſupio
ris faciat:ꝛ ſi ipſe ſuperior talr̃ reqſitus: ſi-
ne iuſta cã hmõi licentiam denegat. poteſt
nihilominus idem ſubditus eandem ptãtẽ
exercere.Caſus eſt inqt ipſe.de ſup.neg.ꝑla.
c.i.de regula.c.ſʒ.lxxix.di.volumus in gl.in
ver.clerus.ſed ſubditi ad concilium ſe con
gregare pñt de licẽtia pape.xvij.di.per to.
Ergo ſi papa de hoc reqſitus ſine iuſta cã
eis denegat licentiam:poterunt ipſimet ꝓ-
pria auctoritate ſe congregare. Et hec rõ ſʒ
eum vr̃ eſſe multum fortis intelligenti. Nã
ſi pro ſaluanda aĩa vnius monacelli: licitũ
eſt ei tranſire ad arctiorem regulam petita
licentia a ſuperiore:ꝛ non obtenta:vt eſt ca
ſus in.d.c.ſʒ.de regula. q̃to magis vt ꝓcu
retur ſalus tot aĩaꝝ:ꝛ vt diſcrimina: picu-
la ꝛ ſciſmata vl̃is eccleſie tollantur:licitum
erit oĩbus venire ad ſynodum tali licentia
petita ꝛ non obtenta a papa. Cum in hoc
vſetur publica vtilitas eccleſie:cui maxime
eſt fauendum:vt no.de poſtu.ꝑla.bone.el.i.
de renuncia.niſi cum pridem.C.cõia de lega.
aucten.res que.facit quod voluit Jnno. in
c.cum ad monaſterium.de ſta.mo. per illud
quod hr̃ in.d.c.ſʒ qḋ.ſ.ſufficiat licentias pe-
tere a ſuperiore ſʒ non obtineatur. Quod
qdem non ſolum hʒ locum in caſu ſuo de
quo ibi:ſed etiã in alijs caſibus in qbus ver
ſatur publica vtilitas. Quod qdẽs dicit eſſe
notandum ꝛ perpetuo menti tenendũ: q2
facit ad multa:ergo ꝯcludendo quo ad hoc
dicit ipſe canones qui dicunt cõcilium cõ-
gregãdum eſſe auctoritate pape.xvij.di.cũ
ſi. Jntelliguntur qñ concilium congregare
tur pro alia cã q̃ꝫ pro hereſi aplici: vel etiã
qñ non fieret pro hereſi vel cã ſua:vbi reqſi
tus ſuum non denegaret aſſenſum. Si aũt
diceremus contrariũ,fruſtatoria eſſet ꝓui
ſio iuris: que hʒ qḋ concilium cognoſcere
poſſit de hereſi pape.xl.di.ſi papa,ſi i facul-
tate pape eſſet impedire concilij congrega-
gatiões:nolendo ſ.ꝫ ꝑbere aſſenſus ſuũ ꝛc.

Hec quoq; prouiſio dñi Petri d' monte hz
perplexam difficultates pſupponēdo q̄ pre-
lati per ſe conuenire debeant ꝛ regrere licē
tiā ſe congregandi in concilio a ſummo pō
tifice:q̄ forte pauci reperirent. Qui hoc face-
re vellent vel auderent. Attñ accōmodari
poſſet pro rōne cōgregationis deuolute ad
dños Cardinales:vel ad impatorem:vel ad
quatuor principales patriarchas, vel ad ali
os prelatos vnius obedientie:ſeu vnius ꝓ
uincie:qui ſeruato ordine deuolutionis:cum
ad inferiores deuoluta eēt congregatio cō-
cordes eſſent in hoc. ¶ Sequendo igit̄ or-
dinem deuolutionis congregandi concilij
dici poſſet ſm doc. ꝑdictos: ꝛ maxime ſm
.d. Archiepm Florentinum.in.d.iij. parte
ſum.ſue ti.xxiij.c.ij.§.vij.verſi. Dicunt autē
aliqui:qd' ſi dñi Cardinales ad quos ꝑ lo-
co ſpectat:vt dcm̄ fuit:recuſarēt:vel negli-
gerent:illud ꝯgregare:talis congregatio de
uoluet̄:ad quatuor principales patriarchas
ꝛ ꝑcipue ad Conſtantinopolitanum:cuius
ſedes primum locum obtinet poſt Ro.pō-
tificem:vt ps. xxij.di. conſtantinopolitane:
ꝛ de priui.antiqua.cum ſi. Qd' tñ dicit in-
telligendum:vbi patriarcha eſt catholicus.
Et q̄uis alij talem congregatiōem ad im-
peratorem. Scdo loco poſt Cardinales de
uolui dēre ſcribant:put ſ. meminimus: tñ
idem Archieps. Tertio loco poſt patriar-
chas ad Jmpatorem. Quarto ad Reges.
Quinto ad alios ꝑncipes congregationes
ipſam deuolui ſcribit.q̄ ingt ipſe ptās vni-
us gradatim deuoluit̄ ad alium pp ꝑcedē-
tium negligentiam:ar.de elec. cum in cun-
ctis.de conces.ꝑben.c.ij. ¶ Idē quoq; quo
ad hmōi deuolutiōem ſentit.d. Jo. de tur-
re crema.in ſum.ſua.de eccleſia.li.iij.c.viij.
vbi dicit q̄ ſi Cardinales nollent conciliū
congregare:q̄ impator aut principes chrīa
ni poſſent hoc facere,vel ēt ipſimet' prelati
eccleſie intelligentes vehementem ſuſpitio-
nem de hereſi pape poſſent ſeipſos congre-
gare. Prout factū fuiſſe legimus tpe Mar
cellini pape:vt hr̄.xxi.di.nunc aūt. ¶ Et di
xit etiam Antonius roſel. in ꝓpoſito in.d.
ſumma.in tra.de concilijs.fol.lij.q̄ inferio
res qn̄q; ſupplent negligētiam vel defectus
pape.ij.q.ij.q̄ pp. Unde poterit etiam:in-
quit ipſe:quilibet chrī fidelis alijs ꝑlatis ꝛ
princip.bus chrīanis negligentibus concili
um conuocare:ar.optimo.lxv.di.in.c.ſi for
te.vbi ad lrām dr̄:ſi forte in ꝓuincia vnum

tm̄ remanere contigerit epm̄:ſuperſtes eps
cōuocet epos vicine ꝓuincie:ꝛ cū eis ordiet
cōprouinciales ſibi epos:qd' ſi facer̄ neglexe
rit: ppli ꝯueniant epos vicine ꝓuincie ꝛc.
¶ Sit ergo vera ꝛ indubitata ꝯclo: collectꝭ
ꝛ conſyderatis oībus ꝑmiſſis:q̄ iminente
cā neceſſaria congregandi concilium gñale.
Papa impedito impedimento nāli:vel ali
ter ita q̄ illud conuocare de facto non va-
leat:ſeu eo nolente:recuſante:diſſimulante:
vel ꝓcraſtinante illud cōgregare. hmōi cō
gregatio:primo ꝛ ꝑncipalr̄ ſpectabit ad col
legium dñoꝝ Cardinalium per iura: rōes:
ꝛ auctoritates ꝑdcās. Et maxime q̄ papa
mortuo nālr̄: ad ipſos dños Cardinales
ſpectat ꝓuidere eccleſie nō ſolū modo de fu-
turo pontifice:ſed ēt de alijs:que ſpectāt ad
regimen ꝛ conſeruationē fidei: ꝛ ad ſuſten
tationem eccleſie.ꝛ de oī imminenti ꝛ gra
ui periculo:qd' tunc tpe.ſ.vacationis ſedis
aplice occurreret tractare:ꝛ quantum i eis
fuerit:expedire,vt eſt tex.no.ꝛ formalis.i.c.
vbi pīculum.§.idem quoq;.de ele.li.vj.vbi
expreſſe dr̄ q̄ vbi neceſſitas adeo vrgēs in-
cideret:q̄ eos oporteret de terra ipſius ec-
cleſie defendenda:vel eius parte aliqua:vel
vbi aliquid tam grāde ꝛ tam euidens pīcu
lum immineret:q̄ oībus ꝛ ſingulis Cardi
nalibus pñtibus concorditer videret̄ illi
celeriter occurrendum. Ipſi Cardinales oī
modam ptātem ꝛ iuriſdictionem hñt ꝓui
dēdi circa ꝑmiſſa. Si ergo Cardinales de
fectum pape mortui ſupplere poterunt oc-
currente aliquo graui pīculo. Ergo idem fa
cere ēt poterunt:papa viuente:recuſante cō
cilium congregare:ſeu ipſo heretico:ſciſma
tico:inutili:ꝛ reprobo exiſtente: cum paria
ſint papam mortuum eſſe: ꝛ inutilem hre.
de tranſla.inter corporalia: in alijs.n.vt in
quit glo.ibi mortuus reputat̄:de peni.di.i.
c.porro.§.hoc ides.verſi.ſcindite. no. Inno.
in.c.ex parte de verb.ſig. Ubi.n.maius pī-
culum intendit̄:ibi ꝓculdubio citius ꝛ ple
nius eſt conſulendum.d.c.vbi pīculum.cū
ſi. Sed nullum poteſt eē in eccleſia dei ma-
ius pīculum:q̄ȝ vbi hereſes:apoſtaſie:erro-
res intollerabiles,in eccleſia dei vigent:q̄ȝ
vbi papa eſt hereticus:ſciſmaticus: apoſta
ticus:notorius: ꝛ incorrigibilis crimino-
ſus. Per quem ſtatus vlis eccleſie decolo-
ret̄:ꝛ oēs catholici ſcandaliçent̄:vt dič glo.
vulgaris ꝛ totiens repetita in.c.ſi papa.xl.
di. Ergo non alr̄ pñt ꝛ debent Cardinales
concilium

concilium conuocare: papa recuſante ꝛ ſu-
tili exiſtente:q̄ꝫ ſi mortuus eſſet vt predixi-
mus. Et optime ꝓbat̄ tam quo ad requiſitio
nem:q̄ꝫ quo ad congregationē concilij: aut
delationem ad illud:ar.c. paſtoralis. de cle-
ri.egro §.ſi aūt. vbi dr̄:ꝙ ſi ep̄s ad ſui execu
tionem officij reddat̄ inutilis: ꝛ coadiuto-
rem aſſumere:vel habere noluerit:ꝭ a capi
tulo requiſitus ꝓprio ſe illius non indigere
ſuffragio:forſitan aſſerendo:tūc capl'ꝫ nil in
nouando eius ſtatum: ꝛ ſingula ad ſummi
pontificis noticiam referre: ꝛ deducere de-
bent ꝛc. Quod bene ꝓcedit: cū ipſi dn̄i Car
dinales ſint capl'ꝫ ꝛ membra pape, ac pars
corporis ſui ꝛ filij ſpāles ſedis ap̄lice. de pe
nis.c. felicis.li.vi. ſintq́ꝫ ꝛ dicāt̄ huius nr̄e
militantis eccleſie: ꝛ totius orbis Cardi-
nes.xcij.di. ſacroſctā. ſacerdotes Leuitici ge
neris:ad quos ardua quecunq́ꝫ negocia: ꝛ
difficillima iudicia referri debent. c. per ve-
nerabilem. qui. fil. ſint legi. ¶ Unde ex pre-
miſſis forte attentari poſſet:ꝙ collegiū car
dinalium dicto caſu: concilium et iuriſdi-
ctionalr̄ per edicta ꝛ per citationes pena-
les conuocare poſſet:cum ſede vacante iu-
riſdictio papalis:ſaltē in his arduis ꝛ pi-
culoſis negociis deuoluat̄ ad eos per tex.
ꝛ no. in.d.c. vbi piculum §. idem quoq́ꝫ. et
in cle. ne romani. de elec. vbi per doc. maxi-
me aūt per Jo. de ligna. et per Bart. in.l.
vbi abſunt. ff. de tuto. et curato. dat̄. ab his.
qui per illum tex. no. dicit. ꝙ vacante papa
tu iuriſdictio remanet apud collegiū Car-
dinaliū: de quo tn̄ remittit ad no. per Inn-
no. in. c. i. et. ff. de maio. et obe. qđ etiam ſen
tit. d. Alexandrinus. in. c. ſynodus. xvij. di.
in. ff. col. alleg. glo. in. d. cle. ne romani. q̄cq̄d
ſcripſerit Auguſtinus de Anchona. in ſū.
de ptāte pape. q. iij. art. viij. ¶ Et pro quo
facit ꝙ qn̄ aliq̄d expediendus eſt per ſupio-
rem: puta per ep̄m vel papam: de conſenſu
ſeu conſilio ſui capl'i: eo defuncto vel ſuſpen
ſo. Si eſt in mora petendi habilitationes et
expediendi actum: capl'ꝫ tunc ſuccedit in hu
iuſmodi actus expeditiōe. tex. eſt: et ibi no:
in. c. ſi ad ep̄m §. cum vero. ne ſede vacante.
lib. vi. Diceret̄ aūt eē in mora. vt no. et gl.
ibi. ſi q̄ꝫ cito potuit ſe habilitari et abſolui
non fecit. ff. ad tertul. l. ij. §. confeſtim. Et in
caſu nr̄o dici poterit in mora: q̄ꝫ primus re-
quiſitus a Cardinalibus (vt ſ. dicebamus
concilium cōuocare noluit) vel ꝓcraſtina-
uit: aut concilio minime opus eē dicebat.

¶ Eſſet tn̄ circa p̄miſſa diligenter aduer-
tendum: ſi forte contingeret id quod de fa-
cili contingere poſſet: dum conciliū a Car
dinalibus conuocat̄: ꝙ ſi totum collegium
in hoc conſentire: aut conuenire nollet: ſed
Cardinales inter ſe eſſent diuiſi aut diſcor
des. Tunc. n. per tex. in. d. §. idem quoq́ꝫ nō
poſſet vna pars tn̄ ipſoꝝ (vt arbitror) di-
ctum concilium iuriſdictionalr̄ cōuocare:
ſed poſſent aliqui ex eis: puta ſex ep̄i: Cardi
nales vel quatuor aut tres: ſeu duo in hoc
conuenientes: ſeruatis debitis interpellatio
nibus: ꝛ modis: de q̄bus ſ. ꝛ. i. tāq̄ꝫ prelati
maiores ꝛ ex principalioribus: ꝛ notabilio
ribus membris eccleſie: cū legitima ſubſiſtē
te: alios p̄latos: ꝛ chr̄i fideles inuitare: admo
nere: ꝛ conuocare ad concilium: vtputa ſi
Cardinalis hoſtien. qui ſm̄ hoſti. in. c. an
tiqua. de priuile. maior eſt inter oēs alios p̄
latos: ꝛ et quatuor principales patriarchas
p̄cedit dignitate ſm̄ eum. Qꝛ papam conſe
crat: ꝛ Impatorem vngit: ꝭ hoſti. hoc dixe
rit ſm̄ Jo. an. ꝛ Panor. ibi cōtra illum tex.
fauendo dignitati ſue: vel ſolus: vel adhibitꝭ
aliq̄bus alijs ſecum: ſeu: eo deficiente: anti-
quior ep̄s Cardinalis. Et ſic gradatiꝫ ꝛ ſuc
ceſſiue illud conuocaret: qđ non tn̄ ipſi: ſed
alij quoq́ꝫ p̄lati: Reges: ꝛ Principes catho-
lici: vt diximus: ꝛ ſepius repetere cogimur:
ſeruato debito ordine: facere poſſent: q꞉ au-
ctoritas iſta conuocandi concilium: incipiē
do a ſummo pontifice: ꝛ deſcendendo gra-
datim vſq́ꝫ ad vltimum ꝛ minimum oīuꝫ
catholicoꝝ reſidet penes ſolos volētes, ali-
is recuſantibus: nolentibus: vel negligenti
bus ꝓut quo ad ipſos Cardinales: in ſpe-
cie: ꝓbat tex. in. d. c. vbi piculus: ꝛ gn̄alr̄ col
ligit̄ ex dictis. Inno. ꝛ alioꝝ in. c. i. de ma-
io. ꝛ obe. in. c. cū nobis. de elec. in. c. i. de his
que fiunt a maio. parte. ca. in. l. i. ff. de albo.
ſcriben. ꝛ per glo. in. c. ſi caplo. de cōceſ. p̄bē.
glo. ꝛ doc. in. c. cū cā. de offi. dele. in. c. qualr̄.
de cle. non reſi. Quod regulr̄ ꝓcedit in oībus
caſibus arduis: ꝛ piculoſis: que moram nō
patiunt̄ ſine diſpendio: vel periculo: ꝓbat̄
in. c. ſi is cui. de offi. deleg c. vnico. ne ſede.
vacan. ꝛ. c. religioſus. in ſi. de teſta. in. vj.
ꝛ alibi ſepiſſime. Unde quo ad ea que di-
cta fuere de collegio Cardinalium: ſi caſus
contingeret ꝙ inter ſe deſiderent: ꝛ aliqui
eorum adherentes pontifici cum eo impu-
gnarent concilij congregationem ſeu cōuo
cationem: aliqui vo: ꝭ pauciores ꝓ cōcilio

conuocando inſtarent:forte dici ⁊ attentari
poſſet:q̄ poteſtas illud conuocādi ē̄t iuriſ-
dictionalr̄ deuoluta intelligeret᷑ ad illos ē̄t
pauciores rōne impugnationis ⁊ ſuſpitiõis
eoꝝ:ꝗ̄ idem dicendū videat᷑ de ipſis adhe
rentibus pape ⁊ capiti:qd̄ de ipſo papa ꝰ di
ctum fuit. Quotienſcunq̄ lex. aliquid de
vna pſona quo ad aliquem actū diſponit:
idem quoq̄ in alia que ei ſuccedat quo ad
eundẽ actū expedien. diſponere cenſet᷑.gl.ē
que cõiter approbat᷑ in.l.ſiqs ſeruo pſuaſe-
rit.C.de fur.⁊ qui in ius ſuccedit alterius eo
dem iure vti᷑.c.qui.in ius ſuccedit.de reg.
iur.in.vj.Et ſic ſuſpecto capite ſuſpecta etiā
dr̄ ⁊ mēbra ei adherentia.no.Uincē.quē
refert ⁊ ſequit᷑ Panor.in.c.i.ſ.glo.ij.de iud.
iiij.col.no.Bal.in.l.i.C.ſi rec.puin.facit tex.
in.c.accedens.el ꝑ.⁊ qd̄ ibi no.Abb. vt lit.
non cõte. Idem.n.iudicat᷑ de adherẽtibus
⁊ ſequacibus quod de principali.c.ad apli-
ce.de re.iudi.in.vj. in.c.i.de poſtula. prela.
Per ꝗ̄ infert᷑ q̄ quemadmodū papa hereti
cus recuſans vel alr̄ ipedi᷒ ſeu de cuius
crimine ⁊ depoſitione tractandum erit ca-
dit a ptāte cõuocandi cõciliū:⁊ eius ꝯſen
ſus de neceſſitate non regri᷑:ita ⁊ de Car-
dinalibus eius ſeqͣcibus ⁊ ei adherentibus
dicendū ſit.Et ꝯ̄r q̄ ad alios Cardinales
ei non adherentes hmōi ptās deuoluatur.
Pro quo ē̄t facit: q̄ vbicūq̄ agit᷑ de inter-
eſſe ecclie ꝑticularis:epō negligente nolente
vel impedito agere ptās agendi ad capl̄z de
uoluit᷑:caplo ꝟo negligente vel ipedito hu-
iuſmodi ptās deuoluit᷑ ad canonicos ꝑticu
lares ecclie. Ponit Abb. Panor. in.c.cum
olim.de teſti.iiij.col.alle. Inn.in.c.dilecti.
de maio.⁊ obe.vbi idem Abb.poſt Hoſti.
⁊ alios.⁊ Ant.de but.Cardi.⁊ Imo.in.d.
c.cum olim.⁊ Lap.alle.ſua.li.Dicebat᷑ i ef-
fectu.in pꝛin.facit glo. in.c.vt circa. in ver.
aliqui.in pꝛin.de elec. in.vj.⁊ qd̄ hr̄ in.c.ſi-
quis pꝛbroꝝ.de re.ec.non alie.⁊.xij.q.ij.nō
liceat.⁊ glo.pe.in.c.ꝯſtitutū.xvj.q.i.in.c.ſi ſa
cerdotes.xvj.q.iij.⁊ in.c.q̄ cõtingit.in ver.
indebite.de religio.domi.⁊ alibi.De negli-
gentia aūt vel recuſatione collegij Cardi-
nalium ſatis conſtare dici poſſet:ſi q̄ꝑmū
eis conſtitit de recuſatione vel impotentia
pape ⁊ de imminenti neceſſitate illud con-
uocandi:concilium ipſi nō conuocauerunt,
put in ſili dr̄ ſatis conſtare de negligentia
epi ⁊ capl̄i ad hoc vt ptās agendi ad alios
particulares canõicos deuoluat᷑ vbi q̄ꝑti-
mum potuerunt non fuerunt ꝓſecuti iura
eccleſie ſue particularis not. Ant. de butri.
Abb.⁊ Imo.poſt Inno.in.d.c.cum olim.
de teſti.et concludit Lap.in.d.alle.li. et ſm
eos alia dicto caſu monitio non requirit᷑:qd̄
eſſet cõtra id qd̄ ſ. diximus ⁊ ꝰ. dicemus de
interpellatione fienda ſummo pontifici:et
cardinalibus ad hoc vt ptās conuocandi
ad alios deuoluat᷑: cum in facto negatiuo
monitio requirat᷑ ad hoc vt appareat d̄ ne-
gligentia ſm doctrinā. Inno.in.c.extirpan
de.de ꝑben. quem doc. cõiter ſequunt᷑ not.
Bal.in auc.hoc amplius.C.de fideicõ.⁊ Bal.
⁊ Imo.in.l.ſi mora.ff.ſol.mat. tradit Alex.
in.l.ita ſtipulatus.ff.de verbo.ob.Sed forte
rn̄deri poſſet q̄ ea que per Inno. et ꝑ nos
dicta fuerunt et ꝰ. dicent᷑ ꝓcedunt regulr̄ ⁊
vrbaniter agendo: vbi non conſtat adhuc
de defectu vel ipotentia aut mala volunta
te pontificis et Cardinaliū ei adherentius.
Cõtraria ꝟo poſitio et doctrina. doc.ꝑdcōꝝ
ꝓcedit in facto notorio:vbi alia monitio ⁊
interpellatio nō ē neceſſaria vt volunt. gl.i.
cle.q̄ ꝯtingit.et tex.i.c.i.§.notoꝛ.d. eſſ.i.vi.
et declarant.docto.in allega.c.cum olim.et
Feli. in.c. ſi autem.iij.colum. de reſcrip.
¶ Poſt que oīa ſe vltro offert ſm q̄ſitum
huius articuli:vz: q̄s modus et que forma
ſeruari debeat: vbi concilium gn̄ale conuo
candum neceſſario fuerit. Papa recuſante
tacite vel exꝑſſe illud conuocare: ad hoc vt
dici poſſit legitime fuiſſe congregatū. Re-
ſpõdeo q̄ lꝫ.ꝰ. dicm̄ fuerit in diſcurſu:et per
oēs ſcribentes cõiter concludat᷑: q̄ deſō caſu
talis conuocatio deuoluit᷑ ad collegiū Car
dinalium:ad Impatorem,ad patriarchas:
Primates:Reges:Principes,Prelatos:⁊
demum ad quoſcūq̄ catholicos: et fideles
chr̄ianos. Tn̄ hoc non eſt ita ruditer et ſim
pliciter intelligendū:vt fatue credamus in
tanto tamq̄ arduo negocio: vbi agitur de
ſumma rerꝫ oīum totius orbis. Licere vni-
cuiq̄ ex ꝑmiſſis ſine maturo et graui fun-
damento. Ad talem tāq̄ ſublimem ꝓuin-
ciam:illotis (vt ait iuriſconſultus) mani-
bus. Nullo ſeruato iuris:graduum: digni-
tatum:vel pſonaꝝ ordine:accedere. Eſt igi᷑
modus in rebus:ſunt certi deniq̄ fines. q̄s
pr̄es nr̄i poſuere: quos tranſgredi non lꝫ.
Nam ridiculum eſt et ſatis abhominabile
dedecus: vt traditiones quas antiquitus
a patribus ſuſcepimus:infringi patiamur.
ff.de interdi.et rele.l.relegatoꝝ.§.vlt.xij.di.
ridiculum.

ridiculum. Erit igit̃ modus vt occurrente
neceſſitate conuocandi concilium. Si papa
hoc facere recuſat, vel negligit: vt collegium
Cardinalium ſeu alij ad quos deuolutum
fuiſſet hoc negocium. Diſcuſſis ante oia ꝛ
bene ventilatis cauſis legitimis: pp quas
ꝓtendit̃ opus eẽ concilio. Reptis ipſis cau-
ſis veris ſeu notorijs: ꝛ talibus pp quas oio
concilium conuocandũ vr̃. Hoc denunciet̃
pape debita ſemꝑ humilitate: ꝛ charitatiua
monitione ꝓcedente. Significãdo ſue btitu
dini, ꝙ talis ꝛ talis cã occurrit. Siue cõtra
ipm̃ ſiue contra alios: pp quas eccl̃ia vlis
ſcandalizat̃: eiuſqꝫ ſtatus diſcoloꝛat̃: ꝛ fides
catholica piclitari vr̃. Niſi d̃ opportuno cõ-
cilij gñalis remedio ꝓuideatur. Et ppea: ꝙ
ipſi vt filij ſpãles eccleſie. Ad quos poſt. r.
ſuam: ꝓncipalr̃ ſpectat piculis iminentibus
ſcẽ ſedi aplice occurrere: ꝛ ſcãm catholicam
ꝛ aplicam fidem: ꝛ eccl̃iam tueri. Quã i pri
mis ſua btitudo vſqꝫ ad aiam ꝛ ſanguinẽ
conſeruare ꝛ ꝯfouere tenet̃. xxv. q. i. ſunt qui
dam. Per viſcera miſericoꝛdie ieſu xp̃i: qui
pro fide ſua ne periret: p̃rem rogauit: de ba-
ptiſ. c. maioꝛes. no. xxiiij. q. i. a recta. ipm̃ hu
militer interpellant: inſtantiſſime regnant
ꝛ rogant: vt concilium in loco per concilium
ꝓcedens deſtinato: ſeu quatenus ibi cõmo-
de fieri non poſſit: in alio: congruo tp̃e: pu-
ta. J. menſem conuocare: ꝛ eidẽ per ſeipſum
vel per nuncios ſuos ſpãles itereſſe: illudqꝫ
auctoꝛare: ac in eo ſe ꝛ innocentiã ſuam tue
ri: criminaqꝫ ꝛ hereſes que ei imponunt̃ ab
ſtergere: purgare: ꝛ ſi põt: abolere velit. Ali
as aũt ꝙ in euentum recuſationis: negligẽ
tie vel ꝓcraſtinationis ipſius: debita ſemꝑ
reuerentia ꝛ canonica ꝛ euangelica moni-
tione ꝓmiſſa. Ipſi ex parte ieſu chr̃i ꝛ vlis
eccleſie: de primo ꝯgregande: eidem decla-
rant atqꝫ denunciant: ꝙ ꝯcilium gñale per
eos ad locum ꝓdeſtinatum ꝯgregabit̃. Qd̃
ex nunc ꝓut ex tunc: in euentum recuſatio-
nis: negligentie vel ꝓcraſtinationis ꝓdcãꝝ
ꝯuocant: ꝛ pro tali die ꝛ tp̃e indicant: ibiqꝫ
ſcitatẽ ſuam inuitant: cum oĩbus aliis pla-
tis: Regibus ꝛ principibus chr̃ianis ꝛc.
¶ Hec aũt forma ꝛ iſte modus ad lr̃am ꝓ
bari ꝛ colligi vr̃: iunctis his que ibi no. per
ſcribentes. ii. q. v. mandaſtis. in. c. audiuim.
ꝛ in. c. ꝯcilia ſacerdotum §. hinc ẽt. vbi hr̃: ꝙ
Theodoꝛicus Rex ex diuerſis ꝓuinciis ad
vrbem Ro. epos ꝯuenire ꝓcepit: vt ſcm̃ ꝯci
lium indicaret: de his que venerabili pape
Simacho ꝓſuli aplice ſedis: ab aduerſariis
ipſius dicebant̃ impingi. Et ſeqtur tex. ꝙ
Ligurie ꝛ emilie ep̃i ſeu Venetiaꝝ: ſuggeſſe
runt ipm̃: qui dicebatur impetitus dẽre ſy
nodum ꝯuocare. Per que iura ſatis colligi
põt: ꝙ lꝫ de hereſi vel de ſtatu ꝛ de cã ipius
pape agendũ ſit in ꝯcilio. Tñ expſſis cauſis
ſuper qbus ipetit̃ ꝓmonendus ꝛ regrẽdus
eſt: anteqꝫ concilium per alios conuocetur:
ꝙ ipſemet velit conuocare ꝛ auctoꝛare di-
ctum concilium. Qd̃ ẽt cõpꝛobatur ꝑ tex. ꝛ
no. in. c. ad aplice. de re. iudi. li. vj. ibi. Et ſi
diceret ipſe ꝙ in nullo contra iuſtitiam le-
ſerat eccl̃iam: vel ꝙ nos eum contra iuſti-
tiam leſiſſemus: parati eramus vocare Re
ges: ꝓlatos ꝛ ꝓncipes: tam eccl̃iaſticos qꝫ ſe-
culares ad aliquem tutum locum: vbi per
ſe vel ſolẽnes nuncios conuenirent. Erat qꝫ
parata eccl̃ia de conſilio concilij ſibi ſatiſfa
cere: ſi eum leſiſſet in aliquo ꝛc. ¶ Qd̃ qdẽ
legali quoqꝫ rõne ꝛ auctoꝛitate non caret.
Nam lꝫ iudex vel ſupioꝛ dicatur crimino-
ſus: inhabilis: incõpetẽs: vel ſuſpectus. Tñ
per talem aſſertionem non deijcitur nec re
mouetur ſtatim a munere vel officio iudi-
candi ꝛ ꝓſidendi. Sed opꝫ ꝙ ante oia cã le-
gitima exprimat̃: pp quã recuſatur eius iu-
dicium ꝛ ſupioꝛitas. Et talis qdem: que ſi
ꝓbaret̃ eſſe vera: eum hẽret remouere a di
cto officio. Et nihilominus ipſe interim: hꝫ
declarare ꝙ iuris arbitri: qui de defectu ꝛ
ſuſpitione ſua cognoſcant, eligantur: eoſqꝫ
compellit, vt ꝯueniant ꝛ concoꝛdent ſimul:
ac cãm contra ſe vel pro ſe expediant. ꝓba-
tur. in. c. ſuſpitionis. ꝛ in. c. paſtoꝛalis. de re-
ſcrip. de appel. cum ſpãli. ꝛ. c. vt debitus. et
in. c. legitima. eo. ti. li. vj. cum concoꝛ. Nõ. n.
remouetur iudex oꝛdinarius: vel delegatus
per friuolas quãlibet: appellationẽ: ſuſpitio
nem: vel reclamatiõem ab officio ſuo. Sed
interim donec de veritate cãe cognoſcatur:
ipſe ꝓcedere hꝫ. c. cum appellationibus. de
appel. in. vj. Nam ſuſpitiones, exceptiones:
appellationes: vel reclamationes hm̃õi nõ
ſunt inuente: ad defenſionem iniquitatis:
odij: vel. pſecutiõis alioꝝ: ſed tm̃ vt ſint re-
media innocentie. c. cum ſpãli §. poꝛro. ꝛ. c.
ad nr̃am. eo. ti. cum ſi. Sic igit̃, dicamus in
propoſito: ꝙ ad hoc vt concilij conuocatio
per collegium Cardinalium: per Impato-
rem: ꝑ alios Reges, et principes tã eccleſia
ſticos qꝫ ſclares fieri poſſit: opꝫ ꝓmo ꝙ cõ-
ſtet de cã legitima: et tali que ſi eẽt vera ha

beret Papam remouere ab officio ſuo. Itē
ꝙ conſtet de cōſenſu ⁊ voluntate ſua ſeu de
impedimento pp qḋ nō vult: ſeu nō poteſt
concilium congregare. Alias aūt ſi hoc non
ſeruat: vr̄ ꝙ nulliter ⁊ inepte agatur: ⁊ ꝙ ta
lis ptās conuocandi concilium ad alios de
uolui non poſſit niſi p̄miſſis p̄cedentibus
probatur ar. optimo. in. c. prudētiam. de of.
dele. in. c. cām mr̄imonij. ⁊ in. c. vno delega
toꝝ. ⁊ in. c. cum plēs. eo. ti. li. vj. ⁊ ff. de re iu
di. l. vno ex tribus. cum ſi. Ex q̄bus iuribus
colligit̄ ꝙ vbi iuriſdictio, ſeu actus: vel ne
gocij alicuius executio alicui ꝯditionalr̄ de
mandet̄. Puta cum cl̄a ꝙ ſi non oēs: vel ſi
non ambo ⁊c. ꝙ tunc vnus p̄cedere non po
teſt niſi prius purificata conditione: ⁊ cōſti
tuto ſibi p̄us de impotentia: impedimento
vel voluntate contraria. Et ſi tunc p̄cedit:
nulliter proceditur ab eo alr̄ citati p̄miſſis
non obſeruatis cōparere non tenent̄. Ergo
dicendum erit in ſꝓ: ꝙ cum conuocatio p̄n
cipalr̄ ſpectet ad Papam, put̄ ſ. oſtēdimus.
Iſta ptās conuocandi deuolui non pōt ad
Cardinales. Niſi ſeruato modo p̄miſſo eis
conſtet de impedimento: vel contraria vo
luntate pape. Cum hmōi ptās ad eos non
deuoluat̄ pure: ſed cōditionalr̄: hoc eſt qua
tenus papa nolit aut non poſſit. facit tex. ⁊
que no. in. c. ſi duo. de p̄cura. in. vj. ibi. Tūc
enim ſi eum qui p̄occupauerit. ⁊c. ⁊ de ſup.
neg. p̄la. c. i. ⁊ quaſi per to. de offic. archi. c. i.
ibi. ſi ep̄s non pōt: parrochiam vniuerſam
circumeat. et de offi. archip̄ſby. c. i. ⁊ ij. vbi
apparet ꝙ dum inferior ſupplet defectus ſu
perioris: ſibi conſtare dꝫ de impotentia vel
contraria voluntate ipſius ſuperioris ⁊c.
¶ Idem et multo fortius dicendū erit in
deuolutiōe que fieret a Cardinalibus ad in
feriores. vꝫ. cum ipſi Cardinales nollent et
recuſarent: ſeu non poſſent tale conciliū con
uocare, ꝙ Imperator: Reges: Patriarche:
Primates: Ep̄i: et alij prelati Principes: vel
catholici, ad quos deuolueretur hec ptās.
Et q̄bus de hoc eēt cura: tenerentur pariter
interpellare collegium Cardinalium, ſeu alr̄
intelligere eoꝝ impotentiam vel contrariā
voluntatem, anteq̄ꝫ deueniant ipſi ad tales
conuocationem: per rōnes et iura p̄dcā: alr̄
aūt nulliter p̄cederent et nihil agere dicerēt
tur. d. c. prudētiam. de offi. dele. c. ſuſcitatus.
de reſcrip. Nam vbi cā plibus cōmittitur
cum cl̄a impotētiam ſonante: puta ſi papa
hoc facere non poterit vel noluerit: tūc car
dinales: Impator: ⁊ alij p̄lati et catholici p̄
cedant. Iſta impotentia v̄ificatur tā i im
potētia facti q̄ꝫ iuris, vt. d. c. ſuſcitatus. et vt
dicunt Panor. et doc. ibi. Clauſula impotē
tie quo ad cōſolidandā iuriſdictionē alioꝝ
cōiudicū includit in ſe et voluntatem: ꝙ ſi
vnus p̄ſe non vult intereſſe: veꝝ eſt dice
re ꝙ oēs nequerint intereſſe: et ad purificā
dam iuriſdictionem alioꝝ: que datur cum
conditione vel cl̄a impotentie vel impedi
menti: non ſufficit impedimētum facti aut
iuris ſubſiſtere: ſed opꝫ vt impedimentum
alijs cōiudicibus inſinuetur: et ab eis intel
ligatur. Alias aūt cum fundamentum ſue
iuriſdictionis ignorant: non poterunt ta
lem iuriſdictionem deuolutam cōditiōalr̄
exercere. Et hinc eſt qḋ dicimus qḋ iudex
ſiue ordinarius ſiue delegatus ante oīa co
gnoſcere dꝫ an ſua ſit iuriſdictio vel non. l.
ſi quis ex aliena. ff. de iudi. c. cum pſone. de
priuile. lib. vj. c. paſtoralis. et. c. ſuper lr̄is. de
reſcrip. Maxime vbi probabilr̄ dubitatur
de competentia iuriſdictionis. Quinimo
ſi iudex dubius eēt: nunq̄d eēt ſua iuriſ
dictio vel non procedere non poſſet: et ſi fa
cto procedēdo nulliter procederet: vt dictū
fuit. De quo p doc. maxime per Feli. ad fu
turitatem. in. d. c. ſup lr̄is. in. x. col. verſi. an
ſua ſit iuriſdictio. Ratio aūt quare Impa
tor: Reges: Principes: et Prelati alij: ad q̄s
deuolueretur ptās congregandi concilium
poſt dn̄os Cardinales debeant ſeruare di
ctum modus. quē ſeruauerunt. d. Cardina
les, eſt pōt, ꝙ ipſi ſuccedunt in locum et ius
Cardinalium et qui ſuccedit in locum alte
rius: eodem iure vti dꝫ. c. is qui in ius. de
reg. iur. in. vj. vbi per Jo. an. in mercuriꝭ.
et optime in cle. q̄ regulares. de ſup. neg. p̄
la. Qḋ aūt in conuocatione et congregatio
ne concilij ita ſeruari debeat: ad hoc vt ad
alios deuoluatur ptās congregandi: eſt tex.
no. concilij Sardiceñ. lxv. diſti. in. c. ſi forte.
Qui iuxta p̄dcām Theoricam vr̄ dare for
mam et modum congregandi ep̄os vel p̄e
latos: quotiens occurrit neceſſitas: tollēdo
perplexitates: difficultates: et dubia: que ta
lem congregationem īpedire poſſent. Ubi
dr̄ ad lr̄am. Si forte in prouincia vnum tā
tum contigerit remanere ep̄m: ſup̄ſtes ep̄s
conuocet ep̄os vicine prouincie: et cum eis
ordinet cōprouinciales ſibi ep̄os: qḋ ſi face
re neglexerit, populi ꝯueniant ep̄os prouin
cie vicine: et illi prius cōmoneant ep̄m: qui
in eadem

in eadem ꝓuincia cõmoratur: ⁊ oſtendant
quo populi petant ſibi rectorem: ⁊ vocant
in.3um eſſe: vt veniat ipſe: ⁊ cum eis ordiet
epm. Et ſi l'ris cõuentus tacuerit: ⁊ diſſimu
lauerit: nihilqꝫ reſcripſerit. Tunc ſatiſfacien-
dum eſt populis vt conueniant ex ꝓuincia
vicina: ⁊ epm ordinent. Cõfirmat hoc etiã
vt diximus per regulas iuris deuolutiui: qꝛ
quotiens ptãs aliquid pagendi deuoluit de
minori ad maiorem vel econtra: qð iura p
mittunt: qꝛ ſicut ſupiores inferioꝝ: ſic iferio
res ſuperioꝝ ſupplent defectum: vt ingt gl.
in.c. cum ſimus. ix. q. iij. ꝓbat. ex. de conceſ.
ꝓben. nulla. lxxix. di. volumus. de offi. arch.
c.i. ⁊ de offi archipꝛſby. c.i. cum concor. Tũc
tale ius non dr̃ deuolui ad alteꝝ ſpacio tpis
ſtatuti: niſi a tpe noticie ſibi labat tps: vt p
illud conſtitui dicat in mora. de ſup. neg. p
lato. lic3, vbi bona glo. in ver. a noticia. ⁊ in
.c. qꝛ diuerſitatem. de conceſ. ꝓben. in fi. vbi
per Inno. ⁊ alios. ⁊ in.c. extirpande. de pre
ben. ⁊ in cle.i. de ſup. neg. prela. ⁊ vtrobiqꝫ p
ſcribentes. Idem et ꝓbat in deuolutione iu
riſdictionis: per appel. a iudice a quo. ad iu
dicem ad quem: qꝛ cum appellat ab aliquo
grauamine: cã ꝓbabilis appellationis corã
iudice a quo: anteqꝫ recedat ab eius iudicio:
exponi dꝫ: talis. vꝫ. que ſi foret ꝓbata: debe-
ret legitima reputari: ⁊ tunc ſi iudex a quo
eſt pertinax ⁊ non vult deſiſtere a grauami
ne: adiri põt alter iudex. c. vt debitus. de ap
pel. c. legitima. eod. tit. lib. vj. Sic. n. iudex a
quo non impeditur ſuam iuriſdictionem
exercere: niſi poſteaqꝫ coram eo fuerit appel
latum: ⁊ ab eo per talem appellationem re
ceſſus. Ita nec papa nec alij: ad quos deuol
ueret ptãs conuocandi ꝯcilium, non debẽt
impediri nec in mora cõſtitui: donec inter-
pellati fuerint: expoſita legitima cã cõuocã-
di concilium coram eis vt dictum fuit. ꝫ

¶ Per que oĩa ⁊ alia pl'a: que ad hmõi ꝓ-
poſitum adduci poſſent: liquido pꝫ: qꝛ vene
randi illi pr̃es. Qui ali's conciliabulum Pi-
ſanum nouiſſimis tpibus indixerunt. Con
tra. S. D. N. dñm Julium ſm Modernũ
Pontificem maximum. Coadiuuãte Ma-
ximiliano Ceſare: ⁊ Frãchoꝝ Rege: ac cla-
riſſimi: illi doc. qui conciliũ congregari poſ
ſe: ſine ꝯſenſu pontificis Maximi: qñ cõtra
ipm agendũ eſt: non ſeruata forma de qua
ſupra cõſuluerunt: longe a recta declinaue-
rũt via. Et ppea eoꝝ deſiderio fruſtrati fue
re: qꝛ ꝓut ẽ per iura aptiſſima clare demõ-

ſtratum fuit: vocatio ⁊ auctoratio concilij
gñalis oĩ caſu: ad ipm pontificem maximus
primo regulr̃ ſpectat ⁊ pertinet: qñtũcunqꝫ
contra ipm de hereſi: ſeu de quocunqꝫ alio
ipſius crimine agendum ſit. Donec appare
at ipm tacite vel expſſe recuſare: ſeu neglige
re: diſſimulare: ⁊ nolle illud ꝯgregare. Qð
clare vt dixi probatur. ij. q. v. c. mandaſtis.
xvij. di. c. concilia. §. hinc et. ⁊ in. d. c. ad apo
ſtolice. de re. iudi. li. vj. Et docent exempla
tam antiquoꝝ qꝫ modernoꝝ concilioꝝ: ⁊
vltima pratica ſeruata. in concilio Conſtã
tien. vbi conſtat qꝙ l3 contra papã. Jo. xxiij.
⁊ alios duos papatus cõpetitores ſciſmati
cos ⁊ multiplicibus criminibus irretitos
agendum foret. Tñ dñi Cardinales ⁊ alij
reges ⁊ principes catholici tam eccleſiaſtici
qꝫ ſeculares ſuggeſſerunt eidem Joãni: qꝙ oĩo
ad tollendum diꝝ ⁊ inueteratus ſciſma ac
ſuum ⁊ alioꝝ errorem concilium conuoca-
ret: ⁊ ita ipſemet. Jo. illud conuocauit: licet
poſtea ſero penituerit. Bene tñ fateor qꝙ ſi
concilium alr̃ quõcunqꝫ congregaret vale-
ret congregatio. Si poſtea auctoraret a pa-
pa prout ſ. dixi: ſeu ſi conſtaret papam recu
ſare illud auctorare: ⁊ cãm neceſſariam ſub
eſſe concilium celebrandi. Quo caſu conci-
lium met ſeipſum legitimãdo ante oĩa de-
clarat ſe eſſe legitime congregatũ ⁊c. vt ſta
tim dicetur. ꝫ. Hic tñ non eſt omittendũ id
qð incidenter dixit Jo. an. in. c. l3. de ele. in
ij. col. vbi circa electionẽ pape qrit: qd agẽ-
dum foret ſi ex oĩbus Cardinalibus vnus
tm̃ ſupereſſet. Quis tunc papam eligeret ⁊
rñd. qꝙ ſm aliquos tunc eſſet congregãdus
cõcilium: ⁊ p ipm prouiden. ar. lxv. di. c. ij.
⁊. iij. Et qꝙ tunc conciliũ cõuocabitur p cle
rum ⁊ ppl'3 Ro. ar. lxvj. di. c. ſi forte. que ſm
Hoſti. quo ad electionem pape quo ad pri-
mus procedere poſſent: qꝛ hoc videretur le-
uius ⁊ cõmodius qꝙ. ſ. papa eligeretur per
cleꝝ ⁊ ppl'3 Ro. prout forte aliqñ ſeruatum
fuit antiquitus. Sed ſm videretur iuſtius
qꝙ. ſ. cõuocaretur concilium: l3 durius diffi-
cilius ⁊ piculoſius pp piculũ more extra de
elec. ne pro defectu ⁊ no. in. c. vbi piculũ eo.
ti. lib. vj. ſed quo ad conuocationẽ concilij.
Non crediderim pp hoc diſcedendũ eẽ: a
regula pdcã: qꝛ l3 vnus tm̃ Cardinalis ſup
eſſet: ſi caſus contingeret quo concilium ſi-
ne papa conuocari. foret per illum ſolũ car
dinalem ſm pmiſſa iure deuolutiuo con-
uocari poſſet cũ ius collegij etiã apud vnũ

ſolum remaneat. Et ppea talis conuocatio
ad cleꝝ ꝛ ppl'z Ro. deuolui non poſſet: ſed
ordine ſucceſſiuo talis poteſtas deuolui po
tius deberet ſecundum ea que ſ. diximus.
¶ Crediderim tn̄: quicqd de iure verius
ſit: ꝙ ad hoc: vt congregatio ad collegium
Cardinalium: ad Patriarchas: Primates:
Metropolitanos: epos: ꝛ alios catholicos
inferiores deuoluta effectum ſortiri poſſet,
ꝙ neceſſarium procul dubio foret. Nr̄is p̄
ſertim tpibus: ꝙ dicti Cardinales: vel p̄la
ti alij: ad quos iure deuoluto ſpectaret talis
congregatio: ante oīa conciliarent ſibi Im
peratorē: ꝛ alios Reges: ꝛ Principes xp̄ia
nos: eoſq̧ inducerent ad fauendum ꝛ aſſi-
ſtendum huic tam neceſſario ꝛ pio operi.
Alias aūt ſatis vereor ꝙ oīs eoꝝ conatus
eēt fruſtatorius ꝛ illuſorius. Cum loripedē
rectus: nunc derideat: ꝛ leges v̄bis: non aūt
rebus ſcripte videāt: nr̄is maxīme tpibus
quibus cum ſatyro fronte pfricata ſine mē-
dacio dicere poſſumus: quota portio ſedis
chr̄iane: quo fit vt nos ipſi oēs vitia nr̄a ſi-
ne fine ſectantes: deliramentis quibuſdam
nr̄is: ꝛ fucatis ſimulationibus. v̄bis tm̄ ꝛ nō
operibus philoſophemur. Poſteaq̃ igitur
Papa fuerit interpellatus: vt congreget cō
ciliū modo pmiſſo. Et ipſe recuſauerit ſeu ſ.
tps ei p̄fixum neglexerit: vel diſſimulando
congregare ōmiſerit. Cardinales: ſeu alij: ad
quos negocium hoc eſſet deuolutum. Habi
to inter ſe colloq̃o: ꝛ intentione Impatoris:
Regum: ꝛ eoꝝ Principum: qui expedire vi-
derent ꝛ huic negocio vtiles ꝛ neceſſarij: re
cedere pn̄t ꝛ debent a papa ꝛ ſe in aliquo
tuto ꝛ idoneo loco cōgregare: ſicut factū fuit
tpe Symachi. xvij. diſti. hinc ēt: ꝛ tpe Sixti
Pape. ij. q. v. mandaſtis. Qd̄ qdem dcō ca
ſu facere pn̄t: tam auctoritate iuris diuini: q̄
humani: vt ſcribit ēt idem. d. Io. de tur. cre.
in dicta ſua ſumma: vbi ſ. Auctoritate autē
iuris diuini per id qd̓ hr̄. Ioā. xij. c. circa fi.
Qui ſpernit me vos ſpernit: ꝛ qui non ac-
cipit verba mea | hꝫ | qui iudicet eū. Sermo
quē locutus ſum ille iudicabit eum in no-
uiſſimo die. Vn̄. ſ. Tho. ſ. epl'am Pauli ad
Galatas. i. c. vbi Paulus inqt. Siquis vob̄
euangelicauerit pter id qd̓ accepiſtis: Ana-
thema ſit. Querendo q̄o hoc facere potue-
rit aplūs: cum par in parem non habeat im-
perium: ꝛ multo minus in ſuperiorē. Cum
Paulus apl's aplōs alios ſibi pares: vel an-
gelos eo maiores excōicare nō poſſet. Rn̄d.

ꝙ Apl's ptulit hanc ſniaꝫ non ppria aucto-
ritate: ſed auctoritate euangelice doctrine: cu
ius auctoritas hꝫ: ꝙ quicunq̧ ei cōtradicūt
vt heretici ab eccleſia excludendi ꝛ expellen
di ſunt ab ea: iuxta dictam auctoritatē. Io.
¶ Auctoritate v̄o iuris humani ſiue cano
nici per tex. ꝛ no. in. c. ſi papa. xl. di. Vbi col
ligit ꝙ concilium hēat iudicare: ꝛ iudex eē
in cā hereſis contra papā: vt ēt hr̄. xvij. di.
hinc etiam: vnde ipſo facto: ꝙ conſtat ꝙ pa
pa non vult concilium congregare: nec con
gregationi auctoritatem dare: tunc ius ipm
alijs dare cenſet auctoritatem conciliū con-
gregandi: q: alr̄ fruſtatoria eſſet pmiſſio iuris
ipſius diſponentis: ꝙ Papa heretico exiſtē
te concilium vēe illum iudicare poſſet. Nā
fruſtra pmulgarent iura: niſi eſſet aliqs mi
niſter qui ea exequeret. de ele. vbi periculū.
lib. vj. Si igit Papa ſit incorrigibilis ꝛ p̄ti
nax. Tunc Cardinales recedere debent ab
eo. Iuxta illud. Io. in Canonica. ij. c. p̄. vbi
loquendo de fide xp̄i inqt. Si quis venerit
ad vos ꝛ hanc doctrinam nō hēt. nolite eū
recipere in domum: nec ei aue dixeritis: ꝛ
ibi addit glo Nec ad horam qdem eū reci-
piatis: qd̓ ēt colligit ꝛ not. in. c. anaſtaſius.
xix. di. ¶ Poſteaq̃ v̄o ab eo receſſerūt car
dinales ipſi hec oīa denunciare debent ali
is p̄latis ꝛ principibus xp̄ianis: eoſq̧ inui-
tare ꝛ conuocare ad ſynodum ad quā ipſi
oīno ire tenent: de iureiurā. Ego. N. Et ſic
congregati pcedent ad depoſitionem pape
ꝛ alia incumbentia: vt. ſ. ſuo loco dicet. Nec
debent dicti Cardinales: ꝛ alij p̄lati ꝛ Ca-
tholici moueri. Quominus ab ipſo recedāt
ꝛ eum euitent. de ſen. excō. nuper. ꝛ. c. cū nō
ab hoīe. cum ſi. Ex eo ꝙ adhuc nō fuerit de
claratus vel iudicatus hereticus: q: cum de
occulta quoq̧ hereſi ipſius conciliū cogno-
ſcere poſſit: vt plene no. in. d. c. ſi papa. ꝛ in
. c. in fidei. de hereti. in. vj. Satis eſt ꝙ ſuſpe
ctus ſit de hereſi: ꝛ qd̓ hec ſuſpitio probari
poſſit. Q̄ōq̧ ipſe recuſet cōcilium ad hoc
ꝛ ad ſe purgandum congregare. Qd̄ qdeꝫ
clare pbatur. in. d. c. anaſtaſius. vbi dicitur
ꝙ multi fidelium deſeruerant Anaſtaſium:
Eo q: occulte cōicauerat in crimine hereſis
cum Fotino hereſiarcha: ꝛ idem pbat. xvij.
di. in. c. concilia. ſ. hinc etiam. Vbi conciliū
congregatum fuit contra Symachū: vt cō-
cilium iudicaret de his que venerabili pa-
pe Symacho videbant impigi: ꝛ in. c. nūc
aūt. xxj. di. Vbi concilium conuenit contra
Papam

Papam Marcellinum. Qui diis Genti-
lium tribus granis incenſi thurificauerat:
ls dicti duo pontifices de hereſi vel aliis cri-
minibus nondum eſſent dānati. Nec opus
quidem vr̄ eſſe alia ſuia. Cum vr̄ papa in
dānatam iam hereſim incidiſſe.xxiiij.q.i.c.
i.no.in.c.paſtoralis. de appel. in ſi.xj.q.iij.
excōicatos.⁊ in.c.cum excōicato. Q̇d ꝓce-
dit ſm Inno.⁊ alios. in.c.i.de ſciſmaticis.
Et ſi eēt occultus: vt dixi:⁊ tolleraret. Dū-
modo dcā hereſis ſciat ⁊ ꝓbari poſſit:quo
caſu eidem non eſſet parendum, ſed ab eo
recedēn̄ foret. pro quo faciunt no. in.d.c.in
fidei.⁊ in.c.ſi tm̄.vj.q.ii.⁊ in.c.ſi.xix.di.vbi
ad lrām vr̄. Propter totius indiſciplinatio
nis doctrinam:que Conſtantinopoli exor-
ta eſt:ſtatutus eſt:ne maximus fuiſſe aut eē
iam putetur eps̄,neqꝫ hi qui ab eo ſunt or-
dinati:qualēcunqꝫ gradum clericatus obti-
neant:oibus.ſ.que circa eum vel ab eo ge-
ſta ſunt in irritum reuocatis ⁊c. Nā ⁊ con
tra papam hereticum ſciſmaticum vel apo
ſtaticum iura paſſim ꝑmittunt inſurgere.
lxxix.di.ſiquis pecunia.⁊.xxiij.diſt. in noīe
dn̄i cum ſi. ¶ Non ergo mir̄ ſi per Cardi
nales:Imperatorem ⁊ alios ꝑlatos ſupple-
ri ⁊ adimpleri poterit voluntas pape cir-
ca concilij conuocationem: que ei ⁊ ſic ſuc-
ceſſiue Cardinalibus ⁊ aliis iure deuolu-
tionis conditionalr̄ de mandata vr̄. vꝫ.q̄te-
nus catholicus ſit:⁊ q̄tenus velit, aut poſ-
ſit dcm̄ concilium conuocare.ar.ff.de cōdi.
inſti.l.que ſub conditione circa ſi.Si igitur
papa impeditus vel mortuus,vel hēticus:
vel recuſans,concilium non conuocat.Sed
Cardinales ſeruatis ꝑmiſſis:ergo idē erit
dicendum in aliis caſibus ſilibus:⁊ in aliis
perſonis ꝑdictis.ordie ꝑmiſſo ⁊ ſucceſſiuo:
qꝛ de ſilibus idem eſt iudicium. de conſti.
tranſla. Nam vbi eſt eadem rō idem ius
idemqꝫ iudicium eſſe vꝫ.v.di.ad eius vo.
iiij.di.deniqꝫ.de tranſla.ꝑla. inter corpora
lia. ¶ Quotienſcūqꝫ.n.lex. aliquid in vna
perſona quo ad aliquē actum diſponit:idē
quoqꝫ in alia quo ad eumdem actum expe-
diendum diſponere cenſetur:glo.eſt que cō
muniter approbatur.in.l.ſiquis ſeruo per-
ſuaſerit.C.de fur.⁊ caſus exceptuatus exten-
ditur ad alium ſimilem caſum hn̄tem ean
dem rōnem extra de confir.vti. vel inuti.c.
cum dilecta.cum concordā. de quibus per
doc.ibi ⁊ per Alex.de imo. in.l.i.ff.de offi.
eius cui.man.eſt iur.Licet enim vitium in

vna radice diuerſimode naſcatur ⁊ diuer-
ſimode tollatur. Tn̄ eodem modo ⁊ ordie
per oēs tolli vr̄.C.de nup.l.ſi libertam.i.q.i.
ſicut xp̄s.⁊.xxij.q.ij.ſiquis verus. ¶ Con-
gregato itaqꝫ cōcilio in caſu ꝑdicto modo
ꝑmiſſo:ſeu alio quocunqꝫ ordine et modo,
et per quoſcunqꝫ in defectum pape.Dūmo
do congregatum reperiat in ſufficienti nu
mero:declarabit ante oīa concilium ſe i ſpi
ritu ſancto legitime congregatum eſſe,et ec
cleſiam vlem̄ repn̄tare, ac ptātem et iuriſ-
dictionem oīmodā contra oēs hoīes mun
di,etiā ſi eēnt papalis dignitatis a xp̄o im-
mediate hēre.Et ſic ꝓcedent citando papā
et alios quoſcunqꝫ et expedient que incum
būt.Que pratica et declaratio ȯducta fuiſ-
ſe vr̄ ab aplis. Actuum.xv.c.ibi.Placuit no-
bis collectis in vnum.et.i.viſum eſt nobis
et ſpūi ſcō ⁊c. Et approbat ſm.d.Alexādri
num.xxj.di.nunc aūt.ſ vt dicit ipſe.xvij.di.
c.i.in.ij.col.q̄ ita ſeruatum ſolēniter et for
maliter fuit in concilio Conſtantien̄.cōtra
Jo.xxiij.et Bn̄dictum.xiij.Quos conciliū
citauit et a papatu depoſuit: veluti ſciſma-
ticos et multꝫ aliis delictis notoriis et enor
miſſimis laborantes:vt pꝫ ex geſtis eiuſdē
concilij.Et.i.ſuo loco latius diſſeremus.
¶ Accedo modo ad tertium queſitum. In
quo querebatur,quid agendum ſit:vbi pa-
pa hmōi congregationi:que in eius defectū
ſit per Cardinales: ſeu per Imperatorem:
vel alios ꝑlatos,ſe opponit, penas ac cenſu
ras eccleſiaſticas fulminando, contra con-
cilium conuocantes, et ad talem conuoca-
tionem ad illud ꝓficiſcentes. Cui q̄ſito ex
verbis et mente Inno.in.c.inquiſitioni.de
ſen.excō.breuiter. Rn̄det Cardinalis ȝaba.
in.d.ſuo trac.ſciſmatis. Quem ponit poſt
lecturā.c.ls.de elec.q.vj.q̄ Cardinales,ꝑn-
cipes:ꝑlati,et alij catholici non debent nec
tenentur in hoc parere pape:qꝛ vt ingt idē
Inno.in.c.inq̄ſitiōi.de ſen.excō.ꝑcepto pa-
pe non eſt obediendum, qn̄ ex eo vehemen
ter ꝑſumitur ſtatum eccleſie perturbari,vel
alia mala eē ventura.Immo in hoc taliter
obedientes peccarent:cum debeant futura
mala ꝑcauere,cum quo ēt concordat glo.ſi.
in.c.ne dei eccliam. de ſymo.que dicit per
illū tex.q̄ in his que illicita ſunt,nullus ēt
pape obedire tenetur.xj.q.iij.ſiqs eps̄.Sed
tale ꝑceptum pape,vt dicit Cardi.vbi.ſ.tur-
baret eccleſiam vlem̄ impediēdo eius vni-
tatem:ſub vno ſponſo chriſto et capite ſuo.

Ergo ei in hoc non eſt obediendum:vt ſen
tit glo.ſingularis ſm eum.ix.q.iij.in.c.p pn
cipalem.in ver.ad nos.qr (vt dicit ipſa) pa
pa non poteſt turbare vel decolorare vlem
eccliam.i.q.vij.ſi illa. Qd et ſentit gl.xl.di.
ſi papa.bonus tex.xxv.q.i.Que ad ppetuã.
z in.c.ſunt qdam. Per que iura colligit z
dr.q papa non põt imutare vlem ſtatus ec
cleſie:vel impedire ea que ad ppetuam ipſi
us vtilitatem ordinata ſunt: z in.d.c.ſunt
qdam dr:q ſi papa vult deſtruere id quod
Apli docuerunt:errare conuincit:cum ipſe
debeat oẽs conatus impendere ne vlis ec-
cleſie ſtatus infeſtet.xxv.q.i.memor. Con-
ſtat aũt dicit ipſe q concilia ordinata ſunt
ad pſeruationem fidei catholice: ſicut nos
docuerunt apli xpi: qui concilia quoqꝫ ſua
celebrauere:in qbus canones edidere:vt hr.
xvi.diſt.placuit.Ergo Papa hec fieri dire-
cte vel indirecte phibere non põt. Nõ aũt
quare Cardinales:Prelati,Pricipes: z po
puli catholici.d.caſu pape parere non tene
ant:eſſe põt vltra pmiſſa:qr ideirco iura cõ
cilia fieri voluerunt:atqꝫ pmittunt: vt ſciſ-
mata:hereſes,z errores intollerabiles de ec
cleſia z fide orthodoxa tollantur.xv.z.xvi.
di.c.i.z quaſi per to. Atteſtat decretum cõ
cilij Conſtantieñ.qd incipit frequens: ſed
reſiſtendo z non parendo pape z conuocã-
do ac celebrando concilium:illud faciũt qd
ius diuinum z humanum pmittit:qd vult
pcepta dei ſuari z pctã corrigi. ¶ Qui ãt
iure pmittente aliqd facit:licite facit:z non
peccat:nec penã aliquã pmereri põt.l.grac-
chus.z ibi per ſcribentes.C.de adulte.cũ con
cor.Ergo merito precepta z pene z cenſure
ſue iure pmittente hoc caſu contemni pñt.
Qd fortius pcederet:ſi papa talr pcipiens
eſſet hereticus:ſciſmaticus vel apoſtaticus.
lxxix.di.ſiqs pecunia.z.c.ſi duo.xl.di. ſi pa-
pa.quo caſu non minus papa qꝫ alius qui
cunqꝫ hereticus:vel ſciſmaticus:aut apoſta
ticus:ipſo iure eſt excõicatus:pbat.xxiij.di
ſtin.in.c.in noie dñi: z in iuribus ĩ alle. qr
excõicatus alios excõicare:ſeu cenſuris vel
penis aliqbus ligare nõ poſſet:nec eius cen
ſure aut pene modo aliquo eſſent formidã-
de.xxiiij.q.i.c.i.vbi bona gl.in ſum. z de he
reti.ad abolendam. Ptãs.n.ligandi z ſol-
uendi a deo data fuit veris z non falſis ſa-
cerdotibus,vt ingt tex. ſoralis.xxiiij.q.i.i.c.
audiuimus. Ibi qr nec ipſe deijcere quẽqꝫ:
iam pſtratus põt:cum ligandi: z ſoluendi
poteſtas veris z non falſis ſacerdotibus a
dño tradita fuerit: z ad comprobationem
huius dci:ſequit tex.ibi. Aplis.n.dicturus:
quoꝝ remiſeritis pctã zc. pmiſit. Accipite
ſpm ſcm:vt euidenter cunctis oſtẽderet: eũ
qui ſpm ſcm non hꝫ:alioꝝ non poſſe pecca-
ta tenere vel remittere: porro ſpm ſcm ne-
mo niſi intra eccliam accipit zc. ¶ Et ppea
dr q heretici z excõicati iuriſdictionalia p
dunt.xxiiij.q.i.c.didicimus. de ſciſmati.c.i.
z.xij.q.ij.alienationes.Excõicare aũt abſol
uere.z hmõi ſunt iuriſdictionis. Ergo nõ
mirꝫ ſi dr:q vbi papa eſt hereticus vel ſciſ
maticus:z ſic excõicatus: nihil põt ſiue iu-
dicialr:ſiue extiudicialr ligando aut abſol-
uẽdo pcipere:qd teneat: aut de iure validũ
ſit.de offi.ordi.c.qd ſedem.de elec.qr diligẽ
tia.xv.q.vj.nos pctõꝝ.z.c.iuratos. Sed ſi
de facto excõicat vel alias penas imponit:
eius cenſure z pene non ſunt modo aliquo
formidande vel obſeruãde.Sed potius cõ-
temnende:qr vt diximus dicto caſu non li
gant.d.c.didicimus.bona glo. in.c.pñti.de
ſen.excõ.in.vj.z rõ eẽ dr:qr ãmiſſa vt dixi-
mus iuriſdictione p vitium hereſis: ſciſ-
matis:vel intruſionis: iam dici non poteſt
chriſtianoꝝ z catholicoꝝ iudex: cum ſit extra
gremium eccleſie.d.c.audiuimus. z ſnia a
non ſuo iudice lata nõ ligat:neque tꝫ de cõ
ſue.ad noſtram.de priui.quanto.cum ſi.
¶ Maius dubium eſſet circa pmiſſam in
hibitionem:ſi papa eẽt vnicus in poſſeſſio
ne papatus:quietus:z pacificus:qui publi-
ce haberet:teneretur:z reputaretur:pro vo
z catholico pontifice:et concilium aſſertio-
ne catholicoꝝ principum:prelatoꝝ,et popu
loꝝ ex euidenti et neceſſaria cauſa: ſiue con
tra ipm:ſiue contra alios celebrandum fo-
ret. Ipſeqꝫ papa eo minime opus eẽ aſſere-
ret:ac per cẽſuras et grauiſſimas penas ec
cleſiaſticas et tpales concilium conuocari
vel celebrari phiberet. Nungd.ſ.hoc caſu
ei parendum foret.Et prima qdem facie dĩ
cendum videret: q qꝫdiu papa in papatu
recognoſcitur:et tolleratur: ei parendus eſt
in oĩbus.Et pcipue in his que ad ipſum et
eius officium,iuriſdictionem:et preeminẽ-
tiam principalr ſpectant: prout eſt concilij
congregatio:que eſt de grauioribus cauſis
pape ſpãlr reſeruatis:ſm glo.in.c.qd trãſla
tionem.de offi.deleg.in.c.ſicut vnire. de ex
ceſ.prela.et pbatur.xvij.di.per to.qd fortiſi
catur:qr poſito q Cardinales:Imperator,

Reges: Principes: Prelati: ⁊ Populi catholici ↄtenderent concilio opus eſſe: ⁊ Papa hoc negaret: ſaltem dominium eſſet: res per hmõi cõtradictionem dubiam effectam fuiſſe. ar. in. l. iij. C. qui ⁊ a qbus. ad liberta. ꝓclamar. non li. ⁊ in. l. i. C. de ꝓcura. ¶ In caſu autem dubio: cum neſcitur qd magis expediat. parendum eſt ſuperiori. xix. di. in memoriam. C. diſt. contra mores. xi. q. iij. quid ergo. Quod quidem non tm̃ ꝓcedit in papa: ſed in alijs etiam ꝓlatis. ij. q. vij. ſacerdotes. de tẽpo. ordi. ad aures. ff. de re iudi. l. iij. ⁊ in. l. in bello. ff. de cap. Ergo videreť qđ dicto caſu ſummo pontifici oĩno parendum foret: cũs maiores eccl'ie cãs ad ipſm papam decidere ſpectet. d. c. qđ tranſlationem. vbi bona glo. cũ concor. Sed ↄtrarias ñiam in proprijs terminis: tenuit Anto. roſel. in ſua Monarchia. in trac. concilij. fol. lv. vbi aperte dicit ⁊ ꝓſequiť q̄ pape concilij ↄgregationes ꝓhibere volenti nullatenus parendum ſit. Per rõnes ⁊ iura: de quibus ſ. in ꝑcedenti q̃ne. ⁊ per doctrinam Inno. in. d. c. inquiſitioni. de ſen. excõ. ⁊ dicit ipſe: q̄ ipſius cenſure priuationes dignitatum ⁊ beneficioꝝ hoc caſu nullatenus ſunt formidãde. Quia qñ iudex vel ſupior ꝑcipit: qđ aperte eſt illicitum: vel qđ in ſe eſt malum: ei nullatenus eſt parendum. de reſti. ſpo. l'ras. Ad illa aũt iura que dicunt: q̄ in dubio ſemper parendum eſt ſupiori. ¶ Rñd. q̄ hñt locũ qñ ille cui hoc precipiť, per ſynderеſim ⁊ rõnes aliquam ↄſciam ſuam vincere: informare: aut ſibiipſi perſuadere non poteſt: q̄ bonum ſit facere: vel abſtineř ab eo qđ ſibi ꝓhibeť. Alias aũt ſecus: vt no. in. c. ad aures. de tẽpo. ordi. Nã vt ſ. dcm̃ fuit ex doctrina Inno. precepto pape illicito ⁊ iniquo parẽdum non eſt. Maxime vbi periculum eſſet: q̄ ſtatus vl'is eccleſie ꝑturbareť: ſm̃ eundem Inno. vbi ſ. ⁊ in. c. quanto. de conſue. circa fi. vbi no. dicit: q̄ ſi papa aliquid ꝓhibitum ⁊ illicitum facit ſine maxima cã: ⁊ alijs nota. per qđ ꝑturbeť ſtatus eccleſie nõ ds ſuſtineri. Nec obſtat ſm̃ eum q̄ habeat plenitudinem ptãtis. Per illud verbũ xpi. Mathei. xvi. Quodcunqȝ ligaueris ſuper terram ⁊c. quia illud intelligiť ſm̃ eum. Quodcũqȝ ligaueris ſm̃ precepta dei ⁊ cõſtitutiones licitas: claue non errante. Quo caſu ei per oĩa obediendum foret: in his maxime que ſpectãt ad ſidem: ⁊ non ſunt contra catholicam fidem: vel ei non ſunt ſpẽtr interdicta vel ꝓhibita. In his aũt in quibus ſcandaliçarenť catholici: ſecus eſt: q̄ verus papa hoc non intendit: nec facere ds. de ꝑſcrip. nihil. Vñ patienter tolleratur: q̄ eius precepto non pareatur: cum alios exaſperat: vel cum precipit illud qđ cõtra tenorem diuine iuſtitie ſit: nec turbari ds: ſi ſupſedeť donec melius diſcutiať ⁊ intelligať illud qđ forte inconſiderate, vel vt male informatus ꝑcipit: de reſcripti qñ. ar. C. de ſen. ⁊ interlocu. oĩum iudi. l. nemo. Pro qbus bene facit glo. ⁊ que ibi no. in. c. ſi papa. xl. di. ⁊ qđ voluit Cardi. Zab. conſilio ſuo. cxlvij. Incipit vĩ ꝑdc̃m̃ cõceſſionem. iuncta doctrina. Inno. de qua ſ. Sed concilia ſiunt ad hereſes: ſciſmata: errores: ⁊ delicta corrigenda, ⁊ ad eccleſiam vl'ẽ reformandam: ac fidem ſtabiliendam exẽplo oĩum conciliorꝝ antiquorꝝ. xv. di. c. i. cũs tribus ſeq. Iſtam aũt correctiones ⁊ reformationem ac hereſum ⁊ ſciſmatum extirpationem: directe ꝓhibere non poſſet papa. Quia hoc eſſet de genere maloꝝ perturbantium ⁊ ſcandaliçantium ſtatum vl'es eccleſie. xvi. q. i. ſunt qdam. Ergo nec indirecte hoc facere põt papa: ꝓhibendo. ſ. conuocationem ⁊ celebrationem ipſius concilij: per qđ dicta mala ab eccleſia auferũtur. l. hoc modo. ff. de condi. ⁊ demon. Ad que bene facit: vltra reſponſionem Roſelli. tex. in. c. ſicut. xiiij. di. in fi. vbi formaľr dĩ. Illa ↄſideratione ſemper ſeruata: vt in his que vel dubia fuerint: aut obſcura: id nouerimus ſequendum: qđ nec ꝑceptis euangelicis cõtrarium: nec decretis ſcõꝝ patrum inueniatur aduerſum. Sed ſci patres vt dixi concilia inuenerunt ⁊ fieri decreuerunt ad tollendas hereſes ⁊ errores. de eccleſia ⁊ ad eam reformandas. Ergo in dubio hoc potius: q̄ qđ papa decernit: ſequendum eſt. Item papa non poſſet: vt ſ. etiam dixi: in alio ꝓpoſito facere legem ad confouendam ſuã hereſim vel aliorum: ſtatuendo. ſ. q̄ papa non poſſet accuſari vel redargui de hereſi: vt dicit glo. ſing. ſepius allegata ⁊ allegãda. in. d. c. ſi papa: ⁊ no. per Archi. ⁊ doc. in. c. in fidei. de hereti. in. vi. Quia ſi hoc ei concedereť poſſet vl'es eccleſiam ⁊ fidem nr̃am periclitare ⁊ i ruinam ponere: qđ nullatenus ei facere lȝ: cũs ap'latus ⁊ papatus a xpo cõſtitutus fuerit i edificationẽ: ↄſtructiones ⁊ ↄſeruationẽ fidei: non aũt in deſolationem. Iuxta, illud ap'li. ij. ad Corinth. xiij. vbi dicit. Scdm̃ poteſtatem que mihi data eſt in edificationem

non in deſtructionē. bonus tex. in. d. c. ſunt
quidam. Ergo non imerito dr̄. Qḋ ſi Pa-
pa huius concilij ꝯuocationē: vbi eo opus
eſſet: ex legitima cā fidei ſuo tm̄ ſenſu ꝛ ꝑti-
nacia contradicendo ſine legitima cā alijs
etiam nota: ꝓhibere vellet fulminando tā-
tūmodo indiſcrete cenſuras ꝛ penas: ei pa
rendum non eſſet: ſed eius cenſure ꝛ pene
eēnt potius contēnende. Ac contra talem
ꝓhibentem. qḋ ſcm̄: qḋ iuſtum, qḋ bonum
eſt. Fideles oēs inſurgere poſſent: exemplo
Mathathie. Qui iuſte illū interfeciſſe dr̄:
qui ad arā dn̄i idolis ſacrificaturus acce-ſſe
rat: vt hr̄ in lib. Machabeoꝝ. ꝛ. xxiij. q. v. ſi
audieris. Qḋ multo magis nobis faciēdū
eſſe dicit Cyprianus: ibi poſt aduentū xp̄i:
cum ipſe ad hoc non tm̄ verbo ſed facto et
exēplo hortatus fuerit. Hoc ēt ꝓbat et ſua-
det diſpoſitio legalis. ar. l. ij. §. duoꝝ. ff. de his
qui ſunt ſui. vel alie. iur. Ubi hēmus ꝙ ꝯ
iura dn̄oꝝ in ſeruos non debeāt diminui.
Tn̄ hoc quoqꝫ fauore dei et ſuoꝝ ſtatuitur:
ꝙ ſi dn̄s contra iura diuina vel nālia agat
in ſeruos ſuos: ꝙ ipſi audiantur aduerſus
dn̄os, venia non obtenta, ſilr ēt filij q ſunt
in ꝑtāte pr̄is ꝯ litem mouere non poſſint
contra prem. l. lis nulla. ff. de iudi. Tn̄ cōtra
eum occaſione ꝑmiſſoꝝ. ꝓcedere poterunt.
Et ſi nimis ſeuerus eēt pr̄ in filios petere
poterunt ſe ab eo emācipari et a patria po
teſtate eximi. l. qdam cum filium. ff. de vbo.
obli. no. in. l. nec vnus. C. de emancip. liber.
ſic quoqꝫ ſerui contra dn̄m contra eos ty-
rānice agentem ꝓcedere poterunt. d. §. duo
rum. Ergo a ſilī chr̄iani oēs catholici inſur
gere poterunt contra papam vlem patrem
ſpūalem eoꝝ. Et ſpretis eius cenſuris et mā
datis, iudicium ſynodale contra eum cōſti
tuere: ipſo ꝓhibente concilium fieri: vbi cō
ſtat: eo pro fide catholica opus eē: eo ꝙ in-
directe fidem et eccliam catholicā eoꝝ ma
trem deſtruere, et in erroribus cōfouere ni-
titur. Et ſi de facto ꝓcederet excōicādo: be-
neficijs et dignitatibus priuādo et eos car-
cerando, ei quoqꝫ de facto reſiſtere poſſent:
ꝙ quotienſcunqꝫ iudex vel ſuperior iudicia
liter et iuſte non ꝓcedit, ſed fulminante et
de facto eis violentiam inferendo. ſubditi
ipſi pn̄t ēt de facto reſiſtere: et ſe iuraqꝫ ſua
tueri: vt no. per doc. in. l. vt vim. ff. de iuſti.
et iur. et alibi. Qḋ tn̄ facere non poſſent ſi
legitime et iudicialr ꝓcederet: ꝙ vt inquit
tex. ꝓpulſare non ꝯ legitimum aggreſſores.

l. ſi ſeruus. ff. de his qui ad eccle. confu. Uerꝫ
ſi papa (vt dixi) tyrannice ageret: ſubditi ei
obedire non tenerentur: vt ſunt tex. aperti.
xj. q. iij. qui reſiſtit. Ubi formalr īquit Au-
guſtinus. qui reſiſtit ꝑtāti: Dei ordinationi
reſiſtit: ſed quid ſi illud iubeatur ꝙ non de
beas facere? Hic ſane contemne ꝑtātē. et. l. ſi
aliud iubeat Impator: et aliud Deus: quid
iudicas. maior ꝑtās deus. Da veniā o Im-
perator: tu carcerem: ille gehennam mina-
tur: et in. c. impatores. ea. cā. et. q. īquit: Im
peratores ſi non in errore eēnt: et pro erro-
re ſuo contra veritatem leges darent: ꝑ q̄s
iuſti cōprobarent et coronarētur. Nō tn̄ fa
ciēdū eſt: qḋ illi iubent: ꝙ deus ꝓhibet ꝛc.
¶ Bene tn̄ fateor: ꝙ ſi papa non fulminā-
te. ꝓcederet, vel tyrānice et de facto: ſed via
iudiciaria et ordinaria: citando: monendo:
et iura et rōnes Cardinalium: Impatoris:
et alioꝝ chriſticolaꝝ audiendo: eoſqꝫ redar
guendo: ꝯ ab inuicem diſcordarent: ꝙ ipſi
Cardinales et alij ſubditi adducendo cās
rationabiles et legitimas concilio opus eē
aſſererēt. Et papa hoc negaret: et nihilomi
nus ꝓcederet contra eos ad cēſuras et ſen
tentias ꝑdcās: ad conciliū ſpectaret de hoc
incidenti determinare: put ſ. dixi maxime
ſi de cā et crimine pape agendū foret: et ei
opponeretur. Et tunc hoc caſu dicti ſubdi-
ti alia forte rationabili: et legitima via inte
rim contra huiuſmodi monitiones: precep-
ta: vel mīas cenſuraꝝ: et aliaꝝ penaꝝ. Si-
bi forte per vias appellationis: reclamatio-
nis: et recurſus: ꝓuidere poſſent. Nā quē-
admodum ſubditi ſupioribus de facto: et ſi
ne aliqua alia appellatione: aut iuſtificatio-
ne reſiſtere pn̄t: vbi ſupiores ipſi extraiudi
cialr: et nullo ſeruato iuſticie: vel iuris ordi
ne id ꝑcipiunt et faciūt: qḋ iniquū: iniuſtus
et in ſe malum exiſtit: vt ſ. diximus. Et pro
batur. lxxiiij. di. geſta. no. doc. in. d. c. ad au-
res. de tempo. ordi. ꝛc. Ita quoqꝫ qn̄ ipſi ſu-
periores iuſtitie et iudicii viam eligunt: et
nihilominus grauant: et qḋ iniquum: iniu
ſtum: et illegitimum eſt contra eos ꝓſequū
tur: hanc eandes viam ſequi tenentur: et de
bitis iuris remedijs ſe et alios tueri poſ-
ſent: vnde cautius: ſecurius: et honeſtius:
tunc faciunt ſm eūdem Roſel. et alios ſi iu
ſtificando cām inobediētie: ab huiuſmodi
penis et cenſuris ſuis appellant: ad ipſum
met papam male informatum melius īfor-
mandum: vel ad ſucceſſorem: vel ad futurū

concilium

concilium, quod quidem his caſibus ma-
ius eſt q̄ ipſe papa ſm̄ eoſdem. Qn̄.n.quis a
ꝓpria ↄſcia vinci nõ pōt:vt ſequat̄ iniquas
ꝛ malam ꝑceptum iudicis,ſi in ↄ̄riam ſen
tentiam ſtimulabitur:os inherere,ꝓpṫe ↄſciē
tie:ꝛ ꝑceptum iudicis potius contēnere,ex
tra de ſymo.per tuas.aut paciēter tollera
re os grauamen et ſententiam contra ſe in
iuſte fulminatam.de ſen.exȭ.cum medici-
nalis.lib.vj.donec per conciliũ vel p ipſm
met:aut per futuꝝ pontificem releuetur,vt
no.in.d.c.ad aures.Ex quibus concludit:ꝙ
legitima,rõnabili,euidenti,vel notoria cau
ſa ſubſiſtente.pp quã apparet manifeſte:cõ-
cilio opus eē.Si papa vel tacite vel expꝛſſe
quocũqꝫ modo vel via recuſat concilium
cõgregare,ſeu diſſimulat,ꝓcraſtinat,negli-
git ꝛ omittit. Alij chr̄i fideles,quocũqꝫ ca-
ſu,modo pꝛemiſſo illud conuocare celebra-
reqꝫ pñt,eo inuito ꝛ reluctante. Et ꝙ ꝓpea
ſibi de facto dicto caſu reſiſtentes,ab eo di-
ſcedentes.eumqꝫ relinquentes,ꝛ eius cēſu-
ras ꝛ penas:dictis caſibus contemnentes;
contemplatione dei. Zelo fidei catholice,ꝛ
eccleſie ſue ſancte in nullo peccarent:cũ ma-
ioꝛ ſit deus,veritas:ꝛ iuſtitia:ꝛ ꝓpiqꝫ fides,q̄
ipſe Papa.d.c.qui reſiſtit.xj.q.iij.cum con-
cor.de quibus ſupra.

¶ Appellatio ad concilium futuꝝ a papa.

Admonebamur h̄ loco ſub-
ſequētem tractatum aggre
di, ꝛ emergētes q̄ões omit
tere.Sed q: hoc vltimum
appellationis remedium,
aīum pulſat,diuqꝫ mentem ſolicitauit:cus
ſepiuſcule tꝑibus meis viderĩ Romanos
pontifices armis ſpūalibus(ne de tꝑalibus
loquamur)cõtra principes populoſqꝫ chri
ſtianos eiſdem rebelles ꝛ inobedientes in
ſurgere:eoſqꝫ ſub grauiſſimis ꝛ horrendis
penis ꝛ cenſuris per lr̄as ap̄licas monere:
vt aliquid faciant vel omittãt. Ipſoſqꝫ pri-
cipes ꝛ pp̄los ſentientes ſe forte iniuſte ꝛ i
debite grauari. Ad futuꝝ concilium iuſtifi
cando cãs ſuas appellaſſe. Non potui cur-
renti calamo reſiſtere. Quin interroganti,
an liceat a papa ad futuꝝ concilium appel-
lare? Rn̄deret. Et quãqꝫ ſtultum ſit admo-
nere ꝙ a pꝛincipe appellare non lꝫ, vt ingt
tex.in.l.i.ff.a qbus appellare non lꝫ. Eo ma
xime q: in terminis nr̄is dr̄ conſtitutionē
quandam a Pio papa ſcd̄o emanaſſe,quas
vt nonnulli aſſerunt,in conuentu Mātua-
no ꝓmulgauit. In qua hm̄õi appellatiões
ad futuꝝ cõciliũ fieri prohibuit: Et audiui
mus qñqꝫ,ꝙ quidam potentiſſimi princi-
pes,ꝛ notabiles rerus publicaꝝ moderato-
res,qui contra monitoꝛium qõdã ap̄licum
coram qbuſdam ꝑlatis,tãq̄ corã honeſtis
perſonis,ad futuꝝ concilium appellauerãt:
excõicati,interdicti:heretici.diffidati:ꝛ capi
entium ſerui:cum eoꝝ bonis declarati fue
runt ꝛc.Dicam igiṫ bona venia impetrata
pꝛo inſtructione mea:qḋ circa hoc occurrit
proteſtatione ſemper premiſſa.ꝙ nullo pa-
cto intendo diſcedere a determinatione S.
Ro.eccleſie.Sed eam in oībus ſequi ꝛ ve-
nerari me ꝓfiteoꝛ.Et ſi qd hactenus a me
dictum fuit aut in poſteꝝ dicet̄, qḋ ſanctas
eius mentem ꝛ determinationem:ac catho
licam ꝛ ap̄licam fidem offendat:id totum
ex nunc reuoco,annullo,ꝛ pro non dicto eē
volo.Paratus ſemper oīa dicere ac facere,
que fidei ꝛ vero chriſticole conueniunt.
¶ Hanc igiṫ q̄õnem examinat ꝛ ad longũ
diſputat. Abb.Pa.in.q̄õe ſua. que incipit.
Ep̄s ꝛ qdam rectoꝛ.artᵒ 2ᵒ. Et in caſu q̄õis
ſue.Ubi papa ep̄m ꝛ quendam Rectorem
Curatum,nulla rõnabili cã ſubſiſtente pre
laturis ſuis de facto ꝑuauerat. Ipſiqꝫ ad fu
tuꝝ concilium appellauerant,per multa vr
gentia iura:ꝛ validiſſima argumenta:qui-
bus male rn̄deri poteſt:concludit dictã ap
pellationem legitimam ꝛ validam fuiſſe:
demumqꝫ ſubiungit ꝙ a papa ad conciliũ
in tribus maxime caſibus licite ꝛ legitime
appellari poteſt.Primo cũ ꝑcipit aliquid
contra fidem:eo q: in hac cã concilium eſt
ſupra papas.xl.di.ſi papa.xxiiij.q.i.acacius.
xix.di.anaſtaſius. Scd̄o cũ ex ſuo precepto
vel ſententia decoloratur ſeu immutat̄ ſta-
tus vl̄is eccleſie,q: cõiter tenet̄ papam hoc
facere non poſſe.no.in.c.lr̄as.de reſti.ſpol.
in ver.diſpenſare.in.c.ꝓpoſuit.de concer.p̄
ben.per Inno.in.c.cum ad monaſterium.
de ſta.regula.per Spec.in ti.de lega.ſub ru
brica.de diſpenſa.in ver ſi.xij.vr̄ text.in.c.ꝛ
ſi illa.i.q.vij.ꝛ in.c.que ad perpetuam.ꝛ in
.c.ſunt qdam.xxv.q.i.vbi per Archi.q̄q̄
gloſe:decreti in hoc articulo videant̄ cõtra
rie.Nam gl.in.d.c.que ad perpetuam:per
illum tex.dicit.ꝙ papa diſpenſare non pōt
contra articulos fidei,nec contra gn̄alē ſta
tum eccleſie:ꝛ ꝙ lꝫ oēs ei ↄſentirent, in hoc

eius ſtatutum non valeret: ſed potius oēs
eſſent heretici.xv.di.ſicut glo.aūt. in.c.ſunt
quidā:que fuit glo. Bar. Brixi. dixit q̄ q̄c-
quid dicat. Jo.papa qn̄qʒ diſpenſat contra
ſtatum eccleſie vl̄em:ſicut fecit Inno.in ge
nerali concilio Lateraneñ.de cōſan. et affi.
non dr:ʒ inquit ipſe contra articulos fidei
non diſpenſet:quā contrarietatem contem
perat glo. in.d.c.que ad perpetuam:dū di-
cit q̄ papa contra vl̄em ſtatum eccleſie: bñ
diſpenſat qñ non eſt ita gñalis. Sicut eſt de
continētia ſacerdotum ꝛc. Sed Panor. di-
ctas glo.alr̄ concordat:dicit.n. ipſe:q̄ð ſi pa
pa in totum non mutat ſtatum eccleſie:ſed
illus reformat: bñ pōt hoc facere,ſed ſi mu-
tare vellet vniuerſum ſtatus eccleſie, ita q̄ð
eccleſia pp̄ hoc decoloraret̄:hoc facere nō p̄t
etiam diſpenſando:pro q̄ vr̄ tex. in.d.c.ꝛ ſi
illa. Et ppea credit ipſe: q̄ð hoc quoqʒ ſc̄do
caſu valeat appellatio ad futuꝝ concilium:
vt ſaltem reſiſtat pape: ne confundat eccle-
ſiam dei. Tertio ꝛ vltimo a papa ad conci-
lium appellari poteſt,dicit ipſe:cum Papa
precipit id q̄ð in ſe eſt malum:ſeu qñ ex ta-
li eius p̄cepto vehementer p̄ſumit̄ ſcandalū
vl̄e futuꝝ. Cum tali precepto non ſit obtē-
perandum: ſm̄ Inno. in.d.c.inq̄ſitioni.de
ſen.excō.pbat̄.xi.q.iii.ſi is cui p̄eſt.c.qui re
ſiſtit.c.iulianus.ꝛ.c.ſi dominus.ꝛ.xl.di.c.i.
¶ Et ratio ē:q̄ꝛ tota eccleſia dʒ reſiſtere ſcā
dalis futuris:ne mala contra legem dei cō
mittantur:iſtar Pauli: qui minor erat, q̄ꝫ
ſit vl̄is eccleſia. Qui tñ ſolus Petrū aplo-
rum principē reꝑhendit:ꝛ ei in faciem re-
ſtitit:cum ex facto ſuo ſequeret̄ ſcandalum
in eccleſia vl̄i. Eo q̄ꝛ comedendo cum genti
libus non diſcernebat cibos ab eis: ſic̄ nec
iudei. Unde reliquos xp̄ianos ſui exemplo
iudaiçare faciebat:hr̄ ad Galathas.c.ii.ꝛ.ii.
q.vii. Paulus. ¶ Sic ꝛ aſina: que ppl'ʒ ſub
ditum ſignificat. Reꝑhendit Balaam pro-
phetam:qui p̄latum pplis p̄ſidentem deno
tat:cum eum ſtimularet:vt pergeret ad in-
iuſtitiam faciendam.ii.q.vii.§.itē cū balaā.
¶ Dixit tñ Hoſti. in.c.ꝑpoſuit.de cōcer.p̄
bē.q̄ð ʒ Papa non poſſit accuſari vel cōdē
nari ab hoīe niſi de hereſi.xl.di.ſi papa. Tñ
bene pōt moneri ſecrete ſm̄ monitionem
euangelicam.ii.q.i.ſi peccauerit. Non tamē
ſubiacet in eo q̄ð ibi dr̄. Dic eccl̄ie niſi i cā
hereſis:q̄ꝛ ſi Imꝑator ꝛ totus clerus ꝛ to-
tus populus conuenirent ip̄m nō poſſent
eum iudicare. Caueat tñ ſibi q̄ꝛ aīa ſua in
manibus ſuis. Nā ſibi terribilius iudicium
imminet:ꝛ intollerabilior cruciatus.xxiiii.
q.i.memor.ꝛ.ix.q.iii.c.alioꝝ. Quod q̄dem
dictum dicit Abb.vbi ſ.ſibi in totum non
placere:q̄ꝛ ſi Papa ſtat in peccato notorio
poteſt puniri tanq̄ꝫ hereticus per conciliū:
vt dicit glo.ſingu. ſm̄ eum in.c.ſi papa.xl.
diſt. Et ſic per hanc vias concilio poteſt de
nunciari crimen pape:ad effectum vt p̄ ec-
cleſias admoneatur ꝛ corrigatur. Et ſic ap-
pellari poteſt ad concilium dicit ipſe. Ubi
eius pctm̄ eſſet notorium: que oīa cum ali-
is oībus(que trahi poſſent ad caſus appel-
lationis)colligantur ꝛ no.per Spe. de of.
lega.vbi ſ.ſed quo ad hanc denunciationes
euangelicam:latius dicetur.i.cum de ſupio
ritate concilii in Papam diſſeremus.
¶ Quantum aūt ad p̄ncipalem q̄ōnes de
appellatione a Papa ad conciliū pro con-
firmatione eoꝝ que ſcribit Panor. Si da-
retur audacia ꝛ facultas loquēdi:ſalua ſem
per determinatione ſedis aplice:et ſcē ma-
tris eccleſie. Quaʒ vbiqʒ:ꝛ in oībus dictis:
factis et ſcriptis meis:me ſemp̄ humilr̄ ſe-
qui ꝑfiteor.de ſum.tri.et ſi.cath.c.ſi. Cōtra
quandam extrauagantē. Pii.ii.quatenus
inueniatur. Non q̄dē gr̄a determinādi:ſed
conferendi et veritatem indagandi. Argui
forte poſſet.q̄ð non valuerit:nec vnq̄ꝫ a ſub
ditis approbata ſeu acceptata. Sed potius
tanq̄ꝫ impoſis:inhoneſta: ac repugnans iu
ri et eq̄tati nāli reiecta et abrogata fuerit
iiii.di.erit aūt lex.iuncto §.leges. Et ad hoc
dicendum:primo moueor:q̄ꝛ ſi fatemur:ꝑ
ut negare non poſſumus : q̄ð detur caſus
aliquis:in quo concilium gñale iuriſdictio
nem et ſupioritatem habeat in papaʒ. Pu-
ta in cauſa hereſis:q̄ð non hʒ dubium.xl.di.
ſi papa.ꝑut clarius apparebit.i.cum de po
teſtate ꝯcilii in papam tractabimus:et no-
uiſſ.in concilio Conſtantieñ. in 4° eiuſdeʒ
ſeſſione clare dilucideqʒ ſtatutum fuit. Ubi
declaratur concilium a xp̄o imediate pote
ſtatem hēre. Et q̄ð eidem parere teneatur:
quicunqʒ ēt papalis dignitatis:in his ma-
xime que pertinent ad extirpationem ſciſ-
matis:et gñalem reformationem eccleſie in
capite et in membris ꝛc. Quod q̄deʒ non
abhorret ab his que ſcribit btūs Grego.et
hr̄r.xv.di.ſicut circa ſi.ibi. Qꝛ dū vl̄i ſunt
conſtituta conſenſu ſe et non illa deſtruit:
quiſquis preſumit abſoluere quos ligant:
aut ligar̄ quos abſoluūt. xxv.q.i.ſunt q̄daʒ.

Si(inq̄ꝫ)

Si(inq̄s)fatemur q̄ concilium aliquo ca-
ſu iuriſdictionem ⁊ ſuperioritates habeat
in papam. Ergo negare non poſſumus: q̄
oīa illa media:q̄bus perueniri poteſt ad ta
lem iuriſdictionem ipſius concilij permiſ-
ſa ſunt:⁊ minime ꝓhiberi pñt. Qꝛ ꝓhiben
do media per que peruenit ad finem:eēt ꝓ
hibere ipſum finem:vt hꝛ ⁊ no.in.c.p̄terea.
in.c.ſignificaſti.in.c.prudentiam.in fi.⁊ i.c.
ſuſpitionis.de offi.deleg. cum infinitis ſili-
bus. Qui.n.vult ꝯñs: ergo ⁊ añcedens:ſed
appellatio eſt vnum de medijs per qḋ per
uenitur ad iuriſdictionem concilij contra
papam in caſibus in q̄bus concilio eſt ſubie
ctus:ergo ꝑmiſſa iuriſdictiōe qḋ eſſet ꝯñs:
neceſſario permiſſa erit ⁊ appellatio: ꝑ q̄s
peruenit ad illam. Et ſi diceret contra hoc
q̄ appellatio eſt de iure poſitiuo inuēta ⁊
conceſſa.de appel.per to. Et q̄ papa iudica
ri non pōt ſm leges poſitiuas ⁊ humanas:
cum ipſe ſit ſ.ius poſitiuum:illiq̄s non ſub-
dat.de cōceſ.p̄ben.ꝓpoſuit.c.innotuit.⁊.c.
ſignificaſti.⁊.ix.q.iij.ipſi ſunt canōes. Rñ.
ſtandum eſſe ꝯrio in terminis ſuis: ſed ne-
gari non pōt. Quin ipſe Papa iuri diuino
⁊ nāli:ſicut alius quicunq̄s ſuppoſitus ſit:
⁊ illud velit/nolit/ſeruare teneat: cum nō
ſint iſta iura de ipſius ptāte.xxv.q.i.ſunt q-
dam cū ſi. Sed q̄uis appellationis forma-
litas a iure poſitiuo introducta fuerit: tñ
eius natura ⁊ inuentio a iure nāli ꝓceſſit:
cum ſit defenſio quedam ſeu p̄ſidium ino-
centie:put notāter declarat ⁊ ponit Abb.
Pa.in rubrica de appellat.poſt alios ꝓba-
tur in.c.cum ſpāli.§.porro. ⁊ in.c.ſuggeſtus.
eo.ti.⁊ in.c.cū inter.de exce. Appellatio.n.
a natura inuenta fuit:ad iniquitatem ⁊ im
peritiam iudicis corrigendā: vt inquit tex.
in.l.i.ff.eo.vel etiam ad ſupplendum:qḋ in
caute in priori iudicio fuerat omiſſus:vt di
citur in.c.cum ioannes.de fide inſtru.⁊ i.l.
per hanc.C.de tempo.appel. Cōiter aūt dici
mus q̄ princeps vel Papa tollere non pōt
ea que ſunt iuris nālis: vel diuini: vt in cle.
paſtoralis.verſi.ceterum. in fi.de re.iudi.vbi
per glo.⁊ doc.cum ſuis concord. Ergo ma-
nifeſte pꝫ q̄ lꝫ papa potuiſſet tollere forma-
litatem ⁊ ſolēnitates ipſius appellationis
a iure poſitiuo ītroductas:vt ꝓbat in.l.i.C.
de ſen.p̄ſec.p̄to.⁊ no.per Abb.Pa.vbi ſ.q̄
vt inquit ipſe:reddebat olīꝫ ius manu Re
gia:cum nondum eſſent inuente actiones:
⁊ iudicioꝝ vel appellationū ſolēnitates.l.
ſi.in.iij.col.ff.de ori. iuri.tñ tollere non po-
tuit ſubam:nām:eſſentiam: ⁊ effectum ipſi
us appellationis:pro q̄ bene facit tex. ⁊ que
no.in.d.cle.paſtoralis.⁊ qḋ voluit Inno.⁊
alij poſt eum.in.c.que in eccleſiaꝝ. de cōſti.
in.c.qꝛ plerīq̄s.de imu.eccleſie. ¶ Ubi cōi-
ter dr̄ q̄ ſi papa vel Impator ſine aliqua
iuſta cā facit ꝯſtitutionem aliquam contra
ius nāle:talis cōſtitutio nec in foro anime:
nec in foro ciuili eſt obſeruanda: ar. xij.di.
c.i.⁊ qḋ ibi no.per Archi.⁊ in.c.ius nāle.i.
di.cum ſi. Non obſtat id qḋ dicebat: q̄.ſ.a
ſententia Principis appellari non poſſit ꝑ
iura ſ.allegata:⁊ minus a ſententia Pape:
cum ipſe iudicet oēs ⁊ a nemine iudicet.ix.
q.iij.cuncta per mūdum: ⁊.d.c.ipſi ſunt ca
nones.cum concor.qꝛ cum btō Tho. 2ª ſe-
cunde.q.lxix.art.iij. Rñ.q̄ ptāti ſuperioris
intm̄ aliquis ſubijci dꝫ:⁊ ſuppoſitus eſſe in
telligitur:inq̄ntum ordinē ſupioris ſeruat:a
quo ſi exorbitauerit:ei ſubijci non opꝫ:cum
aūt Princeps:ſuperior:vel iudex aliquē in
iuſte grauat:relinquere dr̄ ordinem ſupio-
ris poteſtatis: ſm quā neceſſitas ſibi iuſte
iudicādi imponit. Pro quo bene facit qḋ
dicere ꝯſueuimus:q̄ iudex dici non pōt il-
le:in quo non eſt iuſtitia de verb. ſig.forus.
Ergo cum dicto caſu Papa vel Princeps
ſe non contineat in officio ⁊ loco veri et iu
ſti Pape vel Principis:grauādo ſubditos
contra iuſtitiam ⁊ ius naturale. Non miꝝ
ſi ad directionem ſuperioris ptātis ⁊ ſic cō
cilij gn̄alis appellando:reclamando:quere-
lando:aut denūciādo:recurrere poſſumus.
Pro qua ꝯſideratione optie facit tex. xxiiij.
q.i.māet. Ubi ad lr̄as dr̄. Manet ergo Pe-
tri priuilegium:vbicunq̄s ex ipſius equitate
fert iudicium: ⁊.ſ.vel vbi nihil erit ligatus
vel ſolutum:niſi qḋ btūs Petrus aut liga-
uerit aut ſoluerit ⁊c. facit tex.ix.q.iij. nemo
ibi.nemo iudicabit primam ſedem iuſtitiā
temperare deſiderantem ⁊c.et.xl.di. nō eſt
facile in ſi.ibi non ſanctoꝝ filij ſunt q̄ tenēt
loca ſanctoꝝ:ſed qui exercent opa eoꝝ. Cū
igit Papa grauando:errando:vel peccādo
in deum et primum:non agat vt papa:ſed
vt hō pctōꝛ. Non miꝝ ſi natura ſuggerente
vnicuiq̄s licitum erit concilium tanq̄s eius
iudicem et ſuperiorem quo ad hoc appella
re.ij.q.vj.oīs.vbi dr̄:oīs oppreſſus libere ſa
cerdotum/ſi voluerit/appellet iudicium:⁊
a nullo ꝓhibeat: ſed ab his fulciat: audiat:
et liberetur.qḋ q̄uis doc.et glo.intelligant

dictus fuiſſe de concilio ꝓuinciali: tñ de cõ
cilio quoqꝫ gñali:et fortius pari rõne idem
dici põt:pro quo facit ar.opt.in.c.ad aplice.
de re.iudi.lib.vj.vbi papa ſupponit ſeipm
et ſententiam ſuas concilio: et ꝓteſtatur ꝙ
ab ipſius iniuſtitia et grauamine ad conci-
lium ꝓuocari poſſit:et eius iniuſtitia corri
gi et emendari. Nec obſtant iura que dicũt
principem tollere poſſe appellationem.c.ſu
per gõnum.de offi.deleg.l.i.ff.qui.et a qbus
appel.nõ li.qꝛ vt dixi.ſ.id intelligi ds de for
malitate et obſeruatione terminoꝝ appel-
lationis vel de friuola appellatione:nõ aũt
de naturali defenſione a natura itroducta.
Que nec bãnito:nec excõicato:nec quantũ-
cunqꝫ criminoſo eſt auferenda.c.cũ inter.
de excep.qꝛ cum hoc ſit d iure nãli: nec per
legem:nec per principem tolli poteſt.d.cle.
paſtoralis. Ciuilis.n.rõ poteſt ea que iuris
ciuilis ſunt tollere. Nãlia vero iura corrũ-
pere non põt.inſti.de iur. natu.genti. et ci-
ui.§.ſed nãlia.v.di.in prin.facit. qd no.glo.
in.l.quotiens.C.de pci.impe.offe.conferunt.
no.p Bar.ſed maxime p Bal.et alios in.l.
cum mulier.ff.ſolu.mat. Non obſtaret etiã
ſi diceretur,ꝙ appellatio ẽ ꝓuocatio de mi
nori ad maius tribunal.c.romana.de app.
c.anterioꝝ.§.illud ẽt.ij.q.vj.ibi.appellatio-
nes a minoribus iudicibus ⁊c.et ꝙ Pape
tribunal maius eſt:qꝫ tribunal concilij.cũ
Papa nõ recognoſcat ſupiorẽ in terris.ix.
q.iij.per to.et concilij decreta tollat ac ꝯtra
ea diſpenſet.de cõſang. et affi.non ds.de re-
ſcrip.nonnulli.et.c.ſtatutum.lib.vj.vbi de
hoc.qꝛ duplr rñderi poſſit. Primo qd hoc
veꝝ ſit.qꝫdiu agit vt Papa ꝓut.ſ.dcm fu-
it,ſecus cum nõ agit vt verus,iuſtus,et re-
ctus Papa,ſed vt homo pctõr. Non.n.mi
nus Papa peccare põt qꝫ ceteri hoies.xix.
di.anaſtaſius. xxiiij.q.i.acacius.xxi.di. nũc
aũt. Juxta illud,pphete:oĩs homo mendax:
et illud,ſepties in die cadit iuſtus.Scdo vt
dicta iura intelligantur qꝫ.ſ.Papa non re
cognoſcat ſupiorem:quo ad ea que ſunt iu-
ris poſitiui,qꝛ in his maior eſt oibus.Sed
quo ad ea que ſunt iuris diuini vel nãlis:
ſecus:qꝛ peccãdo ꝯtra fidem, ꝯtra precepta
dei:articulos fidei:et iuſtitiam nãlem,tunc
a cõcilio corrigi et iudicari põt:ſicut qlibet
alius pnceps vel xpianus.xl.diſti. ſi papa.
xxv.q.i.ſunt qdam cum ſi. Qd alia quoqꝫ
rõne cõprobatur. Concilium gñale:eccleſiã
vlem repñtat.no.xv.di.ſicut ui ſi.de cõ.di.
i.eccleſia.ſed eccleſia vlis ſimul ꝯiuncta ma
ior eſt qꝫ ſit Papa ſolus,qꝛ orbis maior eſt
vrbe.xciij.di.legimus circa medius. Quod
ꝓbatur duplici rõne. Primo qꝛ huius ec-
cleſie:q eſt vnica.vij.q.i.nouatianus.xxiiij.
q.i.loquitur.et in.c.pudenda. de ſum.tri.et
fid. catho.c.firmiter.verſi.vna.hr in cle.ne
romani.in ver.non ꝓſonam.de elec. Chrs
ſponſus eſt.lxxvj.di.ieiuniuni. il.ij.ver.mẽ
ſe decimo.de ſacra.vnctio.c.i.ver. ſed vbi.et
ipſius caput:cuius capitis corpus eſt ipſa ec
cleſia.iij.q.iij.engeltrudã. ¶ Caput vo mi
niſteriale ipſius eccle et xpi Vicarius ipſi-
us ac dei vices in terris gerens eſt papa:de
tranſla.pla.quãto.de re.iudi. ad aplice.vſi.
nos itaqꝫ.lib.vj.cum ſi. Si ergo chrs verũ
caput:⁊ Papa eius loco veꝝ ⁊ miniſteriale
caput eſſe cõprobatur: ⁊ ecclia vlis corpus
exiſtit:ergo ⁊ ipſe papa de tali corpore erit,
cum pars ſit in toto. Cum ergo ps minor
ſit ſuo toto:qꝛ in toto etiam pars continet.
ff.de excep.rei iudi.l.ſiquis cũ totum. ⁊ de
reg.iur.c.in toto.lib.vj. Et ꝯnumerato to-
to ꝯnumerata ſit ⁊ pars.C.de ſeru. ⁊ aqua.i
rubrica.ff.ad leg.aquil.l.ſi ſeruus ſeruum.§.
inquit lex.Et qd iuris eſt in parte:idem iu-
ris eſt ⁊ fortius in toto.no.de pben.maiori
bus.xij. di.c.i.⁊.i.q.iij. ſi quis eps.xcv.diſt.
eſto.Seqtur de pmo ad vltimus:ꝙ ſi ls ap-
pellare ad papas vt ad caput ẽt omiſſo me-
dio.ij.q.vj.ad romanam.gl.⁊ doc.in.c.an-
tiqua.de puile.Qd pariter ⁊ fortius ad cõ-
cilium:in quo intelligitur papam ineſſe ⁊
preeſſe vt caput, ⁊ eo deficiente non deficit
xps in loco ꝓprio:vt veꝝ ⁊ imediatum ca
put.no.in cle.ne romani.de elec. Etiam ab
ipſo papa appellari poterit ad concilius in
quo etiam intelligit eſſe ipſe Papa. Secun
do cõprobat: qꝛ ptãs que a xpo relicta fuit
in mundo. Non fuit relicta Petro tm (li-
cet ſibi pncipalr vt capiti data fuerit) Sed
vniuerſis quoqꝫ aplis: ⁊ vli eccleſie cõceſſa
fuit,vt ab ipſo capite a quo inchoauit in re-
liquos aplos eccleſiam ipſam cum Petro fi
gurantes:tanqꝫ per riuulos ⁊ membra de
flueret.xxiiij.q.i.mãet. ⁊ in.c.loqtur.xxj. di.
in nouo.⁊.xix.di.ita dñs. vbi formalr dici
tur. Jta dñs huius muneris ſacri: ad oĩus
aploꝝ officium ptinere voluit: vt in beato
Petro oium aploꝝ ſummo pncipalr collo
caret:vt ab ipſo quaſi a quodam capite do
na ſua velut in corpus oẽ diffunderet, vnde
dñs ipſe. Jo.xx.dixit.Sicut pater me miſit

⁊ ego

ꝛ ego mitto vos. Accipite ſpm̄ ſanctū quoꝝ
remiſeritis pctā: remittunt eis: ꝛ quoꝝ reti
nueritis, retenta erunt. Ls.n. Chrs añ paſ-
ſionem ſuã, cū adhuc ipſemet gereret eius
pontificatum in terris. Petro tm̄ aplatus
ꝑncipatum ꝓmiſiſſet, Dum ei dixit, tibi da
bo claues regni celoꝝ. Matth. xvj. ꝛ hr̄ i.d.
c. loqtur. Tñ poſt eius paſſionē eccleſie ſpō-
ſe ſue vnitatem oñdere volens. Et Petro
ꝛ oībus alijs aplis ſimul vnitis ſpm̄ ſanctū
Et parem cum ipſo Petro ligandi ꝛ ſoluē
di ptãtem conceſſit. Per ipm nihilominus
veluti ꝑ caput ꝛ vicariū ſuum ita ꝑncipalr
ꝛ ſingulr exercendã, vt in alijs quoqꝫ apo-
ſtolis: ꝛ in vlī eccleſia reſideret. Non qdem
vt in duobus capitibus ꝛ corporibus. Sed
vt in vniſco corpore cum ſuo capite coniun
cto. ꝓut hr̄ ꝛ no. in. c. ꝯſiderandum. ꝛ in. c.
fideliorl. di. ſicut ergo xp̄s a pr̄e miſſus fuit
cū plenitudīe ptãtis: ita ꝛ Apli ab eo miſ-
ſi fuerunt ꝓut dr̄ in dicta Ioã. euangeliſte
auctoritate cū plenitudine et oīmoda iuriſ
dictione et ptãte vtriuſqꝫ clauis. Per que
oīa pꝫ: ꝙ lꝫ papa ſit caput miniſteriale, et ec
cleſia vel concilium corpus. Tñ ipſe quoqꝫ
eſt in dicto corpore eccleſie. Qꝛ papa eſt ī ec
cleſia et eccleſia ī papa. vj. q. i. Scire ergo au
dacter dr̄ ꝙ ptãs et iuriſdictio vlis eccleſie
et ſic cōcilij ſimul ꝯgregata fortior, et maior
eſt ſe ipſa diſperſa. Qd̄ ēt demonſtrari vr̄
ex verbo et ſentētia ſaluatoris nr̄i. Matth.
xviij. Ubi poſt denunciationem et moni-
tionem euangelicam. Ultimum iudicium
reſeruauit eccleſie. Ibi dic eccleſie, que ꝑ cō
cilium gn̄ale repn̄tat. Qd̄ approbari ēt vr̄
ex ſententia diui Auguſtini in epl̄a ad glo-
rium et Euchaſinum. Illo verbo. dic eccle-
ſie. Dum dicit reſtabat ergo adhuc plenari
um vlis eccleſie ꝯcilium ſi male iudicaſſent
epi qui Rome erãt ꝛc. Et illud qd̄ hr̄. xxv.
q. i. in. c. violatores. Ubi dr̄ ꝙ ſpū dei ſunt
edita, que a ſcis pr̄ibus in concilio, ꝓmulga
ta fuere. Qd̄ ſi ita eſt: ergo non erit incōue-
niens, imo vtile, imo neceſſarium et cōue-
nientiſſimum dicere: ꝙ a ſentētia pape ad
eccleſiam: et ſic ad concilium querelari, ap-
pellari: et ꝓuocari poſſit: vbi papa excedit
fines mandati. et ptãtis papalis: et a mem
bris ſuis diſcedere ac petri et papatus ꝓui
legium illud abutendo ꝑdere voluerit. d. c.
manet. xxiiij. q. i. qꝛ vt dixi papa in concilio
deficiente xp̄o ſemꝑ ibi in loco xp̄i vt verꝫ
et imediatū caput reſidet. Iuxta illd̄. Mat.

xviij. vbicūqꝫ fuerint duo aut tres ꝯgregati
in noīe meo: in medio eoꝝ ſum. Et iſto for
te mō rn̄deri poſſet ad illa iura. ix. q. iij. c.
nemo. c. alioꝝ. et. c. facta. cum ſi. Dum dicūt
ꝙ facta et iudicia pape mortalium nullus
iudicat: ſed qd̄ a deo tm̄ iudicantur: qꝛ cus
in concilio chr̄s reſideat: et qcquid agit cō-
cilius a ſpū ſcō fieri et dictari credat. Iuxta
illud Actuum. xv. ibi. Uiſum eſt ſpūi ſcō et
nobis ꝛc. forte non eſſet abſurdum dicere,
qd̄ cum ptãs concilij a chr̄o immediate ſit.
Iuxta illud verbum dn̄i. Ubi fuerint duo
aut tres congregati. Et illud qd̄ declarauit
concilium Conſtantieñ. in. iiij. eius ſeſſiōe:
qd̄. ſ. iudicium concilij ſit iudicium qd̄ īſpi-
rat deus. Et ſic qd̄ eidem cōcilio hn̄ti iudi-
cium et ptãtem a deo iudicia pape reſeruē
tur. Pro qua ꝯſideratione bene facit. tex. in
c. ſi duo. lxxix di. ibi. Sed illum ī ſede aplī-
ca ꝑmanſuꝝ cenſemus quē ex numero cle-
ricoꝝ noua ordinatione diuinum iudicius
et vniuerſitatis ꝯſenſus elegerit ꝛc. Qd̄ in
telligit de iudicio concilij gn̄alis. Licet alr
quoqꝫ alibi ad dicta iura rn̄deatur: prout. I.
patebit: cum de ptãte concilij in ſpecie tra-
ctabimus. ¶ Nec erit inconueniens dicere
ꝙ papa exñte et reſidente in concilio, ab eo
ad concilium appellari poſſit: Lꝫ videatur
ab eo ad ſeipm appellari: qꝛ Imo iſtud facit
pro: qꝛ nemo negat: quin a ꝑncipis ꝑcepto
vel ſententia iniqua ad ſeipm ꝑncipem me
lius informandum appellari poſſit, cus ma
gne ſapientie: et ꝑncipis et alioꝝ ſit: errores
ꝓpriū: et ſeipm potius corrigere: qꝫ ab alio
corrigi. xxij. q. iiij. c. magne. De qua qdeꝫ ap
pellatione et de ipſius materia ponūt doc.
in. c. cum ex lr̄is. de in inte. reſti. ꝛ Ab. Pa-
nor. in. d. ſua diſputa. Ep̄s ꝛ qdam rector.
q. ij. vnde dicit Impator in aucten. de mup.
circa ꝑn. colla. iiij. Non erubeſcimus ſi qd
hoꝝ que prius ipſi diximus melius iuenia-
mus: competentem ꝑoribus imponere cor-
rectionem, ne ab alijs corrigi expectemus.
Nam ꝛ de ordine quoqꝫ ad ordinem: ꝛ de
ꝑſide ad ipm ꝑſidem appellat. ff. quēadmo.
appel. fit. l. i. §. ſolet. Nec ꝑpea papa dꝫ indi-
gnari ſeipm corrigere: qꝛ ꝛ deus cuius vi-
ces gerit in terris: pia miſeratione ſua di-
gnat: qn̄qꝫ ſuam ſententiã mutare: vbi pec-
cator errores ſuos correxerit. xxij. q. iiij. in-
cōmutabilis. ¶ Et ꝙ a papa exiſtente in cō
cilio appellari poſſit facit qd̄ ī ſili dicimus
de Archiepo: qui maior eſt oībus epis ſue

ꝓuincie .ſ. q̄bus iuriſdictionem h̄z. vj.q.iij. ſcitote. de offi. ord. paſtoralis. Et tñ ab ipſo Archiep̄o ad concilium ꝓuinciale: in quo ipſe intereſt ⁊ p̄eſt vt caput. Alijs eius ſuffraganeis ⁊ p̄latis prouincie ſecum reſidentibus: vt membra appellari pōt: vt inq̄t gl. in.c. a collatiōe. de p̄ben. in. vj. ⁊ .ij.q. vj. oīs oppꝛeſſus. ⁊ ꝓbat in.c. multis. xvij. di. Qui tex. hanc ꝯclones bene ꝓbat ſm̄ vnū intellectum ibi poſitum ꝑ ſcribētes. ¶ Preterea ſi conceditur: (vt .ſ. dicebamus): ꝙ Papa ſit homo peccabilis: ⁊ qui peccare ac ēt hereticus eſſe poſſit: qḋ nemo ſani capitis negat: ⁊ ꝓbatur. xl. di. ſi Papa. xxv.q.i. ſunt qdam cum ſimi. Si conceditur ꝙ Papa eccleſie dei inutilis eſſe poſſit. de renun.c.i. lib. vj. Q̄ꝫ apoſtaticus ⁊ intruſus q̄nq̄ꝫ aliquis inueniri valeat. lxxix. di. ſi duo. ⁊ .c. ſiquis pecunia. cum ſi. Et ꝙ illud tñ poſſit: qḋ iure naturali ⁊ diuino ꝑmittente p̄t: ⁊ non vltra. xij.q.ij. faciat. Ergo velimus: nolimus: concedere opꝫ: ꝙ corrigi: dannari: reformari: ⁊ a ſede ap̄lica detrudi: turbariq̄ꝫ poſſit: niſi corrigere ⁊ emēdare ſe velit. Qḋ ꝓbari vr̄. xxxv.q.ix. veniam. Ubi Papa compulſus fuit ſententiam ſuā in melius mutare. Un̄ Nicolaus Papa ibidem. in.c. ſententiam. dicit ſententiam Ro. ſedis non negamus poſſe in melius cōmutari. Qḋ ēt cōprobatur in multis alijs capl'is. ea.q. ⁊ cā. qḋ ſi hoc ꝑmittitur. Ergo etiam neceſſario conceditur medium: per qḋ ad talem reformationem faciendā ꝑuenitur: vt dicebam .ſ. in ꝑnci. ar. d.c. p̄terea. de offi. dele. cum concoꝛ. ſed media ⁊ remedia ordinaria ⁊ cōpetentia: per que Papa compellitur ad talem correctionem ſeu reformatiōem ſunt querela: appellatio: ⁊ reclamatio: ad iudices ſuperiorem: hoc eſt ad concilium cum alium iudicē nō habeat ī terris: vt dc̄m fuit. Ergo dicemus ꝙ fructus diuinus eſt iuſtitiam ſepius recēſeri: vt dicit Inno. xxxv.q.ix. graue in ſi. Et ſic ꝙ a Pape iniuſtitia maxime cāta ex ꝓhibitione iuris diuini aut n̄alis oīno appellari poterit: ⁊ ꝙ nullibi melius aut conuenientius de eq̄tate: iuſtitia: iniquitate vel iniuſtitia Pape cognoſci poſſet: q̄ꝫ in ꝯcilio ḡnali. Ubi Imꝑator ⁊ vniuerſa eccleſia catholica vnitatem fidei rep̄ntat: cui ipſemet cāas ⁊ ſententias ſuas libentiſſime ſemꝑ ſūmiſit: ⁊ quotidie ſummittit. d.c. ſi Papa: ⁊ .ij.q. vij. nos ſi icompetenter. Bonus tex. ꝑ quem ſolum ſi bene ponderetur decidi poſſet

iſta queſtio. in.c. ad ap̄lice. de re. iudi. lib. vj. ibi. Et ſi diceret ꝙ nos eum cōtra iuſtitiam leſiſſemus. Parati eramus vocare Reges: p̄latos: ⁊ principes tā eccleſiaſticos q̄ꝫ ſeculares ad aliquē tutum locum vbi per ſe: vel ſolēnes nuncios conuenirēt: eratq̄ꝫ parata eccleſia de conſilio concilij ſibi ſatiſfacere: ſi eū leſiſſet in aliquo: ac reuocare ſententiam. Si quā contra ipm̄ iniuſte tuliſſet ⁊c. Ecce ergo ꝙ papa met remittit ſententias ⁊ cāas ſuas: ⁊ eccleſie Ro. decidendas ⁊ iudicandas per concilium: ad q̄relas Imꝑatoris ⁊ oppꝛeſſorum. Nec dicatur qḋ excuſando: dicit glo. ibi. in v̄bo. vocare: ⁊ in. d.c. nos ſi incōpetenter: ꝙ .ſ. hoc ꝓceſſerit de gr̄a ⁊ humanitate pape: ⁊ ꝙ hoc fecerit ne incideret ſuſpitionem: cum ſpeciale ſit. Ut concilium tm̄ ſit .ſ. papam in cauſa hereſis. Qꝛ formaliter ad hoc r̄ndet Panoꝛ. in. d. ſua diſputatione. v̄ſi. quarto videmus. qḋ hec ſpecialitas non ꝓbatur iure diuino: Unde emanauit poteſtas pape ⁊ eccleſie. Nec igitur ipſe: legitur ꝙ deus dederit maiorem p̄tātem pape quā concilio: vel eccleſie: in cā fidei: vel econtra. Sed chr̄s in tranſlatione iſtius poteſtatis vſus fuit verbis ḡnalibus. Cū ergo eccleſia vtatur tali p̄tāte in cauſa fidei contra papam: ſepe alle.c. ſi papa. ⁊ .d.c. nos ſi incōpetenter §. item cū Balaā. vbi no. ⁊ in.c. ſ fidei fauorem. de heret. in. vj. no. per Hoſti. ⁊ Jo. an. in.c. ꝓpoſuit. de concer. p̄ben. ⁊ in .c. per venerabilem. qui fil. ſint legi. Ea pariter vti poterit contra eum in oībus alijs cauſis arduis: vbi papa vſi iudicio erraret. qꝛ cui conceditur qḋ eſt maius: ergo cōceſſum cenſetur qḋ eſt minus: vt dicit tex. in.c. ex parte. de deci. ⁊ qḋ de vno cōceditur de alijs ſilibus: eadem cauſa ſubſiſtente: conceſſum vr̄: de conſti. tranſla. Et ſi hoc verum nō eſſet: nec illud qꝛ cum talis pape poteſtas a Deo fuerit, ip̄s nullo caſu iudicare poſſet homo: niſi ſilem poteſtatem a deo h̄eret: vt habuit eccleſia. Juxta illud. Jo. xix. Nō h̄eres aduerſum me poteſtatē vllā: niſi tibi datū eēt deſuper: cū ſupioꝛ ab inferioꝛe iudicari nō poſſit: etiam appellationis: reclamationis: recurſus: querele: aut alio quouis p̄textu. de iureiuran. nimis. xxi. di. inferioꝛ. de maio. ⁊ obe.c. cum inferioꝛ. Cum igitur chr̄s qui ē verum ⁊ īmediatum caput ⁊ ſponſus eccleſie noſtre in ea continue reſideat: nec eā vnq̄ꝫ deſerat: maxime cum in' eius noīe congregatur. Matth. xviij.c. ibi. Ubi enim ſunt duo

vel tres

vel tres ꝯgregati in noĩe meo in medio eoꝝ ſum: ⁊ vſq; in finem ſcl'oꝝ ſemꝑ cum apl'is: eoꝝ ſucceſſoribus ⁊ eccleſia ſua ſit ꝑmanſurus. Matth. xviij. vbi dr̃. Et ecce ego vobiſcum ſum oĩbus diebus vſq; ad conſumationem ſcl'i ⁊c. Et ꝓ qua eccleſia ⁊ fide ſua ne deficeret p̃rem rogauit. extra de bap. maiores. no. glo. in. c. a recta. xxiiij. q. i. Cũq; ipſe chr̃s qui eſt iudex: non tm̃ pape ſed oĩum viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ: hanc poteſtatem eidem eccleſie ſponſe ſue conceſſerit. Nõ limitatam qdem ſubalternam aut conditionalem, ſed indiſtinctam liberam ⁊ abſolutam. Non. n. alicubi legit̃: ꝙ xp̃s hanc eccleſie poteſtatem: poſteaq̃ eam apl'is conceſſit: ipſius eccleſie typum gerentibus: reſtrinxerit: vt pꝫ ex premiſſis: ⁊ ex eo qḋ dixit Matth. xviij. Si peccauerit i te frater tuus ⁊c. Qḋ ſi non audierit dic eccleſie. Merito ꝑ oĩa ſuꝑadicta concludendum ⁊ dicendum vr̃ ſm Panoꝛ. vbi ſ. ꝙ quocunq; caſu papa contra iuſtitiam diuinam ⁊ nãlem: aliquem de facto, vel alr̃ indebite grauat. Ad concilium ſiue congregatum: ſiue non: intrepide appellari: querelari: reclamari: denunciariq; poterit. Dicta Pij ſcõi conſtitutione non obſtente: cum papa ius diuinum aut naturale. Qḋ defenſionem ꝑmittit vnicuiq;: contra iniuſte ⁊ inique grauantes: tollere non poſſit. Licet. n. papa appellationes friuolas: illegitimas: ⁊ illicitas: que q̃nq; malitioſe excogitant̃ ad ꝑſidium inigtatis: tollere et reijcere poſſit: earũq; formalitates ⁊ ſolẽnitates ꝓhibere: qḋ facere vr̃: quotiens committit cãm appellatione remota: q: ius nature illas ẽt reijcit: reſpuit: ⁊ non admittit. c. cum friuolis. de appel. in. vj. c. cum parati. c. ſcḋo regis. c. poſtremo. c. paſtoralis. ⁊. c. inquiſitioni. extra. eo. ti. cum ſi. Attñ verã: iuſtam: ⁊ legitimam appellationem: recuſationem: ⁊ defenſionem contra ſe: vel alios iudices de facto, indebite ⁊ iniuſte grauantes tollere non poteſt: put clariſſime ꝓbatur: ac legi: ⁊ no. in iuribus ſ. allega. ⁊ alibi. Pro quo bene facit: qḋ voluit Jnn. ⁊ doc. poſt eum in. c. qntauallis. de iureiuran. per illum tex. vbi cõiter concludunt: ꝙ ſiquis ꝓmiſit ſub pena: vel iurauit: ſtare dicto arbitratoris renunciando reductioni ad arbitrium boni viri: ꝙ ſi arbitrator inique pronunciat pena non cõmittit̃: nec piurium incurritur. Recurrendo ad dictum arbitrium boni viri per tex. in. d. c. qntauallis. Jdes ꝑ Spec. in ti. de arbi. §. i. vſ. ſed pone. per illum tex. Et rõ eſt ſm Panoꝛ. ibidẽ in. xiij. col. vſi. Nunc circa iſtam reductionem. Quia verba gñalia debent intelligi ſm ſubiectam mãm. l. quero. §. interlocatorem. ff. locati. l. ſi vno. ff. eo. ti. dꝫ ergo pena et iurm̃ intelligi: ſi iuſte iudicauerit: vel enormiter ⁊ inique non leſerit: qḋ marie ꝓcedit. Vbi deceptio ⁊ iniuſtitia interuenit ex dolo ⁊ propoſito ipſius arbitratoris. Q: tunc reſpectu qualiſcunq; ⁊ quantecunq; leſionis ⁊ iniuſtitie peti poteſt reductio: non obſtante quocũq; pacto vel iuramento: ⁊ rõ eſt ſm Panoꝛ. ⁊ doc. ibi. Q: dolus futurus ſicut expreſſe renunciari non põt. Jta ⁊ fortius nec tacite. l. ſi vnus. ff. de pac. Qui dolus ex ꝓpoſito interuenire dr̃ ſm panoꝛ. vbi ſ. quando ſcienter per fraudem: dolum: odium: arbitrator grauat alteram partem: qḋ ſi tanta eſt vis iuris nãlis: vt per appellatiõis, ⁊ reductionis remedium defendat ẽt iurantem: renũciantem: ⁊ apparenter volentem cõtra iniquitatem ⁊ dolum iudicari: q: ex ꝓ̃o officio ſuo tenet̃ iuſte ⁊ recte iudicare. d. c. forus. de verb. ſig. Et q: ex iuris: ita diſponentis nãli eqtate ex dcõ ſuo officio occurrere tenet̃ inigtati: penſatis perſonaꝝ ⁊ cãe qlitatibus. de tranſac. c. ſi. Quanto magis hoc ꝓcedere dicemus: vbi apparenter conſtat de iniquitate: iniuſtitia: dolo: ⁊ perſecutiõe contra eum qui non cõſenſit: ſed continue reclamauit. Vt. ſ. tali remedio appellatiõis etiam contra papam iniuſte grauantes ad concilium appellare poſſit. Maxime quia xp̃s non malis: reprobis: ⁊ iniuſtis apl'is: ſed iuſtis: ſed pijs: ſed iã ſp̃u ſcõ plenis: poteſtatem eccleſie cõmiſit. cum eis primo dixit. Accipite ſpm̃ ſcm̃: ⁊ ſubſequenter dixit. Quoꝝ remiſeritis pctã ⁊c. vt ſ. diximus: ⁊ comprobat Paulus apl's. Actuum. xx. Qui Ep̃is Epheſinis loquens ait. Cõteſtoꝛ vos hodierna die. Q: mundus ſum a ſanguine oĩum: ⁊ ĩ. Attendite vobis ⁊ vniuerſo gregi. Jn quo vos ſp̃us ſcũs poſuit ep̃os regere ecclĩam Dei: quã acquiſiuit ſanguine ſuo ⁊c. Pro quo eſt bonus tex. in. c. bene qdes. xcvj. di. in ſi. vbi dr̃: ꝙ a deo commiſſa fuit cura ſacerdotibus diſponendi de rebus eccleſiaſticis. Et quo ad correctionem mali: iniuſti: ⁊ apoſtatici pape: ꝙ. ſ. ad concilium ſpectet illum corrigere. Jura ſunt clara: ſepius repetenda. ſ. xxj. di. Jn nomine domini. lxxix. diſtin. c. ſiquis pecunia. c. ſi duo. ⁊. d. c.

ſi papa.xl.diſtin.cum infinitis ſimili.
¶ Nec contra hãc ꝯcluſionem obſtat illa vul-
garis ⁊ cõis exceptio. q.ſ.non entium nul
le ſint cãe.ff.de dot.prele.l.i.§.adeo. de biga.
vt debitum. Per qd infert: ꝙ ad futuꝝ cõ
cilium non poſſit appellari: cum in reꝝ na
tura:tunc non reperiat: ꝙ facilis ⁊ breuis
eſt rñſio negando aſſumptũ.falſum eſt enis
⁊ erroneum dicere:ꝙ eccleſia vlis:et conci-
lium gñale ipſam repñtans ſemper non re
periat in reꝝ natura: ſi non actu cõgregat
in loco vno: ſaltem habitu eſſentiali. Nec
per hoc tollit: ꝙ ad ꝯcilium appellari non
poſſit. Et quin iudicare valeat,cum conue-
nerit. Et ſi hoc negaret: idez dici poſſet: de
quacũqꝫ alia vniuerſitate: imo de quocũqꝫ
alio iudice:q.ſ.ad eos appellari vel recur-
ri nunqꝫ poſſet. Niſi qñ dicta vniuerſitas
congregata:vel ipſi iudices in loco tribuna
lis ſedere reperirent. Qd qdem rõne ⁊ na
turali ⁊ legali caret: ⁊ fatuũ eſſet dicere:cũ
videamus ad ſenatum:ad Ceſarem,ad pa-
paꝫ:⁊ ad vniuerſitates:⁊ reſpublicas quaſ-
cunqꝫ paſſim ⁊ vbiqꝫ locoꝝ ſiue reperiant
ſiue non repiant ad locus tribunalis,ſiue cõ
gregati fuerint:ſiue non legitime appellari:
Non.n.ambigit ſenatum:ius: ⁊ leges face-
re poſſe.ff.de legi.l.non ambigit. Et princi-
pi equipari:vt ibi no. Unde et ab eius ſen-
tentia:ſicut ⁊ a ſententia principis non ap
pellatur.ff.a quibus appel. non licet.l.i. Et
p̃dicta ꝓbant:ac legunt:⁊ no.in.c.ab eo de
appel.in.vi.⁊ quaſi per to.⁊c. Contra dcm̃
ſuppoſitum (coadiuuãdo ſup:aſcriptã rñ-
ſionem) q.ſ.concilium ſemp reperiatur in
reꝝ natura adduci et poſſet decretus illud
ſolẽne concilij Conſtantieñ.qd incipit fre-
quens vbi formalr dr ꝙ cõcilia ꝑpetuo ce-
lebrentur in locis in qbus ſummus ponti-
fex per menſem:ante finem cuiuſlibet con-
cilij approbante ⁊ ꝯſentiente cõcilio: vel in
eius defectum: ipm concilium deputare ⁊
aſſignare teneatur:vt ſic per q̃zdã cõtinua-
tionem ſemp concilium vigeat: aut per ter
mini pendentiã expectetur ⁊c. Per que cla
re conſtat concilium ſemper vigere in reꝝ
natura reperiri:⁊ talem argumentationes
friuolam eſſe.
¶ Circa appellationem vero,que ſirei con
ſueuit a Papa ad ipſummet melius infor-
mandum:de qua ſupra meminimus. Ad-
uertendum dicit idem Panor. vbi ſupra:
ꝙ iſta non dicitur ꝓprie appellatio:de qua
iura faciunt mentionem:cum per eam ſen-
tentia non ſuſpenditur:nec deuoluatur ne-
gocium ad ſuperiorem. Quod eſt proprius
appellationis. Sed vocatur appellatio ge-
neraliter ſumpto vocabulo: quia ad papas
prouocatur ⁊ reclamatur:vt ipſe diligenti-
us examinet negotium. Sicut etiam dici-
mus de appellatione extraiudiciali:qd.ſ.ſit
quedam prouocatio ad cauſam.de appella.
cuꝫ ſit romana. Et talis appellatio obtinet
vim cuiuſdam ſupplicationis. ar. in auct.
que ſupplicatio.C.de preci.imperat.offe. Et
in ſimili bene facit tex.in.c.paſtoralis.de ap
pel.vbi dicitur qd ſi Papa aliquo caſu in-
hibuit appellationem : nihilominus ſi ap-
pellatur:ſuperior debet iniuſtitiam reuoca
re: in vim ipſius appellationis deuoluen-
tis quantuncunqꝫ non ſuſpendentis ſentẽ-
tiam aut cauſam. Uel ſaltem in vim quere
le. Et quãuis papa ſententiam ſuam iniu-
ſte latam in melius reformare ⁊ iuſtitiam
facere debeat. Tamen appellationem huius
modi:que ad eum interponitur ad melius
ſe informandum admittere non tenetur.
xxxv.q.ix.veniaꝫ.iuncto.c.ſententiã. ¶ Ra
tio eſſe poteſt:quia admiſſio appellationis:
ſuſpenſio cauſe: Apoſtolorum traditio. Et
huiuſmodi ſolemnitates:ſunt de iure poſi-
tiuo:prout colligitur toto titulo. de appel.
Et eidem iuri non eſt ſuppoſitus:ſed eſt ſu
pra illud.de conceſ.preben.ꝓpoſuit:ſed pro
uocatio:deuolutio:⁊ iuſtitie adminiſtratio
concernunt eſſentiam ipſius appellatiõis:
quod eſt de iure naturali: vt dictum etiam
fuit ſupra. Et huic etiam papa ⁊ Impera-
tor ſupponitur: vt habetur in cle. paſtora-
lis.§.ceterum.de re iudi. Ergo non mirum:
ſi talem appellationem admittere non te-
netur:licet ad iuſtitiam faciendam ⁊ ſentẽ
tiam ſuam corrigendam: in eo quod iniu-
ſte egit: obligetur.d.c. veniam. ⁊.c.ſenten-
tiam. cum alijs iuribus de quibus ſupra.
Que ratio facit etiã ad cõcluſiones: de qua
ſupra. Et hec quidem de his. ⁊c.

¶ Quando conciliũ vle celebrandum ſit.

Poſt hec vidẽdum occurrit. Qñ
concilium vle celebrandum ſit:
circa qd qdem: lꝫ gñalr dici poſ
ſit:ꝙ noſtris preſertim tempori
bus: certa regula dari nequeat.
Attamen diſtinguẽdo tpa priſca a noſtris:
dici forte

dici forte poſſet: q̄ ſm iura ⁊ tpa antiq̄ con
cilia congregabantur: ⁊ congreganda erāt:
q̄ñcunq̄ ⁊ quotienſcunq̄ arduum aliquid
occurrebat, qḋ vlem eccliam, ⁊ eius pacificū
ſtatum ꝑturbaret. Ubi hereſis vel ſciſma
inter chriſticolas pullularet, vbi ex facto pa
pe vel alioꝝ quorūcunq̄ vlis eccleſia cōfun
deret: ſcandaliçaret: vel ꝑturbaret: adeo q̄
in deteriorem ſtatum ꝓlabi dubitandus fo
ret: velati vbi papa ipſe eſſet hereticus / apo
ſtaticus / notorie criminoſus / ⁊ incorigibi-
lis: ſeu vbi papatui renunciaſſet: ⁊ ſedi apli
ce alr ꝓuideri non poſſet. Qḋ qdem papa
ſi vult facere pōt. De renūcia. c. i. li. vj. Quis
tñ nr̄is p̄ſertim diebus: de hoc verendum
non ſit. Ubi ēt ſciſma in eccleſia eēt: ⁊ duo
vel plēs de papatu contenderent. lxxix. di. ſi
duo. Ubi papa ꝑ impſſionem vel ſimonie
labem apoſtaticus ⁊ intruſus foret: ⁊ ſedē
aplicam occuparet lxxix. di. ſiquis pecunia:
vel talis eſſet q̄ oīno eccleſie dei ꝓuidendū
foret: vel vbi aliqui hereſiarche alij hereſes
⁊ ſciſmata inter chr̄ianos ſeminaſſent: que
mentes plurimoꝝ ſubuerterent ⁊ de recta
fide eos dubitare facerent. Et ipſe papa ꝓ-
uidere nollet vel non poſſet: niſi cōcilio vli
congregato. His inq̄ ⁊ hmōi caſibus quo
tiens ⁊ q̄ñcunq̄ occurrētibus tpibus p̄ſcis
conciliū vle congregari ꝯſueuerat. Et nunc
ꝓculdubio ſi antiquam illam fidem ſerua-
remus. Si dei maximi ⁊ nr̄i memores eſſe
mus: congregari deberet: ꝓut colligit̄ ⁊ no
tari conſueuit in iuribus ſ allega. ⁊ in. c. ſi
papa. xl. di. vbi glo. no. in ver. a fide. xv. di.
c. i. ⁊. xix. di. in. c. anaſtaſius. cum ſi. Qḋ bn̄
comprobat̄ ex geſtis concilij Aphricani: in
quo ſtatutum fuit: q̄ in oī eccleſie ꝑiculo cō
cilium conuocaret̄, ⁊ in geſtis concilij Cal-
cedonenſis. c. cxij. Ad lr̄as dr̄. In hoc. n. ⁊
in alijs fidem tangentibus: ſtatutum ē: vt
ad concilium recurrat̄. Qḋ ēt ſentit gl. no.
in. d. c. anaſtaſius. in ver. concilio, dū dicit
q̄ vbi de fide agit̄: papa tenet̄ regrere con-
cilium epoꝝ: ⁊ q̄ tunc ſynodus maior eſt
papa. xv. di. ſicut in ſi. Unde in. c. canones.
ea. di. dr̄: q̄ congregatio concilioꝝ gn̄alium
magnam vtilitatē eccleſie dei attulit. Ma-
xime extirpādo hereſes ⁊ ſciſmata i ea pul-
lulantia. ¶ Quod ſi forte quis diceret con
cilia gn̄alia non fore neceſſaria pp̄ p̄miſſa:
maxime vbi papa eſt vnicus ⁊ catholicus.
Quia p̄dicte ⁊ maiores queq̄nq̄ cāe defe-
runt̄ ad ſedem aplicam ⁊ ꝑ eam termina-
ri pn̄t abſq̄ concilio: etiam ſi fidem contin
gant extra de bap. maiores. xvij. di. multiſ.
maiores. xxiiij. q. i. quotiēs. Rn̄deri poſſet:
q̄ lȝ hoc veꝝ ſit in negocijs ꝑticularibus ⁊
p̄uatis. Et que non irrepſerunt per eccleſiā
⁊ ꝑ ꝓuincias ⁊ multos non contaminaue
runt. Tñ vbi hereſis vel ſciſma gn̄ale vel
quid ſile gn̄alr ſcandaliçaret eccleſiam: tunc
concilia oīno conuocanda forēt. Prout an-
tiquis tpibus patres nr̄os feciſſe cōſtat. xv.
di. ꝑ totum. ⁊ ſ clare colligit̄ in decretis cō
cilioꝝ ꝑ nos ordine alphabetico ānotatoꝝ.
Preterea maioris auctoritatis ⁊ grauita-
tis vident̄ eſſe: que vli ſunt conſtituta ꝯſen
ſuq̄ illa que vnus tm̄ pontifex ſtatuit. c. ſi-
cut. ea. xv. di. in ſi. cum facilius inueniat̄: qḋ
a plibus ſenioribus querit̄. Et Dn̄s Jeſus
Chr̄s v̄us repromiſſor. Matthei. xviij: ait.
Si duo vel tres ꝯueniunt ſup terrā in noīe
meo in medio eoꝝ ſum. Et de oī re q̄cūq̄
petierint: fiet illis a p̄re meo. xx. di. de q̄bus
in ſi. Nam magis integrum dr̄ iudicium:
qḋ plimoꝝ ſententijs ꝯfirmatur: vn̄ Augu
ſtinus dicit. xij. di. illa. q̄ ꝯcilioꝝ gn̄alium
in eccleſia ſaluberrima eſt auctoritas. Fate-
or tñ q̄ lȝ eccl̄ie dei ſit vtile ⁊ ſaluberrimū
ſepius concilia gn̄alia ꝯuocare. Tñ nō ſem
per eſt neceſſarium: ꝓut inq̄t diuus Tho-
mas aquinas. q. x. arti. iiij. Et no. xxiiij. q. i.
rogamus. in. c. manet. ⁊ in. c. quotiens. ſm
dn̄m Alexādrinū poſt Zabarellam. in. c. ca
nones. xvj. di. ¶ Scḋm v̄o iura ⁊ tpa mo-
derniora dicendum vr̄: q̄ concilia celebran
da forent: nunc ſaltem de decennio in decē
nium. Ad id allegat̄ decretū Conſtantieñ.
concilij: in eius ſeſſione. xxxix. editum. Qḋ
incipit. Frequens gn̄alium concilioꝝ cele-
bratio: vbi determinatur: q̄ ab eo tpe dicti
concilij Conſtantieñ. in antea concilia ge-
neralia: hoc ordine ⁊ tpe celebrari deberēt.
vȝ. Primū tunc ſubſecutuꝝ concilium a fi-
ne Conſtantieñ. in q̄nquēnium imediate
ſubſequens. Scḋm a fine illius p̄mi ſubſe-
quturi in ſeptennium. Et deinceps de de-
cēnio in decēnium ꝑpetuo celebrari debe-
rent. In locis que ſummus pōtifex per mē
ſem ante finem cuiuſlibet concilij: ipſo ap-
probante ⁊ ꝯſentiente cōcilio: vel in eiuſdē
pontificis defectum in loco ab ipſo cōcilio
deputando: vt ſic ꝑ q̄ſdam continuationes
ſemp aut concilium vigeat: aut ꝑ termini
pendentiam expectetur. Quē terminū idē
concilium decreuit ſummo ꝑōtifici: de fre-

trum ſuoꝝ ſcẽ Ro. eccleſie Cardinaliũ con
ſilio licere: ob emergentem forte caſum ab-
breuiare, ſed nullatenus ꝓrogari poſſe. Il-
lud vͦo decretum editum fuit anno ſalutis
nrẽ. MCCCCxvij. in dictione. x. die Sabbati
nono menſ. Octob. Quot aũt cõcilia poſt
illud ẽt in ſumma fidei nrẽ vndiq; collabẽ-
tis neceſſitate: celebrata fuerint. Qui tẽpo-
rum nroꝝ hyſtorias ⁊ annales ſcripſerunt:
ꝓut eoꝝ incũbit officio: referant. ❡ Sunt
tñ qui dicant decretum illud Cõſtantieñ.
per Ro. pontifices: ſaltem tacite facto ꝯtra-
rio: abrogatum fuiſſe. Qđ qdem ego: ſalua
ſemꝑ veriori ſententia: mihi pſuadere non
poſſum: ſed illi potius ſententie adhereo:
que hꝫ ꝙ papa tacite ⁊ minus qdem exꝓſſe
directe aut indirecte hmõi Decretũ reuo-
care non debeat: per illas oẽs rõnes: quas
adduxi. ſ. contra extrauagantem. Pij ſcdi.
Et in qõe. Nunqd papa ꝓhibere poſſit ne
concilium congregetur ⁊ celebretur: vbi cõ-
ſtat eo oĩno opus eſſe: que hic repetenda ⁊
videnda ſunt. Nam papa totis viribus cu-
rare tenetur: vt ſtatus ⁊ ſalus eccleſie ſemꝑ
ſalua ſit. Nec Decreta qdem patrum ⁊ con-
ciliorum que ad gñalem eccleſie vtilitatem or-
dinata ſunt: variare aut imutare ⁊ minus
qdem in totũ tollere vel abrogare põt. Cuꝫ
potius qđ in eis ſtatutum eſt: vſq; ad aiam
⁊ ſanguinem tueri ac confirmare teneatur.
xxv. q. i. c. que ad ꝑpetuas. c. ſunt quidã. c. cõ-
tra ſtatuta. ⁊. c. id eo. cum ſi. Qđ ſi contra-
rium faceret: non diceref illa reuocare: vel
aliqd rite diffinire: ſed magis errare ⁊ de-
ſtruere conuinceretur. d. c. ſunt qdam. et. c.
ſi ea. ea. cã. q. ij. Ubi dr̃ ꝙ papa reuocando
que anteceſſores ſtatuerunt: non dr̃ cõſtru-
ctor ſed euerſor: ſtatus eccleſie: teſtante vita-
tis voce: que ait Luc. xj. et Matthei. xij. Oẽ
regnum in ſeipſm diuiſum deſolabitur. Et
oĩs ſcia et lex aduerſus ſe diuiſa deſtruetur:
Cum tñ vt. ſ. dicebam in alio ꝓpoſito: po-
teſtas et auctoritas aplica pape cõceſſa fue-
rit: ad conſeruandum |augẽdum| et ſtabiliẽ-
dum fidem catholicam et eccliam ſcãs: non
aũt ad deſtruendum et ad ſcandaliſandas
illã. Iuxta doctrinam apli ſcõa ad Timo-
theũ. c. xiij. Ubi dic. Scđm ptãtẽ ꝗ data ẽ
mihi ĩ edificationẽ: nõ ãt ĩ deſtructionẽ ⁊c.
❡ Quo vͦo ad concilia ꝓuincialia. In cõ-
cilio gñali ſtatutum fuit: ꝙ Metropolita-
ni ſingulis annis cum ſuis ſuffraganeis: il-
la agere non omitterent: in qbus de corri-
gendis exceſſibus: ac moribus cleri et ppli
reformandis, diligentẽ cum dei timore ha-
berent tractatũ: ꝓut. ſ. diximus: et hr̃. xviij.
di. in. c. pp. el ꝑ. et in. c. qm qdem. et extra ꝺ.
de accuſa. in. c. ſicut olis. Ex qbus ſimul iũ-
ctis colligitur: ꝙ lꝫ concilium ꝓuinciale ſꝫ
antiqua tpa bis in anno celebrari deberet.
Primo. vꝫ. poſt tertiam ſolẽnitatis paſcha-
lis hebdomadam. Scđo: idibus Octobris.
Tñ in ſexta ſynodo gñali demum ſtatutũ
fuit: ꝙ oĩbus modis: oi excuſatione remota
ſemel ſaltem in anno fieri: et in eo deprauata
corrigi deberent. Alias aũt ꝙ Metropo-
litanus qui hoc agere negligeret: canonicis
penis ſubiaceret. ❡ Sed proh dolor. Quia
a boue maiori diſcit arar̃ minor. Pauci. n.
Metropolitani (vt inqt) Io. an. poſt hoſti.
in. d. c. ſicut olim. in ꝑncipio: hoc ſeruãt:
qꝛ aliqui dcm̃ ꝓuinciale concilium nunq̃
faciunt. Aliq vͦo illud ſemel tm̃ in vita ſua
peragunt. Et qui melius faciunt illud tm̃ de
biẽnio in biẽnium celebrant: lꝫ ẽt ſm leges
ſingulis annis ſemel, ſcđo et ſepius ꝯuocañ
eſſet: in aucten. de ſanctis. epis §. vt aũt oĩs
eccleſiaſticus ſtatus. colla. ix. Et dixit Pet.
de anche. vt refert Io. de anna. in. d. c. ſicut
olim. ꝙ qui hoc nõ ſeruant: male faciunt: ⁊
ideo male habebunt. Ex quo ad hoc de iu-
re tenentur.
❡ Idem quoq; dr̃ de ꝯcilio ſynodali ep̃o-
rum: qui debent ⁊ tenent ſingulis annis il-
lud congregare ſm hoſti. ⁊ Io. an. Ubi. ſ.
⁊ hr̃. xviij. di. c. de concilijs. ⁊ in. c. habeat.
ea. di. vbi ſunt hec vͬba formalia. habeat ſe-
mel concilium ante dies quadrageſime |vt
oĩbus |ſi que ſunt| ſimultatibus amputatis:
mundum ieiunium ⁊ ſolẽne deo poſſit of-
ferri: ſcđm vͦo agat: circa tꝑs autũni: lꝫ ꝓut
ſupra dcm̃ fuit: illud ẽt ſemel tm̃ agere quo-
libet anno ſufficeret: auctoritate cõcilij Bi-
loneñ. xviij. diſt. c. annis ſingulis. que palea
eſt. Nec huic ꝯcłoni obſtat tex. in. d. c. pp. in
ſi. vbi dr̃. inhiberi ep̃is ne in ſuis ciuitatibus
faciant concilia: ſine Metropolitani ⁊ alio-
rum epiſcoporum conſenſu: qꝛ ſm glo. ibi.
illud intelligitur de ꝯcilijs prouincialibus:
q. d. epiſcopi ipſi in ſuis ciuitatibus illa con-
uocare non poſſint, ſed concilia ſua epiſco-
palia. Quilibet Epiſcopus in ciuitate vel
dioceſi ſua: etiam eius Metropolitano ir-
requiſito facere poteſt. Ut cãtat tex. xxxviij.
diſt in. c. quando.

Quibus

¶ Quibus ex cauſis concilium gnale congregari poſſit aut debeat.

Nunc quibus ex cauſis concilium generale congregari poſſit: aut debeat videamus. Et qͣuis de hoc quoque dari non poſſit certa regula. Attamen ex geſtis ꝛ decretis concilij Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. tres tñ cãe generalr colligunt. vȝ. cum occurrerit hereſes, ſciſmata, vel errores extirpare: eccleſias dei in capite ꝛ in membris reformare. Ac regũ ꝛ regnoꝝ ceteroꝝq; xpianoꝝ diſcordias: ꝛ bella ſedare: qḋ colligi vr̃ ex illo decreto cõcilij Conſtantieñ. in q̃rta eius ſeſſione: promulgato: incipit. In noĩe ſctẽ ꝛ indiuidue Trinitatis ꝛc. ꝛ melius in decreto concilij Baſilienſis de auctoritate gñalium conciliōꝝ incipiẽte. Sacro ſctã gñalis ſynodus. Qḋ ꝓmulgatum fuit in ſcḋa ſeſſione eiuſdem concilij: que incipit. Sacroſcã gñalis ſynodus Baſilieñ. ꝛc. Que celebrata fuit Anno dñi. Mccccxxxij. xv. kł. Martij ante diſſolutionem dicti concilij. Mihi v̾o quatuoꝛ principales cãe primo aſpectu occurrebant: que tñ in idem recidunt: ꝑꝑ quas concilium ipſm congregari põt: ꝛ ꝯſueuit. Una vȝ. gñalis ꝛ tres particulares: que loco regule conſyderãde erunt. Prima igit̃ cã: ꝑꝑ quam cõcilium regulr̃ ꝯgregari neceſſario dȝ: eſt illa vulgaris totiẽs in iure repetita. vȝ. cã fidei. Ubi. ſ. aliqua hereſis ſiue in capite ſiue in membris eccleſie iſtius militantis pullulaſſet: ꝛ ſerperet ſuꝑ articulis fidei: ita ꝙ multi in errorem traherent̃. Tunc. n. cum papa ſolus non reſiſteret, ſeu reſiſtere non poſſet: aut nollet: vel forte ipſe hereticalis dogmatiçaret. Concilium oĩno ꝯgregãdum foret. ¶ Cuꝰ cã iſta ſpecialr̃ ad ꝯciliũ ꝑtineat. Et in hoc maioꝛ ſit ſententia concilij q̃ȝ pape: vt eſt tex. iuncta glo. xv. di. ſicut in ſi. xxv. q. i. ſunt qdã. xl. di. ſi papa: ꝓbat̃ ẽt d. xv. di. in. c. canones. ꝛ in. c. ſancta. cum ſi. ¶ Eſt tñ aduer. ꝙ hereticus multiplr̃ quis in iure appellat̃: qñq;. n. ſtricte: ꝛ qñq; late. Sed quo ad ꝓpoſitum nr̃m. Hereticus ꝓprie ꝛ ſtricte dr̃ ille: ſm Augu. in lib. de vtilitate credendi. Quem refert ꝛ ſeqtur btũs Thomas. ſcḋa ſcḋe. q. xi. art. ꝑ. Et hoſti. in ſum. in ti. de heret. ꝗs eum non nominet: eſt ille qui falſam de fide opiniones vel gignit: vt Sabellius: Macedo. vel ſeqtur vt Macedoniani: Sabelliani ꝛc. xxiiij. q. i. hec eſt fides. ꝛ. q. iij. hereticus. ¶ Nã| vt inquit| idẽ hoſti. ibi. Quilibet apoſtatando a fide in ſpm̃ ſcm̃ peccare vr̃. xxiiij. q. iij. hereticus. ꝛ qui gignit hereſiarcha vocat̃: vt Arrius vñ Arriani: vt ea. cã. ꝛ. q. c. qdam aũt ꝟ. ſabelliani ꝟ. macedoniani. ꝛ ꝟ. arriani. iuncto. c. qui alioꝝ. ¶ Unñ Theodoſius Impatoꝛ. C. de heretí. l. dãnato. ſtatuit vt ſerui qui aſſerendo vel diſſerẽdo ſcelus dñi imitarentur: eius vocabulum merito ſortiantur, imo ẽt q circa fidem dubius eſt: hereticus ꝓprie appellatur: vt ex̃ de hereti. c. i. ¶ Intellr̃ tñ dubius: qui determinate ꝑſiſtit in dubio: ſecus v̾o ſi non determinate: ſed cum doloꝛe cordis heſitando, veritatem indagare tẽtat: vt ibi no. ¶ Largo aũt ſumpto vocabulo hereticus dr̃ ille: qui ſacrã eccleſie peruertit: vt ſymoniacus. i. q. i. bñdictio. ꝛ. c. eos qui per pecunias. ꝛ. c. quiſquis pecunia. ꝛ. vij. q. i. ꝭ. Item qui errat in expoſitione ſacre ſcripture. xxiiij. q. i. hereſis. Et qui confugit ad nouam ſectam. Item qui rõne honoꝛis vel cõmodi tꝑalis falſas vel nouas opiniones gignit: vel ſeqtur. xxiiij. q. iij. hereticus. Item qui male ſentit de ſacris eccleſie: de hereti. ad abolendam. Item qui priuilegia eccleſie auferre conatur. xiij. di. cõs. Itẽ qui non eſt membrum Ro. eccleſie: vt in auc. de priuil. dot. hereti. mulier: non ꝑſtandis. Item qui non credit determinationes q̃tuoꝛ ꝑncipalium ꝯciliōꝝ. C. de hereti. l. qcunq;. vñ. igr̃ ſacram cõionem. colla. viij. facit. xv. di. ſicut. Et ſm glo. extra de heret. firmiſſime ille dr̃ hereticus: qui ſe ab vnitate eccleſie ſcindit. vij. q. i. deniq;. Item oĩs excõicatus. iiij. q. i. qḋ aũt hi. ſm hoſti. vbi ꝟ. Item qui tranſgreditur ꝑcepta ſedis aplice. xix. diſt. nulli. Item qui vult contrauenire decretalibus epl̃is aplicis. xix. di. nullos. Et qui eas nõ recipit. xx. di. de libellis. cum pari iure cenſeãtur decreta ꝛ decretales. xix. di. in ſi. Et dr̃ ꝙ pctm̃ paganoꝝ ꝛ infidelitatis: eſt ꝑceptis aplicis cõtrauenire. lxxxi. di. qui ſunt ꝑ ꝟ. Hereticoꝝ aũt dr̃ia cognoſcitur in ꝑn͂ꝰ ꝛ in fine: qḋ eſt in rõne ꝛ voluntate. Nam rõcinatio hoc eſt heſitatio de aliquo artꝰ in ꝑnꝰ rõcinando nõ dr̃ ꝓprie ꝛ ſtricte hereſis. Sed voluntas fixa| ſtabilis| ꝛ deliberata| que eſt in fine tenendo illud qḋ non tȝ ſcã Mater eccl̃ia: maxime circa articulos fidei: eſt ꝓprie ꝛ ſtricte hereſis: cum ꝑtinaciter a fide deuiet. Secus tñ eſſet ſiquis erraret in his que

explicite credere nō tenet. Ut ſi qs crederet Abraham fuiſſe īmediatum prēm Joſeph vel qd ſile. Et circa hoc crederet v̄itatē ſcripture ſic ſe hēre. Et idem ēt dōm eſſet: vbi varie eſſent doctoꝝ opiniones: ſup vno articulo, nondū ab ecclia ꝯterminato: vt fuit de conceptione btē Uirgīs: ꝙ .ſ. ꝯcepta fuerit vel non in pctō originali. Tunc.n. credē do quā partē vult: non dicet hereticus, donec diffinitiue ab ecclia ꝯterminatū fuerit: ꝙ alr credentes ſint heretici ꝛc. ¶ Et hec qdem dicta ſufficiant: ad euidentiam dicte prime cāe. Per quā regulr ꝛ gnalr ꝯcludit: ꝙ ſi papa eſſet hereticus: vel alter q̄ſpiā: ꝛ talis hrſis eſſet ſtricta ꝛ iam dānata: vel nō dum eſſet dānata. Sed talis per quā papa vel aliqui xpiani deuiarent a v̄itate articuloꝝ fidei: ꝙ tunc conciliū gnale neceſſario congregandum foret. Cum nulla ſit potior cā vel rō congregandoꝝ conciliorꝝ: q̄ rō fidei ꝑut legi. ꝛ no. in. d. c. ſi papa. xl. diſt. xv. xvi. xvij. xviij. ꝛ. xix. di. per to. ꝛ in. c. ſignificaſti. extra de elec. ꝛ ꝓbat aperte. xcvj. diſt. nos. Ibi. Synodo intereſſe volumus: vt v̄itate inuēta non vltra multitudo peanis doctrinis atracta diſcordet, ꝛ in. c. vbi nā. Ibi niſi forte in qbuſdam: vbi de fide tractatus eſt: que vlīs eſt, que oīum cōis, que non ſolū ad clicos: veꝝ ēt ad laycos: ꝛ ad oēs oino ꝑtinet xpianos. Et ſi qn in concilio ꝛ alibi: de fide diſputari poterit: cōtra id qd dr̄. xxiiij. q. iij. cum qbus. C. de ſum. tri. l. nemo. ꝛ extra eo. dubius. Ubi dr̄ ꝙ diſputare non lꝫ de fide: ꝛ ꝙ dubius in fide hereticus dr̄. Sed intellige ꝙ diſputari non pōt: dubitando: qd ꝓbat tex. in. d. c. dubius. Sed nō dubitādo: ſed potius cōfirmādo bene diſputari pōt: vt in. d. c. nos ad fidem. ꝛ in. c. ſatis. xcvi. di. C. de epiſco. ꝛ cle. q̄m. ꝛ. xxiij. q. vj. vides.

¶ Scisma.

SEcūda cauſa huic ſimilis eſt: cā ſciſmatis: ſiue ſit in capite: ſiue ſit in mēbris: ꝑut ſ. dcm̄ fuit de hereſi. ¶ Sciſma aūt ſm̄ Hoſtien. in ſum. eo. ti. eſt illicita diuiſio: per inobediē tiam ab vnitate eccleſie facta: vt. xxiiij. q. iij. c. inter hereſim ꝛ ſciſma. Ubi dr̄ ad lrām. Hoc itereſſe arbitror ꝙ hereſis peruerſum dogma hēat poſt ꝯſalem deciſionē ab eccleſia pariter ſeparat. Qd̄ eqdem in ꝑn° aliq ex parte intelligi pōt diuerſum: ceteꝝ nullū ſciſma eſt: niſi ſibi aliquā hereſim cōfingat: vt recte ab ecclia receſſiſſe videat. Un̄ vt inquit gl. ibi dici pt ꝙ hec ſit dr̄ia inter hereſim ꝛ ſciſma: que eſt inter diſpōnem ꝛ habitum. Primo. n. dr̄ ſciſma: ſed cum paulo poſt opinioni ꝛ ſecte ſue ꝑtinaciter adheſerit: dr̄ hereſis. Nā oīs hereticus eſt ſciſmaticus: ſed non ecōtra. Ideoqꝫ ſciſmatici volentes eccliam dei diſcindere peccant in fide: quo ad articulos illos. Credo i ſpm̄ ſcm̄ ꝛ in vnam ſcām eccliam catholicam. xxiiij. q. i. aduocauit cum quattuor capl'is ꝓcedentibus ſm̄ Hoſti. Sciſma aūt in ſciſſuram ſonat: cum nihil aliud ſit q̄ diuiſio ꝛ ſciſſio integritatꝫ ꝛ vnitatꝫ fidei. xxiiij. q. i. c. ſciſma. ſciſmatici v̄o corpus xpi. i. ſcām eccliam dei lacerant. Unde ꝑ laycos comprimi debēt. xxiij. q. v. c. de liguribus: vnitatem fidei diuidere tentando. xxiiij. q. i. c. aduocauit. ꝛ. c: vbi ſana fides. Nam ſciſmatici dn̄r xpi veſtem inconſutilem ꝛ indiſciſſam in fruſtra diſcerpere. ea. cā. ꝛ. q. c. q̄m. xvj. q. vij. ſic din de. Sciſma aūt hoc caſu pōt duplr̄ intelligi ꝛ conſyderari in ecclia ꝫ. vꝫ. in mēbris cū aliqui xpiani repiunt: vt nunc quoqꝫ ſunt Greci ꝛ Boemi: qui ab vnitate orthodoxe fidei: ꝛ ab ecclia Ro. ſe ſcindunt: vel in capite: vt cum duo vel plēs reperiunt pontifices: qui de papatu contendunt. Et vtroqꝫ caſuū ꝓdcoꝝ cōcilium ꝓculdubio conuocari dꝫ: vt fidei vnitas reintegret. Et quoad primum ꝓbari pōt ſic: de cōnexis idem dꝫ eſſe iudicium: qd̄ de ꝓncipali. ex̄ de conſti. c. tranſlato. ꝛ in. c. q̄to de iudi. ꝛ de dona. inter viꝝ ꝛ vxo. c. de prudentia: ſed nutrire ꝛ ꝓfouere ſciſma in ecclia dei eſt ſile: imo idē fere crimen qd̄ hereſis: q꞉ idem quaſi eſt: cū per hoc ecclie vnitas ꝛ fidei integritas diuidat. xxiiij. q. i. c. non afferamus cum iuribus ſ. alleg. facit tex. iij. q. i. teneamus. extra de hereti. firmiſſime. ibi. oēm hereticum ꝛ ſciſmaticum ꝛc. per quem tex. no. Abb. pa. ꝛ ſcribentes. ibi. ꝙ hereticus ꝛ ſciſmaticus cōparant: q꞉ ſciſma non eſt ſine hereſi: cum ſciſma ſonet in diuiſionem: alleg. tex. xxiiij. q. iij. c. inter hereſim. Et ſm̄ ipm̄ hoc eſt regular. Qd̄ tn̄ fallit 2° cum in dicente ſe eſſe papam ꝛ alium antipapam. Nam iſti duo contendentes de papatu: niſi in alio hereticali errore eſſent: non ſunt heretici. Un̄ hoc caſu ſciſma eſſet ſine hereſi: q꞉ quilibet credit vnitatem ecclie ꝛ eccliaꝫ eſſe apud ſe: vt

dicit

dicit glo. ſingulr. xxiiij. q. i. c. i. Et idem dicendum aſſerit de credentibus eiſdem: vt. s. credentes vni eorum nõ dicant̃ ſciſmatici ex quo credunt vnam eccliam: quam dicunt conſiſtere apud illum ſuum pontificem: ſecus ſi crederent: quẽlibet contendentium eſſe papam: q2 tunc ꝓpe heretici eſſent ꝛ ſciſmatici: diuiderent. n. eccliam ꝛ venirent contra articulum ſymboli: ꝛ vnam ſcãm eccliam. Et ſic intelligi debere dicit glo. no. vij. q. i. c. non aũt. Sed qcquid dixerit Abb. panõ. Ego dicerem q ſi duo fuerunt electi ſimul: ꝛ eſt contentio iter eos: ꝛ ṽiſilr dubitat̃: qs eorum ſit verus papa, q2 forte vnuſquiſq3 eorum contendebat ꝛ concurrebat in votis dñorum Cardinaliũ aſſerendo ſe a duabus ptibus collegij electum fuiſſe. Iuxta. tex. in. c. l3. de electione. Et ex hoc vel ex alia apparente cã ambo pſeuerant in papatu ſe excuſando ꝛ aduerſarium criminando: q ſit antipapa: ꝛ q ipſe ſolus ſit verus papa. Cum in hoc videat̃ manifeſta ſciſſura in fidei vnitate: ꝛ certum ſit vnicum tñ dẽre eẽ papã: qḋ declarare vel declarari facere non curãt ipſi. Tunc iſti ambo crimen ſciſmatis manifeſte incurrunt. d. c. non auferamus. ꝛ. c. iter ſciſma. vij. q. i. nouatianus. in fi. ꝛ. xxiiij. q. i. didicimus. ꝛ. q. v. non vos. Et non eundo per mendicata ſuffragia: dico q de hoc eſt tex. iuncta glo. ſua. lxxix. diſt. in. c. ſi duo. vbi dr̃ ad lrãm: nullum eorũdem contendentiũ in ſede pmanſurum: ſed illus futurum papã ques ex numero clicorum noua ordinatiõe: diuinus iuditiũ ꝛ vniuerſitatis conſenſus elegerit. Bene tñ fateor q ſi clare conſtaret: vnum eorum ꝑ et legitime fuiſſe electum. Et 2.° loco alterum a qbuſdam forte electus fuiſſe: ꝑut cõtigit tpe Urbani ſexti: q dicto caſu agendus tñmodo foret: cõtra illum: 2.° loco intruſus tanq3 contra apoſtaticum. Et ille ꝑ canonice electus in ſede ſua confirmãdus eẽt. Ad qḋ faciũt bona iura inducta per Oldra. in hoc ꝓpoſito conſilio ſuo. lxv. incipit hic agitur de duobus ꝛc. Talis. n. itruſus d3 anathematiçari: et humano auxilio ab aplica ſede depelli: vt ingt tex. lxxix. di. c. ſiquis pecunia. iuncta eius glo. Redeundo ergo ad ꝓpoſitum nr̃m et ad argñ de quo. ꝟ. Si ꝓ hereſi põt papa l3 vnicus et legitime electus ꝛ introniçatus a papatu deponi per conciliũ ergo et pro ſciſmate qḋ ab illo non diſcrepat: cum pariter ſcandaliçetur ecclia et i piculum manifeſtũ inducat̃. Et ꝓ hoc bñ facit q no. Hoſtiẽ. in ſum. in ti. de ſciſmate §. qua pena. vbi dicit q l3 crimẽ hereſis maius ſit nouo ſciſmate: tñ ex quo ſciſma iudicatum et cõfirmatum fuerit qḋ idem ẽ crimen et q vtriq3 eadem eſt pena infligenda. Et rõ eſt q2 hr̃ſis in ſui ꝑn.° h3 pueſum dogma: qḋ non h3 ſciſma: ſed ſi ſciſma pdurat: cadit in hereſim: q2 tunc fingit ſe ab eccleſia recte receſſiſſe, et ideo cenſetur hereticus. xxiiij. q. iij. inter ſciſma: et ſic peccãt in illis articulis. Credo in ſpm̃ ſcm̃ et vnam ſcãm eccliam: ſm eundẽ Hoſti. vbi ſupra §. et vñ dicatur: de quo fidei articulo hr̃. vij. q. i. non aũt. cum ibi no. Et ꝑ hec infertur ꝛ concluditur ẽt quo ad ſcḋam ꝑncipalẽ conſyderationem et cãm. v3. cum ſciſma eſt in capite hoc eſt in papa mõ ꝑmiſſo. De quo etiam articulo dictum fuit. ꝟ. in tractatu diſpoſitionis in tertia fallentia. vbi vide.

¶ Sede apoſtolica vacante.

TErtia cauſa eẽ poſſet: vbi ecclia Ro. eẽt paſtore viduata et Cardinales oẽs eẽnt mortui: heretici, ſciſmatici: vel alr̃ incapaces et inhabiles notorie: ſeu ẽt qtenus habiles eẽnt: conuenire vel concordare modo aliquo non poſſent in eligẽdo papam vnicũ: ſeu ẽt vbi plres in diſcordia nulliter elegiſſent: vel vbi concilium papã papatu ꝑuaſſet: ac Cardinales oẽs inhabiles iudicaſſet. Tunc. n. ſtante hac fluctuatione in eccleſia dei: concilium niſi cõgregatus eẽt congregari poſſet et dẽret ꝓ tali electiõe facienda: ſingula ſingulis congrue referẽdo: pro quo facit tex. et que le. et no. in. c. ſi duo. lxxix. di. ibi ſed illum in ſede aplica pmanſurum cenſemus: quẽ ex numero clericorum noua ordinatione. Diuinum iudicium et vniuerſitatis conſenſus elegerit: per quem tex. iunctis his que no. in. c. in noie dñi. xxiij. di. et in. c. l3. de vitanda. extra de elec. ſatis p3 qḋ in iſtis dubijs arduis. Ubi de electiõe capitis ecclie: et aplici tractatur: conciliũ h3 cognoſcere et eligere maxime deficientibus Cardinalibus: imo ẽt ipſis viuentibus: ſi in facto illius electiõis culpabiles fuiſſent: ꝑut ibi ſupponit̃. Quo caſu ipſi Cardinales iudices eẽ non poſſent: q2 in facto ꝓpo et in cã ſua iudicarent: vt dicit glo. ibi. Ad que tñ videnda ſunt que no. per doc. in. d. c. l3. Ubi ſm Abb. Panor. Hoſti. refert du

as opiniones:q2 aliqui dicunt:qꝺ mortuis
oībus Cardinalibus electio ſpectat ad cle-
rum Ro. Alij vo dicunt, ꝙ ad conciliū ge
nerale ſpectat:ꝓut ſpectabat de iure antiq.
lxxix.di. quaſi per to. Dicit tñ ipſe Hoſti.ꝙ
p͛ opinio eſt tutior:2ª eſt iuſtior:q2 difficile
eſt congregare concilium . Si autē omnes
ſunt mortui ꝑter duos: illi duo poterūt eli
gere:ꝛ vnus poterit eligere alteꝝ:dūmodo
alter conſentiat electioni ſue . Qꝺ ſi vnus
ſolus remanſiſſet:ille hēbit electionē:iuxta
no.in.c.gratum.ex͞ de poſtul.ꝑla. Ille tñ ſo
lus non poſſet eligere ſeipm:vt in.c.p vras.
de iure patro. putat tñ idem Abb. qꝺ iſte
ſolus noīe totius collegij:qꝺ in eo ſolo reſi-
det:poterit dare hāc ptātem eligendi alicui
alteri:ꝛ illeꝗ cōpromiſſarius poterit eli
gere illum ſolū:dūmodo ceſſet fraus ꝛ am
bitio. De qbus ēt x͞ in alio ꝑpoſito memini
mus. In concilio aūt Baſilien. vbi priuato
Eugenio 4º per dcm̄ concilium , data fuit
noua forma eligēdi pontificem maximum
vacante papatu per priuationē. Nam ſtatu
to termino Cardinalibus ſexaginta dieꝝ
a die priuationis cōueniendi ad electionē:
eiſq3 abſentibus citatis. Cum tūc vnus tm̄
cardinalis in loco concilij repirer͞.vʒ.Car-
dinalis Arelatenſis: qui tunc concilio ꝑſi-
debat decretū ſeruatumq3 fuit:qꝺ tres ele-
ctionarij:ex oībus nationibus: qui eēnt vi-
ri ꝓbi eligerent: ꝛ qꝺ illi tres duos:ꝛ tri-
ginta pr̄es ex toto corpore concilij: aſſumi:
ꝛ eligi deberent ſeipſis computatis: qui in
Diaconatus ſaltem ordine eēnt conſtituti:
quicq3 dictis triginta duobus ſecreto ꝑele-
ctis in generali cōgregatione publicari de-
berent ꝑmiſſo grauiſſimo iureiurando: qꝺ
ꝑtermiſſa oī fraude ꝛ dolo eorꝺē. xxxij.ele-
ctionarios eligere ꝛ noīare tenerētur: qui
xxxij.vna cum ipſis ꝛ dicto Cardinali: ali
iſq3 Cardinalibus durante dicto termino
ſuperuenientibus:cōclaue ad hoc more Ro-
mano apparatū ingredi.ꝛ ſummū pontifi
cem ſm ſci ſpūs inſpirationē eligere debe-
rent:quiq3 ille Pontifex hēretur: ꝛ tenerer͞
qui a duabus partibus triū partiū dictoꝝ
electoꝝ electus fuiſſet:iniunctū tñ ꝑceptūq3
fuit per conciliū eiſdē electoribus qꝺ in ele
ctiōe dictoꝝ.xxxij.hēretur reſpectus ad na
tiones. Ita qꝺ ſi poſſe eēt oēs hērent portio
nem ſuā. Quare tres cōmiſſarij ꝛ electio-
narij ꝑdicti eꝑos duodecim: cōputato dcō
Cardinali Arelatenſi:que erat eꝑs: Abba

tes.vij.Theologos.v.interluminatos. Ac
doctores.ix. Quos oēs Eneas Siluius Pi-
cholominus:qui eidem cōcilio interfuit in
libello hyſtorie dicti concilij noīatis citat:
eoſq3 ſeptē diebus in cōclaui fuiſſe ſcribit.
Et tandē Amadeū Sabaudie Ducē virum
preſtantiſſimum decanū: militum ſci Mau
ritij de riperna Gebēnen. Dioceſ. Celibes
ꝛ religioſam vitam agentem elegiſſe:q Fe-
lix gntus: vt dicti concilij geſta atteſtantur
modo ꝑmiſſo electus cognominatuſq3 fuit.
Secus tñ eēt in caſibus in qbus Cardina-
les repirentur in reꝝ natura:alias habiles:
q2 per hoc qꝺ concilium congregaretur: et
priuarent papam papatu:ipſi nihilominus
priuati non eēnt ptāte eligendi alteꝝ Pōti
ficem: etiā qꝺ aliquid cōmiſiſſent contra
id qꝺ hr:extra de elec.cum in cunctis ꝫ gl.
in.d.c.ſi duo.ꝓut vlt.loco fuit videre in cō
cilio Conſtantienſi. Ubi Joannes.xxiij.ꝛ
Bñdcūs.xiij.per concilium papatu ꝑuati
fuerunt:et per conciliū terminatū fuit: qꝺ
Cardinales vtriuſq3 obedientie cum non
nullis alijs ꝑlatis et religioſis nationū ad
electionē Martini.v.admitterentur. Ubi
vero Cardinales nulli reperirentur vel ſi
repirentur eēnt heretici et alias inhabiles:
qꝺ ꝑinde eēt ac ſi nō repirent͞. ex͞ de trāſla.
ꝑla.c.inter corporalia cum ſi . Tunc dictis
oībus caſibus ad dcm̄ concilium talis ele-
ctio ſpectaret:et rōnabilr͞ qdem. ¶ Nā cō-
ſtat qꝺ eo caſu quo papa deponendus eſt a
papatu ꝑꝑ hereſim:quod nullus negat fie-
ri poſſe.xl.di.ſi papa.cum concor. Collegiū
Cardinalium non hʒ hanc ptātem:ſed hu-
iuſmodi ptās vt conſentiunt oēs:ad cōci-
lium deuoluitur no. Archi. Jo.and.et alij
in.c.in fidei de hereti. in.vj. et ꝓbatur.xv.
di.ſicut.in ſi.xvij.diſt.§.hinc ēt.ver.ad hec.
ſereniſſimus Rex.xix.di.anaſtaſius.xxj.di.
nunc aūt.ij.q.vij.§.his ita rñdetur. vñ.ites
ſymachus.et no.in.c. ſignificaſti. de elec.et
alibi ſepe. Qꝺ ꝯfirmari poſſet fundando ſe
ſuper ꝑſumptione iuris et de iure. ¶ Nam
ꝑſumptio eſt in hoc qꝺ vlis eccīa in ſpiri-
tu ſcō congregata errare non pōt. xxiiij.q.i.
a recta.et.c.pudēda.de quo per Jo. an.poſt
Hoſti.in.c.a nobis.ij.de ſen.excom. et in.c.
ſi.extra.de ꝑſcrip. Ergo cum papa ſolus et
Cardinales errare poſſint:in hoc et ī alijs
arduis in qbus ꝯſatur vlis ſtatus eccleſie:
vt ꝓbat in.d.c.ſi papa.et in.d.c.anaſtaſius.
et in iuribus x͞ alleg.ſtandū eēt determina-
tioni

tioni eoꝝ qui veriſiliṫ errare non poſſunt. ¶ Nec magis congrue fieri poſſe vr̃ Pontificis maximi electio dictis caſibus ꝗ̄ a cõcilio epoꝝ. Qui dñr Pape fratres ⁊ coepi. extra de cri. fal. c. ꝗ̄ graui. cum non ſit reperire maioris dignitatis viros i ecclia: Unde idem papa ſe quoqꝫ epm noiat: vt no. in ꝓhemio Boneſaciano. De qbus loqtur ſ;ꝫ verum intellectum. c. ꝑ venerabilē §. rõnibus. qui. fil. ſint legi. Hinc eſt ꝙ epi dñr ſummi ſacerdotes. Colũne ecclie dei. Succeſſores Aploꝝ: Sciſſimi Legati ⁊ Coepi dñi Pape. ij. q. vij. accuſatio. xiiij. di. legimus. ⁊ i. c. i. vñ. per frõtis criſmationem. extra de ſacvnctio. in cle. ſiqꝫ ſuadente. vñ. nec ſup hoc. de pen. ⁊ alibi. Nam ⁊ a ꝑncipio in primitiua eccleſia. Iſta electio põtificis maximi, que ab apl̃is cepit: qui Petrum eoꝝ principem eſſe voluerunt: ꝫ pari conſortio cũ eo honorē ⁊ ptãtem acceperint: vt inquit tex. in. c in nouo. xxi. di. ⁊. xxiiij. q. i. loqtur. i ꝑn. Iſta inq̄ꝫ eligendi poteſtas in epis vñs apoſtoloꝝ ſucceſſoribus remanſiſſe vr̃: ꝫ poſtea pp difficultatem forte congregandi epos ⁊ concilium vel ex alia cã. Ad collegiũ dñoꝝ Cardinalium tranſlata fuerit. Qui pp huiuſmodi electionem multũ decorati ⁊ ditati fuerunt. Et ſic in poſſeſſione vel quaſi eligendi efficaciſſi. remanſerunt. xxiij. diſt. In noie dñi. in. c. vbi piculum. de elec. in. vj. ⁊ in cle. ne romani. eo. ti. cum concoꝛ. Sed dicto caſu res de facili ad nãm ſuã redire poſſet. l. di. ferrũ. ⁊ ꝑpea non eſt mirꝫ: ſi tunc cõciliũ Papam eligere: ⁊ intronizare poſſet. Pro qbus faciunt que legunt, ⁊ no. in. c. ꝫ de vitanda, de elec. Ubi Abb. Pan. in. iiij. col. vñ. Sed aduerte ad vnã notabilē obiectionē ⁊c. Dicit ꝙ in concilio Piſis ⁊ Cõſtantie celebrato obijciebaṫ Cardinalibus ꝙ ad eos tunc non ſpectabat de electione pape ſe intromittere. Qꝛ illa iura que tribuunt Cardinalibus electionē pape: loquũtur qñ ecclia Ro. vacat: Alr ꝗ̄ per depõnē ſeu priuationem factã per ꝯcilium, ⁊ ſic vbi vacat per mortem. Sed vbi papa a cõcilio priuaṫ, vel vbi concilium congregatum ſuper diſcoꝛdia duoꝝ electoꝝ declarat neutꝝ ipſoꝝ eſſe papam. Tunc vt ibi dicebaṫ electio ds ſpectare ad totum concilius. Qꝛ iura antiq̄ videnṫ hoc velle: vt in. d. c. ſi duo. cum ſi. Que iura hoc caſu non repiunṫ coꝛrecta. per iura noua: ergo ab eis non eẽt recedendum. Et ſubdit idē Abb. ꝙ iſta obiectio ſibi plꝫ in iure. Tñ in concilio Conſtãtienſi pro euitanda diſcoꝛdia obtẽtum fuit ꝙ concilium pro illa vice transferret ptãtē ſuam in collegium Cardinalium ⁊ q̃ũdã alioꝝ ꝑlatoꝝ. Et ita Cardinales, tunc elegerunt ex ptãte ꝓpa ⁊ concilij: que diligenter dicit eẽ notanda. Sed vt. ſ. dixi ex libello ⁊ geſtis eiuſdem concilij Conſtantieñ. cõſtat in ſeſſione. xl. eiuſdem cõcilij decretũ qõdã emanaſſe, in quo ſtatutus fuit de ſpãli ⁊ expreſſo ꝯſenſu ⁊ voluntate Cardinaliũ ſancte Ro. ecclie: ꝙ pro illa vice ad electionem Ro. pontificis, ſex ꝑlati vel alie honoꝛabiles pſone eccliaſtice in ſacris cõſtitute de q̄libet natione in eadē ſynodo ꝓ tunc exñte. Quas q̄libet ex ipſis natiõibus. I. decē dies duceret eligendas: ipſis Cardinalibus adiũgerenṫ. Quibus oĩbus eadē ſynodus poteſtatem tribuit Ro. pontificē eligendi: ſtatuendo ꝙ ille ſex pſone nationum ingrederenṫ ꝯclaue cum ipſis Cardinalibus. Et ꝙ ille qui ex dictis Cardinalibus ⁊ ꝑlatis adiunctis hẽret duas partes triũ ptiũ: ſiue ꝑ primaria vota, ſiue ꝑ acceſſum: eẽt, hẽreṫ ⁊ tenereṫ pro võ Ro. pontifice: ⁊ non alr, in qua electiõe creatus fuit Martinus qntus: vt. ſ. dixi. Prefatũ aũt decretũ incipit. Ad laudē, gl̃iam ⁊ honoꝛē. Qđ multũ facit ad ea q̃. ſ. dixi. Adde ꝙ idē accidit d̃claratũqꝫ fuit i cõcilio Baſilieñ ꝑuato Eugenio 4 ꝑ vt. ſ. dcm̃ extitit in vñ. ⁊ in ꝯcilio Baſilieñ. Et atteſtãṫ geſta eiuſdē ꝯcilij ſeſſione. xlvij. Que celebꝛata fuit anno a Natiuitate dñi. Mcccc.xxxix. Decernendo ꝙ non obſtantibus qbuſcunqꝫ Decretis concilioꝝ vel põtificum ꝑteritoꝝ. Pro tunc electio Pontificis Romani in loco concilij ⁊ non alibi fieret. Irritando quãcunqꝫ aliã electionē: que etiãꝫ ꝑ Cardinales fieri contingeret, decernendo, ꝙ triginta duo ꝑlati vna cum Cardinale Arelatenſi. Qui tunc ſolus erat in concilio: ingrederenṫ conclaue ⁊ eandē poteſtatem eligendi Papã hẽrent pro illa vice, quã habuit, ⁊ h̃ꝫ vniuerſus collegiũ dñorũ Cardinaliũ. ¶ Eſt tñ aduertendum. ꝙ ꝫ in electionibus alioꝝ ꝑlatoꝝ electio iam facta per acceſſum votoꝝ coꝛroboꝛari non poſſit: put ſm Abb. Pa. vbi. ſ. no. in. c. auditis. in. c. qđ ſic. ⁊ in. c. ecclia. el. ij. eẽ de ele. Tñ ſecus eſt in electione Ro. pontificis, qꝛ ꝫ electus debeat hẽre duas partes eligẽtiũ alias non valet electio: per iura. ſ. circa electionē pape alle. Attñ ſi vnus electus eẽt a

maiore parte Cardinaliũ: ⁊ alij poſtea ad
illius electionem accederent. Ita ꝙ iſte ta-
lis cõputatis illis qui acceſſerunt hẽret du
as partes triũ partium: ille remaneret ve-
rus pontifex: ⁊ diceret canonice electus: ſʒ
a pͥn° non habuiſſet tot vota que ſufficerẽt.
De q̃ eſt tex. ⁊ ibi no. in. d. c. lʒ. de ele. Et hec
quidem pro iſta tertia cã dicta ſufficiant.

¶ Eccleſie vniuerſalis ſtatus.

Quarta cauſa gñalis eẽ vʒ: vbi
cunqȝ negocium aliqđ arduũ:
⁊ per Papã inextricabile im
minet ecclie vel fidei catholi-
ce ex quo xp̄iani ſcãdaliçant:
conturbant: ⁊ vlis ſtatus ec-
cleſie decoloratᷓ: ⁊ in deteriora quotidie ꝓ-
labitᷓ: ex quo piculum iminet ne ecclia ipſa
periclitet. Tũc etenim ſi hoc ex facto pape:
vel notorio delicto eiuſdẽ: vel alterius cu-
iuſcunqȝ principis: ſeu vniuerſitatis aut al
terius xp̄iani ꝯtingeret: ſeu vt vno verbo
hoc dicamus, vbi ecclia ipſa tam in capite
q̃ȝ in mẽbris reformãda foret. Iuxta deter-
minationẽ ⁊ ea que leg. ⁊ no. de accu. in. c.
ſicut. cum ſi. Nam oẽ ſtudiũ legiſlatoris eſt
vt hoĩes bene viuant, in auc. vt non luxur.
contra. natu. colla. vj. in prin. vt ſuas aĩas
non ꝑdant. eo. ti. §. pp. Et ideo iura ſemper
hoĩes ad bona facienda ⁊ mala euitãda in-
uitant ⁊ delicta ⁊ mala execrantᷓ. C. de nup.
l. impiaſ. ⁊ hr̃ in oĩbus fere decretis ꝯciliorꝝ:
de qbus ſ. ordine alphabetico meminimus.
⁊ de vita ⁊ hone. cle. de accuſat. ⁊ de pen. ꝑ
to. ⁊ alibi in toto corpore vtriuſqȝ iuris ſe-
piſſime: vnde ſi Papa ꝓmonitus vt eccliaſ
hanc militantem tam in capite q̃ȝ in mem
bris reformarᷓ, vt huic errori obuiare illoſqȝ
tollere de ecclia ꝓcuret. Et q̃tenus ipſe ſo-
lus hoc non poſſit, ꝙ concilium vlẽ cõgre-
gare velit, vel ſi ipſe papa notorie incorrigi-
bilr̃ peccaret: pp qđ ecclia ſcandaliçatᷓ ⁊ cõ-
funditᷓ, ⁊ ipſe ꝓmonitus vt ſe corrigeret, ⁊
ecclıam ſtabiliret: ſi hoc facere recuſaret: vel
negligeret, obſtinate ⁊ ꝑtinaciter in malo
ſuo ꝓpoſito pſeuerando: ⁊ multos malis
ſuis exemplis ſecum in ꝑditionem trahen-
do. Tunc papa ipſe accuſari de hoc: ⁊ ꝓpea
conciliũ congregari poſſet, ordine de quo ſ.
diximus ſeruato iuxta intentionem glo. et
ſcribentiũ in ſolẽni ⁊ ſepius alle. c. ſi papa.
xl. di. quas qdem glo. quo ad hoc ibi ſcribẽ-
tes tenent ⁊ ſequuntᷓ. Et Abb. Panor. in. c.
ſignificaſti. de elec. in. ij. col. in vſi. Item dic
ꝙ in concernentibus vlẽm ſtatum ecclie di
cit eam eẽ ſingularẽ ⁊ perpetuo notandã:
ꝙ tenetᷓ per oẽs. ⁊ in q̃one per eum diſputa
ta: que incipit eꝑs ⁊ qdã rector in finalibus
verbis ſcđi dubij dicit idem. vʒ. qđ illa gl.
eſt ſingularis ⁊ qđ totus mundus eam ap
probat. Que glo. in ꝓpoſito nr̃o, dicit qđ ſi
crimen pape eſt notorium. Puta per eius
confeſſionem vel per facti euidentiam con
ſtat de crimine ſymonie vel adulterij ipſi-
us. Et cum admonetᷓ incorrigibilis eſſet, ⁊
ecclia per factum eius ſcandaliçaretᷓ qđ ex
quocunqȝ eius crimine notorio: per qđ ec-
cleſia ſcãdaliçatᷓ: accuſari poterit, lʒ in textu
ibi ſpãlr̃ fiat mentio de hereſi. Ex qbus col
ligitᷓ ⁊ cõcluditᷓ qđ ſi ecclia vlis ⁊ oẽs clici ⁊
layci tã maiores q̃ȝ minores icõcernẽtibus
fidem catholicã adeo eẽnt deformati ⁊ ꝑla
pſi in eorꝝ vita ⁊ moribus: vt potius paga
norꝝ q̃ȝ chriſtianorꝝ more viuerent, vlẽmqȝ ec
cleſie et fidei ſtatũ ſcandaliçarent: ⁊ ꝯfunde
rent. Ac Clemẽtiſſimi dñi dei nr̃i ſuis no
toriis delictis indignationẽ ꝓuocarent. Et
Papa (ad quẽ pͥmitus ⁊ principalr̃ ſpe-
ctat ⁊ ꝑtinet deformatã fidem et eccliaſ re-
formare) ꝓmiſſas deformitates nihil cura-
ret: ſed cum alijs ſe dictis criminibus iuol
ueret: ⁊ ouium ſibi a xp̄o ieſu dño nr̃o cre-
ditarꝝ ⁊ cõmendatarꝝ: vt eas verbo pariter
et exemplo paſceret, officij ſui imemor tãq̃ȝ
ſi ſine paſtore eẽnt, errare et a lupis macta-
ri, ac per deuia queqȝ deduci ꝑmitteret, tũc
ꝓculdubio concilium papã ipſm tanq̃ȝ de-
fidẽ et a fide deuium corrigere ꝓ vli refor-
matione ecclie in capite et in mẽbris hẽda
admonere, conuenireqȝ poſſet: nec ipſe tas
ſcm̃ laudabile et neceſſariũ reformationis
vlis opus: quo q̃uo directe vel indirecte re
tractare vel ipedire poſſet: put ſ. quoqȝ di-
ctum et oſtenſuȝ fuit. Ad hoc bene facit: ꝙ
in concernentibus vlẽm ſtatum ecclie. Pa
pa non põt exp̄ſſe diſponere contra ſtatuta
concilij in his maxime in qbus ſtatuendo
ꝯtrium decoloraretᷓ ſtatus ecclie, vt etiã ı̃qt.
Abb. Pa. vbi ſ. per tex. et no. in. c. et ſi illa.
i. q. vij. Quo qdem caſu intelligit oẽs illas
glo. que videntᷓ velle qđ Papa non poſſit
diſponere contra vlẽm ſtatus ecclie, vt no.
in. c. lr̃as. de reſti. ſpo. et qđ voluit Inno. in
. c. q̃ȝto. de conſue. vbi dixit qđ Papa nõ eſt
permittendus venire contra gñalem ſtatũ
eccleſie

eccleſie ſine cã rõnabili ⁊ alijs nota. Q̃d ſi non põt hoc expſſe ergo nec tacite:cum taci ti ⁊ expſſi idem ſit iudicium:no.in.c. cũ in. de conſti.in.c.ij.de reſcrip.cum ſi. Nõ autẽ pmiſſoꝝ eſſe põt. Q̃ꝛ notorie ⁊ incorrigibi liter peccando ſeu alios xpianos peccare p mittendo cum reſiſtere poſſet:⁊ eos in viã fidei conuertere ⁊ confirmare iuxta verbuꝫ dñi Matth.⁊ Luc.xxij.c.⁊ tu aliquãdo cõ uerſus cõfirma fratres tuos. Tacite ſtatue re ⁊ approbare vꝫ odictum illud in quo in uolutus exiſtit:⁊ alios paſſim ⁊ impune er rare pmittit non eſſe pctm̃:⁊ ſic dogmati zando contumaciter in eo pſeuerans here ticus fieri:vnde ex hoc dixit glo. illa.in.d. c.ſi papa: ꝙ talis contumax dꝛ hereticus. lxxxj.di.ſiqs pſbr.⁊ contumax icorrigibilr delinquendo dꝛ infidelis.xxxviij.di.nullus. Q̃d vex intelligit Dñicus vbi.ſ.qñ contu macia iduceret ſciſma in eccl'ia vel qñ xpia nus aliqs alr peccando eſſet ↄtumax cõtra Ro.pontificem: vtputa dicendo ipm non hẽre ptãtes ſup oẽs.lxxxj.di.ſiqs pſbr.⁊.viij. q.i.deniqꝫ.no.Archi.xix.di.nulli phas. ⁊ ẽ tex.xxij.di.oĩs. Item vt ingt idẽ Dñicus: qui cum rebellione ⁊ obſtinatione viuit in delictis:perſeuerãdo in eis ⁊ recuſando bo na agere,⁊ ſe nolendo corrigere,tunc poteſt dici hereticus:vt vult illa glo.no. ꝓ qua eſt tex.in.c.ſi.xxviij.di. pro qbus oĩbus facit ẽt tex.xi.q.iij.rurſus.⁊.c.ſeq. Ubi dꝛ ꝙ excõi cati negligentes cãm ſuam.ſ.annũ declara ri facere ⁊ ſe tueri ſibi ipſis audientie ⁊ iu ſtitie aditum denegant. Nam ⁊ clericus in famatus tñ de aliquo crimĩe:ſi citatus vel monitus ſe purgare negligit aut ↄtẽnit:iu ris interptatione ꝓ ↄuicto hẽ.xxiiij.q.iij.ↄ ſilicita.⁊ facit tex.in.c.cum ↄtumacia.de he reti.lib.vj.vbi ſtatuiẽ ꝙ excõicatus eo ꝙ ci tatus vel monitus vt rñderet de fide: ⁊ ſe tanq̃ ſuſpectum purgaret:ſi per annum in excõicatione contumaciter ⁊ ptinaciter pſe uerat:ex tunc velut hereticus ↄdẽnari dꝫ. Per que iura ſatis pꝫ:q̃d dõm ſit i caſibus ſupraſcriptis. Q̃ñ.ſ.vel Papa:vel alij xpia ni notorie peccant:⁊ in eoꝝ delictis incor rigibilr pſeuerant:cum dĩi ſcandalo ⁊ ptur batiõe totius eccl'ie. Idẽ quoqꝫ dici poſſet, vbi inter pncipes:vniuerſitates:⁊ alios xpi colas:bella ſeditiones: ⁊ pnicioſe diſcordie vigerent cum ſanguinis humani ꝓfuſione. Prout proh dolor tpibus nr̃is vidimus:⁊ quotidie inceſſanter cernimus: ꝙ cum ad

eccleſiam potiſſimum ſpectet pacem illam quam xps aplis:de hoc mundo trãſiturus reliquit:vt ingt Jo.xiiij. Pacem meã relin quo vobis ⁊c. tractare ꝓcurare cõponere: ⁊ vnicuiqꝫ xpiano reddere. Ideo conciliũ vna cũ papa qui eccl'iam vl'm repñtat: ad pacem ipſam ↄſeruandam ⁊ bella remouẽ da laborare debent:de treu.⁊ pa.c.i.xxiiij. q.iij.ſiquis romipetas.⁊.c.ſeq. de iudi.c.no uit.xcvij.di.eccl'ie.cum concor. Non mirꝫ ſi dꝛ ꝙ qñ papa vel non põt:vel non curat tã grauia:horrenda:⁊ intollerabilia bella: tan taſue xpianoꝝ diſcordias ſedare. Conciliũ pp hoc congregari poterit:⁊ eccl'iam ipſam in capite:et in mẽbris reformare:ac q̃d ſuũ fuerit cuicunqꝫ reddere. Uarijs.n.modis eccl'ia peccãtes in fratres ſuos corrigere te net:et in viã ſalutꝫ et iuſtitie dirigere.xxiij. q.v.quis.n.nr̃m.et.d.c. nouit.xxiiij.q.i.qui contra eccl'ie pacem.et.c.non afferamus.et xxiij.q.i.noli.⁊ q̃ſi per to. ¶ Nam non mõ Papa et concilium rõne pctĩ.d.c.nouit.de iudi.ſed qlibet iudex ptes diſcordantes ad pacem et concordiã cõpellere põt.xc.di. ſtu deñ.c.ſiquis contriſtatus.⁊c. diſcordantes.et q̃ſi p to.no.hoſti.i ſum.de treu.et pa.§.ſi.et Bar.in.l.ↄgruit.ff.de offi.pſi. et alibi ſepe.

¶ Symonia.

Ex his autẽ et ex vbis dicte glo.in alleg.c.ſi papa. Qui dam qntam cãm deducere voluerũt. Q̃uãq̃ nõ poſſit dici gñalis:ſed potius ſub alterna:ex qua concilium conuocari poſſit. vꝫ.cum papa ſymoniacus eſſet: nam iꝫ ſub aliaꝝ gñalitate concludi poſſit. Tñ q̃ꝛ mate ria curioſa ẽ:et quotidie in curia Ro. et ali bi de hoc heſitat:forte non erit incongruum de hoc aliquid hic attingere: et videre nun quid papa de ſymonia accuſari:et nũqd pp hoc concilium conuocari:ipſeqꝫ papatu pri uari poſſit. Et q̃uis magri paurientes auri bus:ſtatim et gñalr. Negatiuam aſtruere: ac ptinaciter diſputare conſueuerint:aſſerẽ do ꝙ in papaꝫ nec in curiã eius.cadere põt ſymonia. Cum iure poſitiuo ſit ꝓhibita:et papa legibus ſuis ſolutus ſit : et a nemine iudicet.ix.q iij.cuncta per mundũ.c.nemo. et.c.alioꝝ.cũ ſi. Et cum ipſe papa de oĩbus eccleſijs et bonis eccl'iaſticis libere et ĩpune diſpõere poſſit.xvij.di.oĩs.de pbẽ.c.ij.li.vj.

Ergo vř ꝙ pro arbitrio eccleſias dare: pro
ipſis pecunias exigere ⁊ eas grauare poſſit
de cenſi. c. cum apl's. verſi. ſubſtinemus. Qđ
approbare vř gl. in. c. ſiqs pecunia. lxxix. di.
Item q2 ambitus qui idem ſonare vř: qđ
ſymonia non h3 locum in principe: vel in
eius curia. l. i. ff. ad leg. iul. de ambitu. no. in
c. ꝓbr. lxxiij. di. vbi glo. in ver. denarium.
⁊ i. q. vj. c. ſi. cum ſi. ¶ Attamen q2 Papa-
lis dignitas atq3 poteſtas a dño Deo eſt: ⁊
Petrus btiſſimus apl's: eiuſq3 ſucceſſores
Jeſu chři redēptoris nři locum in terris te-
nēt. c. pro humani. de homici. li. vj. vbi Jo.
an. poſt Hoſti. per illum tex. dū dicit ꝙ oīs
ptās a dño tribuit. Juxta illud. Jo. xix. Nō
hēres in me ptātem vllam niſi tibi datus
eſſet deſup ⁊. xj. q. iij. qui reſiſtit: dř qđ q re-
ſiſtit poteſtati dei ordinationi reſiſtit: inqt
eps Hoſti. Jo. and. ⁊ Gemi. poſt eos. Ibi:
hinc eſt ꝙ dignitas papalis per pecuniā ac-
quiri non pōt: cum a deo concedat: ⁊ qui ꝓ
papatu vel impio pecuniā dat iniuſte agit:
⁊ incidit in l. iuliam de ambitu. Nec ob. ꝓ-
alle l. i. ꝓ. Nñ. ff. de ambi. dū dič ꝙ l. ipſa nō
h3 locum in ciuitate Romana: ⁊ ſic in ꝓn-
cipe. q2 illud intelligit: quo ad principē iam
electum canonice: q ſup oēs eſt. extra de ele.
l3. q2 eſt tunc legibus ſuis ſolutus: vnde qđ
ei pl3 diſponere pōt. ff. de legi. princ. ix. q. iij.
cuncta per mundū. ⁊. c. per principalē. De
quo no. plēne in. c. ꝓpoſuit de concer. ꝑben.
Quis dicat idem Hoſti. ꝙ nec accuſat nec
excuſat aliquos: quo ad ſpūales iuriſdictio-
nem, quo ad tpalem aūt dicunt doc. ꝙ pu-
blica oblatio facta ab eo qui ꝓdeſſe appetit
non ꝑeſſe admittit: ſed clandeſtine facta re
probat. ff. de polli. l. i. ⁊. ij. ff. de admi. tut. nō
exiſtimo. viij. q. i. qui epatus. Unde ꝓmiſſis
non obſtantibus: ſi veritates indagare l3 ⁊
ꝓ ſinceritate ac fauore fidei catholice q̄ ſen
timus in mediū ꝓferre poſſumus: vt deo
magis q̄3 hominibus placeamus. Cu3 xp̄s
ſe veritatem ⁊ mundi lucem eſſe atteſtet:
heſitationem hāc biſariam diuidendā. Et
de hoc articulo tam actiue q̄3 paſſiue q̄ren
dum exiſtimamus.

¶ Primo quid dicendum quando Papa
ſymoniace ad papatum promotus fuit.

¶ Secundo quando poſt eius ꝓmotionē
dignitates officia: ⁊ beneficia eccleſiaſtica
ſymoniace concedit.

¶ Quo ad primū omiſſis ſuperfluis. vř tex.
in hoc multum notabilis in. c. in noīe dñi.
xxiij. diſt. vbi dř ꝙ pura: ſincera ⁊ gratuita
d3 eſſe pontificis maximi electio. Et l. dř ꝙ
ſiqs contra dcm̄ decretum electus ⁊ intro-
nizatus fuerit: ꝙ auctoritate diuina ⁊ ſcōꝝ
aploꝝ Petri ⁊ Pauli ꝑpetuo anathemate
cum ſuis auctoribus: fautoribus ⁊ ſequaci-
bus a liminibus ſcē dei eccleſie ſeparatus
abijciat. Sicut Antixp̄s ⁊ inuaſor ⁊ deſtru
ctor totius xp̄ianitatis, ⁊ ꝙ nulla ſup hoc ei
audientia reſeruet: ſ3 ab oī eccleſiaſtico gra
du deponat. Et eſt clarior tex. lxxix. di. in. c.
ſi quis pecunia: vbi ad lr̄as dř: ſiqs pecunia
vel gr̄a humana: aut ꝑplari ſeu militari tu-
multu: ſine ꝯcordi ⁊ canonica electiōe Car-
dinaliū ⁊ ſeq̄ntius religioſoꝝ clicoꝝ fuerit
aplice ſedi itronizatus: nō aplicus ſed apo
ſtaticus hēat. Liceatq3 Cardinalibus ⁊ ali-
is clericis deū timētibus ⁊ laycis inuaſorē
illū anathematizare: ⁊ humano auxilio a ſe
de aplica pellere. ¶ Pro qbus glo. in. d. c. ſi
quis pecunia: arguendo rōnem aſſignare
vř: q2 ſymonia dř hereſis. i. q. i. eos qui. ⁊. c.
ferē ⁊ melius. xxiij. di. d. c. in noīe dñi. ibi:
quot deniq3 per ſymoniace hereſis trapezi
tas: repetitis malleis: crebriſq3 tōſionibus
ſubiacuit ⁊c. Cui tñ opi. non conſentit gl.
in. d. c. ſiqs pecunia. Nam declarando tex.
ibi dicit illum intelligi ⁊ loqui: de eo qui ꝑ
ſymoniam electus fuit ab illis qui ptātem
non habebant eligendi: non aūt de electo a
Cardinalibus per ſymoniam. Et ad id qđ
dř: ꝙ ſymōia dř hereſis. Rñd. ꝙ ſymonia
dř hereſis large. Non ſm ꝙ papa vel alius
de hereſi pōt accuſari. Cum. ſ. errat in arti-
culis fidei: ac ſi diceret ꝙ l3 papa pro crimi
ne hr̄ſis tm̄modo accuſari ⁊ deponi poſſit.
xl. di. ſi papa. ꝓut ſ. dixi in illo artiº. Qñ pa
pa eſt hereticus. Tñ illud h3 locum in here
ſi ſtricte intellecta: qñ. ſ. errat in articulis fi
dei tm̄. Non aūt hoc intelligi pōt de hereſi
late ſumpto vocabulo: quam gl. doc. ibi vt
plurimum ſequunt. Et dixit gl. in. c. i. lxxix.
di. ꝙ ſi papa electus eſt a duabus partibus
Cardinaliu3 ꝙ nulla a modo admittet ex-
ceptio contra ipm̄ de vitio eligentium vel
electi: q2 vt inqt ipſa: non eſſet coram quo iu-
dice exceptiones ille ꝓponerent. Uñ inquit
ſi tertia pars Cardinaliu3 vellet ꝓbare ele
ctionem eſſe ſymoniacam non audiret: vt
extra de elec. l3. Ubi dř ꝙ ille ab vlī eccleſia
habeat Pontifex Ro. abſq3 exceptione ali-
qua. Qui a duabus partibus Cardinaliu3
fuerit electus ⁊ receptus. Peccant tñ vt di
cit glo.

cit gl. ꝑdcā qui talr papam eligūt: ex qbus:
coniungendo hec cum illis que .ſ. dicta fue-
runt in pn° ꝛ cum. d. c. ſi papa. xl. di. vbi dr̄
ꝙ pape culpas redarguere pſumit mortalī
um nullus: q: cunctos ipſe iudicaturus a
nemine eſt iudicandus: niſi deꝑhendat a fi
de deuius. Uideret̄ concludi pmiſſis non
obſtātibus: qȯ papa pro nullo alio crimie:
vel delicto ſuo q̄tūcūqʒ graui ꝛ notorio accu
ſari ꝛ depōi poſſit, q̄ꝫ p va ꝛ ſtricta hereſi.
¶ Sed qcquid arguendo dicat̄. Cōtrarias
ſententiam ſequi ꝛ cōiter approbare viden
tur doc. in locis pallegatis: iūctis maxime
his de qbus .ſ. vs. qȯ imo papa ꝯcorditer a
Cardinalibus ſymoniace electus: apoſtati
cus dici debeat. Et qȯ ppea in concilio ac-
cuſari: ꝛ pp hmōi crimen ab ipſo concilio
deponi poſſit. Non obſtante qȯ dicat̄ titu
lum de ſymonia non hr̄e locū in papa nec
in eius curia. Et pro euidentiali pmiſſorū
ꝛ .ſ. dicēdoꝝ. Ego mihi in facto pmitto: qȯ
ille qui ad papatum ſymoniace eligit̄: an̄q̄ꝫ
eligat̄ eſt Cardinalis: vel platus inferior:
qui non minus ſubiacet diſpōni iuris poſi
tiui q̄ꝫ iuris nālis ꝛ diuini: nec hmōi tra-
ctatus de papa ſymoniace eligendo: fieri ſo
let, vel ſupponit̄: poſteaq̄ꝫ quis in papā iā
electus vel intronicatus fuit: q: tunc papa
nihil daret: quo ſuppoſito vr̄ dicendum ꝙ
tā eligendus q̄ꝫ eligentes ſymoniaci ſint:
ſiue hoc dicatur ꝓhibitum q: ſymoniacū:
ſiue dicat̄ ſymoniacum q: ꝓhibitū. Juxta
determinationem gl. ꝛ doc. in. c. ex parte de
offi. dele. et alibi. Nec ob. l. i. ꝑ rn̄. ff. de ambi.
dum dicit. l. ambitus. et ſic ſymoniā locū
non hr̄e in ciuitate Romana: et ſic in papa
q: vt .ſ. dixi ſm Hoſti. et doc. in. c. i. de homi
ci. in. vj. illud intelligitur quo ad papā vel
principes iam canonice electū: quod aūt di-
cto caſu cōmittatur ſymōia per talr ꝓmo-
uendum ad papatū ex diffinitione vocabu
li ſatis pʒ: q: ſm Damaſce. et alios doc. anti
quos: de quibus meminit Hoſti. in ſum. in
ti. de ſymo. in pn°. Symonia nihil aliud eſt
q̄ꝫ ſtudioſa voluntas ſiue cupiditas emen-
di vel vendendi ſpūalia vel ſpūalibus an-
nexa: aut ſicut idem Hoſti. plenius inqt: ſy
monia eſt ſpūalium vel annexoꝝ ſpūalibus,
ꝑcedente pacto: ꝓmiſſionis, ꝯditionis: mo
di, ſeruicij: precū: vel cuiuſuis tpalitatis re
ceptio ſiue donatio. Ex qua late pʒ ꝙ oīs cō
ditio: oīs ꝓmiſſio: oē pactum tpalis cōmo
di ꝑcedens inducit ſymoniam: vt ibi decla

ratur per eum. Et hr̄ de reꝝ ꝑmu. queſitū.
de pac. c. pactiones. i. q. ij. q̄ꝫ pio. et extra de
ſymo. per to. Iʒ forte ſecus dici poſſet: vbi ex
poſt facto: ceſſante oī ꝯdōne et depraua ta in
tentione aliquid gratis donatur. de ſymo.
ſua nos. Quedam. n. inhoneſte petuntur:
que ſi ſponte offerantur honeſte accipi pn̄t.
extra eo. dilectus filius. in ſi. x. q. iij. priſcis.
xij. q. i. eccleſiaſticaꝝ. xviij. di. de eulogijs ff.
de varijs ꝛ extraor. cogni. l. i. vſi. eſt qdē res
ſciſſima. Quā qdem diffinitiōem ꝛ diuus
Thomas 2° ſcōe. q. c. arti. ꝑ. comprobat. ſed
nihil magis ſpūale iueniri pōt, q̄ꝫ ipſe ſpūs
ſcūs: a quo ſpūalia cūcta denoiant̄ ꝯſtituūt-
tur: ꝛ pmanent. Uendere aūt papatum: eſt
ſpūs ſci grām ꝛ miniſterium qȯ per Papā
diſpēſat̄: ꝛ inter xpi fideles diſtribui ꝛ elar
giri dexꝑcio vel humana grā interueniente
per ſordes vēdere. Ergo nihil magis ſymo
niacum, hereticum, ꝛ abhominabile, ac de-
teſtandum dici pōt: q̄ꝫ aplicam: imo xpi au
ctoritatem vendere ac mercari. Nā vt inqt
Thomas: vbi .ſ. hmōi emptio ꝛ venditio
de rebus ſpūalibus triplici rōe eſt illicita.
Primo q: res ſpūalis non pōt aliquo terre
no ꝑcio compenſari: vt de ſapientia dr̄. pro
uerbioꝝ. iij. Precioſior eſt cunctis opibus:
ꝛ oīa que deſyderant̄ non pn̄t huic compa
ri. Scdȯ q: qui non eſt rei quā vendit dn̄s:
illam vendere non pōt: ſed plati vel Cardi
nales nō ſunt dn̄i ſpūs ſci: vel reꝝ ſpūaliū:
ſed magis ſunt miniſtri vel diſpenſatores
eaꝝ: ſm illud. ꝑ ad Corinth. iiij. ſic nos exi-
ſtimet hō vt miniſtros xpi ꝛ diſpenſatores
miniſterioꝝ dei. Tertio q: venditio repu-
gnat ſpūalium origini, que ex gratuita volū
tate dei ꝓueniunt. Juxta illud Matthei. v.
gratis accepiſtis: gratis date. Qȯ aūt vēde
re papatum ꝛ ꝯſr auctoritatem ꝛ ptātem
virtutis ſpūs ſci: ſit diuina lege ꝓhibitus q:
ſymoniacus clare ꝓbat̄ in radice huius de-
teſtande prauitatis. Exēplo Symonis ma-
gi: actuum. viij. c. i. vbi hr̄: ꝙ cum idem Sy
mon a btō Petro aplo grām ſpūs ſci pecu
nia emere voluiſſet: vt curare poſſet infir-
mos: quēadmodū faciebat idem Petrus ꝛ
alij apli: non qdem gratis ſicut illi faciebāt:
ſed pecunia mediante: vt ex hoc plus lucra
ret̄, q̄ꝫ expendiſſet. Merito audiuit ab ipſo
aplo. Pecunia tua tecum ſit in ꝑditionem:
q: exiſtimaſti donū dei pecunia poſſideri:
donum qppe dei eſt: ipſe ſpūs ſcūs. i. q. iij.
ſaluator. ꝛ ea. cā. q. i. petrus ꝛ alibi. Et ꝙ in

electione Pape vel plati: ſi per ſordes fiat:
cadat ſymonia: cuꝫ pecunia vel tpale aliqd
datur pro ipſa: vel vt electionis priuilegio
ſubſcribat:ſeu vt electioni non reſiſtat: pro
bat.i.q.i.qui ſtudet.⁊.c.i.⁊.c.pꝫbr.qui ē tex.
Grego.in Regiſtro vbi dr̃ ad lr̃am. Quia
altare ⁊ decimas: ⁊ ſpm̃ ſcm̃ emere vel ven
dere ſymoniacam hereſim eſſe nullus fide-
lium ignorat. Et ſeqtur Bn̄dictio illi ī ma
ledictionem ↄuertit. Qui ad hoc vt fiat he
reticus pmouetur. Qd̓ qdem apertiſſime
declarat Ambroſius in paſtorali:qd̓ hr̃ i.c.
repiuntur.ea.cã.⁊.q.vbi dr̃. Repiuntur pli
mi negociatiōe muneris mercari velle gra
tiam ſpūs ſci. Dum illi pciū donant:vt pō-
tificalis ordinis ſublimitatem accipiāt obli
ti verboꝝ Petri qui dixit ad Symonem.
Pecunia tua tecum ſit in pditionem:qꝛ exi
ſtimaſti pecunia donum Dei poſſidere:⁊.ī.
quicunqꝫ deinceps pro accipiēda diuini di
gnitate doni qd̓libet pmium detectus fue-
rit obtuliſſe: ex eodem tpe ſe nouerit ana-
thematis opprobrio ↄdēnatum:⁊.ī.⁊ ſuſce-
pto honoris gradu priuetur:⁊ in monaſte-
rio ſub penni pnīa retrudatur ⁊c. Qd̓ etiā
approbatur in.c.nobis. extra de ſymo.no.
i.q.i.placuit.⁊ alibi ſepiſſime. Per que oīa
pꝫ qꝫ ille Cardinalis vel platus: qui talr̃ ad
papatum per ſymoniacam prauitatem eli-
gitur excōicatus exiſtit. Et qꝫ talis electio
nulla ſit. Ipſeqꝫ tanqꝫ hereticus ⁊ apoſtati
cuꝫ de ſede beati Petri deiici ⁊ deturbari
dēat:put dicit tex.in.d.c.ſiqs pecunia.lxxix.
di. Pro cuius qdem dicti cōfirmatione ad
duco Decretum Martini quinti in conci-
lio Conſtantienſi pmulgatum in ſeſſione.
xliij.incipit. Multe contra ſymoniacā pra-
uitatem ⁊c. Ubi ſacro illo cōcilio approbā-
te,ſtatuit atqꝫ decreuit:qꝫ electiones ⁊ alie
puiſiones ſymoniace facte nulle eſſent ipſo
iure. Nullumqꝫ per illas cuiqꝫ ius attribue
retur:⁊ qꝫ pmoti vel confirmati non face-
rent fructus ſuos: ſtatuendo ēt qꝫ dantes
vel recipientes:ipſo facto:ſententiam excōi-
cationis incurrerent: etiaꝫ ſi pontificali aut
Cardinalatus prefulgerent dignitate ⁊c.
¶ Ex his igitur pꝫ:qꝫ concilium congrega-
ri poterit contra papam talr̃ electum. Nō
obſtante illa rōe dicti.c.ſiquis pecunia. ⁊.c.
lꝫ de elec.qꝫ.ſ.hmōi exceptiones ideo oppo-
ni non poſſunt contra papam: eo qꝛ in ter-
ris non habeat iudicem coram quo pponi
⁊ pbari poſſint. Qꝛ iſta rō potius facit p:

ſi bene conſyderetur. Cōſyderatis his que
ſupradicta fuere: Nam ſi dabitur:qꝫ Papa
habeat iudicem in aliqbus cauſis: non ne-
gatur q̄ quin de his corā eo accuſari poſſit.
¶ Sed ſupra ⁊.ī.ſatis clare oſtenſuꝫ eſt:qd̓
concilium in cā hereſis. Et in oībus alijs
cauſis in qbus ipſe incorrigibilr̃ ⁊ notorie
delinquendo vlis eccleſie ſtatuꝫ pturbaret:
eius eſſe iudicē. Ergo non minus eius erit
iudex in iſta cā: que tā grauis: tam ardua:
tam ſcandoloſa:periculoſa ⁊ intollerabilis
exiſtit: Iuxta no.in.d.c.ſi papa.⁊ eius glo.⁊
in.c.in fidei.de hereti.in.vi. Et eo maxime
qꝛ ſymonia hoc caſu ſtricte et pꝑie dici pōt
hereſis:et Idoloꝝ ſeruitus. Cum hmōi ſy
moniaci fateri et credere videantur cū Sy
mone mago:qd̓ grā ſpūs ſci et donum Dei
pcio acquiri poſſit:put ſentire vr̃ Inno.in
.c.quotiens.de ſymo.per illum tex.ad qd̓ fa
cit qd̓ voluit diuus Tho. 2ª ſcđe.q.c.arti.i.
Ubi dicit qd̓ ſicut religio conſiſtit in qua-
dam fidei pteſtatione. Quam tn̄ aliqn̄ ali
quis non hꝫ in corde. Ita ēt vitia oppoſita
religioni habent qꝫdam pteſtationem infi
delitatis:lꝫ qn̄qꝫ non ſit infidelitas in men
te: Scđm hoc ergo ſymonia dr̃ hereſis ſm̄
exteriorem pteſtationem. Qꝛ in hoc qd̓ ali
qui vendere vel emere ſe credunt donū ſpi
ritus ſci:quodāmodo pteſtari videntur:ſe
eſſe:vel fieri poſſe dn̄os eiuſdem ſpūalis et
diuini doni:qd̓ eſt hereticum. Cum igitur
emptores papatus, epiſcopatus: vel alioꝝ
beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ adminiſtrationes
et clauium ptātem hn̄tiumꝫ:ius vel titulum
aliquem canonicum non acqrant. Sed p-
bato crimine vel eo notorio exiſtente: ſtatiꝫ
ab illis deijciēdi ſint. Iuxta determinatio-
nem concilij Calcedonen̄.i.q.i.ſiquis epꝯs.et
q.iij.ex multis.§.conciliū Calcedonen̄. Ubi
dr̃ Calcedonenſe nāqꝫ concilium vnum ex
principalibus ſiſi pena condēnat eos: q ec-
cleſie bn̄ficium interuentu pecunie acqrūt:
et eos qui ſacram manuū impoſitionem: p
quam ſpūs ſcūs confertur:mercari digno-
ſcūtur: vtroſqꝫ.ii.auctoritate īexpugnabili:
illos a beneficio: iſtos a ſacro ordine iubet
expelli:et.ī. Unde humani generis Redem
ptor oēs ementes et vendentes de tēplo eij
ciens cathedras vendentium colūbas euer
tit: Nūmulerioꝝ es effudit ex pr̄is auctori
tate dicens. Nolite facere domus pr̄is mei
domum negociationis. Et paulo poſt ſubij
cit tex. qd̓ ſicut per columbaꝝ venditores
deſignantur

deſigant illi: qui ſacram manuum īpoſitio
nem vendere conant. Sic per nūmularios
eccleſiaſticī beneficij venditores denotant.
Per qd ps q̄ xp̄s tam ementes q̄ venden
tes de templo eijci iuſſit. Qd multum facit
ad q̄ōnes de quaſ. Et ad oñdēdū q̄ iuſſu
z auctoritate diuina ſymonia ꝓhibita fue
rit. Etiam ex pagina vtriuſq̃ teſtamenti:
eſt bonus tex. in. c. qui ſtudet. ij. q. i. Ubi hoc
multiplr̄ ꝓbat: vnde dixit glo. qd modo ſ.
dicebamus: q̄. ſ. acquirēs bñficium ſymo
niace. nullum acqrit titulum: ſed apoſtati
cus z intruſus eſt: extra de renun. in. c. niſi
cum p̄dem. in ver. dūtaxat. ¶ Que glo. di
cit: q̄ Lāfre. z Jo. aſſerunt: q̄ ſymoniacus
z intruſus non hñt titulum: ſed fures z in
uaſores ſunt. i. q. i. ordinationes. z. ix. q. i. or
dinationes. Et ideo q̄ᷓto plus rē tenent: tā
to plus peccant: extra de cōſue. cum tanto.
Et fur ſemper eſt in mora. ij. de condi. fur.
ſi pro fure § penul. Pro quo facit: q: non re
mittit pctm̄ niſi reſtituat ablatum. xiiij. q.
vj. ſi res aliena. Un̄ dicunt q̄ iſti tales re
nunciare debent z tenent canonis auctori
tate. i. q. i. c. ſiquis neq̃. Et hoc qdem eo po
tiſſime ꝓcedit: q: inter alia crimina: que ēt
poſt peractam pniam: ordinis executiones
impediunt: eſt ſymonia. i. q. i. erga ſymonia
cos: z extra de ſymo. tāta. Ergo qcquid di
xerit glo. in. d. c. ſiqs pecunia. lxxix. diſt. Iſte
caſus qñ. ſ. papa a Cardinalibus ſymonia
ce eligit: nihil differt ab illo. Qñ. ſ. eligeret
ſymoniace ab alijs nō hñtibus eligēdi: po
teſtatem: cum vtroq̃ caſu nullus iſtoꝝ ius
tribuere poſſit. Qd tñ: vt ſ. dixi: intelligen
dum eſt: qñ tale crimen ſymonie notorius
eſt: vel clare ꝓbari pōt. Nā ſi eſſet ꝓrſus oc
cultum. Ille talr̄ electus pp̄ cōem errores z
opinionem que de eo haberet: videret tol
lerandus: ex quo habuit electionem de qua
conſtat: vnde pp̄ incertitudines deum ſolū
habebit vltorem: ꝓut tenere vr̄ dicta gl. cu
qua tranſire etiam vident doc. ibi. Quis
Jo. an. dicere voluerit in. d. c. tanta ſymoni
am in ordine tm̄ īpedire ordinis executio
nem poſt peractam pniam: at ſecus eſſe in
beneficialibus: q: poſt peractam pniaꝫ be
neficium retineri pōt. Qui ita intelligi de
bere: dicit tex. in. c. inqſitiōis. de accuſa. Cu
ius ꝯrium tenuit Ant. de but. ibi aſſerens
hoc vtroq̃ caſu ꝓcedere. Et pro opi. Ant.
de butri. contra Jo. an. facit q: ſymonia eſt
crimen publicum: qd vr̄ par eſſe crimini le

ſe maieſtatis. C. de epi. z cle. l. ſi quenq̃. Qui
tex. in hoc ꝓpoſito eſſet lr̄is aureis ſcriben
dus. Cuius ēt pars hr̄. xv. q. iij. in. c. ſane. z
. vj. q. i. ſiquis cū militibus § porro. vbi dr̄.
Sane quiſq̃s hanc ſcām z venerandā An
tiſtitis ſedem pecunie interuentu ſubijſſe:
aut ſiquis vt alteꝝ ordinaret vel eligeret:
aliquid accepiſſe detegit: ad inſtar publici
criminis z leſe maieſtatis accuſatiōe ꝓpo
ſita: a gradu ſacerdotis retrahat. Crimē. n.
leſe maieſtatis punit ꝑpetua infamia: z qui
illud incurrunt ab oībus honoribus abij
ciunt z inhabiles reddunt. Immo vltimo
ſupplicio afficiuntur. C. ad leg. iul. maie. l. q̄
quis. ergo tales ſymoniaci oīno ēt ſi pnīas
peragerent: abijciendi: z a papatu z benefi
cijs remouendi videntur. ¶ Item z forti
us electio facta ad papatum per violentias
z impꝛeſſionem nulla eſt ipſo iure. Cum ele
ctio dici non poſſit: que non eſt volūtaria:
z que a pura z libera voluntate eligentius
(habito reſpectu ad merita eligendorum)
non ꝓcedit. Sed ſi alr̄ fiat: dr̄ potius violē
ta intruſio: vt bene ꝓbat tex. xxiij. di. in no
mine dñi. z in. c. vbi periculum. de ele. in. vj.
adeo q̄ electus per impꝛeſſionem z coactio
nem: non pōt dici Papa apl̄icus. Sed ma
gis intruſus z apoſtaticus: vt dicit tex. in
d. c. in noīe dñi. qui nullibi correctus appa
ret: ibi. Qd ſiquis contra hoc Decretū nr̄m
ſynodali ſententia ꝓmulgatum: quaſi p ſe
ditionem: aut ꝓſumptionem aut quolibet
ingenio electus vel ordinatus ſeu introni
zatus fuerit auctoritate diuina z ſcōꝝ apo
ſtoloꝝ Petri z Pauli perpetuo anathema
te cum ſuis auctoribus z fautoribus z ſequa
cibus a liminibus ſcē dei eccleſie ſeparatus
abijciatur: ſic antixp̄s inuaſor z deſtructor
totius xp̄ianitatis zc. ad idem eſt tex. in. d.
c. ſiquis pecunia ibi. aut ꝑplari ſeu militari
tumultu zc. Sed nulla ꝑfecto maior eſt im
preſſio mentis: nulla grandior ai violentia
q̄ fit pecunia z auaritia: q̄ eſt idoloꝝ ſerui
tus. Iuxta illd Pauli apl̄i ad Ephe. v. c. z
illud Maronis: qd nō mortalia pectora co
gis auri ſacra fames. Ergo ſeqtur q̄ talis
electio per ſymonie impꝛeſſionem facta: dici
non pōt libera nec voluntaria: ſed per ſor
des: per corruptelam: per impꝛeſſiones vio
lenter obtēta: z ꝯñr q̄ nulla z inualida ꝓr
ſus exiſtat: etiam q̄ a Cardinalibus facta
fuerit: ꝓut de ſe ps z aperte ꝓbat aureus
tex. in. c. vbi periculum § ceteꝝ. de elec. li. vj.

ibi. Cum arbitrium vel ſordinatus capti-
uatur effectus: vel ad certum aliquid obli-
gatiõis cuiuſcų̃ neceſſitas adigit: ceſſat ele-
ctio: cum libertas adimit̃ eligendi. Qḋ ẽt
comprobant Panoꝛ. ⁊ doc. in. d. c. ꝫ. de ele.
⁊ patebit in ſequẽtibus. Comprobariqꝫ po
teſt per decretum concilij Conſtantien. in
ſeſſione. xxxix. aduerſus ſciſma futuꝝ pmul
gatum: incipit. Frequens: ibi ꝙ ſi forte ele-
ctionem Ro. Pontificis: per metum q ca-
deret in ↄſtantem viꝝ, ſeu per ipꝛeſſionem
de cetero fieri contingat: ipſas decernimus
nullius efficacie vel momenti. Nec poſſe ꝑ
ↄſenſum ſubſequẽtem ẽt metu ꝑdcõ ceſſan
te ratificari vel approbari. Nõ ergo minus
contra ſymoniacos procedi põt q̃ꝫ contra
hereticos. Cum quiqꝫ crimen ſymonie ma
ius dicat̃ q̃ꝫ hereſis. i. q. i. eos. imo maius oĩ
bus aliis criminibus dr̃. Cum cetera cri-
mina ad eius cõparationes quaſi pro nihi-
lo reputent̃: vt inquit tex. formalis. extra de
ſymo. c. per tuas. ⁊ pbatur in. c. tanta. eo. ti.
⁊. i. q. vlti. c. ſi. Et ꝫ ꝫ̃ dcm̃ fuerit ſm aliquos
ꝙ Papa deponi non põt: niſi ꝑ hereſi acci
piendo hereſim ſtricte: ⁊ inq̃ꝫtum eſſet con
tra articulos fidei. Tñ hoc caſu dicta cõſy-
deratio locum non hẽret: q2 nos loquimur
in latioꝛibus terminis. vꝫ. in caſu electiõis
papalis anteq̃ꝫ quis papatus canonice aſſe
cutus fuerit: ⁊ cum iſte eligẽdus per corru-
ptelam ⁊ ſymoniacam hereſim: ac per eius
impreſſionem ſe papatu indignus reddide
rit: q2: vt. ſ. diximus: per talem electionẽ ni-
hil iuris acqrere potuit, cuꝫ tam ipſe eligẽ-
dus ſeu talr̃ electus: q̃ꝫ electoꝛes tunc non
minus diſpõni iuris poſitiui q̃ꝫ iuris diui
ni ⁊ nãlis ſubiacerent. Nec obſtat huic cõ-
ſyderationi ⁊ ↄclõni. ſi forte diceretur ꝙ ta
lis electus erat ad papatum idoneus: ⁊ ta-
liter qualificatus qḋ Cardinales oĩno erãt
ipſm electuri: etiam qḋ eis nihil dediſſet: ⁊
qḋ ꝑpea non videtur ꝑncipalr̃ moti ad eli-
gendum rõne pecunie: ſed rõe meritoꝝ ſuo
rum. Et ſic qḋ dicta electio non videatur
vitioſa: niſi ꝓbaretur qḋ electoꝛes ſymonie
ſoꝛdibus moti: talem electionem proſequti
fuerint. ar. C. ſi ex. ſal. inſtru. l. falſas. Et de re.
iudi. c. cum. i. ⁊. a. ⁊. i. q. vi. ꝟ. vlti. Ubi dr̃: qḋ
ꝫ pecunia fuerit ſoluta pro electione: ſi ele-
ctus hoc ignoꝛauit: vel ad electionẽ ſine in-
ductione pecunie ꝓceſſum fuit: qḋ ei nulla
tenus obeſſe dr̃. ¶ Sicut ẽt diximus qḋ
preces non inducant ſymonias: ex quo eli-
gendus alias eſt idoneus: de quo in. c. tuas.
de eta. ⁊ quali. cui opinioni adheſiſſe vide-
tur. Goffre. ſm Abba. Panoꝛ. vt ſtatim di
cetur. Q2 rñ. ſm glo. in. c. nobis. extra de ſy
mo. in ver. interueniente: que hanc difficul
tatem per illuꝫ tex. mouet: et ſoluit. Quod
verius eſt dicere: qḋ ẽt dictis caſibus ſymo
nia cõmiſſa fuerit: q2 oĩno conſtat ꝓmiſſio
nem interueniſſe ante electionẽ: qualiſcũqꝫ
fuerit intentio eligentium: cum nulla pro-
miſſio vel pactio debuerit tunc interueni-
re: ar. in. c. nouit. centeſima di. qḋ hr̃ ibi pro
palea. ⁊. i. q. i. placuit. que opi. glo. cõiter ap-
probatur: et quam ſequitur. Uincen. et Ho
ſtiẽ. ſm Abba. Pa. ibi ꝫ idem Hoſti. in. c.
tanta. et extra eo. alr̃ diſtinxerit ſm eum: q2
ibi dixit: qḋ aut pecunia data fuit alteri q̃ꝫ
oꝛdinatoꝛi: conſecratoꝛi: vel electoꝛibus et ꝓ
cedat. ꝑma opi. qḋ ſcꝫ talis electio non inua-
lidetur: aut data fuit eiſdeꝫ electoꝛibus ſeu
oꝛdinatoꝛi: et tũc ꝓcedat ſcḋa opi. glo. Quã
diſtinctionem ſequitur Joã. and. nec videt
q̃uo poſſit ꝓbari illa intentio electoꝝ niſi
per ipſoſmet: quibus vt ſingularibus et cri
minoſis deponentibus in facto ꝓpꝛio non
crederetur: et facile eẽt vnicuiqꝫ qui pro pe-
cunia eligeret: dicere qḋ oĩno alias erat ele-
cturus. Et ſi diceres hoc poterit ꝓbari per
alios quibus prius electoꝛes dixerant ſe ta
lem eẽ electuros: rñdet qḋ forte falſum dixe
rant: vel opiniões mutaſſent: ſi pecunia nõ
fuiſſet. Juxta no. in ſili in. c. tua. eꝫ̃ de ſpon-
ſa. Quando vo pecunia data fuiſſet alteri
q̃ꝫ eligentibus: puta tertio vel cõſanguineo
vel amico: tunc ſm Abb. Pa. ibi. concoꝛdã
do opiniones ſi pecunia data fuit per eum
qui erat eligendus: vel alium eius noĩe: tũc
oĩno viciatur electio: q2 non fuit libera: ẽt ſi
fuiſſent alias electuri: q2 pro iure ſpũali que
rendo nõ dꝫ aliquid dari: vt no. in. c. ad au
res. et in. c. dilectus filius. extra eo. ¶ Iteꝫ
q2 locus regiminis q̃rentibus et ambienti
bus denegandus eſt: et illi tanq̃ꝫ ambitioſi
ſunt reprobandi. viij. q. i. in ſcripturis. et. i.
q. vj. ſicut. vbi dr̃. Sicut is qui inuitatus re
nuit: queſitus refugit: ſacris altaribus ẽ ad
mouendus. Sic qui vltro ambit vel impoꝛ
tunum ſe ingerit: eſt proculdubio repellen-
dus. Aut pecunia fuit per aliũ data, et tũc
ꝓcedere põt. ꝑ̃ opi. glo. vt dicit ideꝫ Abb.
Nam intentio eligentium: qui erant alias
eum oĩno electuri. Satis probari poſſet ꝑ
eoſdem: quum non ſint in crimine: et forte

habendo tractatum adq inuicem vnanimi-
ter decreuerant eũ oĩno eligere. Et hoc ca-
ſu recte ꝓcedat. tex. ſm eum in dicto §. vbi.
ꝛ ceſſant oẽs ↄſyderationes. Jo. an. Cuius
dictis ego ita ſimplr̃ non acceſſeris: niſi oẽs
ꝓfus eligentium intelligentiam delabe ſy
monie excludamus. Aliaſ aũt hec opi. iudi
cio meo non eſſet bene tuta: ſed viam frau-
dibus facillime parare poſſet. Cum oĩs ꝓe
ſus puritas ꝛ oĩs ſinceritas ĩ eiuſmodi ele
ctionibus regraẽ: ꝓut luculẽter apparet in
ſepe alleg. c. in noĩe dñi. xxiij. di. ꝛ in. d. c. ſi-
cut. ibi in ſacerdotibus ordinandis ſinceri
taſ vigeat: ſit ſimplex ꝛ ſine venalitate con-
ſenſus: pura preferaẽ electio ꝛ ad ſummum
ſacerdotij vel pontificij non ſuffragio vẽdi
toꝝ ꝓuectus: ſed dei credaẽ eſſe iudicio ꝛc.
Unde cum hmõi dolus ꝛ fraudes que in
aĩo conſiſtunt, non niſi per coniecturas ꝓ-
bari poſſint, in. c. fi. de renun. li. vj. ꝛ in. l. do
lum. C. de dolo. nec viſile ſit ꝙ quis ſine fru
ctu vel vtilitate aliqua velit ſuum iactare.
Si ſupponamus pecuniam interueniſſe ad
finem ꝙ talis eligaẽ: cuicunqꝫ ex hac cã da-
ta fuerit. Jdem iudicium in ꝑ. qõ in 2° caſu
glo. ꝑdicte faciendum exiſtimarem. Cũ viſi
militudinem non habeat ꝙ eligendus pe-
cuniam exponere voluerit ad alium fines:
niſi vt ad noticiam eligentium hoc deueni
ret: vt ſe ꝓpea ſcirent obligatos eſſe ad An
tidora ꝛ ad ipm̃ eligendum: ex eo ꝙ ad ipſi
us vel ↄſanguineoꝝ aut amicoꝝ vtilitates
pecunie expoſite fuerint. ¶ Nõ obſtaret itẽ
premiſſe ↄcl'oni. Si diceret ꝙ lꝫ vnus: duo:
aut tres: vel forte tertia pars oĩum Cardi-
nalium pecunia corrupta fuiſſet: ꝙ hoc nõ
haberet impedire nec inualidare electiones
eo maxime: qꝛ qui hꝫ duas partes triũ par
tium canonicam ꝛ indubitatam electionẽ
conſequiẽ de elec. c. lꝫ. ꝛ. c. vbi ꝑiculum. eod.
ti. lib. vj. ꝛ. xxiij. diſt. c. in noĩe dñi. Unde ex
quo due partes vitio non laborant: videre
tur: ꝙ illa tertia pars q̃ſtũcunqꝫ inhabilis
pro ↄtradicente haberi ꝛ reputari deberet:
cum vtile per inutile vitiari non debeat. c.
vtile. de reg. iur. in. vj. cum concor. Et cum
ille q hꝫ duas partes concordantes ẽt tertia
diſcrepante ꝛ contradicente ſit verus ꝛ le-
gitimus papa: cui nulla alia exceptio q̃ ſtri
cte hereſis opponi põt. d. c. lꝫ. cum iuribus
ſupra alleg. ¶ Quia ad hoc quoqꝫ rñdeẽ ꝑ
tex. ꝛ no. in. d. c. nobis. de ſymo. ꝙ in hmõi
cã ſymonie ꝓp criminis atrocitatem: vnus

ſolus corruptus pecunia vniuerſam electio
nem oĩum alioꝝ inficit: ꝓut per illum tex.
no. doc. ꝛ Panor. ibi qui dic̃ ꝙ electio talis
eſt ſymoniaca: non ſolum cum pecunia ꝓ-
miſſa vel data fuit oĩbus electoribus, ſed ẽt
cũ data vel ꝓmiſſa fuit vni ex eis: ꝛ ſic pra
uitas vnius inficit totum actum. ¶ Quo vr̃
mirabile ſm eum: qꝛ ſi interueniat excõica-
tus in vniuerſitate ĩ actibus ipſius vniuer-
ſitatis, non vitiat actum: niſi ab alijs fuerit
ſcienter admiſſus: vt hr̃ in. c. ſi. de ꝓcura. ꝛ
no. in. c. illa. de elec. Jn actu aũt electionis ſi
interueniat ſymonia in vno tm̃ de vniuer
ſitate non tm̃ dando ſed promittendo totus
actus corruat: vt. d. c. nobis. no. in. c. veniẽs.
eo. ti. ꝛ in. c. ij. de confer. ¶ Symonia autẽ
cõmittiẽ in electionibus dando vel recipiẽ-
do aliquid tꝑale pro voto ſeu voce danda
alicui in electiõe: dato ꝙ talis eius vox nõ
eſſet neceſſaria ad validitatem dicte electio
nis. Et fortius cõmittitur ſi datur pecunia
pro voce neceſſaria hñda. Cum hoc ſit quid
ſpũale: prout aperte probat. tex. in. c. mathe-
us. de ſymo. qui ad hoc no. ↄſueuit ꝑ docto.
Quod forte procedere põt: ꝓp horrores crimi-
nis: vt dcm̃ fuit: vel ꝓp incertitudines: qꝛ ta-
lis electio forte ſuſtẽtari poſſet ꝛ obtinere ex
voto illius tm̃ q corruptus fuerat: ꝛ ſic ele-
ctio nõ fuiſſet libera: vel ẽt hoc eẽ poſſet ra-
tione electi: qui oĩno ſiue vnũ ſiue duos vel
pl'es corruperit papatum: epatum: vel bene
ficium pecunia acquiſiuit: ꝛ donum dei q̃ſtũ
in eo fuit: emere voluit. Et hec forte poſſet
eẽ rõ diuerſitatis inter excõicatum ꝛ ſymo-
niacum: qꝛ ſolus excõicatus occultus eſt in-
fectus: ſed in electiõe ſymoniaca electio ipſa
inficitur: non tm̃ reſpectu vocis actiue: ſed re
ſpectu actus ꝛ voti paſſiui illius. ſ. qui eligi
tur: qui ita redditur ĩhabilis ꝛ ſymoniacus
propter vnum tm̃ corruptum: ſicut ſi electo
res oẽs pariter corrupiſſet. ¶ Non obſtãt
modo iura. ſ. in contrarium contra hãc ve
ram ↄcl'onem allegata. Et primo nõ obſtat
glo. in. c. i. lxxix. di. in q̃ſtum dicit: qõ ſi papa
eſt electus a duabus partibus Cardinaliũ
qõ amodo nulla contra ipm̃ admittitur ex
ceptio de vitio eligentium vel electi: ꝛ qõ ſi
tertia pars vellet probare electionem eẽ ſy-
moniacam non audiretur. d. c. lꝫ. de elec. lꝫ
dicat talr̃ eligentes peccare. Et rõnem eẽ di
cit quare talis exceptio opponi non poſſit:
qꝛ non eẽt corã quo iudice proponi vel pro-
bari valeret: iuribus plibus ſupra repetitis.

¶ Quia rn̄detur: q̄ a contrario ſenſu per
ipſammet glo. vr̄ q̄ ſi papa talr̄ electus ha-
beret iudicem coram quo hm̄oi exceptiões
opponi poſſent: non negaretur quin pp hoc
⁊ accuſari ⁊ deponi deberet. Sed ſatis abū-
de ⁊ clare .s. oſtenſum fuit: cum tex. ⁊ glo. in
ſepe allegato. c. ſi papa. xl. di. concilium eſſe
iudicem ⁊ ſuperiorem pape in oībus cauſis:
vbi agitur de fide vel hr̄ſi: vel apoſtaſia: vel
notorio ⁊ incorrigibili ipſius crimine: vbi
vlis eccleſie ſtatus decoloraretur ⁊ pcliīta-
ri poſſet, vel vbi intruſus eēt ⁊ ſciſmaticus:
vt ibi no. ⁊ in. c. ſiquis pecunia. lxxix. diſt. et
in. c. ſi duo. cum ſi. Ergo hoc quoqꝫ caſu cū
talr̄ ſymoniace electus intruſus ſit: et nullū
canonicum titulus habeat: prout .s. clare oſtē
ſum fuit. Huiuſmodi exceptio coram conci
lio ipſo eiuſdem iudice proponi et probari
poterit. ¶ Quod qdem dicta glo. et tex. in
d. c. ls. non obſtante viua et manifeſtaria ra
tione probatur: q̄ quotienſcunqꝫ lex vel ſta
tutum diſponit: q̄ nulla exceptio contra ta
lem actum: ſententiam: vel inſtrm̄ opponi
poſſit: nunq̄ꝫ intelligitur tollere exceptiones
ſuper qbus fundatur qualitas ipſius actus:
ſententie vel inſtrī: ſeu per quas detraherēt
eidem q̄litati ſuper qua fundatur ius taliter
diſponens: q̄ eſt dicere q̄ ſi exceptio q̄ op
ponitur: negat qualitatem ſuper qua funda
tur ius illud: eidem actui ineſſe: q̄ cōſequē
ter talis exceptio contra hm̄oi actum oppo
ni poterit. Quia ius illud itelligi dꝫ remo-
uere noluiſſe exceptiones: per quas demon
ſtrarentur qualitates ſup quibus ius illud
fundatur: non in eſſe, vt in exemplo. d. c. ls.
Ubi dr̄ q̄ ille abſqꝫ vlla exceptione ab vli
eccleſia Ro. Pontifex hēatur: qui a duabus
partibus Cardinalium electus fuerit et re
ceptus ⁊c. Qualitas ergo ſuper qua funda
tur iſte tex. eſt numerus duarꝫ partium Car
dinalium. Si ergo negaretur iſtud ſubale.
vꝫ. q̄ ille non ſit papa ex eo: qꝛ non fuerūt
due partes: que ipm̄ elegerunt, vel ex eo q̄
tales qui ipm̄ elegerunt: non erant Cardi-
nales. Iſte due exceptiones que negāt ſub-
ſtantiam q̄litatis ſuper qua fundatur iſtud
ius nimirꝫ. d. tex. non obſtante opponi pote
runt. Quod probat in his terminis. tex. in
alle. c. ſiquis pecunia ſm̄ intellectum gl. ibi.
que voluit illum tex. intelligi de electo ſymo
niace ab aliis quā a Cardinalibus. Hinc
dixit glo. ſi. ab aliquibus reputata ſingula-
ris in cle. i. de ſeque. poſ. ⁊ fruc. q̄ ls tex. ibi
dicat q̄ nullitas aliqua īpedire nō poſſit
ſequeſtrationem poſt vnam ſententiam la
tam in curia. Tn̄ q̄ ſi opponatur nullitas
per quam negetur iuriſdictio eius: qui tulit
ſententiā. Et ſic negetur q̄ ille fuerit iudex:
q̄ talis nullitas opponi poterit, quia talis
non appellaretur ſententia: que a non iudi-
ce lata fuit: vt in. c. at ſi clerici. de iudi. Et di
xit Abb. pa. in. d. c. ls. in. v. col. in gl. in ver.
exceptione: q̄ ſi ſtatutum remouet oēm ex-
ceptionem contra publicum inſtrm̄: q̄ ni-
hilominus admittetur exceptio: q̄ illud in
ſtrumentum non ſit publicū, q̄ tunc ceſſat
ſtatutum. Unde putat ipſe: q̄ ſuppoſito: q̄
papa eſſet electus a duabus partibus Car
dinalium: qui vere eſſent Cardinales, q̄
dicto tex. non obſtante opponi et admitti
poſſet oīs exceptio, que nalr̄ hoc eſt de iure
nāli vel diuino inferret talem electum non
eē: nec eē poſſe papam, qꝛ hm̄oi exceptio in
fert ad ius hn̄di et poſſidendi: que etiā ad-
mittitur in poſſeſſorio recuperande, vt no.
glo. viij. di. quo iure. Unde inqtꝫ ipſe hec ex
ceptio q̄ talis electus ſit hereticus: vel mu
lier, vel furioſus, vel infans. d. tex. non obſtā
te dꝫ admitti: qꝛ ſi eſt hereticus non pōt eē
papa: cum ius papatus non cadat in eum:
cum ſit extra eccleſiam: et ppea caput eē nō
poſſit eccleſie. Idem in muliere. in. c. noua.
de peni. et remiſ. et idem in furioſo et infan
te cum non habeant ꝯſenſus ⁊c. Idē quoqꝫ
dicamus et nos in ſymoniaco, q̄ Papa eē
non poſſit: cum titulum aliquem canonicū
aſſequi non valeat: tam defectu ipſius emē
tis, cum ſit inhabilis: excōicatus et hereti-
cus: vt .s. oſtenſum fuit: q̄ꝫ defectu venden-
tium donum dei: quod ſuum non eſt: q̄ꝫ
vendi vel poſſideri non poteſt: per iura et
rōnes de qbus .s. Pro quo faciat lra. d. c. ls
dum dicit q̄ electus a duabus partibus
Cardinaliū Romanus Pontifex hēatur:
negando qualitatem ſup qua fundatur tex.
ipſe. vꝫ. q̄ dicti eligentes dicto caſu fuerint
Cardinales cum eēnt incapaces et inhabi
les rōne ſymonie: pp quā priuantur aucto-
ritate eligendi: vel negando q̄ talis q̄ ele-
ctus fuit eēt capax vel habilis ad hm̄oi ele
ctionem. Cum hēret iā pſonam infectam,
excōicatam et inhabilem ad acqrendum ti-
tulum canonicum rōne dicte ſymonie. Si
cut de heretico dicimus per iura .s. alle. Nā
lra verificari dꝫ neceſſario in perſonis ha-
bilibus et capacibus tam actiue q̄ꝫ paſſiue:
ſtante

ſtante diſpoſitione non ſolum iuris poſiti-
ui:ſed etiam nālis ꝛ diuini:per qḋ ſymōia
dānaṫ.Et hmōi electiones inficiunṫ. Et ꝙ
exceptio hmōi falſe ꝛ ſimulate electiōis op
poni poſſit:facit qḋ in ſili voluit Bar. in.l.
i.§.ꝛ per viꝫ.ff.qḋ vi aut clam. ¶ Ubi etiaꝫ
per doc.qui dicunt: ꝙ nō obſtāte ꝙ lex vel
ſtatutum remoueat oēm exceptionem ꝯtra
publicum inſtrm:ꝙ nihilominus ſi hmōi
inſtrm fuerit fictum vel ſimulatum:in quo
liber ꝯſenſus defuerit. Qḋ hmōi exceptio ſi
mulati ꝯtractus cū ve inſtꝫ dici nō poſſit:
opponi poterit:vt to.ti.c.plus valere quod
agiṫ. Qḋ multum facit ad caſum huius fi-
cte ꝛ ſimulate electionis:que electio dici nō
poterit:cum libera non fuerit. Et ſic nega-
reṫ etiam iſta q̄litas.vꝫ.ꝙ talis Papa non
habuerit electionem. Ad qḋ ēt facit:qḋ no.
dixit Joā.an.in.c.i.de reſcrip.in.vi.ꝛ Bal.
in.c.i.§.iudices.de pace iura. fir. in vſi.feu.
¶ Ubi dicunt ꝙ allegatio nullitatis eſt na
turalis defenſio:defenſio aūt eſt de iure na
turali:vt in cle.paſtoralis.de re iudi.ꝛ alibi
que per ius poſitiuum vel pncipem tolli
non pōt.d.cle. paſtoralis.xiij.di.c.i.inſti.de
iur.natu.§.ſed nālia. Pro q̄ ꝯclōne.d.Alex.
de imo.in.l.i.§.per vim.ff.ꝙ vi aut clam.in
apoſtil.ad Bar.dedit plꝰs bonas remiſſio
nes.Et eleganter ꝯſuluit Pet.de anche.cō-
ſilio.cxx.incipit.Chri noīe ꝛc. ḋ iure ꝛc.Et
Cardi.Zabarel.ꝯſi.xix.incipit iudex de iu
re iudicaturus.in pe.ꝛ vlti.col.In qbus lo
cis ponunt qōnem. De ſtatuto remouente
oēm exceptionem ꝛc. Ergo p hec ꝛ alia pl'a
que ad hoc induci poſſunt, hmōi exceptiōe.
d.c.lꝫ.cum ſi.non obſtante: coram concilio
contra Papam ſymoniace electum oppo-
ni poterit ꝛ excipi de heretica ſymonia:qꝛ
vt dcm̄ fuit,lex gn̄alr excludēs oēs exceptio
nes:intelligi dꝫ de exceptionibus friuolis:
non aūt de his que negant qualitatem ſup
qua lex fundaṫ:ꝛ de legitimis exceptiōibus.
Que reddunt votum nullum ipſo iure,qḋ
clare pbat tex.de elec.ſi qn̄.in.vi.in ſi.ꝛ no.
in.l.non tm̄.§.ſi peremptorie.ff.de peti.here
di. Quod ēt firmare vr̄ gl.in.d.c.lꝫ.in ver.
exceptione.Dum voluit ꝙ non obſtāte ge-
neralitate illius tex.opponi poſſit exceptio
hereſis tanq̄ꝫ exceptio legitima, ꝛ vota di-
ctaꝝ duaꝝ partium ipſo iure annullans.d.c.
ſi qn̄. ¶ Pro quo facit qḋ dr̄ de cā cōmiſſa
appellatione remota,qꝛ intelligiṫ de appel-
latione friuola.de appel.paſtoralis.no.in.c.

ſecūdo regris.extra eo.ꝛ in.l.i.§.interdum.
ff.quibus appel.non lꝫ.Dicit tm̄ Abb.Pa.
in.d.c.lꝫ.ꝙ exceptio reddens talr electus in
capacem de iure poſitiuo non eſſet admit-
tenda:ꝛ qḋ de tali exceptione pōt intelligi
illa lr̄a. Quaſi per illa verba voluerit text.
tollere oīa impedimenta iuris poſitiui. Un̄
dicit ipſe non poterit opponi qḋ ſit laycus:
qꝛ ꝛ Petrus erat laycus: qn̄ ꝯſtitutus fuit
Pontifex. Item non poterit opponi qḋ ſit
coniugatus vel quid ſilr. Qḋ tn̄ ego nō cre
diderim ita ſimplr eſſe veꝝ per illam rōnē
euidentiſſimam de quaꝫ. Qꝛ ille Cardina
lis ſeu alter quis:qui eligendus eſt: anteq̄ꝫ
electus ſit:nō eſt Papa : nec gaudere poteſt
adhuc priuilegio papali: ſed ligaṫ non mi-
nus iure poſitiuo q̄ꝫ iure diuino. Ergo iſte
oēs exceptiones,que eum impedirent ꝛ in-
habilem redderent de iure poſitiuo ſibi nō
minus q̄ꝫ alteri cuicunq̄ꝫ opponi poterūt,
ſaltem a principio,vt de ſe pꝫ,lꝫ forte ex poſt
facto per illum tex.non poſſent opponi,niſi
illle releuantes de qbus ſ. ¶ Ex pmiſſis aūt
infert idem Abbas ad qōnes:vt dicit ipſe:
notabilem:de electione Pape facta per im
preſſionem vel per violentiam: qꝛ vt dicit
tex.qui in hoc reputaṫ ſinglis. in.c.in noīe
dn̄i.xxiij.di.Electus in Papaꝫ per ſeditio-
nem,pſumptionem: vel impreſſionē:recipi
non dꝫ in Papam: ſed eſt excōicatus cum
oībus ſuis fautoribus. Ille aūt tex.non ē ho
die ſublatus:ſm eum per tex.in.d.c.lꝫ. vt ex
preſſe voluit Hoſtien.ibi.qui dixit: qḋ non
ſolum obtinere papatum contra ꝓuiſiones
illius.c.incurrit penas de quibus ibi. Sed
etiam obtinens papatum per ſeditionem.
Nec dꝫ recipi pro Papa ꝛc. Et idem com-
probare vr̄. Egi.bellamere ſm.d. Alexādri
num.in.d.c.in noīe dn̄i. in.iij.col. vbi per
illum tex.dicit pbari.qḋ ſi in actu electiōis
pape iteruenit ſymonia:qḋ talis electio eſt
nulla. Quod ēt atteſtaṫ glo.in.c.ſiquis apli
ce.lxxix.di.in li.meo antiquo.ꝛ in libꝰ par-
uo impſſo.in pˢglo.in ſi. Que dicit qḋ Pa
pam eligentes mediante pecunia peccant,
ꝛ qḋ electio ipſa nulla eſt: lꝫ ī alio libro dr̄
vitioſa eſt. Sunt tn̄ qdam libri qui illum fi
nem glo.non habent. Idem aūt Hoſti.ex-
ponendo tex.in.d.c.in noīe dn̄i. dicit ꝙ ſe-
ditio ibi poniṫ ꝓ violentia vel impſſione
preſumptio ꝓ ambitioſo tractatu ꝓmouē-
di. Ingenium pro fraude: calliditate, ꝛ do-
lo:ad qḋ dicit ſe allegare tex.lxxix.di.ſiquis

pecunia. Cum multis aliis caplis eiuſdem diſtinctionis. Et ſubdit ꝙ illa capla eſſent legenda inter Cardinales in electione Pape. Et tandem diſtinguēdo concludit ipſe: ꝙ contra electum a duabus partibus Cardinalium non pōt opponi, ꝙ fuerit electus per ingenius: pſumptionem: vel ſeditionē. Niſi forte eſſet talis exceptio: que anullaret talem electionem. Qđ tñ in idem recidere vr: qđ dcm̄ fuit. Idem vo Abb. inferēdo ad deciſionem. q. Dicit ꝙ maxima fuit contentio tpe ſciſmatis tunc ,pxime pteriti circa electionem Urbani. vi. qꝛ multi valētiſſimi viri conſuluerunt: qđ pp impſſionem populi Ro. illa electio non valuerit: multi vero econtra. Ad qđ dicit ipſe eſſe videndum: ſingulare dcm̄ Inno. in. c. qđ ſicut. de ele. Ubi tenuit qđ electio facta per impſſiones tenet mero iure: lꝫ ſit caſſanda: ⁊ ſubdit quod multi tenuerunt iſtam partem, ⁊ pleriqꝫ tenuerunt oppoſitum. ¶ Ipſe vero diſtinguendo ⁊ ſoluendo dicit, qđ ſi electores compellunt eligere certam pſonam: qđ electio ipſo iure non vꝫ: qꝛ eſt contra ꝓpum ſignificatum ⁊ ſubale vocabuli: cum eligere ſit vnum ex pluribꝰ voluntarie capere. Uñ non pōt dici electio: vbi non eſt voluntas libera. xxiii. q. v. ad fidē. ⁊ eſt tex. valde not. contra dcm̄ Inno in. c. vbi piculum. §. ceterum. de ele. in. vi. vbi formalr dr̄ qđ ceſſat electio, vbi adimit libertas eligendi: pōderando verbum libertas. Cum ergo in electione regratur conſenſus liber: non conditionalis: non alternatiuus: non incertus: de elec. in electionibus. in. vi. Si conſenſus deeſt in qualitate libertatis: illa non pōt dici electio. Sicut in ſili dicimus in mrīmonio carnali: vt in. c. cum locus. ⁊ qđ ibi no. de ſponſa. eſt glo. in. c. quiſquis. ⁊ in. c. bone. de ele. que hoc innuit. ¶ Et ſentit Bar. in tractatu de tyrāno, vbi dicit: qđ ſi ciuitas: que hꝫ electionem rectoris, eligeret ipm̄ rectores per cōpulſionem tyrāni: talis electio non valeret. Quinimo qđ ſententie late ab illo Rectore erunt nulle. Pro quo bene facit ſm eu. l. ii. ff. de iudi. Ubi requirit liber conſenſus in transferenda, vel ,progāda iuriſdictiōe: ⁊ facit. qđ no. in. l. decernimus. C. de ſac. ſan. eccle. Aut compellūtur electores eligere vnum ex certo gñe perſonarum: ⁊ tūc putat Panor. qđ valeat electio. Nam videmus qđ conſuetudo iſtam libertatem eligendi transfert quoad certum genus perſonarum tm̄: lꝫ in totum nō dicatur: nec poſſit tollere libertatem eligendi: vt ,pbatur in. c. cum terra. de ele. Ubi per Io. an. iuncto. c. cum dilectus. de conſue. ⁊. c. abbate. de vb. ſig. Et ſic dicit iura contraria reduci ad cōcordiam iudicio ſuo. Hec tñ diſtinctio non euacuat dcm̄ Inno. iudicio meo, inqꝫtū voluit electionem eē validā: ſed caſſari poſſe: qꝛ illud nullo caſu verū vr̄ eſſe. Sed quo ad ,ppoſitum nr̄m ps ex pmiſſis verū eē: qđ ſ. dicebatur. vꝫ. qđ electio facta ſymoniace dicitur nulla tanqꝫ facta per impſſionē de certa perſona: adempta libertate eligendi alterum doctiorem: meliorem: ⁊ forte vtiliorē. Et qđ ppea concilium dicto caſu iudici: congregariqꝫ poſſit ⁊ debeat pmiſſis iuribus non obſtantibus, pro quo facit glo. in. d. c. ad apſtice. lxxix. di. Et de huiuſmodi electione per violentias ⁊ impſſionem facta: late diſputat Bal. in trac. ſuo. de ſciſmate. poſt ti. c. ne qs aliquē teſtari. pꝫi. Quia aūt tex. in. d. c. lꝫ determinat: ꝙ electio Pape fieri debeat a duabus partibus Cardinalium. ¶ Querunt circa hoc doc. Ibi nūqd vox electi computari debeat. Suppoſito ꝙ ipſe quoqꝫ ſit de collegio: ⁊ ꝙ alterū nō elegerit. Quia ſi hec duo nō ꝯcurrerēt: vox ſua nullo caſu poſſet computari: et ꝙ electioni de ſe facte ꝯſentiret. Circa quas heſitationem Abb. panor. poſt alios cōcludit. ibi: ꝙ ſi electio ſit per ſcrutinium ꝯuetum vox ſua cōputari non poterit in numero aliorū: qꝛ cum ipſe tunc ignoret: an fuerit electus ab aliis: nō potuiſſet dicere eligo me ipm̄. Et ſi hoc dixiſſet tanqꝫ ambitioſus eēt repellendus. Si vero electio facta fuit per Scrutinium publicum. Ita ꝙ qlibet palam exprimebat votum ſuum: tunc vox electi computabit in numero. Si tñ ipſe electus electioni de ſe facte prius conſenſerit: quo caſu dici non poterit ambitioſus: cum non oriat a ſe electio: ſed ad hoc vocatus fuerit a fratribus. Pro quo faciunt. no. per ipm̄ Panor. ⁊ alios in. c. cum in iure. de elec. Putat tñ idem Panor. id qđ pratica ⁊ conſuetudine docēte verū eſt. vꝫ. ꝙ in Papa ſpāle ſit. ꝙ. ſ. qꝫtūcunqꝫ ipſe in Scrutinio publico vel priuato votum ſuum alteri dederit. vel in alterius electionem conſenſerit: ꝙ nihilominus ſi poſtea videt ſe electum fuiſſe ab aliis: poterit recedere ad electiōe quā fecit de alio: ⁊ accedere ad electionem de ſe factam: qꝛ in electione Pōtificis admittit variatio. Et

electio

electio de eo facta a paucioribus cõualeſcit.
Si poſtea variando due partes Cardina-
lium accedant ad talem electionem factam
a paucioribus: q̄d non permittit in electiõi-
bus alioꝝ ꝑlatoꝝ. no. in. c. auditis. in. c. q̄d
ſicut. in. c. eccleſia. il. ij. ꝛ in. d. c. ls de electio-
ne. ¶ Poſſent tñ ꝯuenire oẽs Cardinales
ꝛ ordinare q̄ electus a maiori parte ipſoꝝ
eſſet Pontifex: ſm doc. ꝛ Panor. in. d. c. ls.
q̄ ex iſta ꝯuentione ſpãli videnẽ oẽs ꝯſenti
re in electum: ꝛ dicunt hoc facere poſſe car-
dinales: q̄ eis nõ eſt tradita certa forma eli
gendi: vnde ſatis eſt dicunt ipſi: q̄ conueni-
ant due partes Cardinalium. Secus tñ eẽt
vbi pro forma traderet: q̄d certus numerus
deberet interuenire: put h̄r in. c. is cui. iun-
cta eius glo. de ele. in. vi. Sed ego neſcio vi
dere per ꝑdicta. Q̃uo Cardinales ſtatuere
poſſint q̄d ille ſit papa qui eligetur a maio
re parte ipſoꝝ: ſtante determinatione dicti
. c. ls. decernentis q̄d eligaẽ a duabus parti
bus. Maxime q̄ ipſi Cardinales non p̄nt
ius condere nec ſupioris legem tollere, de
maio. ꝛ obe. cum inferior. cũ ſi. ¶ Ponũt
etiam Jo. an. panor. ꝛ alij doc. in. d. c. ls. xiij.
ſpãlia. circa electionem pape. Que non ꝓ-
cedunt in alijs electionibus inferioꝝ. Sed
de his alias. Redeundo aũt ad q̄õnem ꝑn-
cipalem: de papa ſymoniace electo: que ma
gni eſt põderis: magniq̄ꝫ periculi: q̄ppe q̄d
vllam dei eccleſiam maximo ponit i diſcri-
mine: q̄ tota vis conſiſtit in eo q̄d paulo añ
dicebaẽ. vꝫ. q̄d papa ſymõiace electus ideo
in concilio accuſari, ꝛ ab eo deponi poſſit.
Q̃ꝛ ſymonia eẽt ſtrictiſſi. dr̃ hereſis. i. q. i. be
nedictio. ꝛ. c. quiſqs. ꝛ. i. q. vij. c. ps. vbi tex.
dicit ad lr̃am. ps ſymoniacos veluti ꝑmoꝛ
ꝛ ꝑcipuos hereticos ab oĩbus fidelibus re-
ſpuendos: ꝛ ſi cõmoniti nõ reſipuerint ab
exernis eẽt poteſtatibus opprimẽdos. Oĩa
etiam crimina ad cõparationem ſymonia
ce hereſis: quaſi pro nihilo reputanẽ ꝛc. Jõ
circa hoc magis ac magis inſtãdo. Pro cõ
firmatione huius poſitionis videnda ſunt
infinita iura que concorditer deducunẽ. in
d. c. ps. ꝛ in. c. quotiẽs de ſymo. Ubi deoda
tus papa inquit: peruenit ad nos q̄d per ſy
moniacam hereſim fueris ordinatus. Pro-
pterea neceſſe h̃uimus te ꝓhibere ne miſſa
rum ſolẽnia celebrare debuiſſes ꝛc. Facit
q̄d crimen hoc nephandiſſimum fauore fi-
dei ꝛ in habominationẽ tanti ſceleris equi-
paratur crimini leſe maieſtatis. Jn quo ad ac

cuſandum ſerui ꝛ viliſſime quecũq̄ꝫ perſo-
ne admittuntur: eẽt ſi eẽnt meretrices: de ſy
mo. tanta. vi. q. i. ſiquis cũ militibus. §. por-
ro. ꝛ. c. nullus. §. ſed cum oẽs. Sicut eẽt dr̃ de
hereticis: vbi excõicati: ꝑticipes, ꝛ ſocij cri-
minis in teſtes ꝛ ad accuſandum admittũ
tur. de hereti. c. in fidei fauorem. lib. vi. Er-
go ſi ꝯſtabit papam ſymoniace electum cũ
hoc quoq̄ꝫ crimen ſit hereſis. Non minus
concilium ꝯgregari: ꝛ papa pp̄ hoc accuſari
ꝛ depõi poterit, q̄ꝫ ſi hereticus eẽt: eo q̄ in
hereſim dãnatam incidiſſet. Q̄d ꝓbat tex.
i. q. i. eos. Ubi Thraſius eps Conſtantino-
politanus ſcribens Hadriano pape forma
liter ingt. Eos qui per pecuniam manus
impoſuerũt petrus diuinus apls: cuius ca-
thedram ſortita eſt ſcitas vr̃a tanq̄ꝫ Symo
nem magum deponit. Tollerabilior eſt. n.
Macedoniani ꝛ eoꝝ q circa ipm̃ ſanctũ ſpũs
ſcũ impugnatoꝝ impia hereſis. Jlli. n. crea-
turam ꝛ ſeruum dei p̃ris ꝛ filij: ſpm̃ ſcũm
delirando fatentur. Jſti vero ſpm̃ ſcm̃ ſer-
uum ſuum efficiunt. Et paulo. ĩ. ingt: ꝛ pro-
culdubio in eis non eſt gr̃a ſpũs ſci. i. ſacer-
dotij ſanctitas. Nam q̄d non acceperũt nõ
habent. Et. ĩ. deteſtando hoc hereticum ſy-
monie crimen: ingt ſymoniacos compari
iudeis blaſfemantibus dñm ꝛ dicentibus
ipm̃ in Belzebu principe demonioꝝ eijce-
re demõia: ac inde ꝓditori. Et diuus Gre-
gorius in Regiſtro. i. q. i. in. c. ꝑſbr. ingt pre
ſbyter ſi per pecuniam eccleſiam obtinue-
rit, non ſolum eccleſia priuatur: ſed eẽt ſacer
dotij honore ſpoliatur. Quia altare ꝛ deci-
mas ꝛ ſpm̃ ſcm̃ emere vel vendere, ſymo-
niacam hereſim eẽ, nullus fidelius ignorat:
ꝛ. ĩ. benedictio illi in maledictionẽ conuerti
tur: q ad hoc vt fiat hereticus promouetur.
Et btũs Ambro. ea. cã. ꝛ. q. i. in. c. reperiun-
tur. inquit. Quicunq̄ꝫ deinceps pro accipiẽ-
da diuini dignitate doni q̄libet ꝑmiũ de-
tectus fuerit obtuliſſe: ex eodẽ tp̄e ſe noue-
rit anathematis opprobrio ꝯdẽnatũ. Atq̄ꝫ
a participatione corporis: ꝛ ſanguinis chri
alienum. Jn concilio quoq̄ꝫ Bacharenẽ.
ea. cã. ꝛ. q. in. c. placuit. dr̃. Antiqua diffini-
tio patrum. Jta de eccleſiaſticis ordinatio-
nibus ſtatuit dicens. Anathema ſit danti:
Anathema accipienti. Q̄d repetit beatus
Gregorius. ibidem in. c. quicunq̄ꝫ. ibi ſcri-
ptum eſt anathema dãti: anathema accipi-
enti: hec eſt ſymoniaca hereſis. Q̃uo ergo
anathema ſunt, ꝛ ſancti ſunt, ac ſanctificare

alios pñt. Cum in chriſti corpore non ſint. Quõ xpi corpus tradere ⁊ accipere pñt? ⁊ qui maledictus eſt: quõ benedicere poteſt?

¶ Ex qbus oĩbus auctoritatibus maxime ſciſſimoꝝ doctoꝝ. Grego. ⁊ Ambroſij: concludit Gratianus in. d. c. placuit. §. ex illa. illud qḋ ſ. dicebamus. q. ſ. ſymoniaci nõ minus q̃ʒ alij ꝓprij ⁊ ſtricti heretici a fide catholica exorbitant. Et ideo ꝯñr dicit ipſe: q̄ de illis itellr: de illis quoqꝫ decernit. Que verba optime cõcludunt intentionẽ nr̃am.

¶ Quare aũt ſymonia dicat̃ hereſis põit Archi. i. q. i. in. c. fert. Dicens q̄ q̄dam ſunt impreciabilia de iure ⁊ non de facto: vt ſacramenta eccleſie: que re vera ð iure vendi non pñt: ʒ de facto qñqꝫ vẽdant̃. Illi ergo qui talia vendi poſſe de iure ⁊ abſqꝫ peccato credunt: ſicut ⁊ virtutes ⁊ dona ſpũs ſcĩ. Iſti ꝓprie dñr ſymoniaci heretici. Nec minus tunc ſymonia dr̃ hereſis ſtricte: q̃ʒ diceret̃ ſiqs crederet vel ptinaciter aſſereret fornicationem vel adulterium non eſſe peccatus. Uel ideo ſm ipſm ſymoniaci dñr heretici: q̄ ꝓmitiui Symõis magi diſcipuli: qui ſe xpianos ꝓfitebant̃. Colebãt imaginẽ Symõis magi. Et cuiuſdã mulieris: quas ſeluticen appellabãt: que fuerat ſocia turpitudinis eius: que prius in ꝓſtibulo ſteterat apud Tirum vrbem phenicis: quibus odores ⁊ ſacrificioꝝ libamina offerebant: vt legit̃ ſm euſ in eccleſiaſtica hiſtoria. li. ij. c. xix.

¶ Non eſt tñ dicendũ ſm Inno. in. c. quotiens. de ſymo. q̄ oĩs ſymoniacus ſit hereticus: ſed ille tñ dr̃ hereticus: qui crederet grãm ſpũs ſcĩ poſſe ꝓcio acquiri. Unde ibi dixit Panor. q̄ alij hoc non credentes: ſed dãtes pecunias pro auiditate hñdi bñficiũ: vel conſequendi ordinem: non ſunt heretici ſed ſimplr ſymoniaci: ʒ gñalr appellent̃ heretici ꝓp imanitatem criminis. Ex qbus nihilominus infert ad id qḋ dixit gl. in. d. c. ſi quis pecunia. lxxix. di. Dus querit nũqd Papa accuſari poſſit de ſymonia ſicut de hereſi: ⁊ concludit ipſe Panor. dicendũ eẽ: q̄ papa de hoc vitio: non poterit accuſari. Niſi concurrant illa tria que ponit. glo. in d. c. ſi papa. vʒ. q̄ dicta ſymoniaca hereſis notoria ſit: q̄ in illa icorrigibilr perſeueret, ⁊ q̄ ex ea vlĩs eccl'ia ſcandaliçet̃: qḋ dicit eẽ menti tenẽdum. Sed iſta dicta Panor. intelligi forte poſſent de ſymonia cõmiſſa a Papa actiue: vendendo. ſ. beneficia ⁊c. vt ſ. ſuo loco dicet̃: ſed ſecus dicendũ eẽt: qñ ſymoniacus eſſet paſſiue. Ubi. ſ. pecunia mediante electus fuiſſet in papas. Quia dicto caſu ſiue credat: ſiue nõ credat ſe poſſe emere donum dei: papatum ⁊ grãs ſpũs ſcĩ pecunia mediante oĩno tanq̃ʒ hereticus: excõmunicatus: apoſtaticus: ⁊ non aplicus: accuſari: dãnari: ⁊ de ſede aplica deturbari: inuocato ꝓſidio brachij ſclaris: vʒ: vt ſ. dictus fuit. lxxix. di. ſiqs pecunia. ⁊. d. c. in noĩe dñi. xxiij. di. Quicqd dixerit gl. in. d. c. ſiquis pecunia. que nimis gñalr ⁊ cõfuſe loquendo: tres caſus quos tangit ille tex. quibus papa veluti apoſtaticus de ſede illa expelli dʒ inuoluit. vʒ. Primo qñ pecunia mediante ſymoniace eligit̃: vel intronicatur. Scdõ qñ alia quacũqʒ humana grã: puta ꝓcibus Regum: Principum: vel alioꝝ contẽplatione ⁊ intuitu non ponderatis eius meritis eligitur. Tertio qñ ꝑplari ſeu militari tumultu ſine concordi ⁊ canonica electione Cardinalium intronicatus fuit. Quos tres caſus bene ſignãt ⁊ diſtingunt ille due alternatiue in tex. poſite. vʒ. vel. et. aut. Quaꝝ alteram quoad ꝓpoſitum nr̃m ſufficit eẽ veram: vt hr̃ in. c. in alternatiuis. de reg. iur. in. vj. ⁊ ibi per glo. ⁊ Joã. an. in mercu. Et facit ad id qḋ dixit de. verbo. vel. et. aut. gl. in cle. i. de rebus eccle. non alie. in ver. aut. ⁊ in cle. i. de conceſſione ꝓben. in ver. vel ecclesiam. ʒ dicta gl. in. c. ſiquis pecunia intelligere videatur: q̄ ille tex. vnicũ tñ caſum ſymonie decidere voluerit. Cum alr forte euitare non poſſet q̄õnem per eam ꝓpoſitam. Et ꝓpea intellexit illum. tex. loqui de papa qui per ſymõiam electus fuit ab illis qui non hẽbant poteſtatem eligendi: ⁊ nõ de electo ſymoniace a Cardinalibus. Tãqʒ ſi vellet inferre: q̄ Papa nõ põt eligi ſymoniace ab ipſis Cardinalibus: ⁊ q̄ ſi millies interueniret ſymonia in tali electione Cardinalium: qḋ de hoc non poſſet excipi contra Papam: maxime qñ electus fuit a duabus partibus ipſoꝝ Cardinalium concorditer per tex. in. d. c. ʒ. de elec. Que iudicio meo eſt vna truffa: put patet. extra ſ. deductis. Nam nemo ꝓſumit ita ſupinus: ⁊ ſui ipſius ac reꝝ ſuaꝝ imemor: vt pecunias ⁊ bona ſua ſine fructu effundere velit: iuxta. ſententiam Pauli iureconſulti. in. l. cũ ð in debito. §. i. ff. de ꝓba. Ergo non vr̃ viſiſt: ſed potius incredibile: vt dicit tex. ibi. qḋ aliqs inueniatur ita ſtolidus: qui dignitatem papalem tot pecunijs acquirere velit ab his

qui nullam

quí nullā ptātē eligendi vel vēdendi habe
ant. Qd ſi ita ē:put cuilibet ſenſato ad ſen
ſum pʒ:ꝛ ꝯſentaneus oīno videri dʒ. Quō
poterit rōnabilr dici: ꝙ Nicolaus Papa:
qui fuit ꝯditor illius canonis: habuerit hūc
reprobum ꝛ non veriſimilem ſenſum:ꝛ vo
luerit decidere caſum:qui in conſyderatiōe
haberi non pōt. Cum inſanus quiſqʒ cogi
taret ꝛ ſciret: ꝙ talr electus ſymoniace ab
his qui nullum haberent ius eligendi:non
eſſet Papa:nec ab aliquo catholico habere
tur:aut reputaret̃ pro Papa. Nemo.n.da
re pōt qd non hʒ.i.q.vii.dabertum. Et pro
pterea.tex.ille in.d.c.ſiquis pecunia.neceſſa
rio ꝛ cōcludenter intelligi dʒ:de Papa ſy
moniace electo a Cardinalibus etiā ꝙ oēs
eſſent concordes. Et ita ꝓbat ꝯclōnem nr̃as
aperte:ꝙ.ſ.Papa ſymoniace electus:velu
ti excōicatus:hereticus:ꝛ apoſtaticus accu
ſari:damnariqʒ poſſit in concilio. Et ꝙ di
cta de cā cōcilium congregari poſſit: vt di
xi. Qd aūt ita debeat intelligi ille tex. ꝓbat̃
inconuincibilr per alium tex.eiuſdem Ni
colai Pape.xxiii.diſt.in.c.in noīe dn̄i. Per
quem luce meridiana clarius colligit̃:con
iuncta eius narratiua cū ꝯcluſione ꝙ ipſe
met legiſlator ita:vt dixi:ſe ipſuʒ gloſat:de
clarat:ꝛ intelligit. Dum ibi formalr inquit
Nouit beatitudo vr̃a dilectiſſimi fratres:
ꝛ coepi:inferiora quoqʒ membra non latu
it:defuncto.bo.me. dn̄o Stephano ꝑdeceſſo
re nr̄o. Hec aplica ſedes cui auctore deo ſer
uio:quot aduerſa pertulerit: quot deniqʒ ꝑ
ſymoniace hereſis trapecitas repetitis ma
leis:crebriſqʒ tunſionibus ſubiacuit ꝛc.glo.
aūt ibi.in ver. Adeo dicit.tex. ibi latenter
tangere qd legit̃ in cronicis.vʒ. ꝙ Benedi
ctus.x.qui ſucceſſit Stephano eiectus fuit
de pontificatu. Et Jo.Sabinen̄.eps̄. factus
fuit papa pro pecunia:cui impoſitū fuit no
mē Silueſter:qui poſt modū deiectus fuit:
reſtituto Benedicto: q Bn̄dictus iteꝝ eie
ctus fuit. Et papatus datus fuit Joāni Ar
chipreſbytero.S.Jo.ante portā latinam:qui
Gregorius cognominatus fuit. Quiqʒ po
ſtea ab Henrico Jmpatore depoſitus,vltra
montes miſſus fuit. Qd totū ſm.d.glo.in
vno anno factum extitit. Sequit̃ itaqʒ idē
Nicolaus papa. in.d.c.in noīe dn̄i. Jbi in
ꝑmis Cardinales: epi diligētiſſime ſimul
de electione tractantes mox chr̄i clicos car
dinales adhibeant:ſicqʒ reliquus clerus ꝛ
populus ad conſenſum noue electionis ac

cedant. Nimium ꝑcauentes ne venalitatis
morbus aliqua occaſione ſurrepat: ꝛ.J. Qd
ſi prauoꝝ atqʒ iniquoꝝ hoīum ita peruerſi
tas inualuerit:vt pura:ſincera: atqʒ gratui
ta:fieri in vrbe non poſſit electio: Cardina
les:epi:cum religioſis clericis: catholiciſqʒ
laycis:lʒ paucis:ius ptātis obtineant eligē
di aplice ſedis pontificē:vbi congruerit ꝛc.
Et paulo.J.repetendo quaſi illamet verba:
ꝛ ſententiam: de qbus in.d.c. ſiquis pecu
nia.inquit. Qd ſiquis contra hoc decretū
nr̄m ſynodali ſententia ꝓmulgatum quaſi
per ſeditionem vel ꝑſumptionem: aut quo
libet ingenio electus: aut ēt ordinatus: ſeu
intronizatus fuerit. Auctoritate diuina ꝛ
ſanctoꝝ Aploꝝ Petri ꝛ pauli ꝑpetuo ana
themate:cum ſuis auctoribus : fautoribus
atqʒ ſeqcibus a liminibus ſancte dei eccl̄ie
ſepatus abijciat̃:ſicut antichriſtus:ꝛ inuaſor:
ac deſtructor totius chr̄ianitatis: ꝛc. Per
quem tex.dat̃ ſatis aperte intelligi:ꝙ cōdi
tor vtriuſqʒ canonis eūdē ſenſum in vtro
que habuit: ꝛ ꝙ tex.in.d.c. ſiquis pecunia.
intellexerit de Cardinalibus papam inter
uentu pecunie ſymoniace eligentibus: per
quem tex. Gemi.ꝛ alij doc.ibi dicūt:ꝙ ele
ctio pape. Etiam tunc tpe priſco ſpectabat
ad Cardinales:lʒ ppl's poſtmodum:hoc eſt
poſt factam electionem conſenſum ꝑſtaret
electioni:ſm eundē. Gemi.ibi.in verſi.no
ta ꝙ ppl's dʒ ꝑſtare conſenſum. Ratio autē
dictoꝝ canonum fundat̃ ſup eo qd dr̃ in.c.
vbi ꝑiculum.de elec.in.vj.in verſi. ceteruʒ.
ibi cum arbitrium vel inordinatus capti
uat affectus:vel ad certum aliquid oblōnis
cuiuſqʒ neceſſitas adigit. Ceſſat electio dū
libertas adimitur eligendi ꝛc. Et in.d.c.in
noīe dn̄i. Ubi dr̃ qd electio pape debet eſſe
pura:ſincera:ꝛ gratuita. Nō aūt per impꝛeſ
ſionem:vel violentiam:aut per cōpulſionē
animi vel corporis:ꝙ electio talr facta liber
tate ceſſante:nulla dr̃ ꝛ inualida.d.c.vbi ꝑi
culū.in.c.fundamēta.eo.ti.ibi in oī liberta
te ꝓcedant:ꝛ.c.lʒ.de elec.cum ſi. Talr autē
in papam electus:non aplicus quidem:ſed
apoſtaticus appellat̃: ſm Archi. ꝛ Gemi.
poſt eum in.d.c.ſiquis pecunia. Quia ipſo
iure excōicatus eſt:ꝑ tex.in.d.c.in noīe dn̄i.
Jbi perpetuo anathemate a liminibus ſcē
dei eccleſie ſepatus abijciat̃ ꝛc. De intelle
ctu quoꝝ verboꝝ hr̃ per doc. in rubrica.de
ſen.excō.ꝛ per Gemi.vbi.ſ. Et pro his facit
qd voluit Egi.bella.in.d.c.in noīe domini

ſm.d. Alexādrinum.ibi. Qui rñdendo ad
glo.ꝛ no.in.d.c.ſiquis pecunia.dicit.d.glo.
intelligi debere de ſymonia.extra actū ele-
ctionis cōmiſſa per eos qui non hēbant fa
cultatem eligendi:que ita electionem nō in
ficit. Sicut facit cum in ipſo actu electionis
interuenit. Pro quo eſt bona glo.ꝛ ibi.no.
per Jo.de Imo.in.c.dilecto.in ver.libera-
liter.de ꝓben. Dare.n.pecuniā pro electiōe:
vel vt decreto electionis ſubſcribat̃: ſeu vt
electioni non reſiſtat̃: ſymoniacum.eſt.i.q.
i.ſi quis eꝑs.c.qui ſtudet.ꝛ.c.ſeq. no.ꝑ doc.
in.c.nobis.de ſymo.plus dixit. idem Egi.
bella.vbi.ē ꝙ q̄uis hmōi pape ſymōia eēt
occulta:nihilominus quo ad deus:ꝛ quoad
eccleſiam triumphantem incidit in penas
de quibus in illo tex.ꝛ nō hr̄ pro vo papa:
ſubdit idem Bella.ꝛ.d. Alexādrinus poſt
eum:ꝙ tex.in.d.c.in noīe dñi. ꝛ oīa illa iu-
ra que loquunt̃ de ſymonia pape: ꝛ de vio
lenta electione ipſius:inq̄tum dicunt ipm
eſſe apoſtaticum:ꝛ ei non eſſe obediendus:
intelligi debent de notorie ſymoniaco vel
apoſtatico: ſeu alr̄ illegitime in papatu in-
truſo. Et ſi eſſet contentio inter papā ꝛ ſub
ditos. Nunqd tale eius crimen eſſet noto-
rium vel non. Tūc in gn̄ali concilio de hoc
eſſet diſcutiendum:ſm eos facit tex. in.§.ite
ſymachus.ii.q.vii. ꝛ in.§.hinc ēt di.xvii. Et
tunc verū eſſet dicere ꝙ tali notorie ſymo-
niaco ꝛ notorie intruſo deneganda eſſet a
ſubditis obedientia. Ꝯ vbi factum ē adeo
notorium ꝙ nulla ꝑt tergiuerſatione excu-
ſari:non indiget alia diſcuſſione:ſed exequ-
tione tn̄ opus ē:no.in.c.vr̄a. de cohabi.de
rico.ꝛ mulie.ꝛ in.c.quanto.de tranſla. Nō
tn̄ crediderim ꝙ q̄tūcūqꝫ occulta eſſet ſy-
monia:ꝙ concilium ꝑpea congregari: ꝛ de
hoc accuſari:ꝛ inquiri nō poſſet. Dūmodo
probari poſſet:ſicut de occulta ipſius hereſi
ſupra concluſum fuit:ꝛ.I.latius dicet̃ ac ple
ne.le.ꝛ no.in.c.i fidei fauor̃.ď hereti.in.vi.
ꝛ alibi. ¶ Non ēt mihi ſatiſfacit illa cōis
ratio.glo.ꝛ doc.in.c.l3.de elec.ꝛ in.c.ſiquis
pecunia.lxix.di. Dū dicunt ꝙ non pōt op-
poni exceptio ſymonie pape: ex eo ꝗ nō re
perit̃ ſuperior corā quo ď hoc excipi poſſet.
Ꝯ eadem rōne idem dicere poſſent de cri
mine hereſis:que tn̄ pape oppōi ꝛ de ea po
teſt accuſari coram concilio.xl.diſt. ſi papa.
Niſi forte hoc ex eo dicerent: ꝗ cum ſemꝑ
non reperiat̃ concilium congregatū:vr̄ di-
cendum ꝙ tunc ſuperior non inueniat̃ co-
ram quo de hoc opponi poſſit: ſed nō alr̄/
vt dixi/de hoc ſymonie crimīe opponi po-
terit:ꝛ ꝑꝑ hoc concilium cōgregari: q̄ꝫ vbi
de ipſius hereſi:de ſtatu eccleſie vli:ꝛ de ali
is criminibus ad concilium ſpectantibus
agi poſſet. ¶ Non tn̄ dixerim qȯ ſtatim:
qȯ tales exceptiones ſeu oppoſitiones que
papam a papatu deijciunt.ꝓponunt̃: obe-
dientia illico eides ſubtrahi poſſet. Niſi ad
eo eſſent notorie:qȯ nulla poſſent tergiuer
ſatione celari:ꝛ iam conciliū indictum eēt:
legitime ſeruato ordine ꝛ modo de q̄bus
ſupra papa ſe opponente ꝛ illud impugnā-
te. Alias enī maximum inconueniens ꝛ
abſurdum ſequi poſſet:ſi liceret cuicūqꝫ ꝑꝑ
odium:inuidiam vel ambitionem:papam
accuſare,ei obedientiam ſubtrahi facere: ꝛ
regimen vlis eccleſie impedire:ſed tunc de
mum iſta (vt dixi) fieri poterunt: cum iaꝫ
concilium fuerit indictus: vel congregatū:
ſi ei videbit̃. Et ita forte intelligi pn̄t dicta
iura:qȯ.ſ.tales exceptiones nō poſſint op-
poni contra papam:cum non īueniat̃ eius
ſuꝑior coram quo poſſint opponi: ſed ſi iaꝫ
erit īdictum vel congregatum concilium:
ꝛ ſic repiri poterit ſuperior: tunc coram eo
ꝛ excipi ꝛ accuſari poterit. Nec dicat̃ qȯ pa
pa ď ſymoniaca hr̄ſi commiſſa circa eius
electionem accuſari non poſſit: ꝗ illud ma
nifeſte repugnaret ꝟitati ꝛ ſinceritati fidei
nr̄e:ſi negaremus illum Cardinalē vel ꝑla
tum:q eligitur in papā: anteq̄ꝫ ſit electus:
non eſſe ſuppoſitum tam iuri diuino q̄ꝫ iu
ri poſitiuo. Et ſic vtroqꝫ iure irretiri ꝛ in-
uolui hoc vitio ſymoniace hereſis: excom-
municatumqꝫ eſſe:ac ꝑpea ad dignitatem
papatus inhabilem reddi: ꝓut ē.clare ďdu
ctū fuit. ¶ Sed heu hoc bone deus. Nūc:
nec poſteaq̄ꝫ iſta iā annotaſſem: luce meri-
diana clarius vniuerſo orbi innotuit. Ita
ꝓut ē.concluſum fuit: debuiſſe dici: ꝛ iura
que hactenus videbantur ꝯria vel dubia:
ꝛ ꝑſertim.tex.in ſepe allegato.c.ſiquis pecu
nia:ita ďbuiſſe interꝑtari. Qn̄ q̄dem deus
oīpotens ꝛ clementiſſimus: qui illuminat
oēm hoiem venientem in hunc mundum.
Jo.i.c. Lucis ac ꝟitatis ſue infallibilis Ra
dio mentes ſciſſimi ac btiſſimi dñi nr̄i.d.
Julij. Diuina ꝓuidentia pape ſcōi moder-
ni illuminauit:vt ſciſſimum quoddā decre
tum. Quod nuprime in q̄nta ſeſſione:ſacri
concilij Lateraneñ.moderni ꝓmulgari:ap
probariqꝫ curauit:ederet. De euitanda labe
ſymoniace

ſymoniace hereſis in electione vel aſſum-
ptione ſummi Pontificis. Incipit. Cũ tã
diuino q̃ humão iure in ſpũalibus ꝑcipue
deteſtabilr ſymõie ſit labes ꝓhibita. Et lõ-
ge magis in electione Ro. pontificis Vica-
rij: Jeſu chři dñi nři Abhominabilis ſit: ꝛ
vli eccleſie pernitioſa ꝛc. In quo qdem de-
creto concordari patrum oĩum ꝯſenſu: de-
creuit: ac ꝓhibendo ſtatuit: ꝙ Ro. pontifex
per ſymoniacam hereſim ab aliquo: ſeu ali
quibus de cetu Cardinalium: quolꝫ votus
dantibus: in dando: ꝓmittendo: vel recipi
endo pecunias aut bona: cuiuſcũqꝫ gñis of-
ficia vel beneficia: oblões ſeu ꝓmiſſiones:
nequaq̃ eligi poſſit: aut debeat. Etiam de
duaꝝ partium vel oĩum Cardinaliũ vna-
nimi concordia: et nemine diſcrepante: de-
cernendo ꝙ electio talis: ſymoniaca hereſi
interueniente, quocunqꝫ facta: non ſolus eo
ipſo nulla exiſtat: nullãqꝫ talr electo vel aſ-
ſumpto: adminiſtrandi tam in ſpũalibus
q̃ in tpalibus tribuat facultatem: ſed ꝙ et
contra talr electum vel aſſumptum de ſy-
moniaca labe. A quocunqꝫ Cardinali et q
eidem electiõi interfuerit: opponi poſſit et
excipi: ſicut de vera ꝛ idubitata hereſi. Ita
ꝙ ille electus a nullo pro Ro. pontifice ha-
beat. Quinimo ipſe ſic electus a priori ſuo
cardinalatus: ꝛ alio quocunqꝫ honore: eccle
ſijsqꝫ cathedralibus: et Metropolitanis ꝛ
Patriarchalibus Monaſterijs dignitati-
bus ꝛ alijs quibuſcunqꝫ beneficijs: ꝛ pẽſio
nibus que tũc obtinebat in titulum vel cõ
mendam: aut alias quocũqꝫ. Eo ipſo abſqꝫ
alia declaratione priuatus exiſtat: idemqꝫ
electus non aplicus: ſed apoſtaticus: ꝛ tãqꝫ
Symõ magus hereſiarcha. Ad ꝑdicta oĩa
ꝛ ſingula ꝑpetuo ĩhabilis hẽat ꝛ ſit. Nõqꝫ
hmõi ſymoniaca electio per ſubſequentem
ipſius intronizationẽ: ſeu tpis curſum, aut
etiam oĩum Cardinalium adorationem ſeu
obedientiam: vllo vnq̃ tpe conualeſcat. Li
ceatqꝫ oĩbus ꝛ ſingulis Cardinalibus: et
illis q huic ſymoniace electioni vel aſſum
ptioni conſenſerint: et poſt intronizationes
ꝛ adorationem ſeu obedientias: vniuerſoqꝫ
clero: ac Po. Ro. necnõ ſubditis oĩbus ab
eiuſdem obedientia ĩpune diſcedere. Eũqꝫ
vt Magũ: Ethnicum: Publicanum ꝛ he-
reſiarchas euitare. Ac ꝙ poſſint Cardina-
les contra eum auxilium brachij ſclaris: ſi
vigore hmõi electionis ſe ingereret implo-
rare. Etiã qꝺ Cardinales qui hmõi electio
ni ſcienter interfuerint ꝛ ꝯſenſerint eo ipſo
abſqꝫ alia declaratione priuati ſint Cardi-
nalatus: ꝛ aliaꝝ quarũcunqꝫ eccleſiaꝝ: bene
ficioꝝ: vel officioꝝ titulis: niſi ab illo ſic ele
cto penitus ꝛ cum effectu diſceſſerint: ꝛ re-
liqs Cardinalibus: qui hmõi ſymonie nõ
conſenſiſſent: infra octo dies: poſteaq̃ requiſi
ti fuerint: etiam per edictum publicum: nõ
adheſerint: ſubiungens: qꝺ eiſdem Cardi-
nalibus qui ſic diſceſſerint ꝛ ſe vnierint, et
ſi eſſent ex illis q dicte ſymoniace electioni
cõſenſerant: liceat alium Pontificem maxi
mum eligere: non expectata alia ſententia
declaratoria ſymoniace electiõis hmõi. Et
qꝺ et liceat ꝑꝑ hoc eiſdem Cardinalibus:
concilium et gñale idicere ꝛ conuocare in
loco idoneo, ꝓut eis videbit expedire. De-
cernendo et irritum ꝛ inane. quicquid in
contrariũ contigerit attentari ꝛc. ¶ Gra-
tias igit agamus Dño deo nřo. Poſteaq̃
peruerſum dogma. Quo qñqꝫ excuſatiões
nřas excuſabamus: in pctis abſtulit ex funi
culo hřditate ſue. Nam ſi qñqꝫ contigiſſet
aliquem ſymoniace eligi (Qꝺ deus auer-
tat) quo iure aut qua indulgentia ſubſiſtere
potuiſſent: que in adminiſtratione ſacroſan
cte ſedis aplice: ab eo geſta forẽt: dicat alter.
Quĩ ego. A. a. A. Puer ſuꝫ ꝛ neſcio loqui.
Dicam tñ ſtupore ꝛ ex taxi repletus. Deus
deoꝝ: ac ſcia ſciaꝝ. Quem nullũ latet ſecre
tũ cũ ſis cã cauſaꝝ oĩus miſerere nobis ꝛc.
¶ Atqꝫ vtinam ſũmus ipſe rex oĩum mo
derator. Qui ꝯſtitutus eſt iuſtiſſimus vi-
uoꝝ ac mortuoꝝ iudex. Quiqꝫ mũdũ hũc
nřm ꝓpa ſceleris nři labe collapſum, ꝑcioſi
ſanguinis ſui ꝑcio redemit Mentem ſum-
mi pontificis ꝛ Vicarij ſui illuminare di-
gnet: vt alteꝝ quoqꝫ nodum e ſcirpo ſubſe-
quẽtis heſitationis tollat: vt ſcã ꝛ incorru
pta ſponſa ſua: ꝛ mater nřa eccleſia, in qua
extra maculã ſemꝑ eſt catholica ſeruata re-
ligio: queqꝫ per dei oĩpotentis grãm a tra-
mite aplice traditionis nunq̃ errasſe ꝓba
tur. Cũ ſit colũba ſimplex: ꝛ vnica: totaqꝫ
pulchra ſine ruga ꝛ macula. xxiiij. q. i. c. a re-
cta. c. in ſede. ꝛ. c. oĩbus. ſibi: puro: mundo:
atqꝫ ſincero corde cum filijs ꝛ fidelibus ſu
is xpicolis ꝑpetuo fidelr qꝫ famlari valeat.
¶ Non eſt igit alienum a ꝓpoſito nřo: vt
poſt iam ſopitam heſitationem primã. Vi-
deamus qꝺ ſcꝺo loco ꝓpoſuimus. vꝫ. nun-
quid ſymonia actiue quoqꝫ cadere poſſit in
pontificem maximum. Et nunqd qñ poſt

ipſius canonicam electionem:intronizatio
nem:adorationem: ꝛ legitimam ſubſequen
tem adminiſtrationem. Eccleſias:beneficia
eccleſiaſtica:dignitates: ꝛ alia dona ſpiritua-
lia:ſymoniace ꝛ pecunia mediante ꝯcedit.
De hoc quoqꝫ accuſari:damnariqꝫ poſſit: ꝛ
numquid ex tali eius delicto concilium in-
dici ꝛ conuocari contra eum valeat.

¶ Item numquid ille qui titulum eccleſia-
rum:beneficioꝝ: vel officioꝝ eccleſiaſticoꝝ
pecunia ſeu alias ſymoniaca prauitate inter
ueniente a papa acquiuit. Poſſit ſalua ꝯſcia
huiuſmodi eccleſias,beneficia vel officia re
tinere ac fructus ſuos facere.

¶ Sed quoniam de hoc quoqꝫ ꝑ. Queſtio
nis articulo. Pleriqꝫ os in celum ponere
lingua gradiente ſup terrā dubitauerūt:nō
nulli nimis audacter ſcm̄ dn̄i verticem tā-
gere auſi fuerunt. Propterea ſatis querenti
mihi: ꝛ qōni feciſſe videbor:ſi repetita ꝓte-
ſtatione de qua. xxiiij.q.i.hec eſt fides. de
ſum.tri. ꝛ fi.catho.c.damnamus.in fi.alio-
rum circa hoc opiniones, ꝛ dicta quoꝝdā
recitauero,vt ex his veritatis colligatur cō
cluſio. Circa primum igit̄ membrū huius
heſitationis. Abb. Panor.in.c.extirpande.
in ſolemni repetitiōe.§.qꝛ vero. de ꝑben.in
xviij.col.in vſi. certum eſt qḋ beneficium
ſpūale ꝛc.dicit ſe non repire hanc qōem ex-
preſſe tactam per aliquā niſi per.d.Cardi.
Zabarel.multum ſuccincte.in.c.i.de ſymo.
Ubi ex dictis doctoꝝ colligit qḋ papa po-
teſt vendere titulum beneficij:licet oīno de
beret abſtinere:qꝛ res hec eſt mali exempli.
Nam tribuens alijs exemplum peccandi
grauius peccat.de peni.di.v.ꝯſideret.§.ani-
maduertere etiā oportet. Et mala exempla
ſunt vitanda.ff.de iudi.l.obſeruādum.ff.ad
macedonianum.l.i.vbi bona glo.ff.de re.iu
di.l.diuus.in fi. Malis.n.exemplis ꝑlatoꝝ
fiunt hoīes deteriores.l.vi. de his ꝙo. Et
qḋ fit a papa vel a ꝑlatis facilr̄ trahit̄ a ſub
ditis in exemplum.de voto.magne. de ac-
cuſa.qualr̄.ſl.ſſ.lxxxiij.di.nemo. ꝛ.xj.q.iij.ꝑ
cipue. Predictam ꝯcl'onem facit. Cardi.ſm
panor.ibi. Et aliqui doc.ſm eum ibi dicūt
qḋ titulus de ſymonia: non habet locū i cu
ria Romana:ſicut ꝛ crimen legis iulie de
ambitu(que eidem equiperat̄) non habet
locum in curia ꝑncipis.ff.ad leg.iul. de am
bi.l.i. ꝛ qḋ no.lxxij.di.c.ꝑsbr. ꝛ.i.q.vj.c.vl
ti. Ur̄ ḡ ſm eum qḋ ſcīa ꝛ tollerantia pape
excuſet in curia Romana crimen iſtud. ar.
de offi.dele.ex parte. ꝛ qḋ ibi no. Et hoc fa-
tet̄. Hoſti. veꝝ in his que ſunt ſymoniaca:
qꝛ ꝓhibita: ſecus ſi ꝓhibita qꝛ ſymoniaca.
Iuxta no.in.d.c.ex parte. vn̄ ex his dictis.
d. Cardi. vr̄ inferri:ꝙ vendere titulum be-
neficij ſit ſymoniacum:qꝛ ꝓhibitum ſit cō-
ſtitutione eccleſie: ꝛ ꝯn̄r ꝙ talis lex poſitiua
non liget papam:qꝛ vt inquit Io. an.in.d.
c.i.lex non ligat ꝓmulgātem.C.de legi.l.ꝑn-
ceps. Cū de plenitudine ꝑtātis papa poſſit
ſupra ius diſpenſare.extra de conceſ. ꝑben.
ꝓpoſuit. ¶ Hanc et qōnem magis ſuccin-
cte poſuit. Bar. ꝛ in lec. ꝛ in repeti.l.barba
rius.ff.de offi.ꝑto.vbi ingt ꝙ petenti papa
pōt ꝯpatum conferre maxime ſi petat nō ꝑ
viam gr̄e:ſed per viam iuris ſcripti: vt ga
petit electionem ſuam cōfirmari. Dum tn̄
inquit ipſe a ſymonia cōmittēda abſtineat:
q̄uis dicat ꝙ ſymonia ſm quoſdam nō hꝫ
locum in curia Romana: qḋ fatet̄ eſſe veꝝ
qꝛ papa non cōmittit ſymoniam. Cum pa
patus ſit aplīatus:qui aut ſcm̄ facit:aut ſcm̄
recipit:ſed ꝓmouendi bene cōmittunt infi
nitas ſymonias in curia Romana:vt ingt
ipſe:inſcio aplīco:quapp illicite ꝛ ipure ſua
beneficia retinent: ꝛ ſicut ipſi bn̄ficia emūt
ita ꝛ alijs alia beneficia vendūt. Pro quo
facit illud neotericō.emerat ille prius ven-
dere iure pōt:vnde(dicit ipſe) deteriora faci
unt in coꝝ dānationem: ea ꝑſerentes aie q̄
a diabolo quotidie deterioribus ꝯfirmatur
actibus ſm nām pcti. Nam vt ingt Hiero
nymus. Pctm̄ qḋ per penitentiam non de
let:ſuo pondere ad aliud trahit ꝛc. ¶ Idea
quoqꝫ firmare vr̄. Abb.pan.in.c.quotiens.
de ſymo.in fi.dum ingt ꝙ papa de ſymōia
accuſari non pōt:niſi concurrant tria.q̄ no.
in glo.in.c.ſi papa.xl.di.qḋ dicit eſſe menti
tenendum. Et pro ꝑdictis facit: qꝛ papa eſt
dn̄s oīum beneficioꝝ ꝛ reꝝ eccleſiaſticaꝝ: ꝛ
de eis diſponere pōt ꝓ arbitrio: ꝓut legit̄
ꝛ no.in.c.lꝫ.de ꝑben.lib.vj. ꝛ in concord.
¶ Sed ꝯtra ꝑmiſſa ꝙ papa vendendo be-
neficia ꝛ dona ſpūalia ſymonie vitio inuol-
uat̄: ꝛ ḋ ea accuſari ꝛ notari poſſit: facit qḋ
aperte voluit diuus Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.cente
ſima.art.i.in fi.vbi formalr̄ dic̄ ꝙ papa po
teſt incurrere vitium ſymonie ſicut ꝛ alius
quilibet homo. Et qḋ pctm̄ in perſona tan
to eſt grauius:q̄to maiorem obtinet locum
ꝛ dignitatem. Quis enim/vt inquit ipſe/
res eccleſie ſint eius vt ꝑncipalis diſpenſa-
toris:non tn̄ ſunt eius vt dn̄i ꝛ poſſeſſoris.
Et ideo

Et ideo ſi reciperet pro aliqua re ſpūali pecuniam de redditibus alicuius eccleſie: nō caret vitio ſymonie. Et ſilr poſſet ēt ſymoniam cōmittere recipiendo pecuniā ab aliquo layco de alijs bonis q̄ȝ de bonis eccleſie. Idem cōprobare vr̄ lȝ nō ita clare. Auguſtinus de Anchona in ſum. de eccleſiaſtica ptāte. q. v. art. iij. vbi dicit q̄ Papa forte pōt ſymoniam cōmittere: phibitam a l. nature: vt ſi pro re tpali intenderet ſpūale tribuere. Repugnat. n. inqt ipſe nāe rei: q̄ res ſpūalis que gratis accipit̄ ꝑcio rei tpalis vēdat̄ ⁊c. Hoc idem ſentire ⁊ tenere vr̄ Cardi. Zaba. in cle. i. de ſum. tri. ⁊ fid. catho. in princi. in. ij. oppo. vbi recitat auctoritatē diui Tho. ſuprāſcriptam ⁊ auctoritatem diui Bernardi. lib. iiij. ad Eugenium in fi. vbi dicit q̄ papa non eſt dn̄s ſed ꝓtector: cuius auctoritatis meminit etiā. Archi. in. c. i. de ſum. tri. ⁊ fid. catho. li. vj. in v̄bo magn̄. vbi recitat verba eiuſdem Bernardi: qui inqt. ℭ Conſyderes aūt oium ſcām Ro. eccliaꝝ| cui auctore deo ꝑes|eccleſiaꝝ eſſe mrēm: nō dn̄am. Te v̄o non dn̄m epoꝝ eſſe: ſed vnus ex ipſis: ad qō bene facit ſm Archi. xij. q. i. mutationes. in princi. de qua ſnia Bernardi: ⁊ diui Tho. meminit idem Archi. in. c. non decet. xij. di. Unde inqt Cardi. vbi ſ. q̄ qdam dicunt: q̄ papa eſt dn̄s ſolus quo ad iuriſdictionem ⁊ ꝓtectionem: non autē quo ad vſurpationem. xij. q. ij. quicunqȝ militum. xxiij. q. v. dicat. ⁊. q. viij. conuenior. viij. di. quo iure. Et ſic pȝ ex ꝑmiſſis diuerſitas opinionum inter doc. ℭ Ut igit̄ veritas magis eluceſcat ꝑmittendum vr̄: q̄ qō iſta ex alia qōne dependeat. vȝ. An tituli beneficioꝝ qui vēdant̄ a papa ſint de iure diuino: an v̄o de iure poſitiuo inuenti ⁊ ordinati: q: ſuꝑ hoc fundari vr̄ vtriuſqȝ partis heſitatio: cum dicamus ⁊ ſupponamus papam iure diuino alligari ⁊ ſubijci: iuri v̄o poſitiuo ꝑeſſe, ac illud pro arbitrio tollere poſſe. Quam qdem qōnem doc. vt plurimus ponunt in. c. niſi cum ꝑdem. de renun. ⁊ in c. i. de ſymo. In qbus locis cōiter tenent q̄ tituli beneficiales non ſint inuenti aut ordinati de iure diuino: ſed potius de iure poſitiuo: qō ꝓbat̄. xiiij. q. i. c. i. xxj. diſtin. c. i. ⁊. ſi. lxx. di. c. in illis. lxxxvj. di. c. i. cū ſi. ℭ Per que inferri vr̄: q̄ cum ius ſuum ꝓmulgantem non liget. d. l. princeps. C. de legi. ⁊ de cō ces. ꝑbē. c. ꝓpoſuit: q̄ ppea papa vendendo titulum benefici eccleſiaſtici cōmittere non poſſit ſymoniam, cum tunc tollere cenſeat̄ ius ſuum. Illa potiſſi. rōne: q: ea que ſunt ſymoniaca ex eo q̄ iure poſitiuo ſunt ꝓhibita: ſubiacent diſpoſitioni pape: vt no. per glo. ⁊ ſcribentes. in alle. c. ex pte. de offi. dele. cum qua rōne trāſire vident̄. Hoſti. ⁊ Cardi. in. d. c. i. de ſymo. ſm Abba. Panor. ibi qui ibidem ⁊ in repe. d. §. q: v̄o de ꝑben. cōtra vtrūqȝ qſitum fortiter ⁊ audacter inſurgit ac ꝯtrarium intrepide concludit per ratiōes qbus iudicio meo: difficile eēt rn̄dere. Unde dicit ipſe ſe oppoſitū ſemꝑ tenuiſſe, ſaltem quo ad bn̄ficia hn̄tia ordinis adminiſtrationem: ⁊ clauium executiōem: q: papa conferendo illa ſymoniace; inuoluit̄ pariter peccato ⁊ vitio ſymonie: lȝ contrarium forte dici poſſet: ſi executio beneficij eccleſiaſtici non concerneret diuina: vt puta aiaꝝ curam ⁊ altaris ac diuinoꝝ myſteria vel clauium executionem: ſed tpalium tm̄modo adminiſtrationes: vt eſſet videre in hoſpitali, vel in ſilibus, q: tūc non putaret papam committere ſymoniam recipiēdo aliqd tpale pro conceſſione huiuſmodi. Et rn̄dēdo ad id qō vr̄ de titulis bn̄ficialibus ſoluendo queſtionem principalē: dicit ipſe: q̄ lȝ tituli beneficioꝝ ſint de iure poſitiuo. Tn̄ q̄ per conceſſiones tituli beneficij non tm̄ conferūt̄ bona tpalia: ſed ēt executio ordinis ⁊ clauium: q: lȝ in ordinatione detur ptās clauius in habitu: non tn̄ dat̄ in actu: que in inſtitutione ſeu collatione beneficij conceditur: vt eſt tex. apertus. in §. ecce ſufficiēter. ⁊ in. c. ſeq. xvj. q. i. ℭ Claꝝ ē. n. q̄ nemo poteſt parrochianum alterius ſoluere: vel ligare: aut in alterius eccleſia celebrare: ſine ꝓprij ſacerdotis licētia: vt in. c. cunctis. vbi etiā hoc no. xvj. q. i. ix. q. ij. quaſi per to. xiij. q. i. c. i. de parroc. c. vt dn̄icis. ⁊. c. nullus. de peni. ⁊ remiſ. c. oīs. cum ſi. ſed ipſa executio ordinis ⁊ poteſtas clauium eſt connexa titulo beneficiali. Ergo vendendo titulū beneficij: ſequit̄ q̄ vendat̄ ⁊ connexus: hoc eſt ordinis clauium: poteſtas, ⁊ executio. Et ſic ordinē ipſum ⁊ domū dei vendere vr̄. Pro quo optie facit tex. no. i. q. iij. c. i. § his itaqȝ. Ubi fundando intentionem nr̄am iure diuino dr̄: qō non ſolum qui ſpūalia: ſed etiā qui tpalia eis annexa ꝑcio accipiunt vel tribuunt. ſymoniaci iudicant̄. Unde Malachias. i. c. loquēs ex perſona dn̄i, ait qs ē in vobis qui claudat hoſtia ⁊ incendat altare meum gratuito? Non eſt mihi voluntas

i.1 vobis dicit dñs exercituum. Et munus
non ſuſcipiam de manu vr̃a. Et ex.i.q.iij.
ſiquis obiecerit.ꝛ.c.ſeq. vbi ad lr̃as dr̃: qꝛqꝫ
hoꝝ alteꝝ vẽdit:ſine quo nec alteꝝ ꝓuenit:
neutrum inuenditum relīqt. Qđ ēt firma-
re vr̃ idem diuus Tho.ex.q.centeſima. ar-
ti.iiij. alle.tex.in.d.c.ſiqs obiecerit. Dum re
ſpondendo ꝛ ſoluendo dicit ꝙ hm̃s benefi-
cia eccliaſtica dr̃ hr̃e ſpũalibus annexa: que
non cõpetũt niſi hn̄ti ordinem ꝛ officiũ cle
ricale:vnde hmõi beneficia nullo modo eē
pn̄t ſine ſpũalibus: ꝛ pp hoc ea nullo mo-
do vendere lȝ:qꝛ eis venditis ītelligunt̄ ēt
ſpũalia venditioni ſubijci. Et ſic vr̃ ꝙ papa
vendendo executionem ptãtis clauius: que
non ꝓuenit ſine ordine ſacro:ordinem ipm
ꝛ donum dei vendat. ¶ Pro quo ſenſu eſt
glo.ſi.in.c.lȝ.de penis.que ſingulr̃ ꝛ aptiſſi
me dicit ꝙ ſymoniacum eſt recipere pecu-
niam a vicarijs vt pmittant̄ celebrare ī vi
carijs ſuis. Cum ordo ſit ſacr̃m:cui adheret
executio. Si ergo vnũ vendunt īnqt ipſa ꝛ
reliquũ.alle.d.c.ſiquis obiecerit. ꝛ.c.ſalua-
tor. Et ita intelligit ipſe Panor. tex.i.q.i.p̄-
sbyter. ꝛ.i.q.iij.altare.vbi dr̃ ꝙ ecclīam vel
altare:ꝛ decimas ꝛ ſpm̃ ſcm̃ emere vel ven
dere:ſymoniacam hereſim eſſe: nullus fide
lium ignorat. Papa ergo vendendo ordis
executionem vendere vr̃ donum dei:qđ nõ
ꝓuenit ex papa vel ex eius iur̃ poſitiuo:ſed
ex ipſo deo.de peni.di.i.c.verbũ. Ná ordis
executio dr̃ ordinis pfectio:vt in.c.qui pfe-
ctionem.i.q.i. Hec aũt ſunt ꝓhibita vendi
qꝛ ſymoniaca:qꝛ vt dixi vendere ordinē vel
ecclīam:ſeu altare ꝛ ordinis ipſius executio
nem:dr̃ hereſis ſymoniaca.d.c.p̄ſbr̃. ꝛ.c.al-
tare. Et vtroqꝫ teſtõ hec vẽdi ꝓhibita ſunt
.i.q.i.qui ſtudet.ꝛ.c.petrus.vbi hr̃ de Gieçi
Heliſei ꝓphete famulo: qui Naam princi-
pi militie Regis Syrie ſanitatem a deo p
oronem Heliſei reſtitutam vendere voluit:
vt legit̄.iiij.lib. Regum. Unde dicit gl.i.q.
i.in ſum.ꝙ emptores reꝝ ꝛ donoꝝ ſpũaliũ
ꝓꝑe ſymoniaci a Symone mago vocant̄.
Uenditores vero Gietici a dicto Gieçi. Et
ſic pȝ ꝙ vendere illam v̓tutes ꝛ illud donũ
qđ prouenit a deo:ꝛ non ab hoibus: eſt ꝓ-
hibitum qꝛ ſymoniacũ ꝛ de ſe oino negſſi-
mum exiſtit. Sed nullus dubitat: vt inquit
idem Panor.vbi.ſ.ꝙ executio ordinis pro-
uenit ex dono dei:ergo ex eius venditione:
etiam papa īduit̄ hoc vitio ſymonie. Pro
quo optime facit tex. in.c.ex multis.i.q.iij.
vbi hr̃ qualr̃ Chrs eijciendo de tẽplo emē-
tes ꝛ vendentes oues:boues:ꝛ columbas:ꝛ
es:ac menſas nũmularioꝝ euertendo. In
figura ꝓhibuit eccleſiam:ꝛ eccliaſtica bene-
ficia,ꝛ dei dona vendi: qđ ēt ꝓbat̄ in.d.c.
qui ſtudet. Ubi apparet ꝙ vtroqꝫ teſtõ:ve-
teri.ſ.ꝛ nouo hoc ꝓhibitum ſit. Ex qbus in
fert idem Panor.vbi.ſ.ꝙ aptiſſime liquet:
ꝙ vendere titulum beneficij eſt a deo ꝓhi-
bitum. Ergo papa non excuſat̄.xxv.q.i.ſunt
quidam:facit qđ no.in p̄alleg.c.ex parte.de
offi.deleg.ꝛ in.c.i.de ſymo. Et pro iſta ꝯclō-
ne eſt bonus tex.in.c.ex diligenti.eo.ti.vbi
dr̃.ꝙ p̄ſtando ēt homagiũ:ꝛ ſic aliqđ tpale
obſequium exhibendo pro ſpũali beneficio:
ꝯrium eſſe noſcit̄ diuinis ꝛ humanis legi-
bus:ꝛ hoc ideo dicit eſſe.glo.ibi. qꝛ eſt con-
tra vetus ꝛ nouum teſtm̃.i.q.i.q ſtudet. Et
p̄dicta qdem ꝓcedere putat Panor. Qñ
executio officij vel beneficij concernit diui-
na:vtputa altaris adminiſtrationem ꝛ cla
uium ptãtem ꝛ executionem. Secus aũt ſi
concerneret tm̃modo tpalium adminiſtra
tionem:vt eſt videre in hoſpitali:vt dictus
fuit.ſ. Qꝛ tunc non putat papam cõmitter̃
ſymoniam recipiẽdo aliqd tpale:qꝛ hoc nõ
eſt vendere donum dei. Et in hoc poſſet ꝓ
cedere ſilitudo de.l.iulia.de ambi. in his.ſ.
que ꝓhibita ſunt lege poſitiua. Dicit tñ ipe
qđ vtroqꝫ caſu papa dȝ abſtinere:ꝛ male fa
cit ſi non abſtinet. Qꝛ lȝ ĩ vltio caſu nõ di
cat̄ ꝓꝑe ſymoniam cõmittere. Tñ non põt
id facere:per qđ denigrat̄: ſeu decolorat ſta
tus ecclie.i.q.vij.ꝛ ſi illa.xxv.q.i.c.nulli.cũ
ſeq.facit qđ no.de iureiurã.c.ꝛ ſi xp̄s. ꝛ qđ
voluit Spec.ti.de lega.§.nunc breuiter. Ubi
ponit caſus in qbus eſt ꝓhibita diſpẽſatio
pape:ꝛ inter ceteros ꝓhibitos ꝯnumerat
iſtum. ¶ Quo aũt ad ſcđam partem qõis.
vȝ.vtrum dantes aliqd pape vel alteri p̄la
to vt bñficium eccliaſticũ ꝯſequant̄: ſint tu
ti:quo ad deum ꝛ bñficius illud ſalua ꝯſcīa
retinere poſſint. Idem Abb. Panor.vbi.ſ.
ꝯcluſiue tȝ cum Spec.d.ti.de lega. ꝛ cũ Jo.
an.in regula cui lȝ.in mercurial.qđ.ſ.dans
pecuniam pape:vtroqꝫ caſu ligetur tã ꝯſti-
tutione diuina qꝫ papali.ſ.hoc ꝓmulgata.
Quãuis papa ēt non ligaret̄ conſtitutione
ſua pp diuerſas qualitates pſonaꝝ:quia ne
mo ſeipm ligare põt:vel abſoluere:de peni.
ꝛ remis.c.ſi.cum inter agentem ꝛ patientē
eē debeat diſcretio pſonaꝝ. Hec.n.ſunt cor-
relatiua:que in eadem perſona ꝛ in eodem
ſubiecto

ſubiecto non cadũt.c.ſi.de inſti.c.debitũ.de biga.z.c.per viãs.de iure patro.cum ſi.Et q dans pecuniam vel tpale aliquid ꝓ aſſequendo beneficio eccleſiaſtico nullo iure ſit tutus:nec bñficius hmõi retinere poſſit:ps extra de ſymo.in.c.de regularibus.z ponit Inno.z alij poſt eum.in.c.tanta.eo.ti.z alibi ſepe.Q̃d qdem fortius ꝓcedit ſm Pan. in.c.i.extra eo.vendendo vel emendo epatum:qꝛ hꝫ maiorem adminiſtrationẽ.Pro quo facit.i.q.i.repiunt.Nam negari nõ põt ſm nos z ſm veritatem: quicqd dicãt Theologi.Quin epatus ſit ordo ſac. in eccľia dei: z quin maiorem hẽat adminiſtrationẽ ſpiritualium z clauium ptãtem z executionẽ: q̃ȝ alia beneficia inferiora: ꝓut cõiter poni z notari ſolet:extra de pur.cano.quotiens. xxi.di.cleros.xxiij.di.epꝭ.in.c.ſeq.z in ꝓhemio ſexti in glo.in ver.epꝭ. ¶ Nec excuſaret papa aut platus alter: aſſerendo ſe non recipere pecuniã pro re ſpũali: vel ꝓ adminiſtratione z ptãte clauium:ſed ꝓ pbenda z fructibus:ac rebus tpalibus tñ:q ꝯcedũtur tali beneficiato: qꝛ ꝓut ſ.oſtenſum fuit, vendendo vnum ꝯnexoꝝ neutrum inuenditum relinqtur.i.q.iij.ſiquis obiecerit:que determinatio nõ minus ꝓcedit in ꝯfirmatione q̃ȝ in electione: vel ꝓuiſione pdictis. Prout declarauit poſtremo conciliũ Baſilieñ.in ti.de ele.Incipit ſicut in conſtruenda domo.§.ſummum vo pontificẽ. vbi decreuit q pro ꝯfirmatione electionũ:que ad eum deferent,nihil penitus exigat aut recipiat. Alioqn ſi ſecus faciendo: notorie z incorrigibiľr eccľiam ex hoc ſcandaliçauerit, futuro concilio deferat. ¶ Et idem dicendum vr̃ de officio eccľiaſtico:modo habeat ordinis adminiſtrationem vel clauiũ executionem:ꝓut aperte ſentire vr̃. Ioã. an.ſi bene ponderent eius dicta in.c. cõſulere.de ſymo.in diſtinctione. de qua ibi per eum. vbi concludit q officia eccleſiaſtica vendi non pñt:ſi rõne ordinis competũt clericis, ſine labe ſymonie, ſentiens hoc ideo eſſe:qꝛ ordinis executio vendi vr̃: z idem repio tenere.glo.in.d.c.ſiquis obiecerit:dum dicit q ſi fructus ꝓueniunt rõe ordinis: quis ad eccleſiã vel ordinem pecunia ꝓmoueri nõ põt,nec licite emit:qꝛ tunc pſumitur emere eccleſiam vel ordinem: z ſic eius executionem,quod non licet.

Cardinalatus.

QUid aũt dicendum ſit de Cardinalatu: qui officium nudum vr̃ ſine adminiſtratione ordis: vel executione clauium ſm aliquos.Cum potius verſetur in ꝯſulendo:z gubernando. Ro. eccleſiam in adiutorium ſummi pontificis: ad inſtar ſenatus Romani.xcvj.di. Conſtantinus.q̃ȝ in ptãte clauiũ.no.in cle.ne romani. de ele. no. Inno.in.c.cum te.de re.iudi.z per doc. in.c.ad ꝓbandum.extra eo.ti.z alibi.Siue et ad inſtar pfecti vrbis.cui ſm alios ſuccedere dñr:vt dixit glo. in.l.i.§.item ſolent.ff. de offi.pfe.vrb.Et aliqbus qdem dicendus vr̃:varijs medijs non alr̃ cõmitti ſymoniam in hmõi officij Cardinalatus venditione:q̃ȝ in reliquis beneficijs z officijs eccleſiaſticis.¶ Primo qꝛ non ſolum ſunt conſiliarij z gubernatores eccleſie: ſed ſunt electores.Ro.pontificis vt in.c.in nomine domini.xxiij.di.extra de elec.ľs.z in.c.vbi periculum.eo.ti.lib.vj.z in cle. romani.eod.ti. Ergo vendendo officium vel dignitatẽ cardinalatus,vendi principalr̃ vr̃ ptãs eligendi Ro.pontificem:qd̓ eſt pncipale munus huius dignitatis,z pp hoc vẽdi videretur donum dei.Pro quo multum faciunt que dicta fuere ſ.circa electionem pape per prauitatem ſymoniacam:z que dicta fuere circa titulos beneficioꝝ. ¶ Scd̓o qꝛ vendẽdo officium iſtud,in ꝯñtiã eſt vendere epatus, abbatias:z pinguiora beneficia eccleſie dei: qꝛ ſtatim q quis creatur Cardinalis pro honore tante dignitatis neceſſario ditatur hmõi beneficijs.Et ꝓpterea ſi officium ſeu dignitas iſta venderetur:multi ꝯcurrerent ad genus iſtud mercimonij: z non curarẽt expendere:cum quaſi certo ſciãt ſe poſt poteſtatem electionis:hanc quoqꝫ bñficioꝝ cõmoditatem z exuberantiam oĩno aſſecuturos fore. ¶ Tertio ex eo vr̃ ꝓhibitũ.qꝛ negari non põt:quin ſit officium eccleſiaſticus hñs ordinis z clauium executionem:qꝛ Cardinales promouentur ad certos titulos eccleſiaꝝ z p illos titulos denoĩantur:vt I.c. coram.z qd̓ ibi no.de ele.De multiplici autem ſignatione huius verbi titulis hr̃ bõa glo.in.c.dudum.il.ij.de ele.in ver. vtranqꝫ illaꝝ intitulatã:cum itaqꝫ oẽs Cardinales hẽant titulos ſui Cardinalatus:vel epales: vel ſacerdotales. In qbus: vt plimum aiaꝝ cura.Et ſic executio ordinis z ptãs clauiũ: conceditur, quinimo ipſi Cardinales hñt

in titulo ſuo ⁊ in eccleſijs ſubiectis eidē ti-
tulo iuriſdictionem e͞palem: Unde h̄ñt cor
rectionem ⁊ p̄tātem fulminandi cenſuras
eccleſiaſticas ⁊ cetera que ſunt iuriſdictiōis
e͞palis: tex. eſt qui non eſt alibi. ⁊ ibi no. per
ſcribentes in. c. his q̄ extra de maio. ⁊ obe.
et per Jo. monach. et alios. in. c. i. eo. ti. lib.
vi. per Inno. ⁊ ſequaces in. c. cum dilectus.
de capel. monach. ¶ Quod tñ dici conſue-
uit de titulis e͞poꝝ ⁊ p̄sbyteroꝝ Cardina-
lium tñ: q꞉ (ſm aliquos) Diaconi Cardi-
nales de iure non h̄ñt titulos. extra de te-
ſta. Raynutius de cōſue. cum venerabilis.
Ponit Cardi. in cle. ne romani. de ele. ⁊ in
. c. coram. et in. c. querelam. eo. ti. Sed etias
quo ad eos contrarium apparet: t̄pibus no
ſtris: q꞉ non tñ habēt titulos ipſi Diaconi
Cardinales: ſed eis dātur tituli parrochia-
lium eccleſiaꝝ vrbis: vt eſt videre in titulo
ſcē Marie in porticu: ſcē Marie in coſmo
din: ſancte Marie in via lata: et in alijs p̄ſi
bus. Quos hodie tenent Diaconi Cardi-
nales. Cum ergo h̄mōi tituli Cardinalium
habeant annexas eccleſias e͞pales: parrochia
lesq꞉ h̄ñtes curam aīaꝝ executionem ordi-
nis et p̄tātem clauium: vt dixi: et in quibus
h̄ñt iuriſdictionem e͞palem: tā tacite q̄ ex-
preſſe. Non miꝝ vr̄. Si dicatur non alr̄ in
his q̄ in alijs beneficijs et officijs eccleſia
ſticis cōmitti ſymoniam: cum ſup̄mam di
gnitatem et adminiſtrationē gerāt in hac
militanti eccleſia. Nā lꝫ cōiter dicatur: q̄ᵒ
e͞pi rōne ordinis ſup̄mum culmē gradus
eccl'iaſtici tenent in eccleſia: cum in ipſa nō
poſſit reperiri maior dignitas. Qua rōne
etiam papa ſe e͞pm appellat, cum hoc dica-
tur potius eſſe culmen dignitatum, vt no.
in locis ſ̄alleg. et in p̄hemio ſexti. in ver.
e͞ps. Attñ q꞉ Cardinales gerūt maius offi
cium et maiorem h̄ñt adminiſtrationem:
et cum ſint pars corporis pape: cū ex ſeipſis
cōiter papam eligāt: p̄pea ſ̄honorantur: vt
no. Bar. in. l. i. §. ſiquis. ff. de appel. et glo. ij.
q. vij. in. c. q̄ñq꞉. ¶ Quarto q꞉ iſta digni-
tas: ſiue officium Cardinalatus eſt inſtitu
tum de iure diuio ex genere Leuitico: p̄ut
p̄bari vr̄ ſꝫ Abb. panor. in. c. per venerabi-
lem. qui fil. ſint legi. in. iiij. col. Ergo vr̄ q̄ᵒ
etiam ex diſpenſatione pape tale officiū ſeu
dignitas ſine labe ſymonie vēdi nō poſſit.
Q꞉ hoc eſſet etiā vendere donum dei per
iura ſ̄alleg. ¶ Quinto et vltimo: q꞉ p̄ut ſ̄
diximus in alio p̄poſito papa non poteſt

id facere, p̄pter q̄ᵒ denigretur vel decolore
tur ſtatus eccleſie. i. q. vij. c. et ſi illa. no. in. c.
et ſi x̄ps. de iureiuran. et in glo. xl. di. ſi pa-
pa. Sed hoc faciendo tota eccleſia ſcandali-
çaretur eiuſq꞉ ſtatus denigraretur. Q̄ᵒ de
ſe p꞉: q꞉ vt ſ̄ late clareq꞉ oſtendimus: ſymo-
niaci excōicati ſunt, redduntur ĩcapaces et
inhabiles tam actiue q̄ paſſiue: et beneficia
vel officia talr̄ acquiſita non p̄ñt retinere:
ſed eis priuati ſunt eo ipſo. ergo ⁊c. ¶ De
alijs aūt officijs eccleſie: vt puta de cuſtodi
bus templi: vel reꝝ aliaꝝ ſacraꝝ et ſp̄ūaliū:
et h̄mōi. Ponit gn̄alr̄ Jo. an. Abb. Panor.
et alij in. c. conſulere: de ſymo. Ubi per il-
lum tex. qui optime facit ad hoc: inferunt:
q̄ᵒ ſymonia non ſolum cōmittitur emēdo
b̄ñficia: ſed ēt officia h̄ñtia adminiſtratio-
nem reꝝ ſpiritualium ⁊ eccleſiaſticaꝝ: licet
cōiter dicant: q꞉ tunc ſit ſymonia q꞉ p̄hibi
ta. Et remittunt de his adminiſtrationibus
ad id q̄ᵒ late h̄r̄. ij. q. iij. ſaluator. Sed ego al
le. meliorem tex. i. q. iij. c. i. quem ēt ſ̄ deduxi:
per quē tex. mihi p̄bat: q꞉ vendere iſta offi
cia eccleſiaſtica p̄hibitum ſit iure diuino:
teſtante Malachia. c. i. Et ſic q꞉ iſta ēt p̄ pa-
pam vendi non poſſint ſine labe ſymonie.
Quod ēt adduci pōt ad id q̄ᵒ dcm̄ fuit de
officio Cardinalatus ⁊c. quicq̄d circa hoc
dicat̄ per doc. qui pro cognitione huius du
bij diſtingūt poſt Jo. an. q꞉ q̄dā ſunt ſp̄ūa-
lia ſm eſſentiam ſuam. Et hoꝝ q̄dem: que-
dam ſunt incorporalia ⁊ quedam corpora-
lia. Incorporalia non poſſunt vendi: etiam
de facto: q꞉ non cadunt in eſtimationē, con
uentionem: vel pactum: vt ſunt ſacr̄a: ordo:
⁊ dona ſp̄ūs ſcī: ⁊ p̄tās clauium ⁊c. de qui
bus h̄r̄. i. q. i. c. i. vbi bona glo. Corporalia āt
lꝫ de iure vendi non poſſint, de facto q̄nq꞉
vēdunt̄: non tñ ſine labe ⁊ vitio ſymonie:
exemplum in reliquijs ſcōꝝ: vt in. c. i. ⁊. ff.
de reliq. ⁊ venera. ſancto. Quedam ſunt ſpi
ritualia per cām: vt ſunt ſacr̄a eccleſie, ⁊ ſtri
cte ⁊ late ſumpta: q꞉ ſacr̄a ſunt ſp̄ūalia rōne
cauſe efficiētis, cum per ea grām ꝯſeq̄mur.
Et iſta q̄dꝫ inq̄ſtum ſunt corporalia de fa-
cto etiam vēdunt̄: non tñ ſine ſymonia: vt
eſt in baptiſmo: euchareſtia: criſmate: ⁊ hu
iuſmodi: vt in. c. non ſatis. ⁊ in. c. cum ĩ ec-
cle. de ſymo. Quedam ſunt ſp̄ūalia rōe ſta
tus: vt in religione ⁊c. ⁊ de his dicen̄. vt in
. c. dilectus. ⁊ in. c. veniens. eo. ti. Quedā vo
cantur ſp̄ūalia eo q꞉ dependent a poteſtate
ſp̄ūali, vt in. c. ad aures. extra eod. Ubi tra-

ctatur

ctatur de abſolutione ab excōicatione q̄ vēdi non pōt ſine ſymonie vitio. Quedā alia ſunt ſpūalia rōne officij: vt in. c. ad nr̄as. eo. ti. Nec in iſtis īteruenire pōt aliq̄ vēditio. ℂ Generalr̄ aūt in hac materia dicen̄. eſt: q̄ quicq̄d cōpetit c̄lico rōne ordinis, vt cuſtodire eccl̄ias: pulſare cāpanas: hoſtia claudere: z apperire: eccleſie cereos deferre, vrceolos in ſacrificio miniſtrare, z hmōi que cōpetunt rōne minoꝝ ordinum: vendi nō pn̄t. Et fortius ea que cōpetūt rōne ordinū ſacroꝝ, cum dependeāt: z ꝯnexa ſint, vel q̄ſi rebus ſpūalibus z ſacris. Sicut diximus de ꝑbenda: beneficio eccleſiaſtico: z iure decimandi. Quedam ēt dr̄ ſpūalibus annexa: q: ꝺputata ſunt ad vſum reꝝ ſpūalium: vt ſunt calices. vaſa ſacra: veſtes ſacerdotales, z vt eſt ius patronatus ſm quoſdam. Et certū eſt q̄ cum hec oīa annexa ſint ſpiritualibus ſimplr̄ vendi non pn̄t: niſi eoꝝ natura alteret̄: vel eoꝝ vſus ſupprimat̄: mutet̄, vel quaſi per execratiōem tollat̄: aut in tranſlatione bonoꝝ alioꝝ ꝓphanoꝝ ꝯfundant̄: z transferant̄. Prout cōiter dici conſueuit de iure patronatus: vt hr̄ in. c. i. z in. c. de iure vero. z in. c. ex lr̄is. extra de iure patro. Et per hec colligi pōt, q̄d dicendum vbi daret̄ pecunia pro magiſterio cerimoniaꝝ, pro hoſtiario, pro ſacriſta, pro acolitatu: pro ſubdiaconatu, z hmōi officijs, de q̄bus hr̄. i. q. i. in ſum̄. ver. heſitari. in. d. c. ſaluator. z in. c. ex multis. ℂ Itē quid ſit vbi dat̄ pecunia pro diſpenſationibus: pro abſolutionibus pctōꝝ ſacr̄alibus: pro indulgētia plenaria: z hmōi. De q̄bus per diuum Tho. in 4°. di. xxv. Et an miniſtrantes ſacramenta eccleſiaſtica pecunias recipe poſſint. Ponit idem Tho. 2ª ſcđe. q. centeſima. ar. ij. Ubi dicit no. q̄ ſacr̄a noue legis ſunt maxie ſpūalia, inq̄ātum ſunt cā ſpūalis gratie, que ꝑcio eſtimari non pōt: z eius ratiōi repugnat: ſi non dant̄ gratuito. Debent tn̄ Miniſtri eccleſie dicta ſacr̄a populis miniſtrantes ab ipſis de tpalibus bonis eoꝝ ſuſtentari. Iux. illud Apl̄i. pᵃ. ad Corinth. ix. Neſcitis q̄m qui in ſacrario operant̄ q̄ de ſacrario ſunt edunt: z qui altari deſeruiunt: cum altari participant: z. I. Quis paſcit gregem? z de lacte gregis non manducat? Eſt ergo dicen̄. ſm eum: q̄ accipere pecuniam pro ſpūali ſacroꝝ gr̄a: eſt crimen ſymonie, q̄ḋ nulla conſuetudine pōt excuſari, q: ꝯſuetudo non preiudicat iuri nāli, vel diuino. ℂ Per pecunias aūt intelligit̄ omne illud cuius ꝑciū pōt pecunia eſtimari, vt inq̄t Phs in. iiij. ethi. Accipere aūt aliq̄ḋ tpale ad ſuſtentationem hoꝝ qui miniſtrāt ſacr̄a ſm conſuetudinē locoꝝ z eccleſie approbatam: non eſt ſymonia, neq̄ pctm̄. Cum nō ſummat̄ tāq̄ ꝑcium ſacri vel mercedis: ſed tanq̄ ſtipendium neceſſitatis, vnde dicit glo. Auguſtini ſ. illud ad Thi. v. Qui bene ꝑſunt p̄ſbri zc. accipiant Miniſtri ſuſtentationem neceſſitatis a populo. Mercedes diſpenſationis a dn̄o. Pro q̄bus bene facit tex. in. c. apl̄icam. de ſymo. vbi populus cōpellit̄ per ep̄m ſeruare laudabilem ꝯſuetudinem circa exequias in retribuendo clericis zc. ℂ Inq̄ātum aūt ſ. dicebat̄ de annexis ſpūalibus, ſubdit idē Tho. ea. q. ar. iiij. q̄ aliquid pōt eſſe annexum ſpūalibus dupliciter. Uno modo ſicut eſt ex ſpūalibus dependens: ſicut hēre beneficium eccliaſticum dr̄ eſſe ſpūalibus annexum: q: non cōpetit niſi hn̄ti officium z ordinem clericalem. Unde nullo modo eſſe pn̄t ſine ſpūalibus, z ꝓpea vnum ſine altero vendi nō poteſt: q̄ḋ nullo modo l3. Quedam aūt ſunt annexa ſpūalibus: inq̄ātum ad ſpiritualia ordinant̄: vt ius patronatus q̄ḋ ordinat̄ ad pn̄tandum ad beneficia eccleſiaſtica: z vaſa ſacra: que ordinant̄ ad ſacroꝝ vſum. Unde hmōi non ꝑſupponunt ſpiritualia. Sed potius ea tpis ordine ꝑcedunt. Et ideo aliquo modo vendi poſſunt: maxime cum alterātur, vt ſ. Non tn̄ inq̄ātū ſunt ſpiritualibus annexa. Et de ijs quidem ſatis ſuperq̄ dictum ſit. Cum equo longius ex curioſa quadam indagine vagati ſimus.

ℂ Quo certo loco ꝯcilium ꝯgregandū ſit.

Quoniam igit̄ ex ꝑmiſſis ſatis abunde conſtitit. Quibus ex cauſis concilium congregari pōt: ſucceſſiue vidēdum erit: quo certo gn̄ali vel particulari loco concilium celebrandum ſit. Q̄ḋ quidem duplicem h3 poſitiōem. Et quoad primā: quo. ſ. ad locum vlez: gn̄alr̄ dici poſſet: diſtinguendo tpa: q̄ tpe priſco hoc videbat̄ eſſe arbitrarius, q: vbicunq̄ patribus maioribus viſum fuiſſet: ipſis illuc ꝯuenientibus, z alijs conuocatis: ibi celebrabat̄ conſilium. Uez tn̄ eſt: q̄ ſi diligenter conſyderēt̄ antiq̄ cōcilia: z loca vbi celebrata fuere.

Satis manifeſte conſtabit: ciuitates ⁊ loca
inſignia: que annona ⁊ rebus ad victus cō-
uenientium neceſſarijs abundarent ad hu-
iuſmodi celebrationes conciliorꝫ ſemꝑ ele-
cta fuiſſe. Habito in primis reſpectu ꝙ ea
in ꝓuincia concilium ꝯuocaret, in qua he-
reſes ⁊ cauſe alie ꝓꝓ quas ꝯgregabatur: vige-
bant. Ut eo facilius errores extinguerentur:
⁊ oīno tollerentur: quo antidota ⁊ pene eis
adhibite magis note ⁊ familiares eēnt, his
qui morbo ꝑdicto laborabāt: quibus reſpe-
ctibus totiēs in ciuitate Cōſtantinopolita-
na: Toletana: Lugdunen̄. Arelaten̄. Afri-
cana: Carthaginen̄. ⁊ Romana apud Late-
ranum concilia acta fuiſſe ꝯſpicimus: vt ꝓ
condemnationem vnius hereſiarche: vel fa-
cinoroſi hoīs: oīum ſequacium: qui incon-
uincibiles fidei catholice rōnes intellexiſ-
ſent, vulnera ſanarent. ¶ Sed quo ad tpa
nr̄a dicēdum eſt: put ſ. dcm̄ fuit. In titulo.
Qñ ꝯcilium ſit celebrādum ſit: vbi addu-
xi decretum concilij Conſtantien̄. Qd̄ inci-
pit frequens. In quo ſtatutum fuit: qd̄ Pō-
tifex per menſem ante finem cuiuſlibet cō-
cilij ipſo ꝯcilio approbante ⁊ ꝯſentiente lo-
cum futuri concilij: deputare teneretur, vel
qd̄ in eiuſdem pontificis defectum: conci-
lium locum dputaret. Unde ꝯcilium tunc
pro futuro primo cōcilio: ciuitatem Papie
deputauit: vbi nondum congregatum exti-
tit. Quo autē ad locum particularem: gña-
liter dici pōt: qd̄ concilia ⁊ quicunqꝫ alij
tractatus: quos de rebus eccleſiaſticis ⁊ fi-
dei catholice fieri opꝫ, in eccleſijs vel locis
deo dicatis celebrari debēt: vel ſaltē ī aliq̄-
bus alijs locis congruis ⁊ honeſtis, illis ꝓ-
ximis. ij. q. ij. ꝑceptum. xxiij. q. viij. ꝯuenioꝛ
circa medium. Ibi cām dei agendam ī ec-
cleſia quis abnuat: ſiquis confidit, huc veni-
at: ⁊. l. ad Impatores pallatia ptinent. Ad
ſacerdotes eccleſie. Et ſi allegaretur ꝓ ꝯrio.
tex. in. c. ſexta ſynodus. xvj. di. vbi dr̄ qd̄ cō-
cilium vlē: de quo ibi: celebratum fuit ī pal-
latio Conſtantini Impatoris: ⁊ non in ec-
cleſia. Rñ. qd̄ illud non hꝫ tollere regulam.
qꝛ non negatur gñ ex cā alibi quoqꝫ celebra-
ri poſſit. Nam: vt inqt Cardi. ibi concilium
ꝑdictum celebratum fuit ī Secretario pal-
latij: de ꝯſenſu patrum ea potiſſime cā: qꝛ vt
conſtat ex antiquis ruinis eccleſie tunc erāt
parue ⁊ minime capaces ad tantam ꝯgre-
gationē: cum tunc non eſſent in eo ſtatu in
quo nunc ſunt. Poteſt ēt reddi alia cauſa.

Qꝛ dictum pallatium erat: put eſt, q̄ſi con-
nexus Baſilice Lateranen̄. Et ꝓpea dixi ſ.
Uel ſaltem in aliq̄bus alijs locis ꝯgruis ⁊
honeſtis. ¶ Locus aūt congruus ſm Jo.
an. ⁊ Gemini. poſt eum. in. c. cum pſone. de
priuilegijs. in. vj. dr̄ ille qui non ſit turpis:
vel inhoneſtus: vt eſſet ꝯpatus. Et eo dici
poterit magis congruus: quo eccl̄ie vel epi-
ſcopatui fuerit vicinioꝛ, put ē pallatiū La-
teranum. In quo vt Rome in vulgo ēx cō-
cilia vt plimum celebrabant. ¶ Et ꝙ cōci-
lia: electiones: ⁊ hmōi tractatus in eccleſijs
fieri ꝯueniat: induci pōt tex. no. xxiij. di. i. c.
in noīe dñi. ⁊ in. c. qd̄ ſicut extra. de elec. ⁊
in. c. cum terra. eo. ti. vbi bona glo. Nec ob-
ſtat tex. in. c. decet. de Immunita. eccle. lib. vj.
Ubi formalr̄ dr̄. Ceſſent in locis illis vni-
uerſitatum: ⁊ ſocietatum quarumlibet con-
ſilia: conciones: ⁊ publica perlamēta: qꝛ ſm
gl. ⁊ doc. ibi. Illud intelligit de tractatibus
laycorꝫ quibus iſta fieri ꝓhibent in eccleſi-
is: ꝓbat extra eo. ti. c. i. ¶ Immo intñ hec
laycis ꝓhibent: ꝙ eorꝫ ꝓceſſus ⁊ ſententie
ibidem agitati ⁊ ꝓmulgate: ſunt ipſo iure
nulle per tex. ſingu. in. d. c. decet. in ꝟſi. ⁊ ni-
hilominus. Nec mirꝫ ſm Jo. an. in. ij. ⁊ iij.
col. ibi. Referendo Ualerium Maximum
in li. ꝑ. c. i. qꝛ vt inqt ipſe apud Gentiles ad
Romanos: hoc quoqꝫ ꝓhibitum fuiſſe legi-
mus: exemplo Cai. qui conſulatu Gallie: ⁊
Scipionis qui cōſulatu Corſice ꝓꝓ hoc pri-
uati fuere: qꝛ ſm eum perlamēta habuerūt
in templis. Quis cum bona venia tāti do-
ctoris: hoc non dicat Ualerius maximus,
ſed eo. li. ꝑ. in ti. de cultu deorꝫ. c. de tyberio
gracchio: qd̄ incipit laudabile: bene refert ty-
berium gracchū, qui tunc ꝓconſul erat in
Aſia: ad collegium Augurꝫ ex ꝓuincia ſcri-
pſiſſe lrās: q̄bus ſignificabat: ſe cum libros
ad ſacra ppl̄i ptinentes legeret, aīaduertiſſe
vitio tabernaculum captum comicijs con-
ſularibus: q̄ ipſe feciſſet. Eaqꝫ re ab auguri-
bus ad ſenatum relata: eius iuſſu Caius fi-
gulus ex Gallia: Scipio Naſica e Corſica
Romam redierunt: ⁊ ſe ꝯſulatu abdicaue-
runt. Niſi forte idē. Jo. an. ex hac hyſtoria
inferre voluiſſet: ꝙ Tyberius Gracchus ic-
circo tabernaculum vitio cepiſſe diceretur:
qꝛ anteq̄ auſpicium caperet: verba extranea
ad augurium nō ptinentia effuderit. Pro-
pter que exiſtimatū fuit ipm̄ tabernaculum
vitio cepiſſe. Religionemqꝫ auſpicij negle-
xiſſe. Quicqd aūt ſit, verba ſua nō bñ huic
articulo

articulo nr̃o conuenire videnť. Quid aũt ſit tabernaculũ vitio capere ſcribit Cicero in li. de diuinatione. Et humaniſte hoc nõ ignorant. Ls igiť in ꝓpoſito nr̃o Negocia laycoꝝ in eccleſijs tractari ꝓhibeanť: tñ ſecus eſt de negocijs, rebus: ac perſonis eccleſiaſticis ſm̃ Jo. an. poſt Guli. vbi ſ. Quos etiam refert ⁊ ſequiť Gemi. ibi. Unde ſynodum|vt dicit ipſe|in eccleſia facere: ⁊ de libertate eccleſiaꝝ: ac ď ſtatu ⁊ moribus cleri ⁊ ppľi reformãdis tractare ibi pñt. Scolares quoqȝ ⁊ magiſtrari. De fide diſputare, ⁊ ſimilia ibidẽ facere non ꝓhibenť. extra de magiſ. c. i. cum ſcia ſanctiſſima res ſit. ff. de vari. ⁊ extordi. cog. l. i. §. eſt qdẽ. Item vt dicunt ꝑdicti doc. vbi ſ. ſi layci vellent ibi ſpũalia tractare: vt eſſet de celebranda: vel honoranda feſtiuitate beate ỽginis Marie, vel aliquam ꝯfraternitatem faciendo in honoꝛẽ Dei: aut alicuius ſancti: vel de pace, ẽt inter laycos cõponenda, hec ⁊ hmõi nõ interdicanť eis ex mente dicte cõſtitutionis. Per que oĩa pȝ concilia ipſa tam a clero q̃ȝ populo ꝯgregari ac celebrari poſſe ⁊ debere potius in eccleſijs q̃ȝ alibi: ꝑmiſſis non obſtantibus, lȝ per hoc non tollatur. Quin in alijs quoqȝ locis congruis ⁊ honeſtis: maxime ex cauſa celebrari poſſint ⁊c. prout ſupra dictum extitit.

¶ Qui ſpecialiter aut generaliter ad concilium ſint vocandi.

Sequiť vt videamus qui ſint illi, qui ſpãlr aut gñalr ad cõcilium vocandi ſunt. Ex quibus vĩc concilium conſtituatur. ⁊ lȝ doc. in. c. graue. extra de ꝑben. vbi cõiter hoc ꝓſequuntur: diſtinguendo tria gña conciliorꝫ varie loquanť: Attñ ne vnica ⁊ confuſa ſuppoſitione: ꝑplexitatem generemus, relatis principalioribus opinioibus eoꝝ: quid tenendum ſit faciliter, vt arbitroꝛ: aſſequemur. Inno. qui ibi melioꝛẽ circa hoc gl. q̃ȝ alibi poſuit. ſm̃ Jo. de imo. dicit in ꝑncipio ꝙ ad ꝯcilium ꝓuinciale vocãdi ſunt tm̃ epĩ: ⁊ nõ alij ar. xviij. di. in. c. q̃m qdẽ. in. c. epũs. in. c. placuit. in. c. ſi epũs metropolitanus. ⁊ i. c. p eccliaſticas. ⁊ paulo. ī. dicit ꝙ capľa cathedralium eccleſiaꝝ tunc ſunt vocanda ad concilium prouinciale: cum de eoꝝ facto agitur. de his que ſi. a ꝓla. c. vlti. alias autẽ vocanda non ſunt: niſi de honeſtate, vel pp cõſilia ipſoꝝ: lxiij. di. obeuntibus. ¶ Ad epãlem autem ſynodum vocandi ſunt ſm̃ eum Abbates, ſacerdotes, ⁊ oĩs clerus ciuitatis ⁊ dioceſis p epm̃. xviij. di. decernimus. Jo. an. idẽ fere dixit de prouinciali ⁊ epãli cõcilio. Dicit tñ ꝙ lȝ ſm̃ Inno. ad concilium prouinciale vocandi ſint tm̃ epĩ: tñ ꝙ ſi alij quoqȝ veniant ſm̃ Hoſti. admittendi ſunt: vt. d. c. ſi. de his que ſi. a ꝓla. vel admittuntur in caſibus de qbus ſ. per ipm̃ Inno. vȝ. Cum de factis eoꝝ agitur: aut de hõeſtate: vel cuȝ ipſoꝝ ꝯſilio opus eſt. d. c. obeuntibus. Ad ſynodale ṽo vel epãle ſm̃ ipm̃. Jo. an. vocãtur: Abbates: Sacerdotes: ⁊ totus clerus ciuitatis: ⁊ dioceſ. xviij. di. decernimus. ⁊ circa hoc ſe remittit ad plene no. de maio. ⁊ obe. qḋ ſuper his Abb. Pan. dicit ⁊ bñ: ꝙ non reꝑitur iure deciſum. Nec doct. vel glo. ſpecifice attingũt hanc mãm: ꝙ ipſe viderit. vȝ. qui debeant intereſſe concilio generali. Dicit tñ ſe de hoc dictuꝝ deo duce in diſputatione per eum nouiſſime fienda. Et quo ad concilium ꝓuinciale: qḋ ſic dr̃, q̃ repñtat vniuerſam eccliam ꝓuincie: intereſſe debent ſm̃ euȝ epĩ ꝓuincie. xviij. di. per to. ſed multum dubitatur de capľis eccleſiaꝝ cathedralium. Et lȝ Inno. videatur tenere ꝙ de neceſſitate non ſint vocanda: niſi ſpãlr eoꝝ interſit: tñ ſibi dr̃ tex. in ꝯriũ in. d. c. ſi. de his que ſi. a ꝓla. De concilio ſynodali: vel epĩ tranſit cum alijs: ſed de concilio gñali dicit ipſe ꝙ Inno. ⁊ ceteri: tranſiuerunt ſicut Muſipula ſuper prunas. Jo. de imo. in. d. c. graue. in. vj. col. vſ. circa ſm̃ membrum. Concludit circa concilium generale: ꝙ epĩ ⁊ ꝓlati ſuꝑiores totius orbis vocandi ſunt ad hoc concilium. Alij vero nõ videntur neceſſario vocãdi: lȝ poſſent ẽt alij ꝓlati vocari: ſi Pape videretur ad qḋ ſm̃ eum facit qḋ hr̃. xv. di. c. i. Ad id autem qḋ dr̃ ꝙ in concilio ſynodali totus clerus ciuitatis ⁊ dioceſis intereſſe dȝ: dicit ſane intelligẽdum. vȝ. dũmodo talr ꝓuideatur: ꝙ eccleſie non patiantur magnũ detrimentum in diuinis. ar. eoꝝ que no. in. c. pe. de cle. non reſi. Et per ꝑmiſſa colligitur ꝯclo: doc. eorũdem: cum qbus tranſeũt fere oẽs: ꝙ ad concilia ꝓuincialia ⁊ gñalia vocandi ſunt tm̃modo epĩ: ⁊ alij ꝓlati eoꝝ ſuꝑiores, niſi de eoꝝ cauſis agať: vel de hõeſtate: aut ꝓpter eoꝝ conſilia vocarentur: cum qbus etiã cõcordare dr̃ tex. aptus. in. c. canões. xv.

di.in prin. Ibi non erat epis licētia: z.l.ibi. Nicena ſynodus.cccxviij.epoꝝ. cū duobus verſi.ſeq.qui de epis tm̄ mētionem faciūt: z cōcordat. tex.l.diſti. in.c.ſigs diaconus. z tex.ea.di.in.c.ſcā romana. Sed ꝯ pmiſſa facere vr̄.tex.in.d.c.canone.in verſi. Quarta ſynodus: ibi.ccxl. ſacerdotum. z tex.i.c. ad aplice.de re.iudi.in.vj.vbi Inno. iiij.p teſtat ſe conuocatuꝝ fuiſſe ad concilium platos: Reges: z Principes tam eccleſiaſticos q̄ ſclares: z tex.in.c.in ſynodo.lxiij.di. Ubi hr̄ q Leo Papa cōgregauit Rome ſynodum cum oī clero z Pplo Ro. Et tex. in.c.nunc aūt.xxj.di. Ubi Impator concilio interfuit: z tex.in.c. hadrianus.lxiij.di. Ubi Karolus Rex Franchoꝝ conciliū generale conſtituit: z cum Hadriano Papa conuocauit. tex. in.c.nos ad fidē.xcvj.diſt. Ubi Impator.in.vij. Calcedoneñ.concilij actione dicit hec verba. Nos ad fidem confirmādam non ad potentiam oñdēdā exēplo religioſiſſimi Principis Cōſtantini ſynodo intereſſe volumus. Qd̄ qdem dicere vr̄ non tāq̄ inuitatus ſed iure ſuo ꝓprio: pp verbus volumus: qd̄ liberā voluntatem denotat: de quo in cle.i.de offi.vica. Et p premiſſis facit ēt tex. in.c.ad ſedem. xxxv.q.v. vbi Papa dicit. Nos vo deo annuēte hāc q̄ōnem diſcutere curauimus in ſynodo habita in Lateraneñ. Conſiſtorio conuocatis ad hoc opus epis z clicis atq̄ iudicibus diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ.tex.in.c.in noīe dn̄i.xxiij. di.vbi dr̄ pſidente Rmo: ac btiſſimo Papa Nicolao in Baſilica Lateraneñ. Patriarchij que cognominat Conſtantiniana. Cōſidentibus ēt reuerēdiſſimis Epis: Abbatibus: Preſbyteris: Diaconibus zc. Tex.in .c.anaſtaſius.xix.di.vbi hr̄ ēt mētio d epis: pſbyteris z clericis totius eccleſie catholice. Pro qbus ēt facit tex.in.c.olim.xcv.di.vbi dr̄: q lz eps ex inſtitutione eccleſie ſit maior pſbris. Tñ oēs debent regere eccliam i cōi. Per que oīa iura īpugnari vr̄ ꝯclo doct.de quaſ. Dum volunt q ſoli epi z plati eorū ſupiores vocari debeant ad conciliū. Et inferri vr̄: qd̄ imo in cōcilijs ꝓuincialibus z gnalibus alij quoq̄ inferiores clerici z layci vocandi ſint z interuenire poſſint. Et ꝯ dictam ꝯclōnem doc.facere ēt vr̄ rō: q conciliū vle ecclaꝫ catholicam oīum fideliuꝫ repñtat.xv.di.ſicut in ſi. Nā eccleſia nihil aliud eſt q̄ collectio fidelius. de con. di.iij. eccleſia. Pro quo bene facit qd̄ xp̄s deus nr̄: deſſigās hanc eccleſie vlis quoꝝcūq̄ xpianoꝝ vnitatem dixit Io.xvij.c. Ibi Pater ſancte ſerua eos in nomie tuo quos dediſti mihi, vt ſint vnum ſicut z nos: z.l.ibi non ꝓ eis aūt rogo tm̄: ſed z pro eis qui credituri ſunt per vbum eoꝝ in me: vt oēs vnū ſint ſicut tu Pater in me: z ego in te: vt z ipſi in nob vnū ſint zc. Ergo cū in concilijs agatur de reformatiōe ecclie totius orbis z oīum catholicoꝝ: oēs vocari deberent: q qd̄ oēs tangit dꝫ ab oībus approbari.de regu.iur.in.vj.in.c.qd̄ oēs. Pro Regibus itē facit ſpālis rō: q Reges quoq̄ vident pſone eccliaſtice. Cum ex pcepto dei in veteri teſtō z hodie i nouo oleo ſcō vngant, extra de ſacra vnctio.c.i.vij.q.vij. Itē cū Balaā. Que oīa colligit Abb.Pan. in.q.ſua.incipit eps z qdam Rector:in.iij. dubio pncipali, z ponit.d. Alexādrinus in.c.canones. xv.di.lꝫ de Abba.non meminerit. Tandē idem Abb. deſcendendo ad ſolonē. huius heſitationis z difficilis dubij, vt ingt ipſe: lꝫ aſſerat ſe in aliqua iuris parte nō repiſſe ſcribētes hoc examinaſſe: q̄uis ſit valde neceſſarium: cum iura circa hoc varie loquātur: vt pꝫ ex pmiſſis. Et ppea dicit q in cōcilio Senis habito tpe Martini Pape anno xp̄i.Mccccxxiiij. Cum hmōi caſus diſceptaudi de facto accidiſſent varij varia dicebant: ſed nihil circa hoc determinatus extitit. ¶ Quare diſtinguendo inter clicos z laycos. Dicit ipſe q q̄ztum eſt, reſpectu laycoꝝ: eſt glo.magra.in.c.vlti.de his que ſi.a pla.que dicit laycos non dēre intereſſe cōcilijs eccleſiaſticis: niſi in tribus caſibus. Prio vbi ſpālr inuitant.alle.c.hadrianus. lxiij.di.in ſi.Scdo vbi agit de fide.xcvj.di. verſi.nas. Tertio ſi tractat de matrimōio: q cum tales cauſe eos tangāt: pñt intereſſe. alle.xxxv.q.vj.ad ſedem.ſed dicit Io.an.in d.c.ſi.q in pdictis caſibus itereſſe poterūt vt audiant: non aūt vt iudicent: vel vt doceant.lxij.di.docendus. Item dicit q ad pdicta non eſt neceſſe laycos vocari: q ibidē diffinienda poterunt poſtea eis in pdicationibus publicari: que pdicatio fieri pōt ēt excōicatis de ſen.excō.rnſo. Subdit tñ q layci pñt ad concilium accedere pro iuſtitia petenda vel defendenda, de iudi. nouit. Pro quo alle. Panor. tex. opti. in.c.i.de ſponſa. In eccleſiaſticis aūt negocijs z clicoꝝ correctionibus ſunt layci excludendi ſm eum. ar.in.c.meſſana.de ele. z expꝛſſius i euāgā.

Bonifacij.

Bonifacii. de offi. ordi. que incipit. debent. Et cum in his dictis Jo. an. transeant cōiter ſcribentes cum Abb. Pan. Qui dicit ſe reperiſſe glo. in dec. etis. deuiātem a iudicio Bar. et Jo. an. in. c. hadrianus. lxiij. di. Qui dicit ꝙ ad cās matrimoniales layci quoqꝫ inuitant, et ſic intelligit. d. c. ad ſedem. In cauſis aūt fidei dicit ꝙ layci interueniūt ēt non vocati. alle. d. c. vbi nam. Et ſic vult ꝙ in cauſis matrimonialibus nō ſit ſpāle cū non interueniant: niſi vocati et inuitati. In cauſis vero fidei vult ꝙ interſint iure ꝓprio. Et in hoc deuiatur vr̄ a iudicio Jo. an. Sibi vero gnālr̄ dicendum eē: vr̄: ꝙ vbi in concilio tractanda ſunt negocia eccleſiaſtica: vel ad iuriſdictionem eccleſie ſpectantia: ꝙ non ſit neceſſe vocari laycos: quia ptās diſponendi de his data fuit clericis et non laycis. In pſonas Petri Apſtoꝝ et ſucceſſoꝝ ſuoꝝ: et facit. c. eccleſia. de cōſti. et tex. in. c. bene quidem. xcvj. di. ꝓbatur ēt ſ. in iuribus pro parte negatiua inductis: et maxime in. d. §. hinc ēt: et expſſius in. d. c. veniam. cum tex. ille excipe videatur cās fidei dūtaxat. Et ſic in alijs ſatis vr̄ firmare regulam in oppoſitum. xxxiiij. q. vij. diis. Ad idem tex. in. c. ſatis euidenter. et bene facit. c. principes. xxiij. q. v. vbi dr̄ ꝙ i eccleſia non eſt neceſſaria ptās ſclaris, niſi in defectum: vt qd non valent efficere ſacerdotes ſermone doctrine: ptās ſclaris impet p terrorem diſcipline. In cā aūt fidei cum. ſ. tractatur de fide immutanda: varianda: vel interꝓtanda: alr̄ quam vſqꝫ tunc declaratum fuiſſet. Quia in alijs caſibus negociū fidei eſſet ꝓprie negocium eccleſiaſticum: vt vr̄ tex. in ſumi. xvij. di. §. hinc ēt. et. xcvj. di. §. ſatis euidenter. Idem Panor. vbi ſ. diſtinguit. Et dicit ꝙ ſi quaeritur nūquid ſint vocādi p eccleſias: credit ꝙ nō, quia ptās diſponendi de his eſt plene penes eccliā: et eſt cā mere eccleſiaſtica: q nec directe nec indirecte ad laycos ptinere pōt: cū ipſe tm̄ hēat executionē ad petitiōes eccleſie: vt no. ſingulr̄. in. c. inquiſitionis §. prohibemus. de hereti. li. vj. Nec poſſent ipſi publice vel priuate de fide diſputare. c. ij. §. inhibemus. eo. ti. et li. Si vero layci ſe ſponte offerunt in cā fidei: tunc debent admitti, et ita ꝓprie loquitur tex. in. d. c. vbi nam. et ita intelligit Abb. glo. in. d. c. hadrianus. Et tunc ſi admittantur non putat ipſe Abb. ꝙ ſimplr̄ audiant: vt dicit Jo. an. Sed ꝙ ēt conſulāt et dicant eoꝝ opiniones et erunt in tractatibus, ſed non decident, et ſic loqui vr̄ tex. in. d. c. vbi nam. vbi ſolū ſit mentio de tractatu, qui eſt diuiſus et ſeparatus a deciſione vt in. c. tua et in. c. ſi. de his que fi. a pla. et in. c. vlti. de his que fi. a maio. parte. capi. Et ꝙ layci poſſint intereſſe tractatibus: facit rō. ¶ Quia cum iuxta verbum xpi fides in eccleſia deficere non poſſit. Poterit forte melius reuelari et remanere penes vnū ſimplicem laycum: quam penes centum clicos: ſicut in ſola virgine Maria remanſiſſe dr̄ tpe paſſionis xpi. Pro qua facit. d. c. ad ſedem. vbi layci tractarunt cauſas matrimoniales. Sed tn̄ dici poſtea: vt dcm̄ fuit: hn̄t decidere: quia populus docendus eſt et non ſequendus. d. c. docendus. lxij. di. Habebunt ergo layci in cauſis fidei vocem ꝯſultiuam: ſed non deciſiuam. In alijs aūt negocijs ſi inuitantur hēbunt vocem ꝯſultiuā vel deciſiuam. Quatenus eis permittatur per concilius. ¶ Papa. n. pōt eos facere capaces iurium ſpūalium et maxime poteſtatis vocis dāde: vt in. c. hadrianus. lxiij. di. et in. c. i ſynodo. centeſima. diſt. et le. et no. ij. q. vij. Nenam. Quinimo Papa pōt dare layco ptātes excōicandi: vt no. gl. xxij. di. c. ver. et. xcv. di. c. bene. et Jo. an. in. c. ij. de ꝓben. lib. vj. Et ita intelligit Panor. oia iura: que dicūt laycos concilijs interfuiſſe: vt loquantur per inuitationem: put aptiſſi. probat tex. iuncta glo. in. d. c. vbi nam. Ubi dicit papa: ꝙ non legitur Impatores vel alios Principes ſclares interfuiſſe tractatibus: niſi in cā fidei. Qd videretur falſus cum i plibus alijs cauſis legamus eos interfuiſſe: vt ꝓbāt iura que ſ. adducta fuerunt pro ꝯrio. Unde dicit glo. ꝙ bene inter fuerunt ſed inuitati et nō iure ꝓprio. Et ſic ꝓbat ille tex ſm Panor. ita itellectus ꝙ in cā fidei intereſſe poſſint iure ꝓprio, per quam rōnem vr̄ ꝯcludenter reſpōderi multis iuribus q allegari poſſent in ꝯrium. ¶ Quo aūt ad Impatorem cuius plia concilia appareant celebrata fuiſſe eius iuſſu. Dicit ipſe Panor. ꝙ illud ꝓceſſit ſm tpa illa antiqua. Quibus non erat facultas chrianis tute in vnum ꝯueniendi: vt dicit tex. xv. di. c. canones. Sed poſteaquam cōſequti fuerunt libertatem ſimul ꝯueniēdi: ſtatutus fuit vt ſine auctoritate Pape ſynodus gnālis nullo modo congregari poſſet. xvij. di. per to. vbi eſt bona glo. in ſum. Que dicit ꝙ ſynodus vlis conſtituitur a Papa et eccl'is: et nihil dicit de laycis. Idē ēt ꝓbat tex. iuncta glo. in. c. ꝯtalia ſacerdotū. ea. diſt. Addit

tū Abb. Panor. vnum: q vbi ꝯciliū vellet diſponere de rebus laycoꝝ ſupra q̄ patiaꝫ iuriſdictio eccliaſtica, q tunc layci: ſeu ſaltē eoꝝ Principes conuocari deberent. Et ſic dicit ſe intelligere dicta. Inno. in. c. ſi. d ſer. ꝛ de con. diſt. iij. c. i. ſac. de. ij. de cenſi. Et ita poſſet ſaluari mens glo. dicit ipſe. in. d. c. ſi. de his q̄ ſi. a p̄la. Nec obſtat id qđ dr̄ q Reges non videnꝫ puri layci pp vnctiones: q iſtud eſt falſum: cum pp hoc nullum ordīes eccliaſticum recipiant: vt hr̄ in. c. i. de ſacra. vnctio. ꝛ in. c. ij. de p̄ben. in. vj. vbi per Jo. an. in nouella. Et per hec concluſum vr̄ primum membꝛum heſitatiōis quoad laycos. De qbus ꝛ aliis mām iſtam tangentibus repetunꝫ p̄miſſa. J. in ti. Qui in cōcilio ſint vocales: vbi latius qōnes p̄miſſas: ꝛ ſiles videre poteris. ℂ Quāuis aūt Abb. pan. Quo ad Impatores q tpibus priſcis non tm̄ interfuerunt: ſed et p̄fuerunt cōciliis generalibus. Cum illa ſua opi. tranſeat in aſſcribendo hoc tpm difficultati ꝛ Impatorum ꝓhibitioni. Quia. ſ. non erat licentia xp̄ianis ꝯueniendi in vnum. Attamen hec ſolutio non bene tollere vr̄ ꝯrium cōcilioꝝ non ſolum antiquoꝝ. Sed et nouiſſimoꝝ, quibus Impatores ſemper fere interfuiſſe legimus. Et ne longe exempla petamus in Conſtantien. interfuit Sigiſmundus tunc electus Imptor Rex Romanoꝝ. Conſtantinus Impator Florentino interfuit. Cuꝫ tū nedum de fide: ſed de moꝛibus, de reformatiōe ecclie: de depoſitione Pape: ꝛ creatione alterius in eis actum fuerit. Qua re cum nullibi ꝯrius iure cautū inueniamus: cum in oībus fere cōciliis hoc ſeruatū fuiſſe conſuetudo doceat: fateri quaſi opꝫ: q idem Imperatoꝛ vti ecclie aduocatus ꝛ ꝓtectoꝛ oīno vocari dēat cuꝫ aliis Regibus ꝛ principibus chr̄ianis: et q de eoꝝ negociis nō ageret, qđ ꝓbare vr̄ tex. i. c. ad aplice. de re. iudi. in. vj. Non qdem vt vocales ſint: niſi hoc eis concilium concedere vellet: honoris ꝛ condecentie grā: ſed vt ecclefie ꝛ concilio aſſiſtant: vt illud protegāt atqꝫ defendant: vt chr̄icolas alios p̄ſertim ipſoꝝ ſubditos eoꝝ exemplo doceant ad obedientiam ꝛ reuerentiam p̄ſtandā concilio alliciant. Et ꝓ hac qdem mea conſyderatione mihi benefacere vr̄ tex. in alle. c. p̄ncipes. xxiij. q. v. Ubi dicit qđ principes ſclares nonnunq̄ʒ intra eccliam ptātis adepte culmina tenent: vt p eandem ptātē diſciplinas eccliaſticam muniant. Nam intra eccl'iaꝫ ptātes neceſſarie non eſſent: niſi vt qđ non p̄ualent ſacerdotes efficere per doctrine ſermonē: poteſtas hoc imperet per diſcipline terroꝛem. Sepe enim per Regnum terrenum celeſte regnū proficit: vt qui intra eccleſiam poſiti ꝯ fidē ꝛ diſciplinam agunt: rigore principum cōterranꝫ ꝛc. Et ꝑfecto (vt dicaꝫ qđ ſentio) ſatis vereoꝛ: qđ niſi hoc ſolido ꝛ imobili fundamento Antidotoqꝫ vteremur: ꝛ niſi in conciliis nr̄is Impatoris: ac alioꝝ Regum ꝛ Principum chr̄ianoꝝ auctoritas ꝛ protectio interueniret: paꝝ decoris: obedientie: ꝛ maieſtatis ſimplex clicoꝝ ꝯgregatio aſſequereꝫ. Duo. n. ſunt, quibus principalr̄ iſte Mundus regiꝫ: auctoritas ſacra Pōtificū: ꝛ regalis ptās: vt ingt tex. xcvj. di. duo ſunt: ꝛ vt ingt glo. i. di. humanum genus regitur iure nāli ꝛ moꝛibus tanq̄ʒ auctoꝛibus. Ac iſtis duabus ptātibus ſpūali. ſ. ac tpali tāq̄ʒ inſtr̄is: vnde ꝛ duo gladii: de qbus in euangelio. Matth. xvj. per eos rep̄ntanꝫ: quoꝛuꝫ contēplatiōe dixit tex. xxiij. q. v. res oēs. qđ res alr̄ tute eē non p̄nt. Niſi que ad diuinā confeſſionem ptinent: ꝛ Regia ꝛ ſacerdotalis defendit auctoꝛitas. Ex qbus colligi poteſt p̄dictam conſyderationem rōne nō carere: q ſi concilius eccleſiam vlēm rep̄ntat: ꝓut ſ. dcm̄ extitit. Ergo quaſi neceſſario cōcludiꝫ: qđ vtraqꝫ ptās reſpectu ſaltē p̄miſſorum: interuenire debeat: vt plenum ꝛ venerandum cōcilium dici poſſit: Propter que dixerim ego Imperatoꝛes: Reges ꝛ Principes: non citandos: ſed inuitandos: rogandos. ꝛ compellendos foꝛe: vt oīno concilio interſint: ꝓut et ſentire vr̄ gl. i. d. c. vbi nā. xcvj. di. in vſi. interfuiſſe. Pro qua bene facit tex. per eam alle. in. d. c. hadrianus. lxiij. di. cum multis ſi. que adduci poſſent. Sed de hoc articulo quoad laycos ſatis dictum ſit.

ℂ Quo ad clicos vo dicit idem Panoꝛ. qđ de p̄latis ꝛ clericis inferioꝛibus pōt magis dubitari: cum multū varie iura loq̄nꝫ. Sed in hoc alle. glo. valde no. xvij. diſti. in ſum. que dicit: qđ vlē cōcilium dr̄ illud qđ Papa vel eius Legatus conſtituit cū oībus ep̄is. Et ſic vult apertiſſi. qđ alii p̄lati inferioꝛes de neceſſitate non ſint vocandi. Et quatenus illa glo. dicit de Legato pape intelligitur ad hoc hn̄te ſpāle mandatū: alias ſecus vt no. glo. in. c. ij. ca. di ꝛ. iij. di. §. porro. Sed vt ingt idē Panoꝛ. Iſta materia concilii vlis non eſt bn̄ diffinita p maioꝛes noſtros.

noſtros. Et licet illa glo. poſuerit opi. ſuam: tñ nihil inducit: nec rñd. ad infinita contraria ſ. adducta: immo ipſemet gloſator in. c. conuenientibus. i. q. vij. dicit q̄ Abbates et ſic plati inferiores debent intereſſe concilio: licet ſecus dicat de Monachis ſimplicibus. et in. c. concilia. xvj. di. ſentit cum prima gl. in ſum. faciendo mentionem de ſolis epiſ: et idem ſentit in. c. nec licuit. xvij. di. in glo. iij. Ubi etiam proſequit ad quem ſpectet interptatio conſtitutionis concilij. Concludendo autem in hoc articulo, idem Panor. vbi ſ. inquit: q̄ in concilio gñali ipſe diceret: q̄ epi ſolum de neceſſitate vocandi ſunt: per iura pro hac parte ſ. alle. Et idem putat de inferioribus platis hñtibus epalem iuriſdictionem: vt ſunt magni Abbates: quod vltimum pbare vr tex. in. c. conuenientibus. i. q. vij. Ubi quidam Abbas tenuit locum pape in concilio: et multi Abbates alij dederunt vocem deciſiuam: quemadmodum fecerunt epi: quod de alijs inferioribus nõ legit: ad idem facit tex. in c. hadrianus. ſi. lxiij. di. vbi dr̄ q̄ ſynodus illa fuit celebrata a centum quadraginta tribus religioſiſſimis epis et Abbatibus. Et ſic Abbates equerant epis. Ubi vero legeret inferiores cleros in concilio fuiſſe: intelligendum eſt ſm eum q̄ ſpalr fuerint inuitati: ſicut et layci quandoq; inuitant: put ſ. dcm̄ extitit. Quod aut ad concilium gñale regulr non inuitent niſi epi. no. Inno. et alij. in. d. c. graue. de pbẽ. et pbat in. c. ſicut olim. de accuſa. et. xvij. et xviij. di. quaſi per to. licet de caplis eccliarum cathedralium: quoad concilium puinciale et a pari q̄ ad gñale: dubitet: vt no. in. c. ſi. de his que ſi. a pla. Ergo forte ad conciliũ gñale de neceſſitate alij vocandi non ſunt: cum eadem rõ que eſt de toto ad totum: debeat eſſe de parte quoad partem: vt in. c. paſtoralis. §. item cum totũ. de offi. dele. et in. l. que de tota. ff. de rei vendi. Sicut. n. in factis puincie non admittunt clici inferiores puincie. Ita nec in factis vlibus totius orbis vocandi ſunt vniuerſi inferiores ipſius. Et facit rõ: q2 ſtatuere: iudicare et reformare ſunt de ſpectantibus ad iuriſdictionem: de rebus eccle. nõ alie. c. fi. de accuſa. qualr et qñ. Sed hmõi poteſtas iuriſdictionalis remanſit ſolum in Apliſ: epis: et alijs platis eorum ſucceſſoribus: licet a primordio oẽs ſacerdotes ecclam regerẽt: qui vocabant ſeniores. xv. di. c. i. Tñ non ita fuit paulopoſt nec hodie. Nec obſtat ſi dicat q̄ etiam hodie epi vocãt ad ſynodos ſuos, clicos inferiores non hñtes iuriſdictionẽ: vt pz in. c. decernimus. xviij. di. q2 ſm Abb. Panor. iſti non vocant ad iudicandum: ſtatuendum vel decidendum: ſed ad conſulendum et vt geſta in concilio puinciali eis intiment: vt dr̄ in. d. c. ſicut olim. Item vocant vt epẽ ingrat: corrigat: et reformet clerum ſuum: ac audiat querelas ſingulorum: vt in. c. de concilijs. xviij. di. Quod ſi forte clerici ipſi inferiores ad concilium concurrerent: non eſſent admittẽdi: niſi put admitterent et layci: vt ſ. dcm̄ fuit: et pbari vr i. d. c. ſi. de his que ſi. a pla. vbi ſpalr diſponitur de caplis cathedralium eccliarum: reſpectu conciliorum puincialium. De quibus tñ dubitatur quoad concilia gñalia: vt ſ. diximus. licet quñ etiam conuenire poſſent: non haberent vocem deciſiuam: ſed tñ conſultiuam ſm ipm Panor. vnde in. d. c. ſi. hr̄ tñ mẽtio de tractatibus. qui a deciſiõibus cauſarum ſeparati ſunt. Honeſtum tñ eẽt (dicit ipſe) q̄ ſaltem ad tractatus admitterentur: vbi deeſt copia epiſcoporum. Et ita intelligit iura omnia: vbi inferiores clerici admiſſi reperiuntur: vt. ſ. intelligamus eos de gratia fuiſſe admiſſos: vt cum maturiori conſilio pcedere viderentur. ¶ Et quia ſupra diximus q̄ Papa et concilium habilitare poteſt et conuocare etiam laycos. Idem Panor. vbi ſupra querit.

¶ An ſit in optiõe Pape vocare et admittere ad concilium vle quos vult.

AN ſit in optione Pape vocare vel admittere ad concilium vniuerſale quos vult. Et diſtinguit: q̄ in his que dependent et conſiſtunt in plena ptãte Pape poterit vocare et admittere quos vult: maxime vbi concilium cõgregat propria voluntate: et non de neceſſitate eccleſie: et ſic poteſt intelligi. c. ad apoſtolice. de re. iudi. lib. vj. ſecundum eum. In alijs vero que non dependent a plena poteſtate Pape nec ab eius voluntate: vt eẽt in propria correctione vel fidei et eccleſie negocijs concernentibus vniuerſalem ſtatus ipſius: vocari et admitti deberent tantum Epiſcopi et Prelati maiores vel etiam magni Abbates: quibus data fuit poteſtas et iuriſdictio regendi eccleſiam dei.

ℭ An Papa ſolus vocem conciliarem communicare poſſit.

Ec putat idē Abb. Panor. q̄ ſolus Papa in hmōi caſibus alijs cōicare poſſet vocem deciſiuam ſine conſenſu cōcilij. Ex quo hoc caſu iuriſdictio ptinet ad ɔciliūm. ar. c. in re cōi. de reg. iur. in. vj. ꝛ in. l. ſabinus. ff. cōi diuidū. Et facit optie q̄ð in ſimili no. Jo. an. poſt cōpos. in. c. ſcriptum. de ele. Ubi dixit q̄ ēt maior pars capituli non poteſt ēt vno reclamante ꝛ reſiſtente cōicare vocem capitularē non hñti: q2 in re cōi ꝛc. Sed bene poteſt maior pars admittere alios pro ɔſilio hñdo, ar. c. obeūtibus. lxiij. di. Et pro corroboratione pmiſſoꝝ bene facit: q2 Papa in concilio non eſt vt princeps ꝛ Monarcha: ſed ibi eſt vt caput eccl̄ie: ꝛ reliqui prelati: vt membra: put latius. ī. oſtendet: cum de ptāte pape ꝛ concilij diſſeremus. Hec fere oīa repetit ꝛ ponit ēt. d. Alexādrinus in. c. canones. xv. di. Quis diſcurrendo per ſingulas perſonas que concilio gñali intereſſe: vocariq3 debēt. Recepilogando dicat Papā ante oīa in ɔcilijs debere peſſe: cum ab eo concilium pncipium ꝛ neceſſitatem aſſumat. de elec. ſignificaſti. ꝛ. xvij. di. per to. De Cardinalibus q̄ vocādi ſint ꝛ intereſſe debeāt ponit Hoſti. in. c. antiqua. de priuile. Et eſt rō q2 collegium Pontificis Ro. conſtituunt: vt not. glo. magr̄a. in. c. ad ſuccidendos. de ſciſma. lib. vj. Et papa ſpāle caput eſt ipſoꝝ Cardinalium: qui cenſent pars corporis ipſius. ar. C. ad. l. iul. maie. l. quiſq3. no. idem Hoſti. in. c. antiqua. ar. de his que fi. a pla. c. fi. Et eo qdem fortius q2 ipſi ſunt maiores plati hñtes iuriſdictionem epales in titulis ſuis. c. hij qui. de maio. ꝛ obedi. facit tex. in. c. in noīe dñi. in vſi. Cardinales. iuncta gl. xxiij. di. Idem ēt dicendum vr̄ de Abbatibus hñtibus iuriſdictionem epalem: iuxta. c. abbates. de priui. in. vj. ꝛ in. c. i. in ver. ppzij. de reb. eccle. non alie. ℭ Et fortius de electis epis nondum conſecratis: cum in hoc attēdat iuriſdictio epalis. c. transmiſſa. ꝛ. c. ſuffraganeis. Ubi ēt per panor. ex̄ de elec. pro quo glo. in cle. i. de fo. compe. ꝛ glo. in cle. i. de reli. domi. que ita intellr̄. ℭ Patriarche quoq3 pſertim illi quatuor principaliores: de quibus in. d. c. antiqua. ante oīa ſunt vocandi ꝛ venire tenentur ad conciliū. Marime aūt ꝛ fortius tenerentur: ſi p̄ias ſedes tenerent: cum ipſi de iure pmum locum in eccl̄ia Dei teneant: poſt Ro. pontificem: vt dr̄ in alle. c. antiqua. Et ego late poſui in libello meo. De pſtantia patriarchaꝝ: facit p hoc. xvj. di. ſeo libꝝ. ꝛ. i. q. vij. ɔueniētibus. ℭ Item citādi ſunt primates ꝛ Archiepi. xvij. di. hinc ēt. ℭ Epiſcopi quoq3 vt dcm̄ extitit: ꝛ pbatur extra de iureiurā. ego. n. xv. xvj. ꝛ. xviij. di. quaſi per to. ℭ Nec non magni Abbates hñtes iuriſdictionē epalem. lxiij. di. hadrianus. ꝛ. d. c. ɔueniētibus. iuncta glo. Qð ēt ſentit Archidi. i. q. i. §. ſed hoc intelligēdum. Si aūt ex his aliqui ipediti forent: ita q̄ perſonalr̄ venire non poſſent, tunc mittere tenent̄ legatos: vel ſolēnes nuncios ſuos: q eoꝝ loca teneant. Prout. ī. ſuo loco latius dicet̄: ꝛ hr̄ i. c. ad aplice. de re. iudi. lib. vj. ꝛ no. in. c. fi. de his que fi. a pla. ℭ Fallit tñ hec gñalis ꝛ cōiter approbata regula, in epis ꝛ alijs platis hereticis: vel ſciſmaticis, q2 illi non ſunt vocandi ad pſidendum vel decidendum: ſed ad ſe purgandum: ꝛ defendēdum. xxiiij. q. iij. cū quibus. Et rō eſt q2 tales ſunt. extra gremium eccl̄ie: ꝛ ppea conſtituere non pñt vniuerſitatem catholicoꝝ: que per concilium repreſentat̄, ſed tanq3 oues morboſe ꝛ ɔtagioſe ſpernendi ſunt ꝛ non debēt admitti: ne totū ouile corrūpāt. Iuxta vulgatū illð. Morbida facta pecus totum corrūpit ouile. ar. de regula. c. fi. ꝛ. xxiiij. q. iij. reſecāde. Qð tñ pcedit niſi hereſim abiuraſſent ꝛ ad fidem reuerſi eēnt: vt no. Archi. in. d. c. conueniētibus. i. q. vij. ꝛ nihilominus ſi cōparerent ꝛ vellent eoꝝ cauſas dicere ꝛ ſe excuſare admittendi eſſent, q̄uis adhuc non eſſent cōuerſi: vt ſentit gl. i. d. c. ɔueniētibus. ꝛ alibi. ℭ De Prelatis vo ꝛ clicis inferioribus: dicendum eſt vt dcm̄ fuit. ſ. ℭ Quo autē ad Impatorem: Reges: Principes: ꝛ alios laycos: vnum dixit. d. Alexandrinus vbi. ſ. q̄ ſi conciliū diſponere vellet de rebus ꝛ cauſis ad eos pncipalr̄ ſpectantibus: ꝛ ad foꝝ ipſoꝝ ptinentibus rōne deuolutionis: pp ipſoꝝ negligentiam: vel forte pp iuſtitiā denegatam: vt in. c. lʒ. de for. cōpe. q̄ dictis caſibus ipſi layci vocādi eſſent ad cauſas ſuas tuendas. Et ſic intelligit̄. Inno. in. c. vr̄a. de loca. ꝛ in. c. fi. de offi. dele. ꝛ facit cle. ij. de cēſi. Qð ſane tñ intelligendum eſt: vt dixi. ſ. q̄. ſ. vocari debeant vt partes, non aūt vt iudices: vel conſultores: aut deciſores dcāꝝ cauſaꝝ.

cauſaꝝ. ¶ Quantum aũt ad cõicationẽ vo
cis concilij ſubdit idem.d. Alexandrinus:
ꝙ vbi Papa non intereẽt concilio:vel vbi
ſedes apoſtolica vacaret:ꝙ inferiores prela
ti:vel minores clerici aut layci:etiam ꝑ con
cilium admitti non poſſent ad vocem deci
ſiuam:niſi accederet conſenſus oĩum ⁊ ſin-
guloꝝ hñtium de iure vocem deciſiuam in
cõcilio:Iuxta no.per Io.an. poſt compoſ.
in alle.c.ſcriptum de elect. Q̇d tñ intelligit
veꝝ:niſi de legitima conſuetudine alr̃ eſſet
introductum ⁊ obtentum:q̄ tunc conſuetu
do ſeruanda eẽt ſm̃ eum.ff. de legibus.l. de
quibus. ⁊ de conſue.c.fi. ſed qcquid dixerit
ipſe:q̄ non video drĩam in hoc vtrum pa-
pa pñs ſit vel abſens: vel vtꝝ ſedes aplica
vacet vel non. Ex quo ſupponimus ꝙ papa
in concilio non ſit vt princeps ⁊ Monar-
cha:ſed potius vt caput iunctum cum cor-
pore totius eccl̃ie. Et ꝙ ipſe ſolus habilita-
re non poſſit ad vocem deciſiuam per tex.
⁊ no.in.d.c.ſcriptum. Ex quo idem.d. Ale-
xandrinus:nihil inducit q̇d hoc ꝓbet. Ego
ſimpl̃r ſtarem his que ſ̃. dicta fuere. Marie
q̄ videmus ꝙ Archidiaconus vel alius ha
bens maiorem dignitatem in.c.hoc nõ po
teſt.nec ẽt eṗs hoc poſſet. per rõnem dicte
Regule:q̇ oẽs tangit ⁊c. ¶ Vocãdi item
ſunt ad concilium vt iudicent: non aũt vt
iudicent heretici:ſciſmatici: ⁊ rei quicunqȝ
citati vel denunciati aut inq̄ſiti. De cauſis
ꝓſertim grauibus ⁊ ad concilium ſpectanti
bus:vt cõpareãt ad ſe excuſandum ⁊ defen
dendum. Cum nemo inauditus ⁊ indefen-
ſus condẽnari debeat:cuꝫ defenſio ſit de iu
re nãli que tolli non põt: etiam per princi-
pem:maxime ſine cã:vt hr̃ ⁊ no.ĩ cle.paſto-
ralis. de re.iudi. ⁊ in concor.

¶ An Epiſcopi ⁊ Prelati omnes ſingu-
lariter ad concilium vocandi ſint.

Onſequẽs nunc eẽ vr̃. vt que
rat: nunquid Epi: ⁊ Prelati
oẽs ꝑdicti: quos ad conciliuꝫ
vocandos eẽ ⁊ intereſſe poſſe
ꝑdiximus. De neceſſitate ſin
gulariter vocandi ſint: ad hoc vt conciliuꝫ
integrum ⁊ legitime congregatum dici va
leat. In quo q̄dem articulo doc. ſatis ſicco
pede tranſire vident̃: ⁊.d. Alexandrinus
poſt alios in.c.gñalia.xxvij.di.in princ. Re
ferendo.d. Cardi.ꝗabarel. dicit expſſe ꝙ nõ
eſt de neceſſitate concilij gñalis ꝙ oẽs Epi
conuocent̃. Q̇d ꝓbat exemplo cõciliorꝝ pri
ſcoꝝ. de q̄bus.xv.di.in.c.canones. xvj.di.in
.c. ſynodus. ⁊ ſeq. Ubi dr̃ ꝙ Nicena ſyno-
dus: que fuit prima vlis : fuit tm̃. cccxviij.
eṗoꝝ. Scđa Conſtantinopolitana.cl. Ter-
tia Epheſina ꝑ̇.cc. Quarta vo Calcedonẽ.
que maioris fuit numeri q̄ȝ alia: que hacte
nus fuerit quã ſexcentoꝝ Patrum fuiſſe le
gimus: Quinimo gñalia concilia q̄nqȝ cele
brata fuiſſe annotant̃:que.lxxviij. Eṗos tã-
tum habuere:ſicut ꝓbat̃.xvij.di.in.c.conci
lia ſacerdotuꝫ.§.hinc ẽt:vbi ẽt ponit̃ ꝙ Ar-
chiepiſcopus Mediolanẽ.ꝑ et deinde Ar
chieṗus Rauẽnas cuꝫ alijs eṗis ſubſcripſit.
⁊c. Per que ipſe ⁊ alij nõnulli doc. Neothe
rici inferunt ꝙ neceſſe non ſit vocare oẽs
eṗos totius orbis:cuꝫ nuſq̄ȝ legamus eṗos
oẽs alicui concilio interfuiſſe:ſed cum bona
venia tanti doctoris ⁊ dñi mei:ac aliorum
ides aſſerentium. Non bene rñdent ad ꝓ-
poſitaꝫ q̄õnem. Nam aliud eſt q̄rere: quot
eṗi vel ꝓlati interfuerint:aut intereſſe debe
ant cõcilio vli. Quo forte caſu rñderi vel
argui poſſet per exempla inducta: aliud eſt
petere. Nũquid oẽs eṗi ⁊ maiores ꝓlati to
tius orbis neceſſario vocandi ſint ad cõci-
lium vle:⁊ ꝓpea dicta vel alia exempla ſilia
non tollunt heſitationem ꝑdcãm: vnde.d.
Io. de turre crema. qui fuit Cardinalis ſcĩ
Angeli:de ordine ꝑdicatoꝝ, in ſum.ſua de
eccl̃ia.lib.iij.c.xvj.cum duobus ſeq.aſſumit
articulum:⁊ arguendo ad partes. Tandeꝫ
concludere vr̃ in.c.xviij.ꝙ ls de cõg̃tuo oẽs
eṗi qui habiles ſunt ⁊ intra vnitateꝫ eccl̃ie
conſtituti:ſi cõmode fieri põt: ad vle conci-
lium inuitãdi ſint:nihilominus [dicit ipſe]
non oẽs neceſſario de toto vniuerſo chria-
niſſimo ſemper vocandi ſunt: q̄ vt inquit
btũs Tho.ſm̃ eum in q̄ſtionibus. de potẽ-
tia.q.x.ar.iiij. Conſtãtinus Auguſtus:ſub
quo celebrata fuit ſexta ſynodus:dixit ꝙ ꝓ
pter imminentia bella vliter eṗos oẽs con-
gregare non potuit: vnde non interfuerũt
niſi.cl. Et tñ vlis ſynodus inter alias eſt
appellata.xvj.di.c.ſexta. Sed reuera nec iſta
ſua dicta [iudicio meo] ꝓbãt opionem ſuaꝫ:
nec plene ſoluunt:q̄ tex.concilij. quem ipſe
alle.hoc non ꝓbat ad q̇d inducit̃. Tum q̄
non dicit ꝙ citati non fuerint oẽs eṗi. Sed
dicit ſimpl̃r ꝙ Conſtantinus eos congre-
gare non potuit ꝑꝑ bella. Tum q̄ poſito ꝙ
etiã diceret:ꝙ eos non citauit: q̄ non va-

luit pp impedimenta bellorum: excuſaret tam
ipſe non citando: q̄z illi non veniēdo. Cum
neceſſitas legem non habeat: et verum ſit dice-
reque imminente periculo: et inſtantia: vel ne-
ceſſitate celebrandi concilij, quod illud congrega
ri et fieri poſſit cum his qui convenire et fieri
poterunt. Et dicto caſu nihilominus eccliā
vlem quotquot eſſent, repñtare dicerent.
Prout latius oſtendemus. Ī. in ti. Qui et qt
requirantur ad legitimum concilium facien-
dum: et pbatur. xxiij. q. iiij. guilliarius. Ubi
papa inqt. Nec dimitto ppea officiū meum:
ſed cum epis quos congregare potui: eos qui
talia contra me egerūt: Anathematizaui etc. Sz
ne circa ſingulorum dicta ſimplr inſiſtamus.
Colligendo que a diverſis ſcripta fuere cir
ca articulum heſitationis nře. Concluden-
dū omnino vr: quod oēs vniuerſi orbis epi: et alij
maiores plati: et abbates epales iuriſdictio
nem hñtes: cum his oībus qui ad concilium
vel de iure: vel ex privilegio, aut ex approba
ta conſuetudine convenire conſueuerant: vel
particulr vel ſaltem in gñe vocādi ſint. Qd
pbatur. p a diffinitione vocabuli, quod vle cō
cilium dr illud ad qd vniuerſi Epi et plati
vocari et convenire debent: ſicut provinciale
appellat illud ad qd convenire et vocari de
bent oēs de provincia: qd approbare vr gl. i.
xvij. di. c. i. que diffiniendo quid ſit conciliū
vle dicit: p illud dr cōcilium vle: qd Papa
vel eius Legatus cum oībus epis facit. Qd
etiam approbare vr tex. xv. di. canones. ibi
ſub hoc ēt ſci Patres in cōcilio Niceno de
oī orbe terrarum convenientes etc. bonus tex.
xix. di. in. c. anaſtaſius. ibi quod cōicaſſet ſine cō
cilio eporum: pbyterorum et clericorum cuncte ec-
cleſie catholice. Et facit rō, quod vt ſepe dictus
fuit: vle concilius vlem ecclam repñtat: vt
pbat in. d. c. ſicut. in ſi. xv. di. ibi. Qz dū vli
ſunt conſtituta conſenſu etc. et. xxv. q. i. Con
fidimus. ibi. Et vniuſcuiuſqz ſynodi conſtitu
tum, qd et vlis eccleſie pbavit aſſenſus. Si
itaqz vniverſorum eſt congregatio. Ergo vni
verſi vocari et intereſſe debent, vt qd oēs tā
git ab oībus approbetur. de regu. iur. in. vj.
c. qd oēs. et. c. in re cōi. Et facit quod iſtud onus
eis neceſſario imponit ſingulr ſingulis in
eorum conſecrationibus. Dum iurant qñcūqz
convocati fuerint ad concilium convenire. ex
de iureiuran. Ego. n. Unde ſtātibus pdcis,
ſi non vocarentur agere poſſent de contē-
ptu. ar. ex de elec. qd ſicut. et de pbē. in. c. cum
in eccleſijs. lib. vj. cum ſi. Et iſtam qdē ſen-
tentiam qd. ſ. papa vel alij legitime convo-
cantes concilium vle: teneantur vocare oēs
epos et platos ſuperiores totius orbis. Se-
quitur dñs Archiepus Florentinus. in. iij.
parte ſum. ſue. ti. xxiij. c. ij. §. vij. vbi. etſi que-
ratur an papa teneatur. Qd pbat p p text.
in. d. c. canones. Scdo a ſili per rōnē de qz.
quod ſicut in concilio provinciali: oēs epi provin
cie ſunt vocādi ſub Archiepo ſuo. xviij. di.
per to. Ita in concilio vli oēs epi totius or-
bis: ſub pontifice maximo vocandi ſunt: cū
papa dicatur Archiepus vniuerſi orbis: cum
habeat totum mundum pro ſua provincia.
xxv. di. in ſi. ix. q. iij. cuncta per mundū, cum
ſi. Qd qdem ſatis iuſtum ſibi vr: cum ibi
agatur de mario piudicio: et de rebus val-
de arduis vniverſorum: facit ſm eum qd le. et
no. xix. di. anaſtaſius. et. xxj. di. nūc aūt. Sub
dit tñ idem Archiepus diſtinguēdo: qd vbi
non agitur de dubijs fidei: vel de facto pa-
pe: qd ſi papa intereēt concilio: vel Legatus
eius noīe. Iſte numerus poſſet relinqui eo
rum arbitrio: quot. ſ. epi vel plati vocandi
forent. Si tñ idem Legatus hēret ſpāle mā
datū. Iuxta id qd no. iij. di. §. porro. et. xvij.
di. c. i. et. ij. i ſum. crederē platū. d. Archiepus
voluiſſe forte hoc dicere: qd pdicta locum
habeant. Ubi Papa provinciale concilius p
negocijs particularibus congregat. Pro quo
facit qd ſubiūgit: quod (vt inquit ipſe) tunc nō
vr curandum de numero platorum diminu-
to pp verbum xpi Matthei. xviij. Ubicunqz
fuerint duo aut tres in noīe meo congregati:
in medio eorum ſum. i. q. i. cum ſcriptura. et
xxiiij. q. i. alienus eſt. Et hanc fuiſſe eius in
tentionem magis approbat qd concludēdo
ſubiungit. vz. qd qñ agitur de extirpandis
hereſibus et ſciſmatibus: quod tunc cā eſt cōis
oībus catholicis epis: qd tunc oēs debent
ad tale concilium convocari: ſm Regulam
qd oēs tangit. de regu. iur. in. vj. et in. c. ſi. de
his que ſi. a maio. par. capi. Hanc eandem
ſententiam approbare vr. Abb. Panor. in
notabili illa qōne. Epus et qdā Rector. In q
clarius diſtinguendo: put diſtinguere vo-
luiſſe vr idem Archiepus. Dicit qd aut Pa
pa concilium congregat mera ſua volunta-
te pro negocijs ad eum, vel ad aliorum priua-
tam iuſtitiam particulr ſpectātibus, et tūc
ſufficit vocare epos et platos: quos ipſe vo
cari vult et eligit: et ita intelligitur tex. in. d.
c. ad apſice. de re. iudi. in. vj. Et iura que di
cere videntur qd ſit in optione pape voca-

re ad concilium quos, ⁊ quot vult ep̄os ⁊
p̄latos:ſed hic nō eſt caſus nr̄:qꝛ hm̄oi ſunt
potius cōcilia ꝓuincialia ⁊ particularia q̄ꝫ
vlia:de quibus nobis eſt ſermo. Aut papa
vel alius q̄ſpiam concilium vle ꝯ̄ hereticos:
ſciſmaticos:vel ꝯ̄tēdentes de papatu:aut ꝯ̄
ip̄m papā nece ſſario ⁊ ltie ꝯgregat. Et tūc
qꝛ d̓ cōibus ⁊ vlibus negocijs:q̄ ad oēs chr̄i
fideles ſpectant tractādum eſt:vocādi ſunt
oēs ep̄i ⁊ p̄lati catholici indifferenter:ar.in
.c.in re cōi.de reg.iur.in.vj. ⁊ in.l.ſabinus.
ff.cōi diuidun.iuncta.d.regula.qđ oēs tāgit
cuꝫ ſi.Et ꝓbari vr̄ expreſſe in.d.c.canones.
xv.di.iuncta glo.in.c.venerabilis.xvij.diſt.
Nec iudicio q̄dem meo locum hēbit in hu
iuſmodi vocatione vlis concilij Theorica
gl.no.in.c.q̄uis.de pac.in.vj.in ver. prout.
Dum voluit q̄ in his vocatiōibus que de
loco remoto fiunt:ſtet̄ cōſuetudini: nunq̄d
vocari debeant abſentes vel multum diſtā
tes an non:iuxta no.in.c.corā.extra de elec.
⁊.vij.q.i.in.c.factus eſt cornelius: ⁊ eoꝝ que
hn̄r in.c.in geneſi.in.c.iter vniuerſas.⁊ i.c.
bone.ij.extra eo.ti.de elec. qꝛ oīa illa iura lo
quunt̄ de particulari congregatione capitu
li vel vniuerſitatis priuate:⁊ locum hn̄t in
electionibus que celeritate indigēt:nec ſunt
tanti momenti:aut ita vles: ſicut ſunt gn̄a-
lia concilia.Et non bene video qūo hm̄oi
citatio conſuetudine tolli poſſet:pp̄ piculo-
ſum abſurdum:qđ euenire poſſet.Suppoſi
to q̄ Papa eſſet hereticus:ſciſmaticus, vel
intruſus:qꝛ ſi eſſet in electione eius de con-
ſuetudine vocare quos vellet:forte introdu-
ci poſſet q̄ vocarent̄ tm̄ eidem adherentes
indocti:criminoſi ⁊ eodem morbo laborā-
tes.Et ſic non eſſent inter eos:qui eccleſias
⁊ fidem catholicam defenderent . Et ppea
qꝛ in re tam ardua ⁊ piculoſa reqrit̄ doctri
na:moꝝ ⁊ vite ītegritas:ingenioꝝ acrimo
nia:et reꝝ eccliaſticaꝝ experientia:que i oī-
bus ep̄is ſingulr̄ non inueniunt̄. Quia nō
oīa poſſumus oēs. Ni miꝝ ſi dr̄ q̄ oēs ep̄i
⁊ p̄lati vbicunqꝫ locoꝝ reperiant̄:vocandi
ſunt:qꝛ deus q̄nqꝫ hec alta ⁊ ꝓfunda conſi
lia ⁊ gr̄as ſuas abſcondit ſapientibus ⁊ pru
dentibus:⁊ reuelat ea paruulis.Non tm̄ ne
gauerim q̄ ſi pp̄ grande periculum iminēs
concilij congregatio vrgeret:⁊ opus eſſet q̄
illico patres adeſſent:qꝛ expectādo oēs oriē
tis ⁊ occidentis ep̄os pp̄ locoꝝ diſtantiam
longior tractus ⁊ mora obeſſe poſſet:q̄ tūc
emiſſis citatiōibus gn̄alibus.Ad patriar-
chas:p̄mates:metropolitanos:Archiep̄os:
q̄ etiam intra breuiorem terminum.ppter
pericula inſtantie cuꝫ ſuis ep̄is:abbatibus
⁊ p̄latis conciliaribus conuenire ſtuderent
ad talem locum ſub pena periurij ⁊ in vis
iuramenti per eos p̄ſtiti:q̄ adueniente ter-
mino ſi oēs non conueniſſent:ſi quid expe-
diendum immineret poſſit per eos qui cō-
ueniſſent expediri: ar.op.in.c.vbi piculū.d̓
ele.li.vj.vbi hr̄ qđ ſi Cardinales tp̄e electio
nis pape ſe de alijs negocijs q̄ꝫ electionis
ip̄edire nō poſſint.Tn̄ ſi piculū iminet:p̄nt
occurentia expedire:intermiſſo electiōis ne
gocio.Pro quo facit.xxiij.q.iiij.guiliſarius.
cum ſi.Multa.n.pp̄ picula imminentia cau
tanda conceduntur:que alias non permit-
terentur:vt no.in.c.q̄ñ frequēter: extra vt
lit.non conteſta. ⁊ in.l.i.C.q̄ñ lice. ſine iudi.
veni.⁊ in.l.ait p̄tor.§.ſi debitorem.ff.de his
que in frau.credi. Non tm̄ pp̄ hoc tollūtur
Regule gn̄ales tali piculo vel neceſſitate nō
imminente.Sit ergo v̄a ⁊ indubitata conclu
ſio:qđ oēs oīno ep̄i vel in ſpecie vel in gene-
re neceſſario vocandi ſunt:ſicut conſuetudi
ne iam firmiter introductum ⁊ ſtabilitum
eē videmus . Ac concilium Conſtantien̄.
cum precedentibus nos admonere vident̄.
Quis tm̄ in ſpecie neminem amplius cita
ri prelatoꝝ videamus:ſed tm̄ in gn̄e: p pu-
blicum edictum:vel per lr̄as patentes afigē
das in albo pretoris . Monendo oēs ⁊ ſin-
gulos:patriarchas:primates: Archiepiſco
pos:Epiſcopos:Abbates:⁊ ceteros ecciaꝝ
prelatos:qui de iure vel conſuetudine: aut
ex priuilegio ad concilium conuenire tenē-
tur ⁊ debent:qđ cum ex cauſis neceſſarijs ⁊
vrgentibus concilium vle indictum fuerit:
ad talem locum.Tali tp̄e ⁊ die cōuenire de
beāt:ſub vinculo iuramēti quo tenent̄ ⁊c.
Hortando etiam ⁊ rogando Impatorem:
⁊ alios quoſcunqꝫ reges ⁊ principes chr̄ia-
nos vt dicto cōcilio intereſſe velint per ſe
vel per ſolemnes nuncios ſuos ⁊c. Prout
hr̄ in conuocatione dicti Conſtantien̄.con
cilij facta per Jo.xxiij.pontificatus ſui āno
quinto ⁊ ꝓbari vr̄ in.d.c.ad apl̄ice. de re.
iudi.lib.vj Quod ſi dicti epiſcopi ⁊ prelati
oēs:ſaltem modo premiſſo: non citarent̄ ⁊
concilium alr̄ de facto congregaretur cita-
tis tm̄ aliquibus:epiſcopi ⁊ prelati predicti
agere poſſent:vt ſ̄.diximus:de contemptu:
⁊ dicere d̓ nullitate geſtoꝝ. Niſi forte alr̄ le
gitimari poſſent:per ea que le. ⁊ no.in.c.qđ

ſicut.in.c.venerabilē.in.c.bone.ſi.ij.de ele.
in.c.cum olim.de arbi. ⁊ in.c.obeuntibus.
lxiij.di. Qđ ſi forte occaſione premiſſoꝝ:di
ceret̄ qđ pari rōe:ſtante dicta regula:qđ oēs
tangit ⁊c. Cū de fide agendum eēt:non ſo
lus oēs epiſcopi:ſed oēs quoqꝫ populi chriſtia-
ni ad concilium vīe vocandi eēnt. Cuꝫ ſua
maxime interſit: ꝑut ſ. dcm̄ ⁊ concluſuꝫ fu-
it. Rn̄deri forte poſſet,qđ lꝫ interſit omniū
chriſtianoꝝ: et laycoꝝ: qđ eccleſia dei bene ⁊
vtilr̄ regatur:fideſqꝫ augeat̄ ⁊ conſeruetur.
Tn̄ iſtud ad eos ſpectat ⁊ ꝑtinet per acceſ-
ſum ⁊ ſcđario. Sed primarie ⁊ principalr̄
hec cura et onus iſtud cōmiſſum et demā-
datum fuit pape epiſcopis:et prelatis: eccle
ſie:qui figurant ſcōs apl̄os: quiqꝫ a chr̄o po
teſtatem ſoluendi et ligandi habuere: cum
dixit petro,paſce oues meas. Joā. xxi.c. Et
ſcis apl̄is accipite ſpm̄ ſcm̄. Quoꝝ remiſe-
ritis pctā remittuntur eis etc. Mat. xviij.
c. Populus aūt in hijs et alijs ſpectātibus
ad regimen eccleſie et ſalutem aiaꝝ docen-
dus eſt et non ſequendus.lxij.di. docēdus.
Preſertim in his cauſis arduis et difficilli
mis:q(vt diximus) auctoritate dei:in Deu
terono.c.xvij. Ad epiſcopos et prelatos ec-
cleſie referende ſunt:vt tranſumptiue hr̄ in
.c.per venerabilem.qui fil. ſint legi.ibi. Si
difficile et ambiguum apud te iudicium eē
ꝑſpexeris inter ſanguinem et ſanguinē: cau
ſam et cām:lepram et non lepram:et iudici
um inter portas videris variari. Uenies
ad ſacerdotes Leuitici gn̄is: et ad iudicem
qui fuerit illo tpe:qui iudicabunt tibi iudi
cii veritatem: et facies quecunqꝫ dixerint:q
preſunt loco quem eligit dn̄s:ſequeriſqꝫ eo
rum ſententiam. Qui āt ſuperbierit nolēs
obedire ſacerdotis iperio:qui eo tpe mini-
ſtrat dn̄o deo tuo. Decreto iudicis moriet̄
etc. Ergo cum de intereē laycoꝝ in his cau
ſis non primarie ſed ſcđario agatur: nō eſt
mirum. Si premiſſis non obſtantibus ad
concilia non citant̄. Qđ ſi diceretur mul-
tos etiam epiſcopos non minus docendos
qꝫ laycos. Rn̄.qđ ex quo habent dignitatē.
hn̄t iuriſdictionem et auctoritatem nec ꝓ-
pterea contemnendi ſunt,qꝛ vt inquit tex.
xviij.di.in.c.non ops. Non ops epiſcopos
contemnere venire ad ſynodum:ſed adire
debēt:et aut docere aut doceri que ſunt ad
eccleſie:ceteroꝝqꝫ correctionem vtilia. Et
tex.xv.di.c.i.dicit qđ ſeuiente pſecutiōe mi
nime dabatur facultas docēdaꝝ plebium.

Et ad id qđ dicimus ꝙ epiſcopi ad quos
principaliter ſpectat: et non layci ad quos
ſcđario pertinet:citandi ſint, allegatur tex.
in.l.i.§.denūciari.ff.de ven.inſpi. quem tex.
ad hoc alle. Bal. ꝓ no. in rubri.C.de ſucceſ.
edic.ad ſi. ⁊ in.l.iubemus. vſi. citabunt̄.ſ.C.
ad trebel. ⁊ alibi eſt gl. no.in.l.de vno qꝫ.ff.
đ re.iudi. Ponit Inno. Abb. ⁊ alij.in.c.ſi
de maio.⁊ obe.⁊ dixit Gemi.in.c.qꝫuis.de
pac.ſ.glo.ſi.in.vj.ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ citet̄ il
le cuius intereſt. Citabit̄ ꝓtendens intereē
principalr̄:non aūt ſcđario. Quō aūt dica-
tur actus ad aliques ꝑtinere principalr̄ vel
ſcđario. Ponit Bal.in.l.principalr̄. le.ij.ff.
de libera.cā. Ubi dicit ꝙ principalr̄ dr̄ in-
tereſſe ſpectare ad illum cuius magis inter
eſt. Scđario vō ad illum ad quem ſpectat
per qꝫdam ꝯn̄tiam. Et per hec in ſūi dixit.
Inno.⁊ Abb.panor. poſt eum in.d.c.ſi.de
maio.⁊ obe.ꝙ ſi cā concernit vniuerſitates
eccliaꝝ totius ꝓuincie:ſufficit vocare epōs
⁊ maiores ꝓlatos:qꝛ facta vniuerſitatis ex-
pediunt̄ per Rectores ⁊ maiores vniuerſi-
tatis,ar.in.l.ij.C.de iura.calum. Qđ dictum
dicit Panor.eſſe bene notandum. Ex quo
primo notari dꝫ qđ in factis ꝯcernentibus
totam ꝓuincias requirunt̄ prelati ꝓuincie:
vt faciāt vnū corpus ⁊ debēt actū explicare
collegialr̄:ſicut(inquit ipſe)videmus in con
cilio gn̄ali. Nam qꝛ iſtud concilium cōcer-
nit totum orbem,prelati totius orbis ꝯueni
unt:⁊ faciunt vnum corpus repn̄tās eccliās
vlēm.lxv.di.c.i.ſic clici vnius dioc̄.vel vni
us ꝓuincie faciunt vnus corpus cum ꝯueni
unt ⁊c.d.c.ſi.de maio. ⁊ obe. Ubi pꝫ qđ in
facto concernente vniuerſam ꝓuinciā non
oēs clerici citari:nec de neceſſitate conſenti
re debent:ſed ſatis fuiſſe dr̄,qđ interueniāt
prelati:qꝛ illi repn̄tant vniuerſam ꝓuinciā.
Et ſi diceret̄ impugnando ꝯclōnē ſuprāſcri
ptam:quā teneo de citatione oīum epōꝝ ꝑ
illum tex.qđ ibi mandant̄ citari tm̄ pn̄tes
in ꝓuincia in factis concernentibus vniuer
ſam ꝓuinciam: Burdegallen̄.de q̄ ibi. Rn̄.
qđ iſtud facit pro dicta ꝯclōne ⁊ non ꝯ. Nā
ſicut in factis concernentibus vniuerſam ꝓ
uinciam illi dn̄r pn̄tes qui ſunt in tota ꝓ-
uincia. Et illi dn̄r ꝓſentes in factis totius
dioceſ.qui ſunt in tota dioceſ.ſm̄ panor.in
d.c.ſi.alle.c.ſi.q.mr̄i. accuſa.por. Et ſicut i fa
ctis concernētibus ciuitatem,illos pn̄tes di
cimus:qui ſunt in ciuitate:vt hr̄ in auc.hoc
ius porrectum.x.q.ij.⁊ facit.c.qꝛ pp.de elec.

Ita etiam

Ita ēt dicere dēmus in ſimili: qd̄ in factis
concernentibus vniuerſum orbem ꝛ eccliā
vniuerſalem illi prelati ſatis dn̄r preſentes:
quoad actum iſtius citationis: qui ſunt in
vniuerſo orbe. Et ꝑpterea oēs oīno vocan
di ſunt: vt ſ. dictum fuit. d. c. in re. cōi. ꝛ. c.
quod omnes tangit. de reg. iur. in. vj.

¶ Que forma ꝛ quis ſit modus con-
uocandi vniuerſale concilium.

NUnc dicendū occurrit: que
ſit forma: quiſue ſit modus
conuocandi concilium vle.
Et qm̄ ex his que ſ. dcā fue-
re, ſatis luculenter apparet
varios ſucceſſiuo ordine. Quodā quaſi iu-
re deuolutiuo eſſe poſſe huius concilij aucto
res. Prout ſ. in ꝓ. Diſpoſitionis mēbro an
notauimus. Propterea hanc vocationis
normam quadripartita diſtinctione conſi
derabimus. Nam aut concilium per papā
ipſum principalr̄ conuocatur: aut per eius Le
gatum ad id habentem ſpeciale mandatus
eius noīe: aut per collegium Cardinalium
papa mortuo: vel illud cōuocare recuſante,
aut ꝑ alios ꝓlatos: Imꝑatorē: Reges ꝛ ꝓn-
cipes xp̄ianos in caſibus ī qbus ſ. diximus:
in defectum pape ꝛ Cardinalium: per eos
poſſe conuocari. ¶ Primo caſu vbi papa
concilium per ſeipſum conuocat. Tunc for
ma erit illa de q̄ in art° precedenti memini
mus. vz. qd̄ ipſe pontifex ꝑ lr̄as aplicas va-
rijs in locis publicis in albo pretoris affigē
das: oēs ꝛ ſingulos patriarchas: primates:
Cardinales: Archiepōs: Epiſcopos: Abba
tes: in virtute iuramenti per eos preſtiti: ex̄
de iur. iuran. Ego. n. precipiendo citat. Im
peratorem vō: Reges: ꝛ principes: vniuer-
ſitates: ac oēs alios qui xp̄iano noīe cenſen
tur. Illos ꝑſertim ad quos tam de iure: q̄z
ex priuilegio: vel approbata ꝯſuetudine ſpe-
ctat ꝛ pertinet. Quoſqz ipſius gn̄alis con-
cilij negociū tāgit, ſeu tangere poterit qūo-
libet in futurꝫ inuitet, ꝛ roget: vt per ſe vel
per eorꝫ ſolēnes nuncios tali die in tali loco
ad concilium qd̄ ipſe indixit ꝛ celebrare in
tendit pro tali ꝛ tali cauſa: ac pro diuerſis
alijs negocijs ꝛ cauſis arduis: vtilibus ec-
cleſieqꝫ ſcē dei neceſſarijs ꝛc. Conueniant
Iuxta tex. ꝛ no. in. d. c. ad aplice. de re. iudi.
in. vj. ꝛ in citatione. Io. xxiij. In cōuocatio
ne concilij Conſtantien. que hr̄ in geſtis di

cti concilij. Et hec qdē citatio facta hoc mō
per edictum ex certa ſcia pape mirifice ar-
ctat citatos: vt colligitur in. c. qm̄ frequen-
ter §. porro. extra. vt lit. non conteſt. vbi per
Io. an. ꝛ doc. Et vltra predicta. Hec forma
citationis colligi pōt in ſili in. c. i. ꝛ fi. extra
de dila. ꝛ per ea. que no. in. l. aut qui alr̄. ff.
qd̄ vi aut clam §. i. ꝛ in. l. fi. C. de iu. dot. ꝛ in
auc. de exhibē. reis §. ſi neceſſe. Et ex hīs que
ſcribuntur per Spec. in ti. de cita. § iam de
citatione ꝛc. Nec minus tamē ſufficeret ap
ponere ſimplr̄ diem qua incohaturus eſſet
concilium abſqꝫ termini alterius citatorij
prefixione, q̄z tempus illud oīno venire de-
bentes interpellaret: puta ſi diceret qd̄ eis
intimat qd̄ concilium idixit. Illudqꝫ in ta-
li loco de menſe Aprilis incohaturus eēt:
puta die tertia poſt reſurrectiones. Tūc. n.
abſqꝫ eo qd̄ alr̄ moneret vel citaret ſub in-
terminatione cenſurarꝫ iuramenti vel alia-
rum penarꝫ venire tenerent: die illa inter-
pellante: ſtante maxime iuramento ꝛ oblo-
ne: de qua in. d. c. Ego. n. de iure iuran. Qd̄
probat in. c. potuit. de loca. ꝛ in. l. magnā. C.
de contrahen. ꝛ cōmit. ſtip. cum ſi. Nam ci
tatio valere poteſt ſm̄ mās ſubiectā: abſqꝫ
citatorij termini prefixione: vt in. c. eos. de
ſen. excō. lib. vj. in fi. ꝛ in. c. cū dilecti. de do-
lo ꝛ contu. cum citatus ēt ſine alicuius ter-
mini vel diei prefixione: intelligat citari, vt
compareat q̄z primum venire pōt. Hoc aūt
ſeruari forte poſſet: vbi certitudo fieri non
valet. Quando citandus venire poſſit: ſtā-
te impedimento vel defectu ipſius citandi
aut māe ſubiecte, vt. d. c. eos. in fi. Quo etiā
caſu taliter citatus q̄z primum datur facul-
tas comparere tenetur. l. hec conditio. ſi in
capitolium. ff. de condi. ꝛ demō. facit qd̄ no.
Inno. in. c. cum ſu tua. ex̄ qui. matri. accuſa.
po. l3 regulare ſit qd̄ cōiter in citatione tē-
pus apponatur. Qd̄ facit ad id de quo du-
bitaſſe vr̄. Io. an. in. c. cum parati. de appel.
Et de hmōi citatione papali: que fieri con-
ſueuit per lr̄as ſuas in forma edicti: viden-
da ſunt que plene le. ꝛ no. in cle. i. de iudi. ꝛ
in. l. conſentaneum. C. quō et quando iudex.
et per Spec. in ti. de do. et contu. § reſtat. in
prin. et per Rotā. in ti. de reſcrip. deci. v. in
nouis. Poſſet tamē papa alio quoqꝫ modo
vocare concilium. vz. deſtinando nuncios
et curſores ſuos per vniuerſum orbem: qui
ſingulr̄ citarent oēs et ſingulos epiſcopos:
vel prelatos: Reges et principes: put quan

doq; facere conſueuit. extra de dolo et cõtu. cum dilecti. poſſet item ipſemet ore ꝓprio admonere Cardinales ⁊ alios ꝑlatos ſibi occurrentes iuxta triplicem formam q̄ ponit in. d. c. Ego. n. de iure iurã. Nec minus alio quoq; cõmodiori ⁊ breuiori via poſſet oēs totius orbis ep̄os: ꝑlatos, ac principes, ⁊ laycos vel clericos quoſcunq; citare: per cõmiſſarios ſcribendo ſ. ⁊ cõmittendo oībus patriarchis: primatibus ⁊ Metropolitanis. ꝙ ep̄os, Abbates. prelatos: principes: clericos ac laycos quoſlibet: in prouincijs ſuis exiſtentes: ꝑmonerent: requirerent, ⁊ citarent auctoritate ſua ad concilium qd̄ indixit ꝓ tali die: ⁊ in tali loco ſub penis ⁊ cenſuris talibus ⁊c. Qui modus forte tutior ⁊ laudabilior eſſet: q̄ alij de qbus ſ. Et d̄ hoc qdem modo ⁊ forma h̄r tex. quaſi formalis. xviij. di. in. c. ſi ep̄s metropolitanus. ibi: vt ad ordinem ſummi pontificis, iuncta glo. in ſc̄da eius oppoſitione. ¶ Forma v̄o citationis concilij que fieri ꝯſueuit p lr̄as apl̄icas: colligit̄ vt ſ. dixi. ex geſtis conciliorum priſcorum. Et demum ex geſtis concilij Conſtantien. vbi in principio eſt citatio ⁊ ꝯuocatio ipſius concilij facta per Jo. xxiij. que icipit. ¶ Ad pacem ⁊ exaltationem eccleſie ⁊ tranquillitatem chr̄iani populi, ⁊ ſ. prefatum q; concilum in ciuitate predicta Conſtantieñ die p̄ª. Menſis Nouembris ꝓxime venturi inijciandum ⁊ auctore Dn̄o exinde celebrañ. eadem auctoritate ⁊ conſenſu harum ſerie ſtatuimus, ꝓnūciamus: ⁊ decernimus: Venerabiles fratres nr̄os, Patriarchas, Archiep̄os: Ep̄os: ⁊ dilectos filios Abbates, ⁊ ceteros eccleſiarum ⁊ monaſteriorum ꝑlatos hortantes ⁊ monētes: ac in virtute preſtiti iuramenti: ⁊ ſancte obedientie eiſdem mandantes: quatenus ꝑſonalr̄. Necnõ chariſſimos in chr̄o Reges: ⁊ nobiles viros: Principes: Duces: Marchiones: ⁊ alios q h̃mōi ꝯcilio intereſſe debent: vel qui ꝓdeſſe pñt quoquo modo per viſcera charitatis dn̄i nr̄i Jeſu Chr̄i inuitantes ⁊ exhortātes. Quatenus pro pace eccleſie: ⁊ oīum chr̄ianorum, ēt perſonalr̄, vel ſi perſonalr̄ non pñt per ſolēnes eorum oratores cõgruo tp̄e concilio debeant intereſſe: vt ſic congregata fidelium multitudine copioſa. Ea que in dicto concilio agēda incūbunt deo auctore ⁊ adiutore ſalubriter ordinent̄. Nulli ergo omnino hominum ⁊c. Dat̄ laud. v. Jdus Decembris pontificatus nr̄i anno quinto ⁊c.

¶ Aut ⁊ ſc̄do papa cõuocat cõciliū nõ per ſeipſum ſed per eius Legatum ad hoc ſp̄ale mandatum h̄ntem, ⁊ tunc idem Legatus oēs modos ⁊ formas de qbus ſ. ſeruare poterit: ſed in citatiōibus ſuis qūocunq; aut qualitercunq; citet inſerere d3 lr̄as facultatis ſue in citatorio: prout d̄r in. c. j. terea. de dila. ⁊ in. c. cum in iure. de offi. deleg. Quia niſi de poteſtate ſua ꝯſtaret: prelatis: principes: clerici, ⁊ alij chr̄iani non tenerent̄ ei credere, ēt ſi eſſet legatus de latere. Quis. n. alias legato Cardinali ſe legatum eſſe aſſerenti in alijs negocijs credi forte deberet, tñ cum iſta concilij ꝯuocatio ſit de ſp̄aliter reſeruatis pape in ſignum particularis priuilegij, in his non credit̄ cuiq; ꝙ talem habeat facultatem niſi probet: put ſ. late deduximus in ti. quis ꝯcilium ꝯuocare poſſit: vbi vide. ¶ Aut ⁊ tertio, papa recuſante velle cõuocare, vel forte de medio ſublato, aut heretico vel ſciſmatico exiſtente, concilium p collegium Cardinalium: vel inferiores prelatos conuocatur. Et tunc ſatis dubitari p̄t que aut q̄lis debeat eē ꝯuocationis forma. Et qui modus ſeruandus ſit: ſed capiendo caſum minus dubium dici poſſet: ꝙ ſi oēs Cardinales collegialiter ꝯcordes eſſent: et papam interpellaſſent: vt ꝯcilium ꝯuocare deberet pp immiuentē neceſſitatem. Ipſe vero vti hereticus: ſciſmaticus: vel aliter notorie et incorrigibiliter criminoſus: tanq̄ ſibi ꝯſcius illud congregare recuſaſſet. Et ppea dictum Cardinalium collegium ab eo diſceſſiſſet: tunc collegium ꝑdictus: ēt iuriſdictionaliter. Prelatos oēs ad conciliū cõuocare ⁊ in forma citare poterit, modis oībus de qbus ſ. Et rõ eē poſſet: q2 papa mortuo: vel inutili exiſtente iuriſdictio papalis ad collegium Cardinaliū deuoluit̄. Et ipſi Cardinales: ſede vacante. Ardua quecūq; in eccleſia dei occurrentia expedire pñt: vt ē tex. formalis et apertus in. c. vbi piculum. de elec. in. vj. Et quo ad ꝓpoſitum nr̄m p̄t etiam tex. in. c. ſiquis pecunia. lxxix. di. vbi d̄r ꝙ papa apoſtatico exiſtente Cardinales cum clero et alijs catholicis vel in vrbe vel extra vrbem pñt ꝯuenire: et illū a ſede apoſtolica eijcere: ac alium eligere ⁊c. Cum igit̄ hec a iure ꝯceſſa fuerint Cardinalibus. Ergo et oīa illa per que ad illud ꝑueniri op3: et ſine qbus expediri non poſſunt: de of. de le. preterea. cum ſi. Sed illa que incumbunt concilio, expediri non pñt ſine deliberatiōe

et ꝯſenſu

et ꝯſenſu ac conuocatione prelatoꝝ, princi-
pum et alioꝝ chriſti fidelium conuenire de
bentium:ergo etc. Pro qͥbus faciunt et vi-
denda ſunt, que.ſ.dicta fuere:in ti. Quis cõ
cilium conuocare poſſit etc.

¶ Aut et quarto concilium ꝯuocandũ eſt:
ab aliqͥbus tm̄ Cardinalibus patriarchis:
Archiep̄is vel Epiſcopis:eis fauẽtibus im
peratore:Regibus ac principibus nõnullis
chr̄ianis:ex eo forte ꝙ papa exiſtente hereti-
co:ſciſmatico:vel notorie et icorrigibiliter
delinquente:dicti Cardinales: patriarche,
et prelati alij ab eius obediẽtia diſceſſerũt:
et cõicato conſilio cum prefatis principibus
chr̄ianis concilio oīno opus eē determina
uerunt. Et ppᵉa ipſum ſe gerẽtem pro Ro.
pontifice:ſepius et humiliter interpellaue-
runt:vt concilium vle conuocare vellet: ꝓ
tali hereſi vel tali errore ſopiendo et extin-
guendo. Et cum papa pertinaciter negaret
opus eē concilio:ſeqꝫ nullo pacto illud con-
gregare velle:aut ꝙ ab alijs congregaretᷣ ꝑ
mitteret:aſſereret:ſubinde collegium alioꝝ
Cardinalium ſimiliter interpellarũt et re-
quiſierunt:vt in defectum pape illud cõgre
gare deberet, et cum collegiũ hoc facere nõ
auderet:ſeu recuſaret vel negligeret:ipſi car
dinales:Patriarche et prelati cum auxilio
dictoꝝ principum:ad locũ pro concilio aſſ
deputatum conuenientes alios Cardina-
les:patriarchas, Metropolitanos: Epiſco-
pos:prelatos:et principes:ad concilium vle
conuocare ſtatuerunt:et tunc ꝗꝛ tales prela
ti, vel ẽt Imperator:Reges:et principes alij
qui chr̄iani cum illis non habent iuriſdi-
ctiones vlem in alios Cardinales:Epiſco-
pos:et prelatos. Ideo non pñt neqꝫ debẽt:
in forma citationis vel monitorij, aut edi-
cti iuriſdictionalis citare. Sed poſteaq̄ȝ ad
locum pro concilio celebrando deſtinatum
conuenere:vt prefertᷣ lr̄as ſcribere debent:
Imperatori:Regibus:pricipibuſqꝫ et vni-
uerſitatibus chr̄ianis, necnon patriarchis:
primatibus: Archiepiſcopis: et Epiſcopis
alijs:ſub iſta forma. vꝫ. miſeratione diuina:
epiſcopi:preſbyteri: Diaconi: Cardinales:
patriarche:Archiepiſcopi: epiſcopi: Abba-
tes. et prelati in tali loco:in chr̄i noīe cõgre-
gati: vniuerſis et ſingulis etc. Eiſqꝫ chari-
tatiue et fraterne ſignificabũt: ꝙ cum talis
hereſis:ſciſma:vel manifeſtum et incorrigi
bile delictum eccleſie vlem ſtatum pertur-
baret, decoloraret:ꝛ confunderet: Zelus ſi-

dei ꝛ domus dei comedit eos. Et ꝙ ppᵉa
aiaduertentes ꝙ niſi vlis concilij grauitas
ꝛ inuiolabilis auctoritas opportunis reme
dijs hijs contagioſis morbis in dies ꝑ vni
uerſum orbem proſerpentibus occurreretᷣ:
facillime eccleſia dei in euidẽti periclitatio-
nis periculo ꝯſtituta videbatᷣ. S.D.N. Pa
pam ꝓ:ꝛ deinde ſacrum Cardinalium col
legium in eius defectus humiliter rogarũt:
ac ſepius interpellarunt:vt dcm̄ concilium
ex cauſis ꝓdictis conuocare vellent: qḋ qui
dem ptinaciter facere recuſarunt: ſeu ẽt ha-
ctenus neglexerũt:prout ꝛ de pñti recuſant:
negligunt:ꝛ q̄ȝtum in eis eſt impediũt. Ne
ab alijs conuocetᷣ:is indebite:ꝛ cum euiden
ti periculo ſubuerſionis totius eccleſie dei.
Et hinc eſt ꝙ ipſi ardenti quodam diuini
ſpūs feruore ꝯcitati aſſiſtentibus chr̄ianiſſi
mis. Impatore ac talibus Regibus ꝛ prin
cipibus:ſublatꝫ ꝓfus oī odio:timore:amo-
re:ꝛ humana gr̄a:eoꝝ ꝛ oīum xp̄i fidelium
vniuerſitatem in viſceribus charitatis Je
ſu xp̄i dn̄i nr̄i:qui eccleſiam ꝛ imaculatam
ſponſam ſuam:de qua nunc agitᷣ:ꝓcioſo ſuo
ſanguine redemit. Rogant:obſecrant:ꝛ ob
teſtantᷣ:vt de opportuno concilij gn̄alis re-
medio. Sine quo hm̄oi hereſes:ſciſmata:ꝛ
peſſimi errores extirpari nõ pñt. Deo bene
adiuuante:cogitare ꝓuidere:ſecumqꝫ ad ta
lem locum tali die vna cũ oībus ep̄is, Ab-
batibus:prelatis:ꝛ alijs chr̄i fidelibus eoꝝ
iuriſdictiōi ſubiectis. Quoꝝ intereſt ꝛ ad
quos ſpectat:adeſſe ꝛ ꝯuenire velint: ꝗꝛ oī-
no cum ipſis ſeu cum his qui ꝯuenire cura-
uerint. Conciliũ incohare:ꝛ ſpū ſcō coope-
rante ꝓſequi intendunt. Que forma q̄ad ti
tulum ꝛ inſcriptionem colligi poteſt ex ge-
ſtis concilij Conſtantieñ. ſeſſione. xxij. vbi
ſunt lr̄e talr̄ congregatoꝝ ad Regem Ara-
gonum ꝛc. Hanc ẽt premonitionẽ:intima-
tionem:ꝛ cõuocationem facere poſſet Im-
perator cum aliquibus Regibus ꝛ Princi
pibus ſm̄ id qḋ le. ꝛ no. xvij. di. §. hinc etiã:
iuncta glo. in ver. ꝓcepiſſet. Cum igitᷣ conci
lium conuocantes non hn̄t iuriſdictiones
vel auctoritatem cõpulſiuas in cõuocãdos:
non debẽt iuriſdictionalr̄ citare:ſed ꝑ vias
intimationis:Requiſitionis ꝛ Admonitio-
nis ꝓcedere:iuxta no. extra de elec. cum no
bis. olim. ꝛ in l. denunciaſſe. vſ. quid ergo.
ff. de adult. ꝛ in l. ſi fundum. C. de rei vendi.
ꝛ in cle. cãm. de elec. Et debent talr̄ conuo-
cantes inſerere in eoꝝ Requiſitione: Intima

tione:vel ꝓteſtatione ꝓdicta cauſas. Quare
concilium neceſſario conuocãdum ſit. Pu
ta q2 duo cõtendunt de papatu:ꝛ veſtis do
mini inconſutilis ſcindi ꝛ diuidi vr:cũ vli
eccleſie perturbatione ꝛ periculo.lxxix.di.ſi
duo.ꝛ.c.ſiquis pecunia.vel q2 papa eſt here
ticus ꝛ non tollerandus.xl.di. ſi papa.cũ ſi.
¶ Et debent etiam reddere cãm conuoca-
tionis ſue:vt diximus: Et qua re ipſi inti-
mant ꝛ denunciant alijs concilium cũ ad
eos principalr non ſpectet conuocare conci
lium:ſed ad papam ꝛ Cardinales. Allegã-
do.ſ.q2 papa ꝛ Cardinales:reqſiti ꝛ inter-
pellati hoc facere recuſant vel negligũt ꝛ ꝓ
craſtinant ſine cã aliqua legitima:ſeu q2 pa
pa eſt terribilis ꝛ ſeuire ac perſequi cõſue-
uit eos qui de concilio verbum facere ꝓſu-
munt. Et q2 ls cauſe pp quas concilium ne
ceſſario conuocandum eſt:ſint notorie. Tñ
ipſi non fuerunt auſi coram eo hoc regrere
vel ꝓteſtari. Sed q2 pro vſi conſeruatiõe fi-
dei catholice ꝛ eccleſie ſancte dei recedendo
ab eo ꝛ eius obediẽtia ex dictis cauſis hoc
fecerunt:coram honeſtis perſonis ꝓcurãdo
q2 deduceret ad eius noticiam. Sicut in ſi
mili dicimus de eo qui coram iudice appel-
lare non audet:q2 de hoc ꝓteſtari ſatis eſt
in tpe.C.de his qui pp me.vidi. non appel.
l.ſi. Intelligendo tñ q2 talis iudex in appel
lantes ſeuire conſueuerit.vt no. Bar.in.l.
de pupillo.§.ſiquis ꝓtori.ff.de ope.no.nunci.
Et hoc idem forte dici ꝛ allegari poſſet:vbi
papa ſimulando ſe velle cõuocare conciliũ:
conuocaret prelatos ad locum non tutum:
vbi pro libito ſeuire poſſet in eos qui con-
uenirent:et ſuis nequitijs ꝛ peruerſis erro
ribus acqeſcere nollent:pro quo facit tex.et
no.in.c.ſi.de appel. Que fortius ꝓcedunt:ſi
cauſe pp quas concilium conuocaret:eſſent
notorie. Puta ſi papa eẽt notorie hereticus
vel ſciſmaticus vel alias inhabilis et inca-
pax:q2 ſola allegatio ſufficeret:extra de coha
bi.cle.et mulie.veſtra.cum his que no ibi.
et in.l.ſi adulterium cum inceſtu.§.ides pol
lioni.ff.ad.l.iul.de adult. ¶ Secus ſi cãe pp
quas concilium cõuocaret eẽnt occulte. Qr
tunc non ſolum debẽt allegari:ſed intima-
ri et denunciari vt.ſ. Et copia dicte intima
tionis et reqſitionis facte Pape et collegio
Cardinalium dz his qbus concilium inti-
mat:tranſmitti.ar. cle.cãm. de elec. et eoꝝ
que no.ibi.vel ſaltem denunciari dz: q2 lz ſi
bi pp eius terribilitatem nõ intimauerint:
q2 tñ de hoc coram honeſtis perſonis ꝓte-
ſtati ſunt.ar.d.c.ſi.de appel. Et forte bonus
eẽt q2 de cauſis pp quas concilium conuo-
cat. Puta de hereſi pape:vel de eius incor-
rigibilibus erroribus. De eius ſeuitia i eos
qui de ꝯcilio loquunt:ꝛ de ſilibus: q tráſfe
runt in alios ꝓtãtes conuocandi vel itimã-
di concilium: haberent alique ꝓbationes
vel atteſtationes proboꝝ viroꝝ, vt alijs cõ
ſtare poſſet de veritate. Et tales intimãtes
odio:paſſiõe:inuidia: vel perſecutione aut
humana gr̃a non moueri. ar. eoꝝ que not.
Bar.in.l.non ſolum.§.morte.vſi. ¶ Tertio
ꝓncipalr.in.viij.col.ff.de no.ope.nun. Ubi
dicit q2 qñ ſit ꝓteſtatio alicui de eo qd ipſe
de iure facere tenet. Si factum de quo pro-
teſtat:non poſſet ita de facili deduci ad no
ticiam eius:q2 tunc dz hoc atteſtari facere ꝑ
tales perſonas qbus merito credi dz. Ali
ãt talis ꝓteſtatio:non conſtitueret eũ: cui
proteſtat vel denunciat:in mora. ¶ Quia
tũc demum mora ꝯhit:qñ quis ſcit vel ſci-
re dz ꝛc.vt in.l.qd te.ff.ſi cer.peta. vbi tex.h
innuit. Si.n.ꝓbabilr quis non credit non
eſt ei imputandum:donec certioret.ff.depo
ſi.l.ſi inficiat.cum ſi. ¶ Dubium tñ eẽ con
ſueuit. An illi qbus fiunt hmõi intimatio-
nes:denunciationes:ſeu reqſitiones:denun
ciantibus et intimantibus credere et pare-
re teneant Et circa hoc aſſumẽdo que no.
Bar.in.d.l.non ſolum.§.morte.in. viij.col.
ff.de no. ope.num.circa ꝓteſtationem incita
toriam. Dũ dicit q2 qñ ſit ꝓteſtatio: vt qs
faciat ea ad que ẽ de iure obligatus ex facto
ſuo. Huiuſmodi ꝓteſtatio,denunciatio:vel
requiſitio ſi pendet ex euentu alicuius ꝯdõ-
nis vel alterius facti extrinſeci: fieri debet
cum exꝓſſione ꝛ notificatiõe illius facti ad
hoc vt ille reddat certus. ¶ Prout dr de
venditore alicuius rei:qui ꝓmiſit litem ſu
ſcipere in ſe:ſi ſuper ea moueret controuer
ſia:cui cum lis denunciat mota oſtendi dz
citatio et libellus in forma auctentica: et co
pia eidem tradi: ad hoc vt cõmittat et ille
conſtituat in mora:ac penam,ſi qua appoſi
ta eſt:incurrat.ff.de reg.iur.qui in alterius.
Ubi eſt bona gl.in eo qd dicit de fideiuſſo-
re quem conſtat teneri ex oblõne ſua imple
ta per factus alterius: facit optime.C.de bo.
aucto.iudi.poſſi.l.ſi.§.i.ibi.ſcum debitũ cer
tum faciunt.et ſm eundem Bar. vana eſt
gloſatoꝝ et alioꝝ heſitatio. Nunqd.ſ.in ſili
bus denunciari debeat ſcienti:q2 in his nõ
ſufficit

ſufficit ſola notificatio ꝛ certioratio: ſed re-
quirit̄ et incitatio que abſq; denunciatiōe
non ſit ſm̄ ipſm̄: qui refert ſe ad dicta p̄ eũ
in l. denunciaſſe. ff. de adul. Et de hoc nō vr̄
dubitañ. Pro quo ſm̄ Alexã. ibi. vr̄ caſus
in l. ſi rem. §. ſi. ff. de euic. ꝛ in l. qui abſentes.
ꝛ ibi Bar. Bal. ꝛ Angelus ff. de p̄cura. Et
illud eſt veꝝ ſm̄ eum: q̄cquid dixerit glo. ꝛ
d. Joan. de imo. in l. ij. §. voluntatis ff. ſolu.
matri. Per que inferendo ad q̄ōnē p̄dictã.
ex hac Theorica Bart. ꝛ doct. concluden̄.
¶ Videt̄ q̄ cum quilibet ep̄s in p̄motiōe
ꝛ conſecratione ſua iuret: ſeq; aſtringat: de
eundo ad ſynodum: quotieſcunq; vocatus
fuerit: ſimpl̄r ꝛ abſolute: extra de iureiurã.
Ego. n. ꝛ ſic facto ſuo ad hoc teneat̄ de iure.
Adeo q̄ niſi veniret: q̄ñ tal̄r requirit̄, quiſq;
concilium legitime conuocaret. Cauſa ma-
xime rõnabili ꝛ neceſſaria ſubſiſtente. Cre-
derem ipſm̄ p̄cul dubio non ſolum in mora
conſtitui: ſed periurium incidere: ac per cō
ciliũ puniri poſſe, put̄ ſ. ſuo loco latius oſtē
demus. Et moueor ex ḡnalitate. tex. in d. c.
Ego. n. de iureiurã. vbi formal̄r dr̄: vocatus
ad ſynodum veniam, niſi p̄peditus fuero
canonica p̄peditione: ꝛ non diſtinguit. tex.
a quo vocet̄: ꝛ p̄pea vr̄ q̄ a quocunq; legiti
me vocet̄ virtute dicti iuramenti teneat̄.
Preſertim q̄ iſta talis vocatio ꝛ itimatio
nō pōt dici vana aut priuata cui fides adhi
beri non debeat: maxime ſi ſit vallata dcis
remedijs ꝛ approbationibus ꝛ emanat a
a grauibus ꝛ p̄ſtãtibus viris. Videt̄. n. q̄dã
quaſi monitio: Intimatio: ꝛ citatio iudicia
lis in defectum iudicis ordinarij, que quo
ad effectum: eundem vigorem h̄re dr̄ quem
habuiſſet citatio ipſa iuriſdictionalis: ſtan
tibus p̄miſſis: ſicut in ſili dicimus de appel
latione interpoſita coram honeſtis p̄ſonis
per tex. ꝛ no. in d. c. ſi. de appel. ¶ Nec iſto
quidem caſu neceſſaria vr̄ eē p̄batio cauſe:
ſed ſufficit q̄ cauſa vera: legitima: ꝛ viſimi-
lis allleget̄: vt dr̄ in d. c. ſi. ꝛ in l. ō pupillo §.
ſiquis ipſi pretori ff. de ope. no. nun. Unde
ex quo iſtud in defectum iudicis fieri ꝯſtat
ex quo allegat̄ cã legitima rõnabilis ꝛ v̄a
aut ſaltem viſimilis. Ex quo agit̄ de obli-
ne illius cui intimat̄ facto ſuo, ſi ep̄s vel pre
latus non moueret̄ ad credẽdum intimãti-
bus ꝛ vocantibus ad ſynodum: vel ſaltē ad
indagãdam veritatē p̄miſſoꝝ. Neſcio q̄uo
euitare poſſet periurium: cum hec ſcire de-
buerit: ſeu ſaltem indagando potuerit: que

paria ſunt: vt no. gl. ꝛ doc. i l. q̄ď te. ff. ſi cer-
peta. ¶ Poſſet etiã forte attẽtari: q̄ ſi Pa-
triarche: Primates, ꝛ Archiep̄i. Modo p̄-
miſſo inuitati ꝛ requiſiti forent: q̄ oēs ſuos
ep̄os ſuffraganeos: Abbates, ꝛ Prelatos.
Ac alios principes: clericos ꝛ laycos in eo-
rum p̄uincijs exiſtētes. Et qui ad conciliũ
conuenire tenerent̄ ꝛ intereſſe deberent: ci-
tare ꝛ ꝯuocare deberēt pro tali die ad tales
locũ ꝛc. q̄ ſi ipſi patriarche primates ꝛ Ar
chiep̄i hoc non facerent: vel per citationes
ſeu monitiōes particulares: vel per edicta
aut p̄clamata ꝯſtituerent̄ in mora iux̄. not.
in c. cum i tua. qui. matri. accu. poſ. ꝛ in l. ſi
eo tp̄e. C. de remiſ. pigno. ꝛ clare p̄dicta p̄ba
ri vident̄ in c. pp eccliaſticas. xviij. di. Ibi.
Admoneant aut̄ cōprouinciales ep̄os, hij
qui i amplioribus ciuitatibus i. Metropo
litanis degũt. ꝛ c. ſeq. ¶ Et pro ꝯfirmatiōe
ꝛ approbatione oīum induci p̄nt que le. ꝛ
no. in c. i. de maiori. ꝛ obe. Ubi cõiter dr̄: q̄
Mortuo vel al̄r impedito prepoſito Deca-
no: vel Abbate: aut alio quocunq; noīe cen
ſeat̄. Ad quē de iure vel de cõſuetudine ſpe
ctabat ꝯuocare capl̄z eccl̄ie. Ille qui eſt ma-
ioris dignitatis in dicta ecclia: vel qui eſt
maior ordine aut receptōe vocare dʒ capl̄z.
Alijq; oēs debent ei intendere: facit. ff. de ſi.
inſtru. l. vlti. C. de offi. p̄fec. p̄to. l. i. ꝛ. ij. C. de of
fi. magi. l. nemo. ff. ď albo ſcribẽdo. l. i. xciij.
di. a ſubdiacono. ꝛ. xvij. di. c. ſi. Qui tex. op-
time facit. Dum dicit q̄ ep̄i ſm̄ ordinatio-
num ſuaꝝ tp̄s ſiue in conſedendo in conci-
lio: ſiue ad ſubſcribendum vel in qualibet
alia re ſua attẽdere loca decernit. Pro qui-
bus ēt eſt opi. Inno. ꝛ alioꝝ. in c. ij. de no.
ope. nunci. ¶ Dicit tñ Abb. Panoꝛ. in d.
c. i. de maio. ꝛ obe. q̄ lʒ alii de vniuerſitate
tunc ad talem ꝯgregationem venire teneã
tur: ſm̄ Inno. vbi ſ. q̄ tñ ille ꝯuocans non
exercebit iuriſdictionem in alios: niſi hoc
habeat ꝯſuetudo: vnde punire non poterit
nō veniētes: neq; facere poterit ꝯctus: neq;
agere noīe eccl̄ie. Quia per iſtam prioritatē
non eſt p̄latus eccl̄ie: ſed h̄ʒ iſtam maiorita
tem in preeminentijs ꝛ in iſtis maioritati
bus. Habebit tñ vocatio per iſtũ facta h̄ũc
effectum: q̄ ptãs ꝛ vniuerſitatis reſidebit
penes venientes: ꝛ ſic facit abſentes ꝯtuma
ces. Que procedũt ſm̄ eum niſi in collegio
ſit alius: ad quem de iure vel conſuetudine
ſpectat conuocatio. Que benefaciunt ad ea
que ſ. dixi. circa hunc quartum articulum.

Et ꝓpterea ſubdit idem Abb. panor. ꝙ hec
dicta. Immo. bene notāda ſunt, q: vbi opus
eſt congregare collegium: poterit ordinari-
us vel delegatus in cā compellere iſtum ad
quem ſpectat congregatio collegij: vt illud
congreget. Pro quo eſt glo. no. in. c. ſi capl'o.
de concer. ꝑben. lib. vj. in ver. factā. ¶ Per
que dicta ego inferebam in caſu nr̄o: ꝙ qñ
concilium congregandum foret per inferio
res: ꝙ forte Patriarche: Primates: Archie
piſcopi: ꝛ hmōi maiores prelati, vel eoꝝ ali
qui: ſaltem dignitate ꝓcellētes: vt ſunt qua-
tuor Patriarche principales. De qbus i. c.
antiqua. de priuile. xxij. di. c. ſi. c. ſacroſancta.
c. conſtantinopolitana. et. c. renouantes. De
quoꝝ auctoritate. Nos q̄z late ſcripſimus
in libello nr̄o: de ꝓſtātia Patriarchali: quē
pauloante edidimus. Poſſent ꝛ deberent:
precedere alios prelatos in hmōi conuoca-
tionibus concilij quodam iure deuolutio-
nis cum poſt Papam primus locum in ec-
cleſia dei teneant: per iura ꝓdicta: et ſic Pa
pa recuſante vel negligente ad eos tanquā
ad digniores et maiores hmōi poteſtas for
te deuolui dēret ꝑ iura et doctrinas Inn.
ꝛ alioꝝ de qbus ſ. Et hec qdē quad ipſius cō
cilij gñalē cōuocationem dcā ſufficiant ꝛc.
¶ Alr aūt ꝓcedēdum: et alia forma ſeruā
da eſt: vbi concilium rite cōgregatū: vel ex
officio: vel ad alterius inſtantiā: citare vel-
let aliquos vt venirent rñſuri de hereſi: vel
alijs crimimibus: vel grauioribus cauſis:
que in concilio expediri conſueuerunt. Tūc
enim qñ concilium eſſet iam congregatus
Papa abſente vel deficiente: et ipſe Papa
vel alij citandi forent: ſeruari poſſet forma:
quā ſeruauit conciliū Conſtātiēſe in ſeſſio-
ne. xxiiij. citando Petrum de Luna: Bñdi
ctum in ſua obediētia nuncupatum hmōi
ſub tenore. vz. ſacroſancta gñalis ſynodus
Conſtantieñ. in ſpū ſcō legitime congrega-
ta vniuerſis et ſingulis ꝛc. De qbus ēt for-
mis verbum fecimus. ſ. in ti. Qui et qt pre
lati regrant ad legitimum concilium cōſti
tueñ. vñ. ſi vo. terminus nullus etc. qd ſi in
concilio papa adeſſet: et aliquis citaret vel
vocaret: deberet ei ꝓfigi dilatio competens
ad compareñ. Et tunc ſeruanda erit forma
tradita. v. q. ij. c. i. vbi formalr dicit vocatio
ad ſynodum iur. decreta patrum canonica
eius qui impetit rōnabilibus ſcriptis per
ſpacium fieri dz congruum atqz canonicū:
q: niſi canonice vocatus fuerit, ſuo tpe et ca
nonica ordinatione: ſi venerit ad conuētus
quacunqz neceſſitate: niſi ſponte voluerit:
nullatenus rñdebit ſuis inſidiatoribus. De
quo etiam hr̄ in glo. ibi et in. c. ſeq. Et talis
quidem citatio iuriſdictionalis fieri dz no
mine pape: de approbatione et conſenſu cō
cilij: ſi papa pſonalr concilio ꝓſideret: alr āt
Papa abſente fieri dz ſub noīe concilij, vt
colligit ex geſtis Conſtantieñ. concilij. ſex-
ta ſeſſione: vbi eſt citatio hmōi ſub tenore
cōcepta. ¶ Sacroſancta ſynodus gñale cō-
cilium Conſtantieñ. faciēs. In ſpū ſcō fide-
liter congregata vlem eccliam militantem
repñtans Hieronymum de Praga qui ſe
magr̄m in artibus pluriumoꝝ ſtudioꝝ fore ſcri
bit ꝛ ꝓtendit: que recta ſunt ad ſobrietatez
ꝛ non amplius ſapere q̄z opꝫ. Scriptū qd-
dam tanq̄z ex tui perſona affixum in porta
ecclie ciuitatis Conſtantieñ. alias die dñi-
ca qua cantabat in ecclia dei: quaſi mō ge-
niti ad nr̄am noticiam noueris ꝑueniſſe.
In quo tuis obtrectationibus crimina er
roris ꝛ hereſis tibi obijcientibus te aſſeris
publice rñſuꝝ. De qbus apd̄ nos multiplr
infamatus exiſtis: ꝛ preſertim de doctrina
Jo. Wiclef. Nec non alijs doctrinis fidei
catholice obuiantibus, dūmodo ad venien
dum tibi ſaluus conductus ꝓbeat. Et q: no
ſtra principaliusītereſt capere vulpeculas
vineam dñi ſabaoth conantes demoliri: ic
circo perſonam tuam tāq̄z de multoꝝ erro
rum doctrina temeraria aſſertiōe ſuſpectā,
ꝛ multiplr diffamatā euocamus ꝛ citamus
pñtium ſub tenore: quatenus. I. terminū. xv.
dieꝝ a dat̄ pñtium computandoꝝ. Quoꝝ
. xv. dieꝝ: quinqz ꝑ ꝓ: quinqz pro ſcdo: ꝛ re-
liquos quinqz dies pro tertio ꝛ ꝑemptorio
termino ac monitione canonica tibi ꝓfigi-
mus ꝛ aſſignamus: in publica ſeſſione hu-
ius ſacri concilij: ſi ipſo die ſeſſio fuerit cele
brata: alias prima die ſequenti qua ſeſſionē
eſſe ꝯtigerit compeas ſm tenores dicti tui
ſcripti rñſurus ad ea que tibi aliqs vel ali-
qui in cā fidei voluerint obijcere. Receptu-
rus ꝛ facturus in oibus iuſticie cōplemen-
tum: ad qd a violentia (iuſtitia ſemper ſal-
ua) ſalum ſaluum ꝯductum nr̄m: q̄ꝫtum I no
bis eſt: ꝛ fides exigit orthodoxa tenore pñti
um offerimus: ꝛ ēt plenius aſſignamus cer
tificantes te ꝙ ſiue in dicto termino cōpa-
reas: ſiue non: cōtra te nihilominus: per ipſ
ſacrum concilium: vel eius cōmiſſarius ſeu
cōmiſſarios: lapſo termio ſupradicto: pro-
cedetur

cedetur. Tua contumacia in aliquo nõ obſtante. Dat̃ Conſtantie in ſeſſione concilij generalis. die. xvij. Menſis Aprilis. Sub ſigillis Preſidentium quatuor nationũ ꝛc. Si vero Papa vel Antipapa citandus foret: put ↄtigit pape Jo. xxiij. Qui poſteaq̃ȝ concilium cõgregaſſet ex eo aufugit: habes formam in geſtis p̃dicti concilij Conſtantieñ. Que incipit. Sacroſancta Conſtantieñ ſis ſynodus gñale concilium faciens: ꝛ eccleſiam catholicam repñtans: in ſpũ ſcõ legitime ↄgregata vniuerſis xp̃i fidelibus vnionem ꝛ pacem eccleſie: ac gaudium ſempiternum. Pridie poſt clandeſtinũ receſſus dñi Jo. Pape. xxiij. ab hac ciuitate Cõſtantieñ. ꝛ hoc ſacro concilio vnionis ꝛ pacis eccl̃ie turbatiuum ꝛ impeditiuum: ipſamq̃ȝ eccleſiam ſcandalizantem ꝛc. Habes etiam ĩ geſtis eiuſdem concilij Conſtantieñ. aliam citationẽ ↄ Benedictum. xiij. Sic in ſua obedientia nuncupatum: qui in ſeſſione. xxij. eiuſdem concilij citatus fuit. Et demũ papatu priuatus per ſententiam: qui antea petrus Luna nuncupabat᷑: quas citatiões ibidem videre poteris. Sed de hoc ſatis.

¶ Quot citationes requirantur.

Veri deinde ſolet: Quot citationes requirãt᷑: cum quis ad concilium vocat᷑. Et breuiter concludi ſolet: ꝙ vnica tñ citatio: requiſitio vel intimatio neceſſaria ſit iuxta glo. not. in .c. ep̃s metropolitanus. xviij. di. in ver. Regia. per tex. iiij. q. v. c. quiſq̃ȝ. Et gñal̃r ↄcor. qͦd dixit Jo. an. per illam glo. ꝛ Abb. pan. poſt eum. in. c. Ego. n. de iureiur. vbi idem Jo. an. in ver. vocatus dicit. ꝙ ſufficit vnica vocatio: nec requirit᷑ trina: alle. illam gl. quas cõiter oẽs ſequunt᷑: eamq̃ȝ dicit eẽ notabilem. Et dixit Archi. in. c. plebs. lxiij. di. ꝙ in citationibus que fiunt ꝓ electionibus ꝛ hmõi negocijs non ſunt neceſſarie tres citationes nec terminus peremptorius: ſed ſtatim ꝙ ſunt citati ꝛ lapſum eſt tp̃s: p̃ñtes: ꝛ qui conuenerunt ad terminũ ꝓcedere p̃ñt: extra de ele. qͦd ſicut. §. finaũt: ar. extra de poſtula. p̃la. bone. il. ij. ¶ Curialius tñ facient p̃ñtes ſm̃ Hoſtien. ſi vſq̃ȝ in mane diei ſequentis expectabunt: niſi forte expiraret eorum poteſtas eligendi: extra de offi. delega. conſuluit. Ratio vͦo dicte concluſionis dici põt: ex eo qͦd ſcribit Panor. p̃ p̃miſſa ĩ. d. c. Ego. n. in. iij. col. in verſi. nota ſcdͦo. Quia regul̃r in actibus extraiudicialibus ſufficit vnica requiſitio: vt eſt gl. ĩ. d. c. ſi ep̃s. ꝛ ĩ cle. i. de hereti. in ver. requiſierit. Et de hmõi requiſitionibus ꝛ ꝓteſtationibus extraiudicialibus eſt gl. ꝛ ibi no. in. c. cupientes. §. qͦd ſi per viginti. in ver. ꝓpoſita. de elec. in. vj. ꝛ hr̃ per Bart. ꝛ latiſſi. per Alexan. in. l. nõ ſolum. §. morte. ff. de no. ope. nun. Facta igit᷑ hmõi ꝓteſtatione, intimatione ꝛ requiſitione: niſi tal̃r citati vel requiſiti cõpareant: conſtituunt᷑ in mora: ar. in. l. titia. la. ij. §. vſuras. ff. de leg. ij. ¶ Ubi eſt tex. ſm̃ Bar. ꝙ finita cã priuilegij finitum cenſetur priuilegium. Et ꝙ ad moram ↄſtẽdam ſufficit vnica interpellatio. Dicunt tñ q̃dam vt Roſellus: in Monarchia ſua: ꝙ ſi concilium ꝓcedere vellet vltra imponendo penam non venient᷑ tibus, ꝙ tunc neceſſaria foret trina monitio: vt in. c. i. de pace iuramento firmanda in ſi. ꝛ not. in. c. i. de ſupplen. neg. p̃la. ꝛ in. l. emilius. ff. de mino. per qͦd limitat᷑ dcã gl. ꝛ qͦd noſ̃. ¶ Addit Joã. an. poſt Uincen. ꝛ Abb. panor. poſt eũ in. d. c. Ego. n. in ver. vocatus. per illũ tex. ꝙ ſi ep̃s videt oẽs alios ep̃os ire ad ſynodum: ſi ipſe non eẽt citatus non teneret᷑ ire: nec conſtitueret᷑ in mora: ꝓpter verbum vocatus de quo in text. ibi. Intellige tñ niſi in gñe cum oĩbus alijs ep̃is per gñales lr̃as vel per edictum gñale citatus fuiſſet: qͦd idem eẽt ꝓut ſ̃. diximus. ¶ Plus dicit Roſellus vbi ſ̃. ꝙ ſi ſtatutũ eẽt ꝙ de decẽnio in decẽnium conciliũ congregari deberet: prout ſtatutum fuit in concilio Conſtantieñ. Ep̃i nihilominus aduenieute termino dicti decennij non conſtituerentur in mora: ſi ad concilium ſe nõ cõgregarent: niſi citarentur ꝓp illud verbum vocatus. Nec obſtat qͦd le. ꝛ no. in. l. magnã. C. de ↄhẽ. ꝛ cõmit. ſtip. ꝛ extra de loca. ꝛ cõduc. potuit. vbi notari cõſueuit: ꝙ dies termini interpellat ꝓ hoĩe. Quia niſi in decreto vel ſtatuto illo: aliquid vltra ꝓcedendo apponeretur. Puta ꝙ abſq̃ȝ vulteriori citatione vel monitione ad talem diem ꝛ locũ quolibet decẽnio cõuenirent alias ꝙ ↄ eos procederetur ad declarationem periurij ꝛ penaꝝ appoſitaꝝ ꝛc. Iſtud non noceret ꝓp illum tex. in ver. vocatus. ar. eoꝝ. que le. ꝛ no. in. d. c. potuit. ꝛ in. l. ſi. C. de iure emphi. ꝛ xij. q. ij. indigne. ibi. vindictam admonitio precedet: pro quibus faciunt ꝛ adaptari p̃ñt

que dicta fuere ꝫ in membro ꝑcedēti de for
ma vocationis. Ubi apparet ita intellectus
ꝛ admiſſum fuiſſe cōſuetudine ꝛ vſu. vt. ſ.
oīno vocent̄ epi ꝛ ꝑlati ad concilium: vt pꝫ
in exemplo ꝛ forma dictaꝝ citationum. Et
faciunt ēt que dicta fuere in ti. qui ſint illi q
ad ꝯcilium ſpāl̄r aut gnāl̄r vocādi ſunt ꝛc.

¶ Qui ad ꝯciliū gnāl̄r citati ꝛ ire teneāt̄.

Er hec: ꝛ ea que dicta fuere in. d.
ti. Qui ad ꝯcilium vocandi ſint:
pꝫ qd dicendū ſit: cum explicite
querit̄. Qui ꝛ qual̄r ad concilium
gnāl̄r citati: moniti: vel requiſiti
ire teneant̄: qꝛ in gn̄e dici pōt: ꝙ
Cardinales: Patriarche: Primates: Ar-
chiepi: Epi: magni Abbates: ꝛ Prelati ha-
bentes epalem iuriſdictionem mō ꝑmiſſo
vocati ire perſonal̄r tenent̄, niſi canonica ꝑ
peditione detenti eſſent. Puta aliquo mor-
bo graui ꝛ ſontico: aut alio ineuitabili im-
pedimēto: alias piurium inciderēt pp. tex.
in. d. c. Ego. n. ꝛ hoc ſiue gnāl̄r ꝛ in gn̄e vo-
cati fuerint. Puta dicēdo: vos oēs ꝛ ſingu
los Patriarchas, Cardinales: Primates:
Archiepos: Epiſcopos: Abbates, ꝛ Prela-
tos quoſcunqꝫ ꝛc. Citamus: Requirimus: ꝛ
Monemus ꝛc. Siue ꝛ fortius vbi ſpāliter
ꝛ in ſpecie vocarent̄ dicendo. Uos. d. Pa-
triarcham: Cardinalē: Epm: Abbates: vel
Prelatum talem citamus ꝛc. Facit etiā ex-
tra de elec. ſiquis iuſto. ꝛ que no. in. c. qꝛ pp
eo. ti. ꝛ. v. q. iij. ſiquis egrotans. Ubi tex. for-
maliter dicit: ſiquis egrotās fuerit epꝯ, aut
aliqua eum grauis neceſſitas detinuerit, ꝓ
ſe Legatum ad ſynodum mittat ꝛc. Poſſet
tn̄ forte dici diſtinguendo ſm Theoricam
que colligit̄ ex dictis Inno. in. c. dilecti. de
exceptio. ꝙ aut papa eius legatus: vel alius
legitime conuocans concilium in citatione
ſua generali dixit: ꝙ oēs Cardinales: Pa-
triarchas: Archiepos: Epos: Abbates: ꝛ
alios quoſcunqꝫ Reges: Principes: ꝛ Xpia
nos: quoꝝ intererat. Ad concilium venire
volentes citabat ꝛc. Et tunc nullius contu
macia puniri poſſet: pro quo eſt tex. ꝛ q̄ no.
in. c. cū in tua. de his qui. matri. accuſa. poſ.
Iſti tn̄ ꝯſtituerent̄ in mora: niſi in termino
cōparerent: ꝛ maxime epi ꝛ prelati: pp iura
mentum qḋ ꝑſtiterunt. Qḋ qdem ꝯ eos ni
ſi abſoluerent̄: ſemper q̄uocunqꝫ aut quali-
tercunqꝫ vocent̄: inſtare vꝫ. Qḋ fortius ꝛ
clarius ꝓcederet ſi in citatione dcm̄ fuiſſet:
ꝓut ſemp dici ꝯſueuit: ꝙ citabat oēs veni-
re debentes: aut in citatorio vel monitorio
adiecta fuit pena, ꝛ expſſe fuerunt ꝑſone ſal-
tem in cōfuſo implicite ꝛ in gn̄e. Puta oēs
ꝛ ſinguli patriarche: Cardinales: primates:
Archiepi, Epi: Abbates ꝛc. Et tunc nō cō-
uenientes, legitimo impedimento ceſſante:
contumaces efficiunt̄: in mora ꝯſtituunt̄, ꝛ
puniri poterunt: ꝓut. ꝫ. in loco ſuo dicetur:
ꝛ hr̄. xviij. di. non op3. in. c. peruenit. in. c. ſi-
quis epoꝝ. ꝛ i. c. ſiqs metropolitanus. ꝛ ali
bi ſepe. Non tn̄ excuſarentur ex quolibet le-
ui impedimēto: ꝓut no. in. d. c. placuit. ꝛ in
. c. ſiquis metropolitanus. Ubi nō excuſan
tur niſi pro graui īfirmitate: vel ꝓ ꝑceptio-
ne Regia, faciunt no. in. l. queſitum. ff. de re.
iudi. ¶ Que aūt ſint legitime cāe ad excu-
ſañ. vltra illas quas no. glo. in. d. c. placuit.
xviij. diſt. ꝛ in. c. ſiquis iuſto. de elec. lib. vi.
Omis tn̄ glo. in. d. c. ſiquis iuſto in ver. iu-
ſto. dicat iſtud relinquen̄. eē arbitrio iudi-
cis. Nec ſm eas numerari pn̄t exempla: tn̄
pl'a hn̄r: ꝛ quaſi oīa numerantur in. l. ij. ff. ſi
quis cau. in. c. hij. de qbus. de con. di. iiij. ꝛ
in. c. diſcipulos. de con. di. v. ¶ Nec minus
q̄ꝫ ꝑlati. tenentur oēs Reges Principes: ꝛ
alij quicunqꝫ chriſticole cuiuſcunqꝫ ſtatus:
gradus: ordinis: vel ꝯdōnis exiſtant, ſi vo-
centur a concilio tam in cā fidei q̄ꝫ in alijs
quibuſcunqꝫ cauſis ad concilium ſpectanti
bus: etiam ꝯ eos tractandis: vel ſi vocaren
tur ex eo ꝙ docti ꝛ ſublimis ſcie viri eēnt:
vt eoꝝ conſilia haberentur ꝑſonaliter ꝛ nō
per interpoſitas ꝑſonas: ſaluo legitimo im
pedimento: ad concilium ꝓficiſci tenentur:
vt ꝓbatur. xviij. di. c. ſi. ꝛ de iura. calū. c. pe.
ꝛ de dila. c. vlti. et vtrobiqꝫ per ſcribentes,
facit in ar. tex. in. l. inter artifices. ff. de ſolu.
Et quoad ſm optime facit tex. in. c. vt com
miſſi de hereti. lib. vj. cum his que ibi not.
per ſcribentes. Qḋ ſi predicti cōparere re-
cuſarent vel negligerent: ꝯ eos per cenſuras
et penas procedi poſſet. Quatenus tn̄ voca
ti eſſent vel in gn̄e vel in ſpecie: qꝛ aliter pu
niri non poſſent: vt. ꝫ. dixi: q̄ꝫtūcunqꝫ conci-
liū ꝯgregaretur: per tex. et no. in. d. c. ego. n.
¶ Sufficit tn̄ vt dixi gnālis vocatio. Pu-
ta citando oēs Patriarchas: Archiepos:
Epos: Abbates: Clericos ꝛc. ¶ Quando
aūt conuenire haberent ad dcām citationē
vniuerſitates: capl'a eccliaꝝ cathedralium et
hmōi eccliaꝝ Rectores ꝛc. Non oēs canoni
ci: et alij

ci:et aliȷ de vniuerſitate oberent cõuenire.
Sed ſufficeret mittere eoꝝ nuncios et pro
curatores:qꝛ alias iſtud eſſet ſpoliare eccliaſ
ſeruitoribus et debitis eaꝝ obſequiȷs: pro
quo facit tex.i.c.ſi.de his q̃ ſi.a p̃la.et no.i.c.
ſi.xviiȷ.di.Et q̃ ad reges principes vel prela
tos alios facit tex.in.c.ad apſice.de re.iudi.
lib.vj.Si tñ ex aliqua cauſa ſpãliter vocarẽ
tur oẽs tũc ꝓficiſci tenerẽtur: nõhito reſpe
ctu p̃dcõ pp maius bonũ,ſeu pp iuſtitiã exe
quẽdã vel cãs aliquã criãlẽ: vel pp doctrine
excellentiam:qꝛ eoꝝ forte cõſilijs opus eẽt
vt no.in.c.ſi.de dila.et i.c.vt cõmiſſi. de he
reti.lib.vj.Alias aũt non cõpellerentur ve
nire:etiam ſi a papa vocarẽtur pp eoꝝ cãs
que in concilio agerentur: ſed ſatis eſſet qꝫ
procuratores mitterent:extra de ꝓcura.q̃re
lam.no.in.d.c.ſi.de dila.in.c.pe.de iura.ca
lum.et in.l.i.§.vſus.ff.de procura. cum ſi.

¶ Qui Procuratores vel locatenentes
ad concilium mittere poſſint.

Um aũt queritur:Qui ad cõ
cilium vocati Procuratores
vel locatenentes eoꝝ noĩbus
et vice mittere poſſint. Gene
raliter dici põt qꝫ oẽs:qui ad
concilium ꝓficiſci tenentur p
ſonaliter ſi põt:et canonica ceſſante ĩpedi
tione:interſſe debent. Alias aũt ſtante legi
timo impedimento:eoꝝ ſolẽnes nuncios et
procuratores ꝓ ſe mittere poſſunt et tenen
tur:ꝓbatur in alle.c.ad apſice.de re.iudi.in
vj.et in iuribus ʒ.prime alleg. Qð tamen
ſane intelligitur : quãdo ita expſſe citantur:
vt.ſ.per ſe vel p procuratorẽ aut eoꝝ nũciũ
cõpareant:vt no.in.d.c.ad apſice.Alias au
tem ſi cã eẽt grauis que forte ʒ citatos in cõ
cilio tractanda foret, et ĩpedimentũ ſubeẽt:
non tenerentur procuratorem conſtituere:
iux̃.no.in.d.c.querelam.de procura.et in.c.
ſi.de dila.et ita intelligitur. tex.in.c. ſi egro
tans.v.q.iij.et.xviij.di.epõs.Hec tamen ꝓce
dunt quo ad procuratores conſtituẽdos ꝓ
cauſis:vel quo ad eos qui concilio ꝓ aliis i
tereſſe debent. ¶ Sed quo ad procuratores
qui ſtatuta cõcilij approbare:ſuſcipere:et ad
eccleſiam Metropolitani vel epĩ ſui defer
re hꝫ.Nullo caſu excuſantur p̃lati:nulloqꝫ i
pedimento liberãtur quominus illum con
ſtituere et mittere teneãtur. Niſi forte de fa
cto impedirentur cum violentia:et ita itelli
gitur tex.in.d.c.epõs.xviij.di.Et rõ quare ta
lem Procuratorem oĩno ꝯſtituere ꝛ mitte
re teneanẽ epĩ ꝛ aliȷ ecclĩaꝝ p̃lati eẽ poteſt:
qꝛ tenenẽ ſtatuta ꝛ geſta cõcilij ſcire. Illaqꝫ
ſubditis ꝛ populo ſuo itimare.d.c.ſi.xviij.
di.Et de hoc etiam dicetur infra.

¶ Qui quales:ꝛ quot nunciȷ: vel procura
tores mitti poſſint ad concilium.

Ed qui:aut q̃les:ꝛ quot nũ
ciȷ vel Procuratores mitti
poſſint ſeu debeant caſu quo
mittendi ſint. ¶ Et quo ad
Papam:primo dicendũ eſt:
qꝫ qñ ipſe non vult ſeu nõ p̃t
ꝯcilio p̃ſidere ꝛ itereſſe: prout alias intereẽ
conſueuit.xvij.di.c.concilia.in prin.ibi.Qꝛ
p̃ñtiam pape non habuit.xcviij.di.nullus.
ij.q.vij.cum paſtoris.in p̃ſcriptionibus:ꝛ ꝓ
bat.xvij.di.quaſi per to.ꝛ extra de ele.ſigni
ficaſti.ꝛ alibi.Tũc papa teneẽ mittere vnũ:
duos:aut plures Cardinales aut p̃latos p̃
ſtantes:circunſpectos ꝛ eruditos: qui eius
loco concilio interſint ꝛ p̃ſideant. Pro quo
eſt gl.no.xvij.di.in ſum.que dicit qꝫ vlẽ cõ
cilium eſt illud qð papa vel eius Legatus
conſtituit cũ oĩbus epĩs. Qð ẽt probat tex.
in.c.regula.ea.di.ibi qñ nec ab orthodoxis
epĩs hoc concilium actum eſt. Nec Ro.ec
cleſie Legatus iterfuit.ꝛ tex.iij.di.§.porro.et
lxiij.di.hadrianus. ¶ Qui legati aliqñ ap
pellanẽ miſſi:vt in.d.c. hadrianus. Aliqñ
Locatenentes:vt in.c.conuenientibus.vij.
q.i.vbi eſt bona glo. Qñqꝫ vicariȷ.xciij.di.
diaconi.ita in ſupraſcrip. Nõnunq̃ꝫ apocri
ſariȷ.vij.q.i.hoc nequaq̃ꝫ in ſupraſcri. Apo
criſariȷ aũt teſte Tortelio dñr rñſales a fon
te greco.a verbo. [illegible] qð eſt rñdeo
vel ſepor. Poſſunt tñ ꝛ epĩ ꝛ aliȷ maiores
prelati:imo ẽt Abbates eſſe legati: Locũte
nentes vel p̃ſidentes pape in concilio. Qð
probari dr̃ in.d.c.conueniẽtibus. vbi hr̃ qꝫ
Petrus Archiepõs:Petrus p̃ſbr ꝛ q̃dã Ab
bas Monaſteriȷ ſcẽ Sabine locumtenentes
fuerunt Hadriani pape:in ꝯcilio apud Ni
ceam habito:ꝛ in.c.hoc nequaq̃ꝫ. vij.q.i.in
p̃ſcrip.vbi dr̃ qꝫ in concilio Cõſtantinopo
litano:noĩe Ioãnis pape.viij. p̃ſidebãt Eu
genius epõs hoſtien.Petrus p̃ſbr Cardina
lis ꝛ paulus Epõs Anchonitanus.¶ Non
hr̃ aũt certa regula:quot itereſſe poſſint no
mine ſummi pontificis: cum aliqñ vnum:

aliqñ duos:aliqñ tres:ꝛ aliqñ quatuoꝛ ipſius noie interfuiſſe concilio legamus: vt eſt ter.xvi.di.c.prima annotatio. verſi. quarta Sardiceñ.vbi hr ꝙ Oſius Corduben. Uicentius Capuanus:Januarius Beneuētānus:ꝛ Calepodius Neapolitanus pro Ro. pontifice concilio pſidebant. Nec plures interfuiſſe concilio pro eo legiſſe me memini.

¶ Quo aūt ad patriarchas:Archiepiſcopos:Epos:ꝛ inferiores plãtos diſtingui pt: ꝙ aut ꝓcuratores ꝛ Nuncij eoꝝ mittunt ad recipieñ.geſta ipſius concilij: vel ad allegandas cãs abſentie ipſoꝝ citatoꝝ.Primo caſu tales ꝓcuratores vel Nuncij debēt eē vniti: et debēt eē patriarche:Epi: vel plãti ꝯcilio icoꝛpati:ꝛ q hēant ptãte vocis dãde in ꝯcilio:ſicut in ſi̇̃ dicimus de canonicis nō vocē hñtibus.extra.de ele.c. pp.§.illud. ꝛ in.c.ſiquis.eo.ti.li.vj.vbi per Jo.an.in.c. ſtatutum.de reſcrip.§.in nullo. eo.li.ꝛ in.c. ſcriptum.de elec.vbi per Jo.an.Debent.n. qui ad vocem dandam alterius loco ſubrogant:eiuſdem ordinis: qualitatis ꝛ capacitatis eē.ar.eoꝝ que no.extra de conſue.quãto.de conſe.eccleſie. vel alta.aqua. ꝛ in.d.c. ſcriptum.ꝛ in regula qꝺ alicui.de regu.iur. in.vj.Quis ꝯ hanc ꝯclōnē fortiter ſtringat rō.Qꝛ interdictum de ꝓcuratoribus cōſtituendis eſt ꝓhibitorium.l.minus.§.i.ff.de ꝓcura.ꝛ.c.i.eod.ti.lib.vj.Ergo vr̃ ꝙ qlibet non ꝓhibitus poſſit eē ꝓcurator ad dãdā hanc vocem.Et fortius ꝙ vr̃ ꝙ iſtud nō cōpetat rōne ordinis:ſed rōne iuriſdictionis. Prout colligit ex hijs que.ſ.diximus in articulo qui ad concilium vocãdi ſint: vbi dicebamus ꝙ electi nondum conſecrati rōne iuriſdictionis vocari ꝛ concilio intereē debent:vt cōſtat ex hijs que hñr. in.d.c.tranſmiſſa.ꝛ in.c.ſuffraganeis.de elec.ꝛ in cle.i. de for.compe.ꝛ vtrobiqꝫ per ſcribentes : q ita intelligunt glo.in cle.i.de religio.domi. ꝛ ita ſentire vr̃ Abb.panoꝛ.in diſputa. illa ſua:que incipit.Eps ꝛ qdam rector.in ſolu. ſij.dubij.in.iiij.col. Jſta aūt iuriſdictiōalia cōmitti pñt cuilibet ſacerdoti vel ēt clerico ſimplici:aut layco vt in.d.c.i.de ꝓcura.vbi per doc.ꝛ in.c.accedens.de preben. cum ſi. Per que videret ꝯriū de iure poſſe ſuſtineri:ꝛ tanto qdem magis:qꝛ nullibi iure cautum reperit ꝙ tales ꝓcuratores debeāt eē epi ꝛc.Hanc qōnē poſuit Roſellus i Monarchia ꝛ eã ſoluendo diſtinguit: ꝓut.ſ.Et quo ad vtrunqꝫ membrū diſtinctionis aſſerit ſibi videri dicendum eē:ꝙ aut queritur vtrum de ordinaria ptãte poſſit inſtitui ꝓcuratoꝛ clicus aut laycus inferioꝛ ab epiſcopo.qui interſit in concilio pro ipſo epo conſtituente ad iudicañ.ꝛ ſtatueñ.noie ipſius. Et tunc dicit ꝙ non pōt alium inferiorem conſtituere: qꝛ ls hec ſint iuriſdictionis:tñ non exercent niſi adminiculo ordinis epalis:cum iſtud ius ſtatuendi vel iudicandi in concilio competat ſolus ordini epali. Et ꝗuis iſta ſint iuriſdictonalia:vt inqt ipſe nō tñ pñt inferiori ab epo demãdari.xiij. di.illō ij.q.vj.c.hoc qppe.ꝛ.q.viij.c.ſiquis. cum duobus caplis ſeq. Jtē nec layco ls verberare dicat ēt ex cā diſcipline.lxxxvj.di.c. non liceat.in gl.i.no.xlv.di.in ſum.Hec igitur et hmōi ſimilia:ꝗuis iuriſdictōis ſint tamen expediri non poſſunt ſine adminiculo ordinis:ꝛ ideo alijs ꝗ ordinem habētibus cōmitti vel demandari nō poſſunt.

¶ Sicut ea que ſunt ordinis epalis nō poſſunt inferiori ꝛ non habenti eundem ordinem demandari ꝓut no. dixit glo.xcv. di. peruenit circa fi.Sed nō pls qꝺ ipſe firmare vr̃.q.ſ.hec poteſtas depēdeat ab ordine. ꝙ potius dependere vr̃ a iuriſdictiōe.Qꝺ maxime ꝓbat qꝛ electi nondum conſecrati epi:ꝛ Abbates iuriſdictionē epalē habētes admittuntur ad vocem deciſiuam: ꝛ citantur vt.ſ.tetigimus.in ti.qui ſpālr aut gnālr vocandi ſint.vñ. et fortius de electis, ꝙ vt dixi in hoc attenditur iuriſdictio epiſcopalis.c.trãſmiſſa.et.c.ſuffraganei.extra de ele. vbi per Abb.panoꝛ.glo. in cle.i.de fo.cōpe. et glo.in cle.i.de religio.domi. que ita intelligunt.Fatetur tamen Roſellus: ꝙ ſi cōcilium vellet:et laycum ꝓcuratores admittere ꝙ poſſet. Cum habeat liberam facultatem ſtatuendi. Nam queadmodum papa pōt layco concedere ptãtem tractandi quecunqꝫ ſpūalia.lxiij.di.hadrianus.ꝛ.c.in ſynodo.Jta ēt poteſt concilium:qꝛ ſi papa ſolus hoc poteſt fortius ipſe cum toto cōcilio et idem ſi papa concilio non preſideret: ſed alter pro eo:cum oīno papa tunc ibi eſſe cēſeatur:qꝛ qui per alium facit ꝛc.Nec minus poterit concilium quando papa ibi nullo modo eēt,puta ꝙ mortuus vel alr abſens eēt:eo ꝙ congregationi concilij conſentire noluiſſet:qꝛ ēt tunc oīs ptãs papalis eſt penes vlem eccliam. Qꝺ tamē dicto caſu intelligeñ.foret. vbi oēs de cōcilio conſentirēt alias aūt ſecus:per ea que no. Joã.an.in.c. ſcriptum.

ſcriptum. de elec. ¶ Aut ſcđo ꝛ tertio queritur vtrum laycus vel alius non epũs poſſit conſtitui ꝓcurator ab epõ ad recipiẽdum ſtatuta concilij: vel ad ꝓprias cãs epi tractãdas agendo ꝛ rñdendo. Etiam ꝙ talis eẽt cã. Cuius ipſe ꝯſtitutus ꝓcurator non eſſet per ſeipſm capax. Et tũc dicendũ eſt: ꝙ hoc non obſtante ꝓcurator eſſe poterit pro epõ. d.c.i. de ꝓcu. in. vj. no. per Jo. an. in. d. regula. Qđ alicui in mercurialibus. Et hoc qñ negocia que ei cõmittunť nõ ſunt alr negocia ſpũalia: qꝛ ſi iudicialr agiť hoc per ipſm exerceri poterit cum in iudicijs nihil ſpũaliter agať, ſecus ſi extraiudicialr ageret vt eſſet eligere ꝛ cetera hmõi ſpũalia exercere: vt in. c. decernimus. de iudi. Et ideo dicendũ eſt ſm eum: ꝙ qñ laycus conſtituiť ꝓcurator ad actum quẽ ipſe ſꝫ deducere: eẽt ꝓcuratorio nõie ꝯſtituentis de non eſſe ad eẽ: vel de eſſe ad non eẽ: ꝙ in ſpũalibus ꝯſtitui nõ poterit ꝓcurator. Et ita intelligit Paul. de eleaçar. illud. c. i. de procura. in. vj. Et iđ dr̃ ꝙ non poſſet conſtitui ꝓcurator ad eligenđ. vt no. idem Jo. an. in. d. regula. qđ alicui. Et hoc modo dꝫ intelligi glo. in. c. ad aplice. de excep. que dicit ꝙ illud, qđ quis non põt ꝑ ſe: non põt pro alio. ¶ Quando aũt talis Procurator haberet tractare ſolum de effectu vel nõ effectu alicuius actus. Puta vtꝝ ſubeſſet vel non ſubeẽt aliquis actus ſpũalis. Tunc bene poſſit eẽ ꝓcurator: vnde laycus aſſumi põt conſiliarius vel Aſſeſſor a Judice cognoſcente de cã ſpũali: ꝓut notari conſueuit in. c. ſtatutum § aſſeſſorẽ. de reſcrip. in. vj. ¶ Quicquid aũt dicať ꝑ Roſellum. Ego iſtam qõnem principalẽ adhuc per ꝓmiſſa non bene video expeditã. Cum qꝛ conſyderata primeua rõne ꝛ inſtitutiõe conciliorꝫ. Video ꝙ concilium gñale vlem eccliam oĩum chrĩcolaꝝ repñtat. Jn qua cõprehenduntur non minus layci ꝙ̃ clerici: vt ſ. oſtenſum fuit in ti. Quid ſit cõcilium: ꝛ in ti. vnde habuerit originem: vt hr̃. de con. di. i. eccliã. Res aũt de facili ad nãm ſuã reuertiť. l. di. ferrum. Nec plus poſſe dꝫ repñtãs: ꝙ̃ repñtatum imo potius eꝫ: cũ iſte repñtans auctoritatem ꝛ ptãtem acceperit ab illo. Jtem in multis conciliis ꝯtrium ſeruatũ fuiſſe apparet. Prout ẽt conſtat fuiſſe vltimo loco in concilio Conſtantien. Qꝛ multi Abbates ꝛ clerici inferiores pro epĩs admiſſi fuerunt ꝛ laycis vox deciſiua cõicata fuit. Qđ pꝫ ꝙ Abbates non ſolum ꝓ epĩs, ſed ẽt pro ſummo pontifice non ſolum concilio interfuerunt: ſed ꝑfuerũt: vt ſ. oſtendimus. Et facit. xcvj. di. vbinam. ibi. namqꝫ dr̃ ꝙ Jmꝑator ꝛ layci non debent concilio intereſſe: niſi vbi de fide agiť: que vniuerſalis eſt: que oĩum cõis: que non ſolum ad clericos veꝝ ẽt ad laycos: ꝛ ad oẽs oĩno ꝑtinet xp̃ianos: ꝙ̃uis tex. illum qdam intelligunt: ꝙ. s. dicto caſu: vbi de fide agiť layci concilio intereſſe poſſunt approbando: ſed non ſtatuẽdo vel diffiniendo: ſed qcquid ſit. Cum iure hoc expreſſe cautus non reperiať: nihilqꝫ idẽ Roſellus alleget qđ vrgeat. Quis multa iura innuere ꝛ dicere videanť. xvij. di. q̃ ſi per to. ꝙ cõcilia ab epĩs tm̃ celebrata fuerunt: ꝓut etias atteſtari vr̃ tex. in. c. ſatis euidenter. xcvj. di. ibi. Jllicitum namqꝫ eſt eis qui non ſit in ordine ſanctiſſimoꝝ epoꝝ eccleſiaſticas ſe intermiſcere tractatibus: ꝛ facit tex. in. c. denigꝫ. ea. di. Tñ qñ caſus occurreret: ad vtranqꝫ partem argui poſſet. Et ꝑ parte ꝯtria faceret rõ quã ſ. adduxi. Qꝛ hoc magis a iuriſdictione: ꝙ̃ ab ordine dependere vr̃. Admiſit nihilominus conſuetudo que nunc quoqꝫ in illo concilio Laterano Moderno ſeruať: ꝙ epĩ ꝛ Abbates q ſunt concilio incorporati procuratores aliorꝝ ꝑlatorꝝ (Quicquid de ſubtilitate iuris argui poſſit) admiſerunt ꝛ minores ꝛ inferiores clerici: qui de iure non erant de corpore cõcilij: nec alr̃ hẽbãt voces deciſiuas. Jn ipſo concilio Laterano. Julio. ij. Pontifice maximo ꝑſidente ꝛ aſtãte: mandata ꝓ epĩs ad intereſſendũ eidem concilio ꝓduxerunt: admiſſiqꝫ fuerunt. Jn ſcđa ꝛ tertia ſeſſione ꝛ in reliquis: atqꝫ ita etiam ſeruatus fuiſſe in alijs concilijs annotauimus.

¶ Que debeat eſſe forma mandati eius qui mittitur ad cõcilium ꝓ altero.

Que aũt debeat eſſe forma mandati hmõi Procuratorum vel Nunciorꝝ: qui ad conciliũ mittunť. Diſtinguenđ. vr̃. Nã quo ad legatos pape concilium congregantes. Jpſi legati debent hẽre lr̃as apoſtolicas cum ſpũli mandato: de citando ꝛ ꝯgregãdo concilio vſ ad talem locum: tali tpe. Et de ꝑſidendo nõie ipſius Pontificis maximi eidem concilio: ſic vt prefertur aucto ritate aplica congregato: ꝙ vt ſepius ſ. diximus alias: cis ꝙ̃uis Cardinales eſſent ꝛ

legati de latere conſtituti: non crederet: ꝓut dixit glo. iij. di. §. porro. ⁊ xvij. di. in. c. regula. ⁊ vtrobiq; per ſcribentes. Et dcm̃ fuit. ſ. in ti. quis concilium diſponere: congregare: ſeu auctorare poſſit. vñ. ⁊ q. ſ. diximus ⁊ in ti. que ſit forma ⁊ quis modus conuocandi concilium. verſi. aut ⁊ ſcd̓o papa conuocat concilium. ℂ Quo vo ad Patriarchas: Cardinales: Primates, Archiepos: Epiſcopos: ⁊ alios prelatos: ſi vocati ad cōcilium, legitimo obſtāte impedimento: ire non poſſunt. Debent pmo per eoꝝ lr̃as excuſatorias ad concilium directas ſe excuſare allegando. ſ. cām rōnabilem legitimi impedimenti. Non. n. ſufficeret dicere ſe non poſſe venire, niſi rōnem quare non poſſent aſſignarent. ar. extra de offi. dele. prudentiā ⁊ de reſcrip. in. c. ſciſcitatus. Immo ſi ratio ⁊ cā allegata negaretur illam ꝓbare tenerētur. iiij. q. v. ſiquis in ſi. ſaltem per vnū teſtē cum iuramento ſuo. extra de procura. ex inſinuatione. ⁊ ar. ꝯ habeat: extra de reſti. i integ. ex lr̃is. ſed in hoc ſpāle ē: vt vni teſti credatur cū ſuo iuramento ſm glo. cuius ſunt hec dicta in. c. placuit. xviij. diſti. vbi tex. ad lr̃am dicit: ꝙ quotienſcunq; congregādum eſt concilium. Epiſcopi qui neq; etate: neq; egritudie: neq; alia grauiori neceſſitate impediuntur: competenter occurrere debent: ꝙ ſi non potuerint occurrere: excuſationes ſuas debent lr̃atorie ꝯſcribere. Poſſent tamen ſm glo. ibi. in verſi. lr̃atorie per certum nuncium cognitum: cui credi poſſit ſe excuſare: vt. xcvij. di. nobiliſſimus. ⁊ d. c. prudentiam. ⁊ c. ſciſcitatus. Quis cautius faciant ſi procuratorem cū mandato ad ſe excuſandum mittant allegando in mādato cauſas impedimenti: ſi eſſent honeſte: ſi vo eſſent turpes: puta ꝙ eſſent hernioſi: vel fiſtulas haberent in loco turpi: equitandi: ſedendi: vel itinerādi facultatem impedientes. Tūc iurando coram notorio ⁊ teſtibus d̓ hmōi cauſis ⁊ impedimentis poſſent excuſationes ſuas eoꝝ ꝓcuratoribus honeſtius committere nō alr̓ exꝓmendo. Et ſi opus eſſet dictas cās poſſent plene aut ſemiplene probare, prout colligi vr̃ ex mente ⁊ vbis. Cy. ⁊ doc. in. l. i. C. de reſti. in integ. Nec dicto caſu impedimenti excuſarentur ex quacunq; leui infirmitate: vt dicit tex. in. c. ſiquis epiſcopoꝝ. xviij. di. ſed infirmitas dꝫ eſſe grauis: q: vt inquit glo. in. d. c. placuit. ea. di. leuis febricula: vel vetus quartana non excuſat niſi morbus ſit ſonticus. ff. de edil. edic. l. i. §. ſed ſciendum. no. in. c. querelas. de procura. ⁊ alibi. Et lꝫ iura predicta loquantur de concilijs prouincialibus: tamen idem ⁊ fortius dicendum eſt in gn̄alibus. ℂ Alia autem dꝫ eſſe forma mandati: quā vocati ad concilium pro eoꝝ cauſis ciuilibus facere tenentur: q: tunc ſufficit conſtituere procuratorem ad agendum ⁊ defendendū cū clauſulis opportunis: ſcriniarijs ⁊ tabellionibus qbuſcunq; praticis notis. Iux. qualitates cauſaꝝ regrentiū mandatū gn̄ale vel ſpāle: ſm ꝙ leg. ⁊ no. in. c. i. in. c. qui ad agendum. ⁊ in. c. qui gn̄alr̓. de procura. lib. vj. cū vulgari. ℂ Si vo cauſe eſſent criminales ⁊ criminalr̓ intentate, vel ꝙ ageret de cā fidei. Puta ꝙ allegarent heretici: ſcismatici: vel ꝙ venirent deponendi ⁊c. Tunc pſonaliter comparere tenent, iuxta tex. ⁊ no. in. c. veniens. de accuſa. vbi bona glo. ⁊. v. q. iij. in criminalibus. iij. q. ix. abſens. ⁊ ff. de pub. iudi. l. pe. §. i. lꝫ ad excipiendum ⁊ excuſandum ad mittat ꝓcurator: vt no. in. d. c. veniens. ⁊ xxiij. q. v. reos. ⁊ de dolo ⁊ cōtu. dilecti. Itē cum agit de crimine non criminalr̓. extra de procura. tue. ⁊ de accuſa. ſuper his in ſi. ℂ Sed quo ad mādatū ad cōparēdū ⁊ intereſſen̄. concilio noīe ⁊ vice alioꝝ ꝓlatoꝝ. Duplr̓ interuenire pn̄t dicti procuratores, aut ad recipiendum ſtatuta ⁊ decreta cōcilij ꝓ eccña ⁊ ꝓuincia talis patriarche, primatis, vel metropolitani, vt. ſ. diximus. Et dicto caſu ſatis eſt conſtituere Procuratorē ad cōparēdum corā ſciſſimo. D. N. Papa vel eius Legato ſeu locūtenētibus: ac ſacra ſynodo gn̄ali vlēm eccñam repn̄tāte in tali ciuitate ⁊ loco legitime ꝯgregata. Et ad petendum humilr̓ ⁊ deuote: ac regrendum ⁊ recipiendum oīa ⁊ ſingula decreta ⁊ ſtatuta: in ſacro ꝯcilio ꝓdicto edita ⁊ facta ſeu edenda ⁊ fienda. Ad hoc vt pro debito paſtoralis officij ſui: illa in ſua ciuitate ⁊ prouincia: in prouinciali ac demum in ſynodali vel eꝑali ſynodo que dn̄o concedente in poſteꝝ celebrabunt publicare: intimare: inſinuare: ac publicari: intimari, ⁊ inſinuari facere: ⁊ ab vniuerſis ⁊ ſingulis ſubditis ⁊ ſubiectis ſuis reuerenter ⁊ dꝟote recipi: ac q̄tuꝫ in eo fuerit: obſeruariq; facere poſſit ⁊ valeat. Dando eidē ſuo ꝓcuratori oimodam ptātem: facultatem, ⁊ bailiam. Quicquid ſacra ſynodus decreuerit: ſtatuerit: ⁊ ordinauerit (ſalua ſemper orthodoxe fidei

veritate

veritate eiuſdē.d.ꝯſtituētis ⁊ eccłie ſue ꝑdcē noīe reuerenter acceptādi, recipiendi. ⁊ admittendi ⁊c. Pro qua qdem forma mādati, vī tex. cum his que ibi not. per doc. in. c. eps ad ſynodum. xviij. di. Addendo eidem mandato ꝙ idem. d. ꝯſtituens pro ꝑmiſſorum oīum ⁊ ſingulorꝫ firmiori obſeruatione eidem ſuo procuratori ptātem ⁊ facultatem ꝯceſſit: in aīam ſuam pro ſe ⁊ eccleſia ſua iurandi, ac fidelitatis: obedientie: ⁊ reuerentie homagium ⁊ iuramētum quodcūqꝫ alterius gnīs ꝓſtādi, ⁊ exhibendi ⁊c. Que colligi videnť ex text. et no. in. c. non ops. et ſeq. ea. xviij. di. ¶ Ant et ſcdo conſtituitur procurator ad intereſſendum et vocem cōſultiuam et deciſiuam pro eodem dn̄o conſtituente dandum in concilio gnāli: in tali loco ꝯgregato vel ꝯgregādo: et ſi voluerit: poterit etiam eundēmet quem conſtituit ad petendum ſtatuta, ad hoc quoqꝫ ꝯſtituere. Et tunc idem ꝓlatus conſtituens: ſeruata forma et pratica mandati ſpāl' et expſſe eundem ſuum ꝓcuratorem conſtituet ad comparendum coram ſctiſſimo. D. N. Papa: vel ipſius legato et ſacri concilij ꝓſidētibus ad allegandas cāſ legitimas ipſum. d. conſtituentes a perſonali cōparitione excuſantes ipſaſqꝫ ꝓponendum, deducendum: ⁊ ſi opus fuerit ēt medio iuramento ſuo in aīam ſuā: et alr' ꝓut melius potuerit et debuerit ꝓbandum et ꝯſtare faciendum. Nec nō ad petendum et obtinendum ſe eiuſdem vice et noīe pro ipſo dn̄o cōſtituente ad qſcunqꝫ tractatus in qbuſcunqꝫ ſeſſionibus et actionibus ſacri concilij recipi et admitti. Item ad votum ſeu voces tam conſultiuas ꝙ̄ deciſiuam et iudicatiuas: ſeu aliā quācūqꝫ et alteriuſcunqꝫ gnīs dandum: publicādū, ſtatuendum: ꝯſulendum: et iudicandū: ſeqꝫ ipſius. d. conſtituentis nomine et pro eo quibuſcunqꝫ diffinitionibus: decretis: et terminationibus ſacri concilij tam affirmatiue ꝙ̄ negatiue aut dubitatiue ſubſcribeň. ꝓut eidem ꝓcuratori ſuo melius iuſtius: equius: et honeſtius: videbiť expedire. Et gnāl'r ad oīa et ſingula in ꝓmiſſis: et circa ea vtilia, neceſſaria: et opportuna noīe ipſius. d. conſtituentis: vel pro eo dicendum, allegandū: faciendum, et exercendū, etiam ſi talia forēt que mandatum ſpāle reqrerēt ⁊c. Cū clauſulis conſuetis: et opportunis ⁊c. Que forma colligi et percipi poteſt ex his que leg. et no. in. c. quia propter §. illud. extra de ele. et in. c. ſiquis. eo. ti. lib. vj.

¶ Qua pena puniant̄ qui ad conciliū vocati ire contemnunt vel negligunt.

QUa vero pena puniant̄ qui ad concilium legitime vocati venire negligunt vel ꝯtemnunt diſtinguendo de perſonis. Breuiter dici pōt: ꝙ ſi taliter vocati ſunt epi vel ſuperiores ꝓlati vel ēt inferiores: qui concilio habeant intereſſe: quiqꝫ ratione ordinis: dignitatis: vel beneficij iuramentum fecerint. Ro. pontifici: et ſedi apoſtolice: iuxta formam. c. ego. n. de iureiuran. Tunc tales niſi graui infirmitate aut alio legitimo impedimento qḋ euitare nō poſſent: impediti forent: perſonaliter et nō per procuratorem ad concilium ꝓficiſci tenentur: alias aūt piurium eo ipſo incurrunt: ꝓpter iuramentum ab eis ꝓſtitum: cū iurauerint ꝙ vocati ibunt ad concilium niſi canonica ꝓpeditiōe fuerint impediti. d. c. ego. n. xviij. di. ſi eps. et quaſi per to. Preterea vocati modo premiſſo et ad concilium ire contemnentes vel negligentes ſuſpendi: interdici: et excōicari: ⁊ dicte cenſure, creſcente eorꝫ contumacia: aggrauari et reaggrauari poſſent: ꝓut ꝓbať ac le. et no. xviij. di. in. c. non ops in. c. peruenit. c. ſi eps. ij. q. vj. grgs probatus. et. xj. q. iij. qui reſiſtit. no. p Spec. in ti. de pri. decre. §. iam de effectu vſi. et no. Poterit igiť vel excōicari: vel primo in bonis ipſius taliter ꝯtemnentis fieri īmiſſio: vt tedio affectus veniat, vel ēt aliter mulctari, prout concilio melius viſum fuerit. ar. l. ſi ex quacunqꝫ. ff. ſiquis in ius voca. non ierit. Et quāuis honeſtius foret ab alijs leuioribus remedijs incipere: vt no. in. c. tue. vt lit. non conte. tamen concilium dicto caſu incipe poterit ab excōicatione et a quocūqꝫ remedio maluerit: ar. eorꝫ que no. in. c. qm̄ frequenter. eo. ti. Et ſi vocarent̄ ad cōcilium pro cā aliqua: que promoueret̄ ꝯ eos: tunc ſi cā eſſet ſummaria, l' qua nō reqreretur litis ꝯteſtatio: vt eſſet in cā hereſis, et hmōi. c. ſi. de hereti. lib. vi. Tunc poterit ad ſententiā diffinitiuam ꝓcedere: aliter etiam lite non ꝯteſtata. Quicqd aūt de iure cōi ſit: forte ꝙ cōciliū ꝯ hmōi ꝯtumaces ꝓcedere poterit, non aliter ſeruata iuris ſolennitate ⁊ forma: cum vices principis gerat: qui iuri ſuo poſitiuo nō ſubiacet: ſed illud pro arbitrio

tollit. de conceſ. p̄ben. ꝓpoſuit. Quicqd. n.
principi plʒ pro l. hr̄. inſti. de iure nāli §. ſed
⁊ qđ principi. ¶ Non tn̄ hoc ita ſimplr̄ ꝓ
cedere in concilio affirmauerim: nec credi-
derim ꝙ princeps quēpiam ꝯdēnare poſſit
ſine citatione. p tex. ⁊ no. in cle. paſtoralis §.
ceteꝝ. de re. iudi. Quis tꝑibus nr̄is q̄nqꝫ ꝯ
rium per aliquos pōtifices ⁊ principes ſer
uari ⁊ declarari viderim: qꝛ declaratū fuit
ꝙ ſententia lata per eos teneret: ēt ꝙ ꝯdē-
nati citati non fuiſſent. Qđ eſt directe ꝯ il-
lum tex. ⁊ ius nāle. Qđ forte hoc caſu ēt p
principem tolli non pōt. ¶ Si vero papa
a concilio legitime congregato vocatus ire
vel mittere contēneret: adeo conſtituit̄ in
mora ⁊ facit ſe de hereſi ſuſpectum: ꝙ nō ſo
lum a concilio ꝯdemnari: ſed ēt deponi po
teſt: et reus criminum ſibi imputatoꝝ re-
putat̄: prout contigit. Jo. xxiij. qui poſteaq̄
a cōcilio aufugiſſet ⁊ citatus venire cōtem-
pſiſſet. Depoſitus fuit: prout dixi ſ. i ti. que
ſit forma conuocandi concilium: verſi. ꝙ ſi
papa vel antipapa ⁊c. Idem ergo ⁊ fortius
dicendum eſt: in ep̄is: prelatis: principibus:
laycis: ⁊ clericis, qꝛ ſi concilium contēnerēt,
creſcente eoꝝ cōtumacia, puniri poſſent ēt
vſqꝫ ad priuationes beneficioꝝ: officioꝝ: di-
gnitatum: principatuum: regnoꝝ: ⁊ locorū
ſuoꝝ. ⁊ ſi contumaces ⁊ contemptores eēnt
concilij pro aliqbus grauibus cauſis: que ꝓ
ponerent̄ ꝯ eos. Tunc oīa illa remedia que
a iure ꝓdita ſunt ꝯ contumaces: locum ha
berent ꝯ eos. extra vt lit. non conte. c. tue. ⁊
.c. q̄m frequenter. de dolo ⁊ contu. c. prout.
⁊ c. veritatis. cum ſi. ¶ Sed qꝛ tex. in alle.
c. ego. n. de iureiuran. dicit vocati ad conci
lium veniam, niſi p̄peditus fuero canonica
prepeditione ⁊c. Pulchrum eſſet hic quoqꝫ
videre: quid ſi concilium alias legitime cō
gregatum ꝓcederet ꝯ papam pp eius here-
ſim: intruſionem: vel malam ⁊ pernitioſā
vitā: ex qua fides catholica ⁊ eccleſie ſtatus
decolorat̄, iuxta tex. ⁊ glo. in c. ſi papa. xl. di.
Et concilium vocat ip̄m ⁊ iſtos p̄latos: vel
alios catholicos ad dictam ſynodum. Pa-
pa vō ⁊ Imꝑator volendo forte concilium
perturbare: ⁊ eoſdem vocatos impedire: ſi
militer eos vocant: cui ex iſtis magis paren
dus ſit. Et breuiter qꝛ de hoc q̄s diximus ſ.
in ti. ad quem ſpectet congregare conciliū.
verſi. Accedo nunc ad tertium q̄ſitum. Iſtā
q̄onem in ſuis terminis poſuit. Inno. in c.
cum parati. de appel. poſt glo. ibi in verſi.

regis. Et idem Inno. aliquid de hoc ponit
in. c. cum iam dudum. de p̄ben. Et lʒ dn̄s in
Euangelio Matthei. vj. capº dixerit: ꝙ ne-
mo duobus dn̄is ſeruire pōt. ar. xxvj. diſt.
acutius. Tn̄ idem Inn. ⁊ Abb. panoꝛ. poſt
eum diſtinguendo dicunt: iunctis his que
no. per hoſti. ibi, ꝙ ſi ep̄s: clericus: vel alius q
vocat̄ a diuerſis dn̄is tʒ regalia a rege vel
Imꝑatore vel ab aliquo eorūdem: ſi ab ip̄o
rege vel principe ſimplr̄ vocat̄ ſine p̄cepto
⁊ citatione formali: ⁊ a ſuꝑiore altero eccle-
ſiaſtico ſilr̄ vocatur. Tunc ire dʒ ad regem
a quo tʒ regalia, cum ei honoꝛ deferendus
ſit: ar. xviij. di. ſi ep̄s. lxiij. di. ſalonitane. ⁊ in
aucten. q̄uo opoꝛ. ep̄os §. illud. colla. i. ⁊. xxiij.
q. vlti. ſi vobis, quibus addi pōt: ꝙ hoc tn̄
caſu excuſare ſe deberet cum ſuꝑiore eccleſia
ſtico ne videatur eum ꝯtemnere: ſed ei Ar
chiep̄s vel ſuꝑior eccleſiaſticus p̄ciperet for-
malr̄: ꝙ non obſtante vocatione regia: iret
ad eum, tūc clericus obedire dʒ Archiep̄o:
cum ſit de eius iuriſdictione: ⁊ non regis:
⁊ magis obedien̄. eſt ſpūi q̄ carni de maio.
⁊ obe. ſolite §. i. verſi. ꝙ aūt ſeqtur. ⁊ ſeq. pa-
pe aūt vt dicit Inno. ſemꝑ eſt obediendus
nulla p̄ceptione ꝯria obſtante tam rōne ho
noris q̄ iuriſdictionis. xj. q. iij. qui reſiſtit.
⁊ ſubdit ꝙ conſyderari etiam dʒ, nunqd ꝓ
curauerit ſe vocari: qꝛ tunc non prodeſſet ex
cuſatio. de offi. deleg. paſtoralis § ſi. ff. ſi quis
cau. l. ij. §. vlti. Et tandem concludunt, ꝙ il-
le qui vocatur a pl̄ibus, diligenter dʒ atten
dere. Quis eorum maiori neceſſitate duca
tur. ar. l. ſi qs in graui §. ſi cum oīs. ff. ad ſilla-
ni. ⁊ in. l. ꝯ pupillum. ff. de re. iudi. ⁊ ēt con-
ſyderare dʒ. quis prius mandauerit: cui pri
us fuerit obligatus: ⁊ quis vocantium ma
ioꝛ ſit. Et multa alia que occurrere pn̄t: que
ad excuſandum aliquem facere vidēt̄ur: ſed
dicit Abb. panoꝛ. ſe arbitrari ꝙ p̄miſſa di
cta Inno. ⁊ hoſti. non ſint indiſtincte vā,
qꝛ ſi prelatus rōne feudi aſtringitur regi ad
aliqđ ſeruitium pſonale: ⁊ vrgente cā ſerui-
tij vocatur ab ipſo Rege ad illud. Superi-
oꝛ aūt eccleſiaſticus reuocat ip̄m pro modi
ca cā. Non putat ipſe: ꝙ lʒ hoc intelligat, te
neatur p̄termittere citationē Regis. Quia
ſatis eſt inquit ipſe qđ data paritate in reli
quis p̄feratur ſuperioꝛ eccleſiaſticus. Et idē
forte dici poſſet in papa vt ſine cā impedi-
re non poſſit p̄latum quominus rōnes feu
di obedire teneatur Regi vel principi ſecu
lari ſm formam iuramenti ab eo p̄ſtiti: cus

papa

papa non poſſit tollere oblõnem iuramen-
talem queſitam laycoꝛ.alle.ad hoc.cle. paſto
ralis.de re.iudi.ꝛ dictũ Jnn.in.c.cũ inter.
p.de renuncia.Et q̃uis p̃dicta:q̃õnem hãc
nr̃am p̃ciſe non ſoluant:tñ ex eis multa no-
tari poſſunt pro ipſius ↄclõne.Et mihi q̃dẽ
dicendum videretur: qḋ conſyderata ſup-
prema auctoꝛitate cõcilij:ꝛ grauitate ac ne-
ceſſitate cauſaꝝ pro quibus cõuocatur:ꝛ iu
ramento qḋ ep̃i ꝛ p̃lati preſtant de profi-
ciſcendo ad concilium.d.c.ego.n.qḋ oĩbus
aliis ↄ̃riũ precipientibus poſthabitis:ꝛ ſur
da aure preteritis.Concilio oĩno in primis
parendum eſſet:etiam ſi reges: Jmpatoꝛ ꝛ
papa ipſe fulminando cenſuras ↄ̃rium mã
darent:q꞉ hoc caſu eis non eſſet parẽn.nec
pape cenſure eſſent formidande.Et ad hoc
multum facit theoꝛica Jnn.de qua.ſ.Et me
lius que in ſpecie dicta fuere.ſ.in ti.quis ge
nerale concilium conuocare poſſit.§.ſed re-
manet poſt premiſſa non leue pplexitatẽ du
bium.vñ.accedo nunc ad tertium ꝛc.Ubi
per ſingulare dictum.Jnno.in.c.inq̃ſitiõi.
de ſen.excõ.ſignanter dicit non eſſe obediẽ-
dum pape.ſi ex eius mandato v̇iſilr time-
tur ſcandalum vel aliqḋ malum futuꝝ.Jtẽ
ſi aliquid precipit ↄ̃ ſtatum vl̃is eccleſie ſine
cã manifeſta:qḋ ẽt per ipſum Jnno.ꝛ alios
poſt eum.ponitur.in.c.q̃ꝫto.de ↄſue.Qḋ ſi
hoc procedit in papa.Ergo foꝛtius in p̃la-
tis:Jmpatoꝛe:Regibus,ꝛ alijs ĩferioꝛibus
pꝛincipibus:q꞉ ſi de quo magis ꝛc.Faten-
dum tñ eſt ſm Panoꝛ.vbi.ſ.ꝙ alias in du
bio a diuerſis ſuperioꝛibus citatus,obedi-
re dꝫ pape potius q̃ꝫ alteri : q꞉ preſumitur
qḋ ipſe non moueatur niſi ex cã legitima.
ſuꝑ.no.in.c.que in eccliaꝝ.de conſti.ꝛ p le-
giſtas.in.l.ſi.C.ſi ↄ̃ ius vel vti.publi.ſed quo
ad concilium:eidem potius q̃ꝫ pape vel al
teri cuiq̃ꝫ in caſu predicto parendum eſſet:
vt dixi:ẽt ſi milies excõicaret:priuaret:ꝛ ꝑ-
iuros declararet eũtes ad concilium: q ſibi
obedientiam iuraſſent.Quia iuramentum
non extenditur ad illicita,nec trãſit ad ſuc
ceſſoꝛem vel ad ſeipſum intruſum: vt dixit
Bal.ꝛ alij poſt eum.in.d.c.ego.n.Ubi etiã
dicit qḋ iuramentũ preſtitum intruſo non
tranſit ad intrantes canonice.alle.l.ſi vba
na.ff.de condi.inde.Nec releuaret prout di
xi.ſ.in loco preallẽ.ſi papa allegaret ſe fuiſſe
intronicatuꝫ:ꝛ eſſe in poſſeſſione papatus.
Et pro tali habitum:tentum: ꝛ reputatum,
q꞉ non diuturna detẽtio vel occupatio aut

intruſio ſed legitima ꝛ canonica electio: ac
verus ꝛ canonicus titulus facit quem pa-
pam:vt in regula.beneficium.de reg.iur.in
.vj.cum vulgaribus.Unde inquit Bald.
vbi.ſ.Qui non intrat canonice: hoc eſt ſm
regulas ꝛ canones ſcõꝝ patrum ꝛ concilioꝝ
non eſt papa:ſed intruſus ꝛ antipapa.Uñ
Cardinales eum male eligendo non plus
iuris in eum transferre potuerũt:q̃ꝫ eis cõ-
ceſſum ſit a canone.vt in cle.ne romani.de
elec.Maxime in ſubſtantialibus:q꞉ in ceri-
monialibus non curamus:vt inquit ipſe:ꝛ
inter cerimonialia ponit intronicationes:
ꝛ coꝛonationem que ſm eũ nihil iuris con
ferunt.Si electio non valuit.Poſſeſſio aũt
ſeu detentatio:ꝛ intruſio nihil opant̃: niſi
ad dãnum ꝛ ignominiam ſuam.ff.de decu
rio.l.herẽnius:vnde bene dicit Bal.in.l.ſi.
circa prin.ꝙ papa canonice electus:eſt deus
in terris.Si v̇o non eſt canonice electus:eſt
diabolus in inferno non hñs claues regni
celoꝝ:cum non ſit ap̃licus ſed apoſtaticus:
ꝛ idcirco dñi Cardinales ꝛ alij clici ꝛ layci
deum timentes non ſolum non debent ei
tunc in aliquo parere:ſed imploꝛato huma
no auxilio eum debent a ſede ap̃lica pellere:
vt diċ tex.foꝛmalis.lxxix.di.ſiquis pecunia.
¶ Jnter hec poſſet ẽt incidenter queri: de
q̃õne quotidiana:que ſepe ḋ facto occurrit.
Quid dicẽdum ſit de Cardinalibus ꝛ pre-
latis:ſeu comitibus ꝛ Baronibus, qui fugi
entes ſeuitiam pape vel Jmpatoꝛis aut al
terius pꝛincipis ſecedunt:ꝛ Papã vel Prĩ
cipem:ac eoꝝ curiam deſerunt vt faciãt qḋ
Poeta ille monuit.Dum furoꝛi curſu eſt:
currenti cede furoꝛi:ꝛ alibi.Magnoꝝ noĩa
fuge.Nunq̇d ſi Papa vel Pꝛinceps eos ꝑ-
ſonaliter citat ꝛ ad ſe vocat:ire teneant̃?Et
nunq̇d ſi non comparent:Papa eos puni-
re ac galero ſeu Cardinalatu:dignitatibus
ꝛ beneficijs priuare poſſit?Et breuiter:ſꝫ di
ci conſueuerit ꝙ ab hmõi ꝑſonali compari
tione quis non excuſat̃: niſi pp infirmitatẽ
ꝛ moꝛbum ſonticum:ſenium:debilitatem:
vel tale impedimẽtum coꝛpoꝛale, pp qḋ im
pediatur itinerari:vt hr̃.ꝛ no.in.c.q̃relam.
de procura.Et ꝙ a tali comparitionis non
excuſat̃ clericus:vel p̃latus ẽt rõne iuramẽ
ti fidelitatis Jmpatoꝛi:Regi: vel Pꝛincipi
rõne feudi p̃ſtiti:cum in quocunq̃ꝫ fidelita-
tis homagio ſemꝑ intelligatur excepta ſup
prema ptãs:ac ſuꝑioꝛis iuriſdictio.c.veniẽ
tes.extra de iureiur.cum ↄtoꝛ.de q̃bus ibi.

z in.l.imperialem §.ſi.de ꝓhi.feu.alie.p fre.
in vſi.feudoꝝ.z q̃uis glo.in.c.cum parati.
in ver.regis.extra de appel.dixeritq ſi Pa
pa vocat Eṕm:vel alium ducẽ z eccleſiaſti-
cam pſonã tenentẽ Regalia a rege:vel Im
peratore:qui a Rege eodem tpe vocatur,q
exemplo Petri apl̃i dꝫ relictis oĩbus regali
is:ſequi Papam z venire ad eum.xciij.di.
c.i.Et fortius ſm aliquos hoc facere debent
Cardinales:quos non decet a latere ponti
ficis deceſſ:cuꝫ ſint pars corporis ipſius.c.
per venerabilem qui fil.ſint legi.c.nouit.de
his que ſi.a ꝓlato.z no.in.c.felicis. de pe.li.
vj.Attamen ſuppoſito etiam:q iſte ponti-
fex maximus eẽt vnicus:canonice electus z
intronizatus.contra hoc dicebaẽ:pro parte
quorundam ex Cardinalibus qui nouiſſi-
me in cã erant:q iſtis gñalibus non obſtã
tibus,ipſi non tenebant cõparere.Nec ppea
priuari aut alr̃ puniri poterant.Suppone-
do q aufugiſſent ſimpliciter eo q: formida
bant ſeuitiam pontificis: qui eis infenſus
z inimicus exiſtimabatur:vnde ĩqunt ipſi,
q non tenebant ſe credere inimico ſuo.Et
minus pp hoc eos punire z priuare põt pa
pa.Quia inimici z ſuſpecti nõ pñt eẽ iudi
ces.l.apertiſſimi.C.de iudi. z.iii.q.v.qd ſu-
ſpecti.Ubi in ꝓpoſito nr̃o eſt optimus tex.
Ibiqꝫ hr̃ exemplum Calcedoneñ. concilij.
Nam concilium noluit ſententiam latas ꝯ
Anaſtaſium perẽnoꝝ eṕm per Patriarchas
ſuum qui eũ mulctauerat:eo q ter citatus
ab eo noluit comparere:alicuius eẽ momẽ
ti:ſed ſibi tale iudicium reſeruauit: eo quia
idem patriarcha eſſet eiuſdẽ Anaſtaſij ini-
micus:z ppea q̃uis ab eodem patriarcha
fuiſſet alias canonice priuatus. Tñ pp ini-
micitias ꝑdictas reſtitutus fuit a ſynodo.
Unde inqt ibi formaliter Gellaſius papa.
Quero iudicium qd ꝓtendunt : vbi nunc
poſſit agitari.An apud ipſos cum ipſi ſint
inimici:z teſtes:z Rehi:z iudices?Sed nec
tali iudicio humana cõmitti debẽt negocia.
Qd ſi inquit ipſe vbi idem ſunt inimici z
iudices nec humana cõmitti debent iudi-
cia:q̃to minus diuina.i.eccleſiaſtica? Et dic
idem tex.ibi.z in.c.ſi.regris.de appel. z in
d.l.apertiſſimi.z alibi.Ipſa rõ dictat q ini
mici z ſuſpecti iudices eẽ non debent. Qd
maxime ꝓcedit vbi ſuſpitio eẽt rationabilis
z manifeſta.Et vbi quaſi notorium eẽt põ-
tificem conſueuiſſe ꝯ alios Cardinales ſee
uire zc.¶ Et ſi forte papa eiſdẽ Cardina-
libus abſentibus ex cauſis ꝑdictis mitteret
lr̃as ſaluiconductus.Forte nõ tenerent ſe z
eoꝝ vitam ac vniuerſam ſubam eius iudi-
cio z diſcretiõi credere:maxime vbi de ini
micitia z pſequtione conſtaret prout ẽ tex.
qui in hoc reputaẽ ſingularis:in.c. accedẽs.
il.ij.vt lit.non conteſt. Et dicit tex. inſti.de
ſuſpe.tuto.§.nouiſſime.q ſatiſdatio vel talis
ſecuritas non mutat maleuolum ꝓpoſitum.
Nec corporalis illa ꝯiunctio per quam dñr
pars corporis pape:vel q eius ſint mẽbra:
que a capite diſcedere non debent:de ꝑſcri.
cum non liceat.Habent ꝓſtare eiſdem Car
dinalibus fiduciam:cum ipm inclinatũ vi
deant ad ſeuiendum in hmõi mẽbra ſua.
Et videamus qd iura ꝓuident qd ẽt in cõ
iunctione maritali:vbi tanta eſt ꝯiunctio:
qd duo dñr eſſe in carne vna.Si tanta ẽ vi
ri ſeuitia:qd vxor tute ei credi nõ põt. Nõ
ſolum eidem viro ẽt cum cautione vxores
petenti nolunt reſtitui.extra de reſti.ſpolia.
lr̃as.z.c.ex trãſmiſſa cum ſi.Sed ẽt iure ꝑ-
mittente vnus pp alterius ſeuitiam alteꝝ
relinquere põt vt eſt tex. in auc. de nup.§.ſi
igiẽ mulier tale aliquid.colla.iiij.Quia tur
pius eijcitur q̃ꝫ non admittitur hoſpes. ex
de iureiur.quemadmodum.Nam inimico
etiam iuranti quis credere non tenetur.ff.de
teſti.l.teſtimonium.in prin.z.ff.de q̃ſtio.l.i.
Nec quiſq̃ꝫ pſonaliter citatus ad locum nõ
tutum:z vbi inimici eius regnant,accedere
tenetur:cũ regulr̃ locus ad queꝫ qs citatur:
debeat eẽ tutus.d.c.accedẽs.et.c.cũ dilecta.
de ꝯfir.vti.vel inuti.z.c.cũ pſone.de priui.li.
vj.Et ad hoc bene poſſent induci verba de.
paſtoralis.verſi.notorium qppe.de re.iudi.
Dum ibi dr̃ notorium qppe z indubitatũ
exiſtit:qd grandis exercitus tpe dictoꝝ pro
ceſſuum:z ſententie ꝯtinue Impatori aſſi-
ſtens Reges ipm z ſuos pſequebaẽ odio ca
pitali,z.J.Eſto igitur qd ad ꝑmiſſa fuiſſent
alias legitime citati.Nunqd venire debue-
runt ad iudicem exercitu feroci z grandi
ipſiſqꝫ citatis odioſo ſtipatum?Quis.n.au
deret:vel qua rõne aliquis teneretur conſi
ſtorij talis ſubire iudicium:z ſe in hoſtium
ſinu reponere:ac ad mortem per violentas
iniuriam.nõ per iuſtitiam inferendam vl-
troneum ſe offerre.Hec qdem iure timenẽ:
hec de more vitantur:hec humana fugit rõ:
hec abhorret natura.Diſſipet igitur:q cita-
tionem hmõi ſaperet arctaſſe citatum zc.
Que tñ excuſationes non releuarent : nec

excuſarent dictos Cardinales: quominus
puniri poſſent ⁊ deberent. Ubi ꝓ eoꝝ deli
ctis ⁊ criminibus aufugiſſent: vel vbi a pa
pa ſine cā receſſiſſent: vt forte ſedē ab Aqui
lone tāq̄ Angeli Sathane erigerent: ⁊ ſciſ
ma in eccleſia Dei ponerent. Tunc.n cum
ſe ab vnitate eccleſie per inobedientiā illici
te diuiſerint. xxiiij.q iij. inter hereſim peccā
do ꝯ illam articulum fidei. Credo in vnaꝫ
ſc̄am eccleſiaꝫ catholicam. xxiiij.q.i.c. ſciſma.
Non tm̄ per Papam: ſed ēt per laycos cō
pelli debent ⁊ pñt. xxiij.q.v. de lyguribus.
Nec excuſarent tunc vt ſ̄ dixi. ſ allegarent
ſe vocatos fuiſſe ab Imperatore vel a Re
gibus ⁊ Principibus a q̄bus tenent rega
lia ⁊c. Quia magis tenent ſummo Ponti
fici: ⁊ ſemper eius ptās ⁊ imperium intelligi
tur excepta in oī iuramento. d.c. venientes.
⁊ l. imperialem. cum ꝯcor. Unde inq̄t Egi.
Bellame. ꝯcluſ. cccxvij. incipit. In cā Dn̄i
.N. ꝙ iuramentum p̄ſtitum Regi non ex
cuſat perſonalr̄ citatum in curia de māda
to Pape. Item nec impedimentum incō
moditatis. Item nec impedimentū neceſſi
tatis datum in mala forma. Et dicit ꝯcl'one
.clxxi incipit. Citatus pſonalr̄ coraꝫ Papa:
ꝙ taliter citatus non excuſat aſſerendo ꝙ p
terras Impatoris iter non ſit tutum. Non
etiam excuſarent a tali cōparitione allegan
do bellum ⁊ gn̄ales guerras inter ipm Pō
tificem ⁊ dictos Reges vel alios Princi
pes q̄uis forte ciuilr̄ citati excuſarent alle
gando guerras particulares ſe hēre in locis
ſuis ꝓprijs ⁊c. Ut not. in. d.c. accedentes. ⁊
in cle. paſtoralis. de re. iudi. Et ponit in ſpe
cie Rota. de do. ⁊ contu. deci. xij. in no. inci
pit. Itē ſ guerre ⁊ inimicitie. Bene tm̄ veꝝ
eſt vt ſ̄ dixi ſm̄. d. Egid. d. ſua ꝯcluſ. clxxi. ⁊
Rotam. deci. ix. de iudi. in nouis. incipit.
Item ꝙ ſenes: ⁊ doc. in.c. querelaꝫ ⁊ locis
ſupra alle. ꝙ ſenes intellige decrepiti: vali
tudinarij: ⁊ adeo debiles ꝙ equitare non
pñt ſine periculo vite: excuſant a perſonali
cōparitione: vltra inimicitias capitales ⁊
perſecutiones ⁊ nō tutos acceſſus ⁊c. Sed
tm̄ pp̄ p̄miſſa non excuſant a deſtinatione
Procuratoris vel Nuncij: q̄ ſ locus vbi ci
tant non eſſet tutus eoꝝ dn̄is. Tn̄ Procu
ratoribus ⁊ nūcijs tutus eſſe poſſet, in cau
ſis in q̄bus admitti deberent: vel ſaltem ad
allegandaꝫ cās excuſatorias ſi quas hērent
prout no. doc. in locis ſ̄ alle. Concludendo
igit dicebat: ꝙ aut Papa ꝓcedit ꝯ Cardi

nales: delinquentes: ⁊ Papā vel ſedē apo
ſtolicam deſerentes vt ſciſma ſuſcitent in ec
cleſia Dei, vt factum fuit tp̄e Urbani ſexti:
⁊ tunc Papa ꝓcedere pōt citando ⁊ priuā
do ꝓut dc̄m fuit. Quibuſcunq̄ excuſationi
bus in ꝯtrium non obſtantibus ⁊ ꝓbat au
ctoritate ⁊ exemplo. in.c.i. de ſciſmati. in. vj.
Aut ꝓcedit ex ſolo odio: aīo tales Cardina
les perſequendi ⁊ ſeuiendi in eos nulla cā
ſaltem legitima ſubſiſtente ⁊ apparente: ci
tando eos perſonalr̄ ⁊ fulminanter ꝓcedē
do in vim Monitorij ad priuationem ⁊c.
Et tunc iſti Cardinales: ex cā legitima talr̄
abſentes ⁊ talr̄ citati vel moniti debent iu
dicio meo iuſtificando cām ſuas Nuncios
vel Procuratores ſuos lr̄atorie ad Pontifi
cem deſtinare. Qui ſi fieri poſſit: etiā in ple
no conciſtorio: cum ea qua conuenit mode
ſtia ⁊ reuerentia. Que bene nota eſt curiali
bus ſc̄itati ſue exponēt: ꝙ alias dn̄i ſui Car
dinales exiſtimantes ſibi non eſſe tutum in
curia reſidere: ex certis eoꝝ rōabilibus cau
ſis nō in ꝯtemptum ſc̄itatis ſue ⁊ ſcē ſedis
aplice: ſed vt eoꝝ ſecuritati: quieti: ⁊ tranq̄l
litati: conſulerent. Licentia ⁊ venia non pe
tita abierunt. De quo veniā humiliter po
ſtulant. Et q̄ per ſc̄itatem: ſuā Moniti ſeu
citati fuerunt q̄ꝺ perſonaliter cōpareāt, q̄ꝺ
ipſi debita ſemꝑ cum reuerentia loquendo
ſe excuſando dicunt ⁊ excipiendo opponūt:
q̄ꝺ ex cauſis ſc̄itati ſue: ⁊ vniuerſis reueren
diſſimis dn̄is Cardinalibus: ac vniuerſo
orbi bene notis non putant ſibi tutum pa
tere acceſſum. Maxime ex tali ⁊ tali cā ⁊c.
Et pp̄ea q̄ꝺ quatenus btitudo ſua p̄tendat
ex aliqua vera ⁊ legitima ſeu ēt cōficta vel
falſa cā: ꝯ eos velle ꝓcedere: q̄ꝺ ipſi humilr̄
ꝓteſtātur ⁊ intimant: q̄ꝺ ſc̄itatem ſuam ex
rōnabilibus ⁊ legitimis cauſis p̄dictis ac
talibus ⁊ talibus ⁊ alijs plribus ⁊c. ſuſpectū
hn̄t. Et pp̄ea q̄ valde piculoſuꝫ ē corā ſuſpe
cto iudice litigare. Cum opportuna ⁊ debi
ta inſtantia iteꝝ atq̄ iteꝝ ꝓteſtantur et pe
tunt: q̄ꝺ eis iudicem aliquem viꝝ ꝓbum et
non ſuſpectum in loco tuto et honeſto dele
gare et aſſignare dignetur: q̄ coram illo pa
rati ſunt iuſtitiam ſuam proſequi: cās et op
poſitiones eis factas iuſtificare ac innocen
tiam ſuam oſtendere: cum bona gratia et
venia ſue btitudinis cuius pedibus ſe deuo
te et humiliter cōmendant ⁊c. q̄ꝺ ſi Papa
ita requiſitus hoc facer recuſaret: et nihilomi
nus ꝯ eos ꝓcedere vellet: excōicādo: priuādo:

et alia damna eis inferendo. Tūc libere: li-
cite: ac ſecure appellare poterunt ad ipſum
met Papam iuſtitiam denegātem melius
informandum: aut ad futuꝝ ꝯciliū: quic-
quid dicat̄ de extrauagāti Pij. ij. Prohi-
bente hmōi appellatiōem ad futuꝝ ꝯciliū:
quam ego ventilaui ṡ. in ti. quis gn̄ale con-
cilium ꝯuocare poſſit §. q̄ꝫtum aūt ad iſtud
remedium appellationis ad futuꝝ concili-
um ꝛc. Ibiq̄ꝫ viuis rōnibus (vt arbitror)
deduxi eam non valere. Pro p̄miſſo autē
modo ſeruando: vī tex. no. in. c. ex parte. il .i.
de appel. Ubi latiſſime per oēs fere ſcriben
tes. Et eſt bona deciſio Rote. de dolo et cō
tu. deci. v. in ātiquis. Incipit. Nota q̄ꝺ vbi
aliquis citatur ad locum non tutum, que do
cet iſtum modum et dicit q̄ꝺ iſtud ē curia
Ro. Et q̄ꝺ oīno excipi debeat de loco non
tuto: ꝫ notorium eſſet ipm̄ non eſſe tutum: ē
bona gl. in cle. appellāti. de appel. et ibi no.
omiſſa altercatione. Inno. et Io. an. in. d. c.
ex parte. de appel. qui in hoc videntur ꝯrij.
Utrum. ſ. qui ad locum non tutū citantur
ſtatim appellare poſſint vel non. De quo ꝑ
Philippū et Moderniores ibi. Et qn̄ his
remedijs et modis non obſtātibus Papa
oīno excōicaret: et priuaret ipſos Cardina-
les. Puto q̄ꝺ nihilominus dicta eoꝝ appel
latione tuti eſſent. Et ſententia Pape nulla
reputaretur, cum legitima appellatio ante
cenſuras ꝓmulgatas interpoſita. iux̄. c. q̄rē
ti. de verbo. ſig. faciat ſententiam cenſuraꝝ
poſt appellationem ꝓmulgatam ipſo iure
nullam. de ſen. excō. per tuas. et extra de ap
pel. c. i. iuncta glo. et vtrobiq̄ꝫ per ſcribētes.
Et plus ꝓbatur in. c. venerabilibus §. idem
eſt etiam. de ſen. excō. in. vj. q̄ꝺ ſtantibus di
ctis impedimentis, ſi iudex ꝓcederet ſentē
tiando anteq̄ꝫ appellaretur, q̄ꝺ conſtito de
hoc hmōi ſententia et alia quecunq̄ꝫ ſtatim
ſine difficultate aliqua reuocarentur. Nec
obſtaret ſi diceretur ꝯ p̄miſſa: q̄ꝺ Cardina
les dicto caſu appellare non poſſent. Quia
a ſententia Pape vel Principis nō appel-
latur. ix. q. iij. cuncta per mundū. glo. et doc.
in. c. ij. de trans. p̄la. et ff. a q̄bus appel. non li
cet. l. i. cum ſi. Qꝺ ideo eſſe dicunt: q: in ter
ris non recognoſcit ſuperiorem. Qꝛ rñ. vt
ſupra et ꝯrium de iure verius eſſe ſatis apte
oſtenſum fuit varijs iuribus et rōibus ad
hoc inductis. in ti. Quis concilium congre
gare poſſit §. admonebamur h̄ loco. Et ibi
vidēda eſt ſolutio. ¶ De appellatione aūt
que fieri poteſt et ſolet: ad ſeipſum melius
informandum. Ibi quoq̄ꝫ ſatis copioſe di-
ctum fuit. Et vtrūq̄ꝫ ꝓbari vī in. c. ad apo-
ſtolice. de re. iudi li. vj. Ibi. Parata erat ec-
cleſia ſeipſaꝫ corrigere: ac in ſtatu debito re
formare: et īfra ibi. Et ſi diceret ipſe: q̄ꝺ nos
eum ꝯ iuſtitiā leſiſſemus ꝛc. et. ſ. ac reuocare
ſententiā: ſi quā ꝯ ipſum iniuſte tuliſſet ꝛc.
Quāuis Abb. panor. in. q. ſua. Epōs ꝛ q̄das
Rector ꝛ doc. in locis h̄ alle. Dicant hanc ꝓ
prie non eſſe appellationem: q: non operatur
ꝓprios appellationis effectus: vꝫ. deuoluti-
uum ꝛ ſuſpenſiuum. Sed potius eſſe ꝓuoca
tiōem q̄ꝫdam: q: Papa ꝓuocat̄ vt diligēti-
us examinet negociū: vt dixi ṡ. Et ꝓpea cir-
ca hoc vlterius non inſiſto. ¶ Sed pro cō-
dimento p̄miſſoꝝ vnum dico, q̄ ſi Papa
talr̄ fulminanter ꝓcedens: hereticus: ſciſma
ticus, aut alr̄ in papatu intruſus eſſet: ſꝫ ea
que ṡ. diximus ꝛ di. eē. ſ. i loco ſuo. Tunc nō
eſſet opus appellatione vel alijs remedijs.
Nec eius ſententie vel cenſure trepidādē fo
rent. Qꝛ tunc non diceret̄ aplicus ſed apo
ſtaticus. lxxix. di. ſiq̄s pecunia. Et ꝓpea oēs
eius ſubditi: tūc non ſolum oēm obediētias
ꝛ reuerentiam ei ſubtrahere ac ipſum deſe
rere, ſed ei de facto reſiſtere poſſent: put ṡ. ſa
tis abunde dictum fuit. Dato q̄ de talibus
criminibus non eēt accuſatus nec inquiſi-
tus vel ꝯdēnatus: dūmodo eſſent adeo no
toria: q̄ nulla tergiuerſatiōe celari poſſent:
iux̄. no. in. c. vr̄a. d cohabi. cle. ꝛ mulie: Que
ꝯclo elicit̄ ex his que no. per glo. ꝛ doc. in. c.
cum non liceat. extra de p̄ſcrip. in. c. inter q̄-
tuor. de maio. ꝛ obe. ꝛ in rub. ibi. Ubi late
per Feli. ꝛ Neothericos. iuncto tex. in. d. c.
ſiquis pecunia. Ratio aūt eē vr̄: q: hereticus
ipſo iure eſt excōicatus: extra de hereti. excō
municamus: ꝛ ſubditi nō tenent̄ obedire
ſuperiori excōicato. xv. q. vj. nos ſcōꝝ. ꝛ. c. iu
ratos. bonus tex. iūcta glo. xi. q. iij. iulianus.
no. Bal. in. c. intelleximus. de iudi. que etiā
ꝓcedunt ſi incidiſſet in errores: qui ſaperet
ſpēm hereſis: Etiam q̄ ſtricte non eſſet vā
hereſis: ſi pertinaciter in eo pſeueraret: vt ꝓ
bat̄ ꝛ notari ꝯſueuit. in. c. ſi. de pe. ꝛ h̄r per
diuum Tho. ſcōa ſcōe. q. xij. arti. ij. vbi pul-
chre declarat: q̄uo apoſtaſia infidelitatis eſt
iuſta cā priuandi quem dn̄io reꝝ ſuaꝝ. Idē
dicimus in ſciſmatico: extra de elec. q: dili-
gentia. De ſymoniaco aūt in ordine vel ele
ctione ſua modo ꝓbari poſſit. tex. eſt ꝛ ibi
no. in. d. c. ſiq̄s pecunia: īducit̄. xxxij. di. p̄ter

hoc §.

hoc.§.vet. Et.ſ.late dcm̄ fuit de hoc. In tit. Quibus ex cauſis concilium gn̄ale conuocari poſſit.§.ex his ⁊ ex v̄bis dicte glo. ⁊c.

¶ Qui ⁊ quot Prelati requirantur ad conciliū legitimum cōſtituendū.

Videamus modo qui ⁊ quot ep̄i vel Prelati regrantur ad legitimum concilium conſtituendum:cui᷒ qdem heſitatio ni rn̄dere vr̄ gl.in.c.i.xvii.di. Dum ingt q̄ gn̄ale concilium ſtatuit̄ a Papa vel eius Legato cum oībus ep̄is:qđ ꝓbari vr̄.xv.diſt.canones. Ibi ſub hoc etiam ſcī Pr̄es in concilio Niceno de oī orbe terraꝝ conuenientes:⁊ in.c.ſicut in ſi.ibi.q̄ dum vl̄i ſunt ꝯſtituta conſenſu ⁊c. Per que.q̄uis hoc iure expreſſe cautū non reperiatur. Suppoſito tn̄ eo qđ.ſ.concluſimus:in ti. Nunqd ep̄i ⁊ prelati oēs ſint de neceſſitate vocandi. Videret̄ concluden̄.q̄ oēs ⁊ etiam ſinguli intereſſe deberent. Ad hoc vt concilium vl̄e dici poſſet: cum vniuerſam eccliam repn̄tat. Sed q̄ tunc demū dn̄r oēs adeſſe qn̄ per alios repn̄tant̄: vel conſenſu tacito vel mandato expreſſo: ſicut ab oībus illđ fieri dicimus:qđ a maiori pte vniuerſitatis factum fuerit:ls aliqui diſſentire repiantur.to.ti.de his q̄ fi.a maio.par.capi.⁊ ita intelligitur ſupraſcripta glo. ⁊ iura p̄dicta. Nam nec tex.in.d.c.canones.dic̄ q̄ oēs ep̄i totius orbis fuerint pn̄tes,ſed dicit q̄ de oī orbe terraꝝ.ſ.de oībus nationibus ⁊ quatuor mundi climatibus aliqui ad expreſſum numeꝝ conuenerint. Nonnulli tn̄ dicere voluerunt q̄ concilium gn̄ale nō pōt dici legitime congregatum: niſi ſaltem due partes oīum vocalium ac vocatoꝝ et vocandoꝝ pn̄tes fuerint: ar.eoꝝ que de aliis vniuerſitatibus dici conſueuerunt:⁊ leg.ac no.per doc.in.c.bone.de poſtu. prela.⁊ p Io.an.et alios.in.c.i.de his que fi. a maio.parte.capi.in.c.ls.⁊ in.c.bone.de elec. p tex.⁊ no.i.l.plane.⁊ in.l.nulli.ff. qđ cuiuſq3 vniuerſi.no.Ibi cum due partes adeſſent aut amplius q̄3 due. De quo ēt i.l.noīationū.C.de decurio.lib.x.ibi cum due partes ordis in vrbe poſite totius curie inſtar exhibeāt. Sed ꝯ hoc inducit̄:q̄ ls in vniuerſo orbe reperiant̄ vltra tria milia epoꝝ: ꝓut conſtat in libello:q dr̄ Prouincial̄. i camera apſica vbi deſcribunt̄ oēs patriarchatus:Archiepiſcopatus:⁊ Ep̄atus. Tn̄ videmus q̄ i cōciliis antiquis:q̄3tūcunq3 gn̄alibus:non legimus interueniſſe vltra ſexcentos triginta Ep̄os ad plus. Et in aliis conciliis multo pauciores. Ergo cum conſuetudo ſit optima iuris interpres:extra de conſue.cum dilectus.et cum eius non ſit vilis auctoritas.c.cum conſuetudinis.eo.ti.⁊.c.fi. vr̄ q̄ exēplo maioꝝ non ſit de neceſſitate q̄ pn̄tes ſint due partes:ſed tn̄ quotquot ibi cōgregati reperiantur. Qđ.ꝓbari vr̄ hoc modo: concilia gn̄alia prout.ſ.annotauimus.in ti. Qn̄ et ex qbus cauſis concilium celebrandum ſit:nō niſi ex cauſis arduis:maximis: et periculoſis celebrantur. Puta pro cā̄ hereſis:ſciſmatis et hmōi: ꝓbatur.xv.di.c.i.lxxix.di.ſi duo.et.c.ſiquis pecunia cum concor. Cauſe aūt hmōi q̄to ſunt periculoſiores:tanto citius maturiuſq3, ēt non ſeruatis oībus iuris ſolēnitatibus: expediri debent pp p̄icula que occurrere poſſent tp̄s cōterendo et res in longum deducendo:vt ꝓbatur in.c.vbi p̄iculum.de ele.lib.vi.bonus tex.xlii.di. quieſcamus . vii.q.ii.c.ſi.et ff.ad carbo.l.i.§ ii. Ergo non ſunt in conciliis expectandi oēs vel dicte due partes. Qr iſta expectatio longiorem tp̄is tractum regreret. Sed conuenientibus aliqbus Cardinalibus:Patriarchis,Primatibus,Metropolitanis:ep̄is,et Prelatis,vt dixi.ſ.illi dn̄r legitimum concilium conſtituere. Et q̄ expedienda occurrunt celeriter aliis non expectatis expedire poterunt:cum illi neceſſitate inſtante totum vl̄e concilium oīno repreſentent. Ad qđ bene facit tex.xxiii.q.iiii.guiliſarius.vbi Papa inquit. Nec dimitto ppea officium meum:ſed cum ep̄is quos cōgregare potui ⁊c.ſicut in ſimili de aliis vniuerſitatibus ēt dicimus. Quia ls oēs non conueniant. Tamen Scabini priores vel ſenatores eoꝝ expedire pn̄t incumbentia vniuerſitati:prout no. Bar.i.l.oēs ppli.ff.de iuſti.et iur.et no.in.l.cum nauarchoꝝ.C.de nauicula.lib.xi. Et hoc forte intellexit glo.in.l.aliud.§.refert.ff.de reg.iur.dum dixit.q̄ primo pōt populus:vel decuriones qui p̄ſunt loco populi:hoc idem probatur. in.d.c.vbi periculum.v̄ſi. Idē quoq3 Cardinales. Ibi vel niſi aliqđ tam grande et tam euidēs p̄iculus inimineret:q̄ oībus et ſingulis Cardinalibus pn̄tibus cōcorditer videret̄ illi celeriter occurrendū,et idem in aliis electionibus et rebus per aliquam vniuerſitatem

expediendis:q2 poſt termini prefixi lapſum:
Qui reperiunt congregati expediunt alijs
vlterius non expectatis pp periculum lon-
gioris z diſpendioſe ꝓrogationis: vt leg z
no.in.c.ſtatuimus.de ele in vj.ibi. ſed ſi ps
alia non venerit per viginti dies poſt aduē
tum alterius expectata in electiōis negocio
non obſtante cuiuſq3 abſentia ſicut de iure
fuerit ꝓcedat. Unde bene ēt dicimus q2 pp
piculū īminēs pp diutinā vacationē eccīia
rū z bñficiorꝫ eccl'iaſticorꝫ in electiōibus de
eis ſiēdis:vnus ſolus cōs alios electores ꝯſti
tuit ī mora:z ſolus ad electōes faciendā pce
dere pōt.lxv.di.c.ſi. De quo late per Anto.
de bu z alios in.c.cum nobis.de elec. Quic
quid dixerit Petrus quem refert Abb.pa-
nor.ibi qui tenuit q2 ptās maioris partis
nunq3 deuoluit ad minorem,niſi pp ipſius
delictum.c.gratum.de poſtu.ꝓla.z male.Et
ppea eius opi.cōiter a doc.reprobat per rō-
nem quam ipſemet Petrus adducit:qꝛ ni
hil aliud allegaret. Nam conſtat vt dicunt
doc.contumaciā eſſe delictum.l.oē delictū.
ff.de re mili.z negligentia eſt pctm̄ grauiſſi
mum.xxiiij.q.i.officij. Ergo per iſtas rōnē.
Suppoſita contumacia vel negligentia ma
ioris partis:eius poteſtas pp tale delictus
deuoluit ad minores partem pñtem. Et ta-
les pñtes hoc caſu dicerent eſſe maior z ſa-
nior pars totius vniuerſitatis.extra de his
que ſi.a maio.part.capi.c.i. Mul'a.n.iuris
fictione p mittunt ad pericula euitāda, que
alias non concederent.ar.extra.vt lit.nō cō
teſta.qm̄ frequenter facit tex.in.l.i.C.qm̄ lice.
vnicuiq3 ſine iudi.ſe.vendi.z in.l.ait ptor.§.
ſi debitorem.ff.de his que ſi. in frau.credi.
In ꝓpoſito igit nr̄o dixerūt aliqui: vt An
to. Roſel.in ſum.ſua.in trac. de concilijs:z
alij:q2 iura que dicunt q2 due ſaltem partes
vocandorꝫ debent eſſe pñtes vt no.in.c.cus
nob.de elec.z in.d.l.plane.ff.qđ cuiuſq3 vni
uerſi.noie. Non hñt locum in concilijs vli
bus rōne pdicta:hoc eſt pp periculum cāꝝ
que in eis expediri hñt. Unde ꝯcludendo
dicūt iſti q2 poſteaq3 vocati ſunt oēs:eo mō
quo ē diximus.in ti. Que ſit forma: qui ve
ſit modus vocandi ad concilium. Ptās le
gitimi concilij reſidet penes comparentes.
Adeo q2 quotquot in loco deſtinato cōgre-
gati reperiant:illi concilium legitimum cō
ſtituere dñr. Etiā ſi eſſent tm̄ duo aut tres.
iux.illud Saluatoris Matth.xviij. Ubi fue
rint duo aut tres in noie meo ꝯgregati in
medio eorꝫ ſu3 zc. Ad qđ faciunt no. in.d.
c.cum nobis olī3.z per Bar. z alios in.d.
l.nauarchorꝫ.C.de nauicula. lib.xi. Quāuis
tm̄ de honeſtate illi duo aut tres deberent
ſaltem ꝯgregare tot epos q2 cās criminales
ꝯ alios Epos audire z terminare poſſent:
ad qđ ſaltem duodecim Epi regrunt.xv.q.
viij.felix.ij.q.v.pſul. Qui tex.per dcām rō-
nem facit q2 ſi cāe criminales in cōcilio in-
tentarent ꝯ epm Cardinalem in concilio
plures Epi ꝯgregari deberent: q3uis tm̄ ille
tex.loquat de teſtibus z non de iudicibus.
¶ Ubi etiam glo.dixit: q2 ꝯ Papam duo
teſtes ſufficiunt: ſed ꝯ Epm Cardinalem.
lxxij.ad condēnañ.ipm:requirunt,vñ Pa-
pa in hoc deterioris eſt ꝯditionis:q2 vt in-
quit dicta glo. Reatus ipſius eſt ſine cōpa-
ratiōe maior q3 aliorꝫ: z ideo eſt ſine ſpe ve-
nie ꝯdemnandus vt Diabolus:de pe.di.ij.
principiū. Predicta tm̄ ꝓcedere poſſent ſm
Roſellum qñ papa ſiue eius Legatus non
eſſet in ꝯcilio:q2 ſi ibi adeēt papa:ipſe ſolus
cum vno epo concilium facere poſſet:nō ob
ſtante aliorꝫ abſentia: q2 ipſe regulr dr eē
concilium:vt ꝓbari vr in.c.ſignaſti. de ele.
Et ſolus pōt audire cās criminales Eporꝫ.
Ac eas vni tm̄ delegare ſine illo ſolēni nu
mero.xii.Eporꝫ.iij.q.vj.dudum.de do.z cō
tu.c.ꝟitatis.de accu.c.cum dilectus. Qđ ēt
ꝓcederet in concilio: q2 ſi3 eſſent pauciores.
xij.poſſent nihilominus de iure ēt in cau-
ſis criminalibus Eporꝫ ꝓcedere:ac vni tm̄
delegare ſine pſtarato illo nuō.xij. Quis il-
lud qđ dcm̄ fuit de. xij. Epis: de honeſtate
potius ꝓcedit ſm ipm Roſel.q3 de neceſſi-
tate. Qđ tm̄ mihi non ſatiſfacit:q2 nemo ne
gat quin ſolus papa poſſit cognoſcere z iu-
dicare de cauſis Eporꝫ.d.c.dudum cum ſi.
Sed nūc querebat quot Epi vel prelati cus
ipſo aut ſine ipſo legitimum concilium cō-
ſtituant. Et ppea recte non rñdet ad qſtm̄.
Dicendo q2 ſolus papa cū vno Epo poſſet
cōſtituere ꝯcilium:q2 iudicare pōt cās Epo
rum ſolus:ſed reflectendo dcm̄ ſuū. Si verꝫ
eſt q2 in cā criminali vnius Epi xij.alij epi
ſaltē de honeſtate interuenire debent. Qāto
ergo honeſtius z rōnabilius erit dicere q2
concilium qđ gdē tractare h3 de cauſis gra
uioribus z multo magis arduis z difficili
bus:q3 ſit cā Criminalis vnius Epi. Pu-
ta de cauſis fidei:hēſis:ſciſmatis. Reforma
tionis vlis eccīie tam in capite q3 in mem
bris depoſitionis pape z hmōi hēre debēt.
Nedum

Nedum.xij.ſed lõge plures Ep̄os ⁊ p̄latos.
Tum rõne ſanioris iudicij. Quia in rebus
dubijs illud dr̄ ſanius iudicium ⁊ magis
approbatum qđ a plibus iudicatur.lxv.di.
ſane.cum duobus ſeq. Tum rõne rectitudi
nis ⁊ grauitatis. Nã illud rectius ⁊ graui
us dr̄ iudicium qđ plurimoꝝ ſententijs com
probatᷣ.de offi.deleg.prudentiam in prīci.
Pro quo b̄n faciunt ſanctiſſimoꝝ aplōꝝ ⁊
antiquoꝝ nr̄oꝝ exempla:qui in concilijs ſu
is ⁊ in ponendis ſtabilibus fundamentis fi
dei nr̄e:vel oēs:vt pȝ in ſymbolo aplōꝝ:vel
quotquot poterant:vt pȝ in ſymbolo prius
in concilio Niceno edito congregauerunt.
xv.di.canones. Et q̄uis in iure non repia
mus certum ⁊ determinatū numeꝝ eoꝝ:
qui intereſſe debent ad legitimum conci
lium ſtatuendum. Et credam ſufficere eos:q
congregati reperiuntᷣ in loco determinato
die ⁊ tp̄e ſtatuto:⁊ in termīo citatis p̄fixo.
Dũmodo ſit numerus cõpetens ⁊ nõ prox
ſus vilis ⁊ diminutus nationum ↄuenien
tium. Non tñ crederes cum Roſel lo:q ſo
lus papa cum vno aut duobus vel.xij.ep̄is
concilium vle facere poſſet. Nam ſi mãm ⁊
cãs concilioꝝ. Si eoꝝ grauitatem ⁊ aucto
ritatē circũſpiciamus. Si qđ hactenus ſer
uatum fuerit ab exordio naſcentis ecclie ⁊
fidei nr̄e conſyderemus. Ridiculũ ꝑfecto:
indecens:⁊ ꝑſus abſurdum videretᷣ: hoc
aſtruere. Unde ſi de cã pape tractandũ fo
ret cum vno Ep̄o:idem papa ⁊ iudex ⁊ ps
eē cõprobaretur.iij.q.v.qđ ſuſpecti. ⁊ de re
iudi.c.e.paſtoralis. Ex quo ſequeretur maxi
mum ⁊ intollerabile abſurdũ. Si.n.papa
cum vno vel cum paucis Ep̄is concilium
facere poſſet vle:faciliime poſſet eos oēs in
ſuam trahere ſententiam:⁊ ſic vniuerſe fi
dei nr̄e ſtatus ⁊ diſpō ad vnius tm̄ hoīs ar
bitriũ redigeretur. Qđ ꝑfecto valde picu
loſus eēt:vt ingt Archi.xix.di. Anaſtaſius.
vbi eſt bonus tex.ↄ̄ iſtam opi. Roſelli. Ibi
nãqȝ dr̄:q multi clerici ſe ſubtraxerunt ab
obedientia Anaſtaſij Pape:eo q cõicaſſet
cuidam Photino Diacono Theſſalonicē
ſi ſuſpecto de hereſi ſine concilio Ep̄oꝝ: pre
ſbyteroꝝ:⁊ clericoꝝ cuncte ecclie catholice.
qui tex.optime facit ad ꝓbañ. id qđ.ſ.dcm̄
fuit in ti. Nunquid Ep̄i ⁊ prelati oēs ad cõ
cilium vocandi ſint ⁊c. Preterea tale conci
lium pape ⁊ vnius ep̄i dici non poſſet vle.
Quia ibi non repiretur xp̄ianoꝝ vniuerſi
tas:vel ſaltem talis quota que vniuerſitatē

ipſam repn̄tare poſſet:ſed potius diceretur
particulare ⁊ priuatum conciſtoriũ vel pa
pale iudicium. Si aũt papa ſolus cum vno
Ep̄o:imo cum oībus ſuis Cardinalibus ⁊
p̄latis gn̄ale concilium facere ⁊ vlem ecclias
repn̄tare poſſet:fruſtra de concilijs vlibus
congregãdis q̄reremus. Et q hoc non ſit:
probatum fuit.ſ.diuerſimode ⁊ diuerſis in
titulis. Dum q̄reretᷣ:quid ſit concilium:qui
ad concilium vocandi ſint ⁊ qui ⁊ quot in
tereſſe debeant ⁊c. Et ꝓbat glo.no.xvij.di.
in.c.i.dum dicit q vle concilium eſt illud
qđ a papa vel eius Legato cum oībus ep̄is
conſtituitᷣ. ¶ Redeundo igitᷣ ad principale
queſitum nr̄m.vȝ.quot debeant eſſe p̄ntes.
Ut legitimum gn̄ale concilium ↄſtituere di
cantᷣ. Jo.an. in.d.c.i.de his que fi. a maio.
par.capi.recitat opi. Uincen. Goffre. Phi
lip.⁊ Hoſti.quas ſibi placere dicit. Qui cõ
cludere videntᷣ q que fiunt per vniuerſita
tem non valeant:niſi due partes vocando
rum ſint p̄ntes.Lȝ ſm̄ eum. Ala.⁊ Guliel.
naſ.qui dicebant.ll.ibi.ↄ̄. hoc inductas log
in decurionibus:⁊ q ſufficiebat q maior
pars vocandoꝝ interſit:⁊ ſic q excedãt di
midiã.alleg.x.q.ij.§.hoc ius porrectum. Ibi
⁊ accedente conſenſu ordinatoris ⁊ maio
ris partis ibidem ſeruientium addũt:⁊ ibi
dem p̄ntium. Qđ et ſentire vr̄ glo.iij.in.c.
ſi.de maio.⁊ obe. Que dixit q in ijs q̄ expe
diri hn̄t per vniuerſitatem:vocandi ſunt il
li oēs:qui ſunt p̄ntes in prouincia: ſi cõmo
de vocari pn̄t:quouſqȝ ſaltem pn̄s ſit ma
ior pars capl̄i. Si aũt ſunt extra prouinciã:
aut ita remoti q cõmode vocari non pn̄t.
Preſentes diſponere debent de rebus eccle
ſie:q (ingt ipſa) tota ptās ⁊ ius vniuerſita
tis remanet penes illos quotquot ſint.ff.qđ
cuiuſqȝ vniuerſi.no.l.ſicut. Abb. vo panor.
in.c.cum oēs.de conſti.in pe.col.⁊ ſeq. Dus
querit q̄t deãnt eē p̄ntes: ad hoc vt actus
vniuerſitatis valeat:dicit q glo.iuris cano
nici.in hoc multum variarunt. Sed q tan
dem opi. Canoniſtaꝝ ⁊ Legiſtaꝝ eſt vt in
teruenire debeãt due partes totius vniuer
ſitatis:vt.ff.qđ cuiuſqȝ vniuer. no.l.nulli.⁊.C.
de decurio.l.nouationum.lib.x. Sed in ꝓ
poſito nr̄o dicit q ſaltem deberet ↄſentire
maior pars haꝝ duaꝝ partium ⁊ ſic dicit
debere intelligi.l.qđ maior.ff.ad muni. ⁊.c.
i.de his que fi.a maio.par.capi. ſentit gl.in
l.alio.§.referᷣ.ff.de re.iudi.⁊ gl.in.d.l.nulli.
Bar.in.l.oēs ppli.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ Inno.

in.c.ij.de ope.no.nunci.ꝛ hoc ꝓbatur rõne
ſm eum:q2 ille due partes repñtãt totũ vni
uerſitatem.d.l.nulli.ꝛ.l.nouationum.Ergo
in ꝯſentiendo ſufficit maioꝛ pars iſtaꝝ dua
rum partium.Si aũt plures ꝯuenirent q̃3
due partes.Tunc requiratur ꝙ maioꝛ mars
oĩum conuenientium conſentiat,q2 tũc oĩs
faciunt vniuerſitates. Subdit tñ qꝺ in alio
ꝓpoſito dicebamus:ꝙ lȝ pñtia duaꝝ parti
um ſufficiat ad validitatem actus.Tamen
ſi tertia pars que abeſt:non fuiſſet vocata:
ſed eẽt contempta contempti poſſent con-
temptum ſuum proſequi: ꝛ quicquid actus
eẽt retractari facere:extra de elec. qꝺ ſicut.
Et addit aduertendum eẽ ꝙ in nuo duaꝝ
partium:non ſunt cõputandi illi q nõ ſem-
per hñt vocem:vt no.ꝛ hr̃ in cle.vt circa.ꝺ
elec.Maximam aũt diuerſitatem ſe repire
dicit inter Legiſtas ꝛ Canoniſtas: quo ad
articulum nr̃m principalem, quam dicit ſe
non repire deciſam per aliquẽ:q2 ſm Bar.
in.d.l.oẽs populi quẽ ſequr oĩs pratica: nõ
ſufficit vniuerſitatẽ vocari. Sed opȝ neceſ-
ſario ꝙ interueniant ſaltem due partes:ita
intelligit ipſe.l.ſi.C.de predi.decuri.li.x.Sed
Canoniſte cõiter diſtinguunt:ꝙ aut eſt aliq̃s
ad quem ſpectat congregatio vniuerſitatis.
Et tunc ſi ad mandatum illius non veniãt:
pñt veniẽtes ſoli explicare actũ ꝛc. Et ſi nõ
interueniat maioꝛ pars concilij. Hoc vult
Inno.ſm eũ in.c.i.de maio.ꝛ obe.ꝛ in.c.ij.
de ope.no.nũci.adde ꝛ gl. in.c.i.de his q̃ ſi.
a maio.par.capi.Ubi Henri.boych. ꝛ Jo.
de imo.innuere videnť. Quaſi ꝙ conuoca
tio ſupioris conſtituat non venientes i mo
ra ꝛ in contumacia:ꝛ qꝺ talis contumacia
eo ipſo priuet eos facultate vocis dande: ꝛ
pro hoc dicit ſe alle.bonum tex. in.c.cum no
bis.de elec.Ubi dr̃ qꝺ ſi vocati ad electiões
per hñtem ptãtem vocandi:nolũt venire:
faciunt ſe alienos.Ergo non debẽt compu-
tari i numero duaꝝ partiũ:ꝛ hoc ſentit gl.
dicit ipſe.i,d.cle.qꝺ circa. ꝛ tenuit qdã Jo.
Bononien.doc.vt recitat Jo.an.in.c.i cau
ſis.de elec.Qui tenebat qꝺ ſi in vniuerſita
te ſunt centũ hoĩes:ſi eis vocatis per habẽ-
tem ptãtem,conueniant tñ.xxx.qꝺ ius toti
us vniuerſitatis reſidebit tãtũ penes.xxx.
Que qdem multum faciunt ad deciſiones
huius nr̃i articuli:ꝛ q̃uis tex. per Abba.in
ductus non ꝓbet id qꝺ dixit de ſupioꝛe,q2
loqtur in caplo ſeu canonicis, q cõuenerãt:
qui abſentem vocarũt:tamen ſuſtineri po-
teſt:q2 forte cõuocatio erat deuoluta ad eos
vel eoꝝ aliquem tanq̃3 ad antiqoꝛem.Et lȝ
tunc ille antiqoꝛ non habeat iuriſdictionẽ:
tamen eius vocatio hȝ hanc q̃ſi iuriſdictio
nem:qꝺ conſtituit non venientes in moꝛa.
Ita qꝺ ptãs totius vniuerſitatis reſidet pe
nes venientes:ꝛ facit abſentes cõtumaces:
vt no.per Inno.in.c.ij.de no.ope. nunci.ꝛ
declarat idem Abb.in.c.i. de maio. ꝛ obe.
in.ij.col.¶ Si vo non eẽt aliq̃s ad quẽ ſpe
ctaret conuocatio,tunc aut inſtat finis ter-
mini ꝑfixi vniuerſitati ad expedien̄. actũ:ꝛ
tunc minoꝛ pars maioꝛem vocare poterit.
Et ea nolente venire poterit ipſa minoꝛ ps
ad actum expediẽdũ ꝓcedere: q2 ipſa nõ dȝ
iure ſuo ꝑuari pp contemptum ꝛ inobediẽ
tiaȝ maioꝛis partis,vt no.in.d.c. in cauſis.
ꝛ in.c.cum vobis. Aut terminus non eſt
ꝑfixus vniuerſitati ad explicandũ actũ q ex
pediri dȝ.Et tunc debent ſaltem, interueni
re due partes qualitercunq̃3 interuenire de
ſint,ꝛ monere tertiam partem ꝙ cõueniat
tali die.Alias autem dicta tertia pars age
re poſſet de contemptu vt dictum fuit ſ.ꝛ
no.in.d.c.ij.de ope.no.nunci.ꝛ in.d.c.cum
vobis.de ele.ꝛ ꝓbatur ex mente dicte.l.no
uationum.Et putat idem Abb. hanc opi.
Canoniſtaꝝ eſſe vioꝛes,que vt dixi: decidit
caſum nr̃m.Reſpondendo aũt ad.d.l.ſi.C.ꝺ
ꝑdi.decurio.ſuper qua ſe fundat Bar.dicit
Idem Abb.qꝺ intellectus illius.l.eſt mul
tiplex ꝛ obſcurus.Et qꝺ põt intelligi in fa-
ctis grauibus in qbus nõ ſufficit conuoca-
re vniuerſitatem per tabellam vel cãpanã:
ſed conuocari dȝ per nuncium vel lr̃as: vt
no.in.d.c.in cauſis.de ele.Et ita reſidet ibi.
Per que oĩa videreť in caſu nr̃o debere di-
ſtingui:qꝺ aut Papa vel eius Legatus cus
mandato ſpãli conciliũ vlẽ congregat:aſſi-
gnato termino ꝛ loco cõpetenti oĩbus eꝑis
ꝛ prelatis per eoꝝ lr̃as citatoꝛias vel moni
toꝛias ſm modũ de quo ſ.Et tunc lapſo ter
mino lȝ non reperirenť ibi due partes: vel
maioꝛ pars oĩum vocandoꝝ ꝛ vocatoꝝ ad
concilium.Poterunt illi Eꝑi ꝛ ꝑlati q cõ-
uenerunt:quotquot repiant̄ cũ Papa vel
eius Legato facere legitimũ conciliũ.Decla
rando ſe vlẽm eccliam reꝑſentare:ꝛ cõciliũ
illud eſſe legitimũ.Prout alias fecit cõciliũ
Conſtãtienſe:vt cõſtat ex eius geſtis:ꝛ idẽ
crederes ꝓcedere vbi collegiũ Cardinaliũ:
ſeu iferioꝛ ꝑlatus ꝛ Impatoꝛ ad q̃s talis cõ
uocatio legitime deuoluta foret,ſȝ qꝺ ſ.loco
ſuo diximus

ſuo diximus: conciliũ conuocaret per ter.
z no.in.d.c.i.de maio.z obe.z in.d.c.cũ no
bis.de ele. Quõ ſi ipſi tm̃ Epi z p̃lati, vel eo
rum aliqui abſq3 alia vocatione ꝯueniſſent
concorditer:z debitis p̃miſſis p̃paratorijs
de q̃bus.ſ.in ti. Quis concilium conuoca-
re poſſit:vellent conciliũ ꝯuocare alijs no-
lentibus vel negligentibus illud cõuocare.
Tunc forte dici poſſet q̄ maiore parte veni
re recuſante: ſeu contẽnente vel negligente
in termino eis p̃fixo, vt.ſ.q̄ ipſi p̃ntes:dũ-
modo alias ſeruarent̄ reqſita: ꝓcedere poſ-
ſent:conſtituendo non venientes in mora:
z declarando ſe vlem eccliam rep̃ntare zc.
vt.ſ.per iura p̃miſſa. Si vo terminus nul-
lus eſſet prefixus. Sed tm̃ gñalr intimatum
fuiſſet oı̃bus p̃latis:q̄ cãe vrgentiſſime con-
gregãdi conciliũ exuberãt. Et q̄ Papa Car
dinales z alij ad quos ſpectat:reqſiti illõ cõ
uocare recuſabant. Et ꝓpea q̄ in viſceribus
charitatis Jeſu chri:eos rogabant z inuita
bant:q̄ ad talem locum deſtinatum ꝓ ipſo
concilio.celebrando conuenire vellent. Tũc
danda eſſet opera z ſumma ope curandus.
Inuocato ad hoc conſilio z auxilio Impa-
toris z Principũ chrianoꝝ q̄ ſaltem due
partes Prelatoꝝ ꝯuenirent. Et ita ille due
partes tertiã poſtea monere z in mora con
ſtituere poſſent. Ad hoc ne de contemptu
diceret̄:vt.ſ. Predicte aũt vocationi ſeu in-
timationi adaptari poſſet pratica concilij
Conſtantienſis. In quo ſancitũ fuit ad cui
tandam forte arrogantiam conuocantium
z indignationem conuocandoꝝ:q̄ congre
gati in concilio poſt receſſum. Joã. Pape.
xxiij.conuocare deberent abſentes p̃latos:z
alios Principes de obedientia Benedicti
pape.xiij.eoꝝ noı̃bus vel dignitatibus nõ
expreſſis. Sed ſub gñali quodam titᷣ Pro-
ut colligi põt in geſtis eiuſdem concilij in
ſeſſione.xxij. Ubi ſunt lr̃e congregatoꝝ ad
Regem Aragonũ hmõi ſub tenore.vз. Mi
ſeratione diuia:Epi:Preſbyteri: Diaconi:
Cardinales:Patriarche. Archiepi:Epiſco
pi:Prelati:z ceteri in Conſtãtieñ. ciuitate
prouincie Maguntineñ. In xp̃i noı̃e cõgre
gati.Illuſtri Principi Ferdinãdo Dei grã
Aragonum z Sicilie Regi:Salutẽ z eccle
ſiaſticam vnionem feliciter intueri. Quãq3
neq3 miſericordie Dñi neq3 menſuram po
nere:neq3 eiuſdẽ tpa diffinire poſſumus zc.
¶ Sed poſteaq3 concilium plenum fuit: z
nationes oẽs congregate fuere:alr̃ ſcribebat
concilium:vt p3 in eiuſdem ſeſſione.xxiiij.
in citatione decreta ꝯ Petrum de Luna.
Bñdictum nuncupatum: in obedientia ſua
hmõi ſub tenore.vз. ſacroſancta gñalis ſy-
nodus Conſtantienſis:vniuerſis z ſingulis
venerabilibus fratribus. Patriarchis. Ar
chiepiſcopis. Epis:ac dilectis eccl̃e filijs.
Abbatibus. Prioribus. Prepoſitis. Deca-
nis. Archidiaconis zc.z.ſ.ſalutẽ z oı̃poten
tis Dei benedictionem: ac mandatis nr̃is
z eccl̃e diligenter obedire: clamat ſcã fide-
lium mater eccl̃ia:ſponſa xp̃i. Clamat fide-
lium multitudo:clamauerunt iam multis
annis ad dñm zc. Et crederem q̄ dictã in
timationem concilij: quotquot congregati
reperirent̄:facere poſſent,premiſſis p̃ambu
lis de q̃bus.ſ.cum ſit cã popularis z publi-
ca. Maxime iminente cã graui, z tp̃e p̃fixo
adueniente. De quo per concilium Conſtã
tieñ.ſeſſione.xxxix. In quo ſtatutum fuit in
decreto incipiente frequens: q̄ de decẽnio
in decẽnium conciliũ conuocaret̄:poſt du-
as primas conuocationes zc. Ut pluries.ſ.
dixi. Quicqd aũt dixerint Petrus de mõ-
te Eps nr̃ Brixianus ſuo in Libello:de po
teſtate ſummi Pontificis:concilij z Impe
ratoris:qui ſatis gñalr z inuolute dicere vo
luiſſe vr̃:q̄ ad hoc vt alij Epi: per Epos z
Prelatos conuocari poſſint,op3 q̄ ſaltẽ pre
ſentes ſint due partes vocandoꝝ. Et Ar-
chieps Florentinus:qui in tertia parte ſũ-
me ſue.ti.xxiij.c.ij.circa ſi.dix̄ q̄ auctoritas
concilij reſidet penes vocatos venientes:ſi
ſaltim interſint due partes oı̃um Epoꝝ or
bis. Per id qõ leg.z no.in.c.i.de his que ſi.
a maio.par.capi.per Jo.an.vel forte ſuffice
ret dicit ipſe:ſi maior pars Epoꝝ orbis in-
terfuerit:vt no.per compoſto.in.c.q̄ pp̄ de
elec. ¶ Qđ ſi forte conuocati ſeu citati ve-
niſſent ad locum concilij deſtinatum z de-
mum receſſiſſent non petita nec obtenta li
centia:concilium nihilominus in competẽ
ti numero exiſtens ꝓcedere poſſet, ipſis re
cedentibus vlterius non citatis nec requi
ſitis maxime vbi periculum eſſet in mora:
ar.eoꝝ que no.in cle.ne romani.§.porro.de
ele.facit.c.certum.xj.q.iij. de iudi.c.i.de do.
z contu.cle.i.z qõ hr̃ per Inno. in.c.conſu-
luit.de offi.deleg. Ubi dicit: q̄ ſi terminus
prefixus ad eligendum prorogeт̄ abſentes q̄
ſemel citati fuerant non ſunt amplius citã-
di:ad qõ bonus tex.xviij.di.c.ſiquis adeſſe.
z in.c.vbi periculum.§.ſane.de elec.in.vj.z

qđ no. Inno. in. c. cōſiderauimus. ⁊ in. c. eccleſia. el. ij. de elec. Archi. lxv. di. ſi forte Panor. in. c. cum nobis. de elec. ⁊ Spe. in ti de ſindi. §. i. vſi. quid ſi oēs ⁊c. Concludit igr̄ ex p̄miſſis oībus: ⁊ ex geſtis antiquoꝝ cōciliorum: ⁊ concilij Conſtantien. ꝓut ſ. dixi. qđ oībus vocatis: ad certum locū: ⁊ terminus iuxta formā ⁊ modum p̄miſſum qđ concilium legitimum ſatis dici poſſet ⁊ deberet: vbi cōpetens multitudo adeſſet: ſʒ oēs, vel due partes: aut maior pars oīum epoꝝ non adeſſet. Dūmodo abſentes ꝓcuratores cōſtituant ⁊ mittāt: et nimis vilis vel parua multitudo non ſit congregata. Quia tunc concilium legitimum dici non poſſet. Nec celebrari deberet: pp magnitudinem et importantiam reꝝ in eo tractandaꝝ. Qđ belliſſime probat. Jo. xxiij. in Bulla ſua cōuocationis concilij Conſtātien. Ibi veꝝ qꝛ veniente poſtea tpe conſtituto. Prelati et ceteri qui hmōi concilio intereſſe debebāt. Nequaq̄ in tanto numero conuenerant: q̄ꝫtus magnitudo reꝝ agēdaꝝ regrer̄ videbat ⁊c.

¶ Et ſʒ ordinatum fuerit in dicto cōcilio ꝙ oīa expedirent per electos et deputatos per nationes. Attā videri pōt. Quot Prelati nuncij: Procuratores: et Oratores conuenerint ad dcm̄ conciliū ex lectura geſtoꝝ eiuſdem preſertim in ſeſſiōe. xx. Ubi deſcribunt. noīa eoꝝ oīum qui pro ſe, vel ꝓcuratorio noīe alioꝝ in concilio reperiebant: q fuerunt in ſatis competenti numero.

¶ Ubi plures de papatu contendunt.

Premiſſoꝝ occaſione querūt nōnulli: vt petrus de mōte. vbi ſ. Quid dicendū in caſu p̄miſſo. Ubi plēs contendunt de papatu: prout fuit tpe diri ſciſmatis: vſq; ad congregatiōnē concilij Conſtantien. Quo tempore tres reperiebātur in ſuis obedientijs pontifices maximi. vʒ. Balthaſar coſſa: qui in ſua obedientia appellabat Jo. xxiij. petrus de Luna, Qui etiam in ſua obedientia. Benedictus. xiij. nuncupabat. Et Angelus Corarius: qui in ſua quoq; obedientia. Gregorius. xij. dicebatur. Si vna tm̄ obedientia cōueniret ad cō concilium: ꝓut fecit a principio obediētia. Jo. xxiij. que conuenit cum eo ad concilium Conſtantien. et alie due conuenire recuſarent. An tunc illa vna obedientia, et ſic minor pars maiorem partem et ſic alias duas obedientias conſtituere poſſet in mora et in contumacia vocando eas. Et dicit ad h̄ idem petrus de monte ſe putare qđ ſic: cū eccleſia careat vnico capite ſaltem de facto ꝓpter ſciſma: et ſic dicat quaſi vacare: cum non hēat vnum ſolum papam prout habere deberet. alle. vij. q. i. factus eſt Cornelius. Poſtea dicit qđ poteſtas conuocandi p̄latos ad concilium tunc eſt penes quoſlibet Archiepos ⁊ alios quoſcunq; p̄latos ſuperiores q̄ ad ſuos ſubditos vel ſubiectos. xviij. di. ſi eps. Si ergo (inquit ipſe) Archiepi vocant ſubditos ſuos ad concilium: ⁊ ipſi nō veniunt in termino eis aſſignato. Conuincunt negligentes: ⁊ per ꝯñs deuoluit ptās ad accedentes etiam numero pauciores, vt no. per Jo. an. de offi. ordi. irrefragabili ſm eum. Pro quo facere dicit. Q ius vniuerſitatis pōt in vno reſidere: ad qđ alle. xv. di. ſynodus. vbi pʒ ꝙ in ꝯcilio gn̄ali: qn̄q; fuit grandis multitudo patrum: qn̄q; magna paucitas: in tm̄ ꝙ. xxij. legunt fuiſſe in cōcilio Laodicen. Et ſic concludendo dicat ſe credere conſultius eſſe: ꝙ alijs nolentibus accedere. Iſti pauciores ꝓnuncient ſe conſtituere gn̄ale conciliū: ⁊ in ſe eſſe eius iuriſdictionem. Qđ facere pōt iudex: ꝓut no. ff. de iudi. in. l. ſiquis ex aliena. ⁊ per Bar. in. l. ij. ff. ſiq̄s in ius voca. non ier. ⁊ per Inno. in. c. p̄terea. de dila. ⁊ in. c. ceteꝝ. de iudi. Ubi aliqd per Moderniores. Quid aūt p h̄ dicere aut concludere voluerit: quo ad qōnes per eum ꝓpoſitam: ipſe viderit. Ego vero inherendo his que in p̄cedenti articulo dicta fuere: ex geſtis concilij Conſtantien. crediderim: ꝙ ſi vnus ex tribus pontificibus max. ſolus vocaret oēs ⁊ ſingulos patriarchas: Cardinales: Archiepos: Epos, p̄latos: ac principes ⁊ alios quoſcunq; ad concilium ire debentes: ſatis eſſet, ⁊ ꝙ ſʒ illi tm̄ de ſua obedientia ꝯuenirent: ꝙ alij omnes aliaꝝ obedientiaꝝ dicerent eſſe in mora ⁊ contumaces. Et ꝙ idem pontifex cum illis qui conueniſſent poſſet legitimum ꝓnūciare concilium ⁊ expedire oīa incūbentia: vt pʒ exemplo dicti concilij Conſtantien. qđ a principio ita conuocatum canonicum legitimumq; ꝓnunciatum fuit. Declarando illud repn̄tare eccleſiam vlem: ⁊ ptātem immediate habere a Xp̄o ⁊c. vt colligit ex geſtis eiuſdē i p̄ncipio. iiij. ſeſſiōe in Decreto icipiēte. In noīe ſcē ⁊ idiuidue trinitat; ⁊c.

¶ Nec

¶ Nec arbitror curandum eſſe. Quis deō caſu conciliū conuocet. Dūmodo cā legitima illud congregādi ſubſit: ꝛ modus debitus ſeruet̄: prout ſatis copioſe ſ. demonſtratum extitit in ti. Quis concilium cōgregare: vel auctorare poſſit. Et ſatis aperte colligitur ex pratica: ꝛ decretis dicti cōcilij Cōſtantieñ. Quicquid de eis dixerit. Joā. de turre cre. in ſum. ſua de eccl̄ia. lib. ii. c. xcix. Ubi concilio Baſilieñ. ꝛ Conſtātieñ. multum detrahendo dictum decretum multipliciter impugnare nitit̄. Aſſerendo inter cetera ꝙ dicta Decreta nō hn̄t robur, ex eo ꝙ non fuerunt ꝯcluſa vnanimi ꝯſenſu aliarum obedientiaꝝ. Iux̄. id qd̄ dr̄ p Iſydo. vi. ethi. lib. ꝛ pont̄. xv. di. c. i. ꝙ. ſ. niſi oēs cōſentiant in vnum: non pōt dici ꝯcilio concilij vlis. Qd̄ aūt non interuenerit talis conſenſus: pꝫ īquit, qꝛ multi prelati ꝛ doctores clariſſimi non conſenſerunt nec intereē voluerunt: ac ſi vellet inferre ꝙ dcm̄ concilium non fuerit legitimum: qꝛ alie nationes non interfuerunt: lꝫ vocate fuerint gn̄alr̄ p Joā. xxiii. vt ſ. late oſtendimus, ꝛ pꝫ in eius bullis conuocationis dicti concilij. Et ſcd̄o ꝙ dicta decreta ſint inualida qꝛ p̄dicte nationes ꝛ oēs qui in concilio erant: noluerunt eis conſentire: De quo ꝑfecto non poſſum non mirari. Qꝛ quoad primum vt ſ. clare oſtendimus. Poteſtas reſidet penes venientes vocatos: ꝛ alioꝝ non venientium cōtumacia et mora eis non nocet quominus expedire poſſint incūbentia: ꝛ ſi alr̄ diceremus, nullum reperiret̄ concilium legitimū vel ecomenicum: qꝛ in nullo antiquoꝝ vel modernoꝝ repitur oēs Ep̄os ꝛ p̄latos totius orbis interueniſſe, qd̄ oīno eſt fatuum dicere, put ſ. oſtendimus in ti. Qui ꝛ quot p̄lati regrant̄ ad concilium legitimum conſtituendum ꝛc. Quo v̄o ad ſm̄. ꝛ tex. in. d. c. i. xv. di. vbi in ſi. dr̄: ꝙ qui ſibimet diſſentiunt non agunt concilium: qꝛ non conſentiunt in vnum: non hoc dicit ad qd̄ per eū allegat̄. Sed loqtur ille tex. Iſydori. de diſcordantibus inuicē eque. Quia vbi ꝯ̄ria eſſent vota equalr̄ dici non poſſet conciliū ex ethimologia vocabuli. Sed ſi due partes vel maior pars conſentiret: ꝛ alij diſſentirent, non minus diceret̄ ab vli concilio id actum fuiſſe: put dicet̄. ī. in ti. An oēs vocales p̄ſtes eē ꝛ vnanimiter conſentire debeant: vt actus concilij valeat, ꝛ ꝓbat̄ p tex. ꝛ no. per. d. Anto. ꝛ alios in. c. i. de maio. ꝛ obe. ꝛ in. c. i. ꝛ ſeq. de his que ſi. a maio. par. capi. cum concord. Si aūt veꝝ eſſet qd̄ aſſerere vr̄. Idem Jo. de turre cre. ꝙ. ſ. Decreta illa concilij Conſtantieñ. non valerēt: ꝛ ꝙ concilium illud illegitimum fuiſſet ex eo ꝙ oēs obedientie alioꝝ pontificum non interfuerunt: nec oēs ep̄i vel p̄lati adeſſe voluerunt: lꝫ legitime vocati eſſent: ſed vt vnico verbo oīs iſta tollat̄ ambiguitas dr̄: ꝙ abrogatis ꝛ priuatis dictis pontificibus ſciſmaticis: de papatu contendentibus cū eoꝝ obedientijs: in dicto concilio, creato canonice Martino quinto reintegratū: ꝛ cū ſuis decretis approbatum et canonizatū fuerit vt pꝫ in geſtis eiuſdem nihilqꝫ prorſus ambiguitatis remanſiſſe dici poſſe videtur quinimo ſi alr̄ diceret̄ reſultaret vnum maximum abſurdum et inconueniēs quaſi hereticum: qꝛ vt ſ. diximus. Ex tali poſitione dicere oporteret: ꝙ hactenus nulla fuerint concilia canonica ecomenica ꝛ legitima: qꝛ nullum hactenus inuenitur concilium: in quo Ep̄i et prelati oēs totius orbis interfuerint. Et ſic deſtruerentur illa nō minus ſacra ꝙ̄ mirāda quatuor p̄ma concilia vlia: ſuper qbus fides nr̄a tanꝙ̄ ſuper quatuor euangelijs ſtabilita et fundata eſt. Et q̄ diuus Gregorius ſe non alr̄ venerari dicit. xv. di. ſicut. ꝙ̄ ipſa ſacra Euangelia vna cuꝫ tot alijs ſacroſcis concilijs: q̄ illa ꝓſequunt̄: et q̄ venerabilr̄ ſcā dei amplectitur eccleſia. Quod qdem fatuum prorſus eſſet dicere.

¶ Qua pena puniantur impedientes concilium celebrari.

Qua aūt pena puniantur. Impedientes concilium celebrari, vel Ep̄os: prelatos: et alios ad illud vocatos perturbantes: ne accedere poſſint? Reſpōſio abſqꝫ multa indagine ſummi poſſe vr̄ ex tex. formali in. c. qm̄ quidem. §. hunc ergo. Ibi et ſi quiſꝙ̄ princeps inuentus fuerit hoc ꝓhibere, cōione priuetur etc. Nec miꝝ nam in oībus criminibus eccl̄iaſticis principes ſclares ſubſunt ep̄is. Unde btūs Petrus p̄cipiebat, vt oēs principes et ceteri hoīes ep̄is obedirent: de maio. et obe. oēs. Et dicit Cardi. Zaba. in. d. c. qm̄ quidem. qd̄ ēt refert. d. Alexandrinus. ibi. ꝙ impedientes concilia ſunt habendi, ꝓ hoſtibus publicis. Qd̄ aūt dicendum ſit de

pręla:is ⁊ alijs perſonis eccliaſticis impe-
dientibus:vt ẜ.ex quo tex.in.d.c.q̄m quidē.
nullam eis penam imponit.Dicendū vide
ret̄ ꝙ hmōi pena eēt arbitraria:ſm Jo.de
deo.quem ibi refert.d. Alexandrinus:⁊ ꝓ
batur in.c.de cauſis.extra de offi.ordi.Sed
ꝯrium tenuit Hugo.⁊ Archi. ibi.Qꝛ imo
ſm eos ipſis eccliaſticis imponi dꝫ pena oꝛ
dinaria: de qua in.c.placuit. ⁊ in.c. ſi eps.
xviij.di.vnde dixit Hoſti.in.c.ſicut olī. de
accuſa.per illum tex. ꝙ illis imponit̄ pena
ſuſpenſionis.Quo aūt ad laycos vltra ꝑdi
ctam:vr̄ ēt eſſe pena ſacrilegij: per tex.in.c.
ad apſice.v̄ſi.⁊ vt ad pn̄s.de re.iudi.lib.vj.
ibi.Perpetrauit ſacrilegiū capi faciēdo ac
tenendo Cardinales ſcē Ro.eccłie: ac alia-
rum ecclia℞ ꝓlatos ⁊ clericos:religioſos:⁊
ſeculares venientes ad concilium ⁊c. Per
quem tex.ſupponendo capturam vel corpo
ralem detentionem vr̄ gnālr̄ dicendum:ꝙ
oēs tam clerici q̄ȝ layci ꝓlatos vel alios ad
conciliū euntes corporalr̄ impedientes vel
detinētes ſacrilegij reatum incurrant. Qd̄
iuxta glo. ibi eſt crimen eccliaſticum: vt hr̄
de fo.compe.cum ſit gnāle: ⁊ ſequit̄ glo. ꝙ
talium oblatiōes recipi ꝓhibent̄.xvij.q.iiij.
miroꝛ.xij.q.ij.de viro. Et ꝙ hmōi ſacrilegi
um pp captionem clerico℞ excōicationem
infligit.xvij.q.iiij.ſiquis ſuadente.Qd̄ etiā
ligat mandantes hoc per alios fieri.de ſen
ten.excō.mulieres.Etiam ſi his qui impe-
diunt̄ ire ad concilium alias pſonalis vis
⁊ iniuria nō fuiſſet irrogata. extra eo.nup.
Et rō per dcām gl. fundari vr̄ ſuper eo qd̄
cōiter dr̄.vꝫ. ꝙ ſacrilegium non ſolum cō-
mittit̄ auferendo ſacrum de ſacro: vel non
ſacrum de ſacro: aut ſacrum de non ſacro.
Iux̄.tex.⁊ not. in.c.quiſq̄s.xvij.q.iiij. Sed
etiam cōmittitur cum infert̄ iniuria eccłie:
clericis:aut rebus eccliaſticis:iux̄. tex.in.d.
c.cum ſit.cum his que no.⁊ ꝓbatur in.d.c.
quiſquis.⁊ in.c.ſacrilegium.ea.q.et cā. vbi
bona glo.que dicit ꝙ pro ſacrilegio imponi
tur pena ſpūalis duplr̄. Quia ſi cōmittitur
in perſonam incurritur pena excōicatiōis.
d.c.ſiquis ſuadente.Si cōmittit̄ in res poſt
trinam monitionem venit excōicandus.d.
c.quiſquis vel imponit̄ etiam pena tp̄alis
vt pecuniaria: q̄nq̄ȝ maioꝛ q̄nq̄ȝ mioꝛ.d.c.
quiſquis.et.c. ſiquis contumax . Sed du-
rioꝛ pena imponit̄ pro ſacrilegio ſm.ll.q̄ȝ
ſm canones:vt ꝓbatur ff.ad.l.iul.pecu.l.ſa-
crilegij.vbi pena pro qualitate pſone:rei q̄ȝ

rei conditione,ac tp̄is: etatis ac ſexus con-
ſyderatione ſeuerius vel clementius mo-
deratur vſq̄ȝ ad beſtia℞ damnationem:vel
in metallum aut deportationis in inſulas:
penas. Impedientes aūt Cardinales eun-
tes ad concilium:per capturam: detentio-
nem:vel diſtrictionem perſonales:vltra ex-
cōicationis ⁊ ſacrilegij penas alias plures
incurrunt.De q̄bus in.c.felicis. de pe.i.vj.
Et ſilr̄ impedientes epōs modo ꝑmiſſo in
currunt penas:de q̄bus in cle.ſiquis.eod.ti.
Roſellus quoq̄ȝ in Monarchia ſua. v̄ſicu.
Quero quid de impedientibus conciliis:
hanc q̄ōnem poſuit. Et dicit ipſe ꝙ ſi ipe-
dientes ſunt perſone priuate tenent̄.l.iulia.
de vi.publica.Quia impediētes Legatos:
Oratores,vel comites: illa.l.tenent̄, ſed iſti
prelati vel alij venientes ad concilium pn̄t
dici,oratores,vel comites,⁊ ſilr̄ qui Romā
ꝓficiſcunt̄, ergo illa.l.puniendi ſunt.ff.ad.l.
iuli.de vi.pub.l.lege iulia. Etiā ſi tales im
pedientes eſſent magratus, ⁊ vt inqt ipſe,
iſti a Papa puniri pn̄t.Quia in eos crimē
leſe maieſtatis cōmittunt, cū venientes ad
concilia gnālia:ſecuritatem a Ro.Pontifi
ce hēre cenſeant̄ ſtante gnāli citatione ⁊ cō
uocatione ipſius concilij per ipm̄ papaȝ fa
cta.Et violantes talem ſecuritatem princi
pis,crimen leſe maieſtatis in eum cōmit-
tunt: ⁊ eadem pena leſe maieſtatis puniri
debent.ff.ad.l.iul.maie.l.i. Item impedien-
tes concilium,vt ꝑfertur crimen leſe maie
ſtatis aduerſus rempublicam cōmittunt.d.
l.i.et maxime q̄n pp hoc ad ſeditionem ho
mines conuocant:cum.n.ledant maieſtatē
pape,ea.l.iulia maieſtatis tenet̄.l.eius.ff.eo:
ti.Et eſt ēt ex alio capite crimen leſe maie-
ſtatis.Quia iſta indirecta via impediunt̄:
vel detinent̄ ⁊ ꝯfouent̄:heretici:ne redeant
ad gremiuȝ ſancte matris eccleſie,quo etiaȝ
caſu cōmittit̄ crimē leſe maieſtat̄.d.l.eius.
Puniri ergo pn̄t ſm euȝ pena leſe maieſta-
tis.C.ad.l.iul.maie.l.quiſq̄s. Qd̄ ſi talr̄ ipe-
dientes ſunt altioris gradus: vt Impatoꝛ
Ceſar Rex:vltra ſacrilegium qd̄ icurreret:
deponi poſſet.Si monitus a talibus impe
dimentis ⁊ perturbationibus non deſiſte-
ret.Et a Papa Imperatoꝛ imperio priua-
ri poſſet.Similr̄ ⁊ alii Reges ⁊ Principes
chr̄iani ex hmōi pturbatiōe ꝺponi poſſunt:
⁊ eo℞ regnis ⁊ principatibus priuari:vt le.
⁊ no.in.d.c.ad apſice.de re.iudi.in.vj.Et ꝑ
dictis Roſelli facit etiam.Quia includētes

homines liberos: vel eos impedientes: aut detinentes. l. iulia. de vi publica tenent. l. q cetu. ff. ad. l. iul. de vi. pub. vbi dr: q d. l. tenetur. qui hoiem dolo malo ícluſerint: vel obſederint. Et ad id qd dicebat ipſe de offenſa legatoꝝ eſt bonus tex. in. l. fi. ff. de leg. Ubi hr q legatos impedientes hoſtibus deducuntur. Qd aũt eũtes ad concilium dici poſſint Legati vel Oratores: de ſe ps: q repſentant non ſolum vniuerſum deꝝ puinciaꝝ z dioceſum ſuaꝝ: ac oium alioꝝ Epoꝝ: prelatoꝝ. z eccliaſticaꝝ perſonaꝝ ad conciliũ ire debentium, qui impedimẽto aliquo canonico impediti venire non potuerũt. Sz repñtant chrianoꝝ oium perſonas, z eccliã vlem, prout. S. late deductus fuit in ti. Quid ſit concilium. Jus aũt legatoꝝ eſt ius gentium. Et pptes dr: q legati ſunt vt ſancti z ſacrati. i. inuiolabiles: vt dr in. d. l. fi. ſuncta eius glo. Propterea dicebat. Jo. de tur. cre. in ſum. ſua. lib. iij. c. xxj. q ſermo ſuus non ſufficit explicare quãta pena digni ſint: qui concilioꝝ celebrationi impedimenta inferre molliũt. Et q tales vt tyranni z reip. chriane hoſtes habendi ſunt, tot mortibus digni: quot egregia bona per talia concilia fienda impediunt: vnde dicit ipſe. Si ſynodus congregabat cã tollendi ſciſmatis. Tales pculdubio concilioꝝ pturbatores velut ſciſmatis fautores habendi ſunt. Si vo ad confundendas hereſes: z expugnandos hereticos congregabat: tales hereticoꝝ defenſores z fautores vident. Si aũt reformãde eccle z eccliaſticoꝝ cã concilium conueniebat. Certe hmõi ꝯgregationi aduerſantes. Tanq̃ hoſtes religionis chriane habẽdi forent. Ad quoꝝ ppulſandas iniurias z temeritates compeſcendas Reges z Principes chriani obligati ſunt. Cum ipſi precipue eccleſiam tueri pmiſerint atqz ſuſceperint. xxiij. q. v. principes. Jn quo qdem ſi negligentes reperirent. Suſpecti haberent de fautoria hereſis aut ſciſmatis. iux. tex. z no. in. c. qui vicijs. ea. cã. z. q. z. xxiij. q. iij. Maximianus eps. z. c. qui põt. Predicta aũt dfenſio fortius incumbit Jmpatori. Qui eſt pncipalis eccle aduocatus: z defenſor. c. venerabilem. de elec. Nam tenet pro poſſe eccliam defendere z exaltare: vt hr in cle. romani. de iureiuran. Ad qd ex debito z vinculo iuramenti tenet. lxiij. di. ego Ludouicus. z. c. tibi dño. Qd quidem fortius procedit (tenendo opi. Canoniſtaꝝ) q. ſ. Jmpium immediate pcedat a Papa: Deo tñ mediante z diſponẽte. De quo per Abb. panor. z alios. in. c. nouit. de iudi. eſt bona glo. in cle. ad noſtram. de hereti tex. xxij. diſtin. c. i. z. ij. z in extrauaganti Bonifacij. viij. Jncipiente vnam ſanctam zc.

¶ Qui in concilio ſint vocales.

POſt hec: queri ſolet. Qui ſint vocales, ſeu vocem deciſiuam hñtes in cõcilijs vlibus. Et huius quidem heſitationis ſolo: ſatis aperte colligi põt ex his que dicta fuere. S. in titu. Qui ad conciliũ vocandi ſint, vbi ad ſaturitatem dcm fuit: qui ſint illi qui concilio intereſſe poſſunt: vt audiant: vel conſulant: vel iudicent: ex doctrina z intentione. Jnno. z doc. in. c. graue. de preben. z alibi. Sed ne titulus aliquis ſuo fraudet tractatu z obſequio. Et vt ſuo qlibet materia loco congeſcat. Regulr dicendum vr: q in concilijs puincialibus z vlibus Epi z alij ſuperiores plati vocem iudicialem z deciſiuam hre debent: de concilijs prouincialibus pbat. xviij. di. c. pp eccliaſticas. in fi. i. c. de cõcil. z. in. c. non ops. z quaſi per to. De vlibus vo probatur tam exemplo alioꝝ cõcilioꝝ. xv. di. canones. xvj. diſt. ſeptuaginta. c. ſexta. z. c. habeo librũ: qz etiã exemplo Aploꝝ qui primi concilia nra agere ceperunt loco quoꝝ ſucceſſerunt Epi. Jux. Pſalmographum. Pſalmo. xliiij. Pro prĩbus hoc eſt aplis. Nati tibi ſunt filij Epi. ſ. vt hr. xxj. di. in nouo. Jn concilijs aut ſynodalibus vel Epiſcopalibus. Abbates. Capitula eccliaꝝ cathedralium et oẽs de clero illo intereſſe debent z vocales ſunt. xviij. di. decernimus. Ceteꝝ quo ad concilia gnalia: de qbus pcipue loqmur. Suppoſito pro regula indubitata: q epi maiores plati: ac etiã Abbates magni habentes iuriſdictionem Epalem vel quaſi vocales ſint. Prout cõiter teneri z tradi conſueuit. per doc. in. d. c. graue. z per Abb. pan. in qõne illa ſua. Epiſcopus z qdam Rector. in tertio dubio pncipali. Dubia reddi vr dicta regula. Quia diuerſa reperiunt iura. que in materia iſta varie loquunt de perſonis que concilijs antiquis interfuerunt. Alia. n. innuũt ſacerdotes cõcilia egiſſe: vt tex. xv. di. canones. vñ. Quarta ſynodus. ibi. ſexcentoꝝ triginta ſacerdotũ: qd tñ exponit. i. epoꝝ. Alia Reges:

Principes: Populos: ⁊ Clericos vniuer-
ſos vocandos aſſerere videnẗ: vt tex. in.c.
ad apſice. de re iudi. in. vj. Alia vniuerſum
cleꝝ et pplm includunt.lxiij.di. in ſynodo.
Alia Imperatorem.xvj.di. nunc aũt. ⁊.lxiij.
di.hadrianus. ⁊.xcvj.di.nos ad fidem.vbi
Imperator dicit ſe concilio intereſſe velle:
exemplo religioſiſſimi Principis Conſtan
tini et.xxxv.q.v.c.ad ſedẽ.vbi ad lr̃am dic.
Nos deo annuente hanc q̃õem diſcutere cu
rauimus in ſynodo habita in Lateranẽſe
Conciſtorio conuocatis ad hoc opus ep̃is:
clericis:atq; iudicibus diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ.
Quo aũt ad clericos inferioris gradus:fa-
cit tex.xxiij.diſt.in noĩe dñi. ⁊ in.c.anaſtaſi-
us.xix.di.quos tex.cum aliis iuribus et ar
gumentis inducit idem Abb.vbi ſ.ↄ dcãm
regulam. Et ppea ſequendo diſtinctionem
⁊ determinationem eiuſdem in hoc articu
lo,et ſtando regule de qua ſ. Pro concordia
et rñſiõe ad iura ↄ̃ria: dicendum vr̄: prout
cõiter concludunt glo.et doc.in.c.fi. de his
que fi.a p̃la.ſine conſen.capi.vbi eſt glo.val
de no.et magr̃a. vz.q᷑ inq̃ſitum reperitur:q᷑
Imperator: Reges, Principes:iferiores cle-
rici:vel alij layci.in cõcilijs prouincialibus
aut gñalibus iterfuerint. Iſtud ꝓcedere po
tuit atq; in futuꝝ poſſet:in tribus caſibus,
in quibus limitareẗ dicta regula. Primo
vbi per papam et concilium ſpãlr inuitati
fuiſſent:aut inuitarenẗ. Et ita intelligitur
tex.in.d.c.hadrianus.lxiij.di.in fi. Secũdo
vbi p̃cipue tractaretur de cã et articulis fi-
dei hoc eſt de imutando:declarando,vel in
terpretando aliquem articulum ſymboli:
vel aliud ſubſtãtiale circa fidem ipſam. Qꝛ
tunc cuꝫ iſta materia oẽs oĩno chr̃ianos tã-
gat:oẽs intereẽ poſſunt.xcvj.di.c.vbi nam.
⁊ ita intelligitur.tex.in.d.c.nos ad fides.ea.
di. Tertio vbi tractatum fuit vel tractareẗ
de rebus pertinentibus ad ſtatum et nor-
mam viuendi ipſoꝝ laycoꝝ:vtputa de cau
ſis matrimonialibus limitandis:ampliã-
dis:vel reſtringendis ⁊c.xxxv.q.v.ad ſedẽ.
¶ Quas tñ fallentias. Io.an.et alij doc.in
d.c.fi.et in.c.canones.xv.di. ſane intelligen
do limitant atq; reſtringunt, vt non ſoluꝫ
in his ſed in oĩbus caſibus in quibus repi-
tur,q᷑ Reges: Principes,dici: vel layci mi
nores concilijs interfuerint:intelligatur:q᷑
ibi fuerint conſulendo vel dicendo quid eis
videretur de his que determinanda occur
rebant. Non aũt ſtatuendo, ſententiando:
vel decidendo:vna cum ep̃is ⁊ p̃latis con-
cilio incorporatis. Niſi forte per Papam ⁊
cõcilium de gratia vel ex aliqua magna cã
capaces hmõi vocis deciſiue ⁊ iuriſdictio-
nalis fierent, ⁊ admitterenẗ:prout contigit
in Conſtantieñ.concilio ſeſſiõe.xxij. vbi cõ
cilius oratoribus Alphonſi Regis Arago-
num qui ſenſerat cum Benedicto.xiij. in
obedientia ſua. Pro bono pacis ⁊ vnionis
reintegrande:vocem deciſiuam ⁊ iuriſdi-
ctionalem pro illa vice tñ conceſſit: ac de-
creuit ⁊ voluit:q᷑ dicti Oratores voces ha
berent tante virtutis ⁊ auctoritatis:quan-
te eſſent voces oĩum prelatoꝝ:eccleſiaſtica-
rũq; pſonaꝝ: Regnoꝝ ⁊ terraꝝ ipſius Re-
gis:que ad gñale concilium ſunt aſſuete vo
cari: Que tñ facultas vocis deciſiue poſtea
reuocata fuit per concilium ſeſſiõe. xxxviij.
Ratio aũt quare layci nõ poſſint hanc vo-
cem hẽre in concilio:eſſe põt: qꝛ ibi tractãẗ
ardua negocia eccl̃iaſtica: ⁊ maiores cauſe
que ad Papam ⁊ ep̃os vel maiores prela-
tos eccl̃ie ſpectant ẽt auctoritatte diuina:vt
hr̃ in.c.per venerabilem.qui fi.ſint legi. ⁊ qꝛ
in his populus docendus eſt ⁊ non ſequẽ-
dus.lxij.di.docendus. Et p̃dicta qdẽ eſt cõ-
munis ↄclõ. Inno.hoſti. Io.an. ⁊ alioꝝ in
.c.graue.de p̃ben.ac Io.an. ⁊.d. Ant. Abb.
⁊ Modernoꝝ in.d.c.fi. de his que fi. a p̃la.
Archi.in.c.qdam.xcvj.di. Dñici. de ſ. Ge-
mi.i.c.decernimus.xviij.di. ⁊ eiuſdẽ Abb.
in alle.diſputa. Ep̃s ⁊ qdam Rector in ſo-
lu.iij.dubij. Quem per oĩa ſeqtur.d. Alexã
drinus.in.d.c.canones.xv.di. ¶ Quãuis
aũt iſta ſit oĩum fere ſcribentium cõis con
cilio. Tñ adhuc de tribus pſonaꝝ gñibus,ꝓ
pter iura varie loquentia dubitari contin-
git.vz.de Imperatore,de Abbatibus gña-
liter, ⁊ de capſis eccl̃iaꝝ cathedralium. Et
primo pro ipſis vltra iura de qbus ſ. Pro
conſtanti argumento ⁊ declaratione dcõꝝ
iurium inducitẗ citatio ſeu conuocatio cõci
lij Conſtantieñ.facta per Io.xxiij. Pontifi
cẽ maxi. Ibi.venerabiles fratres nr̃os Pa
triarchas: Archiep̃os, Ep̃os: ⁊ dilectos fi-
lios Abbates: ⁊ ceteros Monaſteriorũ ⁊
eccleſiaꝝ prelatos hortantes ⁊ monẽtes ac
in virtute p̃ſtiti iuramenti ⁊ ſancte obediẽ
tie eiſdem mandantes. Quatenus pſonali
ter:nec non chariſſimos in chr̃o. Reges ⁊
nobiles viros principes. Duces. Marchio
nes. ⁊ alios qui hmõi concilio intereſſe de
bẽt:vel q ꝓdeſſe pñt q̃quo mõ. Per viſce-
ra charitatis

ra charitatis dñi nr̃i Jeſu Xp̃i inuitãtes ꝛc.
Que conuocatio ↄcordare vĩ cum tex.in.c.
ad apſice. de re.iudi. in.vj. Jbi parati era-
mus vocare Reges. Prelatos:ꝛ Principes
tam eccliaſticos q̃ʒ ſclãres ad aliquem tutũ
locum:vbi per ſe vel ſolẽnes Nuncios ↄue
nirent ꝛc. Et in ſpecie quo ad Jmpatorem
faciunt iura de qbus.ſ.ꝛ alia infinita. Ma-
xime tex.in.c.nos ad fidem.xcvj.di. in pn.
Jbi ſynodo intereſſe volumus. Qḋ v̈bum
innuit:ꝙ iure ꝓprio intereſſe velit:nõ vt in-
uitatus. Quo vero ad Abbates gñalr all.
tex.q ad hoc põderari nõ ↄſueuit.i.c.ex ore.
extra de priui. Jbi vnde cum locum ipſum
obtinere non poſſit in gñali concilio neqȝ
in ꝓuinciali ꝛc. Per qḋ innuere ꝛ ꝓbare
vĩ:ꝙ Abbates ẽt qui ſubſunt ep̃is, nõ mi-
nus in gñalibus ꝛ ꝓuincialibus concilijs:
q̃ʒ in ſynodis ep̃alibus intereſſe pñt. Quo
aũt ad capl̃a eccliaꝝ cathedralium: arguen
do de concilijs Prouincialibus ad gñalia:
cum ꝓcedere videant̃ in hoc a pari. alleg.
tex.ꝛ no.in.d.c.ſi.de his que ſi.a ꝑla. Jbi vi
ſum fuit nobis ꝛ fratribus nr̃is: vt capl̃a
ipſa ad hm̃õi concilia debeãt inuitari:ꝛ eo-
rum Nuncij ad tractatum admitti. Uerȝ ↄ
ꝓmiſſa ꝛ iura ad hoc alle. Rñd. doc. vbi.ſ.
ꝛ Abb.panoꝛ.in.d.ſua qõne ꝛ ſolõne tertij
dubij qḋ dicit eſſe difficile: ꝛ ꝙ nõ inuenit
doc.in aliqua parte iuris illud examinaſſe:
lȝ varie loquant̃ iura vt.ſ. Et ſubdit ꝙ cũ
de facto in cõcilio Senis habito tp̃e Pape
Martini. Anno chr̃i. Mcccc.xxiiij. Caſus
hm̃õi diſceptãdi accidiſſent: varij varia di
cebant:ꝛ tñ nihil circa hoc determinatum
extitit. Et rñdendo ꝑ:quo ad laycos: q ali-
quando ad ↄcilia admiſſi fuiſſe videnť gña
liter dicunt:cum glo.magr̃a.in.d.c.ſi.ꝙ lay
ci in dictis tribus caſibus admittunť i cõ-
cilijs gñalibus:non ad decidendum ꝛ ſta-
tuendum:ſed tñ ad conſulendum:allegañ.
ꝛ decidendum que eis incũbunt:ſed vt di-
cit glo.in.c.hadrianus.lxiij.di.que variat a
glo.d.c.ſi.ꝛ a dictis. Jo.an.ſm Abb.panõ.
vbi.ſ.vbi in concilio tractanda ſunt nego-
cia eccleſiaſtica: ſeu pertinentia ad iuriſdi-
ctionem eccleſie:non eſt neceſſe laycos voca
ri:qꝛ vt.ſ.ẽt dixi. Poteſtas diſponẽdi de iis
data fuit clericis ꝛ non laycis. Unde Pe-
tro ꝛ apl̃is ꝛ ↄñter ep̃is eoꝝ ſucceſſoribus
data extitit:cauſaꝝ ꝛ negocioꝝ ſpũalium di-
ſpoſitio.facit tex.in.c.eccleſia. extra de cõſti.
ꝛ in.c.bene qdem.xcvj.di.ꝛ.xvij. di.§.hinc

etiam.ꝛ exp̃ſſius in.d.c.vbi nam.xcvi.diſt.
Qui tex.excipiendo caſus fidei tñ. Jn quo
dicit Jmpatorem concilijs intereẽ poſſe:vĩ
quo ad alios caſus in oppoſitum exp̃ſſe fir
mare regulas.xxxiiij.q.vij. Dñs bonus tex.
xcvj.di.in.c.ſatis euidenter. Jbi. Jllicitum
nanqȝ eſt eum qui nõ ſit in ordine ſciſſimo
rum ep̃oꝝ eccleſiaſticis intermiſceri tracta
tibus,qui tex.loqtur de Nuncio:ſeu Orato
re Jmpatoris eunte ad concilium. Et bene
facit tex.in.c.principes.xxiij.q.v. Ubi dĩ ꝙ
poteſtas ſclãris non eſt neceſſaria in ecclia:
niſi in defectum potentie ipſius. Ut qḋ nõ
valent efficere ſacerdotes ſermone doctri-
ne. Poteſtas ſclãris imperet per diſcipline
terrorem. Jn cã v̓o fidei:in qua cõiter dĩ:ꝙ
Jmperatoꝛ ꝛ layci interuenire pñt. Diſtin
gunt ſic. Aut q̃riť nunqd Jmpatoꝛ vel lay-
ci de neceſſitate vocandi ſint:cũ agiť de fi-
de. Et tunc dicunt Doc. ſe credere ꝙ non:
qꝛ poteſtas plene diſponendi ẽt de ſpectan
tibus ad illam ſpectat ad clericos. Cũ iſta
cã fidei ſit mere iuris eccleſiaſtici. Adeo ꝙ
iudex ſclãris nec directe: nec indirecte põt
de ea cognoſcere. Sed ſola executio ↄ hereti
cos vel rebelles fidei ad petitionem ꝛ inſtã
tiam eccleſie ꝑtinet ad laycos:vt no. ſingulr
in.c.inqſitionis.§.ꝓhibemus. de hereti.lib.
vj. Ad qḋ facit qꝛ layci ipſi neqȝ publice ne
que priuate de fide diſputare pñt.c.ij.§.inhi
bemus.eo.ti.ꝛ li. Nec in concilijs antiquis
ꝛ ꝑſertim maioribus legimus laycos a ſcis
Patribus vnq̃ȝ fuiſſe vocatos cũ de fide tra
ctareť:vt colligi põt.xv.di.c.i.ꝛ quaſi ꝑ to.
¶ Aut queriť nunqd Jmperatoꝛ vel lay-
ci ſi ſe ſponte offerant concilio in cauſis fi-
dei admitti debeant ꝛ audiri. Et tunc eos
admittendos putant. Et ita dicit Abb. pa
noꝛ.ſe intelligere tex.in.c.vbi nam.ꝛ glo.in
.d.c.hadrianus.qꝛ ibi Jmpatoꝛ ſe concilio
velle intereſſe obtulit. Et rõ quare tunc ad
mitti pñt eẽ eis vĩ. Quia forte a ſũmo deo
inſpirati accedũt. Et fides remanere poteſt
etiam apud ſimplicem laycum. Prout tem
poꝛe paſſionis Chr̃i in ſola Uirgine gl̃ioſa
remanſit:que repñtať per illam candelam:
que ſola accenſa remãet tp̃e maioris hebdõe:
qñ officia matutinalia tenebraꝝ celebranť.
Ponit.d.Tho.in.iij.di.iij.art.v.ꝛ Guliel.
in rõnali diuinoꝝ officioꝝ.in trac. quinte
ferie maioris hebdõe.in pe.col.vſi. Candela
aũt que in medio ꝛc. Qñ aũt layci ſe ſic vt
prefertur offerunt. Jn cauſis fidei non ſolus

audire poſſunt diſputationes: ſed etiā con
ſilium afferre poſſent ſm Joā. an. vbi ſ. Et
opinionem ſuam tūc dicere non ꝓhibent:
Credit ēt Abb. panoꝛ. ꝙ tractatibus inter
eſſe poterunt. Sed tñ non decident nec ſta
tuent: ⁊ ita intelligit. tex. in. d. c. vbi nā. Ibi
niſi forte in quibuſdam: vbi de fide tractatus
eſt ⁊c. Tractatus aūt ſeperatus eſt a deciſio
ne: vt hꝫ in. c. tua. ⁊ in. c. fi. de his que fi. a pre
la. ⁊ in. c. vlt. de his que fi. a maio. par. capi.
Idem quoqꝫ dicendum de cauſis mrīmo
nialibus: qꝛ pñt tractatibus intereſſe ⁊ ha
bere vocem conſultiuam, vt ꝓbari vꝫ. xxxv.
q. v. ad ſedem. Sed in his ⁊ aliis oībus cau
ſis Epi, Prelati: ⁊ Clerici tm̄ hñt decidere:
ſtatuere. ⁊ terminare, layci aūt nullo modo
hēre pñt vocem deciſiuas: ſm Archi. in. c.
bene qdes. xcvj. di. Gemi. in. c. decernimus.
xviij. di. Inno. ⁊ alios. in. d. c. graue. de ꝓbē.
Jo. an. ⁊ alios in alle. c. fi. de his que fi. a pre
la. ⁊ Abb. in ꝓdicta ſua diſputatione. Niſi
forte a Papa ⁊ concilio habilitarent, ⁊ vel
de gr̄a: vel ex magna aliqua cā admitteren
tur: prout ſ. quoqꝫ dixi. Nec obſtāt iura que
dicere vident ꝙ Imperatores: Reges: vel
alij layci: cōciliis interfuerint: qꝛ ſm doc. in
locis allegatis illud intelligēdum eſt ꝙ ha
buerint vocem ꝯſultiuas: ſed non deciſiuā.
Nec ēt obſtat tex. in. d. c. nos ad fides. xcvj.
di. ꝓp verbum volumus: qđ importare vꝫ
voluntatem liberam iuris proprij ſm glo.
⁊ no. in cle. i. de offi. vica. Quia illud intelli
git ius ꝓpꝛium qđ alicui legitime debetur: ⁊
eius oſſibus inheret: vt ibi declarat. Sed
ius ꝓpꝛium Imperatoris quo ad hoc eſt tm̄
tractatibus intereſſe: prout innuit tex. in. d. c.
vbi nam. vt ſ. etiam dixi. Ergo illud neceſ
ſario intelligi dꝫ quo ad vocem conſultiuā:
non aūt quo ad deciſiuam: vt pluries repe
titū extitit. Seu alr̄ dici poſſet tex. de quo ſ.
inceptum Impator dixit ſe velle in concilio
intereſſe ad fidē ꝯfirmandā intelligi debere
ꝙ ipſe Impator: ꝙ forte erat dubius in ali
quo articulo in ꝯcilio diſputando: dixit ſe
velle intereſſe vt ex ſnīa concilij ſeipſm ⁊ fi
dem ſuā ꝯfirmaret ⁊ ſtabiliret in fide ſicut
fecit magnus Cōſtātinus: qui erat Neophi
tus. Et ꝓpea ſubiunxit nō ad potentiā oſtē
dendā hoc eſt non ad oſtendendū. ꝙ ſcimus
de concilio ⁊ ptātem hēamus decidēdi vel
definiendi de ipſa fide. Sed ad ꝯfirmandū
⁊ ſtabiliendū nos ipſos in ipſa fide. Et hoc
idem dici poſſet: de oībus aliis Regibus:
Principibus: ⁊ laycis: qui in conciliis fuiſſe
legūt: que ſnīa ꝯfirmat per finē eiuſdē tex.
Ibi vt vitate inuēta non vltra multitudo
prauis doctrinis attracta diſcordet. Quin
imo plus dicit Abb. panoꝛ. in. d. ſua qōne
eꝓs ⁊ qdam Rectoꝛ, ꝙ ſi aliqua iura antiq
repererent per que ꝓbari poſſet Impato
res concilia aliqua auctoraſſe ſeu ꝯuocaſſe:
⁊ vocem deciſiuam in eis dediſſe, intelligē
da eēnt: ꝙ de facto: ita fecerint ſm illa tēpo
ra: in quibus non erat facultas chr̄ianis tute
in vnum ꝯueniendi: vel de rebus fidei ⁊ ec
cleſie publice diſceptādi: iuxta tex. in. d. c. ca
nones. xv. di. Sed poſteaq̄ eccleſia coꝛrobo
rari cepit: ⁊ libertatem adepta eſt: ſtatutus
fuit ꝙ concilia celebrari non poſſent niſi a
Papa cum Epis ⁊ Prelatis: vel niſi eius
iuſſu ⁊ volūtate, quoad ipſe velit ⁊ poſſit.
Et ꝓpea dixit glo. xvij. di. in ſum. ꝙ cōciliū
vꝫ ꝯſtituit per Papam cum oībus Epis,
⁊ ꝓbat tex. iuncta eius glo. in. c. ꝯcilia ſacer
dotum. ea. di. ⁊ de laycis ibi non facit vbū.
¶ Quo vō ad Abbates ⁊ alios inferiores:
Prelatos: vel Clericos. de quibus maius eſt
dubium. Pro eis vltra tex. quē ſ. allegaui.
in. c. ex oꝛe. de priui. eſt. gl. in. c. ꝯuenientibus.
i. q. vij. in ver. monachi. que dicit ꝙ Abba
tes. in ſynodo debēt interuenire. alle. xviij.
di. c. eꝓs nō dꝫ. Sed tex. ille loqtur de ſyno
dali ſeu Epali: nō aūt de gnāli ſynodo: tex.
vero in alle. c. ex oꝛe. loqtur de prouinciali:
⁊ ꝓpea Abb. panoꝛ. in. d. ſua qōne ſuſtentā
do quoad potuit iura: ⁊ dignitatem Abba
tum: cum ⁊ ipſe eēt Abbas. Dixit ſe crede
re ꝙ de neceſſitate non ſint vocādi: nec ad
mittendi in concilio gnāli: niſi ſoli Epi: ⁊
maiores ꝓlati, per iura ꝓ ipſm pro hac parte
allegata. De quibus ēt dcm̄ fuit ſ. Et idem pu
tat de magnis Abbatibus ⁊ ꝓlatis, Epis,
inferioribus hñtibus tñ Epalē iuriſdictio
nem: qđ dicit ꝓbari in. d. c. ꝯuenientibus:
vbi Abbas tenuit locum Pape in cōcilio:
⁊ vbi multi Abbates fuerunt vocales ſm
interꝓtationem. glo. illius: que exponit ver
bum Monachi pro Abbatibus: ⁊ ſic fue
rūt admiſſi ibi Abbates ſm eum ad voces
deciſiuam: quemadmodum ēt epi. Qđ de
aliis inferioribus ꝓlatis non legit. Ad idē
alleg. c. hadrianus. il. ij. lxiij. di. vbi dꝫ ꝙ ſy
nodus illa celebrata fuit a. cl. iij. religioſiſſi
mis Epis, ⁊ Abbatibus: ⁊ ſic Abbates il
li, dicit ipſe equiperant Epis. Intelligit tñ:
ꝙ vbicūqꝫ legimus inferiores vel minores
interfuiſſe

interfuiſſe ſynodo, q illi fuerint inuitati ꝛc. Dixit ēt Bal. in c. i. de iudi. in ij. col. vſ. ſed nunqd Abbates? q Abbates ad cōciliū vocari pnt ab ipſo ꝯcilio: ꝛ ad eundem cogi, qꝛ concilium formatum hꝫ iuriſdictiōem. Sed ad illud congregandum ab eo nō pnt trahi inuiti, qꝛ concilium nondum formatum non hꝫ iuriſdictionē. De quo remittit ſe ad no. de maio. ꝛ obe. dilect. ꝛ de offi. ordi. cum dilectus. Poſſet tn̄ ad hoc induci. tex. vt dixi. in alle. c. ad apſice. de re. iudi. in vj. ꝛ pratica ſeruata in cōcilio Conſtātien̄. Ad qđ citati fuerunt ꝛ admiſſi Abbates ad voces deciſiuas ꝛ iuriſdictionales: ꝛ eidem concilio incorporati fuerunt. ¶ Siqs tn̄ iſta impugnare vellet, ꝯ pmiſſa poſſet replicari, q neqꝫ in concilijs antiqs quoꝝ ego multa vidi i eccliā Veronen̄. ꝛ alibi. Neqꝫ in concilio Cōſtantien̄. ꝛ Modernioribus reperiť: q Abbates incorporati fuerint eiſdem concilijs quoad vocem deciſiuam. Qđ pbari vr̄ ex ſubſcriptionibus ipſoꝝ ꝯciliorum: qꝛ non reperiť q Abbates ſubſcripſerint: ſed tn̄ Epi ꝛ maiores prelati, ꝛ ad id quod dr̄, q citati fuerunt ad ipſa concilia: rn̄dereť: q fuerunt citati duplici ex cā: tum ad ꝯſulendum tanqꝫ viri religioſi: ꝛ bn̄ informati de rebus eccleſiaſticis ꝛ ſpūalibus. Tum decoris ꝛ honeſtatis gr̄a: vt concilium plenum ꝛ multiplex ac maioris auctoritatis appareat, ad. c. ad apſice. rn̄deri poſſet: q Papa non loqbať ibi de ꝯcilio vl̄i, ſed d provinciali, cum ibi non eſſet tractandum de cauſis vlibus ꝛ arduis ad concilia gn̄alia ſpectantibus, ſed tn̄ de iuſtitia particulari. Et poſito q de gn̄ali concilio loqueretur. Tn̄ non pbať ibi, q dicti Abbates vocati fuiſſent admiſſi ad voces deciſiuā. Ad tex. ꝛ rōnem Abbatis in. c. cōuenientibus. dici ēt poſſet: q ex eo q vnus Abbas pſideret loco Pape: non inferť: q ppea in concilio habeat a ſe vel rōne Abbatie ptātem vocis deciſiue, cum nihil ibi agere hēret ꝓprio noīe, ſed tn̄ noīe Pape. Ad illud qđ dixit Abb. panor. per illum tex. pbari: q multi Abbates in illo ꝯcilio admiſſi fuerunt ad dandam vocem deciſiuam, ſicut epi: qꝛ tex. ibi dicit: religioſiſſimi Monachi dixerūt, ſicut receperūt vl̄es ſex ſynodi ab hereſi reuertentes, ita ꝛ nos recipimus. Rn̄deri poteſt: q iſta potius dici pōt vox ꝯſultiua qꝫ deciſiua, qꝛ ſi attendamus ꝯſuetudinem cōciliorum: in concilijs vniuerſalibus dando vocem deciſiuam. Rn̄deť per vbum pl̄s: ꝛ nō iſto modo: per quē dicere voluiſſe videtur. Opinio ꝛ conſilium nr̄m eē vr̄: q admittātur ſi concilio placuerit: que opi. cōprobari vr̄: per illummet tex. in ꝓſi. Item Tharaſius patriarcha, vbi pꝫ: q per Patriarcham cōſulebanť ꝛ interrogabant quid ſentirēt: ꝛ melius hoc pbatur in vſi. ſeq. Quia cum dicti Monachi vel Abbates rn̄diſſent, ſtatim ſeqtur. Scā ſynodus dixit placet oibus nobis: per qđ clare pꝫ: q dicti Abbates nō erāt cōcilio incorpati: qꝛ ſi fuiſſent icorpati ipſi nō rn̄diſſent ad partē: nec an̄ alios rn̄diſſent, ſed poſt oēs epos. Et ꝯfirmari vr̄ p eūdē tex. in ſequētibus vbis ipſius. Ibi nō opꝫ nos qui epi ſumus indigere doctrina: ſed alioꝝ eē doctores. Sed qcquid ſit lꝫ negari non poſſit. Quin iſti Abbates in concilijs ꝓuincialibus admittanť. Tn̄ quoad concilia gn̄alia pp dictas ꝯrietates: crederē in hoc ſtādum eē ꝯſuetudini: vel permiſſioni Pape ꝛ concilij. Et qn̄ admitti deberēt, admittendi eēnt ſaltē magni Abbates habentes iuriſdictionem epalem: vt dcm̄ fuit ſupra. iux̄. tex. ꝛ no. in. c. abbates. de priuile. in. vj. ꝛ glo. in cle. i. de reb. eccle. non alie. in ver. probaij. ¶ Quo aūt ad capla eccleſiaꝝ cathedralium: non memini me legiſſe i antiquis priſcoꝝ concilioꝝ geſtis q ad vl̄es ſynodos vocati fuerint ſaltes ad decidēdū. Et lꝫ ad concilia prouincialia vocenť. iuxta tex. in. d. c. ſi. de his que ſi. a pla. Tn̄ nec etiā ibi vocanť ad vocem deciſiuam: ſed ad conſultiuam tn̄ ꝛ ad tractatus: put pꝫ in tex. illo qui ſeipſum declarat. Ibi viſus fuit nobis ꝛ fratribus nr̄is, vt capla ipſa ad concilia ipſa debeant inuitari: ꝛ eoꝝ Nuncij ad tractatus admitti. Ergo pꝫ q tex. de concilijs ꝓuincialibus tn̄ loqtur, pp vbum hmōi qđ ſimilitudinem denotat. Et q ēt in illis ad tractatū tn̄ dēant admitti, ꝛ non ad decidendum. Nā vt ſ. dicebatur diuerſa valde ſunt tractatus. Et deciſio: ſeu determinatio: vt no. in. d. c. tua. in. c. ſi. de his que ſi. a pla. ꝛ in. c. ſi. de his q ſi. a maio. parte. capi.

¶ An incapaces ad vocē deciſiuam ꝯcilij habilitari poſſiut: ꝛ per quem.

Quoniam igitur ſupra concluſum fuit: q ſoli epi ꝛ maiores prelati ſunt de vero corpore cōcilii, quoad vocem deciſiuam ꝛ iuriſdictionalem, conſequens

eſſe vr̄, vt videamus an alij qui non ſunt de iure capaces huius vocis deciſiue habilitari poſſint ad eam: ⁊ per quem: qd̄ etiã incidenter tetigi.ſ.in tractatu. Qui ſpãliter aut gñalr̄ ad concilium ſint vocandi circa fi.in vſi. ⁊ q2 ſupradiximus ꝙ Papa: ⁊ propterea in ſuo quoq3 loco breuiter dicendus vr̄ ſm Abb. panoꝛ in.d.ſua qõne. Ep̄s ⁊ q̄dam Rectoꝛ.q.iij.col.iiij.vſi. In alijs autẽ negocijs.⁊.vj.col.vſic. ſed hic põt ꝓbabilr̄ dubitari.⁊.d. Alexandrinus in.c.canones. xv.di.in.iij.col.ꝙ q̄cunq3 inuitantur ad cõcilium: hñt vocem conſultiuam: ⁊ hr̄e p̃nt etiam deciſiuam: l3 alias non eẽnt habiles. Modo dicta vox deciſiua eis cõcedatur per conciliũ vel per Papã: q2 l3 eẽnt layci. Papa põt eos facere capaces iurium ſpũaliũ: ⁊ huius vocis deciſiue in concilio: vt hr̄ i.c. hadrianus.ij.ĩj.lxiij.di. ⁊ in.c.in ſynodo cẽteſima di.⁊ leg. ⁊ no. in.c.memoꝛiam.ij.q.vij. Quinimo dare põt layco p̃tãtem excõicandi: vt no.glo.xxij.di.in.c.veꝝ.⁊ hr̄ in.c. bene q̄dem.xcvj.di.⁊ Jo.an. in.c.ij.de p̄bẽ. in.vj. Et ita dicit idem Panoꝛ. intelligere oĩa iura, que dicunt laycos interueniſſe cõcilijs, vt.ſ.interuenerint inuitati: vt apertiſſime ꝓbat tex. iuncta glo. in.c.vbi nam. xcvj.di. vbi glo.rñdendo tacite obiõni: dicit Impatoꝛes non interueniſſe concilijs: ſicut dic̃ Papa in tex.ibi niſi.ſ.rogatos.lxiij. di.hadrianus. Aduertendum tñ eſt: inq̄ʒtũ dr̄ ꝙ Papa põt inferioꝛes p̄latos: ⁊ etiam laycos quoſcunq3 ad concilium vocatos habilitare ad vocem tam conſultiuam q̄ʒ deciſiuam dandum: q2 iſtud procedit ſm eos vbi Papa ex honeſtate: vel pro mera voluñtate ſua ex aliqua particulari vel priuata cã concilium conuocaret: ꝓut contingere forte potuiſſet.in.c.ad apoſtolice.de re.iudi.in vj.q2 tunc eẽt in facultate ⁊ voluntate pape cõicare dictam vocem q̄buſcunq3 ſibi videretur niſi forte illi q̄bus dictam vocem cõicaret eẽnt p̃tibus quaꝝ cãe agerentur eẽnt ſuſpecti facit tex.in.c.in ſynodo.lxiij. di.ſed vbi concilium ex neceſſitate ⁊ ex cã publica conuocaretur. Puta pp̄ hereſim vel ſciſma pape: vel eccleſie ſtatum refoꝛmãdũ ⁊c. Tunc p̃tãs cõicandi hmõi vocem: non penes papam, ſed penes vniuerſum conciliũ reſidet. Ex quo dictis caſibus iuriſdictio cognoſcendi ⁊ decidendi ad concilium p̃tinet.xl.di.ſi papa.lxxix.diſti. ſiquis pecunia: ⁊ ꝓbatur ar.in regula. in re cõi. ⁊ in.c.qd̄ oẽs tangit.de reg. iur. in.vj.in.l.ſabinus.ff. cõi diui. Et facit qd̄ voluit Inno. in.c.ex i mundo extra de hereti. ⁊ in ſimili facit qd̄ notanter dixit. Jo.an.in.c.ſcriptum.de ele. vbi poſt Cõpoſtolanum dixit: ꝙ ẽt maioꝛ pars capituli non põt: ẽt vno ſolo reſiſtente cõicare voces capl̃arem ei qui de iure dictaʒ vocẽ non hẽret, q2 in re cõi ⁊c. Qd̄ intelligitur de voce deciſiua. Uocem aũt conſultiuaʒ bene poſſet maioꝛ pars pro cõſilio habendo alicui cõicare, ar.in.c.obeuntibus. lxiij.di.⁊ eoꝝ que no.per ip̄m. Jo.an.⁊ alios.in.c.fi.de his q̄ fi.a p̃ela. ⁊ in.c.i.de his que fi.a maio.par.capi. ¶ Iſtam met q̃ões tangere voluiſſe vr̄.d. Joan.de turre cre.in ſum.ſua.de eccl̃ia lib.iij.c.xv.vbi facit.xij.caſus. Quibus dicit admitti poſſe laycos ⁊ inferioꝛes clericos ad concilia vl̃ia. Sed cũ bona eius venia ſeip̄m inuoluit: ⁊ nihil boni dicit: ⁊ ꝓpea alr̄ nõ inſiſto recitãdo eius dicta. Pro ꝯfirmatione aũt ꝯclõnis de qua ſupra ꝙ.ſ.conciliũ vl̃e cõicare poſſit vtrãq3 vocem ꝯſultiuam.vʒ.⁊ deciſiuam, etiã vbi de rebus vl̃ibus vl̃em ſtatum eccl̃ie ꝯcernẽtibus: facit q̄ vbicunq3 vniuerſitas vices ſuas alicui ꝯcedere vult: ⁊ ea que ſunt voluñtarie iuriſdictiõis aut facultatis opꝫ ꝙ oẽs ⁊ ſinguli conſentiant ſm Archi.poſt hoſtg. in.c.ep̄i.xvj.q.vij.refert ⁊ ſeq̄tur. Feli.in.c. cum oẽs. de conſti.xvj. ⁊ vltima fallentia. Dicẽs hoc eẽ quotidianũ ⁊ nõ irritũ. Nec ob.tex.in.l.qd̄ maioꝛ.ff.ad munici.vbi dr̄ ꝙ ſufficit ꝙ maioꝛ pars vniuerſitatis cõſentiat: q2 illud veꝝ eſt in actibus neceſſarijs: non aũt in voluntarijs vt eſt glo.no.que eſt p̄ᵒ.in fi. cõiter approbata. in.d.c.cũ oẽs. de conſti.pro qua adducit̃.tex.in.c.humilis.de maio.⁊ obe. Ibi ſi qui ꝟo conſenſum p̄ſtare noluerint quem tex.ad hoc ibi no. Inno. vbi dicit. Notañ.eſſe ꝙ in tranſactionibus q̄ fieri habẽt per capl̃z cautum eſt ꝙ oẽs de caplõ conſentiãt: cum actus trãſactionis ſit actus volũtarius. Facit qd̄ ad idẽs voluit Abb.in.c.q2 pp̄ ĩ.i.in.ij.col. de elec. ⁊ Andreas Barbatia in.d.c.cũ oẽs vbi hanc eẽ cõem opi.aſſeruit ⁊ in conſi.vij. in vlt.col. in p̄ volu.⁊ in conſi.xxvij.in.iij.col.ij.volu. dicens.d.l.qd̄ maioꝛ locũ non hẽre in actibus volũtarijs vniuerſitatis qd̄ q̄dem etiã in actibus vl̃ibus: hoc eſt concernentibus vl̃em ſtatum eccl̃ie: cõprobaſſe vr̄ concilius Conſtantieñ. Quia vt ẽt dixi.ſ.in p̄cedentibus.in ſeſſione.xij. vocem cõicauit Oratoribus

toꝛibus

toribus Regis Aragonū ⁊ Caſtelle. Quā
vocem eis etiam poſtea ademit in ſeſſione.
xxviij. Quoad nationes ⁊ regna Portu-
gallie ⁊ Nauarre ⁊c.

Preſidentes concilij.

DE preſidentia gñalis concilij.
De qua aliquid ſ. inter ſcriben
dum tetigimus: nunc in ſpecie
dicendum occurrit. Queri.n.
qñq3 conſueuit: vtrum in con-
cilio aliquis vt caput. Director. Guberna-
tor. et Moderator ħeſſe, et qui, aut quot ei-
dem concilio ſimul pſidere poſſint. Circa
qd̄ queſitum non defuerunt aliqñ ſuſurro-
nes pacis et gētis ecclie inuidi pturbatores:
vt ingt et late ponit. d. Joā. de turre cre. in
ſum. de eccleſia lib. iij. c. xxij. cum tribus ſeq.
Qui aſtruere niterent̄ neminem poſſe aut
de iure debere concilio pſidere. Rōnibus
infraſcriptis, ſup qbus magna et inaudita
queſtio mota fuit: vt ingt ipſe. In concilio
Baſilieñ. ꝯ hmōi pſidentiam. Dum qrerent̄
an pſidentes diui Eugenij ad pſidendū ei-
dem concilio deberēt admitti. Et dicti ad-
uerſantes tenentes negatiuam: mouebant̄
primo: qꝛ non legit̄ in concilijs aploꝝ q̄ pe
trus vel alter eius noīe concilijs aplicis p
ſederit: ſed ibi fuit tanq̄ vnus de concilio.
Scdo: qꝛ conciliū illud Baſilieñ. a pncipio
formatum fuit ſine pſidente aliquo. Tertio
qꝛ ſpūs ſcūs pſidet concilijs vlibus: et Xp̄s
ipſe in medio reſidet. Juxta illd̄ Matthei.
xviij. Ubi duo aut tres congregati fuerint
in noīe meo: in medio eoꝝ ſum. Ergo non
vr̄ q̄ aliquis alius ſine iniuria Chri et ſpūs
ſci. ibi pſidere poſſit. Quarto qꝛ concilium
eſt ſ. papam: vt ps in decreto concilij Con-
ſtantieñ. et. xl. di. ſi papa. Ergo non dꝫ hēre
inferiorem ſibi pſidentem. Item qꝛ ſi papa
vel legatus eius noīe pſideret pſidentia au
ctoritatiua vel poteſtatiua: vota concilij et
patrum non eēnt libera, et ſic ſublata eſſet
ſubalis et eēntialis forma concilij: que eſt
libertas in conſulendo et decidendo obſtā
te auctoritate: ptāte: coactiōe vel reuerentia
pape. Et ſic non oēs ſed vnus oīa faceret.
Alij eꝫ dicebant non ſolum pontifices ma
ximos et eoꝝ legatos concilijs pfuiſſe. Sꝫ
etiam Impatores et Reges ⁊c. vt ibi p eū.
Qui ad longum dictis argumentis et ra-
tionibus. Rñd. ſed quicqd dixerit ipſe cō-
cludeñ. oīno vr̄, q̄ ſi papa cōuocat cōcilium
per ſe vel alium, ipſe oīno dr̄ et eē dꝫ vt ca-
put pſidens ipſius concilij, et ipſo papa ca-
tholico exiſtente: ac concilium congregare
volente: niſi ipſe illud approbauerit, aucto-
rauerit: et quaſi alauerit: non poſſet dici cō
cilium catholicum: icumenicū et legitimū.
xvij. di. per to. Unde quotienſcunq3 conci-
lium congregat̄: ipſe pōt ſi vult: eidem pſo-
nalr̄ ħeſſe, pbatur. xvij. di. concilia. in prin.
Ibi: qꝛ pñtiam pape non hñt valitudinem
pdiderunt. de elec. c. ſignificaſti. ibi. cum oīa
concilia per Ro. eccl ie auctoritatem et facta
ſint et robur acceperint. Probat̄ ēt exēplis
antiquoꝝ concilioꝝ. xcviij. diſt. in pſcrip. et
in. c. nullus. ibi. vnde Silueſter papa i gñā-
li concilio pſidens dixit ⁊c. et hr̄. ij. q. vij. in
pſcrip. c. cum paſtoris. vbi oſtendit̄ q̄ btūs
Gregorius concilio gñali pſonalr̄ pſedit et
xxiij. di. in. c. in noīe dñi. Ibi pſidēte quoq3
reuerendiſſimo ac btiſſimo papa Nicolao
in Baſilica Lateraneñ. patriarchij ⁊c. pro-
batur ēt in pſcrip. c. i. de ſymo. xxxv. q. ix. qd̄
quis. xxv. q. ij. in. c. ſiquis dogmata: vbi etiā
dr̄ q̄ Nicolaus papa concilio pfuit: et ps in
c. ls. de elec. et alibi ſepiſſime. Conſtat ēt q̄
vbi papa vel non potuit vel noluit concili-
is gñalibus per ſeipm perſonalr̄ intereſſe.
Per legatos ſuos concilia congregauit et
eoꝝ pſidentiam tenuit qñq3 per vnus Car
dinalem: vt hr̄. xvij. di. regula. Ibi nec Ro.
eccl ie legatus interfuit. no. glo. iij. di. in. c. re
gula. §. porro. vbi dr̄. q̄ talis Legatus habe-
re dꝫ ſpāle mandatum: qꝛ alias Legatus ge
neralis: q̄tūcunq3 mandatum habeat gñā-
le. Non pōt exercere ea que. Ro. pōtifici ſpe
cialr̄ conceduntur: in ſignum ſpālis pꝛogatiue:
extra de offi. lega. qd̄ tranſlationem. Qñq3
tñ papa etiam per epōs: Abbates: et alios
prelatos concilij pſidentiam tenuit, vt ps. i.
q. vij. conuenientibus. vbi in concilio Mel
denſi. pro papa pſidebant vnus Archieps:
vnus pſbyter: et vnus Abbas: ſcē Sabine.
Et in concilio quodā Conſtātinopolitano
conſtat ex pſcrip. c. hoc nequaq̄. vij. q. i. q̄ p
Joanne papa. viij. Quidam Petrus pſbr̄
Cardinalis. Eugenius Hoſtieñ. et paulus
Anchonitanus Epi pſidentiam tenuerūt.
¶ Legimus ēt prout ſ. quoq3 pnotauimus,
q̄ Impatores qñq3 concilijs pſidentes fue
runt, vt ps. xij. q. i. futuram. vbi de Conſtan
tino Impatore dr̄. Idem vo pſidēs ſancte
ſynodo: que apud Niceam cōgregata ē ⁊c.

e.xi.q.i.in.c.continuus lege.⁊ in.c.ſacerdoti-
bus. Quis tñ non dicerent ꝓprie:aut noīe
pape pſidere:aut noīe ꝓprio:ſed potius ad
fidem diſcendam. Et concilium tuendum ⁊
ad reprimendum impetus ⁊ pturbationes
hereticoꝝ:⁊ alioꝝ oīum: qui ↄciliis vis aut
moleſtiam inferre voluiſſent. Et ad decorē
ornatum:⁊ auctoritatem concilij augendā.
Que manifeſte colligunt ex alle.c. vbi nos.
xcvj.di.⁊ in.c.nos ad fidē.ea.di.vbi Mar-
tianus Imꝑator inqt:nos ad fidem confir
mandam:non ad potentiam oſtendendā exē
plo religioſiſſimi principis Conſtātini:ſy-
nodo intereſſe voluimus,vt v̓itate inuenta
non vltra multitudo prauis doctrinis at-
tracta diſcordet ⁊c.facit tex. in.c.principes.
xxiij.q.v. Et qñ ēt aliud appareret:dicendū
eſſet:ꝙ ſi qñ Imꝑatores tꝑibus priſcis con
ciliis interfuere ēt poteſtatiue: ꝙ illud fuit
de facto:⁊ tꝑibus illis qbus non erat facul
tas,nec licentia Epīs conueniendi in vnum,
nec plebium docendaꝝ feruente pſecutione
ↄ xp̄ianos.xv.di.canones. vel tꝑibus qbus
pontifices pp ꝑmiſſa ⁊ varias hereſes:qui-
bus aliqñ fauebant Imꝑatores: opus erat
pp eoꝝ potentiam ⁊ eccl̄ie impotentiā eoꝝ
dictis ⁊ voluntati acqeſcere,ſed ſi poſtea ⁊
poſt tꝑa Conſtātini magni conciliis inter-
fuere:fuit pro cauſis p̄dictis:⁊ ad exequēdas
ſententias ⁊ terminationes concilioꝝ.fac.
xvij.di.in.c.ſexta. Ibi exequēte piiſſimo p̄n
cipe Conſtantino intra pallatium ſuū. Si-
mulqꝫ legatis aplīce ſedis: ⁊ epīs.d.reſidē-
tibus. Et ꝙ ipſi Imꝑatores non p̄ſiderent
iuriſdictionalr̄ vel poteſtatiue bñ ꝓbat i.c.
concilia ſacerdotum.xvij.di.ibi. Ad hec ſe-
reniſſimus Rex deo inſpirāte. Rñd.ſyno-
dalis eſſe arbitrij in tanto negocio ſequēda
preſcribere. Nec aliqd ad ſe ꝑter reuerenti-
am d̓ eccl̄iaſticis negociis ptinere. ¶ Quot
aūt p̄ſidentes mittere poſſit papa ad p̄ſidē
dum pro ſe in concilio: ſeu quot deputare
debeat concilium vbi papa per ſe vel alius
non adeſſet. Dari non pōt certa regula: qꝛ
ꝓut ī.quoqꝫ dcm̄ extitit: iura circa hoc va-
rie loquentia legimus. Nam aliqñ de vno
verba faciunt.xvij.di. regula. qñqꝫ de duo-
bus:qñqꝫ de tribus.lxiij.di. hadrianus.i.q.
vij.conuenientibus.vij.q.i.hoc nequaqꝫ.in
terdum de quatuor.xvj.di.c.prima annota
tio §.quarta ſardiceñ. Nec plꝰs pro Ro.pō
tifice in ↄciliis p̄ſediſſe me legiſſe memini.
Per q̄ ↄcludi poſſet: ꝙ hoc ſit arbitrarium.

¶ Quibus v̓o noībus appellētur. Iſti qui
concilio p̄ſident. Relatum etiam fuit aliqñ
ſupra:ſed vt oīa in ꝓpa ſede reperiant. Di-
cendum vr̄ hic ēt: ꝙ iſti aliqñ appellantur
miſſi.lxiij.di.hadrianus.ii.i. Qñqꝫ locūte-
nētes.i.q.vij.ↄueniētibus. Nōnunqꝫ legati.
xvij.di.rla. Interdū vicarij.xciij.di.diacōi.
Sepe ēt Apochryſarij nūcupantur.d.c.hoc
neqꝗꝫ.⁊.c.cōueniētibus.vbi gl.in ver.apo-
chryſariis.greciſſando dicit Apochryſarios
deriuare ab eo:qđ ē Apos. Nūcius. ⁊ chri
ſis.auꝝ:⁊ ꝙ ppea dn̄r qſi aurati Nūcij:ſed
tales,inqt ipſa:hodie nō ſunt pape ſed Ap-
plūbarij. Tortellius v̓o dixit ꝙ Apochryſa
rij ſunt rn̄ſales. Qđ ex fonte greco d̓ducit:
nas ἀποκρισιν. Idem eſt quod rn̄deo vel
ſepoꝛ:ſeu forte dicuntur Apochryſarij a ver
bo. ἀποκρύπτω. qđ eſt abſcondo:celo,quaſi
Apochryptarij ſecretarij vel ſilētiarij:vnde
hr̄.C.de ſilentiar.li.xij. ¶ Quod aūt ſit iſto
rum p̄ſidentium officium in conciliis gn̄a
libus colligi pōt:ex his que dixit Hoſti. in
.c.grate.de preben. Nam ſm eum ad offici
um illius qui p̄eſt in concilio ptinet diffini
tio de conſilio:tñ ⁊ aſſenſu alioꝝ Epoꝝ vel
maioris partis eoꝝ vt leg. ⁊ no.extra de tē
po.ordi.in.c.ſi archiepꝯ. ⁊ in.c.ſeq. ⁊ extra
de accuſa.in c.ſicut olim. Et hoc qdem etiā
annotari pōt ex his que leg.in Quita actio
ne octaue ſynodi:vbi p̄ſidentes ſnīam tule
runt ↄ Fotinum ſub his fere v̓bis vidiſtis
fratres:vidiſtis ⁊ audiſtis:que ex multo tē
pore dicta ⁊ geſta ſunt de hmōi cā: ⁊ appa-
ruit vobis oībus ꝙ irreꝑhenſibilis erat ꝓ-
motio huius viri, ⁊ depoſitio ſanctiſſimi
patriarche Ignatij de ſede ſua: ſꝫ ſine iuſti-
tia ⁊ ſine legibus fuerit acta. Nos v̓o non
nouum aliqđ:vel recēs iudicium indicabi-
mus:ſed vetus ⁊ ex multo tꝑe p̄iudicatum
a ſctiſſimo ⁊ btiſſimo papa Nicolao. Fir-
matū āt a ſciſſimo papa Hadriano. Et nō
poſſumus transferri ⁊ cōmoueri a pater-
nis diffinitionibus ⁊ legibus: nec d̓clinare
ad dextram, nec ad ſiniſtram ſcriptum eſt
enim. Audi filij leges pr̄is:⁊ ne repellas in
ra matris tue:⁊.ī.tales conatū abijcimus:
⁊ anathematiçamus:ne vlterius ↄ eccl̄iam
quelibet alia forte in oē ſcl̄ꝫ maligna ītrodu
catur actio:⁊.ī. Quid ğ plꝫ? Talia ſunt nr̄a
⁊ nr̄e ſedis,que ſi apud vos non fuerint ac
ceptabilia. Nos tñ ſuper montem excelſus
huius ſynodi aſcendemus, ⁊ exaltabimus
in fortitudine vocem nr̄am Euangeliçātes
vobis

vobis ꝛ ꝯſtitiam. Que facta ꝛ ore ꝓmulgata eſt ſcõꝝ Patrum nroꝝ a gra ſpũs ſci, ꝛ ſequitꝰ. Ad hec. Quid dič ſctã ſynodus? ſunt hec que a nobis ꝑ lectionẽ dicta ſunt: apud vos accepta. Sancta ꝛ vlis ſynodus exclamauit, recipimus oẽs: valde qppe ſunt diſcreta: congrua: ꝛ conſona eccleſiaſticis regulis atq; legibus ꝛc. De quo meminit text. lxiij. di. hadrianus. i. l. i. ꝛ faciunt que dicta fuere per Uicarios Leonis Pape in concilio Calcedoneñ. Actione. iij. vȝ. Notum eſt nempe huic amabili concilio: ad btm̃ aplicum Leonem ſacras lr̃as eſſe deſtinatas. Quatenus huic ſacro concilio ſe pñtare dignaretꝰ: ſed qm̃ nec antiqua cõſuetudo: nec neceſſitas tpis hoc permittere vr̃. Nr̃as paruitatem huic concilio ſacro pro ſe ꝑſidere ꝑceperat. Ideoq; neceſſarium eſt hec que in medium ꝓferuntꝰ per nr̃am interloqutiões diſceptari. Propter h̃ ḡ porrectus libellus: a religioſiſſimo fratre nr̃o: ꝛ Coepo Euſebio ſuſceptus recitetꝰ. Ex his īfert dñs Jo. de turre cre. in ſum. de eccl'ia. lib. iij. c. xxv. ꝙ legati pape ꝑſidere debent concilio loco ipſius. Et ꝙ ad eoꝝ officiũ neceſſario ſpectat per eoꝝ interloqutiones ea que in medium veniunt ꝓferenda ꝓponere ꝛ diſceptare: ac noĩe pontificis maximi ſententiare. Qđ ẽt colligi vr̃. vij. q. i. in. c. hoc nequaq̃. vbi iuncto ſi. c. ꝑcedentis formalr̃ dr̃: in quĩta actiõe Conſtantinopolitañ. ciuitatis in ſynodo. cclxxviij. patrum ſub octauo Leone papa. Cui ꝑfuit Petrus ꝑ̃br Cardinalis. Paulus Anchonitanus: ꝛ Eugenius hoſtien. Ep̃s: Apochriſarij pape. Qui dixerunt hoc nequaq̃ apud nos habeatur: vt quicunq; de põtificali ordine ꝛ habitu ad Monachoꝝ deſcenderit vitam: vlterius poſſit in ep̃atu reuerti. Item ꝑcepit ſcã ſynodus: vt quĩcq; de pontificali dignitate: habituq; ad Monachoꝝ deſcenderit vitam: ꝛ ad pnĩe deſcẽderit locum: nequaq̃ ad pontificatum reſurgat. Hoc ẽt confirmari vr̃ per oĩa illa iura: que in concilijs ꝓmulgata fuere papa illis ꝑſidente: vbi dr̃ ſacro approbante concilio diffinimus. extra de ſum. tri. c. ij. vbi Inno. iij. in concilio gñali loqtur. Ibi. Nos ãt ſacro approbante concilio credimus ꝛ cõfitemur. Et Greg. ix. in gñali concilio Lugduneñ. c. i. eo. ti. lib. vj. Ibi. nos hmõi erroribus viam ꝑcludere cupientes hoc ſacro approbante concilio damnamus ꝛ reprobamus oẽs qui negare ꝑſumpſerunt eternalr̃ ſpm̃ ſcm̃ ex pr̃e ꝛ filio ꝓcedere. Et Clemẽs. v. in concilio Uienneñ. in cle. i. eod. ti. Ibi aciem conuertentes ſacro approbante cõcilio declaramus. Ex quibus cum infinitis ſilibus colligi ꝛ concludi põt: ꝙ officium pape ꝛ alioꝝ ꝑſidentium eius noĩe eſt, proponere in concilijs occurrentia ſi volunt. Et demum quicquid dcm̃ ꝛ approbatum fuerit per cõcilium interloqui. Unde dixit Bal. in. c. de quo vult deo: de iudi. per illum tex. ꝙ iſti ꝑſidentes in concilio obtinẽt totius concilij inſtar: vt not. C. de indict. liber. l. i. Ego tamen credo dr̃iam eſſe inter papam: ꝛ ꝑſidentes eius noĩe quoad hmõi interloqutiones. Quia quando papa pſonalr̃ preſidet: pronunciat ꝛ interloqtur: put ꝫ. dixi. vȝ. ſacro approbante cõcilio diffinimus ꝛc. Quando vo͛ papa non eſt in concilio. Sed ibi hȝ ꝑſidentes. Tunc non ꝓnũciatur: nec ſiunt interlocutiones noĩe preſidẽtium: ſed noĩe ipſius concilij. Ad ꝓpõnem tamen ꝛ interrogationem ipſoꝝ ꝑſidentium: vt pȝ in exemplis cõcilij Calcedoneñ. de quibus ꝫ. ꝛ in. c. oſius. de elec. in ſi. Ibi. Si vo͛ oĩbus placet ſtatuite: ſynodus rñd. plȝ interloquũtur ꝛ ꝓnunciant hoc modo vel ſili. vȝ. Placet huic ſcõ concilio: vt nullus hereticus cõmunicet, vt in exemplo. c. de quo vult deo: extra de iudi. Per quem tex. Bal. ibi in. v. col notanter dicit: ꝙ valet ſententia concilij lata ſub hac forma. Nos conciliũ: vt no. Archi. xvij. di. gñalia. Qui ẽt ponit. Utrũ cõcilium: vniuerſitas vel multitudo poſſit ꝯ ius diſpenſare in. c. ꝯſequens. xj. di. Et ꝑmiſſa quidem forma ꝛ dr̃ia aperte colligi poteſt ex geſtis concilioꝝ antiquoꝝ: ꝛ vltimo loco ex geſtis concilij Conſtantieñ. vbi cõſtat: ꝙ ante creationem Martini. v. oĩa decreta, oẽs interloqutiones: ſtatuta: ꝛ conſtitutiones: ꝓnunciate fuerunt ſub noĩe concilij. Quãtũcunq; d. Joãnes Ep̃s hoſtien. Cardinalis in. d. concilio ꝑſideret. Pronũciando hoc modo. vȝ. ſacroſancta gñalis ſynodus Conſtantieñ. ꝛc. vult: ſtatuit, ꝛ ordinat ꝛc. Et demum creato Martino in dcõ concilio a ſeſſione. xlij. citra. Oĩa decreta ꝛ interloqutiones oẽs publicate ꝛ ꝓnunciate fuere ſub nomĩe dicti Martini. Adiecta ſemper clauſula illa. Sacro approbante cõcilio ꝛc. Per que pȝ. d. Jo. de turre cre. non bene dicere, dum voluit: ꝙ preſidentes papa abſente ꝓnunciare habeant decreta concilij noĩe ipſius pape abſentꝭ. Sȝ crediderís

ꝙ potius noīe concilij ꝓnunciare habeāt:
vt.ſ.dixi. ⁊ aliquid forte dicetur infra. In ti
tulo quomodo geſta vel acta concilij cōſcri
bi ⁊ notari debeant ⁊c.

¶ Qualiter ornari debeat locus Concilij.

SEd quoniam deo optimo be
ne adiuuante. Iā pr̄es cōſcri-
ptos ad gn̄ale concilium de-
duximus. Nunc ſupeſſe vr̄:vt
tantam ſemideoꝝ grauitatē,
venerationem. Maieſtatēq̄
venuſte:grauiter⁊atq̄ decore. In cōcilij lo-
cum introducamus. Qđ facillime aſſeque
mur:ſi prius interrogatiunculas q̄nq̄ pre-
miſſerimus. ¶ Primo.vz. qualr̄ diſponi:
parari:⁊ ornari:debeat eccl'ia cathedralis,
vel locus vbi concilium celebrat̄. ¶ Scđo
quo habitu ⁊ ornatu Prelati in loco conci
lij cōparere:⁊ ſe p̄ntare debeant. ¶ Tertio
quo ordine eis i ꝯcilio ſedēdū ſit. ¶ Quar
to quid ante concilij incohationem ꝑmit-
tēdum ſit. ¶ Quinto q̄bus moribus: qua
modeſtia ⁊ grauitate:ſe in concilio hēre de
beant ibi reſidentes. ¶ Quoad primam
dicendum vr̄,ꝙ in hoc ſeruanda eſt ꝯſuetu
do curie Romane ⁊ capelle Dn̄i Pape:ꝑ
ut in alijs concilijs ſolitum fuit. Naz eccl'ia
ſiue locus in quo concilium celebrat̄. Clau
ſo choro,vel toto corpore medio iter naues
eccl'.tabulis pro q̄ītitate competenti circū-
circa in modum chori. Dimiſſa vna porta
tn̄ in medio longitudinis chori e regione
altaris maioris que vectibus ⁊ clauibus fir
miter obſerari poſſit. Locus p̄dictus orna
ri dz vndiq̄ auleis atq̄ tapetis. Altare itē
⁊ eius veſtibulum paramentis ⁊ cruce de
more decorari dz cum ſede papali: Impia-
li:⁊ pro Regibus ⁊ Principibus q adeēnt
ſm conſuetudinem ⁊ ordinarium Capelle
aplice. Ita vt vniuſcuiuſq̄ locus ornatus
ſit ſm qualitatem pſonaꝝ. Deinde facien-
do caput ad altare: multa ſubſellia eſſe de-
bent in eccleſia:ſiue in choro ⁊ loco p̄dicto:
a dextris ⁊ a ſiniſtris ipſius:pro Epis ⁊ ali
is p̄latis qui in ꝯcilio ſedere debent. Que
etiam ſubſellia decenter operta eſſe debent
Auleis:vel alio honeſto velamine. Poſthec
in medio p̄ſbyterij ſeu in altaris veſtibulo
e Regione ipſius altaris debēt eſſe ſedilia
competentia pro dn̄is preſidentibus conci-
lij:ſiue papa preſideat ſiue eius legati. Quia

tp̄e quo ſeſſiones tenent̄: ⁊ concilium cele-
brat̄. Preſidentes vertendo dorſum v̄ſus al
tare in dictis ſedibus in medio reſident fa
cie ad concilium verſa. In medio v̄o e Re-
gione ipſoꝝ preſidētium:appoſita dz eē mē
ſa vel ſcabellum aliq̄đ competēter ornatū.
Super qua ponit̄ liber Euangelioꝝ aptus:
vt oēs ⁊ ſinguli ep̄i,⁊ prelati ac alij q̄cunq̄:
qui concilio interſunt:intelligāt ſe illuc cō-
ueniſſe pro fide xp̄i:que in ſacris Euāgelijs
continet̄:ſeq̄ iuraſſe ⁊ teneri illam totis vi
ribus tueri ⁊ defendere:etiam vſq̄ ad ſan
guinis effuſionem. Et debere in his q̄ ibi-
dem dicturi ⁊ acturi ſunt:ſolus deum ⁊ v̄i-
tatem euangelicam preoculis hēre:q̄đ ꝓba
ri vr̄.xxiij.di.in.c.in noīe dn̄i.ibi. Prepoſi-
tis ſacroſanctis Euangelijs. Preſidente q̄z
reuerēdiſſimo ac btiſſimo Papa Nicolao
in Baſilica Lateraneñ. Patriarchij:que co
gnominat̄ Conſtantiniana. Conſedētibus
etiā reuerēdiſſimis Ep̄is ⁊ Abbatibus ⁊c.
In dicto quoq̄ loco dz eſſe ſuggeſtum ſeu
pulpitum eleuat̄.vbi ⁊ oro hr̄ ad conciliū:
⁊ decreta ſeu geſta concilij legunt̄: ꝓut.I.in
loco ꝓprio dicetur. ¶ Quoad ſm queſitum:
hoc eſt quo habitu ⁊ ornatu ep̄i ⁊ Prelati
ad locum concilij cōparere ⁊ ſe p̄ntare de-
beant:conſyderata ꝯſuetudine alioꝝ conci-
lioꝝ ⁊ Ro.eccl'ie:dicendum vr̄:ꝙ ep̄i ⁊ alij
prelati ad eccl'iam cathedralem: vel ad locū
concilij:ſic vt ꝑmittitur deſtinatus ⁊ orna-
tum:ſiue pedes tres:ſiue Mulis vecti:cum
eoꝝ mātellis:caputeis,⁊ galero: ſi equitāt:
ſolita grauitate accedere debent. Eccleſiam
ingreſſi facta orone. Anteq̄ꝫ locum ſeſſiōis
ingrediantur. Cappas ep̄ales ſi Ep̄i vel pre
lati:non Cardinales ſint accipere debent,
ſicut de more faciunt cum capellam apl'icas
ingrediuntur:dum ibidem coram pontifice
maximo Miſſe ⁊ Diuina celebrātur,quic-
quid dixerit.d. Petrus de monte in libel-
lo ſuo de poteſtate Pape: gn̄alis concilij:⁊
Imperatoris:in v̄ſi. Quarto q̄ro que pre-
ambula ⁊c. Quo habitu iduti Miſſas ma
iorem que de more in dicta eccl'ia vel loco
concilii cantatur per aliquē p̄latum ad hoc
deputatum audiunt venerabilr̄ ⁊ deuote,ꝑ
ut conuenit. Finita vero Miſſa p̄dicta ep̄i
⁊ prelati oēs in concilio reſidentes:depoſi-
tis cappis induunt pluuialeſ. Rocchetto ⁊
Mitra candida:ſimplici:et plana. Preſby
teri v̄o ⁊ Diaconi Cardinales vel alij idu
unt planetas vel dalmaticas: prout eorum
ordini

ordini ꝛ conſuetudini cõuenit. Et prout in
capella Pape ſeruari conſueuit cũ ipſe pa-
pa celebrat:quem ritum ſacraꝝ veſtium in
concilijs et ſeſſiõibus approbare vꝫ tex. i.c.
q̃ ſicut. de elec. ſm.d. Petrum de monte.
vbi ſ. Nam ibi dꝫ ꝙ non lꝫ Archiepiſcopo
ſine pallio conuocare conciliũ. Et lꝫ ille tex.
loquat̃ de concilio prouinciali. Tamen idẽ
putat ipſe ꝛ fortius i gñali concilio:vbi ma
ior eſt rõ:qꝛ magis ardua et piculoſiora ne-
gocia ibi tractant̃:et eccleſia militans tota
per illud repñtat̃. Idem dixit.d. Jo. de tur
re cre. in ſumma ſua de eccña li.iij.c.xxxvi.
qui atteſtat̃ ita ſeruatum fuiſſe in concilijs
Conſtantieñ. et Baſilieñ. quibus ipſe inter
fuit. Qđ manifeſte colligitur ex geſtis vtri
uſq; concilij. Et hoc dicit idem.d. Joã. ſibi
videri conuenientiſſimum. Primo qꝛ que
foris geruñt conformari debent actibus:q
aliqua excellentiori poteſtate exercent̃. Tan
non niſi veſtibus ſacris indutus ſacerdos
ad conſecrandum corpus xp̃i accedere dꝫ,
iux̃. tex. in.c. veſtimenta. de con. di.i. Et ita
vꝫ fieri debere in actu poteſtatis iudiciarie
in concilijs max̃. vbi de rebus maximis
totius eccñe militantis tractat̃. Scđo hoc
perſuadet exemplum concilij ꝓuincialis:
vbi hoc obſeruat̃ a ꝑlatis|ingt ipſe| qui ad
illud accedunt adornati cũ veſtibus ſacris
eis competentibus cum Mitris in capiti-
bus. iux̃.c. q̃ ſicut. de elec. vbi ꝑs ſm eũ:ꝙ
Archieꝑs non congregat conciliũ ſine pal-
lio. Et quãq; ego crediderim iſtud de ap-
probata eccñe et concilioꝝ conſuetudine in
dubitatum et oĩno ſeruandum eſſe. Atta-
men tantoꝝ patrum reuerentia ſemper ſal
ua. tex. in.d.c. q̃ ſicut. hoc mihi non ꝓbat:
nec illud dicit ad q̃ per ipſos allegat̃. Nec
credo veꝝ eſſe ꝙ Archieꝑs in concilio de-
beat vel poſſit vti pallio:qꝛ per pallium ſi-
gnificat̃ poteſtatis plenitudo pontificalis
officij. de aucto. et vſu. pal. cum ſis. ꝛ.c. niſi
ſpãlis:ſed Archieꝑs hanc poteſtatis pleni-
tudinem in Ep̃os et alios prelatos ibi exi-
ſtentes exercere nõ põt: vt diximus ſ. et no.
in.c. paſtoralis. de offi. ordi. Item non põt
Archieꝑs vti pallio extra miſſaꝝ ſolẽnia:
vt hꝫ in.c.i. et in.c. ad honorem eo. eod. ti. et
in.c. ꝯ morem. cen⁹. di. cum ſi. Ergo in actu
concilij poſteaq̃ miſſam cantauit : pallio
vti nõ poteſt: cũ iſte actus nõ ſit de miſſa:
nec pars miſſe. Preterea ille tex. nõ dicit ꝙ
Archieꝑs non poſſit celebrare concilium:

niſi ſit pallio indutus:imo non loquit̃ ali-
quid de celebratione:ſed tñ de conuocatio
ne. ibi. Preterea cum non liceat Archieꝑo
ſine pallio conuocare concilium. Ergo nõ
dicit hoc ad q̃ allegat̃: ſed dicit ꝙ archie-
piſcopus non põt conciliũ conuocare. Nec
aliqua ſpectantia ad ordinem ep̃alem exer-
cere anteq̃ pallium a ſede ap̃lica accipiat:
et ita intelligunt:et declarant glo. et ſcribẽ-
tes ibi. De mitris aũt albis ſimplicibus ꝛ
planis:q.ſ. eis vti debeant prelati in conci
lio gñali: vltra conſuetudinem et praticam
concilioꝝ:que ita ſeruat. vt dixi: vt ꝑs ex ge
ſtis eoꝝ ꝓbat̃ arguendo de concilio ꝓuin-
ciali ad gñale. per tex. et no. in.c. ad ap̃lice.
de priui. in. vi. Ibi pñti decreto ſtatuimus
vt abbates et alij gbus mitre vſus ẽ ab ea
dem ſede conceſſus. Exẽpti qdem in ꝓuin
cialibus concilijs:et ep̃alibus ſynodis:qui
bus nonnulli eoꝝ intereſſe tenent̃ mitris
tñmodo aurifriſiatis: nõ tñ aureas vel ar
genteas laminas aut gẽmas habentibus
vti poſſint. Non exempti vo ſimplicibus
et albis ac planis vtant̃ ꝛc. Et ex illo text.
melius ꝓbari potuiſſet id q̃ ſ. de paramẽ
tis et ſacris veſtibus diximus per illationẽ
et ꝯſequentiam quandã: qꝛ ſi vtunt̃ in con-
cilio mitris:ergo neceſſario paramẽtis ali
is vti debent:qꝛ ridiculũ eſſet dicere ꝙ mi
tra vterent̃ ſine paramentis. Nõ aũt quare
paramentis et mitra in concilijs vti debe
ant ep̃i et ꝑlati: ſummi põt ex tex. illo qꝛ vt
ingt tex. et ibi no. per doc. ex maioritate or-
natus quo quis põt vti colligit̃ maioritas
dignitatis. Ergo hoc ſit vt oſtendat̃ maior
ſanctimonia, grauitas:et auctoritas rerum
que expediunt̃ in concilio ſub iſto ſacro ha
bitu:quo auguſtiores reddunt̃. Et per text.
in.d.c. vt ap̃lice. Dixit Jo. mo. et Archi. ibi
in vi. in alijs do:illum reſtringendo, ꝙ il-
lud:q̃ ibi dꝫ: ꝙ prelati exẽpti vti poſſunt
mitris aurifriſiatis. Intelligit̃ quando nõ
ſunt in ꝑſentia ſui maioris prelati: qꝛ tunc
vti poſſunt mitris ꝑtioſis. Sed Jo. an. quẽ
refert et Gemi. ibi. dixit ꝙ lꝫ rõ glo. que eſt
ibi:faciat pro hoc dicto: tamen nimis per
hoc reſtringi vꝫ priuilegium. Nec ex tex. vꝫ
hoc colligi poſſe. Habet tamen equitatem:
et ſm eum de facto ſeruatur apud multos:
vnde videmus inquit:ꝙ his mitris:albis
et planis vtunt̃ Ep̃i in preſentia Legatoꝝ.
Et multas alias cerimonias ſeruant:que
ſuper rõe iſtius Decretalis ſundant̃: vt nõ

tenere Rondellum in ipſoꝶ Miſſa ⁊ his
ſilia. Et ita ſeruat curia in Capella aplica,
⁊ vbiqꝫ locoꝶ papa pñte. Pro qbus facere
vꝫ tex. in. c. antiqua. de priui. vbi quatuoꝛ il
li principales Patriarche: qui multis priui
legijs ⁊ inſignis ſunt decorati: vt late dixi
in libello meo de preſtantia patriarchali: in
preſentia Pape vel Legati aplici vtẽtis in
ſignijs aplice dignitatis, crucem ante ſe de
ferri facere non pñt, lꝫ alias vbiqꝫ locoꝶ eã
deferri faciant. Sed vt fines huic ſcõe que-
ſtiuncule faciamus. Erit pro indubitabili
deciſione. Concludeñ. q̃ epi ⁊ prelati circa
veſtes ſacras ⁊ alia pmiſſa: modum ⁊ ordi
nem pdictum oĩno ſeruare habeant. Et qḋ
ita ſit ſeruandum, approbat expſſe conciliũ
Conſtantieñ. ⁊ Baſilieñſe in geſtis ſuis: vbi
dant modum reſidendi in concilio: ⁊ ꝯcoꝛ
diter determinant: q̃ Miſſa finita oẽs pla
ti ſe pluuialibus iduere, ⁊ mitras albas ha
bere debent: excepto preſidente, vel in conci
lio celebrante, qui hẽre debent mitras pre-
tioſas. Et ſubdunt q̃ ipſe preſidens dꝫ eẽ aſ
ſociatus Diacono, Subdiacono: Indutis
veſtibus ſacris ⁊ eccliaſticis ꝓut eis cõpetit.
Et ſedere dꝫ in medio pbyterij voluendo
dorſum ad altare ⁊ vultus ad prelatos. Et
hunc eundem ordinem ⁊ modum fere po-
nit Liber Põtificalis in congregatione cõ
cilij prouĩcialis vel ſynodi Epalis. Ubi tñ
addit q̃ plātus finita Miſſa indutus ami
ctu: ſtola ⁊ pluuiali rubeis: ⁊ mitra ptioſa:
ſecum Diaconum ⁊ ſubdiaconũ paramen
tis ſilr rubeis vel tpi conuenientibus indu
tos hẽre dꝫ. Mihi aũt magis viderent̃ i cõ
cilio conuenire paramenta alba atqꝫ cãdẽ-
tia. Cum hitus extrinſecus interioꝛẽ parita
tem oſtẽdere, ⁊ candida, pura, ⁊ ſincera de-
bere eſſe oĩa in dicta ꝯgregatione: ⁊ vniuer
ſitate oſtẽdere videret̃. Sed forte q̃ Liber
Põtificalis hũit reſpectũ ad ſpm̃ ſcm̃. Quĩ
ignis ⁊ charitas ardens vꝛ̃. Qui in linguis
igneis ſup Aplos deſcendit. Et ꝑpea rube
is paramentis dixit in concilijs eſſe vten-
dum: quod ratione non caret.

¶ Quo ordine ſedere ⁊ ſe ſubſcribere
debeant Prelati in concilio.

E tertia heſitatiũcula. Quo. ſ.
ordine ſedere, ſeqꝫ ꝯñr ſubſcri
bere debeant epi ⁊ prelati De
cretis: priuilegijs ⁊ alijs con-
ſtitutionibus conciliaribus: vꝛ̃ determina-
re tex. formalis Gregoꝛij. xvij. di. in. c. conci
lia §. epos. vbi ad lr̃am inquit. Epos ſm oꝛ
dinationis ſue tps ſiue ad conſedẽdum in
concilio: ſiue ad ſubſcribendum: vel in qua
libet alia re: ſua attẽdere loca decreuimus:
⁊ ſuoꝶ ſibi ordinum prerogatiuam vendi-
care. Uez tempus ordinationis non ad ec
cleſias: ſed ad perſonas refert̃, ſicut ex con-
ſuetudine Cardinaliũ ſcẽ Ro. eccñe: ⁊ epi-
ſcopoꝶ vniuſcuiuſqꝫ ꝓuincie euidenter ap
paret. Et per illum tex. no. ibi Gemi. q̃ pre
lati non debent in concilio confuſe ſedere:
ſed debent premitti digniores: qui prius ꝓ
moti fuere. alle. tex. in. c. ex ore. de priuile. cõ-
coꝛ. tex. qui eſt palea. xviij. di. placuit. lxiiij.
di. epiſcopoꝶ. facit. lxxv. di. c. ſi. ⁊ de maio. ⁊
obe. c. i. ⁊ rõ tex. in l. nemo. C. de offi. magi.
officio. vbi vꝛ̃ q̃ ille gradus ceteros antece
dere dꝫ: quem laboꝛ ꝓlixioꝛ ⁊ ſtipendia lõ-
gioꝛa fecerint anteire. Sedere aũt debent ⁊
non ſtare: vnde ⁊ ſeſſiones fieri dñr gr̃a ho
noꝛis ⁊ dignitatis tanti actus: cũ ibi ſint
vt iudices ⁊ ſententias ferre habeant, que
non valent niſi ſedendo ꝓferant̃: maxime
ſi ſint diffinitiue. In auc. de iudi. §. ſed ⁊ blit.
coll. vj. tex. ⁊ ibi late no. in. c. cum eterni. de
re iudi. in. vj. Anima. n. ſedendo ⁊ qeſcẽdo
ſit ſapientioꝛ atqꝫ prudentioꝛ. Iux̃. philoſo-
phus. xxiij. q. i. paratus. iij. q. iij. inducie. vſ.
a iudice ꝓcedente. vbi ⁊ in. d. c. ſi. glo. no. q̃
iudex non ſolum ſedere dꝫ in ꝓlatione ſen-
tentie diffinitiue: ſed vbicunqꝫ res que agi
tur plenam cãe cognitionem deſiderat. ij.
q. iij. preuaricatoꝛ. ⁊. q. vj. biduum. Ex pre-
miſſis tamen remanet dubium: ex eo q̃ cõ
cludi vꝛ̃ iux̃. verba tex. in. d. §. epos. q̃ ordi-
nationis tempus attendi debeat, ex quo in
ferri vꝛ̃ q̃ electi nondum conſecrati oĩbus
alijs epiſcopis poſtponi debeant: ad qḋ fa-
ciunt no. per doc. in. c. ex ore. de priuile. pro
quo facere vꝛ̃: q̃ ante conſecrationem non
dñr epiſcopi: ſed electi: vt per glo. ⁊ doc. in
ꝓhe. Bonifaciano. ⁊ in. c. i. de religi. domi.
ſed qcquid ſit ⁊ quicqd dixerit gl. in. d. c. i. ⁊
alibi. Conſuetudo eccñe Romane que ꝓ le
ge hꝛ̃: et ſtudioſiſſime ſeruat̃: hꝫ: q̃ inter pre
latos eiuſdem gradus ille qui pmo electus
et publicatus fuit: alios oẽs poſt eũ electos
⁊ publicatos in gradu dignitatis eiuſdem
precedat. Et ſic pmas priori tpe electus pri
matem. Archiepiſcopus Archiepiſcopum
Epiſcopus Epiſcopũ. Protonotarius Pro
tonotarium:

thonotarius:z Abbas Abbatem reſpectiue precedat:niſi maioris adminiſtrationis: officij:vel priuilegij:aut legitime conſuetudinis rō eis aliqd ſpeciale tribueret. Pro quo bene facit tex. in.d.c.i. de maio. z.obe. ibi.ipſe prior z maior hēat qui prius cōitatis conſilio z concordi actione fuit ordinatus:per qḋ denotari vr̄ electio prior. Cum ergo electi non minus ſint vocales in concilio q̄ꝫ epi cōſecrati:vt ſ.diximus. Et cum iſte actus intereſſendi concilio z vocē deciſiuam z iudicatoriam dandi:ſit potius actus iuriſdictionis q̄ꝫ ordinis. ¶ Et cū ſermonis z prelationis prerogatiua magis ad adminiſtrationi q̄ꝫ ordini tribuat:vt hr̄ in de.i.de ſo.compe. Et clare pbat in ſili i Archidiacono:qui lꝫ minor ſit ordie q̄ꝫ archipresbyter:tn̄ cum adminiſtratione ſit maior eū precedit:vt hr̄ z no. in.c.i.de offi.archipresby. z in.c. deliberatione. de offi.leg. lib.vj.faciunt no. in.l.i.C.de conſuli. lib.xij. vbi per Bar. z ad tex.in.d.§.epiſcopos. Reſponderi ſm hoc poſſet: q verbum ordinatio ibi poſitum non refert ad conſecratōes: ſed ad ordinationem electionis:puiſionis: vel pmotionis:que ēt dici pōt ordinatio:vt pbatur in.c.ſuper eo.de offi.dele. Ibi.de pſona idonea ordinet eccliam:vnde glo. dic ibi.q verbum ordinet: ambiguitatē continere vr̄. Et ppea dicit ibi exponendum ordinet.i.pnunciet ordinandam eccliam ad pńtationem illius zc. ¶ Sit ergo 9clo pro regula:q hoc caſu et ſilibus. Primo pmoti ſedebunt, et ſubſcribent in concilio ante alios ſui gradus et ordinis qui poſt ipſos promoti fuerint:quicūqꝫ ſint:niſi forte eēnt maiores dignitate: vel adminiſtratione:vt dixi Pro quo facit tex.et qḋ ibi no. p Bal. et alios in.l.i.ff. de albo ſcribē. per Bar.in.l.i.ff.de obſe.liber.et in.l.ij.§.prius.ff.de vulga.et pupil. ¶ Nec valeret conſuetudo q minor maiori preferat:ſm Hoſtiē.et alios in.c.i.de maio.et obe. ¶ Unde dixit Feli. ibi in rubri.in pe.col.q nō valet conſuetudo.q Archidiaconus precedat Uicarium epi:q hoc caret rōne:et non pōt introduci niſi ex quadam ambitōe vel ſtultitia:per.c. legimus.xciij.di.alle. Abb. conſi.xxj. Et q Uicarius epi de iure precedere debeat: vide eundem Abba.alio conſi.ibi precedente incipiente. Caſus ſuper quo conſilium petitur,talis eſt. Et dicit q in dictis cōſilijs: que fecit ꝫ Archidiaconū Uulteranum in

ueniunt multa de iſta pcedentia z facietia ad mās preceſſionū. ¶ Alia tn̄ eſt prelationis rō:vt ſ.dicebam: in his quos cathedre et maioris adminiſtrationis prerogatiua preferri iubet: vt in Papa et q̄tuor Patriarchis pncipalibus de qbus ſ. qui ppa preeminētie loca hn̄t:vnde reſpectu ipſoꝝ alijs oībus epis:ſm ordinem cathedraꝝ et ſedium ſuaꝝ preferri debent,q lꝫ cum epiſcopis pares ſint ordie:tn̄ maiores ſunt adminiſtratione que dat quoddam quaſi priuilegium eis ſuper alios : vt q̄uis poſt eos eligant et recipiant:eiſdem tamen preferantur: ex. de conſue.cum olim.ff.de albo ſcriben.l.i.z vtrobiqꝫ per ſcribētes. Unde in his q̄tuor Patriarchis principalibus poſt Romanū pontificem prioritas ſedis prioritatem dignitatis declarat:vt inquit Io. an.per illū tex.in.c.antiqua.de priuile.pbat tex.in.c.ex ore.eo.ti. in.c.i.et in.c.ſtatuimus. de maio. et obe. Et ne forte iſta fuiſſe facta caſu et nō optima rōne:bene digeſta per ſacros canones exiſtimaremus. Beatus Hieronymus ſcribens ad Euandrum Epiſcopum id qḋ hr̄ in.c.legimus.vſi.qḋ aūt poſtea.xciij.di. dixit:q lꝫ a principio oēs presbyteri vocarentur et eſſent cū epiſcopis pares in regimine ecclie. Tamen q poſtea vnus alijs preponi cepit in ſciſmatis remediū. Ne vnuſquiſqꝫ ad ſe trahēs eccliā Chri rūperet zc. Et per illum tex.dixit gl.no. ibi in vbo poſtea circa fi.q iſta noia presbyter et epiſcopus ante prelationem erant pſus ſynonima:et qḋ ēt adminiſtratio cōis erat:q cōſilio ſacerdotum regebant ecclie.xcv.di. olim. ſed in ſciſmatis remedium facta eſt prelatio:vt vnus preeſſet:et q̄ad nomen: et quoad adminiſtrationem: et etiam quoad quedā ſacrā:que modo appropriant epiſcopis. Per que colligi pōt qḋ ordo precedendi et maioris adminiſtrationis datus fuit in eccleſia,ne confunderet et ſcinderet eius vnitas. Aliter tamen loqui vr̄ tex.de hmōi prelatoꝝ preeminentia,et eius origine.lxxx.di. c.ij.vbi tex.formalr̄ dicit:vrbes et loca in qbus primates preſidere debent: non a modernis:ſed multis ante aduentum chri ſtatute ſunt tpibus. Quaꝝ Primates Gentiles etiam pro maioribus negocijs appellabant. In ipſis vo vrbibus poſt aduentum Chri: Apli et eoꝝ ſucceſſores. Patriarchas et Primates poſuerunt:ad quos epiſcoporum negocia:(ſalua tamen in oībus aplica

P

auctoritate) ⁊ maiores cauſe poſt aplicas ſe-
dem ſunt referende ⁊c. Sed iſtud ꝯrium fa
ciliter tollit: q̄ tex. Hieronymi reddit cām
quare conſtitutus fuerit: conſtituiq; debue-
rit vnus pontifex maximus: qui cēt caput
totius eccłie militātis. Iſte vō tex. aſſignat
cām: quare facti ſint alij patriarche prima-
tes ⁊ Archiepiſcopi in partem ſolicitudiſ:
⁊ vnde traxerint origines: ⁊ ſic nullū ꝯrius.
Et hoc idem hꝛ in. d. c. ij. ⁊ ſeq. ⁊ quaſi p to.
In ꝓpoſito ergo rōnabilis fuit illa eccleſie
traditio ⁊ ꝯſuetudo: q̄ aliquis oībus ꝑfer-
ret, vt papa tanq̄ caput: qui ꝑeſt ⁊ patriar
chis ⁊ alijs: Patriarche Archiepis: archie-
piſcopi Epis, Epi Abbatibus ⁊c. Et q̄ oc-
currere poterat q̄ prelati eiuſdem gradus:
inter ſe in ꝑcedendo ꝯcurrere poſſent. Ideir
co vt tolleret oīs heſitatio: conſuetudo ec-
cleſie Ro. que eſt optima legum interpres:
extra de conſue. cum dilectus. interꝑtando
tex. in. d. §. epos decreuit. q̄ primo electus ⁊
publicatus in codez ordine alios eiuſdēmet
ordinis poſtea publicatos ⁊ electos ꝑcede-
ret. Unde bene dicebat Bal. in ꝓpoſito in
ti. qui feu. dare poſ. circa fi. in vſi. feu. q̄ quā
tum hꝫ conſuetudo de actu: tm̄ hꝫ de poten
tia. Cum hac itaq; eccleſie Ro. conſuetudi-
ne inuiolabili traſcūdo aſſignemus ⁊ nos
in vſi concilio vnicuiq; ordini locum ſuus:
qd̓ qdez melius intelligibiliusq; faciemus,
ſi premiſerimus qd̓ fecit. d. Alexandrinus.
in. d. §. epos. in. ij. col. vꝫ. q̄ loca que ſunt iux
principem ſeu pontificem maximum tāto
ſunt digniora, quanto ei ſunt viciniora: vn-
de illi qui apud Pontificem: vel eius lega-
tos ⁊ preſidentes in Concilio vel alibi ſe-
dent tanto digniores reputant quanto eis
proximiores erunt in ſedēdo: niſi forte eēnt
ſeruitores vel deputati ad eorum obſequia:
Prout no. probatur in. c. perlectis. xxv. di.
⁊ pro hoc dicto facit rō. Quia ars quantū
pōt naturam imitatur. ar. in. l. qui is idē ff.
de verb. obli. Sed videmus q̄ membra no
tabiliora circa caput conſiſtunt ⁊ verſant:
vt oculi, aures: os, naſus, cor: manus ⁊c. Et
quanto capiti ſunt proximiora tāto dignio
ra iudicantur: ⁊ quanto a capite remotio-
ra: tanto illis viliora exiſtimantur, Prout
ſentit etiā gl. in ver. hinc trahe. inſti. de bo-
no. poſ. §. alia. ⁊ Bal. in. l. obſeruare §. ante
vero. iuxta fi. ff. de offi. procons. ⁊ lega. Uñ
in propoſito de quo ſ. notanđ. dixit Bald.
poſt glo. ibi in. l. decernimus. C. de ſacr. ſan.

eccle. q̄ qui ſedet ad dexterā Principis di-
gnior eſt illo qui ſedet ad ſiniſtram: ⁊ glo.
inſti. de bono. poſ. §. alia. dicit q̄ digniores
altiori loco ſedere debent: ⁊ q̄ altior dicit
qui dn̄o eſt proximior: ⁊ qui dn̄o magis ē
proximus honoratior habetur: Itē qui pri-
or eſt in dandis votis in vniuerſitate: vt
colligitur ex §. hinc ēt. xvii. di. Ponit Bal.
in ti. de controuer. feu. apud pares. cur. c. i.
in vſibus feu. Poſſumus etiam cum pre-
miſſis addere illud qd̓ dixit. Geminia. in
d. §. Epos. quem ēt ſequitur. d. Alexandri-
nus. ibi in vlti. col. ponendo in hac mate-
ria precedendi quaſi regulā. Quia ordo de
quo in. d. tex. Tunc demū debet attendi: q̄n
alie inequalitates ceſſant: Et ideo ꝯcludit:
q̄ ſi vnus precedit alios dignitate vel or-
dine ille prefert. xvij. di. placuit. ⁊. c. precipi-
mus. xciij. di. ⁊. C. de priuileg. Urbis Ro. l.
f. li. xij. Sed quia ſ. diximus illum precede-
re. qui maior eſt ordine vel dignitate ſm
Gemi. aduertendum nihilominus erit: q̄
hoc non eſt indiſtincte verū: q̄ aliq̄n maior
adminiſtratione: ꝑfertur illi qui maior eſt
ordine. Sicut videmus in Archidiacono
qui eſt ſimplr̄ Diaconus: ⁊ tn̄ ꝑcedit Ar-
chipresbyterū, qui eſt in ſacerdotio: ⁊ hoc eſt
rōne maioris dignitatis: vel adminiſtratio
nis: vt hꝛ ď offi. archipꝛſby. c. i. glo. in. c. i no
uo. xxi. di. archi. in. c. perlectis. xxv. di. glo. in
. c. deliberatione. de offi. lega. in. vi. Ioā. de
ana. in. c. ad liberandam. de iude. Dixit tn̄
Gemi. in. d. §. epos. q̄ Archidiaconus ī his
que ſpectant ad ordines minor eſt archipre-
ſbytero: vnde ī Miſſa ei ſeruire dꝫ. In his
aūt que Archidiacono competunt rōne di
gnitatis ex̄ Miſſam: vt in loco ſeſſionis: in
voce danda: in iuriſdictiōalibus: ⁊ ſilibus.
Archidiaconus precedit Archipresbyterū.
Facit ad predicta. glo. in. c. quāq̄. ij. q. vij.
iunctis his que no. per panor. in. c. in eccle-
ſia. il. ij. de elec. vbi tꝫ q̄ presbyter Cardina
lis prefert epo, pro quo eſt. Inno. poſt. Io.
an. in. c. dilectus. de prebē. ¶ Primū itaq;
locum in concilio ſummo eccłie militantis
capiti hoc ē ſciſſimo dn̄o nr̄o pape: vel ipſo
abſente eius legatis: ⁊ preſidentibus in me
dio Capelle maioris vel presbyterij: in edi-
to: ſeu eminentiori loco aſſignabimus. xxij.
di. c. i. ⁊. ij. xij. di. non decet. cū ſi. Diximus
aūt in eminentiori loco: q̄ princeps ⁊ ꝑſer-
tim papa: qui caput corpis nr̄i figurat: emi
nere dꝫ tanq̄ in ſpecula: vt a cunctis videri

⁊ alios

ꝛ alios videre poſſit: ꝛ ppea in altiori cum
ſedere cõuenit. inſti. de bono. poſ. §. alia. vbi
bona glo. Pro quo etiã facit, qꝛ papa ꝛ eius
preſidentes in concilio, ꝛ alibi: habent offi-
cium docendi ꝛ ppea chri exemplo: qui cus
docere vellet aſcendit in montem. altius ſe
dere debent: vt a terrenis abſtracti ſurſum
ad celeſtia intendere videant. Nam quãto
quis preeſt melioribus: tanto ipſe melior ꝛ
honeſtior eſſe dꝫ: vt dixit. tex. in auc. de de-
fenſo. ciui. ¶ Secundum locũ concilij: ſi ſa-
cros canones ſeq volumus patriarche Cõ
ſtantinopolitano ɔcedemus. xxij. di. conſtã
tinopolitane. c. renouantes. ꝛ extra de pri-
ui. antiqua. Quicqd dixerit Hoſtiẽ. in. d. c.
antiqua. qui ſibiipſi ꝛ dignitati ſue gratifi-
cando, et in cã ꝓpria iudicando, dixit Cardi
nalem. hoſti. hẽre ſm locum ex priuilegio ꝛ
ex merito: eo qꝛ papam conſecrat: et Impa
torem inungit: et eſt pileatus: vt dicit ipſe:
ſed hoc ſcripſit defendendo dignitates ſuã:
vt inquit Abb. panor. ibi. Unde aũt habue
rit iſtud priuilegium et vbi reperiat: neſci-
tur. Sed de priuilegio et precedentia iſtorũ
quatuor principalium patriarchaꝝ eſt ma-
nifeſtum in corpore iuris: que priuilegia ſe-
pius approbata fuere per concilia vlia. Et
ꝓpterea cum bona venia. d. Hoſti. ſeqmur
pro nunc determinationẽ concilij. viij. xxij.
di. in. c. diffinimus: vbi inquit tex. formalr.
Diffinimus neminem ꝓrſus mundi potẽ
tatum: quẽcꝫ eoꝝ qui patriarchalibus pre
ſunt ſedibus inhonorare aut a ꝓprio Trono
amouere tentare. Precipue qdem ſanctiſſi
mum papam ſenioris Rome deinceps con
ſtantinopoleos patriarcham. Deinde vero
Alexandrie: Anthiochie: ac Hieroſolymo-
rum. Quis hanc forte ɔtentionem auferre
cogitauerit Sixtus quartus pontifex maxi
mus: qui ſtatuiſſe dr: qꝛ cedentibus aut dece
dentibus quatuor patriarchis predictis: di
cte ſedes et dignitates patriarchales dein-
ceps non darent niſi Cardinalibus. Et for
te qꝺ reuerẽdiſſimus colende memorie. d.
meus. dominus Hieronymus Lãdus no-
bilis Venetus: qui tunc merito ꝓbitatis et
ꝟtutis ſue Conſtantinopolitanã eccliaꝝ ob
tinebat: quiqꝫ cum eſſet vir integerrimus
magni cordis: Inate eloquentie: ingenij per-
ſpicaciſſimi: ꝛ reꝝ humanaꝝ ac diuinaꝝ ex
perientia preclarus. Pro dicta ſua dignita
te tuenda: reparanda: in priſtinum ſtatum
reſtituenda: ꝛ illuſtranda multum labora-
uit. Huic forte dedit cãm edicto: attamen
Decretum illud Sixti nr̃i preſertim tpi-
bus non vſquequaqꝫ eſt in obſeruantia: qꝛ
vt experimento ꝛ re ipſa videmus dicte ſe
des patriarchales: etiam inferioribus prela-
tis ɔcedunt. ¶ Tertium igit locum patri-
arche Alexandrino attribuemus. Quis tẽ
poribus priſcis eus ſm obtinuiſſe legamus:
vt eſt expſſus. xxij. di. c. ſacroſancta. Quare
aũt ſedes Alexandrina de ſcda facta ſit ter
tia. Dixi copioſe in dialogo meo de preſtan
tia patriarchali: ꝛ ppea hic diutius non in
ſiſto. Quartum itaqꝫ Anthiocheno. Et qn
tum Hieroſolymitano patriarche locũ aſ-
ſcribemus. d. c. antiqua. de priui. cum cõcor.
Sextum vo locum poſt iſtos. d. Cardinali
Hoſti. rõnibus pſcriptis relinquemus. Et
deinceps poſt eum alios dños Epos Car
dinales. Poſt hos pſbyteros: deinde Dia
cones Cardinales: ſm eoꝝ electiones: pu-
blicationes: ꝛ ordinationes, niſi aliud obſta
ret. Gradatim ſedere faciemus: ar. ab ordi-
ne lre. lxxix. di. oportebat. ꝛ. c. ſiquis ex epis.
iuncta glo. ꝛ. xij. q. ij. cum redemptor. Dicit
aũt Gemi. in. d. §. epos. xvij. di. in fi. qꝛ inter
Cardinales debent pferri conſtituti in ma
iori ordine ſm eoꝝ dignitates. vꝫ. p. Epi. 2°
Presbyteri. ꝛ deinde Diaconi Cardinales
alleg. iura ſupraſcripta. Et ſubdit qꝛ nihilo-
minus. gl. in. c. legimus. xciij. di. in ver. nec
alĩa. dicit qꝛ ɔſuetudo Ro. curie hꝫ qꝛ Dia-
coni Cardinales preferunt presbyteris. Et
dicit qꝛ ſi hoc eſſet veꝝ ɔſuetudo eſſet ſeruã
da. Item repetit. d. Alexandrinus ibi: ſed
dicit, qꝛ veꝝ eſt. ſ. qꝛ ɔtrium indies videmus.
Quia pſbyteri Diaconibus Cardinalibus
pferunt. Quinimo hoc idem dicit tex. ꝛ. d.
glo. in. d. c. legimus. ſi recte inſpiciant. Dic
enim glo. qꝛ tex. ille rñd. tacite qõni. Et ſub
infert. Nõne Diaconi Cardinales Roma
ni pponunt oibus pſbyteris: exceptis pſby
teris Cardinalibus. Quibus vident pari
ficari? Non ergo dicit glo. qꝛ Diaconi Car
dinales pſbyteris Cardinalibus pferant:
ſed alijs tñ pſbyteris non Cardinalibus.
¶ Poſſet tñ oriri forte altercatio in conci-
lio iter quatuor Patriarchas minores. vꝫ.
Aquileieñ. Bituriceñ. Gradeñ. ꝛ Piſanũ:
ꝛ pſbyteros ac Diacones Cardinales. De
quibus patriarchis hr̃ per gl. ꝛ Archi. xxi.
di. cleros. ꝛ. xxij. di. c. ſi. De Aquileieñ. i ſpe
cie. ix. q. i. nunc vo. De Bituriceneñ. in. c. cõ
queſtus. ea. cã. ꝛ qõne. De Gradeñ. xxxij. di.

erubeſcāt. De Piſano quoq; ſubaudiēdum
eſſe dicit Hugo. quem refert Archi. in. d. c.
cleros. alle. glo. quoad eoſdem patriarchas.
in. d. c. fi. Quam tamen caute loquta fuiſſe
dicit. pp tex. auc. in. d. c. cōqueſtus. gl. ibi col
ligit arm. q̄ archiepi ſubſunt primatibus ꝛ
patriarchis: vt. xxi. di. c. i. lxv. di. de pſona. ꝛ
xvij. di. multis. Et ppea in pposito de quo
ſupra. Dixit Gemi. in. d. §. epos. circa fi. q̄ ſi
queratᷣ de iſtis quatuoꝛ inferioꝛibus patri-
archis: an. ſ. debeant pferri Cardinalibus:
ſi conſuetudo curie aliqd diſpōit illa ſerue-
tur. Si vo nihil diſponit videretᷣ ſm eum,
q̄ deberent Cardinalibus pferri: qđ pba-
ri dicit in ſupraſcriptione. c. ꝯſtitutus. lo. p.
de appel. ¶ Nam ſupraſcriptiones Decre
talium faciunt ius: vt no. gl. in. c. quoꝛūdā.
de elec. lib. vj. ꝛ no. in cle. i. de reſcrip. Idem
fere refert ꝛ ſequitᷣ. d. Alexādrinus ibi. ſed
d. Io. de turre cre. in ſumma ſua de eccl'ia:
lib. iij. c. xxvj. dicit: q̄ Cardinales ſm cōſue
tudinem Ro. curie preferuntᷣ iſtis dn̄is pa
triarchis vltimis. Idem aſſerit. d. Petrus
de mōte in trac. ſuo. de poteſtate pape. Im
peratoꝛis ꝛ concilij §. quinto quero qualr
oꝛdinari debent. Qui putat in hoc ſeruan-
dam eſſe dictam ꝯſuetudinem, ſed vbi non
eſſet iſta conſuetudo: tunc dicit q̄ iſti q̄tuoꝛ
inferioꝛes patriarche pferri deberent p̄bris
Cardinalibus: per ſupraſcript. d. c. conſtitu
tus. Ubi patriarcha Gradeñ. pponitᷣ in oꝛ
dine lr̄e p̄bytero Cardinali. Nam validus
eſt in iure argm̄: a pſcriptione capli: vel. l. vt
no. glo. in. d. c. quoꝛūdam. in ver. predicato-
rum. ꝛ in. c. fi. de pac. lib. vj. Eſt tn̄ aduertē
dū: q̄ Magiſtri cerimoniaꝝ. Cu. Ro. ī oꝛ
dinario libꝛo ſuo vbi de concilio gn̄ali lo-
quuntᷣ lib. p. ſedes quatuoꝛ patriarchaꝝ pn
cipaliu: alr collocare videntᷣ in loco ſeſſio-
num. Nam deſcriptis ſedibus dominoꝝ
Cardinaliū a dextris ꝛ a ſiniſtris pape. Di
cunt q̄ dicti q̄tuoꝛ patriarche ſedebunt in
quatuoꝛ ſingularibus ſedibus e regione ꝛ ꝯ
faciem pontificis: poſt tn̄ oēs Cardinales.
Et ita ſeruatum fuiſſe atteſtantᷣ in concilio
piſano: preſidente Alexandro q̄nto, ꝛ in cō
cilio Conſtantienſi preſidente Ioāne. xxiij.
Sed q̄cq̄d ſcribatᷣ circa iſtos q̄tuoꝛ pncipa-
les: circa alios patriarchas inferioꝛes cū in
iure non h̄eamus exp̄ſſum priuilegiū iſtoꝝ
quatuoꝛ Patriarchaꝝ minoꝝ ſicut h̄emus
priuilegia alioꝝ q̄tuoꝛ principalium: rōna-
biliter dici poſſet: Quod quāuis ex mera

diſpoſitione iuris antiqui quilibet Epiſco-
pus oēs presbyteros ꝛ Diacones Cardi-
nales rōne oꝛdinis precedere deberet: quia
non eſt in eccleſia Dei reperiri maioꝛem di-
gnitatem, vnde ꝛ Papa ſe Epiſcopū appel
lat: vt habetur in prohemio Bonifatiano
lib. vj. ꝛ ſuis in concoꝛ. Attamen cum ho-
die pp nimis grandem ꝛ valde ſublimem
adminiſtrationem ꝛ reuerentiam quam a
longo tempoꝛe citra ſibi i eccleſia Dei vēdi
carunt: ſummū pontificem ex eoꝝ collegio
eligēdo: eiq; aſſidue in rebus arduis ꝛ cau
ſis maioꝛibus aſſiſtendo: cōſulendo ꝛ ſecus
laboꝛādo: ipſius pape membꝛa: ꝛ pars coꝛ-
poꝛis ſui dicantur: crediderim ipſos dn̄os
presbyteros ꝛ Diacones Cardinales prefa
tis minoꝛibus patriarchis honoꝛis gratia
ꝛ reſpectu premiſſoꝝ preferri: ꝛ ita credo
ſeruatum fuiſſe in Concilijs moderniori-
bus preſertim in Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñ.
ſummendo argm̄ ab oꝛdine littere. Quia
ex geſtis eoꝝ conſtat q̄ in votis dandis in
ſubſcriptionibus: ꝛ alijs, quotiens noīantᷣ
Cardinales alijs prelatis in eis prepoſiti
fuere: poſt oēs Cardinales igitur ſedere
poterunt dicti quatuoꝛ minoꝛes patriar-
che: ꝛ poſt eos alij primates ꝛ archiepiſco-
pi: ſm oꝛdinationes hoc eſt, pmotiones vel
electiones ꝛ publicationes ſuas: niſi forte
appareret de alicuius priuilegio: quo ad hu
iuſmodi prelationem. Quicquid dixerit
idem petrus de monte in. d. trac. ſuo. verſi.
quinto queritur: Ubi dicit ſe vidiſſe in fa-
cto dubitari: an Archiepiſcopus Mediola
neñ. precedere deberet Rauennatem: ꝛ q̄
dicebatur q̄ non: quia ciuitas Rauēne eſt
antiquioꝛ: de qua meminit glo. i. infoꝛtiati:
ꝛ q̄ ppea ratione antiquitatis eidem Ar-
chiepiſcopo Rauennati erat deferendum:
quia ſemp veneranda ſenectus. l. ſemp. ff. đ
iure imunit. facit qđ not. glo. xxi. di. cleros.
Sed in ꝯtrium eſt veritas dicit ipſe: q̄ Ar-
chiepſ Mediolaneñ. debet preferri Rauen
nati. Ut eſt expreſſum. xvij. di. §. hinc ēt. ad
fi. Ubi in oꝛdine ſcripture Mediolaneñ. p-
fertur: ad idem pro oꝛdine lr̄e. xxiiij. q. i. alie
nus. ꝛ no. xcvj. di. benequidem. in glo. in v.
Mediolaneñ. per Archi. pro quo facit. C. de
nouo. C. compo. l. i. §. quibus. ꝛ de hac cōtro-
uerſia. glo. iuris ciuilis facit mentionem. C.
de ſacroſanc. eccle. l. decernimus. Et ita di-
cit ipſe: q̄ cum in Cōcilio Baſilieñ. fuiſſet
interrogatus de facto interroganti reſpon.
¶ Sed q̄cq̄d

¶ Sed quicqd in facto fuerit: bona cũ ve-
nia ſua. Quãq̃ ipſe pro ſe habeat Gratia-
num auctorem erroris ſui.poſt.c.concilia.§.
hoc quoq̃ notandum eſt.xvij.di. Ego cre-
do q̃ male cõſyderauerit dicta ſua: ꝛ ꝓpea
q̃ male ẽt rñderit: nec aduerterit ad illud
qḋ ſcribit Archi.poſt Hugo. ꝛ Gemi.poſt
eos in.d.§.epõs. Nam conſyderare debuit.
d. Petrus q̃ rñſiones ꝛ ſubſcriptiões: que
facte fuerunt per Laurentium Archiepm
Mediolañ.in.d.§.hinc ẽt.xvij.di.ꝛ in.c.bñ
quidem.xcvj.di.cum loquant̃ de rebus ec-
cleſiaſticis fuerunt in eodem concilio Sy-
machi pape: ꝛ facte fuerunt per eoſdẽ Ar
chiepõs:ꝑſonis non mutatis. Et conſyde-
rare debuit tex.in.d.c.epõs.qui fuit Grego
rij: quãq̃ ab aliq̃bus habeat̃ pro.§.c.cõcilia.
Quibus iunctis aiaduertere debuit q̃ in
dictis iuribus expſſe non determinat̃ id ad
qḋ iducunt̃.vz.q̃ Archiepũs Mediolanẽ.
precedere debeat Rauẽnatem: ſed tñ indu
cit̃ ibi argñ ab ordine lr̃e: q̃ vnus Archie
piſcopus q̃nq̃ alteꝝ ꝓcedit. Quo aũt vnus
alteꝝ ꝓcedat: ſubiunxit idem Gratianus.ꝛ
oſtendit per tex.Gre.in.d.c.epõs. Et iõ põ-
derare debuit.d Petrus.q̃ regula erat in
ꝯtrium: ꝛ ꝯſuetudo Ro.eccleſie: quã ipſe to-
tiens in capella aplica ꝛ alibi experimento
comprobauerat: ꝛ ꝓpea rñdere ꝛ conclude
re debuit.qḋ tenent ꝛ ſcribunt doc.in alle.
c.epõs.ꝛ dicere q̃ ls tex.ꝛ verba Gratiani
in.d.§.hinc ẽt hoc innuant. Tñ hoc ꝯcludẽ
ter non ꝓbant: q: ls Archiepũs Mediolanẽ.
primo rñderit ꝛ ſubſcripſerit: nõ tñ fuit q̃
rõne ſedis Archiepãlis honorabilioris hoc
ſibi competeret, ſed q: ita tũc: ꝛ in dicto cõ
cilio ꝯtigit de facto. Eo forte q: ꝓfatus Lau
rentius Archiepũs Mediolanẽ.ordinatus
hoc ẽ electus ꝛ publicatus fuerat ante Ra-
uennatem: ꝛ ꝓpea ante rñdit ꝛ ſubſcripſit.
Nec obſtant verba Gratiani.in fi.dicti.§.
hinc ẽt.inq̃ſtum dixit q̃ per tex.ibi.ꝛ in.c.
beneq̃des colligit̃ Archiepm Mediolanẽ.
hr̃e ſedis prerogatiuam ex quo prius reſpõ
dit ꝛ ſubſcripſit, q: rñdetur q̃ idem Gra-
tianus aut in hoc allucinatus eſt: q: poſtea
ſtatis ſubſcripſit regulã.Greg.in.d.c.epõs.
Aut forte ita itellexit loqui dicta iura: ſm
tp̃a antiqua anteq̃ iſte ordo ꝓcedendi etiã
ex ꝯſuetudine Ro.curie emanaſſet: ſed re ve
ra q̃cquid ipſe ſenſerit ex dictis iuribus col
ligi non põt: q̃ ſedem Mediolanẽ. preferre
voluerint ſedi Rauẽnati ſed iuncta.d.regu
la.c.epõs.q̃ potius innuant ꝯtrium: ꝛ q̃ ex
eis oſtendat̃ q̃uo vnus Archiepũs precedit
alteꝝ. ¶ Non ẽt obſtat argñ ab ordie lr̃e.
Quia argumenta non admittunt̃: aut pro
bant vel ꝯcludunt. Ubi ꝯtrium expreſſe a iu
re determinatum repit̃: q: incertis ⁊c. Nec
Archi.in.d.c.beneq̃dem: hoc dicit ad qḋ al
legat̃. Immo potius ꝯtrium aſſerere vr̃: q:
reprehendendo quaſi gl.ibi in ver.Medio-
lanẽ.dicit q̃ hoc non vr̃ multum efficax ar
gumentum: q: idẽ dici poſſet de oĩbus aliis
Epĩs,qui reſpondent ꝛ ſubſcribunt ſe in cõ
ciliis: q̃.ſ.illi epiſcopi qui ſe ſubſcripſerunt:
ꝛ eoꝝ ſucceſſores ſemꝑ ante illos, qui poſt
eos ſubſcripſere ſubſcribere deberẽt: qḋ ta-
men eſt falſus. Et ls dixerit Archi.ibi q̃ me
lius ꝓbatur illud argñ.I.ibidem in ver.ſcã
ſynodus: vbi ſynodus prius noĩauit Laurẽ
tium Archiepm Mediolanẽ.q̃ Rauẽna-
tem. Tamen nec iſta rõ concludit: q: idem
fuit ꝛ in idem recidit. Ideo.n.forte ꝑus no
minatus fuit: q: honorabilior erat rõne ꝑo
ris electionis vel ꝓmotionis ſue: vt dixi: ꝛ
ꝓpea idem Archi.in.d.c.epiſcopos.in fi.di
xit.q̃ Gratianus fecit ibi argñ ꝛ poſtea il
lud nõ ſoluit: ꝛ ideo dicit q̃ antiqui poſue-
runt ibi vnam glo.que dicebat, qui vulne-
rauit mederi debuit, fit ergo cõcluſio vera
ꝛ indubitata: q̃ Archiepiſcopi oẽs ordine
predicto ſuccedant in ſeſſionibus concilia-
ribus precedendo oẽs epiſcopos: non habi-
to reſpectu ad ordinationes ſeu ꝓmotiones
ipſoꝝ epiſcopoꝝ: cum Archiepiſcopi maio
res ſint: reſpectu maioris adminiſtratiõis:
per tex.ꝛ no.lxx.di.c.i.ij.ꝛ.iij. Et predictas
Regulam firmat glo.in.d.c.epiſcopos.q̃ di
cit q̃ gñale eſt: q̃ qui prius dignitatem ce-
perunt preferendi ſint aliis.lxxiiij.di.epiſco
poꝝ.lxxv.di.c.vlt.ꝛ extra de maio.ꝛ obe.c.
i. Qm̃ ille gradus ceteros antecedit: quem
labor ꝓlixior ꝛ ſtipendia longiora fecerunt
anteire.C.de offi.magi.offi.l.nemo. Que ta-
men oĩa ſane intelligenda ſunt: vt regulr̃ ꝓ
cedãt: put ſ. dcm̃ fuit, niſi aliquis priuilegio
vel alia officij alicuius prerogatiua alios
ante ſe ꝓmotos forte precederet. ¶ Poſt
Archiepiſcopos Epiſcopi oẽs ſm tp̃a ꝓmo
tionum ſuaꝝ ſuccedent: vt.d.§.epiſcopos.cũ
iuribus ſ. repetiḋ. ¶ Poſt epiſcopos Pro-
thonotarij aplici ſm ꝯſuetudinẽ curie Ro.
ſedebunt. ¶ Et poſt eos Abbates: qui iter
fuerint eo modo quo ſ. diximus: in ti.q ſint
vocales. Prothonotarios aũt ãte Abbates

ſedere fecimus,q2 vt dixi: ita ſeruat ſtilus ꝛ
ordo capelle ap̄lice a quo diſcedere non lz:
cum ſcā Ro.eccl'ia aliaꝝ ꝛ oīum chr̄i fideli
um mater ſit ꝛ magiſtra.de ſum.tri.c.i.li.
vj.Iſti aūt Prothonotarij de ſtilo curie in
l'ris papalibus vocanť magr̄i ꝛ dicunť no-
tarij Pape:de qbus hr̄.v.q.i.qdam.xij.q.ij.
cum redēptor.xvj.q.v.puenit.in preſcrip.
in.c.cupientes.de elec.in.vj.in.i.gl.in.c.ſcri
ptum.in ſupraſcrip.eo.ti.ꝛ.xxvij.q.ij.Aga-
thoſſa.in preſcrip.Qui hodie honoranť in
ter prelatos:ꝛ rocchettus ac cappam geſtāt
in capella Pape ſicut faciūt Epiſcopi. Ibi-
que habent locum honoratū:ꝛ quotiēs pa-
pa in capella vel alibi in diuinis dat ſolēnē
benedictionem.Unus eoꝝ ante ipſum ge-
nuflexus ſuſtinet fimbriam pluuialis pon-
tificij.Et cum in publicum mulis vehunť.
Galero in totum nigro vtunť.Dicūt etiā
aliqui ꝙ iſti Prothonotarij gerunt typum
euangeliſtaꝝ. ¶ Sed ꝯ hoc ꝛ ꝯ eoꝝ digni-
tatem.facit.tex.in.l.vniuerſos.C.de decurio.
lib.x.iuncta eius glo.vbi Imperator iubet ꝙ
oēs decuriones abſtineant a tabellionatu:
ꝛ rō fuit ſm glo.ibi.Q2 notarij dicunť ſer
ui publici.ff.de adop.l.non alr̄ enim. Et ſic
dicit glo.eſt vile officium:ſicut ēt ꝓcuratio
nem recipe:vt.l.ſiqs ꝓcurationem.C.de de-
curio.eo.li.alias qui tabellionatus officium
exercet decurionatus deponit honorem.C.
de tabula.ſcribis.ꝛ olographis.l.ij.eo.li.x.
ibi.Depoſiturus ſui ordinis penitus digni
tatem.Appellanť ēt quandoqꝫ pape cartu-
larij.ij.q.iiij.c.que de cā.Hec d' prothonota
rijs retuli:q2.d.petrus de mōte Epiſcopus
nr̄ Brixiē.in Reptorio ſuo.in ver.protho-
notarius:dic̄ ꝙ iſti prothonotarij precedūt
Archiepiſcopos ꝛ epiſcopos.Quis aſſerat
ſe vidiſſe ꝯrium ſeruari in concilio gn̄ali.
Et ego qdem a tpe fe.re.Sixti.iiij.a quo tē
pore citra curiam Ro.ſeq cepi:vſqꝫ ad hec
tpa ſctiſſimi.d.nr̄i domini Iulij ſcdi i capel-
la a plica ꝛ alibi palam ꝛ ſine exceptione ali
qua ſeruari vidi. Audiui tamen ꝙ hmōi
corruptela dudum i curia inoleuerat.Et ꝙ
pius ſcdꝰ eam rōnabilr̄ ſuſtulit:ac ſtatuit
ꝛ decreuit:ꝙ decetero prothonotarij in cu-
ria ꝛ extra in ſeſſionibus:in īceſſu.Et alijs
publicis actionibus:nullo pacto Epiſcopos
antecederent.Pro quo bene facit tex.Hie-
ronymi.xciij.di.legimus.ꝛ qd' hr̄.in.c.preci
pimus.vbi reprobatur ꝛ vehementer ar-
guiť iſte abuſus:ꝙ Diaconus.ſ.Epiſcopus

precedat.Quis.n.ſm ea que notanť p Ar-
chi.ꝛ Gemi.poſt eum.in.c.i.de ꝯſue.lib.vj.
dici poſſit ꝙ Prothonotariatus ſit digni-
tatis officium.ar.eoꝝ que no.i.q.iij.epꝯ.ex-
tra de cle.non reſi.c.iij.ꝛ de concer.preben.
c.ij.Quia vr̄ ſaltem hr̄e ꝑcedentiam alioꝝ
clericoꝝ:qd' dignitatē arguit.Tn̄ re vā ma
gis vr̄ honorabile officium qꝫ dignitas cū
nullam habeat adminiſtratiōem,vel iuriſ-
dictionem:vel dignitatis inſigne:niſi qꝫtū
honeſtādi ordinis illius grā:ſibi ſedes apl'i
ca gratioſe ꝯceſſit. Unde ridiculus vr̄ dice-
re:ꝙ tale officium exercentes: qualeſcunqꝫ
ſint:ſe equiperare,imo ꝑpōere auſi fuerint
dignitati epāli,qua in eccleſia dei non repi-
tur maior:vnde culmen dignitatum appel
lať.Nec papa maioris dignitatis titulo de
corari potuit:ꝛ ppea ſe epm̄ appellat:vt hr̄
late in ꝓhemio Bonifatij lib.vj.cum con-
cor.Non tn̄ negauerim qcquid ſcribať:qn
Prothonotarij illi ꝑſertim qui incedunt
in habitu ſint digni ꝛ honorabiles ꝑlati in
eccl'ia dei:lz hodie multū viluerit iſtud offi
cium:q2 paſſim ꝛ indifferenter oībus etiā
viliſſimis ſtabularijs conceditť:qui cum ha
bitum non deferant cum eoꝝ dedecore ſe
ꝓthonotarios appellāt.Sed loqndo de his
q habitū deferunt:ꝛ qui prelatoꝝ noīe cen-
ſenť:ꝙ concilijs intereſſe debeant ſaltē ꝯſu
lendo:ꝛ eoꝝ officium exercēdo.Facit opti-
me qd' legiť in Regiſtro Greg.lib.vlt.ep'la
penul.Ubi poſt multoꝝ Epoꝝ ſubſcriptio
nes.Hec qꝫ ſubſcriptio apponiť.Ego.P.
Notarius.ſ.Ro.eccl'ie feci:ſubſcripſi:ꝛ ſigil
laui.Ad que faciunt que leg.ꝛ not.ij.q.iiij.
qꝫto.xxiij.q.v.quali.ꝛ centeſima.di.nō mul
tum.Ibi veniente illuc Caſtorio Notario
ſcē eccl'ie:cui deo auctore ꝑfidemus ꝛc.Ubi
apparet ꝙ qn̄qꝫ a ſede ap̄lica mittunť Nū-
cij vt honorabiles ꝑlati.¶ Quare aūt Ab
bates in concilio ꝛ alibi:non ꝑcedant iſtos
Prothonotarios:cum ipſi ſint in ſacerdo-
tio conſtituti ꝛ aliqui eoꝝ iuriſdictionē ha
beant ēt epāles vel qſi.Rn̄deri forte poſſet:
ꝙ nomen Abbatis potius eſt nomen ſolli
citudinis qꝫ ordinis,honoris:aut dignita-
tis:vt dicit glo.in.c.tuam.extra de eta.ꝛ q̄
li.in ver.non aſcendat,ꝛ ppea alios prela-
tos precedere non debent:ſed in humilitate
meroris monachalis cūctis ſe poſtponere.
Contra hoc tn̄ inſurgere vr̄.Abb.Panor.
in.c.decernimus.de iudi.in.ij.notabili. Et
per illum tex.dicit ꝙ Abbates ſunt ꝑlati
in eccleſia

in eccleſia dei. alleg.c.i.de eta.ꝛ qualita.ꝛ.c.
idẽtitatibus.de ele.li.vj. Ubi ſm eum ꝓba
tur ꝙ Abbates hñt dignitatem:ꝛ ſic vi:di
cit ipſe:ꝙ ſint preferendi alijs clericis ꝓua
tis remittit ad glo.in.c.a ſubdiacono.xciij.
di.ꝛ ad no.per Jo.de ligna.in cle.ꝛ ſi ꝓnci
palis.de reſcrip.ꝛ ad glo.in cle.i.eo.ti. Que
ibi querit an nomen Abbas ſonet in no
mẽ dignitatis vel officij ꝛc. Plus dicit idẽ
abbas in.c.ex ore.de priui.in.iiij.no.inducẽ
do illũ tex.in argm̃:ꝙ Abbas ds tenere pri
mum locum inter alios prelatos citra eps.
Quia rõne religionis ꝛ dignitatis ſibi plu
rimum deferendum eſt: ꝓ hoc alle.d c.i.de
eta.ꝛ quali. Dicit tñ ꝙ ille tex. in.c.ex ore.fa
cit in ꝯriũ:qꝛ illi abbati de quo ibi, hoc con
ceſſum fuit in priuilegium: ergo ſecus de iu
re cõi. Sed põt rñderi,dicit ipſe: ꝙ priuile
gium illud operabaẽ reſpectu alioꝝ abba
tum ibidem exiſtentium: ſed pro ipſo abb.
ꝛ opi.precedente.ꝙ.ſ.abbates dicanẽ habe
re dignitatem:ꝛ ꝙ alijs clericis citra epm
preferanẽ facit melioꝛ tex.in.c.ſi. de offi.de
leg.lib.vj.ibi deputari non poſſint niſi epi
vel eoꝝ ſuperiores:aut abbates:ſeu dignita
tes vel perſonatus hñtes in eccleſijs cathe
dralibus ꝛc. Ecce ꝙ ex ordine lrẽ apparet
ꝙ ſint dignitarij:ꝛ ꝙ ceteris prelatis ẽt di
gnitarijs ſclaribus preferãtur. Et ita per il
lum tex.no. Gemi.ꝙ abbates debent prefer
ri alijs prelatis ſclaribus epis inferioribus.
Et ſm ipſum ille tex.facit in argm̃ ꝙ in pro
ceſſionibus preferri debeãt canonicis eccle
ſie cathedralis. ¶ Tamen idem Gemi. in
.c.quis.§.quãꝗ.de preben.in.vj.in.iiij.no
tabili colligendo per illum text.ꝙ eccña ca
thedralis excellit oẽs alias ciuitatis:ꝛ dio
ce.in honore:ꝛ ꝙ i ꝓceſſionibus gñalibus
debeat honorari pre alijs: dicit notandum
eſſe:qꝛ iſtud facit ad dubium. An abbates
ciuitatis ꝛ dioceſ. debeant ire cum epo i ꝓ
ceſſionibus ꝛ ſtare i loco honorabiliori: ꝗ̃
canonici ecclie cathedralis:ꝛ dic ipſe ꝙ ille
tex.facit ꝙ nõ,qꝛ dic ꝙ illa eccleſia cathedra
lis eſt honorabilioꝛ alijs:ꝛ ſm eum de par
ticularibus beneficijs poſitis in. eccleſia ca
thedrali loqtur etiaꝫ ille tex. Sed qcqd ſcri
batur ꝯſuetudo capelle ꝛ eccleſie Ro. ac cõ
ciliorꝝ modernoꝝ hꝫ vt dixi ꝙ Prothono
tarij in ſeſſionibus ꝓceſſiõibus: ꝛ alijs pu
blicis actibus abbates precedũt. Et ita ſer
uat hodie capella pape:que dat normam oĩ
bus alijs. ¶ Sedebunt itaqꝫ poſt abbates
capła cathedralium eccleſiaꝝ ſeu eoꝝ Nũcij
ſiue dignitarij:ſi eos inuitari ꝛ intereſſe cõ
cilio contigerit: qꝛ canonici cathedraliũ ec
cleſiaꝝ dñr clici ꝓmi ordinis ſeu ꝓmi gra
dus. Reſpectu clicoꝝ aliaꝝ eccliaꝝ: q dñr
clici ſcdi gradus, vt no.in.c.ſedes.de reſcri.
Et dixit Inno.in.c.fraternitatem.de ſepul.
ꝙ honoꝛ magis eſt:quẽ eſſe canonicũ ecclie
cathedralis,ꝗ̃ alicuius alterius:lꝫ eqlr abun
det. Quis.n.canonicatus non ſit dignitas.
Tamen inter Dignitarios connumerãtur
vel eis aſſimilatur: ꝓut vtrũqꝫ ꝓbatur in
.c.ſtatutum.de reſcrip. in.vj. ¶ Poterunt
poſt iſtos nuncios ſeu Dignitarios cathe
dralium eccliaꝝ ſedere Gñales ordinum ꝛ
Religionũ:q ẽt in capella aplica locum hrẽ
ꝯſueuerunt remotum tñ ab ordine ſucceſſi
uo alioꝝ ꝓlatoꝝ. ¶ Et poſt iſtos qdẽ poni
poſſent excellentes Theologi ꝛ Magri:qui
in concilijs cõiter vocari ꝯſueuerũt pp du
bia diſputabilia circa ſidem : ꝛ ſunt valde
neceſſarij. ¶ Et ſilr e regione vel ex altera
parte ſedere poſſent alij doctores eximij iu
ris vtriuſqꝫ. Et inter eos precedere debent
graduati non graduatos. Et ſi ibi eſſent cli
ci Dignitarij:vel habentes titulos notabiles
eccliaꝝ collegiataꝝ,preferuntur alijs non ti
tularibus ꝛc.ar.in.c.lꝫ canon. iuncto tex.in
.c.ſtatutũ.ð ele.li.vj. ¶ Poſt hos ſimplices
rectores parochialium eccliaꝝ ſuccedere po
terunt. Et iter hos hñtes titulum vel nomẽ
dignitatis.. Puta ꝓpoſiti archipreſbi ꝛc. Lꝫ
non habeant collegium alijs ſimplicibus re
ctoribus ꝓponentur.ar.i.c.i.ne cler. vel mo.
lib.vj. ¶ Alij vo clici ꝛ ſacerdotes non ti
tulati iuxta tps ꝓmotionum:ꝛ ordinũ ſuo
rum gradus:ſuccedent:vt i.c.i.ꝛ in.c.ſtatui
mus.de maio.ꝛ obe. ¶ Aduertendo ſem
per:ꝙ in ſeſſionibus. Proceſſiõibus:ꝛ alijs
ſolẽnibus ꝛ publicis actibus. In qbus cli
ci ſclares ꝛ Regulares ꝯueniunt. Clici ſcla
res regularibus reglr ſemp preferẽdi ſunt:
ſm.d. Cardi. Gemi. ꝛ alexãdrinũ poſt eos
in alleg.§.epos.xvij.di.que rõ fundatur in
tex.ꝛ glo.ibi ſm eos. Ponunt doc. in.c.ni
mis.il.ij.de exceſ.prela.ꝛ in.c.in his.de priui.
Jo.an.in.c.i.de offi.cuſto. Idem in.c.qualr
ꝛ quando.il.ij.de accuſa.hr in.c.legi. ꝛ in.c.
alia.xvj q.i.ꝛ alibi ſepe. Et cõiter redditur
iſta rõ:ꝙ ideo precedere debent Clici ſcla
res:qꝛ antiquoꝛ eſt eoꝝ inſtitutio. Quã rõnẽ
ponderat ẽt Jo.an. in.c.ioãnes. de teſta. ꝛ
põderatur i.c.quotidiã.de ele.in.vj. vbi dr

ꝙ dicta rõne antiquoris inſtitutionis pre
dicatores fratres minores ꝑcedere debent.
¶ Ultimum ergo locum obtinebunt iſti
Priores, Guardiãi: Predicatores: Magri:
Bacchalarij: Licẽtiati: ⁊ alij Gregarij: qui
vel inuitati, vel ex alia cã ſua vel publica cõ-
cilio intereſſe poſſent vel deberent: ſaltẽ ad
audiendum diſputandũ: ꝯſulẽdum: vel ali-
quid publicum vel particulare ꝓponendũ
⁊ rñdendum ⁊c. Atq; inter ſe ꝑcedent ſm
prioritatem inſtitutiõum ⁊ approbationũ
Regularꝝ ⁊ ordinũ ſuoꝝ iuxta. gl. ⁊ no. i. d.
c. quorũdam. ⁊ iura ꝑdicta. Ad qḋ bene fa-
cit: ꝙ Tirones ⁊ qui vltimo loco venerunt
ad militiam vltimum gradum militũ te-
nere debent. C. de tiro. l. fi. ff. de aqua plu. ar-
cen. l. i. §. pe. C. de offi. rect. ꝓuin. l. potiores. eſt
bona glo. que etiam dicta iura alle. inſti. de
bono. poſ. §. alia. ⁊ optĩe fac̃ tex. i. l. nemo. C. ð
offi. magi. offi. vbi dr̃ ꝙ ille gradus ceteros
antecellere dꝫ: quem labor ꝓlixior ⁊ ſtipen-
dia longiora ceteros fecit anteire. ¶ Per
que vr̃ aliquibus ⁊ d. Alexandrino. in. d. §.
epos. ꝙ Mõachi ſancti Baſilij hẽre debẽt
primus locũ poſt clicos ſclares: ⁊ poſt iſtos
Monachi ſancti Bñdicti: ⁊ deĩde alij Mo-
nachi iuxta eoꝝ antiq̃tates. Et ꝙ poſt Mo-
nachos ſuccedere debeãt Canonici Regu-
lares: ſm Cardi. ⁊ Gemi. vbi ſ. Poſt eos
ṽo Predicatores: Minores. Heremitani: ⁊
quarto loco Carmelite: vt vr̃ exp̃ſſus in. c.
auaritie. de ꝑben. vbi per Panor. ⁊ in. d. c.
quorũdam. vbi per Gemi. ⁊ in. c. i. iuncta ꝑ
ſcrip. de deci. lib. vi. ⁊ in. c. i. §. ſane. de religi.
do. eo. lib. ⁊ in. c. qñ. lxxxvi. di. ¶ Quãq̃ ãt
ipſi ita ſcripſerint. Tñ antiqua ⁊ ingens al
tercatio iam dudũ exorta fuit: ⁊ adhuc ſub
iudice pendet. Et forte tyſim incurabilem
patitur pp maximam vtriuſq; partis am-
bitionem. Inter Monachos ſancti Bñdi
cti ⁊ Canonicos Regulares. Qui cum ſu-
perfluis diuitijs ⁊ redditibus abũdent pa
rum curant pecunias in litiũ longioribus
amphractibus ꝓfundere. Et ppea in hmõi
materia diuerſi excellẽtiſſimi Doctores: di-
uerſimode in fauorem vtriuſq; partis ſup
hmõi precedentia conſuluere. Quoꝝ ꝯſilia
cũ q̃buſdã eoꝝ apoſtillis ⁊ Rñſiõibus i vo
lumina: per Celſus Mapheum Veroneñ.
virum vtiq; doctum: probus. Et verbi dei
veteranum p̄eponẽ. ac per quẽdam Augu
ſtinum Papieñ. ſacre Theologie ſtudioſus
declamatorem nõ vulgarẽ Canonicos Re
gulares redigi: impreſſimiq; curauere: que ni
ſi ſtomachum ⁊ indignatiõem ꝫ hmõi am
bitioſos humilitatis Magros mouerent: a
ſtudioſis curioſiſq; videri poterunt. Cum
vtrinq; ſint acutiſſima ⁊ optima argumen
ta. Qm̃ in p̄ñtia non eſt nr̃m inter eos tan
tas componere lites. ¶ Ceteꝝ ſi Doctores
diuerſaꝝ ꝓfeſſionum ad ꝯcilium inuitarẽ-
tur: vt ꝯſulerent, ⁊ dicerẽt eoꝝ ſnias: hijq;
in certum deputatum locũ ſeorſum colloca
renẽ: tunc dici poſſet qḋ voluit Gemini. in
. d. §. epos. vꝫ. ꝙ Theologi alijs doctoribus
ꝑferri deberẽt in actibus: ⁊ diſputatiõibus
Theologicis: vt in expõne ſacre pagine: ĩ di
ſputatione de deo. de aĩa ⁊c. In actibus ṽo
iudicialibus vel ptinentibus ad diſpõnem
iuris canonici canoniſte ꝑponendi ſunt: vt
pꝫ. xx. di. per to. Quẽadmodum aũt gñalr
loquendo Theologo cedit canoniſta ꝓpter
ſubũm ſcie. Ita ⁊ Legiſta Canoniſte dicta
rõne cedere dꝫ: vt no. Jo. an. ⁊ alij poſt eũ:
in. c. dici. de iudi. ¶ Item Legiſte Medi-
cis preferunẽ. Nam Medici obſtetricibus
cõparanẽ, vt eſt tex. C. cõia. de lega. l. fi. ⁊ no.
gl. xiiij. q. v. nos ſane. ⁊ Jo. an. i. c. ad aures.
de eta. ⁊ quali. Et per doc. poſt Hoſti. in. c.
conſtitutis. i. l. ij. ð ap. ⁊ in. c. i. de ꝯſan. ⁊ affi.
¶ Quoad Imperatorem dictum fuit ſ. in
ti. Quo diſponi parariq; debeat locus con
cilij: ꝙ in Capella debent eſſe diſpoſite ⁊ or
nate alique ſedes honorabiles pro eo. Et ꝓ
alijs Regibus ⁊ Principibus xp̃ianis: qui
inuitati fuiſſent ⁊ ꝯueniſſent ad concilium:
ſed ſedes Impatoris dꝫ eſſe alijs eminen-
tior ⁊ honorabilior: ſicut de ſede papali dixi
mus: rõnibus ibi adductis. Nam Impa-
tor eſt ſuper oẽs Reges ⁊ Principes toti-
us orbis. vij. q. i. in apibus. Et oẽs natiões
ſũt ſub eo. xi. q. i. §. hec ſiq̃s. vñ. volumus. vñ
dixit glo. in. c. venerabiles. de ele. in ver. in
germanos. ꝙ ipſe eſt princeps ⁊ dñs mun
di. ff. ad. l. ro. de iac. l. deprecatio. Et non tm̃
chr̃iani ſed ẽt iudei ſub ipſo ſunt. C. de iude.
l. iudei. Et oẽs ꝓuincie ſunt in eius poteſta
te. lxiij. di. hadrianus. oĩaq; ſunt in poteſta-
te Impatoris. viij. di. quo iure. xxiij. q. viij.
conuenior. ⁊ C. de quadrien. ꝑſcrip. l. bene a
zenone. Quibus ꝯſyderatis merito decora
ri dꝫ, ⁊ collocari in ſede ſublimiori. ¶ Et
ſucceſſiue alij Reges ⁊ Principes: eorũq;
ſolẽnes oratores, Nuncij: ⁊ Legati: ſuis in
locis ſm ordinarium curie Ro. ⁊ eoꝝ digni-
tates ⁊ prerogatiuas diſponi ⁊ collocari
debent

debent ne p ſingula diſcurramus. ¶ Unū tñ pro ꝯdimēto premiſſoꝝ poſtremo circa hanc heſitationem dixeris. Qd̄ hr̄ in geſtis concilij Conſtantienſ. in p̄ma eius ſeſſione: ꝙ concilium illud: ad tollendas oēs contentiones, emulationes: ⁊ controuerſias, q̄ veriſilr oriri potuiſſent rōne p̄lationis: ⁊ p̄cedentie p̄dicte: optimam cautelas adhibuit. Que in oībus concilijs: vniuerſitatibus: ⁊ publicis actibus merito ſeruari poſſet. vꝫ. q: ſtatuit atq3 decreuit, ꝙ ſi forte aliq̄ ex cōſedentibus in concilio: non eſſent in ꝓprijs locis collocati: ꝙ ex hmōi ſeſſione nulli eccleſie vel particulari perſone ī futuꝝ p̄iudicari cenſeret, ſed vnicuiq3 ius ſuū ⁊ eccleſiarum: Regnoꝝ: ⁊ Principatuū ſuoꝝ ſaluū: illeſum: ⁊ illibatum conſeruaretur.

¶ Preābula añ ꝯcilij icohatōes p̄mittēda.

SEquitur q̄rto loco: vt videamus preābula: que ante Concilij incohationem p̄mittēda ſint. Et q̄uis iſta potius praticam q̄3 iuris diſpoſitiones requirant. Attamen ne quicq̄3 nobis deſit: qd̄ plenū conciliū diminuere poſſit. Iſtud quoq3 antiquoꝝ ac Neotericoꝝ concilioꝝ veſtigia ſectantes nō omittemus. Cū igitur bene vniuerſa gerunt: ⁊ cōpetenter rei principium ſit: ſi decens eſt: ⁊ amabile deo, vt inquit Imperator in auc. Quō opor. ep̄os §. nos igit. colla. i. iure merito p̄mittēde vident ſupplicationes ad deum ⁊ diuina miſteria in tante rei primordio: anteq̄3 concilium incohet: vt his mediantibus, ſi pure: deuote, et ſemotis oī paſſionibus: ac mundi illecebris: fiant: diuina gr̄a adſit. Et ſpūs ille paraclytus corda fideliū ſuoꝝ repleat, ac ſpirando inducat ad ea: cogitāda, agēda bono principio incohanda: melioreq3 fine perficienda: que in conſpectu diuine maieſtatis pro ſtabilitate et augumēto fidei ſue grata: acceptaq3 ſint. Ad que xp̄s dominus et redēptor nr̄: qui eſt īfallibilis veritas: ac verus et conſtantiſſimus repromiſſor: nos aiaſſe et p̄monuiſſe vr̄, cum inqt Matthei. xviij. Si duo aut tres congregati fuerint in noīe meo. Ibi ſu3 in medio eoꝝ. Et iteꝝ dico vob ꝙ ſi duo ex vob ꝯſenſerint ſup terrā de oī re q̄3cūq3 petierint: fiet illis a prē meo qui in celis eſt. Quod hr̄. xx. di. de qbus. et xxiiij. q. i. alienus. Unde p̄miſſoꝝ occaſione habemus. i. q. i. cum ſcriptura ꝙ in veteri teſtamento ad preces Hieroboam deſcendit ignis de celo: et rurſus ꝙ precante Helia ignis demiſſus eſt qui ſacrificia cōſumeret. Et orantibus ap̄lis ſpūs ſanctus deſcendit eoſq3 repleuit ſpū ſapie et intellectus. Per qd̄ nobis datur intelligi quid agendum ſit cum aliquid a ſuperna clemētia impetrare cupimus. Et ꝙ l3 nō oēs ſacerdotes vel ep̄i ſancti ſint. Tamen deus ſepe non merita pſonaꝝ ſed officia ſacerdotū cōſyderat: vnde inqt Ambroſius in. d. c. cum ſcriptura. Credo ergo adeſſe. D. Ieſum inuocatum precibus ſacerdotum qui ait vbi fuerint duo aut tres congregati in noīe meo. Ibi ſum ī medio eoꝝ ⁊c. His igit medijs et alijs qui cōuenientius adaptari poſſent: non incōgrue dicendum vr̄ ꝙ ep̄i: prelati: et alij oēs q concilio intereſſe debent: p̄miſſis cōfeſſiōibus ſacralibus et pctōꝝ ſuoꝝ purgationibus et triduano ieiunio qui indici conſueuit. Anteq̄3 prima ſeſſio celebret. Die vo ſtatuta ſūmo mane ad eccliam vel locū concilij conueniunt. Poſtq̄3 dictam eccl'ias ingreſſi fuerint et orauerint: ſeſſionarij concilij debent ibi adeſſe: et vnicuiq3 vel in genere vel ī ſpecie ꝓpa loca aſſignare. Quo facto poſteaq̄3 oēs in ꝓprijs locis ſe collocauerint et reſederint iuſſu preſidentis vel preſidentium concilio: concilium ipſo primo die dz legitimari. Deſcriptis per Prothonotarios apoſtolicos ad hoc deputatos ſingulis qui concilio intereſſe debent: vocando noīatis oēs ep̄os et prelatos vocales ibi reſidentes: et demum abſentium procuratores. Qui oēs cum vocant reſpondere debent: adſum: ꝓut in pontificali pz. In concilio quoq3 prouinciali obſeruari. Deinde eijciendi et expellendi ſunt oēs heretici: ſiqui ibi eſſe cognoſcunt. Qui modus obſeruatus fuiſſe vr̄, et comprobat in geſtis q̄rte ſynodi Calcedonenſ. Que ego in antiquiſſimo codice eccleſie Veronenſ. quē alias cum ibi Uicarium reuerēdiſſimi. d. mei Cardinalis ſancti Angeli Veneti agerez: aliq̄3diu pre manibus habui: legi et annotaui. Ubi in prima actione eiuſdem concilij: ſunt hec vba. Paſchatinus vir reuerendus ep̄s: et Uicarius ſedis ap̄lice: cū in medio vna cū alijs viris reuerēdiſſimis collegis ſuis ſtetiſſet. Dixit. Btiſſimi atq3 ap̄lici viri Pape vrbis Rome: que eſt caput oīm eccliaꝝ. Precepta hēmus premanibus: in qbus precipe

dignatus ē eius aplatus: vt Dioſcorus nō
ſedeat in concilio:ſed audiendus intromit
tatur. Hoc nos ſeruare neceſſe eſt ⁊c. Pro
quo eſt bonus tex. xxiiij. q. iij. in. c. cum qui-
bus. ⁊ facit. tex. in. c. reſecande. ea. cā. ⁊. q. vbi
dr̄. Reſecande ſunt putride carnes: ⁊ ſcabio
ſa ouis a caulis repellenda: ne tota domus:
maſſa corpus, ⁊ pecora ardeant: corrumpā-
tur: putreſcant: intereant: de quo ē. xv. diſt.
in. c. ſed illud. ¶ Non tñ̄ expelli deberent
illi qui iam hereſim ſuam abiuraſſent. ⁊ ad
fidem eſſent reuerſi, vt le. ⁊ no. in. c. cōuenien
tibus. i. q. vij. vbi per Archi. ⁊ alios. Et rō
quare heretici extra concilium eijciant̄ i le-
gitimatione ipſius eſſe vr̄: qꝛ conciliū cōſti-
tuit ⁊ repn̄tat vlem ecclīam. Heretici vero
ſunt ipſo iure excōicati: ⁊ extra gremium ec
cleſie. extra de hereti. excōicamus. cū ſimul:
ergo intra ecclīam ⁊ alioꝝ congregationes
ſtare non pn̄t. ¶ Interim vō dum iſta fi-
unt: vnus de pſidentibus Pape: vel cōcilii:
ſeu Cardinalis: Epō: aut dignus aliqs pla
tus de concilio ſe ad miſſam ſolēnem ppa-
rat: modo: forma: ⁊ ordine. De qbus in lib°
Pontificali: ⁊, put ſeruat̄ in capella Pape.
Et prelatis ac alijs oibus in locis ſuis reſi-
dentibus cantat̄ ſolēnis Miſſa de ſpū ſan
cto. Quod qdē ex antiqſſimo inſtituto ec-
cleſie ſemper ſeruari ſolitum fuit: non ſolus
incohatione cōcilij: que eſt res tam ardua:
tam difficilis, tam periculoſa: vt in eccleſia
dei nulla maioris pōderis inueniri: aut ex-
cogitari queat, ſed ēt i minoris importātie
negocijs ex ipſius eccleſie traditione obſer-
uari videmus: vt in electionibus platoꝝ i-
ferioꝝ, extra de elec. cum nobis. ⁊ pbat̄ de
cā pos. ⁊ ppie. cū ecclīa ſutrina. In electiōe
etiam ſummi pontificis non ſolum Miſſa
de ſpū ſancto cantat̄: ſed in oibus chrianoꝝ
eccleſijs deuote dn̄o preces effundunt̄, ⁊ de
uotis orōnibus inſiſtit̄: vt ipſe qui ꝯcordiā
fecit in ſublimibus ſuis. Corda Cardina-
lium pro vtili ⁊ idoneo Paſtore cōcordet:
vt dicit tex. de elec. vbi periculum. circa fi.
li. vj. Fortius ergo Miſſa celebrari pdicta:
⁊ vſes preces ad dn̄m effundi debent i hac
concilij congregatione: vbi totius fidei vlis
ecclīe ⁊ oium chricolaꝝ conſcientie atqꝫ ne
gocia ventillant̄. Preſertim aūt ab his qui
ibi congregati ſunt: cum ſpūs ſcūs ad con-
gregatos in noīe dn̄i nr̄i Ieſu chr̄i facilius
libentiuſqꝫ deſcendere conſueuerit: vnde vt
dixi ad diſcipulos congregatos in vnus et
orantes Miſſus fuit. actuū ꝓ ⁊ 2°c. Et nō
niſi congregatis in vnum dictum fuit acci
pite ſpm̄ ſanctum. Nec repleti fuerunt eodē
ſpū principali in die Pentecoſtes: niſi cum
in vnum cōgregati oraſſent. xxiiij. q. i. audi-
mus. §. ſin aūt. Hac igit̄ miſſa durante. Pre
lati oēs tam maiores qꝫ minores cū cappis
ſuis eodem modo ⁊ habitu ⁊ ſtare ⁊ ſede-
re debent: quo conſueuerunt in capella apo
ſtolica: humiliter atqꝫ deuote orōnibus in-
ſtādo. Finita aūt Miſſa pdicta prelati oēs
in eadem ſeſſione exiſtentes: ad partem ſe-
cedentes Cappas exuunt ⁊ pluuialibus cū
mitris planis ⁊ ſimplicibus ſe iduūt: atqꝫ
ita induti ad loca ſua redeunt: ſilr ⁊ Papa
ſi interſit ſeſſioni: vel Preſidens qui Miſ-
ſam cātauit ſociatus Diacono: ſubdiacono:
⁊ aliqbus miniſtris idutus pluuiali rubeo
⁊ mitra ptioſa vt ſ. diximus in medio pre-
sbyteri ante altare reſidet. Tunc ſilentio fa-
cto Diaconus ſtās a dextris Pape vel pre-
ſidentis alta voce prefat̄. Orate. Et mox tas
Pontifex ſup faldiſtoriū ſibi paratū qꝫ alij
oēs depoſitis mitris genuflexi verſi ad alta-
re orant paululum. Deinde ſurgens ſolus
Pontifex vel Preſidens eo abſente alijs, p
ſtratis remanentibus in tono cōpetenti di
cat orōnem infraſcriptas. vs. ¶ Adſumus
domine ſcē Spūs: adſumus: pcti qdem im
manitate detenti: ſed in noīe tuo ſpālr ag-
gregati. Ueni ad nos, ⁊ eſto nobiſcum: ⁊ di-
gnare illabi cordibus nr̄is: ⁊ doce nos quid
agamus: quo gradiamur: ⁊ oſtende qd effi
cere debeamus: vt te auxiliāte tibi in oibus
complacere valeamus. Eſto ſolus ſuggeſtor
⁊ effector indicioꝝ nr̄oꝝ: qui ſolus cū deo
patre ⁊ eius filio nomen poſſides glioſum:
qui ſummam diligis eqtatem: non in ſini-
ſtrum nos ignorantia trahat, non fauor in
flectat: non acceptio muneris vel perſone
corrumpat: ſed iunge nos tibi efficaciter ſo
lius tue gratie dono: vt ſimus in te vnum
⁊ in nullo deuiemus a vō. Quatenus i no
mine tuo collecti: ſic in cunctis teneamus
cum moderamine pietatis iuſtitiam: vt hic
a te non diſſentiat ſententia nr̄a. Et in futu
ro pro bene geſtis conſequamur pmia ſem-
piterna. Qua finita oēs reſpondent. Amē.
Deinde Diaconus vſus ad pr̄es dicit eri-
gite vos: quo audito oēs ſurgunt. Et Can-
tores cantant Antiphonas. Exaudi nos de
us: qm̄ benigna ē miſericordia tua: ſꝫ mul-
titudinem miſerationum tuaꝝ reſpice nos
dn̄e ⁊c.

dñe ⁊c. Qua Antiphona cum ſuis ꝟſicu-
lis, ⁊ Glīa pri. ⁊ Sicut erat in ꝑncipio. ⁊c.
finitis. Iterum Diaconus clamat alta voce.
Orate. Quo dicto oẽs iteꝝ genuflectunt: vt
ſupra: ⁊ aliq̃ndiu orant: factoq; oṙonis inter-
uallo. Iteꝝ clamat Diaconus: erigite vos.
Oibus erectis pontifex: vel preſidens: vel
celebrans hanc alteram oṙonem dicit. vꝫ.
Oremus. Mentibus nr̃is q̃s dñe ſpm̃ ſan
ctum benignus infunde. Quatenus in no-
mine tuo collecti, ſic in cũctis teneamus cũ
moderamine pietatis iuſtitiam: vt hic a te
in nullo diſſentiat voluntas nr̃a: ſed ſemꝑ
rõnabilia meditantes, que tibi ſunt placita
exequamur in factis. Per dñs nr̃m Ieſum
chr̃m filium tuum ⁊c. Quibus dictis pre-
ſidẽs in loco ſedis ſue. Diaconus ꝟo ⁊ ſub
diaconus cũ aliis duobus cãtoribus ante al
tare. Et reliq̃ ꝑlati ⁊ alij oẽs in locis ſuis fle
ctunt genua. Et tunc Diaconus Subdiaco
nus ⁊ alij duo ad hoc deputati incipiunt li
tanyas Cantoribus ⁊ alijs eis rñdẽtibus.
Cum aũt cantantes ꝑuenerint ad locũ Le
tanyaꝝ. Ubi dr̃ vt dõnum aplicum. Tunc
pontifex maximus: ſi concilio pſonalr̃ inter-
ſit, alias aũt preſidens celebrãs ſurgit ⁊ ver
tens ſe ad ꝯgregationem concilij: dãdo be-
nedictionem, cantando in tono Letanyaꝝ
dicit: vt hanc ſcãm ſynodum: ⁊ oẽs eccliaſti
cos gradus ⁊ ordines benedicere: regere: ⁊
conſeruare digneris. Cui Cantores reſpõ-
dent. Te rogamus audi nos. Et ita ter di-
citur: ⁊ reſpondetur vt ſupra. Completa
Litanya pontifex, ſeu preſidens ſurgit: ⁊ ver
ſus ad altare ſine Mitra: dicto per Diaco-
nes. oremus. flectamus genua. ⁊ per ſubdia
conũ Leuate, dic̃ hãc Oṙonẽ. vꝫ. Oremus:
Da queſumus eccl̃ie tue miſericors Deus:
vt ſpũ ſcõ ꝯgregata hoſtili nullatenus in-
curſione turbet̃. Per. d. n. ieſum chr̃m ⁊c.
His cõpletis. Diaconus h̃ns librum ſupra
pulpitum inter altare ⁊ celebrantem diſpo
ſitum accenſis cereis circa pulpitum. Inci-
pit Euangelium q̃d in dicto libro ds eẽ pre
ordinatum. ¶ Quo euangelio perlecto põ
tifex ſeu preſidens ſedendo h̃z oṙonẽ ſeu col
lationem ad concilium. Exhortando oẽs ⁊
ſingulos ad ſolicitam meditationem: ⁊ cu-
ram: de ⁊ ſuper oĩbus cauſis ꝑꝑ quas ſacro
ſancta ſynodus eſt congregata, ⁊ ad cogitã
dum de decretis ⁊ ꝓuiſionibus faciendis.
¶ Et forte conſentaneum ⁊ ꝯueniens erit,
q̃ ante dictam oṙonem, legat: vel ꝓnũciet:
ſeu ꝓnunciari fac̃at Decretum cõcilij To-
letani. Qd̃ incipit. In loco bñdictiõis. De
quo in ti. ſeq. q̃d h̃r. v. q. iiij. in loco. Prout
ſeruatum ẽt fuiſſe vr̃ in concilio Conſtan-
tien. vt h̃r in eius prima ſeſſione. ¶ Deide
idẽ pontifex ſeu ꝑſidẽs ĩ medio altaris ſine
mitra flexis genibus incipit cantando alta
voce hymnum. Ueni creator ſpũs mentes
tuoꝝ viſita ⁊c. Quem hymnum alternatis
cantãt ⁊ ꝓſequunt̃ exiſtentes in ſeſſiõe vna
cum cãtoribus. Quo hymno ſolẽniter ⁊ de
uote decãtato. Põtifex vel preſidẽs dic̃. ꝟ.
Emitte ſpm̃ tuũ ⁊ creabunt̃. Cãtores Rñ.
Et renouabis faciem terre. Poſtea vero pa
pa ſiue preſidens hanc orationem decantat.
Deus qui corda fidelium ſcti ſpũs illuſtra-
tione docuiſti, da nobis in eodẽ ſpũ recta
ſapere ⁊ de eius ſemper conſolatione gau-
dere. Per dñm nr̃m ieſum chriſtũ filiũ ⁊c.
His oĩbus dictis. Et dicto per prefatos du
os clericos vel per Diaconum ⁊ ſubdiaco-
num. Benedicamus dño. ℟. Deo gratias.
Preſidens ⁊ prelati omnes ſedent in locis
ſuis: ſibi Mitras imponentes in capite.
Et tũc Diaconus vel vnus prelatus ad hoc
ab ipſo concilio deputatus. Aſcendẽs om-
bonem pulpitum, ſeu ſugeſtum: ad hoc ꝑpa
ratum, legit decreta. In ſeſſione illa expedi
enda ſeu edenda per conciliũ. Et rogat pa-
tres. An illa placeãt. Et incipiendo a ſum-
mo pontifice oẽs ſingulr̃ ordine congruo ⁊
ſucceſſiuo. Rñdent. placet: vel non plꝫ. Et
tunc Protonotarij: Aplici: Clerici: Cano-
nici ⁊ alij tabulari rogati decreta notant, ⁊
in publicam formam redigunt: que deinde
bulla ac ſigillo aplico muniunt̃. Qd̃ ſi Pa
pa abeſſet decretis cõcilij lectis per aliquẽ
prelatum vt dcm̃ fuit. Signant̃ ⁊ firmant̃
bulla ꝯcilij Decretis ꝟo publicatis ⁊ firma-
tis. Patres ſacerdotales veſtes deponunt
⁊ reuertunt̃ ad ꝓp̃a. Sed tp̃e concilij Con-
ſtãtieñ. vt atteſtari vident̃ geſta ꝯcilij Ba-
ſilieñ. In eodem ombone cum ipſo ꝑlato le
gente dicta Decreta: erant etiam Preſiden
tes nationum, q̃z in eo decretum fuit q̃ vo
ta per nationes ⁊ eaꝝ ꝑſidentes darentur:
ꝓut. I. dr̃ in rub. que forma qui modus vel
ordo in cauſis ꝓponendis ſeruari debent.
Qui modus eſt facilior ⁊ expeditior ꝑꝑ cõ
tentiones diuerſas ⁊ opiniones ꝯrias: que
ꝓlixitatem magnam gñarent: ſi vnuſq̃ſq;
dicere deberet votum ſuum in tanta cõgre
gatione. Lecto igit̃ per dictum prelatũ vno

decreto:ſi approbandum vr̃.Preſidẽtes na
tionum . Quilibs.ſ.pro natione ſua rñdet.
pl3.Poſtremo preſidens ꝓ ſacro concilio ꝛ
collegio gñali. Rñd.ẽt ipſe.pl3. Et vt arbi-
troꝛ:vltimo loco. Rñd. Ne ſi ꝓ rñderet ſibi
placere.Et a preſidentibus nationum ꝯriũ
rñderi:dictumq̃ꝫ Decretum impugnari cõ
tingeret.Illud cũ dedecoꝛe ſuo ꝛ ſedis apſi
ce reuocaret.Et ꝓpea conſultum vr̃ expecta
re alioꝝ ſententias. Quãq̃ꝫ conſultius fo-
ret iudicio meo:ꝙ gñalis preſidens cũ pre-
ſidentibus nationũ decreta ꝑdicta ventilla
ret:anteq̃ꝫ preponerent in concilio: ꝛ inter
ſe ꝯcluderent an admitti deberent vel non
qđ ſeruatũ fuiſſe videt in concilijs Cõſtan
tieñ.ꝛ Baſilieñ.ſi eoꝝ geſta bñ inſpiciant.
Et tunc ſeruato ordine ꝑdicto tutius rñde
re poſſẽt ſine reſpectu aliquo.Si tñ videre
tur aliqbus illa decreta non eſſe rõnabilia:
vel limitanda aut amplianda:ſurgere poſ-
ſent,ꝛ rões eos mouentes adducere.Qđ ſi
ſeſſiones ꝛ concilia moꝛe priſco ꝛ non per
nationes ꝛ eoꝝ ꝑſidentes expedirent.Tunc
preſidẽte vel primo vel vltimo loco rñdẽ-
te.Ceteri oẽs patriarche: Cardinales: pri-
mates:Archiepi:Epi:ꝛ reliqui vocem de-
ciſiuam habentes in concilio ſingulr ſingu-
li rñdent,placet:vel non pl3,ſm ordines di-
gnitatum:pmotionum ꝛ ſeſſionum ſuaꝝ.
Et ſi opus eſſet ſubſcriptione: eo etiam or-
dine ſubſcriberent. Que oĩa ꝓbari vident
tam ex geſtis concilioꝝ modernoꝝ.vz. Cõ
ſtantieñ.ꝛ Baſilieñ.q̃ꝫ ex antiqs Añalibus
ꝛ iuribus antiquoꝝ, ꝛ colligi hoc poteſt ex
tex.ꝛ no.in.c.ꝯuenientibus.i.q.vij.in.c.oſi-
us.de elec.xvij. di.c.concilia ſacerdotum.§.
hinc etiam.ꝛ alibi ſepiſſime.

¶ Decretis aũt oĩbus perlectis ꝛ approba
tis per rñſionem pl3:vel non placet:vt ſ̃.ſur
gunt preſidentes ꝛ ꝑlati oẽs ꝛ depoſitis mi
tris dicunt pſalmum.Te deum laudamus:
alternatim.Poſt finito pſalmo.Preſidens
dicit orõnem de ſpũ ſcõ:vel orões. Actio-
nes nr̃as qs dñe aſpirando ꝑueni: ꝛ adiu-
uando ꝓſequere vt cuncta nr̃a orõ ꝛ opera
tio,a te ſemꝑ incipiat:ꝛ per te cepta finiat.
Per dñm noſtrũ ieſum xp̃m ꝛc. Et rñſo.
Amẽ. Prelati omnes ſecedunt:ac mitras
ꝛ ſacras veſtes deponũt.Propriaſq̃ꝫ veſtes
ſeu mãtellos ꝛ hĩtus eoꝝ ꝯſuetos induũt: ꝛ
pro tunc in pace recedunt, ꝓut ſ̃.diximus.

¶ Iſte modus celebrãdoꝝ ꝯcilioꝝ ꝛ ſeſſio
num approbatus fuit|vt dixi|a ꝯcilijs Cõ-
ſtantieñ.ꝛ Baſilieñ.Quẽ ẽt refert ꝛ ſequit
.d.petrus de monte in tractatu ſuo ꝑdicto.
verſi.Quarto qro que ꝑambula.Qui atte
ſtat ſe ita ſeruari vidiſſe in concilio Baſi-
lieñ.In quo incoꝛpoꝛatus fuit anno chriſti.
Mcccc.xxxiij.ſeptimo kal.Decẽbris. Et ita
etiam hr̃ in ordinario ſacraꝝ cerimoniarũ
curie Ro.Non eſt tñ hic omittendũ ꝙ iſte
modus celebrandi concilia per natiões ſeu
nationum ꝑſidentes: ꝛ ſeſſiões eſt a dictis
modernis concilijs introductus pro facil-
liori ꝛ breuioꝛi expeditione reꝝ occurrẽtiũ.
Antigtus vero cõcilia celebrabant ꝑ actio
nes ꝛ geſta vt luculenter cõſtat in geſtis di-
ctoꝝ concilioꝝ:ꝛ maxime ſexte ſynodi Cõ
ſtãtinopolitane vbi ꝓpoſitis cauſis hereſus
vel aliaꝝ actionũ: diſputabant cauſe: eiſq̃ꝫ
ventillatis concilium interrogabat patres
ꝛ ſm rñſiones diffiniebat:pro qua obſeruã
tia faciunt geſta dcõꝝ conciliorum : vbi ps
modum hũc ſeruatum fuiſſe , ꝛ facit tex.in
.c.ignarus.de libel.obla.cum ſi.

¶ Quibus modis ſe habere debeant
in concilio reſidentes.

Qualibus aũt moribus ꝛ q̃ mo-
deſtia ſe habere debeant, qui
in concilio gñali reſident: vt
quintam ꝛ vltimã heſitatiũ-
culam abſoluamus.Dici ge-
neralr põt:ꝙ in ſynodo con-
ſidentes:venuſte,grauiter, ꝛ modeſte in lo-
cis ſuis ſedere debent,ſigna oĩa extrinſecus
iudicum ꝛ ſenioꝝ ꝑſe ferendo. Quod qdes
graphice nos docet concilium Toletanũ:
qđ hr̃.v.q.iiij.c.in loco . iuncto.§.ꝑcedente.
vbi formalr dr̃. In loco benedictionis con
ſedentes dñi ſacerdotes. Nullus dz: aut in
diſcretis vocibus perſtrepere,aut qbuſlibet
tumultibus perturbare. Nullus etiam ĩ fa-
bulis vanis vel triſtibus agi:ꝛ qđ eſt dete-
rius.Obſtinatis diſceptationibus tumul-
tuoſas voces effundere.Et paulo.ĩ.Debet er
go quicqd aut conſedentium conſultationi
bus agit:aut ab accuſantium parte ꝑponit
ſic mitiſſima ꝓlatiõe verboꝝ ꝓferri:vt nec
contendentium vocibus ſenſus audiẽtius
perturbent. Nec iudicij vigoꝛem de tumul
tu eneruent. Quicunq̃ꝫ ergo in cõuentu cõ
cilij hec que ꝑmiſſa ſunt:violanda credide-
rit.Et ꝯ hec iterdicta aut tumultu,aut ꝯtu-
melijs vel riſibus cõcilium perturbauerit.

Iuxta

Juxta diuine legis edictum: quo pcipit̃:eij
ce deriſorem ⁊ exibit cum eo iurgium,cum
oi dedecore a conceſſione abſtractus: a cõi
cetu ſecedat. Et trium diez ſententiã excõi-
cationis ferat ⁊c. Per quẽ tex. dixit Archi.
quem et refert ⁊ ſequit̃ Gemi. ibi ꝙ ſi faci-
ens tumultum in concilio non vult exire.
Intellige poſtq̃ iuſſus fuerit:ꝙ mãibus ap
poſitis ds per vis eijci. ar. extra de ſen. excõ.
veniens. Et rõ ſummi põt ex glo. i. d. c. veni
ens. q: hoc cenſent̃ bono zelo facere: ⁊ non
aĩo iniuriandi manus in talem iniicerent.
Nas ad hoc vt excõmunicatio incurrat̃, ſo-
la temeritas ⁊ violentia notat̃. de ſen. excõ.
c. i. xvij. q. iiij. ſiquis ſuadente diabolo. Et il-
lum tex. in. c. in loco benedictionis. Appo-
nit ⁊ vt arbitror recitari fecit conciliũ Cõ-
ſtantien. in eius prima ſeſſione, ⁊ ppea dixi
ſupra:ꝙ pſidens illum recitare poterit lo-
co collationis, vel ante illam cum orõne cõ
petenti pmeditata. Hoꝝ forte ↄſyderatione
.d. Jo. de turre cre. in. d. ſua ſumma. lib. iij.
c. xxvij. Cõſyderauit ⁊ enarrat. xij. cautelas.
Quas bene ponderare ⁊ ſeruare debẽt pa-
tres conciliares, ſi volunt ⁊ cupiũt (inquit
ipſe) ſynodum ſuam mundo venerabilẽ, ⁊
ecclie vtilem reddere. ¶ Prima cautela ⁊
primum notañ. qd̃ conſyderare hñt. Eſt af
fectionis malitia vel prauitas. ¶ Secũdus
negligentia circa bonum cõe. ¶ Tertiũ ti-
miditas. ¶ Quartum amor inanis glorie
ſeu vanitas. ¶ Quintũ diſſolutio. ¶ Sex-
tum tumultus, diſceptationes: vel obſtina
te diſſenſiones. ¶ Septimum tepida cor-
rectio circa culpas pteritas. ¶ Octauum
ſiniſtra alioꝝ perſecutio. ¶ Nonuz ne fan-
taſijs: ſomnijs: vel viſiõibus innitant̃. ¶ De-
cimum Error in promouendis materijs.
¶ Undecimum Leuitas ⁊ precipitatio in
conſulendo vel iudicando. ¶ Duodecimũ
Impſſio vel violentia cum vota debeant
eẽ libera. ¶ Quãq̃ aũt pdicta oĩa ſint lau
dabilia. Tamen potuiſſet breuius forte dici
ꝙ epĩ ⁊ prelati in concilio reſidentes: cum
in dicto loco vt iudices reſideãt: cauere de
bent ab his oĩbus que iudicem ↄtaminare
pñt. De qbus perbelle ſcribit̃. in. c. cum eter
ni. de ſen. ⁊ re. iudi. lib. vj. vt. ſ. nihil ſibi vẽ-
dicet odiũ nil fauor vſurpet. Timor exulet.
Premium aut expectatio pmij iuſtitiã nõ
euertat: ſed ſtateram geſtent in manibus: lã
ces appendãt equo libramine. Et in oĩbus
que in cauſis agenda fuerint: pſertim in con

cipiendis ⁊ ferrendis ſententijs ſolum deũ
pocculis habeant. Moyſi imitantes exẽplũ:
qui querelas populi tabernaculũ ingreſſus
referebat ad dominum: vt ſecundum eius
Imperium iudicaret ⁊c.

¶ Quid in prima ſeſſiõe agendum ſit.

POſteaq̃ igit̃ Deo optimo ma-
ximo Duce Auctore ⁊ Magi-
ſtro impfectio nr̃a: vtcũq̃ vni-
uerſam patrum ↄſcriptoꝝ con
cionem in thalamum dñi itro
duxit, atq̃ ita diſpoſuit: vt aliud
nihil supereſſe videat̃ q̃ reꝝ caꝝ que conci
lio incumbunt expeditionem aggredi. Ui-
deamus nunc ſi pls. Quid in prima ſeu ſe-
cunda ſeſſione poſt dicta pambula agendũ
ſit: anteq̃ res principalis intentionis ppo
nant̃. Et ſiqdem tp̃s in prima ſeſſione ſup-
fuerit anteq̃ pr̃es dimittant̃ poſt pmiſſa,
vel ſi tp̃s non ſuperfuerit in ſecunda ſeſſiõe
ſummus põtifex ſeu pſidentes ipſius. Poſt
gñalem illam admonitionem concilij To-
letani: que incipit in loco benedictionis: de
qua. ſ. Exhortat̃ ⁊ admonet oẽs aſtantes ⁊
in concilio ↄſidentes: vt vnuſquiſq̃ coꝝ.
maxime qui ſacraꝝ lr̃aꝝ ⁊ canonum ac iu-
ris peritiam hñt ſecum ⁊ adinuicem cogi-
tent atq̃ pertractent oĩa illa que eis viden
tur congrua neceſſaria atq̃ vtilia ad fidem
orthodoxam ſtabiliendam corroborandas
atq̃ illuſtrandam. Ad extinguendas here-
ſes ⁊ ſciſmata tales vel talia per tales i ta-
li loco diſſeminatas ⁊ diſſeminata. Necnõ
ꝙ bene ⁊ mature conſyderent remedia oĩa
opportuna que facere poſſint ad vtiles ⁊ ſa-
lubrẽ ecclie huius militantis ⁊ membrorus
ſuoꝝ tam gñalem q̃ particularem reforma
tionem in capite ⁊ in membris. Et que ad
vnionem: pacem, ⁊ concordiã principũ chri
ſtianoꝝ ſeu vniuerſitatis ⁊ ad ↄfuſionem:
debellationem ⁊ expugnationem paganoꝝ
hoſtium ⁊ infidelium ſancte ⁊ imaculate fi
dei nr̃e ſacre Deo inſpirante cognouerint:
q̃tq̃ q̃ cõmode poterũt illa oĩa ſalubria re
media que excogitauerint: ad ipſoꝝ pſiden
tium ⁊ ſacre ſynodi noticiam libere: clare:
⁊ expedite: ſine alicuius humane gr̃e reſpe-
ctu: ſolum deum pre oculis habendo, dedu-
cere ↄcurent vt matura ac diligenti ſupin
de habita conſyderatiõe: tpe opportuno ea
ventillari diſcuti, ⁊ per ſacrum concilium

determinari poſſint. Precauendo ne in fu
turu detrimenti aliquid his medijs ecclie
dei ꝯtingere poſſit. Cum ex peruerſa cõſue-
tudine fomentum et incrementum capere
vitia cõſueuerint. l.iiij. di. cum hadrianus.
Que pratica colligi ēt poſſet ex tex. in. c. con
uenientibus. i. q. vij. ibi. dignus eſt vt de fu-
turis ingramus ꝛc. et in. c. i noie dñi. xxiij.
di. ibi. vnde ſi pl3 fraternitati veſtre. Debe-
mus auxiliante deo futuris caſibus pruden
ter occurrere. Et eccliaſtico ſtatui ne recidi
ua (qḋ abſit) mala ꝑualeant: precauere. Ad
qḋ bñ facit qḋ dicere conſueuimus ꝙ in re
bus grauibus et arduis tractatus ꝑcedere
debent, ad hoc vt matura deliberatione ex
pediant: vt in electionibus que alr nullius
eſſent momenti, extra de elec. in geneſi. et in
. c. ꝙ propter. cum ſimi. Et in alienationi-
bus rerum eccleſiaſticarum. xij. q. ij. ſine ex-
ceptione. cum concor.

¶ Deputatio officialium Concilij.

Poſt premiſſa in dicta prima aut
ſcda congregatione: ꝑut tps ſup
petet: factis admonitionibus pre
miſſis. Que forte fieri poſſent in
oratione, que: vt ſ. dixi: fieri d3 i pri-
ma congregatiõe. Recitata poſt
eam gñali illa admonitione concilij Tole-
tani: que incipit. In loco benedictionis, pa
pa ſeu ꝑſidentes ipſius anteꝙ actiõem ali-
quam aggrediant vna cum concilio: vel eo
approbante: deputant officiales Concilij: vt
p3 in Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. in ꝑma eius
congregatione. Ibi. Quia vero ad ꝓſecu-
tionem hmõi Concilij reqrunt certi Mi-
niſtri et Officiales. Ideo h3 ſacro approbã-
te Concilio deputamus infraſcriptos ꝛc.
In primis igit quinq3 notarij ſeu ꝓthono
tarij electi fuerũt: qui curã ſpãlem hñt oĩus
ſcripturaꝝ et actoꝝ oĩum que gerunt i Cõ
cilio. Ita ꝙ concorditer et ordinate ſcribe-
rent et annotarent oĩa ſicut decens eſt. Et
oĩbus ordinatis vel ordinandis in concilio
ſe ſubſcribant. ¶ Itẽ quatuor Notarij ſub
alterni electi fuere: qui ſubalternare et in cõ
ſonantiam ſcribere deberent ſcripturas: de
clarationes: et geſta Concilij. ¶ Hec autem
notarioꝝ deputatio valde neceſſaria fuit.
Et ita in antiquis quoq3 concilijs ſemꝑ ſer
uatũ fuit, ꝑut clarius videbimus in tit. ſeq.
¶ Deinde deputat vnus cuſtos concilij: q
d3 eſſe aliquis vir probus, ſtrenuus: et alicu
ius exiſtimationis. Nam in illo Concilio
Conſtantieñ. deputatus fuit nobilis vir
Bertoldus de Vrſinis Comes Saoneñ.
et pallatinus. Quem qdem cuſtodes credi-
derim alias ēt Concilij defenſorem vocari
vt colligi vr. xvj. q. i. in. c. qdas. Ibi. Statuit
igit ſcã ſynodus hos pᵐ commoueri vt excãt
a Regia ciuitate demum eos inuitos deijci
ac inde per defenſorem compelli, vt ad ſua
loca perueniant. Per quem tex. colligi etias
poſſet, ꝙ idem cuſtos ſeu defenſor hẽat iu-
riſdictionem: ꝛ brachium ſclare: ac mili-
tes ſub ſe: ꝛ qḋ ſit eius officium. Poſſet ta-
men ille tex. quoad hoc peruerti ꝙ intelligi
tur de iudice ordinario ſm Archi. Ibi qui
interꝑtat defenſores pro ſclari iudice vel po
teſtate loci. ¶ Quatuor ēt vel plẽs votoꝝ
ſcrutatores deputabunt: quoꝝ duo ab vno
latere: ꝛ alij duo ab altero latere Cõcilij cũ
alijs duobus ſcribis collocant: qui ſemper
adeſſe debent, ꝛ vota patrum fidelr ꝯſcribe
re. Qḋ intellige vbi per viã ſcrutinij i alio
negocio ꝓcederet. Secus aũt vbi per ꝑſidẽ-
tes nationum: vel ꝑ publicum aſſenſus per
verbum: placet: more priſco aliqd expedit.
Qr tũc diſcurrẽdo per ſedilia: interrogant
vnũquẽq3 epoꝝ: qui rñd. placet: vel nõ pl3.
¶ Quatuor deinde aduocatos cõciliares,
viros vtiq3 cõſumatiſſimos: ꝛ legitime hu
ius ſcie apices eximios. Idẽ pontifex Con
cilio approbante Conſtantieñ. deputauit.
v3. Magr̃m Petrum de Ancherano iuris
vtriuſq3 doctorem: qui forte ꝓthonotarius
erat. Quia vt ſ. dixi ꝓthonotarij de mo-
re curie Magri nũcupant. Symonẽ de pu-
teo iuris ciuilis: Raphaellẽ de fulgoſis vtri
uſq3: ꝛ Ardicinum de Nouaria iuris ciui
lis doctores ꝑſtãtiſſimos. Per qḋ apparet
quales viros cõcilia in eoꝝ aduocatos eli-
gere hẽant. Eligit ēt i cauſis fidei vnus ge-
neralis ꝓcurator iuris vel ſacre Theologie
ꝓfeſſor: qui cauſas ipſas fidei tm̃ ꝓmouere
ꝛ ꝓcurare hẽat. ¶ Item tres iudices cãrũ
fidei ꝓbos ꝛ doctos viros deputat, qui cãs
ipſas audiant ꝛ examinent, ſi ꝛ poſtq3 a de-
putatis eis remiſſe vel alr ad eos ꝑuenerit
qbus dat oĩmoda poteſtas citandi in loco
Concilij ꝛ extra audiendi cognoſcendi ꝛc.
vſq3 ad ſentẽtiam excluſiue ꝙ diffinitio cõ
cilio reſeruat. ¶ Item tres alios ꝑlatos ꝛ
viros doctos deputat iudices oĩum cãrum
deuolutaꝝ ꝛ deuoluendaꝝ ad Conciliũ ex
ceptis

ceptis cauſis fidei que hñt ꝓꝓos iudices, vt ſupra dictum fuit. Qui iudices dictas cauſas eis per deputatos nationū remiſſas vel alr̃ corã eis introductas audiunt ẽt tp̃e feriaꝝ: easq́ꝫ terminant vel remittũt ꝓut eis videbit̃ expedire: exceptis tñ cauſis cathedralium eccliaꝝ ꝛ maioribus que cõcilio reſeruant̃. ¶ Item tres cauſarũ ꝑcognitores ſynodus Baſilieñ. deputauit duos Cardinales ꝛ vnum Ep̃m: inter quos quẽlibꝫ cõcilij ꝑſidentẽ eſſe voluit cũ aliis duobus. Dans ptãtẽ eiſdeꝫ gnq́ꝫ ꝑcognitoribus cognoſcendi decernendi ꝛ terminãdi: q̃ cẽnt cauſe q̃ ꝑ concilium vel iudices ꝑdictos cognoſci ꝛ terminari poſſint aut debeant, alr̃ aũt niſi cãe ipſe remiſſe per eos fuerint ꝙ dicti iudices de eis ſe non ĩpediant. ¶ Itẽ decreuit dicta ſynodus. ꝙ iuriſdictio dcõrum iudicũ per tres tm̃ menſes durare debeat. ¶ Itẽ deputauit dicta ſynodus vnus auditorẽ Rote iudicẽ ꝛ auditorẽ gñalẽ cuꝫ illa met iuriſdictione ꝛ auctoritate quã hꝫ auditor camere in curia Ro. ¶ Itẽ deputauit vnum ſoltanũ ſeu Baroncellũ cũ eadẽmet ptãte quã hꝫ Soltanus curie Ro. decernens ꝙ alij quoq́ꝫ officiales ꝛ Miniſtri qb⁹ opus eſſet vltra ꝑdictos in cõgregatione gñali creari poſſent: eandẽq́ꝫ ptãtẽ hẽant ac ſi ĩ publicis ſeſſiõibus creati forẽt. ¶ Duos quoq́ꝫ ꝓmotores ſeu concilij ꝓcuratores deputabit ipſa ſynodus. Quoꝝ officium erit rogari facere inſtrumẽta de his que gerent̃ in concilio. Ac in facto ꝓponere, ꝓteſtari: ꝛ actus cauſaꝝ dirigere noĩe cõcilij: qui in curia Ro. appellant̃ Procuratores fiſcales. ¶ Tres ẽt ſeſſionũ Magr̃os: ſeu ſedere debentium ordinatores eligent: qui vnicuiq́ꝫ ordini ſua aſſignabunt loca: ꝛ locum concilij diſponent: ꝛ ordinabũt: ſeu diſponi: ꝛ ordinari facient. Et ſiquid circa diuina miſteria agendum occurret: ꝓcurabunt: vt rite ꝓcedant ꝛ dirigant̃ oĩa. Hos aũt cerimoniaꝝ Magiſtros curia Ro. appellat. ¶ Deputabit igit̃ concilium ſeu papa vel ꝑſidens hos ꝛ alios officiales: q necesſarij videbunt̃: puta Hoſtiarios, Curſores: Stipendiarios: ꝛ hmõi. Qui oẽs ordine congruo deſcribunt̃: demũq́ꝫ ex ſcriptis vel apoca in concilio legunt̃: ꝛ publicãtur. Deinde ꝑſidens vel alter ad legeñ. deputatus interrogat concilium alta ꝛ intelligibili voce: vtrum dicti officiales ac oĩa ꝛ ſingula in dicta apoca ɔ̃tenta concilio placeãt. Ad cuius interrogationẽ oẽs ꝛ ſinguli ꝑlati in ſynodo exiſtentes concorditer rñd. plꝫ vel non placet. Et ita qdem in concilio Cõſtantieñ. ſeruatum fuiſſe conſtat: ſuper qb⁹ vnus ex concilij ꝓmotoribus publicũ ꝛ publica inſtrm̃ vel inſtrumenta per Prothonotarios ad hoc deputatos fieri rogat.

¶ Quibus: cuius nomine. Et a quibus cõcilij geſta dictari ſcribiq́ꝫ debeãt.

Videndum igit̃ modo ɔ̃ñter occurrit, qualr̃: cuius noĩe: ꝛ a qbus concilij geſta dictari ſcribiq́ꝫ debeant. Et quoad primam q̃ſiti partẽ: diximus aliquid ſupra. §. de ꝑſidentia. verſi. qð aũt ſit iſtoꝝ ꝑſidentium officium. Et ꝓpea circa hoc breuiter dicẽdum vĩ: vt ſupra. vꝫ. ꝙ vbi papa ꝑſonalr̃ ꝑſidet cõcilio: oĩa geſta ꝛ acta vel dcreta ꝛ ɔ̃ſtõnes ɔ̃cilio rũ ꝛ quicq̃d in eis deſcribitur ꝛ diffinitur nomine pape intitulari dꝫ, iuxta formã traditam per tex. in. c. ad apĩce. de re iudi. lib. vi. Ibi. Nos itaq́ꝫ ſuper ꝑmiſſis: ꝛ q̃pluribus aliis eius nephãdis exceſſibus cum fratribus nr̃is ꝛ ſcõ concilio deliberatione ꝑhabita diligenti ꝛc. ꝛ in. c. ꝓ humani. de homici. lib. vj. Ibi. ſacri approbatione concilij ſtatuimus. ꝛ in. c. ſac. extra de ſen. excõ. ibi. ſacro approbante ɔ̃cilio ꝓhibemus. Et hec vt dixi ꝓcedunt: qñ papa ex ſe aliquid ꝓponit, vel ꝓponi facit: ꝛ de ɔ̃ſenſu ɔ̃cilij diffinit. Si vͦ concilium ꝓponit ꝛ diffiniri petit. Tunc papa vtit̃ hac forma. vꝫ. ſacro ſuadente cõcilio. extra de baptiſ. c. fi. vel ſi ĩ cõcilio aliquid tractatum ꝛ diffinitum fuiſſet ſine pñtia Pape. Quod poſtea approbari vel publicari petit ſuggerendo ꝛ ſuadendo ꝙ hoc faciat. Tunc dicere ɔ̃ſueuit: ſacro ſuggerente vel hoc fieri poſtulante cõcilio: iux̃ tex. xij. q. ij. iu. c. eccliaꝝ. ſeruos. Ibi ꝑ qð oẽ cõcilium a pietate glorioſiſſimi dñi nr̃i pape popoſcit vt tales vſus deinceps inhibeat, iuncto tex. in. c. de laycis. ex. cã. ꝛ. q. Ibi. contra quos oẽ totius concilij anathema ꝓlatum eſt: ipſo papa ſententiam ꝓmulgãte. Qñq́ꝫ ẽt Papa aliquid in cõcilio ꝓponit: eiuſq́ꝫ ſententiam ꝛ approbationem petit: vt cum eius approbatione determinare poſſit: vt colligit̃. xxxv. q. ix. c. qð gs. Ibi. ſi plꝫ oẽs ſententias ſubſcriptioneſq́ꝫ ꝓꝓas accommodate vt ſynodali iudicio aditus

clandaſ illicitus ⁊c. Qđ ſi papa pſonalr nõ pſidet concilio:ſed eius pſidentes ipſius nomine. Tũc duplex erit pnũciandi modus. Primus eſt qñ materia ſuper qua pnunciandum eſt: originat ab ipſis pſidentibus: q inuenta ⁊ excogitata decreta p eos pponunt. Tunc.n.gñalr pmulgant ipſoꝝ pſidẽtium noibus nõ expſſis. Puta diffinimus, decernimus:ordinamus ⁊c. put s. dicebas. in tractatu de officio pſidentium, vbi plura exempla poſuimus:ſecundus modus pnunciandi eſt:qñ materia ſup qua pnũciari dꝫ cauſatur ⁊ originatur ab ipſo cõcilio. Tunc.n.ipſi pſidentes interloquũtur: ⁊ declarant noie concilij: vt pꝫ.xij.di.c. de his. Ibi.placuit ſancto concilio.⁊.c. ſeq.ibi placuit oibus cõi ꝯſenſu. ⁊.xvi.di.c. placuit.in pn.ibi.placuit huic ſancte ſynodo.xxiij. di. quãq̃.ibi.⁊ ideo placuit huic ſcõ concilio. ⁊.xvi.q.i.c.i.ibi.placuit oibus reſidentibus in ſcã Nicena ſynodo.⁊ in.c.qđ ibi.Statuit igitur ſcã ſynodus.⁊ in.c.placuit.in pnci.ibi.placuit cõi nrõ concilio.⁊.xxij.q.v.decreuit.ibi.decreuit ſcã ſynodus. extra de rebus eccleſiaſticis non alie.c.iij. ibi conſenſus totius ſynodi diffiniuit.⁊ extra de ſpõſa.c.i.ibi. diffiniuit s.hoc ſcã ſynodus.xxxij. di.qm.ibi. conſtituit ſcã ſynodus. cuiq̃ ex his non licere accipe alterius ſecte vxorem. Que ſunt vba concilij Calcedonẽ.in quo Dioſcorus Alexãdrinus Eps pſedit. ⁊ ea. di.in.c.interdixit. Qđ fuit concilij Niceni. c.iij ibi.iterdixit p oia ſcã ſynodus ⁊c. Cũ infinitis ſimilibus. Scđm hanc diſtinctionem facere videntur:que ſcribit Abb.pan. in.c.i.de ſponſa in.iiij.no.in.c.oſius.de ele. in.c.i.de pac. Ubi dicit q qñq̃ Decretũ,cõſtitutio:vel diffinitio.editur ſub noie Concilij:⁊ non pape.alle.tex.in.d.c.oſius. ⁊ i.c. i.de pac. Qñq̃ editur ſub noie pape cũ cõſilio cõcilij.vt in.c.lꝫ.de ele. ⁊ i.c.aduerſus. de imuni.eccle.eſt bona glo. in.c.ad aplice. de re.iudi.lib.vi.⁊ ponitur per Inn.⁊ Hoſti.in.c.ex geſtis.de cle.nõ reſi. Et poſtea reprobata.opi. Ant.de butri. in.d.c.i.de pac. Idem Panor.dicẽ. putat:q aut materia originatur a toto concilio,⁊ tunc pnunciãdum eſt ſub noie concilij. Et ita loquantur iura s.alle.eſt bonus tex.i.q.vi.ꝯuenientibus. ⁊ in.c.hadrianus.lxiij.di. Aut materia originatur a ſolo Papa:ſed cum cõſilio concilij:⁊ habeãt locum iura et ad hoc s.alle.i.c. lꝫ.de ele.⁊ in.c.aduerſus.de imuni.eccle.cũ ſi.ſed in.c.i.de pac.in.i.col.idẽ Panor.plus dixit.per illum tex. q et q Papa pſonalr pſideret cõcilio. Tñ ſi materia originatur a Concilio nulla qñq̃ fit mentio de Papa, ſed noie concilij tm̃ pmulgatur. Ex quo infertur inquit ipſe:q ptãs eccleſie eſt in ipſo concilio vlꝫ licꝫ papa ſit ibi tãq̃ caput ipſius corporis.pro hoc.xxiiij.q.i. quodcunq̃: vbi dr̃ q poteſtas data fuit toti eccle in pſonam Petri. Petrus aũt fuit caput: ad idem in .c.i.de iudi.in eo qđ ibi dr̃.placuit ſancte ſynodo ⁊c. Sed mihi vr̃ q ille tex. non pbet hoc q.ſ.pſidente papa cõcilium pnunciauerit nulla habita mentione de ipſo papa:immo ꝯrium ibi pbari vr̃. Si recte iũgamus pſcriptionem cum fine illius tex. Nam ex pſcriptione colligitur q Alexander.iij. ex cõcilio Aphricano caſum ppoſuit:⁊ ſm diffinitionem concilij pnunciauit:ppoſito noie ſuo:vt colligitur ex dicta pſcriptiõe: in qua dr̃. Idem.ſ.Alexander ex diffinitione cõcilij Aphricani decreuit:nec ibi pꝫ:q ipſe pſonalr pſederit eidẽ ꝯcilio: ſed forte dcm̃ luũ melius pbaret. tex.xcvi.di.in.c.bñgdẽ,vbi hr̃ q ſymacho ſimplicio põtifice mario in concilio reſidente:vr̃ q idẽmet pontifex cõcilio deferat in pñn. Ibi benegdẽ fraternitas vrã eccliaſticis legibus aſſueta ſub diuini timore iudicij:que erant ſtatuenda: diffiniuit ⁊c. Et.s.circa fi. appet: q ſynodus ſuo ⁊ non pontificis noie diffiniuit. Ibi.ſcã ſynodus dixit:lꝫ ſm perſecutionem venerabiliũ fratrũ nroꝝ ⁊c. Attamen q huic quoq̃ tex.rñderi põt,q pp hoc non ꝯſtat q decretum emanauerit ſub noie concilij tm̃ ſine noie pontificis: ⁊ ꝯrium innui vr̃ ex eo qđ ſeqtur.in.d.tex.ibi. Uerꝫ tñ et ſi aliq̃ poſſit rõe ſubſiſtere:modis oibus in ſynodali cõuentu Prouida btitudinis vrẽ ſententia eneruari conueniebat ⁊c. Propterea crediderim non eſſe recedendum a regula ⁊ diſtinctione ſupraſcripta. Poſt hec querit Felinus in.d.c.i.de ſponſa.in.iiij.col.vſi. vtrũ ſit in ordine ſcripture. Quis in hmõi ſtatutis:decretis ⁊ ordinationibus concilij in ordine lrẽ pferri debeat,an.ſ.papa,an concilium:⁊ dicit ſe reperire hoc tactum ſolus p petrum de monte in ſuo Reptorio Brixiano in ver.papa.vſi.an in ordine ſermonis. Ubi dixit q in cõcilio Baſilieñ.vidit multum de hoc diſceptari. Et q papa ſit preferendus alle.de con.diſt.ii.in qbus.in ſupraſcrip. Ubi dr̃ Leo Eps ⁊ ſcã ſynodus. alle.

Eplam

Epſam Athanaſij ad Marcum Papam. Epiſtolam Aurelij Carthaginen̄. Epi: ad Inno. papam. Et epſam Stephani Archi-epi ad Damaſum Papam: de conſe. di. ij. Ego Berengarius. bonus tex. in. c. cum haberet. de eo. qui. dux. in matri. quā. pol. per adulte. z. xj. q. iij. Theugualdum. Ad autem Concilium qn̄qꝫ pape ꝑferat. alle. xij. q. i. c. dilectiſſimis xcvij. di. victor. xvj. q. i. de decimis. Et quis Feli. dicat ꝙ Brixien̄. hoc non decidit. Et ꝙ iſtud pēdet vt ſibi vꝫ ab illa ꝓfunda difficultate, de ſupioritate pape ad concilium: quā ſe nolle intrare dicit: ſed remittit ad ipm Petrū in ſua Monarchia xxx. col. verſi. his expeditis: z ad glo. multū ſolēnē in. c. ſi papa. xl. di. Attamen ſi bene cōſiderent verba Brixien̄. Ubi dicit ꝙ papa ex humilitate ſe qn̄qꝫ poſtponit concilio ſatis clare colligit deciſionem ſuam eſſe ꝙ papa regulr ꝑponi debeat, lꝫ qn̄qꝫ repiatur ꝯtrium ex humilitate ipſius. Ad hꝫ fere oium aſſenſum: qꝛ nemo negat qn papa ſit caput concilij z vlis ecclie. Et qn ipſe in concilio ꝑhonorari: ac oibus ꝑponi debeat: ꝓpt ꝙ annotauimus in ti. Quo z quo ordine in concilio pr̄es ſedere debeant zc. Poſito aūt ꝙ ꝯtentio ſit inter doc. que maior dicatur ſententia. an. ſ. pape: an concilij. Tn̄ pp hoc nemo auferre auſus fuit pape ꝑſidētiā z ꝑlationem ſuam cum ꝑcūctis debeat honorari. xxij. di. diffinimus. vbi bōus tex. Et in ꝓpoſito huius dubitationis q. ſ. p hoc ꝙ aliquo caſu ſententia concilij dici poſſet maioris ponderis z auctoritatis qꝫ ſententia pape, non ppea ipſe papa concilio poſtponi deberet. Facit qꝺ dicimus de Archidiacono in ſili: qui lꝫ ſentētia z opinio ſua cedat maiori parti totius capli: tn̄ pp hoc ꝑſidentie z honoris ac dignitatis ſue locus ſibi nō auferꝫ: ar. in. c. i. z in. c. ad hec. de of. archi. Junctis his que hn̄r z no. c. i. z vlti. extra de his que fi. a maio. par. cap. z in. c. i. de maio. z obe. z que no. in. c. i. z quaſi per to. de his que fi. a ꝑla. ſine cō. capi. Ad idem qꝛ lꝫ aliqua ſint, que Eps non pōt expedire ſine caplo. Tn̄ non ppea ꝙ capli ſentētia ꝑualeret: Eps eidem caplo poſtponeretur zc. ¶ An aūt vba iſta ſacro approbante cōcilio per papam ꝓlata ꝑbent Conſtitutionē illam editam fuiſſe in concilio. Poſuit Jo. mo. Jo. an. z Gemi. poſt eos in. c. vbi piculum. de elec. lib. vj. in fi. z dicunt ꝙ non: qꝺ ſane intelligendum eſt: non de oibus conſtitutionibus in qbus dicta vba repiūtur: ſed de illa. d. c. vbi piculum. z. c. lꝫ. z ſilibus. que primo erant decretales z cōſtitutiones papales ſimplr ab ipſo ſolo promulgate. Poſtea vō in concilio ꝓpoſite ab ipſo concilio approbate fuere. Nam in multis conſtitutionibus dicta verba repiuntur, que in cōcilio papa ꝑſidente ꝓmulgate fuere, ꝓut pꝫ in iuribus ſ. allegatis: z ꝓbatur in. c. ſacro. de ſen. excō. iuncta eius ꝑſcriptione: vbi dr: ꝙ Inno. iij. in concilio gn̄ali exiſtēs ꝓmulgauit illam conſtitutionem. Et ibi dr ſacro approbante concilio ꝓhibemus zc. Unū dixit Joā. an. ibi. ſe mirari de Guilielmo: q dixit: ꝙ ꝯſtitutio illa. d. c. vbi piculum. z. c. lꝫ. z. c ſi canonici. de offi. ordi. lib. vj. ſint cōſtitutiones pa. ex qꝛ dicit ipſe lꝫ de vltima dicere poſſet verꝫ ſm eum tn̄ de alijs nō. Adde ꝙ ſi concilia moderniora: vt fuit Cōſtātienſe z Baſilien̄. ꝓmulgando decreta vel ſcribendo aut aliqd aliud decernendo: etiā ꝙ habuerint Cardinales vel alios ꝑlatos ꝑſidentes: vtebātur hac forma vboꝝ. vꝫ. ſacroſancta gn̄alis Conſtantiēſis vel Baſiliē. ſynodus in ſpū ſcō legitime ꝯgregata vlem eccliam repñtans. Ad ꝑpetuā rei memoriā zc. Quo et titulo vti conſueuerunt in citationibus: z lr̄is que fiebant: z miſſe fuerunt pape Imperatori vel alijs Regibus z vniuerſitatibus: vt pꝫ ex geſtis vtriuſqꝫ concilij. ¶ Fuit ēt decretū in concilio Baſilien̄ ſeſſione quarta ꝙ pro durabiliori teſtimonio geſtoꝝ ſeu gerendoꝝ per conciliū. Ipſa ſynodus de cetero vteretur bulla plūbea: maxime in lr̄is ſuis autenticis: cum cordula canapis aut ſirici, ꝓut varietas cauſaꝝ z reꝝ ſup qbus ꝯficerentur poſtulabat. Que bulla ab vno latere hēret miſſionē ſpūs ſci in ſpecie colūbe. In alio vero hec vba: ſacroſancta gn̄alis ſynodus Baſiliēſis decernēs plenā z oimodam fidē eiſdē lr̄is adhibēdā fore ſicut lr̄is papalibus: z ꝙ eas falſificātes eaſdem penas incurrant quas incurrūt falſificātes lr̄as aplicas. ¶ Qualr aūt z q modus ſeruari debeat cum ꝯcilium cōſtitutiones vel decreta edere vult: dicit Abb. pan. in. c. oſius. de elec. in ꝑ not. per illum tex. ꝙ pratica condendi Canones in concilio eſt: vt vnus ꝑlatus concilij ꝓponat totā māꝫ conſtitutionis fiende: z interroget totū cōcilium: vtrum velit ſic ſtatuere: z ſi concilium acquieſcit hꝫ illud pro ſtatuto. De quo eſt bonus tex. in. c. i. de pac. Pratica tn̄ hꝫ, ꝓut z

dixi, et ſeruari vidimus in iſto vltimo concilio Laterano tpe. d. Leonis pape decimi: quod idem platus Decretum ex bulla integre legit: et interrogant pres nunquid placeat: et vnuſquiſque particulr Prothonotario vel Notario concilij ad eum et locū vbi ſedet accedente. Rñ. placet vel non pl3. Et ſcribūtur noiatim vota oium. Subdit aūt idem Panor. quod hoc idem ſeruat in iſtis vniuerſitatibus ſcolaribus: vt no. Bar. in. l. oēs populi. ff. de iuſti. et iur. vbi dat ēt aliam praticam: vt. ſ. pponat materia in cōfuſo: vt puta: qz vnus dicit placeat puidere ſuper tali materia: poſtmodum ſurgunt conſultores et ſup dicta materia pponunt diuerſas opiniones. Et eo2 conſilia adducunt pro decreto fiendo. Et illud qd p maioꝛē partem cōſultū et approbatū fuerit obtinebit. ¶ A quibus autē concilij geſta et decreta dictari et ſcribi debeant: colligi pōt ex his que s. diximus, vbi de electione ſeu deputatione officialium concilij diſſeruimus: cum diceremus pthonotarios deputari: put in concilio Conſtantieñ. deputati fuere: qui hmōi geſta et decreta ꝯſcriberent, vt pbat in. c. in noie dñi. xxiij. di. iuncta eius glo. i. que atteſtatur: quod illa fuerunt verba Notarij ipſius concilij: et melius hoc pbat. xcvj. di. in. c. bene quidem. Ibi. hoc cum diceret: Hormiſda Diaconus recitauit: et. I. hoc cū legerent: et. I. ſcā ſynodus dixit non licuit: et adiecit. l. ſequentia etc. Qd aūt idem Hormiſda Diaconus fuerit notarius cōcilij: p3 ex his que ibi no. per Archi. et Gemi. qui poſt figurationem caſus dicit eſſe notandum: quod in illo. c. quãque loquitur Symachus papa vt ī pricipio quãque notarius: qui cōtinuat verba diuerſo2 p totum illud. c. ¶ Eſt ppea dicēdū quod iſta geſta cōcilio2: que manu publica cōſcribunt: prout s. diximus. Fidem ppetuas faciunt vbique loco2: pro quo eſt tex. qui ad hoc ibi notari conſueuit per doc. in. c. ex geſtis. extra de cler. non reſi. vbi alleg. tex. in. l. geſta. C. de re iudi. Dicit aūt Inno. in. c. i. de pcura. quod quedam ſunt geſta que nullo modo ſcripta ſunt: que tñ reſtant in mente hoiu3: et quãque publicant: extra de teſti. ſignificauit. et. c. albericus. et. d. l. geſta. Quedam ēt ſunt geſta: que facta fuerūt et in ſcriptis redacta ſunt. Immo potius ſunt ſcripture in quibus geſta ipſa referunt: et iſte ſcripture apud ſedē apoſtolicam. Regiſtra dñr ſm eū. Et iſta geſta ſi ſunt bene cuſtodita: et inueniant in Archinis autentica2 perſona2. Puta ea2 que habent auctoritatem autenticas ſcripturas faciendi: fidem perpetuā faciunt. vt. d. c. i. de pcura. et in. c. ad audientiam. de pſcrip. cū ſuis ꝯcord. Si aūt non eſſent bene cuſtodita: vel perſone non eſſent autentice, dicit ipſe Inno. quod nō crederet eis: ar. d. c. i. Pro quo eſt etiam tex. et que ibi no. conſueuerunt in. c. fi. de probat. etc.

¶ Que debet eſſe prima Actio: et qui primus Tractatus concilij.

HActenus de his que ad apparatum: diſpoſitionem et ordinationem concilij facere videbant: ſatis (vt arbitroꝛ) abunde ꝯſcripſimus. Nunc aūt que mãe ſeu cauſe pponēde ſint: et a quibus incohandum: vel que debeat eſſe primi Tractatus Actio: conſyderemus: quod quidē facillime aſſequemur: ſi repetendo quod ordo reparationis nr̄e a fide catholica ſummit exordium, qz baptiçandi et ad fidem accedere volentes. Prius de fide incarnationis ieſu Chri et reliquis articulis inſtrui debemus: vt creduli ad Baptiſmum admitti mereamur: vt ꝯcludit tex. de con. di. iiij. c. ante baptiſmum. Dixerimus cum aplo: put dicit glo. in rubri. de ſum. tri. et fid. cath. quod oē qd non eſt ex fide pctm̄ eſt. xxviij. q. i. c. i. et extra de pſcrip. qm̄ oēs. Et ꝯñr quod pme actiones et primi tractatus: qui in concilio pponuntur: de fide catholica. Contra hereticos: ſciſmaticos: et imaculate fidei ipſius calūniatores: eſſe debent. Et ſi forte: qd abſit: vltra alios hereticos et ſciſmaticos: duo pontifices: vel plēs de papatu contenderent: put dudum ante concilium Conſtantieñ. fecerunt, tunc ab iſto potiſſi. negocio: veluti ab eo qd maius periculū: maius ſcandalum: et fidei ipſius offendiculū pſtare poſſet: cū vlis eccleſie pturbatione: incohandum foret: prout exemplo dicti Conſtantieñ. concilij: optime admonemur. Vbi. n. maius piculu3 intendit: ibi procul dubio maturius, citius et plenius eſt conſulendū. de ele. vbi piculū. li. vj. Circa maiora aūt negocia maius piculū vſat. xlij. di. queſcamus. lx. di. miramur. xlvij di. quantūlibet. lxx. di. ordinatos. et. vij. q. ij. c. vlti. cum ſi. Et ppea ꝯtendentibus duobus aut plibus de papatu (vt dixi) Seu ēt vbi vnicus tm̄ eſſet pōtifex maxius: hereticus: ſciſmaticus:

ſciſmaticus:vel pecunia: aut p īpreſſionem
intronizatus:illi vel ille tanq̄ Diabolus:
Apoſtaticus ⁊ nō aplicus ante oia de ſede
aplica deturbandus ⁊ detrudendus eſſet.
lxxix.di.ſi duo.⁊.c.ſiqs pecunia. Deide alij
heretici:ſciſmatici: ac fidei chriane hoſtes:
vituꝑones:⁊ ſubſannatores:vocandi, dānā
di:⁊ corrigendi erunt:prout hodie corrigē-
di:dānandi ⁊ reformandi eſſent oēs greci:
⁊ alij orientales:qui ſm eoꝝ ritum ⁊ inſa-
nos errores xpianam fidem ꝓfitent, qui lz
dudum in gnali concilio Lugdunē. ꝯuicti
eorūqꝫ errores dānati fuerint:de qbus in.c.
i.de ſum.tri.⁊ fid.catho.li.vi. Et poſtremo
in concilio Florentino recōciliati (vt aſſe-
rebant) ꝓfeſſi fuerint:⁊ ꝓmiſerint ab vnio
ne catholice fidei nunq̄ diſcedere, ſeqꝫ erro
res ſuos ꝑpetuo dānaturos abiuraturos ⁊
nunq̄ amplius ſuſcitare vel aſſerere. Atta
men indies non ſolum erroribus eiſdē in-
uoluti ſunt:ſed nouas quotidie inſanias ꝯ
fidem orthodoxam publice ꝑdicant. Taceo
Boemos:⁊ alios pleroſqꝫ populos eoꝝ cō
plices:quos concilium Baſilieñ. euocauit,
ſed cum impeditum ⁊ diſſolutus fuerit:āte
finem reꝝ minime reformauit. De Mara-
nis vo ⁊ perfidis iudeis: qui nobiſcum de
gunt:qui honores dignitates: ⁊ officia ma-
iora orbis aſſequūt:⁊ ſabbata nra: imo xpi
fidem ⁊ ſanctiſſima dogmata impune irri-
dent vba facere non lz. Nam heretici ⁊ ſci-
ſmatici ipſi quotidie magis inſoleſcunt:no
biſcum impune vſantur, ⁊ falſo xpianus no
men vſurpāt. Et filij eccle (mri tamē vte
ri corroſores) ſe in faciem chriſticolaꝝ īſcri
bere non formidant. Sic.n.hereticos appel
labat Federicus Impator in q̄dam ſua cō
ſtitutione:que incipit.cōmiſſi,vt atteſtatur
Archi.⁊ Geminia. in.d.c.i.in.ij.col. verſi.
❡ Quero quare ſacroſancta eccla dicatur
mater oium xpianoꝝ? Rō ideo eē dicit: qꝛ
nos genuit per baptiſmum.xij.q.ij. qui ab-
ſtulerit. ❡ Et hoc reſpectu oēs xpi fideles:
anteq̄ xpiani appellarentur: dicebant fra-
tres adinuicem.xj.q.iij.ad menſam. Here-
tici aūt qui non ſunt in vnitate iſtius nati
uitatis ⁊ maternitatis. Cum ſint extra gre
mium matris eccle per excōicatiōes: extra
de heretic. excōicamus. Dici non poſſunt
fratres vel eiuſdes matris filij, ſed potius
tanq̄ monſtra ⁊ canes latrantes dicuntur
materni vteri corroſores ⁊ inſidiatores in
ſenſi. ❡ Poſt cauſas fidei tractari ⁊ ꝓpo-
ni debent cauſe libertatis eccliaſtice tuende
que a laycis vt plimum vſurpatur ⁊ cōfun
ditur cus oppido clicis infeſti ſint, ⁊ in hoc
hereticis aſſimilentur. Cum ſcām ecclam
non credant:eiuſqꝫ imunitatem ⁊ ꝑuilegia
a deo ꝯceſſa auferre ⁊ violare ſtudeant:⁊ ꝓ
pterea non alr q̄ ipſi heretici excōicantur:
⁊ qꝛ eis cōparentur:⁊ qꝛ hec cā libertatis ec
cleſiaſtice tuende ſit ꝓxima cāe fidei, egregie
ꝓbatur de ſen.excō.c.nouerit.⁊.c.grauē.de
imuni.eccle.non minus.⁊.c.aduerſus.cum
ſi. Deinde moꝝ cōponendoꝝ:⁊ reformatio
nis eccle militantis gnalr tam in capite q̄
in membris:que in eccla dei ſummoꝑe ne
ceſſaria eſt, qꝛ alr ſi corruptis moribus vi-
uitur:ſi dignitatum ⁊ ordinum eccliaſtico-
rum nō hr rō:ſi ecclaꝝ bona et xpi p̄rimo-
nium ꝓdiguntur ⁊ paupes fame pereunt:
ſi Ecclaꝝ: Monaſterioꝝ: Cenobioꝝ: et lo-
coꝝ alioꝝ deo dicatoꝝ edificia:tanto maio
rum nroꝝ ſtudio:diſpēdio et labore ad dei
ipſius et ſanctoꝝ ſuoꝝ laudem et gliaꝫ edi-
ficata corruunt:ſolo equantur:ꝓphanātur,
et beſtijs puia ſunt. His ꝓfecto et alijs hu
iuſcemodi flagitijs, negligentijs: et celeſtiū
ac ſpūalium reꝝ prophanis abuſionibus:
vlis eccle ſtatus decoloratur:confunditur:
et Regale illud ſacerdotium:omnqꝫ Leuiti
ci gnis ordinē reꝑhenſibilem, corrigendus:
ridendum, exſibilādum et de ſcō Thalamo
domini explodendum reddit. Quo factus
fuit vt priſcoꝝ illoꝝ patrū concilijs de hoc
in primis maxima cura fuerit:prout facilli-
me colligi pōt ex lectura canonū illoꝝ quos
proprijs concilijs ſannotauimus. In ti.q-
bus concilijs pleriqꝫ canones ex his qui in
corpore iuris hnr:aſcribant:⁊ to.ti. de vi-
ta.⁊ hone.cle. Immo potius ī vniuerſo cor
pore iuris. Et hoc approbauit et concilium
Conſtantienſe. Nam poſt hereſes ⁊ ſciſma
ta de eccla dei extirpata:in ſeſſione ipſius.
xl.añ creatiōem Martini qnti decreuit qꝛ
futurus Pontifex cum ipſo concilio:vel de
putandis per ſingulas natiōes deberet re-
formare ecclam in capite ⁊ in mēbris:⁊ cu
riam Ro.ſm eqtatem ⁊ bonum regimen
eccle:anteq̄ cōcilium diſſolueret. Hoc idē
declarauit concilium Baſilieñ.in prin: aſſi
gnando tres cās pp quas congregatū fuit.
Primam vt hereſes oēs a populi xpiani fi-
nibus pellerent. Scd̄am vt belloꝝ rabies
que iter ꝑncipes ⁊ pplos xpianos ſeuiebat:
ſedaret. Tertiam vt multiplicibus tribulis

⁊ ſpinis vinea dñi ſilueſcens excoleret: ⁊ euangelico agricola celitus operante refloreſceret. Ac honeſtatis fructus ⁊ honoris (vt ibi dicit) felici vbertate ꝓduceret ⁊c. ¶ Poſſent etiã cauſe belloꝝ inter chriſtianos vigentium ꝓponi ⁊ tractari: vt pax hominibus bone voluntatis redderetur, ⁊ arma xpianoꝝ ꝯ hoſtes fidei verterentur. ¶ Poſt hec vel interim ſi opus eſſet cauſe quoq; ꝑuatoꝝ ſiue ciuiles ſiue criminales: aut mixte: que ardue: difficiles: ⁊ dubie forent: in cõcilio ꝓponi ⁊ terminari debent. Cum de his oĩbus ꝯciliũ cognoſcere ⁊ iudicare poſſe non ſit dubium: vt pȝ ac legit̃ ⁊ no. extra de elec. oſius. de libel. obla. c. i. de cle. non re ſi. c. ex geſtis. de ſponſa. c. i. ⁊ alibi ſepiſſime. ⁊ domino concedente latius .T. dicetur: cum de concilij iuriſdictione dicemus.

¶ Que forma: qui modus: vel ordo: in cauſis proponendis ⁊ expediẽdis ſeruari debeat in concilio.

Videamus igit̃ poſt hec: formam: ordinẽ: ⁊ modum: quibus cauſe ꝑdicte ꝓponi: ⁊ in concilio tractari, expediriq; debeant? Pro quoꝝ ꝯſyderatione ꝑmittendum erit. Iuxta laudabilem ⁊ approbatam ordinationẽ concilij Conſtantien. q̄ patres oẽs per q̃tuor nationes diuidant. vȝ. Italicã: Germanicam: Gallicanã: ⁊ Hiſpanã: lȝ in dicto cõcilio aliq̃diu defuerit Hiſpana, que adhere bat Benedicto 13.° ãtipape: ⁊ eius loco apposita fuerit Anglicana que in Baſilienſi concilio cum Gallicana cõnumerabat̃. Ex hijs igitur quatuor natiõibus pari ex vnaquaq; numero: quatuor conuentus creabãtur: quos ſacras deputationes vocitabant locis: vocabulis: ⁊ ptãte diſcretas. Nam in eaꝝ prima de negocijs fidei catholice in ſecunda de pace ppl̃i xpiani. In tertia de reformatione moꝝ ⁊ eccl̃ie. In quarta de cauſis ⁊ alijs emergentibus negocijs tractabatur. Erantq; cuiq; conuentui ſeparata tribunalia ⁊ loca: ad que ꝯuenirẽt proprij magiſtratus. Proprius quoq; ꝑſidens: q ſue nationis ꝯcionem ſeu congregationẽ aduocaret negocia vel cãs ad ſe ſpectantes proponeret: ⁊ ſm maioris partis ſententias ꝯcluderet. Aderat etiã promotor qui inſtaret vt dicta negocia terminarẽtur. Scriba qui geſta decretaq; ⁊ determinatiões annotaret. Nuncius quoq; ſiue apparitor q patres cõuocaret citaret: edicta propõeret ⁊ ſilia. Cõueniebant hec collegia ter in hebdomada. In dictis eoꝝ locis: deputatis horis: vbi diuinis pactis rebus gerendis opam dabãt. Ex dictis quatuor ſacris deputationibus, duodecim viroꝝ collegium deputabatur terni. vȝ ex vnoquoq; conuentu ⁊ natione viri. ſ. doctrina ⁊ experientia clariſſimi. Ad hos igitur tres ꝑmum negocia oĩa deferrebantur: qui rebus mature digeſtis: vel eas reijciebant: vel ſi rõnabiles ⁊ admittende videbantur: ad collegium ſuũ: cui cõpeterẽt remittebant. Eratq; hijs poteſtas conuocãdi quatuor conuentus etiã extra ordinẽ ſiqd graue diſcutien̄. inſtaret. Ceteꝝ a duodecim viroꝝ illoꝝ collegio ad quẽpiaȝ ex quatuor conuentibus remittebantur: ꝓponebantur per ꝑſidentẽ in eius collegio: neq; licebat illa die (qcq̃ decernere) Niſi forte manifeſte conſtaret res celeritatẽ exigere. Quicqd aũt maior pars collegij ſtatuiſſet. Ad alios tres cõuẽtus deferrebatur. Eoꝝ vero opĩo cũ iuribus rõibus ⁊ argumẽtis vtriuſq; partis. Ad ꝑſidentẽ concilij publicis documẽtis deferebatur. Qui ſtatuto die ĩ gñali cõgregatione de hijs referebat. Neq; licebat ꝑſidenti. De aliqua re agere cũ prĩbus ĩ generali conuentu niſi prius de ea concluſum fuiſſet per quatuor aut ſaltem per tres dputatiões: demũ vbi aliqd a patribus approbatum erat in generali congregatione: que octauo quoq; die frequentabatur in forma decreti redactũ in publica ſeſſione ritu ſolẽni ſtatuebatur. ¶ Differt. n. gñalis congregatio a gñali ſeſſione. Nam in gñali cõgregatiõe res eius diſcuſſe: p q̃tuor deputationes ſupraſcriptas hoc mõ. vȝ. q vbi aliqd per oẽs vel maiorẽ partẽ patꝝ illaꝝ determinabatur ſtatuen̄. eſſe: ꝑſidens illius cõgregationis pronunciabat ſub his vbis. In noĩe ſcẽ Trinitat̃ prĩs ⁊ filij ⁊ ſpũs ſancti. Ego approbantibus prĩbus concludo ĩ talem ſententiam. Illudq; deinde proponebat in gñali cõgregatione oĩum patrũ. Vbi ꝑſidens concilij ſm vota ꝑſidentium ſacraꝝ deputationũ concludebat noĩe totius cõcilij: ⁊ formatis decretis: ĩdicebatur publica ſeſſio: et prẽs oẽs incipiendo a ſummo pontifice ſi prñs erat: vel ab ipſo ꝑſidente (eo abſente) interrogabantur ſi decretũ tale placeret ⁊c. Vel alr̃ forte ſm antiquora concilia dici

ordinarieq;

ordinariq; poſſit in caſu quo cauſe p̄dicte
originant: ꝛ ꝓponende ſiunt a concilio: hoc
eſt patribus in eo conſedentibus. Et tunc
dici pōt vt s̄. ꝛ ꝑut ꝓpoſuimus. in ti. qualr
ꝛ a qbus concilij geſta dictari: ꝯſcribiq; de-
beant. vz. ꝙ p̄ſidens: aut vnus ex dictis pre
latis ſurgere dꝫ ꝛ proponere cām hereſis:
ſciſmatis: pacis inter chr̄icolas reformatio
nis ecclie: vel aliā q̄ācunq; ſuper qua proui
deri intendit per concilium: deducendo in
conuenientia que reſultant ex tali abuſione
vel delicto: ꝛ oſtendendo fructum: vtilita-
tem: decus ꝛ honorem qui prouenire pote-
runt ecclie dei ꝛ pp̄lo xp̄iano ex prouiſione
ꝛ decreto cōcilij. ¶ Quibus auditis ſi ali
quis ex p̄rbus vel impugnare: vel cōfirma-
re, aut addere voluerit aliquid facto ſilētio
ꝛ debita reuerentia per primum proponē-
tem pariter debita cum reuerentia erga pa
pam vel p̄ſidentem ſurget: ꝛ rōnes ſuas ad
ducet: ꝛ ita facient alij ſucceſſiue. Donec au
ditis oībus: concilium interrogetꝰ a p̄ſiden
te. Nunqd illud qđ propoſitum fuit vel a
maiori parte allegantium ꝛ concluſum pla
ceat: ꝛ concilium aut p̄ſidentes nationum
r̄ndeant. Placet ꝛc. Quis ſm praticā ſer-
uatā in modernis concilijs: que facilior ꝛ
expeditior vr̄ prout s̄. dixi, poſteaq̄ȝ in ſacris
deputationibus: ꝛ in ḡnali congregatione
aliqd concluſum fuerat: in ḡnali ſeſſiōe am
plius non diſputabatꝰ a p̄rbus ꝯſedentibus
ſed tm̄ interrogabantꝰ: nunqd qđ decretum
fuiſſet in ḡnali congregatione placeret vel
non. Et ita ēt poſtea: ego quoq; in hoc con-
cilio Laterano vltimo: in quo ſub Leōe pa
pa decimo interfui ſeruari vidi omiſſo ſti-
lo doc̄ꝝ iurium ꝛ antiq̄ſſimoꝝ conciliorꝝ.
Quorꝝ pratica: vt ēt s̄. diximus probatꝰ i. c.
oſius. de ele. ꝛ in. c. i. de pac. ꝛ i iuribus vbi
ſupra alle. ¶ Si v̄o cā non erit publica ſed
priuata. Et aliqua priuata pſona: reſpu. vni
uerſitas: Rex: vel Princeps q̄cunq; alium
accuſare: vel ꝯ ipſm quacunq; actione agere
intendit. Tunc impetrata prius audientia
a cōcilio: vel a p̄ſidentibus, introductus ad
concilium, facta ſtatim: cum ingreditꝰ locus
concilij: debita reuerentia verſus papam:
ſi ibi ſit, vel eius p̄ſidentes: et a dextris: et a
ſiniſtris ipſius concilij patribus ibi preſidē
tibus. In medio ecclie inter ipſos p̄res cō-
ſedentes cōſiſtere: et q̄cquid vult verbo pro
ponere. Ac deinde libellum accuſatorium:
denunciatorium vel cōuentionalem in ſcri
ptis offerre dꝫ. Qđ probatꝰ ex geſtis conci-
liorꝝ priſcorꝝ et maxime ex geſtis cōcilij Cal
cedoneñ. in prima actione, vbi ſunt hec v̄ba
formalia. Dioſcoro reuerēdo Ep̄o Alexan-
drie ſm iuſſionem glorioſiſſimorꝝ iudicum, et
ampliſſimi ſenatus reſidente in medio: et
reſidentibus Romanis Epiſcopis reueren
diſſimis: in proprijs locis: et tacentibus.
Euſebius religioſiſſimus Ep̄s Dorilei trā-
ſiens in mediū dixit ꝛc. Et ꝓbatur in. c. i. de
libel. obla. ibi Ignarus ep̄s dixit habetis
libellum reclamationis vel poſtulationis
et. s̄. Ignarus Ep̄s dixit. Opꝫ vos ſm eccle
ſiaſticam auctoritatem: reclamationem ve-
ſtram libelli ſerie declarare: eāq; vr̄is mani
bus roboratam in ſynodo porrigere: vt tūc
vobis canonice valeat r̄nderi ꝛc. Et ꝓbatꝰ
in. c. i. de iudi. Ex qbus manifeſte pꝫ ꝙ i cō
cilio quoq; libellus ꝓduci: et lis ꝯteſtari dꝫ:
ad hoc vt ſynodus ſententiam libello con-
formem ferre poſſit. iij. q. iij. offeratur. et ex
tra de ꝓba. c. q̄ñ ꝯ falſas. Libellus aūt qui
in concilio offertur: ſi ibi papa p̄ſidet conci
pi dꝫ in pſonam ipſius pape et concilii hoc
modo. vz. coram vobis ſcīſſimo ac btīſſimo
dn̄o nr̄o domino Julio diuina ꝓuidentia
Papa ſcdo et ſacroſancto concilio Latera-
no, in ſpū ſcō legitime cōgregato comparet
et ſe p̄ſentat etc. Sicut in ſili dicimus in cō
cilio ꝓuinciali: in quo Archiep̄s p̄ſidet: ar.
corꝝ que no. xi. q. iij. ſiquis ep̄s. in. c. ſiqs pre-
sbyter. et in. c. ep̄i. et de tpibus. ordi. in. c. ar
chiep̄s. et in. c. nec ep̄i. et melius extra de ac-
cuſa. in. c. ſicut olim. cum ſi. Et quo ad cōci-
liū ḡnale dicta forma et pratica colligi poſ-
ſet. xvi. q. i. in. c. felix. lꝫ loquatur in materia
ḡnali. Porrecto igitur libello: reo conuento
modo p̄miſſo: dantur ſibi inducie ad r̄ndē
dum: ꝑut no. in. d. c. i. de iudi. vbi per Bal.
qui dicit ibi eſſe argm̄: ꝙ lꝫ partes ſint p̄ſen
tes coram iudice, nō tm̄ ſtatim tenentur re-
ſpondere: niſi conceſſo eis tp̄e ad deliberan
dum: ad q̄rendum aduocatum: et ad cōpo-
nendum ſarcinulas ſuas. ff. quibus ex cau.
maiores. l. ab hoſtibus. §. ſi. C. de exhibē. reis.
l. ij. et. C. de lit. conte. in auc. offeratur. Depu-
tari nihilominus conſueuerunt ab ipſo cō-
cilio cauſarꝝ auditores: et demū ſi opus fue
rit per concilium expediūtur cāe ipſe. Sed
melius erit dicere ꝙ in cauſis quoq; priua
tis et alijs q̄buſcunq; negocijs per conciliū
expediendis ſeruanda ſit et ſeruari debeat
pratica ſupraſcripta tanq̄ȝ vtilis et magis

expediens cum nõ deceat tantã vſis cõcilij
cõgregationẽ in hijs ĩpediri ⁊ tp̃s ꝯterere.
¶ Ex his inferri, queriqꝫ conſueuit. An cõ
cilium Papa. Imperator: ⁊ alius quilibet
Princeps ꝓceſſuum iudicio𝔯ũqꝫ formam ⁊
ordinem ſeruare teneant: ſaltem in his que
concernunt citatiõem ⁊ nãlem defenſionẽ,
cum iſta iure nãli debita ſint: vt per Prin-
cipem tolli non poſſint ar. in. c. ad aplice. d
re. iudi. lib. vj. Et melius in cle. paſtoralis.
eo. ti. ⁊ dicendũ vr̃ ꝙ ſic. Probat apte in. c.
qualr̃ ⁊ qñ. il. ij. de accuſa. ⁊ vr̃ tex. formalis.
in. c. in cauſis. extra de re. iudi. vbi dr̃: ꝙ in
cauſis que ſummi pontificis iudicio deci-
dunt: ⁊ ordo iuris: ⁊ vigor eq̃tatis eſt ſubti
liter obſeruãdus. Niſi forte cum aliq̃d cau
ſa neceſſitatis inſpecta diſpenſatiue duxerit
ſtatuẽdum. Sed ꝯ ꝑmiſſa fortiter ſtringit:
qḋ ibi voluit hoſti. quem Jo. an. Abb. pa
nor. ⁊ alij cõiter referunt: ꝙ. ſ. cõſuetudo cu
rie Ro. hꝫ ꝙ per narrationem facti: ⁊ vba-
lem petitionem ⁊ ſubſequtam rñſionẽ par
tium coram papa ⁊ Cardinalibus lis con
teſtata cenſet. Nullo libello in ſcriptis obla
to; ꝯ id qḋ hr̃ in. d. c. i. de lib. obla. Et rõ vr̃
eſſe in promptu: q2 obſeruatio termino𝔯: ⁊
ordo iudicialis cũ ꝓceſſu in cauſis ĩtroduc-
ta fuit de iure poſitiuo: ſed princeps eſt ſu-
pra ius poſitiuũ: ⁊ tali ſua lege poſitiua nõ
ligat. ff. de legi. l. princeps legibus. de cõceſ.
ꝑben. c. ꝓpoſuit. ix. q. iij. cũcta per mundũ.
Quia q̃cquid placuit principi pro. l. ſeruan
dum eſt. inſti. de iure natu. §. ſed q̃cquid. vñ
pro qualicũqꝫ ꝓncipis ꝓceſſu ꝑſumit. Nec
eſt ꝑſumendum ꝙ eius ꝓceſſus vel iudici
um rugam habeat: vel maculam aliquam.
xxiiij. q. i. c. in ſede. ⁊ c. hec eſt fides. Nã co-
ram Principe oĩa ꝑſumunt ſolẽniter acta.
xxv. q. ix. c. aplice. C. de appel. l. ne cãs. no. ex
tra de reſcrip. ad audientiam. Per que iu-
ra dici põt ꝙ pñtia Pape: ⁊ Ceſaris in cõ
cilio ſuppleat oẽm defectum iuris poſitiui. l.
oium. C. de teſta. no. Inno. in. c. i. de lit. cõte.
Ubi dicit ꝙ pñtia Pape ſupplet defectum
ſolẽnitatum. d. l. oium. ⁊. c. i. de tranſla. ꝑla.
Et q̃uis dici conſueuerit ꝙ Princeps vi-
uere dꝫ ſm iura ſua. C. de legi. l. digna vox. ⁊
l. princeps. ff. eo. Alii doc. hanc heſitationẽ
diſtinguendo breuiter ſoluunt: in alleg. c. in
cauſis. vbi dicunt ꝙ duplex eſt ordo iudi-
cialis. Quidam inductus eſt mero iure po
ſitiuo: ⁊ illius defectus non hꝫ vitiare pro-
ceſſum coram principe agitatum per iura

vltimo loco inducta: q2 vt dixi lege ſua po-
ſitiua non ligat princeps eius conditor: nec
eam ſeruare de neceſſitate tenet̃ q̃uis de
bono: equo: ⁊ honeſto eam ſeruare deberet
d. c. ꝓpoſuit. ⁊. d. l. digna vox. Quidam al-
ter eſt ordo iudiciarius fundatus ĩ mera di
ſpoſitione iuris nãlis: qḋ q̃dem ſeruare rõ-
ne nãli monemur: ⁊ quaſi cõpellimur: etiã
ꝙ nulla lex ſcripta eſſet in mundo: ꝓut eſt
ꝙ pars non ꝯdemnet̃ niſi citatione ꝑcedẽ-
te: vt ſe defendere poſſit: cum defenſio etiã
diabolo non ſit deneganda: vt rõ ipſa natu
ralis dictat. Et rõ eſſe põt: q2 nos ignora-
mus defenſiones que cõpetere pñt in facto
ipſi ꝯdemnando: ꝓut probari vr̃ in. c. B. de
ꝑben. in. vj. Qḋ et nos docuit ſummus ille
⁊ infallibilis iudex: qui ſolus cordiũ ſcruta
tor eſt: quem nullum latet ſecretũ: cũ Ada-
mum delinquentẽ ⁊ mãdato𝔯 ſuo𝔯 trans
greſſorem condẽnare voluit: q̃ non ꝑus eũ
condemnauit: ⁊ de Paradiſo voluptatis
eiecit: q̃ eum vocauerit ⁊ audierit, vt hr̃ in
lib. Geneſeos. Ubi dñs citãdo vel admonẽ
do inq̃t. Adam vbi es ⁊c. extra de accuſa.
qualr̃ ⁊ qñ. Concludendo igit̃ dr̃ ꝙ iſte or
do citationis ⁊ naturalis defenſionis a ꝑn-
cipe vel a ꝯcilio omitti non põt. Et ſi omit
teret̃ non valeret ꝓceſſus neqꝫ ſententia.
Qḋ terminaſſe vr̃ tex. iuncta eius glo. ⁊ ibi
no. i. l. fi. C. de legi. vbi hoc firmat Bal. ⁊ tex.
in. d. cle. paſtoralis. de re. iudi. qḋ dicit Pa
nor. in. d. c. in cauſis. bene eſſe notãdum: re-
mittendo ad dicta per ſe circa hoc. in. c. cũ
olim. de accuſa. ⁊ ad no. per Cy. in. l. reſcri-
pta. C. de ꝑci. impa. offeren. vnde bene dice-
bat Bal. in. d. l. fi. in prin. ꝙ ſententia princi
pis nõ valeret niſi pte citata, ſed dici poſſit
de nullitate, vt eſt ibi tex. no. cum ſua gl. Et
ideo inq̃t ipſe pars eſt citanda: vt poſſit ſe
defendere, q2 defenſio eſt de iure gentiũ ſeu
nãli: ⁊ ideo non põt auferri per principem.
ff. de re. mili. l. iij. §. ſi ad diẽ. ⁊. d. cle. paſtora
lis. ff. de adop. l. adoptio. ꝑ iura. ⁊. l. nã ita di
uus. cum ſi. ¶ Item coram principe req̃ri-
tur ſm eum examinatio ⁊ ventillatio vita
tis: q2 inq̃ſitio vitatis eſt de iure gentium.
Unde ls princeps non teneat̃ obſeruare ſo
lẽnitates legales: obſeruatio tñ iuris gẽtiũ
non dꝫ deeſſe: q2 pertinet ad nãlem eq̃tatẽ:
⁊ hoc probari dicit ipſe in. d. l. fi. in prin. ibi
cãm cognitionalr̃ examinauerit. Et inde eſt
ꝙ aliqui concludunt, ꝙ de nullitate ſenten
tie. Pape: concilij: Impatoris: et cuiuſcũqꝫ
ſuppremi

ſuppremi pncipis: dici qſiqз pōt. Eiſdēmet ſupplicando aut coram ipſis qrelando ad finem ꝙ ipſimet de dicta nullitate cognoſcant: et iteꝝ melius pronuncient. ar. C. de ac cuſa. l. ſi accuſatoribus. iuncta. l. abſentē. in. l. ſi vt proponis. et in. l. ſi pſes. C. qūo et qñ iudex. no. in. l. ſi expſſim. ff. de appel. Ñō ſi huiuſmodi nullitas ex actis cauſe colligi poſſet. Proceſſus producendus eſſet: etiam ſi hmōi nullitas ex diſpoſitiōe iuris poſitiui reſultaret: prout hr̄ in iuribus ſ. alleg. no. in. c. qm̄ ꝯ. de proba. in. c. ſi. eod. ti. et in. d. c. in cauſis. de re. iudi. Et per hoc eneruaret̄ illa pſumptio iuris et de iure: que facit ꝙ geſta coram principe: rite et legitime geſta cenſeātur: et ꝙ pro ipſo pſumāt̄ prout ſ. diximus. ¶ Hec tñ quo ad ea que ſunt iuris poſitiui procedere crediderim gñalr et regulariter. Sed ſecus ſi papa: concilium: aut Ceſar, alr ex eoꝝ certa ſcientia ſtatuiſſent circa pmiſſa. Puta ꝙ de nullitate proceſſus talr formati: vel ſententie talr promulgate licet eſſent ꝯ diſpoſitiōem iuris poſitiui: dici nō poſſet ꝛc. ar. in. l. i. ff. de conſti. prin. et in de. ſepe. de verb. ſig. iunct. cle. diſpendioſam. de iudi. et extrauag. ad reprimendū. cum his que no. vtrobiqз per ſcribentes. ¶ An autem a ſententia concilij appellari poſſit: niſi forte ad ſeipm prout de nullitate quoqз ſ. dcm̄ fuit. Inducunt̄ in ar. pro parte negatiua: que de ſenatu dr̄: cum concilium ſit loco ſenatus. xv. q. i. c. eccleſia. vbi dr̄. ꝙ eccia hз ſenatus, a quo qdem ſenatu appellare nō lз. ff. a qbus appel. non lз. l. i. §. i. et no. ff. de poſtu. l. i. §. ait ptor. vſi. ceteꝝ. vbi bona glo. in ver. de qua. que ponit q̄tuor prerogatiuas: in qbus ſenatus principi equerat̄. vз. in dādo reſtōnem vt ibi in vetando aquam duci ex flumine publico. ff. de flumi. l. qminus. ꝙ ab eo non appellet̄. ff. a qbus ap. non li. l. i. §. ſciendum. Item in cōponendis legibus. ff. de legi. et ſenatuſconſul. l. non ambigitur: Que omnia concilio quoqз generali competere dignoſcuntur, per premiſſa.

¶ An in ſentētijs vel decreꝫ ꝯcilij: plati oēs pñtes eē, et vnanimit̄ cōſentire debeāt.

NUnquid aūt in his ſententijs ferēdis, decretis et cōſtitutionibus promulgandis. Prelati oēs vocales: q ad concilium conuenerunt pſentes eſſe: et vnanimiter conſentire debeant: ad hoc vt actus valeat? dubitari quandoqз conſueuit. Sed quo ad primam partē queſiti videnda ſunt que diximus ſ. in tit. qui et quot Epi vel Prelati requirant̄ ad legitimum concilium conſtituendū. Et per illa que ibi deducta fuere, breuiter dici poſſet: ꝙ ſaltem due partes oīum vocandorū pſentes eſſe deberent ad hoc vt concilium legitimū eſſet: et legitime pronunciare poſſe diceretur. ar. eoꝝ que de alijs vniuerſitatibus dicere conſueuimus. ff. qd̄ cuiuſqз vniuer. no. l. plane. et. l. nulli. vt. n. ingt glo. Due partes ordinis in vrbe poſite: totius curie inſtar exhibent. C. de decurio. l. noīationum. lib. x. Cōis igit̄ concluſio quo ad alias vniuerſitates eſſe vr̄ vt ſ. dcm̄ fuit: ꝙ ad hoc vt vniuerſitas legitima dici poſſit: ſaltem due partes trium partium oīum vocandoꝝ pſentes eſſe debent ad hoc vt legitime aliqd decernere valeant: qꝛ alr qd̄ a paucioribus fieret noīe vniuerſitatis nō valeret. Ita cōcludunt doc. in. d. l. nulli. Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iuſti. et iure. glo. et doc. in. c. lз. in. c. oſius. in. c. in cauſis. et in. c. cum nobis. de elec. in. c. cum oēs. de conſti. et alibi. vnde benedixit Bar. in. d. l. oēs ppli. in. iij. col. vſi. ſcdo. quero: ꝙ non ſufficit oēs vocatos eſſe: niſi ſaltem due partes ſint pſentes. C. de pdi. curia. l. ſi. lib. x. ſed in caſu nr̄o: quicqd dicatur in alijs vniuerſitatibus: dōm eſt ꝙ hmōi regula et quaſi cōis opīo legiſtaꝝ et canoniſtaꝝ locus non hēat: nec vnqз habuerit: aut habere poſſit in materia concilioꝝ. Et propterea in hoc dōm eſt cum Jo. an. et Abb. Panor. poſt eum in. c. ſcriptū. de elec. in. iij. col. vſi. idem dōm hodie etc. ꝙ in concilio gñali non proceditur ſm alias vniuerſitates: ſed magis proceditur ſm corpa prouinciaꝝ et diuerſaꝝ nationum: que habent cōuenire ad conſtituendam vniuerſitatē concilij. Quo caſu ad validitatem ſententiaꝝ: Decretoꝝ et Actuum expediendoꝝ in concilijs non regritur pſentia dictaꝝ partium: ſeu ēt maioris partis vniuerſoꝝ. Nec etiā maior pars capitum et pſonaꝝ ipſaꝝ nationū. Sed ſuffic̄ ꝙ maior ps corpoꝝ et nationū totius xpianitatis conueniat et pſens ſit: ad hoc vt concilium legitimuз et ea que in ipſo fiunt canonice et legitime facta dici poſſint: lз forte in maiori pte nationū. Pauciores eſſent numero ſinguloꝝ capitum: vt puta qꝛ forte nationes non conuenientes

vel diſſentientes eſſent plures in numero pſonaꝝ et prelatoꝝ: ſed pauciores reſpectu aliaꝝ nationum: ſile eſſe dicit. Idē Panor. cum hoīes diuerſoꝝ officioꝝ cōueniunt vigore alicuius ſtatuti: ⁊ eis īminet aliqd expediendum. Nam ſi in illo actu conueniūt vti vnū corpus: ſatis eſt habere maioꝝ partem ſingulorꝝ: ſꝫ non conueniat maior pars ſingulorꝝ corporꝝ. Secus vō vbi illa diuerſa corpora diuerſaꝝ artium non ꝯcurrerēt: vt vnum corpus vnius vniuerſitatis conſtituerent, ſed vt diuerſa ⁊ diſtincta corpora repn̄tarent: qꝛ tūc ad validitatem actus non ſufficit maior pars ſingulorꝝ. Sed opꝫ ꝙ ꝯueniat maior pars ipſorꝝ corporum: vt ſi eſſent tria corpora diuerſoꝝ artificum: duo corpora maioꝝ partem ꝯſtituent. alleg. bonus tex. iūcta eius gl. in. c. paſtoralis. ꝑ тӣſo. de reſcrip. ¶ Et ſubdit ꝙ ex diuerſis circūſtantijs poterit cōprehendi. An iſti conueniant vt diuerſa corpora an vt faciētes vnū corpus: qꝛ ſi danꝫ voces in vnum: non pōt dici ꝙ illi ꝯueniant niſi vti facientes vnus corpus ⁊c. Que ꝯclō bene ꝓbaꝫ. in. d. c. ſcriptum. Et idem ꝓſequiꝫ ⁊ firmat. Idē Panor. in. c. i. de paroch. in fi. Idemqꝫ ſentire dicit Bar. in. l. ſi. ff. de colle. illici. Per q̄ clare pꝫ quod dictum fuit ꝟ. circa quantitatem ⁊ preſentiam Patrum in concilio.

¶ An oēs pn̄tes eē ⁊ ſe ſubſcribere dēant.

Quo ad ſcdm q̄ſitum huius tituli. Nungd. ſ. oēs prelati preſentes in concilio ꝯſentire ⁊ ſe ſubſcribere debeant: ad hoc vt que geruntꝫ valeant. Pro clara deciſione huius dubij conſyderari pn̄t diſtinctiones ille que ſiūt per glo. ⁊ doc. in regl̄a. qḋ oēs tangit. de regu. iur. in. vj ⁊ in. c. cum oēs. extra de cōſti. Dn̄ inueſtigando conſyderant: ꝙ aut illud qḋ expediendum eſt a plibus: eis cōe eſt vt ſingulis, aut eis cōe eſt vt plibus: vt collegio: vel vniuerſitati. Primo caſu nihil valꝫ qḋ ſit ēt a maiori parte: niſi oēs ⁊ ſinguli cōſentiant: vt puta in ꝯceſſione hauſtus aque: que plibus eſſet cōis ⁊ ꝓpa. ff. de aqua plu. arcen. l. in concedendo. Ut in ſeruo plium qui ordinari clicus non pōt: niſi ſingulis dn̄is conſentientibus. liiij. di. c. i. vt in Archiepō qui ſm tpa illa ordinari nō poterat, niſi oībus ⁊ ſingulis Epis eius ſuffraganeis conſentientibus: alias ordinatio erat nulla. lxvj. di. archiepūs. extra de tempo. ordi. c. ſi archiepūs cum ſi. Scdo caſu q̄n aliquid cōmune eſt: ⁊ ad multos ꝑtinet, vt plibus vt puta: vt collegio: vt caplō vt vniuerſitati: tunc ſubdiſtingunt. Qꝛ aut illud qḋ expeditur, eſt neceſſitatis: aut eſt mere voluntatis: ſi eſt neceſſitatis: vt ſunt electiones: confirmationes, reꝝ ecclīaſticaꝝ pro vtilitate eccleſie alienationes ⁊ hmōi, tūc illud qḋ fit: ſufficit ꝙ fiat a maiori parte ipſius vniuerſitatis ad validitatem actus: vt ꝓbaꝫ, extra de his que fi. a maio. par. capi. c. cum in cūctis. Eſt tn̄ neceſſarium his caſibus: ꝙ abſentes vocenꝫ: iuxta tex. ⁊ no. in. c. qḋ ſicut. ⁊ in. c. venerabilem. de elec. cum concor. qꝛ alias ſi agere vellent de contemptu actus: non valeret. In his vō que mera voluntate ⁊ nulla neceſſitate impellente fiunt. Nihil fieri pōt niſi oēs ⁊ ſinguli conſentiant. d. c. cum oēs. ⁊. d. regula. qḋ oēs. ¶ Quo caſu conſentire ēt debent vt collegium: ⁊ in cōi collegialr̄ congregati. Non aūt diuiſim ⁊ ſingulr̄ vt ſinguli ar. c. cū. m. de conſti. ⁊. c. in geneſi. extra de ele. vbi bona glo. in ver. nec ex ſingularibus: ſed eſt melior glo. in. d. c. cum oēs. de conſti. in ver. cōſtitutū. Quas doc. ibi cōiter ſequunꝫ: ⁊ ſignandam eſſe dicunt: ⁊ q̄tidie allegaꝫ. Et per eā ⁊ q̄ ibi ſcribunꝫ per doc. capiendo ſcdam partem ipſius glo. determinari poſſe vr̄ heſitatio nr̄a inferendo ꝙ cum cauſe vlis concilij ad oēs Epos ⁊ ꝓlatos principalr̄ ſpectent: vt vniuerſitati ⁊ collegio totius eccl̄ie militantis: que per conciliū gn̄ale repn̄taꝫ: ꝓut plies ꝟ. dcm̄ extitit. Sufficit ꝙ maior pars ꝓlatoꝝ ſeu nationum pn̄tium conſentiat, determinet, ⁊ ſubſcribat. ¶ Que approbat Abba. panor. in. c. i. de pac. in. iij. no. vbi per illum tex. in ver. vniuerſi. Dixit ꝙ gn̄ale concilium eſt q̄dam vniuerſitas. Et ꝙ in concilio exiſtentes. Non vt ſinguli ſed vt vniuerſitas diſponunt. Qꝛ concilium repn̄tat vlem eccleſiam. de con. di. i. eccl̄ia. Et ꝓpea dicit ꝙ in diſpōnibus concilij ſtandum eſt iudicio ⁊ determinationi plimoꝝ. alle. bonum tex. lxvj. di. c. i. Quia reglr̄ in factis vniuerſitatis ꝓualet ſentētia plimoꝝ: vt in. c. i. de his que fi. a maio. par. capi. ⁊ in. l. aliud. §. referꝫ. ff de reg. iur. ⁊ in. l. qḋ maior. ff. ad munici. Poſſet tn̄ forte dici ꝙ cauſe que in cōcilio tractanꝫ habito reſpectu ad fides catholicā ſi. Item ſcdario ſingulr̄ ad ſingulos ꝑtinent:

quia

quia vnuſqſqz fidelis chrianus fidem chri
hēre tueriqz tenet. Sed hoc caſu nro aliō ē
qō dr: qz in concilio non ſunt epi: vt ſeipſos
iudicent: vel vt cās ſuas agāt ſed alioꝝ. Vñ
in ꝓpoſito nro cū cāe ipſe que in concilio
expediunt: non mera volūtate: ſed ſumma
impellente neceſſitate expediant: vt dcm̄ ſu
it: ⁊ ꝓbat. xv. di. canones. ⁊ q̄ſi per to. Pro
bant concilia oīa pterita: ⁊ confirmat p iu-
ramentum qō ab Epis ⁊ prelatis pſtat: in
eoꝝ confirmationibus vel conſecratiōibus:
extra de iureiurā. ego. n. Ex his ⁊ alijs plu
ribus que adduci poſſent concludendū eſſe
vr̄ cum Panoꝛ. ꝙ vbi concilium legitime
congregatum fuerit, ſi nationes xpiane in
competenti numero cōuenerūt. Satis erit
ꝙ maioꝛ pars aſſtantium ⁊ reſidentium ſu
um pbeant conſenſum ⁊ ſubſcribat. Quia
quicqd fit a maioꝛe parte collegij ab oībus
concoꝛditer factū eſſe cenſet. extra de maio.
⁊ obe. c. i. vbi eſt gl. ſi. Ad hoc Ant. de but.
⁊ alij. poſt eū ibi. ⁊ in. c. i. de his que ſi. a ma
io. par. capi. Et ita ſeruatum fuiſſe ſemp in
oībus concilijs: antiqua ac veneranda prius
monimenta nos admonere pnt. Quis tn̄
in iſtis vltimis concilijs concoꝛdatū fuiſſe
videat: ꝙ res ⁊ negocia, ac decreta oīa: per
maioꝛem partem pſidentium: nationū: cū
ſuis deputatis collegis: non aūt p ſinglo ꝝ
vota expedirent. ¶ Ceteꝝ qm̄ ſ. dcm̄ fuit:
ꝙ in his que expediunt cā neceſſitatis: ſa-
tis eſt ꝙ maioꝛ pars conſentiat. Idem di-
cunt Inno. ⁊ doc. in his que expediunt cā
vtilitatis. ſ. publice: vt hr̄ in. c. i. de his que
ſi. a maio. par. capi. Et idem dicit Abb. in
caſibus pietatis. vt no. in. c. ſi. extra eo. Qō
ſi ꝯ pmiſſa obijceret: ꝙ collegiū Cardina-
lium conuenit vt vniuerſitas, ⁊ tn̄ non va
let actus electionis pape: niſi due partes tri
um partium conſentiant. Rñ. Illud eē ſpe
ciale. c. lz. de elec. c. vbi piculum. eo. ti. lib. vj.
cum concoꝛ. Circa pmiſſa aūt alr loqtur.
Idem Abb. panoꝛ. in. c. in ſingulis. de ſta.
mo. in. ij. col. in verſi. item aduerte. Nam
ibi diſtinguendo dicit: ꝙ quando plures fa
ciunt vnum coꝛpus: ⁊ illi omnes repreſen-
tant vnum tantum. Puta plures oꝛatoꝛes
vel legati repreſentant Papam: vel Impa-
toꝛem: vel plures heredes aut procuratoꝛes
vnum patronum beneficij. Si iſti habent
poteſtatem extraoꝛdinariam puta delega-
tam. Tunc omnes debent eſſe cōcoꝛdes ad
hoc vt actus valeat. Qō dicit ſemp eē mē-
ti tenendum: pro plibus preſidentibus loco
pape in concilio gnali. Qz ops illos oēs in
vnum concoꝛdare ⁊ conſentire: alias ꝯdi-
ctio vnius inficeret totus. Si aūt multi in
vno coꝛpoꝛe: vel in vna vniuerſitate conue-
niunt plēs repñtantes. Tunc ſufficit quod
facit maioꝛ pars eoꝝ: non obſtante ꝯdictio
ne minoꝛis partis totius concilij vel vni-
uerſitatis: qz ſtandum eſt diſpoſitioni plu-
rimoꝝ. Et ſic dicit poſſe itelligi tex. lxv. di.
ibi. Qō ſi aliq aioſitate ducti: ꝯdicere vo-
luerint: obtineat ſententia plimoꝝ. Et iſtō
ides ſentire vr̄ Bar. in. d. l. nulli. in vlt. col.
circa ſi. vbi dicit: ꝙ qñ ſunt plēs hñtes pote
ſtatem ab hoīe: tunc oēs debent eſſe pñtes.
l. ites ſi vnus §. i. in ſi. ff. de arbi. ibi. Sed aut
oēs aut nullus ⁊c. Qñ vero ſunt plēs habē
tes poteſtatem a lege, tunc ſm eum ſufficit
ꝙ maioꝛ pars interſit. l. reſcriptum. in prin
ci. ff. de pac. vel alr ſm eundem Bar. aut cō
mittit aliqd plibus vt vniuerſis. Puta ſub
noīe collegij vel vniuerſitatis: ⁊ ſufficit ꝙ
maioꝛ pars expediat. Aut cōmittit plibus
vt ſingulis, ⁊ tūc aut a lege: aut ab hoīe ⁊c.
vt ſ. Sed qcquid dixerit Bar. ibi. et in. l. oēs
ppli in. iiij. et. v. col. vſi. quero ſcdō pncipalr
ff. de iuſti. et in. Bal. in. d. l. nulli. in vlt. col.
Cui placere non vr̄ pdicta diſtinctio Bar.
eleganter dicit ſe tm̄mō cōſyderare. Utrū
cōmittatur aliqd vt vniuerſis: an vō vt ſin
gulis. Non aūt nunqd hoc ſit a lege vel ab
hoīe ⁊c. Mihi vero poſtulata ab eo venia:
multū ꝓbabilis et rōni cōſona vr̄ diſtictio
Bar. et Panoꝛ. vbi ſ. Qz qñ cōmiſſio ē ab
vno hoīe: tūc illi oēs qtquot ſint: vnicū tm̄
hominem repñtant. Cuius non niſi vnica
volūtas eſſe pōt: q̄ nō pōt ꝯria velle. Nimi-
rum ergo ſi non vz id qō fit a plibus vnus
hoīem repñtantibus: niſi oēs oīno conſen-
tiant, et in idē cōcurrant. Qō qdez iudicio
meo optime ꝓbatur. ar. tex. et eoꝝ q̄ no. i. c.
duobus. de re. iudi. Unus enim (vt dixi) nō
pōt ſentire ſibi ipſi ꝯria: vel varia: qn repro
betur: ar. eoꝝ q̄ de teſte dicere cōſueuimus.
l. q falſa vel varia. ff. de teſti. Secus aūt cōſy
derari pt: i ptāte a iure: vel a. l. tradita. qz lex
eſt viis. iiij. di. erit aūt lex. et mitius agitur
cū. l. q̄ cū hoīe. no. in. l. celſus. in. i. glo. ff. d ar
bi. Et ppea cū lex tm̄ cōſyderet, vt cāe et ne
gocia expediantur p plēs hoīes q adinuicez
diuerſa ſentire et diuerſas opiōnes hēre pñt.
Incōgruū non vr̄: ꝙ dicti doc. dixerit: aliō
eē cū cōmittitur a lege: aliud cum ab hoīe.

¶ An vniuerſale concilium iu-riſdictionem habeat.

SEquitur nunc tertius
huius voluminis tra-
ctatus. Qui ſm ſ͠ratio
nis noſtre intentionē:
Poteſtatis, Juriſdi-
ctionis: ⁊ Auctorita-
tis Gn̄alis cōcilij ma-
teriā continet. In qua
ſcribentium fere oīum
totius laboris decurrit intentio. Pro ſolido
igit̃ fundamento oīum.ꝯ.dicendoꝝ. Querē
dum ꝑ occurrit: iuxta ordinem a nobis ſu-
pra inſtitutum. Nunqd vl'e concilium legi-
time congregatum iuriſdictionem habeat.
Et vnde. Et q̄uis iſtud q̄ſitum dependat
ex illa perdifficili ⁊ varia qōne. An ptās ec
cleſiaſtica ſit in ſolo papa, vt i capite ⁊ hie-
rarcha ſummo: a quo ptās ipſa tāq̃ a ſuo
capite in vl'em eccliam vt in corpus deflu-
at. An v̊o ecclia ipſa vl'is ⁊ per eas gn̄ale cō-
cilium plenam ptātem a deo imediate ob-
tinuerit. De qua exquiſite magis dicet̃.ꝯ.in
loco ꝓp̊o. Attn̄ pro ſuſtentatione intentio-
nis: de qua.ꝯ. Pro nunc dōm vr̄ rn̄dendo
vtriq̃ heſitationi ꝙ negari non poſſit qui
iuriſdictio ⁊ poteſtas ecclie vl'i: vt corpori
non minus q̄ Petro vt capiti ⁊ apl'oꝝ ꝑn
cipi data fuerit a Chr̄o dn̄o Deo nr̄o: ac to
tius orbis ꝑncipe inuictiſſimo optimo ma
ximo. Qḋ ꝓbat tex. optimus. in. c. ita dn̄s.
xix. di. Ibi. Sed huius muneris ſacrm̄. Ita
dn̄s ad oīum apl'oꝝ officium ꝑtinere volu
it: vt in btiſſimo Petro apl'oꝝ ſummo ꝑn-
cipalr̄ collocaret: vt ab ipſo q̄ſi a quodā ca-
pite dona ſua velut in corpus oē diffunde-
ret ⁊c. Et. xxi. di. in. c. in nouo. dr̄ ꝙ Petrus
primus accepit a dn̄o ptātem ligandi ⁊ ſol
uendi. Poſtea ſeq̄tur ceteri v̊o Apl'i cū eo-
dem pari cōſortio honorem ⁊ ptātem acce-
perunt: ⁊.ꝯ. ipſis quoq̃ decedentibus in lo-
co eoꝝ ſurrexerūt ep̄i ⁊c. Hoc ides hr̄. xxiiij.
q. i. loquit̃. qui eſt ad hoc bonus ⁊ notabilis
tex. Qḋ aūt concilium gn̄ale habeat vl'em
iuriſdictionem ⁊ oīmodam ptātem. Et ꝙ
ſit in poſſeſſiōe vel quaſi hmōi iuriſdictio-
nis ⁊ ptātis. Patet ex geſtis oīum concilio
rum hactenus celebratoꝝ: que hac vl'i iuris
dictione libere ſemp vſa fuere: ꝓbat̃ extra
de elec. oſius. de pac. c. i. ⁊ melius in. c. i. de
iudi. Ubi Bal. dixit per illū tex. ꝙ cōcilium
hꝫ poteſtatem clauiū ⁊ excōicare pōt q̄uis
Abb. panoꝛ. ibi tex. illum intellexerit de cō-
cilio ꝓuinciali arguēdo nihilominus a ma-
iori ꝙ. ſ. fortius poſſit ep̄os excōicare: ⁊ de
cauſis eoꝝ cognoſcer̃. Et ꝯ ipſius Pan. opi.
inſtant moderni ⁊ bn̄: ꝙ. ſ. d. c. de quo vult
deo loquat̃ de concilio gn̄ali ⁊ nō de ꝓuin
ciali: q2 vt ꝑ3 in ſ͠ſcriptione eiuſdem fuit de
cretale concilij Aphricani, ⁊ eſt lex gn̄alis
in corpore iuris redacta: qḋ non fuiſſet fa-
ctum de ꝯſtitutione ꝓuinciali: q2 ꝓuincia-
les tm̄ ligare potuiſſet: ⁊ ad ꝑdicta: fac̃ tex.
in. c. i. de ſponſa. vbi Abb. panoꝛ. no. per il-
lum tex. poſt alios: ꝙ cāe matrimoniales ⁊
alie tractari pn̄t in ꝯcilio. Et ex hoc ifert ꝙ
concilium hꝫ iuriſdictionem in cauſis deci
dendis: extra de libel. obla. c. ignarus. cum
concoꝛ. Et arguendo de concilio ꝓuinciali
ad concilium gn̄ale: faciunt que le. ⁊ no. xi.
q. iij. ſiq̃s ꝑſbyter. ⁊. c. ſiquis ep̄s. bonus tex.
in. c. ſcitote. vj. q. iij. Ibi. alioſq̃ ſuffragane-
os. x. vel. xj. ep̄os iudices. Ad quoꝝ iudiciū
oēs cāe ep̄oꝝ reliquoꝝ ſacerdotum ac ciui-
tatum referant̃ ⁊c. Faciunt que no. per In
no. in. c. graue. de ꝑben. ⁊ alibi. Ex q̄bus ma
nifeſte ꝑ3 ꝙ poteſtas clauium: que data fuit
Petro vt capiti: ⁊ apl'is vt mēbris ſiue cor
pori ſit penes concilium gn̄ale corpus vl'is
eccleſie repn̄tans. Que quidem eccleſie ſeu
concilij Poteſtas: nō tm̄ ab ipſo chr̄o ema
nauit pari ꝯſortio cum poteſtate Petri pō
tificis maximi. Sed ab ipſo quoq̃ chr̄o po
ſtea Petro interrogante ⁊ audiente confir
mata fuit. Matthei. xviij. c. Tranſumptiue
aūt extra de iudi. c. nouit. Cum dn̄s dixit
Petro ſi peccauerit in te frater tuus vade
⁊ corripe eum inter te ⁊ ipm̄ ſolum, ⁊.ꝯ. ꝙ
ſi te non audierit dic ecclie. Qḋ ſi eccliam
non audierit: ſit tibi tāq̃ ethnicus ⁊ publi
canus. Et imediate ꝓſequitur. Amē amen
dico vobis. Qḋcunq̃ ligaueritis ſup terras
erit ligatum ⁊ in celis ⁊c. Ecce ergo ꝙ ih̄s
non ſolum ptātem clauium ⁊ ordinis. Sed
etiam ptātem iuriſdictionis eſſe in ecclia ⁊
in apl'is oīb9 eam repn̄tantibus maniſe-
ſte cōprobauit. Qḋ atteſtari vr̄ tex. extra de
peni. ⁊ remiſ. in. c. noua quedam. vbi dr̄ ꝙ
dn̄s apl'is vniuerſis claues regni celoꝝ cō-
miſit. Per quem tex. Jo. an. ⁊ Abb. panoꝛ.
poſt eum. ibi. no. ꝙ ambe claues non ſolum
Petro: ſed oīb9 apl'is date fuerunt. Chr̄o
eis expſſe dicente. Qḋcunq̃ ligaueritis ſup
terram ⁊c. Et Jo. vltimo. c. cū eis q̄ dixit.
Accipite

Accipite ſpm̄ ſcm̄. Quoꝝ remiſeritis pctā
ꝛc. Et ſubdit Jo. an. no. eiſ͞e. qd̄ dr̄ in. c. fir-
miter. de ſum. tri. ꝛ fid. cath. §. vna in fi. De
pl̄alitate clauium. Nam ibi no. quid ſignifi
cent due claues. Et dicunt aliqui vt refert
Abb. Panoꝛ. ibi in ꝓpoſito nr̄o. Qd̄ vna
ſignificat iuriſdictionem ꝛ ptātem in foro
penitentiali. Alia vō ſig̃t iuriſdictionē in
foro contētioſo. De quo ēt hr̄ ꝛ no. xx. di. in
pain. ꝛ. xxi. di. §. i. Alii tñ alr̄ dicunt de iſtis
duabus clauibus. vz. ꝙ vna ſit poteſtatis:
altera ſcie: ꝑꝑ diſcretionem ꝛ intelligentiā,
quā hēre debent hn̄tes exercitiū clauiū ꝛc.
Et ꝑꝑea dicebat idem Abb. pan. in. c. ꝯſen-
ſus. de rebus eccle. non alie. ꝙ concilium ge-
nerale pōt diffinire ꝛ cōſtitutiones gn̄ales
ꝓmulgare. Et ex illo tex. cū ꝑlibus que ibi
alle. infert ꝙ concilium gn̄ale hꝫ iuriſdictio
nem ꝛ non ſolus papa. Quia ſi hmōi iuriſ-
dictionem nō hēret non poſſet diffinire ꝛ
ſtatuere. l. ſi. ff. de iuriſdi. om. iudi. ꝛ. c. ſi. de
conſti. lib. vi. Idē firmat Ricardus de me-
dia villa in quarto ſententiaꝝ. di. xviii. art.
ꝓ. Ubi formalr̄ dicit ꝙ eccleſia claues a xp̄o
accepit mediante Petro. Et ꝙ accipiūtur
claues ad ſiſitudinē clauium mālium. Et
ꝙ claues eccleſie ſunt q̄dam poteſtas data
eccl̄ie in ꝑlatis ſuis ad apperiēdum ꝛ clau-
dendum hoīb9. Ibi ēt ꝓſequit̃ quot ſint
claues ꝛ quid ſignificent ꝛ importent. Et ꝙ
ꝑdicta ita ſemꝑ intellecta fuerint: ꝛ ab ipſis
apl̄is ꝛ a primitiua eccl̄ia ꝑꝫ actuū. xv. vbi
hr̄ ꝙ cōmota ſeditione aduerſus Paulum
ꝛ Barnabam ſtatuerunt Apl̄i: vt aſcende-
rent Paulus ꝛ Barnabas ꝛ q̄dam alii ex
accuſatoribus: ad Apl̄os ꝛ p̄sbyteros i Ihe
ruſalem: ſuꝑ hac q̄ōne. et. ſ. dr̄. Cum aūt ve-
niſſent Hieroſolymam ſuſcepti ſunt ab ec-
cleſia, ꝛ ab apl̄is ꝛ Senioꝛibus: ꝛ ſequitur.
Surrexerunt aūt quidam de hereſi Phari
ſeoꝝ qui crediderūt dicentes ꝙ opꝫ circūci
di eos: ꝑcipere quoqꝫ ſeruare leges Moyſi:
conuenerūtqꝫ apl̄i ꝛ ſenioꝛes videre de v̄bo
hoc: ꝛ. ſ. tunc placuit apl̄is ꝛ ſenioꝛibus cū
oī eccleſia eligere viros ꝛc. ꝛ. ſ. Qm̄ audiui
mus ꝙ quidam ex nobis exeuntes turba-
uerunt vos v̄bis euertentes aīas v̄ras: qui
bus non mandauimus placuit nobis colle-
ctis in vnum eligere viros ꝛc. Et. ſ. Uiſum
eſt. n. ſpūi ſcō ꝛ nobis nihil vltra imponere
vobis oneris: q̄ꝫ hec neceſſaria: vt abſtinea-
tis vos ab imolatis ſymulachroꝝ ꝛ ſangui
ne ſuffocatoꝝ ꝛ foꝛnicatione: et. ſ. dr̄ de Pau-
lo apl̄o. Precipiens cuſtodiri ꝑcepta apl̄oꝝ
ꝛ ſenioꝝ. Per que oīa māifeſte apparet: ꝙ
poteſtas clauium data fuerit ēt oīb9 apo-
ſtolis ſimul ꝯgregatis, et vniuerſali eccleſie:
tam in foro penitentiali et aīe: q̄ꝫ in foro cō
tentioſo. Quoqꝫ apl̄oꝝ et chr̄ianoꝝ concilia
eadem poteſtate et iuriſdictione vſa fuerint
ab exoꝛdio naſcentis eccleſie ꝑdicte: et ꝙ ita
intellexerint et interꝑtata fuerint v̄ba chr̄i
de quibus ſ. meminimus. Unde ēt Paulus
apoſtolus Actuū. xx. vocauit ſenioꝛes ephe
ſeoꝝ: eiſqꝫ dixit. Attendite vobis et vniuer
ſo gregi. In quo vos ſpūs ſcūs poſuit Ep̄os
regere eccleſiam dei, quam ſuo ſanguine ac-
quiſiuit. Qd̄ quidem chr̄s ipſe dn̄s et prin
ceps oīum nīmalio quoqꝫ in loco euange-
lii ſui. Matthei. xix. c. māifeſte cōpꝛobat, cū
oſtendit diſcipulos ſuos: quos in hoc ſecu-
lo iudices in eccleſia ſua poſuerat in futuro
quoqꝫ ſclo et in diſtricto vltimi iudicii exa
mine futuros iudices: cū inquit. Amen di-
co vobis ꝙ vos qui ſequuti eſtis me ſedebi
tis et vos ſuper ſedes. xii. iudicantes. xii. tri-
bus iſrael. ¶ Et hac foꝛte ꝯſyderatione iu-
ra ep̄os appellant ſcīſſimos chr̄i legatos in
terris: p̄res ſpūales: fratres et coep̄os dn̄i pa
pe, et colūnas huius militantis eccleſie: vt
hr̄ in c. ſiquis ſuadente. de pen. Quicquid
dixerit d. Jo. de tur. cre. in ſum. ſua. de ptā-
te eccleſie. lib. iii. c. xxviii. cum duobus ſeq.
vbi per. xii. argumenta magis ſophiſtica q̄ꝫ
concludentia: conat̃ oſtendere, ꝙ poteſtas
ꝛ iuriſdictio eccleſie vniuerſalis, ſiue gn̄a-
lis concilii illam repn̄tantis a papa emana
uerit et non a xp̄o. Quē ēt ſequunt̃ quidā
Neoterici. Qui ꝑmiſſis et ſequentibus in
ſolubilibus rōnibus non obſtantibus: auſi
fuerūt dicere hoc nedum rōnabilr̄, ſed val-
de ignoꝛanter dici. Quibus ꝑfacile rn̄deri
poſſet. Niſi ꝓlixitatem et faſtidiū ſine fru-
ctu: nobis gn̄ari ex hoc cōſpiceremus. Unū
tn̄ dixerim pro euidentiali erroꝛis ſui, ꝙ in
hoc iudicio meo, allucinant̃: qui ponūt ec-
cleſiam vl̄em et ſic concilium gn̄ale: vt coꝛ-
pus Achiefalon, et a capite ſuo, hoc eſt a ſū-
mo pontifice ſeparatum: ſeu vt ꝑſonas ſin-
gulares. Unde arguēdo idem Dn̄s de tur-
re cre. pluries ab abſurdo et ab impoſſibili
vr̄ ſibi dōm: ꝙ poteſtas hmōi nō potuerit
dari coꝛpoꝛi vniuerſalis eccleſie a xp̄o ſeoꝛ-
ſum ſine capite. Sed ꝙ magis oīs iſta po-
teſtas data fuerit tn̄ capiti: et ꝙ ab eo po-
ſtea defluxerit in coꝛpus et mēbꝛa eccleſie.

Non aduertens ipſe ꝙ nemo negat. Quin Petrus: ꝛ ſic Papa caput eſſet iunctū corpori ꝛ mēbris: hoc eſt oībus alijs apoſtolis. Cū a Chr̄o hec poteſtas eis data fuit. Et quin qñ ſupponit̄ vſe conciliū hēre iuriſdictionem, ſupponat̄ hoc miſticum corpus eccleſie iūctum eſſe capiti ſuo: ꝛ ſic agere cōcilium cum Papa. Ipſo volente coherere membris, ꝛ cum eis cōciliū agere: ꝛ ꝙ ſi caput inutile fuerit: vtputa hereticum ſciſmaticum ꝛ ab ipſo corpore diuiſum: ꝙ nihilominus oīs illa ꝛ capitis ꝛ membroꝝ poteſtas in vli eccleſia reſidet. Cum ēt tūc nō ſit Acheſala. Sed xp̄m veꝝ ꝛ maximus ac īmediatum caput ſuum habeat ſibi p̄ſidētē ꝛ membra ſua regentem iuxta illud Matthei xviij. c. Ubicunqꝫ fuerint duo aut tres ꝯgregati in noīe meo in medio eoꝝ ſuꝫ ꝛc. Et illud Matthei vltimo. Ecce ego vobiſcū ſum vſqꝫ ad conſumationem ſcl̄i. Et illud Pauli ap̄li ad epheſi. c. i. in fi. qui de chr̄o inquit ꝙ deus pr̄ oīpotens ip̄m dedit caput ſup oēm eccl̄iam ſuam que eſt corpus ipſius: ꝛ plenitudo eius. Et ꝓpea nō eſt miꝝ ſi dicimus: ꝓut latius .J. ſuo loco dicemus: ꝙ papa exiſtente heretico: ſciſmatico: vel a corpe eccleſie vlis diſcordāte ꝛ abſciſſo ꝙ tūc xp̄o in ipſa eccl̄ia ꝛ cōcilio vli p̄ſidente. Ois poteſtas ꝛ iuriſdictio eccleſiaſtica ſit penes cōcilium: ꝛ ꝙ tunc maior ꝛ nobilior dr̄ reſpectu capitis ꝙ̄ qñ papa eidem concilio p̄ſideret. Nō ſi diceremus ꝯriū eccleſia ſepiſſime vidua ꝛ inutilis remaneret: cū eēt papa heretico orbata. Et ſi tūc non hēret iuriſdictionem poteſtatem nec caput: nihil diſponere aut opari poſſet: nec fide ꝛ eccleſia fluctuante aliquis eſſet qui errantes in viam dn̄i reducere ꝛ continere poſſet. Nō qdem eſſet xp̄m irrep̄henſibilem principem nr̄m de improuidentia arguere: ꝙ voluiſſet dcō caſu eccleſiam ſponſaꝫ ſuā ſine regimine deſtituere atqꝫ deſerere: q dei parā genitricem ſuam ex hoc mundo tranſiēs ad patrē: ſub regimine Ioānis ap̄li reliqt ꝛ virginē virgini cōmendauit. Qua qdem poſitione et conſyderatione conuicti qui eccleſie ꝛ concilij p̄tātes non a deo ſed a papa eſſe iudaice ꝛ ꝑtinaciter ꝯtendunt: velint nolint fateri ꝛ aſſerere cogunt̄. Poteſtatem hāc eccleſie ꝛ ꝯcilij vno caſu a Deo eē, cum .ſ. ſciſma eſt in eccl̄ia: ꝛ nullus verus ꝛ legitimus pōtifex reperitur. Quo caſu ipſimet aſſerūt ſūmopere neceſſarium eē: vt ſit aliqua p̄tās in eccleſia: per quā ſciſma tolli poſſit: que ē eque neceſſaria: ſicut nociuum ſciſma eſt: ꝛ vnitas eccleſie opportuna. Hec aūt auctoritas nulli rectius conuenit ꝙ̄ concilio vniuerſali: vt dicunt ipſi qđ clariſſime ꝓbatur per tex. in c. ſi duo. lxxix. di. ꝛ in c. ſi papa. xl. di. per que iura conſtat ꝯcilium hēre iuriſdictionem. Quā a deo eē fateri opꝫ: in caſibus hereſis ꝛ ſciſmatis ꝯ ip̄m papā. Ergo ꝙ̄ rōnabilr̄ ſuſtineri poſſit ꝙ eccleſia ꝛ concilium: in alijs caſibus a deo iuriſdictionē non habuerit: ꝓut conciliū Conſtantienſe gn̄alr̄ atteſtat̄: ꝛ ſtatuit, ipſi Magri prurientes auribus: q fauori placere ſtudent ꝓ veritate diiudicent. Nā ad p̄miſſa accedit ꝙ ſi diceremus hanc eccleſie vniuerſalis p̄tātem eē a papa ꝛ non a xp̄o maximum: peſſimū: ꝛ ineuitabile abſurdum ſequeret̄. Per vulgatam iuris ꝛ nāe regulam: ꝙ eius eſt tollere cuius eſt condere. Per quā eēt in facultate pape oēm p̄tātem ꝛ iuriſdictiones eccleſie ab ea in totum auferre ꝛ reuocare. Et ſic ꝓ libito oēm xp̄i fidem ſubuertere. Nō nequaꝙ̄ eſt dicendum, ſed potius cōcludendum erit: prout .ſ. diximus in p̄n°: ꝙ hmōi iuriſdictio eccleſie ꝛ concilij gn̄alis a Chr̄o īmediate ꝓceſſerit. Nōqꝫ hoc ſpectet ad vnitatem: ſtabilitatem ꝛ neruum catholice fidei. Quā ꝯclōnē clare approbauit ꝛ exp̄ſſe determinauit conciliū gn̄ale Conſtantiēſe in quarta ſeſſione vbi formalr̄ ingt: ꝙ ſancta ſynodus in ſp̄ū ſcō legitime cōgregata. Generale concilium faciens eccleſiā catholicam militantem rep̄ntans. P̄tātē a chr̄o īmediate hꝫ, cui qlibet cuiuſcūqꝫ ſtatus vel dignitatis: ēt ſi papalis exiſtat: obedire tenetur: in his que ꝑtinent ad extirpationes ſciſmatis: ꝛ reformationem gn̄alem eccleſie dei ī capite ꝛ in membris. Per que omnia clare expeditus remanet iſte articulus.

¶ An concilij iuriſdictio ſit ordinaria vel delegata.

Ex his aūt reſultat altera īdagatio, qualis .ſ. ſit hmōi concilij poteſtas ſeu iuriſdictio. An ordinaria vel delegata. De quo articulo meminit Feli. in c. ſup his de reſcri. in. xij. col. vſi. an ſua ſit iuriſdictio in fi. remittendo tm̄ ſe ad dicta per Martinum de laude in tractatu de concilio: ques

nondum videre potui. qõne. xxiiij. que inci pit. Quero an ↄgregati in concilio: ꝛ p Jo. an. ꝛ Jmo. in. c. graue. de ꝑben. Sed rñden do ad q̃ſitum. Prima q̇dem facie vr̃ q̇buſdam dicendum ꝙ iuriſdictio concilij potius ſit delegata q̃ ordinaria. Quia illi ſunt delegati, qui vtunt̃ iuriſdictione ꝑncipalr̃ radicata in ꝑſona alterius. l. i. §. cui mandata. ff. de offi. eius cui manda. eſt iuriſdi. Et ſm̃ Bal. in. l. more maioꝝ. ff. de iur. om. iudi. in ver. ſc̃do q̃ro in. iiij. col. iuriſdictio delegata eſt q̇dam exercitiũ q̇d non exercet̃ ꝓprio noĩe exercentis: q2 fons iuriſdictionis remanet in delegante: q̃uis exercitium ſit in delegato. ff. de iudi. l. iudicium ſoluit̃. ꝛ ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſdi. l. i. §. qui mãdatam. vbi tex. formalr̃ dicit: ꝙ qui mãdatam iuriſdictiõem ſuſcipit: ꝓprium nihil hʒ: ſed eius qui mandauit iuriſdictione vtit̃: q̇d cõprobat̃ to. ti. extra de offi. dele. cũ con cor. Sed in ꝓpoſito nr̃o ſic eſt: ꝙ oĩs cõcilij iuriſdictio pẽdere vr̃ a papa: cũ ipſe ſolus ſit totius orbis ꝛ oĩm epoꝝ iudex ordinarius. ix. q. iij. cuncta per mundũ cũ ſi. Et oĩa concilia per ipſius ꝛ Ro. eccleſie auctoritatem facta fuerint ac robur acceperint. extra de ele. ſignificaſti. ꝛ. xvij. di. multis. vbi vr̃. ꝙ abſq2 ſententia ꝛ voluntate Ro. pontificis concilia celebrari non pñt. Et ſubdit ꝙ ſi cauſe orirent̃ inter epos ꝓuincie: ꝙ apud Primatis ſedem terminent̃. Si v̇o ibi expediri non poterunt: ꝙ ſynodus eas expediat vbi fuerit legitime ↄgregata. Reſeruatis nihilominus maioribus ꝛ difficilioribus cauſis: que referri debent ad ſedes apoſtolicam ꝛc. Ecce ꝙ hic diſtingunt̃ iuriſdictiones: ꝛ per ſedem aplicam delegant̃ oẽs cauſe. Alie q̇dem primatibus, alie cõcilijs: alie v̇o reſeruant̃ ſpãlr̃ pape ꝛ ſedi apoſtolice. Jdem et ꝓbat̃ in. c. regſa. ꝛ in. c. ſynodũ. ea. di. vbi ſtatuit̃: ꝙ conciliũ dici nõ poſſit legitimum: niſi auctoritate ꝛ decreto Ro. pontificis factum fuerit. ¶ Et tandem hec q̇dem prima poſitio: ꝙ. ſ. conciliũ gñale habeat iuriſdictionem delegatam ꝛ non ordinariam: ꝓbari ↄſueuit multiplici argumẽto. Primo q2 clarũ eſt ꝙ concilium vl̃e conſtituit̃ ex papa: vel eius legato ꝛ oĩbus totius orbis epĩs vt ingt glo. no. xvij. diſti. c. i. Sed illi oẽs epĩ, qui ad concilium conuenerunt ſunt extra dioceſes ſuas. Uno forte loci illius Epõ excepto. Qui epĩ et ꝑlati extra dictas coꝝ dioceſes iuriſdictionẽ aliquam exercere non pñt: q2 extra territorium ius dicenti non paret̃ impune. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. vlti. extra de offi. lega. nouit. ꝛ de conſti. c. ſi. lib. vj. Ergo ſi ſupponimus ꝙ epiſcopi ꝛ prelati concilium facientes iuriſdictionem aliquã habeant: vr̃ ꝙ hac rõne neceſſario fateamur eos habere delegatam. Quia alr̃ nullam ibi iuriſdictionem exercere poſſent. Preterea ad hoc ꝙ aliq̇s iuriſdictiõem ordinariam habere dicatur: duo copulatiue regri videntur. Primo ꝙ territorium ꝛ ſubditos hẽat. Jn q̇bus hmõi iuriſdictiões exercere poſſit vlr̃: vt ʒ Archi. ꝛ alij poſt eum in. c. cum epĩs. de offi. ordi. li. vj. vbi dixit ꝙ iudex ordinarius ille vr̃: qui ĩ aliquo territorio: iure ſuo ꝓprio vel principis beneficio vl̃em iuriſdictionem exercere põt, q̇d ꝓbari dicit ad lr̃am per illum tex. Et ſubdit ꝙ Canoniſte ſummũt hanc diffinitionem ex illo tex. Nam iuriſdictio ordinaria coherẽtiam hr̃e vr̃ cum territorio. l. fi. C. vbi. ꝛ apud quem. ꝛ in. l. i. §. cum vrbem. ff. de of. ꝑfe. vrb. ¶ Secundo principalr̃ requiritur ꝙ noĩe ſuo ꝓprio ſine alicuius delegatis auctoritate dcãm auctoritatem libere exerceat: vt dcm̃ fuit ſ̃. Sed concilium gñale nullũ hʒ territorium: vt de ſe pʒ. Non põt libere ꝛ vlr̃ iuriſdictionem ſuaʒ exercere. Jmmo nec ad locum quidem tribunalis ad gñale concilium peruenire ſine vocatiõe ꝛ auctoritate pape: vt ꝓbant iura ſ̃. alleg. ergo dici non põt hr̃e iuriſdictionem ordinariam, ſed magis delegatã ꝛc. ¶ Quibus tamen non obſtantibus. Quinimo cõcilij gñalis iuriſdictio ordinaria potius delegata dici debeat oſtenditur diuerſimode. Et ꝑ ſic iuriſdictio ordinaria vr̃ illa que exercetur beneficio iuris vel ꝑncipis gñalr̃ noĩe ꝓprio: ꝛ non alterius: vt dcm̃ fuit ſ̃. ꝛ ꝓbatur p Jnno. ꝛ alios in. c. cũ ab eccleſiaꝝ. de offi. ordi. per eundẽ Jnno. in. c. paſtoralis. de reſcrip. ꝛ aliquid per Panoꝛ. in. c. pen. de ſta. mo. §. ad hoc. in. ij. col. ꝛ alibi. Sed iuriſdictio cõcilij gñalis: talis eſt ergo ꝛc. Conſequentia eſt bona maior pʒ per tex. ꝛ iura ſ̃. alle. Minor v̇o ꝓbata fuit ſ̃. in ti. ꝑcedenti. vbi oſtendimus concilium iuris auctoritate habere iuriſdictionem. ꝛ ꝓbatur in. c. oſius. de ele. in. c. i. de iudic. in. c. i. de pac. in. c. i. de libel. obla. in. c. i. de ſponſa. de peni. ꝛ remiſ. in. c. noua quedam. vbi vr̃ ꝙ xp̃s vniuerſis apoſtolis ꝛ ſic oĩbus epiſcopis eoꝝ ſucceſſoribus. iux̃ illud Pſalmographi. Pro pr̃ibus

nati ſunt tibi filij ꝛc. Claues regni celeſtis cõmiſit ꝛc. Scđo ſic. Delegãs ſemꝑ ꝛ vbiq; maioꝛ eſt delegato ſuo. Nec ideo delegatus in delegantem iuriſdictiõe ſibi cõmiſſa vti põt. Quia cum ipſe delegatus gerat pſonas delegantis. c. ſane. ꝛ. c. cum olim. extra de offi. deleg. ſeipſm iudicare ꝛ in cã ꝓpa ſententiam dicere videret: ꝛ inferioꝛ maioꝛem iudicaret: qđ non eſt licitum. de maio. ꝛ obe. cum inferioꝛ. Sed ↄcilium vlẽ ſaltem qñq; eſt ſ. papam illumq; iudicat: ↄdẽnat: vel abſoluit: ſaltem in cauſa hereſis. Maioꝛ ꝓbat. xl. di. ſi papa. Minoꝛ de ſe eſt nota. Ergo cõſequentia eſt bona. Per que pʒ ꝙ concilium gñale non põt dici hẽre iuriſdictionẽ a papa delegatam ſed potius oꝛdinariam ſibi a xꝑo principe oĩum imediate ↄceſſã; ꝛ a. l. ꝑmiſſam. vt ſ. diximus. ¶ Quinimo ego adduco tex. per quẽ ↄrium potius apparet. vʒ ꝙ Papa poſt primam ↄceſſionẽ a xꝑo ſibi ꝛ eccl'ie vñi factam maioꝛem ptãtes ꝛ iuriſdictionem a conciliis acceperit: ꝙ; concilia ab eo. qui eſt. xvij. di. c. concilia ſacerdotum. Ibi. Sciẽtes ꝙ eius ſedi bĩ Petri apl'i meritum. Deinde ſequta iuſſione dñi conciliorum venerandoꝝ auctoꝛitas ſingularem in eccleſiis tradidit ptãtem ꝛc. Item delegatus non vtit̃ iuriſdictione delegata niſi volente ꝛ ↄſentiente delegante: vt ꝓbat̃ toto ti. extra de offi. dele. ſed conciliũ iuriſdictione ſua vtit̃ ẽt reluctante ꝛ recuſante Papa: etiam ↄ ipſummet papam: vt in cã hereſis. xl. di. ſi papa. vel in cã ſciſmatis vbi plẽs contenderent de papatu. lxxix. diſt. ſi duo. ꝛ. c. ſi quis pecunia. ergo ꝛc. ¶ Itẽ delegatus nõ vtit̃ iuriſdictiõe delegata niſi prius ſibi cõſtet ẽt ſignatis apicibus ꝛ ſibi pñtet̃ reſcriptum facultatis ſue. de offi. dele. c. cum ĩ iure. cum concoꝛ. de qbus in glo. ibi. Sed papa nunq; concilio concedit lr̃as delegatorias. Quinimo ſtatim ꝙ conuenerint patres competenti numero die ſtatuta. Concilium ſtatim iuriſdictione ſua oꝛdinaria vtit̃ nullis exhibitis aut oſtenſis lr̃is facultatis: vt ex geſtis oĩum concilioꝝ que hactenus fuerint: pʒ. ꝛ ꝓbat̃. xvij. di. per to. ꝛ alibi ſepiſſime. Ergo conſtat manifeſte talem iuriſdictionem a papa vel ab alio delegante nõ dependere: ſed ab ipſo xꝑo imediate iure oꝛdinario ↄceſſiſſe. Et in ipſo concilio originatam ꝛ eradicatam fuiſſe. Et ſic ꝙ qcquid facit concilium auctoꝛitate ſua ꝓpa ꝛ oꝛdinaria facit ar. optimo. in. c. cum aliqbus. de reſcrip. li. vi. ¶ Item iuriſdictio delegata nõ eſt iuriſdictio gñal. s: nec cõprehendere põt vniuerſitatem cãꝝ: ſed dʒ eſſe particularis ad cãs ꝛ pſonas particulares. extra de reſcrip. qꝛ nonnulli. ꝛ no. in. c. cum in multis. eo. ti. lib. vj. Illa aũt iuriſdictio que eſt libera ꝛ cõprehendit vniuerſitatem oĩum cãꝝ ꝛ pſonaꝝ: ꝛ que certis cauſis vel pſonis nõ eſt alligata potius dr̃ oꝛdiaria ꝙ; delegata: vt pulchꝛe declarat Bar. in. l. quotiens. §. data. circa fi. ff. de optio. leg. Ubi dicit ꝙ iuriſdictio oꝛdinaria non ↄſueuit concedi ĩ vna cã particulari. Sed quadam vñi adminiſtratione. ꝓbatur. l. fi. C. vbi. ꝛ apud. quem. ꝛ. ff. de of. pfec. vrb. l. i. in prin. ꝛ ĩ. l. i. C. ne filius ꝓ patre. Et in prima ↄſtõne ſtoꝝ. §. pe. vbi tex. vult. ꝙ Doctoꝛes legentes ſunt iudices ſcolarium vlr. Et ꝓpea tales doctoꝛes intelliguntur eoꝝ iudices oꝛdinarij. Conciliũ autem gñale hʒ hmõi iuriſdictionem vl'em in oĩbus cauſis ꝛ perſonis: vt ſ. oſtenſum fuit ꝛ. ĩ. ſuo loco clarius oſtendetur. Ergo talis ipſius iuriſdictio: que a xꝑo immediate ꝓceſſit: ꝛ abſq; delegantis alicuius alterius recognitione libere ꝛ vlr exercetur mutuo totius vl'is eccleſie conſenſu oꝛdinaria dici dʒ ꝛ non delegata. ¶ Item oĩs iuriſdictio delegata ſpirat moꝛte delegãtis reintegra: vel poſt ſententiam ꝛ annualem exequtionẽ ipſius: Prout ꝑmum ꝓbatur. ff. de iuriſdi. om. iudi. l. moꝛe maioꝝ. vbi ẽt p gl. ex̃ đ of. deleg. lʒ vndiq; et vtrobiq; per ſcribẽtes ꝓbatur ẽt in. c. gratum ꝛ in. c. relatum. extra de offi. dele. ꝛ in. c. ſi. eo. ti. lib. vj. cũ concoꝛ. Scđm ꝓbatur. in glo. l. ſi vt ꝓponis. C. quõ ꝛ qñ iudex. tex. ꝛ ibi no. in. c. in lr̃is. ex̃ de offi. dele. no. Bar. in. l. iudex. ff. de re. iudi. ſed iuriſdictio concilij non eſt talis: qꝛ moꝛte pontificis Ro. non ſpirat: nec poſt qcũq; ſnĩam latam aut exequtã, ſed perpetuo durat. Et moꝛtuo papa conciliũ de ipſius electione ꝛ creatiõe diſponit ꝛ oꝛdinat. de ele. vbi periculum lib. vj. xxiij. diſti. in nomine domini. cum ſimili. Ergo ꝛc.

¶ Pro ſolõne aũt huius dubij qđ facit ad multas perdifficiles qõnes: ꝓut. ĩ. patebit ĩ diſcurſu. Doc. in. c. graue. de ꝑben. multum ſuccincte trãſeunt: ꝛ inuolute loquuntur in ferendo de concilio ꝓuinciali ad gñale. Et concludunt ꝙ ſi papa ꝑeſt: in in concilio generali epi ꝛ alij plati. Ibi nullam videntur hẽre iuriſdictionem. Sed videntur potius habere vocem ↄſultiuam: ꝛ eſſe tanq; cõſul

tores ⁊ aſſeſſores:q: papa hꝫ plenitudinem
ptãtis. de conces. ꝓben. ꝓpoſuit. Ipſeqꝫ ē or-
dinarius totius orbis. ix. q. iij. c. cũcta p mũ-
dum. ⁊ c. per ꝓncipalē. ¶ Si aũt alter noīe
pape ꝓſidet. Ille dr̄ hēre delegatam. ar. eoꝝ
que hñr in. l. a iudice. C. de iudi. ⁊ extra de of
fi. dele. per to. Unde dicit Jo. de imo. ibi ꝙ
de aliis epīs exiſtentibus in concilio gñali
idem dicendum eſt, qȯ dr̄ de exiſtentibus
in concilio ꝓuinciali: cum videaṫ eadeꝫ rõ:
ar. de tranſ. ꝓla. c. ij. Sed alr̄ loqtur Inno.
vbi ſ. Dicit n. ipſe ꝙ epī ſic congregati ī cõ
cilio ꝓuinciali ſunt loco ordinarij in oībus
cauſis que vtunṫ iter epos ⁊ clicos. ij. q. v.
placuit. xi. q iij. ſi epꝯ. forte cum q̄tuor capl'is
ſeq. Immo plus dic̄ ipſe Inn. ꝙ dicti Epī
ſunt vt iudices ordinarij ī oībus cāis cleri
coꝝ que ad conciliũ deferunṫ. vj. q. iij. ſcito-
te. xviij. di. c. i. ⁊ ij. Deinde refert alios dicē
tes ꝙ Epī non ſunt iudices in concilio ſed
aſſeſſores. Sed dicit ipſe ꝙ ſiue ſint aſſeſſo-
res ſiue iudices. non vꝫ qȯ ſit eis non voca
tis. xv. q. vij. ſiqs tumidus. ⁊ c. epꝯ. cũ ſeq.
lxv. di. epꝯ. ſicut non vꝫ ſententia lata abſen
te aduocato fiſci ff. de iur. fiſci. l. fiſcus. ar. C. ď
ſen. ⁊ interlo. omni. iudi. l. cum ſententiam
Hoſti. ſimplr̄ dicit ꝙ ad illum qui ꝓeſt in
concilio pertinet diffinitio: de cõſilio tamē
⁊ aſſenſu alioꝝ epoꝝ vel maioris partis eo
rum: vt leg. ⁊ no. extra de tēpo. ordi. in. c. ſi
archieps. ⁊ i. c. ſeq. ⁊ de accu. ſicut olim. Et
ita reſident fere oēs ſcribentes. ibi. Dñs. d.
Anto. dicere voluerit: ꝙ illi epī ꝓcedendo
ſunt ordiarij. Sed decidēdo ſunt aſſeſſores.
alle. cle. auditor de reſcrip. Qȯ nihil eſt di-
cere. Sed Roſellus in ſumma ſua volendo
ꝯcordare opiniones dicit ipſe: ꝙ ſibi vr̄ ſic
dicendum. Qꝛ ſi queriṫ quã ptãtem hꝫ con
cilium cõcretum cum pſona pape: vel alte-
rius ſpālis legati. Tunc ptãs hmōi concilij
erit ordinaria: qꝛ papa eſt ibi caput concilij
hñs a deo ptãtes: vt in auc. q̄uo opor. epos.
in prin. Habet. n. tunc ptãtem a lege. Papa
auctorante: vnde hꝫ ptãtem ordinariã in ꝓ
pria pſona cõcilij ⁊ non alterius. d. l. more
maioꝝ. ⁊ l. ⁊ qꝛ. ff. de iuriſdi. oīum iudi. Et
idem dicendum putat qñ concilium ꝯueni
ret ď iure ſine pſona pape vel alterius lega
ti. Qȯ eē poteſt: vt in cã hereſis, pape: vel
qñ plēs ꝯtenderent de papatu: aut ſede va-
cante pp mortē: qꝛ ēt tunc conciliũ hēret iu
riſdictionem ordinariam: cum hēat ptãtes
a lege in miſtica pſona concilij ꝓincipalr̄ ra

dicatam, vt ꝑ xvj. ⁊ xvij. di. per to. Si ꝯo
ꝯſyderetṫ pſona pape p ſe: ⁊ conſyderemus
aliquos Epos ſepatos ab eo: ⁊ tunc de pa-
pa non eſt dubium: qn hēat ordinariaꝫ. De
epīs vo in concilio ꝯgregatis ſubdiſtinguit:
qꝛ ſi ſunt in cauſis ⁊ caſibus ſupraſcriptis
in qbus concilium eſt ſ. papam. Puta cum
plēs ꝯtendũt de papatu. lxxix. di. ſi duo. In
cã hrīs. xl. di. ſi papa. vel vbi de fide aut ď
reformatione vel bono vlis eccleſie tractaṫ.
xv. di. c. i. ⁊ qȯ ibi no. in glo. ⁊c. Tũc quoqꝫ
concilium hēt iuriſdictionem ordinariaꝫ.
Quia in his cauſis ptãtem hꝫ a lege: vt iu-
ribus ſ. alle. Nec poſſet in his papa qcq̄ꝫ di
ſponere ſine concilio: imo concilij ſententia
his caſibus ꝓferṫ ſentētie pape ꝯrius ſentiē-
tis. In aliis aũt cauſis (inqt ipſe) Epī ſunt vt
aſſeſſores ſiue conſiliarij pape: ⁊ diſponit pa
pa ipſis cum eo deliberãtibus vel approbã-
tibus. Et ppea dicit ipſe: cum ſint vt aſſeſſo
res: valeret quicqd fieret a papa ſine eoꝝ cõ
ſilio: qꝛ maior eſt ſententia pape: q̄ꝫ omnius
epoꝝ mũdi. de elec. c. ſignificaſti. in ſi. ⁊ iiij.
di. in iſtis. Que qdeꝫ Roſelli diſtinctio ſeu
ſolutio: q̄uis colorata videaṫ. Tñ iure (iudi
cio meo) non ꝓbaṫ. Sed potius opinatiua
eſt: aures vtriuſqꝫ partis ďmulcendo. Et in
caute incidendo in illud abſurdum: qȯ ſ. in
ꝓn. improbauimus. vꝫ. ꝙ iuriſdictionē quã
certis caſibus aſtruit affirmatqꝫ eē ordina
riam ꝯ nãm eiuſdem iuriſdictionis: que eſt
ꝙ ſit gñalis: ⁊ ad vniuerſitatem cãꝝ oīum
ꝓuincie ſibi demandate: vt ſ. oſtendimus
quã ipſe facit particularem ⁊ limitatas ad
certas cãs: qȯ eſt magis ꝓꝑum iuriſdictio-
nis delegate: q̄uis nullibi cõſtare poſſit: ꝙ
xp̄s hanc aploꝝ ⁊ ſic vlis eccleſie ⁊ concilij
ptãtem ſeu iuriſdictionem ad certas cãs li
mitauerit. Sed potius de ꝯrio ꝯſtet: p vbũ
illud vīe. Matth. xviij. Qȯcunqꝫ ligaueri-
tis ſup terram ⁊c. ¶ Qȯ fortius ꝓcedit cõ
ſiderãdo ecclīam vlem cũ papa capite ſuo:
cum papa ſit in ecclia: ⁊ eccl'ia vnus corpus
cum papa: ꝓut nos conſyderamus ⁊ tene-
mus: dum hanc ſententiam ſeqmur. Qua-
re ego ſaluo ſemp meliori ſenſu: diſcurrēdo
per oēs dñas que poni ⁊ notari conſueue-
runt inter iuriſdictionem delegatam ⁊ or-
dinariam per rõnes ⁊ iura ſ. pro iſta parte
inducta, indiſtincte ⁊ gñalr̄ dicendum ⁊ te
nendum arbitror, ꝙ concilium gñale rite ⁊
legitime cõgregatum, oī caſu habeat plenaꝫ
⁊ oīmodam iuriſdictionem ordinariã: nõ

faciendo hanc dr̃iam vel diſtinctionem: ꝙ
papa vel eius Legatus ſit pñs aut abſens.
Et ꝙ concilium cognoſcere velit de vna cã
vel alia. Et moueoꝛ ꝑ.ꝑ illam et iura ꝑ Ro-
ſellum ⁊ per me ſ̃. ſepius repetita. Maxime
in ti. qualr. ⁊ cuius nomine. Concilij geſta
dictari debeant: ⁊ ſ̃. in ti. ꝓcedenti. ⁊ per tex.
⁊ no. in. c. oſius. de elec. in. c. antigonus. de
pac. in. c. ignarus. de libel. obla. in. c. de fran
cia. de ſponſa. ⁊ in. c. hadrianus. lxiij. di. cũs
concoꝛ. Nam concilium in. d. c. hadrianus.
Aſtantibus legatis pape de electione epoꝝ
vel clericoꝝ: noĩe xp̃o in hec verba diffini-
nit. Hec ſcã ⁊ vlis ſynodus diffiniuit: ſtatu
it, atq3 iure ꝓmulgauit ⁊c. Et idem pꝫ ĩ cõ-
cilijs, de qbus in iuribus ſ̃. alle. ⁊ ſ̃. in to. ti.
Qualr cuius noĩe: ⁊ per quẽ concilij geſta
dictari ſcribiq3 debeant ⁊c. In qbus locis
ſatis aperte colligit̃ ꝙ concilium gñale hec
ordinaria ſua iuriſdictione ſemꝑ: vbiq3 ⁊ ĩ
quibuſcunq3 cauſis tã eccliaſticis ꝗ3 ꝓpha
nis ⁊ mixtis idiffereñter ⁊ indiſtincte vſus
fuerit. Qđ qdem facere non potuiſſet: ſi epĩ
et ꝑlati in eo reſidẽtes aliquo caſu ibi fuiſ-
ſent vt conſiliarij et aſſeſſoꝛes et non vt iu-
dices, ſicut ꝓtendit Roſellus et alij: qꝛ aſſeſ-
ſoꝝ et cõſiliarioꝝ officium eſt tm̃modo in
conſulendo: non aũt in ꝓnunciando: ſed cũ
ꝓnunciat̃ vel diffinit̃ aliqd in concilio. Id
ꝓnunciat̃ et ſtatuit̃ noĩe concilij: et ipſo cõ
cilio auctoꝛante et approbãte: nec alr ſtatui
aut ꝓnunciari poſſet, put ſ̃. oſtendimus. di
cto ti. Qualr cuius noĩe et per quẽ. Conci
lij geſta dictari ⁊c. Et ꝙ in cauſis in qbus
conſiliarij vel aſſeſſores interueniunt, non
ꝓnuncietur aliqd ſub noĩe aſſeſſoꝝ ſed iu-
dicum tm̃, ꝓbatur ac notari conſueuit i. l.
i. et quaſi per to. ff. de of. aſſeſſo. et in. c. ſtatu
tum §. aſſeſſores. de reſcrip. in. vj. cum ſimi.
Nec per hoc ꝙ papa vel eius legatus ſit in
concilio et ꝓnuncient aliquid eoꝝ noĩbus
ꝑmiſſis tollitur iuriſdictio concilij, q̃ ſem-
per inheret oſſibus eiuſdẽ. Cum a xp̃o ꝓo
ſummo et imediato principe oĩum eidẽ ec
cleſie originalr data dimiſſaq3 fuerit: vt in
ſolido et ſtabili fundamento: l3 in perſona
Petri vti ipſius ecclie miniſtro principali
conceſſa fuerit hec iuriſdictio. Prout opti-
me Auguſtinus ſ̃. Joãnes declarat: et habe
tur. xxiiij. q. i. qđcunq3. Ibi. Petrus qñ cla-
ues accepit eccliam ſanctam ſignificauit ⁊c.
Cu3 ergo iuriſdictio iſta a xp̃o tradita fue-
rit ecclie vli: in fundamẽtoq3 in ea ſemper
reſideat: licet per Petrum exerceat̃ princi-
palr: vt per caput miniſteriale ipſius ecclie.
Tñ non deficit in ipſa talr vt ſ̃. cõgregata.
Nec tm̃ iuriſdictionis vel ꝑeminẽtie alteri
conceſſit. Quin penes ſe quoq3 talis remã
ſerit. ar. de ꝓben. dudum. lib. vj. Loquendo
de ptãte ⁊ auctoꝛitate ecclie per concilia pa
pe conceſſu. Iux̃. tex. xvij. di. in. c. concilia ſa
cerdotum, ⁊ ridiculum eſſe dicere ꝙ iuriſ-
dictionem ſuam oꝛdinariã per pñtiam vel
ſuperuenientiam capitis oꝛdinarij amitte-
ret. Bñ tñ fateoꝛ ꝙ oꝛdinarius inferioꝛ: ſu-
perueniente principe: honoris ⁊ reuerentie
grã: qñq3 abſtinet ab vſu ⁊ exercitio iuriſdi
ctionis ſue. Sed per hoc dici non põt: quin
habeat iuriſdictionem oꝛdinariã. ¶ Non
obſtaret ſi diceret̃: ꝙ per hoc dareñt duo ca
pita ⁊ ponerent̃ duo principia in ecclia no
ſtra: ⁊ ꝙ iſtud eſſet hereticum: cu3 vnica ſit
ecclia ſm articulum fidei: hr̃. xxiiij. q. i. loqui
tur. ⁊. c. pudenda. ⁊ ꝙ ꝑꝑea dici non poſſit
ꝙ iuriſdictio oꝛdinaria ⁊ plenitudo ptãtis
ſit penes papam ⁊ penes concilium. Quia
ad hoc r̃ndebimus ĩ. cum de ptãte concilij
⁊ pape diſſeremus. Sed ꝓ nunc vnico ver
bo r̃ndet̃: ꝙ nos ſupponimus vnitatem ⁊
papam ⁊ concilium eſſe idem coꝛpus: ⁊ ꝙ
l3 papa ſit ibi vt caput. Tñ ꝙ qñ ita iũctus
⁊ incoꝛpoꝛatus eſt cum ecclia vli: ꝙ ipſe ſit
in ecclia ⁊ ecclia ĩ eo. Et ꝑꝑea ꝙ l3 papa in
concilio ꝑſideat ⁊ ꝓnunciet. Tñ ꝙ eius iu-
riſdictio oꝛdiaria ⁊ vlis ſit ita iũcta ecclie:
ꝙ quicqd fac̃ vnus eoꝝ alter facere cenſea-
tur: qđ ſentire vr̃ glo. ⁊ cõiter ſcribentes. in
. c. i. xvij. di. ⁊ clare oſtẽdimus ſ̃. in ti. Quid
ſit concilium gñale. cum iuxta v̄ba glo. illi-
us diximus illud dici concilium vlẽ ſeu ge
nerale qđ ſit a papa vel eius legato cum oĩ-
bus epĩs totius oꝛbis: vel papa abſciſſo ⁊ đ
ficiente: qđ ſit ab vniuerſis epĩs ⁊ prelatis.
Chriſto vo ⁊ indubitato imediatoq3 capi-
te ꝑſidente: extra de ſacra vnctio. c. i. ꝟſi. ſed
vbi. cuius capitis concilium ⁊ vlis eccleſia
coꝛpus exiſtit. iij. q. iiij. c. engeltrudã. ad qđ
facit qđ hr̃. Matthei. xviij. ibi. Amen dico
vobis vbicunq3 duo aut tres ꝯgregati fue-
rint in noĩe meo in medio eoꝝ ſum ⁊c. Et
qđ ſeqtur: amen dico vobis: qđcunq3 ligaue
ritis ſuꝑ terrã erit ligatũ ⁊ in celis ⁊c. Ex q
bus bene concludit̃: put ſ̃. poſuimus: ꝙ cu3
iſta iuriſdictio concilij non dependeat ab
hoĩe nec a papa vel a principe mũdano: ſed
immediate ab ipſo xp̃o ⁊ deo ac dño nr̃o.
Prout

Prout noviſſi. apertiſſimo ⁊ rotundo ore
declaratum fuit in concilio Conſtantien. ⁊
Baſilien. unde nullo caſu dici põt: q̃ p pre
ſentiam pape vel alterius cuiuſcũq; hec ordi
naria iuriſdictio concilij ab oſſibus ipſius
auelli poſſit: cũ eius tñ ſit tollere cuius eſt
condere. Cum ergo iſta concilij iuriſdictio
aliquo iure limitata vel reſtricta non repia
tur: ⁊ cum oĩum conſenſu iuriſdictio ordi-
naria ſit ppetua ⁊ imutabilis quo ad oẽs
cãs ſubditoꝝ ad ſemper. Ego videre neſcio
qũo dici poſſit q̃ hec iuriſdictio cõcilij ali-
quando ſit ordinaria ⁊ aliqñ deſinat: ⁊ ſit
aſſeſſoria vel conſultoria maxime ubi eccle-
ſia vnita eſt ſuo capiti, ⁊ totum corpus inte-
grum repñtat. Qui ergo regulã poſuit aſſe
rendo qḋ negari non põt. vz. q̃ conciliũ or
dinariam hꝫ. Et poſtea fallentiam ⁊ reſtri-
ctiõem ponere voluit allegare debuiſſet iu-
ra hoc ꝓbantia ⁊ limitantia: que non repe-
riunt: ergo ſtandũ eſt regule. Nec dedigna-
ri dꝫ ſummus pontifex: ſi concilium vlẽ le-
gitime ꝯgregatum eccleſiã vlem xp̃i ſpõſas
repñtans. lxxvj. di. ieiunium. de con. di. i. ec
cleſia. iuriſdictione ſua ordinaria vtit, eo ẽt
pñte: ⁊ idem concilio incorporato annuẽte
⁊ conſenſum ſuum pſtante, quatenus tñ le-
gitime corpori ſuo pſideat vel adhereat: q̃
cum xp̃s in concilio adeſſe: ⁊ eidem pſide-
re: ac ſponſe ſue adherere: in capite: non am
bigat par eſt, q̃ ubi eſt maior ceſſet minor:
cum inferior ſuperioris legem vel locum tol-
lere non poſſit. de maio. ⁊ obe. cũ inferior.
⁊ in cle. ne romani. de elec. in prin. ubi bõa
glo. quo ad pdicta. in ver. non conſonam.
℄ Licet. n. papa in terris ſit chr̃i vicarius d̾
re. iudi. ad apoſtolice. vñ. nos itaq;. no. per
Inno. in. c. qḋ ſuper. de voto. Et vicarius
idem conciſtorium ⁊ tribunal facere dicat
cum principali. ar. in. c. romana. de app. lib.
vj. Tñ ipſo pñte ceſſare dꝫ, ⁊ eidem princi-
pali cedere. Niſi forte ei mãdaret vel cõmit
teret vt pnũciaret. Prout dicere poſſemus
fieri: qñ papa concilio pſidet ſi catholicus
atq; vnicus eẽt: ⁊ vẽus btĩ Petri ſucceſſor:
q: tunc dño permittente ⁊ cõcilio approbã
te pnũciare ſñias ferre ⁊ pmulgare poſſet.
℄ Non obſtant modo que ꝯ hanc indubi
tatas ꝯclõné allegata fuere, ſeu que ſimili ar
gumento allegari poſſent. Et p non obſtat
qḋ dicebat in prima oppoſitione. Arguen-
do ab auctoritate quã recipit conciliũ a pa
pa in ſe congregando: inferendo q̃ pp hoc
concilium habeat iuriſdictionem delegatã
Quia rñdeo q̃ ex hoc inferri non põt: q̃ cõ
uocans ⁊ ſic papa iuriſdictionem hẽat i vo
catos vel vocãdos per eũ: q: lꝫ papa oĩmo-
dã hẽat iuriſdictionẽ in ſingulares pſonas
totius orbis tñ rõe talis citatiõis ſeu voca
tiõis cõcilij hoc inferri non põt hoc mõ ẽt
nuncius ⁊ curſor haberet iuriſdictionẽ i ci
tatos per ſe. Et Archidiaconus vel maior
de caplõ vel vniuerſitate cui incũbit voca-
re caplꝫ vel vniuerſitatem, vt hr̃ ⁊ no. p In
no. ⁊ Abb. panor. in. c. i. de maio. ⁊ obe. i. c.
cum inter vniuerſas. de elec. per Bar. ⁊ le-
giſtas. in. l. oẽs populi. de iuſti. ⁊ iur. et ali-
bi. iuriſdictionem in ipſa vniuerſitate et ca
pitulum hẽre dicerent. Qḋ tñ eſt falſum: vt
ibi ps. Quia iſta maioritas ſeu auctoritas
et peminentia conuocandi caplꝫ: nullas dat
iuriſdictionẽ conuocãti ſed totalis ipſa iu-
riſdictio ẽ i vniuerſitate vnita vel ẽt ſegre-
gata ab ipſo conuocante. Quinimo vt no-
tanter dicit Abb. Panor. poſt Inno. in. d.
c. cum inter vniuerſas. in. viij. col. ſuper. gl.
in ver. reuocare. Conſuetudo vel priuilegiũ
dans poteſtatẽ alicui de vniuerſitate cõuo-
candam: non dꝫ extendi ad caſum diuerſum
⁊ alterius generis. ſ. ad ptãtẽ aliquã iuriſ-
dictionalem. iuxta no. in. c. ſi. de offi. archi.
per Inno. facit. c. cum contingat. de deci. q̃
uis diuerſificari poſſet illatio quoad papã
pp ſuppmã ptãtẽ quã hꝫ i oẽs et ſinglos ⁊c.
℄ Non obſtat qḋ dicebat, q̃ epi exiſtentes
in concilio careant iuriſdictione: cum ſint
extra eoꝝ territoriũ ⁊c. Quia iura et rõnes
que ad hoc inducunt pcedunt in iudicio p
uato et ſingulari: vbi. ſ. vnus vel aliqui ex
ipſis pcedere vellent ſingulr̃ et ad partem.
Nos vͦo loqmur de epis et plãtis: collegia
liter ꝯgregatis, et vniuerſitatẽ totius eccle-
ſie militantis repñtantibus. Qui vlem iu
riſdictionem hñt in vniuerſo orbe: et i oẽs
hoies: qui talr̃ congregati vniuerſum mun
dum hñt p territorio. Sicut de papa dici-
mus. ix. q. iij. cuncta per mundum. cum ſi.
Et fortius vt ſ. diximus: ſi ibi eẽt Papa: et
Impator vel aliter legitime ꝯgregatum eẽt
concilium in ſpũ ſcõ auctoritate xp̃i. Cuius
eſt terra et plenitudo eius orbis terraꝝ et
vniuerſi qui habitant in eo. Et per hoc etiã
rñdet ad doctrinam Bal. et Archi. dũ dif
finiendo iuriſdictionem ordinariam dice-
bant regri territorium ⁊c. Quia vt ſ. dictũ
fuit. Concilium hꝫ vniuerſum mundũ pro

territorio. Sicut dr̃ de Papa. d. c. cūcta per
mundum. ⁊ in. c. per venerabilem. extra q.
fil. ſint legi. Quis tñ hoc iure ꝓbatum nō
fuerit per eos. q̄ s. adeſſe iuriſdictionis or-
dinarie de neceſſitate regrat̃ territoriū: qn-
imo ꝯtrariū ꝓbari vr̃ in epō: qui iuris iuriſdi-
ctionem ordinariam hēre dr̃. Et tñ de iure
Codicis conſtat ipm̄ nullum hēre territo-
rium: qḋ eius ſit ꝓprium: vt no. in l. epale. C.
de epiſco. audi. Licet hodie dicamus epos
hr̃e vniuerſam diocesim pro territorio ſuo
vt no. in. c. cum contingat. de foꝛ. cōpe. ſicut
et dicimus de doctoribus legentibus. Qui
dr̃r hēre iuriſdictionē ordinariā in diſci-
pulos: vt no. in auc. habita. C. ne fili. pro pr̃e.
vbi eſt bona glo. ⁊ Bal. qui volendo ſuſti-
nere ⁊ declarare qḋ dixerat. in l. more ma-
ioꝝ. ff. de iuriſdi. omni. iudi. Dixit q̄ ꝑdicta
eius diffinitio, Quatenus dixit de territo-
rio ꝓcedit in iuriſdictione ordinaria vlī.
Id vo qḋ dr̃ de aliis hn̄tibus iuriſdictio-
nem ordinariā. Procedit in ordinaria par
ticulari: hoc eſt certi collegii vel certaꝝ pſo
naꝝ vt in doctoribus ⁊c. Qui ſine territo-
rio tales hn̄t iuriſdictionē. Sed nec iſta di-
ſtinctio vel regula Bal. eſt bona. ad tollen-
dum ꝯclōnem nr̃am, quoad concilium: qꝛ
videmus multos hēre iuriſdictionem or-
dinariam vlem: ſicut Iudices cartularios.
l. fi. C. vbi. ⁊ apud quem. ⁊ tñ iſti nō hn̄t ter-
ritorium: vnde neceſſe erit dicere cū Bar.
⁊ doc. in l. i. in fi. ff. de iuriſdi. ol. iudi. q̄ ad-
eſſe iuriſdictiōis ordinarie. Territoriū nō ē
neceſſariū: nec de ſuba ipſius iuriſdictiōis.
¶ Non obſtat et illud ſm̄ reqſitum, dū di-
cebat̃: q̄ ad eſſe iuriſdictionis ordinarie re-
quirit̃: q̄ noīe ſuo ꝓprio ꝓnunciet ⁊ non al-
terius. Quia fateoꝛ minorem. Sed nego cō
ſequentiam: q̄ s. cōcilium gn̄ale tale ſit, hoc
eſt q̄ ꝓnunciet noīe pape vel alterius. Im-
mo noīe ſuo ꝓprio ſemꝑ ꝓnunciat: maxime
in his que originant̃ ⁊ ꝓcedunt ab ipſo cō
cilio. Prout per multa ⁊ varia iura oſtēdi-
mus ſ. in ti. qualr̃ ⁊ cuius noīe geſta conci-
lii dictari debeant. Et in ti. de Preſidentia
gn̄alis concilii. Et ad illa iura que allegan-
tur. vbi papa in concilio exiſtens noīe ſuo
ꝓprio expſſo ⁊ non noīe concilii ꝓnunciat: vt
ꝓbat̃ de ſen. excō. ſacro. in. c. ad apſice. de re.
iudi. in. vi. ⁊ c. firmiter. de ſum. tri. ⁊ fide ca
tho. ⁊ alibi ſepe. Rn̄det̃ q̄ ꝓcedunt in cāis
originatis a papa. Quas tñ concilio ꝯgre-
gato nō expedit niſi hīto ꝯſenſu ⁊ approba

tiōe ꝯcilii: vt appꝫ i iuribus ſ. alle. Qḋ qdē
arguit vnitatē ipius iuriſdcōnis: put ſ. dixi.
¶ Non obſtat vltimo loco tex. qui in ma-
teria cōcilioꝝ dr̃ Brocchardicus in. c. ſigni
ficaſti. de ele. inqꝫtum dicit̃ q̄ concilia oīa
per Ro. eccle auctoritatem facta ſunt ⁊ ro-
bur acceperunt: qꝛ ꝑꝑ hoc non negat̃ qn cō-
cilium ordinariam iuriſdictionē habeat: ſi
ue a Deo: ſiue a lege: ſiue et ex ſui ipſius de-
claratione ⁊ decreto: aut ab eccl'ia Roma-
na: qꝛ in hoc non eſt magna vis. Et lꝫ forte
dici poſſet: q̄ aliḋ ſit ſedes aplica: aut papa
ꝑſe: ſeu Romana eccl'ia. Aliud ſit ipſe pa-
pa. c. ſi gratioſe. de reſcrip. Tñ fatent̃ oēs: q̄
pa catholico ⁊ legitime intronizato exiſten
te concilium ab ipſo conuocari: ⁊ oboꝛariq
dꝫ. Ipſeqꝫ in eo vt caput collegii totius ec-
cleſie militantis ꝑſidet: ⁊ maioꝛ de collegio
ꝓculdubio dr̃: ꝑhonoꝛariqꝫ dꝫ: ⁊ ab oībus
in concilio exiſtentibus revereri. ¶ Sicut
in ſili dr̃ de epō exiſtente in caplo canonico
rum ſuoꝝ: ibiqꝫ ꝑſidente ⁊ vocem caplarē
hn̄te. Qui cum ipſis canonicis ita collegia
liter congregatus vnum coꝛpus facere dr̃.
extra de his que fi. a ꝑla. c. nouit. Nā lꝫ vox
epi dicto caſu ſit magni ponderis ꝑceteris
vocibus canonicoꝝ. Tñ qn̄ ſtat vt canoni-
cus, vox ſua cōputat̃ inter alias. Nec ibi hꝫ
cohertionem aut iuriſdictionem aliquā re-
ſpectu illius actus caplaris: niſi implicitā
⁊ incoꝛpoꝛatā cum ipſo caplo: put hr̃ ⁊ no.
in. c. a collatione. de appella. in. vi. ⁊ in. c. po
ſtulaſti. de conceſ. ꝑben. Cum ergo in ꝓpo
ſito nr̃o iuriſdictio ordinaria non tm̄ cōce-
dat̃ ⁊ emanet a Principe: ſed a lege quoqꝫ:
⁊ aliqn̄ ab ipſamet vniuerſitate ſibi iudicē
ordinarium eligente: vt dicit glo. not. ⁊ ibi
no. in. c. ſuſpitionis. in. c. p. ⁊. g. de offi. dele.
et in. c. cum ab eccliaꝝ. de offi. ordi. Et lꝫ nō
appareret a quo iſtoꝝ originem habuerit: ſi
ue conceſſa fuerit a lege: ſiue ab hoīe: ſiue ab
ipſa lege vel ab hoīe: hoc eſt ab ipſo princi-
pe vel vniuerſitate fuerit approbata et ꝯfir-
mata. Negari nō poſſit quin ſit talis: ſicut
dicimus de Vicario gn̄ali epi q hꝫ ordina
riam ſibi ſemel ab hoīe conceſſam: et a iur
approbatam: vt ꝓbat̃ in. c. fi. de cōſue. et i. c.
romana. de appel. in. vi. Unde negari non
pōt quin idem Vicarius: ꝗprimum Vica
rius deputatus fuerit: ordinariam habeat.
Ita in ꝓpoſito cum in caſu nr̃o manifeſte
conſtet. Iuriſdictionem hanc ſemel a Xp̄o
datam fuiſſe cōcilio gn̄ali in pſonis oīum

apl'oꝝ

apl'oꝝ eccliam hanc militātem repñtantiū. Et ſemel vt talem non tm̄ a lege approbatam: vt ꝯſtat iuribus ſepius ſ. repetitis. Sꝫ re ipſa vt talem in oībus cōcilijs hactenus celebratis receptam: cōprobatam tentā: habitā: ꝛ reputatā: ſupfluū vr̄ amplius velle ſ hoc heſitare: aut diſtinguerẽ modo pmiſſo. Preſertis cū iure nullo ꝓbari poſſit ꝯriu̾.

Cauſe que in concilio tractari, expedirīq́ʒ poſſunt.

Cum igit̄ nemini ſenſato dubium eē debeat: qn ꝯcilium generale iuriſdictionem ordinariam vlr̄ habeat in oēs mundi nationes: put luculentiſſime declaratū fuit per conſilia Jcumenica tam antiqua q̄ʒ nouiſſima. Inueſtigandum ſucceſſiue vr̄. Que ſint ille cauſe que in concilio gn̄ali tractari expedirīq́ʒ poſſint ſeu debeant. Et omiſſa poteſtate alioꝝ concilioꝝ ꝓuincialium. ſ. ꝛ ſynodalium. De qbus quoad primam ſpēm. hr̄ i. c. graue. de pben. aliquid in. c. non pōt. de re. iudi. vj. q. iij. ſcitote. ꝛ. q. iiij. c. i. ꝛ. xv. q. vij. epūs. Et quoad ſcdām ſpēm hr̄. xviij. di. per to. De ptāte vō ꝛ materia capl'oꝝ gn̄alium religioſoꝝ hr̄ de ſta. regu. in. c. ea que. ꝛ de ſta. monacho. in. c. in ſingulis. Gn̄alr̄ dicendum vr̄: q in concilio gn̄ali indiſtincte oēs lites: qōnes, ꝛ cāe cuiuſcūq́ʒ qualitatis ſint: vndecunq́ʒ veniant. Et inter vel ꝯ quaſcūq́ʒ perſonas ſint ꝓponi, agi: tractari: ꝛ diffiniri, pñt. Pro qua qdem gn̄ali ꝓpoſitione facit tex. xvij. di. i. c. multis. ibi. Si vō in qualibet ꝓuincia orte fuerint qōnes: ꝛ. ſ. vbi fuerit ſynodus regulr̄ congregata canonice ꝛ iuſte iudicent. Et arguendo de minori ad maius. bene facit tex. xviij. di. de concilijs. Ibi. In qbus de oībus querelis que inter diuerſos eccleſie ordines naſci aſſolent: iudicet: qd̄ ꝓcedere ītelligit. glo. ibi. in ver. ordines. Et quoad cās laycoꝝ. Nas ꝛ ipſi ſunt de ordinibus xp̄ianoꝝ ꝛ eccleſie. xij q. i. duo ſunt gn̄a. Ad idē tex. in. c. pp eccleſiaſticas. ea. xviij. di. ꝛ in. c. qm̄ quidem. Ibi. dūʒ aūt ſynodus agit̄ ſuper canonicis ꝛ euangelicis negocijs ops ꝯgregatos epōs in meditatione ꝛ ſolicitudine fieri cuſtodiendorum diuinoꝝ ꝛ viuificandoꝝ dn̄i mandatorum. Et de cauſis qdem oībus ad foꝝ eccleſie ꝛ Pape ſpectantibus non vr̄ dubitandum per iura ſ. alle. in ti. An concilium gn̄ale iuriſdictionem hēat: ꝛ in ti. pcedenti. per que iura ſatis conſtare pōt: q concilium vle de qbuſcunq́ʒ cauſis tam ciuilibus: q̄ʒ criminalibus: ſpūalibus, tpalibus: ſiue mixtis cognoſcere ꝛ determinare pōt. Precipue aūt vbi cauſe ipſe eēnt ardue: ꝑdifficiles ꝛ de maioribus. Principalr̄. n. ad conciliū ptinet hereſum ꝛ ſciſmatum. Reformationis moꝝ ꝛ belloꝝ inter xp̄icolas cās in concilio tractare vt ſ. diximus, et hr̄ in duobus decretis concilij Baſilienſis: vnum incipit: frequens: aliud incipit. Ad ppetuam rei memoriam: ad laudem dei oīpotentis: ac benedicte: indiuiduecq́ʒ trinitatis. Unde Eugenius quartus durante dicto concilio ſtatuit q cāe ſingulariū pſonaꝝ nec publice nec priuate in eo tractarentur, vt hr̄ in eius extrauag. incipit ad perpetuam rei memoriā paſtoralis cura ꝛc. Quia indignū et abſurdū videretur: q talis ac tanta vniuerſitas occuparetur in minimis: et in his cauſunculis que parui ſunt momenti. Cum incōmodo tot tantoꝝq́ʒ epōꝝ: platoꝝ: et principum totius orbis. Quis concilia diuerſos iudices cāꝝ et ciuilium et criminalium deputare conſueuerint qui dictas audire: et grauiores et magis arduas ad concilium referre cōſueuerunt vt nouiſſime pʒ in geſtis concilioꝝ Conſtantieñ. et Baſilieñ. ꝓut ēt ſ. late retulimus. Illud aūt qd̄ ſ. dicebatur Bene ꝓbari vr̄. xvij. di. cōcilia ſacerdotum. Ibi. Scientes q eius ſedi primum Petri apoſtoli meritum. Deinde ſequuta iuſſione dn̄i: concilioꝝ venerandoꝝ auctoritas ſingularem in eccleſijs tradidit ptātē. Per quem tex. glo. colligit ibi. q Ro. eccleſia habuit auctoritatem a cōcilijs: ſicut Imperator a pplo. xciij. di. legimus. in fi. ſaltem ſcdārio ꝛc. Et q concilium de cauſis pape et alijs arduis negocijs ſe impedire dbeat, facit qd̄ ſeqtur in tex. ibi ſynodalis eē arbitrij in tanto negocio ſequenda preſcribere. Quāte aūt auctoritatis: et eſtimatiōis ſint determinationes et decreta concilij gn̄alis: vt per hoc oſtendatur que cauſe in eo ꝓponi et ab eo terminari debeant. Docet btūs Gregorius. Qui ſacra quatuor concilia ſicut quatuor ſancti Euāgelij libros ſe ſuſcipere et venerari ſatetur. xv. di. ſicut. Et de grauitate cāꝝ in concilijs ꝓpoſitaꝝ et ꝓponendaꝝ colligitur. xvj. et. xvij. di. p to. Et ſ. in ti. quibus concilijs plerīq́ʒ canones ex

his qui i corpore iuris repiunt̃, aſcribant̃. ¶ Sed dubitari conſueuit. Nunqd concilium de cauſis ciuilibus vel criminalibus laycoꝝ: ⁊ de reformatione eoꝝ in capite ⁊ i mēbris ſe impedire poſſit. Et ꝓ parte affirmatiua nōnulli ex Neothericis ⁊ maxime Roſellus in Monarchia. alle. tex. in. c. non opꝫ. xviij. di. ibi. Sed docere que ſunt ad eccleſie ceterorūqꝫ correctionem vtilia ⁊c. Alludendo ad verbum. ceteroꝝ. ꝙ. ſ. per illud importari videant̃ cauſe laycoꝝ. Cum duo ſint genera xpiãoꝝ clericoꝝ. ſ. ⁊ laycoꝝ. xij. q. i. duo ſunt. glo. in. c. ij. de hereti. lib. vj. Cū ergo tex. in. d. c. non opꝫ. premittat clericos per v̾bum ad eccle. Conſequenter per v̾bum ceteroꝝ. laycos cōprehēdere vr̃. Et facit tex. vi. q. iij. in. c. ſcitote. Ibi epos iudices: ad quoꝝ iudicium oēs cāe epoꝝ, reliquoꝝ ſacerdotū ac ciuitatum referant̃. Ponderando v̾bus ciuitatum ⁊c. Omnis tñ iura ꝑdicta loqui videant̃ in conciliis ꝓuincialibus. Sed idem et fortius dicendum vr̃ de conciliis gñalibus. In qbus ꝑꝫ per infinita iura ſ. alle. in ti. quibus concilij; pleriqꝫ canones aſcribātur ⁊c. Cauſas oēs tam clericoꝝ q̄ȝ laycoꝝ tractatas et expeditas fuiſſe et determinari poſſe. ibi. Concilia. n. ad hoc inuenta fuere more maioꝝ vt maiores ibi cāe expedirentur: ſiue eēnt laycoꝝ ſiue clericoꝝ. xv. diſt. ꝫ. ſynodus. ¶ Contra hoc aūt arguit Roſellus vbi ſ. hoc modo. Auctoritas concilij regulr̃ non eſt maior q̄ȝ ſit auctoritas Pape. Exceptis tribus caſibus: hereſis: ſciſmatis: et vſis reformationis. In qbus concilij auctoritas attēdit̃. no. extra de ele. ſignificaſti. no. iiij. di. in iſtis. vbi glo. et. xxxv. q. ix. in. c. veniam. Sed papa reglr̃ extra terras eccleſie non iudicat de cauſis mere ſclaribus inter laycos niſi in certis caſibus, qui no. i. c. ꝫ ex ſuſcepto. in. c. ſi. de fo. cōp. et in. c. nouit. de iudi. Ergo vr̃ ꝙ cōcilium multominus poſſit: illis exceptis. ſe de cauſis laycoꝝ impedire ⁊c. Concludendo v̾o circa hoc dicit ipſe Roſellus, ꝙ aut Epi congregati ſunt i concilio tm̃: etiam cum auctoritate pape ꝓ cauſis fidei ſolum. Et tunc terminari non poterunt: niſi cauſe que ſpectant ad foꝝ eccleſiaſticum: ſiue clericoꝝ ſint ſiue laycoꝝ: vt in caſibus no. in. d. c. ꝫ. et in. d. c. nouit. vtputa. Qñ iudex ſclaris negligens foret: vel vbi conſuetudo diſponeret. Sed vbi de mā peccati: aut cauſe ſpũalis: vel ad foꝝ eccleſie ſpectantis tractaret̃: ſiue vbi layci eſſent de terris eccleſie ⁊c. Uel vbi forte layci ipſi iuriſdictionem pape aut concilij ꝓrogaſſent. ar. in. c. exhibita. et in. c. ſignificaſti. de for. cōpe. et. C. de epi. audien. l. epalem. Intelligēdo tñ in caſibus in qbus ſine licentia ſupioris fieri pōt ꝓrogatio. Iuxta no. in. d. c. ſignificaſti. Et vbi eſſent pſone ſuperiorē non recognoſcentes: vt hr̃ in. c. per venerabilē ꝫ. inſuper. extra qui. filij ſint legi. Alie aūt cāe mere ꝓphane et ſclares inter laycos alios. Neqꝫ ꝑ concilium neqꝫ per papam expediri poſſint: per tex. et not. in. d. c. ꝫ. in. c. nouit. et in. c. ſi clericus laycum. de for. cōpe. in. c. cām. et in. c. lator. qui. filij ſint legi. cū ſi. ¶ Aut ad cōcilium non vocant̃ ſoli epi ꝑlati et perſone eccleſiaſtice: ſed gñalr̃ conuocant̃. Impatores Reges, Principes: et alij ſclares ⁊c. Ut in. c. ad apoſtolice. de re. iudi. li. vi. Et tūc Imperator inqt Roſellus iterponere dꝫ auctoritatem: cum ipſe ibi ſit ſuppremus. Et eo caſu cauſe oēs ēt laycoꝝ in concilio poterūt ꝓponi et terminari. Et qcquid terminabitur ꝑ maiorē partē Epoꝝ, Impatoris: Regum: Principum: et Baronum erit ratus et firmum. Et hoc tale concilium appellat̃ mixtum: quoad cauſas tam ſpũales q̄ȝ tpales, ꝙ ibi oēs indifferēter terminari potuerunt. Ad hoc nihil allegat. Et ꝓpea cū iſta ſua fantaſia de iſto ꝯcilio Mixto: iure non ꝓbet̃: imo cū ſit iuri ꝯ̃ria, vt ꝑꝫ. per iura ſ. deducta in ti. Qui ſint vocales. et i ti. Qui ſint vocandi ad conciliū. Ex qbus clare colligit̃ ꝙ layci ſunt vocis incapaces in conciliis: niſi forte eis vox per concilium cōicaretur iuxta no. in. c. ſcriptum. de elec. cum ſi. Et ꝓ improbatione dicte fantaſtice ꝯclonis, bene facit tex. in. c. vbi nam legiſtis. et in. c. cum ad veꝝ. xcvj. di. et que ibi no. per doc. Ex qbus concluditur: ꝙ ꝫ Impator et layci vocentur et interſint concilio. Tñ ibi habere non pñt vocem: niſi forte conſultiuam. Auctoriçabilem aūt ⁊ deciſiuam ſeu iudicatiuam nequaq̄ȝ hēre pñt: niſi eis cōicaretur: vt ſ. ſit ergo v̾a et indubitata ꝯclo: quicquid ſ. dcm̃ ſuerit. ꝙ concilium legitime cōgregatum. De qbuſcunqꝫ cauſis tam clericorū q̄ȝ laycoꝝ: ſi ad illud deducantur cognoſcere ac decidere poterit. Que concluſio ꝓbari vr̃ ex iuribus ſ. deductis in. c. i. de iudi. de libel. obla. c. i. xxj. di. c. vlti. iiij. q. v. c. ſi. et v. q. iiij. c. i. et ſi. extra de ſpōſa. c. i. vbi Abb. Panor. poſt alios infert per illum tex. concilium gñale iuriſdictionem a xpo hēre in

omnibus

omnibus cauſis totius orbis decidendis: q̄d clare comprobat.d. Alexander de neuo. in.c.i.de conſan.z affi.z hr̄ alibi ſepe. Mõ q̄ donec concilium Conſtantieñ. q̄nta ſeſſione z alibi ſenſiſſe:imo aperte z formalr̄ decla raſſe vr̄ ſub hmōi v̄bis.vz. ſancta ſynodus declarat q̄ ipſa in ſpū ſcō legitime ꝯgrega ta concilium ḡnale faciens z eccl̄iam catho licam repñtans:ptātem a xp̄o imediate hz cui q̄libet cuiuſcunq̄ ſtatus vel dignitat̄,et ſi papalis exiſtat obedire teneť. In hijs ma xime que pertinent ad extirpationē ſciſma tis:z reformationem dicte eccleſie in capi te z in membris zc̣.

❡ An concilium diſpenſet contra ius po ſitiuum diuinum vel naturale.

Oppoſito igiť q̄ conciliū ge nerale de cauſis/vt p̄ferť/co gnoſcere ac decidere poſſit. Queri nunc poſſet id de quo ſepe dubitať. Nunqd.ſ.conci lium ḡnale ptātez hēat diſpen ſandi ꝯ diſpoſitionem iuris poſitiui:vel na turalis:aut diuini. Et vr̄ Abbati Panor. in diſputatione ſua que incipit.Ep̄s z q̄dã rector,et dn̄o Petro de monte ep̄o Brixia no in libello Monarchie ſue.in v̄ſi.ſexta cō cluſio:arguendo ad partes: lz vnus coꝶ al terum non referat:q̄ concilium ḡnale non ſolum ſede vacante,ſed et papa viuente,nō poſſit apponere manum ad ea que ſunt re ſeruata Ro. pontifici. in ſignum ſuppreme ptātis et dignitatis ſue. Immo q̄ nō poſſit beneficia ꝯferre eccl̄iaſtica. Nec alia que gra tioſa ſunt concedere. Excepto ſi caſus occur reret extreme neceſſitatis. Quo caſu dicūt ipſi concilium erit adminiſtrator neceſſari us papatus:et non voluntarius. ❡ Quod aūt concilium ſede vacante ante creationē pape non poſſit ſe impedire in conferēdis dignitatibus et bñficijs eccl̄iaſticis:vel alia que ſunt voluntarie iuriſdictionis exerce re,niſi maxima neceſſitate cogente.alle.glo. quā dicit eſſe menti tenendam.in.c.quāq̄z. de elec.lib.vj.facit.lxx.di.in illis.xxij.di.c.i. In q̄bus dicit ipſe ꝓbari,q̄ ptās ꝓuidendi de ep̄atibus:ex antiqua eccleſie conſuetudi ne ſpectat ad papam: lz ptās ꝓuidendi de inferioribus bñficijs data fuerit ep̄is:et alijs prelatis ordinarijs.xvj.q.vij.oēs baſilice.x. q.i.regenda. Unde non dz concilium ꝯ hãs antiquas ordinationes aliquid attentare. Nec iura vel p̄eminentias pape violare,ar. in cle.ne romani.de elec.et de maio.et obe dien.cum inferior. Item ſicut capl̄z rep̄ſen tat eccleſiam cathedralem.de teſta.c.relatū. il.ij.et tñ ſede vacante non confert bñficia ſpectantia ad ſolius ep̄i collationem. Ne.ſe de vacante.c.i.lib.vj.no.glo.in cle.i.de here ti. Jo.mo.de maio.et obe.c.i.lib.vj. Ita nec concilium repñtans eccleſiam vlem dz ſuc cedere pape in ptāte conferendi bñficia: et alia faciendi:que ad eum ſolum ſpectare vi denť. Preſertim q̄ non pōt dici plenū con ciliū ſine papa.xvij.di.multis. Et ꝓpterea dicit ipſe dn̄s Barienſis q̄ hac conſyderatione concluſiue pōt dici: q̄ niſi magna ne ceſſitas vrgeret. Ita q̄ per conſtitutiones iā factas negocio inſtanti ꝓuideri non poſſet: et ſine maximo detrimento non poſſet pro uiſio differri:poſt creationem ſummi pon tificis: concilium de ptinentibus ad papaz nunq̄z ſe poterit impedire. Et ita dicit ꝓce dere argumenta per ſe facta ꝯ hanc conclu ſionem,q̄ ſicut neceſſitate vrgente vnū mē brum vuť officio alterius: z non alr̄.lxxxix. di.c.ſingula. Ita z corpus concilij inſtante neceſſitate z nō alr̄:dz fungi officio capitis hoc eſt pape. Et tunc ipſe xp̄s cuius negocia geruntť in concilio erit vnicum caput eccl̄ie ſine vicario.no.gl.in cle.ne romani. de ele. z.i xiiij.q.i.loq̄tur dn̄s. Erit ergo conciliuꝫ his caſibus neceſſitatis iminentibus admi niſtrator neceſſarius: z non voluntarius. Et hoc/inq̄t ipſe/vr̄ hēre magnam eq̄tatem. Et rñd.ad motiuum factum de btō Mat thia aplo: qui electus fuit a concilio aploꝝ. Actuū ꝑ caplo. Quia inq̄t Petrus ibi fuit tanq̄z ꝑncipalis:z ꝓpoſuit negociū:oēs au tem alij apli ꝯſenſerunt,elegerunt,z ꝓuide runt pp maiorem firmitatem: z pp nouita tem eccl̄ie. Et q̄ ipſe Petrus ita voluit z conceſſit. Poſtea tñ ipſe ſolus de ep̄atibus ꝓuidit:vt in.c.in illis.lxx.di.qui tex.ſm eū eſt menti tenendus. Et declarat ptātez pa pe ſuper eccl̄iam z concilium exemplo Pe tri,vt no. Inno.de cle.non reſi.ex geſtis.de re.iudi ad aplice.li.vj. ❡ Nec obſtat q̄ po teſtas a xp̄o data fuerit toti eccl̄ie. Et rñd. verꝝ eſſe q̄ dn̄s oēs aplos pares fecit Petro conſecratione z ordine ſed non iuriſdictio nis auctoritate. In qua Petrus oībus p̄fuit: vt no.glo.xxi.di.in nouo.xxiiij q.i.loquiť.ex tra qui. ſi. ſint legi. in.c. per venerabilem,

¶ Ad alr ſm eum. Tenēdo indiſtincte ꝙ
oīs ptās ſit in eccl̄ia: dicendum eſt illud eē
veꝝ quoad habitum, non aūt quoad actū
ꝛ exercitium: qḋ qdem eſt tm̄ in Petro et
eius ſucceſſoribus. Et hinc eſſe dicit ꝙ viuē
te vnico ꝛ catholico pontifice ex quo ceſſat
oīs rō neceſſitatis ꝯcilium gn̄ale nō pōt po-
nere manum ad ea que ſunt pape reſeruata
rōnibus ſupradictis. Item qꝛ eſſet ponere
duo pncipia in eccl̄ia: qḋ eſt hereticū. xxiiij.
q.i. loquit̄ §. ſi xxij. di. c. i. Et pro hac ꝯclōne
eſſe poſſet talis rō. Certum eſt ꝙ duo eādē
rem inſolidum: eodem modo poſſidere nō
pn̄t. ff. cōmoda. l. ſi vt certo §. ſi duobus vehi
culum: ſed nemo dubitat quin papa ſolus
ſit in quaſi poſſeſſione adminiſtrādi papa-
tum: ꝛ exercendi poteſtatem clauium in to
ta eccleſia: vt pꝫ ex ſupius dictis. Ergo cōci-
lium non pōt eſſe eodem tpe in dicta quaſi
poſſeſſione pp impoſſibilitatem. Poſt hec
tandem ꝯcludit ꝙ viuēte vnico paſtore nō
heretico concilium non pōt abſoluere: vel
alteri cōmittere vt abſoluat a nota excōica
tionis, a qua non abſoluit inferior Ro. pō-
tifice: ſicut eſt illa que incurrit̄ per canonē.
xvij. q. iiij. c. ſiquis ſuadente diabolo. ¶ Itē
non pōt diſpēſare in ſecundo, aut tertio gra
du affinitatis. ¶ Nec cum irregularibus:
pro quo alle. glo. (vt dicit ipſe) valde ſingu
larē. in. c. clerici. de de. excō. miniſtra. ¶ Itē
non pōt pallium tradere Archiepis: qḋ ſū-
mit̄ de corpore beati Petri. de ele. ſiquis.
¶ Et in ſumma dicit ꝙ non pōt facere ea
que ſunt reſeruata pape: ꝛ ſi ea facit, nullius
ſunt momenti: tanꝙ̄ facta a non hn̄te pote
ſtatem. vij. q. i. factus eſt cornelius ꝛ quaſi p
to. extra de iure patro. c. qḋ aūt. cum ſimi.
¶ Et pro hac ꝯclone ad illud qḋ ſ. dixit, ꝙ
eccl̄ia hꝫ iuriſdictiōem in habitu: ꝛ non in
actu: dat vnum ſile de papa: quoad iuriſdi-
ctionem tpalem: quam ſm cōem canoniſta
rum ſententiam. de qua in. c. nouit. de iudi.
hꝫ in habitu: cum tn̄ in actu ſit penes Im-
peratorem: vnde ſicut viuēte Impatore: pa
pa non pōt exire in actū iuriſdictionis tpa-
lis: nec deducere in exercitium qḋ hꝫ in ha
bitu. Qḋ oñdit xp̄s cum Petro extrahenti
gladium ꝛ Malchū pcutienti iuſſit vt gla-
dium reponeret in vaginam. Quam tn̄ iu
riſdictionem ēt actualr exercet Papa Im-
peratore mortuo. de fo. compe. c. lꝫ. ēt in ter-
ris imperij. Nam in terris eccl̄ie eam ſem-
per ꝛ indiſtincte exercet ſine ꝯdictione aliq̄

de appel. c. ſi duobus. vbi no. Ita in ꝓpoſi-
to nr̄o: lꝫ eccleſia habuerit claues ptātis in
habitu. Tn̄ papa eas hꝫ in actu ꝛ in exerci-
tio. Quia et tm̄ dictū fuit. Paſce oues me-
as. Io. vlti. caplo. extra de ele. ſignificaſti. Et
alibi Luce. xxij. c. ei dictum fuit. Et tu aliqñ
conuerſus: confirma fratres tuos. Que ver-
ba inquit ipſe ſonant in exercitium iuriſdi
ctionis. Ergo viuente papa eccleſia non dꝫ
deducere dictam iuriſdictionem in actū, lꝫ
illam habeat in habitu. Qḋ gn̄alr cōcludit
eſſe veꝝ in oībus cāis ſpectātibus ad Ro.
pontificem. De qbus in glo. magiſtra. in. c.
poſt tranſlationē. de offi. lega. ꝛ de exce. p̄-
la. in. c. ſicut vnire. cum concor. ¶ Sed ſal-
ua ſemper reuerentia tanti patris. Mihi ſa
ne vr̄ ꝙ ſibi alijſqꝫ hmōi ꝗlitis ſtudioſis ni
mis placere ſtuduerit. Dum vlis eccleſie ge
neraliſqꝫ concilij auctoritatem: dignitatē: ꝛ
iuriſdictionem oēm cōfundere: ac nihili fa-
cere contendit. Qūis aūt iſta indagatio de
pendeat ab illa ꝓfundiſſima materia pote-
ſtatis pape ꝛ concilij: de qua plenius ī. l lo-
co ꝓ̄p̄o diſſeremus. Attamen ne fruſtra di-
cta dn̄i Brixienſis recitaſſe videamur. Cō-
trariam ſententiam de iure dioceſano ir-
rep̄henſibilem arbitror. Et moueor ꝓ nunc
per iura ꝛ rōnes de qbus meminiſ. in tit.
Nunquid concilium gn̄ale habeat iuriſdi-
ctionem, ꝛ in ti. p̄cedenti. Maxime aūt ꝙ
negari non pōt: quin eccleſia vniuerſalis iu
riſdictionem habuerit: ꝛ clauium poteſta-
tem a xp̄o: cum dixit apoſtolis oībus in pſo-
nam ipſius eccleſie. Io. vlt. c. accipite ſpiritū
ſanctum. Quoꝝ remiſeritis peccata ꝛc. Et
Matthei. xviij. ſi peccauerit in te frater tu-
us ꝛc. ꝛ ibi. ꝙ ſi te non audierit dic eccle-
ſie. Et ꝓſequit̄. Amen amē dico vobis qō-
cunqꝫ ligeueritis ſuper terram erit ligatus
ꝛ in celis ꝛc. Et per hec dicebam ſ. cum tex.
de peni. ꝛ remiſ. in. c. noue ꝗdā: ꝙ dn̄s Je-
ſus xp̄s vniuerſis apoſtolis. i. eccleſie vniuer
ſali claues regni celoꝝ cōmiſit. Per quem
tex. Io. an. ꝛ alii. Notando p̄lalitatem cla-
uium inferunt iuriſdictionem vtriuſqꝫ fo-
ri eccleſie ꝛ conſequenter concilio gn̄ali eas
rep̄n̄tanti conceſſam fuiſſe. Qḋ cōprobant
tex. ꝛ iura ſ. alleg. xix. di. in. c. ita dn̄s. xx. di.
in nouo. ꝛ. xxiiij. q. i. loquit̄. Per q̄ iura ne-
gari non pōt quin hmōi iuriſdictio eo mo
do eccleſie in vnum cōgregate ꝛ vnite quo
apoſtolis congregatis ꝛ vnitis ꝛ eo modo
quo Petro vt capiti cōceſſa fuit. Cū ibidē

expreſſe

expreſſe dicatur ꝙ Petro vt capiti data ex
titit: ⁊ ꝙ ceteri apli pari conſortio honores
⁊ ptātem acceperunt. Non diuidendo tñ ꝑ
pter hoc vnitatem ipſius eccłie: que| vt. ſ. di-
xi| vnica eſt. Sed potius tenendo ꝙ petrus:
ls caput ſit: in corpore tñ exiſtat ecclie, ⁊ ec-
cleſia in Petro. Ita ꝙ pari ꝯſortio hāc au-
ctoritatem iuriſdictionem vnus per alteꝝ
receperit ⁊ eꝝ. Atqꝫ ita me vbiqꝫ tenuiſſe ⁊
tenere ꝓfiteor. Inherendo ſententie ſaluato
ris nrī. Jo. xvij. c. vbi loquendo ad patrem
de diſcipulis inqt pr̄ ſancte ſerua eos i noīe
tuo quos dediſti mihi: vt ſint vnum ſicut
⁊ nos. Et. I. vt oēs vnum ſint ſicut tu pr̄ in
me ⁊ ego in te vt ⁊ ipſi in nobis vnū ſint
⁊ ego claritatem quā dediſti mihi dedi eis
vt ſint vnū ſicut ⁊ nos ſumus. ⁊c. Per que
verba apparet manifeſte vnitas ecclie ⁊ oī-
um apłoꝝ: ⁊ ꝙ xp̄s eius ſponſus in ea inue
niat. Qd aūt concilium gñale hanc ptātes
⁊ iuriſdictionem vtriuſqꝫ fori habuerit: ex-
ercuerit: ⁊ in eius poſſeſſione vel quaſi ſem
per. Et tā papa viuo qꝫ mortuo fuerit: ſtul-
tum ⁊ ſuperfluum vr̄ heſitare cum iura no
ſtra oīa vndiqꝫ locupletiſſima teſtimōia af-
ferant: que colligunt. ſ. in ti. Quibus conci-
lijs plerīqꝫ canones ex his. q in corpore iu-
ris hñr aſcribant. ⁊ alibi. Et ꝙ ecclia vlis
pari conſortio eandem ptātem ⁊ auctorita-
tem habuerit: quā habuit Petrus: vt dicūt
iura ſſdicta. Pꝫ luce meridiana clarius. in
. c. concilia ſacerdotum. xvij. di. iuncta eius
glo. ⁊. iij. q. vj. in. c. dudum. vbi glo. fatet̄ ꝙ
concilia gñalia ſaltem ſcd̄ario dederunt: cō-
firmauerunt: ⁊ approbauerunt principatus
ecclie Ro. beato Petro: dꝫ a xp̄o ei principa
liter datus fuerit. xxj. di. qꝫuis. xvij. di. §. hic
etiam. ⁊. ix. q. iij. alioꝝ. Nūqd ergo ex eo ꝙ
eccleſia vlis: in qua erat Petrus: ⁊ que hāc
iuriſdictionem pariter cum eo pari ꝯſortio
habuit: voluerit iuriſdictionem ipſam exer-
ceri per Petrum tanqꝫ per caput miniſte-
riale ⁊ xp̄i vicarium: dicendum erit ꝙ ipſa
eccleſia eadem iuriſdictione ſeipſam priua-
uerit? Certe qui hoc diceret diſſipere vide-
ret̄: qꝛ hoc modo fateri oporteret: ꝙ eꝑs vi-
cario ſemel ab eo conſtituto: qui eius ordi-
nariam iuriſdictionem exerceret: ſeipſm pri
uaret: ⁊ ea amplius vti nō poſſet: qd̓ nemo
dicere auderet to. ti. ff. de offi. eius. cui man-
da. eſt iuris. ⁊ de offi. vica. per to. Et ꝙ hoc
verum ſit pꝫ exemplo ⁊ decreto ipſoꝝ apo
ſtoloꝝ. ⁊ primitiue eccleſie nr̄e: qui ita inter-

pretati fuerunt: ⁊ optime intellexerunt: cum
in cā fuerint. Nam qꝫuis petrus viueret ⁊
ab eis in caput miniſteriale ad exercendam
dictam iuriſdictionem eis a xp̄o pariter cō
ceſſam conſtitutus fuiſſet. Tñ ipſm qñqꝫ pe
trum orthodoxam xp̄i fidem diſſimulātes
ſeu potius negligentem: ⁊ xp̄ianos ſcandali
ȥantem ac iudayȥare ꝑmittentem correxe-
runt. Et paulus Apl̄s ei in faciē reſtitit, oſtē
dendo qd̓ modo dicebam: ꝙ. ſ. eadem eſſet
⁊ par poteſtas oībus. Nā vt inquit diuus
Hieronymus: qd̓ hr̄. ij. q. vij. c. paulus. Pau
lus petrum reꝑhendit, qd̓ non auderet: niſi
ſe non imparē ſciret. Nec hodie negat qſqꝫ
quin papam hereticū ⁊ male de fide ſentiē-
tem: aut vlēm eccliam ſcandaliȥantem: con
cilium gñale corrigere: iudicare: ⁊ deponere
poſſit: vt hr̄. xl. di. ſi papa. iuncta eius gl. no.
Nam ⁊ apli dñi oſtendebant hanc paritita
tem poteſtatis cum petro: qꝛ ls eum conſti-
tuiſſent in caput miniſteriale. Tñ cū opus
erat ipſius opera vtebant̄ vt ꝯfratris ⁊ co-
ep̄i: non aūt vt dñi a corpore eccleſie abſolu
ti vt Monarche, pꝫ Actuum. viij. c. vbi dr̄
qd̓ cum Samaria recepiſſet v̄bū dei. Miſe
runt ad eos petrum ⁊ Joānem. extra de ſa
cra vnctio. c. i. Ergo petrus ibi non erat vt
princeps. Sed ab apoſtolis ab ipſa eccleſia
mittebat̄. Sicut ⁊ alij apoſtoli: ad orandū
⁊ predicandum gentibus ⁊c. Et ꝑpea dixit
tex. xxj. di. §. hoꝝ. ꝙ petrus quaſi princeps fa
ctus eſt: vt non eſſet vere princeps: ſed qua-
ſi princeps. Et dicit paulus apl̄s ad Galla-
tas. ij. c. Et cum cognouiſſem ḡſam que da
ta eſt mihi. Jacobus: Cephas: ⁊ Joānes: qui
videbant̄ eſſe columne dederunt dextram
ſocietatis mihi ⁊ Barnabe. Ergo petrus
ſolus non erat columna. Nec ei erant ſerui
alij apoſtoli, maxime in concilijs ⁊ congre
gationibus coꝝ vbi eccleſia vniuerſalis cō-
ueniebat. Et per apl̄os ⁊ diſcipulos repñta
bat̄. Sed erant oēs confratres coep̄i. Unde
hac cōſyderatione papa non appellat ep̄os
ſeruos aut ſubditos ſed fratres: extra d̓ cri.
fal. c. qꝫ graui: Juxta illud. Maximum dñi
verbum vnus eſt magr̄ vr̄: oēs aūt vos eſtis
fratres. Matthei. xxiij. c. Et paulus dr̄ non
fuiſſe petro impar. ij. q. vij. paulus. Immo
eius ſocius ⁊ cōfrater tā in vita qꝫ in mor-
te deſcribit̄. Juxta illud qd̓ quotidie decan
tat eccleſia. Glorioſi principes terre, quō in
vita dilexerunt ſe: ita ⁊ in morte nō ſunt ſe
parati. ij. q. vij. c. bti petrus ⁊ paulus. Per

que oīa iūctis multis alijs argumētis que
induci poſſent: māifeſte pꝫ ꝙ hmōi ordina-
ria iuriſdictio: non minus in vniuerſali ec-
cleſia ꝙꝫ in petro, pari tñ ⁊ vnito conſortio
radicata ⁊ plātata fuerit a xp̄o. Et ꝙ in ea
iugiter ⁊ ꝑpetuo remaneat: remāſuraqꝫ ſit:
qtqꝫ eccleſia ipſa ⁊ vlē concilium ea libere
vti poſſit. Quotienſcūqꝫ occurrit ipſam in
concilio congregari: ſiue vacante: ſiue plena
exiſtente ſede papali. Cum ſemꝑ xp̄m prin-
cipale caput: ⁊ ſponſum ſuum habeat ꝓſidē
tem: quotienſcunqꝫ in eius noīe legitime cō
gregat̄. Matthei. xviij. c. Et ꝓphanum qui
dēꝫ videret̄ dicere, ꝙ eccleſia vnica xp̄i ſpō-
ſa ⁊ pientiſſima mater nr̄a extra: quā nemo
ſaluari pōt, de ſum. tri. ⁊ fid. catho. c. firmi-
ter. Iuriſdictionē non hēret: que ⁊ caput ⁊
membra aberrantia corrigere poſſet. Hanc
ſententiā intrepide firmat ⁊ ꝓſequit̄ Car-
di. Zabarel. in trac. de ſciſmate. ques poſuit
in Lectura ſua. poſt. c. ls. de ele. in. i. q. vbi di
cit ꝙ eccleſia Ro. vacante vniuerſalis eius
poteſtas reſidet in ipſa tota eccleſia: que eſt
fidelium congregatio. de con. diſt. i. eccleſia.
de biga. debitum. de elec. fundamenta. lib.
vj. ⁊ vt inqt ipſe ita ēt dicūt ph̄i, ꝙ regimē
ciuitatis conſiſtit penes ꝯgregationem ci-
uium, vel ipſius congregationis partes va-
lentiorem: que ſententia colligit̄ ab Ariſto-
tele. iij. politicoꝝ. c. viij. Unde conformiter
dicendum eſt: ꝙ regimen totius orbis pe-
nes congregationes vl̄em totius orbis: vel
ipſius valentiorem partem conſiſtat. Et re
gimen eccleſie vniuerſalis penes eccleſiam
vl̄em: que per gñale cōcilium repn̄tat̄: ipſo
concilio legitime congregato: cum ſuo capi
te | vt ſepius dixi | vel penes ipſius eccl̄ie par
tem valentiorem: que in concilio reſidet: cō
ſiſtere debeat. l. di. dn̄o ſcō ad fi. Nec refert
ꝙ oēs xp̄iani non ꝯueniant in ꝯcilio gñali.
Quia vt elegāter inqt Inno. in. c. fi. de ma
io. et obedi. ſatis eſt: ꝙ in rebus et negocijs
vniuerſitatum ꝯueniāt Rectores: vel pars
illa que magis idonea vr̄. C. de iura. calum.
l. ij. §. finaūt. ff. de condi. et demon. l. munici-
pibus. de ꝓcu. c. fi. et qō no. per ipſm Zaba-
rel. in. d. c. fi. de maio. et obe. q. i. Et in hoc i-
quit ipſe. d. Cardinalis non opꝫ inſtare: qꝛ
periti canonum in hoc cōiter ꝯueniūt. Qō
verbis ſufficere debuiſſet. d. Brixien. Que
ꝯclō ꝓbat̄, vt ſepius dixi: extra de elec. in. c.
ſiūs. de libel. obla. in. c. ignarus. de ſponſa.
c. de francia. de iudi. c. i. cum concord. ¶ Et

quoad diſpenſationes arguendo de minori
ad maius dixit. Spec. in. c. de diſpēſa. §. ſunt
quoqꝫ. vlr̄. item concilium: ꝙ concilium di-
ſpenſat ꝯ aplōs: vt leg. et no. lxxxij. di. in. c. pre
ſbyter. in prin. vbi pꝫ. ꝙ lꝫ apoſtoli ſtatuiſ-
ſent: ꝙ pꝛſbyteri fornicarij deponerent̄: vt hr̄
lxxxi. di. in. c. pꝛſbyter: aut diaconus. Tñ con
cilium Grāgienſe. de quo in. d. c. preſbyter.
lxxxij. di. diſpenſauit ꝯ canones aploꝝ: vt ēt
firmat glo. ibi. in ver. apoſtoloꝝ. Qō ſi con
tra aplōs diſpenſat. Quis ſane mentis nega
ret aut dicere auderet ꝯcilium ꝯ ius poſiti-
uum pape vel Imperatoris nō poſſe diſpē-
ſare. Cum ibi ſit oīum fidelium ꝯgregatio
atqꝫ vnica iuriſdictio. Pro qꝫ roboꝛe bene
faciunt que ſcribunt̄ per Archi. ⁊ Gemini.
poſt eum. in. c. porro. lxvj. di. per ea que pōit
Inno. in. c. fi. de ſacra. non iter. in prima gl.
¶ Ubi no. dixit. ꝙ eccleſia vl̄is pōt omitte
re oēm formam ab aplīs traditam. Preter
illam corporis ⁊ ſanguinis xp̄i: ⁊ illam que
tradita fuit in baptiſmo. ad qō alle. de con.
di. ij. ligdo. Et poteſt eſſe rō, qꝛ ſi per apoſto
los: ⁊ ſic per eccleſiam vl̄em huiuſmodi for
me in ſacr̄alibus inuente ⁊ ſtatute fuerunt:
ꝓut affirmant idem Inn. Jo. an. ⁊ alij vbi
ſupra. Ergo cum eius ſit tollere cuius eſt cō-
dere: non mirum ſi ipſa eccl̄ia vl̄is: dictas
formas moderari ⁊ ꝓrſus ēt tollere poteſt:
lꝫ ab aplīs eꝛoꝝ ꝑdeceſſoribus inuente ſta-
tuteqꝫ fuerint. Et ꝑpea dicebat Joā. an. vbi
ſupra in pe. col. ꝙ papa ⁊ eccleſia pōt in tali
bus formis nouas ſtatuere: ⁊ alias conſtitu
tiones facere: dūmodo non ſint ꝯrie ꝯſtitu
tionibus dei. Qꝛ aīe ⁊ que ad eas pertinēt
ſunt de iuriſdictione ⁊ foro pape ⁊ ſanctoꝝ
Patrum. Ad hoc. x. di. ſuſcipitis. xcvj. diſt.
cum ad veꝝ. de maio. ⁊ obe. ſolite. Nec mi-
rum dꝫ videri. ꝙ in iſtis ſacr̄alibus ex ꝯſti-
tutione eccleſie caracter infigat̄ aīe: qō qdaꝫ
heretici negare vident̄. Qꝛ ēt ex ꝯſtitutione
Imperatoris infigit̄ caracter militaris aīe
militis indiuiſibilr̄. i. q. i. qō quidam. Qō ſi
princeps terreſtris militie hoc facit: fortius
hoc facere pōt eccl̄ia vl̄is ⁊ gñale concilium
ar. xxx. q. iij. c. i. Et quoad ꝓncipale ꝓpoſitus
nr̄m ꝙ. s. concilium de diſpenſationibus ⁊
alijs oībus negocijs ad voluntariam iuriſ-
dictionem ſpectantibus ſe impedire poſſit
etiam papa in humanis agente ⁊ eidem cō
cilio vnito vel ꝓſidente ſeu ab eo per here-
ſim deficiente. Dicit Jo. an. in. c. non dꝫ. de
ꝯſan. ⁊ affi. ꝙ in concilio gñali Lugdunen̄,
Quod

Quod celebratum fuit per Grego.x. Anno
xp̄i.Mcclxxiiij.ꝛ durauit a principio men-
ſis Maij:vſqꝫ ad menſem Auguſti: vt re-
fert idem Jo.an.in.c.nemo.de ele.li.vj.fuit
tractatum de tollendo impedimēto publi-
ce honeſtatis:ꝛ ꝙ aliq̄bus ex p̄ribus vide-
bat illud ſimpl'r tollendum:alijs videbat
duꝫ illud tolli debere: ſed ſuadebant dari
ptātem ep̄is diſpēſandi circa illud. Alij vō
aſſerebant illud reſtringi debere ad ſpōſam
primi ꝛ ſecundi gradus tm̄:ꝛ in alijs duo-
bus gradibus tolli. Et ſubdit ꝙ q̄uis ꝑ p̄ſi
dentes concilij deliberatum fuiſſet. Scōm
hanc vltimam opinionē conſtitutiones fie-
ri debere. Tn̄ per ꝯcilium non fuit receptū
nec obtentum. Et ꝙ concilium fuerit ꝛ ſit
in poſſeſſione vel quaſi ptātē ꝛ iuriſdictio-
nem ſuam ordinariam libere exercendi:ſta
tuendo:iudicando:diſpenſando, iura limi-
tando vel interp̄tando ꝛc.bene colligit vbi
cunqꝫ concilij canones h̄n̄r.ꝛ ꝓbatur.xi.q.
i.ſiqs clericoꝝ.xij.q.ij.c.ſancimus. Qui tex.
fuit concilij Toletani.in.c.ſtatuimus. in cō
cilio Agathen̄.in.c.ſiquis ex clericis.in.c.ſi
quis ep̄s.in.c.diaconi.ea.cā.ꝛ.q.ꝛ quaſi per
to.xxj. di.c.vlti.vbi formal'r d̄r. Jn tm̄ hāc
p̄ſumptionem ſancti patres apud Calcedo
nem deteſtati ſunt:vt dioſcoꝝ, Alexādrinū
Antiſtitem īter cetera iccirco potiſſi'' ſine
vlla reſtitutione dānauerunt ꝛc.v.q.iiij. ꝛ
v.ꝛ alibi ſepiſſime. Ex q̄bus manifeſta ꝛ cō
cordi aſſertione colligit. Concilia ḡnalia de
rebus oībus ad regimen eccleſie vniuerſa-
lis ꝛ totius orbis q̄ad vtriuſqꝫ fori iuriſdi
ctionem ſemper diſpoſuiſſe:ordinaſſe: ꝛ de
terminaſſe etiam papa viuente atqꝫ p̄ſte.
Qō ēt cōprobat.xcvj.di.in.c.bn̄ qdē. Ubi
concilium papa p̄ſte atqꝫ p̄ſidente diffinit:
ꝙ laycis diſponēdi de rebus eccleſie nulla
ſit facultas,ad idem de ſponſa.c.i.ꝛ.lxiij.di.
hadrianus.ii.i.vbi ſynodus.viij'. q̄uis in
ea p̄ſiderent Legati pro hadriano pontifice
maximo Fotinū anathematiçauit ꝛ Igna
tium reſtituit:ac diffiniuit ꝛ ſtatuit: ꝙ ele-
ctiones epoꝝ per clericos fierent:ꝛ ꝙ layci
in illis ſe non impedirent ꝛc. ¶ Corrobo-
rata igit hac ꝯcluſione modo p̄dicto. Nunc
reſtat vt r̄ndeamus iuribus ꝛ rōnibus al-
legatis per.d.Burien.ex aduerſo. ¶ Non
obſtat igit ꝓ.glo. in.c.quāq̄z. de elec. lib.vj.
Jnq̄ztum dixit ꝙ electio epoꝝ deuoluitur
ad papam:q: per hoc non negat quin con-
cilium quoqꝫ de eccleſijs cathedralibus di-
ſponere poſſit. Et ſic non ponit hoc eſſe:qō
ab hoc contingit abeſſe. ¶ Minus obſtat
tex.in.c.in illis.lxxx.di. q: lꝫ ibi dicat beatus
Petrum p̄cepiſſe epos p̄imates vel patri-
archas poni in ciuitatibus ꝛ locis vbi erāt
flamies aut archiflamies tp̄e ethnicoꝝ ꝛc.
Tn̄ ꝓpter hoc non tollit poteſtas concilij
nec d̄r ꝙ hoc alijs aplis facere non licuerit
cū ipſo papa:quinimo Lucinus Papa in
.c.vrbes.ea.di.formal'r dicit. Jn ipſis vero
vrbibus poſt aduentum xp̄i apli ꝛ eoꝝ ſuc-
ceſſores Patriarchas ꝛ p̄imates poſuerūt
ꝛc. Per quem tex.clare conſtat hanc ptātes
ꝓuidēdi eccleſijs cathedralibus eccleſie vli
etiam reſeruatum fuiſſe. Et hoc approbare
v̄r illud qō Ro.pontifex hodie ſeruat q: ꝓ
uiſiones eccleſiaꝝ cathedraliū non facit niſi
in conciſtorio fratrum:hoc eſt dn̄oꝝ Cardi
nalium. Ergo fortius id fieri poterit ꝛ de-
bebit per conciſtoriū vlis eccleſie,vbi ꝛ ipſe
Pontifex ꝛ Cardinalis ꝛ alij ep̄i ſunt icor
porati ꝛ in ſpū ſcō ꝯgregati. ¶ Et idem re-
ſpondet ad tex.in.c.i.xxij.diſt. Dum inqt ꝙ
Ro.eccleſia inſtituit ep̄atus Metropoles
ꝛ primatus ꝛc. Nec per hoc ꝙ concilium ꝓ
uideret de hmōi eccleſijs diceret violare iu
ra ꝛ priuilegia pape: ſed potius diceret vti
iure ſuo:ꝛ ea ptāte:que ſibi a xp̄o tradita fu
it:ꝛ penes eam exiſtit cum papa. Non eſt ēt
bona comparatio vel illatio de caplo eccl'ie
cathedralis ad concilium. Dicendo.ſ.caplꝫ
ſede vacante non ꝯfert:nec vtit iuriſdictio
ne voluntaria ꝛ gratioſa ſpectante ad ſolū
ep̄m. Ergo nec concilium ſe impedit de ſpe
ctantibus ad papam:q: nulla eſt conueniē-
tia de caplo ad ꝯciliū. Naꝫ caplꝫ hꝫ iuriſdi-
ctionem ſubalternam reſtrictam ꝛ limita-
tam a iure cōi:pp īminētē neceſſitatem: vt
pꝫ in.c.cum olim.ꝛ in.c. his que in āliquis.
ꝛ in.c.i.de maio.ꝛ obe.lib.vj.no.in.c.i.ne.ſe
de vacante.eo.lib. Nec caplꝫ hꝫ idem ꝯſiſto
rium:ꝛ ptātis:ſeu iuriſdictionis cōſortiū:
ꝓut hꝫ concilium ḡnale cū papa: ꝓut.ſ.oſtē
dimus. Nec hꝫ aliquo caſu iuriſdictionem
vel ſupioritatem caplꝫ in ep̄m:vt hꝫ ꝯcilium
in papam:vt in cā hereſis ꝛc.xl.di. ſi papa.
Ergo non eſt bona cōparatio:ꝛ ex diuerſis
non fit illatio.l.papinianus exuli.ff.de mi-
no.l.eum actum.ff.de nego.geſt. ¶ Et falſū
eſt dicere ꝙ papa mortuo ꝯciliū non poſſit
dici plenū capite deficiente: q: vt.ſ.dixi. De
ficiente papa eccl'ia pp hoc non eſt acheſala
ſed xp̄s deus nr̄:qui eſt veꝝ caput idemqꝫ

ſacerdos ⁊ ſacrificium vlis eccl'ie:de ſum. tri.
⁊ fide catho.c.firmiter:concilium plenum ſa
cit:⁊ in eo vt verus paſtor p̄ſidet. Matthei
.xviij.c.ponit glo.in cle.ne romani. de elec.
⁊ qui alr diceret:negaret cōcilium papā he-
reticum:⁊ ſciſmaticum: ⁊ ſic mortuū ⁊ ab
eccl'ia catholica abſciſſum iudicare poſſe ⁊
alterꝫ catholicum ſubrogare:qḋ eſt erroneū.
¶ Non eſt ēt verꝫ ꝙ concilium ſe non im
pediat:niſi in his que ſunt neceſſarie iuriſ-
dictionis. Quia imo oīa que ſunt volunta
rie iuriſdictionis expedit:prout ſ.ps. ¶ Et
quoad ꝓuiſiones ep̄oꝝ vltra tex. in.d.c.vr-
bes.lxx.di. Probat' ēt exemplo beati Mat
thie per ip̄m.d. Brixieñ.adducto. Cui ſe in
uoluendo male rñd. Dum fugiendo oppo-
ſitionem cui rñderi non pōt: dicit beatum
Petrum ita voluiſſe: ⁊ concilium apl'oꝝ
ad hoc conuocaſſe:q꜡ cum bona eius venia
iſtḋ eſt diuinare maxime ꝯ tex. claꝝ ⁊ aper
tum. Non.n.hoc qḋ dicit ipſe colligi,aut in
telligi:vel ſubaudiri pōt ex illo cap'lo Actu
um ꝑ. Immo totum ꝯ̄rium colligit', q꜡ ibi
dr̄ aperte,ꝙ Petrus ꝓpoſuit. Et dr̄ ibi. ꝙ
apl'i oēs congregati orātes dixerunt. Tu do
mine qui noſti corda hoīum: oſtēde nobis:
⁊ ſic per inuocationem ſp̄ūs ſci:quem elege
ris ex his duobus. Et dederunt ſortes pro
votis:⁊ cecidit ſors ſup Matthiā:⁊ ita eum
elegerunt. Nec quēpiam moueat id qḋ ibi
dr̄ Apoſtolos ſortem dediſſe:⁊ ꝙ ſors ceci
derit ſup Matthiam:q꜡ ſors illa non fuit ꝯ
gñe ꝓhibitoꝝ:ſed potius fuit remiſſio ad
iudicium ſignū:⁊ declarationē ſp̄ūs ſci: qḋ
pꝫ ex eo ꝙ ibi dicit:ꝙ apl'i orantes dixerūt.
Tu dñe qui corda noſti hoīum oſtende quē
elegeris ex hijs duobus:vnum accipere lo-
cum miniſterij huius ⁊ apl'atus de quo ꝑua
ricatus eſt Judas: ⁊ dederunt ſortes eis ⁊
ꝙ cecidit ſors ſuper Matthiā:q꜡ ītelligi dꝫ
ꝙ remiſſis ſortibus iudicio diuino ſors h̄
eſt p̄electio ⁊ ſignum diuine lucis:e celo ce
ciderit ſuper caput Matthie. Prout ēt ſen
tiunt qui vitā eiuſdem glioſiſſimi apl'i ſcri-
bunt. Corroborat' a maiori. Nam concilium
ſede vacante pontificem maximum eligit:
vel de ipſius electione ſtatuit ⁊ ordinat. ar.
lxi.di.c.i.⁊.ij.⁊ melius.lxxix.di. ſi duo. ⁊ in
.c.ſiquis pecunia.no.in.c.ſi papa.xl.di.⁊ in
.c.l.ꝫ.de elec.xxiij.di.in noīe dñi. Si igit' con
cilium eligit papam:quanto magis ep̄os ⁊
īferiores p̄latos eligere poterit: ac beneficia
quecunqꝫ eccleſiaſtica cōferre. Qḋ approba

re vr̄ tex.in.c.hadrianus.ii.ſ.lxiij.di. vbi cō
cilium Fotinum damnauit ⁊ Jgnatiū re-
ſtituit. ¶ Non obſtāt imaginarie rñſiones
facte per ip̄m.d. Brixieñ.ad fundamentum
illud inuiolabile:ꝙ ptās hec data fuerit vni
uerſe eccleſie a xp̄o:⁊ ad tex.qui dicūt ꝙ ec-
cleſia ipſa ⁊ ceteri apoſtoli cum Petro pari
conſortio honorem ⁊ ptātem acceperūt.xxi.
di.in nouo.cum alijs de qbus ſ. Dum reſpō
dit ipſe hoc intelligi debere de conſecratio
ne tm̄modo ⁊ ordine,nō aūt de iuriſdictio
ne ptātiua vel iudicatiua. Et quatenus itel
ligi poſſet:qḋ qdem negari non dꝫ:ꝙ dꝫ in
telligi ꝙ eccleſia hanc ptātem habeat in ha
bitu ⁊ nō in actu:q꜡ ex ſ. deductis:⁊ per iu-
ra per ip̄mmet allegata totū ꝯ̄rium appa-
ret,quoad vtrunqꝫ. Et hoc bene ꝓbat tex.
in.d.c.in nouo. Jbi honorem ⁊ ptātem: que
duo verba denotant ⁊ auctoritatem in ſa-
cramentalibus: ⁊ potentiam actualem iu-
riſdictionis apoſtolis ⁊ ſic eccleſie ꝑ eos da
tas fuiſſe. Qḋ clarius ēt ꝓbat ⁊ ibi no. tex.
in.c.firmiter.de ſum.tri. ⁊ fide catho. in fi.
Jbi niſi ſacerdos qui rite fuerit ordinatus
ſm̄ claues eccleſie quas ipſe cōceſſit apoſto
lis eorumqꝫ ſucceſſoribus Jeſus xp̄s,⁊ tex.
ad idē in.c.noua.de peni.⁊ remiſ. in fi.ibi.
Quia lꝫ beata virgo Maria dignior ⁊ ex-
cellentior fuerit apoſtolis vniuerſis. Non
tñ illi ſed iſtis dñs claues Regni celoꝝ cō
miſit:Et ſic non vnam tm̄ clauem ſacralis
penitentie. Sed alteram quoqꝫ iuriſdictio-
nis ⁊ ptātis eccleſiaſtice eiſdem apoſtolis
⁊ eccleſie vniuerſali tradidit. Et clariſſime
conſtat ex infinitis iuribus ⁊ exemplis de
quibus ſ. ¶ Non obſtat qḋ dr̄:ꝙ ſi conce-
deremus actualem iuriſdictionem eccleſie
vniuerſali iſtud eēt ponere duo principia ⁊
duo capita in ipſa eccleſia:⁊ ſic eius vnita-
tem ſcindere,qḋ eēt hereticum. xxiiij.q.iij.
c.qdaꝫ aūt ꝯ.cerdoniani. Q꜡ rñdet' ꝙ nemo
ſane mentis hoc cogitat. Sed dr̄ Petrū eē
caput miniſteriale in ipſa eccleſia: eccleſiāqꝫ
eſſe ipſius corpus:⁊ ꝑꝑea Petrum eſſe i ec-
cleſia,⁊ eccl'iam in petro.vij.q.i.ſcire. Unde
quicqd facit papa: facere dr̄ eccl'ia,⁊ quicqd
facit eccl'ia:papa facere dr̄. Et ſic non ponū-
tur duo capita vel duo principia ſed vnicū
tm̄ caput atqꝫ principium: q꜡ vt ſepius ſ. di
ctum fuit concilium eccl'iam repn̄tans nō
fit ſine papa:eo conſiſtente in ſede Petri: ⁊
agente vt verꝫ pontificem decet: ſed ſi ſeip̄ꝫ
eijcit:⁊ per hereſim vel alr ſe a corpore ſuo
abſcindit

abſcindit ꝛ remouet. Tunc ēt eccl'ia nō erit Acephala: ſed xp̄m caput: ꝛ ſponſum ſuum habebit: ꝛ ſic vnita vo ꝛ immediato capiti ſuo: cum eo iuriſdictionem oēm ſuam expedire poterit. ¶ Non obſtat qḋ dr̄ conciliū a nota excōicationis abſoluere non poſſe: q̄ ſūmo pontifici reſeruata eſſet, vt eſt illa canonis. xvij. q. iiij. c. ſiquis ſuadente. Nec ab irregularitate que pape ſibi reſeruat̄. de re. iudi. c. i. ꝛ de ſen. excō. c. i. lib. vj. Quia ꝯrius ſupra demonſtratum fuit. Cū diximus cōcilium hr̄e plenitudinē ptātis ligandi atqꝫ ſoluendi pari conſortio cum petro. Ad hoc ꝛ alia que opponunt̄ ſufficiat: qḋ ſ. diximus de vnitate pape ꝛ eccl'ie: ꝛ tex. xv. di. in. c. ſicut. in ſi. Ubi beatus Greg. dicit. Quia dū vl'r ſunt conſtituta ꝯſenſu ſe ꝛ non illa deſtruit: quiſqꝫ p̄ſumit abſoluere quos ligāt, aut religare quos abſoluunt. Quicq̄d glo. diuinādo ibi dixerit. Ad hoc ēt facit quod Ro. pontifex in ſua ꝓfeſſione dicit. Cū ꝓfitetur ſe ſeruatuꝝ octo concilia vl'ia. xvj. di. in. c. ſancta octo. ibi ꝛ que p̄dicauerūt ꝛ ſtatuerūt modis oībus ſequi ꝛ p̄dicare. Et q̄cunqꝫ condemnauerunt ore ꝛ corde cōdemnare me ꝓfiteor ꝛc. Et faciat regula: oīs res per quaſcunqꝫ oīs naſcit̄: per eas diſſoluit̄: de reg. iur. c. i. Nam qui excōicare pōt ꝛ abſoluere. de ſen. excō. per tuas. ꝛ quaſi per to. Sed concilium excōicare ꝛ circa irregularitatem decernere ꝛ ſtatuere pōt: ꝓut dictus ſuit. ſ. ꝛ ꝓbat̄ in. d. c. ſancta octo. cū duobus ſeq. Ergo qḋ ꝓhibitum non apparet expiſſe ei conceſſum vr̄. ar. extra de ſen. excō. nup. ꝛ extra de ſponſa. c. cum apud. ꝛ. xvj. q. i. ſunt nōnulli. ꝓꝫ per infinita exempla conciliorꝫ priſcorꝫ de qbus ī corpore iuris ꝛ extra. Et hanc ſententiam poſtremo cōprobauit concilium Conſtantienſe in ſeſſione. xij. in decreto edito ꝯ ſpoliantes, eligēdum in papā. Incipit ſacroſancta gn̄alis ſynodus Conſtātien̄. ad perpetuā rei memoriam ꝛc. Ibi ſtatuentes, ꝛ. ſ. Eo ipſo excōicationis ſententiam incurrat: a qua niſi per iſtam ſanctam ſynodum: aut futurꝫ Ro. pontificem: p̄terq̄ in mortis articulo, ꝛ facta ſatiſfactione abſolui nequeant ꝛc. Ecce ergo ꝙ hic declarat̄ ꝙ concilium ꝛ excōicare ꝛ abſoluere poſſit excōicatos. Et ꝙ ita ē vl'is eccl'ia ꝛc. Non obſtat glo. quam tantopere extollit. in. c. de rici. de cle. excō. minis. Dum dicit ꝙ ep̄s: nec etiam ſynodus ſ. irregularitate diſpenſare poteſt. Quia illa glo. loquit̄ ꝛ ſic intelligit̄. ſm̄ iura que alle. de ſynodo ep̄ali vel ꝓuinciali: que non hn̄t tantam ptātem nec iuriſdictionem: quantam hꝫ concilium gn̄ale: ꝫ ad tex. quos alle. xj. q. iij. ſiquis ep̄s dānatur ꝛ ſeq. alr̄ quoqꝫ r̄nderi poſſet, q2 illi tex. non dicunt: ꝙ ſynodus non poſſit eos abſoluere: nec aufert poteſtatem illam abſoluendi concilio: ſed tm̄ aufert ſpem irregulari conſequendi abſolutionem ēt in altero cōcilio: vel deinceps vllo vnq̄ tp̄e poſſe reconciliari. Immo ſi ille tex. diligenter inſpiciat̄, ꝯrium potius ꝓbat: ꝙ. ſ. concilium abſoluere poſſit. Dū ſupponit ꝙ ille irregularis poſſet petere abſolutionem a concilio: ꝫ dicat ꝙ concilium illam non p̄ſtabit. Ergo ſi cōcilium ita ſtatuiſſet, aut eam p̄ſtare voluiſſet: ille ad concilium pro abſolutiōe redire potuiſſet. Quod q̄dem ex alio quoqꝫ capite confirmat̄. Q2 ibi pꝫ ꝙ illi duo tex. fuerunt canones concilij Antiocheni: ꝛ Martini pape. Ergo ſi a concilio introducta fuit iſta irregularitas, ꝛ per cōcilium tolli poterit. d. Regula eius eſt tollere: cuius eſt condere ꝛc. Item negari non pōt quin iſta irregularitas que ꝓuenit ex violatione cenſure. Introducta fuerit de iure poſitiuo. d. c. ſi quis ep̄s dānatur. ꝛ. c. ſeq. ꝛ ꝓbat̄. de re. iudi. c. i. lib. vj. Ibi. Irregularitatis laqueo ſe inuoluet ſm̄ canonicas ſanctiones iuncta glo. in ver. per ſummū que alle. tex. in. d. c. ſi quis ep̄s. cum ſeq. Probat item tex. in. c. i. ꝺ ſen. excō. lib. vj. Ibi irregularitatem nō effugient iuxta canonicas ſanctiōes ꝛc. Ubi ēt glo. in ver irregularitatem allegando iura ex qbus irregularitas iſta introducta fuiſſe. vr̄. Qḋ ſi ita eſt nemo negare pōt, quin cōcilium canonem ꝛ decretum ſuum tollere ac moderari ꝛ ꝯ illud diſpēſare poſſit. Sit ergo vera ꝯcl'o illa quā ſ. poſuimus. vꝫ. ꝙ iſta poteſtas ꝛ iuriſdictio ſit in vl'i eccleſia: vt ī corpore iūcto ſuo capiti. Ita vt oīs ptās pape ſit in concilio: et oīs poteſtas concilij ſit in papa, et ꝙ vno ipſorꝫ dictam iuriſdictionem exercente alterꝫ quoqꝫ eandem exercere cenſeat̄. Per que fateri cōpellimur ꝙ cōcilium legitime cōgregatum oīa illa poſſit que ſolus papa pōt. Etiam ſi eſſent ſibi reſeruata in plenitudinem poteſtatis ſpāli p̄rogatiua. Sicut illa de qbus in. c. ſicut vnire. de exceſ. p̄la. vbi bona glo. Et ibi not. per doc. Et de illis pape ſpecialiter reſeruatis ponunt̄ iſti verſus qualeſcunqꝫ ſint.

Reſtituit papa ſolus: deponit et ipſe.

Diuidit:et vnit:eximit:atq; probat.
Articulos ſoluit:ſynodumq; facit gñalem.
Trãſfert:et mutat:appellat nullus ab ipſo.

¶ Ex qbus tñ plura ſ. deduximus, que non minus per concilium q̃ per papam exerceri ſolita ſunt:ſicut ſunt epõꝝ tranſlationes. De quibus hr̃.vij.q.i.eps de loco.vbi dr̃:q epõs non ambitione ſed ſynodali auctoritate de eccleſia ad eccleſiam transferat. Maxime ſi ecclie vtilitas popoſcerit, qḋ nihilominus ð ſpālr reſeruatis pape eē diximus. vt hr̃ in.d.c.ſicut vnire.et de offi.lega.quod tranſlationem.de tranſla.ꝑla.c.inter corporalia.et per to. Poterit itaq; in his oībus concilium cum fiducia adiri ſiue ꝑncipalr ſiue per appellationem.xvj.q.i.conſtitutus.faciunt que dixi.ſ.in ti.qua pena puniant̃ q ad concilium venire negligunt vel contemnunt.vbi.qḋ ſi papa hoc facere recuſaret ⁊c. Uel etiam adiri poterit per ſimplicẽ q̃relã put le.et no.liiij.di.in.c.generalis. in fi.

¶ An oẽs tã clerici q̃ layci cuiuſcunq; cõditionis corã ↄcilio cõparere teneant̃.

Queri ẽt ſolet. Utrum oẽs et ſinguli tam clerici q̃ layci:cuiuſcunq; ſtatus:gradus: ordinis:dignitatis:vel conditionis exiſtant:coram cõcilio cõparere et rñdere teneantur, ſi citant̃. Ad qḋ qdem q̄ſitum rñdet̃:fundãdo ſolonẽ huius heſitationis ſup vlī iuriſdictionem:quã hȝ concilium:vt.ſ.in titulis ꝑcedentibus diximus. Que iuriſdictio magis corroborat̃:ſi papa ꝑſidet concilio: et eidem intereſt Impator. Cu ſint vlẽs iudices oīum viuentium:a qbus principalr totus hic mũdus regit̃.xcvj.di.duo ſunt. Dicẽdũ igit̃ ↄcluſiue dr̃:q oẽs mortales totius orbis:quicunq; ſint ſiue clerici ſiue layci fideles vel infideles pro qbuſcunq; cauſis ad foꝝ eccliaſticum:⁊ vlis concilij ſpectantibus:ſm ea que.ſ. diximus conueniri pñt: ⁊ coram gñali concilio rñdere tenent̃. Nam etiam infideles ⁊ iudei:venientes ↄ ꝑcepta legis aut ſecte eoꝝ,vel fidẽ chriſtianã blaſfemantes ⁊ publice vituperantes vel ſcandaliçãtes de foro eccleſie eſſe cõprobant̃: extra de iude.c.i.q ſuper his.c.iudei.c.ſi. ⁊ quaſi per to. Et hinc dicebat Inn. extra de voto. in.c.qḋ ſuper his.q oẽs hoĩes ſunt de ouibus xp̄i,per creationem lȝ non ſint de ouili eccle. Quo igit̃ ad ꝓpoſitum principale conſyderando papam vt caput: ⁊ vlem eccleſiam vt corpus legitimum. Concilium facere cum papa:⁊ conciliũ vniuerſum mũdum pro territorio habeat. ix.q.iij.c.cuncta per mundum.⁊.c.per principalem. Quo reſpectu dr̃:q vbi Papa,ibi Roma:extra de iureiuran.Ego.N. Concludit̃ q quemadmodum nemo mortaliũ recuſare poteſt iuriſdictionem pape,maxime in ſpectãtibus ad fidem nr̃am ⁊ patrũ que ↄcernunt forum eccliaſticum. Ita nec concilij gñalis iuriſdictionem declinare poterit ſiue clericus ſiue laycus fidelis vel ĩfidelis fuerit extra de iudi.nouit.cum iuribus.ſ.alle.cum ſuis cõcordan. Et rõ iſtius vlis iuriſdictionis eſt: dr̃: q vt.ſ.ad longum dictum fuit in ti.ꝑcedẽti. Hec iuriſdictio a xp̄o vniuerſaliſſimo ⁊ inuictiſſimo Principe oīus emanauit. Cuius eſt terra ⁊ plenitudo eius orbis terraꝝ ⁊ diuerſi qui habitant in eo:vt inquit pſalmographus pſal. xxiij. ¶ Que iuriſdictio ab illo verbo ꝓdiit ⁊ conceſſa fuit. Dns dixit tu es Petrus ⁊c. Et qḋcunq; ligaueris ⁊c.xxiiij.q.i.qḋcũq;.xxi. di.in nouo.xxij.di.oẽs.a quo ⁊ hoies ⁊ vniuerſa creata fuere. ¶ Et quoad iuriſdictionem in tpalibus ⁊ contra quoſcunq; laycos idem dicendũ eſt reſpectu Imperatoris:cum ptãtem habeat in vniuerſo orbe.l.bene a zenone.C.de q̃dri.en.ꝑſcrip.d.c.duo ſunt.⁊.c.ſi ipator. Nã ⁊ vbi Impator eſt Roma que cõis eſt pr̃ia: ⁊ imperium eſſe cenſet̃.l.roma.ff.ad municipa. His igit̃ duobus gladijs ſpūali.ſ.⁊ tẽporali ſimul iunctis:⁊ ad concilium ↄuenientibus concilium ꝓculdubio plenũ ⁊ legitimũ iudex erit vniuerſi orbis. ¶ Omiſſa pro nunc illa indagine. Nunqd in eccleſia ſit vterq; gladius ⁊c. Idem tñ quo ad concilium legitime ↄgregatum dicendum eẽt: ſi Papam vel Impatorem aut etiã vtrũq; eoꝝ rite vocatos ad concilius culpa ſeu vicio eoꝝ abeſſe contingeret:q: hoc nõ obſtãte vlis iuriſdictio nihilominus penes concilium canonice congregatum reperiet̃:put crebro.ſ.demonſtrauimus: ⁊ latius cum de concilij ipſius poteſtate videbimus. Domino ↄcedente oſtendemus. Concilium igit̃ ſiue plenũ modo ꝑmiſſo:ſiue papa culpa ſua abſente:xp̄o tunc in medio ꝑſidente epõrum ceterorũq; cãs audiet. Et ſi opus erit epõs ipſos deponet.v.q.iiij.c.i.⁊.ff.no.glo.ij.q.i.c.ꝑmates.no.doc.in.c.ex tue.de cle. nõ reſi.

Et q̄uis Jmpator abeſſet non minus tñ de oibus cauſis laycoꝝ:pſertim q̄ rõne peccati ad foꝝ eccleſiaſticũ ptinere poſſent cũ papa vel ſine eo iudicare poterit cõciliũ extra de iudi.nouit. Nam lʒ ꝯueniens multũ ſit ꝙ Jmpator cõcilio interſit pro defenſione fidei:ꝛ concilij:ꝛ pro executione eoꝝ que a cõcilio terminarent̃.xcvi.di.nos ad fidẽ. Non tñ eſt de ſubſtãtia ꝛ de neceſſitate ꝙ interſit ſaltem ad iudicandum vel ſtatuendum.xcvi.di.c.vbi nam. Nec iudei aut ſarraceni excuſari poſſent ab hm̃oi iuriſdictione:ex eo qđ dici conſueuit: ꝙ nihil ad nos de his q̄ foris ſunt.ij.q.i.multi. qꝛ rñd.glo. ibi in ver.iudicare:ꝙ illud intelligit̃ q̄tum ad intruſionẽ in excõicationes ꝙ.ſ.directe excõicari non poſſunt:vt ad fidem orthodoxam conuertant̃ ad quam non vi:ſed diuina gr̃a cooperante humaniter vocari induci debeant.xlv.di.c.de iudeis. Et rõ eſt qꝛ cum extra eccliam ꝛ xp̃i greges ſunt: nõ põt intra cõionem xp̄ianoꝝ poni: qꝛ priuatio p̄ſupponit habitum.l.decem.ff.de verb.obli.c.ad diſſoluendum.de diſponſa impu. Bene tñ Judei ꝛ infideles ꝛ corporal̃r ꝛ pecuniariter puniri poſſent ex alijs cauſis.xvij.q.iiij.conſtituit. Nunqd aũt excõicatus ſeu extra cõionem et gregem eccl̃ie poſitus magis excõicari poſſit: no. in.c.engeltrudam.iij.q.iiij. Et ſic remanet indubitabile ꝙ oẽs oĩno citati et vocati coram concilio rñdere tenent̃:vt dicit glo.v.q.ij.c.i.alle.tex. in.c.i. extra de libel.obla.cum concord.

¶ An citati ad concilium habeant ius reuocandi domum.

Conſequens etiam vr̃:vt queramus. An aliqui ex his qui repiunt̃ vocati ſeu citati corã concilio. habeant exceptionẽ et ius reuocandi domũ. Jta vt ibi cogi non poſſint ad reſpondendum aduerſarijs ſuis. ¶ Ad qđ quidem tex.rñdere vr̃.v.q.ij.c.i. Qui dicit ꝙ ſiquis ad ſynodum vocat̃ vel conuenit̃ coram eo dʒ rõnabilibus ſcriptis vocari:cõgrua ſibi dilatione p̄ſixa. Alioqn lʒ conuenerit ad conuentum quacunqʒ ex neceſſitate. Niſi ſponte voluerit:nullatenus ſuis reſpondebit īſidiatoribus ꝛc. Ubi tñ glo.variauit:per ea que diximus in tit. p̄cedenti. dum dixit:ꝙ cum ep̄i faciunt concilia:quilibet ibi inuentus rñdere tenet̃:extra de lib.obla.c.i. Et rõ eſt ſm eam: qꝛ cum concilia congregant̃,quilibet in genere ad illa citari intelligit̃ gñali ſua citatiõe.xviij.di. per to. Et ad tex.iuum duplir (lʒ non plene rñdere conat̃). Quoꝝ occaſione ſequs. Archi.ꝛ Berni.ibi. Jnno.et doc.in.c.ſi.de fo.comp. Legiſte i.l.ij.§.ei quoqʒ.ff.de iudi.et alibi.circa hoc gñal̃r rñdẽt. Et Abb. panor.in.d.c.ſi.ponit illam ꝯclonem:ꝙ veniens Romã vel dicamus nos ad concilium. Aut venit ex cauſa neceſſaria vel quaſi:vel ex cã ꝓbabili. Et hʒ ius reuocandi domum. Aut venit ex cã oĩno voluntaria:et tunc nõ hʒ ius reuocandi domum:exempli gr̃a. Qñ venit ex cã neceſſaria:vt cum venit legatus alicuius principis vel alterius,qꝛ hec neceſſitas maxime excuſat Legatos:et ſi nolint nõ tenent̃ rñdere:cum ius habeant reuocãdi domum:vt eſt tex. in.d.l.ij.verſi. ceteꝝ. ſi ꝯparint. Jbi exceptis legatis: qui lʒ ibi ꝯpererint non cõpellunt̃ ſe Rome defendere:q̄diu legationis cã hic demorãt̃ ꝛc. Quod qdẽ ſm Jnno. p̄cedit: non ſolum qñ ſunt legati ꝓ publica vtilitate:ſed ẽt pro priuata ꝛ particulari:vt ſi Prelatus veniret pp negocia eccleſie vel ciuitatis ſue:vt in auc. de ſanctis.epiſco.§.ſi vo ep̄i. Jdem ſm eum in ꝓcuratore ab eo conſtituto:qui hʒ ptãtem impandi ſibi. Qꝛ tunc ille ꝓcurator pro ſuis cauſis non poterit. Jbi cõueniri: vt in.d.auc.§.reuerendiſſimi.lʒ ꝓcuratores. ꝛ alij nuncij voluntarij gñal̃r non gaudeant hoc priuilegio:reuocandi domum.ar.ff.ex qui. cauſis. in integ.reſti.pe.l.pe. Poſſet ẽt poni exẽpliũ in eo:qui ad dcm̃ locum vadit cã teſtificandi vel iudicãdi ꝛc. Uel qñ accedit ex cã nõ ꝓrſus neceſſaria. Puta ad ꝓſequendũ appellationem ſuam quã de neceſſitate nõ tenet̃ ꝓſequi,niſi velit:pp fatalia: qꝛ alias laberẽtur et ſnĩa rata maneret. Et iõ cã reputatur q̄ſi neceſſaria: et hinc ẽ ꝙ ẽt dicimus ꝙ excõicatus qui nõ eſt audiẽdus litigãdo, appellare põt,et appellationem ſuam ꝓſequi:qꝛ hoc faciendo vr̃ potius ſe neceſſario defendere q̄ʒ agere. Cuʒ cogatur venire aduerſus ſtimulum ſententie. Etiam ſi eſſet actor originarius:vt in.c.dilecto. et in.c.ſignificauerunt.de excep. Exẽplum v̄o qñ venit quis ex cã ꝓbabili:puta in eo qui venit vt videret filium ſuum ibi ſtudentem: vel qui venit cã voti,deuotionis,vel peregrinationis:ꝓut exẽplificat gl.in.d.l.ij.in ver.ob

aliam: que clare ſentire vr̄ q̄ ſufficiat cauſa
probabilis ad ɔſequendum hoc ius reuocā
di domum: licet Inno. de hoc videat̄ dubitaſ
ſe. in. d. c. ſi. De quo ēt per Abb. ibi. Ubi ēt
dicit Inn. q̄ peregrinantes quoad hoc gau
dēt priuilegio legatoꝝ. per. c. i. de cler. pereg.
Et ſequit̄ Bar. in ſalle. l. ij. Dicens eos ēt
capi non poſſe pro repſalijs in locis per que
tranſeunt ar. in auc. oēs peregrini. C. cōia de
ſucceſ. dum tex. dicit libere hoſpitent̄. Atq
idem dicit de patre qui venit ad videndū
filium in ſtudio: q̄ nec ipſe nec filius ꝓ re-
preſalijs capi poſſet. Quia pr̄ i hoc gaudet
priuilegio filij: vt in auc. habita. C. ne filius.
pro patre. Ex qbus inferri vr̄ ſm Panoꝛ. in
d. c. ſi. q̄ cā ꝓbabilis ſufficiat. ex ſententia.
Inno. ⁊ Bar. quo ad hoc priuilegiū reuo-
candi domum: cum iſti ꝓficiſcant̄ ex cā ne
ceſſaria: vel quaſi: q̄ vt inquit ipſe. Iſti nō
veniunt ad hoc parati: vt ibi rn̄deant, vel
iudicialr̄ ɔtendant. Non obſtat tex. in. d. c.
ſi. q̄ loqtur de cā neceſſaria tn̄: ad excludē
dam cām oīno voluntariam. Cum iura cī
uilia loquant̄ indiſtincte. Et quo ad appel-
lantem q̄ teneatur ibi rn̄dere. Idē Abb.
putat. Inno. intellexiſſe de actore appellan-
te. Non aūt de alio quocunq actore ſimpli
citer: q̄ cum ille veniat voluntarie ad ipu-
gnandum, tenet̄ ſe aduerſus alios defende
re. d. l. ij. ff. de iudi. Exemplum etiam ponit
de vltima ſpecie. vz. qn̄ veniunt pro cā oīno
voluntaria: vt qn̄ quis vagat̄: vel venit cau
ſa ſolatij: aut ſm Inno. qn̄ venit vt Nūci-
us ſeu Procurator alicuius cui nō tenebat̄
parere. Idem ſm eum ſi venit pro ſuo ſpāli
negocio. Qd intelligit Abb. Panoꝛ. qn̄ ne
gocium erat oīno voluntarium. Ex his que
runt doc. quid dicendum: ſi accedente Ro
mam vel ad concilium cā petende reſtōnis
ſn integrum aduerſus ſententiam ɔ ſe latā:
ad qd̄ Inno. ſimplr̄ rn̄det: q̄ huic nō cōpe-
tit ius reuocandi domum, q̄ iſta cā vr̄ oī-
no eſſe voluntaria: nō aūt neceſſaria vel q̄ſi:
cum talis de nouo agere incipiat. Hoſti. ⁊
Jo. an. diſtingunt: vtrum habeat alium iu-
dicem a quo petere potuerit iſtam reſtōnē:
⁊ tunc cum videat̄ voluntarie veniſſe Ro-
mam vel ad concilium: non hꝫ hoc priuile-
gium. Aut non hꝫ talem iudicem in parti-
bus: qui poſſit eū reſtituere. Et tunc q̄ iſta
cā vr̄ neceſſaria, hēbit priuilegium iſtud re-
uocandi domum: qd̄ ēt ꝓcedere dicunt: ſi
iſtam reſtōnem in partibus hēre potuiſſet

ſed non cōmode: q̄ hec duo: non hēre ⁊ in
cōmode hēre in iure equperant̄. ar. ff. de vb.
ſig. l. nepos. extra de dilo. c. i. d ele. q̄ ꝓpter.
Quā opi. dicit Abb. panoꝛ. eſſe ſatis equā.
Sed ɔriam opi. eſſe dicit iuſtioꝛem: ⁊ ma-
gis iuri conſonam. Nam vt inquit ipſe Si
Legatus cuius maius eſt priuilegium: quā-
do agit ɔ alios. Tenet̄ ſe defendere ɔ alios:
vt preallē. l. ij. §. ſi. ff. de iudi. Idem ⁊ fortius
dicēdum eſt in iſto: qui venit vt impugnet.
non ſolum ſm ius ſed ex priuilegio ſpeciali.
Nam de rigoꝛe iuris ſententia lapſu fatali-
um: remanet valida ⁊ a nemine ſtimulet̄.
Unde opi. Inno. de iure vr̄ verioꝛ ſm eum:
licet alia ſit equioꝛ. ¶ Querit ēt Inno. nūqd
ille qui hꝫ ius reuocandi domū, teneat̄: ca-
uere de iudicio ſiſti: ⁊ de redeundo ad curi
am: ⁊ tenere vr̄ q̄ ſic. ar. in. c. expoſuit. de di
lo. ⁊. d. l. ij. §. ſi dubitetur. Quāuis ſibi plus
placere dicat: q̄ non teneatur cauere de re-
deundo ad curiam, ſed ſimplr̄ q̄ coram ſuo
iudice ordinario rn̄debit. Et licet Hoſti. dixe-
rit q̄ immo tenetur cauere de redeūdo ad
curiam. ⁊. d. Anto. ɔcordando opi. dicat q̄
opi. Inno. ꝓcedit qn̄ cā non eſt ardua, ⁊ pōt
coram ordinario ſuo tractari: ⁊ qn̄ iudicium
incohatum non erat ante legatiōem ceptā:
dictum vō Hoſti. ꝓcedat qn̄ cauſa erat ar-
dua vel qn̄ iudicium iam erat inceptū ante
legationem. Tn̄ Abb. panoꝛ. dicit hoc ſibi
non placere: nec credere q̄ Hoſti. hoc ſenſe-
rit: vnde ſm eum Bar. in d. §. ſed ſi dubite-
tur: licet opi. Inno. quam etiam ſentire vr̄ gl.
ibi. Et hec ſententia ingt ipſe eſt ꝑioꝛ. Cum
in. d. §. ſed ſi dubitetur: nihil dicatur de re-
deundo: ſed tn̄ q̄ pſtare debent cautionem
de ſiſtendo in iudicio certo die: ⁊ in §. lega-
tis ſimplr̄ dr̄: q̄ non cōpelluntur ibi iudici
um ſubire ⁊c. ¶ Qualis aūt debeat eſſe hu
iuſmodi cautio, colligitur ex. d. §. ſed ſi dubi
tetur: ⁊ ibi dr̄ q̄ ſola ꝓmiſſio ſufficit: q̄ ali
as ſm tex. ibi ſequeretur abſurdū: q̄ ſi non
inueniret cautionem idoneam ſuſcipere co
geretur iudicium indirecte. ¶ Excipiūt tn̄
doc. a regulis pdictis q̄tuoꝛ caſus. Primus
eſt qn̄ cā: que ventillatur celeritatem deſide
rat, ⁊ tpe eſſet peritura: ſicut dicimus i cau
ſis electionum ⁊ hmōi. ar. optimo. in. l. ſed
⁊ ſi. §. edictum. ff. de iudi. vbi legatus cauet
de damno infecto. Ad idem. d. l. ij. §. penul.
facit de appel. c. oblate. ⁊. c. ſi. ⁊. c. licet. de fer. ⁊
l. ij. ff. eo. tit. Quod ſm Inno. pōt intelligi
de elec. platoꝝ. Secus vō in electiōibus ca-
nonicoꝝ

noniconꝝ. In quibus tñ periculum non eſt
in mora que interim cõmitteretur. Qđ di
ctum plꝫ ẽt Panoꝛ. qđ dicit valde eſſe no
tãdus. ¶ Scđs caſus eſt, qñ in curia Ro. ꝯ
venerunt legati vel alij. Et tunc ſi ꝯuenerũt añ
legatiõem, ipſi ibi ꝯueniri non pñt: ſed alij
ſic ſi extra ꝓpriam ꝓuinciam ꝯuenerunt. d.l.
ij.§.oẽs. ¶ Tertius qñ ipſi ſunt actores, qa
ſi alios ꝯueniant ⁊ recõueniantur: ibi rñde
rẽ tenentur. d.l.ij.§.ſed ſi agãt. ¶ Quartus
⁊ vltimus caſus: qui excipitur eſt. Quando
finita legatione voluntarie morantur in vr
be Ro. vel in loco concilij: vt. d.§.oẽs autem.
¶ Quis aũt crediderim oĩa iſta reſpectu
curie Ro. ⁊ principis ꝓcedere vtꝫ. Tñ quo
ad caſum nrm: hoc eſt quoad concilium ge
nerale. Ego alr dicerem. vꝫ. ꝙ ſi cã ꝓ qua qs
conuenitur: eſt cã publica, ⁊ que concernat
conciliam: ꝙ nullus oĩno hẽbit ius reuocã
di domum. ꝓbatur in.c.i. extra de iudi. ⁊ ꝟ.
Si võ cã: pro qua quis citatur: ſit cã priuata
vel particularis: ⁊ tunc diſtinguerem: pro
ut notanter facit. Inno. ⁊ Abb. panoꝛ. poſt
eum. in.c.i. de iudi. in. v. col. vſi. vel ſaluan
do dpi. Vincent. ꝙ aut cã ẽ criminalis: aut
ciuilis. In criminalibus non tenetur quis
in concilio rñdere repente: niſi ad hoc cita
tus ſit: ⁊ crimina que ſibi opponantur fue
rint ſibi ſpecificata: vt paratus venirẽ poſſit
ad rñdendum: vt hr. v.q. vj.c. vlti. In ciuili
bus aũt quilibet citatus rñdere tenetur. ar.
in.d.c.i. de iudi. ⁊ hr in.c. qm. xviij. di. cum
ſi. Niſi forte pro aliquibus ſpãlibus negoci
is in vocatione ſeu citatione ſua noiatim ex
preſſis ſynodus congregata fuiſſet: ⁊ eũ ad
id ſpãlr citaſſet: qꝛ tũc ſi pro alijs cauſis ibi
conueniretur: forte ius hẽret reuocandi do
mum ſm Inno. in.c. graue de ꝓben. Lꝫ aũt
ꝓdicta facere videantur quoad mãm conci
lij ꝓuincialis. Tamen quoad concilium ge
nerale dicunt qdam ſm eundem Inno. ꝙ
cuilibet cõpetit ius reuocandi domus. Sed
contra eos facit tex. in.c. nos ſi incõpetẽter.
ij.q. vij.§. item cum balaam. vſi. item ſyma
chus. ⁊.c. ſeq. Unde credit ipſe ꝙ ſi particu
lare vel gñale concilium. Pro aliqbus par
ticularibus negocijs in citatione vel conuo
catione ipſius exꝓſſis conuocaretur. Iſti ta
liter citati non haberent ius reuocandi do
mus. Sed in alijs ſiue ciuilibus, ſiue crimi
nalibus cauſis ſic: nihilominus cum nihil
allegetur ꝙ hoc probet clare: ſtandum ma
gis exiſtimarem ꝯclonibus ſupraſcriptis.

¶ An concilium generale ſuſpectum allegari: vel recuſari poſſit.

Ceterum qm ipſa rõ dictat ꝙ
ſuſpecti ⁊ inimici iudices eſſe
non debẽt. iij.q. v. ꝙ ſuſpecti.
extra de appel. ſecundo requi
ris. Queritur poſt hec: nũqd
concilium gñale allegari vel
recuſari poſſit vt ſuſpectus. Et illico occur
rit ar. ꝙ ſic. in.c. lꝫ ex ſuſcepto. de fo. compe.
vbi dr ꝙ vniuerſitas cõſulum iuſtitie tãꝗ
merito ſuſpecta recuſari põt: ⁊ melius i cle.
paſtoralis §. piſana. de re. iudi. vbi vr ꝙ cita
tus coram ſuſpecto iudice nõ tenetur com
parere. Nec ẽt coram vniuerſitate vnius ci
uitatis ſibi ſuſpecta ⁊ inimica litigare tene
tur. Qđ firmat ⁊ ſentit gl. in.c. in ſingulis.
de ſtat. regula. in ver. ⁊ appellatione, que ta
men loquitur de concilio ꝓuinciali. alle. d.
c. ꝙ ſuſpecti. ⁊. C. de ſen. ⁊ interlo. oĩum iudi.
l. vlti. que facit in argm. Sed ꝯrium exꝓſſe
dixit glo. no. in.c.i. de iudi. in ver. interroga
tus: que dicit ꝙ ſynodus tota non põt recu
ſari: lꝫ ad hoc nihil alle. pp quam diuerſita
tem doc. ibi inſurgũt. Diuerſiqꝫ diuerſa ſen
tiunt. ¶ Et quo ad ſynodum ꝓuincialem
de qua loqui videntur iura ꝓdicta. Dicebat
Vincentius: quẽ Ioã. an. ⁊ alij referunt: ꝙ
quando maiores qui ꝓſunt ſynodo: vel me
tropolitanus ſunt ſuſpecti: ꝙ tũc ſynodus
tota recuſari poterit. iij.q. v. qđ ſuſpecti. ar.
extra de ꝓcu. qđ conſulti. Cum quo tranſit
idem Io. an. Bal. võ in.d.c.i. in. iij. col. vſi.
Sed ꝯ primum: ſentit ꝙ immo. Concilium
in tribus caſibus recuſari poſſit ſuſpectum.
Primo ſi oẽs ꝓſidentes ſunt ſuſpecti. Secũ
do ſi maioꝛ pars eoꝝ eſt ſuſpecta: qꝛ vt inqt
ipſe concilium vicem vnius perſone gerit
intellectualr non aũt natlr: vnde cũ ſit vnũ
corpus maioꝛ ⁊ dignioꝛ pars ipſius ꝓualet.
ff. ad munici. l. qđ maioꝛ. ff. de fideiuſ. l. moꝛ
tuo. cum ſi. Et facit ſm eum qđ no. Archi.
xxxj. di. in.c. nicena. vbi dicit oĩno eſſe vidẽ
dum. Tertio vbi vnus qui magne eſſet au
ctoritatis ⁊ ꝓheminentie in concilio: vt pa
pa, eſſet ſuſpectus: adeo ꝙ pp eius auctori
tatem alij non auderent ei ꝯdicere. ar. ff. de
arbi. l. ſi intres. Et ꝗuis ꝯ hoc arguat de. l.
nemo. C. de iuriſd. oĩ. iudi. vbi hr ꝙ iudex oꝛ
dinarius recuſari non põt. Attamen illud
ꝓcedere dicit de iure ciuili. Secus aũt eſſe
de iure canonico. Et rõ diuĩe eſt ſm eum: qꝛ

ius ciuile ſuccurrit partibus per aliam viã:
q2 iudici aſſociat ep̃s:qd locum h̃ere nõ po
teſt de iure canonico,q2 impoſſibile ẽ q iu-
dex ſibimet aſſociet:vel ſuo maiori:puta de
legato pape:ſed.d. Anto.z Abb.panor.con
cordando forte opiniones alr loquunt:ſz de
dictis Baldi nullam faciant mentionem:
vnde diſtinguendo quoad ſpẽs conciliorum.
Idem.d. Anto.dicit: quoad concilium pro
uinciale:q ſi alij Ep̃i Metropolitano aſſi-
ſtentes:in concilio eſſent ſimplices conſul-
tores. Tunc ſz ipſi eſſent ſuſpecti:ex quo me
tropolitanus nõ eſt ſuſpectus arbitrio ſupio
ris eſſet ponderandũ. An ex hoc recuſari poſ-
ſet tota ſynodus:deberet.n.ↄſyderari qua-
litas capitis,an de facili moueret ad dicta
aliorum:ſed ſi ipſi Ep̃i ſunt ↄiudices,put ſunt:
vt no.xv.q.vij.Ep̃s. z in.c.irrefragabili.de
offi.ordi.z.iij.q.viij.in ſum.q2 ſine eorum con
ſenſu non iudicat Archiep̃s:vt not. Inno.
de p̃ben.in.c.graue. Poterit ẽt ex hoc Ar-
chiep̃s alias non ſuſpectus recuſari recuſan.
do totam ſynodus. Abb.vo Panor. putat
ipſe:q ſi ſynodus remotis ſuſpectis rema-
net in numero pfecto. Qd reqirit ſm qua
litatem cauſe:q pp ſuſpitiones aliquorum nõ
poterit tota ſynodus recuſari. ar.in.c.ſi.de
pcura.z in.c.dilecto.de teſti. z i regula vti
le per inutile de reg.iur.in.vj.z qd no.in.c.
gratum.de poſtula.p̃la. z in.l.ſicut.ff.qd cu-
iuſq3 vniuerſitatis noĩe. Et eſt rõ q2 ius z
poteſtas recuſatorum remanet in non recuſa-
tis:vt iuribus ſ.alle.z ſubdit paulo.I.q hec
limitant per doc. vt intelligant in ſynodo
inferiori. Qz concilium gñale totum recuſa
ri non põt,qd maxime pcedere putat, quã
do papa huic concilio p̃eſt.ix.q.iij.c.cuncta
per mundum.z.c.per principales z vlis ec
cleſia ſm eum errare non poſſet.xxiiij.q.i.c.
i.z.c.a recta.iuncta glo.no.in.c.maiores.de
baptiſ.in prin.vbi h̃r q eccl'ia z fides petri:
pro qua xp̃s rogauit. Non poteſt eſſe nulla.
xxiiij.q.i.pudenda.in ſi. ad idem.xxi. di.ſ.i.
ad ſi.vſ. Ego pro te rogaui Petre zc. Sed
quoad ppoſitam qõnem Philippus de pu
tio in.c.poſtremo. extra de appel. in.viij.q.
melius z clarius iudicio meo.hãc difficul-
tatem declarat:vbi gñalr dicit:q concilium
gñale recuſari non põt. Maxime qñ eidem
p̃ſidet papa.d.c.cuncta per mundum:addu
cit rõnem de qua ſ.vz. q2 tota eccl'ia errare
non põt:ſecus eſſe dicit in concilio pуincia
li,q2 eccl'ia particularis bene põt errare: vt
in.c.a nobis.il.ij.de ſen.excõ. Et ita concili-
um pуinciale. Et ſynodus ep̃alis cum erra
re poſſunt: bene recuſari poterunt. ar.in.d.
c.ſz ex ſuſcepto.de fo.cõpe.ſz glo.in.c. in ſin-
gulis.de ſta.mona. Et ſequunt doc. in.d.c.
i.de iudi.ſz glo.p̃dicta ibi ↄtrium dicere vi-
deat. Subdit deinde q bene notandum ẽ:
q regulr quecunq3 vniuerſitas z oẽ collegi
um:ac conſules ſeu rectores collegiorum recu
ſari pñt:ex iuſta cã ſuſpitionis. tex.eſt no.ſz
eum in.d.c.ſz ex ſuſcepto. Hoc idem ↄclude
re z ſequi vr̃ Anto. Roſellus in Monar-
chia.q.xv.verſi.ſed an concilium poſſit re-
cuſari:ſz de memoratis doctoribus non me
minerit. Dicẽs q concilium gñale, quotqt
ſit epõrum recuſari non põt, maxime vbi Pa
pa p̃ſidet eidem q2 papa recuſari non põt:
eo q2 non alr q̃3 deus p̃ſumit iudicare: vt
in.c.nouit de appel.z in.l.i.ff.de offi. p̃fecti.
p̃to. Etiam ſi iudicaret in cã ppria : in qua
ipſe eſt iudex.no.de verbo.ſig.in.c.ex parte.
z in.l.eſt receptum.ff.de iuriſdi.oium iudi.
Quod tñ pcedit qñ de abſoluta ptãte vel-
let eſſe iudex:ſz tñ honeſtius eẽt q cãs ſuas
alteri cõmitteret.ij.q.vij. Nos ſi incõpetẽte
z pbat in.c.ad aplice.de re. iudi.lib.vj.vel
ſaltem deberet arbitros eligere: iuxta no.p
Inno.in.d.c.ex parte. Idem quoq3 credit
Roſellus. Qñ ẽt concilium eſſet ſine papa
in caſibus in qbus ſine eo legitime congre-
gari põt:q2 cõcilium rite z ſine paſſiõe vel
affectione aliqua potius credit iudicare q̃3
papa:per rõem de qua ſ.vz. q2 eccl'ia vel cõ
cilium eam repñtans errare non poſſit.d.
c.a recta.xxiiij.q.i.z.d.c.maiores. de bapti.
Qd ſi papa ſolus recuſari non põt: vt dicit
glo.lxxix.di.in.c.ſiquis pecunia. qd ea forte
rõne eſt:q2 ab eo cuncta rite z iuſte fieri cẽ-
ſent:vnde dicit.d.glo.q qñ vxor ſua eius re
peteret:ipſe iudex eſſet in cã ppa:ergo forti-
us gñale concilium. In quo papa eſt cũ oĩ-
bus ep̃is ſuſpectum recuſari non poterit:z
ita dz intelligi glo.ſm eũ.in.c.i.de iudi. vt
loquat de concilio gñali: ſilr dicit ipſe nec
Ceſar nec eius gñale concilium ſuſpectũ al-
legari poterit p iura p̃dicta. Contraria aũt
iura que inducunt ↄ hoc intelligunt de cõ
cilijs pуincialibus:vel de alijs vniuerſita-
tibus inferioribus. Que q̃tũcunq3 magne
ſint:ſuſpecte recuſari poterunt.hec ille. Feli
nus aũt poſt oẽs in.d.c.i.in glo.in ver.iter
rogatus. Dicit q Moderni aſſerũt cõciliũ
recuſari nõ poſſe:q2 ex diuerſis diocesibus

ad illud

ad illud conueniunt epi. Et impoſſibile vr̄
q̄ oēs ſint concordes. Non ſic in ciuitate q̄
eſt vnum corpus mixtum ⁊ rn̄dent ad tex.
in.c.q̄ ſuſpecti.iij.q.v.q̄ illud conciliū pn
cipalr cōgregatus fuit: ꝯ Jo. Chriſoſtomū:
ac ſi dicerent q̄ cū oēs de cā inſtructi eēnt:
ſuſpecti eſſe poterant: ſed dicit ipſe Feli. di-
cendum eſſe q̄ concilium ſuſpectum recuſa-
ri poſſit: q̄ recuſatio ⁊ appellatio ꝓcedunt
a pari.c.ſup eo.de appel. ſed a ſynodo appel
lari pōt.c.ex multis.xvij.di. ergo ēt recuſa-
ri poterit. Et idem firmat̄ vr̄ Calde.conſi-
lio ſuo.vj.in ti.de appel. vbi ꝯſuluit, q̄ vnū
totum collegium recuſari poſſit. Et Spec.
in ti.de regſitione concilij dicit q̄ vnus p̄t
habere ſuſpectos oēs doctores vnius ſtudij
⁊ Bal.in.l.i.C.ſi rector ꝓuincie. dicit q̄ pp
caput ſuſpectum: recuſari pōt totum colle-
gium. Qd̄ intelligit ipſe vez, dummodo il
lud caput ſit tale, cui non auderet vniuerſi-
tas ꝯdicere: q̄ no.Bal. ⁊ ſ. dictum fuit: ſeu
vbi vniuerſitas illa eidem capiti ſubeſſet:
ſecus aūt ſi ſibi non ſubeſſet ſm Jo. an.in
addi.Spe.in ti.de iudi.dele.§.ſi.vſi. item q̄
ex p̄ribus iudicibus. Que tñ oīa intelligit
de alijs concilijs: ſed non de concilio gn̄ali:
q̄ vt inquit, illud non pōt recuſari ſm Ab
ba. ¶ Cetez quā ꝯ iſta ſit cōis omniū fere
ſcribentium ſentētia cum qua vniuerſa ca-
noniſtaꝝ ſchola tranſire vr̄: ⁊ ppea pp tāto-
rum p̄rum auctoritatem oīno tenendā eſſe
nemo negare auderet. Attamen ſiquis con
tra hoc arguere vellet: forte q̄ dubitabilis
reddi poſſet. Et tanto magis q̄ reuera hec
opinio paꝝ per doc. corroborata fuit: prout
ps ex eoꝝ dictis. Nam vt cōſtat ex p̄miſſis
vnica ⁊ iudicio qdem meo ſatis debili: rōe
mouent̄. Cum ex eo concilium gn̄ale recu-
ſari non poſſe aſſerant, q̄ errare nō poteſt.
xxiiij.q.i.a recta.iuncta eius glo. Sed ꝯ q̄ i
mo concilius gn̄ale ſuſpectū recuſari poſſit:
forte ita argui poſſet: ſuſpitio: ſpes: timor:
metus: ⁊ hmōi: ſunt aī paſſiones: que naīr
aīo inſunt. Tales aūt paſſiōes purgari nō
pn̄t. Nec aīus ipſis liberari poteſt: niſi ꝯrijs
remedijs eaꝝ. Cum ſm philoſophum ꝯria
ꝯrijs curent̄: de peni. di.ij. ſiqs ſemel.xxvj.
q.vij. affectum.in ſi. vbi ēt glo. Jſta ergo ſu-
ſpitio quam litigatores aīo ꝯceperunt: pur-
gari nō poterit: niſi doceant̄ ſuſpitionem ta
lem fuiſſe falſam ⁊ erroneam: ⁊ concilium
q̄ hz ſuſpectum non eē tale, quale ipm iu-
dicat. Que ſuſpitio tollēda erit per illa me
dia: per que ius cōe ⁊ q̄ſi nāle tolli poſſe iu
dicauit, vz. q̄ arbitri iuris ⁊ boni viri: qui
bus partes credant ⁊ in eis confidant: in-
quirendo ⁊ examinando declarent opinio-
nes ipſoꝝ litigantium ſ. falſo fundatas fuiſ
ſe: cum cauſe, que mouebant eos: eēnt falſe:
⁊ non legitime ꝯ concilium vel iudicare de
bentem concepte: vt hr̄ in.c.legitima. in.c.
ab arbitris. de appel.in.vj.in.c.poſtremo. ⁊
in.c.cus ſpāli.extra eo.tit. ⁊ alibi ſepe. ¶ Et
pro dicta ꝓpōne benefacit q̄ voluit glo.in
.c.ſtatutum.in §.acceſſores.in ver.relinquat̄
de reſcrip.in.vj. vbi glo.per illum tex. dixit
no.q̄ ſi aliquid cōmittit̄ ꝯſcie alicuius, non
pōt amplius ſibi referri queſtio: nec ipugna
ri q̄ ſemel per ipm declaratum fuerit. Qz
ſolus deus cognitor eſt conſcientie ſue: quā
uis forte ſm Gemi. ⁊ doc. ibi. ⁊ in de.i.de
iure patro. que ꝯrius ſequi vr̄: coram ſupio-
re ſupplicando oſtendi poſſet: q̄ talis ꝯſcia
fuerit erronea. Et ad p̄dicta facit q̄ volue-
runt Jo.an. Gemi. ⁊ alij. in.d.c.ſtatutus.§.
cum vero. Dum dicunt per illus tex. q̄ im-
petrans qui allegauit per horreſcentias ad
uerſarij vel iudicis hoc ꝓbare dz per iurm
ſuum: q̄ iſte paſſiones aī ſui alr q̄ per pro-
prium iurm probari non pn̄t: vt ēt dicunt
Dn̄i de rota.in ti.de reſcrip. deciſio.xlij.in
nouis. alle. de ſen.excō.c.ſi vero. lz aliq doct.
voluerint q̄ ꝯrium per teſtes ꝓbari poſſet
dicendo.ſ. talem per horreſcentiam fatuam
⁊ vanam eē ⁊c. Cum igit̄ in ꝓpoſito nr̄o
iſta ſuſpitio concilij cauſet̄ ex mente ⁊ paſ-
ſione animi litigatoris, videret̄ ſtari debe-
re eius aſſertioni. Nec valeret aſſerendo q̄
concilium non poſſet dici ſuſpectum: nec re
cuſari: ex eo q̄ errare non pōt: q̄ iſtud non
liberat vicium ſeu paſſiones aī illius q hāc
ſuſpitionem ſemel ex aliqua cā concepit: ni-
ſi cā illa ſublata, vel falſa ⁊ erronea ſibi oſtē
deret̄: coram arbitris non ſuſpectis. d.c.ab
arbitris. cum ſi. ¶ Jtem concilium gn̄ale
⁊ papa ſeu princeps: in multis poteſtatis ⁊
iuriſdictionis p̄uilegiis equiperant̄: vt di-
xi ēt ſ. ar. eoꝝ que no.in.l.i.ff.de ſenato. ⁊ i.l.
i.ff.de poſtulan.§.de qua aūt. iuncta eius gl.
Sed concilium non eſt maioris auctorita-
tis. Jmmo forte minoris q̄ ſit Papa: exce-
pta cā fidei: vel vbi ꝯ ipm delinquentem ⁊
eccliam ſcandaliçantem ageret̄. extra de ele.
ſignificaſti. iuncto.c.ſi papa.xl.di. cum eius
glo. Sed papa vel princeps non pōt tollere
iſtud beneficium vel priuilegius nāe hoc eſt

facultatem recuſandi iudicem ſuſpectum:q
eſſet tollere defenſionem, vt eſt glo.ſing.ſm
Panoꝛ.in.c.ad hec. de reſcrip. ⁊ ꝓbat tex.
in.c.poſtremo.de appel.vbi per doc.ſequit
Gemi.⁊ alij in.c.iudex ab aplica. de offi.de
lega.in.vj.ergo nec cõcilium hoc tollere po
teſt,q̄ et Papa põt eẽ ⁊ recuſari ſuſpectus:
vt innuit glo. no.ij.q.v.nullam. Que dicit
q̄ Papa alijs cõmittere dꝫ cãs ſuoꝝ ſpãliũ
clericoꝝ:ne ipſe ſuſpectus habeat,q̄ in eoꝝ
fauoꝛem pronunciet:vel q̄ odio alios ꝓſe
quatur:⁊ dicit glo.in.c.cum dilecta.de con
fir.vti.vel inuti.⁊ in.c.cum veniſſent.de iu
di.q̄ lꝫ Papa in cã ꝓꝑa iudicare poſſit, tñ
ne ſuſpectus hẽatur cãm alteri delegare dꝫ:
ar.ff.de offi.ꝓcõſu.l.nequicq̄.⁊.ij.q.vij.noſ
ſi incõpetenter.⁊ in.c.ad aplice.de re. iudi.
lib.vj.Ponit Inno.Jo.an.⁊ Cardi. Zaba
rel.in.c.ex parte.il.i.de vb.ſigni.⁊ Abb.pa
noꝛ.poſt glo.ꝑimã.in.c.qrelam.de elec.vbi
dixit q̄ ſi papa cãm ſuam nollet alteri iudi
ci delegare:poterit vt ſuſpectus recuſari:vel
poterit ab hoc grauamie appellari ⁊ ad id
qđ tꝫ glo.ibi alle.gl.iij.q.vij.in.§.tria.ver.ſi
contra petrũ.⁊ in.l.eos.C.de vſu.⁊ qđ tenet
Spec.in ti.de appel.§.nunc tranſeamus. in
fi. Qꝫ ſi papa cuius reſpectu doc.dicũt cõ
cilium recuſari non poſſe cum illi ꝓſideat
recuſari põt.Ergo ⁊ concilium. Ratio aũt
quare princeps ⁊ conciliũ tollere nõ poſſit
hanc facultatem recuſandi ſeipſos vel alius
iudicem ſuſpectum eẽ vꝫ vt dixi.Q: iſta
declinatoꝛia iudicis ſuſpecti eſt defenſio na
turalis ꝯ iniuſtitiam. Nam per eam effu-
endo quis iudicium ſuſpecti iudicis ſe ab i
iuria ⁊ iniuſtitia inimici ⁊ iniqui iudicis
tuetur.Et q̄ hec recuſatio ſit legitima dfen
ſio:ꝓbat tex.no.extra de excep. cum inter.
vbi ad lr̃am dꝛ:q̄ legitima dfenſio in iudi
cio reſeruatur:maxie aũt iudicis recuſatio;
cum valde periculoſum ſit coꝛam ſuſpecto
iudice litigare:ac ſuſpectis iudicibus ſedes
aplica cãs de certa ſcia non cõmittat:quod
intrã vero eẽ cõprobat:vt excõicatus: qui rẽ
gulr ab agẽdo repellitur:no.in.c.i.de reſcri.
in.vj.A ꝓpõne hmõi recuſationis non re
pellatur:cum ibi non ſit in conſyderatiõe
fauoꝛ excõicati ſed equitas vel iniquitas iu
dicantis.Cum igitur iſta iudicis recuſatio
ſit innocentis defenſio: ⁊ defenſio ipſa d iu
re nãli permiſſa ſit vnicuiq;: dictaq; recuſa
tio nãli quodam iure impellente fieri dica
tur:vt ꝓbatur.iij.q.v.qđ ſuſpecti ibi. ⁊ ipſa

ratio.ſ.naturalis dictat ⁊ in fi.ibi.Nã quo
dãmodo nãle eſt ſuſpectoꝝ iudicum inſidi
as declinare ⁊c. Et cum Princeps ea que
ſunt de iure nãli ſine maxima ⁊ rõabili cã
tollere non poſſit:vt in cle.paſtoꝛalis.de re.
iudi.⁊ inſti.de iure natu.§.ſed ⁊ nãlia.no.p
Inno.in.c.que in eccliaꝝ.de conſti. Ergo ſi
conceditur q̄ oẽs epi in concilio gñali con
gregati ſint hoies qui paſſione odio ⁊ idi
gnatiõe moueri poſſũt.Si daẽ caſus q̄ oẽs
aut ſubornari aut ꝑuerſe ꝑſuaderi ⁊ ꝯ aliq̃s
indignari poſſint:rõne quadam nãli ſuadẽ
te:ꝑut arguere vꝫ Pogius ex vbis Hiero
nymi de Praga heretici ſcribendo Leonar
do Aretino ex concilio Baſilieñ.quẽ ſcri
bit in publica concione dicti concilij ſe ex
cuſando ⁊ inſinuando dcm̃ concilium vſe
ſibi inimicum ⁊ ſuſpectum fuiſſe iniuſtum
⁊ inimicum hmõi vbis.vꝫ.cum ſinguloꝝ
vr̃m aures aduerſarijs meis patuerint:at
que in tam longo tpe vobis ꝑſuaſerint me
hereticum:hoſtẽ fidei: eccliaſticoꝝ ꝑſecutoꝛẽ,
Mihi aũt me defendẽdi nulla detur facul
tas:vos me prius improbũ hoiem iudica
ueritis,in mentibus vr̃is:q̃ꝫ qui foꝛẽ potue
ritis cognoſcere:atqui (inqt) oies mundi)
eſtis:non perpetui, ſed moꝛtales: qui labi:
falli,errare:decipi:ſeduciq; poteſtis ⁊c. Pꝫ
ergo ⁊ de primo ad vltimum videretur:q̄
nec Papa nec concilium gñale hanc legiti
mam defenſionem tollere poſſint:quinimo
plus dixit gl.in.d.c.ad hec.de reſcri. in ver.
elegerint in fi.q̄ ſi papa ex certa ſcia cõmit
teret cãm iudici ſuſpecto.Tales lr̃e valerẽt
cum hẽat plenitudinem ptãtis.Sed tñ ſal
uum eẽt parti ius recuſationis;q: iſtud tol
lere non poſſet.de offi.dele.c.ſuſpitiõis: vñ
dicũt doc.in.d.c.poſtremo.de appel.q̄ lꝫ de
legatio facta iudici notoꝛie ſuſpecto: ſit d iu
re valida:vt ꝓbatur per illum tex. tñ depẽ
det a facultate partis:⁊ ei integrum reſer
uatur vtrum velit recuſare iudicem an nõ.
Quod probat tex.ibi in ver.poterit: qđ re
fertur ad arbitrium partis. Regulatur tñ.
vt ꝯ dixi.Et ꝓ hac ꝯclõne dicunt videri tex.
in.c.ex tranſmiſſa.de fo.cõpe.vbi p Inno.
⁊ in.c.ij.vt lite non cõte.vbi et Panoꝛ.hoc
no.⁊ declarat. ¶ Sed omiſſis vlterioꝛibus
argumentationibus:q̄ concilium gñale re
cuſari poſſit:vꝫ tex.foꝛtiter ſtringere in.d.c.
qđ ſuſpecti i.fi.vbi dꝛ q̄ ſcũs Jo.Chriſoſto
mus concilij contra ſe congregati timuit
intrare collegium:tanq̃ꝫ ſibi ſuſpectum. Cui

male

male iudicio meo r̃ndet. Et pro hoc etiã fa cit illa rõ de qua ſ. q2 recuſatio ⁊ appellatio equiperant̃ ⁊ a pari ꝓcedunt: extra de ap pel. ſuper eo. ſed a principe ⁊ ab ipſo conci lio vt dicunt aliqui: nũq3 appellari põt: pro ut ſ. oſtendimus in ti. Quam formam ⁊ or dinem ſeruare debeant: qui cãs hñt ⁊ ꝓpo nunt in concilio. ⁊ alibi vt ꝓbari videtur. xxiiij. q. iiij. in c. ſicut excellentiam: no. in c. ſignificaſti. de elec. ⁊ in c. cuncta per mũdũ. ix. q. iij. Ergo a ſimili ⁊ ſuſpecti recuſari po terunt. Nec obſtare vr̃ illa cõis oĩum ſcri bentium rõ: ꝙ ex eo recuſari non poſſit cõ cilium: q2 errare nõ põt: q2 cum debita ſup portatione ſeparatoꝝ ſeparata debuit eẽ ra tio: vt hr̃ in. d. c. poſtremo. de appel. in. l. ſi. C. de iuriſdi. oĩ. iudi. ⁊ in. l. ſi domus. ff. de ſer uitute vrba. ꝑdio. vbi dr̃ ꝙ ad remotionem vnius iuris non ſequit̃ remotio alterius: vnde in ꝓpoſito lz ꝓſumptio ſit pro integri tate concilij: ꝙ. ſ. errare non debeat, nec in iuſtitiam alicui facere. Tñ iſta ꝓſumptio nõ ꝓpterea tollit ſuſpitionem: quam ſibi i aio conceperat de mente litigantis: nec videt̃ equũ ꝙ ex tali ꝓſumptione: auferatur nãlis defenſio ipſis litigantibus ſine aliqua legiti ma cã vel ipſoꝝ culpa. Et tanto minus q2 illa rõ ſuper qua ſe fundant: falſa vr̃ quoad cãs particularium perſonaꝝ, ꝙ. ſ. concilium gñale errare non poſſit. Qꝛ immo multis exẽplis 9trium oſtendi poſſet: ꝙ. ſ. in deciſio nibus cãꝝ cõcilia gñalia ſepe errauerint ⁊ dãnata fuerint ꝓut ꝓbat̃ expſſe. xxxvj. q. ij. placuit iũcto. c. ſi aũt. ⁊. c. tria. ea. cã. ⁊. q. vbi pz cõcilium Aquiſgani 9 ſententiam diui Hieronymi: que in hoc ꝓualuit. Cuz aucto ritate ſacre ſcripture: ⁊ melioribus rõnibus inniteret̃: erraſſe circa matrimonium inter raptorem ⁊ raptam 9hen. poſt pactam peni tentiam. Qd̃ 9hi poſſe negabat conciliũ an tedictum, vt meminit ẽt gl. xx. di. de libellis. in ver. illoꝝ. Quinimmo multoꝝ 9ciliorum etiaz legitime 9gregatoꝝ ſtatuta ⁊ ipſamet concilia dãnata fuere. Quia determinaue runt non 9ſona vitati: ꝓut legit̃ de concilio Ariminenſi. xv. d. in. c. ſcã romana. §. que ve ro opuſcula. Ubi dr̃ imprimis Ariminen. ſynodum a Conſtantino Ceſare Conſtan tini filio 9gregatam, mediante Thauro ꝑfe cto ex tunc ⁊ in eternum confitemur eẽ dã natam. Hoc ẽt ꝓbat tex. l. di. dño ſcõ. in ſi. Ubi Iſidorus inqt hoc adijcimus Papa tui vt quotienſcũq3 in geſtis concilioꝝ di ſcoꝛs ſententia inuenit̃. Illius concilij ſen tentia magis teneat̃. Cuius antiquioꝛ ⁊ po tioꝛ extat auctoritas, per que ſatis apte con ſtat ꝙ concilium errare põt: hoc ẽt clarius ꝓbat tex. ix. q. iij. cuncta per mundum. ibi, ꝙ aplica ſedes ſine vllo ſynodo ꝓcedente: ⁊ ſoluendi quos ſynodus inique dãnauerat ⁊c. Ergo concedendũ eſt vt dixi: ꝙ concili um errare ⁊ ſuſpectum eſſe poſſit. Qd̃ qdeꝫ nãli ⁊ palpabili rõne ad ſenſum ẽt demon ſtraret̃: q2 ſi concedimus: ꝙ glibet hõ. Epũs vel Prelatus ſolus a concilio diuiſus erra re poſſit: cum oĩs hõ iuxta pſalmographus mendax ſit: fateamur ẽt ꝙ concurſus mul toꝝ ad vnum locum congregationis non reddit illos meliores. Et ꝙ cõtingere poſ ſet aliquo caſu, ꝙ oẽs in concilio exiſtentes ſingulr̃ vel ẽt collegialr̃ eſſent ꝓuocati 9 ali quem: ipſumq3 perſequerent̃. Et ꝓpea eideꝫ ſuſpecti ⁊ inimici forẽt: errareq3 poſſent in iuſtitia adminiſtrãda ea paſſione ducti. Er go. Niſi eoſdem epõs ⁊ ꝑlatos ab oĩ ꝓrſus humana paſſione ſequeſtremus: ⁊ hoc totũ diuio numini ⁊ ſancto paracleto attribua mus: vt. ſ. eo cooperante ꝓſeruati intelligã tur: fateri opoꝛtebit nãli rõne vigẽte: ꝙ quẽ admodum nãlr̃ errare pñt: ita ⁊ nocere al teri ⁊ iniuſtitiam facere, ⁊ recuſari poterũt.

¶ Illud aũt qd̃ dr̃ eccliam vel concilium er rare non poſſe: intelligendum erit circa fi dem catholicam: pro qua oꝛauit dñs, vt ſ. di xi: ⁊ pulchꝛe declarat ⁊ ꝓſequit̃ Abb. Pa. in. c. a nobis. in. ij. no. de ſen. excõ. Hec autẽ pro nunc dicta ſint arguendi ⁊ inueſtigan di grã. Que alijs ſoluenda relinquo. Cum ego maioꝝ ſeqr veſtigia. Nec tutũ aut equũ eẽ arbitrer ab eoꝝ ſententia diſcedere.

¶ Que ſit Poteſtas Pape in concilium.

Sudoris magniq3 picu li nũc opus aggredimur iamq3 in gẽs intrabimus equoꝛ. Nã qdem triceps illa, perdiffici lis: ſcrupuloſa: hoꝛrenda: per plexaq3 heſitatio: latratu ter ribili tria guttura pandit. ¶ Prima q̃ ſit poteſtas pape in concilium. ¶ Secũda ecõ tra que ſit poteſtas cõcilij in Papã. ¶ Ter tia que ipſoꝝ ſententia. Si contraria vel di uerſa ſentiant: ꝓualere deat. Et q̃uis teme rariũ videri poſſit os ponere i celũ lingua trãſeunte ſuper terrã, ⁊ de rebus tã arduis

tā dubiis ⁊ piculoſis. In qbus eminentiſſi
mi vtriuſqꝫ cenſure apices inſtructis hinc
inde argumentoꝝ aciebus: perſpicaci inge-
nio doctrina conſumatiſſima, longo inde-
feſſoqꝫ ſtudio: diutiſſime laborauerunt: ver
ba facere. Attamen cum nemo ad areā va-
cuus redire: ſed manipulum ſuum pro talē
to ſibi a dño conceſſo: afferre debeat, opere
ꝓtium eē duxi. in tāta ꝓclariſſimoꝝ docto-
rum controuerſia. Me ipſum in hac ꝓfun
diſſima poteſtatis materia ſi dñs dederit
pro aſſequenda vitate inſtruere. Nam veri
tas ipſa ſepius agitata magis ſplendeſcit in
luce. xxv. q. ix. graue. ¶ Profiteor tñ ante
oīa ab vnitate ſancte matris eccleſie: quam
oēs catholici firmiter tenere ⁊ vendicare de
bemus: maxime aūt nos epi. qui in eccleſia
dei ꝓſidemus. xxiiij. q. i. loqtur. me nullate-
nus diſcedere. Ac de Pontifice maximo: ⁊
ſacro cōcilio illud indubitāter ſequi ⁊ tene
re. Qđ ſcā mater ecclia tꝫ ⁊ ꝓſeqtur. de cō.
di. ii. ego Berengarius. ¶ Aggredior igit̄
principale ꝓpoſitum nr̄m: ⁊ omiſſis argu-
mentationibus ſupfluis. Concluſionibus
inherendo. Ne varijs contrarijſqꝫ ſcriben-
tium auctoritatibus decipiamur. Premitto
illud qđ in ꝓpoſito nr̄o ſcripſit Felinus in
.c. nonnulli. de reſcrip. in. iiij. col. vñ. Et iſta
porſet curioſus indagator. Ibi enī dicit ꝙ
iſta materia eſt adeo trita: vt ex multis ſu-
per ea ſcriptis. dici poſſit: illud Iuuenalis.
Scriptus ⁊ i tergo nec dū finitus Horeſtes.
Unde ſubdit ꝙ in concilio facto vltimo lo
co Baſilee: tranſlato poſtea Ferrariam de
inde Florentiam: emerſerunt varia ſcripta
doctoꝝ illuſtrium: tam pro concilio q̄ pro
Papa. Abb. n. Siculus in diſputatione ſua
que incipit. Eps ⁊ qdam rector: ⁊ Ludoui-
cus Romanus in tribus vltimis conſilijs
ſuis. ⁊ conſi. ccclxx. amplexi fuerūt partes
concilij. Tu adde quas ēt amplectit̄. d. Car
dinalis Zabarel. in tractatu de ſedando ſci
ſmate. Quē poſuit i lectura. in ti. ď ele. poſt
.c. lꝫ ex ſuſcepto. Et poſt eius cōſilia ſub nu-
mero. cl. ⁊ Ant. Roſel. lꝫ latēter in ſua mo-
narchia. Et Guliel. Ochan in ſuo dialogo.
Et Io. Gerſon. Cancellarius Pariſienſis
in tractatu ſuo de concilio, ⁊ alij forte quos
nondū vidi. Sed pro maioritate Pape ad
concilium ſcripſit mirifice ſm̄ Felinum. d.
Petrus de monte Eps nr̄ Brixieñ. in libel
lo de poteſtate Pape ⁊ concilij. Archieps
Florentinus in. ij. parte ſue ſumme. ti. iij. c.

xj. vbi multum inſtitit pro Eugenio cōtra
concilium Baſilienſe. Poſt ipm ſcripſit ēt
Andreas Siculus. in de. ne romāi. fol. xvij.
de elec. vbi pro papa facit. lxxxvij. argᵒ. vt di
cit ipſe. Adde ꝙ non minus accurate pro
auctoritate Pape contra concilium ſcripſit
d. Io. de turre cre. Cardinalis ſancti Syxti
in ſumma ſua de ecclia libᵒ. ij. quaſi per to.
Et Auguſtinus de Anchona ord. heremi-
taꝝ: ⁊ alij pleriqꝫ. Redeo igit̄ ad primū q̄ſi
tum. Quam. ſ. ptātem hēat Papa in conci
lium. Et gñali quadam poſitione dicendus
vr̄: ꝙ eām illam ptātem quam hꝫ caput in
corpus humanum. Cui nāli ſua forma ꝓſi-
det: imperat: ⁊ neceſſaria oīa ad eius vege-
tationem: regimen ⁊ diſpoſitiōem ordinat
regulr̄ hꝫ Papa in concilium vlē. Cui do-
na ſua velut caput in corpus eē ſpargit atqꝫ
diffundit. xix. diſt. c. ita dñs. xxiiij. q. i. roga-
mus. Ibi. ipſe. n. eſt caput totius ecclie: cui
ait dñs. Tu es Petrus ⁊ ſuper hanc petrā
edificabo eccliam meam: ⁊ I. nec ab ea vos
deuiare opꝫ: ad quas cūcta maiora eccliaſti-
ca negocia: diuina diſponēte grā iuſſa ſunt
referri: vt ab ea regulr̄ diſponant̄: a q̄ ſum-
pſere principia. Et pro vnitate iſtius capi-
tis cū vlis ecclie corpore eſt pulcherrimus
tex in. d. c. loqtur dñs. xxiiij. q. i. ibi. ſic ⁊ ec-
cleſia dñi lꝫ perfuſa per totum orbem radi-
os ſuos porrigit. Unus tñ eſt qđ vbiqꝫ dif-
fundit̄: nec vnitas corporis ſeparat̄: ramos
ſuos per vniuerſum orbem copia vberta-
tis oſtendit, per fluentes largitur riuos: ra-
mas latius expandit. Unum tñ caput eſt: ⁊
vna origo mater copioſe fecunditatis ⁊c.
Et hec qdem ꝓſidentie poteſtas ⁊ maior eſt
⁊ eo nobilior. Quo non q̄libet terrena ſen-
tentia: ſed per illud vbum quo conſtructus
eſt celum ⁊ terra: per qđ oīa denique condi
ta ſunt elementa fundata extitit: illas vo ſo
lus ipſe fundauit: ⁊ ſupra petram fidei mox
naſcentis erexit. Qui beato Petro eterne
vite clauigero terreni ſimul ⁊ celeſtis iperij
iura cōmiſit, illius ergo priuilegio fungit̄:
cuius auctoritate fulcitur, vnde non dubiū
eſt: ꝙ quiſquis cuilibet ecclie ius ſuum de-
trahit iniuſtitiam facit. Qui aūt Ro. ecclie
priuilegium ab ipſo ſummo oīum eccliaꝝ
capite traditum auferre conatur. Hic ꝓcul
dubio in hereſis labitur, vt ēt dicit tex. no.
ad lr̄am. in. c. oēs. xxij. di. ⁊ in. c. ſeq. Hec igit̄
poteſtas eidē Petro a xp̄o dño per ſupra-
ſcripta verba: ante paſſiōem ſuam ꝓmiſſa
fuerat:

fuerat:vt ꝓbat verbum futuri tpis ibi. Et
tibi dabo claues regni celoꝝ. Matthei.xvj.
Sed tunc demum actualr̃ tradita ⁊ eidem
conſolidata fuit. Cum xp̃s eidem Petro di
xit Jo.vltio.⁊ extra de elec.ſignificaſti. Pe-
tre amas me. Paſce oues meas. Qd̓ bene
ꝓbat tex. valde no.in.c.pro humani.de ho-
mici.lib.vj. Ibiq; ēt ꝓbat ꝙ hmōi ptās nō
tm̃ data fuit Petro:ſed ēt ſucceſſoribus ſu
is. Et ꝙ Papa locũ xp̃i tꝫ: ⁊ Vicarius eſt
dei in terris de elec.vbi periculum.§.ceteꝝ.
⁊ in.c.fundamenta.eo.ti.lib.vj. extra vt ec-
cleſiaſti.benefi.c.vt nr̃m.⁊ de tranſla.ep̃i.c.
q̄to.cũ ſi. Propter que Hoſti. in.d.c.quā-
to.belliſſimum verbũ dixit.vꝫ.ꝙ dei ⁊ pa-
pe idem eſt conſiſtorium ar. eoꝝ que dn̄r ꝺ
ep̃o ⁊ eius Vicario.de appel.romana. lib.
vj.⁊ de ꝯſue.c.ij.eo lib.cum concord. Et di-
xit Spec.in ti.de legato.§.nunc videndum.
vꝰſi.ix.ꝙ papa eſt Petri ſucceſſor. Et Vica-
rius Jeſu xp̃i:vicem non puri hoīs ſed ve
ri dei gerens in terris. extra de tranſ. p̃la.
c.i.⁊.ij. Unde vice dei in terris oīa regit:di
ſponit:⁊ iudicat:ꝓut ſibi plꝫ.ix.q.iij.c.cun-
cta per mundum.⁊.c.per principalem. Et
ꝓptera dr̃ hr̄e celeſte arbitrium. C.de ſum.
tri.⁊ fide catho.l.i. ¶ Ex p̃dictis igit̃ pꝫ: ꝙ
papa gn̄alr̃ a xp̃o habuit plenitudinem po-
teſtatis tam ſuper ꝯcilium q̄ꝫ ſup oēs hoīes
totius orbis. Per illud vl̃e verbum quod-
cunq; ligaueris ſuper terram ⁊c. Et lꝫ dica
tur ꝙ alij quoq; apl̄i hanc ptātem cũ Pe-
tro pari conſortio acceperunt.xxi.di. in no-
uo. Tn̄ Petrus aſſumptus ⁊ p̄poſitus fuit
oībus in plenitudine poteſtatis. ex̄ de vſu.
pal.ad honorem.alij v̓o Apl̄i:⁊ ep̄i eoꝝ ſuc
ceſſores: non in plenitudinem poteſtatis:
ſed in partes ſollicitudinis vocati fuerunt.
Quibus vices ſuas eccleſia Romana ipar
tiuit.ij.q.vij.decreto. ⁊ ꝓbat̃ in.d.c. in no-
uo.vbi dr̃ ꝙ videntes apl̄i meſſem ee͂ mul
tam ⁊ operarios paucos rogauerunt dn̄m
meſſis:vt mitteret operarios in meſſes ſuā
⁊c. Et ita intelligendum dr̃: ꝙ gn̄alr̃ oībus
diſcipulis dictum fuit:reſpectiue tn̄:vt vni-
cuiq; ꝓpa poteſtas infunderet̃:cum ibi eſſet
⁊ Petrus.vꝫ. Accipite ſpm̄ ſcm̄ quoꝝ remi
ſeritis pctā remiſſa ſunt ⁊c. Jo.xx. ⁊ qd̓ dr̃.
de peni.⁊ remiſ. nouũ. ⁊ in.c.firmiter. de
ſum.tri.⁊ fide catho.vbi hr̄ qd̓ oībus apl̄is
pariter cum Petro date fuerunt ambe cla-
ues vtriuſq; poteſtatis. Quia vt dictũ fuit
hoc intelligendum dr̃:ꝙ petro ⁊ ſucceſſori-
bus ſuis date fuerunt:vt capiti in plenitu-
dinem poteſtatis. Reliquis v̓o apoſtolis
⁊ ep̄is vt membris in partem ſollicitudīs.
iux.tex.⁊ no.in.d.c.decreto.⁊ in.d.c. in no-
uo.in.c.ita dn̄s.⁊ in.c.loqtur. cum concor.
cum igit̃ Papa habeat hanc ptātis plenitu
dinem tam mirabili fundamento fundatā
⁊ ſtabilitam:ab eo qui eſt Princeps ⁊ dn̄s
oīum:cuius in terris vices gerit. Cōſeqn̄s
eſſe dr̃ dicere:ꝙ ipſe poſſit oīa ſup oēs mor
tales:maxime aũt in his que ſpectāt ad ani
maꝝ curam ⁊ regimen vl̄is ecclīe: que p̄ci-
pue ſunt de foro ſuo. Que oīa diſponere, re
gere:⁊ gubernare poteſt pro ſue libito volū
tatis.ix.q.iij.cuncta per mundum. ⁊.c.per
principalem. Exceptis tn̄ his que pctm̄ nu-
trirent:⁊ que eēnt ꝯ fidem catholicam: qa
illa nō poſſe dr̃:de peni.di.ij.charitas. Nā
Papa neminem hꝫ in terris ſupiorem. ex-
tra de elec.lꝫ in ſi.ſed ipſe ſup oēs eſt tā dei
q̄ꝫ aploꝝ electiōe.xxi.di.in nouo. ⁊ in.c.nūc
aũt. Unde oēs eius conſtitutiones ⁊ ordi-
nationes non minus ſeruāde ſunt:q̄ꝫ ſi di-
uina voce dei eēnt ꝓlate.xix.di.ſic oēs. Et
ſtatim ꝙ creatus eſt ſanctitatem recipit ⁊
plenitudinem ptātis a cathedra beati Pe-
tri.xl.di.nō nos.vbi dr̃ ꝙ hec cathedra aut
claros ad hec faſtigia erigit:aut erectos illu
ſtrat:eos nemo ſanctos ee͂ dubitat ⁊c. Et ꝓ
pterea quicquid facit ⁊ p̄cipit Papa, q̄uis
vix tollerandum iugum imponeret patien
ter ⁊ cum oī humanitatis māſuetudine fe-
rendũ eſt. Nec eſt inter mortales qui ei di-
cere poſſit cur ita facis.xix.di.in memoriā.
⁊ in.c.nulli p̄has.cum ea que facit ipſe a ne
mie poſſint iudicari:niſi a ſolo deo.d.c.cū-
cta per mundum.⁊.c.per principalem.c.ne
mo.⁊.c.alioꝝ.ac quaſi per to. ix.q iij.⁊.xxj.
di.nūc aũt. Neq; pōt qd̓ ipſe ꝯfirmat ⁊ ap-
probat:ab alijs infirmari vel iprobari.xix.
di.ſi romanoꝝ.cum ſi. Unde ꝯſyderata po
teſtatis huius ſue plenitudine dr̃ hoīe ma-
ior. Cum dei poteſtatem tanq̄ꝫ eius Vicari
us teneat in terris.extra de tranſla.p̃la.in-
ter corporalia. Eſt.n.ſuper oē ius humanũ:
nec eo alligari pōt:extra de conceſ.p̄ben.ꝓ-
poſuit. Unde multum no. dixit Hoſtiē.qd̓
refert ēt Panor.ibi.⁊ alij poſt eum.ꝙ Pa-
pa intm̄ hꝫ ſui ipſius ptātes vt pro facto vel
dicto ſuo nō poſſit ab alio accuſari vel dā-
nari niſi de hereſ.xl.di.ſi papa. Etiā ſi Im
perator ⁊ totus clerus.⁊ populus conueni-
ent.ix.q.iij. nemo. ⁊.d.c.alioꝝ. Un̄ ſubdit

idem Hoſtié. q̄ oēs tenenť ſibi obedire: q̄c-
quid pcipiat: dūmodo clarū certumq̄ȝ non
ſit: q̄ eius pceptum contineat pctm̄ morta
le: q̄ȝ in pctō mortali nō teneret ei quis obe
dire: ſed obedire potius teneret deo: qui eſt
verus ⁊ irrepheſibilis pontifex. xj. q. iij. iu-
lianus. c. ſi dn̄s. ⁊ c. reg̃uiſti. Et ad id qd̄
dixit Vincentius in d. c. ꝑpoſuit. qui dice-
bat q̄ papa diſpēſare pōt in oībus ꝯ oia iu
ra pterq̄ȝ in articulis fidei: ſubdit idem Ho
ſti. q̄ dictum Vincen. verū eſt: niſi imineat
circa hoc pctm̄ mortale: q̄ȝ in illo non diſpē
ſat: ſi illud pctm̄ mortale reſultaret ex lege
diuina. Secus vo ſi reſultaret ex lege poſiti
ua: q̄ȝ illi non ſubijciť, ⁊ ad hoc facit qd̄ no.
glo. in. c. lr̄as. de reſti. ſpo. que latius dixit ſe
cundum Panor. ibi: anquit. n. q̄ in his que
ſui natura mala ſunt papa diſpēſare nō pt̄,
in alijs ſic. extra de iureiur. ⁊ ſi xp̄s. bonus
tex. xl. di. c. i. Ex his igiť ⁊ alijs pluribus au
ctoritatibus ⁊ exēplis que ſtudioſus lector
huic argumentationi accōmodare poſſet.
Videť circa ꝑpoſitum nr̄m inferri: q̄ Pa
pa ꝯ concilium gn̄ale oīmodam oīno habe-
at ptātem cum ipſe ſolus ⁊ vnicus ſit xp̄i ac
dei Vicarius in terris: qui vt diximus: to
tius poteſtatis plenitudines in ſe hȝ ab eo-
dem xp̄o deo ⁊ dn̄o oīum ꝯceſſam: qui nos
ac celum: terraȝ ⁊ oīa de nihilo creauit. Vn̄
ſicut deus vnus eſt in celis qui cūcta mo-
deratur de ſum. tri. ⁊ fide cath c. dānamus.
Ita in terris vnicus eſt ipſius Vicarius:
cui oēs inferiores parere tenentur. d. c. cun-
cta per mundus. ⁊ xxiiij. q. i. loq̄tur. Alr̄. n.
ſi concilium vel alium poneremus eandeȝ
auctoritatem hēre: monſtruoſum eēt dice-
re duos Vicarios: vel duo capita eē in ec-
cleſia equalem hn̄tia poteſtatem. ar. extra ꝺ
offi. ordi. q̃m. Et iſtud qdem Cerdonianas
hereſim ſapere ⁊ ꝯfouere videreť. Qui duo
principia ponebant in fide. xxiiij. q. vlti. c. q-
dam. v̄ſ. cerdoniani. de quo elegantiſſime
hr̄. in extrauagante Bonifacij. viij. incipit
vnam ſcām. Ibi. igiť eccl̄ie vnius ⁊ vnice
vnum corpus: vnum caput: non duo capi-
ta: quaſi monſtrum, Chriſtus videlȝ: ⁊ xp̄i
vicarius Petrus. Petriq̄ȝ ſucceſſor: dicen-
te dn̄o ipſi petro paſce oues meas: meas in
quit: ⁊ gn̄alr̄ non ſingulr̄ has vel illas: per
qd̄ cōmiſiſſe ſibi intelligiť vniuerſas: ⁊ pro
ſequiť: qd̄ ſibi datus fuerit: ⁊ in eccleſia ſit
vterq̄ȝ gladius ſpūalis. ſ. ⁊ tēmpalis: cū iuxta
apl̄ȝ non ſit poteſtas: niſi adeo ⁊c. Igiť cū

papa ſit lex aīata in terris, vt dicit glo. not.
in. c. ab arbitris. de offi. deleg. in. vj. vr̄ q̄ cō
cilium gn̄ale eius legi: ordinationi ⁊ pcepto
ſubijciať in oībus. Qd̄ ex eo ēt oſtendit: q̄ȝ
ſolus papa hȝ auctoritatem ꝯgregandorū ⁊
approbādorū conciliorū gn̄alium. Nec ſine
eo vel ipſius Legato: ꝯgregari, aut auctori-
tatem aliquam hēre pn̄t. Immo ſi alr̄ con-
gregarent. Non concilia ſed conuenticula,
⁊ ꝯciliabula illicita nūcupanť: irritaq̄ȝ ⁊ va
na ac nullius roboris hn̄r. xvij. di. ſynodus
epōrū. c. regula. ⁊ quaſi per to. ij. q. vj. c. ideo.
⁊ bene ꝑbať. extra de ele. ſignificaſti. vbi dr̄
q̄ oīa concilia per Ro. eccleſie auctoritates
⁊ facta ſunt ⁊ robur acceperunt: ⁊ q̄ a ſta-
tutis conciliorū gn̄alium Ro. pontificis pa-
tenter excipiť auctoritas. Propterea cū que
libet creatura inferior ſit: ⁊ ſubſit Ro. pon-
tifici: vt ſ. diximus. Non vr̄ q̄ aliqua conci-
lij vel alterius lege ligari poſſit. ex̄ de ma-
io. ⁊ obe. cum inferior. C. de legi. l. ſi. Qd̄ ma
xime ꝑcedit ſm̄ glo. valde notabilē in ma-
teria: in cle. ne romani. de elec. in ver. iferio
rem. Vbi ille inferior a ſuperiore recipit po
teſtates. Prout eſt in cetu Cardinalium re
cipiente ptātē eligendi Ro. pontificem: ab
ipſo Romano pontifice. Et ꝑut eſt in con-
cilio gn̄ali ſm̄ eā recipiēte. ſ. ptātem a Ro.
pontifice. alle. tex. in. d. c. ſignificaſti. ⁊. ix. q.
iij. cūcta per mundū, facit tex. in. c. lȝ de elec.
⁊ qd̄ no. vtrobiq̄ȝ per ſcribentes. Quis aūt
Abb. panor. in cōmento gloſarū clementina
rum. reputet. glo. illam in ver. inferiorē i ſi.
ſingularem tn̄ melior glo. eſt illi ſimilis. in
c. vbi piculum. in ver. concilio gn̄ali. de ele.
in. vj. ⁊ alia glo. eſt illi ſimilis in. c. ex par-
te. extra de capel. mo. in ver. nolumus in ſi.
que aperte dicunt q̄ papa maiorem ptātes
hȝ q̄ȝ concilium: ⁊ eſt ſuper cōcilia p tex. in
. c. ſignificaſti. Et ppea dicunt ēt glo. in. c. qd̄
tranſlationem. de offi. lega. in. c. ſicut vnire.
de excer. pla. q̄ ad ſolum papam ſpectat con
gregare ⁊ approbare concilium: ⁊ ex hoc di
xit glo. xxiiij. q. i. in. c. qd̄cumq̄ȝ. q̄ maior eſt
ſententia pape q̄ȝ cōcilij. ⁊ Ioā. an. poſt Io.
mo. ⁊ Archi. in. c. i. de conſti. in. vj. dicit cō-
ſtitutionem vel ſententiam pape eſſe tanq̄ȝ
ſententiam ſupioris. Conſtitutionem vero
vel ſententiam concilij eſſe tanq̄ȝ ſententias
inferioris, niſi papa erraret i fide: qd̄ tn̄ nō
credit. d. glo. in. d. c. qd̄cumq̄ȝ poſſe fieri. Qr
deus hoc non pmitteret. Quis tn̄ glo. ipſa
loquať de eccl̄ia Romana, quā deus errare
non

non permitteret. ar.xxiiij.q.i.c.a recta.ꝛ in
.c.pudenda. Cum itaqꝫ hec poteſtas data
fuerit petro vt capiti: ꝛ vli eccle. vt mem-
bris. Decens eſſe vr: vt ſ. dicebamus: ꝙ iſtō
corpus eccle ꝛ ſic concilium gnale illam re
preſentans regat ꝛ moueat ſm ordinatio-
nem ꝛ diſpōnem ipſius capitis: ꝛ non eȝ p
ut nāli motu capitis humani corpus ſuum
regentis exemplo edocemur. Pro quo bñ
facit tex. in.c.ita dñs.xix.di. ꝛ.xxi.di.in.c.in
nouo.ꝛ in.c.quis.ꝛ in.d.c.loqtur. ꝛ.c.pu-
denda.xxiiij.q.i.cum ꝯcor. ¶ Preterea iſta
pape ſuperioritas ꝛ maioritas ad concilius
demonſtraẗ: ex eo ꝙ concilia gnalia ptātes
condendi coꝝ ꝯſtōnes ꝛ decreta accepiſſe
videnẗ a papa: vt pbaẗ in.d.c.ſignificaſti.
de elec.ꝛ.xvij.di.in.c.nec licuit. vbi dr ꝙ q
tiens aliqua de vli ſynodo aliqbus dubita
tio naſcit: ad recipiendam de eo: qd nō itel
ligit rōnem ad aplicā ſedem ꝯuenire dz ꝛc.
Et per hoc vr ꝙ ad papam ſpectet interpre
tari ſtatuta vlis concilij: qd bene pbat tex.
extra de conce. pben.c.dilectus. vbi papa i-
terptaẗ canonem Lateranen. concilij nō ex
tendi ad Archiepatum vel ad epatum: ſed
tm̄ perſonatus: ꝛ minora beneficia cōpreh̄e
dere: electoribus negligentibus ꝛc. ¶ Ter-
tio ꝛ fortius iſta pape ſupioritas vina rōne
oſtendiẗ: hoc modo ſupior ille dr ꝛ hr: q in-
ferioris legem tollere pōt: vt pbaẗ. de ma-
io.ꝛ obe.c.cum inferior. ꝛ.xxi.di. in.c.infe-
rior ſedes. ſed papa quotidie tollit: ſuſpen-
dit: limitat ꝯſtōnes ꝛ decreta concilij gna-
lis: ꝛ ꝯ illa diſpenſat. De p: ꝙ ſolus concilij
ſtatuta reuocet, pȝ in.c.ſtatutum.in.c.ꝯſtitu
tionem.ꝛ in.c.ſtatuimus. de ſen.exco. li.vj.
vbi Bonifacius.viij. ſolus reuocat ꝛ mo-
derat decretum concilij Lugdunen. de quo
ibi: ad idem facit qd no.doc.in.c. vbi picu-
lum. de elec.in.vj. vbi dicunt ꝙ.c. illud pus
a concilio cum papa editum fuerat ſ. electio
ne Ro.pontificis, ꝛ ſic ſup ordinatione vel
bono vlis eccle vt no. viij.q.i.in.c. his oi-
bus. Tn̄ poſtea a ſolo papa fuit reuocatum:
ꝛ demum a ſolo papa reſtitutum. De ſcdo
ꝙ.ſ.ꝯcilij decreta limitet: pȝ vt ex ſupraſcri-
ptis hr in cle.ne Romani. de elec. vbi papa
de conſilio Cardinalium aliqua contenta
in dicto decreto.c. vbi piculum. innouauit.
ꝛ limitauit: ꝛ hr in.d.c.ſtatutum. de reſcri.
in.vj. vbi ſm glo. in ver. ſtatutum. papa ſo-
lus. decre. in.c. pſiti. ꝛ in.c.nonnulli. extra
eo. que fuerant concilij gnalis reformauit,
per illum tex. ꝛ hoc qdē quotidie videmus:
in reſcriptis: gratijs ꝛ priuilegijs aplicis.
in qbus papa Lateranen. gnalis: ꝛ alijs q-
buſcunqꝫ conciliorum decretis indifferenter
derogat, put in facto bene notum eſt oibus
praticis curialibus. Ipſe quoqꝫ papa ſolus:
quos concilius dānauit, abſoluit ꝛ liberat.
ix.q.iij.cuncta per mundum. Qd aūt cōtra
dicta concilia pro libito voluntatis ſue di-
ſpenſet, pȝ ex tex.in.c.pponuit. de cōces. pbē.
vbi pȝ ꝙ papa ſolus ius ꝛ grām dare pōt:
ꝛ quotidie dat ad beneficia vacatura cōtra
decre.concilij gnalis: de quo in.c.ij.eo.tit.ꝛ
in.c.deteſtanda.ꝛ in.c.ne captande. de con-
ces. pben.lib.vj.ad quam argumentationē:
facit ēt tex.in.d.c.ſignificaſti. de elec. vbi dr
ꝙ auctoritas pape ſemp intelligiẗ excepta
in oibus ſtatutis conciliorum gnaliū ꝛ de hoc
copioſiſſime ibi. ponitur per ſcribētes. vbi
Jo.an. per illus tex. infert ꝙ ſolus papa pōt
interptari ſtatuta concilij: nec mirum ſm eus:
cum poſſit ēt illa tollere ꝛ limitare: vt ē gl.
in.c.ſtatutum. de reſcrip.in.vj. Que tn̄ di-
xit ꝙ lȝ honeſtum ſit: ꝙ papa non reuocet
ſtatuta cōcilij: tamen poteſt ſi vult: ēt abſqꝫ
eo illa tollere, vt eſt tex. ibi.ꝛ in.d.c.ppoſu-
it. Et hoc qdem pcedit non ſolum in alijs
concilijs vlibus: ſed etiam in illis ſanctis ꝛ
venerabilibus primis quatuor cōcilijs: que
beatus Grego. dicit ꝛ pteſtatur, ſicut qua-
tuor ſancti euāgelij libros ſe venerari atqꝫ
ſuſcipere.xv.di.ſicut. vbi dr mirabile vbus
in ſi.q.ſ.ſe ꝛ non illa deſtruit: qſqs pſumit
abſoluere quos ligant, aut religare quos ab
ſoluunt ꝛc. Quod aūt papa diſpenſet cōtra
illa quatuor ꝯcilia, tenere vr glo. ibi in ver.
pſumit: per tex.xvij.di.§.hinc ēt.ꝛ in.d.c.ſi-
gnificaſti.ꝛ.xxxv.q.ix.in.c.ueniam.ꝛ ad text.
in.d.c.ſicut. dum Grego. dicit ꝙ ſe ꝛ non
illa deſtruit ꝛc. dr illud intelligi debere de
articulis fidei: ꝙ.ſ. papa non poſſit illos im
mutare ꝛc Hoc idem firmat glo. in.c.poſt
tranſlationem. extra de renūcia. in ver. du-
rum. que dixit ꝙ bene diſpenſat.d.papa cō-
tra quatuor concilia: imo et contra apoſto
lum: dūtamen nihil ſtatuat contra fides.d.
c.ſunt qdam.ar.xxiiij.di.lector.lxxxij.di.pre
ſbyter.ꝛ qd dixit glo.in.c.cum ad monaſte
rium. extra de ſta.mo.in ver. abdicatio. que
dixit ꝙ papa diſpenſat contra multa ſtatu-
ta quatuor conciliorum: quis concilia ipſa nō
audeat reprobare: ꝛ glo.in.c.ex multis.i.q.
iij.in ver. ex pncipalibus dicit, ꝙ papa bene

poteſt diſpenſare ꝯ id qđ ſtatuit concilium
Calcedoneñ. Ibi ſi nō ſit in articulis fidei.
xv. di. ſicut. vel de vli ſtatu eccleſie: vt no. in
d. c. ſunt qdaꝫ. ⁊. xvj. di. ſcã. Et hoſti. i ſum.
in ti. de diſpenſa. §. qs poſſit diſpenſare. vſi.
aliqui etiam dicunt: aſſerit ꝙ falſum eſt di
cere ꝙ papa non poſſit diſpenſare ꝯ quatu
oꝛ concilia qꝛ hoc ꝓbaṫ: extra de elec. ſignifi
caſti §. aiũt. ⁊ in. c. innotuit §. q̃uis. ⁊ rñdet
ad. d. c. ſicut. xv. di. Ad idem Auguſtinus
de Anchona in ſum. ſua. de eccleſiaſtica po
teſtate. q. lx. ar. viij. in ſolõne ſcđi argumẽti:
vbi dicit ꝙ de cõcilijs gñalibus quoad pa
pam dicendum eſt illud qđ dr̃ in canonica
Iacobi apli de humanis actibus: qꝛ cũ ali
quid geritur ſemp intelligiṫ: ⁊ dicendũ eſt:
ſi dñs voluerit: vel ſi deo placuerit: ſic facie
mus. Eodem modo inqt ipſe in ſtatutis ⁊
concilijs patrum ſemp ſubĩtelligiṫ: ſalua au
ctoritate ⁊ voluntate ſedis aplice ⁊c. Dixit
etiam btũs Tho. in trac. ꝯ impugnãtes re
ligionẽ. rñdendo ad tex. in. c. ꝯ ſtatuta. xxv.
q. i. quez refert ⁊ ſeqtur dñs Archieps Flo
rentinus. in. iij. parte ſum. ſue. tit. xxij. c. vi §.
xxiij. Inqʒtum ille tex. Zoſimi Pape dicit:
ꝙ contra ſtatuta patrum auctoꝛitas ſedis
aplice nihil ꝯdere aut immutare põt. Dicẽdũ
eſſe ꝙ hoc ſit veꝝ in illis que ſtatuta ſctõꝝ
patrum decreuerunt eſſe de iure diuino: ſi
cut ſunt articuli fidei determinati per con
cilia: ſed illa que ſancti Patres determina
uerunt: ⁊ẽ de iure poſitiuo ſunt relicta ſub
diſpenſatiõe pape: vt ea mutare poſſit ⁊ cõ
tra illa diſpenſare ſm opportunitates tẽpo
rum vel negocioꝝ ⁊c. ⁊ paulopoſt idez Ar
chieps. c. vij. enumerat qnquaginta caſus, in
quibus ſolus papa diſpenſat. Plus voluit
Bartholomeus Brixianus Conterraneus
meus. in addi. glo. xxxv. q. i. in. c. ſunt qdam.
quicqd dixerit. Io. gloʳ. ibi ꝙ papa diſpen
ſat ẽt contra gñales ſtatum eccl̃ie, ſicut fecit
Inno. in gñali concilio Lateraneñ. extra de
conſan. ⁊ affi. non dꝫ: lꝫ contra articulos fi
dei non diſpenſet. ſm eum. i. q. vij. ⁊ ſi illa.
ques refert ⁊ ſeqtur Roſellus in ſua monar
chia. q. xvij. in. xj. col. ṽſi. ⁊ ꝙ papa ſit ſuper
concilium arguendo ad partes: ⁊ facit ſm
eum. lxviij. di. c. coꝛ epi. lxiiij. di. per to. tex.
extra de baptiſ. maioꝛes. dum dicit ꝙ ma
ioꝛes cãe ad ſedem petri referẽde ſunt, ⁊ ſic
apparet ꝙ ẽt cãe fidei debent ad eandem ſe
dem referri. xxiiij. q. i. hec eſt fides. Et q̃uis
rñderi forte poſſet ad tex. alle. per Bartho.
Brixi. ⁊ ad dicta ipſius: que repugnare vi
dentur alijs glo. de qbus ſ. vꝫ. ꝙ text. in. d. c.
non dꝫ. Non ꝓbat ꝙ ſolus Papa diſpenſet
contra vlem ſtatum eccl̃ie: qꝛ illa decretalis
vt pꝫ ex eius ſcriptione, emanauit ab In
no. iij. in ꝯcilio gñali, ⁊ ſic ex illo tex. forte ar
gui poſſet contrarium: vꝫ. ꝙ Papa nihil di
ſponere poſſit contra gñalem ſtatus eccl̃ie:
niſi in concilio gñali: ⁊ idem rñderi poſſet
ad tex. alle. per Roſellum in. c. coꝛ epi. per il
lud qđ dr̃ ibi, tã ab hac ſacra ſede q̃ʒ ab epis
totius oꝛbis ꝓhibiti ſunt ⁊c. ⁊ hoc coadiu
uare videnṫ oẽs tex. illius di. lxiiij. qui lꝫ a
papa ꝓmulgati fuerint. Tñ dicunt ꝙ in cõ
ſecrationibus epoꝝ: de qbus ibi: ſeruanda
ſunt decreta patrum ⁊c. Quia non ſunt cõ
traria cum papa oĩno contra illa diſponat:
lꝫ in hoc hẽat pñtiam ⁊ approbationem cõ
cilij. Ergo cõcoꝛdando opiniones: ⁊ diſtin
guendo dici forte poſſet: ꝙ aut talis diſpen
ſatio concernens vlem ſtatum eccl̃ie: illum ꝑ
turbat: ſcandaliçat: ⁊ diſcoloꝛat: q̃ tunc Pa
pa ſine vli eccl̃ia: ⁊ ſic ſine gñali concilio di
ſpenſare non poſſit: ſicut diceremus ſi diſpẽ
ſare vel ſtatuere vellet aliquid contra gra
dus diuina lege ꝓhibitos: de quo per Ioa.
in. c. lras. de reſtit. ſpolia. Et ad hoc induci
poſſet no. dictum Inno. in. c. quanto. de cõ
ſue. vbi dicit ꝙ Papa non eſt permittẽdus
venire contra ſtatum vlem eccl̃ie ſine ma
gna cã alijs etiam nota: ⁊ ſic intelliganṫ glo
ſe, ⁊ iura que dicunt papam diſpenſare nõ
poſſe cõtra vlem ſtatum eccl̃ie, aut cã ſubeſt
⁊ ex tali diſpenſatione non multum turba
tur nec ſcandaliçaṫ vlis eccleſia ⁊ tunc Pa
pa ſolus diſpenſare ⁊ moderari poterit ꝓ
qualitate ⁊ impoꝛtantia reꝝ occurrentiũ: ⁊
ita intelligi debent. glo. ⁊ iura vel doctrine
contrarie. Quam diſtinctionem ⁊ ꝯclões
approbare vr̃. tex. no. in materia: vbi ẽt no.
in. c. ⁊ ſi illa. i. q. vij. ⁊ facit glo. in hoc ſignan
da. xl. di. ſi papa. ⁊ tex. iuncta eius glo. xxv.
q. i. in. c. que ad ꝑpetuam. Dicta aũt ꝯclõ ſu
perioꝛitatis pape ad concilium confirmaṫ
ex eo: ꝙ papa ſolus concilium diſſoluere ⁊
in totũ tollere põt: illa vulgata regula. Cu
ius eſt tollere cuius eſt condere. xij. q. i. c.
certe. Et oĩs res per quaſcunqꝫ cãs naſciṫ:
per eas ſoluiṫ: de reg. iur. c. i. ⁊ ff. de pac. l. ab
emptoꝛe, ſed Coſtẽſum fuit ꝙ concilium nõ
cõgregaṫ: nec dici poteſt legitimum: niſi au
ctoꝛitate ſedis aplice vel eius legati interue
niente: vt ꝓbaṫ. xvij. di. regula. ⁊ quaſi per
to. ⁊ in. c.

to.⁊ in.c.ſignificaſti.de elec.ergo ⁊ per ipſm tolli pōt. Q̄d ſi in totum tollitur ab eo ergo oīmodam ptātem hȝ in eo: ſicut creator in creatura:⁊ figulus in vaſe teſtaceo:quod in totum deſtruere ⁊ in pte reſtringere vel limitare pōt:ꝗ qui in totum pōt tollere ⁊ fortius in parte diminuire pōt.ff.de rei vēdi.l.que.de tota.extra de offi.deleg.paſtoralis.in pũn.Itē vt dicit glo.no.in cle.ad noſtrum.de hereti.in ver.eccleſie. Eccleſia hec nr̄a militans eſt exemplata diuinitus a triumphante.Dicente Jo. in Apocalypſi.xxi. in pũn. Uidi ciuitatem ſcām Hieruſalē nouam deſcendētem de celo ⁊c. Et Moyſi dictum fuit Exodi.xxv. in fi. ꝙ oīa faceret ſꝫ exemplar ſibi monſtratum in mōte ⁊c. Cū igit̄ in eccleſia triumphante ſit vnus deus: vnus Princeps:⁊ Rex oīum cuius obedientie ⁊ iperio oīs celeſtis hierarchia: ⁊ oēs oīno creature ſubdite ſunt:ſic neceſſario ſequit̄ ꝙ huic ecclie militanti ꝑeſſe dȝ vnus ſupꝑmus princeps ⁊ pontifex maximus q illum repñtet in terris,ſicut Monarchichalis ꝗ rō dictat.vij.q.i.in apibus. Qui inde auctoritatem ⁊ ptātem habeat: vbi dñs ipſe totius ecclie poſuit principatum.xi.di. nolite.Et hic eſt pontifex Ro.cuius ꝑceptis oēs hoīes de neceſſitate ſalutis obedire tenent̄:vt dr̄ in.d.extrauag.Boniſa.viij.vnā ſcām quam alle.d.glo.in cle.vt nr̄m.Et propterea dicebat Cyprianus.xxiij.di. Qui cathedram petri ſ̄ quam fundata eſt ecclia:deſerit,in ecclia ſe eſſe non confidat. Et dicit btūs Tho.i lib.° ꝯ errores grecoꝝ.q.dxxiij. ꝙ negantes papam in ecclia hēre plenariā ptātem,errant contra vnitatem ecclie:⁊ ſic contra articulum:⁊ in vnam ſcām catholicam ⁊ aplicam eccliam ⁊c. Q̄d non negāt qui in fide ſtabiles ⁊ perfecti ſunt.xij.q.ij. ne quis.Inde dcm̄ fuit Joel ꝑ.c. congregabunt̄ filij iuda ⁊ filij iſrael pariter ⁊ ponēt ſibi caput vnuȝ.Et Jo.x.dr̄. fiet vnū ouile: ⁊ vnus paſtor.de baptiſ.lȝ. ⁊ in cle.i.de ſen.excō.cum concor.Et vt ꝓſequit̄ gl.in.d.cle. vt nr̄m.hanc obedientiam ⁊ reuerentiam quā oēs debent ſummo pontifici: ꝓbat naturalis rō:ꝗ ſicut opationes reꝝ nāliuȝ ꝓcedunt ex nālibus potentijs. Ita operationes humane ꝓcedunt ex humana voluntate:ops aūt in nālibus vt ſupiora moueant inferiora ad ſuas actiones per excellentiam veritatis nālis collate diuinitus:ſic ops in rebus humanis:ꝙ ſupiores moueāt inferiores per ſuam voluntatem ex vi auctoritatis diuinitus ordinate. Ut bene ꝓbat ſanctus Tho.ſecunda ſcōe.q.ciiij.ar.ꝑ. Unde dicit glo.ꝑdicta,ꝙ iſtoꝝ ſupioꝝ mouentiū:vnus eſt ſuppremus:cuius motiōi oēs ſunt ſubiecti:⁊ ſunt in illo quaſi mēbra de mēbro:extra de elec. ſignificaſti. Plus dixit ſanctus Tho.in trac.contra impugnantes religionem:ꝙ exiſtētes in concilio gn̄ali nihil pñt ſtatuere ſine auctoritate pape. Nam ipſe eſt totius mundi dñs ⁊ princeps.de ſo.cōpe.c. vlt.tex.⁊ bona glo.in.c.cum de diuerſis.de priui.lib.vi.et ponit̄ in ꝓhemio Boniſacia no.eo.lib.Et papa ipſe eſt pontifex nō ſolus Romane ſed vlis ecclie.xxiij.di. i noie dñi. Unde bene dicebat tex.in.c.fundamenta.d̄ elec.lib.vi.ꝙ Conſtantinus Impator Monarchiam vtriuſꝗ poteſtatis. Ro.pontificibus decreuit:et ibi Imperator celeſtis caput chrīane religionis inſtituit et.ĩ.ſubdit: vt dicta ſedes nulli ſubeſſet hoī: que ore diuino cūctis dignoſcit̄ eſſe ꝑlata.Et dicebat Inno.in.c.ſup eo.de biga.ꝙ papa eſt maior Paulo et oībus epīs adminiſtratione. Et in.c.q̄d ſuper.de ſta.reg.dicit ꝙ papa hȝ iuriſdictionem ſuper oēs mortales. Concludendum eſt igit̄ ex ꝑmiſſis et alijs plibus q̄ adduci poſſent:ꝙ papa eſt ſūmus et ſuppremus monarcha oīum hn̄s oīmodam ptātē ſupra concilium gn̄ale,et ſuper oēs hoīes totius orbis.ij.q.vj.decreto.et.c. geſcit.xxiiij. q.i.non turbat̄.et.c.eſt aliud iuncta eius gl. xxi.di.q̄uis.et de tranſla.ꝑla. inter.cui oēs xpiani obedire et reuerentiam exhibere debent.xciij.di. obedientiam.lxxix.di. ſiqs ex ſacerdotibus iij.q.iiij.ſiquis a vero.xxv.q. i.generali.Tāta eſt aūt eius dignitas et poteſtatis excellentia ꝙ ēt volēs non poſſet ſe ſubiicere iudicio concilij excepta cā hereſis. tex.eſt iuncta eius gl.in.c.nemo.ix.q.iij.ibi. Nemo iudicabit primam ſedem iuſtitiam temperare deſiderantem . Neqȝ.n.ab Auguſto:neqȝ ab oī clero:neqȝ a regibus: neqȝ a pp̄lo iudex iudicabitur.Et dixit glo. ſi.ibi ꝙ ſi totus mundus ſententiaret in aliquo negocio contra papam:ꝙ ſentētie pape potius ſtandum eſſet.xxiiij.q.i.hec eſt fides et dicit alia glo.in.c.mādaſtis.in ver. potuiſſem.ij.q.iij ꝙ papa a nullo poteſt iudicari: ſed ipſe iudicat oēs.ix.q.iij.alioꝝ. Nec etiaȝ ab vli concilio.xvij. diſt.§.hinc ēt.ff.de legi. princeps cum ſimi. Immo dubitare de poteſtate papali ſacrilegiū eſt:vt ingt Albert

de roſa. poſt Oldra. in l. iubemus nulli. C. de
ſacro ſan. eccle. ar. l. ij. C. de crimi. ſacrile. Po-
ſtremo qui hanc ptātem Pape non tȝ: ſed
eam alteri attribuere nitit̃: ecclie vnitatem
diuidendo: alienus eſt a fide: pphanus eſt:
hoſtis eſt: ⁊ hēre non pōt deus prem: q vlis
ecclie non tȝ vnitatem: vt inqt tex. formalis.
xxiiij. q. i. in. c. alienus. ⁊ in. c. qcunqȝ. ea. cā. ⁊
q. dr̃. q quicunqȝ ab vnitate fidei vel ſocie-
tatis Petri apli: quolibȝ mō ſemetipſos ſe
gregarūt. Tales nec vinculis pcōꝝ abſolui.
Nec Januam pñt regni celeſtis ingredi.

¶ Que ſit poteſtas concilij in Papam

NOs igit̃ (nihil vnitati eccle
ſie detrahētes) Uideamus
(pmiſſis non obſtātibus)
Que ſit poteſtas cōcilij in
papā: qd̓ qdes deo bñ adiu-
uāte (vt ſpero) aſſequemur ſi pro vitatis ſo
lido: ſtabiliqȝ fundamento pſupponamus:
id qd̓ dilectus xp̄i apl's ⁊ euāgeliſta Joānes
ſpū ſcō plenus: de eccłia iſta militāte ipō dei
ſpū dictante mente in altiſſimis hn̄s. ſua ĩ
Apocalypſi capite. xxj. cōſcripſit: dum inqt.
Et ego Joānes vidi ſcām ciuitatem: nouā:
deſcēdentē: de celo: a deo paratam: ſicut ſpō
ſam ornatam viro ſuo. Et audiui vocē ma-
gnam de throno dicentem ecce tabernacu-
lum dei cum hoībus: ⁊ habitabit cū eis. Et
ipſi ppl's eius erūt: ⁊ ipſe deus cum eis, erit
eoꝝ deus ⁊c. Quibus miſticis ⁊ diuinis p
phete v̄bis: (ſi recte ſingula ponderent̃) cui
cunqȝ recte iudicanti aptiſſime cōſtare po-
terit eccłiam iſtā militantem (quā vlē con
cilium repñtat) ad ſilitudinē celeſtis ⁊ triū
phantis Hierl'm figuratam diſpoſitāqȝ fuiſ
ſe. De celo ⁊ ex ore altiſſimi pdiiſſe ac ĩ eius
tabernaculo xp̄m deū ac dñm nr̄m cū hoi-
bus vniuerſis: ſuiſqȝ chr̄icolis habitare: et
ptātes ab eo accipere. Nec errare poſſe, ſub
tali tātoqȝ duce ⁊ rectore. Unde ĩ ppoſito:
q: |vt inquit| diuus Hieronymus. xxiiij. q. i.
in. c. oībus conſyderatis puto me nō teme
re dicere: alios ita eſſe in domo dei, vt etiã
ipſi ſint domus eadē dei: que dr̃ edificari ſ.
petram, que vnica columba appellat̃: q̄ ſpō-
ſa pulchra xp̄i ſine ruga ⁊ macula: ortus cō-
cluſus: fons ſignatus. Puteus aque viue, ⁊
paradiſus cum fructu pomoꝝ: que domus
etiam claues accepit: ⁊ poteſtatem ſoluendi
atqȝ ligandi hanc igit̃ domum. i. ſcām eccle

ſiam: ſiquis corrigentem corripientemqȝ cō
tempſerit: ſit tibi: inquit dñs: tanq̄ ethni-
cus ⁊ publicanus. Matthei. xviij. Et d̓ hac
domo dr̃ per pſalmographum. Dñe dilexi
decorē domus tue, ⁊ locū habitationis glo
rie tue. Qui habitare facis vnanimes ĩ do
mo. Et alibi. Letatus ſum in his que dicta
ſunt mihi: in domum dñi ibimus. Et bea-
ti qui habitant in domo tua dñe: in ſcła ſe-
culoꝝ laudabunt te. Et ecce q̄ bonum ⁊ q̄
iocundum conuenire ⁊ habitare fratres in
vnum ⁊c. Que oīa concilio gñali rite ac le
gitime congregato: per qd̓ domus dei ⁊ ec
cleſia ipſa vlis repñtat̃: mirifice ꝯuenire ne
mo dubitat. Quia igit̃ ex ſola eccłia catho-
lica veritas cōſpicit̃: vt inqt beatus Greg.
in Moralibus: ⁊ hr̃. xxiiij. q. i. q ex ſola. Nō
afferamus ſtateras doloſas non appenda-
mus: qd̓ volumus pro arbitrio nr̄o: dicen
tes hoc graue eſt hoc leue, ſed afferamus di
uinam ſtateram de ſcripturis ſacris atqȝ le
gitimis: tanq̄ de theſauris dñicis, vt inqt
idem Hieronymus. ea. xxiiij. q. i. in. c. nō af
feramus. ¶ Pro veritate igit̃ indaganda:
vltra illa que ſupradicta fuere. i ti. Nunqd
concilium hēat iuriſdictionem. Et in ti. an
ordinariam vel delegatam habeat que: hic
repetenda forent: omiſſa illa gñali poteſta-
te in cōs: de qua ibi. Hic particulr̃ indagan
do de ptāte ſeu iuriſdictione quā ꝯcilium hȝ
in papam. Premittendum ⁊ ſupponendũ
ante oīa dr̃: q concilium gñale vlem eccłiã
repñtans. xxiiij. q. i. maiores. ⁊ de conſe. di.
i. eccłia. Papam vt caput. Et vniuerſos or
bis ep̄os catholicos vel quotquot conueni
ant: in numero tn̄ ꝯdecēti, ne ſi pauciſſimi
eſſent contēptui haberent̃ eos repñtans: in
ſe ꝯtinet. Juxta determinationem. glo. xvij.
di. c. i. Item q papa deficiente in concilio,
vel pp ipſius hereſim vel ſciſma vel aliaſ:
eius culpa: recuſatione ⁊ defectu. Cauſa le-
gitima ſubſiſtēte, eoqȝ rite pmonito: ſeu alſ
ſede vacante vel quaſi: q nihilominus cō-
cilium alias rite ⁊ legitime congregatū: ſm
modos de qbus ſ. diximus. Non poterit p
pterea dici Achiephalon conuenticulū, aut
conciliabulū put intellexit tex. xvij. di. mul
tis. ⁊ i. c. regula. q vbi papa dictis caſibus
concilio iunctus non eſſet: nec eidem pſide
ret: xp̄s vti verus ⁊ imediatus pontifex ſpō
ſus ⁊ caput ecclie ſponſe ſue: quā pcioſo ſan-
guine ſuo redemit, eidem concilio pſidebit:
auctorabit ⁊ in medio patrū in ipſius noīe

ꝯgregatoꝝ

congregatoꝝ ꝓculdubio reſidebit. Juxta il
lud qđ infallibili ſacri euangelij ſui teſtimo
nio repromiſit. Matthei vlti. ibi. Ecce ego
vobiſcum ſum vſqꝫ ad ꝯſumationem ſeculi
ꝛ Matthei.xviij.c. Tranſumptiue aũt.i.q.
i.cum ſcriptura ibi.credo ergo adeſſe dñm
Jeſum inuocatũ ꝓcibus ſacerdotum. Qui
ait:vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati in no
mine meo. Ibi ſum in medio eoꝝ. In me-
dio.ſ.ꝓſidendo:adiuuando:ꝛ dirigendo;qꝛ
alias ſuperfluo hoc dictum fuiſſet. Cũ deus
vbiqꝫ ſemꝑ eẽ:ac futuꝝ eſſe nõ dubitemus:
ad idem.xxj.di de qbus. Ibi ꝓus ẽt repro-
miſſor dñs ait,ſi duo ex vobis vel tres ꝯue
niunt ſuꝑ terram in noĩe meo de oĩ re quã
cunqꝫ petierint,fiet illis a patre meo. Et fa-
cit.xxiiij.q.i.alienus. Ubi Cyprianus Jillo
verbo:vbicunqꝫ fuerint duo aut tres colle-
cti in noĩe meo. Ad ꝓpoſitũ nr̃m inquit:
ꝙ dñs Jeſus oſtendit ibi:ꝙ non multitudi
ni ſed vnanimitati deꝓcantium plurimũ tri
buit.ꝛ J.quo aũt p̃nt duo vel tres in nomi
ne xp̃i colligi:quos conſtat a xp̃o ꝛ ab eius
euãgelio ſeparir? Qđ aũt papa deficiente in
concilio xp̃s gregem fidelium ſuoꝝ ſine pa
ſtore:ꝛ dilectam ſponſam ſuam eccliam ſine
ſponſo ꝛ rectore non relinquat: atteſtatur
beatus Joãnes dilectus xp̃i apl̃s ꝛ euange
liſta.xvij.c.vbi inqt:ꝙ ſaluator nr̃ ſubleua-
tis oculis in celum dixit pater ſancte ſerua
eos in noĩe tuo quos dediſti mihi ꝛ J. Ego
dedi eis ſermonẽ tuũ:ꝛ mundus eos odio
habuit:qꝛ non ſunt de mundo:ſicꝫ ꝛ ego nõ
ſum de mundo,ſanctifica eos in v̾itate. Et
pro eis ego ſanctifico meipſm:vt ſint ꝛ ipſi
ſanctificati in v̾itate. Non pro eis aũt rogo
tm̃:ſed ꝛ pro eis qui credituri ſunt per v̾bũ
eoꝝ in me:vt oẽs vnum ſint ſicut tu pr̃ in
me:et ego in te:vt et ipſi in nobis vnũ ſint:
et ego claritatẽ quã dediſti mihi dedi eis:
vt ſint vnum ſicut et nos vnũ ſumus. Ego
in eis:et tu in me vt ſint conſumati ĩ vnũ.
Pater quos dediſti mihi volo ut vbi ego
ſum et illi ſint mecũ vt videant claritatẽ
meam quã dediſti mihi. Per que clariſſi-
ma ꝟba infallibilis v̾itatis que ex ore altiſ
ſimi ꝓdijt manifeſte colligit:ꝙ xp̃s in eccle
ſia vſi ſemper reſidet:et tanqꝫ ſponſus et ca
put ipſius eiuſdẽ ecclie vnitatẽ fideiqꝫ ſue
ꝯſtantiam et v̾itatem in ea ſemꝑ ſeruat: fa-
cit glo.no.in c.ne romani.in ver.non cõ-
ſonam.de electione. Que dicit:ꝙ tunc ſpõ-
ſus rector:paſtor:et caput ecclie,eſt xp̃s:et ꝙ

eccleſia ipſius eſt corpus ꝓ̃ps ex teſtimõio
ipſius Matthei.ix.luce.v.et Marci.ij.c.vbi
querentibus iudeis:quare diſcipuli ſui nõ
ieiunarent. Rñd. Nunqđ p̃nt filij ſponſi lu
gere qꝫdiu cum illis eſt ſponſus:bonus tex.
xcvij.di.ecclie.xxvij.q.i.nuptiaꝝ.§.hic argu-
mentant̃.lxxvj.di.ieiuniũ.il.ij.in fi. ¶ Se-
cundum.xcvj.di.c.i.circa medium. ¶ Ter-
tiũ ꝺ ſacra vnctio.c.i.v̾ſi.ſed vbi. ¶ Quar
tum.iij.q.iiij.engeltrudam. Ibi ꝙ ab ipſo
xp̃i corpore:qđ eſt eccleſia recedit:ls ergo de-
ficiat vicarius:non deficit:inquit ipſa,prin-
cipalis. Qđ paulus ſpũ ſcõ plenus manife-
ſte atteſtat̃ in epl̃a ad epheſios ꝑ.c. Ingt qꝛ
deus pr̃ oĩpotens xp̃o eius filio dedit oẽm
poteſtatem et oĩa ſubiecit ſub pedibus eius.
Et ipſum dedit caput ſuꝑ oẽm eccleſiã ſuã:
que eſt corpus ipſius:et plenitudo eius. Et
Jo.apl̃s.vbi ſ̃.xvij.c.indicat diſcipulos et ec
cleſiã ipſas vnicã xp̃i ſpõſas ꝑpetuo duratu-
ras. ¶ Poſtea qꝫ igit̃ conſtat ſacrum gñale
conciliũ legitime ꝯgregatũ papa deficiente:
dei nutu ſacro ſpũ ſuo cooꝑante regi: aucto
rari:atqꝫ gubernari: nõ minus prouide nec
minori ptãte, qꝫ ſi papa eidẽ ꝓſideret. Im-
mo rõne ꝓſidẽtis lõge digniori. Cũ tũc ꝯci
liũ ecclie ſenatũ,et xp̃i corpus capiti ſuo iun
ctum repñtet. ¶ Nã et ſenatũ hꝫ eccleſia.
xvj.q.i.eccleſia hꝫ. Qui ſenatus in maiori-
bus cauſis principis ptãtẽ et locũ tenere dꝫ
principe deficiente. ¶ Ut.n.a principis ſen
tentia non appellat̃. Ita nec a ſententia ſe-
natus.ff.a quibus appel.non lꝫ.l.i.§.i.infamẽ
reſtituit. Aquam ex flumine publico duci ꝑ
mittit:vel ꝓhibet.ff.de flumi.l.quominus.
leges et publica dcreta cõponit atqꝫ ꝓmul
gat.ff.de legi.et ſenatuſcon.l.non ambigit̃.
Eſt bona glo.in.l.i.ff.de poſtu.§.de qua not.
Bar.in rubrica.ff.de ſenato. Dicendũ et cõ
cludendum vr̃:igit̃ ꝙ concilium gñale ſiue
papa p̃nte ꝛ ꝓſidẽte:ſiue abſente viuo et in
debite recuſante ꝯcilio intereſſe vel hereti-
co ⁊c.exiſtente:ſiue ẽt mortuo et ſede vacan
te poteſtatem et iuriſdictionem ſuã ſuꝑ oẽs
mundi hoĩes:et ẽt.ſ̃.papam deuiatim et ſe-
gregatũ a fide qñqꝫ exercere poſſit. ¶ Sed
pro clariori huius q̃ſiti indagine: cum que-
rit̃:quam ptãtem vel iuriſdictionem hẽat
concilium in papam. Conſyderandi ſunt
tres ſtatus huius eccleſie militãtis. ¶ Pri
mus qñ vnico pontifice Ro.viuente et ꝓſi-
dente ſiquid ꝯciliũ ꝯ ipſm decernere vellet.
¶ Secundus qñ duo vel plꝰs de papatu

contenderent et vnus eoꝝ:vel nullus ꝑſide
ret. ¶ Tertius qñ ſede vacante. Concilius
legitime congregatum ꝯ electione pape: vel
alijs arduis negocijs occurrentibus ſtatue
re vult:pro quoꝝ oium deciſione videnda
ſunt que ſcripta fuere ꝯ in ti. qñ concilium
vle celebrandum ſit per to. Qꝛ eandem fe
re ſententiam afferunt: lꝫ gñalr magis lo
quant. Sed quoad primum ſtatum:qꝛ oium
ſcribentium concors ſententia hꝫ ꝙ Papa
vnicus a duabus partibus Cardinaliū con
corditer electus:ab aliquo impugnari:iudi
cari:vel ꝯ ipm aliquid excipi non pōt : niſi
forte de crimine hereſis.extra de ele. lꝫ.ꝛ in
.c.vbi periculus.eo.ti.lib.vj. quotqꝫ ipſe tūc
iudicet oēs ꝛ a nemine iudicet.ix.q.iij.cun
cta per mundum.ꝛ c.alioꝝ.ꝛ.c.nemo:cum
conco. Conſideratis hijs que ꝯ in ti. ꝑcedē
ti pro eo repoſita fuere. Dōni videret ꝑma
fronte:ꝙ ꝯcilium ꝯ papam eſſe non poſſit:
nec quicqꝫ ꝯ eum:aut ꝯ alios attentare, nec
ſe ꝯgregare valeat,cum papa de qbuſcunqꝫ
arduis cauſis:Et fidem ꝛ vlem ſtatus eccle
ſie ꝯcernentibus ſe impedire:eaſqꝫ expedire
poſſit:put ꝯ late deductum fuit. Pro qua q
dem ꝯclone facere vr̄ tritum ꝛ vulgare il
lud adagium Et ruſticis ꝛ femellis bene no
tus ꝛ familiare:ꝙ papa pōt oīa:ſed ꝯ ꝑmiſ
ſa opponit ſtatim ꝙ imo ꝯcilium ꝛ ſic vlis
ecclia ſit ꝯ papam Et vnicum,qꝛ papa homo
eſt corruptibilis ꝛ peccabilis: ꝛ qui quoti
die peccat.xxj.di.c.nunc aūt. ꝛ ꝓbat exem
plo bti Petri:qui ꝛ Xp̄m ter negauit:ꝛ cō
uerſos iudaiçare premiſit: cui paulus in fa
cies reſtitit.ij.q.vij.paulus. Et nemo negat
quin papa hereticus concilius habeat iudi
cem ꝛ ſupiorē.xl.di.ſi papa. Ergo pꝫ ꝙ con
cilium ſaltem in hoc ſit ꝯ papā. Si ergo ali
quo caſu concedit concilium eſſe pape iudi
cem ꝛ ſupiorem ſequit ꝛ intrepide dici po
teſt. Nihil detrahendo dignitati veri: vni
ci:ꝛ catholici pontificis vniti cu3 vli corpo
re eccleſie:concilium eſſe ꝯ papam:qꝛ limita
ta cā limitatos parit effectus: vt hr̄ in.l.ita
aūt.in prin.ff.de admi.tuto. ꝛ in cle. ne ro
mani.ꝟſi.eo.tm̄ prouiſo.de elec.vbi per Jo.
de imo. Concluden̄.igit vr̄ in hoc ꝑmo ſta
tu ecclie,ꝙ lꝫ papa ſit vnicus et a duabus
partibus Cardinalium electus. Tn̄ ſi defi
cit et ſeipm a mēbris ſuis vlis ecclie ſegre
gat aliquibus caſibus iudicari pōt a conci
lio et ei ſupponit. ¶ Primus ergo ꝛ princi
palis caſus,(quem nonnulli fecerunt vni

cum) erit:qñ papa eſſet hereticus: qꝛ tūc cō
munis oium theologoꝝ et canoniſtaꝝ ſcho
la dicit,ꝙ ſi papa deꝓhendit a fide deuius
(vt verbis tex.in.d.c.ſi papa:vtamur) Cō
cilium gñale ꝯ eum ꝯgregari pōt. Uno ex il
lis modis quos ꝯ tradidimus. Cum de ipſi
us congregatione tractaremus . Et ab ipſo
concilio iudicari:ac ſi pertinax et impeni
tens fuerit deponi:et de ſede aplica deturba
ri poterit,per illum tex.ques totus mūdus
alle.in.d.c.ſi papa.xl.di.qui in hac materia
vr̄ eſſe principale carocium. iuncta eius gl.
in ver.a fide,que pleroſqꝫ excellentiſſimos
doc.nimis papalis dignitatꝫ ſtudioſos:mul
tum laborare fecit:atqꝫ ita interdum allu
cinauit:vt cum ipſam alr̄ confutare nō poſ
ſent:auſi fuerint dicere:eā eſſe falſam:ꝛ cōi
ter a doctoribus reprobatas. De qua tn̄ alr̄
pro vitate ſentiendum eſſe ꝯ clariſſime de
monſtrabit,ſupraſcriptam aūt ꝯclones ꝙ.ſ.
concilium gñale ſit iudex competēs: vbi he
reſis vel hereticum crimen pape inpingit.
ꝓbat tex.xvij.di.in.c.concilia §.hinc etiam.
Reddendo rōnem quare Papa a nemine
alio iudicet. Sed pr̄āti tm̄ ꝛ iuriſdictioni
dei et concilioꝝ ſubſit:qꝛ.ſ.poteſtas ipſa pa
palis a deo ꝓ. Et deinde a venerandis con
cilijs emanauit. Jbi ſcientes ꝙ eius ſedi pri
mum apli petri meritū. Deinde ſecuta iuſ
ſione dn̄i:concilioꝝ venerādoꝝ auctoritas
ſingularem in eccleſijs tradidit poteſtates.
Nec antedicte ſedis antiſtitem minoꝝ ſub
iacuiſſe iudicio. Ad hec ſereniſſimus Rex.
deo inſpirante rn̄dit ſynodalis eſſe arbitrij
in tanto negocio ſequēda ꝑſcribere ꝛc. hāc
etiam ſententiam firmare vr̄ tex.ij.q.vij.§.
item cum balaam. et.iij.q.vj. dudum. vbi
glo.fatet ꝙ concilia ſaltem ſcd̄ario primatū
dederunt Ro.eccleſie:lꝫ principalr̄ illud ac
ceperit a xp̄o.xxj.di. q̄uis. et.xvij. di.§.hinc
etiam. Et hoc idem tenent ꝛ ſequunt doc.
oēs in.d.c.ſi papa. in.d.§.hinc Et i.c.in fidei
fauorem.de hereti. in.vj.in.c. ſignificaſti. et
in.c.lꝫ de euitāda.de elec.et alibi ſepiſſime.
Quinimo Archi. Jo.an. Gemi.et alij poſt
eos in.d.c.in fidei:dicunt ꝙ papa in cōcilio
et apud concilium non tm̄ de māifeſta, ſed
etiam de occulta hereſi accuſari pōt: fauore
fidei:extra quā non eſt ſalus. xxiiij.q.i.alie
nus.c.qꝛ ex ſola.et.c.quicunqꝫ. et.xciij. di.c.
qui cathedram. Qd̄ tm̄ intelligit Archi.de
hereſi talr̄ occulta,que ꝓbari poſſit.C.de ap
pel.l.eos.qꝛ qd̄ ꝓbari pōt: dici pōt manife
ſtum.

ſum.xj.q.iij.eoꝝ.ꝫ aliqñ illud ē dicat oc-
cultum, qđ quinqꝫ perſone ſciunt. de peni.
di.i.§.eȝ. verſi.filiam ſm Jo.an.ibi. ¶ Nõ
intelligit veꝝ Gemi. Si papa eſſet incorri-
gibilis.ſm glo.in.d.c.ſi papa:q2 ſi non eſſet
pertinax:vel impenitens ſed eſſet paratus
ſe corrigere:ꝛ errorem ſuum abiurare: non
poſſet etiam de hereſi accuſari vel deponi.
xxiiij.q.i.aperte.in.c.agit.ꝛ melius.xxiiij.q.
iij.dixit apl's. Ubi dr̃:ꝙ qui ſententiam ſuã
q̃uis falſam atqꝫ pverſam nulla pertinaci
animoſitate defendunt:pſertim quã non auda
cia ſue pſumptionis pepererint. Et qui pa-
rati ſunt ſe corrigere ꝛ corrigi. Nõ ſunt in-
ter hereticos deputandi. Sed ꝯ hec ꝛ pmiſ
ſam ↄclõnem ſtatiꝫ ꝛ fortiſſime opponi vr̃.
de tex.ꝛ his que leg.ꝛ no.in.c.nunc aũt.xxi.
di. Ubi hr̃ ꝙ quum Marcellus papa in tẽ
plo paganoꝝ ydolis thurificaſſet. Et ↄciliũ
gñale:tpe Deocletiani ꝛ Maximiani Au-
guſtoꝝ aduerſus cum congregatum fuiſſet:
atqꝫ de hoc ingreret. Et idem Marcellus
hoc confeſſus fuiſſet. Nullus tñ eoꝝ q erãt
in concilio:auſus fuit ſententiam idolatrie
vel hereſeos ꝯ ipm ꝓferre: ſed vniuerſum
concilium ei ſepiſſime dicebat. Tuo ore iu-
dica cãm tuam. Non noſtro iudicio. Et ite
rum noli audiri in nr̃o iudicio, ſed collige
in ſinu tuo cãm tuam. Item qm̃ ex te iuſti
ficaberis:aut ex ore tuo cõdemnaberis. Et
iteꝝ dicebant ei. Prima ſedes non iudica-
bit a quoq̃. Ad qđ ꝯrium Rñd.gl.in ver.
marcellinus.in ſi. Et ſm ipſam conciliũ ic-
circo Marcellinum confeſſus de hereſi nõ
depoſuiſſe. Q2 paratus erat corrigi:vnde i
quit ipſa:ꝫ papa vel alius ſit hereticus. Si
tñ paratus eſt corrigi non deponit.xxiiij.q.
iij.dixit Apl's, vel ideo hoc fuiſſe dicit:q2 co
actus a paganis hoc fecit.l.di.pſbyteros.ſed
q̃uis iſta gl. innuere videat, ꝙ ſi Marcelli-
nus ptinax vel ipenitẽs meticuloſe:aut vo-
luntarie diis gentium thurificaſſet:potuiſ-
ſet a concilio iudicari, atqꝫ deponi. Tñ (iu-
dicio meo) non rñd.ad qõnem ꝓpoſitam:
vbi Gemi.dicit.ibi:ꝙ Laurẽ.improbat di
ctam ſcđam ſolõnẽ. Dicens ꝙ illud.c.dixit
apoſtolus:ds intelligi de his qui cõmittũt
hereſim ignoranter: vel q2 non intelligunt
id qđ credunt fore hereticum. Unde Papa
Marcellinus non potuiſſet pp hoc excuſa-
ri. Quare dicit ipſe:ꝙ illud qđ cum eo fa-
ctum fuit:fuit potius ex diſpẽſatione ↄcilij
ſm Lap. Dicit aũt idem Gemini. ꝙ dicta

ſolõ non vr̃ vera:q2 imo qualitcunqꝫ cõmi-
ſiſſet hereſim:ſi paratus erat corrigi: nõ de
buit vt hereticus damnari.d.c. pſbyteros.
l.di.in ſi. Et.i.q.vij. maximum.xvij.di. nec
licuit. Et ſic glo.ſm eum remanet vera. Sȝ
nec iſta qdem dicta tollunt contrarium, de
quo ẽ.q2 aliud eſt dicere quare hoc non fece
rint:aliud eſt querere nunqd hoc facere po-
tuerint. Et ppea idem Gemi.hoc aĩaduer-
tens. Queſitum iſtud formaĩr ſoluendo.in
d.c.ſi papa.xl.di.dicit:ꝙ qdam aſſerunt:ꝙ
concilium noluit cõdemnare Marcellinũ.
Tamen ꝙ ipm cõdemnare potuiſſet:ſi vo-
luiſſet. Dicit aũt ipſe:ꝙ hec ſolutio non eſt
bona:nec congruit tex.ibi. Et ideo Aug. di
xit ſm eum:ꝙ dicti epi ibi nõ potuerũt eũ
condemnare:nec ẽt debuerunt q2 ſponte cõ
feſſus fuit errorem ſuum. Et ppea non de-
buit deponi:q2 tunc demum deponendus
eſt papa, qñ ptinaciter perſeuerat in errore
ſuo: ꝛ conatur talem errorem approbare.
xxiiij.q.iij.dixit apl's: ſed ſi paratus eſt cor-
rigi, tunc non eſt deponendus:vt.d.c.ſi pa-
pa. Et ita quoad ſolõnem pdcãm reſidet ẽt
idem Gemi. Qui pro maiori intelligentia
huius articuli.in.d.c. nunc aũt pmittit ad
intellectum glo.ibi quam ſemper dicit fuiſ
ſe intricatam:ꝙ legit in Cronicis: ꝙ cum
Marcellinus papa thurificaſſet idolis con
gregato concilio Rome. In conſpectu oĩum
confeſſus fuit errorem ſuum: dicens ſe pa-
ratum eẽ obedire:ꝛ facere qcquid illi pres
imponerent. Qui cũ dixiſſent ei: tu ꝓpᷓo
ore te iudica. Idem Marcellinus ſtatim di
ctauit contra ſe ſententiã dicẽs. Ego Mar-
cellinus ob ſcelus idolatrie: qđ idignus cõ
miſi, iudico me deponendũ : anathematiço
etiam quemcũqꝫ q tradiderit corpus meus
ſepulture. Et ſtatim pergens ad Deocletia
num vltro ſe ꝓfeſſus eſt eẽ chrĩanum:ꝛ ca
pitalem ſuſcepit ſentẽtiam:cuius corpus p.
xxx.dies.iacuit inhumatũ. Poſtea vo bea-
tus Petrus apparuit Marcello qui ei ſuc-
ceſſerat ꝛ pcepit vt corpus Marcellini ſepe
liret iuxta ſe ꝛ ita illđ ſepeliuit iuxta pedes
beati Petri ꝛc. Quicqd aũt dictum fuerit.
Mihi vt veꝝ fatear adhuc nõ ſatiſfacit iſta
rñſio. Quia videre neſcio quõ per hoc tol-
latur cõtrarium illius tex.in.c.nũc aũt. In-
quantum conciliũ ibi iudicare noluit, ſed
ſententiam ad ipſum Papam:vt ſeipm iu-
dicaret remiſit: tanq̃ concilium hoc facere
non poſſet. Et hoc contrarium corroborat

tex.in.c.nemo.ī.c.alioꝝ. ī.c.facta ſubditoꝝ.
ꝛ quaſi per to.ix.q.iij.vbi dr̄ ꝙ papa a ſolo
deo iudicat̄. Nec bene ꝛ directe rn̄det̄ ad
tex.in.d.c.nūc aūt.dicēdo non ꝯdemnauit
concilium Marcellinum:q2 non erat perti
nax in hereſi:q2 confeſſus fuerat erroꝛē ſuū,
ꝛ q2 fuerat coactus:q2 ſi concilio hoc cōſta-
bat,ꝛ ꝯ̄ Marcellinum iuriſdictiōem habe-
bat. Quare non abſoluit ꝛ liberauit ipſum:
vel ſi non conſtabat:quare non ꝯdemnauit
ipſum. Cum in confeſſum nulle ſint partes
iudicis niſi in ꝯdemnando ff.ad.l.aquil.l.ꝑ
inde. Uel ſaltem quare non indixit ei abiu
rationem hereſis ꝛ erroꝛis ſui:extra de he-
reti.ad abolendam.cum ſi.ꝛ quare ſenten-
tiam ad ipſummet remiſerunt patres illi:
ſi eum iudicare vel abſoluere poterāt. Qui
bus cum plene per doc.nō rn̄deat̄. Adhuc
vr̄ tex.ille.ꝛ eius ꝯ̄riū obſtare ꝯ̄ ꝯclōnem
ſupraſcriptam,ꝙ.ſ.papa a concilio ſaltem in
cā hereſis iudicari poſſit ꝯdemnari:atq3 de
poni. Et ꝓpterea doc.hinc forte ſumpta oc
caſione:dubitant. Nunqd hoc acciderit ex
eo:ꝙ aliqui dixerunt:ꝙ ls concilium de he-
reſi pape inquirere:cognoſcere ꝛ ſe informa
re poſſit. Tn̄ ſententiam ꝯdemnatoꝛiam ꝯ̄
eum ꝓmulgare non pōt:per illū tex.in.d.c.
nunc aūt.ꝛ per iura de qbus ī.in.c. cuncta
per mundum.in.c.nemo.in.c.alioꝝ. in.c.fa
cta ſubditoꝝ.ꝛ quaſi per to.ix.q.iij. Quoꝝ
conſyderatione Archi. ꝛ alij poſt eum in.c.
in fidei fauoꝛem.de hereti. in.vj. Querunt
an papa,poſſit de occulta hereſi accuſari. Et
quis tunc ſit iudex pape:,cum reperit̄ here-
ticus publicus vel occultus. Et dicit ipſe ꝙ
accuſari poterit:ꝛ ꝙ concilium gn̄ale dūta
xat erit cōpetens iudex pape:vt expſſe legit̄.
xvij.di.§.hinc ēt.vſ.ad hec ſereniſſimus.ij.
q.vij.§.item ſi accuſatus.alias vſ.cū balaā.
¶ Et ſubdit ſciēdum eſſe:qḋ Hug.ſcripſit.
in.c.in ſynodo.lxxiij.diſt.ꝙ ēt Cardinales
pn̄t deponere papam ꝑꝑ hereſim. Sed dic̄
ꝙ hoc iure aliquo non ꝓbauit. Et ideo dic̄
ipſe ꝙ nō recedit ab eo qḋ plene dr̄ in.d.§.
hinc ēt.vſ.ad hec. Et ad ꝯ̄riū de.d.c.ne-
mo.cum concoꝛ.ꝛ̄.ꝙ illud.c.loqtur de Pa-
pa fideli ꝛ catholico: non de heretico, ꝛ ſic
non obſtat ſm eū. Poſtea vō ſubd.t: ꝙ q̄n-
uis tale crimen ꝓbet̄ in concilio ꝯ̄ papā:ꝙ
vr̄:concilium non debere ipſm ꝯdemnare:
ſed ipſemet papa ꝯ̄ ſe ſententiam habeat ꝓ
mulgare.d.c.nūc aūt.xxj.di. Quis ipſe cre-
dat ꝯtrarium,ꝙ.ſ.imo ꝯcilium ipſm ꝯdem

nare poſſit. Et hoc ſm eum clare colligit̄ ex
Palle.c.ſi papa.iux̄ ſi. Immo indubitanter
hoc veꝝ eſſe affirmat. Hoc idem referunt
ꝛ ſequunt̄ Jo.an.ꝛ Gemi.ibi. Quos ſim-
pliciter ſeqtur Philippus franchus. ꝛ idem
tenere vr̄ glo.in.d.c. nemo. in ver. neq3 ab
oī clero.in ſi.dum arguit ꝯtra papam ꝙ oꝛ
bis maioꝛ eſt vrbe.xciij.di.legimus. Sed ꝛ
glo.quam pro ꝯtraria alle.Gemi. hoc con-
ſtantiſſime dicit.ij.q.v. mandaſtis. in ver.
potuiſſꝫ. Que formalr̄ dicit ꝙ papa a nul
lo iudicari pōt.ix.q.iij.alioꝝ: nec ēt ab vni-
uerſali cōcilio.xvij.di.§.hinc ēt.ꝑterq3 de he
reſi.xl.di.ſi papa. Alle.ēt idem Gemi.ꝑ cō
trario.glo.in.c.ſicut inqt.ij.q.vij.ſed illa gl.
loqtur de cōcilio,ꝓuinciali. Et in eo ꝙ facit
mentionem de concilio gn̄ali:vr̄ tenere po
rem ſententiam affirmatiuam de qua ī.dū
arguendo dicit ꝙ concilium gn̄ale iudicat
de papa ī his in qbus ipſe pōt iudicari. Er-
go inqt ipſe ꝛ concilium Metropolitanum
iudicare pōt de ipſo Metropolitano. Ad-
ducit ad hoc Inno. in loco peregrino hoc
eſt in.c.ex parte,il.i.de vbo.ſigni. ꝛ dicit ipſꝫ
tenere ibi.opi. Archi.ꝙ.ſ.concilium iudicet
ꝯtra papam in cā hereſis. Sed iudicio meo
hoc nō dicit Inn. imo potius ꝯ̄riū innue-
re vr̄:quem ēt ſimplr̄ ibi.refert Jo.an.ꝛ.d.
Cardi. Nam ibi formalr̄ inqt idem Inno.
ꝙ ſi pape crimen obijcit̄ nullus de hoc po
teſt cognoſcere.ix.q.iij. facta ſubditoꝝ. ꝛ.c.
alioꝝ. Niſi de hereſi.xl.di.ſi Papa. Et ſub-
dit ꝙ de ſentētijs ipſius:nullus niſi ipſemet
cognoſcit.ix.q.iij.ipſi ſunt.ꝛ.c.nemo cū ſeq.
Et ſic ꝑ hec dicta videret̄,ꝙ Inno. potius
inclinaret.in opi.contraria.ꝙ.ſ.ls concilium
ſit iudex in cognoſcendo,non tn̄ in decidē-
do et ꝯdemnando. Et q̄uis idem Gemi. in
d.c.in fidei.dicat ſe rn̄diſſe ad tex.contrari
um.d.c.nunc aūt. Tn̄ iſta ſua rn̄ſio:vt ī.di-
xi:non tollit contrarium nr̄m. ¶ Et pro-
pterea:ego:ſaluo ſemper melioꝛi iudicio:ad
tex.d.c.nunc aūt. Alr̄ rn̄deres volendo tol-
lere eius contrarium. Nam inq̄tum dicit
ꝙ nullus exiſtentium in concilio auſus fuit
contra Marcellinum papam ꝓferre ſentē-
tiam:ſed ꝙ oēs ei ſepiſſime dicebāt:tuo oꝛe
iudica cām tuam:non nr̄o iudicio. Diceres
ego ꝙ ille tex.ꝑꝑ hoc non ꝓbat ꝙ concilium
dixerit ſe non eſſe iudicem in cā Marcelli-
ni: ꝛ ꝙ ſententiam contra ipſm ꝓferre non
poſſet. Sed bene ꝓbat ꝙ de iudicio mentis
ꝛ intentionis:qḋ ſoli deo qui eſt ſcrutatoꝛ
cordium

cordium innoteſcere pōt:eiqȝ ſoli reſeruat:
ipſi cognoſcere nec iudicare poterant. Et ꝓ
pterea cum ipſe Marcellinus ſecreti ſui cō
ſcius: melius intelligeret ⁊ ſciret quo aīo ⁊
qua intentione thurificauerit. Nunqd. ſ. ꝑ
impſſionem ⁊ violentiam ſiue per metum
qui cadere potuerit in Conſtantem pōtifi-
cem. An vero mente corrupta: depꝛauata ⁊
in fide orthodoxa vacillante hoc feciſſet. Di
cebant ei tuo ore iudica cām tuam. Ac ſi ei
dicerēt iux̄ pſalmographū pſal. 50. ibi qm̄
iniqtates meā ego cognoſco: ⁊ pctm̄ meū ꝯ
me eſt ſemꝑ ⁊c. Qm̄ tu hoc melius cogno
ſcis. Dic tu ꝑus iniqtates tuas: vt in ꝯſpectu
dn̄i iuſtificeris: ⁊ nos poſtea ex ore tuo te
iudicabimus, vel ex ꝯfeſſione tua iam iudica
tus eris: ꝑ q̄ ſenſu facit tex. de peni. di. i. in-
dicet ſeipm̄ hō. Qȯ qdem hȝ in ſe nāles ra-
tionem ⁊ eqtatem: ⁊ ſic poſſet ꝓcedere ſolo
Hugo. ⁊ glo. ibi dū dicunt: ꝙ paratus erat
corrigi, ⁊ forte dicebat ſe volūtarie nō ſacri
ficaſſe diȷs pagāoꝝ: nec ꝓpoſitū chrīanū mu
taſſe. Sed ꝙ qcquid fecerat metu mortis ⁊
per impſſionem fecerat. Et ꝑpea dicebat cō
cilium eidem Marcellino. Uide tu ipſe qd
ꝓmerearis: qꝛ de corde ⁊ intētione tua, nos
iudicare non poſſumus. Pro quo bene fa-
cit tex. de peni. di. i. in. d. c. iudicet ſeipm̄ ho
mo. Et dcm̄ aplī ad Titum. iij. c. ibi. hereti-
cum hoīes poſt primam ⁊ ſcdam correctio-
nē deuita ſciens qm̄ ſubmerſus eſt, ⁊ eiuſ-
modi eſt: ⁊ delingt. Cum ſit ꝓꝓo iudicio cō
demnatus: ſm quem plane poteſt intelligi
dicta expō: facit qȯ voluit gl. in. d. c. nūc au-
tem. que dicit ꝙ ſententia ꝓlata a Marcel-
lino: cum declarauit ſe deponendam, ⁊ ana
thematiçauit corpus ſuum ſepelientes. Nō
fuit ſententia: qꝛ par in parem non hȝ impi
um extra de ele. innotuit. Sed potius fuit
quedā interꝑtatio vel dclaratio mētis ſue.
Nam non dixit ipſe: ego meipſus depono.
Quia ita iudicaſſet in cā ꝓꝓa. qȯ regulr nō
lȝ maxime in foro contentioſo. C. vt. ne lice-
at ſine iudi. aucto. in rubeo ⁊ i nigro: ſed di
xit me deponendum iudico, pro iſta inter-
pretatione mirabilr facit tex. xvij. di. c. con-
cilia ſacerdotus. vſi. ſymachus papa. vbi ps
ꝙ concilium Symachum papam abſoluit
ab impetiōe quoꝝdam in qbus accuſabat.
Sed quoad occulta delicta: que ſibi impu-
tabant. Concilium remiſit eum iudicio di
uino. Et iſtud mirifice comprobat per vba
Pauli aplī pꝰ ad Corinth. 4º. capº. Ibi mihi

aūt pro minimo eſt: vt a vobis iudicer, aut
ab humano die. Sed nec meipm̄ iudico, ni
hil enim mihi conſcius ſum: qui aūt iudi-
cat me: dn̄s ē ⁊c. Ecce ergo ꝙ Paulus apo
ſtolus tria iudicioꝝ gn̄a ſ. delictis occultis
tangit. vȝ. Judicium hoīum alios iudican-
tium. Judicium ſuiipſius. Et iudicium dei
qȯ eſt infallibile: et per qȯ in vitate: iudicio
⁊ iuſtitia nos oēs iudicat. ¶ Per que apte
pȝ ita intelligi debere illa iura: que dicunt
iudicia pape ſoli deo reſeruari. Hoc idē ſen
tit glo. in. c. ſi qs pecunia. lxxix. di. in vſic. ſed
quid ſi dum vxoꝛ tua ⁊c. Dum dicit ꝙ ſi ē
occultum vel reuocet in dubium: non ē cogē
dus papa ſtare iudicio alicuius: imo excipe
pōt. Dn̄s eſt qui me iudicat. ix. q. iij. alioꝝ.
Si aūt certus eſt: ꝙ ſit eius vxoꝛ tenetur ei
reddere debitū: niſi mulier iduci poſſit ad
ꝯtinētiā obſeruādā: vel abrenūciabit papa
tui, ⁊ ſatiſfaciet vxori ⁊c. Cōſeqnter aūt ad
illud qȯ dicit tex. ibi. Et iteꝝ dicunt. Pria
ſedes nō iudicabit a quoqȝ. Rn̄deri poteſt
ꝙ concilium ꝓtulit regulam: q. ſ. de occul-
tis criminibus pape: et que ꝯſiſtunt in aīo
non eſt temere iudicandum: qꝛ ꝓ papa: ⁊ ſe
de aplica: que papam: Cardinales: et cleꝝ in
ſe continet: pſumit: ꝙ errare non poſſit: qꝛ
xp̄s ꝓ fide petri orauit. Matthei. xvj. c. vbi
beatus Cyrillus ſ. illo vbo. ¶ Et porte inſe
ri non ꝑualebunt aduerſus eas. Dixit: ꝙ ec
cleſia aplica Petri ab oī ſeductione et here
tica circūuentione inuiolata manet in fide
pleniſſima et auctoritate Petri. Et ꝑpea di
xit gl. in. c. quicunqȝ. xxiiij. q. i. ꝙ non credit
eccliam Ro. errare poſſe: qꝛ deus hoc nō ꝑ-
mitteret. ar. in. c. a recta. et in. c. pudēda. ea.
cā. et. q. Orauit. n. Chr̄s ꝓ Petro. i. ꝓ ecclia
ꝑdicta. Ne deficeret fides ſua. xxj. di. c. i. i ſi.
Non tn̄ dȝ hoc intelligi de fide ꝑſonali Pe
tri | qꝛ: vt ſ. dcm̄ fuit | ipſe plerūqȝ errauit. Tū
Xp̄m negando. Tum xp̄icolas iudaiçare fa-
ciendo. Qn̄ paulus ei pp hoc in faciem reſti
tit. ij. q. vij. paulus. Sed illud intelligi dȝ de
fide ecclie ſue: cui ipſe ꝑerat: qꝛ ipſe Salua-
tor et Redemptor nr̄ ſuoꝝ voluntate non
fraudabit: vt dicit glo. in. d. c. qȯcunqȝ. Et
ſic non dȝ intelligi de ꝑſona pape tm̄: qꝛ pa-
pa, vt hō: quotidie peccat: vel peccare pōt. d.
c. nūc aūt. xxj. di. lȝ ecclia Ro. ſeu ſedes apo-
ſtolica ſic vt ꝑmittit vnita peccare nō poſ-
ſit: qꝛ deus hoc non ꝑmitteret: vt no. Inn.
in. c. i. de ſum. tri. et fide catho. ¶ Ad tex. in
d. c. nunc aūt. ſ. item in eodem vſi. ſed cum

quodam tpe. Ubi dr̃ q̃ cū q̄dam mali ru-
mores ſurrexiſſent ꝯ Syxtum Papam. Et
in concilio: vbi Ualentinianus intererat:
dictum fuiſſet: q̃ non erat licitum dare ſen
tentiam aduerſus pontifices: ⁊ q̃ ꝓpea idẽ
Impator ſurrexit: ⁊ in arbitrio p̄fati ponti
ficis tribuit iudicare iudicium ſuum. Rn̄-
det prout ſ. q̃. ſ. illi mali rumores erant de
peccato occulto ⁊ eidẽ Pape tãtummodo
cognito: ſi q̇d erat. Et ꝓpea Impator cū alr
ꝓbari hoc non poſſet: illud remiſit ꝯſciẽtie
eiuſdem pontificis iudican̄. Cum in hoc ſo
lum deum haberet vltorem: vel aliter dici
poſſet: q̃ non fuit mirꝫ. Si Impator: q̄ erat
laycus: non iudicauit ꝯ Syxtum. Quia lay
ci non pn̄t de eccl̄ia: vel clericis: ⁊ minus d̄
papa iudicare: extra de fo. comp. clerici. ⁊ c.
cum non ab hoīe. ⁊ ix. q. iij. nemo cum con
cor. Uel tertio dici ẽt poſſet: q̃ illa que op-
ponebanẗ Syxto nõ erãt hereticalia aut ta
lia crimina de q̄bus conciliū iudicare poſ-
ſet: maxime cum eẽnt leues q̄das rumores:
qui iudicem mouere non debent: niſi bene
fundati ſint ⁊ a pſonis grauibus ⁊ non ma
liuolis ꝓcedant: extra de accuſa. qualr ⁊ q̄n
il. ij. cum ſimi. ¶ Et ſic per dictas rn̄ſiões:
remanebit plana ⁊ ſine ſcrupulo ꝯclo ſupra
ſcripta. vs. q̃ concilium erit iudex: ⁊ ſ. papã:
tã in cognoſcẽdo q̄ꝫ i decidẽdo. Quotienſ-
cunq̄ꝫ de eius hereſi ſiue publica ſiue occul-
ta tractabiẗ. Hanc ꝯclōnem firmat Spec. in
ti. de accuſa. §. i. vſ̄i. itẽ papa ⁊ Impator. vbi
dicit q̃ lꝫ papa ⁊ Imperator regulr̄ accuſa
ri non poſſint q̄ ſoluti ſunt legibus. extra
de concer. p̄bẽ. ꝓpoſuit. C. de legi. digna vox.
xxj. di. nunc aūt. ix. q. iij. nemo. cum. c. ſequẽ.
Et quia hec ſunt duo magna luminaria ad
mundi firmamentum ⁊ regimen poſita. ex
tra de maio. ⁊ obe. ſolite §. p̄terea. xcvj. diſt.
duo. Et ſunt duo dona a ſup̄na collata cle-
mentia. In auc. q̄uo opor. epi. in prin. colla.
ij. Tn̄ Impator accuſatur corã papa de he-
reſi: ſacrilegio: ⁊ periurio: ac quolibet alio
graui crimine: ⁊ ab eo iudicaẗ: extra de re
iudi. ad aplice. lib. vj. de homici. pro huma-
ni. eo. li. Item pro voto fracto: extra de vo-
to. lꝫ. ⁊ pro ſilibus. xv. q. iij. alius. ar. in. l. i. ⁊
ſi. C. de ſum. tri. ⁊ fide catho. ⁊ extra de iudi.
nouit. Subdit idem Spec. q̃ Papa de he-
reſi tm̄ accuſatur. xl. di. ſi papa. Et tunc vel
a ſynodo: vel a Principe accuſatur. xcvj. di.
ſicut quinis. ⁊ c. nos ad fidem. vel ẽt a cor-
pore fidelium. cente. di. vbi nam. vel | vt in-
quit ipſe | ſi ſummittit ſe alicuius iudicio. ij.
q. vij. c. nos ſi incõpetenter. ff. de iuriſdi. oi.
iudi. l. eſt receptū. alias nunq̄ꝫ accuſatur: ſm
eum. d. c. nunc aūt. ¶ Idem firmat Hoſti.
in ſum. in ti. de hereti. §. qua pena. vſ̄i. depo-
nitur. Ubi dicit q̃ hereticus ſiue ſit cleri-
cus: ſiue laycus, Papa: Impator: vel alius
inferior deponitur ab oī dignitate. xl. di. ſi
papa. xxiiij. q. i. qui ꝯ pacem. extra de here
ti. ad abolẽdã. §. i. ⁊ ij. ⁊ degradatus tradiẗ
curie ſclari: vt ibi. Et lꝫ ꝓ hereſi lex impõat
penam vltimi ſupplicij. C. de hereti. l. arria-
ni. quam mortem interp̄tatur alia. l. ff. d̄ pe
nis. l. capitalium. vt illud vltimum ſuppli-
cium ſit ꝯcrematio. q̄ vt ibi dr̃, ⁊ viui con-
crematio dr̃ vltimum ſupplicium. Que tm̄
vera intelligit Hoſti. niſi incõtinenti poſt
dep̄henſionem: redire voluerint ad puias:
alias aūt in carcerem detrudendi ſunt de
hereti. excõicamus. §. damnati. ¶ Rationẽ
aūt quare ꝑpetuo carceri mancipentur: dic̄
eſſe, q̄ ſi haberent liberꝫ aditum: ⁊ exitum:
timendū eſſet: ne alios corrumperent, ꝓut
etiam dr̃ de ſymoniacis. Cum Hoſti. con-
cordat. d. Io. de turre cre. in ſum. ſua. de ec-
cleſia. lib. iij. c. viij. vbi dicit: q̃ ſi concilium
debita inq̄ſitiõe facta Papam ṽe hereticū:
vel in hereſim ꝓlapſum inuenerit. Primo
dꝫ eum charitatiue admonere: vt hereſim
⁊ errorem ſuū reuocet: ac fidei ṽitatem pu-
blice ꝯfiteatur: ⁊ fortaſſe expediens erit, dic̄
ipſe ſibi certū terminū aſſignare. I. quem he
reſim ipſam abiuret incontinenti ⁊ conti-
nuo. de hereti. ad abolendã. Q̄d ſi hoc ſpõ-
te fecerit. Concilium non poterit ſm eū q̄c-
q̄ꝫ vlterius contra ipm̄ papam facere: vt ex
preſſe dicit no. Hug. in. d. c. ſi papa. xl. di. in
ver. a fide deuius. Sed eo caſu ipſemet pa-
pa in foro ꝯſcie per ꝯfeſſorem ſuū aīe ſue ꝓ-
uideri faciet de penitentia ſalutari. ar. xxj.
di. nunc aūt. Si ṽo ꝑtinax eſſet ⁊ incorrigi-
bilis. Tunc Cardinales recedere debẽt ab
eo: ⁊ ꝯgregato concilio ꝓcedent ad ipſius
depoſitionem. ¶ Seu q̇d magis ſibi place
re dicit: ꝓcedent ad declaran̄. q̃ ille non ſit
amplius papa: ⁊ ꝯn̄r declarabunt ſedẽ apo
ſtolicam vacare: ⁊ de nouo ⁊ catholico põ-
tifice ei ꝓuidendum fore. Quod ſi hereſis
ipſius non eſſet notoria: tunc | dicit ipſe | ꝓce
dẽt ei denūciãdo q̃ ſe expurget ⁊ ꝓfiteatur
⁊ declaret fidẽ quã tꝫ: ꝓut dictū fuit ſupra.
¶ Ommiſſis igitur doc. aliorꝫ auctoritati-
bus qui cõiter in hoc ꝯueniunt: q̄t. ſ. Papa
a concilio

a concilio de hereſi iudicet: ⁊ hoc caſu ſit ſ. Papam. Querunt.d. Petrus de monte.⁊ d. Jo.de tur.cre. Que ſit rõ q Papa p ſolo crimine hereſis a concilio iudicari ⁊ deponi põt. Et cõiter dicunt ⁊ ipſi ⁊ alij ſcribentes: q rõ eſt: q2 q̃primum eſt hereticus: non eſt amplius papa: ſed eſt minor quolibet alio chriano catholico.xxiiij.q.i.acacius. vbi eſt glo. Et rõ rõis eſt: q2 hereticus ipſo iure eſt excõicatus. de hereti. excõicamus. Et ſic pciſus ⁊ ſeparatus repit ab eccia: cuius caput erat: vnde cum ſit extra cõgregationem fidelium.de con.di.i.eccleſia. amplius nec caput nec membrum eccle dici põt. Ergo non eſt mix ſi eccia declarare põt tale caput eſſe a ſe abſciſſum ⁊ tanq̃ inutile ⁊ pernitioſus dãnare reijcere atq3 ↄtẽnere: iuxta Saluatoris nri ſententiam. Matthei. v.c. Si oculus tuus ſcandaliçat te erue eus ⁊ abſcinde abs te ⁊c. Quod aũt Papa hereticus deſinat eſſe caput eccle: pulchre oſtẽditur ⁊ figurat Deutoronimij.xvij.c.vbi d electione Regis ingt. Dñs eum conſtitues quem dñs deus tuus elegerit de numero fratrum tuoꝝ. Non.n.poteris alterius gẽtis hoĩem Regem facere qui non ſit frater tuus ⁊c. Per talem igit hereſis ſeparatiões nomen fratris ⁊ xpiani ammiſit, ⁊ oẽm illam dignitatem: virtutem ⁊ poteſtatẽ: quã habebat ſoluendi ⁊ ligandi pdidit: vt ingt ſcũs Doctor 2ª ſcdẽ.q.xxxix.arti.iij. inducit ad hoc text. Cypriani.vij.q.i. nouacianus. vbi dr qui nec vnitatem ſpũs: nec cõionez pacis obſeruat, ⁊ ſe ab eccle vinculo, ⁊ ſacerdotum collegio ſeparat. Nec epi ptãtem habere põt nec honorem, facit tex. cum ſua gl. in.d.c.acacius.in.c.qd aũt. ⁊.xxiiij.q.i.c.audiuimus.vbi dr. Si aũt in corde ſuo nouas hereſim confinxerit: ex quo talia predicare ceperit. Neminem damnare potuit. Quia non põt ꝓijcere quẽq3 iam ꝓſtratus: ligandi: nanq3 vel ſoluendi poteſtas veris nõ falſis ſacerdotibus a dño tradita ẽ. Apls.n. dicturus quoꝝ remiſeritis pctã ⁊c. pmiſit accipite ſpm ſcm: vt euidenter oſtẽderet eus qui ſpm ſcm non h3. Peccata non poſſe tenere vel remittere. Porro ſpm ſcm nemo niſi intra ecciam ⁊c.⁊ facit.xxiiij.q.i.c.didicimus.vbi dr. didicimus oẽs oĩno hereticos ⁊ ſciſmaticos nihil hẽre poteſtatis aut iuris. Et ppea dixit glo. in.c.i.de ſciſma. in ver.firmitate.q eccia que h3 Paſtorem hereticum vel ſciſmaticũ vacare intelligit: ex de pſcrip.c.i. Unde non valerẽt q̃ a tali pla to fierent in piudicium eccle.xij.q.ij. ſiquis de rebus. ¶ Retinet tñ papa vel eps excõicatus vel hereticus ea que ſunt ordinis: propter caracterem impreſſum in aĩa. ¶ Lic3 exequutionem non habeat: nec alteri dare poſſit per tex.⁊ no.per glo.⁊ doc. in.c.ſi.de ordi.ab epo.qui.renũcia.epiſco. Ponit ſcũs Doc. 2ª ſcdẽ.q.xxxix.arti.iij. ¶ Dixit tamen do. Jo.de tur. cre. q ꝓpe loquendo Papa non dr deponi a ↄcilio pp hereſim: ſed magis declarat depoſitus ⁊ amplius non eſſe papã: cum oſtendit: q in hereſim fuerit collapſus: ⁊ icorrigibilr pſeuerat in ea. ¶ Idẽ dixit.d. Petrus de monte in.d. ſuo trac.2ª ↄclõne.vſi.⁊ ſic talis ſentẽtia eſt declaratio iam priuati. Sed idem dicere poſſemus reſpectu cuiuſlibet ſententie a iure ꝓmulgate contra quoſcunq3 delinquentes. Nec p iſtõ motiuum tolli põt. Quin ↄcilium hac caſu dicat iudex cõpetens pape heretici, ſiue illa ſit ſententia ↄdẽnatoria: ſiue ſit declaratio incurſus eiuſdem condemnationis. Quia vtroq3 caſu hoc ſpectat ad iudicem: put colligit in illo qui incidit in canonem late ſententie: a iure pp violentam manuũ iniectionem in clericum. Quia l3 cenſura ſtatim liget: ⁊ ille pcutiens dicatur excõicatus.xvij. q.iiij ſiquis ſuadente diabolo: tñ regritur proprij iudicis eccliaſtici declaratoria pene ⁊ cenſure incurſe: vt eſt pulchra glo. ⁊ ibi p Abba.panor.in cle.pñti.de cenſi.in ver.cõſtiterit.⁊ in clemen.ij.de pen.in ver. conſtiterit. ⁊ vtrobiq3 per doc. Ponunt Moderni in.c.ij.de ſponſa.adeo q talis declaratoria ferri non põt ſine partis citatione. Alias aũt ſententia illa declaratoria incurſus cenſure eccliaſtice a iure ꝓmulgate eẽt: nulla: partis citatione non pcedente no.per Jmo.poſt Zabare.in.c.extirpande.de pbẽ. Ponit Frãci. de Aretio ↄſilio ſuo. clxv.in xj.col. vbi.d.regulam multũ dilatat. Et Felinus in.c. Rodulphus.in antepe.col. i vſi. citat ẽt pars.de reſcri.vbi hoc limitat: quo ad citationem declaratorie pdicte. Et dcãs glo.intelligit tribus modis diuerſimode ꝓcedere. Primo qñ factum pp qd quis dr excõicatus h3 diſcuti: ⁊ ita loquuntur.d.glo. ſm eum. Quia alias dicit ipſe, poſt.d. Frãciſcum.vbi ſupponit delictum pro indubitato pp qd quis declaratur excõicatus. Tũc non eſt opus citatione.alle. Ludo. Ro.cõſi. cxxxxxij.incip.i caſu pmiſſo.ad ſi. iducit.c.

repꝛehenſibilis. de appel. quem tex. ad hoc no.
Abb. ⁊ Moderni ſm eum. Et ita intelligi
tur. Rota. de ſen. excõ. deciſ. xx. in anti. inci
pit. Si petat. ⁊ decis. iij. in no. co. ti. dum di
cit: ꝙ ſ ordinarius: qui eſt canonis executoꝛ
debeat parte citata: cum cãe cognitione: ſũ
marie tñ ꝓcedere ad declarandum aliques
incidiſſe ſententiam canonis: ſiquis ſuadẽ
te diabolo: ꝓꝑ violentam manuum iniectio
nem in clericum: ad hoc vt publice excõice
tur: ⁊ euitet a xp̃i fidelibus. Tñ non reqrit
litis conteſtatio circa hoc. Qꝛ nihil petitur
adiudicari vel auferri. ¶ Secundo intelli
gunt dicte glo. niſi declaratoꝛia fieret ſuper
exceſſu notoꝛio. Quia tunc non eſſet opus
citare excõicatum. tex. ẽ in. c. peruenit. il. i. de
appel. vbi per Abba. ⁊ Philip. ⁊ per eũdes
Abb. in. c. parrochianos. in. i. col. de ſen. ex
cõ. Tunc tñ fit denunciatio: vt excõicatio i
noteſcat his qui neſciunt factum eſſe noto
rium. ¶ Predicta tñ limitatio ꝓcedit vbi
certum eſſet nullam iuſtam excuſationẽ ex
cõicato cõpetere: vt no. per Abba. ⁊ doc. in
. c. veſtra. de cohabi. cleri. ⁊ mulier. ⁊ in. c. ac
cepta. in. ij. col. de reſti. ſpo. Secus igit̃ eſſet:
ſi aliqua legitima excuſatio eidem excõica
to cõpeteret. Et idem dici poſſet in ꝓceden
ti fallentia eadẽ rõne, vnde dicebat Guliel.
in. d. cle. pñti. ꝙ licet factum ſit notoꝛiũ: tñ
pars eſt citanda: qꝛ multa dñr notoꝛia, que
non ſunt, vt dr̃ in. c. ad nr̃am. il. iij. extra de
iureiur. ⁊ idẽ dixit Imo. in. d. cle. pñti. poſt
Guliel. in penul. col. ¶ Tertio fallit. d. regu
la niſi dubium eſſet de fuga citandi, qꝛ tũc
omiſſa citatione declarari poterit excõica
tus. no. Abb. in. c. cum nõ ab hoie. de iudi.
vbi ẽt ponit̃ an ⁊ qñ aliqd dicat̃ notoꝛium:
modo ꝑmiſſo. ¶ Ponit ẽt Gemi. in. c. i. §.
ſi. in penul. col. de homi. lib. vi. vbi dicit ꝙ
citatio regulr̃ omittit̃ vbicunqꝫ ꝓꝑ eam in
duceret̃ impunitas criminis. no. Bal. in. l.
conſentaneum. vſi. Quero vna cũ Butri
gar. L. qũo ⁊ qñ iudex. ¶ Dicens ꝙ iſto etiã
caſu recipi poſſent teſtes parte non citata.
Et hoc eiſſe dicit ſpãliſſimum. Ne de fuga ſ
ſtruat̃ reus. Dixit idem Bal. in. l. cunctos
populos. C. de ſum. tri. ⁊ fid. cath. in lectura:
ꝙ non eſt neceſſe ꝙ edictum ꝑueniat ad eũ
qui eſt ſuſpectus de receſſu. alle. Inno. de ex
ceſ. ꝓla. ex lr̃is. vnde Saly. ẽt in. l. abſentes. C.
de accuſa. Dixit ꝙ Moderni iudices habi
ta infoꝛmatione a teſtibus de crimine inci
piunt a captura. Que oĩa faciunt ad ꝓpoſi

tum mãe nr̃e, ⁊ declarationis illius: q̃ ꝑ cõ
cilium vt iudicem fieri dr̃ ꝯ Papam here
ticum: qui ſepe tentat manus concilij fuge
re. Cum ſui ꝯſcius ſit: ꝓut accidit pape Jo
anni. xxiij. in ꝯcilio Conſtantieñ. q poſteaq̃
aiaduertit concilium velle ꝓcedere ꝯ eum
eum aufugit a concilio. ¶ Ceteꝝ qꝛ indubi
tata eſt oium ꝯcloꝝ ꝙ papa a concilio corri
gi dãnariqꝫ põt: ſaltem ꝓ crimine hereſis:
queri ſolet. Nunqd ꝯ eum excipi vel oppo
ni poſſit tꝑe eius electionis ad impediẽdũ
foꝛte ipſam electionem. ꝙ ille noĩatus in pa
pam ſit hereticus, ⁊ ꝙ ꝓꝑea eligi non poſ
ſit: ſed a cathedra reijci ⁊ minime introni
ʒari dꝫ, ſiue hereſis manifeſta: ſiue occulta ei
opponat̃. Item nun qd poſt ipſam electiões
talis exceptio vel aliqua alia oppõi poſſit.
Quoad primũ non vr̃ hẽre dubium. Cũ
tunc nondum ſit papa: ſed ſimplex Cardi
nalis ſuppoſitus iuri tam poſitiuo q̃ꝫ natu
rali ⁊ diuino ꝓut ſ. dcm̃ fuit. in. q. an papa
ſymonie labe inuoluat̃ cum ſymoniace di
gitur. Quoad ſm q̃ſitum. vꝫ. An poſtq̃ꝫ iã
electus eſt: exceptio aliqua ſibi opponi poſ
ſit ad dcãm electionem inualidandam. Et
maxime exceptio hereſis, ꝯ gñalitatẽ illius
tex. Rñdet gl. in. c. ſꝫ. de elec. in ver. exceptio
ne. ⁊ ſꝫ ꝙ talis exceptio ſibi opponi omnio
poſſit. per tex. in. c. ſi papa. xl. di. Idẽ tenent
Goffre. ⁊ Philip. ſm Zabarel. ibi. qꝛ ſi de
hr̃ſi põt accuſari. Ergo foꝛtius de hoc pote
rit ꝯ eum a principio excipi: qꝛ cui damus
actionem ⁊ exceptionem cõcedimus. ff. de
ſuperficie. l. i. §. cui damus. c. qui ad agendũ.
d. reg. iu. in. vj. ſed Inn. eꝯ dicit ꝙ foꝛte me
lius eſt dicere: ꝙ ſ de hereſi accuſari poſſit.
Non tñ de hoc poterit contra eum excipi.
Quem ſeqtur Jo. an. rñdendo ad regulas
de quaſ. ꝙ non hẽat locum in poſſeſſoꝛijs
recuperande vel adipiſcende. Et ides dixit
Jo. de ligna. ⁊ rõ ſm eos. Quia papa ꝑ ele
ctionem ꝯſeqtur plenum ius. xxiij. di. in no
mine dñi. Ergo poſt electiõem non põt ex
cipi: nec ſibi auferri qđ ſemel obtinuit ꝑ ele
ctionem ꝯcoꝛdes duaꝝ partiũ collegij Car
dinalium. Niſi per accuſationes hereſis: ex
tra de accuſa. c. ſuper his. Qđ dicit Cardi.
videri verius: pro hoc alle. de appel. cõſtitu
tus. il. ij. Et dicit rñdendũ eẽ ad dictã regu
lam, vt per Inno. extra de exceſ. ꝓla. c. inter
coꝛpoꝛalia. ⁊ per eũ in. d. c. conſtitutus. Idẽ
ſequi vr̃ Archi. ⁊ Gemi. poſt eum. xxiij. di.
in. c. in noie dñi. ⁊ i. d. c. ſi papa. ¶ Sed cõ
trarium

trarium ſz multũ notabilr z incõuincibilr
iudicio meo. Abb. panoꝛ. poſt. d. Anto. licz
eum aliq̃ntulum confuſe ꝓcedere dicat i. d.
c. ſz. in. v. col. z ſeq̃. ver. exceptione. vbi di-
ſtinguendo ꝓut ēt facit in alio ꝓpoſito. i. c.
item cum qs. de reſti. ſpo. in. ij. col. dicit ꝙ ſi
opponitur exceptio: per quam negetur pa-
pam non fuiſſe electum a duabus partibus
Cardinalium: vel Cardinales non fuiſſe il
los qui elegerunt. Tales exceptiões, z cõs
alie exceptiones: que eēnt contra q̃litatẽ ſu-
per qua fundat̃ diſpõ. c. ſz. z iuris remouẽ-
tis, exceptiones contra talr electum bñ pñt
ſemꝑ opponi. vt hr̃ in. l. i. vbi plene p Bar.
ff. qd̃ vi aut clam. z per hoc ↄcludit ꝙ oĩs
exceptio que de iure nãli vel diuino infert
talem electum vel eligendum non poſſe eẽ
papã: admitti dz: qꝛ inficit ius hñdi z poſſi
dẽdi. Et talis exceptio admittitur ēt i poſ-
ſeſſoꝛio recuperande: vt no. glo. viij. di. quo
iure. Et ipſe Abb. in. d. c. ites cũ quis. vnde
hec exceptio: ꝙ papa ſit hereticus: vel ꝙ ſit
mulier: vel furioſus, vel infans, dz admitti.
Quia ſi eſt hereticus non põt eſſe Papa: qꝛ
ius papatus non cadit in eum. Cum ſit ex-
cõicatus z ſic extra gremium z vniuerſita-
tem eccłie: extra de hereti. excõicamus. z de
con. di. i. eccłia. ꝓut ſ̃. late diximus. Silr ſi ẽ
mulier ꝓhibet̃ eẽ papa. de peni. z remiſ. c.
noua. Idem in furioſo z infante. Quia cus
iſti nãlr non hẽant ↄſenſum, nõ pñt electio
ni de ſe facte ↄſentire: nec ſeipſos z minus
alios poſſent regere. Huiuſmodi igit̃ exce-
ptiones poſſent opponi z obſtarẽt anteq̃
adipiſceret̃ poſſeſſionem adminiſtrationis
papatus: qꝛ ſm eundem Panoꝛ. Poſteaq̃
iam adminiſtrationẽ adeptus eēt: non ex-
ciperet̃ ↄ̃ eum. Sed accuſaret̃ ꝙ eēt hereti-
cus zc. Alie aũt exceptiones que eēnt intro
ducte d̃ iur̃ poſitiuo: z q̃ nõ repugnarẽt ſub
ſtantie papatus: nullo tp̃e admitterent̃: nec
poſſent opponi: ſz eum incapacẽ redderent
ſm ius poſitiuũ z ita intelligi dz tex. in. d. c.
ſz. vt dicit idẽ Panoꝛ. Qd̃ eſt valde notã.
¶ Non obſtat illud tritum z vulgare ver
bum, de quo ſ̃. in oppoſitione meminimus.
ꝙ. ſ. papa poſſit oĩa. Quia rñdet̃ hoc verus
eẽ: q̃diu papa verus catholicus vnicus fue
rit, z ſm foꝛmam: z noꝛmam vite papalis
vixerit: qd̃ bene ꝓbat tex. in ↄtrarium. alle.
in. c. nemo: ix. q. iij. Dum inqͭt. Nemo iudi-
cabit pꝛimam ſedem iuſtitiam tẽperare de
ſiderantem zc. Sed ſi papa: vt ſ̃. diximus.
hereticè z ſciſmatice viuẽdo ſeipſum eijcit
extra gremium eccłie: z catholicoꝝ z viuit:
non vt papa. Sed vt ſceleratus z infidelis
hõ. Tunc non dr̃ papa: cum iuſtitiam in ſe-
ipſum tẽperare non deſideret: z minus in
alios. Ergo tũc nihil põt: cũ oẽm ꝓꝛius po-
teſtatem amiſerit: vt oſtẽdimus ſ̃. Propte-
rea dicunt Inno. z alij poſt eum. in. c. ma-
gne. in. c. qd̃ ſuper de voto. z in. c. q̃to. d̃ iu-
reiuran. ꝙ papa põt oĩa de iure: non aũt de
facto. Ita ꝙ clauis diſcretionis ꝑcedat cla-
uem poteſtatis: z dicebat Hoſti. in. c. q̃to.
de tranſla. ꝑla. ꝙ papa in terris gerit vices
dei: z ipſius dei ac pape idem eſt Conſiſto
rium ar. in. c. romana. de appel. in. vi. Et ꝙ
iudicando: ligando: z ſoluẽdo valet qcquid
agit papa claue non errante. xxiiij. q. i. quod
cunq̃. Qd̃ ſic dz intelligi ſm eum. ¶ Sed
longe melius dixit Magr̃ ſententiaꝝ in ꝓ
poſito nr̃o. lib. i. di. xliij. dum dr̃: ꝙ deus po-
teſt oĩa: hoc. n. intelligi z ſubaudiri dz: ꝑter
illa. ſ. ex q̃bus dei dignitas lederetur: eiuſq̃
excellẽtie derogaret̃. Qꝛ h̃ nõ eēt poſſe: ſed
potius nõ poſſe. Cũ dicat iperfectionẽ ma
ieſtatis z potẽtie diue, ſicut ergo, deus põt
oĩa: exceptis illis: que dicunt impfectiones:
z que ꝓducerent pctm̃: qd̃ facere non põt.
Nec hoc cadere põt in deo: rõne ꝑdicta. Et
qꝛ poſſe peccare (vt inqͭt Auguſtinus) non
eſt aliqd poſſe: imo eſt non poſſe: vnde ille
ſolus vocat̃ oĩpotens: qui hoc non põt. de
peni. di. ij. §. charitas. vbi glo. hoc declarãs:
inqͭt: ꝙ veꝝ poſſe eſt vicijs reſiſtere. Ergo
qui vicijs reſiſtere non põt, dr̃ nõ poſſe qd̃
imperfectionem ptãtis denotat. Ita igit̃ z
nos i ꝓpoſito nr̃o dicimus: ꝙ qñ dr̃ ꝙ pa
pa hz plenitudinem ptãtis, z ꝙ põt oĩa: in-
telligi: ſubaudiriq̃ dz: ꝑter illa que in ſe cõ-
tinent pctm̃. Et que derogarent fidei xp̃ia
ne: z iuriſdictioni ac potentie papali: que ſ̃.
firmas petram: hoc eſt ſ̃. xp̃m: xp̃iq̃ fide ſta-
bili ſoliditate firmata eſt. xxiiij. q. i. loqͭr
dñs. iuncta glo. in ver. petram. z tex. in. c. q
cunq̃. cum ſi. vnde ſi papa ab hac fidei inte
gritate: z oꝛiginali puritate diſcedit. Tunc
non imerito dicimus ipm̃ nihil poſſe: z pa
pam non eẽ, ſed quocũq̃ fideli z catholico
xp̃iano inferioꝛem: deterioꝛemq̃ eẽ: ꝓut po
nit z ꝓſequtur diuus Thomas in q̃rto ſen
tentiaꝝ. di. xix. z dixit glo. xxiiij. q. i. acacius.
ꝙ ſi papa hereticus eſt: in eo qd̃ eſt hereti-
cus: eſt minoꝛ quolibet catholico. xij. q. i. ſci
mus. Quia lex z diuina z humana factura

notat:etiam ſine ſentētia.ff.de ritu nuptiarum.l.palam §.vltimo. Et ſubdit.d.glo. ꝙ caſus iſte hereſis.in quo papa papam ligare pōt iure ſuo poſitiuo. Quia Papa hereticus in canonem late ſententie incidit. de hereti.c.excōicamus. Et ab hoc ſe abſoluere non pōt:nec canonem tollere. Nec hoc caſu locum habere pōt regula: ꝙ par in parē nō hꝫ imperiū:extra de elec.innotuit,rōne ꝑdicta q.ſ.dī ꝓſus ꝑtāte priuatus eſt hereticus:ꝛ ꝑꝑea nihil ad nos de his q foris ſūt.

¶ Scd's caſus ſeu cā:que dr̄ eſſe de foro cōcilij.ſ. Papam viuentem, eſt ꝑcedentis germana:ꝛ quaſi ſimilis. Nam ſic oculos: ſic illa manus:ſic ora gerebat, vt inqt Maro: de Aſchanio Enee filio. Hec eſt igiꝰ cauſa ſciſmatis. Cuꝫ Papa eſt ſciſmaticus: ꝛ ab vnitate fidelium ꝛ ecclie catholice diuiſus. Nam ſciſmatici diuidēdo ſe ab vnitate eccleſie:incidunt ēt in hereſim dū abiecta ꝓximi charitate a corpore ꝛ a capite ipſius eccleſie diſcedunt,ſibiqꝫ caput aliud, alios clericos:ꝛ ecclīam aliam ꝯſtituūt.xxiiij.q.i.loquitꝰ dn̄s. Ibi. Sed exordium ab vnitate ꝓficiſcitꝰ:vt ecclia xp̄i vna monſtretꝰ: ꝛ.ſ. quaꝫ vnitatem firmiter tenere ꝛ vēdicare debemus,maxime nos epi:qui i ecclīa dei ꝑſidemus:vt epatum quoqꝫ ipſm vnum atqꝫ indiuiduum ꝓbemus. Nemo fidei vitatē pſida ꝑuaricatione corrumpat. Ep̄s vnus eſt: cuius ſingularis in ſolidum pars tenetꝰ: ꝛ ecclia vna eſt:que in multitudine latius incremento fecunditatis extēditꝰ ꝛc. Sciſma igiꝰ a greco fonte eſt.xxiiij.q.i.ſciſma. Et latine diuiſio ſeu ſciſſio vel ſciſſura dr̄. Eſt āt ſciſma mortale pctm̄, qđ charitati oppōitꝰ: qꝛ eſt ecclie vnitatem: que eſt quoddā bonū participatum diuidere:vnde ſciſmatici nihil ex iuſtitie mercede ꝯſequunꝰ:qꝛ vbi charitas non eſt:non pōt eſſe iuſtitia. Dilectio enim ꝓximi malum nō opatꝰ.xxiiij.q.i.vbi vnde inqt venerabilis Beda: qđ hr̄.ea.cā.ꝛ.q.c.qcunqꝫ. Quicūqꝫ ab vnitate fidei vel ſocietatis Petri apli quolibet mō ſemetipſos ſegregarint. Tales nec vinculis pctōꝝ abſolui:nec ianuas pn̄t regni celeſtis ingredi. Qđ qdem ſcelus adeo dn̄o diſplicuit:vt Dathan ꝛ Abyron filios Eliab:ꝛ Chore filium Iſuar:cum ſciſmaticando ſe cum ſuis ſequacibus a Moyſe ꝛ Aaron, ac reliquo populo dei in deſerto diuiſiſſent,vt ducatū populi dei ſibi vendicarent. Terra aperiēs os ſuum deglutiuerit cū tabernaculis ſuis ꝛ vniuerſa eoꝝ ſubāꝫ:capiunꝰ aūt ſciſmatici ſm̄ Abb.panoꝛ.in rubri.de ſciſma. qn̄qꝫ largiſſime.ꝛ tunc oēs exiſtētes in pctō mortali pn̄t dici ſciſmatici,cum ſint extra charitatem.xj.q.iij.audi denīqꝫ.xxiiij.q.iij.dixi. Item large aliquādo appellanꝰ ſciſmatici, vt ſunt excōicati: qui non ſolum ſunt extra charitatem:ſed ex̄ ecclīam ꝛ cōionem reliquoꝝ fidelium.xj.q.iij.cū excōicato.ꝛ.c.ſeq. Stricte vō dn̄r ſciſmatici:q ꝓpo ep̄o de ſede epali:vel papa ď ſede papali electo:ſedes ꝑdictas occupantes ꝑſbyteros ꝛ clericos ꝓprios ſciſmatis ſui ſectatores faciunt. Striſtiſſime aūt ſm̄ caſum nr̄m dn̄r ſciſmatici illi qui ſe diuidunt ab vnitate ecclie:conſtituendo ſibi aliam ecclīam, ꝛ alios clericos ordinando ꝛ ſacerdotes:ꝛ ſic ponendo plures ecclīas qn̄tum in eis eſt, iuxta tex. in.d.c.loqtur. ꝛ lꝫ ſm̄ iſtam vltimam ſpēm, iſti tales dici debeant heretici,cum faciant cōtra articulum fidei, ꝛ vnam ſcām catholicam ꝛ aplicam ecclīam. Tn̄ ſciſmatici ab hereticis differunt:qꝛ vt inquit diuus Hieronymus in epla Pauli ad Gallatas:ꝛ habetur.xxiiij.q.iij.c.inter hereſim, vbi inqt īter hereſim ꝛ ſciſma hoc intereſſe arbitror: ꝙ hereſis ꝑuerſuꝫ dogma habeat:ſciſma poſt epalem diſceſſionem ab ecclia pariter ſeparatur:qđ eqdem in principio aliqua ex parte intelligi pōt diuerſum. Ceteꝝ nullum ſciſma eſt niſi ſibi aliquam hereſiꝫ confingat: vt recte ab ecclia receſſiſſe videatꝰ. Unde gl. ibi dixit, ꝙ dici pōt ꝙ īter hereſiꝫ ꝛ ſciſma hec ſit dr̄ia:q̄ ē inter diſpōnē ꝛ habitū. Primo.n.dr̄ ſciſma:ſed poſtmodum cum ptinaciter adheſerit ſue ſecte dr̄ hereſis: ita ꝙ dici pōt:ꝙ oīs hēticus dr̄ ſciſmaticus ſed non eꝫ. Et ſic inter hec.illa erit dr̄ia:que eſt inter ſpēm ꝛ genus. Concludendo igiꝰ ſm̄ Abb.panoꝛ.vbi.ſ.dicendum vꝫ:ꝙ ſciſmaticus ſi hoc nomen capiatꝰ largiſſime:large: aut ſtricte:dici non pōt,ꝓpe hereticus:vt pꝫ ex ſupraſcriptis. Si vō capiatꝰ ſtrictiſſime:ꝛ tunc dupli hoc ꝯſyderari pōt,qꝛ aut ſciſmaticus ꝯſtituit aliam ecclīam ſe oīno diuidēdo ab ecclia Roma. vt faciunt Greci: Boemi: Ruteni, Prateni:ꝛ alij pleriqꝫ chr̄ianorum. Qui dicunt Patriarchas ꝛ epos eorum eandem hr̄e iuriſdictionis ꝛ adminiſtrationis ꝑtātem in ſubditos ſuos: quā hꝫ papa in ſuos. Plures ponūt ecclias:pl'a capita atqꝫ principia ecclie vnitatem diuidendo ꝯ articulū fidei: ꝛ vnā ſcām ecclīam:

de quo

de quo pulchre in extrauagan. Bonifacij. viij.
incip. vnā ſcām. Et iſti dr̄ ſciſmatici hēretici:
⁊ ita intelligunt iura ⁊ tex. in. d. c. inter he-
reſim: duꝫ dicunt ꝙ ſciſma non eſt ſine he-
reſi. Aut ⁊ ſcḋo iſte ſciſmaticus non conſti
tuit nouam eccliam: nec fidei vel eccle vni
tatem diuidit vel credit: ſed potius vnicaꝫ
eccliam vnicuiqꝫ caput eccle. Sed illud apō
ſe eſſe credit ⁊ dogmatiçat: ꝓut ꝯtingit in
duobus vel pluribus de papatu ꝯtendenti
bus: vt fuit videre tpe illius diri atqꝫ horrē
di ſciſmatis tpe concilij Conſtantienſis: qꝛ
vnuſquiſqꝫ ipſoꝝ pontificū aſſerebat ſe eſſe
veꝝ atqꝫ vnicum pontificē: ⁊ eccliam vni-
cam eſſe apud ſe: alioſqꝫ pontifices ⁊ popu
los appellabat ſciſmaticos. Quo caſu niſi
alia prauitas intercedat. Tales non dr̄ ꝓ
prie heretici: ſed mere ſciſmatici: ꝓut no. in
c. i. extra de ſciſma. eſt bona glo. xxiiij. q. i. c. i.
in ver. qui vero: que dicit ꝙ hodie oīs here
ſis eſt dānata: ⁊ oīs hereticus ē excōicatus.
extra de here. excōicamus: ⁊ ꝙ ꝓpterea eo
rum ſententie non tenent: idemqꝫ dicit eſſe
de quolibet ſciſmatico: ſi intelligat̄ ſtrictiſſi
me: vt. s. qꝛ vt inquit ipſa: ſciſma non poteſt
eſſe ſine hereſi: niſi forte in ſummo pōtifice:
vt ſi duo crearent̄, ⁊ vterqꝫ ipſoꝝ crederet
eccliam Ro. eē apud ſe. vij. q. i. factus ē Cor
nelius. ¶ Scḋm que redeundo ad ꝓpoſitū
nr̄m papam multiplr̄ ſciſmaticum ꝯſyde-
rare poſſumus. Primo qn̄ vnicus eēt rite
⁊ legitime creatus: q forte eēt natione Gre
cus: vel Boemus: ⁊ qui greciçando eodem
ſciſmate imbutus Grecoꝝ ſciſma ꝯfoueret:
teneret: crederet: ⁊ dogmatiçaret: eccle vni
tatem ſcindendo: confundendo, ſcandaliçā-
do, ⁊ ꝑturbando. Tunc ꝓculdubio papa ta
li hereticali ſciſmate inuolutus a concilio ge
nerali comprimi: iudicari atqꝫ deponi poſ-
ſet ſm iura ꝓmiſſa: ⁊ tanto qdem fortius:
qꝛ vltra iſtud hereticum ſciſma greci plibus
alijs erroribus iam ab ecclia in ꝯcilio Lug-
dunen. dānatis. de ſum. tri. ⁊ fide catho. fi-
deli. lib. vj. adhuc inſiſtunt: ⁊ ptinaciter in-
uoluunt̄: vt plenius dixi: in libello meo de
ꝓſtantia patriarchaꝝ. Et ꝓpea qcunqꝫ in he
reſim ſemel damnataꝫ ab ecclia laberetur:
eiuſdem hereſis dānationē incideret. xxiiij.
q. i. acacius. il. i. Quo caſu a ſynodo genera-
li papa iudicandus: dānandus: ſeu declarā
dus venit: ꝓut. s. diximus ⁊ bene probat̄.
xxiiij. q. i. i. c. maiores. in. c. acacius. il. ij. ⁊ in
ſeq. ⁊ in multis alijs caplis. ea. xxiiij. q. iij.

¶ Secundo papa dici poſſet forte ſciſmati
cus. Qn̄ aliqua magna ex cauſa concilium
neceſſario conuocandum eſſet. Puta, ꝓpter
hereſim: ſciſma: vel generalem reformatio-
nem eccleſie: tam in capite ꝙ̄ in membris:
⁊ ipſe a collegio Cardinalium: ab Imꝑato
re: vel a patriarchis ⁊ ꝓlatis interpellatus
concilium conuocare: illud ſibi forte ꝯſcius:
non ſolum nollet conuocare: ſed ſe oīno op
poneret. Ne ab alijs cōuocaret̄: vel celebra-
ri poſſet. Tunc. n. ſi Patres concilij alias
rite ⁊ legitime conuocarent̄, ſeruato modo
⁊ forma de qbus. s. in ti. Quis conciliū con
uocare poſſit ⁊c. Et Papa ptinaciter ſe ab
eis ⁊ ab vniuerſali eccleſia ſegregaret: vt ſe
ipſum ⁊ alios in ſuis erroribus ⁊ notorijs
delictis confoueret. Concilium ꝓculdubio
contra eum: tanqꝫ contra ſciſmaticum ec-
cleſie vnitatem ſcindentem: ſcandaliçantem,
perturbantem, ⁊ diſcolorantē congregari:
eumqꝫ iudicare ⁊ condemnare poſſet. Pro
ut bene colligit̄ ex illa famoſa ⁊ notabili gl.
quam vt inquit Abb. Panor. in qōne. Epi
ſcopus ⁊ qdā rector. in. ij. q. in. vi. col. in vſi.
Tertius caſus: totus mūdus approbat. xl.
di. ſi papa. in ver. a fide: qꝛ vt īquit idē Pa-
nor. per eam. ibi. ſi papa ſtat in peccato no-
torio, ⁊ admonitus per concilium vel per
alios xp̄i fideles: non vult deſiſtere. ſed īcor
rigibilr̄ ꝑſeuerat in eo: ⁊ ſic ſcādaliçat ec
cleſiam: pōt tanqꝫ hereticus puniri ſm. d.
glo. Et per hanc viaꝫ poterit concilium, vt
inquit ipſe Abb. Crimen pape denūciare:
⁊ ad effectum ꝙ per eccleſiam admoneat̄ ⁊
corrigat̄. Poterit ad conciliū appellari vbi
pctm̄ eēt notorium. Pro quo bene facit tex.
xxiiij. q. i. c. qui contra eccleſie pacem ſunt: ſi
dignitatem aut cingulū militie habent nu-
dentur eis, facit tex. in. c. pudenda. ⁊ in. c. ſci
ſma. ea. cā. ⁊. q. Idem tꝫ ⁊ ſeqtur. d. petrus
de monte in ſua Monarchia in ſcḋa cōclu-
ſione circa fi. Ubi dicit ſe fateri ꝙ cōtra ve
rum aplicum nutrientem ⁊ fouentē ſciſma
inueteratum ⁊ impedientē eccleſie vnionē
poſſet concilium procedere, eo mō quo con
tra hereticum ꝓcedere pōt. Quia cōfouēs
ſciſma pōt dici hereticus. qꝛ facit contra ar
ticulum, vnam ſcām eccleſiam ⁊c. vt no. gl.
in cle. ad nr̄am. de hereti. de quo etiam per
beatum Tho. 2ª ſecunde. q. xxxix. arti. i. dici
tur aūt pertinaciter in ſciſmate perſiſtere
⁊ ſe in eo confouere: ſi non eſt paratus ſe ꝙ̄
primū corrigere: ⁊ ſciſma ab eccleſia tollere

iuxta no.in cle.i.§.porro.de ſum. tri.vbi bo
na glo.in ver.pertinaciter. Que dicit ꝙ p̱
tinacia eſt in malo:ꝛ ꝙ pertinax dr̄: qui eſt
durus irreuocabilis:idocilis:ꝛ obſtinatus:
qḋ probat tex.de vſur.in cle.ex graui.§.ſane.
cum ſi. Et de hoc quidem ſecundo caſu pa-
rum dubitandum vr̄: quin concilium co-
gnoſcere ꝛ determinare poſſit ꝯ papam ta-
liter ſciſmaticum propter p̄miſſa:ꝛ propter
decreta ꝯcilij Conſtantieñ.in quarta ꝛ qn-
ta ſeſſione edita. In qbus declarat̄ ꝙ ſyno
dus gn̄alis ptātem imediate hꝫ a xp̄o: ꝛ qḋ
eidem ſynodo quilibet cuiuſcunqꝫ ſtatus vel
dignitatis: etiam ſi papalis exiſtat obedire
tenetur:in his que pertinent ad fidem:ꝛ ad
extirpationem ſciſmatis:ꝛ reformationem
eccleſie in capite ꝛ in membris. Quod qdē
re ipſa approbat̄:q: idem concilium. Ioan.
xxiij.contra dictum concilium reluctantes
per ſn̄ias diffinitiuā papatu priuauit: vt pꝫ
ex tenore ſententie eiuſdem ſeſſione.xij.

¶ Tertio item papam vnicum veluti ſci-
ſmaticū a concilio dānari: iudicariqꝫ poſſe
conſyderamus. Cum conſtat ipſum ſanctā
petri ſedem ꝛ cathedram.pecunia: aut gra
tia hūana:vel populari:ſeu militari tumul
tu ſine concordi ꝛ canonica electione,duaꝝ
ſaltem partium dominoꝝ Cardinaliū,per
impreſſionem occupaſſe:ſeqꝫ intronizari fe
ciſſe. Nam tunc Papa q̄tūqꝫ vnicus non
apoſtolicus:ſed apoſtaticus dici hērigꝫ de-
bet:ac tanq̄ inuaſor ꝛ ſancte vnitatis catho
lice fidei deſtructor: a concilio Cardinaliū
ꝛ alioꝝ p̄latoꝝ anathematizari. Et humāo
Imperatoris ꝛ alioꝝ principum chriſtiano
rum iplorato auxilio a ſede apoſtolica:pelli
ꝛ deturbari dꝫ. Dictoqꝫ caſu Cardinales
ſeu concilium,vel in vrbe vel extra vrbem:
vbicunqꝫ cōmode conuenire poterunt:aliū
verum ꝛ legitimum Romanum Pontifi-
cem per canonicam electionem conſtituēt:
ꝓut ſ̄.quoqꝫ late concluſimus. in ti.quibus
ex cauſis conciliū generale congregari poſ-
ſit.§.ex his. ꝛ ex verbis dicte glo. que om-
nia probant̄: quaſi formaliter per tex. Ni-
colai pape valdenotabilem.lxxix.di.in.c.ſi-
quis pecunia. Quod ꝓbat ꝛ firmat.tex.
in.c.lꝫ de vitanda.extra de elec.q fuit Alex.
iij.vbi pꝫ,ꝙ electus a minori parte Cardi-
nalium:vel qui non habuit conſenſum ſal-
tem duarum partium eorūdem: non dicit̄
verus papa:ſed tanq̄ ſciſmaticus ꝛ excom
municatus cum omnibus ſuis ſequacibus
eſt fugiendus ꝛ deturbandus. Et bene pro
bat tex.ille ꝙ talis qui ſe itruſit in papatū:
modo predicto ſit ſciſmaticus : dum dicit:
ꝙ ſi noluerit reſipiſcere:ꝙ cum Dathan ꝛ
Abiron recipiat portionē quos veluti ſci
ſmaticos terra degluttiuit viuos, cū ſequa
cibus ſuis:ꝓut ſ̄.meminimus. Illa autem
duo iura:preſertim autem tex.in.d.c.ſiquis
pecunia. Tantam perturbationem in eccle
ſia ſancta dei induxit. Anno chriſti Mille-
ſimo Trecenteſimo Septuageſimo octauo
poſt mortem Gregorij.xj. ꝛ creatiōem Ur-
bani ſexti. Qui electus fuit per mortem di-
cti Gregorij extra gremium Cardinaliū.
Cum tunc eſſet tantum Archiepiſcopus
Barreñ.ſtāte diſcordia inter Cardinales:
ꝛ populum Romanum:qui Romanū vel
ſaltem Italum eligi poſtulabat cum inſtan
tia: vt dici potuerit illud quod dictus fuit
ab Innocentio illi principi qui ab eo pete-
bat Matt^m, per verba de preſenti cōtractū
ꝛ nondum conſumatum diſſolui, allegādo
glo.in.c.ex publico.de cōuer. cōiugato. Cui
idem Inno.vt refert Hoſti. ꝛ Abb.panor.
ibi rn̄d.maledictus qui te docuit illam gl.
Ita ꝛ ipſis Cardinalibus. Qui poſtea di-
ſceſſerunt a dicto Urbano. Et ſub pretextu
ꝙ per impreſſionem ꝛ metum populi Ro
mani violenter electus ꝛ itronizatus fuiſ-
ſet. Clementem ſextum elegerunt. Qui cu-
riam ſuam Auinionem tranſtulit. Dici pa
riter potuerit maledictus qui vos docuit
illum tex.in.c.ſiquis pecunia:q: prefati Car
dinales propter illum tex.qui dicit ꝙ tali-
ter electus per impreſſionem depellatur ꝛ
alius eligatur ꝛc. Induxerunt horrendū il
lud:ꝛ abhominabile ſciſma. Quod eccleſiā
dei quadraginta fere annis: vſqꝫ ad conci-
lium Conſtātienſe. Et ad creationē Mar-
tini quinti. Tribus quandoqꝫ pontificibus
inter ſe concertantibus. Quis eoꝝ eſſet ve
rior pontifex. Eccleſiam dei diuerſis procel
lis conquaſſauit eligendo dictum Clemen
tem ex eo ꝙ electionē Urbani propter vio
lentiam p̄dictam nullam ꝛ inualidam eſſe
dicebant. De quo qdem ſciſmate:figurādo
caſum ad longum:ꝛ arguendo ad partes:
eleganter ſcripſit Bal.inſtante quodā Car
dinale.in trac.ſciſmatis: quem poſuit in le
ctura ſua.poſt rubricam.C.ſiquis. aliquē te
ſta.prohibuerit. Incipit ad honorem dei:ꝛ
beate Marie ſemper virginis:ꝛ beati Pe-
tri principis apoſtolorum : ꝛ eccleſie tam
triumphantis

triumphantis q̄ militantis ⁊c. Ibiq̄ con
cluſiue determinando dicit: ꝙ attento ꝙ
Urbanus erat in poſſeſſione papatus: ⁊ ne
mo de hac cauſa iudicare poterat: niſi forte
ſacrum concilium totius mundi legitime
congregatum: qḋ q̄dem congregari nō po-
terat: niſi per dictū Urbanum, qui ſedebat
ſuper cathedram ſancti Petri in loco ſuo
naturali. ar. ff. de offi. prefec. augus. l. i. vbi de
hoc ⁊ attēto ꝙ primo electus fuit ab omni
bus Cardinalibus qualitercunq̄. Et ꝙ ſub
ſequenter omnes in eum conſenſerunt pre-
ſtando eidem obedientiam ⁊ reuerentias:
⁊ ei alia cerimonialia exhibēdo, ac gratias
beneficiales ab eo forte reportando ⁊ reci-
piendo. Sibi tñ cōcludere aſſerit: ac ſaluo
iudicio eccleſie: cui ſe ſūmittit. de ſum. tri. ⁊
fide catho. dānamus: credere. Urbanū pre-
dictum vere ⁊ proprie dici ⁊ eē Papam ⁊
apoſtolicum dicendum: tenendum: ⁊ nūcu
pandum: cum aſſentiendum non ſit leuita
ti eoꝝ, qui perfectam donationem reuoca-
re contendebant. C. de condi. ob cām. l. ſi re-
petendi. ¶ Quarto quo ad ſm ſtatum pa-
patus. vз. qñ duo vel plures de papatu con
tenderent Papa dicetur ſciſmaticus ⁊ con
cilio generali ſuppoſitus. Quotienſcunque
vno rite ⁊ canonice electo ⁊ intronizato in
ſede apoſtolica, alter ſe ab aliquibus forte
Cardinalibus ab electione veri pontificis
diſcrepantibus. Papā eligi obtinet: certāq̄
eccleſiam ⁊ prouinciam aut ſedem Roma-
nam occupat: ſuoſq̄ Cardinales ſuūq̄ cle-
rū in ſua obedientia conſtituit. ac ſe ab vni
tate ſancte eccl'ie diuidit. Ita ꝙ duo vel for
te plures pontifices hoc modo reperiātur:
licet vnus apoſtolicus: alter vero eēt apoſta
ticus: ſicut legimus d' Cornelio, qui Fabia
no canonice ſucceſſerat. Et nihilominus no
uatianus poſtea ſedem occupauit. Unde cū
ſequacibus ſuis ſciſmaticis antipapa ⁊ ve-
luti antiχp̄s iudicatus de ſede Petri detur
batus fuit. vij. q. i. factus eſt cornelius. Qḋ
tangit etiam Gratianus. in. c. ſi duo §. hoc
autē capl'm. lxxix. di. ¶ Seu ⁊ aliter conſy
derando tertium ſtatus papatus Papa di
ceretur ſciſmaticus. Quando ſede vacante:
concurrentibus Cardinaliū votis duo vel
plures pontifices in diſcordia Cardinalium
ſimul creati fuiſſent. Et eoꝝ q̄libet papatū
ad ſe pertinere ꝑtendit. Quo caſu neuter ꝑ
dictorum: verus pontifex dici poterit. Sed
alter premiſſa tumultuaria electione nō ob

ſtante: eligendus omnino erit: vt habetur.
lxxix. di. in. c. ſi duo. vbi predicti duo caſus
habentur ad litteram. Ibi ſi duo forte con-
tra phas temeritate concertantius fuerint
ordinati: nullum ex eis futurum ſacerdotes
permittimus. Sed illū in ſede apoſtolica
permanſuꝝ cenſemus: quē ex numero cle-
ricoꝝ, noua ordinatione diuinum iudiciū
⁊ vniuerſitatis conſenſus elegerit ⁊c. Pro
quo facit tex. extra de elec. conſyderauimus.
iuncto. c. lз de vitanda. eo. ti. Ubi per doc.
Dicit autem glo. in. d. c. ſi duo. ꝙ Cardina-
les dicto caſu non priuanṫ poteſtate eligen
di: contra id quod habetur in. c. cum in cū-
ctis. de elec. Querit item. d. gl. quis erit iu-
dex, ꝙ dicta electio facta fuerit cōtra phas:
⁊ dicit ꝙ Cardinales non poſſent eē iudi
ces: q2 iudicarent de facto proprio: qḋ non
licet. Deinde variādo dicit: ꝙ forte illud. c.
intelligiṫ quando neuter dictoꝝ duoꝝ fuit
electus a duabus partibus Cardnialium:
vel concilium vocabiṫ ad hoc ſm eas. Nec
contra premiſſa. ob. c. ſi forte. lxiij. di. vbi di
citur ꝙ ſi vota eligentium ſe in duas par-
tes diuiſerint in electionibus epiſcopoꝝ: ꝙ
ille preferri debet alteri qui maioribus iu-
uaṫ ſtudijs ⁊ meritis iudicio Metropoli-
tani: q2 vt inquit. d. gl. in. d. c. ſi duo. in ver.
nullum tex. in. d. c. ſi forte loqtur: vbi bono
zelo procediṫ ad electionem tex. vero in. d.
c. ſi duo. procedit vbi ad electionem malo
zelo proceſſum fuiſſet: qḋ patet ſm eas per
illa verba: cōtra phas ⁊c. Sed aliter ſoluit
glo. ix. q. iij. in ſum. Que dicit ꝙ ille tex. in
c. ſi forte: migrauit ab aula: ⁊ ꝙ hodie non
tenet propter tex. in. c. q2 ꝓpter. extra de ele.
vbi ſtatuiṫ ꝙ electus a maiori parte capitu
li obtineat: ⁊ ꝙ electiones aliter facte q̄ ibi
diciṫ nullius ſint momenti ⁊c. Et ꝓpterea
poſito etiam ꝙ tex. in. d. c. ſi forte non eſſ&
aliter reuocatus. Tamen aliter ſoluendum
foret. vз. ꝙ aliud hic ⁊ aliud ibi. Nam tex.
in. c. ſi duo. loquitur de electione Pape: cui
ſtatuta ē certa forma diuerſa a forma com-
muni: vt apparet. xxiij. diſt. in. c. in nomine
domini. iuncto. d. c. lз. de elec. ⁊ in. c. vbi pi-
culum. eo. ti. lib. vj. ⁊ in. d. c. ſi duo. Tex. ve-
ro in. d. c. ſi forte loquebaṫ in electionibus
prelatorum inferioꝝ in forma cōmuni. Er-
go ex diuerſis nō inferṫ. Et ꝙ iſte caſus. vз.
quando duo vel plures contendunt de pa
patu ſpectet ad concilium: vltra iura anti-
qua manifeſte conſtat ex geſtis concilij Cō-

ſtantieñ. in quo Joãnes. xxiij. z Bñdictus. xiij. propter ſciſma z alia eoꝝ crimia priuati: depoſitiqꝫ fuere: z Grego. xij. ceſſit papatui: z Martinus. v. electus fuit in papam. Qd̓ comprobat z eleganter proſequit: per illum tex. in. d. c. ſi duo. dñs Cardinalis Zabarella in trac. ſuo de ſciſmate, z vnitate eccleſie. Quem poſuit in lectura poſt tex. d. c. licet de vitanda. de elec. z poſt eius cõſilia. Et iſto caſu ꝙ ad concilium ſpectet iudicare, facit tex. ij. q. vij. §. item ſymachus. verſi. item cum balaam. z habetur. xvij. di. §. hinc etiam. vbi hr̃ ꝙ cum ſciſma eẽt in eccleſia: eo ꝙ Laurentius cõtendebat cum Symacho de papatu: congregatum fuit generale concilium: z cum peteret a Theodorico Rege Ro. qui tunc concilio intererat: vt ſententiam proferret contra eos. Ipſe Rex deo inſpirãte rñdit (vt inquit tex. ibi) ſynodalis eſſe arbitrij in tanto negocio ſequenda preſcribere. Hoc eſt vt dicit idẽ Zabarella, ſtatuere quid alij ſequi deberent. Et ſubdit ꝙ licet in. d. tex. non plene exprimat. Tamen ꝙ legit in Cronicis, ꝙ tunc erat ſciſma inter Laurentium z Symachum. Et tandem poſt argumenta z dicta quedas eoꝝ que leguntur: z no. p Archi. Jo. an. z alios in. c. in fidei fauorem. de hereti. in. vj. Idem Cardina. concludit: ꝙ non eſt opus inſtare circa hoc: ꝙ. ſ. hec iuriſdictio quando plures cõtendunt de papatu ſpectet ad concilium: ꝙ periti canonum cõmuniter in hoc conueniunt. Hoc idem etiam firmat z late proſequitur. d. Archiepiſcopus Florentinus. in ſum. ſua. parte ſecunda. ti. iij. c. xi. §. vj. Et ad id qd̓ obiici poſſet contra tex. in. d. c. ſi duo ꝙ. ſ. emanauerit ab Honorio auguſto: z ꝙ Impatori vel laycis non licuerit de electione vel rebus eccleſiaſticis diſponere. xcvj. di. bene quidem. Rñd. ꝙ ille tex. emanauit ad inſtantiam z requiſitiones pape z eccleſie: z ꝙ eccleſia eum approbauit. Quo caſu ratione talis approbationis dicitur eſſe Canon eccleſie: ꝙ omnia noſtra facimus zc. Ibi etiam proſequit idẽ Archiepiſcopus: quot ſciſmata fuerint in eccleſia z a quibus habuerint ortum. Et ſubdit ꝙ ſcientes papas eſſe illegitime z minus canonice electũ: eiqꝫ adherentes non minus dicunt ſciſmatici ꝙ̃ ipſe: ſiquis autem probabilr̃ ignoraret vel dubitaret: quis ex pluribus contendentibus eſſet verus Papa: aut crederet illum ſub cuius obedientia: ipſe degit: eſſe verum z vnicum papam Apoſtolicũ: alios ꝙ omnes eſſe antipapas apoſtaticos z intruſos: ꝙ talis tunc nõ poſſet dici ſciſmaticus: nec peccaret taliter credẽdo, ꝙ iſte non eſt articulus fidei: credere. ſ. ꝙ iſte vel ille ſit verus papa z ille ſit falſus Papa z intruſus. Dũmodo in hoc non diuidat vnitatem eccleſie: z non credat plures eſſe eccleſias: qd̓ multiplr̃ ꝓbat. Hanc ẽt partem tꝫ z ſequitur. d. Jo. de turre cremata in ſum. ſua. De eccleſia. lib. iiij. c. xi. prime partis eiuſdem libri. ¶ Ubi etiam ponit quid dicendum de Papa catholico z canonice electo: concurrente altero intruſo. Nũquid. ſ. cogi poſſit ad cedendum papatui pro tollendo ſciſmate: vel vtrũ ſi cedere nõ vult deponi poſſit: z concludit ꝙ non, lꝫ honeſtum eẽt: ꝙ ipſe cederet. ¶ Quito Papa generaliter forte ſciſmaticus dici poteſt: z concilij generalis iuriſdictioni ac prouidẽtie ſuppoſitus, vbicunqꝫ eſſet notorie criminoſus z incorrigibilis: adeo ꝙ eccleſia ſcandaliçat: z vniuerſalis ſtatus ipſius confundit ac decolorat: ꝙ tunc non ſecus pro his criminibus ſciſmaticis accuſari poterit in concilio ꝙ̃ ſi hereticus eẽt ſm glo. illam ſingulares z ab omnibus cõmuniter approbatã in. c. ſi papa. xl. di. in ver. a fide. Que no. dicit ſe certo credere: ꝙ ſi crimen Pape eſt notorium: z inde ſcandaliçatur eccleſia propter factum eius, z ipſe incorrigibilis ſit, ꝙ inde poſſit accuſari. Et mouetur ꝙ contumacia dicit hereſis. lxxxj. di. c. ſiqui presbyteri. z contumax dicit infidelis. xxxviij. di. nullus. z licet in. d. c. ſi papa ſimplr̃ fiat mentio de hereſi. Tamen non minus de occulta ꝙ̃ de publica accuſari poterit: quod fieri non poſſet de alio occulto crimine zc. Qd̓ approbat Archi. Jo. an. Gemi. z alij ſcribentes. in. c. i fidei. de hẽti. in. vj. z in. d. c. ſi papa. z dixi ꝫ.

¶ Cum. d. autem glo. trãſeunt omnes ſcribentes. quam glo. Abb. Panor. in. c. ſignificaſti. de elec. in vltimo notabili circa fines. Dixit eẽ ſingularem z perpetuo notandã: z ꝙ tenetur per omnes. Idem Panor. in q. ſua Epiſcopus z quidam rector: in finalibus verbis ſecundi dubij: dixit: ꝙ illa glo. eſt ſingularis z qd̓ totus mundus eam approbat. Et per eam dicit ibi: ꝙ ſi papa ſtat in peccato notorio: z admonitus per concilium non vult deſiſtere, ſed ſcandaliçat eccleſiam, poteſt puniri: tanꝙ̃ hereticus p cõcilium. Illã quoqꝫ glo. proſequit z ſinglarẽ

eſſe dicit

eſſe dicit. Cardi. ȝabarella. in. d. trac. in. c. licet. de ele. q. xxxvij. verſi. Sexto quero. Et eã ſingularem eſſe dicit Ludo. Ro. conſi. ſuo. dxxiij. incip. O omnipotentis dei poſtulato ſuffragio. Queſtio diſcutienda eſt in. iiij. col. verſi. ſecunda ſolutio eſt. Ratio autẽ gl. ⁊ concluſionis predicte eſſe videtur, illamet que eſt in heretico: q: vt ſ. dictum fuit. Hereticus eſt excõmunicatus: ⁊ extra gremium eccleſie poſitus, vnde nõ poteſt amplius caput eſſe ipſius eccleſie: cum non poſſit eẽ de corpore. de hereti. c. excommunicamus. Idẽ dicit ⁊ de ſciſmatico, q: Papa ſciſmaticus cum omnibus ſuis ſequacibus excõmunicatus eſt: vt probatur in. d. c. licet. de ele. maxime. vbi ſciſma ẽ cum hereſi. ¶ Et quãuis doc. cõmuniter variauerint. in. c. i. extra de ſciſ. vbi inclinare potius videntur q ſciſmatici ipſo iure non ſint excõmunicati: ſed q magis veniant excõicandi. Tamen Abba. panor. in rubrica. de ſciſ. in fi. multum notãter ⁊ vere dicit: ſe putare q omnes ſciſmatici dicto caſu ſint excõicati per tex. in. d. c. licet. vbi dicitur: q tam ille qui ſe gerit ꝓ papa non legitime electo: q̃ ſibi adherentes excõmunicationi ſubiaceant. Per que ꝓbatur excõmunicatio ipſo iure. Ubi not. per ipſum ⁊ alios: facit qđ no. glo. in. c. i. de iniur. lib. vj. Quod tamen veꝝ putat ipſe Abb. vbi non caderet probabilis error. Que ſententia mirifice mihi cõprobari videtur: dicta auctoritate veteris teſtamenti numeri. xvj. c. vbi dñs ſequit Moyſi: precipe vniuerſo populo ⁊ ſeperetur a tabernaculis chore. Dathan ⁊ Abyron. Et ſtatim ſubditur q Moyſes dixit ad turbas. Recedite a tabernaculis impioꝝ: ⁊ nolite tãgere que ad eos pertinent: ne inuoluamini in peccatis eoꝝ ⁊c. Si aũt queſtio eſſet dubia. Et maxime ſi conſiſteret in facto intricato ⁊ longeuo: prout ſm eum cõtigit in magno illo ſciſmate preterito. Tunc dicit ſe putare q omnes euitent excõmunicationẽ ⁊ peccatum. ar. in l. regula. ⁊ in l. ij. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ in. c. apoſtolice. de cleri. excom. minis. ⁊ eoꝝ que no. in. c. vt animaꝝ. de conſti. lib. vi. De quo tamen articulo videndus eſt latiſſime. d. Io. de turre cremata. iiij. lib. ſum. ſue. de eccleſia. c. xiiij. prime partis. incip. Opportunũ viſum eſt, ⁊. d. Archiepiſcopus Florẽtinus. ſecũda parte ſum. ſue. ti. iij. §. vj. icipit. Sed quid cum duo vel plures in eccleſia ⁊c. ¶ Quot autẽ papa notorie peccans: ac ptinaciter in huiuſmodi delictis perſeuerans eccleſiam ſcandaliȝando: ⁊ vniuerſales eius ſtatum decolorando: ſtrictiſſime ſciſmaticus ſit, ⁊ a concilio ꝓpter hoc corrigi ⁊ deponi poſſit, colligi videtur ex his que diximus ſupra in diffinitiõe ſciſmatis: ⁊ ex diffinitione quam ponit beatus Thomas ſecunda ſecunde. q. xxxix. arti. i. vbi dicit: q ſciſmatici proprie dicuntur: qui propria ſponte ⁊ intẽtiõe ab vnitate eccleſie ſe diuidũt: ⁊ ſeparant que eſt vnitas principalis: Pro quo facit tex. xxiiij. q. i. i. c. ſciſma. ibi. vt apoſtoli inde verbis loquar: ſemetipſos ſegregantes ſpiritum non habent: quibus omnibus efficit: vt q: in vnitate vnum nõ ſunt: q: in parte eſſe voluerunt: vt q: ſpũs nõ habent: corporis xp̄i ſacrificium habere nõ pñt ⁊c. Unde ꝓſequit idem diuus Tho. vbi ſ. q eccleſie vnitas in duobus attendit. ſ. in cõmixtione membroꝝ eccleſ. adinuicem: ſeu cõmunicatione: ⁊ iteꝝ in ordine omniũ membroꝝ eccleſie ad vnum caput ſm illud ad coloſſeñ. c. ij. inflatus ſenſus carnis ſue: ⁊ non tenens caput: ex quo totum corpus ꝑ nexus: ⁊ cõnexiones ſubminiſtratum ⁊ conſtructum creſcit in augmentum dei. Hoc autem caput eſt ipſe xp̄s. Cuius vices in eccleſia gerit ſummus Pontifex. ¶ Et ideo ſciſmatici dicunt: qui ſubeſſe renuunt ſummo põtifici. Et qui membris eccleſie ei ſubiectis cõmunicare recuſant ⁊c. ¶ Et proſequit in rñſione ſecundi argumenti: q non obedire ꝑceptis eccleſie cum rebellione quadam conſtituit ſciſmatis rõnem. Cum rebellione aũt dr̃ hoc facere: cum pertinaciter precepta contemnit: ⁊ iudicium eius ſubire recuſat ⁊c. Pro qua qđem argumentatione et glo. ac concluſionis eiuſdem ſubſtẽtatione facere vr̃ ratio que colligit in cle. i. §. porro. de ſum. tri. et fid. catho. et in cle. i. §. fi. de vſur. no. xxiiij. q. iij. dixit apoſtolus. ponitur in extrauag. Io. xxij. incipit cum inter nonnullos. In quibus locis habet: q duo ſunt que faciant haberi hominem hereticum et a fide deuium. vȝ. error in ratione: et pertinacia in voluntate. Et propter hoc dr̃ q reſiſtentes auctoritati: et ordinationi eccleſie hereſim incurrũt, ſm beatum Tho. in q̄rto ſententiaꝝ. diſt. xxj. arti. i. ¶ Unde dicimus: q qui notorie et ꝑtinaciter peccat verbo et opere atteſtando animam noſtram mortalem eẽ et cum corpore interire: hereticus eſt. xxiiij. q. iij. c. vltimo. verſicu. arabici.

Que ſententia eſt contra illos ſanctoꝝ ca-
nones.xiij.q.ij.anime defunctoꝝ.c. tēpus.
⁊.c.fatendum. Si ſr qui taliter peccādo nul
lum aſſerit eē paradiſum vel infernum ni-
ſi in hoc mundo:contra euangelicam veri-
tates. Luce.xxiij.ibi.hodie mecū eris in pa-
radiſo:et Mathei.xxv. Ite maledci i ignes
eternum ⁊c.de hereti.c.firmiſſime.et de cō.
di iiij.c.firmiſſime. Item et qui atteſtanť
verbo et pertinacibus et incorrigibilibus
actibus adulteria:inceſtus,blaſphemias, vi
cium contra naturam:ſymonias et huiuſ-
modi vicia:que lege diuina damnata et ꝓ
hibita ſunt:non eē peccata. Cum in ratiōe
errent et pertinaciam in voluntate peccādi
retineant manifeſtā hereſim confouere con
uincuntur:no.in cle.ſi.de heret.et ponit fre.
de ſen.conſi.ſuo.clij. incipit. Reuerēdo in
xpo patri fratri Mino.de ſcō Quinato ⁊c.
¶ Cum ergo fauore fidei cath. etiam leuia
quecunqꝫ ſigna erroris in rōne: et pertina-
cie in voluntate ſufficere dicanť ad proban-
dam hereſim:ſeu ſaltem ad faciendum ali-
quem talr̄ peccantem ſuſpectum de hereſi:
prout no. Archi.in.c.vt officium.de hereti.
in.vj.et Inno.in.c.ſic.il.i.de ſymo. vbi no.
dicit ꝙ ſola ſigna ſufficiunt ad ꝓbandā he-
reſim.C.de hereti.l.ij.etias ſi ſint ſigna leuia:
lꝫ ſm vnam opi.opus ſit talia ſigna plene ꝓ
bari.ar.de p̄ſcrip.lr̄as. Et quando plene nō
probarenť ſaltes talr̄ infamato indiceretur
purgatio canonica. de hereti. excōmunica-
mus. Plus tamen ſibi placet vt dicatur:ꝙ
q̄uis talia ſigna non probentur:ſi graui in
famia laborat et perſeuerat in p̄ori ſuſpitio-
ne:ꝓut nos ſupponimus in caſu noſtro: ꝙ
tunc ille ēt ab adminiſtratiōe remoueri po-
terit.ar.d.c.lr̄as.in fi. Pro quo facit: qd̓ vo
lunt doc in.c.in fidei. de hereti. in.vj.dum
dicunt q̄t papa ēt pro occulta hereſi accuſa-
ri damnariqꝫ poteſt. Ex q̄bus concluditur:
q̄t ſi papa a cōmixtione mēbroꝝ et cōmuni-
catione vnitatis eccleſie ſe ſeparat. Ac cum
rebellione in huiuſmodi criminibus perti
naciter inſordeſcendo eccleſie p̄cepta cōtem
nit:atqꝫ correctionis et emendationis iudi
cium ſubire recuſat: merito vnitatem eccle
ſie ſcindere cōprobať, cus caput eiuſdē hoc
eſt ſeipſum propria intentione a corpore to-
tius eccleſie ſegregat:ac publice fateri:et do-
gmatiçare videať:q̄t ſymonia,adulteriū:et
huiuſmodi ſcelera:que iure diuino fieri ꝓ-
hibenť:non ſint peccata. Qd̓ quidem aſſe-
rere:et multo magis aſſerendo facere ma-
nifeſtam hereſim,⁊ ſciſmaticam prauitates
ſapere ⁊ atteſtari videť:prout comprobať ⁊
colligi pōt.ar.in cle.i.in fi. de vſur.ibi. ſane
ſiquis in illum errorem inciderit: vt perti-
naciter affirmare preſumat exercere vſuras
non eē peccatum. Decernimus eum velut
hereticum puniendū ⁊c. ¶ Ubi gl. in ver.
hereticum.no.dicit ꝙ non ſolum eſt hereti
cus male ſentiens de articulis fidei, vel ſa-
cramentis eccleſie.de hereti.ad abolendā.
in prin. Sed ēt qui puerſum habet dogma:
vel falſas aut nouas opiniones gignit: vel
ſequiť.xxiiij.q.iij.c.inter ſciſma ⁊ hereſim.
⁊.c.hereticus.⁊ probať in cle. ſi.de hereti.⁊
vtrobiqꝫ hr̄ per ſcribentes. Cum igiť talia
facientes ⁊ tacite vel exp̄ſſe: pertinaciter ⁊
incorrigibilr̄ dogmatiçantes dudum ab ec
cleſia damnati ſint vt heretici, ⁊ confouere
hereſim vel ſciſma inueteratum hereticum
ſit.d.c.inter hereſim. Et pro occulta etiam
hereſi papa īquiri damnariqꝫ poſſit: prout
ſupra dictum fuit,⁊ cōiter tenetur per Ar-
chi.⁊ doc.in.d.c.ſi papa.xl.di ⁊ in.c.in fidei
de hereti.in.vj. Item cum negari non poſ-
ſit:quin concilium cognoſcere ⁊ iudicare ha-
beat. Nunquid hereticalia crimina que pa
pe obijciunť vera an falſa ſint:⁊ nunq̄d pro
pter illa corrigi ⁊ deponi poſſit:an non.vt
probať.ij.q.v.in.c.mandallis. Item cū con
cilium de hereſi pape cognoſcere ⁊ iudicare
poſſit.xl.di.ſi papa. Ergo de hoc quoqꝫ du-
bio.vz. Nunquid papa talr̄ peccans ſit he-
reticus vel non:iudicare poterit ſm Hug.
Bellameram,⁊ alios in.d.c.ſi papa. Quos
refert ⁊ ſequitur.d. Alexandrinus ibi. Et ſi
ipſum propter talia notoria delicta ſciſma-
ticum aut hereticū inuenerit. Non minus
iudicare ⁊ punire poterit pro occulta q̄ꝫ ꝓ
manifeſta hereſi vel ſciſmate ipſius ſm in-
tellectum glo.in p̄alle.c.ſi papa. ¶ Iſtā cō-
cluſionem:ꝙ.ſ.papa p̄dicto caſu ꝓpter eius
notoria crimina p̄dicta.in quibus ꝑtinaci-
ter ⁊ incorrigibilr̄ perſeuerat a concilio in-
quiri:corrigi:⁊ condemnari poſſit tenet: ⁊
multum terribilr̄ proſequiť Ludo. Ro.per
illam gl.conſi.ſuo.dxiij.col.antepe. vbi cō-
cludendo dicit.ꝙ vitas eſt:ꝙ papa ſuis cri
minibus eccleſiā ſcandaliçans notorie.eāqꝫ
inordinate regens: ſi manet incorrigibilis
poterit apud eccliam accuſari:atqꝫ p illā de
nudari papatu. Qd̓ ꝓbat:ꝙ papa ſtans in
crimine notorio totam eccleſiam ſcandali-

pando. incidit in ſuſpitiōem hereſis: vt ꝓ
batur in. c. nullus. xxxviij. di. vbi dr̄: qui. n.
rebelliter viuit ⁊ edıſcere atq3 agere bona
recuſat: magis diab: li q̄3 xp̄i membrum eē
oſtenditur: ⁊ potius infidelis q̄3 fidelis eſſe
mōſtrat. Scdo hoc probat per tex. lxxxj. di.
in. c. ſiqui ſunt. ⁊. viij. q. i. in. c. ſciēdum. Ubi
dr̄ peccatum Ariolandi eē nolle obedire, ⁊
ſcelus idolatrie nolle acqeſcere, ac peccatus
paganitatis incurrere quēlibet: qui ſe xp̄ia-
num eē aſſerit: ⁊ mandatis eccleſie parere
contēnit. Tertio ꝓbat hoc tex. in. c. ſi extra.
de peni. vbi dr̄ ꝙ qui eccleſie pertinaciter
parere renuit claues illi cōmiſſas cōtemnē
do: non caret ſcrupulo heretice prauitatis
⁊c. Si igitur: inquit ipſe: papa propter eius
peccata notoria eccleſiam ſcandaliçat: et cor
rigentem atq3 corripientem contēnit. Pro
fecto ꝑpter ꝑmiſſa in ſuſpitionem hereſis
incidit: ob quam ſuſpitiōem vocari poteſt:
vt reſpōſurus veniat de fide quā hꝫ in au-
ctoritate eccleſie. Quā concluſionem pluri-
bus rationibus corroborat: et tandem poſt
multa concludit: ꝙ quēadmodum Papa
qui poſitus eſt: vt extirpet vicia: virtutes ī
ferat: corrigat exceſſus: moreſque reformet
alioꝝ, vt dicit tex. in prohe. clementinarum
qui Regem Francie regno ſuo priuare po-
tuit, eo q̄ diſſolute viuebat: et ex mali regi-
minis diſſolutione Regnum ſuum diuer-
ſa ſcandala patiebaṫ: vt dicit text. cum glo.
xv. q. vj. in. c. alius. ita quoq3 pari modo:
vniuerſalis ſynodus. Que cōgregaṫ: vt vi-
cia extirpet virtutes inſerat: exceſſus corri-
gat: moreſq3 reformet. Poterit Papam de
ponere cum ex ſcandaloſo ipſius regimine
et incorrigibilibus moribus tota perturba
tur eccleſia. Nam in ſacerdotibus ⁊ fortius
in ſummo ſacerdotum fides cum vita ꝑli
genda eſt. Cum fides ſine operibus: Beato
Jacobo apoſtolo teſtante: mortua ſit. i. q. i.
fertur. Ubi etiam in ꝓpoſito noſtro īquit
tex. vulnerato nanq3 Paſtore quis curādis
ouibus adhibet medicinam: aut quomodo
populum oratiōis clypeo tutaṫ qui iaculis
hoſtium ſeſe feriendum exponit? aut quales
fructus de ſe producturus eſt. Cui graui pe-
ſte radix infecta eſt. Maior ergo metuenda
eſt locis illis calamitas. Ubi tales inter-
ceſſores ad locum regiminis admittūtur,
qui dei magis in ſe iracundiam prouocāt:
quam per ſemetipſos placare debuerāt. Di
cendum eſt ergo ſm Ludo. Ro. vbi ſ. ꝙ in

huiuſmodi caſibus generalis ſynodus po
teſtatem hꝫ nedum ſuper membra eccleſie:
ſed etiam ſuper caput: hoc eſt ſuper Ro. pō
tificem. Que vt inquit ipſe ad meras iuſti-
tiam pertinent. ¶ Eādem concluſionē ex-
preſſe tenet. Auguſtinus de Ancho. in ſum.
ſua d̄ poteſtate eccleſie. q. vij. arti. ſ. iij. ⁊. iiij.
¶ Ubi concludit ꝙ ſicut oīa peccata publi
ca ſe habent in iudicio humano: ſic omnia
peccata nobis occulta ſe habent manifeſte
in iudicio diuino: vnde inquit ipſe peccata
pape: que publica ſunt ⁊ redundant in ma
lus totius reipublice xp̄iane: vt hereſis ſub-
uerſio totius xp̄iane fidei: ⁊ huiuſmodi ſta-
tim corrigenda ſunt, non ſeruato ēt ordine
denunciationis euangelice ⁊c. Quod qdē
⁊ antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ probaṫ exemplo.
Nam apud Cronicarios compertum eſt.
Joā. xij. pp eius publica adulterij: homici-
dij, venationum ⁊ alia nefandiſſima delicta
conuocato ꝯcilio papatu pulſum fuiſſe Ot-
tone imperāte ⁊ Leonem. viij. ſuffectū fuiſ
ſe, vt atteſtaṫ etiam Platina in eiu dē Joā
nis vita: idemq3 Benedicto. ix. accidiſſe at
teſtanṫ. Recentiora ſunt exēpla concilij Cō
ſtantieñ. In quo tres pontifices deiecti: ⁊
Martinus qntus creatus fuit, vt ſ. crebro
diximus. Non. n. incongruum eē vr̄ pro cō
cluſione qōnis exempla adducere: vbi iura
clare loquentia non hn̄r: tunc. n. ad eccleſie
catholice hiſtorias recurrere poſſumus cus
ſeruare debeamus qḋ ſemel ⁊ pluries p ec-
cleſiam ipſam que ſpū dei regiṫ ſeruatū fuiſ
ſe comprimus: vt hr̄ in. c. de quibus. xx. di. ar.
xxxvij. di. qui. de menſa. ⁊. xxiiij. q. iij. c. ſi ha-
bes. cus ſi. Et pro his bene inferṫ ad ſancte
eccleſie inſtitutum: que in ſacris miſſaꝝ ſo-
lēnis aſſidue pro Ro. pontifice ad deū pre-
ces effundit, atq3 orat, vt ei concedat verbo
pariter ⁊ exemplo: quibus ꝑeſt proficere: vt
ad vitam vna cum grege ſibi cōmiſſo per-
ueniat ſempiternam. ¶ Ceterum q̄ ex ver
bis ⁊ intentione glo. in. d c. ſi papa. xl. di. di
ctum fuit: ꝙ contra papam criminoſum: ſi
pertinaciter ⁊ notorie perſeuerat: ⁊ eccleſiā
dei ſcādaliçat, ꝓcedi poterit. Querit dicta
glo. numquid crimina pape eccleſie denun-
ciari poterunt iuxta formam ⁊ modum de
nunciatiōis euāgelice. De qua hr̄ Matthei.
xviij. c. ⁊ tranſumptiue. ij. q. i. in. c. ſi peccaue
rit in te frater tuus ⁊c. ⁊ in. c. nouit. extra de
iudi. Et arguendo generalr̄ pro parte affir-
matiua: vr̄ ſm eas ꝙ ſicq3 papa nō minus

dicitur frater noſter rõne dei patris crean
tis: ꝛ rõne matris eccleſie regenerantis oẽs
xpianos in fonte baptiſmatis: q̄ alius quili
bet xpianus. xj. q. i. ad menſam. Unde añq̄
a primordio fidei nr̄e Chriſtianoꝝ nomen
in concilio apl̃oꝝ apud Antiochiã celebra-
to nobis aſcriptus foret: omnes fratres ſeu
diſcipuli nuncupabamur: vt dicit glo. xxij.
diſt. in. c. ſacroſancta. Et Chrs in euangelio
Matth. xxiij. c. inquit. Uos omnes fratres
eſtis. Unde concludendo per diſtinctiones,
dicit ipſa glo. q̄ ſi crimen non eẽt tale pro
quo papa accuſari poſſet. Denunciari etiã
non poterit: q2 inutilis eẽt denunciatio: in-
ferens quot ſi tale eẽt crimen: pro quo accu
ſari poſſet. Poſſet etiam denunciari a con-
trario ꝛc. Quo factum fuit vt Gemi. hinc
ſumpta occaſione declarando ibi dictã glo.
et dictis. Hoſti. in. c. magne de voto. in. c. li
cet. de accuſa. ꝛ in. c. per tuas. de ſymo. Diſti
guendo circa hoc q̄ſitum dicit: quot aut pa
pa peccando facit ꝯ legem poſitiuam: ꝛ cũ
ſit ꝯ illam de conces. p̄ben. propoſuit. de hoc
denunciari: argui: vel iudicari non poteſt.
Aut peccat contra legem diuinam ꝛ arti-
culos fidei: ꝛ tunc moneri poteſt per quem
cunq; inferiorem: q2 de hoc etiam poſſet ac-
cuſari: vt voluit glo. p̄dicta. Et ſi ad talem
fraternam monitionem ſe non correxerit:
tunc denunciari poterit eccleſie: vt depona
tur, ꝓut ibi dr̄ ſm eum. Aut papa non pec
cat contra articulos fidei: ꝛ tunc ſi crimen
eius eſt notorium ꝛ ſcandaloſum in vniuer
ſali eccleſia: poterit ſilr̄ moneri per quẽlibet
inferiorem ſm glo. ibi. Si vero crimen nõ
eẽt notorium vel ſcandaloſum. Tunc dubi
tatur. Utrum papa per inferiorem moneri
poſſit: vt ſe corrigat: ꝛ emendet: ꝛ ſm leges
euangelicam dicendum vr̄: quot ſic: q2 Pa-
pa ſubditus eſt legi euangelice: ſicut quilib;
alius xpianus ꝛ fidelis. xj. q. iij. ad menſam:
ꝛ ita intelligit ipſe Gemi. gl. predictam in
prima ſua opinione. Si aũt queratur nũqd
papa moneri poſſit de occulto crimine ſm
legem euangelicam ad finem quot ſi ſe non
correxerit eccleſie denũciari poſſit: ꝛ pro eo
corrigi, dicendum eſt ſm eum quot nõ. Q2
quando eius crimen eſt occultum: non h;
iudicem coram quo ſuper tali denunciatio-
ne compelli poſſit. Et ita procedit dicit ipſe
ſecunda opi. glo. dum dicit q̄ inutilis eſſet
denunciatio. Quod q̄dẽ ego veꝝ arbitror
non tantũ in papa, ſed in quolibet inferio-
re xpiano. Quia in his que occulta ſunt, ꝛ
que ꝓbari non poſſunt: ſ; ab vno tm̄ ſcirẽ-
tur: ſolum deum habent vltorem, qui ſcru-
tator eſt cordium. Hoc idem quoad hoc vl-
timum tenet Abb. panor. in. c. nouit. de iu-
di. in. xij. col. vſi. S; circa hoc q̄ro an crimẽ
pape ꝛc. Et dicit ſe credere q̄ ſ; tale ſit cri-
men pro quo nõ poſſit accuſari, quot tamẽ
ſibi denunciari põt: ꝛ d;: vt inde ſe corrigat:
vt fratrem ſuum ſic denunciando lucretur.
Pro quo alleg. bonum tex. in cle. ij. de here
ti. §. notarij. vbi habeẽ quot Notarij ꝛ offi-
ciales in ſecreto corripiunt inquiſitores he
retice prauitatis, quando in eoꝝ officio exce
dũt: ſ; illoꝝ exceſſus per teſtes probari nõ
poſſunt: facit qđ no. gl. ij. q. vij. in. c. plerũq;.
Quod maxime ꝓcedit ſm eum tenendo il
lam opi. quot pro peccato oĩno occulto ha-
beat locum hec euangelica denunciatio: qđ
ipſe proſequit̃ ibi. Hoſti. vero ꝛ Joã. an. in
. c. propoſuit. de conces. p̄ben. Ponendo re-
gulam in hoc dicunt q̄ papa tãtum habet
ſui ipſius poteſtatem: quot quicq̄d dicat vel
agat accuſari vel damnari nõ poſſit ab ho-
mine: niſi de hereſi. xl. di. ſi papa. Poteſt ta-
men moneri in ſecreto ꝛ palam: ſi palã pec
cat mortalr̄. Nam velit: nolit: ſubiacet euã-
gelice veritati: quoad monitionem ſibi fa-
ciendam: que cuilibet data eſt. ij. q. i. ſi pecca
uerit. Sed quoad id qđ ibi dr̄. Dic eccleſie,
non ſubiacet: niſi in hereſi. Si aũt ſit impe-
nitens: dicendum eſt eccleſie. i. Deo: ſm eus
orando. ſ. q̄ ipſum inſpiret. Et dicendũ eſt
eccleſie triumphanti: vt oret pro ipſo. Alij
ꝯo ſ; Imperator: totus clerus: ꝛ totus po-
pulus ꝯueniant: non pñt ipſus iudicare. ix.
q. iij. nemo. Caueat tamẽ ſibi: q2 anima ſua
in manibus ſuis: ꝛ ſibi terribilius iudiciũ
imminet: ꝛ itollerabilior cruciatus. d. c. ne
mo. ꝛ. c. alioꝝ. ea. cã. ꝛ. q. ¶ Hoc idem dice-
re videẽ ſcũs Tho. in. iiij. xlix. di. dum inq̄t:
quot ꝯuis p̄lati ſint corripiendi a ſubditis:
non tñ eſt eis pena infligenda. Sed recurrẽ
dum eſt ad ſuperiorem denunciando: vel ſi
non habent ſupiorem: ad deũ vt eos emen
det aut de medio tollat. ¶ Idẽ quoq; ſen-
tire vr̄ Auguſtinus de Anchona. in ſum.
de poteſtate eccleſiaſtica. q. vij. art. i. Ubi di
ſtinguit de triplici admonitione euangeli-
ca. vz. Primo de ſimplici ꝛ charitatiua: ꝛ
huic dicit papam ſubeſſe. Secundo de cõ-
minatiua pene per modus imperij. Tertio
per modum denunciationis ꝛ accuſatiõis

coram

coram iudice ⁊ ſuperiore. Et dicit ꝙ neutra iſtarum duarum extēdit ſe ad papam. Quia ſm predictos modos ipſe omnes iudicat: ⁊ a nemine iudicat. Abb. Panor. dicta Hoſti. ⁊ ꝯſequēter ꝑmiſſa impugnat ⁊ forte bene. Nam dicit ipſe in.d.c. ꝑpoſuit. in pe.col. in verſi. ex his dictis Hoſti. ꝙ ſi peccatum pape eſt publicum: ⁊ inde ſcandaliçat eccleſiam: ꝙ tunc tota regula euāgelica hȝ locū in eo: vt ſi admonitus non vult deſiſtere: dicatur toti eccleſie.i.concilio. ⁊ ab eo poterit puniri: q2 eſt ſuſpitio hereſis ꝯ eū. Si ſtat in peccato publico ſcandaliçans eccleſiam: ⁊ monitus non vult ſe corrigere: ita dicit (inquit ipſe) glo. ſingularis. quā allegat. Totus mūdus in.c.ſi papa. xl.di. Serua ergo (inquit ipſe) dictum Hoſti. cū peccatum eſt occultum: ſeu cum eccl'ia non ſcādaliçat. Sed vix poteſt accidere ſm eum: ꝙ ex peccato publico pape eccleſia non ſcandaliçet: iuxta illud de quo in.c. magne. de voto. ibi. ꝑterea non videbitur cum ex abſolutione tua ſcandalū poſſet mentibus laycorum generari: dicentiū vbi eſt deus clericorum: ⁊ hoc exemplo credētium ſe ad voti obſeruantiam non teneri. Qđ enim agit a prelatis facile trahit a ſubditis in exemplum: iuxta qđ inquit Dominus ad Moyſen, in Leuitico quarto.c. Si ſacerdos qui eſt vnctus peccauerit: faciet delinquere populum. Et hinc eſt qđ dixit Ludo. Ro. in ꝑallegato conſi. dxxxiij. ꝙ expoſitio Hoſti. de qua ſ. in 2ª parte eſt falſa. Qđ probat tex. Hieronymi in.c. oībus. xxiij.q.i. ⁊ in.c. ſed illud. xlv.di. ſed melius in.d.c. oībus. Ubi dr̄ ꝙ verba illa, dic eccl'ie: intelligunt de eccleſia militanti, que eſt fidelium collectio, de con.di.i. eccl'ia. Quam eccl'iam corrigentem: corripientemq3 ſiquis cōtempſerit: alijs dȝ eſſe tanq3 ethnicus ⁊ publicanus. Scđo hoc probat ex tex. Gelaſij Pape in.c. qua pp. ij.q.vij. Et Nicolai Pape in.c. ꝑcipue. xj.q.iij. vbi ſimilis ſit expoſitio. Tertio probat ex tex. in.c. nouit. de iudi. ⁊ in.c. quemadmodum de iureiu. vbi pari modo exponunt verba ꝑdicta. Si igit (inquit ipſe) quoad alios fideles peccātes intelligunt referri verba illa ad eccl'iam militantem: quō ⁊ qua rōne tam varie eadem verba referri debent reſpectu pape: ad deum vel eccl'iam triumphantem. Cum indiſtincta ⁊ indiffinita fuerit loquutio dn̄i, non magis alios fideles concernens: q3 papam? Immo vt ex tex. euangelico apparet. In Petrum ſpāl'r directa fuere: dicta verba. Non eſt aūt dubium ꝙ vna eademq3 oratio non dȝ diuerſo iure cenſeri. Nec vario modo exponi cū lex ſit certa. ff. de vulga. ⁊ pupil. l. iam hoc iure. C. de teſta. milita. l. in teſtamēto. ff. de vſucapio. l. cum qui edem: extra de deci. c. cū in tua. de priui. c. q2 circa. ⁊. xij.q.ij.c. cognouimus. cum ſi. Preterea non ne dn̄s diſcipulis oībus loquens: inter quos erat etiā Petrus: dixit Matthei. xviij.c. Siquis veſtrum ſcandaliçauerit vnum ex puſillis iſtis minimis qui in me credunt expedit vt ſuſpēdat ei in collo mola aſinaria ⁊ demergat in ꝑfundum maris? ⁊c. Ergo concludendo dicit: ꝙ cum papa oī euangelice doctrine ſubiectus ſit: vt eſt expſſum. xxv.q.i. ſunt qdā. Neceſſe erit dicere ꝙ papa ſcandaliçando oēm eccleſiam: habere dȝ aliquam eccl'iam ſuperiorē: cui ſcelera ſua denūciari poſſint. Cum nullum alium priuatum iudicem ſuperiorem cōi omnium ſententia habeat in terris. de ele. licet. xxiij.di. in nomine dn̄i. ix. q.iij. nemo. in.c. cuncta per mundum. in.c. aliorum. cum ꝯcor. Unde ſubdit ꝙ dicta Hoſti. intelligenda ſunt: cum peccatum Pape eſt adeo occultum ꝙ ꝓbari non pōt, vel cū eccleſia ex eo non ſcandaliçat. Predicta aūt concluſio probari vr̄ ſm eum per text. xiiij. q.v. in.c. neq3 enim. ⁊ per verba beati Petri apl'i dicētis. In eius ep'l.1.c.v. Eſtote nō vt dn̄antes clero: ſed forma facti gregis ex animo. xxv.di. eſto ſubiectus. xvj.q.i. ꝑdicator. ¶ Item addi poteſt ꝙ papa ſcādaliçās ⁊ perturbans vniuerſalem eccl'iam denunciari pōt eccl'ie ex alio: q2 cū vniuerſos chriſtianos ꝓpter malam vitam ⁊ delicta ſua ponat in periculo auerſionis: ſuſtinendus vel aliquo modo tollerandus nō eſt. xxiiij. q.i. memor ſum. xxv.q.i. que ad ꝑpetuam. ⁊ q.ij.c. ſi ea. vbi no. inquit Grego. Si ea deſtruerem que anteceſſores noſtri ſtatuerūt, non conſtructor: ſed euerſor eſſe iuſte cōprobarer. Teſtante ṽitatis voce que ait: omne regnum in ſeipſum diuiſum deſolabitur. Et omnis ſcientia ⁊ lex. aduerſum ſe diuiſa deſtruet. Papa.n. eccl'iam ⁊ fidem catholicam conſtruere ⁊ non deſtruere ſuis malis operibus ⁊ exemplis dȝ: cui cōſonat qđ dn̄s per prophetam Hieremiam inquit. Ecce conſtitui te ſuper gentes ⁊ regna: vt euellas: ⁊ diſſipes, ⁊ plantes: ad qđ bene facit illud Pauli. ij. ad Corinthios. xiij.c. vbi inqt, ſm poteſtatem quā deus dedit mihi in edi-

ficationem:non in deſtructionem. Non er
go data fuit Petro ⁊ eius ſucceſſoribus po
teſtas ⁊ apl̃atus ad peccandū ſed potius in
ꝯfirmationē fidei catholice viuendo ⁊ do-
gmotiçando verbo pariter ⁊ exemplo ſm
fidem xp̄i:vt īquit idem Paul. ad lr̃am ad
Romanos p̄.c.ibi. Per quem accepimus
gr̃am ⁊ apoſtolatū ad obediendum fidei in
oībus gentibus ⁊c. Ad hoc idem īduci po
teſt illud Pauli ad Gallathas.ij. dum ibi
dicit. Cum aūt veniſſet Petrus Antiochi-
am in faciem ei reſtiti: q̄ꜫ rep̄hēſibilis erat.
Prius.n.q̄ꜫ venirent qdam a Jacobo cū
gentilibus edebat. Cum aūt veniſſent ſub-
trahebat:⁊ ſegregabat ſe:timens eos qui ex
circunciſione erant:⁊ ſimulationi eius con-
ſenſerant ceteri iudei : ita vt ⁊ Barnabas
duceret̃ ab eis in illam ſimulationem: ſed
cum vidiſſem q̄ꜫ non recte ambularent ad
veritatem euāgelij. Dixi cephe. coram om-
nibus:ſi tu cum iudeus ſis gentilr̃ viuis: ⁊
nō iudaice. Quo gētes cogis iudaiçare?⁊c.
Ubi no.dicit glo.q̄t nequaq̄ꜫ Paulus Pe
trum coram omnibus rep̄hendiſſet: vel in
faciem ſibi reſtitiſſet : niſi ei fuiſſet par: vel
equalis. Qd̄ fuit dcm̄ Hieronymi ſup di-
cta epiſtola ad Gallathas : ⁊ hr̄.ij.q.vij. in
.c.paulus. Un̄ diuus Auguſtinus in Epi-
ſtola ad Hieronymum inquit. Paulus po
ſteris p̄buit exemplū. Quo non dedigna-
rent̃ maiores a minoribus corrigi, ꝓ defen-
dendo euangelicam veritatem ſalua frater
na charitate. Et ſubdit quot pro veritate ſi
dei minores maioribus reſiſtere poſſunt.
Ad qd̄ forte īduci potuit apoſtolus per id
qd̄ hr̄ Leuitici.xix.c.vbi dn̄s inquit. Non
oderis fratrem tuū in corde tuo, ſed publi-
ce argue eū, ne habeas ſup illo peccatū ⁊c.
Per qd̄ oſtendit̃ q̄t pc̄tā que publice cōmit
tunt̃:ſeu que ab alijs intelligunt̃ debēt cha-
ritatiue vt errantes corrigant̃ publice de-
nunciari eiſdem Ecce ergo quot hoc catho
lico exemplo: ſic vt.ſ. corroborato clare pꝫ:
quot papa cōmoneri ⁊ deīde eccleſie publi-
ce denunciari pōt,quēadmodum idē Pau
lus primo Petrum cōmonuit:⁊ deinde co
ram oībus ⁊ vniuerſali eccleſie: ſibi dixit er
rorem ſuum:⁊ ei in faciem reſtitit:q̄ꜫ nō ſo-
lum ipſe iudaiçabat:ſed alios ſuo exemplo
iudaiçare faciebat. Ergo in ꝓpoſito nr̃o:ſi
papa notorie peccat:⁊ monitus nō deſiſtit:
eccleſie ⁊ vniuerſali concilio denunciari po
terit:vt aut corrigat̃ aut deponatur. Ne fi-
dem noſtram malis exemplis ſubuertat:
aliosq̄ꜫ in gentilitatis errores inducat. Qd̄
quidem etiā ſentire vr̄ Auguſtinus de An
chona.in ſum. de poteſtate Pape.q.vij.ar-
ti.iij.dum dicit:q̄ꜫ ordo fraterne denuncia-
tionis non ſemper ſeruari pōt,ſicut nec per
Paulum ſeruatus fuit:q̄ꜫ in delictis Pape
que redundant in malum totius reipubli-
ce chriſtiane:ſicut in peccato hereſis: ⁊ ſub-
uerſionis totius chriſtiane fidei:talis ordo,
inquit ipſe:ſeruādus non eſt:ſed ſtatim ſuc
currendum eſt periculo, eo quot bonū com
mune p̄ferendum eſt cuilibꝫ bono priuato.
Niſi firmiter cerneret̃ ⁊ crederet̃, q̄l a tali
ſubuerſione per monitionem ſecretam vel
let deſiſtere. Et beatus Auguſtinus ſ.d.epi
ſtola Pauli ad Gallathas.ij.ſuper illo ver.
coram oībus, inquit. Neceſſitas coegit:vt
omnes illius obiurgatione ſanarent̃. Non
enim vtile erat errores: qui palam noceret,
in ſecreto emendare. Pro hoc etiā facit de
nunciatio illa facta Petro Actuū.xj. Ubi
dr̄,audierant aūt apl̄i, ⁊ fratres qui erāt in
Judea:q̄ꝛ ⁊ gentes receperant verbū dei.
Cum aūt aſcēdiſſet Petrus Hieroſolymā:
diſceptabant aduerſus eum:qui erāt ex cir-
cunciſione dicētes:quare introiſti ad viros
p̄pucium hn̄tes. Et ibi Petrus ſe purgauit
coram diſcipulis. Ecce ergo quot hic quoq̄ꜫ
Petro denunciatum fuit pctm̄ ſuū: ipſeq̄ꜫ
in concilio apoſtolorū ſe de hoc purgauit.
Quis beatus Grego.ij.q.vij.in.c.petrus ⁊
gratianus:ibi dicere voluerint,beatum pe-
trum hoc ex humilitate feciſſe: ⁊ non ex de
bito:ſed alr̃ loquit̃ tex.ſ.allega. vel forte Pe-
trus ibi rep̄hendebatur pro malo exemplo,
qd̄ prebebat xp̄ianis:lꝫ ipſe in ſe non pecca-
ret,ſicut ⁊ chriſtus accuſabatur q̄t in domo
pharīſei comederet:⁊ ad homines peccato-
rem diuertiſſet:lꝫ in eo pctm̄ non eēt, ⁊ ad
fines ſalutis hominis illius illuc acceſſiſſet.
¶ Contra hanc ꝯcluſionem p̄miſſis non
obſtantibus. Quidam maxime ex Neothe
ricis inſurgunt adhuc inſtantes ⁊ dicētes:
quot papa vltra caſum hereſis: etiā pro no
torio crimine eccleſiam vniuerſalem ſcāda-
daliçante:lꝫ eſſet incorrigibilis, ⁊ pertinax,
concilio denunciari:nec ab eo iudicari, aut
corrigi poterit. Et vt alios omittā.d. Alexā
drinus in alle.c.ſi papa.dicit quot iſta que-
ſtio ⁊.d.glo.multum ſcandaliçauit eccleſias
Ro.tempore Eugenij quarti. Eo q̄ꜫ cōciliū
Baſilienſe magnum fundamētū faciebat.ſ.
concluſione

concluſione dicte glo. Aſſerendo qḋ ſi papa eſt in crimine notorio per facti euidentiam vel per confeſſionem ſuam. Et admonitus ſit incorrigibilis: ita vt ſcandaliçet eccleſias dei: quot pro tali crimine accuſari poterit. Quia eo caſu habet̃ pro heretico. Et dicit quot ita concluſum fuit per Abb. panor. in tribus ſuis diſputationibus quas fecit in hac materia. Et per Ludo. Ro. cõſilio ſuo. dxxiij. vbi alle. tex. in c. ſi qui. lxxxj. di. i. c. nullus. xxxviij. di. in c. ſciendum. viij. q. i. ⁊ de peni. ⁊ remiſ. c. ſi. Ex quibus colligit̃ quot notoria inobedientia hr̃ pro hereſi. Concludendo quot ſicut papa pro hereſi damnari põt, ita ⁊ pro notorio crimine, ſi incorrigibiliter peccat: ⁊ eccleſiam dei ſcandaliçat. Ac eius ſtatum decolorat. Quod gdẽ ſm Bellameram in d. c. ſi papa. hereſiꝫ ſapit: q̃uis dixerit illud reſtringendum ſm limitationem. Jo. vꝫ. Dũmodo crimen illud fidem tangat cauſando ſcandalum circa eam. Ut puta ſi papa notorie cõmitteret ſymonias: ex quo alij ſubditi hoc faciendo traherent in exemplum: ⁊ licentiam circa hoc peccandi. Quia tunc papa poterit accuſari: ⁊ ꝓ tali crimine deponi ſm eum: ⁊ ſic ſoluit opi. Hug. cum qua dicit tranſire Jo. Teutonicum. Bartholomeum ⁊ Jo. Joãnis. Quicquid dixerit Cardi. Zabarel. ibi. qui in contrarium aſſerit eſſe veritatem: ⁊ opi. theologoꝝ: ⁊ maxime beati Tho. in 4º ſententiaꝝ di. xix. Unde ipſe ẽt cõcludit: quot papa accuſari vel deponi non poterit pro alio crimine: q̃ꝫ pro crimine hereſis. d. c. ſi papa. ⁊ lxxix. di. c. eiectionem. ⁊. ix. q. iij. nemo. c. ipſi ſunt canones. ⁊. c. cuncta per mũdum. ⁊. ij. q. vij. oues. ⁊. xvij. di. concilia §. hinc etiam. ⁊. xxj. di. nunc aũt. ⁊. ij. q. vij. §. item cum balaam. Et ita reſidet ẽt. d. Alexandrinus. qḋ preter caſum hereſis papa non habeat ſuperiorem coram quo accuſari poſſit. alle. c. ls. ⁊ . c. ſignificaſti. de electione. ix. q. iij. c. alioꝝ. ⁊ glo. in c. mandaſtis. ij. q. v. ⁊c. D. Jo. de turre cremata. audacter, intrepide: ⁊ ſtrenuiſſime per infinita argumenta: doctrinas: rões. ⁊ iura, maximo conatu: verboꝝq̃ꝫ torrente hanc ꝓuinciam ſumpſit in ſum. ſua. de eccleſia lib. ij. c. xcij. cum aliis. xv. c. ſequẽ. In qbus rñdendo argumentis: ⁊ iuribus que deducunt̃ in contrarium: more ſuo per omnia concludit: quot papa nullo prorſus caſu: excepta hereſi: iudicem habere põt in terris. Et ꝓcipue inſtando circa denunciationem: ⁊ glo. in d. c. ſi papa. xl. di. eã improbando. Firmare ⁊ pro indubitato aſtruere ⁊ perſuadere nititur: quot denunciatio: monitio: ⁊ correctio euangelica in papa mõ aliquo locum habere non poſſit. Cuius argumentis ⁊ iuribus ibi adductis: lꝫ exiſtimẽ faciliter reſponderi poſſe. Attamen ꝙ valde longum ⁊ laborioſus eẽt: ſingula eius dicta referre. Ne luctanti ſine aduerſario herbam ignauiter ꝓſus tradamus, ⁊ ſurdo in auditorio muti videamur: aliquas ipſius reſponſiones: que argumenta predicta impugnare videntur: referam: atq̃ꝫ eis pro talẽto mihi a dño conceſſo, vt veritas magis eluceſcat reſpondebo. Reliqua aũt eminentioris ſcie viris: ⁊ perſpicacioris ingenij indagatoribus relinquam. Quoniam igitur in hoc articulo neruum ⁊ robur maximus totius eccleſiaſtice diſcipline fideiq̃ꝫ noſtre ſtabilitatem eſſe arbitror. Tranſeundo cũ opi. glo. ⁊ doc. in d. c. ſi papa. ſm concluſionem de qua ſ. Mihi ꝑmittebam: ꝙ ſi trãſiremus ſimplr̃ cum opi. d. Jo. de tur. crema. maximum inconueniens ⁊ abſurdus reſultare poſſet. Quia ſuppoſito (qḋ deus auertat) ꝙ papa notorie: pertinaciter: ⁊ incorrigibilr̃ peccando ſuis delictis ⁊ malis exemplis: vniuerſam eccleſiam ſcandaliçaret: decoloraret: ⁊ ſubuerteret, ac iudaiçare, vel paganiçare ꝑmitteret ſi in terris non haberet iudicem vel ſupiorem: qui ei dicere poſſet: cur ita facis. Profecto iſtud eſſet xp̄i dei noſtri improuidam prouidentias dicere. Eũq̃ꝫ accuſare ꝙ ad hominem peccatorem diuertiſſet: ⁊ ꝙ vicarium non iuſtificatus ſed dormitantem aliquando eccleſie ſponſe ſue paſtorem reliquiſſet. Quodq̃ꝫ membris huius eccleſiaſtici corporis, nimis impie ꝓhibuiſſet. Ne caput ſuum languidum ⁊ infirmus medicamentis ⁊ antidotis ad curas ipſius neceſſariis adiuuare poſſent. Eidemq̃ꝫ ĩ freneſim collapſo ⁊ eadeꝫ membra corrũpere: enecareq̃ꝫ properanti minime reſiſtere valerent: qḋ quidem: niſi prorſus diſſipiamus: aſſerere. Non modo a diuina prouidentia. Sed ab omni prorſus naturali: humanaq̃ꝫ rõne: omiſſis omnibus mũdi legibus: alienum: indecens, ⁊ omnino incredibile eẽ videtur. Dicebam igit̃ cum glo. ⁊ venerãdis doctoribus ſ. alle. ſalua ſemper ꝓteſtatiõe de qua in c. dãnamus. de ſum. tri. ⁊ fid. catho. in ſi. ꝙ q̃ꝫdiu papa in ſede petri. cum claue diſcretionis ⁊ ordinate charitatis, que a ſe

ipſo incipere debet. Remanſerit, q̃diu po-
ſteaq̃ xp̃m abnegauerit. Gallo canente ver
bi dñi recordatus fuerit, foras exierit: ⁊ exẽ
plo Petri amare fleuerit. Quãdiu ſe: vt ve
rum: vt catholicum: vt chriſticolam papas
geſſerit. Et oues p̄cioſo xp̃i ſanguine redem
ptas: in caulam Dñi ſui cõgregauerit: ac cõ
tinuerit: ⁊ fideli charitate aduerſus trucu-
lentam lupoꝝ rabiem cuſtodierit. Quãdiu
a fide deuius non fuerit, ⁊ iuſtitiã in ſe pri-
mum: ⁊ deinde in ꝓximum temperare de-
ſiderauerit. Tunc dicam cum. d. Jo. de tur.
cremata. Jmo cum Jnno. ix. q. iij. nemo. q̄
papa neq̃ ab Auguſto: neq̃ ab omni clero:
neq̃ a Regibus: neq̃ ab omni populo: vel
ab vniuerſali eccleſia ⁊ generali eius conci-
lio denũciari aut iudicari poterit: ſed ſi pa-
pa dep̄hendat̃ a fide deuius: vt inquit tex. for
malis ſepius allegatus ⁊ multis repetẽdus
in. d. c. ſi papa. xl. di. Cum ego per dicta ver
ba a fide deuius colligere neſcias: q̄ de ſtri-
ctiſſima tantum hereſi loquat̃: ꝓut pertina
citer quidam aſſerunt: ſi varijs criminibus
irretitus, fraterne admonitus pertinaciter
perſeuerat vniuerſam eccleſiam ſcãdaliçat:
eiuſq̃ ſtatus decolorat, ⁊ in malicia ſua pu-
blice gloriat̃. Dicas profecto eccleſie vniuer-
ſali, ⁊ ſacro concilio, hunc ipſum: non vt pa
pam: ſed vt malum ⁊ improbum peccatorẽ:
de hereſi contumaciter ſuſpectum. xxxviij.
di. nullus. lxxxj. di. ſi qui p̄ſbyteri. de hereti.
cum contumacia. lib. vj. ⁊ in cle. ij. eo. ti. vt
ſciſmaticum: vt hominem malis ſuis exem
plis ⁊ delictis xp̃i oues, a recta ſalutis via
populum catholicum ſubuertentem: ⁊ de-
linquere facientem: ac forte aſſerentem: vbi
eſt fides: vbi deus paſtoris eccleſie ⁊ clerico
rum: extra de voto. magne. emendandũ cor
rigendum, et ſi fieri poterit reformandum.
Alioquin quatenus pertinax: ⁊ impenitẽs
eſſet: a ſede papali deturbandum: ⁊ papatu
omnino ſpoliandum. Non alr̃ q̃ Jo. xxiij.
⁊ Benedictus. xij. a ſacro Conſtantieñ. con
cilio, tanq̃ periurij: ſymoniaci: ſciſmatici:
reꝝ eccleſiaſticaꝝ mali diſpenſatores: eccle-
ſiamq̃ vniuerſalem ſcandaliçãtes: ſentẽtia-
liter depoſiti: priuatiq̃ fuere: prout ex geſtis
eiuſdem concilij: in ſeſſiõe. xij. ⁊. xxxvij. ma
nifeſte colligitur ex tenore ſententiaꝝ cõtra
eoſdem. Jo. ⁊ Benedictum promulgataꝝ.
Que ꝓfecto concilij ſententie. glo. in. d. c. ſi
papa. xl. di. q̃ñ nullam haberet doc. opinio-
nem mirifice canoniçarunt. Ac ꝯcluſiones
hanc nr̃am re ipſa comprobarunt. Et profe
cto niſi allucinor: q̄ çelus domus dei come
dit me. Neſcio quõ dici ſubſtinerique poſſit:
q̄ papa tam notorie: tam ꝑtinaciter, tã ſcã-
daloſe: impune peccare: ⁊ eccleſiam ac fidẽ
nr̃am ſubuertere valeat. Ex quo fateri com
pellimur: ſm veritatẽ fidei catholice: q̄ de-
us nõ eſt auctor peccati: ⁊ q̄ oẽs hoĩes vult
ſaluos fieri: nec in toto euãgelio, aut in ſacra
pagina legimus, q̄ hanc impunitatẽ ⁊ po-
teſtatem peccandi tute ⁊ libere. Deus vnq̃
conceſſerit ap̄lico: ſed potius ꝯriũ legimus
in lege tam antiqua q̃ noua. Non. n. venit
xp̃s legem ſoluere: ſed adimplere. Matthei.
v. c. ſed potius quoſcunq̃ xp̃ianos per ma-
nus ſacerdotum: ⁊ ap̄loꝝ eorumq̃ ſucceſſo
rum purgandos eſſe oſtendit cum Parali
tico dixit Matthei. viij. c. vade oſtende te
ſacerdoti. Et eidem Petro dixit Luce. xxij.
c. Et tu aliqñ conuerſus confirma fratres
tuos: ex q̄bus verbis manifeſte colligit̃ pe-
trum peccatorem fuiſſe: ⁊ circa fidem ab-
negando. ſ. xp̃m deliquiſſe ſeu delictuꝝ fuiſ
ſe. Quod alio loco ipſemet Petrus atteſta-
tus fuit cum poſt capturam piſcium xp̃o di
xit. Recede a me q̄ homo peccator ſum. Et
nihilominus idem petrus aliqñ conuerſus
iuxta verbum dñi alios chriſticolas verbo
pariter ⁊ exemplo confirmauit. iuxta dñi p̄
ceptum. Ad q̃d alij quoq̃ pontifices eiuſdẽ
petri ſucceſſores tenent̃ ⁊ efficaciter obliga
ti ſunt. Alias aũt Petri ⁊ ſedis apoſtolice
priuilegium eos non excuſat neq̃ tuet̃: quo
minus ſi in delictis pertinaciter perſeuerãt
accuſari ⁊ puniri poſſint, ꝓut ſ. dictum fuit.
Et in Deuthoronomio graues quaſcunq̃
⁊ difficiles cauſas ad ſacerdotes Leuitici ge
neris deferendas eſſe tradidit. De quo ex-
tra qui fil. ſint legi. per venerabilem. Per
quos recte ſacrum epiſcopoꝝ ⁊ prelatoꝝ ge
nerale concilium deſignari vr̃. ¶ Predictã
concluſionem noſtram confirmãt: ⁊ appro
bant: ni fallor: omnia illa iura que dicunt:
q̄ non loca ſed vita ⁊ mores: ſanctum faci
unt ep̃m ⁊ ſacerdotem. Et in primis hanc
concluſionem mihi probat tex. Leonis pa-
pe. xxiiij. q. i. in. c. manet. vbi formalr̃ dicit̃.
Manet ergo Petri priuilegium: vbicunq̃
ex ipſius equitate fertur iudiciũ: ⁊ tex. Am
broſij. ſ. Marcum. de quo in. c. nõ turbatur.
ea. cã. ⁊. q. vbi dr̃ non perturbatur nauis
que Petrus habet. Turbatur illa que iudã
habet: ⁊. ſ. Ergo non turbatur hec nauis: in

qua prouidentia nauigat: abeſt perfidia: fides ſupat: ⁊ Illic ergo turbatio vbi modica fides ibi ſecuritas: vbi pfecta dilectio ⁊c. Et hoc declarat tex. Syxti Pape in.c. memor ſum. ea.cā. ⁊.q. vbi formalr dr: memor ſum: me ſub illius nomine eccleſie pſidere. Cuius confeſſio a dn̄o Jeſu xpo glorificata eſt. Cuius ⁊ fides nullam hereſim fouet vnq̄: ſed quidem omnes hereſes deſtruit. Intelligo aūt mihi non licere aliꝰ q̄ vt cūs conatus meos: ei cauſe in qua vniuerſalis eccleſie ſalus infeſtatur: impendam. Ecce ergo ꝙ priuilegium pape tādiu manet, q̄diu ipſe viuit in puritate ⁊ ſimplicitate papali: ⁊ ꝙ ex ſuſcepto officio non licentiam peccādi, ſed neceſſitatem bene viuendi papa aſſequit. Juxta tex. xl. di. c.i. in fi. Et in ſpē quoad papam eſt tex. Symachi pape. ea. di. c. ii. vbi formaliter dicitur: non nos beatū Petrum: ſicut dicitis, a dn̄o cum ſedis priuilegio: vel ſucceſſores eius peccādi iudicamus: licentiam ſuſcepiſſe. Ille quippe per omnes meritoꝝ dotem cum hereditate innocētie tranſmiſit ad poſteros ⁊c. ⁊ in. c. ſeq. inquit diuus Hieronymus. Non eſt facile ſtare in loco Petri ⁊ Pauli: ⁊ tenere cathedras regnantium cum xpo: qꝛ hinc dr̄: non ſanctorum filij ſunt: qui tenent loca ſanctoꝝ: ſed q exercent opera eoꝝ. Item beatus Gregori. ibi. in. c. nos. Nos qui preſumus non ex locoꝝ vel generis dignitate, ſed moꝝ nobilitate innoteſcere debemus, non vrbium claritate: ſed fidei puritate. Et idem Grego. in. c. non loca inquit: nō loca: vel ordines creatori nr̄o nos proximos faciunt. Sed nos aut merita bona coniungunt, aut mala diſiungunt. Et per hec ⁊ his ſimilia iura. Dixi ꝙ ſi papa ſedet in ſede Petri cū claue diſcretionis ⁊ iuſtitie. Petrum ipſum imitando. Ita ꝙ lʒ publice vel occulte peccando ſe corrigat vel corrigere paratus ſit, a nemine iudicari poterit: iuxta tex. in. d. c. nemo. ix. q. iij. Qui concluſiones nr̄am: mea quidē ſententia a cōtrario ſenſu: imo expreſſe firmat. Ibi iuſtitiam temperare deſiderantem ⁊c. Scdm̄ ꝙ exiſtimauerim iura alia dicentia Papā a nemine iudicari poſſe: ⁊ debere intelligi. Sed ſi econtra papa non gerit ſe vt papam: ſed vt puꝝ ⁊ proteruum hominem quotidie pertinaciter: ⁊ incorrigibiliter peccantem: eccleſiamq̄ʒ ⁊ fidem xpianam manifeſte ſcandaliçantem: perturbantem ⁊ decolorantem. Tunc concludendum omnino videtur: ꝙ ipſe lʒ pape nomine glorietur ⁊ gaudeat. Dei ⁊ eccleſie vniuerſalis iudicio ſuppoſitus ſit: ac propterea ꝙ a generali cōcilio ⁊ corrigi ⁊ iudicari poſſit tam per denunciationem euangelicā q̄ per accuſationē: vel aliter ꝓut melius fieri poterit. Pro quo vltra pmiſſa facit. Quia priuilegiū oīno meretur amittere: qui permiſſa ſibi abutitur poteſtate. xi. q. iij. priuilegium. Nam ⁊ priuilegium ꝓpter delictū amittit. xxv. q. ij. ita nos. ¶ Pro quo autem pape delicto vniuerſalis ecclie ſtatus d̄colorari dici poſſit. gl. in. c. etſi illa. in ver. decoloratione. i. q. vij. exemplificat: vt qn̄ papa eſſet ebrioſus. Sed forte generaliter dici melius poſſet: ꝙ ex quocunq̄ʒ eius notorio peccato ſcandaliçari ⁊ decolorari dicat. Quādo. ſ. conſtaret ipſus publice ⁊ incorrigibilr peccare: ⁊ verbo ac exemplo dogmatiçare illud ſibi ⁊ cōſequenter alijs xpianis facere licere: ex quo manifeſte deprehendi poſſet: ipſum eſſe hereticum: vel de hereſi ſuſpectū. Nam vt inquit ſaluator nr̄: ex operibus eoꝝ cognoſcetis eos. Et venerabilis Beda in homelijs ſuis: ⁊ habetur extra. de regu. iur. in. c. eſtote. De delictis manifeſtis dictum fuiſſe atteſtatur, que nō poſſunt bono animo fieri: vt iceſtus blaſphemie: furta: ebrietates, ⁊ ſimilia. De qbus nobis permittit iudicare: ⁊ conſequenter ſcandaliçari. Cū hec in ſui natura mala ſint, vt dr̄ in. c. etſi xps. de iureiuran. in fi. ⁊ de delic. pue. c. i. Ex huiuſmodi itaq̄ʒ ⁊ ſimilibus delictis ſi per papam notorie cōmitterent: ⁊ verbis ⁊ operibus ipſe ꝓcuraret: ꝙ alij xpiani ſui exemplo impune peccarent ſtatum vniuerſalis eccleſie vt arbitror decolorari: fidem catholicā confundi: ⁊ ipſus exinde accuſari: ⁊ eccleſie hoc eſt concilio denunciari poſſe exiſtimarem. Quod qdem bene cōuenire videt his que ſupra dicta fuere: ⁊ in ſequētibus repetent. ¶ Sed qꝛ contra concluſionē ſuprascriptā: ſic vt premiſſum fuit corroboratam, ⁊ ad pmiſſa iura. d. Jo. de turre cre. vt dixi: varias dedit reſponſiones eam impugnando. Que: vt verbis ſuis vtar: ſibi vident achilles. Et primo impugnando fundamentum intentionis noſtre fundatum ſuper illa regula Matthei. xviij. in ver. dic eccleſie ⁊c. Dicit ipſe ꝙ alia eſt intelligentia prefate auctoritatis iuxta ſanctoꝝ: ⁊ clariſſimoꝝ doctorum interpretationem: q̄ intelligatur ab his qui maxime hac auctoritate armant. Et

pro euidentali premittit:ꝙ effugere non po
teſt:ꝙ glo.ordinaria ſuper illo verbo:dic ec
cleſie declarat illud itelligi poſſe dupliciter.
Primo:vt intelligat̃ dic eccleſie.ſ.tanꝗ iu
dici denunciando illi pctm̃ fratris tui corri
geñ.Scd̃o,vt intelligat̃ dic eccleſie.i.corã ec
cleſia eum obiurga delinquentem: vt iuxta
ſententiã Hieronymi in.d.glo.deteſtationi
eũ habeat,vt qui non potuit pudore ſalua
ri:ſaluet̃ opprobrijs ⁊c.Sed quocũqꝫ te ver
tas.Vides ad ſenſum hanc glo.pro p̃miſſa
concluſione facere. Quia ſi dicitur eccleſie
vt iudici habeo intentum:ſi dicit̃ coram ec
cleſia vt erubeſcat:confundat̃:⁊ opprobrijs
ſaluet̃:alias aũt eũ deteſtationi h̃eat. Hoc
fieri non poterit niſi extra cõmunionẽ fide
lium tanꝗ impenitens abijciat̃:ei obedien
tia ſubtrahat̃:⁊ de papatu expellat̃:vt inte
gra maneat xp̄i ſententia, de qua in.d.euã
gelio.dum ſequit̃ ibi:ꝙ ſi eccleſiam non au
dierit:ſit tibi tanꝗ ethnicus ⁊ publicanus.
¶ Ad illud argumentum ab abſurdo: vel
impoſſibili quod adducit ipſe de lr̃ali intel
ligentia dictoꝝ verboꝝ:dic eccleſie. Nos di
cit ꝙ hoc intelligi non poſſit de eccleſia di
ſperſa per orbem:nec etiã de eccleſia ꝯcialit̃
cõgregata propter difficultatem eã ꝯgregan
di:qñcunqꝫ aliquis xp̄ianus erraret.Sed ꝙ
potius illa verba dic eccleſie: inqꝫtum intel
ligi poſſunt de iudice, intelligenda ſunt de
p̃lato iudice:ꝑut intellexit Hieronymus ⁊
alij ſacri doctores quos adducit btũs Tho.
in.iiij.di.xix.⁊ 2ª ſcd̃e.q.xxxiij.Vbi exponit
etiam ipſe illa verba:dic eccleſie.i.p̃lato i iu
dicio p̄ſidenti:ad idem alle.glo.ij q.i.ſi pec
cauerit:que recitando varias opiniones ex
ponit,dic eccleſie.i.ſacerdoti.Vnde adducit
etiam opinionem illoꝝ qui voluerunt oẽs
illam auctoritatem intelligendã eſſe de pec
catore ſecreto,⁊ tex.in.c.nouit.de iudi.q in
terpretat̃ vt intelligant̃ illa v̾ba:dic eccle.i.
pape vel ſedi apoſtolice. Reſpõdeo ꝙ i hoc
non erat opus tantum laborare in ꝓbãdo;
ꝙ illa verba intelligi debeant de p̃lato iudi
ce. Quia hoc plane fateor:⁊ ſine controuer
ſia aliqua:ſed dico ꝙ iſtud facit contra ſe.
Quia ille p̃latus iudex dꝫ intelligi de iudi
ce competente ipſius peccatoris:⁊ de eo qui
habeat iuriſdictionem ligandi ⁊ ſoluendi
ipſum peccatorem.de peni.⁊ remiſ.in.c.oĩs.
Ibi ꝓprio ſacerdoti:⁊ ꝓpterea hoc ſolo argu
mento contenti dicimus,ꝙ cum papa pec
cãs ſiue in crimine hereſis:ſiue in alijs cri
minibus nullum in terris habeat ſuperio
rem vel iudicem. Qui eũ iudicare vel cui
denunciari poſſit: niſi eccleſiam vniuerſalẽ
⁊ concilium generale illam repñtans.xl.di.
ſi papa.⁊ in concor.allé.Merito dictum ⁊
concluſum fuit:ꝙ ſi papa peccat:vt.s̃.ſuo ꝓ
prio p̃lato ⁊ iudici:hoc eſt ſacro cõcilio po
teſt ⁊ debet denunciari:⁊ hoc modo ceſſat
illa abſurditas ⁊ difficultas de concilio cõ
gregando pro quocunqꝫ xp̄iano peccatore:⁊
plana ſunt oĩa.Nec ꝯſonat ꝙ xp̄s.Qui Pe
tro loquebat̃ intellexerit de ipſo petro.Qñ
dixit,ꝙ ſi te non audierit dic eccleſie: hoc ẽ
tibi ipſi:ſed omnis rõ ꝑſuadet ꝙ intelliga
tur:vt.s̃.Nec mouere dꝫ quẽpiam ꝙ tex.lo
quat̃ de fratre:qr ⁊ ipſe papa ⁊ omnes chri
ſtiani reſpectu ipſius matris eccleſie regene
rantis fratres ſunt.xj.q.iij.ad menſam.Nec
ob.tex.in.c.nouit.de iudi.Vbi Inno.iij.in
terpretari vr̃ illud verbum dic eccleſie.i.pa
pe:qꝛ lꝫ hoc non dicat ille tex.expſſe, ſed tan
tum dicit ꝙ Rex Anglie denunciabit Re
gem Francie eccleſie.Potuiſſet enim pape
vt capiti denunciaſſe.Tñ poſito ſine p̄iudi
cio ꝙ pape denunciaſſet vt eccleſie: hoc eſt
vt iudici Regis Frãcie: rõne delicti vt ibi
declarat,hoc etiam faceret ꝯ ipſum, ꝙ vt.s̃.
dictum fuit delictus ipſius pape: ſibiipſi vt
iudici in cã ſua denunciari non poſſet. Er
go ſuo iudici hoc eſt concilio generali ne
ceſſario denunciandum erit.
¶ Ad rõnes ſacre ſcripture ⁊ exempla per
eũ adducta:ac ſanctoꝝ patrũ auctoritates:
ſacroꝝ concilioꝝ diffinitiones. Apoſtolice
ſedis determinationem.Ac clariſſimorũ
doctoꝝ ſententias ⁊ doctrinas:quas indu
cit in.c.xciij.dicte ſue ſum.ad ꝓbandum ꝙ
Ro.pontifex:extra caſum hereſis non hꝫ iu
dicem ſuperiorem in terris. Breuiter rñderi
poſſet.Et primo ad rõnes qbus concludit̃
ꝙ Papa eſt maior iudex ꝗ̃ concilium,⁊ ꝙ
inferior iudex non ligat ſuperiorem.xix.di.cũ
inferior.s̃.ſepiſſime reſponſum fuit, ꝙ exce
ptio firmat regulam:⁊ ꝙ in iſta materia pa
pa ⁊ concilium ſe adinuicem hñt:tanꝗ ex
cedens:⁊ exceſſum conuertibile. Quia re
gulariter papa eſt maior cõcilio: ſed in cau
ſis fidei:et in cõcernentibus perſonam ſuã
⁊ vl̃em ſtatum eccleſie ⁊c. vt.s̃.concilij pote
ſtas et iuriſdictio eſt maior.d.c. ſi papa et
lxxix.di.ſi duo.et.c.ſiquis pecunia. Nec per
hoc dici poteſt ꝙ eccleſie vnitas diuidat̃.qꝛ
vt etiã dictũ fuit.s̃.Papa eſt ſemꝑ in eccl̃ia

⁊ eccleſia

et eccleſia ī papa.vij.q.i.ſcire debes. Et vbi papa per hereſim vel ſciſma ſe ab ipſa eccleſia ſeparat. Chriſtus ī loco ſuo reſidet. Ita vt ſemper ſit vnica ſponſa chriſti ſine macula ⁊ ſine ruga aliqua. ¶ Ad tex. in.c.patet.ix.q.iij.dum dicit ꝑſ profecto ſedis apoſtolice cuius auctoritate maius non eſt iudicium, a nemine fore retractandū. Nec vnq̄ꝫ liceat de eius iudicio iudicare. Rn̄.ꝙ loquitur de ſede apl̄ica:et non de papa. Nam aliud eſt papa:aliud ſedes apl̄ica. de reſcrip.ſi gratioſe lib.vj. Nam ſedes apl̄ica intelligitur cum collegio Cardinalium et clero ſuo: vel iura illa que loquunt̄ de Papa: intelliguntur de papa catholico q clame diſcretionis et iuſtitie nō errāte vtit̄ ⁊ viuit: ꝓut ſ̄ dcm̄ fuit:per tex.in.c.nemo.ix.q.iij. ¶ Ad tex.et iura que dicunt:ꝙ deus voluit cauſas aliorum hoīum per homines terminari:ſed ſedis apl̄ice ꝑſulem ſuo ſine qōne reſeruauit arbitrio. Et ꝙ voluit beati Petri apl̄i ſucceſſores celo tantum debere innocentiam: vt dicit formalr̄ tex. Symachi pape.ix.q.iij.in.c.alioꝝ. Rn̄.ſꝫ qd̄ ſ̄ dixi:ꝙ dicta iura loquunt̄ de occultis delictis pape:pro quo ꝑſumēdum eſt ꝙ ſanctus:iuſtus:et bonus ſit.xl.di.non nos.ibi. Quis enim ſcm̄ dubitet eſſe, quem apex tante dignitatis attollit:et infra ſufficiant que a loci ꝑdeceſſore teſtant̄: aut enim claros ad hec faſtigia erigit: aut q eriguntur illuſtrat: et hoc bene ꝓbant verba.d.c.alioꝝ.ibi.ſuo ſine qōne reſeruauit arbitrio, vel vt alibi dr̄ iudicio:quaſi dixerit,ꝙ de factis pape non ſit temere iudicandum vel loquunt̄ illa iura de poteſtate clauium in iudicio anime:non autem in iudicio fori. Nos vero loqmur in iudicio fori. Cum papa notorie delinquit vt ſ̄. Poſſet ēt forte dici:ꝙ illi tex.loquant̄ de iudicibus ſecularibus. Qd̄ comprobare vr̄ tex. Melchiadis pape.xij.q.i.futuram.vbi habent̄ dicta verba Conſtantini Imperatoris. Non tantū de papa ſed de alijs quoq̄ꝫ inferioribus clericis:vnde ibi dr̄:ꝙ idem Conſtantinus ꝑſidens ſancte ſynodo:que apud Nicenā congregata eſt. Cum querelam quorūdam clericoꝝ conſpiceret coram ſe deferendam:ait vos a nemine diiudicari poteſtis, qꝛ ſolius dei iudicio reſeruamini. Dij etenim vocati eſtis:⁊ iccirco non poteſtis ab hominibus iudicari ⁊c. Et facit pro dicta interꝑtatione cōis vſus loquendi etiā apud ſacros canones:qꝛ appellatione iudicum cōiter intelligitur ⁊ ſecularibus. Pro quo tex.in.c.nullus iudicum. de iudi. cum ſimi. Alias autem:niſi ita intelligeret̄: cum dicta iura nullum caſum excipiant. Nō poſſet ēt papa hereticus ꝓ hereſi accuſari vel ɔdēnari: qd̄ tn̄ falſus ē ⁊ erroneū dicē.d.c.ſi papa.xl.di. ¶ Ad tex.in.c.ipſi ſunt canones. ⁊ in.c.cūcta per mundum.ix.q.iij.dum ibi dr̄: ꝙ nō lꝫ appellare a ſententia pape, cum non hēat ſuperiorem ad quem appellari poſſit. Reſpōſum fuit ſ̄.ꝙ.ſ.illa iura intelliguntur:q̄ꝛ̄diu agit ⁊ iudicat:vt papa: ⁊ iuſtitiam in ſe ⁊ alios temperat.d.c.nemo. Et quoad appellationes ab eius ſententijs ſatis clare ſ̄.oſtēſum fuit:ꝙ imo ab ipſius ſentētijs iniquis ad ſeipſum melius informandum, ⁊ ad concilium generale appellari poſſit: ſimile eſt qd̄ dr̄ cum papa cōmittit cām appellatiōe remota:qꝛ intelligit̄ de friuola, non aūt de legitima appellatione:vel a iure ꝑmiſſa.extra de appel.paſtoralis.cum ſi.⁊ rōem reddidimus. Qꝛ ſi in totum ꝓhiberet̄ appellari a ſententijs pape iniquis, iſtud eſſet innocentes q̄n̄q̄ꝫ opprimere: ⁊ defenſionē oppreſſis iniuſte tollere. Qd̄ non lꝫ: cum defenſio ſit de iure naturali qd̄ principis poteſtati nō ſupponit̄:nec per eū auferri pōt:vt habetur in cle.paſtoralis.§.ceteꝝ.de re iudi. ¶ Ad illud Exodi.xix.vbi dr̄. Beſtia q̄ tetigerit montem lapidabit̄:⁊ ad illud qd̄ dicitur.vj.regum. qd̄ hr̄.ij.q.vij.§.ex his. vbi hr̄ ꝙ Oça percuſſus fuit a dn̄o, qꝛ Archam tetigit vt eam inclinātē in caſus dirigeret. Rn̄.ꝙ primum exemplum intelligit̄ in figuram de ſacrilegis manus violentas in principes vel ſacerdotes iniicientibus diabolo ſuadente.xvij.q.iiij.ſiquis. Scōm vo exēplum etiam figuratiue intelligit̄: ꝓut declarat̄ ibi in §.his.ita rn̄detur ⁊c. Nam p Archam intelligunt̄ ꝑlati:per Oçan intelligūtur ſubditi:q manum ad Archam inclinatam.i.ad ꝑlatos errantes accuſando ⁊ icrepando manus imponunt temere ⁊ corrigere volunt:lꝫ nullam in eis iuriſdictionē habeāt:eoſq̄ꝫ in ſeueritatis amaritudine erigere volunt. Nos vo ſumus ⁊ loqmur ī caſu diuerſo, vꝫ.cum agit̄ coram ſuperiore iudice contra montē corruptus ⁊ archam inclinatam ruentem ⁊ iam forte collapſam.

¶ Non obſtat exemplum Dauid Regis. Regum.xxiiij. de quo in.c.pleriūq̄ꝫ.ij.q.vij. qui penituit:eo ꝙ oram clamidis Saul:ꝑcidiſſet. Nec ob.qd̄ ibi dicit Gratianus: ꝙ.ſ.

per illud exemplum datur intelligi: q ſubditi q̃uis religioſi ſint. Prelatos ſuos criminoſos accuſare non poſſunt. Quia facta paſtoris gladio ferienda non ſunt: q̃uis recte reprehendenda videant̃: vt dicit tex. in.c. oues.ca.ij.q.vij. Quia reſpondendo vt ſ. di xi. p̄dicta intelligunt̃: z ſemet declarant intelligi debere de ſubditis inferioribus, qui nullam poſſunt habere iuriſdictionē in p̄latos ſuos. Nos v̄o loqmur in ꝯcilio ſupiore z iudice: vt ſ. diximus. Et tex. i.d.c. oues dicit. q ēt ſubditi p̄latum reprehendere z accuſare poſſunt: ſi a fide exorbitauerit zc.

¶ Non obſtat tex. in.c. electiones. lxxix.di. qui fuit tex. Anacleti pape z martyris: dũ dicit electionem v̄o ſũmoꝝ pontificum vel ſacerdotum ſibi dñs reſeruauit: ꝫ electionē eoꝝ bonis ſacerdotibus z ſp̄ualibus conceſſiſſet. Quia rñ. q ꝫ videat fortiter obſtare ſupraſcripte cõcluſioni: maxime propter eius glo. que tacite tollit argumẽtum regule: eius eſt tollere cuius eſt condere: vt in.c. j. extra de reg. iu. omnis res. z regule ad quē ſpectat inſtitutio z deſtitutio. xvj.q.ij. viſis. z qui benedicere poteſt z maledicere: z qui ligare z ſoluere. xxj.di. inferior. z.c. denīqꝫ. dũ vult q in papa fallit hec regula. Tñ reſpondeo q nõ loquit̃ de deiectione vel priuatione adminiſtrationis: vel dignitatis: aut cathedre: vel ēt de depoſitione: vel degradatione exercitij ordinis ſacerdotalis. Quia iſtud eēt notorie falſum: cũ papa hereticus vel ſciſmaticus: vt ſ. late oſtēſus fuit: z omnes ꝯcordant deponit̃ a ſede papali: et etiam ab ordine ep̄ali: cum eo caſu ſit inferior q̃libet catholico: et alij ſacerdotes et ep̄i etiam deponunt̃ a Papa: ſacerdotes v̄o inferiores a ſuis prelatis, vt no. in.c. inter corporalia. extra de tranſla. p̄la. xvij.di. felix. §. ſi aũt. et in.c. degradatio. de pen. cum vulgar. Sed q ſp̄ualia facilius conſtruuntur q̃ deſtruantur. d.c. inter corporalia. ille tex. in.c. electionem. intelligitur cõiter de deiectione gratie diuine, q ſolus deus nouit quos elegerit: vel quos eiecerit: pro quo bñ facit tex. xl. di. nõ loca. vbi dr̃: ſed nos aut merita bona coniungunt: aut mala diſiungunt. Per ordines enim collatos ꝯfertur gratia. i.q.i. quicquid: que gratia non põt auferri ab homine: intantum vt dicamus: q ꝫ ordinatus ab homine degradetur. Tamen celebrando et conſecrando conficiet adhuc corpus xp̄i: vt no. in.c. ij. de cle. excom. mi. Et verberantes degradatum inciderent in canonem excõicatiõis. de quo. xvij.q.iiij. ſiquis. Et hoc eſſe dicimus ꝑpter gratiam z caracterem impreſſum in anima ordinati: qui: vt di. j. ab eo per hominem auferri non põt, vt no. in d.c. ij. z in.d.c. degradatio: et alibi. facit tex. xxiij.q.iiij. in.c. ſicut. ibi. q̃ſi apud deum nõ gradus elegantior. Sed vite melioris actio cõprobatur. Uel dici forte poſſet q tex. i.d.c. electionem. intelligatur de occultis criminibus pape, et ſacerdotum: que a ſolo deo iudicantur. Pro quoꝝ qualitate ipſe ſolus deus cõfirmat vel deijcit electos in paſtores. Cum ſit ſcrutator cordium z ſecretoꝝ: ſeu z tertio: intelligitur forte de iudicio temerario eoꝝ: qui iudicare volũt interiora hominis: z cordis penetralia: qḋ iudiciũ ſoli deo reſeruatur: vt dixi. vj.q.i. per to. z maxime in.d.c. oues. ibi. Ep̄i enim a deo ſunt iudicãdi: qui eos ſibi oculos elegit. Nam a ſubditis: aut praue vite hominibus non ſunt accuſandi: arguendi: vel lacerandi zc. Unde dicimus q ſuſpitioni temerarie non eſt credendum. xj. queſtione. iij. in cunctis.

¶ Non obſtat pariter vulgatiſſimus tex. in.c. ſi Papa. xl. di. dum dicit q culpas pape redarguere p̄ſumit mortalium nullus: etiam ſi deprehendatur negligens: inutilis remiſſus in ſuis operibus: z inſuper in bono taciturnus: qḋ magis ſibi officit z omnibus. Et qui innumerabiles populos ſecũ cateruatim ducit mancipia gehenne, q cũctos ipſe iudicaturus a nemine eſt iudicandus: niſi deprehendat̃ a fide deuius zc. Per quē tex. vr̃ q ꝫ papa notorie peccet. Et malis ſuis moribus z exẽplis populos delinquere faciat: q nõ poſſit ꝑpterea ab aliquo iudicari. Quia breuiter dico tex. illũ ſi bñ inſpiciat̃: non loqui de peccato actuali z notorio pape: ſed potius de peccato omiſſionis: vbi. ſ. papa eſſet negligens: remiſſus: taciturnus, z inutilis, ꝑpter que cum populos nõ arguit: icrepet: z corrigat: ipſe omittendo grauiter peccat: z alios peccare ꝑmittit: ſeqꝫ z illos trahit in gehennã. xliij. di. ſit rector. Unde ep̄s ſubditoꝝ crimia tollerãs: z qui non corrigit delinquentes ab officio ſuſpendit̃. lxxxiij. di. ſiquis ep̄s. Et ep̄s qui ſubditoꝝ crimina non corrigit: magis dicēdus eſt canis impudicus q̃ ep̄s. c. nemo. z error cui non reſiſtit̃ approbat̃. Neqꝫ caret ſcrupulo ſocietatis occulte. Qui manifeſto facinori deſinit obuiare. c. error. eã. lxxxiij.

di. z quaſi

di. ⁊ quaſi p to. Preterea ille tex. excipit ca-
ſum. Cum papa eſt deuius a fide. Nec dicit
vt interpꝛetātur quidam: qñ ſtrictiſſime eſt
hereticus ꝯ articulos fidei. Unde ſi papa ⁊
verbis et factis, et delictis ſuis eccleſiam ſcā
daliçantibus pertinaciter perſeuerat: et fra
terne monitus deſiſtere non curat, ſed ipe-
nitens eſſe conuincitur. Nonne dici ds a fi
de manifeſte deuius: de hereſi ſuſpectus: et
ꝯñr a concilio coꝛrigendus: emendandus, ⁊
iudicandus? Maxime qꝛ perſeuerando tās
obſtinate in delictis hñtibus cām ſucceſſi-
uam ⁊ reiterabilem dogmatiçare et ꝓfite-
ri vr̄ ſaltem tacite: facto et re ipſa: illa crimi
na que lege diuina prohibita ſunt non eſſe
peccata: ſed xp̄ianis licere ea impune cōmit
tere. Qđ enim agitur a p̄latis: facile trahit̄
a ſubditis in exemplum. Juxta qđ inqt do-
minus ad Moyſen in Leuitico. Si ſacer-
dos qui eſt vnctus peccauerit: faciet delin-
quere populum. extra de voto magne. Pre-
latus aūt non tm̄ verbis ſed factis et exem
plis ds ſubditos monere. lxxxi. di. nemo. Et
ex mala vita p̄lati p̄ſumptio inſurgit ꝯ vni
uerſam eccleſiam. que ipſum tollerauit: per
hoc tex. in. c. qualr̄ et quando. il ij. de accuſa.
coniuncto principio cum ipſius fine. et i. c.
cum. §. ⁊. A. de re. iudi. ſm Abb. panoꝛ. in
.c. per inqſitionem. de ele. vbi in ꝓpoſito di
cit vnum notabile verbum: qꝫ Canonici de
bent reſiſtere p̄lato male adminiſtranti: ad
hoc tex. no. iuncta eius glo. in. l. qm̄. C. de ap-
pel. Et notabile dictum Jnno. in. c. inqſitio
ni. de ſen. excō. circa fi. vbi dixit qꝫ iniuſto p̄
cepto pape non eſt obediēn. maxime qñ ex
eo vehementer p̄ſumit̄ ſtatum eccl'ie turba
ri vel alia forte mala ventura eſſe. Cum er-
go paria ſint verbo aliquid hereticum dog
matiçare, vel facto et re ipſa hereticalia face
re: et ſe talem exhibere et oſtendere. ar. opti
mo. extra de appel. dilecti. de accuſa. inqſitio
nis §. nec ad petitionem. in ver. aſſerunt. ff.
de edil. edic. l. ſi tm̄. §. ei qui. et. xxij. q. vi. c. ca-
uete. facti enim euidentia dep̄henditur quis
hereticus eſſe: extra de hereti. ad abolendā.
vbi glo. in ver. dep̄henſi. et probatur in. c. ſi
lii. in. c. in fidei. in. c. cum contumacia. et qſi
per to. eo. ti. li. vi. Jdeoqꝫ eſſe vr̄ a fide exoꝛbi
taret: et alios verbo vel exemplo a fide deij-
cere. ij. q. vij. c. paulus. vbi dr̄ paulus dicit ſe
niorem ne increpaueris. Sed hec eius regu
la tunc eſt obſeruanda. Cum culpa ſenioris
ſuo exemplo nō trahit ad interitum coꝛda

iunioꝝ. Ubi aūt ſenioꝛ iunioꝛibus exemplū
ad interitum p̄bet. Jbi diſtricta increpatio
ne feriendus eſt. Nam ſcriptum eſt. in Eſa
ia vt inquit glo. ibi. laqueus iuuenū omnes
vos ⁊ rurſus maledictus puer centum an
noꝝ. Qui tex. optime facit pro ꝯcluſione no
ſtra de qua ſ. Et ad rñſionem iſtoꝝ duoꝛus
iurium per turrē crematā allegatoꝝ: vltra
p̄dicta facit ēt tex. ij. q. vij. oues. dum iquit.
oues que ſuo paſtoꝛi cōmiſſe ſunt: cum nec
rep̄hēdere (niſi a fide exoꝛbitauerit) nec vl
latenus accuſare poſſunt: qꝛ facta paſtoꝛum
oꝛis gladio ferienda non ſunt ⁊c. Ergo ſi a
fide deuiaret vt ſ. ꝯrium eſſet. Nā propter
periculum animaꝝ multa conceduntͬ q̄ mi
nime concedenda. videntͬ. extra de pen. c. fi.
de ſen. excō. nup. ⁊. c. ſacro. in fi. ⁊ de offi. oꝛ-
di. in. c. ad repꝛimendam. Et ſic remaneret
expedita ꝯcl'o nr̄a qꝫ. ſ. papa actualr̄ ⁊ noto-
rie ac incoꝛrigibilr̄ peccans. Poſſit veluti
ſciſmaticus ⁊ hereticus accuſari denuncia-
ri ⁊ deponi: vel coꝛrigi: ⁊ emendari: ſi vult
in concilio gn̄ali. Cum facta vt dixi verbis
equiparētur: ⁊ ipſum delicta talia hereticus
vel de hereſi vehementer ſuſpectum faciāt.
ar. xxv. q. i. in. c. que ad perpetuam. ⁊. i. q. vij.
⁊ ſi illa cū ſi. ¶ Ad tex. in. c. nemo. ix. q. iij. ſ.
rñſum fuit qꝫ potius facit pro ꝯcl'one noſtra
q̄ꝫ ꝯ pp illa verba iuſtitiam temperare deſi
derantem ⁊c. a contrario ſenſu. ¶ Ad tex.
in. c. ipſi ſunt canones. ea. ca. ⁊. q. Rn̄. vt ſ. ⁊
qꝫ iſte tex. facit pro concilio ⁊ pro ꝯcl'one no
ſtra. Quia ex eo colligitͬ quod ſ. dicebam. ſ.
qꝫ iſta p̄rogatiua iſtius adminiſtrationis pa
palis emanauerit a ſacris conciliis, ⁊ ſacris
eoꝝ canonibus ſaltem ſcđario: ⁊ ſic de iure
poſitiuo: xp̄uis poteſtas clauium a chr̄o pro-
ceſſerit: vt ēt colligitͬ ex tex. in. c. concilia ſa-
cerdotum. §. hinc ēt. xvij. di. Quod ſi iſta iu
riſdictio ⁊ adminiſtrationis ⁊ p̄eminentie
a conciliis ꝓceſſit. Ergo concilia iure ſuo ēt
in papā ſaltem a fide deuiū vti poterūt ⁊c.
¶ Ad tex. in. c. cuncta per mundum. ix. q.
iij. dum dicit qꝫ nulli lꝫ iudicare de iudicio
ſedis ap̄lice. Rn̄. vt ſ. p̄ qꝫ de eccl'ia Ro. logtͬ
⁊ non de papa. Scđo qꝫ ille tex. loquitͬ ſicut
alii pleriqꝫ de ſingularibus perſonis vel iu
dicibus. Non aūt de vniuerſitate cōcilii ge
neralis, qđ pꝫ per verbum cuiqꝫ: ⁊ qꝛ gn̄alr̄
loquendo non excipit caſum hereſis: qđ fe-
ciſſet ſi ēt concilium gn̄ale includere voluiſ
ſet: vnde dici forte poſſet: qꝫ iura oīa que vi
dentur dicere: qꝫ papa a nemine poſſit iudi

cariꝫintelligant̄ excepta ſemp ſuppꝛema au-
ctoꝛitate ꝛ poteſtate cōcilij:ſicut in ſimili di
cimus in iuramēto qḋ pꝛeſtatur ď fidelita-
te vel aliqd faciendo:qꝛ ſemper intelligitur
excepta ſuppꝛema poteſtas principis: extra
de iureiuran.in c.venientes. Uel alr̄ ad ꝑ-
dictum tex.ꝛ ad oīa alia iura ſimilia vnico
verbo rn̄deri pōt.vꝫ. ꝙ intelligant̄ ſm tex.
in.d.c. nemo.ix.q.iij. Donec.ſ.papa in ſe ꝛ
alios iuſtitiam tēperare voluerit: ꝛ ſm eaꝫ
innocentiam quam celo dꝫ viuere cōpꝛoba
bitur.c.alioꝝ.ea.ca.ꝛ.q. Nec releuat dicere
per pꝛincipium illius tex.Cuncta per mun
dū nouit eccl̄ia ꝛc.ꝙ ex quo eccl̄ia vl̄is hoc
nouit:nō poſſit ab ea iudicari: qꝛ ip̄a eccl̄ia
hoc nouit:ꝙ.ſ. papa nō pōt iudicari q̄ꝫdiu
ſm iuſtitias ꝛ innocentiā papalem vixerit.
Non autem hoc nouit ſecundum intelligē-
tiam quam eidē tex.dat ipſe.d.de turre cre.
¶ Idem etiam rn̄deri pōt ad auctoꝛitates
Inno.iij.in illis duobus ſermonibus de cō
ſecratione Ro.pontificis.Dum dicit in tā
tum mihi fides eſt neceſſaria: vt cum de ce
teris peccatis deum iudicem habeā: pp ſolū
pctm̄ qḋ in fidem cōmittit̄ poſſem ab eccle
ſia iudicari. Nam qui non credit iam iudi
catus eſt ꝛc.Et ſil'r ad tex.i.c. oues.ij.q.vij.
de quo.ſ.ꝙ.ſ.loq̄t̄ de pctis occult̄, ꝛ ď ſub
ditis vel ouibus diſperſis,ꝛ crioſis. Nō āt
de eccl̄ia vl̄i in ſynodo generali cōgregata.
¶ Ad canones concilioꝝ iam rn̄ſus fuit.ſ.
Et ad conciliū beati Silueſtri Rome pn̄ti
bus Conſtātino Auguſto,ꝛ Helena matre
ipſius celebratum per.cclxxxiiij. ep̄os.xlij.ꝑ-
ſbyteros.ꝛ quinqꝫ diacones: qui vt inquit
ipſe ſubſcripſerunt. Ubi in vltimo canone
dicti concilij dr̄.nemo iudicabit pꝛimam ſe
dem ꝛc.Rn̄.pꝛout.ſ.rn̄ſum fuit.ad tex.in.c.
nemo.ix.q.iij.vbi ſunt illamet verba lꝫ iſte
tex.Inno.ꝛ non Silueſtro vel Conſtanti-
no aſſcribat̄. ¶ Ad tex.in.c. nunc aūt.xxj.
di.de Marcellino papa ſatis ſuperqꝫ ſupꝛa
reſponſum fuit:dando nouum intellectum
ꝛ multum conſentaneū eidē.c. ¶ Ad tex.
in.c.concilia ſacerdotum.§.hinc etiam.xvij.
di. Rn̄detur ꝙ ille tex.belliſſime facit ꝑ cō-
cluſiōe nr̄a:vt ēt ſupꝛa dixi. Ibi.n.dr̄ ꝙ rex
Theodoꝛicus:deo inſpirante. Rn̄d.ſynoda
lis eſſe arbitrij in tanto negocio ſequen̄. ꝑ-
ſcribere:ꝛ rō adiungitur in pꝛin. ga.ſ.poſt
iuſſionem dn̄i:ꝛ poteſtatem clauium Pe-
tro ꝛ ſucceſſoꝛibus traditam:ſciebat ꝙ con
cilioꝝ venerandoꝝ auctoꝛitas ſingularem
pape in eccleſijs tradidit poteſtatem. Et ꝙ
pꝛopterea Antiſtites dicte ſedis minoꝝ nō
ſubiacet iudicio ꝛc. Ac ſi aperte diceret: ꝙ
ſolum concilium a quo papa tantam habu
it adminiſtrationis ꝛ poteſtatis ꝑrogatiuā
iudex eſt cōpetēs ipſius pape.Et nō alij mi
noꝛes vel iferioꝛes iudices:ſm quē tex.oīa
alia iura.ſ.ſcripta gloſari ꝛ canoniçari pn̄t.
¶ Ad tex.item in.d.c.concilia ſacerdotum.
§ſi.ſymachus papa. xvij.di. vbi concilium
pꝛonunciando ſuper negocio Symachi pa-
pe:qui accuſatus fuerat:ꝛ calumniabatur in
multis.Dixit Symachus Papa ſedis apo
ſtolice ꝑſul ab hmōi oppoſitionibus impe-
titus:q̄ꝫtum ad homines reſpicit: ſit imu-
nis ꝛ liber.Cuius cauſam totam dei iudi-
cio reſeruamus ꝛc.Rn̄.ꝙ hec ſententia cō-
cilij mirifice coꝛroboꝛat concluſiōem nr̄aꝫ.
Et optime ꝓbat ꝙ concilium non tm̄ in de
lictis notoꝛijs:ꝛ in quibus papa ptinaciter
verſatur:ſed in occultis quoqꝫ et leuibus eſt
iudex pape.Conſyderando ꝙ Symachus
pꝛo ſola ſuſpitione:qua laboꝛabat:ꝙ deliqſ-
ſet ꝯuentus fuit coꝛam ꝯcilio: qḋ pꝫ. Quia
concilium ibi abſoluit Symachum quan-
tum ad impetitionem ſibi factam:ꝛ quoad
accuſationem hoīum illoꝝ:ex quo nihil pꝛo
babatur.Sed q̄ꝫtum ad ſuſpitionem crimi
num que ꝑſus occulta erant, eum remiſe-
runt cum tota cā ad iudicium dei. Qui eſt
ſcrutatoꝛ coꝛdium ꝛ ſecreta hoīum nouit.
Pꝛo quo faciūt oīa illa que.ſ.dicta fuere ad
tex.in.c.nūc aūt.xxj.di.de Marcellino que
mirabil'r coꝛroboꝛantur per iſtū tex. Hanc
ſententiaꝫ ꝛ que ibi diximus. Mirabiliter
etiam appꝛobant v̄ba Pauli ap̄li.i.ad Co-
rinthios.iiij.c.ibi. Mihi aūt pꝛo minimo
eſt:vt a vobis iudicer:aut ab humano die,
ſed nec meipſum iudico:nihil.n. mihi ꝯſci-
us ſum. Qui aūt iudicat me dn̄s eſt ꝛc.Ec
ce ꝙ Paulus ap̄ls hic tāgit tria iudicia:que
de occultis delictis: de ſanctitate bonitate
vel malitia alicuius fieri ſolent ab hoībus.
vꝫ iudicium temerarium qḋ fit ab his, qui
iudicare volunt ex ꝑſumptione ſecreta deli-
cta alioꝝ. Iudicium qḋ facit homo de ſeipſo
iudicando ſe bonum vel malum ſanctū vel
pctōꝛē dignum paradiſo vel inferno. Et iu
dicium diuinum qḋ non fallit nec fallitur.
In ꝓpoſito ergo nr̄o qn̄ iura dicunt ꝙ pa-
pa iudicari non dꝫ:neqꝫ pōt ab aliquo moꝛ
talium.Sed ꝙ ſeipm̄ iudicare dꝫ:ſeu ꝙ di-
uino iudicio reſeruari dꝫ. Non debent itel-
ligi

ligi de iſto iudicio fori cōtentioſi: vel iudi-
cialis:q̄ꝛ cum ſimplr̄ ꝛ abſolute loquantur
eſſent directe ꝯtria illis iuribus que dicunt
ꝙ papa hereticus:ſciſmaticus:vel ſymonia
cus a ꝯcilio iudicari pōt:ꝛ ds.xl.di.ſi papa.
lxxix.di.ſi duo.ꝛ.c.ſi quis pecunia. Sed de-
bent intelligi de iſto iudicio mentali circa
ſecreta delicta ipſius de quo Paulus apo-
ſtolus loqtur:put ſ.late oñdimus de Mar
cellino:q̄ꝛ qlibet xp̄ianus velit: nolit: ſubie-
ctus eſt regule euangelice: alias aūt ſi Pa-
pe non poſſet reſiſti:nec iudicium poſſet de
eo ferri. In ipſius ptāte eſſet fidem chriſti
deſtruere:quod nullatenus eſt dicendum.
¶ Et per p̄dicta pꝫ etiam rñſio ad.c.nunc
aūt.in ſi.vbi dr̄ ꝙ cum qdam mali rumo-
res ꝯ Sixtum pontificem maximū ad con
cilium gn̄ale delati fuiſſent:ꝛ peteret a Va
lentiniano Auguſto vt iudicaret illus: ipſe
Imp̄ator in arbitrio p̄fati pontificis tribu-
it iudicare iudicium ſuum: q̄ꝛ per hoc pꝫ ꝙ
concilium ēt iudex ſit in leuibus ꝛ occultis:
lꝫ de his iudicare non poſſit: cuꝫ p̄bari nō
poſſint.Sed arbitrio ipſius reſeruant:vt a
ſolo deo qui eſt ſcrutator cordium: iudicet:
ſicut ēt dcm̄ fuit in cā Marcellini Pape.
¶ Ad tex.in.c.oues.ij.q.vij.quē.S.de tur
re cre.dicit eē tex.ꝯcilij,lꝫ aſcribat Euſebio
pape. Rñſum fuit ſ. quem tex. Gratianus i-
telligit de ſubditis criminoſis ꝛ īfamibus:
qui p̄latoꝝ vitā carpere ꝛ mordere ſunt pa
rati:non aūt imitari:ꝛ illū tex. glo.i.ibi in-
telligit de iudicijs temerarijs ſ. occultis cri
minibus prelatorum:licet ſint bone opinio
nis ꝛ fame: quod bene approbat text.in.c.
oues.vj.queſtione.i.ꝛ ibi quaſi per to.
¶ Ad verba illa que dicit eſſe octaue ſyno
di,que ſm eum formalr̄ dicunt. Porro ſi ſy
nodus fuerit ꝯgregata ꝛ facta fuerit de ſcā
Ro.eccl'ia. Queuis ambiguitas opꝫ vene-
rabilr̄,ꝛ cum ꝯuenienti reuerentia de p̄po
ſita qōne ſciſcitari ꝛ ſolonem accipere:ac p̄
ficere:vel p̄fectum facere. Non tn̄ audacter
ſententiam dare ꝯ ſummos ſenioris Ro-
me pontifices ꝛc. Rñ.ꝙ iſta auctoritas con
firmat auctoritatem cōcilij in ſummos pō
tifices,potius quā probet id ad qd̄ allegat:
vt de ſe pꝫ. Nemo.n.negat quin concilium
contra papam ꝛ ſedem ap̄licam venerabili
ter p̄cedere debeat:ꝛ ꝙ in ſententijs ꝯ eus
proferendis:non cum audacia ꝛ temerita-
te ſed cum modeſtia procedēdum ſit. Et il-
la auctoritas:in ver.queuis ambiguitas de-
notat ꝙ ꝯciliū de oībus cauſis Pape ſe ipe
dire poſſit:ex quo gn̄alr̄ ꝛ idiffinite loqtur.
¶ Ad tex.ꝛ no.per Hoſti. Jo.an. ꝛ alios.
in.c.lꝫ.de elec. Dum tex.ibi.dicit ꝙ ſpāle ali
quid ſtatuit in Ro.eccleſia:q̄ꝛ nō pōt ad ſu-
periores haberi recurſus. Rñ.ꝙ ille tex. nō
negat:quin papa habeat ſupiorem. Immo
excipiendo cām electionis in religs firma-
re vr̄ regulam: extra de ſponſa. cuꝫ apud.ff.
de penu.lega.l.nam qd̄ liqde.§.ſi. cum ſi. Si
igit in cauſa electionis papalis: pp̄ periculū
qd̄ eſſe poſſet in tractu tp̄is expectando ꝙ
concilium ꝯgregaret.ꝛ pp̄ difficultatem il-
lud congregandi:aliquid ſpāle ſtatuitur in
Ro.eccleſia:cum maior cautela adhidenda
ſit:vbi maius eſt periculum: de elec. vbi pi
culum.li.vj. Et pp̄ hoc electio Pape aliter
non ꝯfirmatur.Sed ipſe ſine alia confirma
tione ſtatim adminiſtrat:q̄ꝛ vt dicit glo. ſi.
in.d.c.lꝫ. Dum eligitur confirmatur ꝛ ſta-
tim hꝫ plenam ꝛ liberam adminiſtrationē
xxiij.di.in nomine dñi. Ergo vr̄ ꝙ in alijs
cauſis ipſius pape.vbi tm̄ non imminet pi-
culum:ꝛ in qbus pōt ad ſuperiores hr̄i re-
curſus:hoc ſpeciale priuilegium non habe-
at locum. Et ſic ꝙ ad cōciliū deferri dēant.
¶ Ad verba aūt Hoſti.ꝛ Jo.an. Dum di
cunt ꝙ nulla eccl'ia eſt ſupior eccl'ie Ro. ſed
ꝙ ipſa eſt ſuper oēs. In auc. de eccleſia. ti-
tu.§.i.colla.ix. Nemo hoc negat:ſed ipſi do-
cto.loquuntur de p̄cellentia ꝛ honore eccl'ie
Ro. Nos vo͛ vt ſupius dixi:loqmur de pa-
pa qui ab ea differt ſequeſtrata perſona ſua
de reſcrip.ſi gratioſe. lib.vj.
¶ Ad illationem aūt. Jo.an.dum dicit ꝙ
Papa pp̄ea dei iudicio relinquitur.ix.q.iij.
c.alioꝝ.ſatis abunde ſ. rñſum fuit. Dum di
ximus dicta iura intelligi de occultis deli-
ctis pape,que p̄bari non pn̄t:ꝛ p̄pterea cū
prima facie pro eo p̄ſumatur ꝙ bonus ꝛ iu
ſtus ſit.xl.di.nos. De occultis ꝛ ſecretis que
non p̄bantur:ꝛ de qbus non conſtat nō eſt
ingrendum nec iudicādum,ſed dei iudicio
relinquendus eſt papa. Et ꝙ ita intelligi de
beant iura hoc atteſtantia: pꝫ clare in.c.fa-
cta.ix.q.iij.vbi dr̄ facta ſubditoꝝ iudicātur
a nobis ingrendo.ſ.de eis:nr̄a vo͛ a dño iu
dicantur. Et declarando de quo iudicio lo
quatur ſequitur deteriores ſunt qui vitam:
moreſqꝫ bonorum corrumpunt:his qui ſub
ſtantias,aliorum prediaqꝫ diripiūt. Ex qui
bus verbis clare patet quod ſ. dictum fuit.
¶ Ad verba ꝛ determinationem concilij

Conſtantieñ. De q̃bus in bulla Martini
Pape quinti que hr̃ circa fi.in geſtis eiuſdẽ
concilij ꝯ Io.hus.ꝛ Io.Ethuiclef.hereſiar
chas. Quos ſpālr̃ interrogari mandat his
formalibus verbis. vʒ. Utrum credant ꝙ
papa canonice electus:ꝛ qui pro tpe fuerit:
eius ꝓprio nomine expꝛeſſo: ſit ſucceſſoꝛ bea-
ti Petri habeatq̃ʒ ſuppꝛemam poteſtatẽ in
eccleſia dei ꝛc. Ex q̃bus dicit ipſe.D.de tur.
cre.ꝙ ꝯſtat clariſſime papam excepto caſu
hereſis per quem a papatu decidit nullius
poteſtatis ꝙ̃ ſolius dei ſubiacere iudicio:
alias inquit non eſſet ſuppꝛema poteſtas in
eo ſed in alio cuius iudicio ſubijceret̃. Cũ
ſola potioꝛ ſedes inferioꝛes abſoluat.xxi di.
inferioꝛ. Nñ ꝙ omnis catholicus xp̃ianus
fatetur papam habere ſuppꝛemam poteſta-
tem ꝛ auctoꝛitatem in eccleſia dei. Sed ne-
gat̃ ꝙ per dicta v̾ba ꝓbet̃ ita chariſſime/vt
inquit ipſe ꝙ extra caſuʒ hereſis Papa nul
lius iudicio ſubiaceat. Nam ipſemet fatet̃
ꝙ in caſu hereſis papa hʒ ſupioꝛem eccleſiaʒ
vniuerſalem vel cõciliũ gñale pro ea. Et tñ
in dictis verbis Martini Pape hic caſus
nõ excipit̃:ſed ſimplr̃ dr̃ q̃t hʒ ſuppꝛemã au
ctoꝛitatem in eccleſia dei:ꝛ nihilominus in
cauſa hereſis iſta ſuppꝛema poteſtas eſt in
eccleſia:que eſt in papa:cum Papa in eccle-
ſia ꝛ eccleſia ī ipſo ſit ſemꝑ. Preterea illa v̾-
ba Martini non dicunt: q̃t habeat ſuppꝛe-
mam ſupioꝛitatem:iuriſdictionem vel po-
teſtatem. Sed caute loquendo dixit ſuppꝛe-
maʒ auctoꝛitatẽ que multũ inter ſe dr̃unt.
¶ Pro ꝯdimento aũt ꝑmiſſoꝝ omnium ꝛ
confirmatione dicte noſtre ꝯclõnis facit ſo-
lẽne decretum dicti concilij Conſtantieñ.
Quod in quarta eius ſeſſione ꝓmulgatus
fuit:in quo decretum extitit:q̃t ſynodus in
ſpiritu ſancto legitime congregata gñale cõ
cilium faciens:ac catholicam eccliam mili-
tantem repñtans,poteſtatẽ a xp̃o imediate
hʒ,cui glibet cuiuſcunq̃ʒ ſtatus vel dignita-
tis etiam ſi papalis exiſtat:obedire tenet̃:in
his que ꝑtinent ad extirpationem ſciſma-
tis ꝛ reformationem gñalem eccleſie dei tã
in capite ꝙ̃ in membꝛis. Per qḋ gdem de-
cretus:ſopita vr̃ omnis altercatio. Nec tũc
dici poterit concilium Achiefalon. Quia
vt.ſ.dixi:lʒ ibi deficiat vicarius xp̃i. Tamẽ
non deficit ipſe xp̃s principalis dñs. Iuxta
illud Matthei.xviij.c. Ubicunque fuerint
duo,aut tres in noĩe meo cõgregati:in me-
dio eoꝝ ſum. Quod firmat gl.no. in cle.ne

romani.in ver.conſonam. de elec. Et dicit
glo.in.c.i.de ſciſma.in ver. ſede vacante.li.
vj.quot non eſt veriſimile: q̃t filio dei pla-
cuerit ꝯrius intellectus. Aliter enim vide-
ret̃ gregem ſuum ꝛ eccleſiaʒ ſine paſtoꝛe re-
linquere:ꝛ dicit tex. de beato Petro in.c.i.
de hereti.lib.vj. ¶ Quibus ꝑmiſſis ſuppo
nendo ꝓut facimus q̃t qñ concilium ꝓce-
dit ꝯ Papam ſiue hereticum,ſiue ſciſmati-
cum:aut notoꝛie ꝛ ꝑtinaciter peccantem,ꝛ
eccleſiam ſcandaliçantem:vel ꝓ reformatio
ne gñali,aut alr̃ quõcunq̃ʒ. Chr̃s tunc in cõ
cilio reſideat in capite. Et qñ rñſiones que
ſupꝛa date fuerunt ad illa iura que dicunt
quot Papa a nemine moꝛtalium ſed a ſolo
deo iudicet̃:non ſatiſfaciant. Tunc adapta-
ri poſſet vna noua rñſio que nunc mihi oc-
currit.vʒ.quot ſi dicta iura itelligant̃ de iu-
dicio iudicatiuo:ꝛ de factis ſeu delictis pa
pe notoꝛijs vel que ꝓbari pñt.facta pape ſa
tis dñr dei iudicio reſeruari:qñ cõcilio ge-
nerali reſeruant̃. Tunc qꝛ concilium a xp̃o
poteſtatem hʒ imediate:vt dicit dcm̃ decre
tum. Et ꝓbant iura que dicunt poteſtatem
clauium ꝛ ſpm̃ ſcm̃ a xp̃o immediate datũ
fuiſſe diſcipulis oĩbus. Typum ecclie ꝛ con
cilij generalis gerentibus. xxiij.q.i.loqtur.
xxi.di.in nouo.habet̃ de peni.ꝛ remiſ. in.c.
noua.ꝛ excipitur Matth.xviij.c. Ibi ſi pec-
cauerit in te frater tuus ꝛc. ibi dic eccleſie.
Trãſumptiue de iudi.nouit.ꝛ Io. vltimo.
Accipite ſpm̃ ſcm̃. Quoꝝ remiſeritis pec-
cata ꝛc.ꝛ plenius.ſ.in ti. An vlc concilium
iuriſdictionem habeat.ꝛ ſeq.vbi copioſe ꝓ
batum fuit hanc concilij poteſtatem a xp̃o
eſſe:qꝛ xp̃o/vt diximus/in cõcilio ꝑſidente.
Dei iudicio iudicari dr̃ qcquid concilij iu-
dicio ꝯ papam terminatur: ꝑꝑ illud Mat-
thei.xviij.c. Ubicunq̃ʒ fuerint duo vel tres
congregati in noĩe meo in medio eoꝝ ſum.
bonus tex.ad hoc.i.q.i.ibi credo ergo adeſ
dñm ieſum inuocatus ꝑcibus ſacerdotum:
hr̃.xxi.di. de q̃bus. ꝛ.xxiiij.q.i.alienus. ꝛ in
concoꝛ.merito dici põt quot qñ iudicia pa-
pe deferuntur ad concilium deferuntur ad
deum. Et ꝯñr dici apte poteſt:quot iudicia
ꝛ acta cõcilij ſint iudicia ꝛ acta xp̃i:qꝛ actio
ſemper attribuitur capiti ꝛ pꝛimo mouen-
ti. Non aũt miniſtro:ſicuti ſcriptura nõ ca
lamo ſed ſcribẽti attribuitur. Cum igitur
chꝛiſtus dicto caſu in concilio reſidere cre-
datur. Et ita intelligantur tex.ix.q.iij.in.c.
alioꝝ.ꝛ in.c.facta.cum ſi. Et ea rõe qꝛ.ſ.xp̃s
in medio

in medio patrum concilium generale rite ⁊ canonice agentiũ eſſe creditur. Dicimus quot eccleſia vniuerſalis: que a concilio repreſentatur, errare non pōt. Cum dei ſpiritu regatur ⁊ gubernetur. Prout pſequitur Jo. an. poſt hoſti. in. c. a nobis. de ſen. exco. Nam xp̄o in nobis vel in medio nr̄m aut in eccl'ia ſua reſidente. Illa templum ſpūs ſcti facta eſt: illuminata eſt ⁊ a tenebris peccatoꝝ expiata eſt. Iuxta tex. formales. de pe. di. i. in. c. porro. §. ſi aūt illam. Unde dr̄ quot eccl'ia dei non hꝫ rugas nec maculā aliquā: vt dr̄ in. c. eccl'ia. ea. di. Qd̄ aūt deus iudicare dicatur: qn̄ concilium papam iudicat: induci pōt tex. in. c. inter oīa. §. ſed quem. de pe. ni. di. iij. vbi ad lr̄am dr̄. Sed quē ſacerdos iudicat: deus iudicat, cuius pſonaꝫ in eccleſia gerit, qui ergo ꝓ pctō a ſacerdote ſemel punitur, nō iteꝝ a dn̄o iudicabitur. Et beatus Jo. Chriſoſtomus. in. c. nemo. xi. q. iij. inquit. Nemo ꝯtēnat eccl'iaſtica vincula: non enim hō eſt qui ligat: ſed xp̄s: qui hanc poteſtatem dedit. Per que dr̄ nō incongrue dici: quot ſententia vel iudicium concilij dici poſſit iudicium xp̄i: quem repn̄tat ⁊ cuius noīe ⁊ poteſtate agit. ¶ Nec dicatur quot ſic ponerētur duo capita, vel duo principia qd̄ eſſet hereticum. xxiiij. q. iij. c. qm̄. cum ſi. Quia dcm̄ fuit ⁊ dr̄: quot eccl'ia eſt in Papa: ⁊ Papa in eccl'ia: ⁊ quot auulſo papa ꝓpter eius hereſim vel ſciſma vel aliud ipſius hereticale delictum. xp̄s concilio p̄ſidet: ⁊ ſic nō ſunt duo principia vel duo capita. Sed vnicum caput ⁊ vnicum principium: cum tūc papa hereticus: non caput qdē, ſed nec membrum dici poſſit eccl'ie. xxiiij. q. iij. cū aliqs. vbi dr̄: q exijt a veritate: a timore dei: a fide: a charitate exijt de caſtris eccleſie: etiam ſi per epi voces minime abijciat̄. Et tex. in. c. ſeq. dicit: ꝙ qui ab eccl'ia ſunt ſegregati dn̄r ſpm̄ dei non habere: ⁊. ī. Sed nec ille dicendus eſt eſſe in eccl'ia. Nec ad iſtas ſocietates ſpūs ptinere: qui omibus xp̄i ficto corde miſcet̄. Et. ī. neqꝫ. n. ſolum ad eccl'iam non pertinent: qui ſeparatiōis aperto ſacrilegio manifeſti ſunt. Sed ēt illi qui in eius vnitate corporaliter mixti per peſſimas vitam ſeparātur. ⁊ tex. in. c. certum. ea. ca. ⁊. q. dicit: certum eſt ꝙ qui impius demonſtratus eſt omnino ſeparatus eſt a deo. Sicut etiam ille qui anathematiçatus eſt ⁊c.

¶ Reſpondendum eſſet nūc impugnationi: quā facit idē. D. de turre crema. ꝯ ꝯcilia ⁊ decreta Cōſtantien̄. ⁊ Baſilien̄. in. d. ſua ſum. lib. ij. c. xcix. ⁊ centeſimo. dum dixit qd̄ decretum illud de poteſtate concilij a xp̄o immediate ꝓcedente ⁊c. Non eſſe decretū perpetuum ⁊ generale: ſed tm̄ fuiſſe tpale ꝓ illo concilio Conſtātien̄. Nec fuiſſe veꝝ decretum concilij eo ꝙ obedientia tm̄ Dn̄i. Jo. pape. xxiij. ad concilium conuenerat. Et alie due obedientie gregorij. xij. ⁊ Benedicti. xiij. non conuenerant ſed ꝯdicebant ⁊c. Sed alias huic heſitationi ſue rn̄ſum fuit ꝑme. Et pro nunc inq̄tum dicit ꝙ concilium tpe illius decreti non erat legitime congregatum. Rn̄. illud falſum eē. Quia ad ꝯgregationem canonicam ⁊ legitimam concilij gn̄alis: ⁊ ad hoc vt dici poſſit legitime congregatum: tria tm̄ ſunt neceſſaria: vt ꝓbat̄. xvij. di. regula ⁊ quaſi per to. vꝫ. Pape auctoritas in cōgregādo. citatio vel monitio. Et tpis p̄finitio ꝙ . lapſum fuerit: ſed hec tria interuenerant vt pꝫ ex geſtis dicti concilij tpe illo quo dcm̄ decretum ꝓmulgatū fuit. Nam ꝯcilium a Jo. xxiij. qui erat ī poſſeſſiōe papatus ꝯuocatum gn̄aliter fuerat debitis loco ⁊ tpe: citatis oībus ⁊ ſingulis cōcilio interuenire valentibus ſiue volentibus: vt pꝫ ex eius citatione. Nec erat opus vltra expectare nolentes vel non valentes venire: ſed epi qui ꝯuenerant erant in cōpetenti numero ⁊ expedire potuerunt incūbentia: vt diximus. ſ. in tit. Quot ⁊ qui epi vel p̄lati cōciliū agere poſſint, ergo ⁊c. Nas et hoc aperte docent oīa illa veneranda cōcilia antiqua: que qn̄qꝫ. cccxviij. nonnunqꝫ. cc. aliqn̄. cl. ⁊ ad plus. dc. xxx. epōs habuerūt. xv. di. canones. cum ſi. Unde cum dcm̄ cōcilium Conſtantienſe habuerit reqſita oīa. Ibiqꝫ interuenerint ⁊ Ro. pontifex: q ī propria ſede Petri ſedebat. Et Impator Sigiſmundus: per quos vlis totius eccl'ie iuredictio gerit̄. xcvj. di. duo ſunt. Prophanum ē dicere ꝙ dictum ꝯcilium non fuerit legitime congregatū. Eo ꝙ duo antipape ſciſmatici: cum eoꝝ obedientijs non ꝯuenerint: lꝫ citati eſſent. Nam lꝫ glo. in. c. venerabilia. xvij. di. dixerit: ꝙ conciliū generale ꝯſtituit̄ ex pōtifice Ro. vel eius legato: ⁊ oībus epis. Tn̄ vt diximus. ſ. ad eſſe gn̄alis concilij nō reqritur de neceſſitate ꝙ oēs ſint p̄ntes: ſed ſufficit ꝙ per habentem ptātem ſint rite citati vel moniti. Et tunc auctoritas oīm reſidet penes cōparentes ⁊c. quotquot ſint ⁊c. Alias neganda eēnt oīa illa concilia antiq̄

vt dixi, qḋ eſſet abhominandum. Creden-
dum igiẗ eſt cum Ambroſio.i.q.i.cum ſcri-
ptura. Dñm ieſum xp̄m ꝑꝫibus tot epoꝝ ⁊
ſacerdotum inuocatum eidem concilio aſ-
fuiſſe. Iuxta illud qḋ repromiſit. Matthei.
xviij. vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati i no
mine meo: in medio eoꝝ ſum. Per qḋ dñs
oſtendere voluit ꝙ nō multitudini ſed vni
tati deꝓcantium plurimum tribuiẗ: vt inquit
Cyprianus.xxiiij.q.i.alienus. Nam non in
cōgrue dici forte poſſet per ꝑmiſſa ꝙ ſacris
conciliorꝫ gn̄alium canonibus que per inſpi
rationes ſpūs ſancti dictata credunt detra-
hentes ip̄m ſpm̄ ſanctum blaſfemare ⁊ gra
uiter errare ꝯuincunẗ: ꝑ ea que ſcribit btūs
Grego.xv.di.in.c.ſicut. Quia dum vniuer
ſali ſunt ꝯſtituta ꝯſenſu ſe ⁊ non illa deſtru
it: quiſqꝫ ꝑſumit abſoluere quos ligant: aut
ligare quos abſoluunt. Et ꝙ ſpm̄ ſcm̄ blaſfe
mare videanẗ: q ꝯ̄ eoſdem ſacros canones
non neceſſitate compulſi ſed voluntarie ⁊
libenter ꝓterue agant, eſt tex. formalis Da-
maſi pape.xxv.q.i.violatores. vbi dixit glo.
ꝙ immo tales eo ipſo videnẗ excommunica-
ti ⁊ heretici.xix.di.nulli.⁊.xxv.q.i.generali.
¶ Ad id aūt qḋ dr̄: ꝙ dictum decretū nō
loquaẗ gn̄alr̄, ſed de illo concilio Conſtan-
tien. Rn̄. ꝙ qn̄ etiā hoc eſſet: non obſtaret.
Quia vbi eſt eadem ratio: idem iudicium ⁊
idem ius cum non appareat diuerſitas iter
illud ⁊ alia concilia. Ergo qḋ de vno dr̄: de
altero intelligaẗ neceſſe eſt: extra de trāſla.
ꝑla.c.inter corporalia. Et de ſilibus idem iu
dicandus.v.di.ad eius vero.iiij.di.deniqꝫ.
xvj.di.c.vlti.cum concor. de qbus per glo.
in.c.tranſlato. Addi ẽt pōt ꝙ cōcilium Ba
ſilieñ canonizauit ⁊ declarauit decretum il
lud concilij Conſtantieñ. extendi ad oīa cō
cilia p̄ntia ⁊ futura: atqꝫ ita indiſtincte in-
telligi debere. Non obſtat ꝙ ſedes aplīca
decreta concilij Conſtantieñ. non approba
uerit. Quia vbi ſynodus a Papa approba
ta fuiẗ, ꝯn̄r ⁊ eius decreta ſed ſynodus illa
cum ſuis decretis non tm̄ a Io.xxiij.in ꝑn
cipio. Sed a Martino quinto i fine appro-
bata fuit, vt conſtat ex dictis ipſius geſtis
ergo ⁊c. Item non reperiẗ iure cautum: ꝙ
ad validitatem decretoꝝ concilij neceſſe ſit
ꝙ papa exꝑſſe illa approbet. Immo ꝯ̄rium
ꝑꝫ in illis quatuor principalioribus ⁊ alijs
concilijs, ſi recte inſpicianẗ. Et ſi recte anno
tenẗ Bulle Martini: ipſe ⁊ ꝯcilium: ⁊ eius
decreta approbauit: immo hereticum eſſe de-
creuit: ſiquis auderet dicere ꝯ̄rium. Et ꝯ̄ de
terminationes eiuſdem concilij, alr̄. n. nec
ipſe Martinus fuiſſet verus papa: ſi ꝯciliū
non potuit ſtatuere: ⁊ Ioan.xxiij. ⁊ Bene-
dicium.xiij.⁊ Gregorium.xij. deponere de
papatu qḋ eſt ſtultus dicere. ¶ Idē quoqꝫ
reſpondeẗ ad impugnationē concilij Baſi
lieñ. qḋ Eugenius papa ſuis lr̄is approba-
uit: vt cōſtat in geſtis eiuſdem concilij: licet
.D. de turre cre. minus caute dixerit a dño
Eugenio illas lr̄as approbationis concilij
metu potiuſqꝫ voluntarie emanaſſe: eo ꝙ
quidam.d. Andreas orator Venetoꝝ ⁊ nō
nulli Cardinales minabanẗ eidem pontifi
ci: quod niſi concilio adhereret ip̄m ſolū de
relinquerent: quod qdes puerile ⁊ indignū
pontificie maieſtati vr̄. Nam ſi metus va-
nus ⁊ talis qui non cadat inconſtantem vi
rum nō admittiẗ in quocunqꝫ minimo ho
munciōe: de his que metus cā.c.cum dile
ctus.⁊.c.ſi.cum concor. q̄nto magis in pon
tifice Ro. qui nihil fatuus: nihil puerile: vel
qḋ prudentiam: grauitatem, ⁊ iuſtitiam ac
equitatem non ſapiat: ⁊ qui omnia rite ra-
tionabiliterqꝫ facere preſumitur.xl.di. non
nos. Nam ex perſona facientis preſumitur
qualitas facti.v.q.v.non omnis. vbi no.vij.
q.i.oīs.viij.q.iij.i ſum.⁊ ex̄ de pig. illo vos.
¶ Ad impugnationem vō ⁊ rn̄ones q̄s
adducit idem dñs de turre crema. ꝯ̄ gl. ſin
gularem in.c.ſi papa.xl.di. ſuper qua funda
ri vr̄ oīs ꝑmiſſa altercatio. de qua glo. dicit
ipſe in ſum. lib.ij.c.cj. parum curandū eſſe.
per rōnes quas ibi adducit. Et ꝑ dum dič
quod dicta glo. non loqtur aſſertiue ſed opi
natiue: per verbum credo. Rn̄. q̄t aduertiſ
ſe debuit: quod vbicunqꝫ glo. vel doctor, vel
iuriſconſultus rn̄det per vbum credo: idē
importat: qḋ affirmo ⁊ approbo. tex. ē ⁊ ibi
Bal. ⁊ alij. ff. de iniuſt. rup. ⁊ irri. teſt. l. ſiqꝫ
filio §. ſed ⁊ ſiquis. ibi ⁊ credo quod iure mi
litari teſtabiẗ extra de re iudi.c.cum olim.
ibi. ſicut credimus. qḋ exponit. Ioā. an.i. ſci-
mus. qḋ ſm̄ eum ꝓbaẗ. l. in ver. liquido. Et
ꝓpterea dicit ipſe q̄t credere ⁊ ſcire idē eſt
quodāmodo. Quia in iſto ⁊ in illo ꝯſcien-
tia eſt ſaluanda de iureiuran.c. ⁊ ſi xp̄s. ꝑ.
Rn̄. vnde dicit glo. in.c. ex lr̄is. in ver. vita
te. ⁊ ibi no. per doc. quod eque ꝑiudicat iu-
ramentum de credulitate ſicut iuramentū
de veritate: qḋ ẽt no. in.c.i.⁊.ij. de ꝯfeſſis. in
vj. Que tanto magis ꝓcedunt in caſu nr̄o:
qꝛ dicta glo. in.c. ſi papa non tm̄ loqtur per
verbum

verbus credo ſimpliciter ſed ibi addit vbũ certe.ibi certe credo: p qđ ſatis pꝫ ipſaꝫ glo. affirmatiue nõ ãt dubitatiue loqutã fuiſſe.

℄ Ad ſcđam impugnationem.d.glo.dum dicit quod non firmaẽ aliqua rõne: qꝛ contumacia ſit hereſis:ſed quod ita dr̃ ſymbolica ꝛ tranſumptiua loqutione:ꝛ quod argumenta ſumpta ex talibus nihil valent:cum nõ ſint ꝓpꝛie dicta. Rñ.quod rñdiſſe debuiſſet ad tex.ꝛ no.in.c cum contumacia.de hereti.in.vj.vbi per glo.ꝛ ſcribẽtes.no. Quõ ꝛ qualr̃ contumacia dicaẽ hereſis.Et ibi hr̃ quod cum per longam moꝛam qs inſordeſcit in delicto contumacie ꝛ contemptus. Suſpitio vehemens ex tali cõtumacia exoꝛta per talem pſeuerantiam tranſit in violẽtam pſumptionem.Contumax aũt ex violenta ſuſpitione:ꝛ qui mandatis eccleſie parere contemnit hereticus impenitens cẽſetur:ꝛ pꝛo heretico ſtatim ꝯdemnatur: vt dr̃ in illo tex.cum contumacia.Unde dixit Ber.gloſatoꝛ.in.c.lr̃as.de pſũp.in glo.pen. quod non vehemens pſumptio ſed violenta ꝯdemnationem inducit. Cum ergo Papa notoꝛie peccat:ꝛ monitus vt ſe coꝛrigat: pertinaciter pſeuerat:ꝛ ſe coꝛrigere ꝯtẽnit: ac incoꝛrigibilr̃ ſucceſſiuo crimine peccat:illam vehementem pſumptionem,que a pꝛincipio ꝯcepta erat ꝯ ſe quod male ſentire de fide,non parendo fidei: ꝛ mãdatis eccleſie: trãſire facit in violentam: vnde poſt hmõi violentam ſuſpitionẽ: ad ſententiam ꝯ eũ perueniri põt:vt dicit glo.no.in.c. inſinuatum.de ſymo.Et iſto modo veꝝ erit dicere,quod ꝯtumacia hmõi ſit hr̃ſis vere: ꝛ nõ ſymbolyce,aut metaphoꝛice, vel trãſumptiue. Et ita ĩtelligitur tex.quem glo. nr̃a alle. pꝛo rõe ſua.lxxxj.di.ſi qui ſunt pꝛ̃ſbyteri.Dũ auctoꝛitate Samuelis, ꝛ bti Grego. dicit quod pctm̃ Ariolandi eſt nolle obedire eccleſie,ꝛ ſcelus idolatrie eſt nolle acqeſcere:ꝛ ſequiẽ.Peccatum igiẽ, paganitatis icurrit: quiſqs dum xp̃ianum ſe aſſerit: pꝛ̃ceptis eccleſie obedire ꝯtemnit.Immo ſi bene cõſyderet totus tit.de hereticis: ꝛ animaduertaẽ ad veram diffinitionem heretici:oĩs hereſis q̃ꝫtũcunqꝫ ſtricta ſit contumacia dicitur,qꝛ ſiquis depꝛ̃henditur a fide deuiare,ꝛ ꝯtumaciter negligit,vel ꝯtemnit, ſe ꝯtinuo ꝛ illico poſt depꝛ̃henſionem erroꝛis, ad fidei catholice vnitatem ſponte recurrere:ꝛ errorem ſuum contempſerit publice abiurare: ac ſatiſfactionem ꝯgruam exhibere: ſtatim vt hereticus pertinax vigoꝛe ꝯtumacie ſue condemnaẽ,ꝛ curie ſeculari puniendus relinqtur:extra de hereti.ad abolendam. Ergo ſatis clare apparet.glo.nr̃am bene põderando ſingula eius verba:ꝛ intellectus ſancte:catholice:atqꝫ legitime ſentire ꝛ ꝯcludere dicendo ꝯtumaciã eſſe hereſim:vt ſupꝛa.

℄ Ad tertiam impugnationem, dum dicẽ ꝙ glo.illa eſt ꝯ tex.ſuũ ꝛ vnius pape ꝛ martyris:q eſt pꝛ̃ſtantioꝛis auctoꝛitatis q̃ꝫ vnus gloſatoꝛ. Rñ.hoc euidenter falſum eſſe: ſi bene ꝯſyderet illẽ tex.in.d.c.ſi papa. Non enĩ dicit:vt ipſe:ꝛ nonnulli alij atteſtanẽ:ꝙ papa non poſſit accuſari vel coꝛrigi niſi ꝓ ſtricta hereſi.Sed formalr̃ dicit niſi depꝛ̃hendatur a fide deuius ꝛc. Deuius aũt dr̃ qcũqꝫ extra viam poſitus a recta vie ſemita aberrat.Deuius vero a fide dr̃, qcunqꝫ a via fidei declinat:ꝛ extra viam poſitus apparet. Sed nemo eſt qui magis a recta fidei noꝛma aberret q̃ꝫ hereticus:q̃ꝫ ſciſmaticus: q̃ꝫ notoꝛius pctõr:obſtinatus:impenitens:ꝛ ĩcoꝛrigibilis,qui eccliam dei ꝯtẽnendo eius ꝛ chꝛiſti pꝛ̃cepta ſcandaliçat, ꝯfundit: ꝛ eius ſtatũ decoloꝛat. Qđ qdẽ ẽ hereſis: ſciſmaẽ: ꝛ ĩfidelitaẽ pctm̃ mãifeſtũ: ex tali ꝯtumacia ꝛ pꝛ̃fida obſtinatiõe ꝓueniẽs vt.ſ.oñdimus.

℄ Ad quartam:ꝙ hmõi glo. ſit ꝯ multos tex.ꝛ canones ſanctoꝝ ꝯcilioꝝ ꝛ maxime.ſ. ſcriptos:in eoꝝ rñſiõe ꝛ declaratiõe dũ ſingulis rñdimus ꝯ ꝓlixius falſuꝫ eẽ oñdimus.

℄ Quintam quoqꝫ impugnationẽ ipſius falſam eſſe demõſtrauimus ꝯñr in eo qđ dixit ipſe:ꝙ gl.nr̃a ſit ꝯ doctrinas clariſſimorum vtriuſqꝫ iuris doctoꝝ.Et ad dcm̃ Archi.in alle.c.ſi papa.ſ.illa glo. dum dixit: ꝙ denunciatio euangelica: fiat ad correctionẽ trñ:ꝛ ꝙ hec fieri non poſſit Pape cũ nõ habeat ſupioꝛem. Rñ.ꝙ Archi.ibi tranſit cũ opi.glo.ſi recte eius dicta ꝯſiderenẽ . Nam inq̃ꝫtum glo.dixit:ꝙ crimen Pape nõ poteſt denunciari:niſi inde poſſet accuſari: qꝛ inutilis eſſet denunciatio.Paucis vbis cõpꝛehendit duas partes denunciationis euãgelice:pꝛimam.vꝫ.ibi ſi peccauerit in te frater tuus:coꝛripe ipſum inter.te ꝛ ipm ſolũ. Que pars intelligi põt de pctõ ſecreto:ꝛ tibi tantum noto,qđ ꝓbari nõ põt, ꝛ ꝑ quo accuſari non poſſet. Et de iſta pꝛima parte intelligiẽ glo.ꝛ Archi.duꝫ dicit ꝙ iſta charitatiua denunciatio fit ad correctioneꝫ, ad quã compelli non põt:ꝛ que inutilis eſt:cũ in ea ſupioꝛem non habeat,niſi ſolum deus

qui eſt ſcrutator cordium: ꝛ ſecretoꝝ. Tãgit etiam glo. ſc̃das partẽ ꝛ tertias dicte denũciationis ꝛ correctionis euãgelice: que ſunt ibi: ꝙ ſi te non audierit: adhibe tecũ duos aut tres: vt in ore duoꝝ vel triũ ſtet oẽ verbum .i. vt hoc ꝓbari poſſit: extra de teſti. ls vniuerſis. ꝛ .c. cum a nobis. Et ſeqtur vltima ps: ꝙ ſi eos nõ audierit: dic eccl̃ie: q̃ſi .ſ. hoc ꝓbari poterit: vt eccleſia ipm̃ pctõrem corrigat: ꝛ niſi hac facere velit: eum veluti ethnicum ꝛ publicanum h̃ri faciat, qḋ bene ponderat ꝛ tangit glo. nr̃a. ibi. Niſi inde poſſet accuſari. Qḋ ẽt optĩe ſenſit Archi. ibi ſup illo verbo. glo. Dum dixit ꝙ Papa non poſſet ſtatuere: ꝙ accuſari nõ poſſit de hereſi: qꝛ ex hoc piclitaret tota eccl̃ia. Et ibi inquit Archi. nam ſic faciendo doceret hereſim, vnde videret̃ ſubuertere v̾lem ſtatũ eccl̃ie. ar. xxv. q. i. c. ſunt qdam: ꝛ .c. ſeq. ꝑ que iura: ꝛ per dicta glo. ꝛ Archi. ſic ꝯiuncta ꝛ declarata ſatis aperte ꝯſtat: ꝙ Papa tãs notorie: ptinaciter, ꝛ incorrigibilr̃ peccando, ſicut ſuſpectus de hereſi denũciari: accuſariq̧ poterit in concilio: cum facto ſaltem docere videat̃ hereſim: ꝛ atteſtari ꝙ ita ꝓut facit ipſe peccare liceat: ꝛ ꝙ illud qḋ facit nõ ſit pctm̃. In quo errore tollerandus non eſt: qꝛ hoc modo faciendo doceret hereſim. Et vt inquit idem Archi. vniuerſalem ſtatum eccleſie ſubuerteret. Pro quo bene facit tex. in d. c. ſunt quidam. ibi. qꝛ in hoc non ſententiam darc: ſed magis errare conuinceret̃.

℄ Ad ſextam impugnationem eiuſdẽ glo. dum dr̃: ꝙ .d. glo. eſt ꝯ̃ria multis alijs. glo. ꝛ ꝑ glo. in .c. mandaſtis. ij. q. v. que dicit, ꝙ Papa a nullo põt iudicari. ix. q. iij. alioꝝ. Nec ẽt ab vl̃i concilio. xvij. di. §. hinc ẽt. ar. ff. de legi. l. princeps. ꝑterꝙ̃ in hereſi. xl. di. ſi papa. Rñ. ꝙ ꝯ̃. Rñdendo ſingulr̃ ſingulis iuribus. q̃ dicta glo. ꝯ̃ria allegat, ſatis clare oſtẽſum fuit: ꝙ dicta iura ꝛ glo. ipſa ſe fundando ꝯ̃. eis loquunt̃ de occultis criminibus Pape: que ꝓbari non pñt. Et de iudicio ꝯſciẽtie: ꝛ bonitatis, vel malitie ipſius. Qḋ quidem iudicium deo relinquendum eſt: maxĩme cum pro ipſo Papa ꝙ bonus ꝛ ſanctus ſit: ꝓſumat̃. Nos ṽo loqmur ꝺ criminibus publicis ꝛ notorijs, vel que ꝓbari pñt: ꝛ q̃ v̾lem eccl̃ie ſtatum ſcandaliçare ꝛ ſubuertere vident̃. Pro qbus non alr̃ ꝙ̃ pro hereſi accuſari ꝛ puniri põt: vt dicit gl. nr̃a: qꝛ iſta eſt hereticalis q̃dam contumacia: que grauiſſime punitur, vt not. glo. iiij. q. i. in ſum.

℄ Ad glo. in .c. nemo. ix. q. iij. in ver. neq̧ ab omni clero. Rñ. vt ꝯ̃. ad .d. tex. Et inq̃tũ glo. dicit. ar. ꝙ concilium non põt Papam iudicare: vt extra de elec. ſignificaſti. ꝛ ſequitur ꝙ ſi totus mundus ſentẽtiaret i aliquo negocio ꝯ̃ Papam: dr̃ ꝙ ſentẽtie Pape ſtãdum eſſet. xxiiij. q. i. Hec eſt fides. Rñ. ꝙ mirum eſt: ꝙ tantus doctor nõ aduerterit: ꝙ glo. quam pro ſe alle. totum eſt ꝯ̃rium, dum rñdendo ad argumentum ſubm̃ ſtat cõtrario. Et ſic firmat ꝙ imo Papa a concilio iudicari põt: ꝛ ꝙ maior eſt ſententia concilij ꝙ̃ pape. Dum reddit rõnes concluſiõis: ꝛ intentionis ſue, atq̧ inqt: quot orbis maior eſt vrbe. xciij. di. legimus. Nam vltima opinio que ponit̃ a glo. dr̃ eſſe opinio ſua, ꝛ in dubio ſemꝑ eſt ſequenda vltima opi. gl. ꝛ doc. in. l. qui filium § ſabinus. ff. ad trebel. Ita etiam dr̃ de opiniõe Inno. quot .ſ. opi. vltima ipſius ſequenda ſit: vt inquit Bal. in auc. ex teſtamento. C. de colla. Quinimo glo. i. d. c. nemo. in totum eſt conformis gl. noſtre: ꝛ fuit eiuſdẽ gloſatoris: vt ps ibi. Itẽ cum papa peccat: põt eius pctm̃ ẽt eccl̃ie denunciari: ſm̃ admonitionem euangelij. ij. q. i. ſi peccauerit: ꝛ ſubdit: hoc determinaui. xl. di. ſi Papa. Per que verba ſatis patet: quot iſta proprie fuit opi. glo. predicte. quas dominus impugnãs pro cõtraria allegat.

℄ Ad glo. in .c. ſiquis pecunia. lxxix. di. Dũ dicit quot ſymonia large dr̃ hereſis: non ſecundum quot Papa vel alius de hereſi poteſt accuſari: eſt .ſ. errat in articulo fidei. Et paulo ꝯ̃. circa q̃õnem. Nunqd vxor poſſit repetere Papam maritum ſuum. Dum querit apud quem de hoc cognoſci poſſit: cum papa non habeat iudicẽ a quo iudicari valeat: niſi de hereſi: ſubdit dicta glo. rñdẽdo ad ſupraſcriptam q̃õnem: quot ſi reuocatur in dubium apud quem iudicem in caſu ꝓmiſſo conueniri debeat: non eſt cogendus ſtare iudicio alicuius iudicis. Sed excipere põt dicendo dn̄s eſt qui me iudicat. ix. q. iij. alioꝝ. ℄ Si aũt certũ eſt ꝙ matrimonium fuerit inter eos legitime ꝯ̃tractum: tenetur vxori reddere debitum ꝛc. Rñdeo quot dicta glo. vt ps ex ꝓmiſſis: ꝛ ex eius lectura, non dicit illud qḋ ſuppõit aduerſarius. vꝫ. quot Papa non poſſit deponi: niſi pro ſtricta hereſi: ſed bene dicit quot ſymonia de q̃ ibi: large dr̃ hereſis. Non aũt talis pro qua Papa vel alius accuſari poſſit: ꝓut accuſari poteſt, quãdo ꝯ̃ articulos fidei errat. Nõ .n.

ponit

ponit ibi ſpeciale aliquid in Papa:ſed gñā
liter loquit̃ de oībus. Preterea qñ hoc etiā
intelligeret̃ expſſe:ꝛ ita loqueret̃ prout ſup-
ponit. D. impugnās de ſolo Papa: ꝛ dice-
ret quot Papa non poſſit accuſari niſi de
hereſi:que ſit contra articulos fidei. Tamē
adhuc rñderi poſſet:prout ꝯ.quot papa talr
peccando: vt pmiſimus vr̃ non credere in
vnum deum nec deo,nec in vnam ſanctas
catholicam ꝛ aplicam eccliam: non ſeruan
do eius pcepta ꝛ mādata:ex qbus hereticus
ꝛ ſciſmaticus diceret̃: ſed reuera ſi recte in
ſpicimus.d.glo. hoc non dicit. Quinimo
reſpondendo ad qōnem de vxore Pape: ꝛ
ad tex.in.d.c.alioꝝ. ꝛ ad iura omnia dicen
tia Papam a ſolo deo iudicari prout reſpō
ſum fuit.ꝯ.propter verbum tenetur ibi poſi
tus:ſentire vr̃ quot ille tex.in c.alioꝝ.loqua
tur,vt diximus de occultis criminibus pa-
pe:ſed quot compelli poſſit etiam iudicialī
ter:vbi certum eſt quot peccet ad faciendus
illud qḋ iuris eſt. Quia vt dicit ipſa glo.ſi
certum eſt Mat̃m,ipſe Papa tenetur: ſi re-
quiratur reddere debitum : vel cogitur re-
nunciare papatui. Quod valde notandum
eſt:ad ea que ſupra diximus. Rñdendo vt
ſupra maxime dum glo.dixit quot cogēdus
non eſt,per qḋ verbum ſupponit:quot a iu
dice ſuperiore ꝛ ſic a concilio cogi poſſit, ſi
certum ꝛ claꝝ eſſet. Et ſentit intellectus da
tum ꝯ.illis iuribus: que dicunt Papam a
ſolo deo eſſe iudicandum: quot.ſ. loquātur
de criminibus occultis. Ex qbus omnibus
patet:quot glo. pdicte non ſunt contrarie.
glo. ꝛ concluſioni noſtre,ſed potius ſunt p
ea. ¶ Sicut etiam pro dicta glo. ꝛ cōcluſio
ne facit illud qḋ quaſi vbiqꝫ ſcripſit Augu-
ſtinus de Anchona in ſum. de eccleſiaſtica
poteſtate.q.vij.ꝛ arti.ij. Quem idem.d.de
turre cre.alle.pro ſe. Ubi idem Auguſtinus:
diſtinguendo de peccato publico ꝛ occulto
ſm beatum Auguſtinum in lib. de verbis
dñi:dicit iuxta ſententiam apoſtoli ad Thi
moteum.v.c.ibi. peccantem corā omnibus
argue:vt ceteri timeant. Dixit quot etiā pa
pa de peccato publico poteſt corā omnibus
argui,ſm illud v̇bum beati Auguſtini in
epiſtola ad Hieronymum vbi dicit: q̄ pro
veritate fidei minores maioribus reſiſtere
poſſunt:ſi tramitem veritatis ipſius fidei
relinquant. Cum ergo inquit ipſe iudaiça-
re:ꝛ ad iudaiçandum alios ꝓuocare iā ve
ritate euangelica promulgata: ſit ꝯ tramitē
doctrine euāgelice:merito Papa in tali ca-
ſu iuſte a quocūqꝫ fideli poſſet corrigi. Pro
ſequiturqꝫ idem Auguſtinus de Anchona
in.iij.ꝛ.iiij.art. Diſtinguen̄. eſſe in his que
repꝑhendunt̃ in papa:q2 quedam ſunt occul
ta peccata:que ſolum ſunt in malum ipſius
peccantis:ꝛ illius in quem peccat. Et in ta-
libus ſecreto monendus eſt.ꝛ ſeruādus or
do denunciationis euangelice. Et ſi in his
ſe non corrigit:deo vt ipſum puniat delin-
quendus eſt:q2 talia non ſunt arbitrij no-
ſtri ipſum repꝑhendere vltra: ſed que occul-
ta ſunt hoībus deo ſunt manifeſta: vnde di
cit ipſe ſicut oīa peccata publica ſe habēt in
iudicio humano:ſic omnia pctā nobis oc-
culta ſe manifeſte habēt in iudicio diuino.
Peccata aūt pape que publica ſunt,ꝛ redū-
dant in malum totius reipublice xp̄iane:
vt hereſis ꝛ ſubuerſio totius xp̄iane fidei ꝛ
huiuſmodi ſtatim corrigenda ſunt: etiā nō
ſeruato ordine denūciationis euāgelice ꝛc.
Et ita intelligit̃ reſpōſio Theologoꝝ ꝛ Au
guſtini de Anchona.quā inducit ꝯ glo.no-
ſtram. Juxta figurationem ꝯcluſionis quā
ſupra poſuimus.pro qua aperte faciunt ver
ba ꝛ ſententia ipſius Auguſtini ꝛ non con
tra:vt pꝫ ad ſenſum. Quia nos quoqꝫ in di
cta concluſione noſtra ſupponebamus Pa
pam ſciſmatiçare:ꝛ hereticare: quando no
torie incorrigibiliter ꝛ pertinaciter delin-
quit cum pꝛiculo periclitatiōis totius eccl̄ie.
¶ Ad illam autē auctoritatem Mathei.
xxiij.c.ſuper cathedram Moyſi ſederūt ſcri
be ꝛc.ꝛ.ꝯ.quecūqꝫ vobis dixerint:facite:que
aūt faciunt:nolite facere ꝛc. Rñ. q̄ ſaluator
noſter ibi loquit̃ de qbuſdam eoꝝ delictis
leuibus ꝛ occultis:vt de inani.gloria: irre-
uerentia ꝛ hmōi:qḋ pꝫ ibi dilatant.n.fim-
brias ꝛc. Nos v̇o loquimur de notorijs ꝛ
grauibus delictis eccleſiam vniuerſam ſcā-
daliçantibus. Preterea ſi xp̄s dicat eos non
eſſe imitandos,nec ſequenda eſſe mala eoꝝ
opera:attamen hoc non tollit : quin xp̄iani
malum exemplum ſequant̃: ꝛ fidē pdant:
cum videant legiſlatorem tā notorie ꝛ īcor
rigibilr̃ peccare, exiſtimando forte q̄ illud
tale eius delictum non ſit peccatum: iuxta
illud Leuitici. Si peccauerit ſacerdos qui
eſt vnctus peccare faciet populum ꝛc.
¶ Et hec quidem ſufficiant quoad canoni
çationem ꝛ ſuſtentationem glo.ꝛ ꝯcluſiōis
noſtre pdicte. Que equo lōgius q̄ꝫ ꝓpoſue
ramus:nos traxerunt tū q2 mā eſt curioſa

difficilis ⁊ diuerſimode a doctoribus tra-
ctata ⁊ dubitabilis reddita:ſtantibus opi-
nionibus neotericoꝝ placere ſtudentiū. Tū
etiam qꝛ cupiebamus quicqd dubij ſupfue-
rit per alios eminentioris doctrine poſt re
ſponſiones nr̄as ꝓ vitate catholica melius
reſolui. Quis hoc ſuperfluo labore venerā
dum ſacrūqꝫ Baſilieñ. ꝯcilium nos forte le
uauerit ſeſſione eiuſdē. xx. Ubi in decreto ⁊
titulo de numero ⁊ q̄litate Cardinaliū §. ſi
qn̄ Papa formalr̄ dicit. Si qn̄ papam (qđ
abſit) negligentē aut remiſſum: ſeu agentē
que ſtatū illius non decent. Ipſi Cardina-
les ſi hoc inſpexerint filiali reuerentia ⁊ cha
ritate tāqꝫ patrem obſecrent vt officio pa-
ſtorali honoriqꝫ ac debito ſuo ſatiſfaciat. Et
primo qdem aliqs vel aliq de per ſe. Dein-
de ſi ſe non corrigit oēs collegialr̄: acceſſitis
qbuſdam nobilibus ꝓlatis, ꝓteſtabunt ⁊ di
cent ꝙ ſi non abſtinuerit, primo gn̄ali con
cilio eum defferrent: ſubdens pro ſalute pō-
tificis ⁊ bono publico eius odium vel aliđ
quicqꝫ timere non debeant dūmō reueren
ter ⁊ charitatiue id agant ⁊c. Per que ma-
nifeſte ꝯſtat ꝯcilium gn̄ale glo. in. c. ſi papa.
xl. di. ⁊ concluſionem nr̄am de qua ſ. circa
denunciationem euangelicam approbaſſe.

¶ Reſtabat de tertio ſtatu pape ſiue papa-
tus diſſerere vt oſtenderemus tertiam cāz
ꝯgregandi ꝯcilij gn̄alis. Cum. ſ. ſede papali
per mortes ſeu priuationē vacante de ſum-
mo pontifice ꝓuidendus foret: Cardinaliū
collegio forte deficiente ſeu inabili exiſtente.
Sed qm̄ de hoc ſ. in titulo quibus ex cauſis
concilium gn̄ale ꝯgregari poſſit vel debeat
ſatis abunde tractabimus, ne ſupfluis labo-
rando idē ſepius repetamus vidēda ſunt q̄
ibi in 3º eiuſdē qōnū tractatu repoſuimus.

¶ Idem Io. D. de turre cre. lꝫ pertinaciter
ſupraſcriptā glo. ⁊ ꝯclōnem impugnet. Ta-
men cum alr̄ nō poſſet forte euadere abſur-
dum inconueniens ac manifeſtum ſubuer-
ſionis totius eccleſie periculum. Si Papa
notorie ⁊ incorrigibilr̄ peccans tolleraret.
Uidenſqꝫ forte ꝙ hec peccādi pertinacia ⁊
impenitudo dicit̄ hereſis. in. c. xvj. dicte ſue
ſum. Tradidit ſex remedia: q̄ attentari poſ
ſe dicit ꝯ Papam moribus incorrigibiliter
deformatum: ⁊ cum fidelium ſcandalo po-
teſtate ſua abutentem. Eccleſie dilapidato-
rem: ⁊ beneficia eccleſiaſtica non niſi per ſy
moniam ꝯferre volentem: que qdem reme-
dia: qꝛ iudicio meo parui ſunt momenti: ⁊

parum prodeſſe poſſent: quando ceſus con
tingeret: iccirco circa ipſa ⁊ eius dicta vlte
rius non inſiſto.

¶ Que ſententia pape an cōcilij preualeat
ſi contraria vel diuerſa ſentiunt.

Affert ſe tandē tertium illud
principale queſitum non mi
nus difficilis q̄ꝫ piculoſe que
ſtionis. Que nam iſtoꝝ ſen-
tentia ꝓualere debeat pape. ſ.
an concilij: ⁊ cui potius parē
dum ſit. Ubi ꝯria aut diuerſa inter ſe ſen-
tiunt: determinant, atqꝫ ꝑcipiunt. Et q̄uis
determinatio qōnis iſtius pendere videat̄
ex his que ſ. deducta fuerunt circa poteſta-
tem pape in concilium ⁊ eꝯ. Attamē qꝛ ibi
dictus fuit ⁊ colligi vr̄ ꝙ regulr̄ Papa ma
ior eſt ꝯcilio, licet in aliqbus caſibus eo mi
nor videat̄. Cum ab ipſo iudicat̄: vnde vt
ſupra dixi vr̄: ꝙ ſe ad inuicem habeāt tāqꝫ
exceſſum ⁊ excedens. Propterea ad tollen-
dam oēm ꝑplexitatem, pro clariori ſ. dicen-
dorum ꝯcluſione. Dicendum vr̄ cum beato
Tho. in ſcđo ſententiaꝝ. di. vlti ꝙ poteſtas
ſuperior ⁊ iferior duplr̄ ſe poteſt hēre. Aut
enim ⁊ ꝑ inferior poteſtas ex toto orit̄ ⁊ re
gulatur a ſupiore. Et tunc qꝛ tota virtus ⁊
iuriſdictio inferioris fundat̄ ſuper virtute
ſupioris: ideo tūc ſimplr̄ in oībus eſt magis
parendum ꝓceptis ⁊ ſententie ſupioris q̄ꝫ
inferioris: ſicut in ſili dicemus in nālibus:
ꝙ cā prima plus influit in cauſatum cāe ſe-
cunde: q̄ꝫ faciat ipſa cā ſcđa: vt hr̄ in lib. de
cauſis: ſm̄ eum. Ites ſicut ſe hꝫ poteſtas dei
ad omnem creatam poteſtatem. Ita ſe hꝫ
poteſtas ſuperioris ad ptātem inferiorem:
vt principis ad ꝓconſulem. Sic ēt ſe hꝫ po-
teſtas pape ad oēm poteſtatem alioꝝ ꝓlato-
rum in eccl̄ia dei: qꝛ inqt ipſe: ab ipſo papa
gradus dignitatum diuerſi in eccl̄ia diſpo
nunt̄ ⁊ ordinantur: vnde eius poteſtas eſt
quoddaꝫ eccl̄ie fundamentum: vt pꝫ Mat-
thei. xvj. ⁊ ita in oībus magis obedire tene
mur Pape q̄ꝫ epīs: Archiepīs: aut ꝓlatis:
vel quā teneant̄ Monachi Abbatibus ſuis
abſqꝫ vlla diſtinctione. Alio modo ⁊ ſcđo
poteſtas ſuperior ⁊ inferior, poſſunt ita ſe
habere: quot ambe ordinent̄ ex vna q̄dam
ſuppꝛema poteſtate. Que vnam alteri ſub-
dit ſm̄ quot vult. Et tunc vna non eſt ſupi
or niſi i illis in qbus vna ſupponitur alteri

a ſuppꝛema

a ſuprema illa ptãte Et in iſtis tam ſupiori q̃ inferiori eſt obediendum: ⁊ iſto ſecundo modo (dicit ipſe) ſe hẽre ptãtẽ Archiepi ⁊ epi, que ambe deſcẽdunt a papa. Et reſpectiue pſident ſubditis ⁊c. Pro quo faciunt no. in. c. paſtoralis. de offi. ordi. vbi hr̃: qbus caſibus ⁊ quõ ſubditi epoꝝ ⁊ ſuffraganeorum: ⁊ ipſi epi ſubſint ſuis Archiepis Metropolitanis. Et qbus caſibus dicti ſubditi potius parere debeant ⁊ teneantur ſuis epis q̃ archiepis ⁊c. ¶ Quãuis aũt iſta diſtinctio beati Tho. non vſquequaq̃ conueniat caſui nr̃o: nec q̃õnem iſtam ſoluat. Quia ipſe loqtur in iuriſdictionibus diſtinctis: ſingularibus: ⁊ ſeparatis. Nos pro ſumus in caſu vnice iuriſdictionis vnite ⁊ connexe ꝑ vnitatem ſacroſancte ecclie. Ubi duo pncipia vel duo capita diſtincta põere nõ lꝫ: ſed vnicum tñ caput corpori ſuo vnitum atq̃ coniunctum: in quo qdem capite ⁊ corpore omnis poteſtas ⁊ iuriſdictio: que in eis reperitur collocata fuit: ⁊ deriuare dignoſcit a dño noſtro Ieſu xp̃o: qui eſt ſummus oĩum princeps: Rex regum, ⁊ dñs dominantium. Ita tñ vt hec poteſtas ⁊ iuriſdictio a Petro hoc eſt a capite inciperet, ⁊ ſucceſſiue in aplos omnes veluti in corpus totum vlis eccleſie diffunderet: vt belliſſime inqt Leo Papa. xix. di. in. c. ita dñs. ⁊ Anacletus Papa. in. c. in nouo. xxi. di. d quo ſupra latiſſime diximus: cum de poteſtate cõcilij diſſereremus: concludendo papã eſſe in eccleſia, ⁊ eccleſiam in papa. Et q ipſo deficiẽte xp̃s vt verꝫ ⁊ principale caput huius miſtici corporis in ipſa ecclia pſidet: ⁊ q ppea tunc omnis poteſtas ⁊ iuriſdictio eccliaſtica in ipſa ecclia reperiebat ⁊ per eam exerceri libere poterat ⁊c. Attamen inherentes ſcd̃o membro diſtinctionis beati Tho. ſaluo ſemꝑ manẽte vnitatis eccliaſtice articulo. Inferendo ad principale q̃ſitum nr̃m, dicere forte nõ incõgrue poſſemus: q iſta poteſtas eccliaſtica que ab eodẽ fonte ⁊ ſummo pncipe nr̃o xp̃o ieſu pceſſit (vt diximus) Et que primo in Petro ſummo pontifice veluti in capite: ⁊ in eius ſucceſſoribus canonice intrantibus collocata fuit. Ac deinde in mẽbra hoc eſt in eccliam vlem ab eadem origine defluxit: in capite ipſo conſeruari, diſponi, ⁊ exerceri per ipſum caput ⁊ ſummum pontificem debꝫ donec in ſede Petri ⁊ in illa priſtina ſua puritate pmãſerit. Quodq̃ eo caſu auctoritas ⁊ ſentẽtia ipſius Pape ſemꝑ veneranda ſit, ⁊ maior exiſtat q̃ concilij: ⁊ totius orbis. Cum rõ naturalis exigat vt capiti: qđ miſterioſe collocatum fuit a diuina pudẽtia in ſupiori arce corporis nr̃i membra omnia ſubſint: pareant: ⁊ obſequant. Cum non liceat mẽbra ipſa a ſano ſuo capite diſcedere. xij. di. non decet. de con. di. iij. celebritatem. extra de pſcrip. cum non liceat. Sed nec qdẽ lꝫ q caput membra ſua deſerat, q ſi fecerit in pniciem ſuam redundabit. de his que fi. a pla. ſine conſen. capi. nouit. Unde hac naturali ⁊ metaphorica conſyderatione dr̃. q ſi iſtõ caput nr̃m efficit languidum. Et in veſanã freneſim hoc eſt in hereſim: in ſciſma: in crimen tale notorium: qđ vniuerſum corpus ecclie perturbet: ſcandaliçet: ⁊ decoloret: incidit. Tunc ecclie huius militantis corpus vniuerſum conſiderans q hoc caput adulterinum ⁊ peruerſum. Medelam vel antidotum aliqđ ab ipſo corpore recipere non vult. Ut ſanitatem recuperet: abſciſſo hoc corrupto ⁊ putrido capite: vero irrephenſibili: ⁊ ſcĩſſimo capiti ſuo hoc eſt xp̃o adherere põt. xxiiij. q. ij. ſane. il. ij. extra de ſacra vnc. c. i. vſi. ſed vbi. iiij. q. iij. engeltrudam. glo. no. in. c. ſi papa. xl. di. ⁊ in. d. c. nouit. de quo ẽt ſupra latiſſime dcm̃ fuit. Et ppea ppius accedendo pro clariori intelligentia eoꝝ que in hac difficili q̃õne ſcribunt. Tres ſtatus papatus hoc quoq̃ loco cõſyderare poſſumus. Primo vbi papa eſſet vnicus ſed hereticus vel ſciſmaticus, aut alr̃ a fide deuius. Scd̃o vbi papatus eſſet diuiſus: q: ſciſma eſſet in eccleſia: ⁊ plures de papatu cõtenderent. Tertio vbi Papa eſſet vnicus ⁊ catholicus rationabiliter ⁊ legitime in ſede beati Petri reſidẽs. ¶ Primo caſu cõĩter ⁊ quaſi pro regula ab omnibus concorditer dici conſueuit: q ſi papa ſit hereticus ⁊ a fide deuius. xl. di. ſi papa. xix. di. anaſtaſius. ſeu vbi eſt ſciſmaticus vel apoſtaticus: q: forte pecunia vel per impſſionem in papatus illegitime ſe intruſit. lxxix. di. ſiqs pecunia. his ⁊ oĩbus ſilibus caſibus: ſentẽtia concilij maior erit q̃ ſnĩa pape: ⁊ ideoq̃ concilio potius q̃ pape parendum eſt. ¶ Idem quoq̃ dr̃ ⁊ ſcd̃o caſu. vꝫ. cum ſciſma eſt i eccleſia papatuſq̃ diuiſus eſt: q: forte duo aut plures: diſcordantibus Cardinalibus: electi fuerunt: ⁊ vnuſqſq̃ eoꝝ pțendit papatũ penes ſe eẽ. lxxix. ſi duo. Rõ aũt quare dictis caſibus maior ſit ſententia cõcilij q̃ pape:

z quare illi potius parendum ſit q̃ꝫ Pape
eſt illa de qua ſ̄. totiens meminimus. Quia
cum tunc papa hereticus: ſciſmaticus: ſymo
niacus: vel apoſtaticus a fide omnino deui
us ſit: ac extra gremium z vnitatem fideli-
um z ſctē matris eccl̃ie. d. c. ſi papa. d. c. ſiqs
pecunia. c. in noīe dñi. xxiij. di. z. d. c. ſi duo-
bus ſi. Et ꝯñr excōicatus ſit exauctoratus:
oī prorſus poteſtate: iuriſdictione: z aucto-
ritate papali priuatus. de heret. excōicamus.
iunctis iuribus de qbus ſ̄. in ti. de iuriſdi-
ctione concilij ꝯ papas. Non mirꝫ ſi dictis
caſibus dr̄ minor concilio: q2 cū non ſit mē
brum eccl̃ie minor dr̄ q̃libet viliſſimo xp̄ia-
no. Juxta illud Matthei. v. c. qui ergo ſolue
rit vnum de mādatis iſtis minimis: z do
cuerit ſic hoīes minimus vocabit̄ in regno
celoꝝ. Et illud ibidē qđ ſi ſal euanuerit: in
quo ſalieť, ad nihilū valet vltra niſi vt mit-
tať foras: z conculceť ab hoībus zc. Et iſtā
qdem regulam ponere z quaſi firmare vr̄
glo. in ſũ. in. c. ſicut ingt. ij. q. vij. que dicit:
q̄ ſicut Papa iudicari pōt in aliqbus a cō
cilio gñali: ita z Metropolitanus a ꝓuin-
ciali. Et ad obiectiōem que fieri ꝯſueuit q̄
papa gñali: z Metropolitanus concilio ꝓ-
uinciali eſt maior. Rñ. illud eſſe verꝫ in fa-
ctis alienis: ſed in factis ꝓpriis z vbi conci
lium ipſos iudicare pōt. Tūc papa vel Me
tropolitanus minor eſt q̃ꝫ concilium. Et q̃ꝫ
uis glo. mentionem non faciat de papa: tñ
idem in ſũ dicimus de Papa reſpectu cō-
cilij gñalis: qđ in multis cōparať ꝓuincia-
li. Et iſto qdem modo dicendum erit: ꝓut
ſupra meminimus, q̄ papa z concilium ge
nerale ſe ad inuicem hñt tanq̃ꝫ excedens z
exceſſum. Tertio aūt caſu ī quo maius du-
bium ingeri vr̄: qñ. ſ. Papa eſſet vnicus z
catholicus: ſi inter ipſum ex vna z vniuer-
ſum corpus concilij ex altera oriret̄ diſſen-
ſio z controuerſia ſuper aliquo articulo fi-
dem tangente: qui in concilio determinan-
dus foret: z papa vnum aſſereret z vno mo
do decidere z terminare vellet conciliū vo
ꝯ.ium: vt puta q̄ tale qđ eſſet hereſis: vel q̄
papa pp̄ talia facta vel hr̄ticalia v̄ba eēt de-
clarandus iudicandus z puniēdus vt here
ticus, vel nō: cuius aſſertiōi: vel ſnīe: ſi ꝯria
declararent z ſentirēt magis ſtandum pa-
rendumqꝫ foret circa quā difficilē z piculo-
ſas heſitationē dici forte poſſet q̄ h̄ caſu ꝓ.
¶ Diſcurrendo per aliquas cās in qbus di
ci conſueuit auctoritatem: iuriſdictiones z

ſententiam concilij gñalis maiorem eē: eiqꝫ
potius q̃ꝫ ſentētie pape obediendū fore ſen
tentia concilij ꝓualere dꝫ z potius attendi
q̃ꝫ ſententia pape, z rō eſt: q2 ad eum, qui ex
aliquo capite ꝓtendit̄ eē iudex ſpectat ante
oīa cognoſcere: nunqđ ſua ſit iuriſdictio. ff.
de iudi. l. ſiquis ex aliena. extra de reſcrip. c.
ſuper lr̄is. vbi per Abba. Panor. z alios z
per Bar. z legiſtas. in. l. ꝓſcriptione. C. ſi con
tra ius. vel vtili. publi. in. l. ij. ff. ſiquis. ī ius
vo. non ſer. z in. l. qdā conſulebant. ff. de re.
iudi. maxime qñ exceptiones ille: quas pōit
idem Abb. in. d. c. ſuper lr̄is. non obſtant:
vnde videreť q̄ dubitando: de iuriſdictio-
ne concilij: ad ipm̄ ſpectet declarare ſe eē iu
dicem cōpetentem talis cauſe ipſamqꝫ talr̄
iudicando diffinire: z ſi diceret̄ q̄ idem di
ci poſſet de Papa: q2 ipſe quoqꝫ cognoſcere
poſſet: nunquid ſua eēt iuriſdictio. Rñ q̄
hoc nō eſt verꝫ: q2 pro gñali regula hr̄: q̄ pa
pa hꝫ vlem z ordinariaꝫ iuriſdictionē per
vniuerſum orbem. ix. q. iij. cuncta per mun
dum: iccirco niſi deť fallētia in qua alter ꝓ-
tendit ad ſe ſpectare iudicium: ipſe hꝫ regu-
lam pro ſe: z ideo non ipſe. Sed ille de cu-
ius iuriſdictione dubitatur cognoſcere hꝫ:
nunqđ ſua ſit iuriſdictio: z ſic determinan
do iudicare poterit in negocio ꝓncipali ni-
ſi de ꝯrio legitime conſtet. Hanc qōnē nr̄aꝫ
in ſpē breuiter tetigit dñs Petrus de mon
te in trac. ſuo de poteſtate Pape z cōcilij §.
ſexto quero quot perſone: z latius ꝓſeqtur
Feli. in. d. c. ſuper lr̄is. in. xj. col. v̄ſi. an ſua ſit
iuriſdictio: z dicit dictus. d. Petrus ſe cre
dere q̄ ſi duo ꝯtenderent de papatu: z Car
dinales non cōgregarent vel non conueni
rent ad congregandū concilium: q̄ auctoꝛi
tas z poteſtas conueniendi ꝓlatos ad con
cilium gñale ſit penes quoſlibe. archiepos
z alios ſuperiores ꝓlatos: quoad ſubditos
vel ſubiectos ſuos. xviij. di. ſi eps. z ſi nō cō
ueniant in termino eis aſſignato: q̄ cōuin
cunť negligētes: z poteſtas reſidebit penes
venientes: lꝫ pauciores. Credit tñ cōſultius
eſſe: q̄ tunc minor pars cōgregata aliis no-
lentibus accedere ꝓnunciet ſe cōſtituere ge-
nerale cōcilium et penes ſe eē iuriſdictionē:
qđ facere pōt iudex ſm̄ no. in. d. l. ſiquis alie-
na. Ubi per Bar. et ff. ſiquis in ius vo. non
ier. l. ij. p Inno. extra de dilatio. ꝓterea z de
iudi. ceteꝝ. vbi aliqđ per Modernos: p que
dicit idem Feli. et bene: poſſe inferri et que
ri: vtrum ſicut conciliū eſt iudex cōpetens

vbi agiť

vbi agiṫ de crimine pape:ſaltes qualificato
illis modis quos ponit gl.trita l.c.ſi papa.
xl.di.ita ſit ēt iudex competens in cognoſcē
do an crimen qḋ opponiṫ pape ſit tale qua
le eē opꝫ:vt concilium iudicare poſſit:et qꝫ
pro parte affirmatiua bene facit regula:que
hꝫ quot iudex cāe ꝑparate: eſt etiam iudex
cāe ꝑparantis.l.ordinarij.ṽſi.ab eo iudice.C.
de rei vendi.et in.l.minor. in ſi.princi.ff.de
euic.vnde iudex eccliaſticus qui abſoluit a
iuramento ꝑſtito in ꝯctu ſimulato:erit etiā
poſtea iudex ſuper illa ſimulatione: de quo
per Bald.in.l.ordinarij.C.de rei vendi.per
Pau.de ca.in.l.ij.ad ſi.C.vbi ⁊ apud quem.
⁊ per Alex.de Jmo.in.l.quotiēs.C.de iudi.
go ſi ita eſt.ꝯñs erit dicere ſm eum ꝙ con
cilium cognoſcens an tale quid qḋ pape op
poniṫ,ſpectet ad cognitionem ⁊ iuriſdictio
nem concilij:poſſit ēt iudicare de ipſo cri-
mine.ſ.an verꝫ ſit ꝙ papa illud cōmiſerit ꝑ
dictam rōnem. Nam dubium nō eſt ꝙ cō-
cilium cognoſcit de hereſi pape:⁊ ſic de cau
ſa ꝑparata:ergo abſurdū ⁊ inſulſum eēt di-
cere:ꝙ cognoſcere non poſſet de cā ꝑparan
te:puta ꝙ crimen illud: qḋ pape opponiṫ:
ſit vel non ſit hereticum. Pro quo bene fa-
cit qḋ voluit Archi. ⁊ alij in alle.c.ſi papa.
xl.di.⁊ in.c.in fidei.de hereti.in.vj.vbi con
cludunt concilium eſſe iudicem:⁊ cognoſce
re poſſe de occulta hereſi pape: ⁊ nunqd il-
la ſit hereſis vel non:⁊ pro dicta concluſiōe
facit tex.in.c.ſi iudex.de ſen. excō. in.vj.vbi
hꝛ̃ ꝙ iudex eccliaſticus cognoſcit:an deten-
tus per iudicem laycum:ſit clericus vel nō:
eoqꝫ reperto clerico iudicat ēt de cā princi-
pali ⁊ ad hoc faciunt no.per Lap. ⁊.d.Car
di.poſt eum in cle.pñti.in.vj.q.de cenſi.vbi
deciditꝛ ꝙ ſi dubitaṫ de qualitate ꝑſone:pu
ta ꝙ quis ſit vel non ſit clericus : ꝙ iudex
eccliaſticus dꝫ adiri:⁊t per iura ibi per eum
allegata. Unde ēt dixit Abb. panor.in.c.ſi
clericus.de fo.cōpe.i.viij.col.ṽſi.ſed tu dic.
ꝙ ſi iudex non cognoſcit niſi de delicto no
torio,ſicut dicimus ꝺ conſeruatore. de offi.
dele.c.vlti.lib.vj.ſi negaṫ qualitas ſup q̄ fun
daṫ iuriſdictio:puta qꝛ dr̃ ꝙ tale delictum
non eſt notorium:ꝙ tunc iudex ille qui co-
gnoſcere haberet de principali,ſi tale eēt:co
gnoſceret ēt de illa qualitate tanq̄ꝫ de ꝑpa-
rante:⁊ ita ꝓcedit glo.in.c.i.de offi.deleg.⁊
glo.in.c.accuſatus.de hereti.in.vj.vbi dr̃ ꝙ
inqſitor non pōt cognoſcere de diuinatiōi-
bus:niſi ſapiant manifeſtam hereſis. Et tñ

hoc non obſtante,de hac cauſa preparante:
hoc eſt:nunqd ille ſapiāt manifeſtam here-
ſim ingrere poterit:ꝙ verꝫ eſt niſi hoc noto
rie conſtaret:⁊ ꝓſequiṫ Gemi.in.d.c.accu-
ſatus.§.ſane corroboranṫ ꝑdicta qꝛ qñ iuriſ-
dictio alicui cōmittiṫ i aliqua cā:oīa illi cō-
miſſa eſſe cenſenṫ:ſine qbus cā ipſa expedi-
ri non pōt:extra de offi.dele.c.i.iuncta eius
glo.ſi.c.ꝑterea.c.ſignificaſti. ⁊.c.prudentiam.
in ſi.⁊ ſic pꝫ per ꝑmiſſa:et per illa que ſcri-
pſimus ſ.in tractatu diſpōnis.§.qs conci-
lium conuocare poſſit.verſi. alr̃ quoqꝫ.vbi
legitima ⁊ qua incōuincibili rōe clare oſtē
dimus:ꝙ ſi eēt contentio inter papā et con
cilium vel ꝑlatos conciliares: nunqd opus
eēt vel non eēt concilio:quot ꝑualere dꝫ ſen
tentia concilij. De quo articulo latius dice
tur.i.ṽſi.quinta cā. Et ita ſententia cōcilij.
Jn hoc quoqꝫ dubio decidēdo et in cogno
ſcēdo de qualitate criminis:qḋ pape oppo-
nitur,vt conſequenter cognoſcat an ſua ſit
iuriſdictio maior erit q̄ꝫ ſentētia pape:ma-
giſqꝫ erit attendenda rōnibus et iuribus.ſ.
pro hoc allegatis. ¶ Scd̃a cā eſt:qñ tracta-
tur de fide ſtabilienda vel firmanda vt de
articulis ipſius fidei:et pertinentibus ad il-
los. Tūc.n.q̄ꝫuis papa eēt vnicus et catho
licus. Si in cōfirmandis et ſtabiliendis ar
ticulis fidei ſolus vnum ſentiret: et vl̃e con
cilium aliud:ſtandum potius eēt ſententie
concilij q̄ꝫ pape:et illa magis eēt attendēda
et obſeruanda. Jta dicūt et intelligunt oēs:
glo.et tex. Grego.xv.di.ſicut. pro quo opti-
me facit tex.xxv.q.i.ſunt qdam. ibi vbi ꝓo
aperte dñs vel eius apl̃i et eos ſeqntes ſan
cti patres ſententialr̃ aliquid diffinierunt.
Jbi non nouam legem Romanus pōtifex
dare:ſed potius qḋ ꝑdicatū eſt vſqꝫ ad ani
mam et ſanguinem cōfirmare dꝫ ⁊c. Et rō
reddiṫ quare in hoc ꝑualeat ſententia con-
cilij,qꝛ.ſ.vl̃is eccl̃ia in his maxime que fidei
ſunt errare non pōt.xxiiij.q.i.a recta. ponit
Jo.an.poſt Hoſti.in.c.a nobis.il.ij.de ſen.
excō. Ratio aūt rōnis eē poteſt: qꝛ ſpū ſan-
cto ſpirante et dictante canones et ſenten-
tie concilij circa fidem ipſam emanare:cre
duntur.xxv.q.i.igiṫ.xvj.di . habeo librum.
Jbi opportebat.n.vt ſynodus vl̃is canōes
eccliaſticos ꝓmulgaret.et.i.ſancta ſynodus
diuinitus inſpirata ⁊c. Unde per illud ver
bum opportebat,qḋ ꝓꝑe ſumptum neceſſi-
tatem importat:vt in.c.cum ab vno.iuncta
glo.in ver.opꝫ.de re.iudi.lib.vj. infert Ge-

mi.in.d.c.ſicut,quot in his que pertinēt ad
fidem:ad ſalutem: ⁊ gñalem ſtatum eccłie:
non ʒ pape venire ꝯ decreta ⁊ ſtatuta con-
cilij:q꞉ in his non eſt ſ.concilium.Sed po-
tius papa in his pōt accuſari ⁊ dānari a cō-
cilio.xl.di.ſi papa:alle.pro ſe:⁊ pro dicta cō-
cluſione.glo.iiij.di.in.c.in his: que dicit ꝙ
potius ſtabit̄ ſententie oīum epoꝝ ꝙ̄ pape.
Quia orbis maior ē vrbe.xciij.di.legimus.
ʒ glo.poſtea reſidere videat̄ in ꝯria ſeuten-
tia.Sed Gemi.⁊ doc.ibi diſtingunt ⁊ de-
terminant:ꝙ in his que ptinent ad fidē:ſi
Papa vellet aliqd ꝯ ſtatuere. Quia in hoc
maior eſt ſententia concilij ꝙ̄ pape:illa po-
tius dʒ attendi,in alijs forte ſecus.Et ratio
ſm eos quare ſit,ꝙ in ſpectantibus ad fidē
maior ſit ſnīa concilij:eſt: vr̄, q꞉ in his con
cilium hʒ iuriſdictionē ſ.papā. intellige:cū
ipſe deuiat a fide.d.c.ſi papa.xl.di.cōcordat
glo.xix.di.anaſtaſius.in ver.concilio.q ſim
pliciter dicit:ꝙ vbi de fide agit̄.Papa tene
tur requirere concilium. Et ꝙ tunc ſynodus
maior eſt papa.xv.di.ſicut in ſi . Et per hec
vltima verba occurrit̄ ⁊ rn̄det̄ tacite obio
ni que fieri poſſet de diuiſione vnitatis ec-
cleſie ⁊ cōcilij:q꞉ cum papa in hijs que ſunt
fidei diſſentit ab vlī eccłia ſe alienuʒ facit a
toto eius corpore:⁊ ppea xp̄o in medio reſi
dente,⁊ vnito dicto caſu cuʒ eius ſponſa nō.
pōt q̄ qmō dubitari vel dici de duobus ṗn
cipijs vel de ſciſſura:,put ſ.plies oñſuʒ fuit.

¶ Tertia cā in qua maior eſt ſententia cō-
cilij ꝙ̄ pape:eſt vbi tractat̄ de vlī ſtatu toti
us eccłie,vt apparet ex p̄miſſis.Unde ſi pa
pa ſtatuendo diſpenſando: vel aliqd aliud
agēdo obnubilare:decolorare:tollere,vel cō
fundere vellet ea que concernunt vlem ſta-
tum eccłie:aut ea facere que hereticalia ſcan
dala generarent in mētibus alioꝝ:hoc face
re non poſſet:⁊ ſi de facto ea oīo facere vel-
let:tollerandus non eēt ab eccłia.i.q.vij.⁊
ſi illa.xxv.q.i.ſunt qdam. Qd̄ multum no-
tabilr̄ ꝫ ⁊ ꝓſequit̄ Inno.in.c.q̄to.de con-
ſue.vbi per oēs ⁊ dixit Panor.ibi. ꝙ illud
dcm̄ Inno.eſt notabile v̄bum nunꝗ obli-
uioni tradendū: vnde dicebat ipſe Inn.ꝙ
ſi papa auferre vellet epīs ptātem chriſmā-
di:vel p̄ſbis auctoritatem baptiçandi:ʒ ſm
aliquos hoc forte poſſet.Tn̄ ſi hoc faceret ſi
ne magna cā ⁊ alijs nota nō deberet ſubſti
neri:tanꝙ̄ faciens ꝯ gñalem ſtatum eccłie.
Et tacite rn̄dendo ad argm̄ qd̄ in ꝯrius fie
ri conſueuit.vʒ quot papa pōt oīa:maxime

que ſunt iuris poſitiui. Qd̄ fundat̄ ſup illo
aplico ꝑuilegio ſibi diuinitus cōceſſo Mat
thei.xviij.c. Qdcūꝗ ligaueris ſ.terrā ⁊c.
Dicit illud exponendū hoc modo:qdcūꝗ
ligaueris.ſ.per cōſtitutiones vel p̄cepta.Et
dicit intelligendū quot papa pōt oīa: ⁊ q̄t
ei parendum eſt in oībus ſpūalibus,que ad
aīam ſpectant, niſi ſint contra fidē vel ſint
ei ſpālr ꝓhibita:vnde ſubdit panor. ibi. q̄t
non p̄ſumit̄ in papa cā rōnabilis:ſi vult ve
nire cōtra vlem eccłie ſtatum: ſed opʒ quot
cā ſit alijs nota,vt dicit Inno.ibi. Item ex
dictis Inno.no.idem panor.ibi quot papa
in hoc non eſt ſuſtinendus , ſed quot eccłia
vlis ſibi dʒ reſiſtere.Per qd̄ infert ipſe:⁊ h̄
dicit menti tenendum:quot eccłia vlis pōt
reſiſtere pape.etiā q̄t non ſit deuius a fide:
ſeu ʒ non veniat contra fidem:qn̄.ſ.venire
vellet:contra vlem ſtatum eccłie. Et ex illo
dicto Inno.no.d.Anto. quot papa contra
gñalem ſtatū eccłie non pōt ſtatuere : ſed ſi
hoc faceret de facto:non eēt ſuſtinēdus:,put
etiā dixit Jo.gloſator decretoꝝ ſm eū.xxv.
q.i.que ad ppetuas.Sed in hoc requirit̄ ⁊ exi-
git̄ conſilium cleri:vn̄ dixit ⁊ aliud notabi
le v̄bū idem Inn.in.c.inquiſitioni. de ſen.
excō.quot ſi papa p̄cipit aliquid qd̄ hereſis
vel pctm̄ contineat: aut quot iniuſtum ſit:
ex quo vehementer p̄ſumit̄ ſtatum eccleſie
turbari,⁊ forte alia mala ventura eē: q̄t tūc
non eſt ei obediendus,imo obediendo pec-
cat̄:cum quilibet teneat̄ futura mala p̄caue
re. Qd̄ quidem dcm̄ dicit Abb.panor.ſin-
gulr̄ eē notādū.Et ſubdit quot hoc multus
allegabat̄ in fauorē Cardinaliū: qui receſſe
rant a Gregorio ⁊ Bn̄dicto: qui reuocabā
tur ab eis ſub pena excōicatiōis:cū acceſſiſ-
ſent ad conciliū Conſtantiēſe. Nā dicebāt
quot non tenebant̄ obedire, eo quot ipedi-
ret̄ dcm̄ conciliū:⁊ vnitas eccłie ſi inde re-
cederent,⁊ ſic quot ex tali p̄cepto p̄ſumebāt̄
mala futura.Et ſtatus vlis eccłie pturbari.
¶ Inferunt ēt doc.per p̄miſſa in.c.nulli.ex
tra.de ſen.excō.quot priuilegiū pape alicui
conceſſuʒ:quot non teneat̄ euitare excōica-
tos,ſi ſiat ſine cā non vʒ. Qd̄ dcm̄ dic̄ Ab.
panor.ibi eē mirabilr̄ notādū:pp tex.⁊ no.
in.c.ꝓpoſuit.de cōceſ.p̄ben.⁊ in.c.ad mona
ſterium.de ſta.regu.vbi p Inno.ibi.n.oī ⁊
per illū tex.no.quot papa eſt ſ.ius poſitiuū:
et quot cōtra illud pōt ēt ſine cā diſpēſare:
ac illud alterare et in totū tollere . Et ppea
ſaluādo illud dcm̄ cōe:qd̄ ſibi placere dicit
ipſe

ipſe Panor. ſubdit quot papa ideo non pōt tale priuilegium ſine cā concedere. Qr hoc eēt nubilare ſeu tollere vlēm ſtatum eccſie: et gñare ſcandala in mentibus alioꝝ. Qḋ facere non pōt papa: vel ſi facit non eſt tollerandus: vt dicit Inno. in. d. c. q̄ſto. et in. d. c. inquiſitioni. ¶ Et ex hoc inferunt ipſe et doc. ibi ad aliam q̄ōnem. vȝ. nunquid papa poſſit tollere canones c. ſiquis ſuadēte diabolo. xvij. q. iiij. vt. ſ. quis pcutiens clicū de cetero non ſit amplius excōicatus: vbi ſm eos Abb. antiquus tenuit q̄t papa hoc nō poſſit ſine concilio gñali facere: lȝ Hoſti. tenuerit oppoſitum et minus bene. Et dicit Panor. ſibi placere dcm̄ Abba. qꝛ gñ papa vellet illḋ p̄uilegiū tollere ſine cā et cōſenſu ꝯcilij: decoloraret̄ vlis ſtatus eccſie. Qḋ papa facere non pōt: vel ſi hoc facere vellet: nō eēt ſuſtinendus. Si aūt magna cā ſubeſſet: poſſet forte dcm̄ canonem tollere. ar. optio. in. c. non dȝ. de con. et affi. Et ita ſm eū cōcordat glo. in. c. que ad ppetuas. et in. c. ſunt quidam. xxv. q. i. que multum variāt: diſputando: nunquid papa tollere poſſit cōſtitutionem cōcernentem vlēm ſtatum eccſie. Ꝯ quo ar: per Abba. in. c. cum ad monaſterium. de ſta. mona. Et q̄uis Bartholo. Brixieñ. in addi. glo. d. c. ſunt quidam. dixerit: quot quicquid dicat Jo. gloſator. Papa cōtra gñalē ſtatum eccſie q̄nq̄ȝ diſpenſat: ſicut fecit Inno. in. c. nō dȝ extra de cō. et affi. At tamen dixit Archi. ibi quot vbi decoloraret̄ vlis ſtatus eccſie: papa non diſpenſat. i. q. vij. c. et ſi illa. et lȝ q̄nq̄ȝ diſpenſet ſm Jo. gloſatorem, tñ id facit particulr̄ contra ſtatum vnius eccſie. Non aūt vlr̄ contra vlēs ſtatum totius eccſie p̄dictum, qḋ quides facit ad caſum nr̄m: et ad ea que ſequūtur: qꝛ lȝ papa dcm̄ canonem forte particulr̄ tollere poſſet quoad aliquos clericos: non tamē quoad oēs, qꝛ in hoc ſtatus vlis eccleſie valde decoloraretur et vilipēderetur cōtra ꝓhibitionē diuinā: nolite tāgere xp̄os meos ꝛc. Quam ſententiā diſtingueñ. ſequitur ēt Abb. panor. in. c. ꝓpoſuit. in pe. col. ꝯ cōceſ. p̄ben. ¶ Per p̄dicta ēt dr̄ quot non poſſet deponere: oēs ep̄os de mundo: qꝛ hoc eēt cōtra ſtatū et ſtatuta vlis eccleſie. in quo eius ſtatus maxime decoloraretur. Et in hoc q̄ȝ maior eēt ſententia concilij q̄ȝ pape: vt no. glo. in. c. p principalem. ix. q. iij. Nam vt inquit glo. iſta. hoc eſſet vniuerſalem eccleſiā turbare qḋ eſſe non debet. i. q. vij. et ſi illa.

¶ Ex his ēt infert Cardi. ȥabare. in repe. c. perpendimus. de ſen. excō. in. vij. col. verſic. Scḋa pars ꝯclōnis: ꝙ papa non poſſet tollere priuilegiū fori oībus clericis: ꝛ eos ſubmittere foro vel iudicio laycoꝝ: lȝ q̄ad vnū vel aliquos clericos in particulari hoc poſſit. xxxiiij. di. lector. Rō aūt quare papa hoc priuilegium fori tollere non poſſit clericis in vniuerſo: eſt ſm eum: qꝛ tale priuilegium emanauit a deo ꝛ eſt de iure diuino, vt ꝓbat̄. xcvj. di. ſi impator. Ibi. n. dr̄: ꝙ dn̄s voluit ad ſacerdotes ptinere, que de eccleſia diſponēda ſunt, nō ad ſeculi ptātes. Et ibi dr̄ ꝙ non a ptātibus ſeculi ſed pontificibus ꝛ a ſacerdotibus oīpotens deus xp̄iane religionis clericos ꝛ ſacerdotes voluit ordinari ꝛ diſcuti ꝛc. vnde glo. in. d. ver. diſcuti. dicit, ꝙ anteq̄ȝ eēt aliqua cōſtitutio: clerici nō erant de iuriſdictione ſeculari: ꝛ ꝙ oēs conſtitutiones que emanarūt ꝙ clerici nō ſint iudicandi: niſi ab ep̄is, non ſunt niſi iuris diuini declaratorie, que gl. ſm. d. Cardi ibi eſt multum ſingularis. Et hoc idē tenēt Inno. Hoſti. ꝛ oēs. in. c. ij. de maio. ꝛ obe. Cus igit̄ hoc priuilegiū ſit ḋ iure diuino nō q̄dē cerimoniali ſed morali: ꝯ qḋ papa nō diſpēſat: ſed potius illḋ ꝯſeruare dȝ: vſq̄ȝ ad alas ꝛ ſanguinem. xxv. q. i. ſunt q̄dam. ꝛ. c. q̄ ad ppetuam: ſequit̄ ꝙ papa dcm̄ priuilegium fori: clericis tollere non pōt in totum, nec diſpenſare in eo qḋ decoloraret̄ ſtatus vlis eccleſie. i. q. vij. ꝛ ſi illa. Qḋ maxīe pcedit|vt dixi|vbi papa ex toto vellet illud tollere ꝛ ī mutarī: qꝛ ſm eū h̄ facere nō poſſet: ēt cū cōſilio Cardinaliū: Qꝛ hoc faciēdo ꝯuinceret̄ errare. d. c. ſunt q̄dam. Et ſic ſequit̄ ꝙ ꝯciliū in hoc quoq̄ȝ ſe pape oppōere poſſet: ꝛ eius ſententia p̄ualeret: pp ꝯcolorationē vlis ſtatus eccleſie. ¶ Quartam cām dicunt doc. eſſe: vbi de cā papatus tractaret̄: qꝛ cum papa non poſſit eē iudex in cā ſua: potior erit ſententia ꝯcilij: exēpli grā ſi plures de papatu ꝯtenderent: vel ꝯ vnicū opponeret̄ inhabilitas talis: que ipm̄ hēret a papatu deijcere, vt qꝛ eſſet femina: puer, vel apoſtaticus, pro q̄bus eſt tex. in. c. ſi duo. ꝛ in. c. ſiq̄s pecunia. lxxix. di. Et idē eſſet q̄ñ vnicus eēt papa ꝛ inter eū ꝛ Cardinales eſſet ꝯtentio: qꝛ illi aſſererent ipſum papam ab eis electū fuiſſe per impꝛſſionem: put ꝯtigit tpe Urbani. vj. Uel forte dicerent ipm̄ papā renūciaſſe papatui. de renuncia. c. i. lib. vj. Et ipſe hoc negaret. Q̄uis Jo. an. vt refert Gemi. i. d. c. p.

dixerit ſolonē iſtius qōnis deo eē relinquē
dam:cum papa eius vices gerat in terris.
Sed in.c.li.de elec.idem Jo.an. Querēdo
quid agendū ſit vbi mortuo papa vnus tm̄
Cardinalis ſupeſſet: ꝛ quis tūc de papatu
ꝓuidere deberet. Dixit ꝙ ꝯcilium tūc hrēt
ꝓuidere de electione pape.ar.lxv.diſt.c.ij.ꝛ
iij.Et ſubdit quot tunc cōcilium cōuocabit̄
a clero ꝛ pplō.ar.lxv.di.ſi forte.¶ Silr̄ vbi
papa ſibi ſucceſſorē eligere vellet vel gnālr
ſtatuere quot papa ſucceſſorē ſuū eligere ha
beret:qđ facere nō poſſet:ꝛ ſi hoc faceret nō
valeret ſm Gemi.iiij.di.c. in iſtis ꝛ no.gl.
viij.q.i.i.c.aplica.§.his oībus. Que dixit qt
iſtud eēt mutare vlēm ſtatum eccleſie. xxv.
q.i.que ad ppetuam.Et ꝙ iſtud eſſet facere
ſtatutum in illud tꝑs in quo futurus nō erit
iudex:qđ non d.ff.de iuriſdi.oī. iudi.l.eum
qui.ꝛ l.oīno.De quo articulo videnda ſunt
que ſcribunt. Jo.an.ꝛ Panor.poſt eum. in
.c.li.de elec.ꝛ Archi.in.c.ſi tranſitus.lxxix.
di.vbi hoc affirmant ꝛ dixit Panor. quot
hoc cōiter tenet̄ p doc.Et tm̄ ſubdit quot ni
hilominus papa poſſet dare auctoritatē ali
cui ꝑlato de eligendo ſibi ſucceſſorem ꝑlatū
vt in.c.petiſti.vij.q.i.ꝛ talis electio tunc di
ceret̄ facta auctoritate pape ꝛ non auctori
tate ꝓpa. Papa aūt ſibi ſucceſſorem eligere
nulla via poſſet rōe ꝑdicta. Quibus oībus
caſibus ꝛ his ſimilibus cū.ſ.tractat̄ de pa
patu maior eſt ſententia concilij ꝙ̄ pape:il
laqꝫ potius attendenda ꝛ ſequenda eſt.
¶ Quinta cā in qua maior ēt pariter dr̄
concilij ſententia ꝙ̄ pape:erit, vbi euidens
ꝛ neceſſaria cā ſubſiſtente: opus eſſet cōgre
gare gnāle concilium:puta pp magnam he
reſim:vel ingens ſciſma: ꝛ papa interpella
tus noluiſſet illud ꝯgregare: vel ſi ꝯgregaſ
ſet illud vellet diſſoluere re infecta,aſſeren
do non opus eē tunc concilio,ꝛ eꝫ concilium
aſſereret:vel forte papa diceret conciliū eē
minus legitime ꝯgregatum: ꝛ nullaꝫ aucto
ritatem vel iuriſdictionē habere: ꝓut con
tigit pape. Jo.xxiij. Quia tunc quoqꝫ conci
lium declarare poterit ꝯ̄trium: non obſtāte
tali pape ꝯ̄dictione.Et ſe rite ꝛ legitime.in
ſpū ſcō eſſe ꝯgregatum:ac gnāle īcumenicū
concilium facere,ꝛ penes ſe eſſe oēm ꝯcilia
rem iuriſdictionem. Ad qđ faciūt que.ſ.di
cta fuerunt circa primā cām: ꝙ.ſ.iudex co
gnoſcere ac declarare pōt:nunqd ſua ſit iu
riſdictio ſeqꝫ iudicē eſſe cōpetentem in tali
cā.Eoqꝫ caſu eiuſdem ſententia ꝑualebit: ꝛ
erit potius attendenda. Qđ qdem ꝯciliū
Cōſtātieñ.optime cōprobauit:vt pꝫ ex eius
geſtis.Et ꝓbat̄ iure ꝑ per rōnem,quā.ſ.de
duximus.vꝫ.ꝙ iudex regulr̄ cognoſcere hꝫ
ꝛ ꝓnunciare:nunqd ſua ſit iuriſdictio.Se
cundo ꝙ hec oīa vlēm eccleſie ſtatū tangūt:
ꝛ in hoc,vt dixi.ſ. potior eſt cōcilij ſentētia.
Item ꝙ per ſupradicta hoc rō ipſa dictat:
ꝙ nemo negat qn concilium de hereſi pape
cognoſcere poſſit.xl.di.ſi papa.ꝛ d̓ eius apo
ſtaſia:vel intruſione.lxxix.di.ſiqs pecunia.c.
ſi duo.cum ſi.Sed qui vult ꝯñs ꝛ ꝑparatū
vult ꝛ aīs ꝛ ꝑparans ſeu ꝑparatorium: cū
idem ſit iudicium de ꝯnexis.c.tranſlato.de
conſti.Ergo ſi cōmittit̄ poteſtati ꝛ iuriſdi
ctioni cōcilij qđ cognoſcere ꝛ decidere poſ
ſit:de ꝑmiſſis ꝯñr cognoſcer̄ poterit,de his
ſine qbus non pōt ꝑueniri ad illa.de oſh.de
leg.c.i.ꝛ.c.prudētiā.cū ſi.Sed ꝯciliū nō poſ
ſet cognoſcer̄ nec vti auctoritate ꝛ ptāte ſua
circa ꝑmiſſa:niſi ꝯgregaret̄:vel niſi iā ꝯgre
gatū pſeueraret de cauſis ad illud deductis
cognoſcendo.Ergo neceſſario dōm eſt:ꝙ d̓
ꝑdictis ꝑparatorijs cognoſcere ꝛ diſponere
poterit: qtqꝫ in hoc eius ſententia ꝑualebit,
ꝛ magis attendenda erit,maxime vbi con
cilium:ēt papa ꝯ̄dicente:rite ꝛ legitime con
gregatum reperit̄.Scōm modū quem.ſ.tra
didimus:cum de ꝯcilio ꝯgregādo tractare
mus:vbi concluſum fuit per bona iura:ꝙ
cā neceſſaria ſubſiſtente concilium non mō
per collegium Cardinalium ꝛ per Impa
torem.Sed per alios inferiores ꝑlatos etiā
per ſeipſos ꝯuenientes:papa reclamante:ꝛ
ꝯſenſum ſuum ꝑſtare nolente cōgregari po
teſt:ꝓut late ponit ꝛ ꝓſequit̄.d.Cardi.Za
ba.in tra.de ſciſmate.§.qnto quero.ꝛ Aug.
ſm Gemi.in.c.pp.il.i.xviij.di.ſuper ver.cō
cilia.vbi dixit ꝙ ſi ꝓuincia non hꝫ primatē
vel Archiepm,ꝙ epi p ſe poterunt conue
nire ad conciliū ꝓuinciale.alle.lxv.di. ſi for
te,per qđ ides Gemi.ibi in ſi. dicit hoc ides
eſſe dicendum in cōcilio gnāli ſi eccleſia ca
ret paſtore:ꝙ poſſint Archiepi ꝛ primates
congregare concilium gnāle:ſi caſus neceſſi
tatis imineret:qđ dicit no.ꝓ congregatiōe
facta Piſis.Et idem facere pñt ſeruato mō
de quo.ſ.poſuimus in tractatu congregatio
nis papa viuente ꝛ ꝯ̄dicente. Quia in hoc
potius attendenda eſſet ſententia cōcilij ꝙ̄
pape:vt dixi. Nec hꝫ obſtare: ꝙ cōgregatio
ꝛ approbatio concilij gnālis regulr̄ ſpectet
ad papā.xvij.di.per to.ꝛ no.i.c. ſignificaſti.
de elec.

de elec. q̄ p̄dicta iura intelligunt̄, vt pluri-
es r̄ńſum fuit ſ. q̄ń papa eſt catholicus, vni
cus: z ſtat i ſede petri: vt papa, ac Petri na-
uiculā recte gubernat. Nec recuſat vbi opus
eſt ꝓ fide xpi: pro reformatione eccleſie con-
cilium congregare, ſed ſi ſedes vacaret vel
quaſi: aut ſi papa hoc facere recuſat: vt dixi:
tūc cōuocatio deuoluit̄ ad alios ſ. ſcriptos:
ſeruato tñ modo z forma de q̄bus ſ. ar. eoꝝ
que dixit. Inno. z ibi no. per doc. in. c. i. de
maio. z obe. De conuocatione capli z vni-
uerſitatis: pro quo eſt. ff. de fide inſtru. l. ſi. ff.
de albo. ſcriben. l. i. xvij. di. §. ſi. vbi dr̄ ſeruan
dum eſſe ordinem in honoribus z p̄latiōi-
bus vbi bene dixit. Bal. in. c. olis. de reſcri.
in trac. quē ibi poſuit de ſciſmate: q̄ in con
gregatione concilij, in quo tractandum eēt
de exauctoratione pape, z ſic de cā ꝓpa, non
req̄rit̄ eius auctoritas. Quinimo dicit ipſe
ſi permittit̄ concilio depoſitio pape. Neceſ
ſario ei ꝑmittunt̄ eius p̄ambula: hoc eſt cō-
gregatio: z obediētie ſubtractio. ar. in l. i. ff.
de requirē. reis. Preterea vt no. dixit Car-
di. in. d. ſuo trac. q. xxxv. ſi eſſet in arbitrio
pape: z non alioꝝ ſemper congregare con-
cilium ꝑ indirectum ipediret̄: q̄ nunq̄ cō-
cilium ēt de hereſi poſſet eus iudicare. Q̄ď
tñ ei non lꝫ facere: ēt ꝑ ꝯſtitutionē puta ſta-
tuendo q̄ papa accuſari non poſſit de here
ſi. Quia in hoc piclitaret̄ tota eccleſia: vt di
cit glo. no. quā dicit ſe non inueniſſe alibi.
in. c. ſi papa. xl. di. Non ergo dꝫ licere pape
indirecte: qď non lꝫ directe. ar. de ꝓcu. in. c.
tue. z in. c. cum quid. de regu. iur. in. vj. Nā
maximum reſultaret abſurdum: ſi dicere-
mus deum hoc caſu dimiſiſſe eccleſiā ſuas
ſine directione z regimine: vt ēt in ſili di-
xit Inno. in. c. ad aplice. de re. iudi. ad ſi. li.
vj. Unde lꝫ dicto caſu fulminaret mille cen
ſuras: ac diuerſas ſententias z penas: ꝯ ta-
liter congregantes ſeu ꝯuenientes ad cōci-
lium: ille oēs cenſure eſſent ſlocipendende.
Nec illi p̄lati vel alij tenerent̄ parere pape
in hoc ſm eūdem. d. Cardi. vbi ſ. q. xxxvij.
Quia ꝓhibendo conciliū ꝓhiberet̄ indire
cte: ſeipſm non poſſe de hereſi, ſciſmate: vel
apoſtaſia: quibus forte laborat, iudicari: z ꝓ
hiberet̄ vl'e bonū: concernens ſtatū vl'is ec
cleſie: z fidei xpiane. Uñ iuxͣ doctrinā Inn.
in. c. inq̄ſitioni. de ſen. excō. p̄cepto pape non
eſt parendum, ſed ei potius eſt reſiſtendum
Ubi p̄ſumit̄ ex tali eius p̄cepto vehemēter
perturbari ſtatus vl'is eccleſie, vel mala ve-
tura exoriri poſſe: ꝯcor. qď ēt dixit in. c. quā
to. de conſue. imo qui dicit q̄ qui ei in hoc
pareret: peccaret: cū teneamur p̄cauere ma-
la ventura. ¶ Quinimo ſi papa ꝓhiberet
concilium celebrari ſeſe hoc modo ab ecclie
vnitate diuidendo videret̄ ſciſma ꝯfouere,
ꝓhibendo vnionē ecclie ſub ſponſo z capi-
te ſuo: ꝯ articulum fidei z vnaꝫ ſcām catho
licam z aplicā eccliam zc. z ꝯuinceret̄ velle
ſtatum vl'is eccleſie ꝑturbare: z imutare: de
colorare: impedire: z deſtruere: q̄ ſancti Pa
tres ad ꝑpetuam eccleſie ipſius vtilitatē z
ꝯſtructionem ꝯſtituerūt: qď ei non lꝫ, nec ꝑ
mittendus eſt hoc facere. xxv. q. i. que ad per
petuam. z. c. ſunt q̄dam. z xix. q. iij. per p̄nci
palem. Nam concilia ad ꝑpetuam vtilita-
tem, vnionē z conſeruationem fidei catho-
lice: tam ab aplis q̄ a ſanctis patribus con
ſtituta fuere, z ſacros canones ſ. hoc edide-
re. De q̄bus. xvj. di. placuit. xv. z. xvij. di. per
to. Ergo ſi papa vellet ꝓhibere z deſtruere
qď ſci apli inſtituerunt z docuerūt: z qď ſci
p̄res ꝓſequti ſunt z ordinauerūt: errare ma
nifeſte ꝯuinceret̄. xxiij. q. i. memor. z ꝑpea ſa
crum Conſtantieñ. concilium. in. iiij. ſeſſio
ne decretum edidit. In quo ſententiam z
z ꝯclōnē hanc nr̄am manifeſte z elegantiſſi
me canonizauit: decernendo (vt dixi) q̄ ipſa
ſynodus in ſpū ſcō legitime cōgregata eēt:
ac concilium gñale faceret: z vl'em eccleſias
catholicā militantē repñtaret. Poteſtatēq̄
a xpo imediate hēret ſuper oēs xpi fideles:
etiam ſi papali dignitate fungerent̄. Pro ex
tirpatione ſciſmatis z gñali reformatione
ecclie in capite z in membris zc. Non erit
ergo ſimplr̄ dicendū: q̄ papa ſit ſuꝑ conci-
lium, vt inquit Abbas pan. in. d. c. ſignifica
ſti. de ele. in. ij. col. i. vij. notabili. Prout per
illus tex. colligere z no. vident̄ aliqui. Qui
poſt Jo. an. dixerūt ex illo tex. manifeſte cō-
ſtare: q̄ papa ſemꝑ z indifferenter ſit ſuper
concilium: z q̄ concilia non pn̄t p̄ſigere le-
gem pape. Quinimo q̄ in oībus ſtatutis
concilij ſemꝑ intelligat̄ excepta auctoritas
pape per illum tex. qui: vt inq̄t Panor. ibi
ſatis eſt notabilis in hoc z quotidie allega-
tur: ꝓſertim vbi diſputatur de auctoritate
pape: z concilij: pro quo ēt allegat̄ tex. in. c.
alioꝝ. z in. c. nemo. ix. q. iij. cum ſi. Per que
iura arguit Jo. an. ibi. q̄ ſententie pape po-
tius eſt ſtandum ſi ꝯdicit ſentētie totius cō
cilij: z de h̄ remittit ad no. in. c. in iſtis. iiij.
di. in. c. ſicut. xv. di. z i. d. c. alioꝝ. Et per illū

etiam tex. infert idem. Jo. an. q solus papa pōt interpretari ſtatuta concilij: nec mirum ſm eum: q pōt ēt illa tollere ⁊ limitare: vt eſt glo. in. c. ſtatutum. de reſcrip. lib. vi. que dicit. q quis licitum ſit: q papa non reuocet ſtatuta concilij ſine conſilio ipſius concilij. Tñ ſi vult pōt ſine eo: p quo facit tex. in. d. c. ſtatutū. ⁊ i. d. c. ſigñaſti. cū ſi. Quod quidē vt dixi nō ē ſimplr verū: ſicut nō eſt ēt ſimplr verum: nec dicendum q concilium ſit ꝯ papā. Sed rñdendo ad dcā iura. Et breuiter concludendo articulum principale qōnis nrē. Dicendū erit prout no. dixit Ab. Panor. in d. c. ſignificaſti Qui melius pōderando iudicio meo q̄ fecerit Jo. an. ſoluendo ac diſtinguendo dixit: q ille text. ⁊ oīa pdicta ⁊ alia iura que innuunt Papam eſſe ꝯ concilium ⁊ eius ſententiam preualere: magiſq; attendi debere. Debent limitari ⁊ reſtringi ad ea que dependent a plena diſpōne pape, ⁊ ad ea que ſunt iuris poſitiui: q in illis papa indubitanter eſt ꝯ concilium. Quia ipſe eſt caput eccleſie: vnde ꝯ poteſtas data fuerit pape ⁊ toti eccle a xp̄o tñ attributa fuit pape: vt capiti: vnde corpus moueri dꝫ ad diſpoſitionē capitis. Pro quo bonus tex. in. c. ita dñs. xix. di. ⁊ in. c. in nouo. ⁊ in c. q̄uis. xxi. di. ⁊ in. c. loquit. ⁊ in. c. pudenda. ⁊ in. c. quicunq;. x. iiij. q. i. que hñt locū in his que dependent a ſola vel plena poteſtate pape: ideo inqt ipſe: in concernentibus fidem cōcilium eſt ſuper papā: et in hoc non pōt papa diſponere ꝯ diſpoſitum per conciliū: vt eſt tex. et glo. in. c. anaſtaſius. xix. di. Hinc ēt eſt: q concilium pōt condēnare papam de hereſi. xl. di. ſi papa. et dicunt doc. in. c. in fidei. de hereti. in. vi. q concilium eſt iudex in cā fidei. Putat tñ ipſe Abb q ſi papa etiam in cā fidei moueretur melioribus rōnibus et auctoritatibus noui et veteris teſtamēti q̄ concilium, q ſtādum eſſet eius ſentētie. Quia in concernentibus fidem: ēt dcm̄ vnius priuati pferendum eſt dicto pape et concilij. Si moueretur vt ꝯ melioribus rōibus: et auctoritatibus. Nam et concilium ſm ipſ quãq; errare pōt, ſicut errauit alias ꝯ mrīmonio contrahendo inter raptorem et raptam. Et in hoc preualuit auctoritas ſola diui Hieronymi: vt hr̄. xxxvi. q. ij. in. c. tria. iuncto. c. placet. et facit qd leg. et no. xix. diſt. c. i. Et ad id qd dr̄, q conciliū non pōt errare: q xp̄s orauit p eccia: ne fides ſua deficeret: vt i. c. maiores. in prin. de bap. et hr̄. xxiiij. q. i. a recta. et in. c. pudenda. Rñ. q ꝯ concilium gñale repñtat totam ecclíam vlem: tñ in vitate ibi non eſt vlis eccleſia: ſed repñtatiue, q vlis eccleſia conſtituitur ex collectiōe oium fidelium: vnde oēs fideles conſtituunt iſtam eccleſiam vlem. de con. di. i. eccleſia. Cuius caput et ſponſus eſt xp̄s. Papa aūt eſt xp̄i vicarius: et ſm eum non vere caput eccleſie: vt dicit glo. no. in cle. ne romani. de elec. in ver. non conſonam. que ēt dicit quot ꝯ deficiat vicarius xp̄i in eccleſia: non tñ deficit principalis. i. ipſe xp̄s. Et iſta eſt illa eccleſia. Et ppterea poſt eſt: vt dicit ipſe, quot fides remaneat in vno ſolo in toto mūdo: ita quot verū eſt dicere quot fides nunq̄ deficiat in eccleſia: ſicut dicimus quot ius totius, vniuerſitatis reſidere pōt in vno ſolo alijs pp eorum delictum priuatis: vt no. in. c. gratū. extra de poſtula plato. Quod cōprobatum fuit in beata virgine poſt paſſionem xp̄i: in q ſola fides duntaxat remanſit dum oēs alij diſcipuli ſcandalizati eſſent. Et tñ xp̄s orauit pro petro ne deficeret fides tua. Ergo fides nō dr̄ deficere: et in fide maxime eccleſia dr̄ non poſſe errare. Ubi in vno tm̄ fideli xp̄iano fides recta et orthodoxus ſenſus reperit. Et forte quot pp hoc dix̄ glo. in. c. q̄uis. xxi. di. quot vbi ſunt boni ibi ē eccleſia Roma.

¶ Idem quoq; dicit eſſe idem Abb. pan. In concernentibus vlem ſtatum eccleſie: q papa non pōt diſponere ꝯ decreta concilij vbi decoloraretur ſtatus vlis eccleſie: vt dicit tex. vij. q. i. ſ. c. ⁊ ſi illa. Et ita dicit ſe hoc caſu intelligere multas glo. que vident velle q papa non poſſit diſpenſare ꝯ vlem ſtatum eccle: vt no. in. c. lrãs. de reſti. ſpol. facit qd no. Inno. in. d. c. q̄to. de conſue. dum dicit: q papa non eſt pmittendus venire ꝯ generalem ſtatum eccle ſine cā rōnabili ⁊ alſ is nota. Secus aūt ſe dicere aſſerit: vbi eccleſie ſtatus non decoloraret: ⁊ ita intelligit glo. in. c. que ad ppetuam xxv. q. i. Et addendum eſſet dicit ad pdictā gl. ſingularē. l. d. c. ſi papa. xl. di. Que dixit q papa pōt tāq̄ hereticus puniri: ſi exiſtens in pctō mortali: notorio ⁊ alios ſcādalizāte incorrigibilr in tali pctō iugiter pmanet: q dicto caſu dr̄ male de fide ſentire: quā glo. ppetuo notandam eſſe dicit: q tenet per oēs. ¶ Sit ergo iſta dēa concluſio: q ſententia pape regulr maior eſt: ⁊ potius attendenda ſit q̄ ſententia concilii maxime in his que ſunt iuris poſitiui ꝯ qd ipſe eſſe dignoſcit. de concer. pben. propoſuit.

poſuit.ſed ĩ aliis ꝯ̃.exceptuatis, maxime vbi
agit̃ de fide,vel de ſtatu vlis eccleſie aut de
cauſis pſonam ⁊ ſtatum ipſius pape ꝯcer-
nentibus:regulr̃ maior erit ſententia conci
lij ac potius ſequenda ⁊c. In concilio enim
iuxta apl̃z ad Thimoteũ.ij.firmum eſt dei
fundamẽtũ ſtatim hñs imobile ſignaculũ.
Et ideo non mirũ ſi dĩ,ꝙ in pmiſſis maior
eſt ſentẽtia cõcilij ꝗ̃ pape: ⁊ ꝙ papa in his
maxime q̃ fidem ꝯcernunt ſequi tenet̃ ſnias
concilij,ſicut atteſtatur btũs Grego.xv.di.
ſicut.qui q̃tuor pncipalia concilia ſe venera
ri dicit:ſicut quatuor euangelia.⁊.xxiiij.q.i.
memor iuncto.c.ſunt qdam.xxv.q.i.dĩ ꝙ ſi
papa vellet deſtruere que cõciliũ facit: ſeipſ
⁊ non illa deſtrueret:⁊ errare ꝯuinceretur.
Et ideo in his non releuaret dicere papam
ſolutum eſſe legibus.ix.q.iij. cuncta p mun
dũ:qꝛ illa ⁊ ſilia iura intelligi debent de iu
re poſitiuo:nõ aũt de iure diuino: vel ſacri
concilij:maxime in his que tendũt ad fides
ſtabiliendam:⁊ ꝯſeruãdã:q̃ ſpũ ſcõ ſuggerẽ-
te dictata ⁊ pmulgata credũtur.l.di.c. ſiqs
aut diaconus ⁊c. ¶ Inq̃ntũ aũt dixi ꝙ ſen
tentia concilij maior eſt ꝗ̃ pape: vbi de vlĩ
bono ⁊ ſtatu vlis eccleſie agitur:intelligen-
dum eſt ſm aliquos:de cõcernẽtibus bonus
vlis eccleſie principalr̃,non aũt ſcdario.ar.
in.l.ij.ad ſi.ff.ad muni.cum ſi. ¶ In eo vͦo
ꝙ dĩ ſententiam concilij maiorẽ eſſe vbi ð
fide agitur.Diſtingunt aliqui:vt Io.de tur
re cre.in ſum.de eccleſia.li.iij.c.lxiiij. Inter
articulos fidei ⁊ alia decreta fidẽ cõcernen
tia iam edita ⁊ approbata p ſedem aplicã,⁊
illa que de nouo edenda forent. Et dicunt
ꝙ ſi ꝯcilium vellet decreta antiquoꝝ conci
lioꝝ iam edita imutare:alterare:vel tollere
ꝙ hͦ facere non poſſet: ſi Papa cũ ſua ſede
aplica ꝯ̃diceret. Et ꝙ in hac ꝯtentione ma-
ior eſſet ſententia Pape ꝗ̃ concilij:per tex.
in.c.hec eſt fides.xxiiij.q.i.vbi dĩ per beatũ
Hieronymus:ſi aũt hec nr̃a ꝯfeſſio aplatus
tui iudicio cõprobat̃: quicunqꝫ me culpare
voluerit ſe imperitum vel maliuolũ vel ẽt
non catholicus ſed hereticũ cõprobabit ⁊c.
Et dicit glo.ibi ꝙ illud qð papa approbat:
non ꝫ alteri reprobare.ar.l.di.ſi ille.xxij.di.
cẽs.xxv.q.ix.veniam.⁊ ar.xix.di.ſi romano
rum.ꝗ̃uis tñ hoc limitet.glo. in.c.qðcũqꝫ.
xxiiij.q.i.in ver.reconciliat.que ſũmẽdo ar.
ex illo tex.dicit ꝙ ſnia totius eccl̃ie pferẽda
eſt ſententie eccl̃ie Ro. ſi in aliquo ſibi ꝯ̃di-
cant ar.xciij.di.legimus. Sed poſtea ꝯ̃rius

ſe credere dicit.ar.d.c.hec eſt fides.niſi Ro.
eccl̃ia errare ꝯuinceret̃.Quãqꝫ dicat.d.glo.
ſe non credere:ꝙ hoc fieri poſſit: ꝙ.ſ.eccl̃ia
Ro.erraret qꝛ deus hoc non pmitteret: ar.
in.c.a recta.⁊ in.d.c.pudenda.que tñ intel-
ligenda ſunt: put ꝯ̃.declaratum fuit: ⁊ put
intelligit̃ ẽt glo.in.c.nemo ix.q.iij. vt deci-
ſum extitit.cum argumenta: euſdem.d.de
turre cre.impugnaremus:quicqd ipſe dixe-
rit.in.d.c.lxiiij. ¶ Scdo aũt modo hoc eſt
cum aliquid de nouo ſtatuendum eſt p cõ-
cilium,ꝯcludunt ꝙ ſi papa ꝯ̃dicit ꝯcilio: po
tius ſtandum eſſet determinationi concilij
ꝗ̃ pape:que concluſio colligit̃ ex glo.in.d.c.
anaſtaſius.xix.di.que dicit ꝙ papa tenet̃ re
quirere concilium epoꝝ:vbi de fide agitur:⁊
ꝙ tunc maior eſt ſynodus ꝗ̃ papa: intelli-
gendo hoc de maioritate diſcretiui iudicij:
ſm ꝙ ſine dubio concilium eſt maius Ro.
põtifice.Et ſm hoc intelligit̃ dcm̃ btĩ Ber-
nardi:dum inqt q̃ maior ſupbia:ꝗ̃ ꝙ vnus
homo toti congregationi iudicium ſuũ pfe
rat:tanqꝫ ipſe ſolus hẽat ſpm̃ dei vñ ⁊ Ar
chi.in gl.d.c.anaſtaſius.inqt.ꝙ valde picu-
loſum eſſet fidem nr̃am cõmittere arbitrio
vnius hoĩs.Et ppea in his q̃ ad fidẽ ptinẽt
vt ꝯ̃.diximus.vniuſcuiuſqꝫ fidel' ſnia:q̃ me-
lioribus rõĩbus ⁊ auctoritatibus imitat̃ at
tendenda eſt fauore fidei.Et ſilr̃ in his q̃ cõ
cernũt ſtatũ vlis eccl̃ie:q̃ ad cões oĩum vtili
tatem ſpectant:put colligit̃ ex geſtis conci-
lij Niceni:de quo.xxxi.di.ſ.c.nicena. vbi pꝫ
ꝙ ſolus Panutius ꝯ̃dixit ſynodo volenti
inſtituere ꝙ clerici cum vxoribus ſuis cum
quibus:tunc licite ⁊ legitime ꝯ̃xerant dor-
mire non poſſent:⁊ ſuaſit concilio: vt inqt
tex.ne talem poneret legem. Honorabiles
confeſſus eſſe nuptias:⁊ caſtitatem eſſe di-
cens cum ppria coniuge concubitũ:ac gra-
uem eſſe cãm,aſſerens que aut ipſis aut eoꝝ
coniugalibus occaſio fornicationis exiſteret
⁊c.Et ppea dixit glo.ibi.ꝙ vnus põt ꝯ̃dice
re toti vniuerſitati: ſi hꝫ rõnabilem cãm.ex
tra de his que ſi.a maio.par.c.i.Quia rõna
bilis ſententia vnius põt alios trahere in
ſententias ſuã.extra de eo.qui.mit. ĩ poſſeſ.
cã.rei.ſeruan.c.cum ſicut.ff.de arbi.l.item ſi
vnus §.vlti.⁊.C.de vete.iur.enucle.l.i.§.ſꝫ his
Ergo nõ mirũ ſi in his ꝯcilij ſnia pualet ⁊
magis attẽdi dꝫ fauore fidei:qꝛ plurimoꝝ ſnia
regulr̃ pfert̃ paucioribus.l.ſi.C.q.bo.cede.poſ.
⁊.ff.de pac.l.qui ſuum heredem.§.ſi. cum ſi.
¶ De contentione vͦo que eſſet inter papã

ꝛ concilium in his que eſſent iuris poſitiui
dr̄ ꝙ ſi eſſet contentio de nouo iure condē-
do:ſi papa ꝓmulgare vellet ius qḋ hēret re
quiſitas illas q̄litates:de qbus p Iſidorus.
iiij.di.erit aūt lex.vz. ꝙ eſſet honeſta: iuſta,
poſſibilis:ſm nām ꝛ conſuetudinem p̄rie:
loco:tp̄iqꝫ conueniens neceſſaria:vtilis,cla
ra:manifeſta:ac cōi oīum vtilitati ſcribere-
tur:tunc ſꝫ oē concilium cōtradiceret:tñ pa
pe ſententia ꝑualeret:ꝛ magis attendenda
eſſet:qꝛ princeps hꝫ plenitudinem ptātis: le
gis condende.ij.q.vij. decreto. de aucto. ꝛ
vſu.palij.ad honorem.inſti.de iur.natu.gē.
vel ciuil.§.ſed qcquid placuit princi. ix.q.iij.
cuncta per mundū. xij.di.c.ij.ꝛ.xix. di. eni
vero:vbi Stepha.papa ingt enim ꝟo:qꝛ in
ſpeculum ꝛ exemplū Ro.ecclia:cui xp̄s nos
ꝑeſſe voluit:ꝓpoſita eſt ab oībus.qcqd ſtatu
it:qcquid ordinat ꝑpetuo qdes ꝛ irrefraga-
bilr̄ obſeruandum eſt. Deberet tñ papa ꝛ
princeps leges condere in cōcilio vel in cō-
ſiſtorio cum ꝓceribus ſuis.C.de legi.l.huma
num.qꝛ leges debent multa conſilij mode-
ratione ꝛ maturitate diſcuti in Cōſiſtorio
principis anteq̄ꝫ edant̄.xxv.q.ix.ad apoſto
lice. Nam ꝛ ſubditi pn̄t contradicere legi-
bus:anteq̄ꝫ ꝓmulgent̄. Et ſi inique ſint vel
nō hēant reqſita,de qbus.ſ.pn̄t ēt poſteaq̄ꝫ
ꝓmulgate fuerint : eas non admittere, nec
vſu ꝛ moribus approbare:vt dicit gl. ꝛ ibi
no.in.d.c.in iſtis iiij.di. Que dicit ꝙ ſi pa
pa vult ꝯdere canones,ep̄i pn̄t contradice-
re:ꝛ dicere canoniſte non conuenit conſue
tudini regionis nr̄e. Dicit tñ Gemi.ibi. ꝙ
ſi Papa tūc non tacite ſed expꝛſſe reſiſteret
contradicendo ep̄is:quot ſeruari dꝫ ſenten
tia Pape, qꝛ lex principis q̄tūcunqꝫ dura
ſeruanda eſt.ar.in.l.ꝓſperit.ff.qui.ꝛ a qbus.
xix.di.in memoria. Maxime aūt ſi ſtatuere
vellet ſup his que in aīaduerſione criminū
ſunt inuenta:qꝛ in his pōt ēt venire contra
ſtatuta cōcilij:vt dixit Archi. in.c.ſicut.xv.
di.in prin. Et in his poſſet Papa reuocare
conſtitutionem factam a concilio,ſaluo niſi
ꝯſtitutio ſua eſſet irrationabilis vel impoſ
ſibilis: qꝛ tunc eſſet ſtandum ꝯtradictioni
ſeu ſententie epiſcoporum. Quinimmo lex
illa non obligaret : ex quo eſſet impoſſibi-
lis.d.c.erit autem lex ſecundum Archi.ibi
¶ Poſtremo queri poſſet: que ſit gn̄alis ꝛ
fundamentalis rō,ꝙ papa deuius a fide: in
caſibus ꝑmiſſis ꝛ ſimilibus eccleſiam vl'em
ſcandalizant ibus vel eius ſtatum decolorā
tibus iudicari:cohiberi:ꝛ ꝯdemnari poteſt
a concilio. Et quare tunc concilij maior ſit
ſententia:magiſqꝫ attendenda q̄ꝫ pape ſen-
tentia. Qui dr̄ hēre plenitudines ptātis in
oēs xp̄i fideles:ꝛ de oībus poſſe iudicare:ac
a nemine mortalium iudicari poſſe.ix.q.iij.
nemo.c.alioꝝ.c.facta. ſubditoꝝ.c.ipſi ſūt ca
nones.ꝛ.c.cuncta per mundum. cum ſi. Et
q̄uis hoc in ſpecie a nemine tactum inue-
nerim:tñ ꝯſideraui ꝙ forte dici poſſet:ꝙ il-
la plenitudo ptātis,que data fuit a xp̄o bea-
to Petro:non fuit ꝑſonalis ꝛ abſolute libe
ra in perſona Petri tm̄. Quia ſi ſic fuiſſet
non tranſiuiſſet in ſucceſſores: ſed extincta
fuiſſet cum perſona.l.priuilegia q̄dam. ꝛ.l.
in oībus cauſis.ff.de reg.iur.c. priuilegiū ꝑ-
ſonale.eo.ti.li.vj.ſed talis ptās ꝛ priuilegiū
hmōi gn̄alr̄ datum fuit oībus apoſtolis ēt
in vniuerſali eccleſia plantatum: ſꝫ Petro
vt capiti ꝛ pricipali miniſtro huius ptātis:
qui noīe eccleſie illam accepit, ac pro ſe ꝛ di
cta eccleſia acceptauit.xxj.di. in nouo.xxiiij.
q.i.loqtur.ꝛ pꝫ in illa euangelica auctorita-
te. Ego ꝓ te rogaui Petre vt non deficiat
fides tua.xxj.di.c.i.in ſi. Et in illa quam oī-
bus diſcipulis dixit. Ego vobiſcum ſum oī-
bus diebus:vſqꝫ ad conſummationem ſeculi.
Matthei.vlti.c.in ſi.hr̄ in de.vna.de reli.ꝛ
vene.ſanc.ꝟſi.aſcenſurus. Ex qbus pꝫ,ꝙ hu
iuſmodi ꝛ fides ꝛ poteſtas data Petro ꝛ
aliis apoſtolis fundata eſt tm̄ ꝛ ſtabilita ſu
per ſolido ſtabiliqꝫ fundamento xp̄i ieſu ꝓ
ut ipſemet ꝓmittēdo Petro regimen vni
uerſalis eccleſie atteſtat̄:cum eidē Petro di
xit Matthei.xvj.c. Tu es Petrus ꝛ ſuper
hanc petrā edificabo eccleſiam meā. Hoc eſt
ſuper meipm̄:qui ſum lapis angularis faci
ens,ex vtroqꝫ vnum ꝓut notabilr̄ exponūt
diuus Augu.ꝛ doc. Petra.n. erat xp̄s: vñ
ſeqtur ꝙ tale fidei fundamentus: qḋ in xp̄o
exiſtit vnitus ſemꝑ repit̄ eccleſie ſue: ꝛ quot
ꝑꝑea in totū tolli nō pōt: nec pōt nō eē ſed
manebit in eternum.xxiiij.q.i.c. pudenda.
iunct.c.a recta.c.memor.c. hec eſt fides. cum
multis ſi. Per que ſuppoſita iſert̄ quot iſta
ptās ſit conceſſa vniuerſali eccleſie: ita data
fuit Petro:vt tñ i eccleſia ꝯſiſtat ſemꝑ: nec
per hoc recedit̄ ab vnitate ipſius eccleſie: qꝛ
vt alias ſepe dcm̄ fuit: quot reſpectu iſtius
ptātis:dici pōt Petrū:vt caput huius mi-
ſtici corporis eē in eccleſia: ꝛ eccleſiam eē in
Petro.vj.q.i.ſcire. Sed a Petro qdem in-
cohauit:vt a capite. Dn̄s nr̄ ieſus chriſtus

ſucceſſiue

ſucceſſiue in apſos ⁊ vlem eccliam talē poteſtatem pari ꝯſortio deduxit: ⁊ deriuare ac deſcendere voluit: vt oñderet vnitatem ⁊ vnicam eē eccliam ipſius ſponſam. xxi. di. in nouo. xxiiij. q. i. loqtur. cū ſi. Unica ergo ⁊ eadē eſt Petri ⁊ eccle ptās lꝫ Petro exercitium regulꝛ datū fuerit ipſius ptātis. Nō qdem ꝑ arbitrio corrupte ⁊ inique volūtatis. Sed ꝯditionalꝛ ſub forma fidem ſeruādi ac recte iuſte ⁊ fidelꝛ bene viuendi ⁊ in odorem vnguentoꝝ: hoc eſt bonoꝝ operū vbo pariter ⁊ exemplo currendi in edificationem tm̄ ⁊ non in deſtructionem. iuxta Paulū apl'm. ij. ad Corinthi. Et ꝑme ad Romanos p̄. c. ibi. xp̄i ieſu dñi nr̄i per quē accepimus apſatum ad obedienꝛ. fidei. Ergo apſatus ipſe nō dat ad deſtructionē ipſius fidei ſed ad obediendum p̄ceptis eiuſdem cum limitatione ſemp ſubintellecta: q. ſ. illam noīe ſuo ⁊ totius eccleſie exerceat: claue diſcretionis p̄uia ad ꝯſeruationem fidei ⁊ augmentum: non aūt ad ipſius deſolationem ⁊ diminutionē, vt pulchre ⁊ clare probat tex. xxiiij. q. i. in. c. memor. Ubi Sixtus papa inquit. Intelligo aūt mihi alr non licere: q̄ vt oēs conatus meos ei cāe in qua vniuerſalis eccleſie ſalus infeſtat, impendā. Pro quo ēt facit tex. xxv. q. i. ſunt qdam. ibi vbi vo aperte dñs vel eius apli: ⁊ eos ſeqn̄tes ſci patres ſententialꝛ aliqd diffinierūt: ibi non nouā legem Ro. pontifex dare ſed magis errare conuinceret. Poteſtas ergo pape, vt pꝫ ex ſ. deductis cum alijs ſuis concor. eſt limitata ⁊ reſtricta in edificationes: ſtabilitatem ⁊ confirmationem fidei: ita vt ad hoc tm̄ ſibi cōmiſſa videat hec ptātis adminiſtratio, vt oues xp̄i paſcat: ⁊ in paſcua ſalutis ⁊ obſeruantie fidei xp̄iane inducat vbo pariter ⁊ exemplo: ſicut fecit dñs ⁊ principalis ſuus ieſus xp̄s: qui facere cepit ⁊ docere que poſitio cōprobat vt dixi ex illo verbo ſaluatoris nr̄i. Joā. vltio. c. Petre amas me: paſce oues meas: quod ſi me non amaueris integritatē fidei mee ⁊ eccleſie ſponſe mee obſeruando: tunc dicere non poteris ꝑ ut nūc ꝯſtanter ꝓfiteris me amare ⁊ meū eē. Et ꝑpea rogaui pro te: vt fides tua quā talꝛ tibi credidi non deficiat. Et ideo tu aliquando ꝯuerſus ꝯfirma fratres tuos ⁊ me ſeqre. Cum igit dñs fidē ſuā ⁊ eccleſie ſue ſub ꝯdōnali mādato Petro cōmiſerit modo p̄miſſo. Et fines mandati diligenter ei cuſtodiendi ſint. c. cum dilecta. de reſcrip.

Non ergo eſt mirꝫ: ſi eccleſia q̄ eſt finis ptātis p̄dicte: ⁊ in qua pariter dicta ptās collocata eſt: non qdem vt in ſubiecto: ſed vt in obiecto ⁊ in fundamento. Papam aberrātem ⁊ ptātis ac mandati ſui fines excedentem: eadēmet ſua ptāte ſibi ab ipſo xp̄o originalꝛ tradita in viam rectā cōtinere ⁊ dirigere pōt: admonendo: arguendo: ⁊ ēt corrigendo: ne ſeipm̄ ⁊ ſic fines ptātis eccleſiaſtice deſtruere valeat cuꝫ ipſa eccleſia: vt dictum ſepe fuit conſtituta fuerit a dño principali iudex cāe finalis: ꝑ conſeruatione ſui ipſius, cum dixit Symoni Petro ꝑ vltio ⁊ finali remedio. Matthei. xviij. c. Qd ſi te adhibitis duobus vel tribus teſtibus: non audierit: dic eccleſie. Si igit eccleſia vlis iudex eſt cāe finalis pp̄ conſeruationem fidei orthodoxe. Ergo iudex quoqꝫ eſſe dꝫ eoꝝ q̄ tendunt ad finem. ff. de edili. edic. l. iuſtiſſime. facit tex. in. l. ad rem mobilem. ⁊ in. l. ad legatum. ff. de ꝓcu. Ubi dr̄ q cui cōmittūt conſequentia ⁊ añtia cōmiſſa vident. ⁊ facit tex. in. c. i. ⁊ in. c. prudentiam. de offi. delega. vbi no. q qñ committit aliqua cā alicui oīa ei cōmiſſa cenſent: ſine qbus cā ipſa expediri non pōt: vel per que pueniatur ad illud: qd ſibi cōmiſſum fuit ⁊c. Ergo eccleſia poterit ꝓhibere ⁊ impedire oīa illa media: per que deſtrui et diſcolorari poſſet fides nr̄a: cuius conſeruatio ꝑ cā finali ipſi eccle cōmiſſa fuit: alias aūt ſi ſecus diceremus. Pape ꝑmitteret indirecte fidem ⁊ eccleſiā ipſam deſtruere eam ſcandaliçando ⁊ decolorando: qd non permitteretur directe: hereticando. ſ. aperte, qd tñ ei non lꝫ per tex. in. c. cū qd vna via. de reg. iu. in. vj. no. in. c. quanto. de priuile. ⁊ in. l. hoc modo. ff. de cōdi. ⁊ demōſtra. ¶ Nec eſt dicendum quot eccleſia ipſa ammiſerit poſſeſſionem huius ſue poteſtatis ex quo exercitium omne trāſtulit in Petrum ⁊ ſucceſſores ſuos ⁊ quot hanc poteſtatem ⁊ iuriſdictionem habeat tantum in habitu ⁊ non in actu: vt dicunt quidam: q ex his que ſ. deducta fuere ſatis luculenter patet: quot immo exercitium huius iuriſdictionis ⁊ viua ⁊ actualis poſſeſſio ſemper fuit ⁊ hodie eſt non minus penes vniuerſalem eccleſiam ⁊ vniuerſale concilium q̄ penes ipſum Papam: vt de ſe patet. Et dicta ratio de qua ſ. deducitur ex eo q ista iuriſdictio eſt equaliter in eodē corpore: cum papa (vt dixi) ſit in eccleſia, ⁊ eccleſia in papa. vij. q. i. ſcire. Unde papa deſi-

ciente: non tñ deficit caput hoc eſt xp̄s: qui
eſt verꝫ ꝛ īdubitatū caput huius miſtici cor
poris eccleſie: vt inqͣt gl. in cle. ne romani.
de elec. Et ſic vͣa ꝛ integra iuriſdictio ī ipſa
eccl'ia: ꝛ hitu ꝛ actu remāet: xp̄o cooperāte
ꝛ in medio reſidēte. ¶ Qd́ qdē bñ appro-
bat Bal. poſt lecturā. c. olim. de reſcrip. vbi
notāter pbat ꝙ eccl'ia nō pōt deſinere poſſi
dere cū nō poſſit expelli de tali poſſeſſiōe. ff.
quē ad. ſer. amit. l. qͥtus. ¶ Qd ex eo pbatꝰ
qꝛ de iuribus īcorporalibus: nemo mero iu
re eijcitꝰ. ff. de vſuca. l. ſeqtur §. ſi viā. ¶ Eccle
ſia āt ipſa ꝛ iuriſdictio ſua: eſt qd incorp̄ale
ꝛ īaīatū: q̄ poſſidet ꝛ poſſidetꝰ p organa ſua
ꝛ ſic p papā: p ep̄os: ꝛ p̄latos: in vnū colle-
ctos: ꝛ eccleſiā ipſam rep̄ntantes ſicut qn̄qꝫ
dicimus de hereditate. ff. de condi. ꝛ demō.
l. municipibus. ff. ſi cer. pe. l. eius g. ergo ꝛc.
Patet ergo ex p̄miſſis ꝙ lꝫ iſta poteſtas da
ta fuerit Petro vt capiti ꝛ principi ap̄lorꝫ
ꝛ huius eccleſie militantis: nō tñ in eo fuit
ita collocata ſeiūctim ꝙ alijs ap̄lis ꝛ eccl'ie
ablata fuerit. Quinīmo ꝯiūctim ꝛ Petro
ꝛ eccl'ie data fuit, ita ꝙ Petro d̄ficiēte in ec
cleſia ipſa reſideret: vt dixi, qd́ ſentitꝰ vr̄ tex.
xxi. di. c. i §. horꝫ diſcretio. ibi. Petrus vͦo qͣſi
in ſūmum ſacerdotem elegit: vñ ꝛ dñs hoc
aperte inſinuauit. Luce. xxi. c. cū facta ꝯtētio
ne inter diſcipulos: qs eorꝫ videretꝰ eē ma
ior dixit Reges gentiū dn̄antꝰ eaꝝ, ſed non
ita erit inter vos: ſed q maior eſt fit minor:
ꝛ qui p̄ceſſor ſicut miniſter. xciij. di. diacōi.
Et oñdendo hanc p̄tātem datam fuiſſe ab
eo oībus ꝯiunctim p vnitate eccleſie, dixit
Luce. xxij. c. Diſpono vobis regnū: ſicut pr̄
meus diſpoſuit mihi regnū. Ergo ſicut i xp̄i
p̄tās veri dei ꝛ hoīs hn̄tis duas volūtates
ꝛ opationes fundamētalr̄ vnita eſt, ita fun
damentalr̄ oībus diſcipulis conceſſa fuit: lꝫ
miniſterialr̄ Petro p̄ conceſſa fuerit: limi-
tate vt dixi ī edificationē: nō āt ī deſtructio
nē qd́ p pulchre oñdit. Jo. xxi. c. cū petrū ter
interrogauit: nūqd ipꝫ amaret ēt plus alijs,
vñ audita fidei ꝯfeſſiōe tūc dn̄i fibi. Rñd.
Paſce oues meas. vͦbo. ſ. ꝛ exemplo pabu-
lo vite eterne. Non. n. ſibi dixit. macta. de-
ſtrue. iugula. vel in p̄ditionē illas inducas
ſed paſce: per qd́ vͦbum ſatis cōſtat qd́ dcm̄
fuit. Ꝫ ꝙ. ſ. petrus iuriſdictionē reſtrictaꝫ ꝛ
limitatā habuit: quoad conſeruationem ꝛ
augmentū fidei. Non aūt in eius deſolatio
nem, qꝛ: vt inqͣt tex. ij. q. vij. in. c. qui nec. qui
delicta ſua debite non agnoſcit: ꝛ ſubditorꝫ
crimina non corrigit. Dicendus eſt canis nī
pudicus magiſqꝫ ep̄s. Et hec qdem p nūc
quoad poteſtatis tractatus dcā ſufficiāt.

¶ Quanto tp̄e durare debeat concilium.

p

Oſteaqꝫ igitꝰ Deo Aucto-
re cōcilij huius gn̄alis cor-
puſculum (vtcunqꝫ) abſol
uimus: ꝛ in lucē hāc nr̄am
edidimus. Rogabimus
dn̄m, a quo: vt inqͣt beatus
Jacobus in canonica ſua Oē datū optimū
ꝛ oē donū p̄fectum deſcēdit: vt in eo ſpira-
culū vite excitare imittereqꝫ dignetꝰ, et cum
non ſimus ſufficiētes aliqd ex nobis: tāqꝫ
ex nobis (vt inqͣt ap̄ls) cogitare. Humilr̄ d
precabimur ipm̄, q eſt. α. et. ω. vt q fuit p̄n
cipiū huius nr̄e indaginis. Jllā adoptatus
finē p̄ducere velit. xiij. q. ij. iuncta eius gl. ij.
cum nō ſit in hoīe qd ſemē ſerenti rn̄deat.
Neqꝫ q plātat eſt aliqd neqꝫ q rigat: ſed qui
incrementū dat deus: ex̄ de deci. cū non ſit.
¶ Perſoluamus igitꝰ qrtaꝫ et extremā hu-
ius tractatus p̄tem principalē. Quā iux̄ me
taphoricā intentionē nr̄am diſſolutionem
huius corporis cōciliaris. Nūcupauimus.
Et hr̄ de paucis (q̄ circa hoc vltimū qͥtus
vͦſari videntꝰ) cōſyderemus: indagātes ī pri-
mis. ¶ Quanto tp̄e durare dēat cōciliū: ſic
vt p̄mittitꝰ cōgregatū. Circa qd́ dici pōt: ꝙ
durare dꝫ qͣdiu cāe graues vel alie pp̄ qs cō
gregatum fuit: ſeu q̄ poſtea emerſiſſent expe
dite terminateqꝫ fuerint. Aut: qad p̄ hn̄tes
ad hoc p̄tātē: diſſolutū: ſeu trāſlatus fuerit.
ar. optimo, quoad p̄mū. ff. de re iu. l. iudex.
vbi dicit Vlpianus qͣt iudex poſtqꝫ ſemel
dixit ſn̄iam iudex eē deſinit: qd́ ītelligit gl.
i. ibi de diffinitiua: et ar. in. c. in lr̄is. de offi.
dele. et vtrobiqꝫ p̄ſcribentes: et in. l. cū qre-
batꝰ. ff. de re. iu. per ſn̄iam. n. et expeditiones
cāe dr̄ iudex functus offō ſuo. ¶ Et p̄pea di
cimus qͣt in his q̄ reqrūt actū cōſumatū ex
debito iuſtitie: nihil dr̄ actū: cū aliqd ad agē
dum ſupeſt. C. de bis qb. vt indi. l. cū filania-
num. in fi. p̄p̄um aūt principis ꝛ eorꝫ q ſup
premis p̄ſunt iuriſdictionibus eſt nihil eo-
rum q̄ incohauerūt īp̄fectū relinq̄re: vt iqͣt
Jmpator. C. de emēda. Juſtinia. codicis. l. i.
in prin. ¶ Et illud p̄fectū eē dr̄ qd́ ex oībus
ſuis ptibus cōſtat: vt inquit Caius iurecō-
ſultus. ff. de ori. iur. l. i. vñ bñ dicebat Greg.
in moralibus id qd́ hr̄ de peni. diſt. iij. c. in
caſſum.

caſſum. ꝙ incaſſus bonū agit̃ ſi añ vite terminū deſerat̃: ⁊ fruſtra velociter currit ille qui deficit p̱uſq̄ ad metā p̱uenerit ꝓ qbus bñ facit qḋ dr̃ in ꝓpoſito in. c. certū. xi. q. iij. ꝙ nō minus excōicat̃: q añ finitā cāe ſue examinationē a ſynodo recedeṙ p̱ſumit q̄ ille q ad ſynodū canōice vocatus venire ɔtēnit. Aut ille q poſtq̄ illuc venerit ſacḋotalibus reſpuit obedire p̱cept̃: qḋ approbat̃ p ɔciliū Arela. xviij. di. ſiqs vbi ſoꝛaltr dr̃. Siqs āt ſynodo adeſſe neglexerit: vel cetū fratrū anq̄ concilium diſſoluat̃ crediderit eſſe deſerendum. Alienus ſe a fratꝝ cōione cognoſcat: nec eum recipi liceat niſi in ſeq̄nti ſynodo fuerit abſolutus. Qḋ aūt hoc ſit veꝝ. vꝫ ꝙ cōcilium durare dēat donec cāe in eo ꝓpoſite vel pp quas ɔgregatus fuit expedite ſint colligit̃. xvj. di. c. hēo librum. vbi apparet ꝙ ſexta ſynodus bis fuit congregata. Primo ſub Conſtātino ɔ aſſerentes vnicam volūtates fuiſſe in xp̄o: qui monotelite dicti fuere, que ꝟ dictos monotelitas anathematiꝫando ⁊ fidem orthodoxam explanādo: cāſ illam expedierit: tñ q̄ multe alie cāe ad cōcilium delate fuerant: p̱ſertim ad reformationem eccleſie ꝑtinentes: que tunc expedite nō fuerūt. Moꝛtuo iā Cōſtātino ſub Juſtiniano iteꝝ neceſſario ɔgregata fuit. Ad q̄ illimet epi. p̱lati ⁊ p̄ſb̄s, qui p̱me ſterfuerāt ɔuenere: ⁊ his que in p̱ma ſynodo p̱dicta facta ⁊ determinata fuerant ſe ſubſcripſere. Ac. cij. canones ad correctionē ⁊ reformationem eccleſie ꝓmulgarunt. Hinc factū fuit ꝙ ꝟ dicta ſynodus bis cōgregata fuerit: tñ rōne p̱miſſa vnica eſſe cenſet̃. Et ſic due ille congregationes ſexta ſynodus appellantur. Ex quo manifeſte dat̃ intelligi: ꝙ ſynodus non niſi cauſis ſynodalibus expeditis diſſolui nō dꝫ. Hanc eādē ɔclōnē approbauit ⁊ canoniçauit ſacꝝ Conſtātien. conciliū ꝓut in prima ſeſſiōe geſtoꝝ ipſius colligit̃: vbi eius decretū ſub his v̄bis hr̃. Item ſtatuit ⁊ decreuit ꝙ hoc ſacrum conciliū non dēat diſſolui, neq̄ꝫ diſſoluat̃ vſq̄ꝫ ad extirpationē p̄ntis ſciſmat̃: ⁊ q̄uſq̄ꝫ eccl̄ia nō ſit reformata ī fide ⁊ ī moꝛibus ī capite ⁊ ī mēbꝛ.

An concilium a loco deſtinato transferri valeat.

Ranquid aūt concilium gn̄ale a loco deſtinato. In quo ſemel cōgregatum legitime fuit ad alius locum trāſferri valeat. Prima facie ꝓ parte negatiua dubium facit tex. i. l. vbi. ff. de iudi. qui dicit ꝙ vbi ſemel ceptus eſt iudicium ibi ⁊ finem accipere dꝫ. Qḋ ſi in ſingulis ⁊ ſingularibus p̱ſonis hoc locū hꝫ: pp incōmoditatem expenſaꝝ: foꝛtius id dicendum vr̃ in cauſis concilij ⁊ vl̄is eccleſie ad qḋ totus mundus concurrit vbi tot p̱lati tot religioſi tot oꝛatoꝛes. ⁊ alij infiniti hoīes multo grauioꝛibus expenſis ⁊ incommodis vexarentur ſi concilij locus ⁊ iudicium mouerētur. ¶ Qḋ ēt ꝓcedit in arbitris: qui alibi q̄ in loco vbi factum eſt cōpromiſſus de cā cōpromiſſa cognoſcere nō pñt: q̄ vt inq̄t iuriſconſultus. ff. de arbi. l. ſi cū dies. §. ſi arbiter. Locus cōpꝛomiſſo ineſſe cēſetur. Et ppea ſi alibi aliq̄d iuſſerit arbiter. Maxime ſi ſunt in loco ad quem litigatores facile ⁊ honeſte p̱uenire non poſſint ei impune nō paretur. ¶ Idem quoq̄ꝫ in delegato dicimus: q extra locum cōmiſſionis ſibi facte. Nulliter iudicat. de reſcriptis ſtatutum lib. vj. cum ſi. ¶ Judicius aūt dictis caſibus ceptum intelligit Bar. ⁊ alij in. d. l. vbi acceptum ēt per ſolam citationem: pro quo idem Bar. exemplificat in eo qui hꝫ in aliquo loco plures iudices: qui p̱uēta iuriſdictione ab vno eoꝝ pōt de hoc excipere coram altero: ſuper eodem negocio procedere volēte. De quo per canoniſtas latius in. c. gratum. ⁊ in. c. relatum. de offi. deleg. vbi concludūt ꝙ iuriſdictio vno mō p̱uenitur quoad iudicem per ſolum decretus citationis. Alio modo per ipſius citationis executionem: quoad partem: q̄ tunc partis itereſſe pōt cum citata ſemel ad vnum locū vel coram vno iudice poſtea ad alium locū aut coram alio iudice citatur pro eodem negocio. Et ſic fatigatur ⁊ vexatur laboꝛibus ⁊ expenſis diuerſimode. ¶ Sed p̱miſſis non obſtantibus quoad ꝓpoſitū nr̃m affirmatiue concludi poteſt: ꝙ concilium ſemp trāſferri p̱t: imo dꝫ: de loco ad locū: quotiēſcūq̄ꝫ cā neceſſaria ſubeſt que impedit concilium ibidem legitime aut tute eſſe ⁊ cōmode procedere poſſe q̄ magis expedit fidei ⁊ vniuerſali eccleſie ꝙ concilium agatur q̄ ꝙ expenſaꝝ aut laboꝝ ſingularium p̱ſonaꝝ habeatur rō. Qḋ ēt ꝓcedit in cauſis ſupraſcriptis: ⁊ ita limitantur per glo. ⁊ Bar. in. d. l. vbi acceptum. per tex. in. l. ſed ⁊ ſi reſtituatur. §. ſed ſi dies. ff. eo. vbi ex cā neceſſitatis ⁊ inq̄tum neceſſitas exigit alibi colligitur legatus litigare: vnde ꝑ illū tex. dixit Bar.

q̄ iudicium mutari poteſt tā quoad iudicē q̄z quoad locum ſi neceſſitas ſuperueniret: ꝛ quoad locum exemplificat vt vbi cāe cepte eſſent in curia ꝑtātis ſi curia illa eſſet ſublata certe ĩqt ipſe cāe que ibi pend. būt perfici poterunt coꝛā capitaneo ꝑꝑ neceſſitatem ſupuenientem: ad hoc in ꝓpoſito noſtro eſt bonus tex. in ar. in. c. ſtatuimus. de offi. deleg. lib. vj. vbi dr̄ q̄ ſi mandaṫ inqſitio vel aliqd aliud expediendum alicui in certo loco q̄ talis delegatus locum aliū idoneum ꝛ ſecuꝝ eligere pōt in quo negocium ſibi iniunctum exequaṫ ꝛ ſubdit tex. q̄ id eſ faciat ſi rōnabilis cā ſubſit ꝑꝑ quam in loco decreto perfici nequeat cōmode qḋ ſibi mandaṫ ne tali ꝑtextu impediri contingat vel differri mandatum aplicum pro quo induciṫ. xxiij. q. ij. faciat. ꝛ ff. de vbo. ſig. l. nepos proculo. Sic igiṫ dicendū vr̄ in caſu nr̄o ſi deputato iam ↄcilio in vno loco: ꝛ citatis ep̄is ꝑlatis ꝛ alijs ad illum locum: ꝛ iā foꝛte congregatis: ꝛ concilium agere incipientibus ſuperueniret peſtis valida. Bellum infidelium: vel ēt fidelius ip̄ſſio. Ita q̄ ibi concilium tute qete ꝛ pacifice celebrari non poſſet ſeu etiam ſi cōis ꝛ euidens vtilitas ſuaderet ꝛ cogeret hoc facere: puta q̄ alique foꝛte nationes ad locum deputatum incōmodiſſime vel non tute conuenire poſſent: vnde ad alium locum eis cōmodioꝛē ꝛ tutioꝛem in maioꝛi numero ꝛ cū maioꝛi ſua ꝛ totius concilij cōmoditate cōuenire poſſent: tūc certe ex hmōi cauſis neceſſarijs: cōcilium non ſolum mutari ſed oīno trāſferri deberet: ne tollereṫ occaſio illud celebrandi vel vota patrū libera tollendi: ar. optio. in. c. in noīe dñi. xxiij. di. ꝛ in. c. ſi quis pecunia. lxxix. di. vbi in fili dr̄: q̄ ſi Cardinales ꝛ alij clerici deum timentes Romanū pōtificem intra vrbem: in qua de iure deputatus erat electionis locus de elec. vbi piculū. lib. vj. tute libere ꝛ expedite eligere nequiuerint, q̄ dictam electionem facere debeant ꝛ trāſferre ad locum vbi melius eis cōgruere viſum fuerit ꝛc. pro quo bene facit q̄ inculpabile eſt iudicandū qḋ neceſſitas intulit. xv. q. i. ad limina. xxxiiij. q. i. c. cum ꝑbellicā. ¶ Neceſſitas. n. excuſat: ꝛ qḋ alias non eēt licitum facit licitum de con. di. iiij. c. ſanctū. nec eſt ſubiecta humane ↄſtōni, ꝛ icirco dr̄ q̄ neceſſitas non hꝫ legem de con. di. i. ſicut. Et iſta rōne dicimus q̄ lꝫ ex ſententia apoſtoli. Ep̄i ꝑlati ꝛ alij religioſi manere debeant in ea vocatione in qua primum vocati ſunt: ꝛ q̄ eis non liceat tranſire ab vna eccleſia vel ab vna religione ad aliam. Tamē hoc licite facere pn̄t. Si hoc neceſſitas vel cōis vtilitas hoc ſuadeat. vij. q. i. mutatiōes ꝛ. c. ſeq. ¶ Qḋ aūt concilia ex his aut ſimilibus cauſis vtilibus vel neceſſarijs trāſlata fuerint tam priſcis q̄z modernioꝛibus tēpoꝛibus ꝑꝫ ex eoꝝ annalibus, ꝛ vltimo loco in geſtis concilij Baſilieñ. qḋ qdē trāſlatum fuit ex ciuitate Papie vbi ꝑ concilium Conſtantieñ. deſtinatū fuerat ad ciuitatem Senaꝝ ꝑꝑ peſtem primo Ferrariā gratia cōis vtilitatis ꝛ cōmoditatis nationis grecoꝝ: qui tunc ſe vnierunt ſeu potius vnire finxerunt cū Ro. eccleſia Duce Joāne Paleologo tunc Impatoꝛe: ꝛ Joſeph, Patriarcha Conſtātinopolitano: ꝛ deinde ex Ferraria Floꝛentiam tranſlatum extitit cā neceſſaria ſubſiſtente: hoc eſt: ꝑpter ingentem epidimie debacchationem que ciuitatē illā ꝛ accolas vexare cepat. De quo. Ꝉ. in ti. enumerationis conciliorꝝ in verbo. Floꝛentinū vltimū: ꝛ atteſtaṫ platina in vita Eugenij. iiij. ꝛ archiepiſcopus Floꝛentinus in. ij. parte ſumme ſue ti. iij. c. xij. §. decimo. lꝫ foꝛte ex alijs illicitis ꝛ maleſanis reſpectibus ꝛ cauſis totiens dicte tranſlationes excogitate fuerint: prout geſta dicti concilij Baſilieñ. atteſtantur ꝛc.

¶ Quis concilium de vno loco ad alium transferre poſſit.

Mlius aūt dubium ex ꝑmiſſis inſurgit. Quis concilium iam cōgregatum: ſeu ēt ſemel in vno loco deſtinatū mutare: vel ad alium locum transferre poſſit: que quidem heſitatio non vr̄ eſſe parui momēti: q̄ ſi ſimplr̄ diceremus q̄ ad Papā tm̄mō ſpectat hmōi tranſlatio, ꝑut qdā dicere voluerunt q̄ cum paſtoꝛ ſit ouiū xp̄i eas in paſcua educere trāſferre ꝛ reducere pōt ꝓ arbitrio. cū non ꝑꝑ locum gens: ſed locus ꝑpter gentem eligaṫ. lij. di. nouit. Cu3 dñs Petro ſimplr̄ dixerit. Matth. xxi. ꝛ Jo. vltimo caplo. Paſce oues meas: nullum certū locum ei aſſignando. Sed ſi hoc ſimplr̄ diceremus dari poſſet perplexitas ꝛ confuſio in eccleſia dei: ꝛ impediri publicum bonum concilij. Si papa foꝛte ſibi conſcius: volendo illud diſſoluere: transferret ad locum non

tutum

tutum vel incōmodum ad quē prelati non
poſſent accedere: ꝑut accidit tp̄e Eugenij
quarti. Anno xp̄i. Mccccxxxj. pontificatus
ſui anno p̄mo. Qui concilium iuſſu Mar
tini quinti: ⁊ demum ſuo in Baſilea cōgre
gatum ſeu congregari ceptum de cōſilio ⁊
aſſenſu Cardinalium trū diſſoluit: ⁊ Bono-
niam ad annum cum dimidio tranſtulit.
Aliudqꝫ cōciliū poſt illud in ciuitate Aui-
nionem ad annus decimū poſt illud iuxta
concilij Conſtantieñ. decreta indixit ex qua
improuida ⁊ inepta diſſolutione ſcandala
⁊ inconuenientia: detractiones ⁊ murmu-
rationes plurimas ꝙ hoc faceret animo fu-
giendi cenſuram concilij concitauit: lꝫ p di
uerſas lr̄as ſuas hāc ⁊ alias calūnias excu-
ſare niſſus fuerit: cum concilium principes
⁊ ꝑlati ei attendere ⁊ parere noluiſſent vn̄
maxima iuconſtantia vſus fuit dictum cō-
cilium Baſilieñ. poſt diſſolutionem confir
mando ⁊ demum eam reuocando. Sed qc
quid ſit dn̄s Jo. de tur. Crema. in ſum. ſua.
de eccl'ia. lib. iij. c. lxvj. ſimplr̄ ⁊ cum magna
irriſione. Tenentius ꝯrium: tenuit ꝙ ad ſo-
lum papam: ⁊ non ad alium quēpiam hoc
ſpectet. Aſſerens ꝙ manifeſta rōne hoc pꝫ:
⁊ ꝙ vacuus ſenſu oīno iudicandus eſt qui
aliter dicit: q̄ ingt ipſe ad Ro. pontificē ſpe
ctat vniuerſalia concilia congregare, aucto-
rare: interꝑtari. Contra illa diſpēſare, ⁊ ma
le celebrata caſſare. Ergo cā legitima ſubſi-
ſtente fortius poterit auctoritate ſua illa de
loco ad locum transferre. Qd̄ ſm eum pro
bat dicto exemplo paſtoꝝ habentium gre-
gem ſuum in paſcuis in vno loco qui illus
ad alia loca deducere ⁊ trāſferre libere poſ
ſunt. Sic ergo ⁊ Ro. pontifex qui paſtor eſt
vl'is eccleſie ⁊ cunctaꝝ ouium chriſti Juxta
illud. Jo. xxj. Paſce oues meas hanc eandē
poteſtatem transferendi oues predictas ha
bebit: vnde beatus Greg. xij. di. in. c. nouit.
inquit. Nō pro locis res: ſed pro rebus loca
amanda ſunt, ⁊ ij. Machabe. v. di. ꝙ non ꝑ
pter locum gentem: ſed ꝑpter gentem locū
dominus elegit: nec ob. ſm eum decretum
concilij Conſtantieñ. qd̄ incipit frequens.
In quo vr̄ dari lex ſcripta ꝯ Papam ꝙ. ſ.
hoc facere non poſſit: nec concilium trāſfer
re: ſine conſenſu concilij: q̄ rn̄d. ipſe ꝙ licet
hoc decretum confirmatum fuiſſe dicatur
per Martinum: tamen Papa non ſubiicitᷣ
legibus vel decretis concilioꝝ: vt habetᷣ in
c. ſignificaſti. de elec. ⁊ in. l. princeps. ff. de le
gi. nec Papa poteſt legem imponere, aut ꝑ-
iudicare ſuis ſucceſſoribus. Quia par im-
parem non h̄ꝫ impiū. c. innotuit. §. ꝯuis. de
elec. cum ſi. ⁊c. Sed ꝯ hec dicta gn̄alr̄ et lo-
quendo facere videntᷣ iura illa que inducta
fuerunt in ꝑcedēti articulo a ſiſt. i. c. in noīe
dn̄i. xxiij. di. l. c. ſiqs pecunia. lxxix. di. iūcto.
c. vbi piculū. de ele. ⁊. c. ſtatuimus. de offi. de
leg. in. vj. in qbus habetur ꝙ Cardinales
vel inquiſitores aut iudices impediti ex ali
qua cauſa electionem Pape facere: ſeipſos
transferre poſſunt ad alium locū, ⁊ vbi eis
magis videbitur ⁊ placuerit dictas electio-
nem ſeu inqſitionem ⁊ negocij de manda-
ti expeditionem facere poſſunt: vnde idem
videretᷣ dicendum in concilio. Si aliquo i-
pedimento legitimo impediretᷣ vel vbi for-
te a Papa diſſentiret: q̄ forte papa: vt ſ̄. di-
xi aīo conciliū diſſoluendi vellet illud trāſ-
ferre ad locum non cōmodum vel non tu-
tum ⁊ vbi vota eſſe nō poſſent libera. Sed
quicqd alij ſcripſerint: pro concluſione hu-
ius queſiti, diſtingui forte poſſet ſic: ꝙ aut
pontifex Ro. eligere vult a principio locum
futuri concilij: cōgregato exiſtente concilio:
⁊ hoc facere dꝫ anteq̄ concilium diſſoluatᷣ:
ipſo concilio conſentiente ⁊ dicti loci depu
tationem approbante: ⁊ ita loqtur ⁊ intel-
ligitur decretum concilij Cōſtantieñ. quod
incipit frequens: qd̄ facto ⁊ re ipſa compro-
bauit Martinus Papa. v. in eodem conci
lio exiſtens: qui pro futuro concilio ciuitatē
Papienſes deputauit de conſenſu ⁊ appro-
batione eiuſdem concilij Conſtantieñ. ꝑut
pꝫ ex apoſtolicis lr̄is eiuſdē Martini publi
catis in. xliiij. ſeſſione. xiij. kal. Maij. Pon-
tificatus ſui anno p̄mo. ¶ Aut Papa mu
tare vult locum futuri concilij. Jam in con
cilio precedente deſtinatum anteq̄ dictum
futuꝝ concilium conuocetur: ⁊ anteq̄ p̄res
conuenire inceperint ⁊ tūc ex cā legitima:
⁊ euidenti neceſſitate vel publica vtilitate
ſubſiſtente hoc facere poteſt de conſilio do-
minoꝝ Cardinalium vel duaꝝ partium eo-
rundem: ſeſe huic tranſlationi ſubſcribenti
um. Dūmodo locus qui ab eo, priori ſurro-
gatur: ſit alteri vicinus cōmodus: ⁊ ſub illa
met natione ſub qua erat primus, niſi forte
illud idem impedimentum ꝑꝑ qd̄ primus
locus mutatus eſt, eſſet in vniuerſa illa na-
tione quo caſu ad alium eidem priori loco
⁊ nationi viciniorem. Seruato modo ꝑdi-
cto transferri poſſet. Quo caſu quotiēſcūqꝫ

mutari contingit: vel locum vel futuri con
cilij terminũ: papa dz ſaltem p annũ añ ter
minum icoādi ↄcilij eṗis ṗlatis ꝛ alijs ad
cõcilium vocãdis hoc lrle ꝛ ſolẽniter itima
re ꝛ vbiqꝫ publicare ad hoc vt oẽs ꝛ ſingu-
li ad quos ſpectat certi ſint: ꝛ ne laboribus
ꝛ expẽſis ſdebite fatigati vagare cogant. Et
ita hoc qꝫ 2° caſu loqtur ꝛ ſane ĩtellr decre-
tum illud freq̃ns cõcilij Cõſtãtieñ. qđ qdez
iudicio meo maximã eqtatẽ ꝛ iuſticiã in ſe
hꝫ. Pro quo facit tex. in ſi. in. d. c. vbi picul
ꝫ. porro. de ele. in. vj. ¶ Aut Ro. põtifex iã
cõgregauit ſeu cõgregari iuſſit, cõciliũ gñia-
le, ꝛ ipſe vel eius legatus eidẽ cõcilio ṗſidet;
illudqꝫ ↄſeqtur: ꝛ tũc cã neceſſaria aut vti-
li ſupueniẽte vel ĩpellente: ipſe idem Põti-
fex poterit vna cũ ſacri cõcilij approbatiõe
conſenſu ꝛ ↄſilio dcm̃ cõciliũ de loco incõ-
modo ꝛ inhabili ad locum cõmodum ꝛ ha
bilem transferre: ꝛ ita declarauit idem con
cilium Conſtantienſe: in tertia ſeſſione: hu
iuſmodi ſub tenore: vꝫ. Item q ipſum ſacꝝ
concilium: non transferrat ad alium locũ.
Niſi ex cã rationabili: ꝛ de conſilio huius
concilij deliberanda ꝛ concludenda ꝛc.
¶ Aut concilium congregatum eſt vel cõ-
gregandum venit: ſine Pape: aut legati ipſi
us vocatione. In caſibus illis in qbus il-
lud ↄgregari poſſe diximus ſ. in tractatu cõ
gregationis concilij. Puta ſede aplica va-
cante. Papa heretico aut ſciſmatico exiſten
te: ſeu recuſante concilium congregare ꝛc.
Et tunc queadmodum collegium Cardina-
lium Patriarche Archiepiſcopi ꝛ Prelati
alij eo quo ſupra diximus modo concilium
congregare poterunt. Ita ꝛ illud ad alium
locum transferre ꝛ ex cã neceſſaria aut vti-
li pariter mutare publicare ꝛ intimare po-
terunt. Ea potiſſimum rõne: q cui concedi
tur poteſtas atqꝫ facultas ſiue a iure ſiue ab
hoĩe aliquid expediendi. Illa oĩa cõmiſſio-
ni ſue ineſſe ꝛ conceſſa fuiſſe cenſent ſine q-
bus dicta cõmiſſio etiam cõmode expediri
non poſſet. de offi. deleg. c. i. c. ṗterea. c. ſigni-
ficaſti. c. prudentiam. in ſi. ꝛ c. ſuſpitionis. i.
Rñ. cum ſi. Et q cui concedit conſequens
preambulum ꝛ antecedens conceſſum eẽ in-
telligitur ff. de procura. l. ad rem mobilem.
Sed collegio dominoꝝ Cardinalium Im
peratoꝝ Patriarchis Metropolitãis ꝛ ali
is prelatis certis caſibus de qbus ſupra p-
mittitur conciliũ conuocare: agereqꝫ: ꝛ vni-
uerſalem eccleſiam etiam ſine Papa repre-
ſentare vt ſupra diximus. Ergo ꝛ illud cau
ſa neceſſaria vel vtili ſubſiſtente eis illud
transferre ꝛ locum mutare licebit ſi in vniuꝫ
ṗlati ipſi conſentiant. ¶ Aut concilium ſi-
ne Papa vel eius Legato ex aliqua cã vtꝫ.
iam conuenit: ꝛ in loco in precedenti conci
lio deſtinato congregatum quocunque aut
qualitercunqꝫ fuit: ꝛ tunc occurrente neceſſita
te aliqua aut euidenti vtilitate ṗpter quas
conciliũ non bene celebrari poſſet ibi: trã-
ferri poterit decreto ꝛ conſenſu cõcilij ipſi-
us ꝛ non alterius ſicut etiaꝫ dicto caſu oĩa
alia quantũcunqꝫ ardua negocia expedire
poterit: ṗut clare ꝛ indubitate oſtẽſuꝫ fuit
ſupra ꝛ cõprobatur per illa que deduximus
cum de concilij poteſtate loquceremur ꝛ ṗ-
batur a ſimili per tex. in. c. in nomine domi
ni. xxiij. di. iuncto. c. ſiquis pecunia. lxxix. di.
ꝛ. c. vbi periculum. de elec. lib. vj. ꝛ per de-
cretum illud concilij Conſtantieñ. in tertia
ſeſſione ṗmulgatum de quo ſupra. ¶ Nec
contra illud decretum obſtaret ſi diceretur
q non ſit decretum generale. Sed q loqua
tur de illo concilio Conſtantieñ. tantũ. pro
ut per. d. Io. de turre Cremata impugnan-
do decretum ipſum dicebat ꝛ an ſ. Rñ. ſu-
it ꝛ nunc reſpondetur q de ſimilibus idez
dꝫ eſſe iudicium de conſti. tranſlato. cum ſi.
Qđ qdẽ cõprobatur q illud decretũ gñalr
confirmatum: ꝛ declaratum fuit per conci-
lium Baſilienſe declarando illud locum ha-
bere in omni concilio congregato ꝛ q per
Ro. pontificem diſſolui vel transferri non
poſſit concilium ſine ipſius concilij expreſ-
ſo conſenſu, vt pꝫ in geſtis dicti concilij ſeſ-
ſione. xj. ꝛ alibi. Non obſtat determinatio.
d. Io. de turre Cremata q loquitur tantum
in caſu ſuo. vꝫ. quando Papa eſſet catholi-
cus vnicus et concilio per ſe vel per legatũ
ſuum preſideret. Et inquantum dicit q illo ca
ſu Papa ſolus ſua propria auctoritate po-
teſt concilium transferre. Fateor hoc verũ
eſſe ſi concilium non contradicit prout nõ
eſt veriſimile ipſum debere ↄdicere neceſſa
ria aut vtili cã occurrente: ṗut ipſe etiã ſup-
ponit: ṗut cõtigit tempore eiuſdem Mar-
tini quinti: q in dicto et congregato conci-
lio in ciuitate Papie iuxta decretum conci
lij Conſtantieñ. ſupueniente epidimia ꝛ in
genti peſte concilium cõcorditer tranſlatum
fuit ad vrbem Senenſem. ¶ Sed ſi inter
Papam et concilium de hoc eſſet alterca-
tio, q forte Papa diceret legitimam neceſ-

ſariam

ſariam vel vtilem cauſam ſubeſſe propter quā concilium transferre vellet: ⁊ concilium econtra hoc negaret ⁊ contrarium aſſereret nec huic tranſlationi conſentire vellet, tunc ſaluo meliori iudicio, non crederē ſimplici ſententie pape ſtandum fore: ſed potius ſententiam concilij vel maioris ⁊ ſanioris partis ipſius pualere, ſicut in alijs caſibus ⁊ ſententijs ad concilium ſpectātibus ſupra diximus in ti. que ſententia Pape an concilij pualere ⁊ magis attendi debeat ⁊c. Quod fortius pcedere crederem ſi cōcilium melioribus rationibus ⁊ auctoritatibus inniterēt: oſtendendo forte Papam hoc fraudulenter ⁊ doloſe tentare ad diſſolutiones deſtructionem et ruinam concilij: vt eius cenſuram ⁊ correctionem effugeret: ⁊ oſtenderet locum ad quem Papa illud transferre vellet non eſſe tutum: habilem ⁊ victualijs abūdantem: ſed prorſus incommodum inutilem ⁊ incapaces ⁊c. Qui dolus ⁊ que fraus Pape probari poſſet ex primis medijs ⁊ finalibus pgreſſibus ſuis: iuxta ea que no. per doc. in l. multum. C. ſiquis alteri. vel ſibi. Nam que conſiſtunt in animo ⁊ intentione alterius: ⁊ que aliter probari nō poſſunt: preſumptionibus ⁊ indicijs probantᷣ. l. dolum. ⁊ ibi per doc. C. de dolo. extra de vſu. c. ad noſtram. ⁊ c. cum in dioceſi. Si igiᷣ Papa ſe contra concilij conuocationes vel celebrationē aduerſarium conſtituiſſet. Puta reſiſtendo ⁊ aſſerendo ꝙ non erat opus concilio: vel mandando epiſcopis ⁊ prelatis ꝙ ad concilium conuenire non deberent: aut aliter procurando tacite vel expreſſe ꝙ concilium impediretur. ⁊ turbaretur. Ex his precedentibus ⁊ ſubſequētibus preſumptionibus ⁊ indicijs dolus ipſius ſatis clare colligi poſſet circa tranſlationem: qꝛ ex preſationibus animus cuiuſqꝫ faciliter cognoſcitur ff. de heredi. inſti. l. ſi. ff. de do. exccep. l. apud celſum. in prin. ¶ Secus tamen exiſtimarem ſi Papa ſimpliciter paterne ⁊ charitatiue pro bono concilij ⁊ vniuerſali cōmodo ad concilij ipſius vtilitatē et cōſeruationem illud transferre vellet: et melioribus rationibus contra totius concilij voluntatem inſtaret: ſecumqꝫ Romanam eccleſiam in ſententia ſua haberet: vna cum aliquibus ex patribus concilio incorporatis: qui ſpiritui magiſqꝫ carni inſeruirent. Non obſtat etiam impugnatio d. de turre Cremata contra decretum illud concilij Conſtantieñ. quod incipit frequens. Quia ipſe dominus impugnans: cum debita ſi pportatione non bene conſiderauit illud decretum: non enim loquitur in illo caſu qō ipſe ſupponit ſed loquitur in primo caſu diſtinctionis noſtre de quo ſ. vz. cum Pontifex Ro. ante concilij congregationem locū in concilio precedenti deſtinatum mutare vult. Ergo ipſe aerem quaſi fruſtra verberans impugnare laborat qō cōtra ſe nō pugnat neqꝫ reſiſtit. Non enim infertur ex diuerſis, nec eſt legalis: aut bōa reſtrictio vel impugnatio dicēdo licet Martinus decretum illud frequens approbauerit tamen particulam iſtam de tranſlatione concilij non approbauit: qꝛ hoc nō dicit ipſa approbatio Martini Pape immo decretum illud et omnia ac ſingula determinata concluſa et decreta per ipſum concilium concilij aliter tenere et inuiolabiliter ſeruari voluit approbauit et indiſtincte ratificauit: vt patet in eiuſdem concilij geſtis ſeſſiōe. xlv. et in ſpē decretū illud frequens approbādo in ſeſſiōe. xliiij. circa dputationē loci futuri ꝯcilij. In ipſius lr̃is apl̃icis in pncipio ingt formaliter volentes decreto huius generalis concilij ſatiſfacere inter alia diſponenti ꝙ oīmodo generalia concilia celebrentur in loco quem ſummus pontifex per menſes ante finem huius concilij approbante et cōſentiente concilio deputare et aſſignare teneatur ⁊c. Ergo cum ipſa lex approbationis non diſtinguat nec reſtringat illud decretum aliter nec nos illud quidem diſtinguere aut reſtringere dbemus. Sed illi ſimpliciter inherere ff. de publi. in rem actio. l. de pcio. vbi eſt bona glo. que alle. concor.

¶ Qñ concilium diſſolui poſſit ⁊ debeat.

Ex his conſequenter inferri poteſt ad reliquas q̄ ſequūtur heſitatiuncálas vt tandem cōcilij huius corpuſculo extremam manum imponamus. Et primo quidem querendum videtur: quando et quibus ex cauſis generale concilium ſemel rite et legitime congregatum diſſolui poſſit et debeat. Circa quod conſiderandus eſſe videtur duplex concilij ipſius ſtatus. Aut enim cōcilium concorditer ordinarie et bono zelo congregatum fuit et diſſoluēdum eſt: et tūc

ex vnica cauſa:eaq; quandocunq; ſubſiſten-
te diſſolui poteſt ⁊ debet: vz. vbi iam expe-
dite ac executioni debite mandate fuerint
cauſe omnes ille propter quas conciliũ pͥn
cipaliter congregatum fuerat: vel etias que
eo durante incidiſſent: eis conſimiles eiuſ
dem ponderis ⁊ importantie. Nam eo ca-
ſu:per talem expeditionem concilium dici-
tur functum fuiſſe officio ſuo: ⁊ propterea
vlterius durare non debet.ar. in.l.iudex.⁊
in.l.cum querebatur.ff.de re. iudi.⁊ in.c.in
litteris.de offi.delega.⁊ latius diximus ſu-
pra in ti. Quanto tempore durare debeat
concilium. Aut ſcdo concilium ex aliqua ſu
peruenienti neceſſitate: vel maiori vtilita-
te (ſi tamẽ maior vtilior,aut magis neceſſa
ria cauſa in eccleſia dei excogitari poteſt q̃
concilia legitime agere) diſſoluere oportet:
etiam antequã cauſe propter quas congre-
gatum fuit expedite ſint:puta ſi infidelium
⁊ Barbaroꝝ vel alioꝝ potentiſſimus exer
citus ⁊ incurſus contra concilium inſurre
xiſſet vt illud deſtrueret ⁊ perſequeretur:⁊
tunc bene diſcuſſis conſideratis ⁊ ventila-
tis cauſis:propter quas diſſoluẽ.eſſe pretẽ
ditur:qñcunq; magis cõmode:ſeruata de
bita venuſtate grauitate. Ac tpis opportu
nitate diſſolui poterit. ar.tex.⁊ eorum que
leg.⁊ no.in.d.c.vbi periculum.de elec. lib.
vj. Non tamẽ etiam tunc ita ruditer ⁊ ſim
pliciter diſſolui debet: ſed habitis patrum
votis:⁊ matura:deſuper habita deliberatio
ne. Aliud concilium in aliud tempus in eo
dez vel alio loco differri ⁊ indici debet.ar.
xvj.di.in.c.habeo librum. ¶ Ubi habetur
ꝙ ſexta ſynodus bis congregata fuit qꝛ pri
ma ſexta diſſoluta fuerat cauſis non expe-
ditis et canonibus vel decretis ab ea non
editis,que poſtea in ſecunda ſexta edita fue
re. ¶ Cauſe autem propter quas dicto ca-
ſu concilium diſſolui poteſt debent eſſe vr-
gentes euidentes et neceſſarie,qꝛ aliter con
cilium generale tanto labore et tot diſpen-
dijs rite congregatum pro quacunq; mini
ma cauſa pro arbitrio Pape vel aliquorꝫ
diſſolui non deberet. Cauſa autem ſufficiẽs
videretur:vbi tam grande et euidens peri-
culum ſubeſſet ſi continuaret:vel vbi ceptũ
fuit:vel alibi:ꝙ de ſalute patrum in eo con
ſcriptorum veriſimiliter dubitaretur, pro-
ut eſſet ſi potentiſſimus Rex Princeps ali
us:concilium fieri nollet. Sed illud vbique
locorum cum ingenti exercitu perſequere-
tur nec cenſuris aut armis comprimi poſ-
ſet: prout ſupra diximus: vel vbi ſeuiſſima
peſtis in concilium et populos circunſtan-
tes vehementer ſeuiret ita ꝙ nullibi dare
tur receptus propter periculum contagio-
nis:tunc enim ex huiuſmodi vrgentiſſimis
euidentibus et neceſſarijs cauſis non ſolus
diſſolui poſſet concilium:ſed ab ipſius cele
bratione durante tali impedimento ceſſari
omno deberet.ar.optimo.xv.di.candes. vbi
Iſidorus li.vj.ethimologiarum ſuarum at
teſtatur ꝙ concilia ante Conſtantinum ge
neraliter celebrata non fuere qꝛ perſecutio-
ne feruente docendaꝝ plebium: et in vnus
conueniendi minime dabatur facultas ⁊c.
¶ Plura alia exempla adducit.d. de turre
Cremata in ſum.ſua predicta.c.lxvij.vt pu
ta. Si ſynodus deuoluta eſſet ad tantam
impietatem,ꝙ maiorum et fere omnia pri
uata ſtudia tenderent in euerſionem fidei
pacis ac vnitatis eccleſie: ita ꝙ potius de
malo et peſſimo exitu q̃ de bono aliquo re
medio dubitari poſſet. Prout ſcribit Leo
Papa de ſecunda ſynodo Epheſina et de
Ariminen̄.concilio:Gelaſius Papa.xv.di
ſtin.in.c.ſancta Ro.eccleſia.§.que vero opu
ſcula vel qui libri inter apochriphos ⁊c. Itẽ
cum multitudo impiorum pauciores in ve
ritate ambulantes ſuperaret: atq; conſun-
deret:ita qꝛ multitudine ſeditioſa preualen
te:et meliorum ſpreto cõſilio hierarchicus
ordo confunderetur:item cum ſynodus ad
paucos forte redacta in tyrannidem eẽt cõ
uerſa contemplatione aliquorum principus
temporalium:ita ꝙ nec ius nec phas in ta-
li concilio locum habere poſſet. Vel etiam
vbi princeps vel dominus ciuitatis vbi cõ
cilium agitur vim patribus inferret: et vo
ta libera non eſſent:et ille princeps vt dixi
comprimi non poſſet. Tunc enim hijs et ſi
milibus caſibus accidentibus (quos deus
auertat:) cõcilium cauſis ſuis nondum ex
peditis transferri differri vel ſi aliter fieri
non poſſet in totum diſſolui poterit per
eos ad quos ſpectabit vt de ſe patet:et col-
ligi ac concludi poteſt ex iuribus ſupraſcri-
ptis in.d.c.ſiquis pecunia.lxxix.di. iuncto.
c.in nomine domini.xxiij.di.et.c.vbi peri-
culum.de elec.in.vj. Nam malitijs homi-
num non eſt indulgendum ſed potius ce-
den̄.ff.de rei vendi.l.in fundo.no.per glo.et
ſcribentes.in.l.ſi cui.ff.de ſeruitu. Quinim
mo eis quacunq; via fieri poteſt:eſt obuiã-
dum.

dum ff. de tranſac. l. cum his §. ſi cum lis ff. de carbo. edic. l. i §. ſed et ſi quis. C. de idic. viduita. toll. l. ij.

¶ Quis habet poteſtatem generale concilium diſſolue.

SEquitur vt videamus magis ſpecifice: quod etiam ſupra tetigimus. videlicet. Quis habeat poteſtatem generale concilium diſſoluendi. Et prima quidem facie occurret vulgata illa chriſti auctoritas. Matth. xvj. Quodcunque ſolueris ſuper terram: erit ſolutum et in celo. Et trita iuris regula: quod eius eſt tollere: cuius eſt condere. xij. q. v. c. certe et extra de ele. innotuit. nam omnis res per quaſcunque cauſas naſcitur per eas et ſoluitur. ff. de pac. l. ab emptore. extra de reg. iur. c. i. Sed communiter dicitur quod ad Ro. pontificem regulariter ſpectat concilia generalia congregare: auctorare et ſtabilire cum ſine auctoritate Roma. eccleſie fieri non poſſint: vt inquit Julius Papa. xvij. di. in. c. regula. Ibi nec concilium vllum ratum eſt aut erit vnquam quod eius non fuerit auctoritate fulcitum: et Grego. ea. di. in. c. nec licuit. dicit quod quotiens aliqua de vniuerſali ſynodo aliquibus naſcitur dubitatio, quod ad recipiendam de eo quod non intelligunt rationem ad ſedem apoſtolicam conuenire debeant. Item Papa non ſolum concilia generalia congregat atque confirmat: ſi rite et legitime agantur. Sed illa etiam que perperam et minus canonice celebrata fuerint: irritat, caſſat: et reuocat: et quos ſynodus inique damnat: etiam ſine aliqua ſynodo vel ipſius conſenſu abſoluit et liberat: vt dicit tex. ix. q. iij. cuncta per mundum. Pro quo inducit quod dixit Iſaias. lviij. capitulo. ibi diſſolue colligationes impietatis etc. et pro premiſſis belliſſime facit tex. xvij. di. in. c. multis. vbi habetur: quod concilia celebrari non debent abſque ſententia hoc eſt abſque voluntate Ro. pontificis. Sententia enim plerumque pro voluntate accipitur. ff. de teſta. l. prima. vnde in propoſito premiſſorum dicit text. xvij. di. c. concilia. quod plura concilia validitatem perdiderunt: quia preſentiam Pape non habuerunt per que omnia concludi videtur id quod ſupra premiſimus, quod ſcilicet ad ſolum Papam ſpectet: generale concilium diſſoluere. ¶ Sed contra premiſſa: et alia infinita argumenta que pro ſingulari plenitudine poteſtatis ſummi Pontificis et Ro. eccleſie induci poſſint: et facere videntur: ea que diximus ſupra in ti. quis poſſit transferre concilium et contra premiſſa facere videtur viua ratio: quia concilia principaliter congregantur et inſtituuntur: ad propulſandas hereſes ad fidem chriſti ſtabiliendam et propagandam. Ad eccleſiam tam in capite quam in membris reformandam: prout colligitur ex quatuor principalibus et aliis omnibus conciliis que ſupra in principio enumerauimus: et que hactenus celebrata fuere ceſſatio vero et diſſolutio conciliorum chriſtianitatem in diuerſas hereſes ſciſmata et errores intollerabiles ſcindi facit: prout priſca nos tempora docuere et atteſtatur Iſidorus. xv. di. in. c. canones. Frequens autem illorum celebratio culturam vinee domini ſabaoth et contrarios ſuperioribus effectus producit: prout patet in. d. c. canones. et in decreto concilij Conſtantienſis quod incipit frequens. Ergo dicendum eſt cum Grego. ea. xv. di. in. c. ſicut in fi. quod ad concilium potius ſpectet in hoc cognoſcere decidere et concilium diſſoluere quam ad Papam quia vt inquit idem Grego. ibi. quiſquis deſtruere vult que vniuerſali ſunt conſtituta conſenſu: et quiſquis abſoluere preſumit quos concilia ligauere: aut religare quos abſoluerint ſe et non illa deſtruere conuincitur. vnde ſi papa impedire vellet concilium quominus procedere poſſet et illud vellet diſſoluere. Ne fidem ſtabilire: hereſes et ſciſmata tollere eccleſiam collapſam reformare poſſet. Ac prohibere quod que diffinierunt chriſtus eius apoſtoli: et eos ſequentes ſancti patres et quod ipſi patres conciliares ea non obſeruarent obſeruarique facerent. Profecto. Ibi non nouam legem aut diſſolutionis ſententiam Papa dare: ſed potius errare conuinceretur vt inquit ad litteram tex. Urbani Pape. xxv. q. i. in. c. ſunt quidam. Ipſe enim Papa concilia generalia congregare: auctorare confouere: ac manutenere debet, non autem illa deſtruere et diſſoluere antequam cauſe pendentes expediantur, facit tex. Gelaſij Pape. xxv. q. i. in. c. confidimus. vbi formaliter inquit confidimus quod nullus iam chriſtianus veraciter ignoret, vniuſcuiuſque ſynodi conſtitutum. quod vniuerſalis eccleſie approbauit aſſenſus Nullam magis exequi ſedem pre ceteris oportere quam primam, que et

vnamquamq; ſynodum ſua auctoritate firmauit ⁊ continua moderatione cuſtodit ⁊c. Per quem tex. ponderato verbo oportere: quod neceſſitatem importat: in auctē. de iudicibus §. oportet. C. vnde vi. l. ſi quando. cum ſi. ſatis clare conſtare videtur Papam non poſſe cōcilium diſſoluere anteq̄ cauſe conciliares ſint expedite: q̄ iſtud eſſet indirecte prohibere damnationem hereticorum, ac hereſum ſciſmatus delictorumq; correctionem ⁊ eccleſie vniuerſalis reformationem tollere: ⁊ ſic ſtatum vniuerſalem eccleſie perturbare ſcandaliçare ⁊ decolorare. Quod quidem Pape directe facere non lꝫ (vt crebro ſupradiximus) ergo nec indirecte. c. cum quid vna via. de regu. iur. in. vj. Ergo Papa in tali diſſolutione neceſſario habebit concilij ſententiam requirere quia in his que ſpectant ad fidem ⁊ ad vniuerſalem ſtatum eccleſie maior eſt concilij ſententia ⁊ auctoritas, maxime autem ſi contra ipſum Papam agatur vel ſuſpitio ſit ꝙ doloſe agat: prout ſupra oſtenſum fuit: ⁊ habetur in. d. c. ſunt quidam. xxv. q. i. ⁊ per glo. ⁊ ſcribentes in. c. per principalem. ix. q. iij. ⁊ in. c. nulli. extra de ſenten. excom. ⁊ late diximus ſupra. in ti. que maior ſit ſententia pape an concilij. Quibus forte iuribus ⁊ rationibus mota ſynodus Baſilieñ. in. xj. eius ſeſſione ſtatuit ⁊ decreuit ꝙ concilium generale actualiter cōgregatum diſſolui: aut de loco ad locum mutari ſine ipſius concilij expreſſo conſenſu per Romanum pontificem nullatenus poſſit irritum, declarādo quicquid in contrarium fieret. Per que infertur ꝙ iſta poteſtas diſſoluendi conciliū magis ſpectet ad concilium q̄ ad Papam volentem illud diſſoluere ſine legitima cauſa aliis hoc eſt concilio nota: ⁊ anteq̄ cauſe conciliares expedite terminateque forent.

¶ Iſtam queſtionem in ſpecie tetigit etiam d. de turre Cremata in dicta ſua ſum. lib. iij. c. lxvij. vbi per aliqua ipſius argumenta tenet: ꝙ Roma. Pontifex cauſa legitima ſine rationabili ſubſiſtente: ſola ſua auctoritate poſſit vniuerſale concilium etiam inuitū diſſoluere. Idē firmat. d. Petrus de monte Epiſcopus noſter Brixianus in opuſculo de poteſtate Pape ⁊ concilij quarta concluſione per eadem quaſi motiua, ⁊ maxime q̄ concilium generale ſecundum eū robur ⁊ auctoritatem ſummit a Papa. xvij. di. per to. ⁊ extra de elec. c. ſignificaſti. Ergo inquit eius eſt ſoluere: cuius eſt condere. C. de leg. l. i. extra de iudi. c. cum veniſſent, item ꝙ Papa diſpenſando tollit etiam ius diuinum contra euangelium: contra apoſtolum: contra concilia generalia, ⁊ contra vniuerſalem ſtatum eccleſie: ⁊ pro iſtius ſue cōcluſionis corroboratione diſcurrit per multos caſus: in quibus habetur ꝙ papa diſpenſat contra concilia: ſed iudicio meo parum faciūt ad propoſitum. Quia nemo negat poteſtatem Pape: dūmodo iuſtitiam contemperare velit: vt dicit tex. in. c. nemo. ix. q. iii. dūmodo non precipiat illicita ⁊ talia que habeant eccleſiam ſcandaliçare: q̄ tunc ei non eſſet obediendum: ſed impune ⁊ licite ei poſſet reſiſti. Iuxta doctrinam. Inno. in. c. quanto. de conſue. ⁊ in. c. inquiſitioni. de accuſa.

¶ Concludit tamen idem dominus Petrus ꝙ Papa poteſt etiam in totum tollere ſtatuta conciliorum generalium: etiam in corpore iuris clauſa vt patet. lxxvij. di. c. ſubdiaconus. c. placuit. c. epiſcopus benedictionem. ⁊ c. in veteri. que omnia ſunt ſtatuta conciliorum generalium: vt patet ex eorum ſupraſcriptione. Que omnia Papa de medio ſuſtulit: vt patet in cle. generalem. de eta. ⁊ quali. no. in gl. ibi. nec mirum. Quia reprehenſibile non debet reputari ſi ſecundum varietatem temporum humana ſtatuta variantur. de conſan. ⁊ affi. non debet. ⁊ tandem quoad principalem queſtionem noſtram dicit etiam glo. multum ſingulariter notanda quam valde exclamat in. c. vbi periculum. in ver. concilio. de elec. li. vj. ⁊ ex his infert, ꝙ ſi cauſa legitima diſſolutionis ſubſit: ꝙ preceptum Pape circa hoc videtur ſatis equum, ⁊ ꝙ ab omnibus ei eſt obediendum ſecundum ſupradicta: ⁊ maxime per tex. quem dicit iudicio ſuo in hoc eſſe multum ſingularem. in. c. in memoriam. xix. di. quod in tantum dicit verum: vt ipſe putet non obedientes tali precepto Pape peccare mortaliter: quia qui non obedierit principi morte moriatur de maio. ⁊ obedi. c. ij. xj. q. iij. c. qui reſiſtit. Et rñd. ad vnum motiuum ꝙ ſit in contrarium ꝙ. ſ. ſi Papa concilium generale diſſolueret: ꝙ vniuerſalis ſtatus eccleſie euertaretur: perturbaret: ⁊ diſcoloraretur: q̄ dicit ipſe hoc verū eſſet vbi Papa in perpetuum prohiberet celebrari concilia: quod probat per aliqua ſimilia de quibus ibi per eum.

¶ Eādem quoq; queſtionem ſatis prolixe arguēdo ad partes ponit

Roſellus in libello de concilio. fol.lxxiiij.§. quis autem poteſtatem diſſoluendi concilium habeat &c. Et quãuis multa generalia more ſuo inculcet:que parum ſtringunt iudicio meo:tamen diſtinguendo bene cõcludit vt arbitror. Dicit enim ipſe aut concilium celebratur pro aliqua cauſa fidei ſeu que concernat fidem:puta pro extirpanda hereſi,que ſcandalizare incipit eccleſiam dei:qa multi dubitant an ſit hereſis:& tunc Papa ante cauſam ipſam expeditam conciliũ diſſoluere non poterit:vel ſuper hoc diſpenſare ſine voluntate concilij. Ea potiſſima ratione:q: ſicut Papa non poſſet diſpenſare in cauſa principali ſic nec in preambulo neceſſario quod preambulum eſt ipſius concilij celebratio,que eſt neceſſaria ad extirpandam huiuſmodi hereſim & ad corroborationem fidei. Et ratio eſt q: ille ds iudicare de his que ordinantur ad finem: qui iudex eſt ipſius cauſe finalis.l.iuſtiſſime.ff.de edi li.edi.facit tex.in.l.ad rem mobilem. & in.l. ad legatum.ff.de procu.nec pape aliquid licitum eſt indirecte facere: quod ei non licet directe.l.hoc modo.ff.de condi. & demonſtra.& in.c.cum quid vna via.de regu. iur. in.vj. Sed pape non licet directe determinare:q: illa que a concilijs declarata ſunt heretica:non ſint talia:nec ls illa directe mutare:ergo nec indirecte:q: illa potius vſque ad animam & ſanguinem cõfirmare & tueri tenetur.xxv.q.i.c.ſunt quidam. Sed diſſoluendo concilium:dum hereſim damnare vult: & hereticos declarare hereticalia dogmatizantes tacite & indirecte impediẽdo talem finem concilij contrarium declarare:ſeu futuram declarationem contra hereticos tollere videretur ergo &c. Que procedunt non ſolum vbi certum eſt q: cauſa propter quam concilium fuit congregatus eſt hereſis,ſed etiam vbi eſſet dubium nun quid cauſa illa quam concilium tractat ſit hereſis vel non:per ea que no.per doc. in.c. in fidei.de heret.in.vi.& in glo.in.c.ſi papa. xl.di. ¶ Secus autem eſſet vbi de hereſi iã a concilio damnata tractaretur: q: tũc iſta non eſſet ſufficiens cauſa ad impediendum diſſolutionem ipſius concilij: vt ſunt text. xxiiij.q.i.c.i.ij.& .iij. niſi forte heretici tales iam damnate hereſis contra veritatẽ multum inſtarent & hereſim abiurare nollent niſi in concilio, aut per manus concilij reconciliari omnino inſtarent: & eſſent viri tales vel vniuerſitas talis: quorum habenda eſſet ratio:q: tunc quoq: non ante concilium diſſolui deberet q: huiuſmodi dubia expedita foret.xxiiij.q.vj.c.i.no.gl.xxiiij. q.i.c.maiores. Ponit beatus Tho. ſcda ſecunde.q.xj.arti.iiij.non enim hoc cõmune bonum deberet impediri per talem diſſolutionem: cum etiam heretici & emendati in concilio admittantur.i.q.vij. conuenientibus. ¶ Idem quoq: dicendum eſſet ſecũdum eum ſi in cõcilio tractarentur alique cauſe concernentes bonum publicum & ſtatũ vniuerſalis eccleſie. Puta eius reformatio in capite & in membris:q: forte in totum collapſa notorie conſpicereẽ prout hodie cõſpicitur:q: ſi papa tunc cauſis illis reformationis vniuerſalis nondum finitis concilium diſſoluere vellet non eſſet audiendus: ſed ei potius eſſet reſiſtendum tanq: in iuſta precipienti. Sic bonum ſtatum vniuerſalis eccleſie perturbare volenti: per doctrinam Inno.in.d.c.quanto.de ɔſue.& in his preualebit ſententia concilij:vt dictum etiã fuit ſupra.& facit glo. viij.q.i.in.§.his. & i.q. iij.ex multis. ¶ Et idẽ concludeñ.vbi ageretur de hereſi,ſciſmate apoſtaſia:vel de alijs criminibus pape:& de cauſis concernentibus perſonam ipſius:q: in his papa non poſſet ſtatuere aliquid, vel concilium propterea congregatum diſſoluere. Sed hoc caſu ſententia cõcilij magis attendi deberet: prout diximus ſupra in ti.que ſententia ſit maior magiſq: attendi debeat pape an cõcilij &c. Pro quo faciunt no.per Bal.in tracta.ſciſmatis:quod poſuit in.c.cum olim. de reſcrip.& que no.per glo. & ſcribentes in d.§.his omnibus.viij.q.i.et que ſcribuntur per Inno. Anto.de butri. Pano.& alios. in ſupra allegato.c.quãto.de conſue. et in.c. inquiſitioni.de ſenten.excom. ¶ Nec obuiat glo.in.d.c.ſunt quidas.xxv.q.i.que dixit. q: papa aliquando diſpenſat & diſponit circa ſtatum vniuerſalis eccleſie vt fecit. Inn. extra de conſan.et affi.in.c.non debet.q: vt dicit idem Roſellus hoc fatemur vna cus dicto concilio prout fecit idem Inno.in.d. c.non debet:ſecus autem ſi ſolus hoc facere vellet. ¶ Aut poſtremo cauſe que ventillãtur in concilio non ſunt cauſe fidei:ſciſmatis:ſtatus vniuerſalis eccleſie: vel perſonas pape concernentes:ſed ſunt cauſe particulares & modici forte momenti.& tunc licitum eſſet pape ſecundum eum: concilium

ad nutum ꝛ voluntatem ſuam diſſoluere:
etiam non obſtãte ꝯdictiõe concilij: ꝑ iura
per ipſum ꝑmo pro illa parte inducta. De-
creto concilij Conſtantien̄. quod incipit fre
quens non obſtante, imo plus credit ipſe:
ꝙ pendẽte cauſa reformationis eccleſie: licet
diceretur per concilium eccleſias adhuc nõ
fuiſſe plene reformatam ꝙ Papa nihilomi
nus dicto decreto non obſtante concilium
diſſoluere poſſet cauſa. ſ. ſubſiſtẽte: ratio au-
tem premiſſorum: ꝛ dicte concluſionis. Et
quare ſit ꝙ Papa dictis caſibus non poſſit
concilium pro libito diſſoluere: ꝛ ipſius iu-
dicium ad ſe aduocare: cum ſuppremam in
eccleſia dei teneat poteſtatem: ꝛ omnes iu-
dicet ꝛ a nemine iudicetur niſi a deo. ix. q.
iij. cuncta per mundum. c. nemo. c. aliorum
cum ſi. ꝛ cum poteſtatis plenitudinem ſu-
per omnes chriſtianos ꝛ in omnibus eccle
ſijs ꝛ eccleſiaſticis perſonis habeat: prout ſu
pra late oſtenſum fuit cum de poteſtate pa-
pe diceretur. Illa forte eſſe poteſt quam ge-
neraliter ponit Bal. in l. iudicium ſoluit ff.
de iudicijs: qꝛ licet concilium regulariter ſit
inferioris auctoritatis ꝛ preheminentie q̄3
ſit papa. Tamen iuriſdictio ꝛ poteſtas: ipſi
us concilij que a chriſto pariter proceſſit ꝛ
in eccleſia radicata fuit. xxj. di. in nouo. cum
ſi. in his que ſpectant ad fidem: ad vniuer-
ſalem ſtatum eccleſie: ꝛ ad perſonam pape:
cum a fide deuius reperitur, non ſubalter-
natur. Illi maioritati iuriſdictionis papa-
lis: qꝛ in his concilium non pretendit iuris
dictionem a papa ſed immediate a chriſto.
Iuxta premiſſa: ꝛ decretum concilij Con-
ſtantien̄. Ergo non mirum ſi papa non po
teſt concilij iuriſdictionem ad ſe aduocare:
vel illud ſine ipſo diſſoluere. Pro quo indu
ci etiã poſſunt omnia illa que ſupra dicta
fuere: circa ipſius concilij tranſlationem: ꝛ
ꝛ in ti. quando ꝛ ex quibus cauſis diſſoluẽ
dum ſit ꝛc. ¶ Non obſtant modo contra
hanc concluſionem argumenta domini de
turre Cremata. ꝛ. d. Petri de Mõte: ꝛ ma
xime non ob. regula illa eius ẽ tollere cuius
eſt condere: ꝛ regula omnis res ꝑ quaſcũq3
cauſas naſcitur per eas ꝛ ſoluitur: cum ea-
rum illatione: per quam dicebatur concilia
congregari ꝛ fieri iuſſu ꝛ auctoritate pape:
ꝛ conſequẽter eius iuſſu ꝛ auctoritate poſ-
ſe diſſolui: qꝛ reſpondeo primo ꝙ hoc ſim-
pliciter non eſt verum, videlꝫ ꝙ omnia cõ-
cilia conuocentur ꝛ celebrentur auctoritate
Pape, qꝛ concilia certis caſibus congregan
tur: etiam per alios. Papa etiam reclaman
te ꝛ contradicente, prout ſupra oſtendimus
cum de concilij congrega tiõe tractaremus.
Ille autem regule procedere poſſent in caſi
bus in quibus papa pro arbitrio concilium
conuocaſſet, in quibus cauſe que ſunt de fo-
ro ꝛ poteſtate concilij non tractarent̄: tunc
enim fateor ꝙ tale concilium contrario im
perio pape tolli poſſet. ¶ Secundo falſum
etiam eſt, ſimpliciter dicere ꝙ omnia que
voluntate alicuius conſtituũtur contraria
voluntate deſtruantur: qꝛ contrarium pa-
tet in matrimonio: ꝛ alijs omnibus ſacra-
mentalibus, per que caracter imprimitur
in anima: qꝛ licet hec conſenſu conſtruant̄
tamen diſſenſu tolli vel deſtrui nõ poſſunt
cum per talem conſenſum tranſeant in cõ-
tractum ꝛ in poteſtatem ſuperioris talẽ cõ-
ſenſum recipientis. i. Dei. Ergo cũ iſta nõ
ſint amplius in poteſtate hominis. Sed ip
ſius Dei. Ab homine de cetero tolli non
poſſunt: prout declarant doctores in. d. re-
gula omnis res: rationem autẽ quare ma
trimonium ꝛ iſta ſpiritualia non tollãtur
contrario conſenſu reddit etiam glo. ꝛ ibi
no. in. c. que propter. xxvij. q. ij. ¶ Preterea
dicte regule multas fallentias patiunt̄ ſm
Abba. Panoꝛ. maxime in caſibus notatis
in. c. cum inferioꝛ. de maio. ꝛ obedi. nam in
multis caſibus quis etiam ligare poteſt: nõ
tamen abſoluere poterit. In propoſito igit̄
noſtro ſi papa congregaſſet concilium ad
tollendam hereſim in quam ipſe vel alter
quiſpiam chriſtianus incidiſſet: ſtatim co-
gnitio ꝛ deciſio cauſarum iſtarum ad con-
cilium deuoluitur vt ſupra oſtendimus ꝛ
probat̄ in. c. ſi papa. xl. di. ſed aduocatio iu-
dicij vel iuriſdictionis aut diſſolutio eiuſ-
dem ad ipſum papam amplius deuolui nõ
poſſet: qꝛ iſtud facere ſi poſſet, fidem ꝛ eccle-
ſiam deſtrueret contingereq3 poſſet ꝙ Pa
pa hereticaret: ꝛ ſic ꝙ papa hereticus poſ-
ſet concilium diſſoluendo in ſua hereſi per
ſeuerare eccleſiamq3 vniuerſam ſcandaliza-
re ꝛ veneno ſue hereſis inficere: quod dicen
dum aut tollerandum non eſſet. Nec ob-
ſtat quod dicitur ꝙ papa poteſt omnia: qꝛ
iſtud non eſſet poſſe: ſed magis dicit impo
tentiam ꝛ imperfectionem poteſtatis. Cũ
papa non poſſit eſſe ille qui hereticus eſt:
cum ſit extra eccleſiam ꝛ excõmunicatus.
de hereti. c. excommunicamus. Unde ſicut

non poſſet ſtatuere q de hereſi non poſſit accuſari ⁊ q concilium de hoc cognoſcere nō poſſit prout no. doctores in.d.c.ſi papa ⁊ in.c.in fidei.de hereti.in.vj. Jta hac quoque indirecte facere non poſſet: vel q concilium congregatum ante cauſarum predictarum expeditionem diſſolueretur: q2 iſtud eſſet idem indirecte obtinere, ex qua quidem diſſolutione vniuerſalis eccleſie ſtatus diſcolorari ſcandaliçari ⁊ ↄfundi merito poſſet: quod tollerandum non eēt nam prohibendo ea que ſunt ordinata ad finem hoc eſt concilium celebrari, videtur prohibere ipſum finem hoc eſt hereſes ⁊ ſciſmata tolli. ar.ff.de dam.infec.l.ij.⁊ quaſi per to. Nō ob. auctoritas. Matthei.xviij. Quodcunq3 ligaueris ſuper terram ⁊c. Quia vt etiam ſupra pluries reſpondimus illud intelligit̄ ſtatuendo vel aliter iuſtitie ⁊ diſcretionis claue precedente: vel claue ipſa non errante, ⁊ in edificationem ⁊ augmentum fidei et eccleſie non autem i eius deſtructionem iuxta Apoſtolum Paulum. ad Thimoteum. xiiij c. Sed ſi concilium tractans de cauſis fidei ad tollendas hereſes diſſoluere vellet in hoc errare ⁊ tantum bonum impedire conuinceretur: ergo tollerandus in hoc nō eſſet vt dicit Jnno. in.d.c.quanto. de conſuetu. Quod etiam fateri tandem cogitur idem. D. de turre Cremata vbi ſupra dum dicit q pro premiſſa concluſione multum ſtringunt decreta concilij Conſtantieñ. et Baſilieñ. Decernendo q in ſpectantibus ad fidem: ad tollendum ſciſma: et ad vniuerſalem reformationem eccleſie in capite et in membris q per quoſcunq3 etiam ſi ſint papalis dignitatis pareatur concilio: que omnia bene pōderanda erunt ne ſi caſus accideret confuſiones generare poſſent in eccleſia dei, vnde omiſſis diſputationibus ſtandum videtur deciſioni dictorum conciliorum Conſtantieñ. et Baſilieñ. que queſtionem et ambiguitatem omnem tollere videntur.

¶ Quo modo vel quo ordine concilium generale diſſoluatur.

QUo autem modo vel quo ordine concilium diſſoluatur. Omiſſa illa priſca tumultuaria et quaſi ſeruili diſſolutione que fieri conſueuerat cum Jmpatores iuſſu ſuo concilia cōgregabāt. Jlliſq3 intereſſe vel pſidere volebant ⁊ eorum iuſſu manu regia diſſoluebantur: patribus tñ diſſolutionē ⁊ ab eundi licentiā ab ipſo Jmpatore preſidēte vel intereſſente expoſcētibus: cum iā cōcilij cāe ⁊ negocia expedita eſſent: ⁊ interdum pro ſolo Jmperatorum ipſorum arbitrio lʒ cauſe ipſe nondum optatum a patribus finem accepiſſent: prout colligitur ex geſtis priſcorum illorum conciliorum. Exemplo concilij Calcedoneñ. Jn cuius actione ſexta leguntur hec verba formalia patrum in eo conſcriptorum ad martianum Jmperatorem qui eidem concilio interfuit vt habetur.xv.di.canones. Supplicamus dimitte nos pie Jmperator dimitte nos, ⁊ ſeqtur. Diuiniſſimus ac piiſſimus dominus noſter Martianus perpetuo Auguſtus ad ſanctum cōcilium dixit: multum quidem eſtis itinere fatigati laborem perferentes. Verūtamen ſuſtinete tres adhuc aut quatuor dies, ⁊.ſ. Nullus autem veſtrum: anteq̃ʒ perfecti termini ex omnibus perferantur a ſancto concilio diſcedat. Que etiam verba quaſi ad litteram repetuntur actione. xvj. eiuſdem Concilij circa fi. Formam autem ⁊ modum quem ratione preuia (adhitis eccleſie cerimonijs) in huiuſmodi diſſolutione ſeruare debemus: ex recentioribus concilijs ⁊ preſertis ex Conſtantienſi ſeſſione.xlv.⁊ vltima colligere poſſumus. Jn quibus ſeruatum probe annotari poteſt: q poſteaquā conſtat expeditas eſſe cauſas omnes graues ⁊ importantes que in concilio prepoſite fuerūt Papa ſeu eius Legatus ↄcilio preſidens. Miſſa ſancti ſpiritus celebrata: decreta ⁊ conſtitutiones ab ipſo Papa ſacro approbante cōcilio digeſtas ⁊ ſimiliter decreta que ſacri concilij approbatione edita fuiſſent per ipſum publicat ſeu publicari facit ⁊ obſeruari mandat: ſecundum modum quem ſupra poſuimus: cum de hoc verba faceremus: ⁊ colligitur ex geſtis eiuſdem concilij Conſtātieñ. melius q̃ʒ alibi ſeſſiōe.xliij.xliiij.⁊.xlv. Quo facto Papa vel Legatus preſidens: conſultata prius ⁊ mature deliberata: concilij ipſius diſſolutione cum patribus: hocque ſepius propoſito ⁊ in concionem deducto, habitis tandem omnium vel maioris partis votis. Futuri concilij locum ⁊ tempus cum patribus determinat: ac ſtatuit ⁊ decernit q epiſcopi ⁊ prelati ⁊ alij qui ad

generalia concilia debent conuocari tempo-
re ſtatuto ad locum deputatum accedere te
neantur, vt patet. d. ſeſſione. xliiij. ex litteris
Martini. v. ſuper hoc editis demum ipſis
patribus abeundi licentiam expoſcentibus
ſi nihil obſtet quod canonicam concilij diſ
ſolutionem impedire vel retardare habeat
Papa ſeu Preſidens concilij congregata
ſeſſione generali miſſam ſpiritus ſancti vt
premittitur per aliquem ex dominis Car-
dinalibus vel prelatum inſignem decanta-
ri ſoleniter faciet: vt finis ſuo principio cor-
reſpondeat. Peracta vero miſſa ſupplica-
tiones ſeu Letanie cũ ſuis congruentibus
orationibus decantantur. Quibus finitis
aliquis Diaconus Cardinalis iuſſu Pon
tificis: vel alter prelatus iuſſu Preſidentis
Ombonem vel locum aliquem eminentio
rem aſcendit: et alta et intelligibili voce pro
nunciat hec verba, ſeu alia ſimilia eundem
ſenſum importantia: videlicet. De manda-
to ſanctiſſimi domini noſtri Pape et toti-
us ſacri cõcilij. Domini ite in pace. Ad que
verba domini patres prelati et alij aſtan-
tes reſpondent Amen: ita enim ſeruatum
fuiſſe legimus in dicto concilio Conſtan-
tieñ. in ipſa ſeſſione. xlv. in qua idem Mar-
tinus papa aſtante. d. Sigiſmundo Roma
norum rege: premiſſis omnibus rite per-
actis per dominum Ubaldum Diaconus
Cardinales ſcti Uiti in macello ita ſeruari
et pronunciari iuſſit. His peractis aliquis
prelatus vel alius quiſpiam magiſter acce-
pta Benedictione conſueta a ſummo Põ-
tifice ſuggeſtum concionale aſcendit: et ora-
tionem habet congruentem ad concilium:
de laudibus ipſius concilij, pro his que in
eo laudabiliter dicta geſta: decretaqꝫ fuere.
Hortando omnes ad pacem vnitatem cõ-
cordiam morum reformationem et exalta-
tionem eccleſiaſticam. Ad tutelaſ defenſio-
nem propagationẽ fidei orthodoxe, ad opti-
mos et reformatos mores ſuſcipiendos cõ-
fouendos et pro ſtabilitate et decore eccleſie
conſeruandos, ad credendum predicandus
ac verbo pariter et exemplo oſtendendum:
veritatem: vtilitatem, et perfectionem eorũ
omnium que in concilio ipſo decreta et or-
dinata fuere. Ad diſponendum et preparã-
dum ſe pro futuro concilio adhibendo dili
gentem curam et accuratam diligentiaſ vt
oues cuiqꝫ credite in caulam domini dei
noſtri inducantur et fideliter cuſtodiantur

etc. Prout eidem prelato vel magiſtro melius
ſecundum rerum et temporum exigentiam
videbitur conuenire. In eodem autem cõ-
cilio Conſtantieñ: habita fuit oratio per. d.
Joannem de Podio Epiſcopum Catha-
nieñ. ordi. predicatorꝫ ſacre theologie profeſ
ſores: qui pro themate ſuo hec verba aſſum-
pſit: vs. Uos nunc triſtitiam habetis: iterũ
autem videbo vos et gaudebit cor veſtrũ
etc. ¶ Poſthec vnus ex dominis Cardina
libus Bullam liberationis abſolutionis
vel diſſolutionis ipſius concilij. De mãda
to domini Pape: et concilij publicat: ac ſi
papa concilio preſideat prout in cõcilio Cõ
ſtantieñ. predicto preſedit: indulgentiaſ ple-
nariam concedit omnibus: qui eidem con
cilio interfuerunt: prout contigit in. d. con-
cilio Conſtatieñ. in quo. d. Antonius de
Calcaneo Presbyter Cardinalis de man-
dato pape et conſenſu concilij dictam bul-
lam publicauit vt cõſtat. d. xlv. ſeſſione, hu-
iuſmodi ſub tenore: videlꝫ. Martinus epi-
ſcopus: ſeruus ſeruorum dei: ad perpetuaſ
rei memoriam: hoc etiam requirente ſacro
concilio ex rationabilibus ac certis cauſis:
ipſum concilium abſoluimus omnibuſqꝫ
et ſingulis in eo exiſtentibus: ad propria re-
meandi: ipſo approbante concilio licentias
impartimur, item auctoritate dei omnipo-
tentis ac beatorum Petri et Pauli apoſto
lorum eius: et noſtra: cõcedimus omnibus
et ſingulis: qui in hoc ſacro concilio, et cauſa
ipſius interfuerunt abſolutionem plenari-
am ſemel in vita: ita ꝙ quilibet de predi-
ctis infra duos menſes poſteaqꝫ ad eius
noticiam conceſſio huiuſmodi peruenerit:
poſſit dictum abſolutionis beneficium aſſe
qui in forma ſimilem conceſſionẽ facimus
in mortis articulo: et intelligimus tam de
dominis qꝫ de familiaribus eorũdem. Sic
tamen ꝙ a die noticie preſentium pro abſo
lutione in vita ieiunent per annum ſexta fe
ria et ꝓ abſolutione in mortis articulo per
alium annum niſi legitime fuerint impedi
ti. Quo caſu habeãt alia pietatis opera per
agere. Nulli ergo omnino hominum lice-
at hanc paginam noſtre abſolutionis et cõ
ceſſionis infringere: vel ei auſu temerario
contraire: ſiquis autem etc. Datꝫ et actus cõ-
ſtantie in loco ſeſſionis publice dicti conci
lij: decimo kal. Junij. Pontificatus noſtri
anno primo. ¶ Quibus litteris lectis et
publicatis. d. Joannes Cardinalis et Epõ
Hoſtieñ.

Hoſtien.ſ.Roma. eccleſie vicecancellarius.
Nomine ſacri concilij predicti:reſponſalis:
deputatus vt aſſeruit:reſpõdit: placet:⁊.d.
Auguſtinus de Lance de Piſis aduocatus
conciſtorialis:⁊ fiſcalis:nomine pape ⁊ cõ-
cilij fieri rogauit publica inſtrumenta de
premiſſis:ad perpetuam rei memoriam,a
Dominis Prothonotarijs ſedis apoſtoli-
ce,ac ab omnibus notarijs ⁊ ſcribis dicti
ſacri generalis concilij. ¶ Que quidẽ pra
tica multum rationabilis videtur ⁊ venu-
ſtati ac cerimonijs eccleſiaſticis conſona:⁊
propterea in alijs quoqꝫ concilijs:que dein
ceps domino concedente celebrari contin-
get:rationabiliter ſeruari poterit.

¶ An liceat incorporatis in concilio ante
diſſolutionem recedere ⁊ qua pe
na recedentes plectantur.

An autẽ liceat patribus vel
alijs concilio incorporatis:
ab illo ante dictam diſſolu
tionem recedere: ſine expreſ
ſa licẽtia. ¶ Et qua pena il
licentiati inde recedentes puniantur. Pro
pter iurium connexam determinationem
coniunctim queritur. Et breuiter dicendũ
videtur, nemini licere a concilio recedere
ante ipſius diſſolutionem ſine expreſſa licẽ
tia concilij vel pape preſidẽtis qꝛ negari nõ
poteſt quin epiſcopi ⁊ prelati omnes ad ſy
nodum vocati:virtute iuramenti quod in
eorum promotionibus ſeu cõſecrationibus
preſtant ad illud ire teneantur extra de iu-
reiuran.ego. N.iuramentum autem ⁊ obli
gatio eundi ad concilium: intelligi dꝫ cum
effectu,vt.ſ.vadant ⁊ concilio interſint. Ac
pro talento eis a Domino conceſſo pro cõ-
muni vtilitate fidei ⁊ vniuerſalis eccſie cõ-
ſulant in eoqꝫ perſeuerent: donec predicta
expedita ⁊ concilium diſſolutum fuerit.
¶ Pro quo facit: qꝛ iuramentum recipit
intellectum ⁊ interpretationem ſecundum
ſubiectam materiam ſuper qua preſtatur.l.
ſi.ff.qui.ſatiſda.cogan. ⁊ circa hoc eſt nota-
bile dictum. Inno.in.c.per tuas. de arbit.
vbi dicit:ꝙ ſi iuraui ſtarẽ arbitrio alicuius:
⁊ in compromiſſo appoſita eſt pena:ꝙ iura
mentum intelligi debet ſecundum ſubiectã
materiam.ſ.ꝙ ſtabo eius arbitrio: vel ſol-
uam penam bonus tex.in.l.ſi.C.de non nu-
me.pecu. Ponit Jo.an.in regula.ſcienti.de
regu.iur.in.vj.⁊ facit pro predicta declara-
tione. Quia veniſſe non dicitur qui nõ ſte-
tit:⁊ qui non perſeuerauit vſqꝫ in finem iu
dicij.l.queſitum.ff.de re iudi. no.Bar. in.l.
ſi finita.§.iulianus.ff.de damno infe. Unde
non minor dicitur contumacia in receden-
do ante finem iudicij ſine iuſſu iudicis qꝫ̃
in non veniendo:extra de do.⁊ contu.c.pro
ut.que contumacia digna eſt pariter excõ-
municatione ſicut iſta:vt eſt tex.no.xj.q.iij.
in.c.certum.qui formaliter dicit. Certum
eſt pro his tribus criminibus aliquem ex-
communicari debere:cum ad ſynodum ca
nonice vocatus venire contemnit: aut ſi
poſtqꝫ̃ illuc venerit ſacerdotalibus reſpuit
obedire preceptis. Aut ſi ante finitam cau-
ſe ſue examinationem a ſynodo abire pre-
ſumit ⁊c. Idem in ſimili dicimus de miſſa
ꝙ ante ſacerdotis benedictionem recedere
non licet:⁊ qui recedit prius non dicitur in
tegram miſſam audiuiſſe de con. di.i.miſ-
ſas.⁊ quãuis tex.in.d.c.certum loquatur de
reo citato ad ſynodum pro aliqua cauſa,ta-
men idem quoqꝫ dicendum eſt in alijs epi-
ſcopis ⁊ prelatis citatis ad concilium ad cõ
ſulendum ⁊ iudicandum ſecundum Doc.
qui mouentur per rationem ſuprascriptas
hoc eſt propter contumaciam quam incur-
runt. Recedẽdoqꝫ maximam penam me-
retur propter contemptum iudicis vel con
cilij:prout etiam colligitur ⁊ no. per Pan.
⁊ alios in.c.i.de iudi. vbi dicit idem Pa-
nor.in.iij.col.ver.nota contumacias ꝙ que-
libet contumacia digna eſt excommunica-
tione. Alle.glo.quam dicit eſſe ſingularem
in.c.duo.xcvj.di.que etiam addit:ꝙ tanto
maior eſt contumacia quanto ex minori re
conſurgit:per quem tex. iuncta.d.glo. dicit
idem panor.ꝙ contumacia eſt peccatũ mor
tale:qꝛ aliter excommunicatio non poſſet
ferri pro ea.xj.q.iij.c.nullus.⁊.c.nemo. Ma
ximum enim peccatum eſt inobedientia.
viij.q.i.ſciẽdum.⁊ hinc eſt ꝙ contumax in
parendo mandatis eccleſie ⁊ in peccatis in
ſordeſcendo:dicitur infidelis.xxxviij. diſti.
nullus.⁊ contumacia dicitur hereſis.lxxxj.
di.ſiquis presbyteri. bona glo.xl.di. in.c.ſi
papa.ex quibus patet ꝙ cuiqꝫ̃ ex citatis ⁊
concilio incorporatis: recedere non licet ab
eo:niſi poſt diſſolutionem vel obtentam li-
centiam:legitima cauſa ſubſiſtente. ¶ Re-
cedentes vero ante finem cauſe ⁊ anteqꝫ̃
concilium diſſoluatur : vel licẽtia non ob-

tenta periurij dicentẽ per tex.in.d.c.ego.N. de iureiuran.⁊ excommunicandi veniunt. d.c.certum.xj.q.iij.ſeu etiam ſecundum ali quos ipſo iure excommunicati dicuntur:⁊ abſoluendi ⁊ reconciliandi nõ veniunt vſ- que ad primam futuram ſynodum. xviij. di.c.ſiquis autem.vbi concilius Arelateñ. formaliter dicit.Siquis autem ſynodo ad eſſe neglexerit vel cetum fratrum antequã concilium diſſoluatur crediderit eſſe deſe- rendum alienum ſe a fratrum communio- ne agnoſcat:nec eum recipi liceat: niſi in ſe- quenti ſynodo fuerit abſolutus ⁊c. Abſolu- tio autem ſecundum glo. ibi iccirco deferẽ in ſequenti ſynodo vt maioꝛ ruboꝛ ſit ei ab ſolui coꝛam tali multitudine. Idem quoqꝫ dicitur in crimine ſacrilegij quia abſolutio etiam differtur vt diutius confundatẽ.xvij. q.iiij.ſiquis ſuadente. ſic etiam ſeruatur in abſolutione eius qui multum deliqt. xj.q. iij.c.qui iubẽte.⁊ ſi ante tempus peteret ab- ſolutionem non audiretur: quãuis alias re gulariter abſolutio excõmunicationis non ſit differenda:extra de appel. qua fronte.

¶ Contra tamen hanc vltimam opinio- nem ꝙ.ſ.taliter recedentes ipſo iure ſint ex communicati: facit quod voluit Archidi. poſt Hug. Ibi qui exponit tex.d.c.ſiquis au tem.in ver. alienatum. pro alienandum. ⁊ ſic ſecundum iſtos videretur canon feren- de:non autem late ſententie.Et ad id quod dicitur illum non eſſe abſoluendum niſi in ſequenti ſynodo.Dicit Archi.ꝙ ſi interim penitere voluerit de peccato bene recipie- tur ad penitentiam,qꝛ quacunqꝫ hoꝛa inge muerit peccatoꝛ ⁊ conuerſus fuerit ⁊c.Sed tamen non recipietur ad communionẽ epi ſcopoꝛum ſecundum Hugo. ⁊ pro hoc facit text.in.c.ſi diligenti.de foro compe.Iuncta eius glo.in ver.perdant.Nam verbũ cau- ſam perdant glo.exponit.ſ.per ſententiam. non autẽ ipſo iure:⁊ dicit panoꝛ. ibi.ꝙ hoc communiter tenetur,⁊ propterea dixit glo. no.in.c.quiſquis.de elec.in ver.ſiat. ⁊ in.c. in penis.de reg.iur.in.vj.ꝙ vbi pena impo nitur per verba futuri tẽpoꝛis: ꝙ talis pe- na non infligitur ipſo iure: ſed per ſenten- tiam circa quod tamen glo.diuerſe reperi- untur ſm Panoꝛ.vbi ſupra. ¶ Et ideo di- ſtinguit ipſe poſt.d. Ant.ibi.⁊ dicit.ꝙ quã- doqꝫ lex promulgatur per participium pre- teriti tempoꝛis:⁊ tunc pena dicitur late ſen tentie: vt in.c.cupientes.§.ceterum. de elec. in.vj.iuncta glo. in v̄.ſuſpenſos. facit tex.in .c.ij.de teſti.cogen.⁊ eſt glo. no.in.c.qcunqꝫ de hereti.in.vj.in ver. innodetur que vult ꝙ per iſtud participium ſit innodatus fe- rantur ſententia excõmunicationis ſtatiꝫ. Idem ſenſit glo.iuris ciuilis:ſecundum eũ in.l.in criminali.C.de iuriſdictio. omnium iudi.propter iſta verba ſit mulctatus:quod verum dicit niſi alio iure appareret ꝙ iura ſint ferende ſententie: ⁊ ſic intelligenda eſſe dicit no.in.c.ij.de foro competenti.Quan- doqꝫ verba non proferuntur in preteritum ſed in preſens:⁊ tunc ſi ſunt verba declara- toꝛia eſt canon late ſententie:vt ſi dicat de- cernimus viribus carere.per hoc tex.⁊ glo. in.c.nouit.ꝺ his que ſi.ampla. ¶ Aut ſunt verba diſpoſitiua: ⁊ tunc ſi ſonant in futu- rum ⁊ reſpiciunt actum iudicis. Sicut cum dicitur priuetur excõmunicetur puniatur, cauſam perdat ⁊c. Et tunc in dubio eſt fe- rende ſententie niſi addatur aliquod ver- bum:per quod appareat late ſententie,vt ſi diceretur ipſo facto:eo ipſo ⁊c. bona glo.in .c.in penis.de reg.iur.in.vj.tex. cum glo.in .c.ſi religioſus.de elec.eo.li.⁊ in.d.c.quicun- que.De hoc autem verbo ſubiaceat excom- municationi:ꝙ non requiratur alia ſenten tia:eſt bona glo.in.c.i.de iniur.in glo. ſi.nõ enim videtur de ſui natura requirere aliũ actum iudicis licet ſonet in futurus:ad idẽ. xvij.q.iiij.in.c.ſiquis. ⁊ ita limitari dicit no.in.d.regu.in penis.⁊ idem eſſe dicit:vbi cunqꝫ verba imponentia penam:non reſpi ciunt actum iudicialem: vt ſi dicitur cadat a iure ſuo:qꝛ tunc etiam nõ requiritur alia ſententia,vt no.Bal.in.l.ij.C.de iure emphi teo.per que concludi videtur contrarium eius quod ſentit Archi.poſt Hugo. ꝙ.ſ.im mo in caſu noſtro.⁊.d.c.ſiquis aũt ſit canõ late ⁊ non ferende ſententie:tunc qꝛ verba ſunt preſentis tempoꝛis ibi:alienum ſe eſſe a cõmunione agnoſcat : tum qꝛ verba im- propriarentur accipiẽdo vnum pro altero: tum etiam qꝛ glo.hoc mãifeſte denotat:ſup ponendo ꝙ ſit excommunicatus ⁊ ꝙ indi- geat abſolutione:prout etiam clare colligi- tur ex tex.ibi.niſi in ſequenti ſynodo:fuerit abſolutus:⁊ hec quidem opinio videtẽ ma- gis amica littere:⁊ propterea cum ipſa trã- ſeundum exiſtimauerim. Salua tamen re- uerentia tantoꝝ doctoꝛum . ¶ Nec requi ritur alia citatio ad conſtitueñ.recedentem in tali contumacia.Sed illa prima ⁊ vnica

requiſitio

requiſitio ſufficit tum ratione iuramenti ſui tum qꝛ ſecundum Joan. an. ⁊ Panoꝛ. in.d.c.ego. N. in verbo vocatus. in actu extraiudiciali: ſufficit vnica requiſitio vt eſt glo.no.in.c.ſi epiſcopus.xviij.di. ⁊ in cle.i. de hereti.in ver.requiſierit. ¶ Ultra vero penam contumacie recedentes vt ſupra, penam periurij incidūt vt dixi per tex.⁊ not. in.d.c. ego. N. de iureiuran. ¶ Sed fallit hoc in eo qui fuerit neceſſitate ineuitabili: vel canonica prepeditione impeditus adeo ꝙ vlterius non poſſet perſeuerare: ſicut ſi quis laboraret morbo ſontico hoc eſt tali qui cuicunq́ꝫ rei agende noceret.ff.de re iudi.l.queſitus no.in.l.ij.§.ſiquis.ff.ſiquis cautio.⁊ in.d.c.ego. N. ⁊ ponit Archi. in.d.c. certum.xj.q.iij.vbi per dictas leges dicit: ꝙ tali impedimēto detentus, ſi recedat nō incidit in penam:non enim intelligitur ſecundum eum contumaciter recedere: cum ipſo iure licentiam habeat. Dummodo tamen dimittat procuratorem ad allegandū ⁊ probandum infra tempus legitimum tale eius impedimentum: ⁊ etiam ad omnia pro eo per agenda ſufficienter inſtructum ⁊ talem qualem a principio mittere debuit ſi perſonaliter cōparere nequit: ⁊ fuiſſet in hoc ipſo impeditus. de electio. cupientes.ver.inſuper lib.vj. Quāuis autem tex. in.d.c.certum.⁊ doctrina Archi.ibi loquatur in litigatore tamen idem dicendū in citato ad concilium cum ſit eadem ratio in vno que in altero. per tex. in.d.c.ſiquis autem.xviij.di.quod comprobatur ex his que dicta fuere ſupra in ti. Qui vocati ire teneātur:⁊ in ti.an citati ad concilium procuratorem mittere poſſint. ¶ Sunt tamen quedam vt dicit idē Archi. vbi ſupra que ipſo iure non defendunt:ſed cauſam petendi licentiam a iudice parant.ff.de iudi.l.ij.§.ſed ⁊ ſi dubitetur.⁊.l.ſiquis ex aliena. vbi habetur ꝙ pretor cauſa cognita habet iuerī nūquid qui reperitur in loco iudicij ius vel cauſam legitimam habeat reuocandi domum. ¶ Per que iura īfert idem Archi. ꝙ tunc etiam talibus impedimētis vel priuilegijs occurrentibus citati non debent recedere niſi petita ⁊ obtenta licentia a iudice. Sed ſi copiam iudicis vel concilij habere non poſſet, qꝛ forte tunc ſeſſiones non tenerentur:vel papa aut eius Legatus vel alius quiſpiam concilio nō preſideret: quia forte tunc adhuc non conuenerant omnes nec concilium adhuc erat formatum vel legitimum:tunc ſi magnum periculum eſſet in mora idem impeditus:premiſſis ſuis proteſtationibus de hoc coram aliquibus officialibus concilij vel etiam illis deficientibus coram aliquibus honeſtis perſonis: ⁊ procuratore ſuo dimiſſo impune recedere poſſit.ar. eorum que dicere conſueuimus: de eo contra quem currit preſcriptio: quia vbi copia iudicis ordinarij haberi non poteſt:coram publicis ⁊ honeſtis perſonis proteſtari poteſt ad hoc vt preſcriptio non currat ſed quaſi interrumpatur : vt dicit tex. in.c.paſtoralis.de offi. ordi. in ſi.⁊ not.C.de anna.preſcrip.l.vt perfectius. ⁊.C.de epiſcopali audientia. in.l.ſancimus. Idem dicimus in eo qui grauatus per ſententiam iudicis: non poteſt vel non audet coram eo appellare qꝛ ſimiliter expoſitis cauſis grauaminis ſui:coram honeſtis perſonis poterit coram eis de hoc proteſtari ⁊ appellare per tex.⁊ no.in.c.ſi.de appella. Quod procedit ſecundū Philip. Franchum ibi. in.vij. col.q.x.dicto metu ceſſante.vbi cōmode haberi non poteſt preſentia iudicis:⁊ dicit Joannes de Imo.ibi ꝙ ad euitandas opiniones cautum eſt de conſilio peritorum: ꝙ tunc coram honeſtis perſonis appelletur: propter rationem tex.in.d.c.fina. Sed dicit idem Philip.ſatis dici poſſe ꝙ hoc ſit deciſum de iure per tex. in.d.c.paſtoralis. in ſi. vbi dixit. Bal.ꝙ dicto caſu ſatis erit proteſtari vel appellare coram duabus honeſtis perſonis cum tex. plurali numero vtatur: dicendo proteſtandum eſſe in preſentia bonorum virorum,⁊ pluralis locutio duorum numero contenta eſt: ar.ff.l.vbi numerus. ⁊ in.c.pluralis.de regu.iur.in.vj.quāuis tamen Specu. videatur ſecundum. Philip. in ti.de.ſecundo decreto §.iam nunc de effectu.verſi. ſed nunquid. ⁊ in ti.de inſtru. edi §.iam nunc. verſi. item pone tenere, ꝙ ſufficiat proteſtari ⁊ appellare coram vno honeſto viro. Dummodo ſiat coram alijs teſtibus: ⁊ ſecundum eum videtur etiam ꝙ ſufficiat coram ſolo notario proteſtari ⁊ appellare adhibitis teſtibus, etiam ſufficit ſecundum Specu.coram ſimplici ſacerdote hoc facere:vt ponit ipſe in.d.§.iam nunc de effectu.verſi.item pone Abb. vero Panor. in.d.c.ſi.de appel. in prima col. verſi. nota tertio:dicit adhoc videndum eſſe Lap. alle. xl.ſeu.xxix.⁊ Specu.vbi ſupra. ⁊ concluſio

eſt ſecundum eum vt ſufficiat proteſtari ꝛ appellare coram vno dummodo fiat in preſentia teſtium: quãuis dicat ipſe ꝙ ſolus notarius ꝛ teſtes non ſufficerent: pro eo facit quod no. glo. in. c. vt circa. de ele. lib. vi. que notanda ſunt in pratica ſecundum eum: ꝛ addit idem Bal. in. d. c. fi. ꝙ non refert an dicti honeſti viri ſint layci vel clerici per no. in. l. in promittendo. in princi. ff. de iure dot. ¶ Et hec quoad iſtum articulum: ꝛ conſequẽter quoad vniuerſum tractatum: pro quãtulacũqꝫ inſtructione mea ad Dei omnipotentis Laudem ꝛ gloriã dicta ſufficiant: extra de offi. cuſto. c. i. in fi. de aucto. ꝛ vſu. pal. c. ad honorem. FINIS. 1532

REGISTRVM.

Aa A B C D E F G H J K L M N O P Q R S T V X Y Z ꝛ

Aa duernus. ꝛ q̃ternus. alij oẽs ſunt ternĩ

ERRORES OPERIS.

	male	bene
Cartha prima colũna prima ver. 16	ecomenicus	ecomonicũ
Car. 2 col. 4 ver. 41	ſm	ſed
Car. 3 col. 1 ver. 33	cies.	cis.
Car. 3 col. 2 ver. 3	cies:	cis:
Car. 5 col. 2 ver. 13	ſponẽdum	ꝑponẽdum
Car. 6 col. 3 ver. 34	concilio	conſilio
Car. 6 col. 4 ver. 4	pꝛ n.	patet ibi.
Car. 8 col. 2 ver. 21	eccleſia	eccleſie.
Car. 9 col. 3 ver. 32	Voreſi.	Veroneſi.
Car. 9 col. 4 ver. 37	prout	poſt
Car. 10 col. 1 ver. 13	relictis	relectis
Car. 10 col. 4 ver. 41	ꝑut	per
Car. 11 col. 3 ver. 35	triẽnis	triennijs
Car. 12 col. 1 ver. 49	ma nus	mãnus
Car. 13 col. 3 ver. 16	q̃ſi	quas
Car. 16 col. 3 ver. 52	dicere	licere
Car. 16 col. 4 ver. 13	conſtet	conſtat
Car. 16 col. 3 ver. 16	idẽ	vel
Car. 16 col. 3 ver. 29	queqꝫ	quoqꝫ
Car. 19 col. 2 ver. 50	aliũ.	alia.
Car. 19 col. 4 ver. 13	¶ Atheſi.	¶ Agathe.
Car. 21 col. 4 ver. 23	Gregorij	Georgij
Car. 22 col. 2 ver. 16	Cõfirmaſſe	Cõfirmaſſet
Car. 23 col. 2 ver. 28	mala	male
Car. 25 col. 2 ver. 36	illud	illude
Car. 25 col. 3 ver. 32	ofones	oratores
Car. 25 col. 3 ver. 39	atra	antea
Car. 27 col. 1 ver. 10	dcũs	dicto
Car. 27 col. 1 ver. 30	in va	cat
Car. 28 col. 1 ver. 4	iuncta	cuncte
Car. 29 col. 1 ver. 3	pplexitatẽ	pplexitatis
Car. 29 col. 2 ver. 41	Jo.	io.
Car. 29 col. 3 ver. 15	magno	magne
Car. 29 col. 4 ver. 49	Qui	ꝙ
Car. 30 col. 3 ver. 51	viribus	iuribus
Car. 30 col. 4 ver. 30	eum	cum
Car. 31 col. 4 ver. 14	facte	recte
Car. 33 col. 4 ver. 25	imperatoꝛis	imperatores
Car. 34 col. 1 ver. 17	gꝰ	gus
Car. 35 col. 3 ver. 12	ſupra	ſuper
Car. 35 col. 4 ver. 25	inſolute	inſolutione
Car. 36 col. 2 ver. 1	q̃ꝫ	que
Car. 42 col. 1 ver. 47	fulminante	fulminãter
Car. 49 col. 1 ver. 35	quicqꝫ	ꝗqꝫ
Car. 49 col. 1 ver. 45	quiqꝫ	ꝗqꝫ
Car. 53 col. 4 ver. 24	deficit	allega
Car. 57 col. 1 ver. 38	deficit	papa
Car. 57 col. 2 ver. 38	nec	nunc
Car. 57 col. 3 ver. 8	concordari	concordi
Car. 57 col. 4 ver. 23	hꝰditate	hereditatis
Car. 58 col. 1 ver. 30	aliquã	aliquem
Car. 59 col. 4 ver. 47	tinulis	titulus
Car. 61 col. 2 ver. 28	ad	
Car. 68 col. 3 ver. 32	a va	cat
Car. 68 col. 4 ver. 48	ꝛ	
Car. 73 col. 2 ver. 51	rõnes	ratione
Car. 73 col. 4 ver. 47	cõparitiõis	cõparitione
Car. 81 col. 1 ver. 43	ꝙ forte	qui forte
Car. 81 col. 1 ver. 49	ſcimus	ſumus
Car. 82 col. 1 ver. 43	eũt va	cat
Car. 82 col. 2 ver. 3	mũdo	iũcto
Car. 82 col. 3 ver. 23	diui	domini
Car. 85 col. 2 ver. 27	deficit	ꝛ. c. fi.
Car. 89 col. 1 ver. 51	preponẽ	preconem
Car. 91 col. 3 ver. 12	deficit	ſi
Car. 98 col. 2 ver. 8	decretale	decretalis
Car. 101 col. 2 ver. 9	eſſe	eſſet
Car. 102 col. 2 ver. 13	pa	papa
Car. 102 col. 3 ver. 16	conſilia	concilia
Car. 105 col. 4 ver. 15	reſeruatum	reſeruatam
Car. 105 col. 4 ver. 21	Cardinalis	Cardinales
Car. 107 col. 1 ver. 48	ſcãdaliſãtes	ſcãdaliſãtes
Car. 107 col. 2 ver. 21	diuerſi	vniuerſi
Car. 111 col. 2 ver. 1	inſtitit	inſtetit
Car. 111 col. 2 ver. 34	ramas	ramos
Car. 113 col. 3 ver. 7	diminuire	diminuere
Car. 114 col. 4 ver. 45	deuiatem	deuiantem
Car. 115. col. 1 ver. 34	pmiſit	permiſit
Car. 118 col. 2 ver. 6	eum va	cat
Car. 123 col. 1 ver. 15	quot	ꝙ
Car. 123 col. 1 ver. 21	quot	ꝙ
Car. 124 col. 1 ver. 46	eccleſie	eccleſia
Car. 126 col. 4 ver. 1	ꝛ	de
Car. 126 col. 4 ver. 29	vſ.	of.
Car. 129 col. 1 ver. 19	chariſſime	clariſſime
Car. 131 col. 1 ver. 10	hac	hec
Car. 131 col. 1 ver. 39	pa	pape
Car. 131 col. 3 ver. 28	non va	cat
Car. 131 col. 4 ver. 10	delinq̃ndus	relinguẽdus
Car. 132 col. 1 ver. 19	nobilibus	notabilibus
Car. 132 col. 1 ver. 36	tractabilis	tractatulus
Car. 132 col. 1 ver. 38	qõnũ	qõnis
Car. 132 col. 3 ver. 26	ꝛ	vt
Car. 133 col. 4 ver. 13	qua	quaſi
Car. 135 col. 1 ver. 34	euidens	euidente
Car. 135 col. 4 ver. 2	imo	Jnno.
Car. 136 col. 2 ver. 1	repñtat	repñtet
Car. 139 col. 2 ver. 4	hoc va	cat
Car. 142 col. 2 ver. 48	euertaret	euerteretur
Car. 145 col. 1 ver. 14	deferẽ	differtur
Car. 145 col. 2 ver. 16	ampla	a predia.
Car. 145 col. 2 ver. 40	tunc	tum